Library of Princeton
MAY 10 1888
Theological Seminary

Division BS1197
Section J83A2
No. 1885
v. 2

FLAVII IOSEPHI OPERA

EDIDIT

ET APPARATV CRITICO INSTRVXIT

BENEDICTVS NIESE

VOL. II

ANTIQVITATVM IVDAICARVM LIBRI VI—X.

BEROLINI
APVD WEIDMANNOS
MDCCCLXXXV.

Quibus codicibus Iosephi antiquitatum Iudaicarum libri I—X traditi sint et eorum codicum quid cuique tribuendum esse uideatur, ante uolumen primum mox edendum, in quo libri I—V inerunt, iusto prooemio dicetur. interim codicum notas et alia quae maxime necessaria uidentur explicasse satis erit. codices igitur per totum hoc uolumen adhibiti sunt hi:

R = codex Regius, qui est Parisiis in bibliotheca maxima gr. nro. 1421 saeculi fere XIV bombycinus. finit p. 390, 11.

O = codex Oxoniensis bibliothecae Bodleianae miscell. graec. nro. 186 saeculi fere XV chartaceus.

M = codex gr. nro. 381 bibliothecae Marcianae Venetae saeculi fere XIII bombycinus. finit p. 375, 9.

S = codex olim Sambuci nunc bibliothecae Caesareae Vindobonensis histor. gr. nro. 20 saeculi XI, membranaceus.

P = codex Parisinus bibliothecae maximae gr. nro. 1419 saeculi XI membranaceus.

E = epitome Iosephi antiquitatum, cuius cum sint codices plures, ego usus sum libro Busbekiano saeculi fere XIV chartaceo, qui est in bibliotheca Caesarea Vindobonae hist. gr. nro. 22.

* asteriscus si cui notae in commentario critico adiectus est, testatur eam uocem eas uoces, ad quas nota spectat, in epitoma aut in eo codice, unde ea excerpta est, ita ferri, ut in huius editionis contextu feruntur.

Lat = uersio Latina, quam petii ex codice Ambrosiano papyraceo saeculo fere VI scripto. is ubi defecit, est enim mutilus et lacunosus, adhibui codicem Wizenburgensem bibliothecae Guelferbytanae nro. 22 saeculo XI scriptum a Boyseno

collatum; uersionis Latinae uerba *inclinatis litteris* expressa sunt.

Zon = Zonarae chronicon, in quo Iosephi antiquitates paene totae continentur; sciendum tamen est, Zonaram Iosephi non integra uerba, sed epitomam habuisse, de quo in prooemio uoluminis primi dicetur.

Hae copiae per totum uolumen usui fuerunt. sequuntur duo codices, quorum pars quaedam collata est, aliaque subsidia:

L = codex Laurentianus plut. 69. 20 bombycinus saec. XIV, collatus VII § 69. 70, VIII § 141—164, IX § 283—287 et per totum librum decimum. hunc contulit Hieronymus Vitelli.

V = codex Vaticanus gr. 147, bombycinus saeculi fere XIV, collatus VII § 61—70, VIII § 141—164, IX § 283—291 denique per totum librum decimum, quem contulit Augustus Mau.

Exc = Excerpta Peiresciana codicis Turonensis, quorum quae ex Iosepho petita sunt contulit Iulius Wollenberg cum editione Bekkeri (programme d'invitation à l'examen public du collège royal français, Berlin 1871); Excerpta Ursiniana (de legationibus) semel usu ueniunt.

ed. pr. (siue *ed. princ.*) editionem principem designat ab Arlenio curatam Basileae 1544.

Ernesti coniecturae extant in eius obseruationibus philologico-criticis in Aristophanis nubes et Flauii Iosephi antiquitates Iudaicas (Lipsiae 1795).

Holwerda coniecturas emisit in emendationum flauianarum specimine Gorinchemi 1847.

L. Dindorf in annalibus Fleckeiseni uol. 99 p. 821 sqq. Iosephum emendauit; si editio Parisina, quam idem curauit Dindorfius, intellegenda est, solum *Dindorf* ponitur. ceterae emendationes, nisi aliud dicitur, editorum sunt Iosephi aut ex Hudsoni et Hauercampi editionibus petitae.

Commentarium criticum ita composui, ut praemisso codicum et ceterorum testium indice eos tantum nominarem, qui ab impressis uerbis dissentiunt; paucis locis, ubi utile uisum est, etiam consentientes nominantur testes. lemmata] ex textu petiui multa, ne incertum esset, quo spectaret codicum lectio. interdum lemma sequitur

adnotatio aliqua; tunc idem quod in lemmate est in codice esse putandum est. alibi cum plures discrepantiae uni loco ascriptae sunt, earum prima lemmatis loco habenda est. diuersae codicum manus ita distinctae sunt, ut litterae, quae codicem designat, numerus adponatur ($R^1 R^2$ sim.). manus codicum, nisi aliud dicetur, semper intellegenda est prima.

Compendia scripturae et signa uidentur explicanda esse haec:

in textu asteriscus (*) inter Iosephi uerba positus lacunam significat; uncis [ ] inclusa suspecta aut spuria uidentur.

in notis in codicum scripturis punctum in media litterarum uia positum (·) litteram erasam significat, asteriscus (*) litteram exesam aut abscissam aut alia de causa euanidam.

γϱ in codicibus iunctim scriptum = *γϱάφεται*.

coni. coniecturas significat meas, nisi alius auctor nominatur.

corr. = correxit correctum correctura similia.

euan. = euanuit euanidum sim.

fort. = fortasse.

i. marg. = in margine.

litt. = littera litterae sim.

man. et *m.* = manus.

om. = omittit omittunt.

ras. = rasura, *eras.* = erasum.

rec. = recens recenti sim.

s. — suprascripsit, suprascriptum sim.

suppl. uel *add.* positum est, si quid primo omissum deinde suppletum est.

tr. = transposuit transponunt.

u. = uersus.

uid. = uidetur.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Hoc uolumine paene perfecto rogatu meo codicis P non paucos locos euoluit Otto Rossbach, cuius beneficio quae debeo, quae quidem in corrigendis foliis extremis inseri non potuerunt, hic proferam. addo emendationes uel coniecturas aliquot Naberi, quae nuper prodierunt in Mnemosyna Bataua nou. ser. uol. XIII 4 p. 352 sqq., omissis eis quae memoratu minus dignae uidebantur. simul corrigenda sunt quae ipse aut typotheta in imprimendis aut exigendis plagulis deliquimus praeter ea, quae et leuissima et manifesta sunt.

p. 8 u. 10 *ἐπ᾽ αὐτοῖς* Bekkerus coniecit.
„ 8, 11 *ἤγειραν*] *ἦραν* Naber.
„ 14, 4 *αὑτῶν*] *αὐτοῦ* P, non *αὐτῶν*.
„ 16, 5 in notis legendum: *ταπεινοτέρασ, ο* i. ras. M.
„ 22, 8 *δὲ* exhibet P, non *δὴ*.
„ 29, 19 *ἐκ* etiam in P extat.
„ 40, 20 *μετοικησαμένου* erat scribendum cum P.
„ 46, 4 *δ᾽* in P est, non *δὲ*.
„ 48, 16 corrige *δύσκολόν* (pro *δόσκολόν*).
„ 48, 22 *ἀναφυγεῖν*] *ἀναφυγὴν* Naber, fort. recte.
„ 50, 2 *μόνος τολμῶν*] *μόνον τολμῶντα* Naber.
„ 54, 27 *οὗτος*] *αὐτὸς* Naber.
„ 74, 25 *σεκελλὰν* P, non *σικελλὰν*.
„ 79, 20 *ἕξομεν*] *μᾶλλον ἕξομεν* Naber.
„ 98, 16 *καὶ* om. Dindorf.
„ 99, 2 corrige *τυγχάνοντα* (pro *τυχχάνοντα*).
„ 106, 22 *ἔτι*] *ἐπὶ* Naber.
„ 107 sub textu legendum 2 Reg. VI 3.
„ 111, 1 *ὁρᾶν*] *ἐᾶν* Naber.
„ 112 sub textu legendum: § 104 (pro 105).
„ 112, 6 in notis legendum: *μῃ καὶ ἀνδρ* euan. R
„ 120, 20 in notis adde: *ἰδίᾳ — πολεμίους*] *ut eum solum facta hostium incursione desererent* Lat.
„ 124, 20 *παρεῖχεν*] *παρέσχεν* sic P.
„ 128, 14 corrige *φονεύσωσι* (pro *φωνεύσωσι*).

p. 130, 9 χάριϲ in P extat, non χάριν.
„ 133, 20 in notis adde: Ἀχίμανον] ἀχίμαν Vat. apud Hudson.
„ 144, 13 προστρέχειν sic est in P.
„ 153, 10 ἐν ἐσχάτοιϲ P exhibet, non ἐπ' ἐσχάτοιϲ.
„ 154, 12 corrige δὲ pro δ'.
„ 155, 18 in notis lege: Γάζαρα] γάζαραν RMSP γάζαν E etc.
„ 156 testibus adde: Theodoretus I p. 312.
„ 157, 3 μόνων est in P, non μόνον.
„ 157 sub textu repone: 2 Reg. XXIII 8 (pro 7).
„ 158, 17 ὁ ἱερεὺς corruptum non est, cf. 1 Paral. XXVII 5.
„ 160 sub textu corrige: § 321.
„ 162 sub textu corrige: § 344 = 1 Paral. XXII 1; § 335 = 2 Paral. II 17.
„ 155, 7 συνέλκειν] φασιν ἕλκειν Naber, fort. recte.
„ 163, 12 νεώτατος] συνετώτατος Naber.
„ 163, 21 ὑπὸ] ἐπὶ Naber, fort. recte.
„ 164, 7 καρπώσασθαι est etiam in P, καρπώσεσθαι inuenit ed. pr., *fruituros* Lat.
„ 164 sub textu corrige: § 340 = 1 Paral. XXII 14.
„ 166, 14 ἐκδέξασθαι] εἰσδέξασθαι Naber, fort. recte.
„ 188, 20 in notis corrige: τῆϲ πραγματείαϲ codd. (pro πραγματεσία).
„ 189 sub textu insere § 59 = 2 Paral. II 17, 3 Reg. V 15.
„ 190, 15 ᾗ] ἡ est in P ἔμελλεν] ὃ ἤμελλον est in P.
„ 191, 19 φερομένης] φαινομένης Naber.
„ 192, 17 restitue ἀνέστησεν pro ἀπέστησεν.
„ 198, 10 in notis legendum: θοιρὶ SP.
„ 202, 12 in notis adde: ταὐτὸ] *hoc* Lat.
„ 203, 25 corrige τῆς Ἰούδα φυλῆς (pro Ἰούδα τῆς φυλῆς).
„ 204, 22 in notis legendum: ἀλλ' οὐ] coni. ἀλλὰ etc.
„ 208, 5 in notis corrige τούτων (pro τούτωο).
„ 210 quod conieci u. 17 κατ' αὐτοὺς et 18 ὅτι Φαραὼ ante me coniecit Gutschmid.
„ 214, 24 καὶ Σολόμων πολλοῖς] πολλοῖϲ καὶ σολόμων est etiam in P.
„ 217, 13 ὁμοῦ] ἅμα Naber.
„ 222, 10 παράγειν] περιάγειν Naber.
„ 225, 7 οὐκέτ' ἐξῆλθε] οὐκ ἐπεξῆλθε Naber.
„ 227, 10 ἀναγαγεῖν] ἀγαγεῖν est in P.
„ 234, 14 παριούσηϲ est in P, non παρούσηϲ.
„ 239, 1 in notis lege: ἴλου (ἴλ i. ras. P) PE μαχείλου ed. pr.
„ 241, 13 διαφθερεῖν est in P.
„ 247, 2 ante ἱκετείαν lacunam statuo.
„ 251, 21 αὐτῶν est etiam in P.
„ 257 turbati sunt numeri paragraphorum: u. 17 appone 376, u. 22 : 377.
„ 259, 7 πιστοτάτων] πιστοτάτου τῶν, του eras. teste Rossbachio P.
„ 271, 12 in notis post δόξαν spatium erat relinquendum.
„ 272, 9 τῶν est etiam in P.
„ 281, 23 τοὺς est etiam in P.
„ 283, 10 ἀφίκετο] ἀφῖκτο Naber.
„ 291, 21 ἡσθέντες] πεισθέντεϲ Naber fort. recte.

p. 294, 6 in notis tolle signum lemmatis post ἁρμάτων.
„ 297 sub textu repone: 4 Reg. XI 1.
„ 306, 25 περὶ] ὑπὲρ coni., cf. 2 Paral. XXV 5.
„ 318, 10 Ζαχάριν] Ζαχαρίας Cocceji.
„ 318, 11 Ἀμασίας] Ἀμασίαν Haverkamp.
„ 331, 12 in notis scribendum: *ἐξέπεμπε, i. marg. γρ. ἐξέπεμψε M.
„ 343 sub textu repone: 2 Paral. XXXIV 14.
„ 352 sub textu repone: § 103 = 2 Paral. XXXVI 11, Ierem. XXII 1.
„ 355 sub textu repone: § 114 = Ierem. XLIV 11; § 116 = 4 Reg. XXV 1, Ierem. XLVI 1; § 117 = Ierem. XLV 1.
„ 360 sub textu adde (§ 141): Ezech. XII 13.
„ 367 sub textu repone: § 168 = Ierem. XLVIII 1.
„ 379, 17 in notis corrige: δὲ τῆσ ἔξω SP cont. Ap., sublato commate.
„ 382 et 383 e codicum numero exime M.

denique gratiae agendae sunt Carolo Boysen meo, qui in corrigendi labore perferendo qua est diligentia et erga me beneuolentia strenuus extitit socius et adiutor.

Dabam Marburgi Chattorum pridie kalendas Decembres 1885.

Benedictus Niese.

FLAVII IOSEPHI

ANTIQVITATVM IVDAICARVM

LIBRI VI—X.

VI.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

α΄. Φθορὰ Παλαιστίνων καὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐξ ὀργῆς τοῦ θεοῦ διὰ τὴν αἰχμαλωτευθεῖσαν ὑπ᾽ αὐτῶν κιβωτόν, καὶ τίνα τρόπον ἀπέπεμψαν αὐτὴν τοῖς Ἑβραίοις.

β΄. στρατεία Παλαιστίνων ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ νίκη Ἑβραίων Σαμουήλου στρατηγοῦντος αὐτῶν τοῦ προφήτου.

γ΄. ὡς Σαμουῆλος διὰ τὸ γῆρας ἀσθενὴς ὢν τὰ πράγματα διοικεῖν τοῖς παισὶν αὐτοῦ ἐνεχείρισεν.

δ΄. ὡς οὐ καλῶς προϊσταμένων ἐκείνων τῆς ἀρχῆς τὸ πλῆθος ὑπ᾽ ὀργῆς ἠτήσατο βασιλεύεσθαι.

ε΄. Σαμουήλου πρὸς τοῦτο ἀγανάκτησις καὶ βασιλέως αὐτοῖς ἀνάδειξις Σαούλου τοὔνομα κελεύσαντος τοῦ θεοῦ.

ς΄. Σαούλου στρατεία ἐπὶ τὸ Ἀμμανιτῶν ἔθνος καὶ νίκη καὶ διαρπαγὴ τῶν πολεμίων.

ζ΄. ὡς στρατευσάμενοι πάλιν ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους οἱ Παλαιστῖνοι ἡττήθησαν.

η΄. Σαούλου πρὸς Ἀμαληκίτας πόλεμος καὶ νίκη.

θ΄. ὅτι παραβαίνοντος Σαούλου τὰς ἐντολὰς τοῦ προφήτου Σαμουῆλος ἄλλον ἀπέδειξε βασιλέα κρύφα Δαβίδην ὄνομα κατ᾽ ἐπιτροπὴν τοῦ θεοῦ.

ROMSP Lat.

1 *fl. ioseppi iudaicae antiquitatis haec insunt in sexto libro* Lat ἕκτῃ] ϛ OP Ἰωσήπου] ἰωση^{ππ} M 3 i. marg. βιβλίον ϛ΄ R numeri absunt SP παλαιστηνῶν SP παλαιστήνων O 4 αἰχμαλωτισθεῖσαν O ἀπέπεμψαν] ἔπεμψαν SP 6 στρατιὰ ROSP παλαιστινῶν M παλαιστηνῶν P παλαιστήνων O 8 ὡς] om. RO *quia* Lat Σαμουῆλος] σαμουὴλ RO σαμούηλοσ MS *samuhel* Lat τὸ s. P 9 αὐτοῦ παισὶ tr. M ἐνεχείρισεν] ἐνεχείρησεν R ταῦτα ἐνεχείρισεν (-ησεν S) MSP 10 τῆσ ἀρχῆσ s M 13 ἀνάδειξις] ἀπόδειξισ M 14 στρατιὰ SP ἀ^{μ}μανιτῶν (s. m. 2 S) RSP 15 διαρπαγὴ] ἁρπαγὴ M πολεμίων] πολεμίων ἢ (καὶ P) τῶν πόλεων SP 16 ἐπὶ] *ab* Lat παλαιστινοὶ M παλαιστηνοὶ P παλαιστῆνοι O 18 πόλεμος] πόλεμοι M πόλεμο εμο i. ras. m. 2 ex ε·σ S 19 σαμούηλοσ MS σαμουήλου Lat 20 δαυείδην M δαυίδην SP *dauid* Lat 21 τοῦ om. M

ι'. ὡς καὶ πάλιν ἐπεστράτευσαν τοῖς Ἑβραίοις οἱ Παλαιστῖνοι ἔτι Σαούλου βασιλεύοντος.

ια'. μονομαχία Δαβίδου τότε πρὸς Γολίαθον τὸν ἄριστον τῶν Παλαιστίνων καὶ ἀναίρεσις τοῦ Γολιάθου καὶ ἧττα τῶν Παλαιστίνων.

ιβ'. ὡς θαυμάσας τὸν Δαβίδην τῆς ἀνδρείας συνῴκισεν αὐτῷ τὴν θυγατέρα Σαοῦλος.

ιγ'. ὅτι μετὰ ταῦτα ὕποπτον αὐτῷ τὸν Δαβίδην γενόμενον ὁ βασιλεὺς ἐσπούδασεν ἀποκτεῖναι.

ιδ'. ὡς πολλάκις καὶ Δαβίδης κινδυνεύσας ἀποθανεῖν ὑπὸ τοῦ Σαούλου διέφυγε καὶ Σαοῦλον δὶς ἐπ' αὐτῷ γενόμενον ὥστε ἀνελεῖν οὐ διεχρήσατο.

ιε'. ὡς στρατευσαμένων Παλαιστίνων πάλιν ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους ἡττήθησαν οἱ Ἑβραῖοι τῇ μάχῃ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Σαοῦλος ἀπέθανε μετὰ τῶν παίδων μαχόμενος.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν λβ'.

I. 1. Δαβόντες δ' οἱ Παλαιστῖνοι τὴν τῶν πολεμίων κιβωτὸν
αἰχμάλωτον, ὡς προειρήκαμεν μικρὸν ἔμπροσθεν, εἰς Ἄζωτον ἐκό-
μισαν πόλιν καὶ παρὰ τὸν αὐτῶν θεὸν ὥσπερ τι λάφυρον, Δαγὼν
2 δ' οὗτος ἐκαλεῖτο, τιθέασι. τῇ δ' ἐπιούσῃ πάντες ὑπὸ τὴν τῆς
ἡμέρας ἀρχὴν εἰσιόντες εἰς τὸν ναὸν προσκυνῆσαι τὸν θεὸν ἐπι-
τυγχάνουσιν αὐτῷ τοῦτο ποιοῦντι τὴν κιβωτόν· ἔκειτο γὰρ ἐπ'

---

§ 1 = 1 Reg. V 1.

ROMSP Lat.

1 ἀπεστράτευσαν R παλαιστινοὶ M παλαιστηνοὶ P παλαιστῆνοι O 2 ἔτι] ROLat ἐπὶ MSP σαούλου βασιλεύοντος] σαμουήλου προφητεύοντοσ P 3 caput XI decimo adiungunt SP μονομαχία] μονομαχία γίνεται (γίνεται exp. m. 2) S δαυίδου PS δαυείδου M dauid Lat τότε om. SP cum golia Lat 4 παλαιστινῶν MS^1 παλαιστηνῶν PS^3 παλαιστήνων O Παλαιστίνων] παλαιστήνων O παλαιστίνων (-ηνῶν P) κρατερά SP 5 θαυμάσας] θαυμάσασ σάουλοσ SP et fort. Lat δαυίδην SP δαυείδην M dauid Lat ἀνδρείασ s. ϊ sup. ει P συνώκησεν ROM 6 Σαοῦλος] σαούλου RO om SP 7 δαυίδην SP δαυείδην M dauid Lat 8 ὁ βασιλεὺς] rex saul Lat 9 δαυίδησ SP δαυείδησ M dauid Lat τοῦ om. M 10 Σαοῦλον] σάουλον MS σαοῦλοσ RO fort. recte γενόμενοσ RO fort. recte 11 οὐ διεχρήσατο fort. spurium 12 παλαιστινῶν M παλαιστηνῶν P παλαιστήνων O πάλιν om. SP ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους om. Lat 13 σάουλοσ MS 15 χρόν$\overset{ο}{ω}$ν P τριακονταδύο RM

ROMSPE Lat Zonaras I p. 98 Bonn. Michael Glycas II p. 322 Bonn.

Titulus: φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ἕκτοσ E λόγοσ ϛ̄ man. rec. S 16 δὲ M παλαιστηνοὶ MPE παλαιστῆνοι O πολεμίων] ROLat ἑβραίων MSP 17 προείρηκα MSP 18 τι] τινα RO 19 τιθέασιν S^{1}P 20 θεὸν] θεὸν αὐτῶν MSPE ἐπιτυγχάνουσι R 21 ἐπ'] ἀπ' (ἀ corr. S) SP ἐπ' αὐτῆς om. E

αὐτῆς ἀποπεπτωκὼς τῆς βάσεως, ἐφ᾽ ἧς ἑστὼς διετέλει· καὶ βα-
στάσαντες πάλιν ἐφιστᾶσιν αὐτὸν ἐπὶ ταύτης δυσφορήσαντες ἐπὶ
τῷ γεγενημένῳ. πολλάκις δὲ φοιτῶντες παρὰ τὸν Δαγὼν καὶ
καταλαμβάνοντες ὁμοίως ἐπὶ τοῦ προσκυνοῦντος τὴν κιβωτὸν σχή-
ματος κείμενον ἐν ἀπορίᾳ δεινῇ καὶ συγχύσει καθίσταντο. καὶ 3
τελευταῖον ἀπέσκηψεν εἰς τὴν τῶν Ἀζωτίων πόλιν καὶ τὴν χώραν
αὐτῶν φθορὰν τὸ θεῖον καὶ νόσον· ἀπέθνησκον γὰρ ὑπὸ δυσεν-
τερίας, πάθους χαλεποῦ καὶ τὴν ἀναίρεσιν ὀξυτάτην ἐπιφέροντος
πρὶν ἢ τὴν ψυχὴν αὐτοῖς εὐθανάτως ἀπολυθῆναι τοῦ σώματος, τὰ
ἐντὸς ἀναφέροντες [ἐξεμοῦντες] διαβεβρωμένα καὶ παντοίως ὑπὸ
τῆς νόσου διεφθαρμένα· τὰ δ᾽ ἐπὶ τῆς χώρας μυῶν πλῆθος
ἀνελθὸν ἐπὶ τῆς γῆς κατέβλαψε μήτε φυτῶν μήτε καρπῶν ἀπο-
σχόμενον. ἐν δὴ τούτοις ὄντες τοῖς κακοῖς οἱ Ἀζώτιοι καὶ πρὸς 4
τὰς συμφορὰς ἀντέχειν οὐ δυνάμενοι συνῆκαν ἐκ τῆς κιβωτοῦ ταύ-
τας αὐτοῖς ἀνασχεῖν, καὶ τὴν νίκην καὶ τὴν ταύτης αἰχμαλωσίαν
οὐκ ἐπ᾽ ἀγαθῷ γεγενημένην. πέμπουσιν οὖν πρὸς τοὺς Ἀσκαλωνί-
τας ἀξιοῦντες τὴν κιβωτὸν αὐτοὺς παρὰ σφᾶς δέχεσθαι. τοῖς δὲ 5
οὐκ ἀηδὴς ἡ τῶν Ἀζωτίων δέησις προσέπεσεν, ἀλλ᾽ ἐπινεύουσι
μὲν αὐτοῖς τὴν χάριν, λαβόντες δὲ τὴν κιβωτὸν ἐν τοῖς ὁμοίοις
δεινοῖς κατέστησαν· συνεξεκόμισε γὰρ αὑτῇ τὰ τῶν Ἀζωτίων ἡ
κιβωτὸς πάθη πρὸς τοὺς ἀπ᾽ ἐκείνων αὐτὴν δεχομένους· καὶ πρὸς
ἄλλους παρ᾽ αὑτῶν ἀποπέμπουσιν Ἀσκαλωνῖται. μένει δ᾽ οὐδὲ παρ᾽ 6
ἐκείνοις· ὑπὸ γὰρ τῶν αὐτῶν παθῶν ἐλαυνόμενοι πρὸς τὰς ἐχομέ-
νας ἀπολύουσι πόλεις. καὶ τοῦτον ἐκπεριέρχεται τὸν τρόπον τὰς
πέντε τῶν Παλαιστίνων πόλεις ἡ κιβωτὸς ὥσπερ δασμὸν ἀπαιτοῦσα
παρ᾽ ἑκάστης τοῦ πρὸς αὐτὰς ἐλθεῖν ἃ δι᾽ αὐτὴν ἔπασχον.

§ 2 = 1 Reg. V 3.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 98. Michael Glycas II p. 322 f. Theodoretus uol. I p. 236.

1 *ἐπιπεπτωκὼσ M 2 ἐπ᾽ αὐτῆσ E 3 ἐπὶ τὸ γεγενημένον RO παρὰ] ἐπὶ E δαγῶνα cod. Vat. apud Hudson 4 ὁμοίως — 5 κείμενον] *arcam similiter adorantem* Lat σχήματος κείμενον] MSPZon, om. RO 6 ἐπέσκηψεν RO ἐνέσκηψεν EZon 7 *ὑπὸ] ὑπὸ τοῦ R 10 *ἐντὸς] ἐνδὸσ P ἀναφέροντες om. E ἐξεμοῦντες] ROMEGlycas ἐξήμουν SP spurium iudicat Ernestius 12 *ἀνελθὼν O ἐπὶ τῆς γῆς om. Lat ἐπὶ] τὰ ἐπὶ M ἀπὸ E ἐκ SP

13 δὴ ἡ i. ras. S 14 *κιβωτοῦ] *arcam domini* Lat 15 *ἀνάσχειν R 16 ἐπ᾽ ἀγαθῷ] ἐπὶ χρησίμω Vat. ap. Hudson γεγενημένην] γενομένην SP 17 αὐτοὺσ τὴν κιβωτὸν tr. E σφὰσ SP *δέξασθαι SP 20 συνεξεκόμησε R αὑτῇ] αὐτῇ RO αὐτὴ M αὕτη P 21 πρὸς — δεχομένους om. Lat 22 αὑτῶν] Bekk. αὐτῶν codd. οὐδὲ] οὐδὲν S 24 περιέρχεται E 25 παλαιστήνων O παλαιστηνῶν (η ex ι M) MP παλαιστινῶν E δρασμὸν RP 26 τοῦ] τὸ O

7 2. Ἀπειρηκότες δὲ τοῖς κακοῖς οἱ πεπειραμένοι καὶ τοῖς ἀκού-
ουσιν αὐτὰ διδασκαλία γινόμενοι τοῦ μὴ προσδέξασθαι τὴν κιβω-
τόν ποτε πρὸς αὑτοὺς ἐπὶ τοιούτῳ μισθῷ καὶ τέλει, τὸ λοιπὸν ἐζή-
8 τουν μηχανὴν καὶ πόρον ἀπαλλαγῆς αὐτῆς. καὶ συνελθόντες οἱ
ἐκ τῶν [πέντε] πόλεων ἄρχοντες, Γίττης καὶ Ἀκάρων καὶ Ἀσκά-
λωνος ἔτι δὲ Γάζης καὶ Ἀζώτου, ἐσκόπουν τί δεῖ ποιεῖν. καὶ τὸ
μὲν πρῶτον ἐδόκει τὴν κιβωτὸν ἀποπέμπειν τοῖς οἰκείοις, ὡς ὑπερ-
εκδικοῦντος αὐτὴν τοῦ θεοῦ καὶ συνεπιδημησάντων αὐτῇ τῶν δει-
νῶν διὰ τοῦτο καὶ συνεισβαλόντων μετ᾽ ἐκείνης εἰς τὰς πόλεις
9 αὐτῶν· ἦσαν δὲ οἱ λέγοντες τοῦτο μὲν μὴ ποιεῖν μηδ᾽ ἐξαπατᾶσθαι
τὴν αἰτίαν τῶν κακῶν εἰς ἐκείνην ἀναφέροντας· οὐ γὰρ ταύτην
εἶναι τὴν δύναμιν αὐτῇ καὶ τὴν ἰσχύν· οὐ γὰρ ἄν ποτ᾽ αὐτῆς κηδο-
μένου τοῦ θεοῦ ὑποχείριον ἀνθρώποις γενέσθαι. ἡσυχάζειν δὲ καὶ
πρᾴως ἔχειν ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι παρῄνουν αἰτίαν τούτων οὐκ
ἄλλην ἢ μόνην λογιζομένους τὴν φύσιν, ἣ καὶ σώμασι καὶ γῇ καὶ
φυτοῖς καὶ πᾶσι τοῖς ἐξ αὐτῆς συνεστῶσι κατὰ χρόνων περιόδους
10 τίκτει τοιαύτας μεταβολάς. νικᾷ δὲ τὰς προειρημένας γνώμας ἀν-
δρῶν ἔν τε τοῖς ἐπάνω χρόνοις συνέσει καὶ φρονήσει διαφέρειν πε-
πιστευμένων συμβουλία καὶ τότε μάλιστα δοξάντων ἁρμοζόντως
λέγειν τοῖς παροῦσιν, οἳ μήτ᾽ ἀποπέμπειν ἔφασαν τὴν κιβωτὸν μήτε
κατασχεῖν, ἀλλὰ πέντε μὲν ἀνδριάντας ὑπὲρ ἑκάστης πόλεως χρυ-
σοῦς ἀναθεῖναι τῷ θεῷ χαριστήριον, ὅτι προενόησεν αὐτῶν τῆς
σωτηρίας καὶ κατέσχεν ἐν τῷ βίῳ διωκομένους ἐξ αὐτοῦ παθήμασιν,
οἷς οὐκέτι ἦν ἀντιβλέψαι, τοσούτους δὲ τὸν ἀριθμὸν μύας χρυσοῦς

§ 7 = Reg. VI 1.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 98 f. Michael Glycas II p. 323.

2 *γενόμενοι* SP *κιβωτόν ποτε*] *κιβωτον τόντε* (*ον* ex *ο* corr. 2) R *κιβωτὸν τόν τε* O *arcam ulterius* Lat 3 *αὐτοὺς* ROMP 5 *πέντε*] MSPE Lat Glycas om. RO *γήττησ* E *γήτησ* et *γάττησ* Zon *geth* Lat **καὶ* om. M *Ἀκάρων*] *ἀκκάρων* O *ἀκ͗άρων* M *ἀκκαρών* E *ἀκαρὼν* Glycas *ἀκκαρῶνοσ* SP *accaron* Lat *ascalonis* Lat 7—8 *ὑπερδικοῦντος* MS 9 *διὰ τοῦτο τῶν δεινῶν* tr. MSP *συνεισβαλλόντων* RO 10 *δ᾽* SP *μὲν* om. P *μὴ* om. RO 11 *ἀναφέροντασ* *ασ* ex *εσ* corr. R *ταύτην*] *ταύτη* RO *huiusmodi* Lat 12 *αὐτῇ*] Hudson *ei* Lat *ὑγιῆ* (*ῆ* ex *εῖ* corr. R) codd. *ἄμποτ᾽* R 13 *τοῦ* om. MSP *γενέσθαι*] *γίνεσθαι* *ί* ex *ε* corr. R *γίνεσθαι* O 15 *σώμασι·* SP 16 *συνεστῶσι·* SP 17 *τοι-αύτασ* *τ* (in *τοι*) ex *ν* corr. R 18 *συνέσει*] *ἐπὶ συνέσει* fortasse *διαφέρειν πεπιστευμένων*] *πεπιστευμένων* ROM fort. recte *qui—praecedebant* Lat 19 *συμβουλίαι* P[1] *ἁρμοζόντωσ* *σ* ex *ν* corr. S 20 *τὴν*] *δεῖν την* MSP et ut uid. Lat 21 *κατασχεῖν*] *κατέχειν* MSPE 22 *χρυσέουσ* MSPE **ἀναθῆναι* R *τῆς*] *τε τῆσ* ROSP 23 *διωκομένοισ* *οι* ex *ου* corr. P 24 **μύας*] *anulos et mures* Lat

τοῖς κατανεμηθεῖσιν αὐτῶν καὶ διαφθείρασι τὴν χώραν ἐμφερεῖς·
ἔπειτα βαλόντας εἰς γλωσσόκομον αὐτοὺς καὶ θέντας ἐπὶ τὴν κι- 11
βωτὸν ἅμαξαν αὐτῇ καινὴν κατασκευάσαι, καὶ βόας ὑποζεύξαν-
τας ἀρτιτόκους τὰς μὲν πόρτις ἐγκλεῖσαι καὶ κατασχεῖν, μὴ ταῖς
μητράσιν ἐμποδὼν ἑπόμεναι γένωνται, πόθῳ δ' αὐτῶν ὀξυτέραν
ποιῶνται τὴν πορείαν· ἐκείνας δ' ἐξελάσαντας τὴν κιβωτὸν φερού-
σας ἐπὶ τριόδου καταλιπεῖν αὐταῖς ἐπιτρέψαντας ἣν βούλονται τῶν
ὁδῶν ἀπελθεῖν· κἂν μὲν τὴν Ἑβραίων ἀπίωσι καὶ τὴν τούτων 12
χώραν ἀναβαίνωσιν, ὑπολαμβάνειν τὴν κιβωτὸν αἰτίαν τῶν κακῶν,
ἂν δὲ ἄλλην τράπωνται, μεταδιώξωμεν αὐτήν, ἔφασαν, μαθόντες
ὅτι μηδεμίαν ἰσχὺν τοιαύτην ἔχει.
3. Ἔκριναν δ' αὐτὰ καλῶς εἰρῆσθαι καὶ τοῖς ἔργοις εὐθὺς 13
τὴν γνώμην ἐκύρωσαν. καὶ ποιήσαντες μὲν τὰ προειρημένα προ-
άγουσιν [τὴν ἅμαξαν] ἐπὶ τὴν τρίοδον καὶ καταλιπόντες ἀνεχώρη-
σαν, τῶν δὲ βοῶν τὴν ὀρθὴν ὁδὸν ὥσπερ ἡγουμένου τινὸς αὐταῖς
ἀπιουσῶν ἠκολούθουν οἱ τῶν Παλαιστίνων ἄρχοντες, ποῦ ποτε
στήσονται καὶ πρὸς τίνας ἥξουσι βουλόμενοι μαθεῖν. κώμη δέ τίς 14
ἐστι τῆς Ἰούδα φυλῆς Βήθης ὄνομα· εἰς ταύτην ἀφικνοῦνται αἱ
βόες, καὶ πεδίου μεγάλου καὶ καλοῦ τὴν πορείαν αὐτῶν ἐκδεξαμένου
παύονται προσωτέρω χωρεῖν στήσασαι τὴν ἅμαξαν αὐτόθι. θέα
δὲ ἦν τοῖς ἐν τῇ κώμῃ καὶ περιχαρεῖς ἐγένοντο· θέρους γὰρ ὥρᾳ
πάντες ἐπὶ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν ἐν ταῖς ἀρούραις ὑπάρ-
χοντες ὡς εἶδον τὴν κιβωτὸν ὑφ' ἡδονῆς ἁρπαγέντες καὶ τὸ ἔργον

§ 11 = 1 Reg. VI 7.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 99. Michael Glycas II p. 323.
2 βάλλοντασ RO βαλλόντασ E[1] βα·λόντασ eras. λ, ασ i. ras. 2 M βαλόντες SP καὶ om. E *θέντεσ MSP 3 *καὶ spurium uid. ὑποζεύξαντεσ MSP
4 καὶ — κατασχεῖν] καὶ κατασχεῖν τὰσ δαμάλεισ E τὰς] καὶ τὰσ RO πόρτις] πόρτεισ πορ i. ras., i. marg. scr. σ̈δαμάλεισ M πόρτεις SP πόρτιας O πορτίας R κατασχεῖν] κατασχεῖν τὰσ δαμάλεισ ἔνδον RO 5 γένωται] ἔσονται RO 6 ποιοῦνται M 7 *ἐπιτρέψαντεσ MS ἣν] SPEGlycas ἡ ROM
8 *Ἑβραίων] τῶν ἑβραίων O 9 ἀναβαίνωσιν ὑπολαμβάνειν] ἀναβαίνειν P
*τῶν] τούτων τῶν SP τῶν τοιούτων Glycas 10 μεταδιώξομεν ROM
11 *τοιαύτην om. Lat 13 μὲν om. P *προάγουσι τὴν ἅμαξαν] προάγουσι RO *uehiculum cum bubus deduxerunt* Lat 15 ἡγουμένου τινὸς] ἡγουμένων τινῶν M 16 παλαιστήνων O παλαιστηνῶν (η ex ι M) MSP παλαιστηνοὶ E οἱ τῶν παλαιστηνῶν ἄρχοντες ἠκολούθουν tr. M 18 Βήθης] βαθμησὸσ σ fin. i. ras. M βηθσάμη P βηθ'σάμη S *bethsamis* Lat βηθύμησ (genet.) E ταύτην] αὐτὴν RO 20 προσωτέρω] πρόσω M στήσασαι] *et statuentes* Lat 21 δὲ om. Lat *τῇ om. RO ἐγίνοντο MSP 23 *εἶδον] ἴδον S[1]P[1] ὑφ' ἡδονῆσ — p. 8, 2 τὴν κιβωτὸν om. O

15 ἐκ τῶν χειρῶν ἀφέντες ἔδραμον εὐθὺς ἐπὶ τὴν ἅμαξαν. καὶ καθελόντες τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ ἄγγος, ὃ τοὺς ἀνδριάντας εἶχε καὶ τοὺς μύας, τιθέασιν ἐπί τινος πέτρας, ἥτις ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ θύσαντες λαμπρῶς τῷ θεῷ καὶ κατευωχηθέντες τήν τε ἅμαξαν καὶ τοὺς βόας ὡλοκαύτωσαν. καὶ ταῦτ᾽ ἰδόντες οἱ τῶν Παλαιστίνων ἄρχοντες ἀνέστρεψαν ὀπίσω.

16 4. Ὀργὴ δὲ καὶ χόλος τοῦ θεοῦ μέτεισιν ἑβδομήκοντα τῶν ἐκ
τῆς Βήθης κώμης, οὓς οὐκ ὄντας ἀξίους ἅψασθαι τῆς κιβωτοῦ, ἱερεῖς
γὰρ οὐκ ἦσαν, καὶ προσελθόντας αὐτῇ βαλὼν ἀπέκτεινεν. ἔκλαυ-
σαν δὲ ταῦτα παθόντας αὐτοὺς οἱ κωμῆται, καὶ πένθος ἐπ᾽ αὐτοῖς
ἤγειραν οἷον εἰκὸς ἐπὶ θεοπέμπτῳ κακῷ καὶ τὸν ἴδιον ἕκαστος
17 ἀπεθρήνει· τοῦ τε μένειν τὴν κιβωτὸν παρ᾽ αὐτοῖς ἀναξίους ἀπο-
φαίνοντες αὑτοὺς καὶ πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἑβραίων πέμψαντες ἐδή-
λουν ἀποδεδόσθαι τὴν κιβωτὸν ὑπὸ τῶν Παλαιστίνων. κἀκεῖνοι
γνόντες τοῦτο ἀποκομίζουσιν αὐτὴν εἰς Καριαθιαρεὶμ γείτονα πόλιν
18 τῆς Βήθης κώμης. ἔνθα τινὸς Λευΐτου τὸ γένος Ἀμιναδάβου δόξαν
ἔχοντος ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ θρησκείᾳ καταβιοῦντος εἰς οἰκίαν τὴν κιβωτὸν ἤγαγον, ὥσπερ εἰς πρέποντα τῷ θεῷ τόπον ἐν ᾧ κατῴκει δίκαιος ἄνθρωπος. ἐθεράπευον δὲ τὴν κιβωτὸν οἱ τούτου παῖδες καὶ τῆς ἐπιμελείας ταύτης ἕως ἐτῶν εἴκοσι προέστησαν· τοσαῦτα γὰρ ἔμεινεν ἐν τῇ Καριαθιαρεὶμ ποιήσασα παρὰ τοῖς Παλαιστίνοις μῆνας τέσσαρας.

19 II. 1. Τοῦ δὲ λαοῦ παντὸς ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, καθ᾽ ὃν εἶχεν ἡ τῶν Καριαθιαρειμιτῶν πόλις τὴν κιβωτόν, ἐπ᾽ εὐχὰς καὶ θυσίας τραπέντος τοῦ θεοῦ καὶ πολλὴν ἐμφανίζοντος τὴν περὶ αὐτὸν

§ 15 = 1 Reg. VI 15.

ROMSPELatZonaras I p. 99 f.

1 *ἐκ* om. Lat 2 **ἄγγος*] *ἄγκοσ* RO 3 *τοὺσ μυίας* E 5 *εἰδόντεσ* O *παλαιστήνων* O *παλαιστηνῶν* MSPE 6 **ἀνέστρεψαν*] *ὑπέστρεψαν* M 7 *μέτεισιν*] *μέτεισιν ὥστε* MSP 8 *Βήθης*] *βαθείμησ* M *βηθύμησ* E *βηθάμησ* P *βηθουθάμης* S *bethsamitas* Lat *οὓς*] coni. *ὡσ* codd. *eo quod* Lat 9 **ἀπέκτεινεν εν* ex *ε* corr. R 10 *κωμῖται* ROMS[2] *ἐπ᾽ αὐτοῖς*] coni. *ἐπ᾽ αὐτοὺσ* codd. *ineis* Lat 12 *ἀποφαίνοντεσ αί* i. ras. 1 litt. M 13 *αὐτοὺσ* ROMSP[1] *καὶ* om. MSPLat 14 *ἀποδιδόσθαι* R *παλαιστήνων* O *παλαιστηνῶν* (*η* ex *ι* M) MSP 15 **ἀποκομίζουσιν*] *ἀποικίζουσιν* M **αὐτὴν* om. M **Καριαθιαρεὶμ*] *χαριαθιαρίμ᾽* S *χαριαθιαρίμαν* P 16 *τῆς*] *τοῖσ* MSP *Βήθης κώμης*] *βηθάμησ* SP *βηθσαμίταισ* M *bethsamitarum* Lat *ἀμηναδάβου* SP *ἀμιναδάμου* E 17 *καὶ*] *καὶ τῇ* (*τῇ* s.) M 18 *ὥσπερ εἰς*] *ὡσ* M 20 *ἐπιμελίασ* R 21 *χαριαθιαρείμ ει* ex *ι* corr. P *χαριαθιαρίμ* S *παρὰ*] *ἐν* E *παλαιστήνοισ* O *παλαιστινοῖσ* M *παλαιστηνοῖσ* SPE 24 *χαριαθιαρειμιτῶν ρ* (in *χαρ*) ex *θ* corr. O *χαριαθιαριμιτῶν* MSP *cariathiarim* Lat **εὐχαῖσ καὶ θυσίαισ* M *θυσίασ σί* s. P

θρησκείαν καὶ φιλοτιμίαν, ὁ προφήτης Σαμουῆλος ἰδὼν αὐτῶν τὴν
προθυμίαν, ὡς εὔκαιρον πρὸς οὕτως ἔχοντας εἰπεῖν περὶ ἐλευθε-
ρίας καὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν αὐτῇ, χρῆται λόγοις οἷς ᾤετο μάλιστα
τὴν διάνοιαν αὐτῶν προσάξεσθαι καὶ πείσειν· „ἄνδρες, γὰρ εἶπεν, 20
οἷς ἔτι νῦν βαρεῖς μὲν πολέμιοι Παλαιστῖνοι, θεὸς δ' εὐμενὴς ἄρ-
χεται γίνεσθαι καὶ φίλος, οὐκ ἐπιθυμεῖν ἐλευθερίας δεῖ μόνον,
ἀλλὰ καὶ ποιεῖν δι' ὧν ἂν ἔλθοι πρὸς ὑμᾶς, οὐδὲ βούλεσθαι μὲν
ἀπηλλάχθαι δεσποτῶν ἐπιμένειν δὲ πράττοντας ἐξ ὧν οὗτοι δια-
μενοῦσιν· ἀλλὰ γίνεσθε δίκαιοι, καὶ τὴν πονηρίαν ἐκβαλόντες τῶν 21
ψυχῶν καὶ θεραπεύσαντες αὐτὴν ὅλαις ταῖς διανοίαις προστρέπεσθε
τὸ θεῖον καὶ τιμῶντες διατελεῖτε· ταῦτα γὰρ ὑμῖν ποιοῦσιν ἥξει
τὰ ἀγαθά, δουλείας ἀπαλλαγὴ καὶ νίκη πολεμίων, ἃ λαβεῖν οὔθ'
ὅπλοις οὔτε σωμάτων ἀλκαῖς οὔτε πλήθει συμμάχων δυνατόν ἐστιν·
οὐ γὰρ τούτοις ὁ θεὸς ὑπισχνεῖται παρέξειν αὐτά, τῷ δ' ἀγαθοὺς
εἶναι καὶ δικαίους· ἐγγυητὴς δὲ αὐτοῦ τῶν ὑποσχέσεων ἐγὼ γίνο-
μαι.“ ταῦτ' εἰπόντος ἐπευφήμησε τὸ πλῆθος ἡσθὲν τῇ παραινέσει 22
καὶ κατένευσεν αὐτὸ παρέξειν κεχαρισμένον τῷ θεῷ. συνάγει δ'
αὐτοὺς ὁ Σαμουῆλος εἴς τινα πόλιν λεγομένην Μασφάτην· κατ-
οπτευόμενον τοῦτο σημαίνει κατὰ τὴν τῶν Ἑβραίων γλῶτταν· ἐν-
τεῦθεν ὑδρευσάμενοί τε σπένδουσι τῷ θεῷ καὶ διανηστεύσαντες
ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπ' εὐχὰς τρέπονται.
2. Οὐ λανθάνουσι δὲ τοὺς Παλαιστίνους ἐκεῖ συναχθέντες, 23
ἀλλὰ μαθόντες οὗτοι τὴν ἄθροισιν αὐτῶν μεγάλῃ στρατιᾷ καὶ δυ-
νάμει κατ' ἐλπίδα τοῦ μὴ προσδοκῶσι μηδὲ παρεσκευασμένοις ἐπι-
πεσεῖσθαι τοῖς Ἑβραίοις ἐπέρχονται. καταπλήττει δ' αὐτοὺς τοῦτο 24

---

§ 19 = 1 Reg. VII 4.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 100.

1 *σαμουὴλ* M² *samuhel* Lat *ἰδὼν*] *ὁρῶν* SPE 2 *εὔκαιρον*] *εὔκαιρον ὂν* coni. 3 *ᾤετο*] *ὡσ τὰ* RO 4 *προσάξασθαι* RO *ἄνδρες*] *ἄνδρασ* Hudson *o uiri* Lat 5 *νῦν*] *μὴν* corr. ex *νῦν* R *μὴν* O 7 *ἡμᾶσ* SP *μὲν ἀπηλλάχθαι δεσποτῶν ἐπι* om. M 8 *διαμενοῦσιν* Dind. *διαμένουσιν* codd. 9 *γίνεσθαι* (ε supra) P *γίνεσθαι* RO¹ 10 *θεραπεύσαντες αὐτὴν*] *θεραπεύοντεσ αὐτὴν* MSP *easque purgantes* Lat *προστρέπεσθε*] Hudson *προτρέπεσθε* (*ε* finale i. ras. M, ex *αι* corr. RP) ROMSP *inuitate* Lat 11 *τιμῶντες*] *bonis artibus honorate* Lat *ἥξειν* RO 14 *ὑπισχνεῖται εῖ* i. ras. M 15 *δ'* MSP 16 *ἐπευφήμησε*] *ἐπε|δή-μησι* R *ἐπευφήμει* M 17 *αὐτὸ*] *αὐτὸ* RS¹P¹ *αὐτῷ* O *δὲ* ROSP 18 *μασφάτιν* ROM *μασφαθήν* E *masphat* Lat *κατοπτευομένην* E 19 *τῶν* om. MSP 20 *τε σπένδουσι*] *σπένδουσί τε* P *τε σπένδουσί τε* S *σπένδουσι* E *νηστεύσαντεσ* E 22 *συναχθέντες*] *συναχθέντασ ασ* ex *εσ* corr. R *συνελθόντεσ* SP 23 **στρατειᾶ* R 24 *παρασκευασμένοισ* RM

καὶ εἰς ταραχὴν ἄγει καὶ δέος, καὶ δραμόντες πρὸς Σαμουῆλον,
ἀναπεπτωκέναι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὸ φόβου καὶ τῆς προτέρας
ἥττης ἔφασκον καὶ διὰ τοῦτ᾽ ἠρεμεῖν, ἵνα μὴ κινήσωμεν τὴν τῶν
πολεμίων δύναμιν, σοῦ δ᾽ ἀναγαγόντος ἡμᾶς ἐπ᾽ εὐχὰς καὶ θυσίας
καὶ ὅρκους γυμνοῖς καὶ ἀνόπλοις ἐπεστράτευσαν οἱ πολέμιοι· ἐλπὶς
οὖν ἡμῖν οὐκ ἄλλη σωτηρίας, ἢ μόνη ἡ παρὰ σοῦ καὶ τοῦ θεοῦ
25 ἱκετευθέντος ὑπὸ σοῦ παρασχεῖν ἡμῖν διαφυγεῖν Παλαιστίνους.“ ὁ
δὲ θαρρεῖν τε προτρέπεται καὶ βοηθήσειν αὐτοῖς τὸν θεὸν ἐπαγ-
γέλλεται καὶ λαβὼν ἄρνα γαλαθηνόν, ὑπὲρ τῶν ὄχλων θύει καὶ
παρακαλεῖ τὸν θεὸν ὑπερσχεῖν αὐτῶν τὴν δεξιὰν ἐν τῇ πρὸς Πα-
λαιστίνους μάχῃ καὶ μὴ περιϊδεῖν αὐτοὺς δεύτερον δυστυχήσαντας.
ἐπήκοος δὲ γίνεται τῶν εὐχῶν ὁ θεός, καὶ προσδεξάμενος εὐμενεῖ
καὶ συμμάχῳ τῇ διανοίᾳ τὴν θυσίαν ἐπινεύει νίκην αὐτοῖς καὶ κρά-
26 τος. ἔτι δ᾽ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὴν θυσίαν ἔχοντος τοῦ θεοῦ καὶ μήπω
πᾶσαν διὰ τῆς ἱερᾶς φλογὸς ἀπειληφότος προῆλθεν ἐκ τοῦ στρα-
τοπέδου ἡ τῶν πολεμίων δύναμις καὶ παρατάσσεται εἰς μάχην, ἐπ᾽
ἐλπίδι μὲν νίκης, ὡς ἀπειλημμένων ἐν ἀπορίᾳ τῶν Ἰουδαίων μήτε
ὅπλα ἐχόντων μήτε ὡς ἐπὶ μάχῃ ἐκεῖσε ἀπηντηκότων, περιπίπτουσι
27 δὲ οἷς οὐδ᾽ εἰ προύλεγέ τις ῥᾳδίως ἐπείσθησαν. πρῶτον μὲν γὰρ
αὐτοὺς ὁ θεὸς κλονεῖ σεισμῷ καὶ τὴν γῆν αὐτοῖς ὑπότρομον καὶ
σφαλερὰν κινήσας τίθησιν, ὡς σαλευομένης τε τὰς βάσεις ὑπο-
φέρεσθαι καὶ διϊσταμένης εἰς ἔνια τῶν χασμάτων καταφέρεσθαι,
ἔπειτα βρονταῖς καταψοφήσας καὶ διαπύροις ἀστραπαῖς ὡς κατα-
φλέξων αὐτῶν τὰς ὄψεις περιλάμψας καὶ τῶν χειρῶν ἐκκροτήσας
28 τὰ ὅπλα, γυμνοὺς εἰς φυγὴν ἀπέστρεψεν. ἐπεξέρχεται δὲ Σαμου-
ῆλος μετὰ τῆς πληθύος καὶ πολλοὺς κατασφάξας κατακολουθεῖ

§ 24 = 1 Reg. VII 8.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 100.

1 σαμουῆλον μου s. P τὸν σαμούηλον E 3 τοῦτο M 5 *ἀόπλοισ RO ἐπεστράτευσαν] ἐπεστρατεύκασιν SP 6 ἢ μόνη] ἡμῶν ἢ M ἡ παρὰ σοῦ μόνη tr. E 7 ὑπὸ] παρὰ O 9 λαβὼν et ρνα γαλαθηνὸν i. ras. O ὄχλων] ὅλων E 10 ὑπερσχεῖν] ὑπερέχειν M πρὸς om. P 11 περιϊδεῖν] περιδεῖν S¹ παριδεῖν ROM δεύτερον αὐτοὺσ tr. MSP δυστυχήσαντας] ἀτυχήσαντασ P 12 ἐπήκοοσ ή ex ί R 13 *νίκην η i. ras. 2 S 14 δ᾽ ἐπὶ] δὲ E τοῦ θεοῦ om. E 16 *εἰς] πρὸσ SP 17 μήτε] καὶ μήτε SP 18 μάχην MSP 19 οὐδὲ R εἰ] εἰσ O¹ προέλεγέ ROSP 20 *ὁ θεὸς om. RO 23 καταψοφήσας] ο corr. ex η uid. R διαψοφήσασ MSP 24 *ἐκ-(κ)ροτήσασ P 25 ὅπλα] ὅπλα φόβῳ E *ἀνέστρεψεν P σαμούηλοσ E 26 τοῦ πλήθουσ E *κατασφάξασ σ ante φ m. 2 suppleuit in spat. uacuo S

μέχρι Κορραίων τόπου τινὸς οὕτω λεγομένου, καὶ καταπήξας ἐκεῖ
λίθον ὥσπερ ὅρον τῆς νίκης καὶ τῆς φυγῆς τῶν πολεμίων, ἰσχυρὸν
αὐτὸν προσαγορεύει σύμβολον τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ γενομένης αὐτοῖς
κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἰσχύος.

3. Οἱ δὲ μετ᾽ ἐκείνην τὴν πληγὴν οὐκέτ᾽ ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς 29
Ἰσραηλίτας, ἀλλ᾽ ὑπὸ δέους καὶ μνήμης τῶν συμβεβηκότων ἡσύχα-
ζον· ὃ δ᾽ ἦν πάλαι θάρσος τοῖς Παλαιστίνοις ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους,
τοῦτ᾽ ἐκείνων μετὰ τὴν νίκην ἐγένετο. καὶ Σαμουῆλος στρατεύσας 30
ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀναιρεῖ πολλοὺς καὶ τὰ φρονήματ᾽ αὐτῶν εἰς τὸ παν-
τελὲς ταπεινοῖ καὶ τὴν χώραν ἀφαιρεῖται, ἣν τῶν Ἰουδαίων ἀπετέ-
μοντο πρότερον κρατήσαντες τῇ μάχῃ· αὕτη δ᾽ ἦν μέχρι πόλεως
Ἀκάρων ἀπὸ τῶν τῆς Γίττης ὅρων ἐκτεταμένη. ἦν δὲ κατ᾽ ἐκεῖνον
τὸν καιρὸν φίλια τοῖς Ἰσραηλίταις τὰ ὑπολειπόμενα τῶν Χανα-
ναίων.

III. 1. Ὁ δὲ προφήτης Σαμουῆλος διακοσμήσας τὸν λαὸν καὶ 31
πόλιν αὐτοῖς ἀποδοὺς εἰς ταύτην ἐκέλευσε συνερχομένοις περὶ τῶν
πρὸς ἀλλήλους κρίνεσθαι διαφορῶν, αὐτὸς δὲ δι᾽ ἔτους ἐπερχόμενος
τὰς πόλεις ἐδίκαζεν αὐτοῖς καὶ πολλὴν ἐβράβευεν εὐνομίαν ἐπὶ χρό-
νον πολύν. 2. ἔπειθ᾽ ὑπὸ γήρως βαρυνόμενος καὶ τὰ συνήθη 32
πράττειν ἐμποδιζόμενος τοῖς υἱοῖς τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ
ἔθνους παραδίδωσιν, ὧν ὁ μὲν πρεσβύτερος Ἰοῦλος προσηγορεύετο,
τῷ δὲ νεωτέρῳ Ἐβίᾳ ὄνομα ἦν. προσέταξε δὲ τὸν μὲν ἐν Βεθήλῳ

---

§ 28 = 1 Reg. VII 12.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 100.

1 *Κορραίων*] *correon* Lat *βεθχόρου* i. marg. m. 2 S *βεθχώρου* cod. Vat. Hudsoni 2 *ἰσχυρὸν*] *fortitudinis* Lat 3 *προ·σαγορεύει* S 5 *οὐκέτ᾽ ἐστράτευσαν*] coni. *οὐκ ἐπεστράτευσαν* codd. *οὐκ ἐστράτευσαν* E 7 *τοῖσ παλαιστηνοῖσ θάρσοσ* tr. SP 8 *ἐκείνων*] *ἐκείνοισ* SP 9 **ἀναιρεῖ*] *ἀνήρει* M *φρονήματα* ROMP 10—11 *ἀπέτεμοντὸ πρότερον* ROM 11 *ἦν*] *ἦν ἡ* SP 12 *ἀκκάρων* OM *ἀκκαρῶν* SP *accaron* Lat *τῆς* om. MSP *ὁρῶν* R *ὀρῶν* O *Γίττης*] *geth* Lat *ἐκτεταμένη*] *ἐκτετραμμένη* O *ἐκτεταμμένη α* ex *ρα* corr. R

12 *ἦν* — 14 *Χαναναίων*] *fuerunt igitur illo tempore amicitiae inter israhelitas et reliquos chananeos* *φίλια*] *φιλλα* RO 13 *τὰ*] *ἰσοῦσα τὰ* RO

15 **διακοσμίσασ* S[1] 16 *συνερχομένουσ* SPE 17 *ἀλήλουσ* S[1] **διαφορῶν*] *diuersis* Lat *δι᾽ ἔτους*] *διὰ τοῦ ἔτουσ* E *δὶσ τοῦ ἔτουσ* MSPLat

18 *ἐβράβευσεν* O *εὐνομίαν* om. O 19 i. marg. *γ´* RO *III* Lat 21 *ἔθνους*] *πλήθουσ* MSPE *Ἰοῦλος*] *ἰούλοσ* RO *οὔηλοσ* MSP *ἰώηλοσ* E *ἰωήλ* Zon *iobel* (*iohel*) Lat 22 *Ἐβίᾳ*] *ἀβίασ* (nominat.) E *ἀβιρᾶι* S *ἀβηρᾶ η* ex *ι* m. 2 P *ἀβίρα* M *ἀβιὰ* Zon *abias* (uel *abisa*) Lat *Βεθήλῳ*] *βαιθήλω* SP *bethlem* Lat

πόλει καθεζόμενον κρίνειν, τὸν δ᾽ ἕτερον ἐν Βερσουβεὶ μερίσας τὸν
33 ὑπακουσόμενον ἑκατέρῳ λαόν. ἐγένοντο δὲ σαφὲς οὗτοι παράδειγμα
καὶ τεκμήριον τοῦ μὴ τὸν τρόπον ὁμοίους τοῖς φύσασι γίνεσθαί
τινας, ἀλλὰ τάχα μὲν χρηστοὺς καὶ μετρίους ἐκ πονηρῶν, τότε μέν
34 γε φαύλους ἐξ ἀγαθῶν παρέσχον αὑτοὺς γενομένους· τῶν γὰρ τοῦ
πατρὸς ἐπιτηδευμάτων ἐκτραπόμενοι καὶ τὴν ἐναντίαν ὁδὸν ἀπελ-
θόντες δώρων καὶ λημμάτων αἰσχρῶν καθυφίεντο τὸ δίκαιον, καὶ
τὰς κρίσεις οὐ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς τὸ κέρδος ποιού-
μενοι καὶ πρὸς τρυφὴν καὶ πρὸς διαίτας πολυτελεῖς ἀπονενευκότες
πρῶτον μὲν ὑπεναντία ταῦτα ἔπρασσον τῷ θεῷ, δεύτερον δὲ τῷ
προφήτῃ πατρὶ δ᾽ ἑαυτῶν, ὃς πολλὴν καὶ τοῦ τὸ πλῆθος εἶναι
δίκαιον σπουδὴν εἰσεφέρετο καὶ πρόνοιαν.
35 3. Ὁ δὲ λαὸς ἐξυβριζόντων [εἰς] τὴν προτέραν κατάστασιν
καὶ πολιτείαν τῶν τοῦ προφήτου παίδων χαλεπῶς τε τοῖς πραττο-
μένοις ἔφερε καὶ πρὸς αὐτὸν συντρέχουσι, διέτριβε δ᾽ ἐν Ἀρμαθᾶ
πόλει, καὶ τάς τε τῶν υἱῶν παρανομίας ἔλεγον καὶ ὅτι γηραιὸς
ὢν αὐτὸς ἤδη καὶ παρειμένος ὑπὸ τοῦ χρόνου τῶν πραγμάτων οὐ-
κέτι τὸν αὐτὸν προεστάναι δύναται τρόπον· ἐδέοντό τε καὶ ἱκέτευον
ἀποδεῖξαί τινα αὐτῶν βασιλέα, ὃς ἄρξει τοῦ ἔθνους καὶ τιμωρήσε-
ται Παλαιστίνους ὀφείλοντας ἔτ᾽ αὐτοῖς δίκας τῶν προτέρων ἀδι-
36 κημάτων. ἐλύπησαν δὲ σφόδρα τὸν Σαμουῆλον οἱ λόγοι διὰ τὴν
σύμφυτον δικαιοσύνην καὶ τὸ πρὸς τοὺς βασιλέας μῖσος· ἥττητο
γὰρ δεινῶς τῆς ἀριστοκρατίας ὡς θείας καὶ μακαρίους ποιούσης
37 τοὺς χρωμένους αὐτῆς τῇ πολιτείᾳ. ὑπὸ δὲ φροντίδος καὶ βασά-

§ 33 = 1 Reg. VIII 3.

ROMSPELat Zonaras I p. 100. Exc. Peiresc. Suidas s. καθυφίεντο (II 1. 28 Bernh.)

1 Βερσουβεὶ] ρ s. man. 1 R βαρσουβαὶ M βαρσουβάϊ S βαρσουβαῒ P bersabe Lat 2 ἐγένοντο incip. Exc. 3 ὁμοίους] ὅμοιον RO γενέσθαι RO 5 ἐξ ἀγαθοῦ MExc. αὑτοὺς] Exc. Bekk. αὐτοὺσ codd. 6 ἐκτρεπόμενοι MSPEExc. 7 *δώρων — δίκαιον apud Suidam extant καθυφίοντο RO 8 τὸ om. E 9 δίαιτασ RO 10 ἔπρασον P ἔπραττον E 11 *προφήτῃ om. Lat δὲ αὐτῶν ROSPExc. δ᾽ αὐτῶν M καὶ om. M 12 πρόνοιαν] fin. Exc. 13 i. marg. δ′ R IIII Lat εἰς om. RO προτέραν] dubium 15 συντρέχουσι] συνέτρεχε E δὲ ROSP Ἀρμαθᾶ] ἁρμαθὰ M ramatha Lat 16 ἔλεγε E 17 *αὐτὸσ ὢν tr. MSP παρειμένοσ ει ex η R ὑπὸ] ἀπὸ O 18 τὸν τὸ i. ras., i. marg. man. 1 τὸν αὐτὸν M *δύναται om. RO 19 *ἄρξει] ἄρξει τε SP *τιμωρήσεται] τιμωρήσηται M τιμωρήσαιτο SP 20 ὀφείλοντας om. RO ἔτ᾽ αὐτοῖς] ἔτ᾽ αὐτοὺσ RP[1] ἐπ᾽ αὐτοὺσ O ἑαυτοῖσ M 21 i. marg. ε′ RO V Lat 23 *ἀριστοκρατίασ ι i. ras. S ἀριστοκρατείασ ROM θείουσ M[2]SP μακαρίασ O

νου τῆς ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις οὔτε τροφῆς ἐμνημόνευσεν οὔτε ὕπνου, δι᾽ ὅλης δὲ τῆς νυκτὸς στρέφων τὰς περὶ τῶν πραγμάτων ἐννοίας διεκαρτέρει.

4. *Ἔχοντι δὲ οὕτως ἐμφανίζεται τὸ θεῖον καὶ παραμυθεῖται* 38
μὴ δυσφορεῖν ἐφ᾽ οἷς ἠξίωσε τὸ πλῆθος, ὡς οὐκ ἐκεῖνον ὑπερηφανήσοντας ἀλλ᾽ ἑαυτόν, εἰ μὴ βασιλεύσει μόνος· ταῦτα δὲ ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀπ᾽ Αἰγύπτου μηχανᾶσθαι τὰ ἔργα· λήψεσθαι μέντοι γε οὐκ εἰς μακρὰν μετάνοιαν αὐτοὺς ἐπίπονον, ὑφ᾽ ἧς οὐδὲν μὲν ἀγένητον ἔσται τῶν ἐσομένων, ἐλεγχθήσονται δὲ καταφρονήσαντες καὶ βουλὰς οὐκ εὐχαρίστους πρὸς ἐμὲ καὶ τὴν σὴν προφητείαν λαβόντες. κελεύω δή σε χειροτονεῖν αὐτοῖς ὃν ἂν ἐγὼ 39
προείπω βασιλέα προδηλώσαντα ποταπῶν τε πειραθήσονται βασιλευόμενοι κακῶν καὶ διαμαρτυράμενον ἐφ᾽ οἵαν σπεύδουσι μεταβολήν.“

5. *Ταῦτ᾽ ἀκούσας Σαμουῆλος ἅμα ἕῳ συγκαλέσας τοὺς Ἰου-* 40
δαίους ἀποδείξειν αὐτοῖς βασιλέα ὡμολόγησεν, ἔφη δὲ δεῖν πρῶτον μὲν αὐτοῖς ἐκδιηγήσασθαι τὰ παρὰ τῶν βασιλέων ἐσόμενα καὶ ὅσοις συνενεχθήσονται κακοῖς· „γινώσκετε γὰρ ὅτι πρῶτον μὲν ὑμῶν ἀποσπάσουσι τὰ τέκνα καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἁρματηλάτας εἶναι κελεύσουσι, τοὺς δ᾽ ἱππεῖς καὶ σωματοφύλακας, δρομεῖς δὲ ἄλλους καὶ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους, ποιήσουσι δὲ καὶ τεχνίτας ὁπλοποιοὺς καὶ ἁρματοποιοὺς καὶ ὀργάνων τέκτονας γεωργούς τε καὶ τῶν ἰδίων ἀγρῶν ἐπιμελητὰς καὶ σκαπανεῖς ἀμπέλων, καὶ οὐδέν ἐστιν 41
ὃ μὴ κελευόμενοι ποιήσουσιν ἀνδραπόδων ἀργυρωνήτων τρόπον· καὶ τὰς θυγατέρας δ᾽ ὑμῶν μυρεψοὺς ἀποφανοῦσι καὶ ὀψοποιοὺς καὶ σιτοποιούς, καὶ πᾶν ἔργον ὃ θεραπαινίδες ἐξ ἀνάγκης πληγὰς φοβούμεναι καὶ βασάνους ὑπηρετήσουσι. κτῆσιν δὲ τὴν ὑμετέραν

---

§ 38 = 1 Reg. VIII 7.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 101. Michael Glycas II p. 323 f.

1 *τῆς*] *τοῖσ* R 3 *διεκαρτέρει*] *sine sopore permansit* Lat 5 *ὑπερηφανήσοντας*] coni. *ὑπερηφανήσαντασ* ROMP *ὑπερηφανίσαντασ* S 6 *ἑαυτὸν*] *ἢ αὐτὸν* SP *αὐτὸν* M *εἰσ αὐτὸν* E *εἰ*] *ἵνα* MSPLat *βασιλεύσει*] *βασιλεύσῃ* OMLat *βασιλεὺσ ἢ* SP 7 *ἀπ᾽*] *ἐξ* S²P 9 *οὐδὲν μὲν ἀγένητον* (*ἀγέννητον* P¹)] MSPLat *οὐδένα γενητὸν* R *οὐδὲν ἀγένητον* O 10 *πρὸς*] *circa* Lat 11 *δή*] *δέ* E *σε*] *σοι* SE *ἐγὼ*] *ἐγώ σοι* SPE 12 *προδηλώσοντα* P *τε*] *τε οὗτοι* SP 13 *οἵαν*] *ἢ ἂν* M *σπεύδωσι* M 15 *ταῦτα* MSP 17 *μὲν*] ras. 3 litt. M 18 *γινώσκετε ε* fin. i. ras. m. 3 S *ὑμῶν ὑ* i. ras. R 21 *καὶ ἑκατοντάρχουσ* om. ROM 22 *καὶ ἁρματοποιοὺς* om. RO 23 *ἐπιμελιτὰσ* R *σκαπάνεισ* RO 24 *ἀργυρωνήτων ω* post *ρ* ex *ο* corr. P 25 *δὲ* ROSP *ὀψοποιοὺς*] *ὀψοφανοὺσ* RO 26 *ὃ*] *ὡς* coni. 27 *ὑπηρετήσουσι*] *ὑπηρετοῦσι* (-*σιν* S¹P¹) MSP *efficient* Lat

ἀφαιρήσονται καὶ ταύτην εὐνούχοις καὶ σωματοφύλαξι δωρήσονται
42 καὶ βοσκημάτων ἀγέλας τοῖς αὐτῶν προσνεμοῦσι. συνελόντι δ' εἰ-
πεῖν, δουλεύσετε μετὰ πάντων τῶν ὑμετέρων τῷ βασιλεῖ σὺν τοῖς
αὐτῶν οἰκέταις· ὃς γενόμενος μνήμην ὑμῖν τῶνδε τῶν λόγων γεν-
νήσει καὶ τῷ πάσχειν αὐτὰ μεταγινώσκοντας ἱκετεῦσαι τὸν θεὸν
ἐλεῆσαί τε ὑμᾶς καὶ δωρήσασθαι ταχεῖαν ἀπαλλαγὴν τῶν βασι-
λέων· ὁ δ' οὐ προσδέξεται τὰς δεήσεις, ἀλλὰ παραπέμψας ἐάσει
δίκην ὑποσχεῖν ὑμᾶς τῆς αὐτῶν κακοβουλίας."
43 6. Ἦν δ' ἄρα καὶ πρὸς τὰς προρρήσεις τῶν συμβησομένων
ἀνόητον τὸ πλῆθος καὶ δύσκολον ἐξελεῖν τῆς διανοίας κρίσιν ἤδη
παρὰ τῷ λογισμῷ καθιδρυμένην· οὐδὲ γὰρ ἐπεστράφησαν οὐδ' ἐμέ-
λησεν αὐτοῖς τῶν Σαμουήλου λόγων, ἀλλ' ἐνέκειντο λιπαρῶς καὶ
χειροτονεῖν ἠξίουν ἤδη τὸν βασιλέα καὶ μὴ φροντίζειν τῶν ἐσομέ-
44 νων· ἐπὶ γὰρ τιμωρίᾳ τῶν ἐχθρῶν ἀνάγκη τὸν πολεμήσοντα σὺν
αὑτοῖς ἔχειν, καὶ οὐδὲν ἄτοπον εἶναι τῶν πλησιοχώρων βασιλευο-
μένων τὴν αὐτὴν ἔχειν αὐτοὺς πολιτείαν. ὁρῶν δ' αὐτοὺς μηδ'
ὑπὸ τῶν προειρημένων ἀπεστραμμένους ὁ Σαμουῆλος, ἀλλ' ἐπι-
μένοντας „νῦν μὲν, εἶπεν, ἄπιτε πρὸς αὐτοὺς ἕκαστος, μεταπέμψο-
μαι δὲ ὑμᾶς εἰς δέον, ὅταν μάθω παρὰ τοῦ θεοῦ τίνα δίδωσιν
ὑμῖν βασιλέα."
45 IV. 1. Ἦν δέ τις ἐκ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς ἀνὴρ εὖ γεγονὼς
καὶ ἀγαθὸς τὸ ἦθος, Κεὶς ὄνομα· τούτῳ παῖς ὑπῆρχεν, ἦν δὲ
νεανίας τὴν μορφὴν ἄριστος καὶ τὸ σῶμα μέγας τό τε φρόνημα
καὶ τὴν διάνοιαν ἀμείνων τῶν βλεπομένων· Σαοῦλον αὐτὸν ἐκάλουν.
46 οὗτος ὁ Κείς, ὄνων αὐτῷ ἐκ τῆς νομῆς καλῶν ἀποπλανηθεισῶν,

§ 42 = 1 Reg. VIII 18.

ROMSPELatZonaras I p. 101. Michael Glycas II p. 324.

2 προσνεμοῦσιν OS[1]P 3 δουλεύσετε] δουλεῦσαι RO σὺν] καὶ MSP om. Lat 4 αὐτῶν] αὐτῶν ROMP αὐτοῦ· S ὃς γενόμενος] ἶσοι γενόμενοι MLat μνήμην — λόγων *horumque sermonum memoriam* Lat τῶνδε] τῶν δὲ (τῶν suppl. scr.) S 5 τῷ] τὸ ROSP αὐτὰ] αὐτὰ καὶ MSPLat μεταγινώσκοντασ α in τασ ex εσ corr. R μεταγινώσκοντεσ M μεταγνόντεσ E ἱκετεῦσαι] ἱκετεύσατε M ἱκετεύσουσι E 7 δεήσεις] δεήσεισ ὑμῶν SPLat 8 δίκην ὑποσχεῖν ὑμᾶς] δικαίαν ὑποσχεῖν ὑμᾶσ τιμωρίαν SP τῆσ αὐτῶν κακοβουλίασ RO ταῖσ αὐτῶν κακοβουλίαισ MS[1] ταῖσ ἑαυτῶν κακοβουλίαισ S[corr] P 9 συμ··βησομένων S 13 ἠξίον OE[1] καὶ μὴ] μηδὲ E 15 αὐτοῖσ codd. οὐδένα τόπον M 16 αὐτοὺσ οὐ i. ras. 2 S 17 ἐπεστραμμένουσ O ἐπεστραμμένοσ R σαμούηλοσ ROMS 18 αὐτοὺσ ROMP[1] 22 Κεὶς] κὶσ ὶ i. ras. 2 M κὴσ ὴ i. ras. 1 P κὶσ EZonGlycas *chis* Lat ὑπῆρχε ῆ i. ras. 2 S 24 σάουλοσ E ut fere semper 25 Κεὶς] κ·ὶσ M κὶσ E *chis* Lat κεῖσοσ S κῆσοσ ῆ i. ras. P ὄνων ων i. ras. M

ἥδετο γὰρ αὐταῖς ὡς οὐκ ἄλλῳ τινὶ τῶν κτημάτων, τὸν υἱὸν μεθ᾽
ἑνὸς θεράποντος ἐπὶ ζήτησιν τῶν κτηνῶν ἐξέπεμψεν· ὁ δ᾽ ἐπεὶ τὴν
πάτριον περιῆλθε φυλὴν εἰς τὰς ἄλλας ἀφίκετο, οὐδ᾽ ἐν ταύταις
δ᾽ ἐπιτυχὼν ἀπιέναι διεγνώκει, μὴ ποιήσῃ περὶ αὑτοῦ τῷ πατρὶ
λοιπὸν φροντίδα. τοῦ δ᾽ ἑπομένου θεράποντος ὡς ἐγένοντο κατὰ 47
τὴν Ἁραμαθὰ πόλιν εἶναι προφήτην ἐν αὐτῇ φήσαντος ἀληθῆ καὶ
πρὸς αὐτὸν βαδίζειν συμβουλεύσαντος, γνώσεσθαι γὰρ παρ᾽ αὐτοῦ
τὸ περὶ τῶν ὄνων τέλος, οὐθὲν ἔχειν πορευθέντας εἶπεν ἀντὶ τῆς
προφητείας ὃ παράσχωσιν αὐτῷ· κεκενῶσθαι γὰρ ἤδη τῶν ἐφοδίων.
τοῦ δ᾽ οἰκέτου τέταρτον αὐτῷ παρεῖναι σίκλου φήσαντος καὶ τοῦτο 48
δώσειν, ὑπὸ γὰρ ἀγνοίας τοῦ μὴ λαμβάνειν τὸν προφήτην μισθὸν
ἐπλανῶντο, παραγίνονται καὶ πρὸς ταῖς πύλαις παρατυγχάνοντες
παρθένοις ἐφ᾽ ὕδωρ βαδιζούσαις ἐρωτῶσιν αὐτὰς τοῦ προφήτου
τὴν οἰκίαν. αἱ δὲ σημαίνουσι καὶ σπεύδειν παρεκελεύσαντο πρὶν
αὐτὸν εἰς τὸ δεῖπνον κατακλιθῆναι· πολλοὺς γὰρ ἑστιᾶν καὶ προ-
κατακλίνεσθαι τῶν κεκλημένων. ὁ δὲ Σαμουῆλος διὰ τοῦτο πολλοὺς 49
ἐπὶ τὴν ἑστίαν τότε συνήγαγε· δεομένῳ γὰρ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν
αὐτῷ τοῦ θεοῦ προειπεῖν τίνα ποιήσει βασιλέα τῇ παρελθούσῃ
τοῦτον μηνύσαντος, πέμψειν γὰρ αὐτός τινα νεανίσκον ἐκ τῆς Βενια-
μίτιδος φυλῆς κατὰ τήνδε τὴν ὥραν, αὐτὸς [μὲν] ἐπὶ τοῦ δώματος
καθεζόμενος ἐξεδέχετο τὸν καιρὸν γενέσθαι, πληρωθέντος δ᾽ αὐτοῦ
καταβὰς ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐπορεύετο. συναντᾷ δὲ τῷ Σαούλῳ καὶ 50
ὁ θεὸς αὐτῷ σημαίνει τοῦτον εἶναι τὸν ἄρξειν μέλλοντα. Σαοῦλος
δὲ πρόσεισι τῷ Σαμουήλῳ καὶ προσαγορεύσας ἐδεῖτο μηνύειν τὴν
οἰκίαν τοῦ προφήτου· ξένος γὰρ ὢν ἀγνοεῖν ἔφασκε. τοῦ δὲ Σα- 51

---

§ 46 = 1 Reg. IX 3.

ROMSPELat Zonaras I p. 101. Michael Glycas II p. 324.

2 *θεράποντοσ ον i. ras. S κτηνῶν τηνῶν i. ras. 3 litt. R 3 φυλὴν] φυλὴν ἐξερευνῶν τὰσ ὄνουσ MSPLat et ut uid. E, in quo περιελθὼν καὶ ζητήσασ 4 δ᾽ om. ROM *ἀπεῖναι RM ποιήσῃ η ex ει corr. R αὐτοῦ codd. 5 φροντίδα] τὴν φροντίδα MSP 6 Ἁραμαθὰ] ἀρμαθὰ OSPE *armatha* Lat 7 πρὸς] παρ᾽ E fort. recte συμβουλεύοντοσ MSP συνεβούλευε E

8 *ὄνων] ὄντων RO 9 ὃ] ὃ καὶ M 10 αὑτῷ Dindorf 12 παρατυγχάνοντες] παρατυχόντεσ (παρα i. ras. 2 S) SP περιτυχόντεσ M 14 παρεκελεύσατο RO 15 ἑστιᾶν] *ea die pascere* Lat 16 κεκλημένων (ι s. l.) P διὰ τοῦτο] om. RO *propterea* Lat 17 ἑστίαν ἑστὶ i. ras. 3—4 litt. R κατὰ πᾶσαν ἡμέραν] *praecedenti die* Lat 18 προειπεῖν] προεῖπε M 19 νεανίσκον] νεανίσκον (τε s. l.) s. m. rec. P *beniamin* Lat 20 μὲν om. RO 24 πρόσεισι· S Σαμουήλῳ] σαούλωι P[1] corr. m. 1 δὲ om. O

μουήλου αὐτὸν εἶναι φράσαντος καὶ ἄγοντος ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ὡς
τῶν ὄνων ἐφ᾽ ὧν τὴν ζήτησιν ἐκπεμφθείη σεσωσμένων τά τε πάντα
ἀγαθὰ ἔχειν αὐτῷ κεκυρωμένα, προστυχὼν „ἀλλ᾽ ἥττων, εἶπεν, ἐγώ,
δέσποτα, ταύτης τῆς ἐλπίδος καὶ φυλῆς μικροτέρας ἢ βασιλέας
ποιεῖν καὶ πατριᾶς ταπεινοτέρας τῶν ἄλλων πατριῶν. σὺ δὲ παί-
ζεις καὶ γέλωτά με τίθεσαι περὶ μειζόνων ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν χώραν
52 διαλεγόμενος. ὁ δὲ προφήτης ἀγαγὼν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἑστίαν κατα-
κλίνει καὶ τὸν ἀκόλουθον ἐπάνω τῶν κεκλημένων· οὗτοι δ᾽ ἦσαν
ἑβδομήκοντα τὸν ἀριθμόν· προστάσσει δὲ τοῖς διακόνοις παρα-
θεῖναι τῷ Σαούλῳ μερίδα βασιλικήν. ἐπεὶ δὲ κοίτης ὥρα προσ-
ῆγεν οἱ μὲν ἀναστάντες ἀπελύοντο πρὸς αὑτοὺς ἕκαστοι, ὁ δὲ
Σαοῦλος παρὰ τῷ προφήτῃ σὺν τῷ θεράποντι κατεκοιμήθη.
53 2. Ἅμα δὲ ἡμέρᾳ Σαμουῆλος ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ τῆς κοίτης
προύπεμπε καὶ γενόμενος ἔξω τῆς πόλεως ἐκέλευσε τὸν μὲν θερά-
ποντα ποιῆσαι προελθεῖν, ὑπολείπεσθαι δὲ αὐτόν· ἔχειν γὰρ αὐτῷ
54 τι φράσαι [μηδενὸς ἄλλου παρόντος]. καὶ ὁ μὲν Σαοῦλος ἀπο-
πέμπεται τὸν ἀκόλουθον, λαβὼν δ᾽ ὁ προφήτης τὸ ἅγιον ἔλαιον
καταχεῖ τῆς τοῦ νεανίσκου κεφαλῆς καὶ κατασπασάμενος „ἴσθι,
φησί, βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ κεχειροτονημένος ἐπί τε Παλαιστί-
νους καὶ τὴν ὑπὲρ Ἑβραίων ἄμυναν. τούτων δὲ ἔσται σοι σημεῖον
55 ὅ σε βούλομαι προγινώσκειν· ὅταν ἀπέλθῃς ἐντεῦθεν καταλήψῃ
τρεῖς ἀνθρώπους ἐν τῇ ὁδῷ προσκυνῆσαι τῷ θεῷ πορευομένους

§ 51 = 1 Reg. IX 21.

ROMSPSLatZonaras I p. 101 f. Michael Glycas II p. 324.

1 *φράσαντοσ αὐτὸν εἶναι tr. MSP ἑαυτὸν E 2 πάντα] πάντων MSP 3 προστυχὼν] ὑποτυχὼν Holwerda ἧττον R 4 βασιλείασ O 5 ταπεινοτέρασο i. ras. M 6 χώραν] χρείαν MSP 7 ἑστίαν] ἑστίασιν MSPE 8 *ἐπάνωι S *κεκλιμένων SP 9 παραθῆναι RO 10 τῷ Σαούλῳ om. RO *ἐπεὶ R *ἐπεὶ δὲ κοίτης] ἐπεὶ δ᾽ ἡ κοίτησ M ἐπειδὴ δὲ κοίτησ P ἐπειδὴ δέ τησ σ i. ras. 2 S 11 ἀπελύοντο] ἀνέλυον MSP αὑτοὺς] ἑαυτοὺσ SP αὐτοὺσ ROM 13 *ἡμέρασ RO σαμούηλοσ MPE *ἀναστήσασ σ finale i. ras. 2 litt., i. marg. γρ ἀναστήσασ M 14 προύπεμπε] προέπεμπε RO προὔπεμψε M προέπεμψεν S[1]P προέπεμψε SE 15 ὑπολείπεσθαι εί in ί corr. S *αὐτῷ] αὐτὸν RO 16 φράσαι ρ i. ras. 2 P μηδενὸς ἄλλου παρόντος] MSPLat, om. RO 17 ἅγιον] MSPGlycas ἀγγεῖον ROE Lat 18 καταχεῖ] MSPGlycas κατέχει RO καταχέει EZon καὶ ἀσπασάμενοσ E 19 τοῦ om. E παλαιστηνοὺσ τὲ tr. M 20 ἄμυναν] ἄμειναν α ex ο corr. R δ᾽ SPE 21 προγινώσκειν ειν i. ras. 2 S *ὅταν] ἐὰν SP *καταλήψη η ex ει corr. R 22 *τῷ θεῷ] τὸν θεὸν MSP πορευόμενοσ E

εἰς Βέθηλα, ὧν τὸν μὲν πρῶτον τρεῖς ἄρτους ὄψει κομίζοντα, τὸν
δὲ δεύτερον ἔριφον, ὁ τρίτος δὲ ἀσκὸν οἴνου φέρων ἀκολουθήσει.
ἀσπάσονται δέ σε οὗτοι καὶ φιλοφρονήσονται καὶ δώσουσί σοι
ἄρτους δύο, σὺ δὲ λήψῃ. κἀκεῖθεν ἥξεις εἰς τὸ Ῥαχήλας καλού- 56
μενον μνημεῖον, ὅπου συμβαλεῖς τῷ σεσῶσθαί σου τὰς ὄνους
εὐαγγελιουμένῳ· ἔπειτ᾽ ἐκεῖθεν ἐλθὼν εἰς Γεβαθὰ προφήταις ἐκ-
κλησιάζουσιν ἐπιτεύξῃ καὶ γενόμενος ἔνθεος προφητεύσεις σὺν αὐ-
τοῖς, ὡς πάνθ᾽ ὅντιν᾽ ὁρῶντα ἐκπλήττεσθαί τε καὶ θαυμάζειν
λέγοντα „πόθεν εἰς τοῦτο εὐδαιμονίας ὁ Κεισαίου παῖς παρῆλθεν;“
ὅταν δέ σοι ταῦτα γένηται τὰ σημεῖα, τὸν θεὸν ἴσθι μετὰ σοῦ 57
τυγχάνοντα, ἄσπασαί τε τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς συγγενεῖς. ἥξεις
δὲ μετάπεμπτος εἰς Γάλγαλα ὑπ᾽ ἐμοῦ, ἵνα χαριστήρια τούτων
θύσωμεν τῷ θεῷ.“ φράσας ταῦτα καὶ προειπὼν ἀποπέμπει τὸν
νεανίσκον· τῷ Σαούλῳ δὲ πάντα κατὰ τὴν Σαμουήλου προφητείαν
ἀπήντησεν.

3. Ὡς δὲ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ Ἀβη- 58
νάρου, καὶ γὰρ ἐκεῖνον τῶν ἄλλων οἰκείων μᾶλλον ἔστεργεν, ἀνε-
ρωτῶντος περὶ τῆς ἀποδημίας καὶ τῶν κατ᾽ αὐτὸν γεγονότων τῶν
μὲν ἄλλων οὐδὲν ἀπεκρύψατο οὐδ᾽ ὡς ἀφίκοιτο παρὰ Σαμουῆλον
τὸν προφήτην οὐδ᾽ ὡς ἐκεῖνος αὐτῷ σεσῶσθαι τὰς ὄνους ἔφρασε,
περὶ δὲ τῆς βασιλείας καὶ τῶν κατ᾽ αὐτήν, ἃ φθόνον ἀκουόμενα 59
καὶ ἀπιστίαν ἔχειν ᾤετο, σιωπᾷ πρὸς αὐτὸν καὶ οὐδὲ πρὸς εὔνουν
σφόδρα δοκοῦντα εἶναι καὶ περισσότερον τῶν ἀφ᾽ αἵματος ὑπ᾽
αὐτοῦ στεργόμενον ἀσφαλὲς ἢ σῶφρον ἔδοξε μηνύειν λογισάμενος

§ 56 = 1 Reg. X 5.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 101.
1 *Βέθηλα] βεθηλὰ RO βεθήλα M βαlθηλα al i. ras. 2 P *bethlem* Lat ὄψηι M 2 *δὲ δεύτερον] δεύτερον ROM ὁ δὲ τρίτοσ tr. E 3 οὗτοι] οὕτω RO
4 λήψῃ R εἰς] πρὸσ PE 5 σου] σοι SP om. E 6 ἔπειτ᾽] ἔτι τ᾽ RO *post haec* Lat Γεβαθὰ] γαϊβαθὰ SP γαβαθὰ MEZon *gabatha* Lat
8 πάνθ᾽ ὅντιν᾽] *omnes habentes sensum* Lat ὅντιν᾽] ὅντιν᾽ οὖν S ὁντινα οὖν MP 9 Κεισαίου] κείσου M κήσου P κίσου S *chis* Lat παρῆλθεν] *peruenit — ut possit etiam prophetare* Lat 10 *ταῦτα] *haec omnia* Lat τὰ σημεῖα γένηται tr. E 11 συγγενεῖς] συγγενεῖσ σου RO 12 ὑπ᾽] ἐξ OE recte ut uid. χαριστήριον E 13 προσειπὼν RO 14 προφητείαν σαμουήλου tr. M 16 δ᾽ MSP ἀβηναροῦ M *abenner* Lat 17 μᾶλλον ἔστεργεν (ἄλλον ἔ i. ras. 5 litt.) R 18 περὶ πε i. ras. ex δὲ corr. O αὐτὸν] αὐτὴν MSP
19 οὔθ᾽ coni. 20 οὔθ᾽ coni. αὐτῷ] *eis* Lat τὰσ ὄνουσ σεσῶσθαι tr. P
τὰς] τοὺσ M 21 αὐτὴν] αὐτὴν γεγονότων exp. 1 M ἃ] ἃ καὶ MSPLat
23 αἵματος] αἵματοσ δοκούντων SP

οἶμαι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν οἵα ταῖς ἀληθείαις ἐστίν, ὅτι βεβαίως οὐδεὶς οὔτε φίλων οὔτε συγγενῶν οὐδ' ἄχρι τῶν παρὰ τοῦ θεοῦ λαμπρῶν ἀποσώζει τὴν διάθεσιν, ἀλλὰ πρὸς τὰς ὑπεροχὰς κακοήθεις τυγχάνουσιν ἤδη καὶ βάσκανοι.

60 4. *Σαμουῆλος δὲ καλεῖ τὸν λαὸν εἰς Μασφὰ πόλιν καὶ πρὸς αὐτὸν διατίθεται λόγους, οὓς κατ' ἐντολὴν φράζειν ἔλεγε τοῦ θεοῦ, ὅτι τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐκείνου παρασχόντος καὶ τοὺς πολεμίους δουλώσαντος ἀμνημονήσειαν τῶν εὐεργεσιῶν, καὶ τὸν μὲν θεὸν ἀποχειροτονοῦσι τῆς βασιλείας οὐκ εἰδότες ὡς συμφορώτατον ὑπὸ*
61 *τοῦ πάντων ἀρίστου προστατεῖσθαι, θεὸς δὲ πάντων ἄριστος, αἱροῦνται δ' ἔχειν ἄνθρωπον βασιλέα, ὃς ὡς κτήματι τοῖς ὑποτεταγμένοις κατὰ βούλησιν καὶ ἐπιθυμίαν καὶ τῶν ἄλλων παθῶν ὁρμὴν χρήσεται τῆς ἐξουσίας ἀφειδῶς ἐμφορούμενος, ἀλλ' οὐχ ὡς ἴδιον ἔργον καὶ κατασκεύασμα τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὕτως διατηρῆσαι σπουδάσει, ὁ θεὸς δὲ κατὰ ταύτην τὴν αἰτίαν κήδοιτο. ἀλλ' ἐπεὶ δέδοκται ταῦτα ὑμῖν καὶ κεκράτηκεν ἡ πρὸς τὸν θεὸν ὕβρις, τάχθητε πάντες κατὰ φυλάς τε καὶ σκῆπτρα καὶ κλήρους βάλετε."*

62 5. *Ποιησάντων δὲ τοῦτο τῶν Ἑβραίων ὁ τῆς Βενιαμίτιδος κλῆρος ἐξέπεσε, ταύτης δὲ κληρωθείσης ἔλαχεν ἡ Ματρὶς καλουμένη πατριά, ἧς κατ' ἄνδρα κληρωθείσης λαγχάνει ὁ Κεισαίου*
63 *βασιλεύειν παῖς Σαοῦλος. γνοὺς δὲ τοῦθ' ὁ νεανίσκος φθάσας ἐκποδὼν αὐτὸν ἐποίει μὴ βουλόμενος οἶμαι δοκεῖν τὴν ἀρχὴν ἑκὼν λαμβάνειν, ἀλλὰ τοσαύτην ἐνεδείξατο ἐγκράτειαν καὶ σωφροσύνην, ὥστε τῶν πλείστων οὐδ' ἐπὶ μικραῖς εὐπραγίαις τὴν χαρὰν κατασχεῖν δυναμένων, ἀλλ' εἰς τὸ πᾶσι γενέσθαι φανεροὺς προπιπτόν-*

---

§ 59 = 1 Reg. X 17

ROMSPE Lat Zonaras I p. 102.

1 *οἶμαι*] *εἶναι* O 2 *οὐδεὶς*] *οὐδεισ εὔνουσ* MSPLat *παρὰ τῶν* tr. RO 5 *δὲ καλεῖ*] *δ' ἐκάλει* E *δὲ συγκαλεῖ* MSP *conuocauit* Lat *Μασφὰ*] *μεμφὰ* E *μασφαθὰ* MSP *masphat* Lat 6 *ἔλεγε·* SP *ἔλεγον* M 11 *κτήματι*] *κτήματι χρῆται* M *iumentis* Lat *κτήμασι* ed. princ. 12 *ἄλλων παθῶν ὁρμὴν χρήσεται* om. RO 13 *οὐχ ὥσ ἴδιον οὐ* ex *ο* corr., *χώσί* i. ras. 2—3 litt. scr., in marg. *γρ ἀλλ' οὐχ ὥσ ἴδιον* m. 1 M 14 *οὕτω* M 15 *ὁ — κήδοιτο*] *quod deum solum constat semper efficere* Lat *κατὰ ταύτην*] *καταύτην* P¹ *κατ' αὐτὴν* M *τὴν* iterauit iteratum del. M 16 **ταχθῆτε* M 17 **σκῆπτρα*] *πατριὰσ* Spanheim **βάλλετε* M 19 **κληρωθείσης*] *dum fuisset denuo sors missa per genus* Lat **Ματρὶς*] *matharis* Lat *ματταρὶ* Zon 20 **λαγχάνει*] *τυγχάνει* P *Κεισαίου*] *κϊσσαίου ϊ* ex *η* corr. M *κισσαίου* E *κεὶσ* S *κησ* (*η* i. ras.) P *chis* Lat 21 *τοῦτο* MSP 22 *αὐτὸν* ROMP¹ *ἑαυτὸν* E *ἐποίει*] *ποιεῖ* MSPE 24 *πλείστων εἰ* i. ras. 3 S 25 *προσπιπτόντων* OMSP

των, ὁ δ' οὐ μόνον οὐδὲν ἐνέφηνε τοιοῦτον ἐπὶ βασιλείᾳ καὶ τῷ
τοσούτων καὶ τηλικούτων ἐθνῶν ἀποδεδεῖχθαι δεσπότης, ἀλλὰ
καὶ τῆς ὄψεως αὐτὸν τῆς τῶν βασιλευθησομένων ἐξέκλεψεν καὶ
ζητεῖν αὐτὸν καὶ περὶ τοῦτο πονεῖν παρεσκεύασεν. ὧν ἀμηχα- 64
νούντων καὶ φροντιζόντων, ὅτι καὶ γένοιτο ἀφανὴς ὁ Σαοῦλος, ὁ
προφήτης ἱκέτευε τόν θεὸν δεῖξαι ποῦ ποτ' εἴη καὶ παρασχεῖν εἰς
ἐμφανὲς τὸν νεανίσκον. μαθὼν δὲ παρὰ τοῦ θεοῦ τὸν τόπον 65
ἔνθα κρύπτεται ὁ Σαοῦλος πέμπει τοὺς ἄξοντας αὐτὸν καὶ παρα-
γενόμενον ἵστησι μέσον τοῦ πλήθους. ἐξεῖχε δὲ ἁπάντων, καὶ τὸ
ὕψος ἦν βασιλικώτατος.

6. *Λέγει* δὲ ὁ προφήτης· „τοῦτον ὑμῖν ὁ θεὸς ἔδωκε βασιλέα· 66
ὁρᾶτε δὲ ὡς καὶ κρείττων ἐστὶ πάντων καὶ τῆς ἀρχῆς ἄξιος.“ ὡς
δ' ἐπευφήμησε τῷ βασιλεῖ σωτηρίαν ὁ λαός, τὰ μέλλοντα συμβή-
σεσθαι καταγράψας αὐτοῖς ὁ προφήτης ἀνέγνω τοῦ βασιλέως ἀκροω-
μένου καὶ τὸ βιβλίον τίθησιν ἐν τῇ τοῦ θεοῦ σκηνῇ ταῖς μετέπειτα
γενεαῖς μαρτύριον ὧν προείρηκε. ταῦτ' ἐπιτελέσας ὁ Σαμουῆλος 67
ἀπολύει τὴν πληθύν. καὶ αὐτὸς δὲ εἰς Ἀρμαθὰ παραγίνεται πό-
λιν, πατρὶς γὰρ ἦν αὐτῷ, Σαούλῳ δὲ ἀπερχομένῳ εἰς Γαβαθὴν,
ἐξ ἧς ὑπῆρχε, συνήρχοντο πολλοὶ μὲν ἀγαθοὶ τὴν προσήκουσαν
βασιλεῖ τιμὴν νέμοντες, πονηροὶ δὲ πλείους, οἳ καταφρονοῦντες
αὐτοῦ καὶ τοὺς πολλοὺς ἐχλεύαζον καὶ οὔτε δῶρα προσέφερον οὔτ'
ἐν σπουδῇ καὶ λόγῳ τὸ ἀρέσκεσθαι τὸν Σαοῦλον ἐτίθεντο.

V. 1. *Μηνὶ* δ' ὕστερον ἄρχει τῆς παρὰ πάντων αὐτῷ τιμῆς ὁ 68

§ 64 = 1 Reg. X 22.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 102. Stephanus Byz. *Γαβάθη*. Suidas *Σαοῦλος* (II 2 p. 669 Bernh.).

1 *οὐδὲν*] *οὐδ'* RO *τῷ*] *τὸ* R *τῶν* M 2 *ἀποδεδεῖχθαι*] *ἀποδειχθῆναι* M 3 *αὐτὸν* (*τὸ* i. ras. M) ROMSP[1] *βασιλευθησομένων*] *βασιλευομένων* RO *ἐξέκλεψε* R[2]OMS[2]P[2] 5 *ὅτι καὶ*] *ὅτι* MSP 6 *ἱκετεύει* MSP *rogauit* Lat 7 *ἐμφανὲς*] *ἐμφάνειαν* M *τοῦ* om. E 8 **κρύπτεται*] *κέκρυπται* MSP *erat celatus* Lat 9 *ἵστη* E *δ'* MSPE **ἁπάντων* (i. marg. ⸓ *αὐτῶν* scr.) S 12 *δ'* E *καὶ* om. E **κρεῖττον* R **ἐστὶ*] *ἔσται* M 13 **δὲ* MS *ἐπεφήμησε* R 16 *μαρτύριον*] *εἰσ μαρτύριον* SP *ὁ* om. O 17 *Ἀρμαθὰ*] *ἁρμαθὰ* O *ἀραμαθὰ* M *armathin* Lat 18 **δ'* MSP **Γαβαθὴν*] *γαβάθην* Steph. Byz. *γαβαώθην* SP *gabath* Lat 20 *καταφρονοῦντες*] *κατεφρόνουν τε* SP *κατεφρόνουν* E 21 *πολλοὺς*] *ἄλλους* MSPLat 23 **μηνὶ*] *μηνύει* O[2] *ἄρχει*] incip. Suidas *ἄρχει*] *ἀρχὴ* RO[1]ME Suid *ἀρχὴν* O[3] *αὐτῷ τιμῆς*] *τιμῆσ* Suid *τιμῆσ αὐτῶ γίνεται* E **ὁ* om. Suid

πρὸς Ναάσην πόλεμος τὸν τῶν Ἀμμανιτῶν βασιλέα· οὗτος γὰρ πολλὰ κακὰ τοὺς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ κατῳκημένους τῶν Ἰουδαίων διατίθησι μετὰ πολλοῦ καὶ μαχίμου στρατεύματος δια-
69 βὰς ἐπ᾽ αὐτούς· καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν εἰς δουλείαν ὑπάγεται ἰσχύι μὲν καὶ βίᾳ πρὸς τὸ παρὸν αὐτοὺς χειρωσάμενος, σοφίᾳ δὲ καὶ ἐπινοίᾳ πρὸς τὸ μηδ᾽ αὖθις ἀποστάντας δυνηθῆναι τὴν ὑπ᾽ αὐτῷ δουλείαν διαφυγεῖν ἀσθενεῖς ποιῶν· τῶν γὰρ ἢ κατὰ πίστιν ὡς αὐτὸν ἀφικνουμένων ἢ λαμβανομένων πολέμου νόμῳ τοὺς δε-
70 ξιοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξέκοπτεν. ἐποίει δὲ τοῦθ᾽, ὅπως τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῖς ὄψεως ὑπὸ τῶν θυρεῶν καλυπτομένης ἄχρηστοι παν-
71 τελῶς εἶεν. καὶ ὁ μὲν τῶν Ἀμμανιτῶν βασιλεὺς ταῦτ᾽ ἐργασάμενος τοὺς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐπὶ τοὺς Γαλαδηνοὺς λεγομένους ἐπεστράτευσε καὶ στρατοπεδευσάμενος πρὸς τῇ μητροπόλει τῶν πολεμίων, Ἰαβὶς δ᾽ ἐστὶν αὕτη, πέμπει πρὸς αὐτοὺς πρέσβεις κελεύων ἤδη παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς ἐπὶ τῷ τοὺς δεξιοὺς αὐτῶν ὀφθαλμοὺς ἐξορύξαι, ἢ πολιορκήσειν ἠπείλει καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἀναστήσειν· τὴν δ᾽ αἵρεσιν ἐπ᾽ αὐτοῖς εἶναι, πότερόν ποτε βραχύ τι
72 τοῦ σώματος ἀποτεμεῖν θέλουσιν ἢ παντάπασιν ἀπολωλέναι. οἱ δὲ Γαλαδηνοὶ καταπλαγέντες πρὸς οὐδέτερον μὲν ἐτόλμησαν οὐδὲν εἰπεῖν οὔτ᾽ εἰ παραδιδόασιν αὐτοὺς οὔτ᾽ εἰ πολεμοῦσιν, ἀνοχὴν δ᾽ ἡμερῶν ἑπτὰ λαβεῖν ἠξίωσαν, ἵνα πρεσβευσάμενοι πρὸς τοὺς ὁμο-

§ 68 = 1 Reg. XI 1.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 102 f. Suidas s. Σαοῦλος.

1 νaαcὴν M ναασῆν PSuid ναασσῆν S ναάσσην O ναασσὴν E *naas* Lat *πόλεμος om. Suid τὸν om. E *τῶν] τῶν ῶ ex ὁ 2 R om. MSPSuid *ἀ^μ^μανιτῶν RO *βασιλέα] βασιλέα γίνεται Suid 2 *τοὺς πέραν — Ἰουδαίων] τοὺσ Ἰουδαίουσ Suid *Ἰορδάνου] *iordannem* Lat τῶν Ἰουδαίων] ἰουδαίουσ E 3 διατίθησι] διατίθησι· διὸ SP μετὰ — 8 νόμῳ breuiata et mutata Suid μαχήμου R 5 ἰσχύϊ — βίᾳ] *quorum fortitudinem ui propria* Lat 7 δουλείαν δ ex ν corr. R 8 ὡς] ὡσ πρὸσ (πρὸσ in spatio circ. 8 litt. ut uid. i. ras. S) SP αὐτὸν ὁ ex ῶ S 9 ἐξέκοπτεν ν i. ras. P ἐξέκοπτε M ἐξέκοπτεν ὀφθαλμοὺσ tr. E ἐποίει δὲ τοῦθ᾽ om. ESuid 10 *ὑπὸ om. RO *καλυπτομένης] σκεπομένησ Suid *ἄχρηστοι] *ad bellandum — inutiles* Lat 11 *εἶεν] finit Suid *ἀ^μ^μανιτῶν R 12 *trans iordannem* Lat γαλααδηνοὺσ E *galadinos* Lat λεγομένους om. LatE 13 πρὸς τῇ — 14 αὕτη] *circa ciuitatem iabis* Lat 14 ἰαβῆσ M *iabis* Lat ἰαβεὶσ Zon 15 ἤδη] ἢ MSPE 16 πολιορκήσειν] coni. πολιορκῆσαι codd. ἠπείλει] ἠπείλει δὲ RO ἀναστήσειν ήσει ex ῆσαι corr. R 18 ἐθέλουσιν SP παντάπασιν] πάντεσ MSP *uniuersi* Lat 19 γαλαδηνοὶ η ex ι M *galadini* Lat οὐδὲν] οὐθὲν MSP 20 οὔτ᾽ εἰ] οὔτε RO αὐτοὺσ ROMP¹ οὔτ᾽ εἰ] οὔτε RO 21 *ἑπτὰ λαβεῖν] ἐπα^να^λαβεῖν (s. 2) R ἐπαναλαβεῖν O

*φύλους παρακαλέσωσι συμμαχεῖν αὐτοῖς καὶ εἰ μὲν ἔλθοι βοήθεια
πολεμῶσιν, εἰ δ' ἄπορα εἴη τὰ παρ' ἐκείνων παραδώσειν αὑτοὺς
ἔφασκον ἐπὶ τῷ παθεῖν ὅτι ἂν αὐτῷ δοκῇ.*
2. *Ὁ δὲ Ναάσης καταφρονήσας τοῦ τῶν Γαλαδηνῶν πλήθους* 73
*καὶ τῆς ἀποκρίσεως αὐτῶν δίδωσί τε αὐτοῖς τὴν ἀνοχὴν καὶ πέμ-
πειν πρὸς οὓς ἂν θέλωσι συμμάχους ἐπιτρέπει. πέμπουσιν οὖν
εὐθὺς κατὰ πόλιν τοῖς Ἰσραηλίταις οἳ ἤγγελλον τὰ παρὰ τοῦ Ναά-
σου καὶ τὴν ἀμηχανίαν ἐν ᾗ καθειστήκεσαν. οἱ δ' εἰς δάκρυα καὶ* 74
*λύπην ὑπὸ τῆς ἀκοῆς τῶν περὶ τοὺς Ἰαβισηνοὺς προήχθησαν καὶ
πέρα τούτων οὐδὲν αὐτοῖς ἄλλο πράττειν συνεχώρει τὸ δέος· γενο-
μένων δὲ τῶν ἀγγέλων καὶ ἐν τῇ Σαούλου τοῦ βασιλέως πόλει καὶ
τοὺς κινδύνους ἐν οἷς εἶναι συνέβαινε τοὺς Ἰαβισηνοὺς φρασάντων,
ὁ μὲν λαὸς ταὐτὰ τοῖς πρώτοις ἔπασχεν· ὠδύρετο γὰρ τὴν συμ-
φορὰν τὴν τῶν συγγενῶν· ὁ δὲ Σαοῦλος ἀπὸ τῶν περὶ τὴν γεωρ-* 75
*γίαν παραγενόμενος ἔργων εἰς τὴν πόλιν ἐπιτυγχάνει κλαίουσι τοῖς
αὑτοῦ πολίταις, καὶ πυθόμενος τὴν αἰτίαν τῆς συγχύσεως καὶ κατη-
φείας αὐτῶν μανθάνει τὰ παρὰ τῶν ἀγγέλων. καὶ ἔνθεος γενό-* 76
*μενος ἀποπέμπει μὲν τοὺς Ἰαβισηνοὺς ὑποσχόμενος αὐτοῖς ἥξειν
βοηθὸς τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν καὶ πρὶν ἥλιον ἀνασχεῖν κρατήσειν
τῶν πολεμίων, ἵνα καὶ νενικηκότας ἤδη καὶ τῶν φόβων ἀπηλλαγ-
μένους ὁ ἥλιος ἐπιτείλας ἴδῃ· ὑπομεῖναι δ' ἐκέλευσέ τινας αὐτῶν
ἡγησομένους τῆς ὁδοῦ.*
3. *Βουλόμενος δὲ φόβῳ ζημίας τὸν λαὸν ἐπὶ τὸν πρὸς Ἀμ-* 77
μανίτας ἐπιστρέψαι πόλεμον καὶ συνελθεῖν αὐτοὺς ὀξύτερον, ὑπο-

---

§ 73 = 1 Reg. XI 4.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 103.

1 **αὐτοῖσ ῑ* ex *υ* corr. R *αὑτοῖσ* S 2 *πολεμῶσιν*] *πολεμήσωσιν* PE *πολεμωσιν ω* i. ras. ex *ου* corr. uid., i. marg. *ήσ* scr. S *εἰ* corr. m. 2 ex *οὐ* uid. S *αὐτοὺσ* ROMP[1] *ἑαυτοὺσ* E 3 *τῷ*] *τὸ* SP[1] 4 *νaασῆσ* E *νaασσῆσ* SP *galadinorum* Lat 5 *τε* om. Lat 6 **πέμπουσιν*] *miserunt* Lat *πέμψαντεσ* MSP 7 *εὐθὺ* S **κατὰ πόλιν*] *per ciuitates* Lat *οἳ ἤγγελλον*] *τοὺσ ἀγγέλλοντασ* E *indicantes* Lat *διήγγελλον* MSP *ναάσσου* SP *νaασσοῦ* E *naas* Lat 8 *καθϊστήκεσαν* R *καθεστήκεσαν* MSP *δ'*] *δὲ ἀκούοντεσ* E 9 *ἰαβισηνοὺσ ι* ex *η* corr. M *ἰαβεσηνοὺσ* P 10 *πέρα*] *πέραν* O[2] 12 *Ἰαβισηνοὺς*] *ι* ex *η* R *ἴαβυσηνοὺσ* S *iabitae* Lat 13 *ταῦτα* ROM *ἔπασχε π* i. ras. 2 litt. m. 2, *χ* i. ras. m. 1 S 14 i. marg. *ϛ'* O 15 *παραγινόμενοσ* MSP *ἐπιτυγχάνει ει* i. ras. 3 litt. M *κλέουσι* R 16 *αὐτοῦ* codd. 17 *ἔνθουσ* P[2] 18 *Ἰαβισηνοὺς*] *iabitas* Lat 20 *ἤδη*] *ἴδη* R 21 *τινὰσ* codd. 23 *ἐπὶ*] *εἰσ* SP *ἀ^μ^μανίτασ* R

τεμὼν τῶν αὐτοῦ βοῶν τὰ νεῦρα ταὐτὰ διαθήσειν ἠπείλησε τοὺς ἁπάντων, εἰ μὴ πρὸς τὸν Ἰόρδανον ὡπλισμένοι κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἀπαντήσουσιν ἡμέραν καὶ ἀκολουθήσουσιν αὐτῷ καὶ Σαμουήλῳ τῷ
78 προφήτῃ, ὅπου ποτ᾽ ἂν αὐτοὺς ἀγάγωσι. τῶν δὲ δι᾽ εὐλάβειαν τῆς κατεπηγγελμένης ζημίας εἰς τὸν ὡρισμένον καιρὸν συνελθόντων ἐξαριθμεῖται ἐν Βαλᾶ τῇ πόλει τὸ πλῆθος· εὑρίσκει δὲ τὸν ἀριθμὸν χωρὶς τῆς Ἰούδα φυλῆς εἰς ἑβδομήκοντα μυριάδας συνει-
79 λεγμένους, τῆς δὲ φυλῆς ἐκείνης ἦσαν μυριάδες ἑπτά. διαβὰς δὲ τὸν Ἰόρδανον καὶ σχοίνων δέκα δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς ἀνύσας ὁδὸν φθάνει μὲν ἥλιον ἀνίσχοντα, τριχῇ δὲ τὸ στράτευμα διελὼν ἐπιπίπτει πανταχόθεν αἰφνιδίως οὐ προσδοκῶσι τοῖς ἐχθροῖς, καὶ συμβαλὼν εἰς μάχην ἄλλους τε πολλοὺς ἀποκτείνει τῶν Ἀμμανι-
80 τῶν καὶ Ναάσην τὸν βασιλέα. τοῦτο λαμπρὸν ἐπράχθη τῷ Σαούλῳ τὸ ἔργον καὶ πρὸς πάντας αὐτὸν διήγγειλε τοὺς Ἑβραίους ἐπαινούμενον καὶ θαυμαστῆς ἀπολαύοντα δόξης ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ· καὶ γὰρ εἴ τινες ἦσαν οἳ πρότερον αὐτοῦ κατεφρόνουν, τότε μετέστησαν ἐπὶ τὸ τιμᾶν καὶ πάντων ἄριστον νομίζειν· οὐ γὰρ ἤρκεσεν αὐτῷ τοὺς Ἰαβισηνοὺς σεσωκέναι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ τῶν Ἀμμανιτῶν ἐπιστρατεύσας χώρᾳ πᾶσαν αὐτὴν καταστρέφεται καὶ πολλὴν
81 λαβὼν λείαν λαμπρὸς εἰς τὴν οἰκείαν ὑπέστρεψεν. ὁ δὲ λαὸς ὑφ᾽ ἡδονῆς τῶν Σαούλῳ κατωρθωμένων ἔχαιρε μὲν ὅτι τοιοῦτον ἐχειροτόνησε βασιλέα, πρὸς δὲ τοὺς οὐδὲν ὄφελος αὐτὸν ἔσεσθαι τοῖς πράγμασι λέγοντας ἐβόων· „ποῦ νῦν εἰσὶν οὗτοι" καὶ „δότωσαν δίκην" καὶ πάνθ᾽ ὅσα φιλεῖ λέγειν ὄχλος ἐπ᾽ εὐπραγίαις ἠρμένος

§ 78 = 1 Reg. XI 8.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 103. Stephanus Byz. v. *Βάλα*.

1 *ταὐτὰ* — 2 *ἁπάντων*] *haec se facere cunctis interminatus est* Lat *ταὐτὰ*] *ταῦτα* ROLat *ταυτὸ* SPE *τοῦτο* M *θήσειν* E 2 *ἁπάντων*] *ἀπαντῶντασ* M *οὐκ ἀπαντῶντασ* SP **Ἰόρδανον*] *ἰορδάνην* SP *iordannem* Lat 3 *ἀπαντήσωσιν* RMSP *ἀπαντήσοντασ* E *ἀκολουθήσωσιν* RSP *ἀκολουθήσοντασ* E *τῷ προφήτῃ* om. Lat 6 *Βαλᾶ*] *Βάλα* Steph. Byz. *Βαλᾶ τῇ*] *βαλάτη* M *balam* Lat 8 *ἑπτὰ μυριάδεσ* tr. MSP *ἑπτὰ μυριάδων* E *δὲ*] *δὴ* P(?) 9 *ἰορδάνην* SP *iordannem* Lat 10 **ἐπιπίπτει*] *ἐπιπέμπει* ROM 12 *πολλοὺσ τὲ* tr. RO *ἀμανιτῶν* E 13 *Ναάσην*] *νaaσὴν* E *νaaσσὴν* S *μανασσὴν* P 14 *τὸ* om. P *διήγγελεν* O *τοὺσ ἑβραίουσ διήγγειλεν* tr. MSP 15 **ἀπολάβοντα* R *δόξησ ἀπολαύοντα θαυμαστῆσ* tr. MSP **ἀνδρεία εἰ* ex corr. R *ἀνδρία* P 17 *τὸ*] *τῶ* M *ἤρκεσεν*] *ἤρεσεν* RO *ἤρκησεν* M 18 *αὐτῶν* R *iabessenos* Lat **τῇ*] *τὴν* RO *ἀμ̓μανιτῶν* P *ἀμανιτῶν* E 19 **χώραν* RO 20 *λαμπρὸς*] *clarus* Lat *λαμπρῶσ* ROME **ἐπέστρεψεν* RO 21 *κατορθωμένων* O 23 *καὶ* om. Lat 24 *ἠρμένος*] *ἡρμοσμένοσ* M

πρὸς τοὺς ἐξευτελίζοντας ἔναγχος τοὺς τούτων αἰτίους. Σαοῦλος 82
δὲ τούτων μὲν ἠσπάζετο τὴν εὔνοιαν καὶ τὴν περὶ αὐτὸν προθυ-
μίαν, ὤμοσε δὲ μήτινα περιόψεσθαι τῶν ὁμοφύλων ἀναιρούμενον
ἐπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας· ἄτοπον γὰρ εἶναι τὴν ὑπὸ τοῦ θεοῦ δεδο-
μένην νίκην αἵματι φῦραι καὶ φόνῳ τῶν πρὸς ἀλλήλους συγγενῶν
ἑορτάζειν.

4. Σαμουήλου δὲ φήσαντος καὶ δευτέρᾳ δεῖν χειροτονίᾳ Σα- 83
ούλῳ τὴν βασιλείαν ἐπικυρῶσαι συνίασι πάντες εἰς Γάλγαλα πόλιν·
ἐκεῖ γὰρ αὐτοὺς ἐκέλευσεν ἐλθεῖν. καὶ πάλιν ὁρῶντος τοῦ πλήθους
ὁ προφήτης χρίει τὸν Σαοῦλον τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ καὶ δεύτερον ἀνα-
γορεύει βασιλέα. καὶ οὕτως ἡ τῶν Ἑβραίων πολιτεία εἰς βασι-
λείαν μετέπεσεν. ἐπὶ γὰρ Μωυσέος καὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ 84
[Ἰησοῦ], ὃς ἦν στρατηγὸς, ἀριστοκρατούμενοι διετέλουν· μετὰ δὲ
τὴν ἐκείνου τελευτὴν ἔτεσι τοῖς πᾶσι δέκα καὶ πρὸς τούτοις ὀκτὼ
τὸ πλῆθος αὐτῶν ἀναρχία κατέσχε. μετὰ ταῦτα δ᾽ εἰς τὴν προ- 85
τέραν ἐπανῆλθον πολιτείαν τῷ κατὰ πόλεμον ἀρίστῳ δόξαντι γε-
γενῆσθαι καὶ κατ᾽ ἀνδρείαν περὶ τῶν ὅλων δικάζειν ἐπιτρέποντες·
καὶ διὰ τοῦτο τὸν χρόνον τοῦτον τῆς πολιτείας κριτῶν ἐκάλεσαν.

5. Ἐκκλησίαν δὲ Σαμουῆλος ποιήσας ὁ προφήτης τῶν Ἑβραίων 86
„ἐπόμνυμαι, φησίν, ὑμῖν τὸν μέγιστον θεὸν, ὃς τοὺς ἀδελφοὺς
ἐκείνους, λέγω δὴ Μωυσῆν καὶ Ἀαρῶνα, παρήγαγεν εἰς τὸν βίον
καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξήρπασεν Αἰγυπτίων καὶ τῆς ὑπ᾽ αὐτοῖς
δουλείας, μηδὲν μήτ᾽ αἰδοῖ χαρισαμένους μήτε ὑποστειλαμένους

---

§ 82, 83 = 1 Reg. XI 13—15; § 86 = 1 Reg. XII 1.

ROMSPELatZonaras I p. 103 f. Michael Glycas II p. 324.
1 τοὺς ἐξευτελίζοντας om. Lat ἐξευτελίζοντας] ἐνευτελίζοντασ O
3 ὤμωσε P[1] μήτινα] μηδέτινα SP 5 αἵματι φῦραι καὶ] φῦραι (β′) αἵματι (α′) καὶ (γ′) ante φῦραι eras. uid. καὶ M φόνῳ] φόνον (ὁ ex ω O) RO τῶν] τῶν ἐκ ταὐτοῦ γένουσ αὐτοῖσ πρέπειν δὲ μᾶλλον MSPLat πρὸς ἀλλήλους om. M συγγενῶν] εὐμενῶσ διακειμένουσ MSP *gratiam habentes* Lat 7 δευτέραν RO δευτέρασ M δεῖ SP χειροτονίαν RO χειροτονίασ M 9 ἐκέλευσε γὰρ αὐτοὺσ ἐκεῖ tr. M 10 *Σαοῦλον — ἀναγορεύει om. O 11 βασιλείαν] RMSPELatZonGlycas πολίτείαν (βασίλ s. m. rec.) O 12 Μωυσέος] ROMEZonarae cod. C μωϋσέωσ SPZon *moyseos* Lat αὐτοῦ om. P 13 Ἰησοῦ] MSPELatZon, om. RO στρατηγὸς] *post eum dux* Lat 14 ἐκείνων SPLat 16 ἐπανῆλθε E 17 ἀνδρίαν P 18 *κριτῶν] *nimis eximium* (h. e. κρεῖττον᾽) Lat ἐκά-λεσεν ROMS[1]E 19 *δὲ] τὲ MSP ποιήσασ σαμουῆλοσ tr. O 20 ἐπόμνυμι SPE 21 ἐκείνους] τοὺσ ἀγαθοὺσ ἐκείνουσ MSPLat Ἀαρῶνα] ἀαρὼν RO 23 μήτ᾽ αἰδοῖ] μήτεδὴ RO χαριζομένουσ MSP μήθ᾽ O

φόβῳ μήτε ἄλλῳ τινὶ πάθει παραχωρήσαντας εἰπεῖν, εἴ τι μοι
πέπρακται σκαιὸν καὶ ἄδικον ἢ κέρδους ἕνεκα ἢ πλεονεξίας ἢ χά-
87 ριτος τῆς πρὸς ἄλλους· ἐλέγξαι δὲ εἰ καὶ τῶν τοιούτων τι προση-
κάμην [μόσχον ἢ πρόβατον], ἃ πρὸς τροφὴν ἀνεμέσητον δοκεῖ λαμ-
βάνειν, ἢ εἴ τινος ὑποζύγιον εἰς ἐμὴν ἀποσπάσας χρείαν ἐλύπησα,
τούτων ἕν τι κατειπεῖν παρόντος ὑμῶν τοῦ βασιλέως.“ οἱ δὲ ἀνέ-
κραγον τούτων οὐδὲν ὑπ' αὐτοῦ γεγονέναι, προστῆναι δὲ ὁσίως
αὐτὸν καὶ δικαίως τοῦ ἔθνους.
88 6. Σαμουῆλος δὲ ταύτης ἐξ ἁπάντων τῆς μαρτυρίας αὐτῷ
γενομένης „ἐπεὶ δεδώκατέ μοι, φησί, τὸ μηδὲν ἄτοπον ἔθ' ὑμᾶς
περὶ ἐμοῦ δύνασθαι λέγειν, φέρε νῦν μετὰ παρρησίας ἀκούσατέ
μου λέγοντος, ὅτι μεγάλα ἠσεβήσατε εἰς τὸν θεὸν αἰτησάμενοι βασι-
89 λέα. διαμνημονεύειν δὲ ὑμᾶς προσῆκεν, ὅτι σὺν ἑβδομήκοντα μό-
νοις ἐκ τοῦ γένους ἡμῶν ὁ πάππος Ἰάκωβος διὰ λιμὸν εἰς Αἴ-
γυπτον ἦλθε, κἀκεῖ πολλῶν μυριάδων ἐπιτεκνωθεισῶν, ἃς εἰς
δουλείας καὶ χαλεπὰς ὕβρεις ἤγαγον οἱ Αἰγύπτιοι, ὁ θεὸς εὐξα-
μένων τῶν πατέρων χωρὶς βασιλέως παρέσχεν αὐτοῖς ῥύσασθαι
τῆς ἀνάγκης τὸ πλῆθος Μωυσῆν αὐτοῖς καὶ Ἀαρῶνα πέμψας
90 ἀδελφούς, οἳ ἤγαγον ὑμᾶς εἰς τήνδε τὴν γῆν, ἣν νῦν ἔχετε. καὶ
τούτων ἀπολαύσαντες ἐκ τοῦ θεοῦ προδεδώκατε τὴν θρησκείαν
καὶ τὴν εὐσέβειαν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς πολεμίοις ὑποχειρίους
γενομένους ἠλευθέρωσε πρῶτον μὲν Ἀσσυρίων καὶ τῆς ἐκείνων
ἰσχύος ὑπερτέρους ἀπεργασάμενος, ἔπειτα Ἀμμανιτῶν κρατῆσαι
παρασχὼν καὶ Μωαβιτῶν καὶ τελευταίων Παλαιστίνων. καὶ ταῦτ'
οὐ βασιλέως ἡγουμένου διεπράξασθε, ἀλλ' Ἰφθάε καὶ Γεδεῶνος

---

§ 87 = 1 Reg. XII 3.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 104. Michael Glycas II p. 324.

1 παραχωρίσαντασ R εἴ τι] τί ROME 2 καὶ] ἢ E *ἄδικον] ἄδικοσ (ἄδικ,^{o}|) P *ἢ χάριτος — 3 ἄλλους om. Lat 3 ἐλέγξαι — 4 λαμβάνειν] *arguite me si cuius aliquid accepi aut uitulum aut ouem aut cibum et recipiat unusquisque* Lat δὲ] δὲ καὶ E τοιούτών τι R καὶ τῶν τοιούτων τι προσηκάμην μόσχον ἢ πρόβατον] μόσχον ἢ πρόβατον ἢ τοιοῦτον τί προσηκάμην E 4 μόσχον ἢ πρόβατον spuria uid. *ἃ πρὸς τροφὴν] ἀποστροφὴν RO 5 *εἰ τινὸσ RO χρεΐαν ἀποσπάσασ tr. E 7 τούτων οὐδὲν] μηδὲν τούτων MSPE *αὐτὸν ὁσίωσ tr. O 8 καὶ δικαίωσ αὐτὸν tr. M 9 αὐτῷ τῆσ μαρτυρίασ tr. M 10 ἔθ'] ἐφ' ROSP 11 δύνασθε R 12 μου] ἐμοῦ MSP 17 βασιλέωσ ω ex α corr. P 18 πέμψας] ἀποπέμψασ P 19 ὑμᾶς] ἡμᾶσ RO 21 τοῖς om. M 22 γινομένουσ RM γεγενημένουσ SP πρῶτον μὲν Ἀσσυρίων om. RO ἀσυρίων S[1]P[1] 24 καὶ Μωαβιτῶν om. Lat τελευταῖον MSP ταῦτα MSP 25 ἰφθάε RO[1] ἰεφθάε O[3] ἰεφθάου MSP *iephtha* Lat

στρατηγούντων. τίς οὖν ἔσχεν ὑμᾶς ἄνοια φυγεῖν μὲν τὸν θεὸν, 91
ὑπὸ βασιλέα δὲ εἶναι θέλειν; ἀλλ᾽ ἐγὼ μὲν ἀπέδειξα τοῦτον ὃν
αὐτὸς ἐπελέξατο, ἵνα μέντοι γε φανερὸν ποιήσω τὸν θεὸν ὀργι-
ζόμενον καὶ δυσχεραίνοντα τῇ τῆς βασιλείας ὑμῶν αἱρέσει, δηλῶσαι
τοῦθ᾽ ὑμῖν [τὸν θεὸν] παρασκευάσω διὰ σημείων ἐναργῶς· ὃ γὰρ
οὐδέπω πρότερον εἶδεν ὑμῶν οὐδεὶς ἐνταῦθα γεγενημένον, θέρους
ἀκμῇ χειμῶνα, αἰτησάμενος τὸν θεὸν παρέξω τοῦτο νῦν ὑμῖν ἐπι-
γνῶναι.“ καὶ ταῦτα εἰπόντος πρὸς τὸ πλῆθος τοῦ Σαμουήλου 92
βρονταῖς σημαίνει τὸ θεῖον καὶ ἀστραπαῖς καὶ χαλάζης καταφορᾷ
τὴν τοῦ προφήτου περὶ πάντων ἀλήθειαν, ὡς τεθαμβηκότας αὐ-
τοὺς καὶ περιδεεῖς γινομένους ἁμαρτεῖν τε ὁμολογεῖν καὶ κατ᾽
ἄγνοιαν εἰς τοῦτο προπεσεῖν, καὶ ἱκετεύειν τὸν προφήτην ὡς πα-
τέρα χρηστὸν καὶ ἐπιεικῆ τὸν θεὸν αὐτοῖς εὐμενῆ καταστῆσαι καὶ
ταύτην ἀφεῖναι τὴν ἁμαρτίαν, ἣν πρὸς οἷς ἐξύβρισαν ἄλλοις καὶ
παρηνόμησαν προσεξειργάσαντο. ὁ δὲ ὑπισχνεῖται καὶ παρακαλέ- 93
σειν τὸν θεὸν συγγνῶναι περὶ τούτων αὐτοῖς καὶ πείσειν, συν-
εβούλευε μέντοι δικαίους εἶναι καὶ ἀγαθοὺς καὶ μνημονεύειν ἀεὶ
τῶν διὰ τὴν παράβασιν τῆς ἀρετῆς αὐτοῖς κακῶν συμπεσόντων
καὶ τῶν σημείων τοῦ θεοῦ καὶ τῆς Μωυσέος νομοθεσίας, εἰ σω-
τηρίας αὐτοῖς καὶ τῆς μετὰ τοῦ βασιλέως εὐδαιμονίας ἐστὶν ἐπι-
θυμία. εἰ δὲ τούτων ἀμελήσουσιν, ἔλεγεν ἥξειν αὐτοῖς τε καὶ τῷ 94
βασιλεῖ μεγάλην ἐκ θεοῦ πληγήν. καὶ Σαμουῆλος μὲν ταῦτα τοῖς
Ἑβραίοις προφητεύσας ἀπέλυσεν αὐτοὺς ἐπὶ τὰ οἰκεῖα βεβαιώσας
ἐκ δευτέρου τῷ Σαούλῳ τὴν βασιλείαν.

VI. 1. Οὗτος δ᾽ ἐπιλέξας ἐκ τοῦ πλήθους ὡς τρισχιλίους τοὺς 95

§ 91 = 1 Reg. XII 12.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 104. Michael Glycas II p. 324.

1 φυγεῖν υγ i. ras. 2 M φεύγειν SP 2 βασιλέα] *hominis* Lat *ὃν] ὅσ O 3 *αὐτὸς] *deus* Lat ποιήσω] ὑμῖν ποιήσω MSPLat 5 τὸν θεὸν] om. RO *deus ipse* Lat παρασκευάσω ω ex αι corr. M ἐναργῶς] *apertis* Lat ἐναργῶν *Cocceji* 6 εἶδεν] codd.LatGlycas οἶδεν coni. θέρους ἀκμῇ] θέρουσ ἐν ἀκμῇ EZon ἐν θέρουσ ἀκμῇ Glycas 7 τοῦτο νῦν] τοῦτον RO 8 ταῦτ᾽ SP Σαμουήλου] προφήτου EGlycas 10 ὥστε ^{τε}θαμβηκότασ s. m. rec. O 11 περιδεεῖσ εῖ ex ῆ R γενομένουσ MSP *ἁμαρτάνειν ROM 13 χρηστὸν] αὐτοῖσ χρηστὸν SP καταστῆσαι κατα i. ras. O 14 ἀφεῖναι εῖ ex ῆ RO 15 παρενόμησαν M προσεξηργάσαντο O 16 καὶ πείσειν om. Lat 19 μωυσέοσ ο ex ω corr. M μωϋσέωσ SP εἰ σωτηρίας] εἰσσωτηρίαν RO

20 ἔστιν RO ἐπιθυμίαν RO 22 Σαμουῆλος μὲν] ὁ σαμουῆλοσ (σαμούηλοσ M) μὲν MS ὁ μὲν σαμουῆλοσ P 23 αὐτοὺς om. RO βεβαιώσας] βεβαιώσασ αὐτοῖσ RO 25 i. marg. *VII* Lat ὡς] ὡσ περὶ MSP *quasi* Lat τοὺς μὲν δισχιλίους om. RO

μὲν δισχιλίους ὥστε σωματοφυλακεῖν αὐτὸν λαβὼν αὐτὸς διέτριβεν
ἐν πόλει Βεθήβῳ, Ἰωνάθῃ δὲ τῷ παιδὶ τοὺς λοιποὺς δοὺς ὥστε
σωματοφυλακεῖν αὐτὸν εἰς Γεβὰλ ἔπεμψεν. ὁ δ᾽ ἐκπολιορκεῖ τι
96 φρούριον τῶν Παλαιστίνων οὐ πόρρω Γεβάλων. οἱ γὰρ Παλαι-
στῖνοι καταστρεφόμενοι τοὺς Ἰουδαίους τά τε ὅπλα αὐτοὺς ἀφῃ-
ροῦντο καὶ τοὺς ὀχυρωτάτους τῆς χώρας τόπους φρουραῖς κατε-
λαμβάνοντο καὶ σιδηροφορεῖν χρῆσθαί τε καθάπαξ ἀπηγόρευον
σιδήρῳ, καὶ διὰ ταύτην τὴν πρόρρησιν οἱ γεωργοί, εἴποτε δεήσει᾽
αὐτοὺς ἐπισκευάσαι τι τῶν ἐργαλείων, ἢ ὕνιν ἢ δίκελλαν ἢ ἄλλο
τι τῶν εἰς γεωργίαν χρησίμων, φοιτῶντες εἰς τοὺς Παλαιστίνους
97 ταῦτα ἔπραττον. ὡς δὲ ἠκούσθη τοῖς Παλαιστίνοις ἡ τῆς φρου-
ρᾶς ἀναίρεσις ἀγανακτήσαντες καὶ δεινὴν ὕβριν τὴν καταφρόνησιν
ἡγησάμενοι στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους πεζῶν μὲν τριάκοντα
μυριάσιν ἅρμασι δὲ τρισμυρίοις, ἵππον δὲ ἑξακισχιλίαν ἐπήγοντο·
98 καὶ στρατοπεδευσαμένων πρὸς πόλει Μαχμὰ τοῦτο Σαοῦλος ὁ τῶν
Ἰουδαίων βασιλεὺς μαθὼν εἰς Γάλγαλα καταβαίνει πόλιν καὶ διὰ
πάσης κηρύσσει τῆς χώρας ἐπ᾽ ἐλευθερίᾳ καλῶν τὸν λαὸν ἐπὶ τὸν
πόλεμον τὸν πρὸς Παλαιστίνους, τὴν δύναμιν ἐκφαυλίζων αὐτῶν
καὶ διασύρων ὡς οὐκ ἀξιόλογον οὐδ᾽ ὥστε φοβεῖσθαι διακινδυ-
99 νεύειν πρὸς αὐτούς. κατανοήσαντες δὲ τὸ πλῆθος τῶν Παλαιστί-
νων οἱ τοῦ Σαούλου κατεπλάγησαν, καὶ οἱ μὲν εἰς τὰ σπήλαια καὶ

§ 95 = 1 Reg. XIII 1.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 104. Michael Glycas II p. 324.

1 δισχιλίους] δισχιλίουσ δοὺσ M ὥστε — αὐτὸν om. Lat σωματοφυλακὴν R λαβὼν — 3 αὐτὸν om. RO 2 βεθηβῶ SP *bethleem* Lat ὥστε σωματοφυλακεῖν αὐτὸν suspecta 3 Γεβὰλ] γαβὰσ MSP *gabatha* Lat ἐκπολιορκεῖ] ἐκπολιόρκει RO ἐπολιόρκει E *obsidebat* Lat 4 φρούριόν τι tr. E Γεβάλων] γεβάλλων RO γαβάλων SP *galgalis* Lat Παλαιστῖνοι] παλαιστηνοὶ E τῆσ γαβὰσ (γάβασ M) παλαιστηνοὶ MSPLat 5 *αὐτοὺς] αὐτοῖσ M 7 χρῆσθαί τε καθάπαξ] καὶ κεχρῆσθαι RO ἢ χρῆσθαι E 8 πρόρρησιν] ἀπόρρησιν MSP *causam* Lat δεήσει ROSPE δεήσοι M 9 αὐτοὺς ὺ ex ῖ M αὐτοῖς E ἐργαλίων RO om. Lat ὕνιν] ὑίνην R ὑίνην O ὕνιν (ν s. 1) M ὕννην E om. Lat δίκελλαν] δίκελαν RO μάκελλαν SP μακέλλην ME om. Lat εἰς τοὺς] παρα τοὺσ E 11 ταῦτ᾽ MSPE i. marg. ζ′ RO δ′ E 12 καὶ] τε καὶ SP 14 ἵππον] ἵππων ROM[2] δὲ ὲ i. ras. R δ᾽ MSP ἐπήγοντο] ἥγοντο S 15 στρατοπεδευσαμένων] στρατοπεδεύονται MSPLat πόλιν RO μαχμᾶ M μαχμα S *magnam* Lat 16 Ἰουδαίων] O ἑβραίων RMSPLat et in marg. m. 1 O *in galgalam* Lat 18 Παλαιστίνους] τοὺσ παλαιστηνοὺσ E 19 διακινδυνεύει P 21 Σαούλου] λαοῦ E

τοὺς ὑπονόμους ἔκρυψαν αὑτούς, οἱ πλείους δὲ εἰς τὴν πέραν τοῦ
Ἰορδάνου γῆν ἔφυγον· αὕτη δ᾽ ἦν Γάδου καὶ Ῥουβήλου.

2. Πέμψας δὲ Σαοῦλος πρὸς τὸν προφήτην ἐκάλει πρὸς αὑ- 100
τὸν συνδιασκεψόμενον περὶ τοῦ πολέμου καὶ τῶν πραγμάτων. ὁ
δὲ περιμένειν αὐτὸν ἐκέλευσεν αὐτόθι καὶ παρασκευάζειν θύματα·
μετὰ γὰρ ἡμέρας ἑπτὰ πρὸς αὐτὸν ἥξειν, ὅπως θύσωσι τῇ ἑβδόμῃ
τῶν ἡμερῶν, ἔπειθ᾽ οὕτως συμβάλωσι τοῖς πολεμίοις. καὶ περι- 101
μένει μὲν ὡς ὁ προφήτης ἐπέστειλεν, οὐκέτι μέντοι γε διατηρεῖ
τὴν ἐντολήν, ἀλλ᾽ ὡς ἑώρα βραδύνοντα μὲν τὸν προφήτην, αὑτὸν
δὲ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν καταλειπόμενον, λαβὼν τὰ θύματα τὴν
θυσίαν ἐπετέλει· ἐπεὶ δὲ τὸν Σαμουῆλον ἤκουσε προσιόντα ὑπαν-
τησόμενος ἐξῆλθεν. ὁ δ᾽ οὐκ ὀρθῶς αὐτὸν ἔφη πεποιηκέναι παρα- 102
κούσαντα ὧν ἐπέστειλεν αὐτὸς καὶ φθάσαντα τὴν παρουσίαν, ἣν
κατὰ βούλησιν γινομένην τοῦ θείου πρὸς τὰς εὐχὰς καὶ τὰς θυ-
σίας τὰς ὑπὲρ τοῦ πλήθους προλάβοι κακῶς ἱερουργήσας καὶ προ-
πετὴς γενόμενος. ἀπολογουμένου δὲ τοῦ Σαούλου καὶ περιμεῖναι 103
μὲν τὰς ἡμέρας ἃς ὥρισε λέγοντος, ὑπὸ δὲ ἀνάγκης καὶ ἀναχωρή-
σεως μὲν τῶν αὑτοῦ στρατιωτῶν διὰ φόβον, στρατοπεδείας δὲ τῶν
ἐχθρῶν ἐν Μαχμᾶ καὶ ἀκοῆς τῆς ἐπ᾽ αὐτὸν εἰς Γάλγαλα κατα-
βάσεως ἐπειχθῆναι πρὸς τὴν θυσίαν. ὑπολαβὼν δὲ ὁ Σαμουῆλος 104
„ἀλλὰ σύγε, φησίν, εἰ δίκαιος ἦσθα καὶ μὴ παρήκουσας ἐμοῦ μηδ᾽
ὧν ὑπέθετό μοι περὶ τῶν παρόντων ὁ θεὸς ὠλιγώρησας ταχύτε-
ρος ἢ συνέφερε τοῖς πράγμασι γεγονώς, σοί τ᾽ αὐτῷ πλεῖστον ἂν

§ 100 = 1 Reg. XIII 8.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 104. Michael Glycas II p. 324.

1 ἔκρυψαν] ἔκρυγαν O[1] ἔκρυβον O[3] αὐτοὺσ ROM ἑαυτοὺσ SP πέραν πέρ.αν eras. τ P 2 αὕτη δ᾽ ἦν] *qui erant* Lat Γάδου] *gath* Lat Ῥουβήλου] *ruben* Lat 3 αὑτὸν] ἑαυτὸν EZon αὐτὸν codd. 4 συνδιασκεψόμενον] διασκεψόμενον RO 6 ἑπτὰ] *septem* Lat ἓξ SPE om. RO ὅπως] ὡσ E

7 *συμβάλωισι P[1] 8 *ὁ s. P *ἀπέστειλε O γε om. E διατηρεῖ ια ex ητ corr. scr. S α in ras. E 9 αὐτὸν OMSP[1] ἑαυτὸν E 10 *καταλιπόμενον RO τὴν θυσίαν ἐπετέλει] προσήγαγεν MSP 11 *τὸν om. O *σαμουῆλον ex σαοῦλον corr. P ὑπαντήσων EZon 12 ἔφησε E *παρακούσαντα — 13 αὐτὸς om. Lat 13 ἣν spurium uid. 14 πρὸς om. M τὰσ εὐχὰσ καὶ i. ras. P 15 προλάβοισ M 16 γινόμενοσ MP γενόμενον E 17 μὲν om. E ἃς om. E 18 διὰ] *et propter* Lat στρατοπεδίασ ROMS[1]P

τῶν ἐχθρῶν] τῶν ἐθνῶν i. marg. γρ τῶν ἐχθρῶν M 19 Μαχμᾶ] *magnam* Lat ἐπ᾽ αὐτὸν om. Lat ἐπ᾽] πρὸσ M 20 δὲ om. Lat ed. pr.

21 σύ γε] E *tu quidem* Lat οὔτε RO σὺ MSP παρακούσασ O 22 ὀλιγωρήσασ RE[1] ὀλιγωρΐσασ O 23 τοῖς] πρὸσ RO ἂν om. ROE

105 βασιλεῦσαι χρόνον ἐξεγένετο καὶ τοῖς σοῖς ἐγγόνοις." καὶ Σαμουῆλος
μὲν ἀχθόμενος ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀνεχώρησε παρ' αὐτὸν, Σαοῦ-
λος δὲ εἰς Γαβαὼν πόλιν ἔχων ἑξακοσίους μεθ' ἑαυτοῦ μόνον ἧκε
σὺν Ἰωνάθῃ τῷ παιδί. τούτων δὲ οἱ πλείους οὐκ εἶχον ὅπλα τῆς
χώρας σπανιζούσης σιδήρου καὶ τῶν ὅπλα χαλκεύειν δυναμένων·
οὐ γὰρ εἴων οἱ Παλαιστῖνοι ταῦτα εἶναι, καθὼς μικρὸν ἔμπροσθεν
106 δεδηλώκαμεν. διελόντες δ' εἰς τρία μέρη τὴν στρατιὰν οἱ Παλαι-
στῖνοι καὶ κατὰ τοσαύτας ὁδοὺς ἐπερχόμενοι τὴν τῶν Ἑβραίων
χώραν ἐπόρθουν, βλεπόντων τε Σαούλου τοῦ βασιλέως αὐτῶν καὶ
τοῦ παιδὸς Ἰωνάθου ἀμῦναί τε τῇ γῇ, μεθ' ἑξακοσίων γὰρ μόνων
107 ἦσαν, οὐ δυναμένων. καθεζόμενοι δ' αὐτός τε καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ
καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἐχίας ἀπόγονος ὢν Ἠλὶ τοῦ ἀρχιερέως ἐπὶ βου-
νοῦ ὑψηλοῦ καὶ τὴν γῆν λεηλατουμένην ὁρῶντες ἐν ἀγωνίᾳ δεινῇ
καθεστήκεσαν. συντίθεται δὲ ὁ Σαούλου παῖς τῷ ὁπλοφόρῳ,
κρύφα πορευθέντες αὐτοὶ εἰς τὴν τῶν πολεμίων παρεμβολὴν ἐκ-
108 δραμεῖν καὶ ταραχὴν ἐμποιῆσαι καὶ θόρυβον [αὐτοῖς]. τοῦ δὲ
ὁπλοφόρου προθύμως ἕπεσθαι φήσαντος ὅποι ποτ' ἂν ἡγῆται,
κἂν ἀποθανεῖν δέῃ, προσλαβὼν τὴν τοῦ νεανίσκου συνεργίαν καὶ
καταβὰς ἀπὸ τοῦ βουνοῦ πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπορεύετο. ἦν δὲ
τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον ἐπὶ κρημνοῦ, τρισὶν ἄκραις εἰς λεπ-
τὸν ἀπηκονημέναις μῆκος πέτρας ἐν κύκλῳ περιστεφανούσης ὥσπερ
109 προβόλοις τὰς ἐπιχειρήσεις ἀπομαχόμενον. ἔνθεν συνέβαινεν ἠμε-
λῆσθαι τὰς φυλακὰς τοῦ στρατοπέδου διὰ τὸ φύσει περιεῖναι τῷ
χωρίῳ τὴν ἀσφάλειαν καὶ παντὶ νομίζειν ἀμήχανον εἶναι κατ' ἐκεῖ-

---

§ 105 = 1 Reg. XIII 15.

ROMSPELat Zonaras I p. 104 f. Stephanus Byz. v. *Γαβαούπολις*.

1 *σοῖς om. O *ἐκγόνοισ MSP 2 αὐτὸν] αὐτὸν RO ἑαυτὸν (ον ex οῦ uid. corr. P) MSP 3 *Γαβαὼν] γαβαὼ Zon *gabath* Lat *Γαβαὼν πόλιν] γαβαούπολιν Stephanus Byz. s. v. ἑξακοσίους] codd. Steph. Byz. διακοσίουσ E *ἑαυτοῦ] ἑαυτὸν P *μόνοσ SP *ἧκε· (ἧ ex εἶ m. 2 S) SP 4 *παιδί ί i. ras. P 5 σιδήρω RO 6 καθὼς] καθὼσ καὶ SP καθὰ καὶ M 7 δὲ MSPE μέρη om. E 9 τε] δὲ RO 10 ἀμῦναί τε] ἀμύνεται RO μεθ'] μετ' M μετὰ SPE γὰρ om. RO 11 οὐ] μὴ ROE παῖς] *frater* Lat 12 Ἐχίας] ἀχίασ MSPELat ἠλεὶ (εὶ ex ὶ m. 2 P) MPE *heli* Lat *τοῦ ἀρχιερέωσ ἠλεὶ tr. P 15 πορευθέντες αὐτοὶ] πορευθέντοσ αὐτοῦ M εἰσδραμεῖν ROM 16 αὐτοῖς om. RO 17 ἕπεσθαι] ἐφέψεσθαι SP ἡγῆται ῆ i. ras. S ἥγηται M ἡγεῖται P ἀγάγηται RO 18 δέοι M 19 *ἐπορεύετο] *ibant* Lat 20 κρημνῷ ROMPE 21 ἀπεικονισμέναισ RO περιστεφανούσης] στεφανούσησ P 22 *ἔνθα RO *ἠμελεῖσθαι O 23 *φυλακὰς] *custodes* Lat 24 παντὶ] πάντη M *ualde* Lat εἶναι] οὐ RO

νας οὐκ ἀναβῆναι μόνον ἀλλὰ καὶ προσελθεῖν. ὡς οὖν ἧκον εἰς 110
*τὴν παρεμβολὴν ὁ Ἰωνάθης παρεθάρσυνε τὸν ὁπλοφόρον καὶ „προσ-
βάλωμεν τοῖς πολεμίοις, ἔλεγε, κἂν μὲν ἀναβῆναι κελεύσωσι πρὸς
αὐτοὺς ἡμᾶς ἰδόντες σημεῖον τοῦτο νίκης ὑπολάμβανε, ἐὰν δὲ φθέγ-
ξωνται μηδὲν ὡς οὐ καλοῦντες ἡμᾶς ὑποστρέψωμεν.“ προσιόντων* 111
*δὲ αὐτῶν τῷ στρατοπέδῳ τῶν πολεμίων ὑποφαινούσης ἤδη τῆς
ἡμέρας ἰδόντες οἱ Παλαιστῖνοι πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον ἐκ τῶν ὑπο-
νόμων καὶ σπηλαίων προϊέναι τοὺς Ἑβραίους, καὶ πρὸς Ἰωνάθην
καὶ τὸν ὁπλοφόρον αὐτοῦ „δεῦτε, ἔφασαν, ἀνέλθετε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα
ὑμᾶς τιμωρησώμεθα τῶν τετολμημένων ἀξίως.“ ἀσπασάμενος δὲ* 112
*τὴν φωνὴν ὁ τοῦ Σαούλου παῖς ὡς νίκην αὐτῷ σημαίνουσαν παρ-
αυτίκα μὲν ἀνεχώρησαν ἐξ οὗπερ ὤφθησαν τόπου τοῖς πολεμίοις,
παραμειψάμενοι δὲ τοῦτον ἐπὶ τὴν πέτραν ἧκον ἔρημον οὖσαν
τῶν φυλαττόντων διὰ τὴν ὀχυρότητα. κἀκεῖθεν ἀνερπύσαντες μετὰ* 113
*πολλῆς ταλαιπωρίας ἐβιάσαντο τὴν τοῦ χωρίου φύσιν ἀνελθεῖν ἐπὶ
τοὺς πολεμίους, ἐπιπεσόντες δ' αὐτοῖς κοιμωμένοις ἀποκτείνουσι
μὲν ὡς εἴκοσι, ταραχῆς δὲ καὶ ἐκπλήξεως αὐτοὺς ἐγέμισαν, ὥς τι-
νὰς μὲν φυγεῖν τὰς πανοπλίας ἀπορρίψαντας, οἱ δὲ πολλοὶ μὴ γνω-* 114
*ρίζοντες ἑαυτοὺς διὰ τὸ ἐκ πολλῶν ἐθνῶν εἶναι πολεμίους ὑπο-
νοοῦντες ἀλλήλους, καὶ γὰρ εἴκαζον ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς τῶν
Ἑβραίων οὐ δύο μόνους, εἰς μάχην ἐτράποντο. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν
ἀπέθνησκον κτεινόμενοι, τινὲς δὲ φεύγοντες κατὰ τῶν πετρῶν ὠθού-
μενοι κατεκρημνίζοντο.*
3. *Τῶν δὲ τοῦ Σαούλου κατασκόπων τεταράχθαι τὸ στρατό-* 115
*πεδον τῶν Παλαιστίνων φρασάντων τῷ βασιλεῖ Σαοῦλος ἠρώτα,
μή τις εἴη τῶν αὐτοῦ κεχωρισμένος. ἀκούσας δὲ τὸν υἱὸν καὶ σὺν*

---

§ 110 = 1 Reg. XIV 8.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 105. Michael Glycas II p. 324.
1 *οὐκ* om. RO *οὐκ ἀναβῆναι*] *οὐ καταβῆναι* S **ἧκεν* O 2 *ὁ* om. ME **ionathas* Lat *παρεθάρσυνε*] *παρεθάρρυνε* MSP **προσβάλλωμεν* Zon 3 *κελεύσωσιν ἡμᾶσ πρὸσ αὐτοὺσ* tr. MSPE 4 **αὐτοὺσ* codd. *τοῦτο σημεῖον* tr. E *ὑπολάμβανε* M *ὑπελάμβανον* RO *ὑπολαμβάνειν* SP *ὑποληπτέον* E *ἐὰν*] *ἂν* E **φθέγξονται* R¹M 5 **μηδὲν*] *μὴ δὲ ἓν* RO **ὑποστρέψομεν* RO 6 *δ'* MSPE 8 *σπηλαίων*] *τῶν σπηλαίων* MSP *ionatam* Lat 9 *δεῦτ'* MSPE **ἀνέλθετε*] *ἔλθετε* ROM 10 **τιμωρησόμεθα* R 12 *ἀνεχώρησε* E *recessit* Lat *ὤφθη* E 13 *παραμειψάμενοσ* MSP *ἧκον*] coni. *ἧκεν* codd. E *uenit* Lat 14 *ἀνερπύσασ* E 15 *ἀνελθεῖν*] *ὡσ ἀνελθεῖν* MSP 16 **ἀποκτένουσι* RO 17 **μὲν ὡς*] *μὲν* M *ἐγέμησαν* ROS¹P 18 **γνωρίζον|ζοντεσ* P 19 **ἐκ* om. P(?) *ἐθνῶν* om. E 20 *εἴκαζον*] *οὐκ εἴκαζον* SP *εἴκαζον εἴ* ex *ἤ* corr. R 21 *οὐ*] om. SP *οὐχὶ τοὺσ* M 26 *αὐτοῦ* codd.

αὐτῷ τὸν ὁπλοφόρον ἀπεῖναι κελεύει τὸν ἀρχιερέα λαβόντα τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν προφητεύειν αὐτῷ περὶ τῶν μελλόντων. τοῦ δὲ νίκην ἔσεσθαι καὶ κράτος κατὰ τῶν πολεμίων φράσαντος ἐπεξέρχεται τοῖς Παλαιστίνοις καὶ τεταραγμένοις προσβάλλει καὶ φο-
116 νεύουσιν ἀλλήλους. προσρέουσι δὲ αὐτῷ καὶ οἱ πρότερον εἴς τε τοὺς ὑπονόμους καὶ εἰς τὰ σπήλαια συμφυγόντες ἀκούσαντες ὅτι νικᾷ Σαοῦλος· γενομένων δὲ ὡς μυρίων ἤδη τῶν Ἑβραίων διώκει τοὺς πολεμίους κατὰ πᾶσαν ἐσκορπισμένους τὴν χώραν. εἴτε δὲ ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῇ νίκῃ χαρᾶς οὕτω παραλόγως γενομένῃ, συμβαίνει γὰρ μὴ κρατεῖν τοῦ λογισμοῦ τοὺς οὕτως εὐτυχήσαντας, εἴθ᾽ ὑπὸ ἀγνοίας εἰς δεινὸν προπίπτει καὶ πολλὴν ἔχον κατάμεμψιν ἔργον·
117 βουλόμενος γὰρ αὐτῷ τε τιμωρῆσαι καὶ δίκην ἀπολαβεῖν παρὰ τῶν Παλαιστίνων ἐπαρᾶται τοῖς Ἑβραίοις, ἵν᾽ εἴ τις ἀποσχόμενος τοῦ φονεύειν τοὺς ἐχθροὺς φάγοι καὶ μὴ μέχρι νὺξ ἐπελθοῦσα τῆς ἀναιρέσεως καὶ τῆς διώξεως αὐτοὺς παύσει τῶν πολεμίων, οὗτος
118 ἐπάρατος ᾖ. τοῦ δὲ Σαούλου τοῦτο φήσαντος, ἐπεὶ κατά τινα δρυμὸν ἐγένοντο βαθὺν καὶ μελισσῶν γέμοντα τῆς Ἐφράμου κληρουχίας, ὁ τοῦ Σαούλου παῖς οὐκ ἐπακηκοὼς τῆς τοῦ πατρὸς ἀρᾶς οὐδὲ τῆς ἐπ᾽ αὐτῇ τοῦ πλήθους ὁμολογίας ἀποθλίψας τι κηρίον
119 τοῦ μέλιτος ἤσθιε. μεταξὺ δὲ γνοὺς, ὅτι μετὰ δεινῆς ἀρᾶς ὁ πατὴρ ἀπεῖπε μὴ γεύσασθαί τινα πρὸ ἡλίου δυσμῶν, ἐσθίων μὲν ἐπαύσατο, ἔφη δὲ οὐκ ὀρθῶς κωλῦσαι τὸν πατέρα· μετὰ μείζονος γὰρ ἰσχύος ἂν καὶ προθυμίας διώκοντας, εἰ τροφῆς μετελάμβανον, πολλῷ πλείονας τῶν ἐχθρῶν καὶ λαβεῖν καὶ φονεῦσαι.
120 4. Πολλὰς γοῦν κατακόψαντες μυριάδας τῶν Παλαιστίνων

---

§ 116 = 1 Reg. XIV 21.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 105 f. Michael Glycas II p. 324 sq.

3 *φράσαντος ex φήσαντοσ corr. M 4 *προσβάλει R¹ 5 δ᾽ MSPE 6 *σπήλαια] *speluncas petrasque* Lat 9 παραλόγως om. M γενομένησ RO 11 προσπίπτει MSP ἔχον] ἂν ἔχον M κατάμεμψιν ε ex ϊ corr. m. rec. O 12 γὰρ om. RO αὐτῶ ROMP¹ ἀπολαυεῖν O 13 *εἴ] ἢν Glycas 14 *φάγοι] φάγῃ Glycas καὶ μὴ] codd. Glycas, om. E et ut uid. Lat. μέχρι] μέχρισ οὗ MSPGlycas ἕωσ οὗ E *antequam* Lat 15 *διώξεωσ ιώξ i. ras. 4—5 litt. O *παύσει] παύση M ἀποπαύσει SP ἀποπαύσῃ Glycas 16 *ἐπάρατος] ἐπικατάρατοσ Glycas ᾖ] εἴη EGlycas δρυμὸν] ROSPEGlycas δρυμῶν᾽ M *quaercum* Lat 17 Ἐφράμου] ἐφραίμου MSP *eufrem* Lat 18 ὁ τοῦ Σαούλου παῖς] *ionathan filius eius* Lat ἰωνάθησ E οὐκ ἀκηκοὼσ EGlycas 20 ἤσθιεν M¹S¹PE¹ 21 μὴ om. MSP *ἐσθίων] ἑστίων (ἑ ex ἐ corr. O) RO 22 κωλῦσαι] τοῦτο κωλῦσαι MSP *prohibuisse* Lat 24 καὶ λαβεῖν τῶν ἐχθρῶν tr. MSP 25 γ᾽οὖν RO δ᾽οὖν MSP οὖν E

δείλης ὀψίας ἐπὶ διαρπαγὴν τοῦ στρατοπέδου τῶν Παλαιστίνων τρέπονται, καὶ λείαν πολλὴν καὶ βοσκήματα λαβόντες κατασφάζουσι καὶ ταῦτ᾿ ἔναιμα κατήσθιον. ἀπαγγέλλεται δὲ τῷ βασιλεῖ ὑπὸ τῶν γραμματέων, ὅτι τὸ πλῆθος εἰς τὸν θεὸν ἐξαμαρτάνει θῦσαν καὶ πρὶν ἢ τὸ αἷμα καλῶς ἀποπλῦναι καὶ τὰς σάρκας ποιῆσαι
καθαρὰς ἐσθίον. καὶ Σαοῦλος κελεύει κυλισθῆναι λίθον μέγαν 121
εἰς μέσον καὶ κηρύσσει θύειν ἐπ᾿ αὐτοῦ τὸν ὄχλον τὰ ἱερεῖα καὶ τὰ κρέα μὴ σὺν τῷ αἵματι δαίνυσθαι· τοῦτο γὰρ οὐκ εἶναι τῷ θεῷ κεχαρισμένον. τοῦτο δὲ πάντων κατὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ βασιλέως ποιησάντων ἵστησιν ἐκεῖ βωμὸν ὁ Σαοῦλος καὶ ὡλοκαύτωσεν ἐπ᾿ αὐτοῦ ἐκεῖ τῷ θεῷ. τοῦτον πρῶτον βωμὸν κατεσκεύασεν.

5. Ἄγειν δ᾿ εὐθὺς τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν 122
πολεμίων ἐπὶ τὴν διαρπαγὴν τῶν ἐν αὐτῇ βουλόμενος πρὶν ἡμέρας καὶ τῶν στρατιωτῶν οὐκ ὀκνούντων ἕπεσθαι, πολλὴν δ᾿ εἰς ἃ προστάττει προθυμίαν ἐνδεικνυμένων, καλέσας ὁ βασιλεὺς Ἀχίτωβον τὸν ἀρχιερέα κελεύει αὐτὸν γνῶναι, εἰ δίδωσιν αὐτοῖς ὁ θεὸς καὶ συγχωρεῖ βαδίσασιν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τῶν ἐχθρῶν διαφθεῖραι
τοὺς ἐν αὐτῷ τυγχάνοντας. εἰπόντος δὲ τοῦ ἱερέως μὴ ἀποκρί- 123
νεσθαι τὸν θεόν „ἀλλ᾿ οὐ δίχα αἰτίας, εἶπεν ὁ Σαοῦλος, πυνθανομένοις ἡμῖν φωνὴν οὐ δίδωσιν ὁ θεὸς, ὃς πρότερον αὐτὸς προεμήνυσε πάντα καὶ μηδ᾿ ἐπερωτῶσιν ἔφθασε λέγων, ἀλλ᾿ ἔστι τι
λανθάνον ἐξ ἡμῶν ἁμάρτημα πρὸς αὐτὸν αἴτιον τῆς σιωπῆς. καὶ 124
ὄμνυμί γε τοῦτον αὐτὸν, ἦ μὴν κἂν ὁ παῖς ὁ ἐμὸς Ἰωνάθης ᾖ τὸ

§ 120 = 1 Reg. XIV 32.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 106. Michael Glycas II p. 325.
3 *ἔναιμα] ἐν αἵματι ROM *cum sanguine* Lat 4 γραμματαίων OS¹M¹ 5 πρινὴ RO 6 ἐσθίον] ἤσθιον RO *Σαοῦλος] ὁ σαοῦλοσ SP ὁ σάουλοσ M 7 μέσην E *κηρύσσειν (η ex ϋ corr. O) RO *ἱερεῖα] ἱερὰ RO 8 δαίνυσθαι ι (in δαί) s. m. rec., ν corr. m. rec. O 10 ὁ s. O 11 ἐπ᾿ αὐτοῦ ἐκεῖ] ἐκεῖ ἐπ᾿ αὐτοῦ MSP ἐκεῖ seclusit Bekk. 13 *ἄγει RO τὴν στρατιὰν om. MSPE (cf. § 170) 14 τῶν ἐν] τὴν ἐπ᾿ RO βουλόμενος] βουλόμενοσ τὸν λαὸν E 15 προστάττει] πράττει OM 16 Ἀχίτωβον] ἀχίτωμον O ἀχίτοβον E *achitob* Lat Ἀχίαν Selden cf. § 107, mihi spurium uid. 17 κελεύει αὐτὸν] κελεύει EGlycas κελεύειν αὐτὸν ἔφη RO ἐκέλευσεν αὐτὸν MSP αὐτοῖς ὁ θεὸς] ROGlycas ὁ θεὸς αὐτοῖς MSP 18 βαδίσασιν] βαδίσωσιν R βαδίδασιν O¹ βαδίσαι O³E διαφθεῖραι] καὶ διαφθεῖραι O³E 20 *αἰτίας] αἰτίασ τινὸσ SP *εἶπεν] εἰπεῖν RO 21 ἡμῖν ἡ ex ὑ corr. R ὃς] ὃ RO αὐτὸς] αὐτοῖσ S 22 ἐπερωτῶσι RO ἔφθασε] φθάσαι RO ἔφθανε MSP 24 *ὄμνυμι] MSPEZonGlyc ὀμνύει R ὁμνύει O ἢ ROM *ionathas* Lat ᾖ] εἴη ZonGlyc

ἁμάρτημα τοῦτο ἐργασάμενος ἀποκτείνειν αὐτὸν καὶ τὸν θεὸν οὕ-
τως ἱλάσασθαι, ὡς ἂν εἰ καὶ παρ᾽ ἀλλοτρίου καὶ μηδὲν ἐμοὶ
125 προσήκοντος τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην ἀπελάμβανον." τοῦ δὲ πλήθους
τοῦτο ποιεῖν ἐπιβοήσαντος παραχρῆμα πάντας ἵστησιν εἰς ἕνα τό-
πον, ἵσταται δὲ καὶ αὐτὸς σὺν τῷ παιδὶ κατ᾽ ἄλλο μέρος καὶ
κλήρῳ τὸν ἡμαρτηκότα μαθεῖν ἐπεζήτει· καὶ λαγχάνει δοκεῖν οὗτος
126 εἶναι Ἰωνάθης. ἐπερωτώμενος δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τί πεπλημμέ-
ληκε καὶ τί παρὰ τὸν βίον οὐκ ὀρθῶς οὐδὲ ὁσίως αὐτῷ διαπρα-
ξαμένῳ συνέγνωκε „πάτερ, εἶπεν, ἄλλο μὲν οὐδὲν, ὅτι δὲ χθὲς ἀγνοῶν
τὴν ἀρὰν αὐτοῦ καὶ τὸν ὅρκον μεταξὺ διώκων τοὺς πολεμίους
ἐγεύσατο κηρίων. Σαοῦλος δ᾽ ἀποκτείνειν αὐτὸν ὄμνυσι καὶ τῆς
127 γενέσεως καὶ τῆς φύσεως τῶν φίλτρων ἐτίμησε τὸν ὅρκον. ὁ δ᾽
οὐ καταπλήττεται τὴν ἀπειλὴν τοῦ θανάτου, παραστησάμενος δ᾽
εὐγενῶς καὶ μεγαλοφρόνως „οὐδ᾽ ἐγώ σε, φησίν, ἱκετεύσω φεί-
σασθαί μου, πάτερ, ἥδιστος δέ μοι ὁ θάνατος ὑπέρ τε τῆς σῆς
εὐσεβείας γινόμενος καὶ ἐπὶ νίκῃ λαμπρᾷ· μέγιστον γὰρ παραμύ-
128 θιον τὸ καταλιπεῖν Ἑβραίους Παλαιστίνων κεκρατηκότας." ἐπὶ
τούτοις ὁ λαὸς πᾶς ἤλγησε καὶ συνέπαθεν ὤμοσέ τε μὴ περιό-
ψεσθαι τὸν αἴτιον τῆς νίκης Ἰωνάθην ἀποθανόντα. καὶ τὸν μὲν
οὕτως ἐξαρπάζουσι τῆς τοῦ πατρὸς ἀρᾶς, αὐτοὶ δὲ εὐχὰς ὑπὲρ
τοῦ νεανίσκου ποιοῦνται τῷ θεῷ ὥστε αὐτὸν ἀπολῦσαι τοῦ ἁμαρ-
τήματος.
129 6. *Καὶ ὁ Σαοῦλος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ὑπέστρεψε διαφθεί-
ρας ὡσεὶ μυριάδας ἓξ τῶν πολεμίων. βασιλεύει δὲ εὐτυχῶς, καὶ
τὰ πλησιόχωρα τῶν ἐθνῶν πολεμήσας χειροῦται τό τε Ἀμμανιτῶν

§ 125 = 1 Reg. XIV 42.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 106. Michael Glycas II p. 325.

1 *τοῦτο* om. E *ἀποκτείνειν*] codd. EZonGlycas *interficio* Lat *ἀποκτενεῖν* Hudson 2 *ἱλάσασθαι*] *placabo* Lat *ἱλεώσασθαι* Glycas *ὡσανεὶ* RO 3 *ἀπελάμβανε* RO 5 *κατὰ* E 6 *δοκεῖν* om. O *οὗτος*] *αὐτὸσ* M *ὡὗτὸσ* *ω* ex *ο* corr. S 7 **ionathas* Lat *ὑπὸ*] *παρὰ* O **τί*] *τί περ* RO *τί πεποίηκε καὶ τί* SPGlycas **πεπλημμέληκε* O 8 *τί*] *τὰ* RO *παρὰ*] *περὶ* M et ut uid. S[1] *αὐτῷ* codd. 9 **δ᾽ ἐχθὲσ* M 10 *αὐτοῦ*] *σοῦ* O[3] 11 *ἐγεύσατο*] *ἐγευσάμην* O[3]E **κηρίων*] *κηρίον* ROS[1] *κηρίου* (*ι* s. P) MPEZon **ἀποκτενεῖν* Zon *ἀποκτεῖναι* Glycas 12 *τῶν φίλτρων*] *καὶ τῶν φιλτέρων* P *τῶν φιλτέρων* S *ἐτίμησε*] *ἐτίμησεν* MS[1]P *praeponeret* Lat *προτιμήσας* ed. pr.

13 *παραστησάμενος*] *animam — componens* Lat *δὲ* ROM 15 *τε* om. SP 17 *ἑβραίων* (*ουσ* s.) M 18 *πᾶσ ὁ λαὸσ* tr. SP **ὤμοσε*] *ὡμολόγησέ* (*ὡ* ex *ὁ* corr. O) RO 19 **ionathan* Lat *ἀποθανοῦντα* S[1]PE *ἀποθανούμενον* Zon. *τὸν* ex *ὁ* corr. P 20 *δ᾽* E 21 *ὥστ᾽* MSP 24 *δ᾽* E 25 *τό τε*] *τὸ* M

καὶ Μωαβιτῶν Παλαιστίνους Ἰδουμαίους [Ἀμαληκίτας τε] καὶ τὸν
βασιλέα τῆς Σωβᾶς. ἦσαν δὲ παῖδες αὐτῷ τρεῖς μὲν ἄρσενες
Ἰωνάθης καὶ Ἰησοῦς καὶ Μέλχισος, θυγατέρες δὲ Μερόβη καὶ
Μιχαάλ. στρατηγὸν δὲ εἶχε τὸν τοῦ θείου παῖδα Ἀβήναρον· Νή- 130
ρος δ' ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο, Νῆρος δὲ καὶ Κεὶς ὁ Σαούλου πατὴρ
ἀδελφοὶ ἦσαν, υἱοὶ δ' Ἀβελίου. ἦν δὲ καὶ πλῆθος ἁρμάτων
Σαούλῳ καὶ ἱππέων, οἷς δὲ πολεμήσειε νικήσας ἀπηλλάσσετο, καὶ
τοὺς Ἑβραίους εἰς εὐπραγίας καὶ μέγεθος εὐδαιμονίας προηγάγετο
καὶ τῶν ἄλλων ἀπέδειξεν ἐθνῶν δυνατωτέρους, καὶ τῶν νέων τοὺς
δὴ καὶ μεγέθει καὶ κάλλει διαφέροντας φύλακας τοῦ σώματος
ἐποιεῖτο.

VII. 1. Σαμουῆλος δὲ παραγενόμενος πρὸς τὸν Σαοῦλον πεμ- 131
φθῆναι πρὸς αὐτὸν ἔφασκεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὅπως αὐτὸν ὑπομνήσῃ,
ὅτι βασιλέα προκρίνας αὐτὸν ἁπάντων ὁ θεὸς ἀπέδειξε, καὶ διὰ
τοῦτο πείθεσθαι καὶ κατήκοον αὐτῷ γενέσθαι ὡς αὐτοῦ μὲν ἔχον-
τος τὴν τῶν ἐθνῶν ἡγεμονίαν, τοῦ δὲ θεοῦ καὶ τὴν κατ' ἐκείνου
καὶ τῶν ὅλων πραγμάτων. λέγειν τοίνυν ἔφασκε τὸν θεόν· „ἐπεὶ 132
πολλὰ κακὰ τοὺς Ἑβραίους Ἀμαληκῖται διέθηκαν κατὰ τὴν ἔρημον,
ὅτε ἐξελθόντες ἀπ' Αἰγύπτου εἰς τὴν νῦν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς ἐστέλ-
λοντο χώραν, κελεύω πολέμῳ τιμωρησάμενον τοὺς Ἀμαληκίτας καὶ
κρατήσαντα μηδέν' αὐτῶν ὑπολιπεῖν, ἀλλὰ πάσης διεξελθεῖν ἡλικίας 133

---

§ 129 = 1 Reg. XIV 49.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 106. Michael Glycas II p. 326.

1 *μωαβιατῶν* P *Παλαιστίνους*] *καὶ παλαιστηνοὺσ* MSPE *παλαιστηνούσ τε καὶ* Zon **Ἰδουμαίους*] *ἰδουμαίουσ τὲ καὶ* SP *Ἀμαληκίτας τε*] codd. EZon, om. Lat **τε* om. SP 2 *Σωβᾶς*] Bosius *sob* Lat *ὠβᾶσ* (*ὠ* e corr. R) codd. E *σουβᾶ* Zon *αὐτοῦ* E *ἄρρενεσ* E 3 **ionathan* Lat **Ἰησοῦς*] *ἰσοῦσ* M *ἰσσοῦσ* P *ἰεσοῦσ* S *ihesus* Lat **μελχισόσ* RO *melchis* Lat *θυγατέρες δὲ*] *καὶ θυγατέρεσ δύο* E *Μερόβη*] *μερόβην* S[1] *μειρεβον* M *μερὸβ* EZon *merob* Lat 4 *μιχαάλ*] *μελχαά* SP *χθαάλ* RO *μελχὸλ* EZon *melchol* Lat *Μιχάλα* Hudson *Ἀβήναρον*] *ἀβένηρον* SP *ἀβέννηρον* E *abenner* Lat 5 *Κεὶς*] *κὶσ ὶ* ex *η* corr. M *κεῖοσ* S *κῆσοσ η* corr. P *chis* Lat 6 *δὲ* SP *Ἀβελίου*] *abihel* Lat 7 *οἷς*] *ὅσ* P[2] *οὓσ* SE *δὲ*] *δ' ἂν* MSPE **ἀπηλάσσετο* M *καὶ τοὺς*] *τοὺσ δ'* E 8 *εὐπραγίαν* E *προήγαγε* E 9 **δυνατωτέρους*] *δυνατωτάτουσ* MSPLat *καὶ τῶν*] *τῶν δὲ* MSP 10 *δὴ*] *δὲ* exp. m. rec. O 12 in marg. *η'* RO **πεμφθεῖναι* RO 13 *ὑπομνήσῃ η* corr. RSP 15 *γίνεσθαι* SP 16 *ἡγεμονεῖαν* M[1] *κατ'*] *καὶ* coni. omisso proximo *καὶ* post *θεοῦ* 17 *λέγει* O 18 *κακὰ*] RSPGlycas *κατὰ* M om. O *amalechitae* Lat ut plerumque 19 *ἐξελθόντεσ εσ* ex *ασ* corr. S 20 **ἀμαλικίτασ* P 21 *μηδὲν* ROMPE *διεξελθεῖν*] *διελθεῖν* M

ἀρξαμένους ἀπὸ γυναικῶν κτείνειν καὶ νηπίων καὶ τοιαύτην ὑπὲρ ὧν τοὺς προγόνους ὑμῶν εἰργάσαντο τιμωρίαν ἀπολαβεῖν, φείσασθαι δὲ μήτε ὑποζυγίων μήτε τῶν ἄλλων βοσκημάτων εἰς ὠφέλειαν καὶ κτῆσιν ἰδίαν, ἅπαντα δ' ἀναθεῖναι τῷ θεῷ καὶ τὸ Ἀμαλήκου ὄνομα ταῖς Μωυσέος κατακολουθήσαντ' ἐντολαῖς ἐξαλεῖψαι.

134 2. Ὁμολογεῖ δὲ ποιήσειν Σαοῦλος τὰ προστασσόμενα, τὴν δὲ πειθαρχίαν τὴν πρὸς τὸν θεὸν οὐκ ἐν τῷ ποιήσασθαι τὴν πρὸς τοὺς Ἀμαληκίτας στρατείαν λογιζόμενος εἶναι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑτοιμότητα καὶ τὸ τάχος ἀναβολῆς οὐ προσούσης ἔτι μᾶλλον ἐμφανίζει, ἀθροίζει τε πᾶσαν τὴν δύναμιν καὶ ταύτην ἐξαριθμήσας ἐν Γαλγάλοις εὑρίσκει τῶν Ἰσραηλιτῶν ἔξω τῆς Ἰούδα φυλῆς περὶ τεσσαράκοντα μυριάδας· ἥδε γὰρ ἡ φυλὴ καθ' αὑτήν ἐστι
135 στρατιῶται τρισμύριοι. Σαοῦλος δ' ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν Ἀμαληκιτῶν χώραν ἐνέδρας πολλὰς καὶ λόχους περὶ τὸν χειμάρρουν τίθησιν, ὡς μὴ μόνον ἐκ τοῦ φανεροῦ μαχομένους αὐτοὺς κακῶς ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ μὴ προσδοκῶσι κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπιπίπτειν καὶ κυκλουμένους ἀναιρεῖν· καὶ δὴ συμβαλὼν αὐτοῖς εἰς μάχην τρέπεται τοὺς πολεμίους καὶ διαφθείρει πάντας φεύγουσιν ἐπακολουθῶν.
136 ὡς δ' ἐκεῖνο τὸ ἔργον αὐτῷ κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ προφητείαν ἐχώρησε, ταῖς πόλεσι τῶν Ἀμαληκιτῶν προσέβαλε καὶ τὰς μὲν μηχανήμασι, τὰς δὲ ὀρύγμασιν ὑπονόμοις καὶ τείχεσιν ἔξωθεν ἀντῳκοδομημένοις, τὰς δὲ λιμῷ καὶ δίψει, τὰς δὲ ἄλλοις τρόποις ἐκπολιορκήσας καὶ λαβὼν κατὰ κράτος ἐπὶ σφαγὴν γυναικῶν καὶ νηπίων ἐχώρησεν, οὐδὲν ὠμὸν οὐδ' ἀνθρωπίνης σκληρότερον διαπράσσεσθαι φύσεως ἡγούμενος, πρῶτον μὲν πολεμίους ταῦτα δρῶν,

---

§ 133 = 1 Reg. XV 3.

ROMSPELat Zonaras I p. 106 sq. Michael Glycas II p. 326.
2 ὑμῶν] ROLat ἡμῶν MSPE 4 *ἀναθῆναι ROM¹ *amalech Lat 5 μωυσέοσ ο ex ω corr. M *moseos* Lat κατακολουθήσαντ'] κατακολουθήσαντα MSP κατακολουθεῖσαν O μὴ κατακολουθῆσαν R 6 *ὡμολόγει SP Σαοῦλος] ὁ σαοῦλοσ O ὁ σάουλοσ E 8 στρατιὰν M 9 τὴν] τῷ ut uid. Lat 10 ἐμφανίζει] ἐμφανίζειν ut uid. Lat ἐμφανίζειν αὐτὴν Holwerda p. 85 sq. 11 *εὑρίσκη O 12 ἥδε γὰρ ἡ] ἥδε ROM ἡ δὲ τοῦ E καθ' ἑαυτὴν PE ἐστι] ἦν E 13 in marg. *VIII* Lat δὲ MSPE 14 λόχους] λόγχουσ O περὶ] ἐπὶ ROM *circa* Lat χείμαρρον MS χείμαρον P 15 μαχομένους] *pugnans* Lat μαχόμενος coni. 16 κατὰ τὰς ὁδοὺς] *per incertas uias* Lat ἐπιπίπτων καὶ κυκλούμενος coni. 18 *διαφθείρασ RO 19 ἐκείνωι M 20 προσέβαλλε RO προσβάλλει E μηχανήμασιν RO 21 τὰς δὲ ὀρύγμασιν om. RO ἔξωθεν] ἔξω O ἀντωκοδομουμένοισ RO 22 δίψη RO δ'] MSP 24 οὐδὲν ὠμὸν] οὐδὲ νόμων RO *nihil crudele nec dirum* Lat

ἔπειτα προστάγματι θεοῦ, ᾧ τὸ μὴ πείθεσθαι κίνδυνον ἔφερε.
λαμβάνει δὲ καὶ τὸν βασιλέα τῶν ἐχθρῶν Ἄγαγον αἰχμάλωτον, 137
οὗ θαυμάσας τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος σωτηρίας
ἄξιον ἔκρινεν οὐκέτι τοῦτο ποιῶν κατὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ, πάθει
δὲ νικώμενος ἰδίῳ καὶ χαριζόμενος ἀκαίρως περὶ ὧν οὐκ εἶχεν
ἀκίνδυνον ἐξουσίαν οἴκτῳ. ὁ μὲν γὰρ θεὸς οὕτως ἐμίσησε τὸ τῶν 138
Ἀμαληκιτῶν ἔθνος, ὡς μηδὲ νηπίων φείσασθαι κελεῦσαι πρὸς ἃ
μᾶλλον ἔλεος γίνεσθαι πέφυκε, Σαοῦλος δὲ αὐτῶν τὸν βασιλέα καὶ
τὸν ἡγεμόνα τῶν εἰς Ἑβραίους κακῶν ἔσωσε τῆς μνήμης ὧν ἐπέ-
στειλεν ὁ θεὸς τὸ τοῦ πολεμίου κάλλος ἐπίπροσθεν ποιησάμενος.
συνεξήμαρτε δ' αὐτῷ καὶ τὸ πλῆθος· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τῶν ὑποζυγίων 139
καὶ τῶν βοσκημάτων ἐφείσαντο καὶ διήρπασαν μὴ τηρεῖν αὐτὰ τοῦ
θεοῦ κελεύσαντος τά τε ἄλλα χρήματα καὶ τὸν πλοῦτον ἐξεφόρη-
σαν, εἰ δέ τι μὴ σπουδῆς ἦν ἄξιον ὥστε κεκτῆσθαι διέφθειραν.

3. Νικήσας δὲ Σαοῦλος ἅπαντας τοὺς ἀπὸ Πηλουσίου τῆς 140
Αἰγύπτου καθήκοντας ἕως τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης διέφθειρε πολε-
μίους παραλιπὼν τὸ τῶν Σικιμιτῶν ἔθνος· οὗτοι γὰρ ἐν τῇ Μαδιηνῇ
χώρᾳ μέσοι κατῴκηνται. πρὸ δὲ τῆς μάχης πέμψας παρήγγειλεν
αὐτοῖς ἀναχωρεῖν, μὴ τοῖς Ἀμαληκίταις κοινωνήσωσι συμφορᾶς·
συγγενεῖς γὰρ αὐτοὺς ὄντας Ῥαγουήλου τοῦ Μωυσέος πενθεροῦ
σώζειν αἰτίαν ἔχειν.

4. Καὶ Σαοῦλος μὲν ὡς μηδενὸς παρακούσας ὧν ὁ προφήτης 141
ἐπέστειλε μέλλοντι τὸν πρὸς Ἀμαληκίτας ἐκφέρειν πόλεμον, ἀλλ'
ὡς ἐπὶ πᾶσιν ἐκείνοις ἀκριβῶς πεφυλαγμένοις νενικηκὼς τοὺς πολε-
μίους οἴκαδε πρὸς αὐτὸν ὑπέστρεψε χαίρων ἐπὶ τοῖς κατωρθω-
μένοις. ὁ δὲ θεὸς ἄχθεται τῇ τε τοῦ βασιλέως τῶν Ἀμαλη- 142

§ 137 = 1 Reg. XV 8.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 107. Michael Glycas II p. 326. Suidas s. ἄχθομαι.
1 προστάγματι στ i. ras. M 2 *Ἄγαγον] ἀγγάνον R ἄγγανον O *agag* Lat 4 τοῦ om. O 6 μὲν om. MSP 8 αὐτῶν (αὐτὸν R¹S) τὸν βασιλέα] *regem agag* Lat 9 ἡγεμόνα ό ex ῶ S τῶν ῶ i. ras. M 10 *πολεμίου] πολέμου P¹ *ἐπίπροσθε MS¹P¹ *ποιησάμενοσ π ex ν corr. scr. S 11 συνεξήμαρτο E 14 ἄξιον ἦν tr. MSPE κεκτῆσθαι] κτήσασθαι MSP 16 πολεμίους] ROLat τὴν τῶν πολεμίων M τὰ τῶν πολεμίων (τ in τὰ i. ras. 3—4 litt. m. 2 S) SP τὴν τῶν πολεμίων χώραν E 17 σικιμητῶν O *sicymitarum* Lat Μαδιηνῇ] *madian* Lat 18 κατοίκηνται M 19 τοῖς] ταῖσ τοῖσ RO κοινωνήσωσα P¹ συμφορᾶς] συμφοραῖσ RO τῆσ συμφορᾶσ SP 20 ὄντασ αὐτοὺσ tr. O Ῥαγουήλου] *raguhel* Lat σαούλου RO Ῥαουήλου coni. τοῦ Μωυσέος om. RO μωυσέωσ M¹SP *moseos* Lat 23 μέλλοντα RO 25 αὐτὸν] αὐτὸν MP¹ αὐτοὺσ RO ὑπέστρεψε] ἀνέστρεψεν E 26 *ὁ δὲ] inc. Suid i. marg. θ' R τῇ τε] MSuid τῇ ROE ἐπί τε τῇ SP τοῦ βασιλέως om. Lat

κιτῶν σωτηρίᾳ καὶ τῇ τῶν βοσκημάτων διαρπαγῇ τοῦ πλήθους,
ὅτι μὴ συγχωρήσαντος αὐτοῦ ταῦτ᾽ ἐπράχθη· δεινὸν γὰρ ἡγεῖτο
νικᾶν μὲν καὶ περιγίνεσθαι τῶν ἐχθρῶν ἐκείνου τὴν ἰσχὺν διδόντος
αὐτοῖς, καταφρονεῖσθαι δὲ καὶ παρακούεσθαι μηδὲ ὡς ἄνθρωπον
143 βασιλέα. μετανοεῖν οὖν ἔλεγε πρὸς τὸν προφήτην Σαμουῆλον ἐπὶ
τῷ χειροτονῆσαι βασιλέα τὸν Σαοῦλον μηδὲν ὧν αὐτὸς κελεύει
πράττοντα, τῇ δ᾽ οἰκείᾳ βουλήσει χρώμενον. σφόδρα ταῦτ᾽ ἀκού-
σας ὁ Σαμουῆλος συνεχύθη καὶ δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς παρακαλεῖν
ἤρξατο τὸν θεὸν καταλλάττεσθαι τῷ Σαούλῳ καὶ μὴ χαλεπαίνειν.
144 ὁ δὲ τὴν συγγνώμην οὐκ ἐπένευσεν εἰς τὸν Σαοῦλον αἰτουμένῳ τῷ
προφήτῃ λογισάμενος οὐκ εἶναι δίκαιον ἁμαρτήματα χαρίζεσθαι
παραιτήσει· οὐ γὰρ ἐξ ἄλλου τινὸς φύεσθαι μᾶλλον ἢ τοῦ μαλα-
κίζεσθαι τοὺς ἀδικουμένους· θηρωμένους γὰρ δόξαν ἐπιεικείας
145 καὶ χρηστότητος λανθάνειν αὐτοὺς ταῦτα γεννῶντας. ὡς οὖν
ἀπεῖπεν ὁ θεὸς τῇ τοῦ προφήτου δεήσει καὶ δῆλος ἦν μεταμελό-
μενος, ἅμ᾽ ἡμέρᾳ Σαμουῆλος εἰς Γάλγαλα παραγίνεται πρὸς Σαοῦ-
λον· θεασάμενος δ᾽ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς προστρέχει καὶ κατασπασά-
μενος „τῷ θεῷ, φησίν, εὐχαριστῶ δόντι μοι τὴν νίκην, ἅπαντα
146 μέντοι γε τὰ κελευσθέντα ὑπ᾽ αὐτοῦ πέπρακται.“ Σαμουῆλος δὲ
πρὸς τοῦθ᾽ ὑπολαβὼν „πόθεν οὖν ἀκούω θρεμμάτων, εἶπε, καὶ
ὑποζυγίων βοῆς ἐν τῷ στρατοπέδῳ;“ ὁ δὲ τὸν λαὸν ταῦτ᾽ εἰς
θυσίας ἀπεκρίνατο τετηρηκέναι· τὸ μέντοι γε τῶν Ἀμαληκιτῶν
γένος πᾶν ἐξηφανίσθαι κατὰ τὴν ἐντολὴν καὶ περιλείπεσθαι ἄλλον
μηδένα, πρὸς δ᾽ αὐτὸν ἀγαγεῖν μόνον τηρήσαντα αὐτῶν τὸν βασι-

§ 142 = 1 Reg. XV 10.

ROMSPELatZonaras I p. 107.

2 ἐπράχθη] fin. Suid 3 νικᾶν ᾶ ex η corr. R 5 *Σαμουῆλον om. Lat *ἐπὶ — 6 Σαοῦλον om. P 6 *τῷ] τὸ ROS κελεύει] κελεύοι M κελεύσει SP 8 συνεχύθη] διεχύθη RO παρακαλεῖν] in παρα‖ desinit fol. 161, fol. 162 καλεῖν — p. 38, 17 ἐποίησας ita abscissum est, ut pagina prior tota interiret praeter prominentes litteras δ et τ, posterioris paginae uersuum litterae finales solae seruarentur R 11 ἁμαρτήματα — 12 παραιτήσει] *si tantis peccatis indulgentiam condonaret* Lat ἁμαρτήματα] ed. princ. ἁμαρτήμασι OSP ἁμαρτήμ[α] M 12 παραιτήσει] coni. παραίτησιν codd. παραιτήσεσιν ed. pr. φύεσθαι μᾶλλον] *mala generari* Lat μαλακίζεσθαι] καταμαλακίζεσθαι MSP 13 τοῦ ἀδικουμένου O 14 αὐτοὺς ex αὐτοὺς corr. P 15 μεταμελόμενος] μὴ μεταμελόμενος MSP et fort. Lat 16 ἡμέρᾳ] τῇ ἡμέρᾳ E 17 δὲ OS *ὁ βασιλεὺς om. O 19 γε om. OME *κελευσθέντα] κεκελευσμένα MSPZon ὑπ᾽] παρ᾽ SP πέπρακται] πεπρᾶχθαι MSPE et ut uid. Lat 21 *ταῦτα MSP 23 πᾶν] ἅπαν MSPE *ἐξηφανίσθαι ι ex η SP ἐξηφανίσθη O 24 τηρήσαντα μόνον tr. MSP, om. Lat αὐτῶν] MSEZon αὐτὸν P αὐτῷ O om. Lat

λέα, περὶ οὗ τί δεῖ ποιεῖν βουλεύσεσθαι πρὸς ἀλλήλους ἔφασκεν.
ὁ δὲ προφήτης οὐχὶ θυσίαις ἔλεγεν ἥδεσθαι τὸ θεῖον, ἀλλὰ τοῖς 147
ἀγαθοῖς καὶ δικαίοις. οὗτοι δέ εἰσιν οἱ τῇ βουλήσει καὶ ταῖς ἐν-
τολαῖς αὐτοῦ κατακολουθοῦντες καὶ μηδὲν ἄλλο πραχθήσεσθαι κα-
λῶς ὑφ᾽ ἑαυτῶν νομίζοντες ἢ ὅτι ἂν ποιήσωσι τοῦ θεοῦ κεκελευ-
κότος· καταφρονεῖσθαι γὰρ οὐχ ὅταν αὐτῷ μὴ θύῃ τις, ἀλλ᾽ ὅταν
ἀπειθεῖν δοκῇ. παρὰ δὲ τῶν οὐχ ὑποτασσομένων οὐδ᾽ ἀληθῆ 148
καὶ μόνην τῷ θεῷ κεχαρισμένην θρησκευόντων θρησκείαν, οὔτ᾽ ἂν
πολλὰ καὶ πιμελῆ καταθύσωσιν ἱερεῖα, οὔτ᾽ ἂν κόσμον ἀναθη-
μάτων ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ πεποιημένων προσφέρωσι, δέχεται
ταῦτ᾽ εὐμενῶς, ἀλλ᾽ ἀποστρέφεται καὶ δείγματα τῆς πονηρίας οὐκ
εὐσέβειαν ἡγεῖται. τοῖς δ᾽ ἓν καὶ μόνον τοῦθ᾽ ὅτι περ ἂν φθέγ- 149
ξηται καὶ κελεύσῃ ὁ θεὸς διὰ μνήμης ἔχουσι καὶ τεθνάναι μᾶλλον
ἢ παραβῆναί τι τούτων αἱρουμένοις ἐπιτέρπεται, καὶ οὔτε θυσίαν
ἐπιζητεῖ παρ᾽ αὐτῶν καὶ παρὰ θυόντων δὲ, κἂν ᾖ λιτά, τῆς πε-
νίας ἥδιον τὴν τιμὴν ἢ παρὰ τῶν πλουσιωτάτων δεξιοῦται. σὺ 150
τοίνυν ἴσθι σαυτὸν δι᾽ ὀργῆς ὄντα τῷ θεῷ· κατεφρόνησας γὰρ καὶ
κατημέλησας ὧν ἐπέστειλε. πῶς οὖν οἴει τὴν θυσίαν ἂν αὐτὸν
προσβλέπειν ἐξ ὧν κατέκρινεν ἀπολέσθαι γινομένην; πλὴν εἰ μὴ
νομίζεις ὅμοιον ὄλεθρον τὸ θύεσθαι ταῦτα τῷ θεῷ. προσδόκα
τοίνυν τὴν βασιλείαν ἀφαιρεθησόμενος καὶ τὴν ἐξουσίαν, ἀφ᾽ ἧς
ὁρμώμενος τοῦ παρασχόντος σοι θεοῦ ταύτην ἠμέλησας." Σαοῦλος 151
δὲ ἀδικεῖν ὡμολόγει καὶ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἠρνεῖτο· παραβῆναι γὰρ
τὰς ἐντολὰς τοῦ προφήτου· κατὰ μέντοι γε δέος καὶ τὸν ἀπὸ τῶν
στρατιωτῶν φόβον μὴ κωλῦσαι διαρπάζοντας αὐτοὺς τὴν λείαν
μηδ᾽ ἐπισχεῖν. ἀλλὰ συγγίνωσκε καὶ πρᾷος ἴσθι· φυλάξεσθαι

§ 147 = 1 Reg. XV 22.

OMSPE Lat Zonaras I p. 107.

1 *βουλεύσεσθαι*] Ernesti *cogitandum* Lat *βουλεύεσθαι* codd. E 3 *δ᾽ εἰσὶν* SP 6 *καταφρονεῖσθαι εῖ* i. ras. ex *ῆ* SP *θύει* OS¹P 7 *δοκῇ*] *αὐτῷ δοκῆι* SP *ἀλληθῆ* S¹ 8 *θρησκείαν*] *αὐτὸν θρησκείαν* SP 11 *δείγματα*] *δόγματα* O 12 *φθέγξηται καὶ* om. Lat 13 *κελεύσει* OE 14 **αἱρουμένοισ αἱ* i. ras. 2 M *ἐπιτέρπεται*] *conuertitur* Lat *τέρπεται* E 15 *καὶ παρὰ* — 16 *δεξιοῦται*] *et dum sacrificauerint siue simplex aliquid siue uilissimum gratanter eorum parua munera quam ditissimorum maximam suscipit opulentiam* Lat *παρὰ* spurium uid. *τῆς*] *τὰ* SP om. M 16 *ἢ*] *μᾶλλον ἢ* SP 18 **οἴει ει* ex *ηι* corr. 2 M *ἂν*] *κἂν* P om. OME **αὐτῶν* O 19 **προβλέπειν* M *ἐξ*] *δι᾽* O 20 *νομίζησ* M *ὄλεθρον*] *ὀλέθρωι* SP *ὀλέθρωι* (ου supra) M 23 **ὡμολόγει*] *ὁμολογεῖν* O *ὡμολόγησε* M 24 *τῶν* om. P 26 *φυλάξασθαι* MSP

γὰρ εἰς τοὐπιὸν ἁμαρτεῖν, παρεκάλει δὲ τὸν προφήτην ὑποστρέ-
ψαντα θυσίας χαριστηρίους ἐπιτελέσαι τῷ θεῷ· ὁ δέ, οὐ γὰρ ἑώρα
152 τὸν θεὸν διαλλαττόμενον, ἀπῄει πρὸς ἑαυτόν. 5. Σαοῦλος δὲ
κατασχεῖν βουλόμενος τὸν Σαμουῆλον ἐλλαμβάνεται τῆς διπλοΐδος
καὶ βιαίας τῆς ὁλκῆς διὰ τὸ μεθ᾽ ὁρμῆς ἀπιέναι τὸν Σαμουῆλον
153 γενομένης διασχίζει τὸ ἱμάτιον. τοῦ δὲ προφήτου τὴν βασιλείαν
οὕτως [αὐτοῦ] διασχισθῆναι φήσαντος καὶ λήψεσθαι ταύτην ἀγα-
θὸν καὶ δίκαιον, ἐμμένειν γὰρ τὸν θεὸν τοῖς περὶ αὐτοῦ κεκριμέ-
νοις ὡς τοῦ μεταβάλλεσθαι καὶ στρέφειν τὴν γνώμην ἀνθρωπίνου
154 πάθους ὄντος οὐχὶ θείας ἰσχύος, ὁ Σαοῦλος ἀσεβῆσαι μὲν ἔλεγεν,
ἀγένητα δὲ ποιῆσαι τὰ πεπραγμένα μὴ δύνασθαι· τιμῆσαί γε μὴν
αὐτὸν παρεκάλει τοῦ πλήθους ὁρῶντος σὺν αὐτῷ παραγενόμενον
τὸν θεὸν προσκυνῆσαι. δίδωσι δὲ τοῦτο Σαμουῆλος αὐτῷ καὶ συνελ-
155 θὼν προσκυνεῖ τῷ θεῷ. ἄγεται δὲ καὶ ὁ τῶν Ἀμαληκιτῶν βασι-
λεὺς Ἄγαγος πρὸς αὐτόν· καὶ πυνθανομένου, πῶς εἴη πικρὸς ὁ
θάνατος, εἶπεν „ὡς σὺ πολλὰς μητέρας Ἑβραίων ἐπὶ τέκνοις ὀδύ-
ρεσθαι καὶ πένθος ἄγειν ἐποίησας, οὕτως ὀδυνήσεις ἐπὶ σαυτῷ
διαφθαρέντι τὴν μητέρα.“ καὶ κελεύει παραχρῆμα αὐτὸν ἐν Γαλγά-
λοις ἀποθανεῖν. καὶ αὐτὸς δὲ εἰς Ἁρμαθον πόλιν ἀπαλλάσσεται.
156 VIII. 1. Σαοῦλος δὲ ὁ βασιλεὺς αἰσθόμενος ὧν πειραθείη
κακῶν ἐχθρὸν αὐτῷ τὸν θεὸν κατασκευάσας, εἰς τὸ βασίλειον
ἀναβαίνει Γαβᾶ, σημαίνει βουνὸν ἑρμηνευόμενον τὸ ὄνομα, καὶ
μετ᾽ ἐκείνην οὐκέτι τὴν ἡμέραν εἰς ὄψιν ἔρχεται τῷ προφήτῃ.
157 Σαμουήλῳ δὲ λυπουμένῳ περὶ αὐτοῦ παύσασθαι μὲν τῆς φρον-
τίδος ἐκέλευσεν ὁ θεός, λαβόντι δὲ τὸ ἅγιον ἔλαιον εἰς Βηθλέμην

§ 152 = 1 Reg. XV 27.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 107 sq. Michael Glycas II p. 327.

1 τοὐπιὸν] π ex τ corr. S τὸ πλέον O παρακαλεῖ E 3 ἑαυτὸν] αὐτὸν M 4 σαμουῆλον μ s. 1 P ἐλλαμβάνεται] O²MS¹P ἐλαμβάνεται O¹ ἐπιλαμβάνεται S²Zon λαμβάνεται coni. 5 ἀπιέναι] Dindorf ἀπεῖναι codd. *discederet* Lat 7 αὐτοῦ] MSPE et ut uid. Lat, om. O *δισχισθῆναι (α s. ι) P 9 ὡς τοῦ] ὥστ᾽ οὐ O μεταβαλεσθαι M 10 ὁ] E ὁ δὲ codd. 13 *θεὸν] θεὸν καὶ M 15 *Ἄγαγος] ἀγγὰν O *agag* Lat 17 ἄγειν] ἔχειν P ἄγειν et i. marg. m. 1 (signo ad ἐποίησας apposito) ἔχειν S οὕτως] incipit fol. 163. R 18 διαφθαρέντη M 19 ἅρμαθον SP ἀρμαθὸν ME *armathim* Lat 20 δ᾽ E *πειραθείη] *passurus esset* Lat ἂν πειραθείη coni. 21 αὐτῶ ROMSP¹ ἑαυτῶ E 22 *σημαίνει] σημαίνει δὲ MSP βουνὸν σημαίνει tr. E 23 *τῷ προφήτῃ] *samuhel* Lat 24 i. marg. *VIIII* Lat *Σαμουήλῳ] *propheta* Lat 25 ἅγιον ἔλαιον] codd. Glycas ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου E *uas olei* Lat Βηθλέμην] βηθλεμὴν M βηθλεέμην E *bethleem* Lat

ἀπελθεῖν πόλιν πρὸς Ἰεσσαῖον παῖδα Ὠβήδου καὶ χρῖσαι τῶν υἱῶν
αὐτοῦ ὃν ἂν αὐτὸς ἐπιδείξῃ βασιλέα γενησόμενον. ὁ δὲ εὐλαβεῖ-
σθαι φήσας, μὴ τοῦτο μαθὼν Σαοῦλος ἀνέλῃ λοχήσας αὐτὸν ἢ καὶ
φανερῶς, ὑποθεμένου τοῦ θεοῦ καὶ δόντος ἀσφαλείας ὁδὸν ἧκεν
εἰς τὴν προειρημένην πόλιν. καὶ πάντες αὐτὸν ἠσπάζοντό τε καὶ 158
τὴν αἰτίαν τῆς ἀφίξεως ἀνηρώτων, ἔλεγε δὲ ἥκειν ἵνα θύσῃ τῷ
θεῷ. ποιήσας οὖν τὴν θυσίαν καλεῖ τὸν Ἰεσσαῖον μετὰ τῶν τέκ-
νων ἐπὶ τὰ ἱερὰ καὶ θεασάμενος αὐτοῦ τὸν πρεσβύτατον υἱὸν εὐ-
μεγέθη καὶ καλὸν εἴκασεν ἐκ τῆς εὐμορφίας τοῦτον εἶναι τὸν
μέλλοντα βασιλεύειν. διαμαρτάνει δὲ τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας· 159
ἐπερωτήσαντι γὰρ αὐτὸν, εἰ χρίσει τῷ ἐλαίῳ τὸν νεανίσκον, ὃν
αὐτός τε θαυμάζει καὶ τῆς βασιλείας ἄξιον ἔκρινεν, οὐ τὰ αὐτὰ
βλέπειν ἀνθρώπους εἶπε καὶ θεόν· ἀλλὰ σὺ μὲν εἰς τὸ κάλλος 160
ἀπιδὼν τοῦ νεανίσκου καὶ δὴ τοῦτον ἡγῇ ἄξιον τοῦ βασιλεύειν
εἶναι, ἐγὼ δ' οὐ σωμάτων εὐμορφίας ἔπαθλον ποιοῦμαι τὴν βασι-
λείαν ἀλλὰ ψυχῶν ἀρετῆς καὶ ζητῶ ὅστις ταύτης ἐστὶ τελέως εὐ-
πρεπὴς, εὐσεβείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνδρείᾳ καὶ πειθοῖ ἐξ ὧν τὸ
τῆς ψυχῆς συνίσταται κάλλος κατακεκοσμημένος." ταῦτα φράσαν- 161
τος τοῦ θεοῦ πάντας ἐκέλευσεν αὐτῷ τὸν Ἰεσσαῖον τοὺς υἱοὺς ἐπι-
δεῖξαι Σαμουῆλος· ὁ δὲ πέντε ἄλλους ἐποίησεν ἐλθεῖν, ὧν ὁ μὲν
πρεσβύτερος Ταλίαβος, ὁ δεύτερος Ἀμινάδαβος, Σάμαλος ὁ τρίτος,
ὁ τέταρτος Ναθαναῆλος, καὶ Ῥάηλος ὁ πέμπτος ἐκαλεῖτο, ὁ δὲ
ἕκτος Ἄσαμος. ἰδὼν δὲ καὶ τούτους ὁ προφήτης μηδὲν χείρους 162
τοῦ πρεσβυτέρου ταῖς μορφαῖς ἐπηρώτησε τὸν θεὸν, τίνα τούτων
αἱρεῖται βασιλέα. εἰπόντος δ' οὐδένα πυνθάνεται τοῦ Ἰεσσαίου,

§ 157 = 1 Reg. XVI 1.

ROMSPELatZonaras I p. 108.

1 *ἰεσαῖον* S^{1}P^{1}E *iesse* Lat   Ὠβήδου] *iobel* Lat   *χρίσαι ι ex η RS 2 ἐπιδείξῃ] ἐπιδείξω σοι E   δ' E   *εὐλαβεῖσθαι] εῖ i. ras. P εῖ ex ῆ 2 S 3 λοχίσασ O   ἢ om. ROSP   5 εἰσ τὴν προειρημένην ἧκε tr. M   6 ἀφίξεωσ ἀ i. ras. R   ἀνηρώτων] ἐπηρώτων MP ἀνεπηρώτων S   7 συγκαλεῖ E *ἰεσαῖον P^1 *iesse* Lat   8 ἱερὰ] ἱερεῖα MSP   υἱὸν] υἱῶν R τῶν υἱῶν MSP τὸν υἱὸν E   11 *χρίσει ί ex ή R   *τῷ ἐλαίῳ om. Lat   12 αὐτός τε θαυμάζει] αὐτὸσ ἐτεθαυμάκει MSPE *et ipse admiratus fuerat* Lat   *ἔκρινεν] κρίνειεν SP κρίνει coni.   ταὐτὰ E   13 σὺ μὲν] *tu inquit* Lat   15 δὲ MSP
16 καὶ ζητῶ — εὐπρεπὴς] *ille siquidem perfecte pulcher est* Lat   ταύτης] ταύτῃ Cocceji ταύτην Ernesti   17 ἀνδρία P   18 τῆς om. MS 19 Ἰεσσαῖον] ἱεσσαῖον E ἰεσαῖον RP^1 *iesse* Lat   21 Ταλίαβος] RO ἐλίαβοσ MSP *heliab* Lat   Σάμαλος] *samuhel* Lat   22 ναθανάηλοσ MSP *nathanahel* Lat   Ῥάηλος] ῥάκλοσ O *rahel* Lat   δ' ἕκτοσ P   24 πρεσβυτάτου coni.
25 ἱεσσαίου E ἰεσαίου S^{1}P^1 *iesse* Lat

163 μὴ πρὸς τούτοις αὐτῷ καὶ ἄλλοι παῖδές εἰσι. φήσαντος δὲ εἶναι
Δαβίδην τοὔνομα, ποιμαίνειν δὲ καὶ τῆς τῶν βοσκημάτων φυλα-
κῆς ἐπιμελεῖσθαι κελεύει καλεῖν αὐτὸν ἐν τάχει· κατακλιθῆναι γὰρ
164 εἰς εὐωχίαν οὐκ εἶναι δυνατὸν αὐτοῖς ἐκείνου μὴ παρόντος. ὡς
δ᾽ ἧκεν ὁ Δαβίδης μεταπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, παῖς ξανθὸς
μὲν τὴν χρόαν γοργὸς δὲ τὰς ὄψεις καὶ καλὸς ἄλλως „οὗτός ἐστιν,
εἰπὼν ἡσυχῇ πρὸς αὐτὸν Σαμουῆλος, ὁ βασιλεύειν ἀρέσας τῷ θεῷ“
κατακλίνεται μὲν αὐτός, κατακλίνει δ᾽ ὑφ᾽ αὐτὸν τὸν νεανίσκον
165 καὶ τὸν Ἰεσσαῖον μετὰ καὶ τῶν παίδων. ἔπειτα λαβὼν ὁρῶντος
τοῦ Δαβίδου τὸ ἔλαιον ἀλείφει τ᾽ αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ οὖς ἠρέμα
λαλεῖ καὶ σημαίνει τοῦθ᾽, ὅτι βασιλεύειν αὐτὸν ὁ θεὸς ᾕρηται,
παρήνει δ᾽ εἶναι δίκαιον καὶ κατήκοον αὐτοῦ τῶν προσταγμάτων·
οὕτως γὰρ αὐτῷ παραμενεῖν τὴν βασιλείαν εἰς πολὺν χρόνον καὶ
τὸν οἶκον λαμπρὸν καὶ περιβόητον γενήσεσθαι, καταστρέψεσθαι
δὲ καὶ Παλαιστίνους, καὶ οἷς ἂν ἔθνεσι πολεμῇ νικῶντα καὶ περι-
όντα τῇ μάχῃ κλέος ἀοίδιμον ζῶντά τε ἕξειν καὶ τοῖς μετ᾽ αὐτὸν
ἀπολείψειν.
166 2. Καὶ Σαμουῆλος μὲν ἀπαλλάσσεται ταῦτα παραινέσας, πρὸς
δὲ τὸν Δαβίδην μεταβαίνει τὸ θεῖον καταλιπὸν Σαοῦλον. καὶ ὁ
μὲν προφητεύειν ἤρξατο τοῦ θείου πνεύματος εἰς αὐτὸν μετοικισα-
μένου, τὸν Σαοῦλον δὲ περιήρχετο πάθη τινὰ καὶ δαιμόνια πνιγ-
μοὺς αὐτῷ καὶ στραγγάλας ἐπιφέροντα, ὡς τοὺς ἰατροὺς ἄλλην μὲν
αὐτῷ θεραπείαν μὴ ἐπινοεῖν, εἰ δέ τίς ἐστιν ἐξᾴδειν δυνάμενος

§ 163 = 1 Reg. XVI 11.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 108. Michael Glycas II p. 327.

1 μὴ] εἰ E 2 δαυίδην MSPE *dauid* Lat 3 *κελεύει] *iussit—samuhel* Lat *καλεῖν εῖν i. ras. 2 S κατακληθῆναι R 4 εἰς] εἰσ τὴν MSP 5 δαυίδησ MSPE *dauid* Lat 6 *καλὸς] κάλλοσ M *ἄλλως] ἀλλ᾽ ὡσ ROM *οὗτός] αὐτόσ RO 7 αὐτὸν] Bosius αὐτὸν codd. ἑαυτὸν E 8 αὐτός] αὐτὸσ εἰσ εὐωχίαν E *δὲ MSP ὑπ᾽ αὐτὸν ROME 9 ἰεσαῖον RS¹P¹ ἱεσσαῖον E *iesse* Lat *μετὰ καὶ (καὶ om. E) τῶν παίδων] *cum reliquis filiis* Lat 10 δαυίδου MSP *dauid* Lat *τ᾽] τὲ MP τε S τὸ οὖς] οὖσ E οὖς] *os* Lat 11 *λαλεῖ] καλεῖ RO τοῦτο SP *ἥρεται M 12 δ᾽] τὲ E 13 παραμενεῖν] Dindorf παραμένειν codd. εἰς] ἐπὶ M 14 γενήσεσθαι] Dindorf γενέσθαι codd. καταστρέψεσθαι] ed. pr. καταστρέψασθαι MSP κατα-στρέψας RO 15 καὶ περιόντα τῇ μάχῃ om. Lat 16 τὴν μάχην M ἀοί-δημον RO 19 δαυίδην MPE δαυὶδ S *dauid* Lat *καταλιπὼν ROS¹P *Σαοῦλον] τὸν σαοῦλον SP 20 *θείου] *sancto* Lat μετοικησαμένου P μετοικήσαντοσ E 21 περιέρχεται E πνιγμοὺς αὐτῷ] πνῆγμοσ αὐτῷ R πνί-γοσ αὐτῷ O πνίγοντα αὐτὸν E 22 τοὺς] τοὺσ μὲν RO

καὶ ψάλλειν ἐπὶ κινύρᾳ τοῦτον ἐκέλευσαν ζητήσαντας, ὁπόταν αὐτῷ
προσίῃ τὰ δαιμόνια καὶ ταράττῃ, ποιεῖν ὑπὲρ κεφαλῆς στάντα
ψάλλειν τε καὶ τοὺς ὕμνους ἐπιλέγειν. ὁ δὲ οὐκ ἠμέλησεν, ἀλλὰ 167
ζητεῖσθαι προσέταξε τοιοῦτον ἄνθρωπον· φήσαντος δέ τινος αὐτῷ
τῶν παρόντων ἐν Βηθλεέμῃ πόλει τεθεᾶσθαι Ἰεσσαίου μὲν υἱόν,
ἔτι [δὲ] παῖδα τὴν ἡλικίαν, εὐπρεπῆ δὲ καὶ καλὸν τά τε ἄλλα σπου-
δῆς ἄξιον καὶ δὴ καὶ ψάλλειν εἰδότα καὶ ᾄδειν ὕμνους καὶ πολεμι-
στὴν ἄκρον, πέμψας πρὸς τὸν Ἰεσσαῖον ἐκέλευσεν ἀποστέλλειν αὐτῷ
τὸν Δαβίδην τῶν ποιμνίων ἀποσπάσαντα· βούλεσθαι γὰρ αὐτὸν
ἰδεῖν περὶ τῆς εὐμορφίας καὶ τῆς ἀνδρείας ἀκούσας τοῦ νεανίσκου.
ὁ δὲ Ἰεσσαῖος πέμπει τὸν υἱὸν καὶ ξένια δοὺς κομίσαι τῷ Σαούλῳ. 168
ἐλθόντι δὲ ἥσθη καὶ ποιήσας ὁπλοφόρον διὰ πάσης ἦγε τιμῆς·
ἐξῄδετο γὰρ ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν δαιμονίων ταραχήν,
ὁπότε αὐτῷ ταῦτα προσέλθοι, μόνος ἰατρὸς ἦν λέγων τε τοὺς
ὕμνους καὶ ψάλλων ἐν τῇ κινύρᾳ καὶ ποιῶν ἑαυτοῦ γίνεσθαι τὸν
Σαοῦλον. πέμπει τοίνυν πρὸς τὸν πατέρα τοῦ παιδὸς Ἰεσσαῖον 169
ἐᾶσαι παρ᾽ αὐτῷ τὸν Δαβίδην κελεύων· ἥδεσθαι γὰρ αὐτῷ βλε-
πομένῳ καὶ παρόντι· τὸν δ᾽ οὐκ ἀντειπεῖν τῷ Σαούλῳ, συγχωρῆ-
σαι δὲ κατέχειν.
IX. 1. Χρόνοις δ᾽ ὕστερον οὐ πολλοῖς οἱ Παλαιστῖνοι πάλιν 170
συνελθόντες καὶ δύναμιν ἀθροίσαντες μεγάλην ἐπίασι τοῖς Ἰσραη-
λίταις καὶ μεταξὺ Σωκοῦς καὶ Ἀζηκοῦς καταλαμβανόμενοι στρατο-

---

§ 167 = 1 Reg. XVI 17.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 108 sq. Michael Glycas II p. 327.

1 *κινύρα* (*ι* ex *υ* corr.) P *κιννύρα* OS²EZonGlycas *cynira* Lat *ὁπόταν*] *ὅταν* E *ὁπότ᾽* Dindorf 2 *προσίοι* (*ί* ex *ή* corr. SP) SPE *ταράττοι* codd. E **στάντα*] *ἑστάντα* M 3 *τε* om. MPLat *ὁ*] *σαοὺλ* M *δ᾽* MSP *ἠμέλησεν*] *ἐμέλλησεν* (alterum *λ* eras. S) SP *ἐξεμέλλησεν* M 5 *Βηθλεέμῃ*] *βηθλε-έμει* M *βηθλεὲμ τῇ* O *βιθλεὲμ τῇ* R *bethleem* Lat **ἰεσαίου* S¹P¹ *iesse* Lat 6 *ἔτι δὲ*] *ἔτι* OME *ἔτι δὲ καὶ* S *τε*] *δὲ* M 7 *σπουδῆς*] *πολλῆσ σπουδῆσ* M *δὴ καὶ* om. M 8 **ἰεσαῖον* S¹P¹ *iesse* Lat **ἐκέλευσεν*] *ἐκέλευσεν αὐτὸν* M *ἀποστελεῖν* S² *ἀποστεῖλαι* E 9 *δαυΐδην* MSPE *dauid* Lat *ἀποσπάσαντα*] *ἀποστάντα* RO *sublatum* Lat 10 *ἀνδρίασ* S¹P 11 **ἰεσαῖοσ* S¹ *iesse* Lat 12 *ἐλθόντοσ* E **ἥισθη* M *δι᾽ ἁπάσησ* R **ἦγε*] *εἶχε* MSP *ἄγει* Glycas 13 **ἐξῄδετο*] *delectabatur* Lat **δαιμονίων*] *δαιμόνων* MSP 15 *κιννύρα* S²E *citara* Lat *γενέσθαι* E 16 *ἰεσαῖον* S¹ *iesse* Lat 17 *δαυΐδην* MSP *dauid* Lat 18 *τὸν δὲ* — 19 *κατέχειν*] *iesse autem saul non contradicendo concessit* Lat 18 *τὸν — ἀντειπεῖν*] *ὁ δὲ οὐκ ὂν ἀντειπεῖν* Holwerda p. 86 *συγχω-ρῆσαι* RO *συνεχώρησε* MSP *συνεχώρησε δὴ* Holwerda 20 i. marg. *ί* RO *X* Lat *οἱ* om. E *πάλιν* om. M 21 *ἐπίασι*] *ἔπεισι* RO *ἐπιᾶσι* MS¹ *ἐφεστᾶσι* E 22 *Σωκοῦς*] *γωκοῦσ* O *γωνοῦσ* R *σωχοὺσ* (-*οῦσ* M) MSP*sochos* Lat *Ἀζηκοῦς*] *ἀζικοὺσ* *ι* ex *η* corr. P *ἀζήκουσ* OS *azeca* Lat *καταλαμβανόμενοι* om. Lat

πεδεύονται. ἀντεπεξάγει δ' αὐτοῖς τὴν στρατιὰν καὶ Σαοῦλος
καὶ ἐπί τινος ὄρους στρατοπεδευσάμενος ἀναγκάζει τοὺς Παλαιστί-
νους τὸ μὲν πρῶτον στρατόπεδον καταλιπεῖν, ὁμοίως δ' ἐπί τινος
ὄρους ἀντικρὺ τοῦ καταληφθέντος ὑπὸ τοῦ Σαούλου στρατοπεδεύ-
171 σασθαι. διίστη δ' ἀπ' ἀλλήλων τὰ στρατόπεδα μέσος αὐλὼν τῶν
ὀρῶν ἐφ' ὧν ἦν. καταβὰς οὖν τις τῶν ἐκ τοῦ Παλαιστίνων στρα-
τοπέδου Γολιάθης ὄνομα πόλεως δὲ Γίττης ἀνὴρ παμμεγεθέστα-
τος· ἦν γὰρ πηχῶν τεσσάρων καὶ σπιθαμῆς ὅπλα τῇ φύσει τοῦ
σώματος ἀναλογοῦντα περικείμενος· θώρακα μὲν γὰρ ἐνεδέδυτο
σταθμὸν ἄγοντα πέντε χιλιάδας σίκλων, κόρυθα δὲ καὶ κνημῖδας
χαλκέας ὁποίας εἰκὸς ἦν ἀνδρὸς οὕτω παραδόξου τὸ μέγεθος σκε-
πάσαι μέρη, δόρυ δὲ ἦν οὐ κοῦφον βάσταγμα δεξιᾶς, ἀλλ' ἐπὶ
τῶν ὤμων αὐτὸ αἴρων ἔφερεν, εἶχε δὲ καὶ λόγχην ἑξακοσίων σίκλων,
172 εἵποντο δὲ πολλοὶ βαστάζοντες τὰ ὅπλα· στὰς τοίνυν ὁ Γολίαθος
οὗτος μεταξὺ τῶν παρατάξεων βοήν τε ἀφίησι μεγάλην καὶ πρὸς
τὸν Σαοῦλον καὶ τοὺς Ἑβραίους λέγει· „μάχης μὲν ὑμᾶς καὶ κιν-
δύνων ἀπαλλάττω· τίς γὰρ ἀνάγκη τὴν στρατιὰν ἡμῶν συμπεσοῦσαν
173 κακοπαθεῖν; δότε δ' ὅστις ἐμοὶ μαχεῖται τῶν ὑμετέρων, καὶ βρα-
βευθήσεται τὰ τοῦ πολέμου ἑνὶ τῷ νενικηκότι· δουλεύσουσι γὰρ
ἐκεῖνοι τοῖς ἑτέροις, ὧν ἂν ὁ νικήσας γένηται· πολὺ δὲ κρεῖττον
εἶναι καὶ σωφρονέστατον ἑνὸς κινδύνῳ λαβεῖν ὃ βούλεσθε ἢ τῷ
174 ἁπάντων.“ ταῦτ' εἰπὼν ἀνεχώρησεν εἰς τὸ τῶν οἰκείων στρατό-
πεδον. τῇ δ' ἐχομένῃ πάλιν ἐλθὼν τοὺς αὐτοὺς ἐποιήσατο λόγους,
καὶ μέχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν οὐ διέλειπε προκαλούμενος ἐπὶ

§ 170 = 1 Reg. XVII 1.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 109. Michael Glycas II p. 327 sq.

3 ὁμοίως] ἐπὶ ὁμοίου MSP δ' ἐπί τινος] coni. δέ τινοσ codd. 4 ἀντι-κρὺσ S¹P τοῦ om. R 5 διίστη] coni. διέστη ROE διέστησε MSP ἀπ' om. E μέσος] μέσοσ δὲ RO μέσον δ' αὐτῶν E μέσοσ — 6 ἦν] *medius mons qui erat positus inter eos* Lat 6 i. marg. *XI* Lat τις] εἷσ E 7 *ὄνομα] δὲ ὄνομα RO δ' ὄνομα M τοὔνομα Glycas Γίττης] *gith* Lat 8 πηχῶν] πήχεων ZonGlycas *σπηθαμῆσ RO 10 *σταθμὸν om. Lat σίκλων] SPEGlycas σίκλων σταθμοῦ ROM *siclorum aeris* Lat κόρυθασ E κνημῖδας] κνήμασ ROM 11 χάλκεασ RO χάλκεα SP χαλκᾶσ E ὁποῖα SP 12 μέρη] τὰ μέρη SP *membra* Lat μέλη coni. 14 γολιάθησ SP *goliath* Lat 17 ἀπαλάττω S¹ ἡμῶν] ὑμῶν SP 18 ὅστις] ὅστι O¹ μάχεται ROM 19 τὰ] τὸ MSP πολέμου] πολέμου τέλοσ MSP ἑνὶ τῷ νενικηκότι] *unius uictoria* Lat ἐν τῷ νενικηκότι codd. δουλεύουσι M 20 ὧν] οἷσ ROE ὁ om. M πολὺ] πολλῷ SP 21 εἶναι] οἶμαι Bekker βούλεσθε ε i. ras. P βούλεσθαι RO ἢ om. M τῷ ἁπάντων] τῶν ἁπάντων RO τῶι πάν-των SP τῶν πάντων M 22 ταῦτα E 23 ἐχομένῃ] ἐρχομένῃ RO 24 διέλιπε ESP¹ προσκαλούμενοσ OE

τοῖς προειρημένοις τοὺς πολεμίους, ὡς καταπλαγῆναι αὐτόν τε τὸν
Σαοῦλον καὶ τὴν στρατιάν. καὶ παρετάσσοντο μὲν ὡς εἰς μάχην,
οὐκ ἤρχοντο δὲ εἰς χεῖρας.
2. Τοῦ δὲ πολέμου συνεστηκότος τοῖς Ἑβραίοις καὶ τοῖς Παλαι- 175
στίνοις Σαοῦλος ἀπέλυσε τὸν Δαβίδην πρὸς τὸν πατέρα Ἰεσσαῖον
ἀρκούμενος αὐτοῦ τοῖς τρισὶν υἱοῖς, οὓς ἐπὶ συμμαχίαν καὶ τοὺς
κινδύνους ἔπεμψεν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ τὰ ποίμνια πάλιν 176
καὶ τὰς νομὰς τῶν βοσκημάτων παραγίνεται, μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ
ἔρχεται εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑβραίων πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ πα-
τρὸς κομίσαι τε τοῖς ἀδελφοῖς ἐφόδια καὶ γνῶναι τί πράττουσι.
τοῦ δὲ Γολιάθου πάλιν ἐλθόντος καὶ προκαλουμένου καὶ ὀνειδί- 177
ζοντος, ὅτι μηδείς ἐστιν ἀνδρεῖος ἐν αὐτοῖς, ὃς εἰς μάχην αὐτῷ
τολμᾷ καταβῆναι, μεταξὺ τοῖς ἀδελφοῖς ὁμιλῶν Δαβίδης περὶ ὧν
ἐπέστειλεν ὁ πατὴρ ἀκούσας βλασφημοῦντος τὴν στρατιὰν καὶ κακί-
ζοντος τοῦ Παλαιστίνου ἠγανάκτησε καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
εἶπεν ἑτοίμως ἔχειν μονομαχῆσαι τῷ πολεμίῳ. πρὸς τοῦθ᾽ ὁ πρεσ- 178
βύτατος τῶν ἀδελφῶν Ἰάναβος ἐπέπληξεν αὐτῷ τολμηρότερον παρ᾽
ἡλικίαν καὶ ἀμαθῆ τοῦ προσήκοντος εἰπών, ἐκέλευσέ τε πρὸς τὰ
ποίμνια καὶ τὸν πατέρα βαδίζειν. καταιδεσθεὶς δὲ τὸν ἀδελφὸν
ὑπεχώρησε καὶ πρός τινας τῶν στρατιωτῶν ἀπελάλησεν, ὅτι θέλοι
μάχεσθαι τῷ προκαλουμένῳ. δηλωσάντων δ᾽ εὐθὺς τῷ Σαούλῳ 179
τὴν τοῦ νεανίσκου προαίρεσιν μεταπέμπεται αὐτὸν ὁ βασιλεύς, καὶ
πυθομένου τί βούλεται λέγειν „μὴ ταπεινὸν ἔστω τὸ φρόνημα
μηδ᾽ εὐλαβές, ὦ βασιλεῦ· καθαιρήσω γὰρ ἐγὼ τὴν ἀλαζονείαν τοῦ
πολεμίου χωρήσας αὐτῷ διὰ μάχης καὶ τὸν ὑψηλὸν καὶ μέγαν ὑπ᾽

§ 175 = 1 Reg. XVII 15.

ROMSPELatZonaras I p. 109. Michael Glycas II p. 328.
2 ὡς om. PO¹ 5 Σαοῦλος] ὁ σαοῦλοσ (σάουλοσ E) SPE 8 ἀπέλυσε] ἀπέλυσαι O ἀπέστειλε E τὸν om. E δαυΐδην MSPE *dauid* Lat *ἰεσαῖον S¹P¹ *iesse* Lat 9 *εἰς] πρὸσ MSP 10 τε om. S 11 προσκαλουμένου ME
12 ἀνδρεῖοσ εῖ ex ἰ corr. P 13 δαβίδης] δαυίδησ M ὁ δαυΐδησ SPE *dauid* Lat 14 βλασφημοῦντοσ οσ ex ασ corr. S 15 τοῦ Παλαιστίνου] *illum* Lat 16 *μονομαχῆσαι ῆ ex εῖ m. rec. O πρεσβύτατος] πρεσβύτεροσ ROM πρῶτοσ E 17 Ἰάναβος] ἐλίαβοσ MSP *aminadab* Lat Ταλίαβοσ scribitur supra § 161 αὐτὸν E 19 *τὸν iterauit O 20 *ὑπεχώρησεν MS¹P¹
21 μάχεσθαι] μονομαχέσασθαι E προσκαλουμένω E *palestino prouocante* Lat 22 αὐτὸν] SE πρὸσ αὐτὸν ROMP¹ πρὸσ αὐτὸν αὐτὸν P² 23 πυθομένου] πυνθανομένου SP λέγειν] καὶ λέγειν MSP *edicere* Lat λέγει coni. ἔστω] εἶπεν ἔστω M *ait non deficiat* Lat τὸ om. M 24 εὐλαβὲς] εὐλαβὲσ εἶπεν SP καθαιρήσω] καὶ καθαιρήσω R καὶ καθαιρίσω O ἀλαζονίαν S¹
25 ὑπ᾽] ὑφ᾽ M¹ ἐπ᾽ RO

180 ἐμαυτῷ βαλών. γένοιτο μὲν ἂν αὐτὸς οὕτως καταγέλαστος, ἔνδοξον
δὲ τὸ σὸν στράτευμα, εἰ μηδ' ὑπ' ἀνδρὸς πολεμεῖν ἤδη δυναμένου
καὶ πιστευομένου παράταξιν καὶ μάχας, ἀλλ' ὑπὸ παιδὸς ἔτι δοκοῦν-
τος καὶ ταύτην ἔχοντος τὴν ἡλικίαν ἀποθάνοι."
181 3. Τοῦ δὲ Σαούλου τὸ μὲν τολμηρὸν αὐτοῦ καὶ τὴν εὐψυχίαν
θαυμάζοντος, οὐ θαρροῦντος δὲ ἐπ' αὐτῷ διὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλ'
ἀσθενέστερον εἶναι διὰ ταύτην πρὸς εἰδότα πολεμεῖν μάχεσθαι
·λέγοντος, „ταῦτ', εἶπε Δαβίδης, ἐπαγγέλλομαι τῷ θεῷ θαρρῶν
182 ὄντι μετ' ἐμοῦ· πεπείραμαι γὰρ αὐτοῦ τῆς βοηθείας. λέοντα γὰρ
ἐπελθόντα μού ποτε τοῖς ποιμνίοις καὶ ἁρπάσαντα ἄρνα διώξας
καταλαμβάνω καὶ τὸν μὲν ἄρνα τοῦ στόματος ἐξαρπάζω τοῦ θηρός,
αὐτὸν δ' ὁρμήσαντα ἐπ' ἐμὲ τῆς οὐρᾶς βαστάσας καὶ προσρήξας
183 τῇ γῇ διαφθείρω. ταὐτὸ δὲ καὶ ἄρκον ἀμυνόμενος διατίθεμαι.
νομιζέσθω δὴ καὶ ὁ πολέμιος ἐκείνων εἶναι τῶν θηρίων ὀνειδίζων
ἐκ πολλοῦ τὴν στρατιὰν καὶ βλασφημῶν ἡμῶν τὸν θεόν, ὃς αὐτὸν
ὑποχείριον ἐμοὶ θήσει."
184 4. Τῇ προθυμίᾳ τοιγαροῦν καὶ τῇ τόλμῃ τοῦ παιδὸς ὅμοιον
γενέσθαι τέλος παρὰ τοῦ θεοῦ Σαοῦλος εὐξάμενος „ἄπιθι, φησί
πρὸς τὴν μάχην." καὶ περιθεὶς αὐτῷ τὸν αὑτοῦ θώρακα καὶ περι-
185 ζώσας τὸ ξίφος καὶ περικεφαλαίαν ἁρμόσας ἐξέπεμψεν. ὁ δὲ Δαβί-
δης βαρυνόμενος ὑπὸ τῶν ὅπλων, οὐκ ἐγεγύμναστο γὰρ οὐδ' ἐμε-
μαθήκει φέρειν ὅπλα, „ταῦτα μέν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, σὸς ἔστω
κόσμος τοῦ βαστάζειν δυναμένου, συγχώρησον δὲ ὡς δούλῳ σου καὶ
ὡς ἐγὼ βούλομαι μαχεσθῆναι." τίθησιν οὖν τὰ ὅπλα καὶ τὴν
βακτηρίαν ἀράμενος καὶ πέντε λίθους ἐκ τοῦ χειμάρρου βαλὼν εἰς

§ 179 = 1 Reg. XVII 32.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 109 sq. Michael Glycas II p. 328.
1 βαλὼν] λάβω aut λάβων M βαλῶ coni. ἂν om. ROM αὐτὸσ s. m. 1 P οὔτω M 4 ἡλικίαν ι in λι i. ras. 2—3 litt. M 8 *λέγοντος] θέλοντοσ RO δαυΐδησ MSPE dauid Lat θαρρῶν ὄντι] θαρσῶν ὅτι M 11 τοῦ] ἐκ τοῦ MSPE *ἐξαρπάζων S¹ 12 *δὲ MSP *οὐρᾶς] οὔρησ RO *βαστάξασ O *προσρήξας] προσρήξασ (αρρα, s. v.) s. m. rec. O προσρήξασ (ρ s. v.) P 13 ταὐτὸ δὲ] τὸ δὲ αὐτο E *ἄρκον] ἄρκτον O² ἄρκων O¹ διατίθεμαι] διατίθημι Vat. apud Hudson 14 δὴ] δὲ SP τῶν] τι τῶν SP 16 ἐμοὶ θήσει] ἐμοὶ θήσοι P ἐμοὶ θήσει (ποιήσει s. v.) M ἐμοὶ . . .| θήσει θ add. m. 2 S *mihi faciat* Lat 17 i. marg. ια' RO 19 παραθεὶσ E αὐτοῦ codd. 20 ἐξέπεμψεν] ἐξέπεμπεν ME ἔπεμψεν RO δαυΐδησ MSPE dauid Lat 21 οὐ γεγύμναστο SP οὐκ ἐγγύμναστο O οὐδὲ μεμαθήκει MSP 23 βαστάζειν] βαδίζειν O καὶ βαστάζειν MSP 24 βούλομαι] δύναμαι O τίθησιν οὖν] τίθησι ROM ἀράμενοσ οὖν E 25 *βαλὼν] λαβὼν SP

τὴν πήραν τὴν ποιμενικὴν καὶ σφενδόνην ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ φέρων
ἐπὶ τὸν Γολίαθον ἐπορεύετο. καταφρονεῖ δὲ οὕτως ἰδὼν αὐτὸν ὁ 186
πολέμιος ἐρχόμενον καὶ προσέσκωψεν, ὡς οὐχ οἷα πρὸς ἄνθρωπον
ὅπλα νενόμισται ταῦτ᾽ ἔχων μέλλοι μάχεσθαι, οἷς δὲ κύνας ἀπε-
λαύνομεν καὶ φυλασσόμεθα. μὴ αὐτὸν ἀντὶ ἀνθρώπου κύνα εἶναι
δοκεῖ; ὁ δ᾽ οὐχὶ τοιοῦτον ἀλλὰ καὶ χείρω κυνὸς αὐτὸν νομίζειν
ἀπεκρίνατο. κινεῖ δὲ πρὸς ὀργὴν τὸν Γολίαθον, καὶ ἀρὰς αὐτῷ
τίθεται ἐκ τῆς προσηγορίας τοῦ θεοῦ καὶ δώσειν ἠπείλησε τὰς
σάρκας αὐτοῦ τοῖς ἐπιγείοις καὶ τοῖς μεταρσίοις διασπάσασθαι·
ἀμείβεται δ᾽ αὐτὸν ὁ Δαβίδης· „σὺ μὲν ἐπέρχῃ μοι ἐν ῥομφαίᾳ 187
καὶ δόρατι καὶ θώρακι, ἐγὼ δὲ χωρῶν ἐπὶ σὲ τὸν θεὸν ὥπλισμαι,
ὃς σέ τε καὶ πᾶσαν ὑμῶν στρατιὰν χερσὶ ταῖς ἡμετέραις διολέσει.
καρατομήσω μὲν γάρ σε σήμερον καὶ τὸ ἄλλο σῶμα τοῖς ὁμοφύ-
λοις κυσὶ παραβαλῶ, μαθήσονται δὲ πάντες, ὅτι προέστηκεν
Ἑβραίων τὸ θεῖον καὶ ὅπλα ἡμῖν καὶ ἰσχὺς τοῦτ᾽ ἔστι κηδόμενον,
ἡ δ᾽ ἄλλη παρασκευὴ καὶ δύναμις ἀνωφελὴς θεοῦ μὴ παρόντος.“
ὁ δὲ Παλαιστῖνος ὑπὸ βάρους τῶν ὅπλων εἰς ὠκύτητα καὶ δρόμον 188
ἐμποδιζόμενος βάδην ἐπὶ τὸν Δαβίδην παραγίνεται καταφρονῶν
καὶ πεποιθὼς γυμνὸν ὁμοῦ καὶ παῖδα ἔτι τὴν ἡλικίαν ἀπόνως
ἀναιρήσειν.

5. Ἀπαντᾷ δὲ ὁ νεανίσκος μετὰ συμμάχου μὴ βλεπομένου 189
τῷ πολεμίῳ· θεὸς δ᾽ ἦν οὗτος. καὶ ἀνελόμενος ἐκ τῆς πήρας ὧν
εἰς αὐτὴν κατέθηκεν ἐκ τοῦ χειμάρρου λίθων ἕνα καὶ ἁρμόσας τῇ
σφενδόνῃ βάλλει ἐπὶ τὸν Γολίαθον εἰς τὸ μέτωπον· καὶ διῆλθεν

---

§ 186 = 1 Reg. XVII 42.

ROMSPELatZonaras I p. 110. Suidas s. *καρωθείς*.

1 *τὴν ποιμενικὴν* om. E *χειρὶ* om. E 2 *ἐπὶ*] *πρὸσ* E **γολιάθην* S *goliam* Lat 3 *ὁ πολέμιος*] *golia* Lat **προσέσκωψεν*] *ωψ* i. ras. 1—2 litt. R *προσέσκοψεν* O *iniuriam ei fecit* Lat **ὡσ* inser. m. 1 O *οἷα*] *ὅσα* RO

πρὸς ἄνθρωπον] *hominum* Lat, unde *πρὸς ἀνθρώπων* coni. 4 *ἔχων μέλλοι*] *ἔχοι μέλλων* RO 6 **κυνὸς*] *κυνῶν* (*ὸσ* supra) M *ἀπεκρίνετο* E 7 **γολιάθην* S *goliath* Lat 9 *διαρπάσασθαι* SP 10 *δαυΐδησ* MSP *dauid* Lat *ἐπέρχῃ* *η* ex *ει* m. rec. O 11 *δόρατι*] *ἐν δόρατι* SP *θώρακι*] *ἐν θώρακι* MSP 12 *πᾶσαν*] *τὴν πᾶσαν* MSP 13 *καρατομήσωμεν* P *abscidimus* Lat *τοῖς*] *σὺν τοῖσ* RO 14 *παραβάλω* RO *apponemus* Lat 15 *τοῦτό ἐστι* M 18 **βάδην*] *βαδεῖν* M *δαυίδην* MSPE *dauid* Lat 21 **ὑπαντᾷ* M 22 **πείρασ* R

23 *λίθων*] *lapidum* Lat *λίθον* ROSPE **ἁρμόσας*] *emittens* Lat 24 **βάλλει*] incip. Suid *ἐπὶ* om. E **Γολίαθον*] *γολιάθην* SP *γολιὰθ* Suid *goliath* Lat

ἕως τοῦ ἐγκεφάλου τὸ βληθέν, ὡς εὐθὺς καρωθέντα πεσεῖν τὸν
190 Γολίαθον ἐπὶ τὴν ὄψιν. δραμὼν δ' ἐφίσταται τῷ πολεμίῳ κει-
μένῳ καὶ τῇ ῥομφαίᾳ τῇ ἐκείνου μάχαιραν οὐκ ἔχων αὐτὸς ἀπο-
191 τέμνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. πεσὼν δ' ὁ Γολίαθος ἧττα καὶ φυγὴ
γίνεται Παλαιστίνοις· τὸν γὰρ δοκιμώτατον ἰδόντες ἐρριμμένον
καὶ περὶ τῶν ὅλων δείσαντες οὐκέτι μένειν διέγνωσαν, ἀλλ' αἰσχρᾷ
καὶ ἀκόσμῳ φυγῇ παραδόντες ἑαυτοὺς ἐξαρπάζειν τῶν κινδύνων
ἐπειρῶντο. Σαοῦλος δὲ καὶ πᾶς ὁ τῶν Ἑβραίων στρατὸς ἀλαλά-
ξαντες ἐκπηδῶσιν εἰς αὐτοὺς καὶ πολλοὺς ἀποσφάττοντες διώκουσιν
192 ἄχρι τῶν Γίττης ὁρίων καὶ τῶν πυλῶν τῶν Ἀσκάλωνος. καὶ θνή-
σκουσι μὲν τῶν Παλαιστίνων εἰς τρισμυρίους, δὶς δὲ τοσοῦτοι τραυ-
ματίαι γίνονται. Σαοῦλος δὲ ὑποστρέψας εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν
διαρπάζει τὸ χαράκωμα καὶ ἐνέπρησε· τὴν κεφαλὴν δὲ Γολιάθου
Δαβίδης εἰς τὴν ἰδίαν σκηνὴν ἐκόμισε καὶ τὴν ῥομφαίαν ἀνέθηκε
τῷ θεῷ.
193 X. 1. Φθόνον δὲ καὶ μῖσος τοῦ Σαούλου πρὸς αὐτὸν αἱ γυ-
ναῖκες ἐρεθίζουσιν· ὑπαντῶσαι γὰρ τῇ στρατιᾷ νικηφόρῳ μετὰ
κυμβάλων καὶ τυμπάνων καὶ παντοίας χαρᾶς ᾖδον αἱ μὲν γυναῖκες,
[ὡς] πολλὰς Σαοῦλος ἀπώλεσε Παλαιστίνων χιλιάδας, αἱ παρθένοι
194 δέ, ὡς μυριάδας Δαυίδης ἀφανίσειε. τούτων δὲ ἀκούων ὁ βασιλεύς,
ὡς τὸ μὲν ἔλαττον τῆς μαρτυρίας αὐτὸς λάβοι, τὸ δὲ τῶν μυριά-
δων πλῆθος ἀνατεθείη τῷ νεανίσκῳ, καὶ λογισάμενος μηδὲν οὕτω
μετὰ λαμπρὰν εὐφημίαν ἢ τὴν βασιλείαν ὑστερεῖν αὐτῷ φοβεῖσθαι
195 καὶ ὑποπτεύειν ἤρξατο τὸν Δαυίδην. καὶ τῆς μὲν πρώτης τάξεως,

§ 190 = 1 Reg. XVII 51.

ROMSPELat Zonaras I p. 110 sq. Michael Glycas II p. 328. Suidas s. *καρωθείς*.

1 **τὸ βληθὲν* om. Suid   *τὸν Γολίαθον*] *τὸν γολιάθην* SP *goliath* Lat om. Suid   2 *ὄψιν* fin. Suid   *ἐπὶ τὴν ὄψιν*] *in terram* Lat   3 *τῇ ῥομφαίᾳ — αὐτὸς* om. Lat   *ἀποτέμνει*] MSPEZon *τέμνει* RO   4 *δὲ* EP   **γολιάθησ* SP *goliath* Lat   6 *διέγνωσαν*] *διεγνώκεσαν* SP   7 *ἀκόσμῳ*] *κ* corr. ex *συ* ut uid. R   **ἑαυτοὺς*] *αὐτοὺσ* MP[1] *αὑτοὺσ* SP[2]   9 **εἰς*] *εἰσ ἐπ'* (*εἰσ* exp. m. 2) S   10 **τῶν*] *τῆσ* O   *Γίττης*] *τ* ante *η* i. ras. S *γήττησ* E *geth* Lat   13 **καὶ* iterauit P   *ἐνέπρησεν* MS[1]P[1] *ἀνέπρησε* E   *τὴν κεφαλὴν δὲ Γολιάθου*] *τὴν δὲ κεφαλὴν τοῦ γολιάθου* MSPE   *Γολιάθου*] *goliae* Lat   14 *δαυίδησ* MSPE *dauid* Lat   **ῥομφαίαν*] *hastam* Lat   17 *νικηφόρον* RO   18 *καὶ π. χ. ᾖδον*] *delectabantur omni laetitia dicentes* Lat   19 **ὡς* om. RO   *αἱ δὲ παρθένοι* tr. E   20 *δ'* SP   **δαβίδησ* O   **ἀφανήσειε* O   *δὲ*] *δ'* MSP om. E

22 **ἀνατεθείη*] *ἀνατεθῆναι* i. marg. *γρ ἀνατεθείη* M   *οὕτωσ* MSP *οὕτω μετὰ λαμπρὰν*] *post hunc tam clarum* Lat   24 *δαβίδην* O   *πρώτης*] *πρὸ τῆσ* M   *τάξεως*] *παρατάξεωσ* RO

ἐπεὶ τῷ δέει πλησίον αὐτοῦ καὶ λίαν ἐγγὺς ἐδόκει, ἐποίησε γὰρ
αὐτὸν ὁπλοφόρον, μεταστήσας ἀποδείκνυσι χιλίαρχον δοὺς αὐτῷ
χώραν ἀμείνονα μὲν ἀσφαλεστέραν δὲ ὡς ἐνόμιζεν αὑτῷ· ἐβούλετο
γὰρ εἰς τοὺς πολεμίους αὐτὸν ἐκπέμπειν καὶ τὰς μάχας ὡς ἐν
τοῖς κινδύνοις τεθνηξόμενον.
2. *Δαυίδης δὲ πανταχοῦ τὸν θεὸν ἐπαγόμενος ὅποι ποτ᾽* 196
ἀφίκοιτο κατώρθου καὶ διευπραγῶν ἐδείκνυτο, ὡς δι᾽ ὑπερβολὴν
τῆς ἀνδρείας τόν τε λαὸν αὐτοῦ καὶ τὴν Σαούλου θυγατέρα παρ-
θένον ἔτι οὖσαν λαβεῖν ἔρωτα καὶ τοῦ πάθους ὑπερκρατοῦντος
γενέσθαι φανερὰν καὶ διαβληθῆναι πρὸς τὸν πατέρα. ὁ δ᾽ ὡς 197
ἀφορμῇ χρησάμενος τῆς ἐπὶ Δαυίδην ἐπιβουλῆς ἡδέως ἤκουσε
καὶ δώσειν προθύμως αὐτῷ τὴν παρθένον πρὸς τοὺς τὸν ἔρωτα
μηνύσαντας αὐτῆς ἔφη γενησόμενον ἀπωλείας καὶ κινδύνων αἴτιον
αὐτῷ ληψομένῳ· „κατεγγυῶ γάρ, εἶπεν, αὐτῷ τὸν τῆς θυγατρός
μου γάμον, ἂν ἑξακοσίας μοι κομίσῃ κεφαλὰς τῶν πολεμίων. ὁ δὲ 198
καὶ γέρως οὕτω λαμπροῦ προτεθέντος καὶ βουλόμενος ἐπ᾽ ἔργῳ
παραβόλῳ καὶ ἀπίστῳ λαβεῖν κλέος ὁρμήσει μὲν ἐπὶ τὴν πρᾶξιν,
διαφθαρήσεται δὲ ὑπὸ τῶν Παλαιστίνων καὶ χωρήσει μοι τὰ κατ᾽
αὐτὸν εὐπρεπῶς· ἀπαλλαγήσομαι γὰρ αὐτοῦ δι᾽ ἄλλων αὐτὸν ἀλλ᾽
οὐχὶ δι᾽ ἐμαυτοῦ κτείνας.“ διάπειραν δὴ τῆς τοῦ Δαυίδου διανοίας 199
κελεύει τοὺς οἰκέτας λαμβάνειν, πῶς ἔχει πρὸς τὸ γῆμαι τὴν κόρην.
οἱ δ᾽ ἤρξαντο διαλέγεσθαι πρὸς αὐτόν, ὅτι στέργει μὲν αὐτὸν ὁ
βασιλεὺς Σαοῦλος καὶ ὁ λαὸς ἅπας, βούλεται δ᾽ αὐτῷ κηδεῦσαι
τὴν θυγατέρα. ὁ δὲ „μικρὸν ἄρ᾽ ὑμῖν, εἶπε, δοκεῖ γαμβρὸν γενέ- 200

---

§ 195 = 1 Reg. XVIII 13.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 111. Michael Glycas I p. 328.

1 *ἐπεὶ*] *ἐπὶ* ROMS *ἐπεὶ — ἐδόκει*] *ne dum nimis proximus esset eum posset occidere* Lat 2 *μεταστήσας*] *καὶ μεταστήσασ* O 3 *ἀμείνωνα* RO *ἀσφαλεστέραν*] *ἀσφαλέστερον* RO *σφαλερὰν* SP *αὐτῶ* codd. 4 * *αὐτὸν*^{β} *εἰσ*^{α} *τοὺσ πολεμίουσ* tr. R, corr. man. 1 6 i. marg. *XII* Lat **δαβίδησ* O *ὅποι*] *ὅπου* ROME 7 *ἐδείκνυτο*] *ἐβλέπετο* MSP *uidebatur* Lat 8 *τῆς* om. E **ἀνδρίασ* P *τε* om. ROE **αὐτοῦ*] *αὐτοῦ ἐρᾶν* M *θυγατέραν* E[1] 9 **λαβεῖν ἔρωτα εῖ* et *ἔ* i. ras. O *ὑπερκρατοῦντος*] *ὑπερκρατοῦσ ὄντοσ* SP 10 i. marg. *ιβ′* O *δὲ* E 11 **ἀφορμὴν* RO **χρησόμενοσ* M *Δαυίδην*] *δαβίδην* O *τὸν δαυίδην* E 12 *προθύμως*] *προθυμίασ* RO 13 *γενησόμενον — 14 ληψομένῳ* om. Lat 14 *ληψομένων* O *κατεγγυῶ*] *καταγγέλλων* RO *καταγγέλω* M 15 *ἂν*] *ἐὰν* OE **ἑξακοσίας*] *χιλίασ* Glycas 16 *προστεθέντοσ* R[1] 17 *ὁρμήσει*] *tendebat* Lat 18 *δ᾽* SP *μοι τὰ κατ᾽ αὐτὸν*] *μὴ κατ᾽ αὐτῶν* RO 19 *αὐτοῦ*] *ἀπ᾽ αὐτοῦ* RO 20 *ἐμαυτοῦ*] *ἑαυτοῦ* RO *δὴ*] *δὲ* M **δαβίδου* O 21 *πῶς*] *ὅπωσ* E *τὸ*] *τῶ* M 22 *στέργοι* MSP 24 *ἄρα* ROM

σθαι βασιλέως· ἐμοὶ δ' οὐχὶ τοιοῦτον φαίνεται καὶ μάλιστα ὄντι
ταπεινῷ καὶ δόξης καὶ τιμῆς ἀμοίρῳ.“ Σαοῦλος δὲ ἀγγειλάντων
αὐτῷ τῶν οἰκετῶν τὰς τοῦ Δαυίδου ἀποκρίσεις „οὐ χρημάτων, ἔφη,
δεῖσθαί με φράζετε αὐτῷ οὐδὲ ἕδνων, ἀπεμπολᾶν γὰρ ἔστιν οὕτως
τὴν θυγατέρα μᾶλλον ἢ συνοικίζειν, γαμβροῦ δὲ ἀνδρείαν ἔχοντος
201 καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἅπασαν, ἣν ὁρᾶν ὑπάρχουσαν αὐτῷ. βού-
λεσθαι δή με παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἀντὶ τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς
οὐ χρυσὸν οὐδ' ἄργυρον οὐδ' ὅπως ταῦτα ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς οἰ-
κιῶν κομίσῃ, Παλαιστίνων δὲ τιμωρίαν καὶ κεφαλὰς αὐτῶν ἑξακο-
202 σίας. αὐτῷ τε γὰρ ἐμοὶ τούτων οὐδὲν ἂν οὔτε ποθεινότερον οὔτε
λαμπρότερον οὔτε προτιμότερον δῶρον γένοιτο, τῇ τε παιδί μου
πολὺ τῶν νενομισμένων ἕδνων ζηλωτότερον τὸ συνοικεῖν ἀνδρὶ τοι-
ούτῳ καὶ μαρτυρουμένῳ τὴν τῶν πολεμίων ἧτταν.
203 3. Κομισθέντων δὲ τούτων πρὸς τὸν Δαυίδην τῶν λόγων
ἡσθεὶς τὸν Σαοῦλον ἐσπουδακέναι νομίζων αὐτοῦ περὶ τὴν συγγέ-
νειαν, οὐδὲ βουλεύσασθαι περιμείνας οὐδ' εἰ δυνατὸν ἢ δύσκολόν
ἐστι τὸ προκείμενον ἔργον τῷ λογισμῷ περινοήσας ὥρμησεν εὐθὺς
μετὰ τῆς ἑταιρίας ἐπὶ τοὺς πολεμίους καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ γάμου
κατηγγελμένην πρᾶξιν καί, θεὸς γὰρ ἦν ὁ πάντα ποιῶν εὐμαρῆ
καὶ δυνατὰ τῷ Δαυΐδῃ, κτείνας πολλοὺς καὶ κεφαλὰς ἑξακοσίων
ἀποτεμὼν ἧκε πρὸς τὸν βασιλέα διὰ τῆς τούτων ἐπιδείξεως τὸν ἀντὶ
204 τούτων γάμον ἀπαιτῶν. Σαοῦλος δὲ οὐκ ἔχων ἀναφυγεῖν ἐκ τῶν
ὑπεσχημένων, αἰσχρὸν γὰρ ὑπελάμβανεν ἢ ψεύσασθαι δοκεῖν ἢ
δι' ἐπιβουλὴν ἵν' ὡς ἀδυνάτοις ἐπιχειρῶν ὁ Δαυίδης ἀποθάνῃ

---

§ 200 = 1 Reg. XVIII 23.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 111. Michael Glycas II p. 328.

3 *δαβίδου* O 4 *ἕδνων* E *ἐδνῶν* M *honoribus* Lat *ἀπεμπολεῖν* O^3 *οὕτως*] *τοῦτο* Ernesti *quibus rebus* Lat 5 *συνοικίζειν* *νοι* om. i. marg. suppl. S **δ'* MSP **ἀνδρίαν* P 6 *πᾶσαν* M 7 *με*] *μοι* ROM *τοῦ* om. E 8 *ταῦτ'* MSP *οἰκείων* ROSP 9 *κομίσῃ* *η* ex *ει* R 10 *ἂν οὔτε*] *ἀνοῦ τὲ* h. e. *ἀνθρώπου τὲ* (*ἀνοῦ* i. ras. R) RO 11 *οὔτε προτιμότερον* om. ROMLat *δώρων* RO 12 *ἐδνῶν* M *honoribus* Lat *ζηλοτώτερον* (*τω* s. m. 1) P *ζηλωτώτερον* S^1 13 *ἥιτταν* P^1 14 **δαβίδην* O 15 *τὸν*] *ἐπὶ τῶι* (*τῶ* S) *τὸν* (*τὸν* i. marg. suppl. S) SP *τὴν*] *τῆσ* RO *συγγένειαν*] *συγγένειασ* RO 16 *οὐδὲ*] *ὁδὲ* O^1 *ὁδὲ οὐ* O^3 17 *ἐστι* *ι* i. ras. 2 S 18 **ἑται-*
δύναται
ρείασ ROS^{1}P^1 19 *θεὸσ* s. m. 1 P *θεὸς*] *ὁ θεὸσ* M 20 *δυνατὰ*] *δίδοται* M *δαβίδῃ* O 23 *ἢ δι' — 49, 1 ἐπηγγέλθαι*] *aut per insidias eum occidere cum forsitan etiam in hoc frustrari suo consilio posset* Lat 24 *ἵνα* P *ὡσ* suspectum, aut *ὡσ* aut *ἵν'* deleri iubet Ernesti *δαβίδησ* O *ἀποθάνῃ*] *ἐναποθάνῃ* MS *ἐπαποθάνῃ* P

τὸν γάμον ἐπηγγέλθαι, δίδωσιν αὐτῷ τὴν θυγατέρα Μελχὰν ὀνόματι.
XI. 1. Ἔμελλε δὲ οὐκ ἐπὶ πολὺ τοῖς γεγενημένοις ἐμμένειν 205
Σαοῦλος ἄρα· ὁρῶν γὰρ τὸν Δαυίδην παρὰ τῷ θεῷ καὶ παρὰ τοῖς
ὄχλοις εὐδοκιμοῦντα κατέδεισε, καὶ τὸν φόβον οὐκ ἔχων ἀποκρύψασθαι περὶ μεγάλων ὄντα βασιλείας τε καὶ ζωῆς, ὧν καὶ θατέρου στερηθῆναι συμφορὰ δεινή, κτείνειν τὸν Δαυίδην διεγνώκει καὶ προστάσσει τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ Ἰωνάθῃ τῷ παιδὶ καὶ τοῖς πιστοτάτοις τῶν οἰκετῶν. ὁ δὲ τὸν πατέρα τῆς ἐπὶ τῷ Δαυίδῃ μετα- 206
βολῆς θαυμάσας οὐκ ἐπὶ μετρίοις ἀπὸ τῆς πολλῆς εὐνοίας ἀλλ' ἐπὶ θανάτῳ γενομένης, καὶ τὸν νεανίσκον ἀγαπῶν καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καταιδούμενος λέγει πρὸς αὐτὸν τὸ τοῦ πατρὸς ἀπόρρητον
καὶ τὴν προαίρεσιν. συμβουλεύει μέντοι φυλάσσεσθαι γενόμενον 207
ἐκποδὼν τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν· αὐτὸς γὰρ ἀσπάσεσθαι τὸν πατέρα καὶ καιροῦ παραφανέντος αὐτῷ διαλεχθήσεσθαι περὶ αὐτοῦ καὶ
τὴν αἰτίαν μαθήσεσθαι καὶ ταύτην ἐκφαυλίσειν, ὡς οὐ δεῖν ἐπ' 208
αὐτῇ κτείνειν τοσαῦτα μὲν ἀγαθὰ τὸ πλῆθος ἐργασάμενον εὐεργέτην δ' αὐτοῦ γεγενημένον, δι' ἃ καὶ συγγνώμην ἂν ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἁμαρτήμασιν εἰκότως εὕρατο. δηλώσω δέ σοι τὴν τοῦ πατρὸς γνώμην.“ Δαυίδης δὲ πεισθεὶς συμβουλίᾳ χρηστῇ ὑπεξίσταται τῆς τοῦ βασιλέως ὄψεως.
2. Τῇ δ' ἐπιούσῃ πρὸς τὸν Σαοῦλον Ἰωνάθης ἐλθὼν ὡς 209
ἱλαρόν τε καὶ χαίροντα κατέλαβεν ἤρξατο λόγους αὐτῷ περὶ τοῦ Δαυίδου προσφέρειν· „τί καταγνοὺς αὐτοῦ μικρὸν ἢ μεῖζον ἀδίκημα, πάτερ, προσέταξας ἀνελεῖν ἄνδρα μέγα μὲν αὐτῷ πρὸς σωτηρίαν ὄφελος γεγενημένον, μεῖζον δὲ πρὸς τὴν Παλαιστίνων τιμω-

§ 205 = 1 Reg. XVIII 28.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 111 sq. Michael Glycas II p. 328.

1 *τὴν om. M μελχὰν] μελ·χὰν E μελχώνην SP μελχώ Glycas *melchon* Lat 3 i. marg. ιγ' R *XIII* Lat γεγεννημένοισ E *ἐμμένειν (ειν i. ras. 2) S 4 *δαβίδην O παρὰ τῷ θεῷ] καὶ παρὰ τῶ θεῶ E *et apud deum* Lat i. marg. ιγ' O 5 *εὐδοκιμοῦντα] εὐδαιμονοῦντα O 6 περὶ · · · · μεγάλων M 7 τὸν Δαυίδην] αὐτὸν E *eum* Lat δαβίδην O 8 *ἐπιτάσσει Zon *τῷ] τε τῶ MSP πιστοτάτοις] codd. EZonGlycas *reliquis* Lat 9 δαβίδη O

11 γενομένησ ε ex ι corr. M γενομένοισ O 13 φυλάττεσθαι E 14 ἐκποδῶν κ ex μ corr. S ἀσπάσεσθαι] ed. pr. *salutaturum se* Lat ἀσπάσασθαι codd. 15 καιροῦ] τοῦ καιροῦ MSP 17 εὐεργέτην — 18 γεγενημένον om. ROLat 18 δὲ SP 20 *δαβίδησ O δὲ πεισθεὶσ iterauit iteratum eras. O 23 *λόγους] λόγον M *sermonem* Lat 24 *δαβίδου O προφέρειν M *proferre* Lat προσέφερε E αὐτοῦ] *dauid* Lat 25 πάτερ] ὦ πάτερ MSP μέγαν PS¹ 26 μεῖζον] μείζω· P μεί M (ζ superscr.)

210 ρίαν, ὕβρεως δὲ καὶ χλεύης ἀπαλλάξαντα τὸν Ἑβραίων λαὸν ἣν
ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ὑπέμεινε μόνος τολμῶν ὑποστῆναι τὴν
τοῦ πολεμίου πρόκλησιν, καὶ μετὰ ταῦτα κομίσαντα μὲν ὅσας ἐπε-
τάχθη κεφαλὰς τῶν ἐχθρῶν, λαβόντα δ' ἐπὶ τούτῳ γέρας τὴν ἐμὴν
ἀδελφὴν πρὸς γάμον, ὡς ἂν ἀλγεινὸς αὐτοῦ γένοιθ' ἡμῖν ὁ θά-
νατος οὐ διὰ τὴν ἀρετὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συγγένειαν·
συναδικεῖται γὰρ αὐτοῦ τῷ θανάτῳ καὶ ἡ σὴ θυγάτηρ χηρείαν
πρὶν ἢ τῆς συμβιώσεως εἰς ὄνησιν ἐλθεῖν μέλλουσα πειράζειν.
211 ταῦτα λογισάμενος μεταβαλοῦ πρὸς τὸ ἡμερώτερον καὶ μηδὲν ποιή-
σῃς κακὸν ἄνδρα πρῶτον μὲν εὐεργεσίαν εὐεργετήσαντα μεγάλην
τὴν σὴν σωτηρίαν, ὅτε σοι τοῦ πονηροῦ πνεύματος καὶ τῶν δαι-
μονίων ἐγκαθεζομένων τὰ μὲν ἐξέβαλεν, εἰρήνην δὲ ἀπ' αὐτῶν τῇ
ψυχῇ σου παρέσχεν, δεύτερον δὲ τὴν ἀπὸ τῶν πολεμίων ἐκδικίαν·
212 αἰσχρὸν γὰρ τούτων ἐπιλελῆσθαι.“ τούτοις παρηγορεῖται τοῖς λό-
γοις Σαοῦλος καὶ μηδὲν ἀδικήσειν τὸν Δαυίδην ὄμνυσι τῷ παιδί·
κρείττων γὰρ ὀργῆς καὶ φόβου δίκαιος λόγος. Ἰωνάθης δὲ μετα-
πεμψάμενος τὸν Δαυίδην σημαίνει τε αὐτῷ χρηστὰ καὶ σωτήρια
τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς ἄγει τε πρὸς αὐτόν, καὶ παρέμεινε τῷ βασιλεῖ
Δαυίδης ὥσπερ ἔμπροσθεν.
213 3. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν τῶν Παλαιστίνων στρατευσα-
μένων πάλιν ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους πέμπει μετὰ στρατιᾶς τὸν Δαυίδην
πολεμήσοντα τοῖς Παλαιστίνοις, καὶ συμβαλὼν πολλοὺς αὐτῶν ἀπέ-
κτεινε καὶ νικήσας ἐπάνεισι πρὸς τὸν βασιλέα. προσδέχεται δ'
αὐτὸν ὁ Σαοῦλος οὐχ ὡς ἤλπισεν ἀπὸ τοῦ κατορθώματος, ἀλλ'
ὑπὸ τῆς εὐπραγίας αὐτοῦ λυπηθεὶς ὡς ἐπισφαλέστερος αὐτὸς ἐκ

§ 210 = 1 Reg. XIX 5.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 112.

1 χλεύης] λέσχησ S τὸν] τῶν O 2 ἡμέραισ R ἡμέρεσ O μόνος τολμῶν] *nullo utique praesumente* Lat οὐδενὸς τολμῶντος coni. 3 πολεμίου] πολέμου O πρόσκλησιν M 4 ἐπὶ τοῦτο RO 5 ἂν om. M ἀλγεινὸς] ἀλγεινότεροσ MSP *grauior* Lat γένηθ' O γένοιθ' — 6 ἀλλὰ in spatio uacuo aut ras. fere 13 litt. suppl. m. 1 P 6 μόνον] αὐτοῦ μόνον SPLat τὴν] *ipsam* Lat 7 χηρίαν O χειρίαν R χηρείας Cocceji 8 πριν ἢ RO 9 λογισάμενος] *cogitans pater* Lat ποιήσεισ R 10 μὲν] μὲν ἡμᾶσ MSPLat εὐέργεσίαν] εὐεργίαν O(?) μεγάλην εὐεργετήσαντα tr. MSP 12 ἐγκαθεζομένων] καθεζο-μένων RO εἰρείνην P 13 παρέσχε OMS² δεύτερον] δευτέραν MSP ἐκδικίαν] ἐκδίκησιν M 15 *δαβίδην O 16 κρείττων ex κρεῖττον corr. R δίκαιος] ὁ δίκαιοσ MSP λόγος] λογισμὸσ SP 17 *δαβίδην O 18 τε] E δὲ codd. παρέμενε OMSPE 19 δαβίδησ O 21 *δαβίδην O 22 *πολε-μίσοντα R 24 κατωρθώματοσ R (*post*) *bella* Lat

τῶν ἐκείνου πράξεων γενόμενος. ἐπεὶ δὲ πάλιν αὐτὸν προσελθὸν τὸ 214 δαιμόνιον ἐθορύβει πνεῦμα καὶ συνετάραττε, καλέσας εἰς τὸ δωμάτιον ἐν ᾧ κατέκειτο κατέχων τὸ δόρυ προσέταξε τῷ ψαλμῷ καὶ τοῖς ὕμνοις ἐξᾴδειν αὐτόν. ἐκείνου δὲ τὰ κελευσθέντα ποιοῦντος διατεινάμενος ἀκοντίζει τὸ δόρυ· καὶ τὸ μὲν προϊδόμενος ὁ Δαυίδης ἐξέκλινε, φεύγει δὲ εἰς τὸν οἶκον τὸν αὑτοῦ καὶ δι᾽ ὅλης ἔμεινεν ἡμέρας αὐτόθι.

4. Νυκτὸς δὲ πέμψας ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἄχρι τῆς 215 ἕω φυλάττεσθαι μὴ καὶ λάθῃ παντελῶς ἀφανὴς γενόμενος, ἵνα παραγενόμενος εἰς τὸ δικαστήριον καὶ κρίσει παραδοὺς ἀποκτείνῃ. Μελχὰ δὲ ἡ γυνὴ Δαυίδου θυγάτηρ δὲ τοῦ βασιλέως τὴν τοῦ πατρὸς μαθοῦσα διάνοιαν τῷ ἀνδρὶ παρίσταται δειλὰς ἔχουσα τὰς περὶ αὐτοῦ ἐλπίδας καὶ περὶ τῆς ἰδίας ψυχῆς ἀγωνιῶσα· οὐδὲ γὰρ αὑτὴν ζῆν ὑπομενεῖν ἐκείνου στερηθεῖσαν. καί „μή σε, φησίν, ὁ ἥλιος 216 ἐνταυθοῖ καταλάβῃ· οὐ γὰρ ἔτ᾽ ὄψεταί σε. φεῦγε δ᾽ ἕως τοῦτό σοι δύναται παρασχεῖν ἡ παροῦσα νύξ· καὶ ποιήσει δέ σοι ταύτην ὁ θεὸς μακροτέραν· ἴσθι γὰρ σαυτὸν ἂν εὑρεθῇς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀπολούμενον.“ καὶ καθιμήσασα διὰ θυρίδος αὐτὸν ἐξέσωσεν· ἔπειτα 217 σκευάσασα τὴν κλίνην ὡς ἐπὶ νοσοῦντι καὶ ὑποθεῖσα τοῖς ἐπιβολαίοις ἧπαρ αἰγός, ἅμ᾽ ἡμέρᾳ τοῦ πατρὸς ὡς αὐτὴν πέμψαντος ἐπὶ τὸν Δαυίδην ὠχλῆσθαι διὰ τῆς νυκτὸς εἶπε τοῖς παροῦσιν ἐπιδείξασα τὴν κλίνην κατακεκαλυμμένην καὶ τῷ πηδήματι τοῦ ἥπατος σαλεύοντι τὴν ἐπιβολὴν πιστωσαμένη τὸ κατακείμενον τὸν Δαυίδην

---

§ 214 = 1 Reg. XIX 9.

ROMSPELat Zonaras I p. 112.

1 γινόμενοσ MSP i. marg. ιδ´ RO *XIIII* Lat προσελθὸν αὐτὸν tr. M προσελθὼν R¹S¹P¹ 2 πνεῦμα καὶ] *spiritusque* Lat καλέσας] *uocans dauid* Lat καλέσασ αὐτὸν E 3 αὐτῶ E 5 προειδόμενοσ ME *δαβίδησ O 6 αὐτοῦ ROMSP¹E 7 *αὐτὸν om. O 8 καὶ] om. S, s. m. 1 M ἵνα παραγενόμενος om. RO 9 εἰς τὸ δικαστήριον] *ad publicum* Lat 10 Μελχὰ] μελχάλη E *melchon* (*n* del. man. 1) Lat δαβίδου O 11 τῷ ἀνδρὶ παρίσταται] *dauid indicauit* Lat παρίσταται] παρίσταταί τε RO δειλὰς] δήλασ ROS δειλὰσ ει i. ras. P 12 αὐτὴν ROMSP¹ ζῆν] ζ i. ras. R, ῆ i. ras. P 13 ὑπομενεῖν Dindorf ὑπομένειν codd. ὁ om. MSPE 14 καταλάβῃ] E καταλάβοι codd. ἔτ᾽ om. RO ὄψεται] *uidebo* Lat φεῦγε δ᾽ ἕως] *fuge citius dum* Lat φεῦγε δὲ ὡσ codd. 15 παρασχεῖν ασ ex ε corr. M ποιήσοι MSP *faciat* Lat 16 σαυτὸν om. E 17 ἀπολούμενοσ E *διὰ] δὲ διὰ M ἐξέσωσεν] ἐξέωσεν E *dimisit* Lat ἔπειτα] εἶτα E 18 *σκευάσασα] σκεπάσασα SP ἐπιβολαίοις] περιβολαίοισ SPE 19 *ἦπαρ P¹ *αἰγὸσ αἰ i. ras. P *ἅμα ROM ὡς αὐτὴν] αὐτῆσ MSP, om. Lat ut uid. 20 *δαβίδην O ὠχλῆσθαι λ i. ras. P ὠχλεῖσθαι O ὀχλεῖσθαι E τοῖς παροῦσιν om. Lat 21 *πεδήματι RO 22 σαλεύοντοσ E τὴν ἐπιβολὴν] τὴν ἐπιβουλὴν RO τὴν ἐπὶ τὸ ἐπιβολὴν M τὸ ἐπιβόλαιον E τὸ ἐπίβλημα Zon κατακείμενον] κατακεῖσθαι E² κατοικεῖσθαι E¹

218 ἀσθμαίνειν. ἀπαγγειλάντων δὲ τῶν πεμφθέντων, ὅτι γένοιτο διὰ
τῆς νυκτὸς ἀσθενέστερος, ἐκέλευσεν οὕτως ἔχοντα κομισθῆναι· βού-
λεσθαι γὰρ αὐτὸν ἀνελεῖν. ἐλθόντες δὲ καὶ ἀνακαλύψαντες τὴν
κλίνην καὶ τὸ σόφισμα τῆς γυναικὸς εὑρόντες ἀπήγγειλαν τῷ βασι-
219 λεῖ. μεμφομένου δὲ τοῦ πατρὸς αὐτήν, ὅτι σώσειε μὲν τὸν ἐχθρὸν
αὐτοῦ κατασοφίσαιτο δ' αὐτόν, ἀπολογίαν σκήπτεται πιθανήν·
ἀπειλήσαντα γὰρ αὐτὴν ἀποκτείνειν ἔφησε τυχεῖν ἐκ τοῦ δέους τῆς
πρὸς τὸ σωθῆναι συνεργίας· ὑπὲρ ἧς συγγνῶναι καλῶς ἔχειν αὐτῇ
κατ' ἀνάγκην ἀλλὰ μὴ κατὰ προαίρεσιν γενομένης· „οὐ γὰρ οὕτως,
ἔλεγεν, οἶμαι τὸν ἐχθρὸν ἐζήτεις ἀποθανεῖν, ὡς ἐμὲ σώζεσθαι.“ καὶ
220 συγγινώσκει δὲ τῇ κόρῃ Σαοῦλος. ὁ δὲ Δαυίδης ἐκφυγὼν τὸν κίν-
δυνον ἧκε πρὸς τὸν προφήτην Σαμουῆλον εἰς Ἀραμαθὰ καὶ τὴν
ἐπιβουλὴν αὐτῷ τὴν τοῦ βασιλέως ἐδήλωσε καὶ ὡς παρὰ μικρὸν
ὑπ' αὐτοῦ τῷ δόρατι βληθεὶς ἀποθάνοι, μήτ' ἐν τοῖς πρὸς αὐτὸν
κακὸς γενόμενος μήτ' ἐν τοῖς πρὸς τοὺς πολεμίους ἀγῶσιν ἄναν-
δρος, ἀλλ' ἐν ἅπασι μετὰ [τοῦ] θυμοῦ καὶ ἐπιτυχής. τοῦτο δ' ἦν
αἴτιον Σαούλῳ τῆς πρὸς Δαυίδην ἀπεχθείας.
221 5. Μαθὼν δ' ὁ προφήτης τὴν τοῦ βασιλέως ἀδικίαν κατα-
λείπει μὲν τὴν πόλιν Ἀραμαθάν, ἀγαγὼν δὲ τὸν Δαυίδην ἐπί τινα
τόπον Γαλβουὰθ ὄνομα ἐκεῖ διέτριβε σὺν αὐτῷ. ὡς δ' ἀπηγγέλη
τῷ Σαούλῳ παρὰ τῷ προφήτῃ τυγχάνων ὁ Δαυίδης πέμψας ὁπλί-
222 τας πρὸς αὐτὸν ἄγειν προσέταξε συλλαμβάνοντας. οἱ δ' ἐλθόντες
πρὸς τὸν Σαμουῆλον καὶ καταλαβόντες προφητῶν ἐκκλησίαν τοῦ

§ 218 = 1 Reg. XIX 14.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 113.

1 ἀσθμαίνειν] ἀσθενεῖν ROSP ἀσθενοῦντα E *dormire* Lat 2 βούλεσθε P 5 *σόσειε R σώσειεν S¹P 6 κατασοφίσαιτο αιτο i. ras. 2—3 litt. M δ'] ed. pr. *uero* Lat τ' codd. σκήπτεσθαι RO 7 *αὐτὴν] αὐτὸν M *ἀποκτείνειν] ἀποκτενεῖν coni. 8 σωθῆναι ω i. ras. 1 R 9 κατ'] E κατὰ codd. γϊνομένησ O 10 ἐζήτεις] σε ἐκζητεῖν SP ἀποθανεῖν] ἀποκτεῖναι MSP *perimi* Lat 11 συγγινώσκη O δὲ] μὲν MSP *equidem* Lat *δαβίδησ O 12 Σαμουῆλον] σαμούηλον ex σάουλον corr. M Ἀραμαθὰ] ἀρμαθὰ MSPE¹ ἀρμαθὰν E² *armath* Lat 13 τὴν s. 1 R 15 γενόμενοσ κακὸσ tr. P 16 μετὰ τοῦ θυμοῦ] μετὰ θυμοῦ O μετὰ τοῦ θεοῦ MSP *et pronus* Lat καὶ om. O ἐπιτυχής] ἐπὶ τύχησ R ἐπιτυχίασ SP τοῦτο] τὸ M 17 δαβίδην O 19 Ἀραμαθάν] ἀρμαθὰν MSP *armatha* Lat ἀγαγὼν] ἄγων M *δαβίδην O 20 Γαλβουὰθ] βαλγουὰθ' et i. marg. m. 1 γρ ἐν ῥαμᾶ (γρ alia man. scriptum uid.) S ἐν ῥαμᾶ βαλγουὰθ P *galboa* Lat Γαλβουὰθ ὄνομα] γελβούαθον λεγόμενον E *ἀπηγγέλη] ἀπηγγέλλη RO ἀπηγγέλει M 21 τῷ om. E δαβίδησ O δαυὶδ E 22 πρὸς] ἐπ' E αὐτὸν codd. E προσέταξε] προσέταξε· S ἐκέλευσε PE συλλαμβάνοντας] συλλαβόντασ SP δὲ E

θείου μεταλαμβάνουσι πνεύματος καὶ προφητεύειν ἤρξαντο· Σαοῦλος
δ' ἀκούσας ἄλλους ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν Δαυίδην· κἀκείνων ταὐτὸ τοῖς
πρώτοις παθόντων πάλιν ἀπέστειλεν ἑτέρους· προφητευόντων δὲ
καὶ τῶν τρίτων τελευταῖον ὀργισθεὶς αὐτὸς ἐξώρμησεν. ἐπεὶ δ' 223
ἐγγὺς ἦν ἤδη, Σαμουῆλος πρὶν ἰδεῖν αὐτὸν προφητεύειν ἐποίησεν.
ἐλθὼν δὲ πρὸς αὐτὸν Σαοῦλος ὑπὸ τοῦ πολλοῦ πνεύματος ἐλαυνό-
μενος ἔκφρων γίνεται καὶ τὴν ἐσθῆτα περιδύσας ἑαυτὸν καταπεσὼν
ἔκειτο δι' ὅλης ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς Σαμουήλου τε καὶ Δαυίδου
βλεπόντων.

6. *Ἰωνάθης δὲ ὁ Σαούλου παῖς ἀφικομένου πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ-* 224
θεν Δαυίδου καὶ περὶ τῆς τοῦ πατρὸς ἀποδυρομένου ἐπιβουλῆς
καὶ λέγοντος, ὡς οὐδὲν ἀδικήσας οὔτ' ἐξαμαρτὼν σπουδάζοιτο ὑπὸ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ φονευθῆναι, μήθ' ἑαυτῷ τοῦθ' ὑπονοοῦντι πι-
στεύειν παρεκάλει μήτε τοῖς διαβάλλουσιν, εἴ τινες ἄρα εἰσὶν οἱ
τοῦτο πράττοντες, ἀλλ' αὐτῷ προσέχειν καὶ θαρρεῖν· μηδὲν γὰρ
τοιοῦτον ἐπ' αὐτῷ φρονεῖν τὸν πατέρα· φράσαι γὰρ ἂν αὐτῷ περὶ
τούτου καὶ σύμβουλον παραλαβεῖν τῇ κοινῇ γνώμῃ καὶ τἆλλα πράτ-
τοντα. ὁ δὲ Δαυίδης ὤμνυεν ἦ μὴν οὕτως ἔχειν, καὶ πιστεύοντ' 225
ἠξίου προνοεῖν αὐτοῦ μᾶλλον ἢ καταφρονοῦντ' ἐπ' ἀληθέσι τοῖς
λόγοις τότε ἀληθὲς ὑπολαβεῖν, ὅταν ἢ θεάσηται [πεφονευμένον
αὐτὸν] ἢ πύθηται· μηδὲν λέγειν δ' αὐτῷ τὸν πατέρα περὶ τούτων
ἔφασκεν εἰδότα τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ διάθεσιν.

7. *Λυπηθεὶς δ' ἐφ' ὅτῳ πιστωσάμενος τὴν τοῦ Σαούλου προ-* 226

---

§ 222 = 1 Reg. XIX 21.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 113.

1 **πνεύματος*] *sancto spiritu* Lat 2 *δὲ* E *δαβίδην* O 5 **ἐποίησεν*] *coepit* Lat 6 *αὐτὸν*] *αὐτοὺσ* E *τοῦ* om. MSP 7 *περιδύσας ἑαυτὸν*] *περιδύσασ αὐτὸν* (*αὑτὸν* P²) MSP *περιδυσάμενοσ* EZon *exutus* Lat 8 *δαβίδου* O

10 *παῖς*] |*ταῖσ τ* a rubricatore add. R 11 **δαβίδου* O **ἐπιβουλῆς*] *βουλῆσ* RO 12 *ἀδικήσας*] *ήσ* corr. 1 ex *ίασ* R *ἐξαδικήσασ* O *οὐδ'* Dindorf 13 *μήθ' ἑαυτῷ*] *μήτε αὐτῷ* MSP¹ *μήτε αὑτῷ* P² 14 *εἴ*] *οἵ* O 16 *ἂν* om. ROM 17 *τὰ ἄλλα* ROSP *πράττοντα*] *προστάττοντα* RO 18 *Δαυίδης*] *δαβίδησ* O, om. MSPE *ὤμνυεν*] *ὄμνυσιν* E **ἦ*] *ἢ* ROM *πιστεύοντ'*] *πιστεύοντι* M *πιστεύοντα α* i. ras. S 19 *ἢ καταφρονοῦντ'* — 21 *πύθηται*] *quam eum sperneret quasi mendacem eique renuntiaret quidquid aut agnosceret aut uideret* Lat 19 *καταφρονοῦντα* SP *ἐπ'*] *ἐπὶ* S¹ *ἐπ' ἀληθέσι*] *ἐπὶ τἀληθέσι* ROM

20 *τότε*] *τό δ'* MSP *πεφονευμένον αὐτὸν* om. ROLat 21 *μηδὲν*] *μὴ* MSP *περὶ τούτων*] *de se* Lat 22 *ἰδότα* RO 23 *δὲ* SP *ὅτῳ*] *οὕτω* MSP de Lat non liquet *πιστωσάμενος*] *πιστωσαμένῳ* (*ω* finale corr. M) MSPLat *Σαούλου*] *σαούλου πιστωσαμένου* exp. m. 1 M

αἵρεσιν Ἰωνάθης οὐκ ἔπεισεν ἐπηρώτα, τίνος ἐξ αὐτοῦ βούλεται
τυχεῖν. ὁ δέ „οἶδα γάρ, ἔφη, πάντα σε χαρίζεσθαί μοι καὶ παρ-
έχειν ἐθέλοντα· νουμηνία μὲν εἰς τὴν ἐπιοῦσάν ἐστιν, ἔθος δ'
227 ἔχω δειπνεῖν σὺν τῷ βασιλεῖ καθήμενος· εἰ δή σοι δοκεῖ πορευθεὶς
ἔξω τῆς πόλεως ἐν τῷ πεδίῳ λανθάνων διαμενῶ, σὺ δ' ἐπιζητή-
σαντος αὐτοῦ λέγε πορευθῆναί με εἰς τὴν πατρίδα Βηθλέεμ' ἑορτήν
μου τῆς φυλῆς ἀγούσης προστιθεὶς ὅτι σύ μοι συγκεχώρηκας. κἂν
μὲν οἷον εἰκὸς καὶ σύνηθές ἐστι λέγειν ἐπὶ φίλοις ἀποδημοῦσιν
„ἐπ' ἀγαθῷ βεβάδικεν“ εἴπῃ, ἴσθι μηδὲν ὕπουλον παρ' αὐτοῦ εἶναι
μηδ' ἐχθρόν· ἂν δ' ὡς ἄλλως ἀποκρίνηται τοῦτ' ἔσται τεκμήριον
228 τῶν κατ' ἐμοῦ βεβουλευμένων. μηνύσεις δέ μοι τὴν διάνοιαν τὴν
τοῦ πατρὸς οἴκτῳ τε νέμων τοῦτο καὶ φιλίᾳ, δι' ἣν πίστεις τε
παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ἠξίωκας αὐτός τε ἐμοὶ δοῦναι δεσπότης ὤν. εἰ
δ' εὑρίσκεις τι ἐν ἐμοὶ πονηρόν, αὐτὸς ἄνελε καὶ φθάσον τὸν πα-
τέρα.“
229 8. Πρὸς δὲ τὸ τελευταῖον δυσχεράνας τῶν λόγων Ἰωνάθης
ποιήσειν ταῦτ' ἐπηγγείλατο κἂν τι σκυθρωπὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ
τὴν ἀπέχθειαν ἐμφανίζον ἀποκρίνηται μηνύσειν. ἵνα δ' αὐτῷ
θαρρῇ μᾶλλον, ἐξαγαγὼν αὐτὸν εἰς ὕπαιθρον καὶ καθαρὸν ἀέρα οὐ-
230 δὲν παρήσειν ὑπὲρ τῆς Δαυίδου σωτηρίας ὤμνυε· „τὸν γὰρ θεόν,
εἶπε, τοῦτον ὃν πολὺν ὁρᾷς καὶ πανταχοῦ κεχυμένον, καὶ πρὶν ἑρμη-
νεῦσαί με τοῖς λόγοις τὴν διάνοιαν ἤδη μου ταύτην εἰδότα, μάρ-
τυρα ποιοῦμαι τῶν πρὸς σὲ συνθηκῶν, ὡς οὐκ ἀνήσω τὸν πατέρα
πολλάκις αὐτοῦ τῆς προαιρέσεως διάπειραν λαμβάνων, πρὶν ἢ κατα-
μαθεῖν ἥτις ἐστὶ καὶ παρὰ τοῖς ἀπορρήτοις αὐτοῦ τῆς ψυχῆς
231 γενέσθαι. καταμαθὼν δ' οὐκ ἀποκρύψομαι, καταμηνύσω δὲ πρὸς
σὲ καὶ πρᾷον ὄντα καὶ δυσμενῶς διακείμενον. οἶδε δὲ οὗτος ὁ θεός,

§ 226 = 1 Reg. XX 4.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 113.

1 οὐκ ἔπεισεν] RO et ut uid. Lat, om. MSP 2 πάντασ P¹ 4 *δει-πνεῖν (νεῖν i. ras. 2 litt.) S 5 *διαμενῶι P¹ διαμένω ROM *maneo* Lat 6 βη-θλεὲμ ROE βηθλεέμα M βηθλεέμην SP *bethem* Lat 7 προτιθεὶσ M 9 *ὑπού-λον RO 10 *δὲ SP ὡς om. E 12 δι' (δ ex σ uel ν corr.) R 13 ὢν] ὢν οἰκέτη σῶι MSPLat 14 αὐτὸς] αὐτὸσ τὲ RO 16 τῶν λόγων suppl. m. 1 R

17 *ποιήσειν] κἂν ποιῇ τισ SP κἂν ποιῇ τί M *ταῦτ'] *ea quae prius po-poscit* Lat 18 ἐμφανίζων ROMS μηνύσειν] coni. μηνύειν codd. et ut uid. Lat 19 αὐτὸν] αὐτὸν καὶ O 20 παρήσειν] παρείσειν R δαβίδου O 21 ὃν] θν̄ ὃν M 22 με] σε RO ἰδότα RO 23 ἀνήσω] ἀνείσω RO ἀνύ-σειν E 25 ἢ] εἴ ed. pr. 26 γενέσθαι] νόσοσ ed. pr. *ἀποκρύψομαι] ἀπο-κρύψω μὲν SP

πῶς αὐτὸν εἶναι μετὰ σοῦ διὰ παντὸς εὔχομαι· ἔστι μὲν γὰρ νῦν
καὶ οὐκ ἀπολείψει σε, ποιήσει δέ σε τῶν ἐχθρῶν ἄντε ὁ πατὴρ ὁ
ἐμὸς ᾖ ἄντ' ἐγὼ κρείττονα. σὺ μόνον μνημόνευε τούτων, κἂν ἀπο- 232
θανεῖν μοι γένηται τὰ τέκνα μου σῶζε, καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν παρόν-
των μοι ἀμοιβὴν εἰς ἐκεῖνα κατάθου.“ ταῦτ' ἐπομόσας ἀπολύει
τὸν Δαυίδην εἴς τινα τόπον ἀπελθεῖν τοῦ πεδίου φράσας, ἐν ᾧ
γυμναζόμενος διατελεῖ· γνοὺς γὰρ τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς ἥξειν πρὸς
αὐτὸν ἔφησεν ἐκεῖ μόνον ἐπαγόμενος παῖδα. καὶ τρία ἀκόντια 233
δὲ βαλὼν ἐπὶ τὸν σκοπὸν κομίσαι τῷ παιδὶ προστάσσω τὰ ἀκόν-
τια· κεῖσθαι γὰρ ἔμπροσθεν αὐτοῦ. „καὶ ἂν ταῦτα, φησίν, ἀκούσῃς
γίνωσκε μηδὲν εἶναι φαῦλον παρὰ τοῦ πατρός· ἂν δὲ τὰ ἐναντία τού-
των ἀκούσῃς μου λέγοντος, καὶ τὰ ἐναντία παρὰ τοῦ βασιλέως προσ-
δόκα. τῆς μέντοι γε ἀσφαλείας τεύξῃ παρ' ἐμοῦ καὶ οὐδὲν μὴ 234
πάθῃς ἄτοπον· ὅπως δὲ μνησθῇς τούτων παρὰ τὸν τῆς εὐπραγίας
καιρὸν σκόπει καὶ τοῖς υἱοῖς μου γενοῦ χρήσιμος.“ Δαυίδης μὲν
οὖν ταύτας λαβὼν παρὰ Ἰωνάθου τὰς πίστεις εἰς τὸ συγκείμενον
ἀπηλλάγη χωρίον.

9. Τῇ δ' ἐχομένῃ, νεομηνία δ' ἦν, ἁγνεύσας ὡς ἔθος εἶχεν 235
ὁ βασιλεὺς ἧκεν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ παρακαθεσθέντων αὐτῷ τοῦ
μὲν παιδὸς Ἰωνάθου ἐκ δεξιῶν Ἀβενήρου δὲ τοῦ ἀρχιστρατήγου ἐκ
τῶν ἑτέρων, ἰδὼν τὴν τοῦ Δαβίδου καθέδραν κενὴν ἡσύχασεν ὑπο-
νοήσας οὐ καθαρεύσαντα αὐτὸν ἀπὸ συνουσίας ὑστερεῖν. ὡς δὲ καὶ 236
τῇ δευτέρᾳ τῆς νουμηνίας οὐ παρῆν ἐπυνθάνετο παρὰ τοῦ παιδὸς
Ἰωνάθου, ὅτι καὶ τῇ παρελθούσῃ καὶ ταύτῃ τοῦ δείπνου καὶ τῆς
ἑστιάσεως ὁ τοῦ Ἰεσσαίου παῖς ἀπολέλειπται. ὁ δὲ πεπορεῦσθαι
κατὰ τὰς συνθήκας ἔφησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα τῆς φυλῆς

§ 231 = 1 Reg. XX 13.

ROMSPE Lat

1 πῶσ π corr. M 2 οὐκ ἀπολείψει] ἀποκαλύψει E *ποιήση R *faciat* Lat σε om. MSPE ἄντε] ἄνθ' (θ' ex τ corr. m 2) M ἐάντε SP 3 ᾖ] εἴη RO, om. MSP *est* Lat ἄντ'] ἐάντε SP 5 μοι] με E ἐπομόσασ ἐ corr. S 6 δαβίδην O 7 διατελεῖ] E διατελέσει RO διετέλει M αὐτὸσ διετέλει SP *erat solitus* Lat 8 ἐκεῖ μόνον] ἐκεῖνοσ ROM καὶ] κἂν S 9 δὲ om. M βαλλὼν S¹P¹ προστάσσοι R 10 καὶ ἂν ταῦτα φησὶν ἀκούσῃς om. MSPLat 11 τἀναντία MSP 13 οὐδὲν] σύδε RO 14 μνησθῇσ ῃ ex εἰ R τούτων om. RO 15 *δαβίδησ O 16 παρὰ] παρὰ τοῦ O *συγκείμενον] *proximum* Lat 18 ἐχομένῃ] ἐρχομένη O δ' ἦν] ed. pr. et ut uid. Lat δ' ἦν δι' ἣν codd. 20 ἀβενήρου (ε ex η corr. P) *abenner* Lat ·/· ἀρχιστρατήγου i. marg. ·/· ἀντι m. 1 S ἀντιστρατηγοῦ M 21 τοῦ om. E δαυίδου MSPE *dauid* Lat *καινὴν R 23 παρὰ om. E 24 ὅτι] ὅπωσ E 25 *ἱεσσαίου M ἰεσαίου S¹P¹ 26 τὰς om. RO ἔφησεν] φησὶν E

ἑορτὴν ἀγούσης ἐπιτρέψαντος αὐτοῦ· παρακαλέσαι μέντοι καὶ αὐτὸν ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θυσίαν καὶ εἰ συγχωρηθείη φησὶν ἀπέρχε-
237 σθαι· τὴν γὰρ εὔνοιάν μου τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπίστασαι.“ τότε τὴν πρὸς Δαυίδην τοῦ πατρὸς Ἰωνάθης ἐπέγνω δυσμένειαν καὶ τρανῶς τὴν ὅλην αὐτοῦ βούλησιν εἶδεν· οὐ γὰρ κατέσχε Σαοῦλος τῆς ὀργῆς, ἀλλὰ βλασφημῶν ἐξ αὐτομόλων γεγενημένον καὶ πολέμιον ἀπεκάλει καὶ κοινωνὸν τοῦ Δαυίδου καὶ συνεργὸν ἔλεγεν καὶ μήτ᾽ αὐτὸν αἰδεῖσθαι μήτε τὴν μητέρα αὐτοῦ ταῦτα φρονοῦντα καὶ μηδὲ βουλόμενον πεισθῆναι τοῦθ᾽, ὅτι μέχρις οὗ περίεστι Δαυίδης ἐπισφαλῶς αὐτοῖς τὰ τῆς βασιλείας ἔχει. „μετάπεμψαι τοιγαροῦν αὐ-
238 τόν, ἔφησεν, ἵνα δῷ δίκην.“ ὑποτυχόντος δ᾽ Ἰωνάθου, „τί δ᾽ ἀδικοῦντα κολάσαι θέλεις;“ οὐκέτ᾽ εἰς λόγους καὶ βλασφημίας τὴν ὀργὴν ὁ Σαοῦλος ἐξήνεγκεν, ἀλλὰ ἁρπάσας τὸ δόρυ ἀνεπήδησεν ἐπ᾽ αὐτὸν ἀποκτεῖναι θέλων. καὶ τὸ μὲν ἔργον οὐκ ἔδρασε διακωλυθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων, φανερὸς δ᾽ ἐγένετο τῷ παιδὶ μισῶν τὸν Δαυίδην καὶ διαχρήσασθαι ποθῶν, ὡς παρὰ μικρὸν δι᾽ ἐκεῖνον αὐτόχειρ καὶ τοῦ παιδὸς γεγονέναι.

239 10. Καὶ τότε μὲν ὁ τοῦ βασιλέως παῖς ἐκπηδήσας [ἀπὸ] τοῦ δείπνου καὶ μηδὲν ὑπὸ λύπης προσενέγκασθαι δυνηθείς, κλαίων αὐτὸν μὲν τοῦ παρὰ μικρὸν ἀπολέσθαι τοῦ κατακεκρίσθαι δ᾽ ἀποθανεῖν Δαυίδην διενυκτέρευσεν. ἅμα δὲ ἡμέρᾳ πρὸ τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδίον ὡς γυμνασόμενος μὲν δηλώσων δὲ τῷ φίλῳ τὴν τοῦ
240 πατρὸς διάθεσιν, ὡς συνέθετο, πρόεισι. ποιήσας δὲ ὁ Ἰωνάθης τὰ συγκείμενα τὸν μὲν ἑπόμενον ἀπολύει εἰς τὴν πόλιν παῖδα,

---

§ 236 = 1 Reg. XX 28.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 113 sq.

1 *αὐτὸν*] *τοῦτον* MSP 2 **καὶ εἰ*] *κἂν* MSP *συγχωρηθείη*] *συγχωρηθείην* R *συγχωρῆσ* MSP *συγχωρεῖσ* E *praecipis* Lat *ἀπέρχεσθαι*] *ἀπέρχομαι* MSPE *et ego post eum uado* Lat 3 *γὰρ* om. P 5 *ὅλην* om. Lat *ὅλην αὐτοῦ*] *αὐτοῦ ὅσην* RO *τῆσ ὀργῆσ σαοῦλοσ* tr. MSP *τὴν ὀργὴν σάουλοσ* E 6 *αὐτομόλων*] *de muliere uirum ultro appetentem* Lat *γεγεννημένον* RSP 7 *ἔλεγε* OMS²P² *μήτ᾽*] Dindorf *μηδ᾽* codd. 8 *φρονοῦντα*] *facientes* Lat *μηδὲ*] *μὴ* MSP 9 *μέχρι* MSP¹ 10 **μεταπέμψαι* MSPLat 11 *ἔφη* E **δὲ ἰωνάθου* ROSP 12 *κολάσαι*] *κολάσασθαι* SP 13 *ἐξήνεγκε* O *ἀλλ᾽* MSP *ἐπ᾽*] E *εἰσ* codd. *super* Lat 15 *φανερῶσ* RO 16 *αὐτόχειρα* SP 18 *ἐκπηδῆσαι* RO *ἀποπηδήσασ* E *ἐκπηδήσας — 19 δεῖπνου*] *declinato periculo* Lat **ἀπὸ* om. RO 19 *προσενέγκασθαι*] *facere* Lat *δυνηθεὶς*] *δυνάμενοσ* S 20 *αὐτὸν* ROM *ἑαυτὸν* SP *τοῦ*] *οὐ* RO *τοῦ* om. SP 21 **διενυκτέρευσεν* om. Lat *δ᾽* E 22 *γυμνασόμενος* (*ό* ex *ώ* corr. S) SP²Lat *γυμνασάμενοσ* P¹ *γυμναζόμενοσ* ROME 23 **πρόσεισι* M *ὁ* s. 1 R

ἦν δ' ἠρεμία τῷ Δαυίδῃ παρελθεῖν εἰς ὄψιν αὐτῷ καὶ λόγους. ἀναφανεὶς δ' οὗτος πίπτει πρὸ τῶν Ἰωνάθου ποδῶν καὶ προσκυνῶν σωτῆρα αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ἀπεκάλει. ἀνίστησι δ' ἀπὸ τῆς γῆς αὐ- 241
τόν, καὶ περιπλακέντες ἀλλήλους μακρά τε ἠσπάζοντο καὶ δεδακρυμένα τήν τε ἡλικίαν ἀποθρηνοῦντες αὑτῶν καὶ τὴν ἐφθονημένην ἑταιρίαν καὶ τὸν μέλλοντα διαχωρισμόν, ὃς οὐδὲν αὐτοῖς ἐδόκει θανάτου διαφέρειν. μόλις δ' ἐκ τῶν θρήνων ἀνανήψαντες καὶ μεμνῆσθαι τῶν ὅρκων ἀλλήλοις παρακελευσάμενοι διελύθησαν.

XII. 1. Δαυίδης δὲ φεύγων τὸν βασιλέα καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ 242
θάνατον εἰς Ναβὰν παραγίνεται πόλιν πρὸς Ἀβιμέλεχον τὸν ἀρχιερέα, ὃς ἐπὶ τῷ μόνον ἥκοντα ἰδεῖν καὶ μήτε φίλον σὺν αὐτῷ μήτ' οἰκέτην παρόντα ἐθαύμασε καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ μηδένα εἶναι σὺν αὐτῷ μαθεῖν ἤθελεν. ὁ δὲ πρᾶξιν ἀπόρρητον ἐπιταγῆναι παρὰ 243
τοῦ βασιλέως ἔφησεν, εἰς ἣν συνοδίας αὐτῷ βουλομένῳ λαθεῖν οὐκ ἔδει· τοὺς μέντοι θεράποντας εἰς τόνδε μοι τὸν τόπον ἀπαντᾶν προσέταξα." ἠξίου δὲ λαβεῖν ἐφόδια· φίλου γὰρ αὐτὸν ποιήσειν ἔργον παρασχόντα καὶ πρὸς τὸ προκείμενον συλλαμβανομένου. τυ- 244
χὼν δὲ τούτων ᾔτει καὶ ὅπλον τι μετὰ χεῖρας ῥομφαίαν ἢ δοράτιον· παρῆν δὲ καὶ Σαούλου δοῦλος γένει μὲν Σύρος Δώηγος δὲ ὄνομα τὰς τοῦ βασιλέως ἡμιόνους νέμων· ὁ δ' ἀρχιερεὺς ἔχειν μὲν αὐτὸς οὐδέν τι εἶπε τοιοῦτον, εἶναι δὲ τὴν Γολιάθου ῥομφαίαν, ἣν ἀποκτείνας τὸν Παλαιστῖνον αὐτὸς ἀναθείη τῷ θεῷ. 2. λαβὼν 245

---

§ 240 = 1 Reg. XX 41.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 114. Stephanus Byz. s. *Νόμβα*.

1 *ἦν δ' ἠρεμία — λόγους*] *ut dauid in deserto loco ad faciem loqueretur* Lat *ἦν δ' ἠρεμία*] ὁ (ὁ ex ου corr. P) δ' ἐν ἐρημίᾳ MSP *in deserto loco* Lat *παρελθεῖν*] παρῆλθεν MSP ἦλθεν E *ἀναφανεὶς*] ἅμα φανεὶσ M 2 *ἰωνάθου* θου i. ras. S 4 *ἀλλήλοισ* MSP *μακρὰ κατησπάζοντο* E 5 *τε*] δ' M *αὐτῶν* ROMSP¹ 6 *ἑταιρεῖαν* SP¹ *καὶ*] εἰσ RO 8 **μεμνῆσθαι*] *μεμνημένοισ* i. marg. γρ *καὶ μεμνῆσθαι* M 9 **φυγὼν* M 10 *θάνατον*] *πόλεμον* ROM *Ναβὰν*] ναβὰ EZon ναβαῦν MSP *nauan* Lat *Νόμβα* Steph. Byz. *Ἀβιμέλεχον*] ROEZon *ἀχιμέλεχον* MSP *achimelem* Lat *ἀρχιερέα*] ROEZon *ἱερέα* MSP *sacerdotem* Lat 11 *μητ'*] *μήτε* SP 12 *τὸ αἴτιον* E 13 **παρὰ*] *πρὸσ* MSP 14 *ἔφησεν*] *ἔφη* ME **βουλομένῳ λαθεῖν* om. Lat **βουλομένησ* SP **λαθεῖν*] *μαθεῖν* MSP 16 **προσέταξεν* RO *constituisset* Lat *γὰρ*] *γὰρ ἦν* ROM 17 *τυχὼν*] *τυχόντι* RO 18 **ὅπλον*] *ὅπλων* M *arma* Lat **τι μετὰ χεῖρας*] *si qua essent prae manibus* Lat *ῥομφαίαν ἢ δοράτιον* om. LatE recte ut uid. 19 *γένει μὲν*] *γενόμενοσ* M *Δώηγος*] *δώηκοσ* SPE *doec* Lat *δ'*] *δὲ* ROSP, om. E 20 *δ'*] *δὲ* RSE, om. O *sacerdos* Lat 21 *αὐτὸς*] *αὐτὸν* E *τι* om. E *εἶπέ τι* tr. MSP **ῥομφαίαν*] *lanceam* Lat 22 *τὸν παλαιστῖνον*] *ἐκεῖνον* E *illo* Lat

δὲ ταύτην ὁ Δαβίδης ἔξω τῆς τῶν Ἑβραίων χώρας εἰς Γίτταν διέφυγε τὴν Παλαιστίνων, ἧς Ἄγχους ἐβασίλευεν. ἐπιγνωσθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν τοῦ βασιλέως οἰκετῶν καὶ φανερὸς αὐτῷ γενόμενος μηνυόντων ἐκείνων, ὅτι Δαυίδης ὁ πολλὰς ἀποκτείνας Παλαιστίνων μυριάδας εἴη, δείσας μὴ πρὸς αὐτοῦ θάνῃ καὶ τὸν κίνδυνον ὃν ἐξέφυγε παρὰ Σαούλου παρ' ἐκείνου πειράσῃ προσποιεῖται μανίαν καὶ λύσσαν, ὡς ἀφρὸν κατὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ φερόμενον καὶ τὰ ἄλλα ὅσα συνίστησι μανίαν πίστιν παρὰ τῷ Γίττης βασιλεῖ γενέ-
246 σθαι τῆς νόσου. καὶ τοῖς οἰκέταις ὁ βασιλεὺς προσδυσχεράνας ὡς ἔκφρονα πρὸς αὐτὸν ἀγάγοιεν ἄνθρωπον ἐκέλευσε τὸν Δαυίδην ὡς τάχος ἐκβάλλειν.

247 3. Διασωθεὶς δὲ οὗτος ἐκ τῆς Γίττης εἰς τὴν Ἰούδα παραγίνεται φυλὴν καὶ ἐν τῷ πρὸς Ἀδολλάμῃ πόλει σπηλαίῳ διατρίβων πέμπει πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς δηλῶν αὐτοῖς ἔνθα εἴη. οἱ δὲ μετὰ πάσης συγγενείας ἧκον πρὸς αὐτόν· καὶ τῶν ἄλλων δὲ ὅσοις ἢ χρεία ἦν ἢ φόβος ἐκ Σαούλου τοῦ βασιλέως συνερρύησαν πρὸς αὐτὸν καὶ ποιεῖν τὰ ἐκείνῳ δοκοῦντα ἑτοίμως ἔχειν ἔλεγον. ἐγένοντο
248 δὲ οἱ πάντες ὡσεὶ τετρακόσιοι. θαρρήσας δὲ ὡς καὶ χειρὸς αὐτῷ καὶ συνεργίας ἤδη γεγενημένης ἀπάρας ἐκεῖθεν ἀφικνεῖται πρὸς τὸν τῶν Μωαβιτῶν βασιλέα, καὶ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν προσδεξάμενον ἕως οὗ ἐπὶ τὸ καθ' αὐτὸν τέλος ἔχειν παρεκάλει· κατανεύσαντος δ' αὐτοῦ τὴν χάριν καὶ πάσης τοὺς γονεῖς

---

§ 245 = 1 Reg. XXI 10.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 114 sq.

1 ὁ om. E   δαυΐδησ MSPE   *ἔξω τῆς] *ex omni* Lat   τῶν om. E   Γίτταν] γεθὰν SP γῆτταν E *geth* Lat   διέφυγε] ἔφυγε E   2 Παλαιστίνων] *palaestinae* Lat   ἀγχοὺσ MP ἀγχοῦσ (ante ἀ eras. ut uid. σ S) SE   ἐβασίλευσεν ROME   5 *εἴη] ἤει R   6 πειράσῃ] πειραθῇ SP   μανίαν] μανίαν τε SP   8 ἄλλα] ἄλλα δὲ MSP   μανίασ MSP   Γίττης] γιττῶν M τῶν γιτθῶν SP om. Lat   γενέσθαι] coni. γενήσεσθαι ROM γεγενῆσθαι SP   9 *ὁ βασιλεὺς om. MSP   *προσδυσχερήνασ M   10 πρὸς] παρ' E   ἀγάγοιεν] ἀγάγοι RO[1] ἄγουσι E   11 τάχουσ E   ἐκβάλλειν alterum λ inser. M ἐκβαλεῖν E

12 δ' E   *οὗτος] οὕτωσ SPLat   γήττησ E *geth* Lat   13 Ἀδολλάμῃ] coni. ἀδολλαάμη RO ἀδουλλάμη M ἀδυλλάμη SP ἀδηλάμη E *odallam* Lat   15 πάσης] πάσησ τῆσ E   *δὲ ἄλλων tr. RO   ὅσοι RO   16 χρεία] *odium* Lat

ἦν om. RO   18 δ' οἱ E   ὡσεὶ] ὡσ ME   19 γεγενημένης] προσγεγενημένησ M προσγενομένησ SP *adiectum* Lat   ἀπάιρασ P[2]   20 τῶν om. E   ἑαυτοῦ] αὐτοῦ MSP   21 προσδεξάμενον ν fin. ex σ corr. R   ἕως — τέλος] ἕως ἂν εἴς τι τέλος ἥξει τὰ κατ' αὐτὸν Zon *donec ipse de suo fine cognosceret* Lat   οὗ ἐπὶ] ἂν ἀπογνῶ MSPELat ἂν γνῷ Ernesti   καθ' αὐτὸν] καθ' αὐτῶν M καθ' ἑαυτὸν E κατ' αὐτὸν scribendum uid.   22 δὲ ROSP

τοῦ Δαυίδου τιμῆς παρ᾽ ὃν ἐτύγχανον παρ᾽ αὐτῷ χρόνον ἀξιώ-
σαντος 4. αὐτὸς τοῦ προφήτου κελεύσαντος αὐτὸν τὴν μὲν ἐρημίαν 249
ἐκλιπεῖν, πορευθέντα δ᾽ εἰς τὴν κληρουχίαν τῆς Ἰούδα φυλῆς ἐν
αὐτῇ διάγειν πείθεται καὶ παραγενόμενος εἰς Σάριν πόλιν ἐν αὐτῇ
κατέμενε. Σαοῦλος δ᾽ ἀκούσας ὅτι μετὰ πλήθους ὀφθείη ὁ Δαυί- 250
δης οὐκ εἰς τυχόντα θόρυβον καὶ ταραχὴν ἐνέπεσεν, ἀλλ᾽ εἰδὼς τὸ
φρόνημα τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν εὐτολμίαν οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ μικρὸν ἀνα-
κύψειν ἔργον ἐφ᾽ οὗ κλαύσεσθαι πάντως καὶ πονήσειν ὑπενόησε.
καὶ συγκαλέσας τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας καὶ τὴν φυλὴν ἐξ 251
ἧς αὐτὸς ἦν πρὸς αὑτὸν ἐπὶ τὸν βουνὸν οὗ τὸ βασίλειον εἶχε, καὶ
καθίσας ἐπ᾽ Ἀρούρης, τόπος ἦν τις τιμῆς, πολιτικῆς περὶ αὐτὸν
οὔσης τάξεως σωματοφυλάκων λέγει πρὸς αὐτούς· „ἄνδρες ὁμό-
φυλοι, μέμνησθε μὲν οἶδ᾽ ὅτι τῶν ἐμῶν εὐεργεσιῶν, ὅτι καὶ ἀγρῶν
τινας ἐποίησα δεσπότας καὶ τιμῶν τῶν ἐν τῷ πλήθει καὶ τάξεων
ἠξίωσα. πυνθάνομαι τοιγαροῦν, εἰ μείζονας τούτων δωρεὰς καὶ 252
πλείονας παρὰ τοῦ Ἰεσσαίου παιδὸς προσδοκᾶτε· οἶδα γὰρ ὅτι
πάντες ἐκείνῳ προστέθεισθε τοὐμοῦ παιδὸς Ἰωνάθου αὐτοῦ τε οὕ-
τως φρονήσαντος καὶ ὑμᾶς ταῦτα πείσαντος· οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοὺς 253
ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Δαυίδην αὐτῷ γεγενημένας, οὐδ᾽
ὅτι σύμβουλος μὲν καὶ συνεργὸς Ἰωνάθης ἐστὶ τῶν κατ᾽ ἐμοῦ συν-
τεταγμένων, μέλει δὲ ὑμῶν οὐδενὶ περὶ τούτων, ἀλλὰ τὸ ἀποβη-
σόμενον ἡσυχάζοντες σκοπεῖτε.“ σιωπήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως 254
ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἀπεκρίνατο τῶν παρόντων, Δώηγος δ᾽ ὁ Σύρος

§ 249 = 1 Reg. XXII 5.

ROMSPELat Zonaras I p. 115.

1 ὃν] ὅσον E 2 *αὐτὸς] αὐτὸσ δὲ MS¹PLat 3 ἐκλειπεῖν M δὲ ROSP 4 παραγενόμενος] *de moab reuersus uenit* Lat σάρην SP 5 κατέμενεν S¹P σάουλοσ RME δὲ RE ὁ om. MSPE 7 οὐδὲν — 9 συγκαλέσας] *quia non ex eo paruum sibi timoris onus exurgeret quod et luctum et laborem inferret conuocans* Lat 8 ἐφ᾽] ὑφ᾽ MSP ἐφ᾽ οὗ] ἐφ᾽ ᾧ δὲ coni. πονήσειν] συμπονήσειν RO 9 *ἡγεμόνας καὶ τὴν φυλὴν] *principes tribus* Lat *ἐξ ἧς] ἐξῆσ R 10 αὐτὸν ROMP¹ εἶχε] ἔσχε RO 11 ἐπ᾽ Ἀρούρης] *in segete* Lat τόπος ἦν τις] τόποσ δὲ ἦν τισ οὕτω πρὸσαγορευόμενοσ MSP *sic enim locus ille uocabatur* Lat τιμῆς — 12 αὐτούς] *dum circa eum esset ordo ciuilis pariter et armigeri cunctis ait* Lat 12 τάξεως] τῆσ τάξεωσ SP καὶ τῆς τάξεως Ernesti σωματοφυλάκων] καὶ τῶν σωματοφυλάκων MSP 13 μέμνησθαι O 14 τάξεωσ RO *officia* Lat 15 ἠξίωσα] om. RO *praebui* Lat μείζωνασ ROP 16 ἰεσαίου S¹P¹ 17 *προστέθεισθε εισ i. ras. 3—4 litt. R προστεθήσεσθε O προστίθεσθε SP *consentitis* Lat *παιδὸς] παιδόσ τε RO τε παιδὸσ M αὐτοῦ] τοῦ R τούτου O 18 *ταὐτὰ Ernesti 19 οὐδὲ MSP 21 μέλλει E δ᾽ E περὶ] πε i. ras. R 23 δώηγος ώ ex ό corr. RM δώηκοσ SPE *doec* Lat δὲ MSP

ὁ τὰς ἡμιόνους αὐτοῦ βόσκων εἶπεν, ὡς ἴδοι τὸν Δαυίδην εἰς Ναβὰν πόλιν πρὸς Ἀβιμέλεχον ἐλθόντα τὸν ἀρχιερέα τά τε μέλλοντα παρ' αὐτοῦ προφητεύσαντος μαθεῖν καὶ λαβόντα ἐφόδια καὶ τὴν ῥομφαίαν τοῦ Γολιάθου πρὸς οὓς ἐβούλετο μετὰ ἀσφαλείας προπεμφθῆναι.

255 5. Μεταπεμψάμενος οὖν τὸν ἀρχιερέα καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν γενεὰν Σαοῦλος „τί παθὼν ἐξ ἐμοῦ, εἶπε, δεινὸν καὶ ἄχαρι τὸν Ἰεσσαίου παῖδα προσεδέξω καὶ σιτίων μὲν αὐτῷ μετέδωκας καὶ ὅπλων ὄντι τῆς ἐμῆς βασιλείας ἐπιβούλῳ, τί δὲ δὴ περὶ τῶν μελλόντων ἐχρημάτιζες; οὐ γὰρ δή σε φεύγων ἐμὲ καὶ μισῶν τὸν ἐμὸν
256 οἶκον ἐλάνθανεν.“ ὁ δ' ἀρχιερεὺς οὐκ ἐπ' ἄρνησιν ἐτράπη τῶν γεγονότων, ἀλλὰ μετὰ παρρησίας ταῦτα παρασχεῖν ὡμολόγει οὐχὶ Δαυίδῃ χαριζόμενος, ἀλλ' αὐτῷ· „πολέμιον γὰρ σὸν οὐκ εἰδέναι ἔφασκε, πιστὸν δὲ ἐν τοῖς μάλιστα δοῦλον καὶ χιλίαρχον καὶ τὸ
257 τούτων μεῖζον γαμβρόν τε ἤδη καὶ συγγενῆ. ταῦτα δ' οὐκ ἐχθροῖς παρέχειν τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ τοῖς εὐνοίᾳ καὶ τιμῇ τῇ πρὸς αὐτοὺς ἀρίστοις. προφητεῦσαι δὲ οὐ νῦν πρῶτον αὐτῷ, πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο πεποιηκέναι· φήσαντι δὲ ὑπὸ σοῦ πεμφθῆναι κατὰ πολλὴν σπουδὴν ἐπὶ πρᾶξιν τῷ μηδὲν παρασχεῖν ὧν ἐπεζή-
258 τει σοὶ μᾶλλον ἀντιλέγειν ἢ ἐκείνῳ περὶ αὐτῶν ἐλογιζόμην. διὸ μηδὲν πονηρὸν κατ' ἐμοῦ φρονήσῃς μηδὲ πρὸς ἃ νῦν ἀκούεις Δαυίδην ἐγχειρεῖν πρὸς ταῦτα τὴν τότε μου δοκοῦσαν φιλανθρωπίαν ὑποπτεύσῃς· φίλῳ γὰρ καὶ γαμβρῷ σῷ καὶ χιλιάρχῳ παρέσχον, οὐ πολεμίῳ.“

259 6. Ταῦτα λέγων ὁ ἀρχιερεὺς οὐκ ἔπεισε τὸν Σαοῦλον· δεινὸς γὰρ ὁ φόβος μηδ' ἀληθεῖ πιστεύειν ἀπολογίᾳ· κελεύει δὲ τοῖς ὁπλί-

§ 254 = 1 Reg. XXII 9.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 115.

1 Ναβὰν] ναβαῦν SP νωβὰν M *nauan* siue *naban* Lat 2 **achimelech* Lat *ἀρχιερέα] *sacerdotem* Lat *τε] γε RO 4 *Γολιάθου] *goliae* Lat 6 *ἀρχιερέα] *sacerdotem* Lat 7 *γενεὰν] συγγένειαν M *generationem* Lat εἶπεν ἐξ ἐμοῦ tr. MSP εἶπε δεινὸν ἐξ ἐμοῦ tr. E ἄχαρι τὸν] ἀχάριστον RO 8 *ἰεσσαίου S¹P¹ μὲν om. OE 9 δὲ δὴ] γὰρ δὴ MSP περὶ] καὶ περὶ MSPLat 11 *ἀρχιερεὺς] *sacerdos* Lat 13 αὐτῷ] *regi* Lat σὸν om. E 14 δ' E *μάλλιστα O¹ 15 τε] δὲ O ἤδη ἢ ex εἰ M *pariter* Lat ᾔδειν uel ᾔδη coni. 16 παρέχειν] *praestiti* Lat τοῖς — 17 ἀρίστοις] *ei qui — exhibuit* Lat 17 πολλάκις δὲ] ἀλλὰ καὶ πολλάκισ M 18 δ' E 19 τῷ] coni. ex Lat το codd. 21 φρονήσεισ M Δαυίδην ἐγχειρεῖν om. Lat δαβίδην η ex ει corr. m. rec. O 22 ἐγχειρεῖν om. O 23 καὶ (post γὰρ) i. ras. R σῷ] *regis* Lat 25 δεινὸς γὰρ] ἀλλὰ δεινὸσ μὲν ROM 26 ἀπολογίᾳ] ὁμολογίᾳ RO *confessionem* Lat δὲ] δ' οὖν E

ταις περιστᾶσιν αὐτὸν ἀποκτεῖναι. μὴ θαρρούντων δ' ἐκείνων
αψασθαι τοῦ ἀρχιερέως, ἀλλὰ τὸ θεῖον εὐλαβουμένων μᾶλλον ἢ τὸ
παρακοῦσαι τοῦ βασιλέως, τῷ Σύρῳ Δωήγῳ προστάσσει τὸν φόνον.
καὶ παραλαβὼν ὁμοίους αὑτῷ πονηροὺς ἐκεῖνος ἀποκτείνει τὸν Ἀβι- 260
μέλεχον καὶ τὴν γενεὰν αὐτοῦ· ἦσαν δὲ πάντες ὡσεὶ πέντε καὶ τρια-
κόσιοι. πέμψας δὲ Σαοῦλος καὶ εἰς τὴν πόλιν τῶν ἱερέων Ναβὰν
πάντας τε αὐτοὺς ἀπέκτεινεν οὐ γυναικῶν οὐ νηπίων οὐδ' ἄλλης
ἡλικίας φεισάμενος, αὐτὴν δὲ ἐνέπρησε. διασώζεται δὲ παῖς [εἷς] 261
Ἀβιμελέχου Ἀβιάθαρος ὄνομα. ταῦτα μέντοι συνέβη, καθὼς προ-
εφήτευσεν ὁ θεὸς τῷ ἀρχιερεῖ Ἠλὶ διὰ τὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ δύο
παρανομίας εἰπὼν διαφθαρήσεσθαι τοὺς ἐγγόνους.
7. Σαοῦλος δὲ ὁ βασιλεὺς ὠμὸν οὕτως ἔργον διαπραξάμενος 262
καὶ γενεὰν ὅλην ἀρχιερατικῆς ἀποσφάξας τιμῆς καὶ μήτ' ἐπὶ νη-
πίοις λαβὼν οἶκτον μήτ' ἐπὶ γέρουσιν αἰδῶ, καταβαλὼν δὲ καὶ
τὴν πόλιν, ἣν πατρίδα καὶ τροφὸν τῶν ἱερέων καὶ προφητῶν
αὐτόθι τὸ θεῖον ἐπελέξατο καὶ μόνην εἰς τὸ τοιούτους φέρειν ἄν-
δρας ἀπέδειξε, μαθεῖν ἅπασι παρέσχε καὶ κατανοῆσαι τὸν ἀν-
θρώπινον τρόπον, ὅτι μέχρις οὗ μέν εἰσιν ἰδιῶταί τινες καὶ τα- 263
πεινοὶ τῷ μὴ δύνασθαι χρῆσθαι τῇ φύσει μηδὲ τολμᾶν ὅσα θέ-
λουσιν ἐπιεικεῖς εἰσι καὶ μέτριοι καὶ μόνον διώκουσι τὸ δίκαιον,
καὶ πρὸς αὐτῷ τὴν πᾶσαν εὔνοιάν [τε] καὶ σπουδὴν ἔχουσι τότε,

§§ 259—261 = 1 Reg. XXII 17—20.

ROMSPELat Zonaras I p. 115. Exc. Peiresc.

1 περιστᾶσιν] περισταθεῖσιν ROME παρεστῶσιν αὐτῷ Zon αὐτὸν] αὐτὸν μετὰ τῆσ γενεᾶσ MSPELatZon 3 δωήκω SPE *doech* Lat 4 ὁμοίους αὑτῷ πονηροὺς] *sui malitia similes* Lat ὁμοίως coni. αὐτῶ codd. ἀπέκτεινε E *Ἀβιμέλεχον] ἀχιμέλεχον MS *achimelech* Lat δὲ] δ' οἱ E 5 ὡσεὶ] ὡσ MSPE πέντε καὶ τριακόσιοι] πέντε καὶ ὀγδοήκοντα RO πέντε καὶ ὀγδοήκοντα καὶ τριακόσιοι MSP πεντακόσιοι καὶ τριάκοντα E *trecenti quinque* Lat τριακοσίους ὄντας καὶ πέντε Zon 6 Ναβὰν] νόμβαν M νομβὰν SP νομβὰ E *nauan* Lat 7 τε om. E *οὐδ'] οὐδὲ M οὐχ (ἑτέρας) Zon 8 *αὐτὴν δὲ] αὐτήν τε ed. pr. *eamque* Lat εἷς] om. ROE *unus* Lat 9 *Ἀβιμελέχου] ἀχιμελέχου SMLat *Ἀβιάθαρος] ἀβιάθαρ O *μέντοι] μέντοι γε MSP προεφήτευσεν incip. Exc 10 ἠλεὶ E *heli* Lat δύο] om. E τῶν δύω Exc. 11 εἰπὼν] εἶπε RO, om. Exc *ἐγγόνους] ἐκγόνουσ MSP ἐκγόνουσ αὐτοῦ Exc 12 δὲ] γὰρ Exc 13 ἀρχιερατικὴν Exc τιμῆς om. Exc νιπίοισ Exc 14 καταβαλὼν] καταλαβὼν RO 16 αὐτόθι] om. Lat αὐτὸ coni. μόνην] μένειν RO 17 ἐπέδειξε RO 18 ταπινοὶ P[1] 19 χρῆσθαι om. RO 20 δίκαιον] μέτριόν τε καὶ δίκαιον RO 21 αὐτῷ] coni. αὐτὸ codd. Exc τὴν εὔνοιάν τε καὶ πᾶσαν σπουδὴν tr. M ἔννοιαν Dindorf τε om. RO τότε] τότε δὲ MSPExc

καὶ περὶ τοῦ θείου πεπιστεύκασιν, ὅτι πᾶσι τοῖς γινομένοις ἐν τῷ βίῳ πάρεστι καὶ οὐ τὰ ἔργα μόνον ὁρᾷ τὰ πραττόμενα, ἀλλὰ καὶ
264 τὰς διανοίας ἤδη σαφῶς οἶδεν, ἀφ᾽ ὧν μέλλει ταῦτα ἔσεσθαι· ὅταν δὲ εἰς ἐξουσίαν παρέλθωσι καὶ δυναστείαν, τότε πάντ᾽ ἐκεῖνα μετεκδυσάμενοι καὶ ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς προσωπεῖα τὰ ἤθη καὶ τοὺς τρόπους ἀποθέμενοι μεταλαμβάνουσι τόλμαν ἀπόνοιαν καταφρό-
265 νησιν ἀνθρωπίνων τε καὶ θείων, καὶ ὅτε μάλιστα δεῖ τῆς εὐσεβείας αὐτοῖς καὶ τῆς δικαιοσύνης ἔγγιστα τοῦ φθονεῖσθαι γεγενημένοις καὶ πᾶσι φανεροῖς ἐφ᾽ οἷς ἂν νοήσωσιν ἢ πράξωσι καθεστῶσι, τόθ᾽ ὡς οὐκέτι βλέποντος αὐτοὺς τοῦ θεοῦ ἢ διὰ τὴν
266 ἐξουσίαν δεδιότος οὕτως ἐμπαροινοῦσι τοῖς πράγμασιν. ἃ δ᾽ ἂν ἢ φοβηθῶσιν ἀκούσαντες ἢ μισῶσι θελήσαντες ἢ στέρξωσιν ἀλόγως, ταῦτα κύρια καὶ βέβαια καὶ ἀληθῆ καὶ ἀνθρώποις ἀρεστὰ καὶ τῷ
267 θεῷ δοκοῦσι, τῶν δὲ μελλόντων λόγος αὐτοῖς οὐδὲ εἷς· ἀλλὰ τιμῶσι μὲν [τοὺς] πολλὰ ταλαιπωρήσαντας, τιμήσαντες δὲ φθονοῦσι, καὶ παραγαγόντες εἰς ἐπιφάνειαν οὐ ταύτης ἀφαιροῦνται μόνον τοὺς τετυχηκότας, ἀλλὰ διὰ ταύτην καὶ τοῦ ζῆν ἐπὶ πονηραῖς αἰτίαις καὶ δι᾽ ὑπερβολὴν αὐτῶν ἀπιθάνοις· κολάζουσι δ᾽ οὐκ ἐπ᾽ ἔργοις δίκης ἀξίοις, ἀλλ᾽ ἐπὶ διαβολαῖς καὶ κατηγορίαις ἀβασανίστοις, οὐδ᾽ ὅσους ἔδει τοῦτο παθεῖν, ἀλλ᾽ ὅσους ἀποκτεῖναι δύ-
268 νανται. τοῦτο Σαοῦλος ἡμῖν ὁ Κείσου παῖς, ὁ πρῶτος μετὰ τὴν ἀριστοκρατίαν [καὶ] τὴν ἐπὶ τοῖς κριταῖς πολιτείαν Ἑβραίων βασι-

---

ROMSP Lat Exc. Peiresc. Suidas s. *ἐμπαροινοῦντες*.

3 *μέλλοι* M *ταῦτ᾽* MSP 5 *σκηνῇ* ROMExc *προσωπεῖα τὰ ἤθη*] *uultus et mores* Lat 6 *ἀποθέμενοι*] *ἀποσάμενοι* Exc *τόλμην* RO 8 *καὶ τῆς*] *καὶ τοῖσ* O *φθονεῖσθαι*] *φοβεῖσθαι* O 9 *πράξωσι*] *πράξεσι* O 10 *διὰ*] *νὴ Δία* coni. 11 *οὕτως — πράγμασιν* exhibet Suid *πράγμασι* Exc *ἂν ἢ*] *ἂν* Exc *ἃ δ᾽ ἂν* — 14 *δοκοῦσιν*] *et quidquid aut audire metuunt aut odio habent respuunt, quae autem inrationabiliter diligunt haec rata firma uera et hominibus placita simul et deo credunt* Lat 12 *μισῶσι*] *μισήσωσι* MSPExc *μισήσωσιν ἐθελήσαντεσ* SP ante *θελήσαντες* lacuna statuenda 13 *τῷ* om. MSP 14 *δοκῶσι* O ante *ἀλλὰ* aliquid excidisse uid. 15 *τοὺς* om. ROMExc *ταλαιπωρήσαντεσ* MExc *τιμήσαντεσ εσ* ex *ασ* corr. R 16 *καὶ*] *κἂν* M *παραγαγόντεσ ό* ex *ώ* S *ἐπιφάνειαν*] *ἐπιφάνιαν* RO *medium* Lat 17 *ἀλλὰ*] *τὴν ἐπιφάνειαν ἀλλὰ* Exc *ἀλλὰ* — 18 *ἀπιθάνοις*] *sed per calumniam etiam uita eos priuare nituntur* Lat 18 *ἀπιθάνωσ* ROMExc *κολάζουσι δ᾽*] *κολάζουσιν* ROMExc 20 *οὐδ᾽ οὕσουσ* Exc *ὅσους*] *οὓς* coni. *ἔδει*] *δεῖ* MSPExc *oportet* Lat *ἀποκτεῖναι δύνανται*] *nituntur ulcisci* Lat *δύναται* RO 21 *Κείσου*] *κεισαίου* M *κησαίου* P *κισαίου* SExc *cis* Lat *μετὰ* — 22 *πολιτείαν*] *post illam optimam ducum rempublicam* Lat 22 *ἀριστοκράτειαν* OM² *ἀριστοκράτουσ* Exc *καὶ* om. RO *καὶ — πολιτείαν* fort. spuria

*λεύσας, φανερὸν πεποίηκε τριακοσίους ἀποκτείνας ἱερέας καὶ προ-
φήτας ἐκ τῆς πρὸς Ἀβιμέλεχον ὑποψίας, ἐπικαταβαλὼν δὲ αὐτοῖς
καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν ἐν τρόπῳ τινὶ ναὸν σπουδάσας ἱερέων καὶ
προφητῶν ἔρημον καταστῆσαι τοσούτους μὲν ἀνελών, μεῖναι δ' ἐάσας
οὐδὲ τὴν πατρίδα αὐτῶν πρὸς τὸ καὶ μετ' ἐκείνους ἄλλους γε-
νέσθαι.*
8. *Ὁ δ' Ἀβιάθαρος ὁ τοῦ Ἀβιμελέχου παῖς ὁ μόνος δυνη-* 269
*θεὶς ἐκ τοῦ γένους τῶν ὑπὸ τοῦ Σαούλου φονευθέντων ἱερέων
φυγὼν πρὸς Δαυίδην τὴν τῶν οἰκείων αὐτοῦ συμφορὰν ἐδήλωσε
καὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἀναίρεσιν. ὁ δ' οὐκ ἀγνοεῖν ἔφη ταῦτα περὶ* 270
*αὐτοὺς ἐσόμενα ἰδὼν τὸν Δώηγον· ὑπονοῆσαι γὰρ διαβληθήσεσθαι
πρὸς αὐτοῦ τὸν ἀρχιερέα τῷ βασιλεῖ, καὶ τῆς ἀτυχίας ταύτης αὐ-
τοῖς αὑτὸν ᾐτιᾶτο. μένειν δ' αὐτόθι καὶ σὺν αὐτῷ διατρίβειν ὡς
οὐκ ἐν ἄλλῳ τόπῳ λησόμενον οὕτως ἠξίου.*
XIII. 1. *Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀκούσας ὁ Δαυίδης τοὺς* 271
*Παλαιστίνους ἐμβεβληκότας εἰς τὴν Κιλλανῶν χώραν καὶ ταύτην
διαρπάζοντας δίδωσιν ἑαυτὸν στρατεύειν ἐπ' αὐτοὺς τοῦ θεοῦ διὰ
τοῦ προφήτου πυθόμενος εἰ ἐπιτρέπει νίκην. τοῦ δὲ σημαίνειν
φήσαντος ἐξώρμησεν ἐπὶ τοὺς Παλαιστίνους μετὰ τῶν ἑταίρων καὶ
φόνον τε αὐτῶν πολὺν ἐξέχεε καὶ λείαν ἤλασεν. καὶ παραμείνας* 272
*τοῖς Κιλλανοῖς ἕως οὗ τὰς ἅλως καὶ τὸν καρπὸν συνεῖλον ἀδεῶς
Σαούλῳ τῷ βασιλεῖ μηνύεται παρ' αὐτοῖς ὤν· τὸ γὰρ ἔργον καὶ
τὸ κατόρθωμα οὐκ ἔμεινε παρ' οἷς ἐγένετο, φήμῃ δ' ἐπίπαν εἴς*

§ 269 = 1 Reg. XXII 20.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 115. Exc. Peiresc.

1 *πεποίηκεν* S[1]P[1]Exc *ϊερεῖσ* Exc 2 *achimelech* Lat 3 *τὸν*] *τὴν* O· *ἐν* spurium **ναὸν*] *deum* Lat 4 *δὲ* MSPExc 5 *καὶ*] *κἂν* SP 7 *achimelech* Lat *μόνος δυνηθεὶς*] *μόνοσ διασωθῆναι δυνηθεὶσ* MSPExc *δια-σωθεὶσ* E *qui solus fuerat — ereptus* Lat 8 *τοῦ* om. MSPExc 9 *αὐτῶ* E 10 *ἀγνοεῖν*] *ignorasse* Lat *ταῦτα*] *ταῦτα τὰ* RO 11 *ἰδὼν*] *sed uidens* Lat *Δώηγον*] *δώηγκον* M *δώηκον* SPExc *doec* Lat *γὰρ* om. Lat, quo auctore melius post *ἰδὼν* remittetur 13 *αὑτὸν*] om. Exc *αὐτὸν* ROMP[1] *μένειν*] coni. *τὸ μένειν* codd. Exc 14 *ἠξίου* fin. Exc 16 **ἐμβεβλημένουσ* RO *κιλλάνων* RO *κιλανῶν* S *σϊ κελανῶν* E *cillanorum* Lat 17 *δίδωσιν — αὐ-τοὺς* om. Lat *ἑαυτῶν* S[1] *ἑαυτῶ* M *τοῦ θεοῦ διὰ*] ROLat *εἰ ὁ θεὸσ παρὰ* MSP 18 *εἰ*] om. MSP *si* Lat 20 *ἐξέχεε*] *ἔθετο* E *ἥλασεν* R *ἥλασε* O *ἤλασε·* SP *ἤλασε* ME 21 *κιλλανοῖσ ι* corr. M *κιλλάνοισ* RO *σι κελανοῖσ* E *cel-lanos* Lat *ἅλως*] *ἅλω* codd., post *ἅλω*| spatium uacuum 3 litt. M *ἁλώνας* ed. pr. *συνεῖλον*] *συνήλισαν* E 22 **τῷ*] *δὲ τῶ* M 23 *κατώρθωμα* R *οὐκ ἔμεινε*] *οὐ κἔμεινε γέγονε* M *φήμῃ*] Ernesti *φήμη* codd. *ἐπὶ πᾶν* MSP

τε τὰς τῶν ἄλλων ἀκοὰς καὶ πρὸς τὰς τοῦ βασιλέως διεκομίσθη
273 αὑτό τε συνιστάνον καὶ τὸν πεποιηκότα. χαίρει δὲ Σαοῦλος ἀκού-
σας ἐν Κίλλα τὸν Δαυίδην, καί „θεὸς ἤδη χερσὶ ταῖς ἐμαῖς ὑπ-
έθετο αὐτόν, εἰπών, ἐπεὶ καὶ συνηνάγκασεν ἐλθεῖν εἰς πόλιν τείχη
καὶ πύλας καὶ μοχλοὺς ἔχουσαν“, τῷ λαῷ παντὶ προσέταξεν ἐπὶ
τὴν Κίλλαν ἐξορμῆσαι καὶ πολιορκήσαντι καὶ ἑλόντι τὸν Δαυίδην
274 ἀποκτεῖναι. ταῦτα δὲ αἰσθόμενος ὁ Δαυίδης καὶ μαθὼν παρὰ τοῦ
θεοῦ, ὅτι μείναντα παρ᾽ αὐτοῖς οἱ Κιλλῖται ἐκδώσουσι τῷ Σαούλῳ,
παραλαβὼν τοὺς τετρακοσίους ἀπῆρεν ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὴν
ἔρημον ἐπάνω τῆς Ἐνγεδὼν λεγομένης. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἀκού-
σας αὐτὸν πεφευγότα παρὰ τῶν Κιλλιτῶν ἐπαύσατο τῆς ἐπ᾽ αὐ-
τὸν στρατείας.
275 2. Δαυίδης δὲ ἐκεῖθεν ἄρας εἴς τινα τόπον Καινὴν καλουμένην
τῆς Ζιφήνης παραγίνεται, εἰς ὃν Ἰωνάθης ὁ τοῦ Σαούλου παῖς
συμβαλὼν αὐτῷ καὶ κατασπασάμενος θαρρεῖν τε καὶ χρηστὰς περὶ
τῶν μελλόντων ἔχειν ἐλπίδας παρεκάλει καὶ μὴ κάμνειν τοῖς παρ-
οῦσι· βασιλεύσειν γὰρ αὐτὸν καὶ πᾶσαν τὴν Ἑβραίων δύναμιν ἕξειν
ὑφ᾽ ἑαυτῷ, φιλεῖν δὲ τὰ τοιαῦτα σὺν μεγάλοις ἀπαντᾶν πόνοις.
276 πάλιν δ᾽ ὅρκους ποιησάμενος τῆς εἰς ἅπαντα τὸν βίον πρὸς ἀλ-
λήλους εὐνοίας καὶ πίστεως καὶ τὸν θεὸν μάρτυρα καλέσας, ὧν
ἐπηράσατο αὐτῷ παραβάντι τὰ συγκείμενα καὶ μεταβαλλομένῳ πρὸς
τἀναντία, τὸν μὲν αὐτόθι καταλείπει μικρὰ τῶν φροντίδων καὶ τοῦ
277 δέους ἐπικουφίσας, αὐτὸς δὲ πρὸς αὐτὸν ἐπανέρχεται. οἱ δὲ Ζι-
φηνοὶ χαριζόμενοι τῷ Σαούλῳ μηνύουσιν αὐτῷ παρ᾽ αὐτοῖς δια-
τρίβειν τὸν Δαυίδην καὶ παραδώσειν ἔφασαν ἐπ᾽ αὐτὸν ἐλθόντι·

§ 272 = 1 Reg. XXIII 7.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 115 sq. Stephanus Byz. s. *Ξιφήνη*.

1 *διεκομίσθη*] *δὲ ἐκομίσθη* M 2 *αὑτό — πεποιηκότα* om. Lat *αὑτό* Dindorf *αὐτό* codd. *συνίστανον* ROP 3 *κιλλᾶ* SP *cella* Lat 4 *αὐτόν* om. O 6 *Κίλλαν*] *κελανῶν* E *cellam* Lat *ἑλόντι*] *λαβόντι* E 7 *δ᾽* MSPE 8 *Κιλλῖται*] *celitae* Lat 9 **ἀπῆιρεν* SP *εἰς τὴν ἔρημον* — 10 *λεγομένης*] *in desertum gedon* Lat 10 *Ἐνγεδὼν*] *ἐνγελαῒν* MS *ἐνγαλαῒν* P 11 *τῶν Κιλλιτῶν*] *cella* Lat 13 *Καινὴν*] *κενὴν* ROSPE *noua* Lat 14 *Ζιφήνης*] *ζηφίνησ* R *ζιφίνησ* POE *zifin* Lat *Ξιφήνης* Steph. Byz. 16 **ἐλπίδασ ἔχειν* tr. M 17 *βασιλεύειν* RO *ἕξειν*] *ἔχειν* ROSP 18 *ἑαυτῷ*] *αὐτῶ* M *φιλεῖ* RO 19 *ποιησάμενοι* (*οι* ex *οσ* corr.) S 20 *μάρτυρα*] *testem ionathas* Lat *ὧν*] *ὃν* ROM 21 *αὐτῶ* codd. *μεταβαλομένῳ* Bekker 23 *ἐπικουφήσασ* RO *αὐτὸς δὲ*] *αὐτὸν ὁ δὲ* RO *ipse* Lat *πρὸσ αὐτὸν* ROMSP¹ *ad saul* Lat *Ζιφηνοὶ*] *ζιφῖνοι* M *ζηφῖνοι* RO *ζιφινοὶ* E *ziphei* Lat *Ξιφηναῖοι* Steph. Byz. 24 **αὑτοῖσ* ex *αὐτοῖσ* corr. P

καταληφθέντων γὰρ τῶν τῆς Ζιφηνῆς στενῶν οὐκ εἶναι φυγεῖν
αὐτὸν πρὸς ἄλλους. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπῄνεσεν αὐτοὺς χάριν ἔχειν 278
ὁμολογήσας τὸν ἐχθρὸν αὐτῷ μεμηνυκόσι, καὶ οὐκ εἰς μακρὰν ἀμεί-
ψεσθαι τῆς εὐνοίας ὑποσχόμενος αὐτοὺς ἔπεμψε τοὺς ζητήσοντας
τὸν Δαυίδην καὶ τὴν ἐρημίαν ἐξερευνήσοντας, αὐτὸς δ' ἀκολου-
θήσειν ἀπεκρίνατο. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὴν θήραν καὶ τὴν σύλληψιν 279
τοῦ Δαυίδου προῆγον τὸν βασιλέα σπουδάζοντες μὴ μόνον αὐτῷ
μηνῦσαι τὸν ἐχθρὸν [αὐτῷ τὴν εὔνοιαν], ἀλλὰ καὶ τῷ παρασχεῖν
αὐτὸν εἰς ἐξουσίαν φανερωτέραν καταστῆσαι· διήμαρτον δὲ τῆς
ἀδίκου καὶ πονηρᾶς ἐπιθυμίας, οἳ μηδὲν κινδυνεύειν ἔμελλον ἐκ τοῦ
μὴ ταῦτ' ἐμφανίσαι τῷ Σαούλῳ, διὰ δὲ κολακείαν καὶ κέρδους 280
προσδοκίαν παρὰ τοῦ βασιλέως ἄνδρα θεοφιλῆ καὶ παρὰ δίκην
ζητούμενον ἐπὶ θανάτῳ καὶ λανθάνειν δυνάμενον διέβαλλον καὶ
παραδώσειν ὑπέσχοντο· γνοὺς γὰρ ὁ Δαυίδης τὴν τῶν Ζιφηνῶν
κακοήθειαν καὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἔφοδον ἐκλείπει μὲν τὰ στενὰ
τῆς ἐκείνων χώρας, φεύγει δὲ ἐπὶ τὴν μεγάλην πέτραν τὴν οὖσαν
ἐν τῇ Σίμωνος ἐρήμῳ.

3. Ὥρμησεν δὲ ἐπ' ἐκείνην διώκειν Σαοῦλος· κατὰ γὰρ τὴν 281
ὁδὸν ἀναχωρήσαντα ἐκ τῶν στενῶν μαθὼν τὸν Δαυίδην ἐπὶ τὸ
ἕτερον μέρος τῆς πέτρας ἀπῆρεν. ἀντιπεριέσπασαν δὲ τὸν Σαοῦ-
λον ἀπὸ τῆς διώξεως τοῦ Δαυίδου μέλλοντος ἤδη συλλαμβάνεσθαι
Παλαιστῖνοι πάλιν ἐπὶ τὴν Ἑβραίων ἐστρατευκέναι χώραν ἀκου-
σθέντες· ἐπὶ γὰρ τούτους ἀνέστρεψε φύσει πολεμίους ὄντας αὐτοὺς

§ 278 = 1 Reg. XXIII 21.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 116.

1 ζιφήνησ MP ζηφίνησ RO ζιφίνησ S *ziphinorum* Lat φυγεῖν αὐτὸν] φυγὴν αὐτῷ SP φυγεῖν αὐτῷ M 2 ἄλλουσ ο ex η corr. S 3 ἀμείψεσθαι coni. ἀμείψασθαι codd. et ut uid. Lat 4 ἔπεμψεν E *ζητήσοντασ ο ex α corr. P 5 ἐρημίαν] ἑρμηνείαν RO 6 ἀπεκρίνετο E 7 σπουδάζοντες — 9 καταστῆσαι] *studentes fauore suo non solum nuntiare inimicum sed etiam manifeste eum in regia potestate contradere* Lat σπουδάζοντασ RO αὐτῷ] τῷ MSP 8 αὐτῷ τὴν εὔνοιαν om. RO, ponenda sunt u. 9 post καταστῆσαι τῷ] τὸ M 9 καταστήσειν ROM 11 ταῦτα MSP Σαούλῳ] σαούλω φιλοτιμίασ M 12 προσδοκίαν] ἐπιθυμίαν τε καὶ προσδοκίαν SP 13 διέβαλον S 14 γὰρ] δὲ E *autem* Lat *Ζιφηνῶν] ζηφίνων RO ζιβηνῶν (φ) M *ziphinorum* Lat 16 δ' MSPE 17 *Σίμωνος] *simonis* Lat Μαὰν Zon 18 ὥρμησε MS² δ' MSE 19 ἀναχωρήσαντα — 20 ἀπῆρεν] *dauid ab illis angustiis discessisse quasi ad aliam petrae partem, et cum saul ex alia parte consisteret* Lat 20 ἕτερον ν i. ras. S ἀντιπεριέστησαν E 22 Παλαιστῖνοι] παλαιστινοὶ αι i. ras., ι ex ῖ corr. P οἱ παλαιστηνοὶ E τὴν] τῶν (τὴν) M 24 τούτοισ E

ἀμύνασθαι κρίνας ἀναγκαιότερον, ἢ τὸν ἴδιον σπουδάζοντα λαβεῖν
ἐχθρὸν ὑπεριδεῖν τὴν γῆν κακωθεῖσαν.
282 4. Καὶ Δαυίδης μὲν οὕτως ἐκ παραλόγου τὸν κίνδυνον δια-
φυγὼν εἰς τὰ στενὰ τῆς Ἐγγεδηνῆς ἀφικνεῖται· Σαούλῳ δὲ ἐκβα-
λόντι τοὺς Παλαιστίνους ἧκον ἀπαγγέλλοντές τινες τὸν Δαυίδην ἐν
283 τοῖς Ἐγγεδηνῆς διατρίβειν ὅροις. λαβὼν δὲ τρισχιλίους ἐπιλέκτους
ὁπλίτας ἐπ᾽ αὐτὸν ἠπείγετο, καὶ γενόμενος οὐ πόρρω τῶν τόπων
ὁρᾷ παρὰ τὴν ὁδὸν σπήλαιον βαθὺ καὶ κοῖλον εἰς πολὺ καὶ μῆκος
ἀνεῳγὸς καὶ πλάτος, ἔνθα συνέβαινε τὸν Δαυίδην μετὰ τῶν τετρα-
κοσίων κεκρύφθαι· ἐπειγόμενος οὖν ὑπὸ τῶν κατὰ φύσιν εἴσεισιν
284 εἰς αὐτὸ μόνος θεαθεὶς ὑπό τινος τῶν μετὰ Δαυίδου· καὶ φρά-
σαντος τοῦ θεασαμένου πρὸς τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ παρὰ τοῦ θεοῦ
καιρὸν ἔχειν ἀμύνης καὶ συμβουλεύοντος τοῦ Σαούλου ἀποτεμεῖν
τὴν κεφαλὴν καὶ τῆς πολλῆς ἄλης αὐτὸν ἀπαλλάξαι καὶ ταλαιπω-
ρίας, ἀναστὰς ἀναίρει μὲν τὴν κροκύδα τοῦ ἱματίου μόνον οὗ Σα-
οῦλος ἀμπείχετο, μετανοήσας δ᾽ εὐθὺς „οὐ δίκαιον, εἶπε, φονεύειν
τὸν αὐτοῦ δεσπότην, οὐδὲ τὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ βασιλείας ἀξιωθέντα·
καὶ γὰρ εἰ πονηρὸς οὗτος εἰς ἡμᾶς, ἀλλ᾽ οὐκ ἐμὲ δεῖ τοιοῦτον εἶναι
285 πρὸς αὐτόν.“ τοῦ δὲ Σαούλου τὸ σπήλαιον ἐκλιπόντος προελθὼν
ὁ Δαυίδης ἔκραγεν ἀκοῦσαι τὸν Σαοῦλον ἀξιῶν. ἐπιστραφέντος δὲ
τοῦ βασιλέως προσκυνεῖ τε αὐτὸν πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ὡς ἔθος,
καί φησιν· „οὐ πονηροῖς, ὦ βασιλεῦ, καὶ ψευδεῖς πλάττουσι δια-
βολὰς παρέχοντα δεῖ τὰς ἀκοὰς χαρίζεσθαι μὲν ἐκείνοις τὸ πιστεύ-
ειν αὐτοῖς, εἰς δὲ τοὺς φιλτάτους ὑπονοίας ἔχειν, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις

§ 282 = 1 Reg. XXIV 1.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 116.

2 κακοθεῖσαν RO 4 ἐνγεδήνησ RO ἐνγηδηνησ M ἐγγηδηνῆσ SP ἐγγιδη-νῆσ E *ingad* Lat δ᾽ E ἧκον] ἦλθον E ἀπαγγέλοντεσ S¹PE ἐν τοῖς — 6 ὅροις] *ingad montibus* Lat 6 Ἐγγεδηνῆς] Dindorf ἐγγεδηνοῖς R ἐνγεδη-νοῖσ O ἐγγηδηνοῖσ S¹P ἐγγηδηνῆσ S² γηδηνοῖσ M ἐγγιδίνησ E δὲ] οὖν E ἐπιλέκτους ὁπλίτας] ὁπλίτασ ἐπιλέκτουσ MSP ὁπλίτασ E *armatorum* Lat 9 ἀνεωγὸσ εω i. ras. 1 litt. S ἔνθεν E 10 *εἴσισιν RO φύσιν εἴσισιν (σιν εἴσ i. ras. 3 litt. m. 1) O 11 θεαθεὶς] θεαθεὶσ δ᾽ (δὲ M) MSPE *ὑπό τινος] ὑφ᾽ ἑνὸσ M 13 ἔχειν] εὑρεῖν E 14 ἄλης] ἄλλησ ROM αὐτὸν ROMP¹ καὶ om. RO 15 ἀναίρει] **** ρεῖ (ante ρεῖ 4 litt. euan.) M ἀπο-τέμνει SPE *abscindit* Lat μὲν] λάθρα E κροκύδα] πτέρυγα MSPEZon *sum-mitatem* Lat Σαοῦλος] ὁ σαοῦλοσ MSP 16 ἀμπείχετο] ἀμπήχετο RO ἠμ-πείχετο ἠ i. ras. 2 P 17 αὐτοῦ ROMS¹P¹ 18 πονηρὸς] *malignus exsistat* Lat ἐμὲ οὐ δεῖ tr. P 19 *ἐκλείποντοσ RO ἐκλειπόντοσ M προελθὼν] E προσελθὼν codd. *accedens* Lat προελήλυθε Zon 20 ἔκραγεν] ἔκραξεν SP ἀν-έκραγεν E *exclamauit* Lat τὸν om. M 22 ψευδεῖς] ψευδέσι E ψευδέσι σι i. ras. m. rec. S 23 δεῖ] δεῖ σε SP 24 εἰς δὲ τοὺς] (εἰ i. ras. 1) O εἰ δὲ τοὺσ R τοὺσ δὲ MSPLat ὑπονοίας] δι᾽ ὑπονοίασ MSPLat

σκοπεῖν τὴν ἁπάντων διάθεσιν. διαβολὴ μὲν γὰρ ἀπατᾷ, σαφὴς 286 δ' ἀπόδειξις εὐνοίας τὰ πραττόμενα· καὶ λόγος μὲν ἐπ' ἀμφότερα πέφυκεν ἀληθής τε καὶ ψευδής, τὰ δὲ ἔργα γυμνὴν ὑπ' ὄψει τὴν διάνοιαν τίθησιν. ἴσθι τοίνυν ἐκ τούτων καλῶς ἔχειν με πρὸς σὲ 287 καὶ τὸν σὸν οἶκον ἐμοὶ πιστεῦσαι δεῖ, καὶ μὴ τοῖς κατηγοροῦσιν ἃ μήτε εἰς νοῦν ἐβαλόμην μήτε δύναται γενέσθαι προσθέμενον μεταδιώκειν τὴν ἐμὴν ψυχὴν καὶ μηδὲν μήθ' ἡμέρας μήτε νυκτὸς ἔχειν διὰ φροντίδος ἢ τὴν ἐμὴν ἀναίρεσιν, ἣν ἀδίκως μεταπορεύῃ· πῶς 288 γὰρ οὐχὶ ψευδῆ περὶ ἐμοῦ δόξαν εἴληφας ὡς ἀποκτεῖναί σε θέλοντος; ἢ πῶς οὐκ ἀσεβεῖς εἰς τὸν θεὸν ἄνθρωπον τήμερον αὐτῷ τιμωρῆσαι δυνάμενον καὶ παρὰ σοῦ λαβεῖν δίκην καὶ μὴ θελήσαντα μηδὲ τῷ καιρῷ χρησάμενον, ὃν εἰ σοὶ κατ' ἐμοῦ περιέπεσεν οὐκ ἂν αὐτὸς παρῆκας, διαχρήσασθαι ποθῶν καὶ νομίζων πολέμιον; ὅτε 289 γάρ σου τὴν πτέρυγα τοῦ ἱματίου ἀπέτεμον, τότε σου καὶ τὴν κεφαλὴν ἠδυνάμην." ἐπιδείξας δὲ τὸ ῥάκος ἰδεῖν πιστεύειν παρεῖχεν. „ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀπεσχόμην δικαίας ἀμύνης, φησί, σὺ δὲ μῖσος ἄδικον οὐκ αἰδῇ κατ' ἐμοῦ τρέφων. ὁ θεὸς ταῦτα δικάσειε καὶ τὸν ἑκατέρου τρόπον ἡμῶν ἐλέγξειε." Σαοῦλος δὲ ἐπὶ τῷ παραδόξῳ 290 τῆς σωτηρίας θαυμάσας καὶ τὴν τοῦ νεανίσκου μετριότητα καὶ φύσιν ἐκπλαγεὶς ἀνῴμωξε· τὸ δ' αὐτὸ κἀκείνου ποιήσαντος αὐτὸν εἶναι δίκαιον στένειν ἀπεκρίνατο· „σὺ μὲν γάρ, φησίν, ἀγαθῶν αἴτιος ἐμοὶ γέγονας, ἐγὼ δὲ σοὶ συμφορῶν. ἐπεδείξω δὲ σήμερον τὴν ἀρχαίων ἔχοντα σαυτὸν δικαιοσύνην, οἳ τοὺς ἐχθροὺς ἐν ἐρημίᾳ λαβόντες σῴζειν παρήγγελλον. πέπεισμαι δὴ νῦν, ὅτι 291

§ 286 = 1 Reg. XXIV 10.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 116 sq.

1 διαβολὴ] διαβὰσ RO ἀπατᾷ] ἅπαντα RO *multorum est* Lat 2 δ' ἀπόδειξισ (δ' ἀ i. ras. ex ἀ m. 1) R ἀπόδειξισ ισ ex ησ SP λόγος] ὁ λόγοσ RO λόγουσ S[1] ἐπ' ἀμφοτέρων RO 3 ψεῦδοσ RO δ' MSP ὑπ'] ἐπ' MSP 4 τίθησι MS[2]P[2] ἴσθι] om. MSP *considera* Lat καλῶς ἔχειν με] *qualis ego — sim* Lat 5 ἐμοὶ] *et quia mihi* Lat ἃ μήτε] ἅματ' RO 6 προσθέμενον] *cur apponis* Lat μεταδιώκειν] διώκειν MSP 7 μηθὲν SP 9 οὐχὶ om. MSP περὶ ἐμοῦ δόξαν ψευδῆ tr. SP ἀποκτεῖνε R 10 εἰς om. MO αὐτῶ ROMSP[1] 12 καιρῷ] καιρῶ τούτω SP χρησάμενον M ὃν om. RO σοὶ] σὺ (s. οι) S 13 αὐτὸς] αὐτὸν RO αὐτὸς παρῆκας] *sic abiens praeterisses* Lat καὶ om. M νομίζον R 14 πτέρυγα] *partem* Lat ἀπέτεμνον E σου om. P fort. recte 15 *ἐδυνάμην SP 16 *ἄδικον ν ex σ M 17 τρέφων] E φέρων codd. *habere* Lat ὁ om. MSPE 18 δ' E 19 με||μετριότητα R 20 *ἀνοίμωξε RO[1] 21 στένειν] *cum gemitu* Lat 22 *ἐμοὶ] μοι MSP σήμερον] καὶ σήμερον SPE 23 ἀρχαίων] ἀρχαίαν M ἐκείνων ἀρχαίαν SP *priscorum* Lat ἔχοντασ αὐτὸν M 24 δὴ νῦν] γοῦν E

σοὶ τὴν βασιλείαν ὁ θεὸς φυλάττει καὶ περιμένει σε τὸ πάντων
τῶν Ἑβραίων κράτος. δός δέ μοι πίστεις ἐνόρκους μή μου τὸ γένος
ἐξαφανίσαι μηδ' ἐμοὶ μνησικακοῦντα τοὺς ἐμοὺς ἐγγόνους ἀπολέσαι,
τηρῆσαι δέ μοι καὶ σῶσαι τὸν οἶκον.“ ὀμόσας δὲ καθὼς ἠξίωκε
Δαυίδης Σαοῦλον μὲν εἰς τὴν ἰδίαν ἀπέλυσε βασιλείαν, αὐτὸς δὲ
μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ εἰς τὴν Μασθηρῶν ἀνέβη στενήν.
292 5. Ἀποθνήσκει δὲ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν καὶ Σαμουῆλος ὁ
προφήτης, ἀνὴρ οὐ τῆς τυχούσης ἀπολαύων παρὰ τοῖς Ἑβραίοις τι-
μῆς· ἐνεφάνισε γὰρ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ πλήθους πρὸς
αὐτὸν εὔνοιαν τὸ πένθος, ὃ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁ λαὸς ἤγετο, καὶ ἡ
περὶ τὴν ταφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν τῶν νομιζομένων ἀναπλήρωσιν φιλο-
293 τιμία τε καὶ σπουδή. θάπτουσι γὰρ αὐτὸν ἐν τῇ πατρίδι Ἀρμεθᾶ
καὶ ἐπὶ πολλὰς πάνυ ἡμέρας ἔκλαυσαν, οὐ κοινὸν τοῦτο πάσχοντες
ὡς ἐπ' ἀλλοτρίου τελευτῇ, ὡς οἰκεῖον δ' ἕκαστος ἴδιον ποθῶν.
294 ἐγένετο δ' ἀνὴρ δίκαιος καὶ χρηστὸς τὴν φύσιν καὶ διὰ τοῦτο μά-
λιστα φίλος τῷ θεῷ. ἦρξε δὲ καὶ προέστη τοῦ λαοῦ μετὰ τὴν
Ἠλεὶ τοῦ ἀρχιερέως τελευτὴν μόνος μὲν ἔτη δώδεκα, μετὰ δὲ Σα-
ούλου τοῦ βασιλέως δέκα πρὸς τοῖς ὀκτώ. καὶ τὰ μὲν περὶ Σαμου-
ῆλον οὕτω πέρας ἔσχεν.
295 6. Ἦν δέ τις τῶν Ζιφηνῶν ἐκ πόλεως Ἐμμᾶν πλούσιος καὶ
πολυθρέμματος· τρισχιλίων μὲν γὰρ αὐτῷ ποίμνη προβάτων ἐνέ-
μετο, χιλίων δ' αἰγῶν. ταῦτα Δαυίδης ἀσινῆ τηρεῖν τε καὶ ἀβλαβῆ
παρήγγελλε τοῖς σὺν αὐτῷ καὶ μήτε ὑπὸ ἐπιθυμίας μήτε ὑπὸ ἐν-
δείας μήτε ὑπὸ τῆς ἐρημίας καὶ τοῦ δύνασθαι λανθάνειν κατα-

---

§ 291 = 1 Reg. XXIV 21.

ROMSPE Lat ExcPeiresc Zonaras I p. 117.

1 * ὁ θεὸσ τὴν βασιλείαν tr. P 2 δέ] δή MSPE 3 μηδ' ἐμοὶ] μὴ δέ μοι M μὴδ' ἐμοῦ RO μνησικακοῦντοσ RO ἐμοὺς om. M ἐκγόνουσ MSP ἀπολέσαι] ἐξαπολέσαι SP 4 μοι] μου E fort. recte ἠξίωκε] ἠξίωσε coni. *poposcerat* Lat 6 * Μασθηρῶν] *massepha* Lat * στενήν] *angustias* Lat στενήν om. RO * ἀποθνήσκει om. RO 7 * κατὰ τοῦτον] κατ' αὐτὸν ROM *hoc* (*tempore*) Lat 8 ἀπολαύων] ἀπολάβων RO ἀπολαύσασ SP *qui — habuerat* Lat τιμῆς] τιμῆσ ἀλλ' MSP 12 Ἀρμεθᾶ] ἀρμαθᾶ MSP *harmata* Lat 13 οὐ κοινὸν] οὐχ οἷον P 14 ὡς] ὡσ εἰσ MSP ἴδιον om. M et ut uid. Lat ποθῶν] παθὼν M 17 * ἠλὶ MSP¹ *heli* Lat * Σαούλου] τοῦ σαούλου MSP 18 Σαμουῆλον] σαμουήλου RSP τοῦ σαμουήλου O 19 οὕτω] οὕτωσ O τοῦτο SP τοῦτο τὸ M *huiusmodi* Lat 20 ἦν incip. Exc * ζηφίνων RO ἐμμᾶ MSPExc *ammon* Lat 21 αὐτῷ] Cocceji αὐτοῦ codd. E 22 δὲ SPExc 23 παρήγγελλε· SP παρήγγελλε (ελλ corr. ex ειλε) R παρήγγελε M¹E 24 λανθάνην Exc καταβλάπτειν] ἢ καταβλάπτειν RO

βλάπτειν, τούτων δ᾿ ἁπάντων ἐπάνω τίθεσθαι τὸ μηδέν᾿ ἀδικεῖν
καὶ τὸ τῶν ἀλλοτρίων ἅπτεσθαι δεινὸν ἡγεῖσθαι καὶ πρόσαντες
τῷ θεῷ. ταῦτα δ᾿ ἐδίδασκεν αὐτοὺς οἰόμενος ἀνθρώπῳ χαρίζεσθαι 296
ἀγαθῷ καὶ ταύτης τυγχάνειν ἀξίῳ τῆς προνοίας. ἦν δὲ Νάβαλος,
τοῦτο γὰρ εἶχεν ὄνομα, σκληρὸς καὶ πονηρὸς τοῖς ἐπιτηδεύμασιν
ἐκ κυνικῆς ἀσκήσεως πεποιημένος τὸν βίον, γυναικὸς δ᾿ ἀγαθῆς
καὶ σώφρονος καὶ τὸ εἶδος ὡραίας λελαχώς. πρὸς οὖν τὸν Νάβα- 297
λον τοῦτον καθ᾿ ὃν ἔκειρε τὰ πρόβατα καιρὸν πέμψας ὁ Δαυίδης
ἄνδρας δέκα τῶν σὺν αὐτῷ διὰ τούτων αὐτὸν ἀσπάζεται καὶ συνεύ-
χεται τοῦτο ποιεῖν ἐπ᾿ ἔτη πολλά· παρασχεῖν δὲ ἐξ ὧν δυνατός
ἐστιν αὐτῷ παρεκάλει μαθόντα παρὰ τῶν ποιμένων, ὅτι μηδὲν
αὐτοὺς ἠδίκησαν, ἀλλὰ φύλακες αὐτῶν τε καὶ τῶν ποιμνίων γεγό-
νασι πολὺν ἐν τῇ ἐρήμῳ διατρίβοντες ἤδη χρόνον· μετανοήσει δ᾿
οὐδὲν Δαυίδῃ παρασχόμενος. ταῦτα δὲ τῶν πεμφθέντων διακονη- 298
σάντων πρὸς τὸν Νάβαλον ἀπανθρώπως σφόδρα καὶ σκληρῶς ἀπήν-
τησεν· ἐρωτήσας γὰρ αὐτούς, τίς ἐστι Δαυίδης, ὡς τὸν υἱὸν ἤκου-
σεν Ἰεσσαίου, „νῦν ἄρα, εἶπε, μέγα φρονοῦσιν ἐφ᾿ αὑτοῖς οἱ δρα-
πέται καὶ σεμνύνονται τοὺς δεσπότας καταλιπόντες.“ ὀργίζεται 299
δ᾿ αὐτῶν φρασάντων ὁ Δαυίδης καὶ τετρακοσίους μὲν ὡπλισμένους
αὐτῷ κελεύσας ἕπεσθαι, διακοσίους δὲ φύλακας τῶν σκευῶν κατα-
λιπών, ἤδη γὰρ εἶχεν ἑξακοσίους, ἐπὶ τὸν Νάβαλον ἐβάδιζεν ὀμό-
σας ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὴν κτῆσιν ὅλην ἀφανίσειν·
οὐ γὰρ ἄχθεσθαι μόνον ὅτι γέγονεν ἀχάριστος ἐπ᾿ αὐτοὺς μηδὲν
ἐπιδοὺς πολλῇ φιλανθρωπίᾳ πρὸς αὐτὸν χρησαμένοις, ἀλλ᾿ ὅτι

§ 296 = 1 Reg. XXV 3.

ROMSPELatExcPeiresc Zonaras I p. 117.

1 μηδέν᾿] μηδὲν codd. Lat μηδένα Exc 2 δεινὸν ἡγεῖσθαι om. RO 4 Νάβαλος] ὁ νάβαλοσ SPE *nabal* Lat 5 εἶχε Exc 6 δ᾿ om. ROMEExc 7 εἶδος] ἦθοσ Exc ὡραίας] ROZon σπουδαίασ MSPEExc *eximia* Lat λελαχώς] λελογχώσ MSPEExc τὸνάβαλον Exc 8 καιρὸν τὰ πρόβατα tr. Exc 9 καὶ ἐπεύχεται E 11 μαθόντα] ExcBekker μαθόντι codd. ποιμαίνων O μηδὲν αὐτοὺς] *nihil eis aliquando* Lat 12 ἠδίκησαν] ROLat ἠδικήσαμεν MS ἠδηκήσαμεν PExc ποιμνήων Exc γεγόνασι] ROLat γεγόναμεν MSPExc 13 διατρίβοντες] *pariter habitassent* Lat μετανοήσει — παρασχόμενος] *et quia non eum paeniteret si quid dauid sua largitate praeberet* Lat μετανοήσειν SP 14 παρασχόμενον Dindorf 17 ἰεσαίου S¹P¹ εἶπεν S¹P *μέγα φρονοῦσιν] μεγαλοφρονοῦσιν ROMExc *ualde superbiunt* Lat ἐπ᾿ αὐτοῖσ RO ἐπ᾿ αὐτοὺσ MExc ἐφ᾿ ἑαυτοὺσ SP ἐφ᾿ ἑαυτοῖσ E *in semet ipsis* Lat 18 τοὺς] οἱ τοὺσ SP καταλειπόντεσ ει ex ι corr. M καταλείποντεσ Exc 19 δὲ P 20 διακοσίους] χ´ Exc 21 ἤδη — ἑξακοσίους om. Lat 22 ἀφανίσαι E *exterminare* Lat 23 ἐπ᾿ αὐτοὺς om. Lat ἐπ᾿] εἰσ MSPExc 24 χρηισαμένοισ M χρησάμενος ROP¹ χρησαμένουσ SP²

καὶ προσεβλασφήμησε καὶ κακῶς εἶπε μηδὲν ὑπ᾽ αὐτῶν λελυπη-
μένος.
300 7. Δούλου δέ τινος τῶν τὰ ποίμνια φυλασσόντων τὰ τοῦ Να-
βάλου πρὸς τὴν δέσποιναν μὲν ἑαυτοῦ γυναῖκα δ᾽ ἐκείνου κατει-
πόντος, ὅτι πέμψας ὁ Δαυίδης αὐτῆς πρὸς τὸν ἄνδρα μηδενὸς
τύχοι τῶν μετρίων, ἀλλὰ καὶ προσυβρισθείη βλασφημίαις δειναῖς
πάσῃ περὶ αὐτοὺς προνοίᾳ καὶ φυλακῇ τῶν ποιμνίων χρησάμενος,
301 γέγονε δὲ τοῦτο ἐπὶ κακῷ τῷ τοῦ δεσπότου καὶ ταῦτ᾽ ἐκείνου φή-
σαντος Ἀβιγαία, προσηγορεύετο γὰρ οὕτως, ἐπισάξασα τοὺς ὄνους
καὶ πληρώσασα παντοίων ξενίων καὶ μηδὲν εἰποῦσα τἀνδρί, ὑπὸ
γὰρ μέθης ἀναίσθητος ἦν, ἐπορεύετο πρὸς Δαυίδην· καταβαινούσῃ
δὲ τὰ στενὰ τοῦ ὄρους ἀπήντησε Δαυίδης μετὰ τῶν τετρακοσίων
302 ἐπὶ Νάβαλον ἐρχόμενος. Θεασαμένη δ᾽ αὐτὸν ἡ γυνὴ κατεπήδησε
καὶ πεσοῦσα ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνησε καὶ τῶν μὲν Ναβάλου λό-
γων ἐδεῖτο μὴ μνημονεύειν [οὐ γὰρ ἀγνοεῖν] αὐτὸν ὅμοιον ὄντα τῷ
ὀνόματι, Νάβαλος γὰρ κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶτταν ἀφροσύνην δη-
λοῖ, αὐτὴ δ᾽ ἀπελογεῖτο μὴ θεάσασθαι τοὺς πεμφθέντας ὑπ᾽ αὐ-
303 τοῦ· „διὸ συγγίνωσκέ μοι, φησί, καὶ τῷ θεῷ χάριν ἔχε κωλύοντί
σε μιανθῆναι ἀνθρωπίνῳ αἵματι· μένοντα γάρ σε καθαρὸν ἐκεῖνος
αὐτὸς ἐκδικήσει παρὰ τῶν πονηρῶν· ἃ γὰρ ἐκδέχεται κακὰ Νάβαλον
304 ταῦτα καὶ ταῖς τῶν ἐχθρῶν σου κεφαλαῖς ἐμπέσοι. γενοῦ δὲ εὐ-
μενής μοι κρίνας ἀξίαν τοῦ παρ᾽ ἐμοῦ ταῦτα δέξασθαι, καὶ τὸν
θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν τὴν ἐπὶ τὸν ἄνδρα μου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ
εἰς τὴν ἐμὴν τιμὴν ἄφες· πρέπει γὰρ ἡμέρῳ σοι καὶ φιλανθρώπῳ

§ 300 = 1 Reg. XXV 14.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras I p. 117 sq.

4 ἑαυτοῦ] *αὐτοῦ* MSPExc δὲ Exc 5 ὁ om. Exc Δαυίδης] δᾶδ Exc 7 χρησάμενος M 8 γέγονε] γεγονέναι MSPExc et fort. Lat ἐπὶ] ἐπὶ τῷ (τῷ inser. m. 1 P) MSPExc τῷ τοῦ δεσπότου] τῷ δεσπότῃ RO *domini sui et ipsius* Lat δεσπότου καὶ αὐτῆς· ταῦτ᾽ coni. 9 Ἀβιγαία] ἡ ἀβιγαία E *abigea* Lat προσηγορεύετο γὰρ οὕτως] προσῆγεν οὕτως RO, om. Lat *ἐπισάξασα] ἐπεισάξασα γὰρ (ει corr. ex ι R) RO εὐθέως ἐπισάξασα SP *eiciens* Lat 10 καὶ] καὶ ‖ καὶ R πληρωθεῖσα (σα s. m. rec.) O 11 ἀνέσθητος Exc *καταβαίνουσι RO 12 τῶν om. MSPExc τετρακοσίων] τρακοσίων O^{1} 14 *προσεκύνει MSPExc Ναβάλου] ναβούλου E 15 οὐ γὰρ ἀγνοεῖν om. ROELat αὐτὸν — 16 ὀνόματι] ὄντος κατὰ τὸ ὄνομα E *qui utique nabal recte uocaretur* Lat ὁμοίων ὄντων coni. 16 *γὰρ] δὲ MSPExc την] τὴν τῶν Exc *ἀφροσύνη RO 17 αὕτη M 19 ἀνθρωπίῳ P^{1} 20 τῶν] τῶν ‖ τῶν O 21 ἐμπέσοι] συμπέσοι RO συμπεσεῖ M συμπέσει Exc *eueniant* Lat 22 ἀξίαν] ἄξιον MExc ἀξίαν τοῦ] ἄξιον τὸ Cocceji

τυγχάνειν, καὶ ταῦτα μέλλοντι βασιλεύειν.“ ὁ δὲ τὰ δῶρα δεξά- 305
μενος „ἀλλά σε, φησίν, ὦ γύναι, θεὸς εὐμενὴς ἤγαγε πρὸς ἡμᾶς
τήμερον· οὐ γὰρ ἂν τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν εἶδες, ἐμοῦ τὸν οἶκον
τὸν Ναβάλου διὰ τῆσδε τῆς νυκτὸς ὀμόσαντος ἀπολέσαι καὶ μηδένα
ὑμῶν ἀπολείψειν ἀπὸ ἀνδρὸς [ἕως τετραπόδου] πονηροῦ καὶ ἀχα-
ρίστου πρὸς ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ἑταίρους γενομένου. νῦν δὲ φθά-
σασα προέλαβες καταμειλίξασθαί μου τὸν θυμὸν κηδομένου σου
θεοῦ. ἀλλὰ Νάβαλος μὲν κἂν ἀφεθῇ διὰ σὲ νῦν τῆς τιμωρίας οὐ
φεύξεται τὴν δίκην, ἀλλ᾽ ὁ τρόπος αὐτὸν ἀπολεῖ λαβὼν αἰτίαν
ἄλλην.“

8. ***Ταῦτ᾽*** *εἰπὼν ἀπολύει τὴν γυναῖκα· ἡ δ᾽ εἰς τὸν οἶκον ἐλ-* 306
θοῦσα καὶ καταλαβοῦσα τὸν ἄνδρα μετὰ πολλῶν εὐωχούμενον καὶ
κεκαρωμένον ἤδη τότε μὲν οὐδὲν τῶν γεγενημένων διεσάφει, τῇ δὲ
ἐπιούσῃ νήφοντι ἅπαντα δηλώσασα παρεθῆναι καὶ πᾶν αὐτῷ νε-
κρωθῆναι τὸ σῶμα ὑπὸ τῶν λόγων καὶ τῆς ἐπ᾽ αὐτοῖς λύπης ἐποί-
ησε· καὶ δέκα οὐ πλείους ἐπιζήσας ἡμέρας τὸν βίον κατέστρεψεν
ὁ Νάβαλος. ἀκούσας δ᾽ αὐτοῦ τὴν τελευτὴν ὁ Δαυίδης ἐκδικηθῆ- 307
ναι μὲν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ καλῶς ἔλεγεν· ἀποθανεῖν γὰρ Νάβα-
λον ὑπὸ τῆς ἰδίας πονηρίας καὶ δοῦναι δίκην αὐτῷ καθαρὰν ἔχοντι
τὴν δεξιάν· ἔγνω δὲ καὶ τότε τοὺς πονηροὺς ἐλαυνομένους ὑπὸ
τοῦ θεοῦ μηδενὸς τῶν ἐν ἀνθρώποις ὑπερορῶντος, διδόντος δὲ τοῖς
μὲν ἀγαθοῖς τὰ ὅμοια, τοῖς δὲ πονηροῖς ὀξεῖαν ἐπιφέροντος τὴν
ποινήν. πέμψας δ᾽ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα συνοικήσουσαν καὶ 308
γαμηθησομένην ἐκάλει πρὸς αὐτόν· ἡ δὲ ἀναξία μὲν εἶναι καὶ πο-
δῶν ἅψασθαι τῶν ἐκείνου πρὸς τοὺς παρόντας ἔλεγεν, ὅμως δὲ
μετὰ πάσης τῆς θεραπείας ἧκε. καὶ συνῴκησε μὲν αὐτῷ ταύτην

§ 305 = 1 Reg. XXV 32.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras I p. 118.
2 *γύναι*] *γῦνε* M *θεὸς*] *ὁ θεὸσ* O 3 *ἂν* om. RO et fort. Lat 4 *τὸν Ναβάλου*] *ναβάλου* Exc 5 *ἕως τετραπόδου* om. MSPLatExc 7 *καταμειλίξασθαι*] *καὶ μειλίξασθαι* RO *καταμειλήξασθαι* Exc 8 *θεοῦ*] *τοῦ θεοῦ* MSPExc *ἀφεθῇ*] *η* i. ras. 2—3 litt. R *ἀφέθη* Exc *νῦν διὰ σὲ* tr. M *νῦν* om. Exc 11 *δ᾽*] *δὲ* MP *δὲ* SEExc 13 *δ᾽* MSPExc 14 *πάντα* E *αὐτῷ*] *ἐν αὐτῷ* MSPExc 15 **ἐποίησε* — 16 *ἡμέρας*] *ἐποίησεν ἐπιζήσασ δὲ δέκα οὐ πλείουσ ἡμέρασ* Exc 18 *αὐτὸν*] *αὐτὸν* RMSP¹, om. O *ὑπὸ τοῦ θεοῦ καλῶσ αὐτὸν* tr. M 21 *μηδενὸς*] coni. *καὶ μηδενὸσ* codd. Lat *ὑπερορῶντα διδόντα δὲ* MSPExc 22 *ὀξεῖαν*] *ἀξίαν* MSExc *digna* Lat *ἐπιφέροντα* MSP Exc 23 *ποινήν* fin. Exc 24 **ἐκάλει*] *καλεῖ* MSP *αὐτόν*] *αὐτόν* ROMSP¹ *ἑαυτὸν* E, post *αὐτόν* in M 1—3 litt. siue notae, quas non explicaui **ἀναξίαν* SP 25 **ὅμως*] *ὁμοίωσ* RO 26 *θεραπείας*] *ἰδίασ θεραπείασ* E *apparatu proprio* Lat **συνοίκησε* MS¹ *μὲν* om. E

λαβοῦσα τὴν τιμὴν καὶ διὰ τὸ τὸν τρόπον σώφρονα εἶναι καὶ δί-
309 καιον, τυχοῦσα δ' αὐτῆς καὶ διὰ τὸ κάλλος. εἶχε δὲ Δαυίδης γυναῖκα
πρότερον, ἣν ἐξ Ἀβισάρου πόλεως ἔγημε· Μελχὰν δὲ τὴν Σαούλου
τοῦ βασιλέως θυγατέρα τὴν γενομένην τοῦ Δαυίδου γυναῖκα ὁ πα-
τὴρ τῷ Φελτίῳ υἱῷ Λίσου συνέζευξεν ἐκ πόλεως ὄντι Γεθλᾶς.
310 9. Μετὰ ταῦτά τινες ἐλθόντες τῶν Ζιφηνῶν ἀπήγγειλαν τῷ
Σαούλῳ, ὡς εἴη πάλιν ὁ Δαυίδης ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν καὶ δύνανται
συλλαβεῖν αὐτὸν βουλομένῳ συνεργῆσαι. ὁ δὲ μετὰ τρισχιλίων
ὁπλιτῶν ἐβάδιζεν ἐπ' αὐτὸν καὶ νυκτὸς ἐπελθούσης ἐστρατοπέδευ-
311 σεν ἐπί τινι τόπῳ Σίκελλα λεγομένῳ. Δαυίδης δὲ ἀκούσας τὸν
Σαοῦλον ἐπ' αὐτὸν ἥκοντα πέμψας κατασκόπους ἐκέλευσε δηλοῦν
αὐτῷ, ποῦ τῆς χώρας Σαοῦλος ἤδη προεληλύθοι. τῶν δ' ἐν Σίκελλα
φρασάντων διανυκτερεύειν διαλαθὼν τοὺς ἰδίους εἰς τὸ τοῦ Σαού-
λου στρατόπεδον παραγίνεται ἐπαγόμενος τὸν ἐκ τῆς ἀδελφῆς αὐ-
312 τοῦ Σαρουίας Ἀβισαῖον καὶ Ἀβιμέλεχον τὸν Χετταῖον. τοῦ δὲ
Σαούλου κοιμωμένου καὶ περὶ αὐτὸν ἐν κύκλῳ τῶν ὁπλιτῶν καὶ
τοῦ στρατηγοῦ Ἀβενήρου κειμένων, ὁ Δαυίδης εἰσελθὼν εἰς τὸ στρα-
τόπεδον τὸ τοῦ βασιλέως οὔτ' αὐτὸς ἀναιρεῖ τὸν Σαοῦλον ἐπιγνοὺς
αὐτοῦ τὴν κοίτην ἐκ τοῦ δόρατος, τοῦτο γὰρ αὐτῷ παρεπεπήγει,
οὔτε τὸν Ἀβισαῖον βουλόμενον φονεῦσαι καὶ πρὸς τοῦτο ὡρμηκότα
εἴασεν, ἀλλὰ τὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ κεχειροτονημένον βασιλέα φήσας
εἶναι δεινὸν ἀποκτεῖναι κἂν ᾖ πονηρός, ἥξειν γὰρ αὐτῷ παρὰ τοῦ
313 δόντος τὴν ἀρχὴν σὺν χρόνῳ τὴν δίκην, ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς. σύμ-

§ 309 = 1 Reg. XXV 43.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 118.

1 τὸ] s. R, om. MSP et fort. Lat εἶναι] ὄντα MSP et fort. Lat 2 τυχοῦσαν MS δ' αὐτῆς] ταύτησ SP 3 Ἀβισάρου] *ebisar* Lat Μελχὰν] *melchol* Lat 4 γεναμένην RO 5 Φελτίῳ υἱῷ Λίσου] *falti sellae filio* Lat φελτίου ὑιῶι λισῶι M φελτίου υἱῶ (υἱῶι S) ἐλισσοῦ (ἐλισσοῦ P²) SP Γεθλᾶς] *goliath* Lat 6 *μετὰ om. RO *ζηφίνων RO τῷ om. E 7 *εἴη] ἦν RO ὁ om. MSPE δύναται P² 9 *ἐστρατοπέδευσεν] ἐστρατοπέ·δευσεν O ἐπεστρατοπέδευσεν RM 10 ἐπί] ἔν E *in* Lat *τινι τόπῳ om. RO Σίκελλα] σεκέλλα M σεκελλὰ SP σάκελλα E *sicela* Lat *λεγομένῳ] λεγομένω εἶναι RO δ' MSP 11 αὐτὸν ὁ ex ῶ corr. S 12 ἤδη s. m. 1 R 12 προεληλύθοι] προσεληλύθοι RO προσεληλύθει MSP γρ προελη λ'θ i. marg. m. 1 M 13 Σίκελλα] σεκέλλα M σεκελᾶ SP *sicela* Lat 13 διανυκτερεύει MSPE διαλαθὼν] καὶ λαθὼν E *εἰς] καὶ εἰσ MSP 15 Σαρουίας] ἀρουΐασ RO *sariuiae* Lat *Ἀβισαῖον] *abessa* Lat *Ἀβιμέλεχον] ἀχιμέλεχον MSPLat *Χετταῖον] *cethitheum* Lat 16 *καὶ περὶ] *circa* Lat 17 ἀβεννήρου SPE *abenner* Lat 18 τὸν om. E 19 παραπεπήγει MSP 20 *Ἀβισαῖον] *abessa* Lat *ὁρμηκότα M

βολον δὲ τοῦ κτεῖναι δυνηθεὶς ἀποσχέσθαι λαβὼν αὐτοῦ τὸ δόρυ
καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος, ὃς ἦν παρ᾽ αὐτῷ κείμενος τῷ Σαούλῳ,
μηδενὸς αἰσθομένου τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ πάντων δὲ κατακοι-
μωμένων ἐξῆλθεν, ἀδεῶς πάντ᾽ ἐργασάμενος, ὅσα καὶ τοῦ καιροῦ
δόντος αὐτῷ καὶ τῆς τόλμης διέθηκε τοὺς τοῦ βασιλέως. διαβὰς 314
δὲ τὸν χείμαρρον καὶ ἐπὶ τὴν κορυφὴν ἀνελθὼν τοῦ ὄρους, ὅθεν
ἔμελλεν ἐξάκουστος εἶναι, ἐμβοήσας τοῖς στρατιώταις τοῦ Σαούλου
καὶ τῷ στρατηγῷ Ἀβενήρῳ διανίστησιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὕπνου τοῦ-
τόν τε ἐφώνει καὶ τὸν λαόν. ἐπακούσαντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ καὶ
τίς ὁ καλέσας αὐτόν ἐστιν ἐρομένου Δαυίδης εἶπεν· „ἐγώ, παῖς μὲν 315
Ἰεσσαίου, φυγὰς δὲ ὑμέτερος. ἀλλὰ τί δήποτε μέγας τε ὢν καὶ
τὴν πρώτην ἔχων παρὰ τῷ βασιλεῖ τιμὴν οὕτως ἀμελῶς τὸ τοῦ
δεσπότου φυλάσσεις σῶμα, καὶ ὕπνος ἡδίων ἐστί σοι τῆς τούτου
σωτηρίας καὶ προνοίας; θανάτου γὰρ ἄξια ταῦτα καὶ τιμωρίας, οἵ
γε μικρὸν ἔμπροσθεν εἰσελθόντας τινὰς ὑμῶν εἰς τὸ στρατόπεδον
οὐκ ἐνοήσατε. ζήτησον οὖν τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως καὶ τὸν φακὸν
τοῦ ὕδατος καὶ μαθήσῃ, πηλίκον ὑμᾶς ἔλαθε κακὸν ἐντὸς γενόμενον.“
Σαοῦλος δὲ γνωρίσας τὴν τοῦ Δαυίδου φωνὴν καὶ μαθών, ὅτι λα- 316
βὼν αὐτὸν ἔκδοτον ὑπὸ τοῦ ὕπνου καὶ τῆς τῶν φυλασσόντων ἀμε-
λείας οὐκ ἀπέκτεινεν, ἀλλ᾽ ἐφείσατο δικαίως ἂν αὐτὸν ἀνελών,
χάριν ἔχειν αὐτῷ τῆς σωτηρίας ἔλεγε καὶ παρεκάλει θαρροῦντα καὶ
μηδὲν ἔτι πείσεσθαι δεινὸν ἐξ αὐτοῦ φοβούμενον ἀναχωρεῖν ἐπὶ τὰ
οἰκεῖα· πεπεῖσθαι γάρ, ὅτι μηδ᾽ αὐτὸν οὕτως ἀγαπήσειεν, ὡς ὑπ᾽ 317

§ 313 = 1 Reg. XXVI 12.

ROMSPELatZonaras I p. 118 sq.

1 *ἀποσχέσθαι*] *ἀπέχεσθαι* ROM 2 *ὅς ἦν παρ᾽ αὐτῷ κείμενος*] *ὃσ ἦν* (*ἦν* P²) *παρ᾽ αὐτῶ κείμενοσ κοιμωμένω* P *ὃσ ἦν παρ᾽ αὐτῶ κείμενοσ κοιμωμένω παρέκειτο κοιμωμένωι* S(?) *ὃσ κοιμωμένω παρέκειτο* M *appositum dormienti saul* Lat *παρ᾽ αὐτῶ κείμενον* E 4 *πάντ᾽*] *πάντ᾽ ἂν* coni. *πάντα — 5 βασιλέως*] *cum omnia facere potuisset quae et ipsum tempus offerret et contra regem digna praesumptio suaderet* Lat *ἐργαζόμενοσ* O 5 *διέθηκε τοὺς*] *κε τοὺσ* euan. M 6 **ἀνελθὼν*] *θὼν* euan. M 7 *ἐξάκουστος εἶναι*] *ἐξακουσθήσεσθαι* M *audiri* Lat **ἐμβοήσας*] *βοήσασ* RO *clamans* Lat 8 *ἀβενήρω* ROPELat *αὐτὸν ἀπὸ*] RO *αὐτοὺσ ἐκ* MSPELat *τοῦτόν τε ἐφώνει*] *τοῦτον τῇ φωνῇ* coni. 9 *τε*] *enim* Lat 10 **ὁ καλέσας*] *ὁ κα* i. ras. R **ἐρωμένου* RO 11 *ἰεσαίου* S¹ 13 *ἡδίων*] *ῄδίων* (sic) M *ἥδιοσ* RO 14 *καὶ* om. Lat *ταῦτα ἄξια* tr. MSP 15 *ὑμῶν*] *uestro* Lat *ἡμῶν* MSP, om. E *στρατόπεδον*] *στρατόπεδον ἐπὶ τὸν βασιλέα καὶ παντασ τοὺσ ἄλλουσ* MSPLat *στρατόπεδον ἐπὶ τὸν βασιλέα* E 18 *τοῦ* om. SPE *ὅτι*] *ὡσ* E 20 **αὐτὸν* s. 1 R 22 *ἀναχωρήσειν* E 23 *αὐτὸν*] *αὑτὸν* Bekker *semetipsum* Lat *ὡς*] *ὃσ* RO *ὑπ᾽ ἐκείνου*] *a dauid saul* Lat

ἐκείνου στέργεται· ὃς τὸν μὲν φυλάττειν αὐτὸν δυνάμενον καὶ πολλὰ
δείγματα τῆς εὐνοίας παρεσχημένον ἐλαύνοι καὶ τοσοῦτον ἐν φυγῇ
χρόνον καὶ ταῖς περὶ τὴν ψυχὴν ἀγωνίαις ἠνάγκασε ζῆσαι φίλων
καὶ συγγενῶν ἔρημον· αὐτὸς δ' οὐ παύεται ὑπ' αὐτοῦ σωζόμενος,
318 [οὐδὲ τὴν ψυχὴν] φανερῶς ἀπολλυμένην λαμβάνων. ὁ δὲ Δαυίδης
πέμψαντα ἀπολαβεῖν ἐκέλευσε τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος
ἐπειπών, [ὡς] ὁ θεὸς ἑκατέρῳ τῆς ἰδίας φύσεως καὶ τῶν κατ'
αὐτὴν πεπραγμένων ἔσται δικαστής, ὃς ὅτι καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν
ἡμέραν ἀποκτεῖναί σε δυνηθεὶς ἀπεσχόμην οἶδε."
319 10. Καὶ Σαοῦλος μὲν δεύτερον διαφυγὼν τὰς Δαυίδου χεῖρας
εἰς τὰ βασίλεια καὶ τὴν οἰκείαν ἀπηλλάσσετο, φοβηθεὶς δὲ Δαυί-
δης, μὴ μένων αὐτόθι συλληφθῇ ὑπὸ τοῦ Σαούλου, συμφέρειν ἔκρι-
νεν εἰς τὴν Παλαιστίνην ἀναβὰς διατρίβειν ἐν αὐτῇ, καὶ μετὰ τῶν
ἑξακοσίων, οἳ περὶ αὐτὸν ἦσαν παραγίνεται πρὸς Ἀγχοῦν τὸν Γίτ-
320 της βασιλέα· μία δ' ἦν αὕτη τῶν πέντε πόλεων. δεξαμένου δ'
αὐτὸν τοῦ βασιλέως σὺν τοῖς ἀνδράσι καὶ δόντος οἰκητήριον ἔχων
ἅμα καὶ τὰς δύο γυναῖκας Ἀχιμὰν καὶ Ἀβιγαίαν διῆγεν ἐν τῇ Γίττῃ.
Σαούλῳ δὲ ταῦτ' ἀκούσαντι λόγος οὐκέτ' ἦν πέμπειν ἐπ' αὐτὸν ἢ
βαδίζειν· δὶς γὰρ ἤδη κινδυνεῦσαι παρὰ μικρὸν ἐπ' ἐκείνῳ γενό-
321 μενον συλλαβεῖν αὐτὸν σπουδάσαντα. Δαυίδῃ δ' οὐκ ἔδοξεν ἐν τῇ
πόλει τῶν Γιττῶν μένειν, ἀλλ' ἐδεήθη τοῦ βασιλέως αὐτῶν, ἵν'
ἐπειδὴ φιλανθρώπως αὐτὸν ὑπεδέξατο καὶ τοῦτο χαρίσηται, τόπον
τινὰ τῆς χώρας δοὺς αὐτῷ πρὸς κατοίκησιν· αἰδεῖσθαι γὰρ διατρί-
322 βων ἐν τῇ πόλει βαρὺς αὐτῷ καὶ φορτικὸς εἶναι. δίδωσι δὲ Ἀγ-
χοῦς αὐτῷ κώμην τινὰ Σέκελλαν καλουμένην, ἣν βασιλεύσας ὁ Δαυ-

§ 317 = 1 Reg. XXVI 21.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 119. Stephanus Byz. s. Σέκελλα.

1 ὃς] ὡσ RO *et accusans se ipsum quia* Lat 4 παύεται] παύεται πολλάκις MSPLat 5 οὐδὲ — λαμβάνων] *sed eius animam aperte desideraret auferre* Lat οὐδὲ τὴν ψυχὴν om. RO ἀπολλύμενον RO ὁ δὲ Δαυίδης] δαυίδησ δὲ E 7 *ἐπειπὼν] εἰπὼν RO *dicens* Lat ὡς om. ROELat φύσεως] *uoluntatis* Lat 8 ὃς] ὡσ RO 11 οἰκίαν (ι ex ει corr. R) ROSP 12 Σαούλου συμφέρειν] ου s. l, συμ i. ras. 1—2 litt. R σαούλου τοῦτο συμφέρειν SP συμφέρειν ἔκρινεν] συμφέρειν O *decreuit* Lat 13 ἀναβὰς] *descendere* Lat καταβὰς coni. 14 ἀγχοῦσ E *iachin* Lat γέττησ SP γήττησ E *geth* Lat 16 ἀνδράσιν MS¹P¹ 17 ἀχιμᾶν RO *achinam* Lat ἀβιγαῖαν RO *abigeam* Lat τῇ om. ME γήττη E *geth* Lat 18 ταῦτα S² πέμπειν] *ut aut mitteret* Lat 21 τῶν Γιττῶν] *geth* Lat 23 πρὸς] εἰσ E πρὸς κατοίκησιν] *ubi cum suis degere potuisset* Lat 24 βαρὺσ ex βάροσ siue βάρουσ corr. M δ' MSP Ἀγχοῦς] *rex* Lat 25 Σέκελλαν] σικελλὰν P σίκελλαν O σεκέλλαν ME *sicela* Lat

ἰδης ἀγαπῶν ἴδιον κτῆμα ἐτίμησεν εἶναι καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ. ἀλλὰ
περὶ μὲν τούτων ἐν ἄλλοις δηλώσομεν· ὁ δὲ χρόνος, ὃν κατῴκησε
Δαυίδης ἐν Σεκέλλα τῆς Παλαιστίνης, ἐγένετο μῆνες τέσσαρες πρὸς
ταῖς εἴκοσιν ἡμέραις. ἐπερχόμενος δὲ λάθρα τοῖς πλησιοχώροις 323
τῶν Παλαιστίνων Σερρίταις καὶ Ἀμαληκίταις διήρπαζεν αὐτῶν τὴν
χώραν καὶ λείαν πολλὴν κτηνῶν καὶ καμήλων λαμβάνων ὑπέστρε-
φεν· ἀνθρώπων γὰρ ἀπείχετο δεδιὼς μὴ καταμηνύσωσιν αὐτὸν
πρὸς Ἀγχοῦν τὸν βασιλέα, τὸ μέντοι γε τῆς λείας μέρος αὐτῷ δω-
ρεὰν ἔπεμπε. τοῦ δὲ βασιλέως πυθομένου, τίσιν ἐπιθέμενος τὴν 324
λείαν ἀπήλασε; τοῖς πρὸς τὸν νότον τῶν Ἰουδαίων τετραμμένοις
καὶ ἐν τῇ πεδιάδι κατοικοῦσιν εἰπὼν πείθει τὸν Ἀγχοῦν φρονῆσαι
οὕτως· [ἤλπισε γὰρ οὗτος,] ὅτι Δαυίδης ἐμίσησε τὸ ἴδιον ἔθνος,
καὶ δοῦλον ἕξειν παρ᾽ ὃν ζῇ χρόνον ἐν τοῖς αὐτοῦ καταμένοντα.

XIV. 1. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν τῶν Παλαιστίνων ἐπὶ 325
τοὺς Ἰσραηλίτας στρατεύειν διεγνωκότων καὶ περιπεμψάντων πρὸς
τοὺς συμμάχους ἅπαντας, ἵνα παρῶσιν αὐτοῖς εἰς τὸν πόλεμον
εἰς Ῥεγάν, ἔνθεν ἔμελλον ἀθροισθέντες ἐξορμᾶν ἐπὶ τοὺς Ἑβραί-
ους, ὁ τῶν Γιττῶν βασιλεὺς Ἀγχοῦς συμμαχῆσαι τὸν Δαυίδην
αὐτῷ μετὰ τῶν ἰδίων ὁπλιτῶν ἐκέλευσε. τοῦ δὲ προθύμως ὑπο- 326
σχομένου καὶ φήσαντος παραστῆναι καιρόν, ἐν ᾧ τὴν ἀμοιβὴν
αὐτῷ τῆς εὐεργεσίας καὶ τῆς ξενίας ἀποδώσει, ποιήσειν αὐτὸν
καὶ φύλακα τοῦ σώματος μετὰ τὴν νίκην καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς
πρὸς τοὺς πολεμίους κατὰ νοῦν χωρήσαντας αὐτοῖς ἐπηγγείλατο,

§ 322 = 1 Reg. XXVII 6.

ROMSPELat Zonaras I p. 119.

1 ἴδιον — εἶναι] *quasi possessionem propriam honorarent* Lat 2 δηλώσωμεν ω ex ο corr. M 3 Σεκέλλα] ε ex corr. O σεκελᾶ S σικέλλα M σικελλᾶ P *sicela* Lat 4 εἴκοσι S¹P¹ 5 διήρπαζεν ε ex ο corr. M 8 Ἀγχοῦν om. Lat 9 ἐπιτιθέμενοσ MSP 10 λείαν] βασιλείαν M ἀπήλασεν O¹S¹P¹ νῶτον O 11 Ἀγχοῦν] ἀγχίνην SP *regi* Lat φρονῆσαι οὕτως om. Lat 12 ἤλπισε γὰρ οὗτος om. RO ἐμίσησε] ἐπολέμησε M (ἐμίσησε supra) 14 i. marg. *XV* Lat 16 παρῶσιν] συμπαρῶσιν MSP *adessent* Lat 17 Ῥεγάν] ῥιγὰν O ῥεγγᾶν MS ῥέγγαν P *rella* Lat ἔνθεν] ὅθεν MSP *ubi* Lat 18 *geth* Lat Ἀγχοῦς] ἀγχούσησ M ἀγχίσησ SP *anchus siue iachin* Lat συμμαχῆσαι] συμμαχήσειν ROSPE συμμαχήσον et duae litterae euanidae M 19 ἐκέλευσε] ἐκέλευε E ἐπὶ τοὺσ ἑβραίουσ ἠξίου MSPLat 20 ἐν ᾧ — 23 αὐτοῖς] *in quo eius beneficiis responderet et susceptionis munus exsolueret, promisit rex custodem corporis post uictoriam et belli certamina eum se esse facturum* Lat 21 ἀποδώσει, ποιήσειν αὐτὸν καὶ] coni. ex Lat ἀποδώσειν αὐτὸν καὶ RO ἀποδώσειν καὶ ποιήσειν αὐτὸν M αὐτὸν ἀποδώσειν καὶ ποιήσειν αὐτὸν SP 22 τοῦ ἀγῶνος τοῦ πρὸς ed. pr. 23 χωρήσαντοσ MSP

*τῆς τιμῆς καὶ πίστεως ὑποσχέσει τὸ πρόθυμον αὐτοῦ μᾶλλον
αὔξων.*
327 2. *Ἔτυχε δὲ Σαοῦλος ὁ τῶν Ἑβραίων βασιλεὺς τοὺς μάντεις
καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ πᾶσαν τὴν τοιαύτην τέχνην ἐκ τῆς
χώρας ἐκβεβληκὼς ἔξω τῶν προφητῶν. ἀκούσας δὲ τοὺς Παλαι-
στίνους ἤδη παρόντας καὶ ἔγγιστα Σούνης πόλεως ἐν τῷ πεδίῳ*
328 *ἐστρατοπεδευκότας ἐξώρμησεν ἐπ᾿ αὐτοὺς μετὰ τῆς δυνάμεως. καὶ
παραγενόμενος πρὸς ὄρει τινὶ Γελβουὲ καλουμένῳ βάλλεται στρα-
τόπεδον ἀντικρὺ τῶν πολεμίων. ταράττει δ᾿ αὐτὸν οὐχ ὡς ἔτυχεν
ἡ τῶν ἐχθρῶν δύναμις πολλή τε οὖσα καὶ τῆς οἰκείας κρείττων
ὑπονοουμένη, καὶ τὸν θεὸν διὰ τῶν προφητῶν ἐρωτᾷ περὶ τῆς*
329 *μάχης καὶ τοῦ περὶ ταύτην ἐσομένου τέλους προειπεῖν. οὐκ ἀπο-
κρινομένου δὲ τοῦ θεοῦ ἔτι μᾶλλον ὁ Σαοῦλος κατέδεισε καὶ τὴν
ψυχὴν ἀνέπεσε, τὸ κακὸν οἷον εἰκὸς οὐ παρόντος αὐτῷ κατὰ χεῖρα
τοῦ θείου προορώμενος. ζητηθῆναι δ᾿ αὐτῷ κελεύει γύναιόν τι
τῶν ἐγγαστριμύθων καὶ τῶν τεθνηκότων ψυχὰς ἐκκαλουμένων ὡς*
330 *οὕτως γνωσομένῳ, ποῖ χωρεῖν αὐτῷ μέλλει τὰ πράγματα· τὸ γὰρ
τῶν ἐγγαστριμύθων γένος ἀνάγον τὰς τῶν νεκρῶν ψυχὰς δι᾿ αὐτῶν
προλέγει τοῖς δεομένοις τὰ ἀποβησόμενα. μηνυθέντος δ᾿ αὐτῷ
παρά τινος τῶν οἰκετῶν εἶναί τι γύναιον τοιοῦτον ἐν πόλει Δώ-
ρῳ, λαθὼν πάντας τοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ μετεκδὺς τὴν
βασιλικὴν ἐσθῆτα δύο παραλαβὼν οἰκέτας, οὓς ᾔδει πιστοτάτους*

---

§ 326 = 1 Reg. XXVIII 2.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras I p. 119. Stephanus Byz. s. *Δῶρος*.
1 *τῆς*] *τῆ τῆσ* SP *τῇ* coni. 3 incip. Exc *σαύουλοσ* Exc *βασιλεὺσ τῶν ἑβραίων* tr. Exc *μάντεις*] *μὲν μάντεισ* SP 4 *ἐνγαστριμύθουσ* RM 6 *Σούνης*] *soman* Lat *πεδίῳ*] *στρατοπεδίω* RO *πεδίω κειμένησ* SPExcLat *πεδίω κειμένη* M 8 *Γελβουὲ*] *geluoe* Lat *βάλλεται* — 9 *πολεμίων* om. Lat
9 *ἄντικρυσ* RO 10 **ἡ*] *ἰδόντα ἡ* MSPExcLat *πολλὴ* — 11 *ὑπονοουμένη*] *dum esset exercitus eorum potior et multo melior* Lat *πολλή*] *πολλήν* M[1] *οἰκείας*] *αἰτίασ* RO 11 *ἐρωτᾷ*] *ἠρώτα* MSPEExc **περὶ* om. RO 12 *περὶ ταύτησ* RO *ἀποκρινομένου*] ROEExcZon *ἀποκριναμένου* MSP
13 **κατέδεισεν* S[1]P[1]Exc 14 *ἀνέπεσε*] *κατέπεσε* MSPExc *οὐ*] *οὐ τοῦ* O
15 *θείου*] *θεοῦ* MSPExc *deum* Lat *αὐτῷ* codd. E 16 **ἐνγαστριμύθων* R *τῶν*] *τὰσ τῶν* MSPExc *τὰς* coni. *ἐκκαλουμένων*] *ἐκκαλούμενον* SPM[3] 17 *οὕτω* MSPExc *γνωσομένῳ*] *γνωσόμενοσ* MSPExc *ποῖ*] *εἰ κατὰ νοῦν* MSPLatExc *μέλλοι* M *τὸ γὰρ* — 19 *ἀποβησόμενα* om. Exc
18 *ἐνγαστριμύθων* RS[1] **ἀνάγων* RO 19 **δεομένοις*] *λεγομένοισ* RO
**μυνηθέντοσ* RO 20 *εἶναί* — *Δώρῳ* habet StephByz *τοιοῦτον* om. StephByz
ἐν πόλει — 22 *οἰκέτας* om. Exc *Δώρῳ*] ROStephByz *δώρων* E *ἀενδώροι* MSP *endor* Lat 21 **λανθὼν* P **μετεκδὺς*] *ἀπεκδὺσ* M *exutus* Lat

ἄνδρας, ἧκεν εἰς τὴν Δῶρον πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ παρεκάλει μαν-
τεύεσθαι καὶ ἀνάγειν αὐτῷ ψυχὴν οὗπερ ἂν αὐτὸς εἴπῃ. τῆς δὲ 331
γυναικὸς ἀπομαχομένης καὶ λεγούσης οὐ καταφρονήσειν τοῦ βασι-
λέως, ὃς τοῦτο τὸ γένος τῶν μάντεων ἐξήλασεν, οὐδ' αὐτὸν δὲ
ποιεῖν καλῶς ἀδικηθέντα μηδὲν ὑπ' αὐτῆς, ἐνεδρεύοντα δὲ εἰς τὰ
κεκωλυμένα λαβεῖν αὐτὴν ἵνα δῷ δίκην, ὤμοσε μηδένα γνώσεσθαι
μηδὲ παρ' ἄλλον ἄγειν αὐτῆς τὴν μαντείαν, ἔσεσθαι δ' ἀκίνδυνον.
ὡς δὲ τοῖς ὅρκοις αὐτὴν ἔπεισε μὴ δεδιέναι, κελεύει τὴν Σαμουήλου 332
ψυχὴν ἀναγαγεῖν αὐτῷ. ἡ δ' ἀγνοοῦσα τὸν Σαμουῆλον ὅστις ἦν
καλεῖ τοῦτον ἐξ ᾅδου· φανέντος δ' αὐτοῦ θεασάμενον τὸ γύναιον
ἄνδρα σεμνὸν καὶ θεοπρεπῆ ταράττεται, καὶ πρὸς τὴν ὄψιν ἐκ-
πλαγέν, „οὐ σύ, φησίν, ὁ βασιλεὺς εἶ Σαοῦλος;“ ἐδήλωσε γὰρ αὐ-
τὸν Σαμουῆλος. ἐπινεύσαντος δ' ἐκείνου καὶ τὴν ταραχὴν αὐτῆς 333
ἐρομένου πόθεν γένοιτο, βλέπειν εἶπεν ἀνελθόντα τῷ θεῷ τινα
τὴν μορφὴν ὅμοιον. τοῦ δὲ τὴν εἰκόνα φράζειν [εἰπόντος] καὶ τὸ
σχῆμα τοῦ θεαθέντος καὶ τὴν ἡλικίαν [κελεύσαντος] γέροντα, μὲν
ἤδη καὶ ἔνδοξον ἐσήμαινεν, ἱερατικὴν δὲ περικείμενον διπλοΐδα.
ἐγνώρισεν ἐκ τούτων ὁ βασιλεὺς τὸν Σαμουῆλον ὄντα καὶ πεσὼν 334
ἐπὶ τὴν γῆν ἠσπάζετο καὶ προσεκύνησε· τῆς δὲ Σαμουήλου ψυχῆς
πυθομένης, διὰ τί κινήσειεν αὐτὴν καὶ ἀναχθῆναι ποιήσειεν ἀνάγ-
κην, ἀπωδύρετο τοὺς πολεμίους ἐπικεῖσθαι βαρεῖς αὐτῷ, αὐτὸν δὲ
ἀμηχανεῖν τοῖς παροῦσιν ἐγκαταλελειμμένον ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ

---

§ 330 = 1 Reg. XXVIII 8.

ROMSPE Lat ExcPeiresc Zonaras I p. 119. Michael Glycas II p. 329. Stephanus Byz. s. Δῶρος.

1 ἄνδρας — Δῶρον habet StephByz ἄνδρας] ὄντασ MSPExc ὅτε StephByz, om. Lat ἧκεν] ἤνεγκεν StephByz Δῶρον] ROStephByz ἀένδωρον MSP σένδωρον Exc *endor* Lat 2 εἴποι MSPEExc 3 οὐ καταφρονήσειν] οὐ καταφρόνησιν Exc μὴ καταφρονήσεισ E *non se posse spernere* Lat 4 *τοῦτο] τούτον RO οὐδ' αὐτὸν] ὅδ' αὐτήν RO 5 καλῶς] κακῶσ Exc εἰς — 6 δίκην] *ut prohibita facientem poenae contraderet* Lat 6 λαβεῖν αὐτὴν om. Exc ὤμοσε] ὤμοσε δὲ RO μηδένα γνώσεσθαι om. Lat 7 μηδὲ] καὶ μὴ δὲ RO ἄλλων MExc 8 *σαμουήλου μ s. P 9 ἦν] εἴη Exc 10 καλεῖ — p. 78, 11 γενησόμενον omissa aut breuiata Exc τοῦτον] *eam* Lat 12 εἶ om. ROE 13 *Σαμουῆλος] ὁ σαμουῆλοσ MSP δὲ SP 14 ἐρωμένου ROM ὅθεν E βλέπειν εἶπεν] MSP εἶπεν RO εἶπεν ὁρᾶν E *ait uidisse se* Lat τῷ om. MSPE 15 *εἰπόντος om. ROM et ut uid. Lat 16 κελεύσαντος] om. ROE *iubente* Lat 17 ἐσήμαινεν] ἐσήμανεν ROME *significauit se uidisse* Lat *δὲ] δὴ RO *περικείμενον om. RO 18 καὶ om. E 19 προσεκύνησεν S[1]PE 20 *αὐτὴν] *eum* Lat *καὶ — ποιήσειεν om. Lat ἀνάγκην] τὴν ἀνάγκην MSP *necessitatem incumbere et* Lat 22 τοῦ om. E

μηδὲ προρρήσεως τυγχάνοντα μήτε διὰ προφητῶν μήτε δι᾽ ὀνει-
ράτων καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ σὲ τὸν ἐμοῦ προνοησόμενον κατέφυγον.“
335 Σαμουῆλος δὲ τέλος αὐτὸν ἔχοντα ἤδη τῆς μεταβολῆς ὁρῶν „πε-
ρισσὸν μέν, εἶπεν, ἔτι καὶ παρ᾽ ἐμοῦ βούλεσθαι μαθεῖν τοῦ θεοῦ
καταλελοιπότος αὐτόν· ἄκουέ γε μήν, ὅτι βασιλεῦσαι δεῖ Δαυίδην
καὶ κατορθῶσαι τὸν πόλεμον, σὲ δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ζωὴν
336 ἀπολέσαι τοῦ θεοῦ παρακούσαντα ἐν τῷ πρὸς Ἀμαληκίτας πολέμῳ
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ φυλάξαντα, καθὼς προεφήτευσά σοι καὶ
ζῶν. ἴσθι τοίνυν καὶ τὸν λαὸν ὑποχείριον τοῖς ἐχθροῖς γενησόμενον
καὶ σαυτὸν μετὰ τῶν τέκνων αὔριον πεσόντα ἐπὶ τῆς μάχης μετ᾽
ἐμοῦ γενησόμενον.“
337 3. Ταῦτ᾽ ἀκούσας Σαοῦλος ἄφωνος ὑπὸ λύπης ἐγένετο καὶ
κατενεχθεὶς εἰς τοὔδαφος, εἴτε διὰ τὴν προσπεσοῦσαν ἐκ τῶν δε-
δηλωμένων ὀδύνην, εἴτε διὰ τὴν ἔνδειαν, οὐ γὰρ προσενήνεκτο τρο-
φὴν τῇ παρελθούσῃ ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτί, ῥᾳδίως ἔκειτο νέκυς ὥς
338 τις. μόλις δὲ ἑαυτοῦ γενόμενον συνηνάγκασεν ἡ γυνὴ γεύσασθαι
ταύτην αἰτουμένη παρ᾽ αὐτοῦ τὴν χάριν ἀντὶ τῆς παραβόλου μαν-
τείας, ἣν οὐκ ἐξὸν αὐτῇ ποιήσασθαι διὰ τὸν ἐξ αὐτοῦ φόβον ἀγνο-
ουμένου τίς ἦν, ὅμως ὑπέστη καὶ παρέσχεν. ἀνθ᾽ ὧν παρεκάλει τρά-
πεζάν τε αὐτῷ παραθεῖναι καὶ τροφήν, ὡς ἂν τὴν ἰσχὺν συλλεξάμενος
εἰς τὸ τῶν οἰκείων ἀποσωθῇ στρατόπεδον· ἀντέχοντα δὲ καὶ τε-
339 λέως ἀπεστραμμένον ὑπὸ ἀθυμίας ἐβιάσατο καὶ συνέπεισεν. ἔχουσα
δὲ μόσχον ἕνα συνήθη καὶ τῆς κατ᾽ οἶκον ἐπιμελείας καὶ τροφῆς

---

§ 334 = 1 Reg. XXVIII 15.

ROMSPE Lat ExcPeiresc Zonaras I p. 119 sq. Suidas s. *παράβολος*.

1 *μηδὲ*] Dindorf *μήτε* codd. *προρρήσεων* E **διὰ*] *διὰ τῶν* O **δι᾽*] *διὰ* SP 2 *τὸν*] *τὸν ἀεὶ* MLat *προνοησάμενον* ed. pr. *prospexisti* Lat 3 *τῆς μεταβολῆς*] *uitae* Lat 5 *καταλελειπότοσ* O *ἄκουέ γε*] *ἀκούεται* RO 7 *πρὸς*] *πρὸσ τοὺσ* SP 8 *καθὼς*] *καθὰ* M 10 *ἐν τῇ μάχῃ* E 12 *ταῦτα* SPE, om. Exc *Σαοῦλος*] *ὁ σαοῦλοσ* (*σάουλοσ* ME) MSPE **ὁ δὲ σαούλοσ ἀκούσασ ἀκούσασ ἄφωνοσ* Exc (sic) *ὑπὸ*] *ὑπὸ τῆσ* E *ἀπὸ* Exc 14 *οὐ*] *οὐδὲ* SP 15 *ῥαδίωσ* *δ* i. ras. P *ῥᾳδίως ἔκειτο νέκυς ὥς τις*] *ῥαδίως ἔκειτο νέκυσ ὅστισ* RO *ῥαδίωσ κατενήνεκτο* (*κατανήνεκτο* Exc) MSPExc *non facile ualebat exurgere* Lat 16 *συνηνάγκασεν*] *ἠνάγκασεν* Exc 17 *ταύτην* incip. Suid *αἰτουμένη*] *αἰτοῦμαι* Suid *παρ᾽ αὐτοῦ τὴν* om. Suid *μαντείας* fin. Suid 18 *αὐτῇ*] *αὐτὴν* SP *ἀγνοούμενον* RO 19 *τίς ἦν*] *τισὶν* M 20 *τράπεζάν — τροφὴν*] *ut adposita mensa cibum sumeret* Lat, lacunam statuo *παραθῆναι* RO *ἂν*] *ἂν καὶ* P 21 *ἀποσωθείη* SP 22 **ἀπεστραμένον* Exc *ὑπὸ*] *ἀπὸ* RO *ὑπὸ τῆσ* MSPEExc *καὶ* om. Exc 23 *καὶ τροφῆς* om. Exc

ἀξιούμενον ὑπ᾽ αὐτῆς, ὡς γυνὴ χερνῆτις καὶ τούτῳ μόνῳ προσαναπαυομένη τῷ κτήματι, κατασφάξασα τοῦτον καὶ τὰ κρέα παρασκευάσασα τοῖς οἰκέταις αὐτοῦ καὶ αὐτῷ παρατίθησι. καὶ Σαοῦλος μὲν διὰ τῆς νυκτὸς ἦλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον.

4. *Δίκαιον δὲ ἀποδέξασθαι τῆς φιλοτιμίας τὴν γυναῖκα, ὅτι* 340
καίπερ τῇ τέχνῃ κεκωλυμένῃ χρήσασθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, παρ᾽
ἧς ἂν αὐτῇ τὰ κατὰ τὸν οἶκον ἦν ἀμείνω καὶ διαρκέστερα, καὶ
μηδέποτε αὐτὸν πρότερον τεθεαμένη οὐκ ἐμνησικάκησε τῆς ἐπι-
στήμης ὑπ᾽ αὐτοῦ καταγνωσθείσης, οὐκ ἀπεστράφη δὲ ὡς ξένον
καὶ μηδέποτε ἐν συνηθείᾳ γεγενημένον, ἀλλὰ συνεπάθησέ τε καὶ 341
παρεμυθήσατο καὶ πρὸς ἃ διέκειτο λίαν ἀηδῶς προετρέψατο, καὶ
τὸ μόνον αὐτῇ παρὸν ὡς ἐν πενίᾳ τοῦτο παρέσχεν ἐκτενῶς καὶ φι-
λοφρόνως, οὔθ᾽ ὑπὲρ εὐεργεσίας ἀμειβομένη τινὸς γεγενημένης οὔτε
χάριν μέλλουσαν θηρωμένη, τελευτήσοντα γὰρ [αὐτὸν] ἠπίστατο,
φύσει τῶν ἀνθρώπων ἢ πρὸς τοὺς ἀγαθόν τι παρεσχημένους φιλο-
τιμουμένων, ἢ παρ᾽ ὧν ἂν δύνωνται λαβεῖν ὄφελος τούτους προ-
θεραπευόντων. καλὸν οὖν ἐστι μιμεῖσθαι τὴν γυναῖκα καὶ ποιεῖν 342
εὖ πάντας τοὺς ἐν χρείᾳ γενομένους καὶ μηδὲν ὑπολαμβάνειν ἄμει-
νον μηδὲ μᾶλλόν τι προσήκειν τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει τούτου
μηδ᾽ ἐφ᾽ ᾧ τὸν θεὸν εὐμενῆ καὶ χορηγὸν τῶν ἀγαθῶν ἕξομεν. καὶ
τὰ μὲν περὶ τῆς γυναικὸς ἐν τοσούτοις ἀρκεῖ δεδηλῶσθαι· τὸν δὲ 343
πόλεσι καὶ δήμοις καὶ ἔθνεσι συμφέροντα λόγον καὶ προσήκοντα
τοῖς ἀγαθοῖς, ὑφ᾽ οὗ προαχθήσονται πάντες ἀρετὴν διώξειν καὶ

---

§ 339 = 1 Reg. XXVIII 24.

ROMSPE Lat Exc Peiresc.

1 *ὡς γυνὴ χερνῆτις* om. Lat *χερνῆτις*] *ἔχαιρε* RO *χερῆτισ* Exc 2 *κτίματι* Exc **κρέα*] *κρέατα* SP 3 **παρατίθησιν* S¹P *παρατίθησειν* Exc **Σαοῦλος*] *ὁ σάουλ* Exc *μὲν* om. Exc 6 *χρήισασθαι* M *παρ᾽ ἧς ἂν*] *παρῆσαν* RO 7 *τὰ*] *τὸ* Exc *ἦν* om. RO *ἀμείνωι* S¹P¹ 9 *ὑπ᾽*] *τῆσ ὑπ᾽* SP *ὑπ᾽ αὐτῶ* RO *καταγνωσθήσεισ* Exc *δὲ*] *τε* SP 10 *μηδέποτ᾽* MSPExc *συνεπάθησέ*] *συνεκάθησέ* RO 11 *παρεμυθήσατο*] *consolata est dum eum cognouisset regem* Lat 13 *ὑπὲρ εὐεργεσίας ἀμειβομένη*] *aliquam retributionem eius exspectans* Lat 14 *αὐτὸν*] MSPExc, om. RO 16 *ἂν*] *ἄν τι* MSPLat *ὄντι* Exc *δύνονται* Exc *ὤφελοσ* R *προθεραπευόντων*] *προθεραπευόντων* (σ supra) M *θεραπευόντων* O 17 *καλὸν οὖν* (*λὸν οὖν* ex *λὸν* corr.) R

18 *ὑπολαμβάνην* Exc 19 *προσήκην* Exc 20 *ᾧ*] *ὧ τῶ* S¹ *ὧι τῶι* P *ὅτω* S² Vat apud Hudson *χορηγὸν ὁ* ex *ῶ* R *ἕξομεν τῶν ἀγαθῶν* tr. Exc

21 *τὰ*] *ταῦτα* Exc *ἐν — δεδηλῶσθαι* om. Exc 22 *καὶ ἔθνεσι καὶ δήμοισ* tr. Exc 23 *διώξειν*] *διώκειν* Dindorf *καὶ ζηλοῦν — 80, 1 δυνησόμενον*] *et aeternae gloriae decus appetere* Lat

*ζηλοῦν δόξαν καὶ μνήμην αἰώνιον παρασχεῖν δυνησόμενον, ποιήσο-
μαι, πολλὴν καὶ βασιλεῦσιν ἐθνῶν καὶ ἄρχουσι πόλεων ἐπιθυμίαν
καὶ σπουδὴν τῶν καλῶν ἐνθήσοντα, καὶ πρός τε κινδύνους καὶ τὸν
ὑπὲρ τῶν πατρίδων θάνατον προτρεψόμενον, καὶ πάντων κατα-*
344 *φρονεῖν διδάξοντα τῶν δεινῶν. ἔχω δ᾽ αἰτίαν τοῦ λόγου τούτου
Σαοῦλον τὸν τῶν Ἑβραίων βασιλέα· οὗτος γὰρ καίπερ εἰδὼς τὰ
συμβησόμενα καὶ τὸν ἐπικείμενον θάνατον τοῦ προφήτου προειρη-
κότος οὐκ ἔγνω φυγεῖν αὐτὸν οὐδὲ φιλοψυχήσας προδοῦναι μὲν
τοὺς οἰκείους τοῖς πολεμίοις καθυβρίσαι δὲ τὸ τῆς βασιλείας ἀξί-*
345 *ωμα, ἀλλὰ παραδοὺς αὑτὸν πανοικὶ μετὰ τῶν τέκνων τοῖς κινδύ-
νοις καλὸν ἡγήσατο εἶναι πεσεῖν μετὰ τούτων ὑπὲρ τῶν βασιλευο-
μένων μαχόμενος, καὶ τοὺς παῖδας ἀποθανεῖν μᾶλλον ἀγαθοὺς
ὄντας, ἢ καταλιπεῖν ἐπ᾽ ἀδήλῳ τῷ ποδαποὶ γενήσονται τὸν τρόπον·
διάδοχον γὰρ καὶ γένος τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀγήρω μνήμην ἕξειν.*
346 *οὗτος οὖν δίκαιος καὶ ἀνδρεῖος καὶ σώφρων ἔμοι γε δοκεῖ μόνος
καὶ εἴ τις γέγονε τοιοῦτος ἢ γενήσεται τὴν μαρτυρίαν ἐπ᾽ ἀρετῇ
καρποῦσθαι παρὰ πάντων ἄξιος· τοὺς γὰρ μετ᾽ ἐλπίδων ἐπὶ πό-
λεμον ἐξελθόντας ὡς καὶ κρατήσοντας καὶ σῶς ἐπιστρέψοντας, ἐπει-
δάν τι διαπράξωνται λαμπρόν, οὔ μοι δοκοῦσι καλῶς ποιεῖν ἀν-
δρείους ἀποκαλοῦντες, ὅσοι περὶ τῶν τοιούτων ἐν ταῖς ἱστορίαις*
347 *καὶ τοῖς ἄλλοις συγγράμμασιν εἰρήκασιν· ἀλλὰ δίκαιοι μέν εἰσι
κἀκεῖνοι τυγχάνειν ἀποδοχῆς, εὔψυχοι δὲ καὶ μεγαλότολμοι καὶ τῶν
δεινῶν καταφρονηταὶ μόνοι δικαίως ἂν λέγοιντο πάντες οἱ Σαοῦλον
μιμησάμενοι. τὸ μὲν γὰρ οὐκ εἰδότας τί μέλλει συμβήσεσθαι κατὰ
τὸν πόλεμον αὐτοῖς μὴ μαλακισθῆναι περὶ αὐτόν, ἀλλ᾽ ἀδήλῳ τῷ
μέλλοντι παραδόντας αὑτοὺς ἐπ᾽ αὐτοῦ σαλεύειν οὔπω γενναῖον,*

ROMSPLat ExcPeiresc

1 *ζηλοῦν*] *δηλοῦντα* MSP *δηλοῦνται* Exc *ζηλοῦντα* Vat apud Hudson *ζηλοῦν τὰ* Bekker *ζηλοῦν τὸ* coni. *αἰωνίαν* MExc *δυνησόμενον* ROS^{3}Exc *δυνησόμενα* MS^{1}P *ποιήσομαι*] *faciamus* Lat 3 *κινδύνους*] *κινδύνοισ* RO *τοὺσ κινδύνουσ* MSPExc *τὸν*] *τῶν* P 5 *δεινῶν*] *ἐθνῶν* O 6 *τῶν* s. 1 R *ἰδὼσ* R 10 *αὐτὸν* ROMSP^1 11 *καλὸν*] *optimum* Lat *πεσεῖν*] om. RO *magis cadere* Lat 13 *τῷ* — 14 *ἕξειν*] *quasi regni successionem et generis habituros* Lat *καταλειπεῖν* MExc *τῷ*] *τὸ* MSPExc *ποταποὶ* Cocceji 14 *διάδοχον*] *διαδοχὴν* MSPExc *μνήμην*] *ζωὴν* RO 15 *δίκαιος*] *ὁ δίκαιος* O *σῶφρον* O *δοκεῖν* coni. *μόνος καὶ*] *καὶ μόνος* coni. 17 *ἄξιος*] *ἀξιῶ* MExc 18 *σῶς*] *ἴσωσ* RO *σώουσ* MSPExc *ὑποστρέψοντας* Bekker 19 *δοκοῦσιν* S^{1}P^{1}Exc *καλῶσ ῶ* ex *ὸ* m. 2 O 24 *μέλλοι* M 25 *περὶ αὐτῶν* RO 26 *αὐτοὺσ* ROMS^{1}P^1 *αὐτοῦ*] *αὐτῶ* RO *αὐτοὺς* Exc *οὔπω*] *οὐδ᾽ οὕτωσ* M *οὐδ᾽ οὕτωι* Exc *οὐχ οὕτωσ* SP *non ualde* Lat

κἂν ἔργα πολλὰ διαπραξάμενοι τύχωσι· τὸ δὲ μηδὲν ἐν τῇ διανοίᾳ 348
χρηστὸν προσδοκῶντας, ἀλλὰ προειδότας ὡς δεῖ θανεῖν καὶ τοῦτο
παθεῖν μαχομένους εἶτα μὴ φοβηθῆναι μηδὲ καταπλαγῆναι τὸ
δεινόν, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸ χωρῆσαι προγινωσκόμενον, τοῦτ᾽ ἀνδρείου
ἀληθῶς τεκμήριον ἐγὼ κρίνω. Σαοῦλος τοίνυν τοῦτο ἐποίησεν 349
ἐπιδείξας ὅτι πάντας μὲν προσήκει τῆς μετὰ τὸν θάνατον εὐφη-
μίας γλιχομένους ταῦτα ποιεῖν, ἐξ ὧν ἂν αὑτοῖς ταύτην καταλεί-
ποιεν, μάλιστα δὲ τοὺς βασιλέας, ὡς οὐκ ἐξὸν αὐτοῖς διὰ τὸ μέγεθος
τῆς ἀρχῆς οὐ μόνον οὐ κακοῖς εἶναι περὶ τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ᾽
οὐδὲ μετρίως χρηστοῖς. ἔτι τούτων πλείω περὶ Σαούλου καὶ τῆς 350
εὐψυχίας λέγειν ἠδυνάμην ὕλην ἡμῖν χορηγησάσης τῆς ὑποθέσεως,
ἀλλ᾽ ἵνα μὴ φανῶμεν ἀπειροκάλως αὐτοῦ χρῆσθαι τοῖς ἐπαίνοις,
ἐπάνειμι πάλιν ἀφ᾽ ὧν εἰς τούτους ἐξέβην.

5. Κατεστρατοπεδευκότων γὰρ τῶν Παλαιστίνων, ὡς προεῖπον, 351
καὶ κατὰ ἔθνη καὶ βασιλείας καὶ σατραπείας ἐξαριθμούντων τὴν
δύναμιν, τελευταῖος βασιλεὺς παρῆλθεν Ἀγχοῦς μετὰ τῆς ἰδίας στρα-
τιᾶς καὶ Δαυίδης μετὰ τῶν ἑξακοσίων ὁπλιτῶν εἵπετο. θεασά- 352
μενοι δὲ αὐτὸν οἱ στρατηγοὶ τῶν Παλαιστίνων, πόθεν εἴησαν ἥκον-
τες οἱ Ἑβραῖοι καὶ τίνων καλεσάντων ἠρώτων τὸν βασιλέα. ο δὲ
Δαυίδην ἔλεγεν εἶναι τὸν φυγόντα Σαοῦλον τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην
καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα δέξασθαι, καὶ νῦν τῆς χάριτος ἀμοιβὴν
ἐκτεῖσαι βουλόμενον καὶ τιμωρήσασθαι τὸν Σαοῦλον συμμαχεῖν αὐ-
τοῖς. ἐμέμφθη δὲ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἄνδρα παρειληφὼς ἐπὶ συμ- 353

§ 351 = 1 Reg. XXIX 1.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras I p. 120.

1 *τύχωσιν* S¹P¹Exc 2 *χρηστὸν*] *ἄχρηστον* M¹ 3 *εἶτα μὴ*] *εἶτα μὴ δὲ* MExc *εἶτα δὲ μὴ* SP *εἶτα δὲ μὴ δὲ* RO *et neque* Lat 4 *ἀλλ᾽ — προγινωσκόμενον* om. Lat *αὐτὸ*] *ὸ* ex *ῶ* corr. RP, *ὑτὸ* i. ras. 1 litt. M *προγινοσκόμενον* R 5 *τεκμήριον ἐγὼ*] *ἔγωγε τεκμήριον* SP 6 *προσήκει*] *προσῆκεν* M¹PS¹ *προσῆκε* M²S²Exc *conuenit* Lat 7 *ἐξ — καταλείποιεν* om. Lat *ἂν* om. RO *ταύτην*] *καταύτην* Exc *καταλίποιεν* SP *καταλίποιε* M 8 *δὲ* om. RO *ἐξὸν*] *ἐξ ὧν*, *ὧ* ex *ὸ* corr. M *ἐξῶν* Exc 11 *ἐδυνάμην* MSPExc 12 *φανῶμεν*] *φανῶ* MExc *χρῆσθαι*] *χρήσασθαι* O *χρώμενοι* SP *χρώμενοσ* MExc 13 *ἐξέβην* fin. Exc 14 i. marg. *ιε´* RO 15 *κατὰ*] *κατὰ τὰ* SP¹ *καὶ βασιλείας*] *βασιλείασ* RO *et reges* Lat *σατράπασ* ROMLat *σατραπίασ*, *ι* i. ras. 2 litt. S 16 **Ἀγχοῦς*] *ἀγχίσησ* SP 17 *καὶ*] *καὶ μετὰ τοῦτον δ᾽ ὁ* SP *μετ᾽ αὐτὸν δ᾽* (*δὲ* E) *ὁ* ME *et post eum* Lat 18 *δ᾽* MSPE *εἴκοντεσ* M 20 *τὸν — 21 δέξασθαι*] *ὃν πρὸσ αὐτὸν ἐλθόντα ἐδέξατο* E *τὸν φυγόντα*] *φυγόντα* O *ὃν φυγόντα* coni. 21 *καὶ — δέξασθαι*] *quem ad se uenientem ipse susceperat* Lat 22 *ἐκτεῖσαι*] *ἐκτεῖναι* RO *ἐκτῖσαι* MSPE 23 **ἐμέμφθη*] *ἐπέμφθη* S¹ *δ᾽* E **στρατηγῶν*] *στρατιωτῶν* RO

μαχίᾳ πολέμιον καὶ ἀποπέμπειν συνεβούλευον, μὴ καὶ λάθῃ μέγα
δι᾽ αὐτὸν κακὸν τοὺς φίλους ἐργασάμενος· καὶ γὰρ οὕτω παρέξειν
καταλλαγῆναι πρὸς τὸν δεσπότην κακώσαντα τὴν ἡμετέραν δύναμιν.
354 ὃ δὴ καὶ προορώμενον εἰς τὸν τόπον ὃν ἔδωκεν αὐτῷ κατοικεῖν
ἐκέλευον ἀποπέμπειν σὺν τοῖς ἑξακοσίοις ὁπλίταις· τοῦτον γὰρ
εἶναι τὸν Δαυίδην, ὃν ᾄδουσιν αἱ παρθένοι πολλὰς μυριάδας Παλαι-
στίνων ἀπολέσαντα. ταῦτ᾽ ἀκούσας ὁ τῶν Γιττῶν βασιλεὺς καὶ
355 καλῶς εἰρῆσθαι λογισάμενος καλέσας τὸν Δαυίδην „ἐγὼ μέν, εἶπε,
μαρτυρῶ σοι πολλὴν περὶ ἐμὲ σπουδὴν καὶ εὔνοιαν καὶ διὰ τοῦτό
σε σύμμαχον ἐπηγόμην· οὐ δοκεῖ δὲ ταὐτὸ τοῖς στρατηγοῖς. ἀλλ᾽
ἄπιθι μεθ᾽ ἡμέραν εἰς ὃν ἔδωκά σοι τόπον μηδὲν ὑπονοῶν ἄτο-
πον, κἀκεῖ φύλασσέ μοι τὴν χώραν, μή τινες εἰς αὐτὴν τῶν πολε-
356 μίων ἐμβάλωσιν. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο συμμαχίας μέρος.“ καὶ Δαυί-
δης μέν, ὡς ἐκέλευσεν ὁ τῶν Γιττῶν βασιλεύς, ἧκεν εἰς Σίκελλαν.
καθ᾽ ὃν δὲ καιρὸν ἐξ αὐτῆς συμμαχήσων τοῖς Παλαιστίνοις ἀπῆλθε
τὸ τῶν Ἀμαληκιτῶν ἔθνος ἐπελθὸν αἱρεῖ τὴν Σίκελλαν κατὰ κρά-
τος, καὶ ἐμπρήσαντες καὶ πολλὴν λείαν ἄλλην ἔκ τ᾽ αὐτῆς ἐκείνης
καὶ τῆς ἄλλης τῶν Παλαιστίνων χώρας λαβόντες ἀνεχώρησαν.
357 6. Ἐκπεπορθημένην δὲ τὴν Σίκελλαν καταλαβὼν ὁ Δαυί-
δης καὶ διηρπαγμένα πάντα καὶ τὰς γυναῖκας [τὰς] ἑαυτοῦ, δύο
γὰρ ἦσαν, καὶ τὰς γυναῖκας τῶν ἑταίρων σὺν τοῖς τέκνοις ᾐχμα-
358 λωτισμένας, περιρρήγνυται εὐθὺς τὴν ἐσθῆτα. κλαίων δὲ καὶ ὀδυ-
ρόμενος μετὰ τῶν φίλων ἐπὶ τοσοῦτον παρείθη τοῖς κακοῖς, ὥστε
αὐτὸν ἐπιλιπεῖν ἤδη καὶ τὰ δάκρυα, κινδυνεῦσαι δὲ καὶ βληθεὶς

§ 353 = 1 Reg. XXIX 4.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 120.

1 *πολέμιον*] *πολέμου* E **καὶ* (post *μὴ*) s. scr. M 2 *εἰργασμένοσ* E *καὶ*] *καιρὸν* M *tempus et causam* Lat *οὕτω*] *αὐτῷ* MSP 3 *καταλλαγῆναι*] *τοῦ καταλλαγῆναι* M *τοῦ καταλλαγῆναι πρόφασιν* SP *κακώσαντα — δύναμιν* om. Lat *κακώσοντα* MSP 6 *τὸν* om. MSPE **παρθένοι*] *uirgines hebraeorum* Lat **Παλαιστίνων* om. Lat 7 *ταῦτα* E *geth* Lat 8 *εἶπε* om. M 9 **περὶ*] *πρὸσ* SP 10 *σε* om. ROME *ἐπαγόμην* ME **ταὐτὸ*] *ταῦτα* MSP 11 *μηδὲν — ἄτοπον* om. Lat 13 *ἐμβάλωσιν*] *εἰσβάλωσιν* M *μέρος*] *pars magna* Lat 14 *geth* Lat 15 *Σίκελλαν*] *σίκελλα* M *σικελὰ* SP *σεκέλλαν* E *sichela* Lat 16 *ἀπῆλθεν* M¹S¹P¹ *αἵρει* RO *αἵρει* E 17 *Σίκελλαν*] *σικελίαν* M *σικελὰ* SP *sichela* Lat *ἐμπρήσαντες*] *ἐμπρῆσαν* MSP *ἐνέπρησε* E *ἄλλην* om. Lat 18 *τ᾽ αὐτῆς*] *ταύτησ* RO *τε αὐτῆσ* SP 19 *σικελὰν* SP *prouinciam* Lat 20 *διηρπασμένα* MSP *τὰς ἑαυτοῦ*] *ἑαυτοῦ* RO 22 **περιρήγνυται* RO **αἰσθῆτα* R *ὀδυρώμενοσ* M 23 *ἐπεὶ* RO *παρήθη* M *παρήθει* O 24 *αὐτὸν*] *nimio eorum fletu* Lat *ἐπιλείπειν* M *κινδυνεῦσαι*] *ἐκινδύνευσε* MSPLat

ὑπὸ τῶν ἑταίρων ἀλγούντων ἐπὶ ταῖς αἰχμαλωσίαις τῶν γυναικῶν
καὶ τῶν τέκνων ἀποθανεῖν· αὐτὸν γὰρ τῶν γεγονότων ᾐτιῶντο.
ἀνασχὼν δ' ἐκ τῆς λύπης καὶ τὴν διάνοιαν πρὸς τὸν θεὸν ἀνα- 359
στήσας παρεκάλεσε τὸν ἀρχιερέα Ἀβιάθαρον ἐνδύσασθαι τὴν ἱερα-
τικὴν στολὴν καὶ ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν καὶ προφητεῦσαι, εἰ διώ-
ξαντι τοὺς Ἀμαληκίτας δίδωσι καταλαβεῖν καὶ σῶσαι μὲν τὰς γυναῖ-
κας καὶ τὰ τέκνα, τιμωρήσασθαι δὲ τοὺς ἐχθρούς. τοῦ δ' ἀρχιερέως 360
διώκειν κελεύσαντος ἐκπηδήσας μετὰ τῶν ἑξακοσίων ὁπλιτῶν εἵπετο
τοῖς πολεμίοις· παραγενόμενος δ' ἐπί τινα χειμάρρουν Βάσελον
λεγόμενον καὶ πλανωμένῳ τινὶ περιπεσὼν Αἰγυπτίῳ μὲν τὸ γένος
ὑπ' ἐνδείας δὲ καὶ λιμοῦ παρειμένῳ, τρισὶ γὰρ ἡμέραις ἐν τῇ
ἐρημίᾳ πλανώμενος ἄσιτος διεκαρτέρησε, πρῶτον αὐτὸν ποτῷ καὶ
τροφῇ παραστησάμενος καὶ ἀναλαβὼν ἐπύθετο, τίς τε εἴη καὶ πόθεν.
ὁ δὲ γένος μὲν ἐσήμαινεν Αἰγύπτιος ὤν, καταλειφθῆναι δὲ ὑπὸ 361
τοῦ δεσπότου κατ' ἀρρωστίαν ἕπεσθαι μὴ δυνάμενον· ἐδήλου δ'
αὐτὸν τῶν καταπρησάντων καὶ διηρπακότων ἄλλα τε τῆς Ἰουδαίας
καὶ τὴν Σίκελλαν εἶναι. χρησάμενος οὖν ὁ Δαυίδης τούτῳ ἐπὶ τοὺς 362
Ἀμαληκίτας ὁδηγῷ καὶ καταλαβὼν [αὐτοὺς] ἐπὶ γῆς ἐρριμμένους,
καὶ τοὺς μὲν ἀριστῶντας, τοὺς δὲ καὶ μεθύοντας ἤδη καὶ λελυμέ-
νους ὑπὸ τοῦ οἴνου καὶ τῶν λαφύρων καὶ τῆς λείας ἀπολαύοντας,
ἐπιπεσὼν αἰφνιδίως πολὺν αὐτῶν φόνον εἰργάσατο· γυμνοὶ γὰρ
ὄντες καὶ μηδὲν προσδοκῶντες τοιοῦτον, ἀλλὰ πρὸς τὸ πιεῖν καὶ
εὐωχεῖσθαι τετραμμένοι πάντες ἦσαν εὐκατέργαστοι. καὶ οἱ μὲν 363
αὐτῶν ἔτι τῶν τραπεζῶν παρακειμένων ἐπικαταλαμβανόμενοι παρ'
αὐταῖς ἀνῃροῦντο καὶ παρέσυρεν αὐτοῖς τὰ σιτία καὶ τὴν τροφὴν
τὸ αἷμα, τοὺς δὲ δεξιουμένους ἀλλήλους ταῖς προπόσεσι διέφθειρεν,
ἐνίους δὲ καὶ πρὸς ὕπνον ὑπὸ τοῦ ἀκράτου κατενηνεγμένους. ὁπόσοι

§ 358 = 1 Reg. XXX 6.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 120.

1 ἑταίρων αί i. ras. 1 litt. SP 3 δ' ἐκ] δὲ ἐκ SP δὲ ROE ἀναστήσας] ἀναπείσασ, εί ex ή corr. S 4 Ἀβιάθαρον] E ἀβιάθαρ RO ἀβιαθάρην MSP *abiathar* Lat ἱερατικὴν] ἀρχιερατικὴν SP 9 παραγενομένου RO χείμαρρον MSP Βάσελον] βαέελον RO βάσθλον P *bosor* Lat 10 Αἰγυπτίῳ μὲν τὸ γένος] *aegyptium genere aetiopem* Lat 11 δὲ om. M λιμῶι P λ·ιμοῦ E 12 *ποτῷ] πότω R ἐν πότω O 13 τίς] τίνοσ MSPLat 15 κατ' ἀρρωστίαν] κατ' ἀρρωστείαν R διὰ ἀρρωστίαν P διακαταρρωστίαν S[1] δι' ἀρρωστίαν S[2] 16 αὑτὸν] αὐτὸν ROM αὐτῶ SP 17 σικελὰν SP· *sichelam* Lat χρησάμενοσ M αὐτοὺς] om. RO αὐτῶν E 18 γῆς] γῆν RO ἐριμμένουσ RO ἐρριμένουσ S[1] 19 ἀριστοῦντασ E 20 ἀπολύοντασ RO 21 *αἰφνηδίωσ O 22 τὸ] τῶ M καὶ κατευωχεῖσθαι RO 23 τετραμένοι RO 25 αὐτοῖς] αὐτῶν MSP

δ᾽ ἔφθασαν περιθέμενοι τὰς πανοπλίας ἐξ ἐναντίας τ᾽ αὐτῷ στῆ-
ναι, τούτους οὐδὲν ἧττον εὐχερῶς τῶν γυμνῶν κατακειμένων ἀπέ-
364 σφαττον. διέμειναν δὲ οἱ σὺν τῷ Δαυίδῃ καὶ αὐτοὶ ἀναιροῦντες
ἀπὸ πρώτης ὥρας ἕως ἑσπέρας, ὡς μὴ περιλειφθῆναι τῶν Ἀμα-
ληκιτῶν πλείονας ἢ τετρακοσίους· καὶ οὗτοι δὲ δρομάσι καμήλοις
ἐπιβάντες διέφυγον. ἀνέσωσε δὲ τἆλλα πάντα ἃ διήρπασαν αὐτῶν
365 οἱ πολέμιοι καὶ τάς τε αὐτοῦ γυναῖκας καὶ τὰς τῶν ἑταίρων. ὡς
δὲ ἀναστρέφοντες ἧκον ἐπὶ τὸν τόπον, ἔνθα διακοσίους μὴ δυνα-
μένους αὐτοῖς ἕπεσθαι καταλελοίπεσαν ἐπὶ τῶν σκευῶν, οἱ μὲν
τετρακόσιοι τῆς μὲν ἄλλης ὠφελείας τε καὶ λείας οὐκ ἠξίουν αὐ-
τοῖς ἀπομερίζειν· οὐ συνακολουθήσαντας γὰρ ἀλλὰ μαλακισθέντας
περὶ τὴν δίωξιν ἀγαπήσειν ἀνασεσωσμένας τὰς γυναῖκας ἀπολαμ-
366 βάνοντας ἔλεγον· Δαυίδης δὲ πονηρὰν καὶ ἄδικον αὐτῶν ταύτην
ἀπέφηνε τὴν γνώμην· εἶναι γὰρ ἀξίους, τοῦ θεοῦ παρασχόντος αὐ-
τοῖς ἀμύνασθαι μὲν τοὺς πολεμίους, κομίσασθαι δὲ πάντα τὰ αὐ-
τῶν, πᾶσιν ἐξ ἴσου τοῖς συστρατευσαμένοις μερίζεσθαι τὴν ὠφέ-
367 λειαν, καὶ ταῦτ᾽ ἐπὶ φυλακῇ τῶν σκευῶν μεμενηκότων. καὶ ἐξ
ἐκείνου νόμος οὗτος ἐκράτησε παρ᾽ αὐτοῖς, ἵνα ταὐτὰ τοῖς μαχο-
μένοις λαμβάνωσιν οἱ τὰ σκεύη φυλάσσοντες. γενόμενος δ᾽ ἐν
Σικέλλα Δαυίδης διέπεμψε πᾶσι τοῖς ἐν τῇ Ἰούδα φυλῇ συνήθεσι
καὶ φίλοις ἀπομοίρας τῶν λαφύρων. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Σικέλ-
λων πόρθησιν καὶ Ἀμαληκιτῶν ἀναίρεσιν οὕτως ἐγένετο.
368 7. Τῶν δὲ Παλαιστίνων συμβαλόντων καὶ καρτερᾶς μάχης

§ 363 = 1 Reg. XXX 17.

ROMSPELat Zonaras I p. 120 sq.

1 ἔφθησαν MSP περιθέμενοι τὰς πανοπλίας] *occurrere et armis indui* Lat τ᾽ αὐτῷ] τὲ αὐτῶ MSP αὐτῷ ed. pr. 2 ἀπέσφαττον] ἀπέσφαττεν S¹P ἀπέσφαττε S²M 3 *δὲ om. RO *οἱ συν — αὐτοὶ om. Lat τῷ] αὐτῶ SPE αὐτοὶ] αὐτὸς coni. 4 πρώτης ὥρας] πρώτησ ἡμέρασ RO πρωΐ E 5 οὗτοι] αὐτοὶ M δὲ] om. O *uero dauid* Lat 6 *τὰ ἄλλα ROSP τά τ᾽ ἄλλα coni. αὐτῶν] αὐτὸν M 8 *ἀναστρέφοντες] ἀναστραφέντεσ SP 9 καταλελοίπεισαν M καταλελοίπασιν E *reliquerat* Lat μὲν om. E 11 *γὰρ om. MSPLat 12 *ἀνασεσωσμένας] δὲ σεσωσμένασ MSPLat ἀπολαμβάνοντεσ RO 14 ἀπέφαινε (η supra; φ ex corr.) M ἀπέφαινε E 15 κομίσασθαι δὲ om. Lat τὰ om. M αὐτῶν codd. 16 *πᾶσιν] πᾶσιν αὐτοῖσ SP συστρατευσαμένοις] συνστρατευσαμένοισ R μερίσασθαι E 17 ταὐτὰ] τὰ αὐτὰ E τὰ R, om. O 19 *φυλάττοντεσ SP δὲ ROSP 20 σίκελλα RO σικελᾶ SP *sichela* Lat διεπέμψατο πᾶσι SP Ἰούδα] ἰούδαι P² ἰουδαία, i. marg. γρ τοῖσ ἐν τῆι ἰούδα M *iudeam* Lat φυλῇ om. Lat 21 Σικέλλων] σικελῶν SP σικελλιτῶν RO *sicelae* Lat

γενομένης νικῶσιν οἱ Παλαιστῖνοι καὶ πολλοὺς ἀναιροῦσι τῶν ἐναν-
τίων, Σαοῦλος δὲ ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ
γενναίως ἀγωνιζόμενοι καὶ πάσῃ προθυμίᾳ χρώμενοι, ὡς ἐν μόνῳ
τῷ καλῶς ἀποθανεῖν καὶ παραβόλως διακινδυνεῦσαι τοῖς πολεμίοις
τῆς ὅλης αὐτοῖς δόξης ἀποκειμένης, οὐδὲν γὰρ τούτου περισσότερον
εἶχον, ἐπιστρέφουσι πᾶσαν εἰς αὑτοὺς τὴν τῶν ἐχθρῶν φάλαγγα 369
καὶ περικυκλωθέντες ἀποθνήσκουσι πολλοὺς τῶν Παλαιστίνων κατα-
βαλόντες. ἦσαν δὲ οἱ παῖδες Ἰωνάθης καὶ Ἀμινάδαβος καὶ Μέλ-
χισος. τούτων πεσόντων τρέπεται τὸ τῶν Ἑβραίων πλῆθος καὶ
ἀκοσμία καὶ σύγχυσις γίνεται καὶ φόνος ἐπικειμένων τῶν πολεμίων.
Σαοῦλος δὲ φεύγει τὸ καρτερὸν ἔχων περὶ αὑτόν, καὶ τῶν Παλαι- 370
στίνων ἐπιπεμψάντων ἀκοντιστὰς καὶ τοξότας πάντας μὲν ἀπο-
βάλλει πλὴν ὀλίγων, αὐτὸς δὲ λαμπρῶς ἀγωνισάμενος καὶ πολλὰ
τραύματα λαβών, ὡς μηκέτι διακαρτερεῖν μηδ᾽ ἀντέχειν ταῖς πλη-
γαῖς, ἀποκτεῖναι μὲν αὑτὸν ἠσθένει, κελεύει δὲ τὸν ὁπλοφόρον σπα-
σάμενον τὴν ῥομφαίαν ταύτην αὐτοῦ διελάσαι, πρὶν ζῶντα συλλα-
βεῖν αὐτὸν τοὺς πολεμίους. μὴ τολμῶντος δὲ τοῦ ὁπλοφόρου κτεῖ- 371
ναι τὸν δεσπότην, αὐτὸς τὴν ἰδίαν σπασάμενος καὶ στήσας ἐπὶ
τὴν ἀκμὴν ῥίπτει κατ᾽ αὐτῆς ἑαυτόν· ἀδυνατῶν δὲ μήθ᾽ ἵστασθαι
μήτ᾽ ἐπερείσας διαβαλεῖν αὐτοῦ τὸν σίδηρον ἐπιστρέφεται, καὶ νεα-
νίσκου τινὸς ἑστῶτος πυθόμενος τίς εἴη καὶ μαθὼν ὡς Ἀμαληκί-

---

§ 368 = 1 Reg. XXXI 1, 1 Paral. X 1. § 371 = 2 Reg. I 7.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 121. Michael Glycas II p. 330.

1 *νικῶσιν*] *νικῶσι· μὲν* SPLat 3 *χρώιμενοι* M 5 *γὰρ* om. RO *περισσότερον τούτου* tr. M 6 **εἰς*] *πρὸσ* RO *αὐτοὺσ* ROMSP¹ *ἑαυτοὺσ* E **φάλαγγαν* O 7 *παρακυκλωθέντων* E 8 *οἱ παῖδες*] *οἱ σαούλου παῖδεσ* MSPLat *οἱ παῖδεσ σαοὺλ* E *ionathan* Lat *Ἀμινάδαβος*] *β* ex *μ* corr. O *ἀμιωνάταβοσ* P *αἰωνάταβοσ* S *aminadab* Lat *Μέλχισος*] *μελχὶσ ὡσ* RO *melchis* Lat 10 *ἀκοσμία*] *δὴ ἀκοσμία, δὴἀ* ex *δῖα* corr. m. rec. O

11 *Σαοῦλος — περὶ αὐτὸν*] *saul autem hoc modo peremptus est: dum esset hostium multitudine constippatus* Lat *τὸ* om. M *τὸ κρατερὸν* E *καρτερὸν ἔχων*] *καρτερὸν στῖφοσ ἔχων* M *καρτερὸν ἔχων στῖφοσ* SP *κρατερὸν τῆσ δυνάμεωσ ἔχων* E *αὑτόν* OMSP¹E *αὑτό, ό* ex *όν* corr. R 12 **ἀποβάλλει*] *prostrauit* Lat 15 *αὐτὸν* codd. *ἑαυτὸν* E *semetipsum* Lat 17 *τοῖσ πολεμίοισ* RO *κτείνειν* E 18 *σπασάμενος*] *σπασάμενοσ μάχαιραν* SPLatGlycas

στήσας — 19 ἑαυτὸν] *in terra configens eius inruit in mucronem* Lat *ἐπὶ*] *εἰσ* E 19 **ἀκμὴν*] *αἰχμὴν* RO *ἑαυτὸν*] *αὐτὸν* MSP *ἀδυνατῶν — 21 πυθόμενος*] *et cum nequiret uim sibi ultimae mortis inferre nec ferrum eius membra transiret conuersus et uidens quendam iuuenem requisiuit* Lat *ἀδυνατῶν δὲ*] coni. *ἀδυνατῶν* RO *καὶ μὴ δυνάμενοσ* MSPE *μήθ᾽ ἵστασθαι*] *μὴδ᾽ ἵστασθαι* RO *ὤσασθαι* MSPE *μήτ᾽*] coni. *μηδ᾽* codd. 20 *ἐπερεῖσαι* RO *διαβαλεῖν*] *διαβάλλειν* M *διαβαλὼν δ᾽* RO *αὐτοῦ* codd. *ἐπιστρέφεται*] *περιστρέφεται* SP 21 **ἀμηλικί σ* R

*της ἐστὶ παρεκάλεσεν ἐπερείσαντα τὴν ῥομφαίαν διὰ τὸ μὴ ταῖς
χερσὶν αὐτὸν δύνασθαι παρασχεῖν αὐτῷ τελευτὴν ὁποίαν αὐτὸς*
372 *βούλεται. ποιήσας δὲ τοῦτο καὶ περιελόμενος τὸν περὶ τὸν βρα-
χίονα αὐτοῦ χρυσὸν καὶ τὸν βασιλικὸν στέφανον ἐκποδὼν ἐγένετο.
θεασάμενος δ' ὁ ὁπλοφόρος Σαοῦλον ἀνῃρημένον ἀπέκτεινεν ἑαυ-
τόν· διεσώθη δ' οὐδεὶς τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ*
373 *πάντες ἔπεσον περὶ τὸ καλούμενον Γελβουὲ ὄρος. ἀκούσαντες δὲ
τῶν Ἑβραίων οἱ τὴν κοιλάδα πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατοικοῦντες καὶ
οἱ ἐν τῷ πεδίῳ τὰς πόλεις ἔχοντες, ὅτι Σαοῦλος πέπτωκε καὶ οἱ
παῖδες αὐτοῦ, καὶ τὸ σὺν αὐτῷ πλῆθος ἀπόλωλε, καταλιπόντες τὰς
ἑαυτῶν πόλεις εἰς ὀχυρωτάτας ἔφυγον. οἱ δὲ Παλαιστῖνοι τὰς
καταλελειμμένας ἐρήμους εὑρόντες κατῴκησαν.*
374 8. *Τῇ δ' ἐπιούσῃ σκυλεύοντες οἱ Παλαιστῖνοι τοὺς τῶν πολε-
μίων νεκροὺς ἐπιτυγχάνουσι τοῖς Σαούλου καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ
σώμασι καὶ σκυλεύσαντες ἀποτέμνουσιν αὐτῶν τὰς κεφαλάς, καὶ
κατὰ πᾶσαν περιήγγειλαν τὴν χώραν πέμψαντες, ὅτι πεπτώκασιν
οἱ πολέμιοι· καὶ τὰς μὲν πανοπλίας αὐτῶν ἀνέθηκαν εἰς τὸ Ἀστάρ-
τειον ἱερόν, τὰ δὲ σώματα ἀνεσταύρωσαν πρὸς τὰ τείχη τῆς Βηθ-*
375 *σὰν πόλεως, ἣ νῦν Σκυθόπολις καλεῖται. ἐπεὶ δὲ ἤκουσαν οἱ ἐν
Ἰάβει πόλει τῆς Γαλααδίτιδος κατοικοῦντες, ὅτι λελώβηνται τὸν
Σαούλου νεκρὸν καὶ τοὺς τῶν παίδων αὐτοῦ, δεινὸν ἡγησάμενοι
περιϊδεῖν ἀκηδεύτους ἐξελθόντες οἱ ἀνδρειότατοι καὶ τόλμῃ δια-
φέροντες, ἡ δὲ πόλις αὕτη καὶ σώμασιν ἀλκίμους καὶ ψυχαῖς φέρει,*
376 *καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ὁδεύσαντες ἦλθον εἰς Βηθσάν, καὶ προσ-
ελθόντες τῷ τείχει τῶν πολεμίων καὶ καθελόντες τὸ σῶμα Σαού-*

---

§ 371 sq. = 2 Reg. I 7—10, § 372 = 1 Reg. XXXI 6.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 121. Michael Glycas II p. 330 sq.
1 **ἀπερείσαντα* RO *διὰ — 2 δύνασθαι* om. LatE 2 *δύνασθαι*] *τοῦτο δύνασθαι ποιῆσαι* MSP *ὁποίαν*] *οἷαν* M 3 *τον περὶ* om. E 4 *χρυσὸν*] *χρυσοῦν ὄντα* E 5 **δὲ* ROSP *Σαοῦλον*] *τὸν σαοῦλον* SP 6 *δὲ* ROSP *οὐδεὶς*] *οὐδὲ* SP *ἀλλὰ*] *οὐδεὶσ ἀλλὰ* SP 10 *αὐτῷ*] *αὐτὸ* O 11 **ὀχυρωτάτας*] *ὀχυροτάτασ* RO *loca occultissima* Lat *ὀχυρότητας* coni. *ἔφυγον*] *κατέφυγον* SPE *fugiuerunt* Lat 13 *σκυλεύοντες*] ROSPEZonGlycas *κυκλεύοντεσ* M 14 **ἐπιτυγχάνουσι*] *ἐντυγχάνουσι* Glycas *ἐνέτυχον* Zon **τοῖς*] *τοῦ* M *τοῖσ τοῦ* SP **παίδων*] *τέκνων* O 16 *περιήγγειλαν*] *περιῆγον* Glycas
17 **Ἀστάρτειον*] *ἀσταρτεῖον* RO *ἀστάρτειον, ά* ex *ρ* corr. S *ἀστ·άρτειον* eras. *ρ* P (*in*) *astaroth* (*templo*) Lat 18 **πρὸς*] *εἰσ* RO *Βηθσὰν*] *βηθσιὼν* MSPE *bessam* Lat 20 *Ἰάβει*] *ἰαβεῖ* E *ναβεῖ* RO *ἰαβεισσῶ* S *ἰαβισσῶ* P *iabes* Lat, cf. Steph Byz s. *Ἴαβις* **Γαλααδίτιδος*] *γαλαδίτιδοσ* (*δί* s. 1 P) SP *galaditis* Lat 24 **εἰς*] *εἰσ τὴν* M **Βηθσὰν*] *βησσὰν* M *ciuitatem bessam* Lat
25 *τὰ σώματα* E

λου καὶ τὰ τῶν παίδων αὐτοῦ κομίζουσιν εἰς Ἰάβησαν μηδὲ τῶν πολεμίων αὐτοὺς κωλῦσαι τολμησάντων διὰ τὴν ἀνδρείαν. οἱ δὲ 377
Ἰαβησηνοὶ πανδημεὶ κλαύσαντες θάπτουσι τὰ σώματα ἐν τῷ καλλίστῳ τῆς χώρας τόπῳ Ἀρούρης λεγομένῳ, καὶ πένθος ἐφ' ἡμέρας ἑπτὰ σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἐπ' αὐτοῖς ἦγον κοπτόμενοι καὶ θρηνοῦντες τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ μήτε τροφῆς μήτε ποτοῦ γευσάμενοι.

9. Τοῦτο Σαοῦλος τὸ τέλος ἔσχε προφητεύσαντος Σαμουήλου 378
διὰ τὸ παρακοῦσαι τοῦ θεοῦ τῶν ἐπ' Ἀμαληκίταις ἐντολῶν, καὶ ὅτι τὴν Ἀβιμελέχου τοῦ ἀρχιερέως γενεὰν καὶ Ἀβιμέλεχον αὐτὸν καὶ τὴν τῶν ἀρχιερέων πόλιν ἀνεῖλεν. ἐβασίλευσε δὲ Σαμουήλου ζῶντος ἔτη ὀκτὼ πρὸς τοῖς δέκα, τελευτήσαντος δὲ δύο καὶ εἴκοσι. καὶ Σαοῦλος μὲν οὕτω κατέστρεψε τὸν βίον.

---

§ 376 sq. = 1 Reg. XXXI 12 sq., § 378 = 1 Paral. X 13 sq.

ROMSPE Lat Zonaras I p. 121. Michael Glycas II p. 331.

1 τὰ om. ME Ἰάβησαν] E ἰαβησάν RO ἰάβεισαν (ει in ϊ corr. P) MSP *iabis* Lat 2 *τολμησάντων] δυνηθέντων ἢ τολμησάντων MSPLat ἀνδρίαν P² 3 Ἰαβησηνοὶ] ἰαβεισηνοὶ (ἰ s. m. 1 S, ει in ϊ corr. P) MSP | ἀβησηνοὶ R ἀβησινοὶ O *uiri(autem) iabes* Lat πανδημὶ ROM *κλαύσαντες] καύσαντες coni., cf. 1. Reg. 31, 13 καλλίστῳ] καλεῖσθαι RO 4 Ἀρούρης λεγομένῳ] *quem segetem appellabant* Lat ἡμέραισ M 5 ἦγον] ἤγαγον SP 6 μήτε ποτοῦ μήτε τροφῆσ tr. MSP 10 ὅτι τὴν, τι τὴν i. ras. 2 litt. R Ἀβιμελέχου] ἀχιμελέχου MS *achimelech* Lat *Ἀβιμέλεχον] ἀχιμέλεχον MS *achimelech* Lat 12 *ἔτη — εἴκοσι] ἔτη μ̄ Glycas δὲ] δ' ἐκείνου E δύο καὶ εἴκοσι] codd. EZon *duos* Lat οὕτωσ MSP

Subscriptiones: τέλοσ τοῦ ἕκτου βιβλίου R φλαβίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ ἱστορία ἕκτη O φλαυίου ἰωση^πп' ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίας λόγος ἕκτοσ M *flauii ioseppi antiquitatis iudaicae explic͵ liber sextus inc^ss^p lib͵ septimus* Lat

VII.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

α'. Ὡς Δαυίδης μὲν τῆς μιᾶς φυλῆς ἐβασίλευσεν ἐν Γιβρῶνι τῇ πόλει, τοῦ δ' ἄλλου πλήθους ὁ Σαούλου παῖς.

β'. ὅτι τούτου φονευθέντος ἐξ ἐπιβουλῆς φίλων ἅπασαν τὴν βασιλείαν Δαυίδης παρέλαβεν.

γ'. ὡς πολιορκήσας Ἱεροσόλυμα Δαυίδης καὶ λαβὼν τὴν πόλιν ἐξέβαλε μὲν ἐξ αὐτῆς τοὺς Χαναναίους, ἐνῴκισε δὲ εἰς αὐτὴν Ἰουδαίους.

δ'. ὅτι στρατεύσαντας ἐπ' αὐτὸν δὶς Παλαιστίνους ἐν Ἱεροσολύμοις ἐνίκησεν.

ε'. ἡ γενομένη πρὸς Εἴρωμον τὸν Τυρίων βασιλέα [καὶ] Δαυίδου φιλία.

ϛ'. ὡς τοῖς πέριξ ἔθνεσι στρατεύσας Δαυίδης καὶ χειρωσάμενος φόρον ἐπέταξεν αὐτῷ τελεῖν.

ζ'. ἡ γενομένη πρὸς Δαμασκηνοὺς Δαυίδῃ μάχη καὶ νίκη.

η'. πῶς ἐπὶ τοὺς Μεσοποταμίους στρατεύσας ἐκράτησεν αὐτῶν.

θ'. ὅτι τῶν περὶ τὴν οἰκίαν αὐτῷ στασιασάντων ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἐξεβλήθη τῆς ἀρχῆς εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

ι'. ὡς στρατεύσας Ἀψάλωμος ἐπὶ τὸν πατέρα Δαυίδην ἀπώλετο σὺν τῷ στρατῷ.

ROMSP Lat

φλαυίου ἰωσήππου (*ἰωσήπου* S) *ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ* (*λόγοσ* om. S) ζ' ante argumenta add. MS 1 *ἑβδόμῃ*] ζ' OP *ἰωση*$^{\pi\pi}$ M *ioseppi* Lat 3 *α'*] numeros om. SP *δαβίδησ* O *Γιβρῶνι*] *χεβρῶνι* P *hebron* Lat *τῇ* om. SP 4 *δὲ* ROSP 6 *δαβίδησ* O 7 *δαβίδησ* O 8 *ἐξέβαλε·* SP *ἐνώκησε* ROMSP¹ *δ'* MSP 10 *παλαιστινοὺσ* M *παλαιστηνοὺσ* P 11 *ἐνίκησεϋ* P 12 *ἴρωμον* RO *irom* Lat *τῶν* RMSP *Τυρίων*] *tyri* Lat *καὶ* delendum *δαβίδου* O *δαυΐδην* MSPLat 14 *ἔθνεσι·* SP *δαβίδησ* O *χειροσάμενοσ* RO 15 *αὐτῷ* codd. *eis* Lat fort. recte 16 *δαβίδῃ* O *δαυΐδου* MSP 17 *mesopotamenos* Lat *ἐκράτησε* R 18 *τοῦ* om. M 20 *Ἀψάλωμος*] *ἀβεσάλωμοσ* MS¹P *ἀβεσσάλωμοσ* S² *abessalon* Lat *δαβίδην* O

ια'. πῶς εἰς τὴν βασιλείαν πάλιν κατῆλθε καὶ ζήσας εὐδαιμόνως ἔτι περιὼν Σολόμωνα τὸν υἱὸν ἀπέδειξε βασιλέα.

ιβ'. τελευτὴ Δαυίδου καταλιπόντος τῷ παιδὶ πολλὴν ὕλην ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ καὶ λιθίας εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν τεσσαράκοντα.

I. 1. Συνέβη δὲ ταύτην γενέσθαι τὴν μάχην καθ' ἣν ἡμέραν
καὶ Δαυίδης τοὺς Ἀμαληκίτας νικήσας εἰς Σίκελλαν ὑπέστρεψεν.
ἤδη δὲ αὐτοῦ δύο ἡμέρας ἔχοντος ἐν τῇ Σικέλλα τῇ τρίτῃ παραγίνε-
ται διασωθεὶς ἐκ τῆς μάχης τῆς πρὸς Παλαιστίνους ὁ τὸν Σαοῦλον
ἀνελὼν τήν τε ἐσθῆτα περιερρηγμένος καὶ τὴν κεφαλὴν τέφρᾳ περι-
χεάμενος. καὶ προσκυνήσας αὐτὸν πυνθανομένῳ, πόθεν ἥκοι τοιοῦ- 2
τος, ἀπὸ τῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν μάχης ἔλεγε· γενέσθαι δ' ἀτυχὲς
αὐτῆς τὸ τέλος ἐδήλου πολλῶν μὲν ἀναιρεθεισῶν τοῖς Ἑβραίοις
μυριάδων, πεσόντος δὲ καὶ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Σαούλου μετὰ τῶν
τέκνων· ταῦτα δὲ σημαίνειν ἔφασκεν αὐτὸς παρατυχὼν τῇ τροπῇ 3
τῶν Ἑβραίων καὶ τῷ βασιλεῖ πεφευγότι παρών, ὃν καὶ κτεῖναι
μέλλοντα ὑπὸ τῶν πολεμίων λαμβάνεσθαι παρακληθεὶς αὐτὸς ὡμο-
λόγει· τῇ ῥομφαίᾳ γὰρ αὐτὸν ἐπιπεσόντα διὰ τὴν τῶν τραυμάτων
ὑπερβολὴν αὐτὸν ἀσθενῆσαι κατεργάσασθαι. καὶ σύμβολα τῆς ἀναι- 4
ρέσεως ἐπεδείκνυεν τόν τε περὶ τοῖς βραχίοσι χρυσὸν τοῦ βασιλέως
καὶ τὸν στέφανον, ἃ περιδύσας τὸν Σαούλου νεκρὸν κομίσειεν αὐ-
τῷ. Δαυίδης δὲ μηκέτ' ἀπιστεῖν ἔχων ἀλλ' ἐναργῆ τεκμήρια τοῦ

---

§ 1 = 2 Reg. I 1.

ROMSP Lat

1 *κατῆλθε*] *κατῆλθε·* S *ἀνῆλθε* M *reuersus dauid* Lat *ζήσας*] *ἔζησεν* MSP *dum uixisset* Lat 2 *ἔτι*] *ὡσ ἔτι* MSP nouum caput indicantes, cui *ιβ'* ascribit M *σολομῶνα* M *ἀπέδειξε·* S 3 *ιβ'*] *ιγ'* M *XII* Lat *δαβίδου* O *καταλειπόντοσ* OS[1] *ἀργυρίου* MSP 4 *χρυσίου* SP 5 *χρόνων* P[1] *μ'* OM *XL* Lat

---

ROMSPE Lat Zonaras II p. 122.

Titulus: *φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ζ'* (*ἕβδομοσ* E) SE 6 *δὲ* om. O 7 *σικελὰν* SP[1] *σικελλὰν* P[2] *sichela* Lat *ὑπέστρεψεν*] *ἀναστρέψαντοσ* E 8 *δ'* MSP *ἐν τῇ Σικέλλα*] *ibi* Lat *σίκελλα* RO *σικελᾶ* SP[1] *σικελλᾶ* P[2] *σεκέλλα* E 10 *τέφραν* RO *περιχεόμενοσ* RO 11 *ἥκοι*] *ἧκε* M

13 *αὐτοῖσ* OLat *ἀναιρεθεισῶν*, *θει* i. ras. P *ἑβραίων* (*οισ* superscr.) M 14 *αὐτῶν Σαούλου* i. ras. 6—7 litt. R 15 *αὐτὸς*] *αὐτοῖσ* M *τῇ τροπῇ*, *τῇ τρ* ex *τοῖσ* corr. O 16 *πεφυγότι* RO *καὶ* om. SP 19 *αὐτὸν* codd. *τῆς*] *δὲ* (*δ'* P) *αὐτοῦ τῆσ* SPLat 20 *ἐπεδείκνυε* MS[2]P *περὶ*] *παρὰ* E 21 *αὐτῷ*] *αὐτὸν* O

Σαούλου θανάτου βλέπων καταρρηγνύει μὲν τὴν ἐσθῆτα, κλαίων δὲ
καὶ ὀδυρόμενος μετὰ τῶν ἑταίρων ὅλην διεκαρτέρησε τὴν ἡμέραν.
5 ποιεῖ δ' αὐτῷ τὴν λύπην χαλεπωτέραν ὁ Σαούλου παῖς Ἰωνάθης
πιστότατός τε ὢν φίλος αὐτῷ καὶ σωτηρίας αἴτιος γεγενημένος.
τοσαύτην δ' ἐπεδείξατο τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν πρὸς τὸν Σαοῦλον εὔ-
νοιαν, ὡς μὴ μόνον ἐπὶ τεθνηκότι χαλεπῶς ἐνεγκεῖν πολλάκις ὑπ'
αὐτοῦ κινδυνεύσας ἀφαιρεθῆναι τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀποκτεί-
6 ναντα κολάσαι. φήσας γὰρ πρὸς αὐτὸν, ὡς αὐτὸς γένοιτο κατήγορος
ἀνελὼν τὸν βασιλέα, καὶ μαθών, ὡς εἴη πατρὸς Ἀμαληκίτου γένος,
ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀπολέσθαι. ἔγραψε δὲ καὶ θρήνους καὶ ἐπιταφίους
ἐπαίνους Σαούλου καὶ Ἰωνάθου, οἳ καὶ μέχρις ἐμοῦ διαμένουσιν.
7 2. Ἐπεὶ δὲ τούτοις ἐξετίμησε τὸν βασιλέα παυσάμενος τοῦ
πένθους ἤρετο τὸν θεὸν διὰ τοῦ προφήτου, τίνα δίδωσιν αὐτῷ
κατοικῆσαι πόλιν τῆς Ἰούδα καλουμένης φυλῆς. φήσαντος δ' αὐτοῦ
διδόναι Γιβρῶνα καταλιπὼν τὴν Σίκελλαν εἰς ἐκείνην παραγίνεται
τάς τε γυναῖκας ἐπαγόμενος τὰς αὑτοῦ, δύο δὲ ἦσαν, καὶ τοὺς ὁπλί-
8 τας τοὺς σὺν αὐτῷ. συνελθὼν δὲ πρὸς αὐτὸν πᾶς ὁ τῆς φυλῆς
τῆς προειρημένης λαὸς ἀποδείκνυσιν αὐτὸν βασιλέα. ἀκούσας δ'
ὅτι τὸν Σαοῦλον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ θάψειαν οἱ ἐν Ἰαβησῷ τῆς
Γαλααδίτιδος κατοικοῦντες, ἔπεμψε πρὸς αὐτοὺς ἐπαινῶν καὶ ἀπο-
δεχόμενος αὐτῶν τὸ ἔργον, καὶ χάριτας ἀποδώσειν ἀντὶ τῆς πρὸς
τοὺς τεθνηκότας σπουδῆς ὑπισχνούμενος, ἅμα δὲ καὶ δηλῶν ὡς ἡ
Ἰούδα φυλὴ κεχειροτόνηκεν αὐτὸν βασιλέα.
9 3. Ὁ δὲ τοῦ Σαούλου μὲν ἀρχιστράτηγος Ἀβεννῆρος Νήρου δὲ
παῖς ἀνὴρ δραστήριος καὶ ἀγαθὸς τὴν φύσιν, ὡς ἔγνω πεσόντα τὸν
βασιλέα καὶ τὸν Ἰωνάθην καὶ τοὺς δύο τοὺς ἄλλους αὐτοῦ παῖδας,
ἐπειχθεὶς εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ τὸν περιλειπόμενον ἐξαρπάσας

§ 4 = 2 Reg. I 11.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 122.

2 *ἑτέρων SP¹ *ὅλην om. M 3 ποιεῖ] ἐποίει SP ὁ] καὶ ὁ MSP 5 τὸν om. MSP 8 αὐτὸς] αὐτὸς αὐτοῦ ed. pr. κατήγορος] *sui accusator* Lat 9 πατρὸς — γένος] *de genere amalechitarum* Lat 11 οἳ] E ὅσοι MSP ζητητέον εἰ ἔχουσιν ἑβραῖοι τὸ βιβλίον· οἳ RO i. marg. ζητητέον ἡ (ἡ corr. m. 2 in εἰ) ἔχουσιν ἑβραῖοι τὸ βιβλίον S 12 παυσάμενος] παυσάμενοσ δὲ MSE 14 καλουμένης suppl. scr. M 15 *Γιβρῶνα] χεβρῶνα SP *chebron* Lat σικελὰν SP¹ σικελλὰν P² σέκελλαν E *sichela* Lat 16 ἐπαγόμενος] εἰσαγόμενοσ M αὐτοῦ ROS¹P¹ δὲ om. RO τοὺς σὺν] σὺν MSP 17 ἅπασ MSP 19 *θάψειν O ἰαβησῷ] ἰαβείσω M ἰαβεισῶ S ἰαβισῶ PE *iabes* Lat *galaditis* Lat 21 χάριτιασ (sic) M 24 ἀρχιστράτηγος] στρατηγὸσ E Ἀβεννῆρος] ἀβέννηροσ SPE ἀβένηροσ M *abenner* Lat semper 26 παῖδασ, ασ i. ras. S 27 ἐπειχθεὶς] ἐπείχθη MP ἠπείχθη, ἠ i. ras. m. 2 S

υἱὸν αὐτοῦ, Ἰέβοσθος δ᾽ ἐκαλεῖτο, διαβιβάζει πρὸς τοὺς πέραν τοῦ
Ἰορδάνου καὶ παντὸς ἀποδείκνυσι τοῦ πλήθους βασιλέα πάρεξ τῆς
Ἰούδα φυλῆς. βασίλειον δ᾽ ἐποίησεν αὐτῷ τὴν κατὰ μὲν τὴν ἐπι- 10
χώριον γλῶτταν Μάναλιν, κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων Παρεμβολὰς λεγο-
μένην· ὥρμησε δ᾽ ἐκεῖθεν Ἀβεννῆρος μετὰ στρατιᾶς ἐπιλέκτου συμ-
βαλεῖν τοῖς ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς προαιρούμενος· ὤργιστο γὰρ αὐτοῖς
βασιλέα τὸν Δαυίδην κεχειροτονηκόσιν. ἀπήντησε δ᾽ αὐτῷ πεμφθεὶς 11
ὑπὸ Δαυίδου Σαρουίας μὲν παῖς, πατρὸς δὲ Σουρί, ἐκ δὲ τῆς ἀδελ-
φῆς τῆς ἐκείνου γεγονὼς αὐτῷ Ἰώαβος ἀρχιστράτηγος ὢν αὐτοῦ, μετὰ
καὶ τῶν ἀδελφῶν Ἀβεσσαίου καὶ Ἀσαήλου καὶ πάντων τῶν Δαυίδου
ὁπλιτῶν. καὶ περιτυχὼν ἐπί τινος κρηνίδος ἐν Γαβαῷ πόλει παρα-
τάσσεται πρὸς μάχην. τοῦ δ᾽ Ἀβεννήρου φήσαντος πρὸς αὐτὸν 12
βούλεσθαι μαθεῖν, πότερος αὐτῶν ἀνδρειοτέρους στρατιώτας ἔχει,
συντίθεται παρ᾽ ἀμφοτέρων δυοκαίδεκα μαχησομένους συμβαλεῖν.
προελθόντες τοίνυν εἰς τὸ μεταξὺ τῶν παρατάξεων οἱ πρὸς τὴν
μάχην ὑφ᾽ ἑκατέρων τῶν στρατηγῶν ἐξειλεγμένοι καὶ τὰς αἰχμὰς
ἐπ᾽ ἀλλήλους ἀφέντες σπῶνται τὰς μαχαίρας καὶ τῶν κεφαλῶν
ἐλλαμβανόμενοι κατέχοντες αὐτοὺς ἔπαιον εἰς τὰς πλευρὰς καὶ τὰς
λαγόνας ἀλλήλους ταῖς ῥομφαίαις, ἕως οὗ πάντες ὥσπερ ἐκ συνθή-
ματος ἀπώλοντο. πεσόντων δὲ τούτων συνέρρηξε καὶ ἡ λοιπὴ 13
στρατιά, καὶ καρτερᾶς τῆς μάχης γενομένης ἡττήθησαν οἱ τοῦ
Ἀβεννήρου· καὶ τραπέντας οὐκ ἀνίει διώκων Ἰώαβος, ἀλλ᾽ αὐτός
τε ἐπέκειτο παρακελευόμενος τοὺς ὁπλίτας ἐκ ποδὸς ἕπεσθαι καὶ
μὴ κάμνειν ἀναιροῦντας, οἵ τε ἀδελφοὶ προθύμως ἠγωνίσαντο, καὶ 14

§ 9 = 2 Reg. II 8.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 122 sq.
1 *ἱεβοσθοσ S *iebus* Lat δ᾽] δὲ S² 2 *πλήθουσ, π i. ras. O 3 δὲ SP τὴν (post αὐτῷ)] γῆν M *in terra* Lat 4 Μάναλιν] μαναλὴν καλουμένην RO *quae — uocatur manalim* Lat Μαναΐμ siue Μαναΐν Bochart de col. Phoenic. I 28 p. 591 παρεμβολὴν RO 5 ἀβέννηροσ SPE ἀβένηροσ M 6 ὤργιστο — 7 κεχειροτονηκόσιν] ὅτι ἐβασίλευσε τὸν δαυίδην E 8 Σαρουίας] σουΐα RO Σουρὶ] σούρι P οὐρί RO *sar* Lat τῆς om. M 9 ἐκείνου, ἐκ e corr. M αὐτῷ] αὐτοῦ M *ἀντιστράτηγοσ O 10 *Ἀβεσσαίου] ἀβεσαίου P¹ ἀβϊσαίου M *abissa* Lat ἀσαήλου, ή s. 1 M 11 κρήνιδοσ ROM γαβαὼν ROE *gaba* Lat 12 τοῦ] τοῦτο M ἀβενήρου M φείσαντοσ M 13 μαθεῖν βούλεσθαι tr. M ἀνδρειωτέρουσ M 15 προελθόντες] Bekker *procedentes* Lat προσελθόντεσ codd. τὸ] τὰ RO 18 ἐλλαμβανόμενοι] ἐλαυνόμενοι RO αὐτοὺσ ROMSP¹ 19 ὥσπερ] ὡσ RO 20 *συνέρρηξε, συν s. m. 1 M 21 τῆς om. MSP *οἱ s. scr. M 22 *ἀβενήρου M ἀνήει RO Ἰώαβος] ὁ ἰώαβοσ M αὐτός] οὗτοσ RO 23 ἐκ ποδὸς — 24 ἀναιροῦντας om. O 24 καὶ] καὶ ὁ MSP

*διαφανέστερος τῶν ἄλλων μάλιστα ὁ νεώτερος Ἀσάηλος, ὃς ἐπὶ
ποδῶν ὠκύτητι κλέος εἶχεν· οὐ γὰρ ἀνθρώπους ἐνίκα μόνον, ἀλλὰ
καὶ ἵππῳ καταστάντα εἰς ἅμιλλαν λέγουσι παραδραμεῖν, καὶ τὸν
Ἀβεννῆρον ἐδίωκεν ὑπὸ ῥύμης καὶ τῆς ἐπ᾽ ὀρθὸν φορᾶς εἰς οὐ-*
15 *δέτερον ἐγκλιθεὶς τῶν μερῶν. ἐπιστραφέντος δὲ τοῦ Ἀβεννήρου
καὶ κατασοφίζεσθαι τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ πειρωμένου καὶ ποτὲ μὲν
εἰπόντος ἑνὸς τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν ἀφέμενος τῆς διώξεως ἀφελέ-
σθαι τὴν πανοπλίαν, πάλιν δ᾽ ὡς οὐκ ἔπειθε τοῦτο ποιεῖν κα-
τασχεῖν αὑτὸν καὶ μὴ διώκειν παραινοῦντος, μὴ κτείνας αὐτὸν ἀπο-
λέσῃ τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ παρρησίαν, οὐ προσιέμενον* [*δὲ*]
τοὺς λόγους, ἀλλ᾽ ἐπιμείναντα τὴν δίωξιν φεύγων ὡς εἶχε τὸ δόρυ
16 *πλήξας εἰς τοὐπίσω καιρίως παραχρῆμ᾽ ἀπέκτεινεν. οἱ δὲ μετ᾽
αὐτοῦ διώκοντες τὸν Ἀβεννῆρον ὡς ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ κεῖ-
σθαι συνέβαινε τὸν Ἀσάηλον, περιστάντες τὸν νεκρὸν οὐκέτι τοὺς
πολεμίους ἐδίωκον· ὁ δὲ Ἰώαβος αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀβεσ-
σαῖος παραδραμόντες τὸ πτῶμα καὶ τῆς πλείονος ἐπὶ τὸν Ἀβεννῆ-
ρον σπουδῆς αἰτίαν τὴν ὑπὲρ τοῦ τετελευτηκότος ὀργὴν λαβόντες,
ἀπίστῳ τάχει καὶ προθυμίᾳ χρώμενοι μέχρι τόπου τινός, Ὄμματον
καλοῦσιν, ἐδίωξαν τὸν Ἀβεννῆρον ἤδη περὶ δυσμὰς ὄντος ἡλίου.*
17 *ἀναβὰς δ᾽ ἐπί τινα βουνόν, ὅς ἐστιν ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ μετὰ τῆς
Βενιαμίτιδος φυλῆς, αὐτούς τε κατεσκέπτετο καὶ τὸν Ἀβεννῆρον.
τούτου δὲ ἀνακεκραγότος καὶ φήσαντος, μὴ δεῖν ἄνδρας ὁμοφύλους*

§ 14 = 2 Reg. II 18.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 123.

1 ὃς] ELat om. codd. ἐπὶ] ἐπί τε MSP καὶ ἐπὶ E 2 ὠκύτητα E *μόνον] μόνους MSP 3 ἵππῳ] coni. ἵππων ROM ἵππον SP ἵππους E *equos* Lat καταστάντων, ων ex α corr. m. 2 O ἅμιλλαν RO καὶ] ἀλλὰ καὶ M ὅς καὶ SP οὗτος E 4 ἀβένηρον M ἀβέννηρον SPE 5 μερῶν] ἡμερῶν O δὲ om. M ἀβενήρου M 6 κατασωφίζεσθαι R πειρομένου ROP 7 αὐτοῦ] ἑαυτοῦ MSP ἀφελεῖσθαι M 8 ἔπειθε] ἐπείθετο ROE 9 αὐτὸν ROMP¹ κτείνας] κτείνασθαι RO 10 προσέμενον MSP δὲ om. Lat 11 ἀλλ᾽ — δίωξιν om. Lat ἀλλ᾽ ἐπιμείναντα] ἀλλὰ ὑπομείναντα RO τῇ διώξει ed. princ. 12 παραχρῆμα MSPE 13 ἀβενῆρον M 15 αὐτὸς] om. O in marg. suppl. m. 1 M *Ἀβεσσαῖος] ἀβϊσσαῖος M ἀβασσαῖος SP *abessa* Lat

16 παραδραμῶντες O ἀβενῆρον M 17 ὑπὲρ] ἐπὶ RO τετελευκότος O 18 Ὄμματον] ὀμματὸν M ὃν ματὸν RO ἀμμάταν SP (*nomine*) *maton* Lat 19 ἐδίωκον E ἀβέννηρον SPE ἀβενῆρον M ἤδη] *et cum iam* Lat

20 in ἀναβὰς sqq. corruptela latet δὲ SP ὅς ἐστιν ἐν] ὡς ἔστη ἐπ᾽ MSP ὅς — τόπῳ om. Lat μετὰ] μέγας RO 21 αὐτούς] αὐτοῦ RO ἀβέννηρον SP 22 *ἀνακεκραγότος] ἀνακραγότος ROM ἀνακραγόντος P καὶ φήσαντος om. SP *φήσαντος] *diceret ad ioab* Lat

εἰς ἔριδα καὶ μάχην παροξύνειν, ἁμαρτεῖν δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ Ἀσάηλον, ὃς παραινοῦντος μὴ διώκειν οὐκ ἐπείσθη καὶ διὰ
τοῦτο βληθεὶς ἀπέθανε, συμφρονήσας καὶ παράκλησιν ἡγησάμενος
τούτους τοὺς λόγους ὁ Ἰώαβος ἀνακαλεῖ τῇ σάλπιγγι σημάνας τοὺς
στρατιώτας καὶ τῆς ἐπὶ πολὺ διώξεως ἐπισχών. καὶ οὗτος μὲν 18
ἐπ᾽ ἐκείνου καταστρατοπεδεύεται τοῦ τόπου τὴν νύκτα ταύτην,
Ἀβεννῆρος δὲ δι᾽ ὅλης αὐτῆς ὁδεύσας καὶ περαιωσάμενος τὸν
Ἰόρδανον ποταμὸν ἀφικνεῖται πρὸς τὸν τοῦ Σαούλου παῖδα εἰς
τὰς Παρεμβολὰς Ἰέβωσθον. τῇ δ᾽ ἐχομένῃ τοὺς νεκροὺς ὁ Ἰώαβος
ἐξαριθμήσας ἅπαντας ἐκήδευσεν. ἔπεσον δὲ τῶν μὲν Ἀβεννήρου 19
στρατιωτῶν ὡς τριακόσιοι καὶ ἑξήκοντα, τῶν δὲ Δαυίδου δέκα πρὸς
τοῖς ἐννέα καὶ Ἀσάηλος, οὗ τὸ σῶμα κομίσαντες ἐκεῖθεν Ἰώαβος
καὶ Ἀβεσσαῖος εἰς Βηθλεέμην καὶ θάψαντες ἐν τῷ πατρῴῳ μνή-
ματι πρὸς Δαυίδην εἰς Γιβρῶνα παρεγένοντο. ἤρξατο μὲν οὖν ἐξ 20
ἐκείνου τοῦ χρόνου τοῖς Ἑβραίοις ἐμφύλιος πόλεμος καὶ διέμεινεν
ἄχρι πολλοῦ, τῶν μὲν μετὰ Δαυίδου κρειττόνων ἀεὶ γινομένων καὶ
πλεῖον ἐν τοῖς κινδύνοις φερομένων, τοῦ δὲ Σαούλου παιδὸς καὶ
τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν σχεδὸν ἡμέραν ἐλαττουμένων.

4. Ἐγένοντο δὲ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν καὶ παῖδες Δαυίδῃ 21
τὸν ἀριθμὸν ἓξ [ἐκ γυναικῶν τοσούτων], ὧν ὁ μὲν πρεσβύτατος ἐκ
μητρὸς Ἀχίνας γενόμενος Ἀμνὼν ἐκλήθη, ὁ δὲ δεύτερος ἐκ γυναικὸς
Ἀβιγαίας Δανίηλος, τῷ τρίτῳ δ᾽ ἐκ τῆς Θολομαίου θυγατρὸς Μα-
χάμης φύντι τοῦ Γεσσιρῶν βασιλέως Ἀψάλωμος ὄνομα, τὸν δὲ

§ 17 = 2 Reg. II 26, § 21 = 1 Paral. III 1—4.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 123.

1 εἰς om. RO δὲ] γὰρ MSPE 2 *ἀσάηλον, ά ex η corr. P 4 ἀνα-καλεῖται E σημάναι RO σημάνασ P² 5 ἐπισχών] ἐπέσχε MS² ἐπέσχεν S¹PE *retinuit* Lat 6 καταστρατοπεδεύεται] καὶ στρατοπεδεύεται RO 7 Ἀβεν-νῆρος] ἀβενῆροσ ME 8 ἰορδάνην ROSP *iordanem* Lat πρὸς] εἰσ E τοῦ om. OE 9 Ἰέβωσθον] ἰέβωσθον, ω ex ο corr. R ἰέβοσθον OM ἰεβοσθόν SPE *iebus* Lat ἐχομένῃ] ἐπερχομένη RO ὁ om. MSP 10 ἀβενήρου M 13 ἀβεσαῖοσ SP ἀβϊσσαῖοσ M *abessa* Lat εἰσ βηθλεμην ME *bethleem* Lat πατρίω M 14 Γιβρῶνα] χεβρωνα M χεβρῶνα SP *cebron* Lat 16 μὲν s. 1 R 17 τοῦ δὲ — 18 ἐλαττουμένων] *filii uero saul exercitu paene cotidie defluente* Lat τοῦ] ex Lat τῶν codd. E παιδὸς] ex Lat παίδων codd. 18 αὐτοῦ] αὐτῶν MSP ἡμέραν σχεδὸν tr. O 19 *Δαυίδῃ] τῶι δαυίδη M 20 ἐκ γυναικῶν τοσούτων] MSPEZon, om. RO πρεσβύτεροσ E 21 Ἀχί-νας] ἐχίνασ MSP ἀχιμᾶσ E *achinahas* Lat 22 *Ἀβιγαίας] ἀβισσαίου R ἀβισ-σαίασ O *abigea* Lat *Δανίηλος] δαλουῆλοσ P δαλουΐηλοσ S *danihel* Lat *tholomei* Lat **de machamis* Lat 23 *τοῦ] τῶν ROMS γεσσηρῶν ROSP γεσιρῶν E *gesser* Lat Ἀψάλωμος] ἀβεσάλω (μ above ω) M ἀβεσάλωμοσ S¹PE ἀβεσσά-λωμοσ S² *abessalon* Lat δὲ] δέγε MSPE

τέταρτον Ἀδωνίαν ἐκ γυναικὸς Ἀήθης προσηγόρευσε, τὸν πέμπτον
δὲ Σαφατίαν τῆς Ἀβιτάλης καὶ τὸν ἕκτον Γεθερσὰν τῆς Γαλαὰδ
22 ἐπωνόμασε. τοῦ δ᾽ ἐμφυλίου πολέμου συνεστῶτος καὶ συμπιπτόν-
των εἰς ἔργα καὶ μάχην πυκνῶς μεθ᾽ ἑκατέρου τῶν βασιλέων,
Ἀβεννῆρος ὁ τοῦ Σαούλου παιδὸς ἀρχιστράτηγος συνετὸς ὢν καὶ
σφόδρα εὔνουν ἔχων τὸ πλῆθος πάντας συμμεῖναι [τῷ Ἰεβόσθῳ]
παρεσκεύασε· καὶ διέμειναν ἱκανὸν χρόνον τὰ ἐκείνου φρονοῦντες.
23 ὕστερον δ᾽ ἐν ἐγκλήματι γενόμενος Ἀβεννῆρος καὶ λαβὼν αἰτίαν ὡς
συνέλθοι τῇ Σαούλου παλλακῇ Ῥαισφᾶ μὲν τοὔνομα Σιβάτου δὲ
θυγατρί, καὶ καταμεμφθεὶς ὑπὸ Ἰεβώσθου περιαλγήσας καὶ θυμω-
θείς, ὡς οὐ δικαίων τῶν παρ᾽ αὐτοῦ τυγχάνοι πάσῃ προνοίᾳ περὶ
αὐτὸν χρώμενος, ἠπείλησε μὲν τὴν βασιλείαν εἰς Δαυίδην περιστή-
σειν, ἐπιδείξειν δὲ ὡς οὐχὶ διὰ τὴν ἰδίαν ῥώμην καὶ σύνεσιν ἄρχοι
τῶν πέραν Ἰορδάνου, διὰ δὲ τὴν αὐτοῦ στρατηγίαν τε καὶ πίστιν.
24 καὶ πέμψας εἰς Γιβρῶνα παρὰ Δαυίδην λαβεῖν ὅρκους τε καὶ πί-
στεις ἠξίου, ἦ μὴν ἕξειν αὐτὸν ἑταῖρον καὶ φίλον ἀναπείσαντα τὸν
λαὸν τοῦ Σαούλου μὲν ἀποστῆναι παιδός, αὐτὸν δὲ ἀποδείξαντα
25 πάσης τῆς χώρας βασιλέα. τοῦ δὲ Δαυίδου ποιησαμένου τὰς ὁμο-
λογίας, ἥσθη γὰρ ἐφ᾽ οἷς Ἀβεννῆρος διεπρεσβεύσατο πρὸς αὐτόν,
καὶ πρῶτον τεκμήριον παρασχεῖν τῶν συνθηκῶν ἀξιώσαντος ἀνασώ-
σαντα πρὸς αὐτὸν [Μελχάλην] τὴν γυναῖκα μεγάλοις ὠνηθεῖσαν

§ 21 = 1 Paral. III 2—4, § 22 = 2 Reg. III 6.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 123 sq.

1 Ἀήθης] ἀγιθησ MS ἀγιθῆσ P ἀγγίθησ E *agith* Lat προσηγόρευσεν i. ras. P 2 Σαφατίαν τῆς Ἀβιτάλης om. ROM Σαφατίαν] σαφατίασ E *afratam* Lat Ἀβιτάλης] E ἀβιταάλησ (τ inser. 1 P) SP *abithar* Lat Γεθερσὰν] ἱεθρόαν P ἴεθρόαν SE *therran* Lat Γαλαὰδ] γαλα MLat αἰγλᾶσ SP αἴγλησ E 3 συμπίπτοντοσ RO 4 μεθ᾽] τῶν μεθ᾽ Vat apud Hudson μεθ᾽ ἑκατέρου τῶν βασιλέων] *utriusque regis exercitus* Lat 5 ἀβενῆροσ M ἀβέννηροσ SPE *ἀρχιστράτηγος] ἀντιστράτηγοσ RO συνετὸς] συνετόσ τε MSP

6 *τῷ Ἰεβόσθῳ] om. RO *cum iebus* Lat ἰεβοσθῶ SE 7 διέμενον E 8 *δὲ SP Ἀβεννῆρος] ὁ ἀβενῆροσ M ὁ ἀβέννηροσ SP 9 συνέλθη E παλακῇ OE[1] *respha* Lat Σιβάτου] *ansebath* Lat δὲ om. M 10 Ἰεβώσθου] ἰεβόσθου OM ἰεβοσθοῦ PE ἵεβοσθοῦ S *rege iebus* Lat 11 οὐ] οὐχὶ RO 12 χρῴμενοσ (sic) M 13 ἐπιδεῖξαι RO δ᾽ MSP οὐχὶ] οὐ MSP ἄρχει O *regnaret iebus* Lat 14 τῶν] τοῦ RO πέραν] πέραν τοῦ ROSP 15 *Γιβρῶνα] χεβρῶνα MSPE *cebron* Lat πίστεις] πίστιν ROE 16 ἦ] ἢ ROMS

ἀναπείσαντα — 18 βασιλέα] *promittens suasurum se populo, ut a saul filio recederet et ipsum regem totius prouinciae constitueret* Lat 17 *ἀποστεῖναι O

ἀποδεῖξαι ELat 18 *τῆς om. M 19 ἀβενῆροσ M διεπρεσβεύσατο, ε ante π corr. M 20 πρῶτον] πρῶτον μέν RO 21 *Μελχάλην] μελχόλην MSP, om. Lat

ὑπ᾽ αὐτοῦ κινδύνοις καὶ Παλαιστίνων κεφαλαῖς ἑξακοσίαις, ἃς ὑπὲρ
αὐτῆς ἐκόμισε τῷ πατρὶ Σαούλῳ, πέμπει μὲν αὐτῷ τὴν Μελχάλην 26
ἀποσπάσας Ὀφελτίου τοῦ τότε συνοικοῦντος αὐτῇ, πρὸς τοῦτο καὶ
Ἰεβώσθου συμπράξαντος· ἐγεγράφει γὰρ αὐτῷ Δαυίδης τὴν γυναῖκα
δικαίως ἀπολαβεῖν· συγκαλέσας δὲ τοὺς γεγηρακότας τοῦ πλήθους
καὶ ταξιάρχους καὶ χιλιάρχους λόγους ἐποιήσατο πρὸς αὐτούς, ὡς 27
ἔχοντας ἑτοίμως ἀποστῆναι μὲν Ἰεβώσθου Δαυίδῃ δὲ προσθέσθαι
ταύτης ἀποστρέψειε τῆς ὁρμῆς, νῦν μέντοι γε ἐπιτρέποι χωρεῖν ᾗ
βούλονται· καὶ γὰρ εἰδέναι τὸν θεὸν διὰ Σαμουήλου τοῦ προφήτου
Δαυίδην χειροτονήσαντα πάντων Ἑβραίων βασιλέα, προειπεῖν δ᾽
ὅτι Παλαιστίνους ἐκεῖνος αὐτὸς τιμωρήσεται καὶ ποιήσει κρα-
τήσας ὑποχειρίους. ταῦτ᾽ ἀκούσαντες οἱ πρεσβύτεροι καὶ ἡγε- 28
μόνες, ὡς τὴν Ἀβεννήρου γνώμην ᾗ πρότερον εἶχον αὐτοὶ περὶ
τῶν πραγμάτων σύμφωνον προσέλαβον, τὰ Δαυίδου φρονεῖν μετε-
βάλοντο. πεισθέντων δὲ τούτων Ἀβεννῆρος συγκαλεῖ τὴν Βε- 29
νιαμιτῶν φυλήν, οἱ γὰρ ἐκ ταύτης ἅπαντες Ἰεβώσθου σωματοφύ-
λακες ἦσαν, καὶ ταὐτὰ πρὸς αὐτοὺς διαλεχθείς, ἐπειδὴ μὴ ἀντι-
κρούοντας ἑώρα, προστιθεμένους δ᾽ οἷς ἐβούλετο, παραλαβὼν ὡς
εἴκοσι τῶν ἑταίρων ἧκε πρὸς Δαυίδην τοὺς ὅρκους παρ᾽ αὐτοῦ
ληψόμενος αὐτός, πιστότερα γὰρ τῶν δι᾽ ἄλλου πραττομένων ὅσα
δι᾽ αὐτῶν ἕκαστοι ποιοῦμεν εἶναι δοκεῖ, καὶ προσέτι τοὺς γενομέ-
νους αὐτῷ λόγους πρός τε τοὺς ἡγεμόνας καὶ πρὸς τὴν φυλὴν ἅπασαν
σημανῶν. ὑποδεξαμένου δ᾽ αὐτὸν φιλοφρόνως καὶ λαμπρᾷ καὶ πο- 30

§ 25 = 2 Reg. III 13.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 124.

1 ἃς om. RO et ut uid. Lat 2 τῷ πατρὶ] *regi* Lat πέμπει] *remisit abenner* Lat αὐτῶι s. m. 1 R μελχόλην MSP *melchol* Lat 3 Ὀφελτίου] ὀφέλτου E *pheltio* Lat τοῦ τότε] τούτωτε M συνοικοῦντοσ, οσ i. ras. S πρὸς] καὶ πρὸσ M 4 Ἰεβώσθου] ἰεβόσθου OM ἰεβοσθοῦ SP *iebus* Lat 5 ἀπολαβεῖν εῖ i. ras. S *δὲ] δὲ καὶ MSP 5 *καὶ χιλιάρχους om. ROMZon ἐποιήσατο] *abenner fecit* Lat 7 ἔχοντας ἑτοίμως] ἑτοίμωσ ἔχοντασ πρώην E *saepius equidem paratos* Lat Ἰεβώσθου] ἰεβόσθου M ἰεβοσθοῦ SP *iebus* Lat 8 ἐπιτρέπει OE *ᾗ] εἰ ROMLat ἦν Bekker 9 *βούλεται O 11 ἐκείνουσ O αὐτὸσ, ὸσ ex οὺσ corr. M 12 ταῦτα SE 13 τὴν] καὶ τὴν MSP et ut uid. Lat ἀβενήρου M ᾗ] *cum sua quam* Lat ἡ RO ἣν MSP εἶχεν RO αὐτοὶ] αὐτῶι M 14 προσέλαβον, ον ex εν corr. S 15 *μετεβάλλοντο ROS Ἀβεννῆρος] ἀβένηροσ M ὁ ἀβέννηροσ E *συγκαλεῖται τὴν M Βενιαμιτῶν] βενιαμίτιν (ιν ex ην corr. S) MSP *beniamin* Lat 16 Ἰεβώσθου] ἰεβόσθου M ἰεβοσθοῦ SPE *iebus* Lat 17 ταὐτὰ] Ernesti ταῦτα codd. τὰ αὐτὰ E *ista* Lat ἐπειδὴ] ἐπεὶ MSPE μὴ] μηδὲν MSP *nullum* Lat 18 ὡς om. E 21 αὐτῶν ROMSP[1] καὶ πρὸς] καὶ MSP 23 σημανῶν] E σημαίνων codd. δ᾽ om. RO

λυτελεῖ τραπέζῃ ξενίσαντος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἠξίωσεν ἀφεθεὶς
ἀγαγεῖν τὸ πλῆθος, ἵνα παρόντι καὶ βλεπομένῳ παραδῶσι τὴν
ἀρχήν.
31 5. Ἐκπέμψαντος δὲ τοῦ Δαυίδου τὸν Ἀβεννῆρον οὐδὲ ὀλίγον
διαλιπὼν εἰς Γιβρῶνα ἧκεν Ἰώαβος ὁ ἀρχιστράτηγος αὐτοῦ, καὶ
μαθών, ὡς εἴη παρὼν πρὸς αὐτὸν Ἀβεννῆρος καὶ μικρὸν ἔμπροσ-
θεν ἀπηλλαγμένος ἐπὶ συνθήκαις καὶ ὁμολογίαις τῆς ἡγεμονίας,
δείσας μὴ τὸν μὲν ἐν τιμῇ καὶ τῇ πρώτῃ ποιήσεται τάξει συν-
εργόν τε τῆς βασιλείας ἐσόμενον καὶ τἆλλα δεινὸν ὄντα συνι-
δεῖν πράγματα καὶ τοὺς καιροὺς ὑποδραμεῖν, αὐτὸς δ᾽ ἐλαττω-
θείη καὶ τῆς στρατηγίας ἀφεθείη, κακοῦργον καὶ πονηρὰν ὁδὸν ἄπ-
32 εισι. [καὶ] πρῶτον μὲν ἐπιχειρεῖ διαβαλεῖν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα
φυλάττεσθαι παραινῶν καὶ μὴ προσέχειν οἷς Ἀβεννῆρος συντίθεται·
πάντα γὰρ ποιεῖν αὐτὸν ἐπὶ τῷ βεβαιώσασθαι τῷ Σαούλου παιδὶ
τὴν ἡγεμονίαν· ἐπὶ δὲ ἀπάτῃ καὶ δόλῳ πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα μεθ᾽
ἧς ἐβούλετο νῦν ἐλπίδος καὶ οἰκονομίας τῶν κατασκευαζομένων ἀπελ-
33 θεῖν. ὡς δ᾽ οὐκ ἔπειθε τὸν Δαυίδην τούτοις οὐδὲ παροξυνόμενον
ἑώρα, τρέπεται ταύτης τολμηροτέραν ὁδὸν καὶ κρίνας Ἀβεννῆρον
ἀποκτεῖναι πέμπει τοὺς ἐπιδιώξοντας, οἷς καταλαβοῦσι προσέταξεν
αὐτὸν καλεῖν ἐκ τοῦ Δαυίδου ὀνόματος, ὡς ἔχοντος αὐτοῦ τινα περὶ
τῶν πραγμάτων πρὸς αὐτὸν ἃ μὴ διεμνημόνευσε παρόντος εἰπεῖν.
34 Ἀβεννῆρος δ᾽ ὡς ἤκουσε τὰ παρὰ τῶν ἀγγέλων, κατέλαβον γὰρ
αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ Βησηρᾶ καλουμένῳ ἀπέχοντι τῆς Γιβρῶνος στα-
δίους εἴκοσι, μηδὲν ὑπιδόμενος τῶν συμβησομένων ὑπέστρεψεν.

---

§ 30 = 2 Reg. III 20.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 124.

1 ξενίσαντος] ξενίσασ, σ finale in ras. 4 litt. m. 2 P πολλὰς] συχνὰσ MSPE 2 παραδώσει ROMS²P² παραδώση S¹P¹ *traderet* Lat 4 ἀβενηρον M ἀβέννηρον SPE οὐδὲ — 5 Γιβρῶνα] *adhuc eo a cebron non procul abeunte* Lat 5 διαλειπὼν M *εἰς] *a* Lat *Γιβρῶνα] χεβρῶνα SP *cebron* Lat ἀρχιστράτηγος] ἀντιστράτηγοσ RO *pro eo militiae princeps* Lat 6 ὡσ εἴη] ὡσεὶ M ἀβένηροσ M ἀβέννηροσ SPE 7 ἔμπροσθεν] ὕστερον RO πρόσθεν E ἀπηλαγμένοσ P 8 ποιήσεται] ποιήσηται ed. princ. ποιήσειε coni. 9 τὰ ἄλλα SP 10 ἐλαττωθείη, α corr. ut uid. ex λα M 11 ἀφεθείη] ἀφαιρεθείη (-θείηι SP) MSP 12 καὶ] om. RO *et* Lat ἐπιχειρὶ O διαβάλλειν MSP διαβάλλει E 13 ἀβένηροσ M 14 αὐτὸν] αὐτῷ RO τῷ] τὸ SP¹ 15 ἡγεμονείαν MP 18 ἑώραι S ἀβενηρον M ἀβέννηρον SPE 19 *ἐπιδιώξοντασ, ο ex α R 22 ἀβενῆροσ M ἀβέννηροσ SPE 23 Βησηρᾶ] βισηρᾶ, ι ex η corr. S βησιρᾶ M *uisara* Lat Γιβρῶνος] γίβρωνοσ M χεβρῶνοσ SP *cebron* Lat 24 εἴκοσι] *quasi uiginti* Lat ὑπιδόμενος] Bekker ὑπειδόμενοσ codd.

ἀπαντήσας δ' αὐτῷ πρὸς τῇ πύλῃ Ἰώαβος καὶ δεξιωσάμενος ὡς μάλιστ' εὔνους καὶ φίλος, ὑποκρίνονται γὰρ ἱκανῶς πολλάκις εἰς τὸ ἀνύποπτον τῆς ἐπιβουλῆς τὰ τῶν ἀληθῶς ἀγαθῶν οἱ πράγμασιν
ἐγχειροῦντες ἀτόποις, ἀποσπᾷ μὲν τῶν οἰκείων αὐτὸν ὡς ἐν ἀπορ- 35
ρήτῳ διαλεξόμενος, παραγαγὼν δὲ εἰς τὸ ἐρημότερον τῆς πύλης μόνος αὐτὸς ὢν σὺν Ἀβεσσαίῳ τῷ ἀδελφῷ σπασάμενος τὴν μάχαι-
ραν ὑπὸ τὴν λαγόνα παίει. καὶ τελευτᾷ μὲν Ἀβεννῆρος τοῦτον 36
ἐνεδρευθεὶς τὸν τρόπον ὑπὸ Ἰωάβου, ὡς μὲν αὐτὸς ἔλεγε τιμωρήσαντος Ἀσαήλῳ τῷ ἀδελφῷ, ὃν διώκοντα λαβὼν Ἀβεννῆρος ἀπέκτεινεν ἐν τῇ πρὸς Γιβρῶνι μάχῃ, ὡς δὲ τἀληθὲς εἶχε δείσαντος περὶ τῆς στρατηγίας καὶ τῆς παρὰ τῷ βασιλεῖ τιμῆς, μὴ τούτων μὲν αὐτὸς ἀφαιρεθείη, λάβοι δὲ παρὰ Δαυίδου τὴν πρώτην τάξιν Ἀβεννῆρος.
ἐκ τούτων ἄν τις κατανοήσειεν, ὅσα καὶ πηλίκα τολμῶσιν ἄνθρωποι 37
πλεονεξίας ἕνεκα καὶ ἀρχῆς καὶ τοῦ μηδενὶ τούτων παραχωρῆσαι· κτήσασθαι γὰρ αὐτὰ ποθοῦντες διὰ μυρίων κακῶν λαμβάνουσι, καὶ δείσαντες ἀποβαλεῖν πολλῷ χείροσι τὸ βέβαιον αὐτοῖς τῆς παρα-
μονῆς περιποιοῦσιν, ὡς οὐχ ὁμοίου δεινοῦ τυγχάνοντος πορίσασθαι 38
τηλικοῦτον μέγεθος ἐξουσίας, καὶ συνήθη τοῖς ἀπ' αὐτῆς ἀγαθοῖς γενόμενον ἔπειτ' αὐτὴν ἀπολέσαι, τούτου δὲ ὑπερβολὴν ἔχοντος συμφορᾶς. καὶ διὰ τοῦτο χαλεπώτερα μηχανῶνται καὶ τολμῶσιν ἐν φόβῳ ἔργα πάντες τοῦτ' ἀποβαλεῖν γενόμενοι. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν βραχέσιν ἀρκεῖ δεδηλῶσθαι.

---

§ 34 = 2 Reg. III 27.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 124.

1 ὑπαντήσασ MSPEZon πρὸς] *ante* Lat πύλῃ] πόλει M Ἰώαβος] ὁ ἰώαβοσ MSPE δεξιούμενοσ E 2 *εὔνους] εὐμένουσ RO *φίλουσ RO 4 ἐγχειροῦντες] ἐπιχειροῦντεσ RO *ἀποσπᾷ μὲν] ἀποσπασμένων RO *αὐτῶν M 5 *δὲ om. RO τῆς πύλης om. E 6 ἀβεσαίω ME *abessa* Lat 7 τὴν] τὸν ROE ἀβέννηροσ SPE ἀβένηροσ M 8 *ἐνεδρευθεὶς] ἐδρευθεὶσ RO τιμωροῦντοσ E 9 λαβὼν om. Lat ἀβένηροσ M 10 Γιβρῶνι] χεβρῶνι SP *gablon* Lat περὶ] ἐπὶ E τῇ στρατηγία E 11 τῇ E τῷ om. E τιμῇ E μὴ — 12 Ἀβεννῆρος om. Lat 14 τοῦτον O 12 ἀβένηροσ M 16 χείρωσι RO αὐτοῖσ ROMSP¹ 17 περιποιοῦσιν] ποιοῦσιν RO ὡς οὐχ — 21 γενόμενοι] *tamquam non sit aequale malum adipisci uelle tantummodo magnitudinis potestate et dum assueuerit quilibet eius bonis uti, et eam rursus amittere, cum in retinendo potius excelsior sit aerumna; propterea crudeliora moliuntur et prae timore ne amittant quae adepti sunt committere grauiora praesumunt* Lat δεινοῦ spurium iudicat Holwerda πορίσασθαι] πορήσασθαι O μὴ πορίσασθαι Cocceji 18 τηλικοῦτο MSP ἀπ'] ὑπ' M 19 ἔπειτ' αὐτὴν] Holwerda ἔτι ταύτην MSP ἔτι αὐτὴν RO τούτου δὲ] οὐδὲ M συμφορᾶ RO 20 διὰ τοῦτο καὶ tr. MSP et fort. Lat χαλεπωτέραν O χαλεποτέραν R ἐν om. M 21 ἔργα delet Holwerda τοῦτ'] τοῦ ed. princ. ἀποβαλεῖν] ἀπολαβεῖν RO

39 6. Δαυίδης δ᾽ ἀκούσας ἀνῃρημένον τὸν Ἀβεννῆρον ἤλγησε μὲν
τὴν ψυχήν, ἐμαρτύρατο δὲ πάντας ἀνατείνων εἰς τὸν θεὸν τὴν
δεξιὰν καὶ βοῶν, ὡς οὔτε κοινωνὸς εἴη τῆς Ἀβεννήρου σφαγῆς,
οὔτε κατ᾽ ἐντολὴν καὶ βούλησιν ἰδίαν ἀποθάνοι. ἀρὰς δὲ κατὰ
τοῦ πεφονευκότος αὐτὸν δεινὰς ἐτίθετο καὶ τὸν οἶκον ὅλον αὐτοῦ
καὶ τοὺς συμπράξαντας ὑπευθύνους ἐποιεῖτο ταῖς ὑπὲρ τοῦ τετε-
40 λευτηκότος ποιναῖς· ἔμελε γὰρ αὐτῷ μὴ δόξαι παρὰ τὰς πίστεις
καὶ τοὺς ὅρκους οὓς ἔδωκεν Ἀβεννήρῳ τοῦτο εἰργάσθαι. προσέταξε
μέντοι γε παντὶ τῷ λαῷ κλαίειν καὶ πενθεῖν τὸν ἄνδρα καὶ τοῖς
νομιζομένοις τιμᾶν αὐτοῦ τὸ σῶμα περιρρηξαμένῳ μὲν τὰς ἐσθῆ-
τας ἐνδύντι δὲ σάκκους, ταῦτα δὲ ποιεῖν προάγοντας τὴν κλίνην.
41 αὐτὸς δ᾽ ἐφείπετο μετὰ τῶν γεγηρακότων καὶ τῶν ἐν ἡγεμονίαις
ὄντων κοπτόμενός τε καὶ τοῖς δακρύοις ἐνδεικνύμενος τό τε εὔνουν
τὸ πρὸς [τὸν] ζῶντα καὶ τὴν ἐπὶ τεθνηκότι λύπην, καὶ ὅτι μὴ κατὰ
42 τὴν αὐτοῦ γνώμην ἀνῄρηται. θάψας δ᾽ αὐτὸν ἐν Γιβρῶνι μεγαλο-
πρεπῶς καὶ ἐπιταφίους τε συγγραψάμενος θρήνους αὐτὸς ἐπὶ τοῦ
τάφου στὰς πρῶτος ἀνεκλαύσατο καὶ παρέδωκε τοῖς ἄλλοις. οὕτως
δ᾽ αὐτὸν ὁ Ἀβεννήρου συνέσχε θάνατος, ὡς μηδὲ τροφὴν ἀναγκαζόν-
των αὐτὸν τῶν ἑταίρων λαβεῖν, ἀλλ᾽ ὤμοσε γεύσεσθαι μηδενὸς ἄχρι
43 ἡλίου δυσμῶν. ταῦτ᾽ εὔνοιαν αὐτῷ παρὰ τοῦ πλήθους ἐγέννησεν·
οἵ τε γὰρ πρὸς τὸν Ἀβεννῆρον φιλοστόργως διακείμενοι σφόδρ᾽
αὐτοῦ τὴν πρὸς αὐτὸν τιμὴν ἀποθανόντα καὶ φυλακὴν τῆς πίστεως
ἠγάπησαν, ὅτι πάντων αὐτὸν ἀξιώσειεν τῶν νομιζομένων ὡς συγγενῆ
καὶ φίλον, ἀλλ᾽ οὐχ ὡς ἐχθρὸν γενόμενον ὑβρίσειεν ἀκόσμῳ ταφῇ
καὶ ἠμελημένῃ· τό τε ἄλλο πᾶν ὡς ἐπὶ χρηστῷ καὶ ἡμέρῳ τὴν

---

§ 39 = 2 Reg. III 28.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 124.

1 δὲ E ἀνῃρῆσθαι E τὸν om. E ἀβέννηρον SPE ἀβενηρον M 2 ἐμαρτύρετο ROE 3 ἀβενήρου M 4 *ἀποθάναι RO ἀπέθανε fort. 5 ὅλον om. M 7 ἔμελλε ROMS¹P¹E δόξαι] δοκεῖν E 8 *ἀβενήρω M ἀβεννήρων S¹ τοῦτο] τοῦτον M τούτουσ RO 9 μέντοι γε] μὲν RO 10 περιρρηξαμένῳ — 11 σάκκους] *cum et ipse uestem disruperit ingemescens et saccho uideretur indutus* Lat περιρηξαμένω RO περιρρηξαμένων SP 11 ἐνδύντι] ἐνδυσαμένων (i. ras. 8 litt. m. 1 S) SP 12 δὲ SP ἡγεμονείαισ M 13 τε] δὲ RO 14 τὸν om. ROSP ζῶντα] *uiuos* Lat τεθνηκότι] *defunctos* Lat 15 *δ᾽ om. RO Γιβρῶνι] χεβρῶνι SP *chebron* Lat 16 τε om. SP 18 ἀβενήρου M συνέσχε] συνέχεε M συνέχεε· SP *adflixit* Lat 19 ἑτέρων P ὤμωσε O ὤμοσε R γεύσεσθαι] ex Lat γεύσασθαι codd. ἄχρισ SPE 21 ἀβέννηρον SP ἀβένηρον M σφόδρα RMSP 22 ἀποθανόντα] τὸν ἀποθανόντα RO τῆς] τὴν RO 23 ὅτι] ἔτι RO ἀξιώσειν RO ἀξιώσειε MS²P² ὡς συγγενῆ — 24 γενόμενον om. O 24 ὑβρίσειν RO 25 τό τε ἄλλο πᾶν] *omnes ergo* Lat ἄλλο πᾶν ὡς] ἀλλ᾽ ὡσ πᾶν MSP

*φύσιν ἔχαιρε, τὴν αὐτὴν ἑκάστου λογιζομένου πρόνοιαν εἰς αὑτὸν
τοῦ βασιλέως ἐν τοῖς ὁμοίοις τυγχάνοντα τὸν Ἀβεννήρου νεκρὸν
ἑώρα. πρὸς τούτοις οὖν μάλιστα Δαυίδην γλίχεσθαι δόξης ἀγαθῆς* 44
*ποιούμενον πρόνοιαν ὥς εἰκὸς ἦν οὐθεὶς ὑπενόησεν ὑπ᾽ αὐτοῦ
φονευθῆναι τὸν Ἀβεννῆρον· ἔλεξε δὲ καὶ πρὸς τὸ πλῆθος, ὡς αὐτῷ
μὲν οὐχ ἡ τυχοῦσα λύπη γένοιτ᾽ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ τετελευτηκότος, οὐ
μικρὰ δὲ τοῖς Ἑβραίων πράγμασι βλάβη στερηθέντων αὐτοῦ καὶ
συνέχειν αὐτὰ καὶ σώζειν βουλαῖς τε ἀρίσταις καὶ ῥώμῃ χειρῶν ἐν τοῖς
πολεμικοῖς ἔργοις δυναμένου. „ἀλλὰ θεὸς μέν, εἶπεν, ᾧ μέλει πάν-* 45
*των, οὐκ ἐάσει τοῦτον ἡμῖν ἀνεκδίκητον· ἐγὼ δ᾽ ἐπίστασθε, ὡς
οὐδὲν Ἰώαβον καὶ Ἀβεσσαῖον τοὺς Σαρουίας παῖδας ποιεῖν ἱκανός
εἰμι πλέον ἐμοῦ δυναμένους, ἀλλ᾽ ἀποδώσει τὴν ὑπὲρ τῶν τετολ-
μημένων αὐτοῖς ἀμοιβὴν τὸ θεῖον.“ καὶ Ἀβεννῆρος μὲν εἰς τοιοῦτο
κατέστρεψε τέλος τὸν βίον.*

II. 1. *Ἀκούσας δὲ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ὁ Σαούλου παῖς Ἰέβω-* 46
*σθος οὐ πρᾴως ἤνεγκεν ἀνδρὸς ἐστερημένος συγγενοῦς καὶ τὴν βασι-
λείαν αὐτῷ παρασχόντος, ἀλλ᾽ ὑπερεπάθησε καὶ λίαν αὐτὸν ὠδύνη-
σεν ὁ Ἀβεννήρου θάνατος. ἐπεβίω δ᾽ οὐδ᾽ αὐτὸς πολὺν χρόνον,
ἀλλ᾽ ὑπὸ τῶν Ἐρέμμωνος υἱῶν Βανά, ἑτέρῳ δὲ Θαηνὸς ὄνομα ἦν,*

---

§ 43 = 2 Reg. III 36.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 124.

1 *τὴν αὐτὴν* — 3 *ἑώρα*] *unoquoque credente talem futuram regis in se prouidentiam qualem eum in abenner morte uidebant* Lat *λογιζομένου*] *λογιζομένουσ* P *λογιζομένω* RO *αὐτὸν* codd. 2 *ἐν τοῖς ὁμοίοις* om. Lat *ὁμοίοις*] *ὁμοίοισ ὁποίοισ* MSP *ὁμοίοις ὁποίων* ed. princ. *ὁμοίοις ἧς* coni. *ἀβενήρου* M 3 *πρὸς τούτοις* etc. corrupta *πρὸς τούτοις* — 5 *Ἀβεννῆρον*] *in his ergo gestis dauid praecipuam gloriam habere uidebatur, unde factum est, ut nullus suspicaretur abenner uoluntate eius occisum* Lat 4 *πρόνοιαν*, *αν* i. ras. uid. R *ὡς εἰκὸς ἦν*] *ὥσ εἰκὸσ μὲν ἦν ὥσ* M *ἣν εἰκὸσ μὲν ἦν ὥσ* SP 5 *Ἀβεννῆρον*] *ἀβεννήρου* R *ἀβένηρον* M *ὡς* om. RO 6 *οὐχ ἡ*] *οὐχὶ* RO *γένοιτο λύπη* tr. M *γένοιτο* MSP 7 *πράγμασιν* OS^{1}P^1 *αὐτοῦ*] *τοῦ* coni. *καὶ συνέχειν αὐτὰ* om. MSPLat 8 *σώιζειν* S *βουλαῖς τε ἀρίσταις*] *βούλαισ ταῖσ ἀρίσταισ* RO 9 *πολεμικοῖς*] *πολεμίοισ* RO *μέλλει* RO 10 *ἡμῖν*] *ὑμῖν* MSP *ἐγὼ δ᾽ ἐπίστασθε*] *ἐδώδ᾽ ἐπίστασθε* O *ἐπιστάσθω δὲ* MSP *ego uero noui* Lat *ὡς*] *ὥσ ἐγὼ* SP 11 *abessa* Lat *σαρουΐα* OM *sarbiae* Lat 13 *ἀβενῆροσ* M *τοιοῦτον* O 15 i. marg. *II* Lat *ἰέβοσθοσ* M *ἰεβοσθὸσ* SPE *iebos* Lat 17 *αὐτῷ*] *αὐτοῦ* O *ὠδίνησεν* O 18 *ἀβενήρου* M i. marg. *β′* RO **ἐπεβίω*] *οὐκ ἐπεβίω* M *οὐκ ἐπεβίωσε* SP *δὲ* ROSPE 19 *Ἐρέμμωνος*] *ἱερέμμωνοσ* MSP *ἐρεμμῶτοσ* E *remnon* Lat *Βανά*] *βαναώθα* M *βαναοθα* S *βαναοθᾶ* P *βανασθάνου* E *bana* (siue *bena*) Lat *ἑτέρῳ δὲ*] *τῷ δ᾽ ἑτέρω* MSP *Θαηνος*] *θαυνοσ* S *θαῦνοσ* P *θάννοσ* M *βαήβου* E *ratha* Lat

47 ἐπιβουλευθεὶς ἀπέθανεν. οὗτοι γὰρ ὄντες τὸ μὲν γένος Βενιαμῖ-
ται τοῦ δὲ πρώτου τάγματος, λογισάμενοι δ᾽ ὡς ἂν ἀποκτείνωσι
τὸν Ἰέβωσθον μεγάλων παρὰ Δαυίδου τεύξονται δωρεῶν καὶ στρα-
τηγίας ἤ τινος ἄλλης πίστεως τὸ ἔργον αὐτοῖς ἔσται παρ᾽ αὐτῷ αἴ-
48 τιον, μόνον εὑρόντες μεσημβρίζοντα καὶ κοιμώμενον τὸν Ἰέβωσθον
καὶ μήτε τοὺς φύλακας παρόντας μήτε τὴν θυρωρὸν ἐγρηγορυῖαν,
ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ὑπό τε τοῦ κόπου καὶ τῆς ἐργασίας ἣν μετεχειρί-
ζετο καὶ τοῦ καύματος εἰς ὕπνον καταπεσοῦσαν, παρελθόντες εἰς
τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ συνέβαινε κατακεκοιμῆσθαι τὸν Σαούλου παῖδα,
49 κτείνουσιν αὐτόν. καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντες καὶ δι᾽ ὅλης νυ-
κτὸς καὶ ἡμέρας ποιησάμενοι τὴν πορείαν, ὡς ἂν φεύγοντες ἐκ τῶν
ἠδικημένων πρὸς τὸν ληψόμενόν τε τὴν χάριν καὶ παρέξοντα τὴν
ἀσφάλειαν, εἰς Γιβρῶνα παρεγένοντο· καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπιδείξαντες
τῷ Δαυίδῃ τὴν Ἰεβώσθου συνίστων αὑτοὺς ὡς εὔνους καὶ τὸν ἐχ-
50 θρὸν αὐτοῦ καὶ τῆς βασιλείας ἀνταγωνιστὴν ἀνῃρηκότας. ὁ δ᾽ οὐχ
ὡς ἤλπιζον οὕτως αὐτῶν προσεδέξατο τὸ ἔργον, ἀλλ᾽ εἰπών, „ὦ κά-
κιστοι καὶ παραχρῆμα δίκην ὑφέξοντες, οὐκ ἔγνωτε πῶς ἐγὼ τὸν
Σαούλου φονέα καὶ τὸν κομίσαντά μοι τὸν χρυσοῦν αὐτοῦ στέφανον
ἠμυνάμην, καὶ ταῦτα ἐκείνῳ χαριζόμενον τὴν ἀναίρεσιν, ἵνα μὴ
51 συλλάβωσιν αὐτὸν οἱ πολέμιοι; ἦ μεταβεβλῆσθαί με καὶ μηκέτ᾽
εἶναι τὸν αὐτὸν ὑπωπτεύσατε, ὡς χαίρειν κακούργοις ἀνδράσι καὶ
χάριτας ἡγήσασθαι τὰς κυριοκτόνους ὑμῶν πράξεις, ἀνῃρηκότων
ἐπὶ τῆς αὐτοῦ κοίτης ἄνδρα δίκαιον καὶ μηδένα μηδὲν κακὸν εἰρ-
52 γασμένον, ὑμᾶς δὲ καὶ διὰ πολλῆς εὐνοίας καὶ τιμῆς ἐσχηκότα; διὸ
δώσετε ποινὴν μὲν αὐτῷ κολασθέντες, δίκην δ᾽ ἐμοὶ τοῦ νομίσαν-
τας ἡδέως ἕξειν με τὴν Ἰεβώσθου τελευτὴν τοῦτον ἀνελεῖν· οὐ

§ 47 = 2 Reg. IV 2.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 124.

1 *βεννιαμῖται* S 3 *ἰέβοσθον* M *ἰεβοσθὸν* SP *iebus* Lat *τεύξωνται* M 4 *παρ᾽ αὐτῷ αἴτιον*] *παρ᾽ αὐτοῖσ αἴτιον* O *παρὰ τὸ δωμάτιον* MSP, om. Lat 5 *ἰέβοσθον* M *ἰεβοσθὸν* SP *eum* Lat 8 *παρελθόντοσ* O 10 **κτείνουσιν*] *κατακτείνουσιν* SP *ὅλης*] *ὅλησ τῆσ* M *νυκτὸς καὶ* om. Lat 11 *πορίαν* RO *φυγόντεσ* M 12 *παρέξοντα*] *παρέξοντάτε* RO 13 **Γιβρῶνα*] *γιβρωνα* M *χεβρῶνα* SP *cebron* Lat 14 *τῷ* om. E *ἰεβόσθου* M *ἰεβοσθοῦ* SP *iebus* Lat *αὑτοὺς*] *αὐτοὺσ* ROM *ἑαυτοὺσ* SPE *semetipsos* Lat *ὡς*] *εἰσ* (superscr. *ὡσ*) M 15 *ἀνηρηκότασ, α* ex corr. M *οὐχ ὡς*] *ὡσ οὐχ* M *ὡσ οὐκ* P *ὡσ οὐχ ὡσ* S 19 **ταῦτ᾽* MSP *μὴ*] *μὴ ζῶντα* E 20 *ἢ* codd. 22 *ἡγήσασθε* O 23 *τῆς*] *τοῖσ* R *αὐτοῦ* codd. *εἰργασμένον*] *ἐργασάμενον* MSPE 24 *δὲ καὶ*] *δὲ* M 25 *τοῦ*] *τοὺσ* M *νομίσαντεσ* E 26 *τῆι ἰεβοσθοῦ* (*ἰεβοσθοῦ* P *τοῦ ἰεβοσθοῦ* E) *τελευτῆι* SPE *Ἰεβώσθου*] *ἰεβόσθου* M *illius* Lat

γὰρ ἐδύνασθε μᾶλλον ἀδικῆσαι τὴν ἐμὴν δόξαν ἢ τοῦθ᾽ ὑπολαβόντες.᾽᾽ ταῦτ᾽ εἰπὼν πᾶσαν αἰκίαν αὐτοὺς αἰκισάμενος διεχρήσατο καὶ τὴν Ἰεβώσθου κεφαλὴν ἐν τῷ Ἀβεννήρου τάφῳ πάντων ἀξιώσας ἐκήδευσε.

2. Τούτων δὲ τοιοῦτον λαβόντων τέλος ἧκον ἅπαντες οἱ τοῦ 53
λαοῦ τῶν Ἑβραίων πρῶτοι πρὸς Δαυίδην εἰς Γιβρῶνα οἵ τε χιλίαρχοι καὶ ἡγεμόνες αὐτῶν, καὶ παρεδίδοσαν αὐτοὺς τήν τε εὔνοιαν, ἣν ἔτι καὶ Σαούλου ζῶντος εἶχον πρὸς αὐτόν, ὑπομιμνήσκοντες καὶ τὴν τιμήν, ἣν γενόμενον τότε χιλίαρχον τιμῶντες οὐ διέλιπον, ὅτι τε βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ διὰ Σαμουήλου τοῦ προφήτου χειροτονηθείη καὶ παῖδες αὐτοῦ καὶ ὡς τὴν Ἑβραίων χώραν αὐτῷ σῶσαι
καταγωνισαμένῳ Παλαιστίνους δέδωκεν ὁ θεὸς ἐμφανίζοντες. ὁ δὲ 54
ταύτης τε ἀποδέχεται τῆς προθυμίας αὐτοὺς καὶ παρακαλέσας διαμένειν, οὐ γὰρ ἔσεσθαι μετάνοιαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ κατευωχήσας καὶ φιλοφρονησάμενος ἔπεμψε τὸν λαὸν παρ᾽ αὐτὸν
ἄξοντας ἅπαντα. καὶ συνῆλθον ἐκ μὲν τῆς Ἰούδα φυλῆς ὁπλιτῶν 55
ὡς ὀκτακόσιοι καὶ ἑξακισχίλιοι φοροῦντες οπλα θυρεὸν καὶ σιρομάστην· οὗτοι δὲ τῷ Σαούλου παιδὶ παρέμενον· τούτων γὰρ χωρὶς ἡ
Ἰούδα φυλὴ τὸν Δαυίδην ἀπέδειξε βασιλέα. ἐκ δὲ τῆς Συμεωνίδος 56
φυλῆς ἑπτακισχίλιοι καὶ ἑκατόν. ἐκ δὲ τῆς Δηουίτιδος τετρακισχίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἔχοντες ἄρχοντα Ἰώδαμον· μετὰ τούτοις ἦν ὁ ἀρχιερεὺς Σάδωκος σὺν εἴκοσι δύο συγγενέσιν ἡγεμόσιν. ἐκ δὲ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς ὁπλῖται τετρακισχίλιοι· ἡ γὰρ φυλὴ περιέμενεν ἔτι τῶν τοῦ γένους Σαούλου τινὰ βασιλεύσειν προσδοκῶσα.

---

§ 52 = 2 Reg. IV 11, § 53 sq. = 1 Paral. XI 1—3, § 55 1 Paral. XII 23 sq.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 124.

1 *ἐδύνασθε, ε* ex *αι* corr. S *ἀδικῆσαι*] *ἀδικεῖσθαι* RO *ἢ*] om. MSP *quam* Lat 2 *ταῦτα* SP 3 *ἰεβόσθου* M *ἰεβοσθοῦ* SPE *iebus* Lat *ἀβενήρου* M 5 *τοιοῦτο* M *τοιούτων* ROP 6 **λαοῦ*] *σαούλου* (*λαοῦ*) M *Γιβρῶνα*] *γιβρωνα* M *χεβρῶνα* SP *cebron* Lat *οἵτε*] *ἤτοι* R 7 *ἡγεμόνες*] *οἱ ἡγεμόνεσ* MSP *παρέδωκαν* E *αὐτοὺσ* ROMP¹ *ἑαυτοὺσ* E *semetipsos* Lat 9 *διέλειπον* MP² 11 *καὶ παῖδες αὐτοῦ* om. Lat 12 *καταγωνισαμένου* MSP 14 *ἐκ τοῦ τοιούτου*] *huius rei causa* Lat *τοιούτου, καὶ*] *τοιούτουσ εἶναι* MSP 15 **παρ᾽ αὐτὸν* om. MLat 17 *θυρεῶν* RO *καὶ* om. MSP *σειρομάστην* SP

19 *συμεωνίδος*] *συμεῶνοσ* MSP *simeon* Lat 20 *καὶ* i. ras. P *Δηουίτιδος*] *δανουΐτιδοσ* RO *λευΐτιδοσ* MSP *leui* Lat 21 *καὶ* om. MSP *ἰόδαμον* O *iodan* Lat *μετὰ τούτουσ* MSP *cum quibus* Lat 22 *ὁ* om. RO *Σάδωκος*] *σάδοκοσ* P² *σάδακοσ* M *sadoc* Lat *εἴκοσι καὶ δύο* MSP *uiginti et duobus* Lat

ἡγεμόσι[*et ducibus* Lat 23 *beniamin* Lat 24 *Σαούλου*] *τοῦ σαούλου* MSP *βασιλεύσειν*] *regnaturum* Lat *βασιλεῦσαι* codd.

57 *ἐκ δὲ τῆς Ἐφραίμου φυλῆς δισμύριοι καὶ ὀκτακόσιοι τῶν δυνατωτά-
των καὶ κατ᾽ ἰσχὺν διαφερόντων. ἐκ δὲ τῆς Μανασσήτιδος φυλῆς
τοῦ ἡμίσους μύριοι ὀκτακισχίλιοι [τῶν δυνατωτάτων]. ἐκ δὲ τῆς
Ἰσαχάρου φυλῆς διακόσιοι μὲν οἱ προγινώσκοντες τὰ μέλλοντα,*
58 *ὁπλῖται δὲ δισμύριοι. ἐκ δὲ τῆς Ζαβουλωνίτιδος φυλῆς ὁπλιτῶν
ἐπιλέκτων πέντε μυριάδες· αὕτη γὰρ ἡ φυλὴ μόνη πᾶσα πρὸς
Δαυίδην συνῆλθεν· οὗτοι πάντες τὸν αὐτὸν ὁπλισμὸν εἶχον τοῖς
τῆς Γάδου φυλῆς. ἐκ δὲ τῆς Νεφθαλίδος φυλῆς ἐπίσημοι καὶ ἡγε-
μόνες χίλιοι ὅπλοις χρώμενοι θυρεῷ καὶ δόρατι, ἠκολούθει δὲ φυλὴ*
59 *ἀναρίθμητος οὖσα. ἐκ δὲ τῆς Δανίτιδος φυλῆς ἐκλεκτοὶ δισμύριοι
ἑπτακισχίλιοι ἑξακόσιοι. ἐκ δὲ τῆς Ἀσήρου φυλῆς μυριάδες τέσσα-
ρες. ἐκ δὲ τῶν δύο φυλῶν τῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ τοῦ λοιποῦ
τῆς Μανασσήτιδος φυλῆς ὡπλισμένων θυρεὸν καὶ δόρυ καὶ περι-
κεφαλαίαν καὶ ῥομφαίαν μυριάδες δώδεκα· καὶ αἱ λοιπαὶ φυλαὶ*
60 *ῥομφαίαις ἐχρῶντο. τοῦτο δὴ πᾶν τὸ πλῆθος εἰς Γιβρῶνα πρὸς
Δαυίδην συνῆλθε μετὰ πολλῆς παρασκευῆς σιτίων καὶ οἴνου καὶ
τῶν πρὸς τροφὴν πάντων καὶ μιᾷ γνώμῃ βασιλεύειν τὸν Δαυίδην
ἐκύρωσαν. ἐπὶ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἑορτάσαντος τοῦ λαοῦ καὶ κατευω-
χηθέντος ἐν Γιβρῶνι, ὁ Δαυίδης μετὰ πάντων ἐκεῖθεν ἄρας ἧκεν
εἰς Ἱεροσόλυμα.*
61 III. 1. *Τῶν δὲ κατοικούντων τὴν πόλιν Ἰεβουσαίων, γένος δ᾽
εἰσὶν οὗτοι Χαναναίων, ἀποκλεισάντων αὐτῷ τὰς πύλας καὶ τοὺς*

---

§ 57—60 = 1 Paral. XII 30—40; § 61 = 2 Reg. V 6.

ROMSPVE Lat Zonaras II p. 125.

1 *Ἐφραίμου*] *efrem* Lat *τῶν*] *οἱ τῶν* M *δυνατοτάτων* R 2 *Μανασσήτιδος*] *μανασσίτιδοσ* MS[2] *μανασήτιδοσ* S[1]P[1] *manasse* Lat 3 *τοῦ ἡμίσους — 4 φυλῆς* om. RO *τῶν δυνατωτάτων* om. MLat 4 *isachar* Lat 5 *Ζαβουλωνίτιδος*]. *ζαβουλῶνοσ* MSP *zabulon* Lat 6 *ἐπιλεκτῶν*, *ι* inser. m. 1 M *μόνη* om. P 7 *οὗτοι*] *isti siquidem* Lat 8 *Γάδου*] *γαλάδου* O *gath* Lat *τῆς* om. P (?) *Νεφθαλίδος*] *νεφθαλίδου* R *νεφθαλίτιδοσ* MSP *nephthalin* Lat 9 *χίλιοι*] *χιλλοισ* RO *ἠκολούθη* RP *δὲ*] *δ᾽ ἡ* MSP 10 *dan* Lat 11 *ἑξακόσιοι* om. MSP *ἀσείρου* M *aser* (*e* ex *y* corr. m. 1 cod. Ambros.) Lat 12 *ἐκ δὲ — 14 φυλῆς*] *ex duabus autem tribubus et media manasses, quae trans iordanen habitabant* Lat 13 *μανασσήτιδοσ*, *ή* i. ras. S *μανασσίτιδοσ* MP[1] *ὁπλισμένον* R *θυρεῶν* S[1] *θυρεῷ* M *θυρεὸν — 14 ῥομφαίαν*] *scutis et lanciis et cassidibus et loricis et gladiis* Lat *περικεφαλαία καὶ ῥομφαία* M 14 *καὶ*] *sed et* Lat *φυλαὶ*] *δὲ φυλαὶ* coni. 15 *πᾶν* om. MLat **Γιβρῶνα*] *γιβρωνα* M *χεβρῶνα* SP *cebron* Lat 16 *συνῆλθε·* P *συνῆλθον* S 17 **βασιλεύσειν* M 18 *ἑωρτάσαντοσ* E **κατευωχιθέντοσ* R 19 *Γιβρῶνι*] *τῆι γιβρῶνι* S *τῇ γιβρωνι* M *χεβρῶνι* P *cebron* Lat 21 — p. 105, 4 V (Vaticanus gr. 147) collatus est i. marg. *III* Lat 22 *εἰσὶν οὗτοι*] *ἦν ἤτοι*, *ἢ* eras. V

πεπηρωμένους τὰς ὄψεις καὶ τὰς βάσεις καὶ πᾶν τὸ λελωβημένον
στησάντων ἐπὶ χλεύῃ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τοῦ τείχους καὶ λεγόντων
κωλύσειν αὐτὸν εἰσελθεῖν τοὺς ἀναπήρους, ταῦτα δ' ἔπραττον κα-
ταφρονοῦντες τῇ τῶν τειχῶν ὀχυρότητι, ὀργισθεὶς πολιορκεῖν ἤρξατο
τὰ Ἱεροσόλυμα. καὶ πολλῇ σπουδῇ καὶ προθυμίᾳ χρησάμενος ὡς 62
διὰ τοῦ ταύτην ἑλεῖν εὐθὺς ἐμφανίζων τὴν ἰσχὺν καὶ καταπληξό-
μενος εἴ τινες ἄρα καὶ ἄλλοι τὸν αὐτὸν ἐκείνοις τρόπον διέκειντο
πρὸς αὐτόν, λαμβάνει κατὰ κράτος τὴν κάτω πόλιν. ἔτι δὲ τῆς 63
ἄκρας λειπομένης ἔγνω τιμῆς ὑποσχέσει καὶ γερῶν ὁ βασιλεὺς προ-
θυμοτέρους ἐπὶ τὰ ἔργα τοὺς στρατιώτας παρασκευάσαι, καὶ τῷ
διὰ τῶν ὑποκειμένων φαράγγων ἐπὶ τὴν ἄκραν ἀναβάντι καὶ ταύτην
ἑλόντι στρατηγίαν ἅπαντος τοῦ λαοῦ δώσειν ἐπηγγείλατο. πάν- 64
των δὲ φιλοτιμουμένων ἀναβῆναι καὶ μηδένα πόνον ὀκνούντων
ὑφίστασθαι δι' ἐπιθυμίαν τῆς στρατηγίας, ὁ Σαρουίας παῖς Ἰώαβος
ἔφθη τοὺς ἄλλους, καὶ ἀναβὰς ἐβόησε πρὸς τὸν βασιλέα τὴν στρα-
τηγίαν ἀπαιτῶν.

2. Ἐκβαλὼν δὲ τοὺς Ἰεβουσαίους ἐκ τῆς ἄκρας καὶ αὐτὸς 65
ἀνοικοδομήσας τὰ Ἱεροσόλυμα πόλιν αὐτὴν Δαυίδου προσηγόρευσε,
καὶ τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν αὐτῇ διέτριβε βασιλεύων. ὁ δὲ χρόνος
ὃν τῆς Ἰούδα φυλῆς ἦρξε μόνης ἐν Γιβρῶνι ἐγένετο ἔτη ἑπτὰ καὶ
μῆνες ἕξ. ἀποδείξας δὲ βασίλειον τὰ Ἱεροσόλυμα λαμπροτέροις
αἰεὶ καὶ μᾶλλον ἐχρῆτο τοῖς πράγμασι τοῦ θεοῦ προνοουμένου
κρείττω ποιεῖν αὐτὰ καὶ λαμβάνειν ἐπίδοσιν. πέμψας δὲ πρὸς 66
αὐτὸν καὶ Ἱέρωμος ὁ Τυρίων βασιλεὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν συνέ-
θετο· ἔπεμψε δ' αὐτῷ καὶ δωρεὰς ξύλα κέδρινα καὶ τεχνίτας

---

§ 61—65 = 1 Paral. XI 4—7; § 66 = 2 Reg. V 9 sq.

ROMSPEVLatZonaras II p. 125. Theodoretus I p. 268.
3 i. marg. γ' RO κωλύσειν] coni. κωλύειν codd. E *quia prohiberent* Lat *αὐτὸν — ἀναπήρουσ i. ras. 1 R δ'] δ om. rubricator O δὲ MSP 4 τειχέων V ὀχυρότητι] εὐρότητι, ι corr. ex η R εὐρότητι M ἐχυρότητι coni. ὀργισθεὶς] ὀργισθεὶσ δὲ O 6 διὰ τοῦτ' αὐτὴν ROM ἐμφανίσων Ernesti i. marg. *IIII* Lat καταπληξάμενοσ MSPVLat 12 παντὸσ SP 14 δι' ἐπιθυμίαν] ἐπιθυμία O Σαρουίας] V σαρουΐα ROMSP *saruiae* Lat 15 *ἀναβὰς ἐβόησε] ἀνεβόησεν ἀναβὰσ M 18 *ἀνοικοδομήσας — προσηγόρευσε] *reaedificans ciuitatem eam hierosolyma nuncupauit* Lat αὐτὴν om. E
20 μόνοσ OE Γιβρῶνι] γιβρωνι M χεβρῶνι SP[1] τῇ χεβρῶνι V *ebron* Lat 21 ἀποδείξας — Ἱεροσόλυμα] *cumque regnum suum constituisset in hierosolymis* Lat *βασίλειον τὰ] βασίλεια ὄντα τὰ MO βασίλεια ὄντα εἰσ R et fort. Lat 22 ἀεὶ MPV καὶ s. 1 R ἐχρῆτο, ἐ s. 1 M 23 κρείττω] καὶ κρείττω O i. marg. δ' RO *V* Lat 24 καὶ om. M Ἱέρωμος] ἱέρωμος O εἵραμοσ M χείραμοσ SP εἵρωμοσ VE *chiram*Lat Τυρίων] *tyri* Lat 25 δὲ ROSP

ἄνδρας τέκτονας καὶ οἰκοδόμους, οἳ κατεσκεύασαν βασίλειον ἐν
Ἱεροσολύμοις. Δαυίδης δὲ τήν τε ἄνω πόλιν παραλαβὼν καὶ τὴν
ἄκραν συνάψας αὐτῇ ἐποίησεν ἓν σῶμα, καὶ περιτειχίσας ἐπιμελη-
67 τὴν τῶν τειχῶν κατέστησεν Ἰώαβον. πρῶτος οὖν Δαυίδης τοὺς
Ἰεβουσαίους ἐξ Ἱεροσολύμων ἐκβαλὼν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ προσηγόρευσε τὴν
πόλιν· ἐπὶ γὰρ Ἁβράμου τοῦ προγόνου ἡμῶν Σόλυμα ἐκαλεῖτο,
μετὰ ταῦτα δὲ αὐτήν φασί τινες, ὅτι καὶ Ὅμηρος ταῦτ᾽ ὠνόμασεν
Ἱεροσόλυμα· τὸ γὰρ ἱεροῦ κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶτταν ὠνόμασε τὰ
68 Σόλυμα ὅ ἐστιν ἀσφάλεια. ἦν δὲ πᾶς ὁ χρόνος ἀπὸ τῆς Ἰησοῦ
τοῦ στρατηγοῦ ἐπὶ Χαναναίους στρατείας καὶ τοῦ πολέμου, καθ᾽
ὃν κρατήσας αὐτῶν κατένειμε ταύτην τοῖς Ἑβραίοις καὶ οὐκέτι
τοὺς Χαναναίους ἐκβαλεῖν ἐξ Ἱεροσολύμων ἐδυνήθησαν οἱ Ἰσραηλῖ-
ται, μέχρις ὁ Δαυίδης αὐτοὺς ἐξεπολιόρκησεν, ἔτη πεντακόσια καὶ
δέκα καὶ πέντε.
69 3. Ποιήσομαι δὲ καὶ μνήμην Ὀρόνα πλουσίου μὲν ἀνδρὸς τῶν
Ἰεβουσαίων, οὐκ ἀναιρεθέντος δὲ ἐν τῇ Ἱεροσολύμων πολιορκίᾳ ὑπὸ
Δαυίδου διὰ τὴν πρὸς τοὺς Ἑβραίους εὔνοιαν αὐτοῦ καί τινα καὶ
χάριν καὶ σπουδὴν πρὸς αὐτὸν γενομένην τὸν βασιλέα, ἣν μικρὸν
70 ὕστερον εὐκαιρότερον σημανῶ. ἔγημε δὲ καὶ ἄλλας γυναῖκας πρὸς
ταῖς οὔσαις αὐτῷ Δαυίδης καὶ παλλακὰς ἔσχεν. ἐποιήσατο δὲ καὶ
παῖδας ἐννέα τὸν ἀριθμόν, οὓς προσηγόρευσεν Ἀμασέ, Ἀμνου, Σεβάν,

§ 66. 67 = 2 Reg. V 9 sq., § 70 = 1 Paral. III 5 sq. (cf. XIV 4 sq. 2 Reg. V 13).

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 125. Michael Glycas II p. 332. Theodoretus I p. 268 sq.

1 *τέκτονας] τέκτονάσ τε* E *κατεσκεύασαν] κατασκευάσειαν* MSP *construxerunt* Lat 2 *ἱεροσολόμοισ* P * *ἄνω]* ROMVE et Theodoretus *κάτω* SP *superiorem* Lat *παραλαβὼν]* E *περιλαβὼν* codd. *muniens* Lat * *τῇ ἄκρα* V 3 * *αὐτῇ] ἐν αὐτῇ* ROMV 5 * *ἀφ᾽ ἑαυτοῦ* — 6 *πόλιν] hanc urbem hierosolyma nuncupauit* Lat 6 * *ἀβράμου* S[1] *ἀβραάμου* V * *Σόλυμα] ἱεροσόλυμα* M 7 *μετα* — 9 *ἀσφάλεια] quidam uero dicunt quia et homerus postea eam nominauit hierosolyma; hieron enim hebraea lingua munitio est* Lat *ταῦτα* MSPV 8 *ἱεροῦ] ἱερὸν* V *ἱερὸν τὰ σόλυμα* M *ἱερὸν· · σόλυμα* S *ἱερὸν σόλυμα* P *γλῶτταν ὠνόμασε] ὠνόμασε γλῶσσαν* MSP *ὠνόμασε τὰ Σόλυμα] σόλυμα ὠνόμασε* V *τὰ Σόλυμα* om. MSP turbae huius loci inde ortae uidentur, quod nota *φασί τινες, ὅτι καὶ Ὅμηρος ταῦτ᾽ ὠνόμασε τὰ Σόλυμα* in textum recepta est 11 *κατένειμε — Ἑβραίοις] terram eorum diuisit hebraeis praeter hierosolyma* Lat *κατένειμε·,* ν ex μ corr. S 13 *ὁ] οὗ* MSPV *ἐξεπολιώρκησεν* O *ἔτι* R 14 *δέκα καὶ πέντε] πεντεκαίδεκα* MSPV 15 — p. 105, 4 collatus L 15 *Ὀρόνα] ὀρφόνα* M *ὀρφνᾶ* ROSPLV *orfin* Lat *Ὀρόννα* Hudson cf. VII 13, 4 16 *οὐκ] οὖκ* M *δὲ* om. M 17 *τοὺς* om. OV *καὶ χάριν] χάριν* ROL 19 *εὐκαιρώτερον* M *ἐγκαιρότερον* RO 21 *ἐννέα] ἕνδεκα* ed. princ. *ἀμασέ ἀμνουσεβάν νάθαν* RO *ἀμασέμνουσεβανα-*

*Νάθαν, Σολομῶνα, Ἰεβαρῆ, Ἐλιήν, Φαλναγέην, Ναφήν, Ἰεναέ, Ἐλι-
φαλέ, ἔτι δὲ καὶ θυγατέρα Θαμάραν. τούτων οἱ μὲν ἐννέα ἐξ εὐ-
γενίδων ἦσαν γεγονότες, οὓς δὲ τελευταίους εἰρήκαμεν δύο ἐκ τῶν
παλλακίδων. Θαμάρα δὲ ὁμομήτριος Ἀψαλώμῳ ἦν.*
IV. 1. *Γνόντες δ' οἱ Παλαιστῖνοι τὸν Δαυίδην βασιλέα ὑπὸ τῶν* 71
*Ἑβραίων ἀποδεδειγμένον στρατεύουσιν ἐπ' αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα·
καὶ καταλαβόμενοι τὴν κοιλάδα τῶν Γιγάντων καλουμένην, τόπος δέ
ἐστιν οὐ πόρρω τῆς πόλεως, ἐν αὐτῇ στρατοπεδεύονται. ὁ δὲ τῶν* 72
*Ἰουδαίων βασιλεύς, οὐδὲν γὰρ ἄνευ προφητείας καὶ τοῦ κελεῦσαι τὸν
θεὸν καὶ περὶ τῶν ἐσομένων λαβεῖν ἐγγυητὴν ἐκεῖνον ἑαυτῷ ποιεῖν
ἐπέτρεπεν, ἐκέλευσε τὸν ἀρχιερέα τί δοκεῖ τῷ θεῷ καὶ ποδαπὸν
ἔσται τὸ τέλος τῆς μάχης προλέγειν αὐτῷ. προφητεύσαντος δὲ* 73
*νίκην καὶ κράτος ἐξάγει τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς Παλαιστίνους· καὶ
γενομένης συμβολῆς αὐτὸς κατόπιν αἰφνιδίως ἐπιπεσὼν τοῖς πο-
λεμίοις τοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ εἰς φυγὴν ἐτρέψατο.
ὑπολάβῃ δὲ μηδεὶς ὀλίγην τὴν τῶν Παλαιστίνων στρατιὰν ἐλθεῖν* 74
*ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους τῷ τάχει τῆς ἥττης καὶ τῷ μηδὲν ἔργον ἐπι-
δείξασθαι γενναῖον μηδὲ μαρτυρίας ἄξιον στοχαζόμενος αὐτῶν τὴν
βραδυτῆτα καὶ τὴν ἀγέννειαν, ἀλλὰ γινωσκέτω Συρίαν τε ἅπασαν
καὶ Φοινίκην καὶ πρὸς τούτοις ἄλλα ἔθνη πολλὰ καὶ μάχιμα συ-
στρατεῦσαι αὐτοῖς καὶ τοῦ πολέμου κοινωνῆσαι, ὃ καὶ μόνον ἦν* 75
*αἴτιον τοσαυτάκις αὐτοῖς νικωμένοις καὶ πολλὰς ἀποβαλοῦσι μυ-
ριάδας μετὰ μείζονος ἐπιέναι τοῖς Ἑβραίοις δυνάμεως. ἀμέλει καὶ*

---

§ 71 = 2 Reg. V 17; 1 Paral. XIV 8.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 125.

θαν M *ἀμασεμνοῦσ ἐβανναθάν* P *ἀμα···σεμνοὺσ· ἐβανναθάν* S *ἀμασεμνοῦ ἐβὰν ναθὰν* L *ἀμνὰσ σεμνουσεβὰν ναθὰν* V *amman ellun eban nathan* Lat

1 *Σολομῶνα*] *σολομὼν* M *σολομῶν* SP *σαλομῶνα* LV *solomonem* Lat *ἰεβαρῆ* (*ἰ* ex *ἱ* corr. R) *ἐλιὴν* RO *ἰεβὰρ ἐλιὴν* (*ἐ* ex *ἑ* corr. P) MSP¹ *ἰεβὰρ ἐλιείμ* P² *ἰεβαρ ἰελίην* LV *iebar heliel* Lat *φαλναγέην· ναφήν* R *φαλναγεήν· ναφὴν* OV *φαλναγέ· ἠνναφὴν·* M *φαλναγὲ ἠναφὴν* SP¹ *φαλναγὲ ἰναφὴν* P² *φαλναγέην* L *falna ennaphin* Lat distingue *Ελιηνφαλ* (*Ἐλιφάλην* fort.), *Ναγέην, Νάφην* *Ἰεναὲ*] *ἱεναε* S *ἰενάε* MP *ἰναὲ* O *ἱναὲ* LV *inas* Lat *ἰελιδαε* fort. *Ἐλιφαλὲ*] *ἐλιφαδὲ* LV *helifal* Lat 2 *δὲ* om. LV *θάμαραν* L 4 *θάμαρα* L *Ἀψαλώμῳ*] *ἀψαλόμω* R *ἀβεσαλώμω* MLV *ἀβεσσαλώμω* SP *ἦν* om. LV huc usque collati LV 5 i. marg. *ε'* RO *VI* Lat *δὲ* ROSP 7 *Γιγάντων*] *τιτάνων* SP *δ' ἔστιν* P 9 *οὐδὲν*, *δὲν* s. 1 P 11 *καὶ*] *καὶ··* S *ποταπὸν* Cocceji 12 *τὸ τῆσ μάχησ τέλοσ* tr. MSP 14 **αἰφνηδίωσ* O 16 *ὑπολάβοι* SP *στρατείαν* M

17 *τάχει*, *τ* i. ras., *ει* ex *η* S *τάχει τῆς*] *ι τῆ* euan. R *τῷ*] *τὸ* ROMS¹

19 *βραδυτῆτα*] *βαρύτητα* MP *ἀγεννίαν* M *ἀγέ·νειαν* S *τε* om. M

20 *πολλὰ* om. M 22 *ἀποβαλλοῦσι* RO¹ *ἀποβάλλουσι* SP 23 *ἐπεῖναι* RO

ταύταις πταίσαντες ταῖς μάχαις τριπλάσιος στρατὸς ἐπῆλθε τῷ
76 Δαυίδῃ καὶ εἰς ταὐτὸ χωρίον ἐστρατοπεδεύσατο. πάλιν δὲ τοῦ βα-
σιλέως τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐρομένου τὸν θεὸν περὶ τῆς περὶ τὴν μάχην
ἐξόδου, προφητεύει ὁ ἀρχιερεὺς ἐν τοῖς ἄλσεσι τοῖς καλουμένοις
Κλαυθμῶσι κατέχειν τὴν στρατιὰν οὐκ ἄπωθεν τοῦ τῶν πολεμίων
στρατοπέδου, κινεῖν δ᾽ αὐτὸν μὴ πρότερον μηδ᾽ ἄρχεσθαι τῆς μάχης,
77 πρὶν ἢ τὰ ἄλση σαλεύεσθαι μὴ πνέοντος ἀνέμου. ὡς δ᾽ ἐσαλεύθη
τὰ ἄλση καὶ ὃν αὐτῷ καιρὸν προεῖπεν ὁ θεὸς παρῆν, οὐδὲν ἐπισχὼν
ἐφ᾽ ἑτοίμην ἤδη καὶ φανερὰν ἐξῆλθε τὴν νίκην· οὐ γὰρ ὑπέμειναν
αὐτὸν αἱ τῶν πολεμίων φάλαγγες, ἀλλ᾽ εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης
συμβολῆς τραπέντας ἐνέκειτο κτείνων· καὶ διώκει μὲν αὐτοὺς ἄχρι
πόλεως Γαζάρων, ἡ δ᾽ ἐστὶν ορος αὐτῶν τῆς χώρας, διαρπάζει δ᾽
αὐτῶν τὴν παρεμβολὴν καὶ πολὺν εὑρὼν ἐν αὐτῇ πλοῦτον καὶ τοὺς
θεοὺς αὐτῶν διέφθειρε.
78 2. Τοιαύτης δ᾽ ἀποβάσης καὶ ταύτης τῆς μάχης ἔδοξε Δαυίδῃ
συμβουλευσαμένῳ μετὰ τῶν γερόντων καὶ ἡγεμόνων καὶ χιλιάρχων
μεταπέμψασθαι τῶν ὁμοφύλων ἐξ ἁπάσης τῆς χώρας πρὸς αὐτὸν
τοὺς ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας, ἔπειτα τοὺς ἱερεῖς καὶ Ληουίτας [καὶ]
πορευθέντας εἰς Καριαθιάριμα μετακομίσαι τὴν τοῦ θεοῦ κιβωτὸν
ἐξ αὐτῆς εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ θρησκεύειν ἐν αὐτῇ λοιπὸν ἔχοντας
79 αὐτὴν θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς, αἷς χαίρει τὸ θεῖον· εἰ γὰρ
ἔτι Σαούλου βασιλεύοντος τοῦτ᾽ ἔπραξαν, οὐκ ἂν δεινὸν οὐδὲν ἔπα-

§ 75 = 2 Reg. V 22, 1 Paral. XIV 13; § 78 = 1 Paral. XIII 1.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras II p. 125 sq.

1 *τριπλάσιος στρατὸς ἐπῆλθε*] *τριπλασίω στρατῶ ἐπῆλθον* MSP *ἐπῆλθον τριπλάσιοσ στρατὸσ* E *cum triplici manu — uenerunt* Lat 2 *ἐστρατοπεδεύσαντο* MSP 3 *ἐρομένου, ο* ante *μ* i. ras. R 4 *ἅλσεσι* ROMPE 5 * *Κλαυθμῶσι*] *planctus* Lat *κλαυθμῶνος* Zon *ἄποθεν* ROMP^{2}E *τοῦ*] *μὲν οὖσι τοῦ* (*τοῦ* inser. m. 1 M) MSPLat *οὖσι τοῦ* E 6 *τῆς* om. MSP 7 *ἢ* om. E *ἅλση* ROMPE *δὲ* SPE 8 *ἅλση* ROMPE *ὃν αὐτῷ καιρὸν*] *ὁ καιρὸσ ὃν αὐτῶ* ROSP *tempus quo ei* Lat *οὐδὲν*] *μηδὲν* E 9 *ἐφ᾽*] *quasi — ad* Lat 10 *πρώτης* om. ME 11 *ἐνέκειτο*] *ἐνίκησε*, i. marg. m. 1 *γρ ἐνέκειτο* M 12 *Γαζάρων*] *γεζάρων* MSP *gezathennam* Lat *ὅροσ* M *διαρπάζει δ᾽*] RO Lat *διαρπάσασ* M *εἶτα διαρπάσασ* SP *διαρπάσασ δὲ* E 13 * *πολλὴν* O^1 14 *διέφθειρεν* S^{1}P *διέφθειραν* M 15 *τοιαύτης δ᾽ ἀποβάσης*] *τοιούτου δ᾽ ἀποβάντοσ* MSP *καὶ*] *κατὰ* M^2 *μάχης*] *μάχησ τοῦ τέλουσ* MSP *ἔδοξε* inc. Exc *Δαυίδῃ*] *δαυίδω* R 17 *αὐτὸν* ROMSP^1 18 *ἱερεῖς*] *ἱερεῖσ τε* E *Ληουίτας*] *λευίτασ* MSPEExc *καὶ* suspectum 19 *πορευθέντεσ* M *καριαθιαριμὰ* RO *καριαθαριμὰ* P *καριαθαρίμα* S *καριαθαμα* MExcSuid *καριαθιαρεὶμ* E *cariathiarim* Lat *μετακομίσαι, με* i. ras. S 22 *Σαούλου*] *σαούλου καὶ* O *βασιλεύοντος* om. Exc *τοῦτ᾽*] *ταῦτ᾽* MSPExc

θον. συνελθόντος οὖν τοῦ λαοῦ παντός, καθὼς ἐβουλεύσαντο, πα-
ραγίνεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κιβωτόν, ἣν βαστάξαντες ἐκ τῆς
Ἀμιναδάβου οἰκίας οἱ ἱερεῖς καὶ ἐπιθέντες ἐφ᾽ ἅμαξαν καινὴν
ἕλκειν ἀδελφοῖς τε καὶ παισὶν ἐπέτρεψαν μετὰ τῶν βοῶν. προῆγε 80
δ᾽ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶν σὺν αὐτῷ τὸ πλῆθος ὑμνοῦντες τὸν θεὸν
καὶ ᾄδοντες πᾶν εἶδος μέλους ἐπιχώριον σύν τε ἤχῳ ποικίλῳ
κρουσμάτων τε καὶ ὀρχήσεων καὶ ψαλμῶν ἔτι δὲ σάλπιγγος καὶ
κυμβάλων κατάγοντες τὴν κιβωτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα. ὡς δ᾽ ἄχρι τῆς 81
Χειδῶνος ἅλωνος τόπου τινὸς οὕτω καλουμένου προῆλθον, τελευτᾷ
Ὀζᾶς κατ᾽ ὀργὴν τοῦ θεοῦ· τῶν βοῶν γὰρ ἐπινευσάντων τὴν κιβω-
τὸν ἐκτείναντα τὴν χεῖρα καὶ κατασχεῖν ἐθελήσαντα, ὅτι μὴ ὢν
ἱερεὺς ἥψατο ταύτης, ἀποθανεῖν ἐποίησε. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς καὶ 82
ὁ λαὸς ἐδυσφόρησαν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ὀζᾶ, ὁ δὲ τόπος ἐν ᾧ
ἐτελεύτησεν Ὀζᾶ διακοπὴ καλεῖται. δείσας δ᾽ ὁ Δαυίδης καὶ λο-
γισάμενος, μὴ ταὐτὸ πάθῃ τῷ Ὀζᾶ δεξάμενος τὴν κιβωτὸν παρ᾽
αὑτὸν ἐν τῇ πόλει, ἐκείνου διότι μόνον ἐξέτεινε τὴν χεῖρα πρὸς
αὐτὴν οὕτως ἀποθανόντος, οὐκ εἰσδέχεται μὲν αὐτὴν πρὸς αὑτὸν 83
εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ᾽ ἐκνεύσας εἴς τι χωρίον ἀνδρὸς δικαίου, Ὠβα-

§ 79 = 1 Paral. XIII 6; 2 Reg. VI 5.

ROMSPE Lat ExcPeiresc Zonaras II p. 127. Suidas s. Ὀζάν. Theodoretus I p. 270.

1 *λαοῦ, α s. scr.* M *παραγίνεται*] incip. Suidas 2 *ὁ βασιλεὺς*] *etiam rex* Lat *βαστάξαντες*] *βαστάζοντεσ* RO *βαστάσαντεσ* ESuid 3 *ἀβιναδάμου* RO *ἀμιναδάμου* E **οἱ ἱερεῖς καὶ* om. Suid **ἐφ᾽*] *ἐφ* (π᾽ s. scr.) P 4 **ἀδελφοῖς* etc.] uidetur excidisse mentio Ozae **πεσὶν* O **τῶν* om. Suid 5 **πᾶν* om. MExcSuid 6 **εἶδος μέλους*] *εἴδουσ μέλοσ* M *εἶδος* Suid *ἤχῳ*] *ὄχλῳ* Suid 7 *κρουμάτων* MS²PSuid *τε* om. Suid *ὀρχήσεωσ* E *ἔτι δὲ* — 8 *κυμβάλων* om. Suid *δὲ*] *δὲ καὶ* SPExc 8 **κυμβάλλων* SP **καταγαγόντεσ* RO **δ᾽*] *δὲ ἦκον* Suid 9 *Χειδῶνος*] *χείλωνοσ* RO *χήλωνοσ* E *χειδώνοσ* (ο s. scr.) M *χειδονοσ* S *χείδονοσ* ExcSuid *χειδανοσ* P *chedon* Lat *αλῶνοσ* Exc *τόπου* — *καλουμένου*] *οὕτω καλουμένου τόπου* Suid **προῆλθον*] om. Suid *προῆλθε* M 10 **oza* Lat *τοῦ* om. ExcSuid 11 *ἐκτείναντοσ* ExcSuid *ἐθελήσαντα*] *θελήσαντα* SP *θελήσαντοσ* MExcSuid 12 **ἥιψατο* M *καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς καὶ ὁ λαὸς*] *ὁ δὲ λαὸσ καὶ ὁ βασιλεὺσ* ExcSuid (cod. A) 13 *Ὀζᾶ*] fin. Suid *ὀζᾶ, ὀ ex ὁ corr.* R 14 *Ὀζᾶ*] *ὀζᾶσ* E *ἔτι νῦν ὀζᾶ* MSP *adhuc ozae* Lat *καλεῖται διακοπὴ* tr. E *δὲ* MSPEExc 15 *ταὐτὸ*] *ταὐτόν τι* E *hoc* Lat **ὀζᾶ, ὀ ex ὁ corr.* R **τὴν κιβωτὸν*] supra *τὴν κίβω* in P quaedam picta sunt man. rec., quae non expediui 16 *αὑτὸν*] *αὐτὸν* MS¹P¹ *αὐτῶν* RO *μόνον* om. Exc *πρὸσ αὐτὴν* om. Exc 17 *οὐκ εἰσδέχεται*] *οὐ δέχεται* P *αὑτὸν*] *αὐτὸν* RO *ἑαυτὸν* MSPExc *semetipsum* Lat 18 **ἐκνεύσας*] *praecepit* Lat *Ὠβαδάρου*] *βαδάρου* SP¹ *ὠβαδάμου* ME *ὠβεδάμου* Exc *obidam* Lat

δάρου ὄνομα Ληουίτου τὸ γένος, παρ᾽ αὐτῷ τὴν κιβωτὸν τίθησιν·
ἔμεινε δ᾽ ἐπὶ τρεῖς ὅλους μῆνας αὐτόθι καὶ τὸν οἶκον τὸν Ὠβα-
84 δάρου ηὔξησέ τε καὶ πολλῶν αὐτῷ μετέδωκεν ἀγαθῶν. ἀκούσας
δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι ταῦτα συμβέβηκεν Ὠβαδάρῳ καὶ ἐκ πενίας καὶ
ταπεινότητος ἀθρόως εὐδαίμων καὶ ζηλωτὸς γέγονε παρὰ πᾶσι τοῖς
ὁρῶσι καὶ πυνθανομένοις τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, θαρσήσας ὡς οὐδενὸς
85 κακοῦ πειρασόμενος τὴν κιβωτὸν πρὸς αὑτὸν μετακομίζει, τῶν μὲν
ἱερέων βασταζόντων αὐτήν, ἑπτὰ δὲ χορῶν οὓς διεκόσμησεν ὁ βα-
σιλεὺς προαγόντων, αὐτοῦ δ᾽ ἐν κινύρᾳ παίζοντος καὶ κροτοῦντος,
ὥστε καὶ τὴν γυναῖκα Μιχάλην Σαούλου δὲ θυγατέρα τοῦ πρώτου
86 βασιλέως ἰδοῦσαν αὐτὸν τοῦτο ποιοῦντα χλευάσαι. εἰσκομίσαντες
δὲ τὴν κιβωτὸν τιθέασιν ὑπὸ τὴν σκηνήν, ἣν Δαυίδης ἔπηξεν αὐτῇ,
καὶ θυσίας τελείας καὶ εἰρηνικὰς ἀνήνεγκε, καὶ τὸν ὄχλον εἱστίασε
πάντα καὶ γυναιξὶ καὶ ἀνδράσι καὶ νηπίοις διαδοὺς κολλυρίδα
ἄρτου καὶ ἐσχαρίτην καὶ λάγανον τηγανιστὸν καὶ μερίδα θύματος.
καὶ τὸν μὲν λαὸν οὕτως κατευωχήσας ἀπέπεμψεν, αὐτὸς δ᾽ εἰς τὸν
οἶκον [τὸν] αὑτοῦ παραγίνεται.

---

§ 83 = 2 Reg. VI 11.

ROMSPE Lat ExcPeiresc Zonaras II p. 126.

1 *Ληουίτου*] λευίτου MSPEExc *τίθησειν Exc 2 *ἔμεινε] ἐπιμένει ROMExc *mansit* Lat δὲ SP μῆνασ ὅλουσ tr. Exc οἶκον τὸν] οἶκον Exc (τῶν) οἴκων τοῦ E Ὠβαδάρου] ὠβεδάμου MExc ἀβαδάρου P ἀβαδάμου S ὠβαδάμου E *obidam* Lat 3 ηὔξησε, ε i. ras. P ηὔξησε· S *4 δ᾽ SP ταῦτα συμβέβηκεν] ταῦτα συνέβηκεν Exc τούτων μετέδωκεν RO Ὠβαδάρῳ] ἀβαδάρω SP $^{ὠ'}$αβεδάμω M ὠβεδάμω Exc *obidam* Lat καὶ ἐκ] ὢσ ἐκ M ὃσ ἐκ Exc ὃσ ἐκ τῆσ προτέρασ SP *et ex priori* Lat 5 ἀθρόως] εὐθέωσ Exc γέγονε om. MExc παρὰ om., i. marg. suppl. S πᾶσιν Exc

6 ὁρῶσιν S^{1}Exc θαρσίσασ Exc θαρρήσασ E 7 *πειρασόμενος] πειραθησόμενοσ MSP αὐτὸν ROMS^{1}P^1 ἑαυτὸν E 8 *χωρῶν O διεκόσμησεν] διεκόμησεν R 9 ἐν κινύρᾳ] ἠκινύρα Exc κινύραι, ιν s. 1 P κιννύρα OMS^{2}E *cynira* Lat *παίζοντος] περιπαίζοντοσ S παραπαίζοντοσ P *κροτοῦντος] κρατοῦντοσ RO 10 *Μιχάλην*] μελχάλην RE μηχάλην O μελχώλην corr. ex μιχάλην M μελχόλην SP μελχαν Exc *melchol* Lat τοῦ πρώτου βασιλέως om. EExc 11 *ἰδοῦσα O ποιοῦντα ex ποιοῦσαν corr. 1 M εἰσκομήσαντεσ O 12 ὑπὸ] εἰσ E *in* Lat *ἣν — αὐτῇ om. Exc post αὐτῇ lacunam statuo 13 θυσίαισ P^1 τελείας] τε ἐπετέλεσε πολυτελεῖσ MSP ἐπετέλεσε πολυτελεῖσ Exc πολυτελῶσ E *copiosas* Lat ἀνήνεγκεν S^{1}PExc καὶ τὸν ὄχλον εἱστίασε] εἱστία τε τὸν ὄχλον Exc εἱστίασε] ἡστίασε RO ἑστιᾶ MSP εἱστία Exc 14 ἅπαντα Exc κολλουρίδα MExc *colliridas* Lat 15 ἰσχαρίτην RO καὶ ante λάγανον iterauit P λάγανον] λαγόνον RO λάγχανον M λάγανον τηγανιστὸν] λάγχανον ἱστῶν M λαγανιστὸν Exc *laganum frixum* Lat 16 οὕτω M κατευωχίσασ O *ἀπέπεμψεν] ἔπεμψεν MSPExc δὲ EExc τὸν om. O 17 αὐτοῦ ROMS^{2}P *παραγίνεται] παραγενόμενοσ Exc

3. Παραστᾶσα δὲ αὐτῷ Μιχάλη ἡ γυνὴ Σαούλου δὲ θυγάτηρ 87
τά τε ἄλλα αὐτῷ κατηύχετο καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ γενέσθαι ᾔτει
πάνθ᾽ ὅσα παρασχεῖν αὐτῷ δυνατὸν εὐμενεῖ τυγχάνοντι, καὶ δὴ
κατεμέμψατο, ὡς ἀκοσμήσειεν ὀρχούμενος ὁ τηλικοῦτος βασιλεὺς
καὶ γυμνούμενος ὑπὸ τῆς ὀρχήσεως καὶ [ἐν δούλοις καὶ ἐν] θερα-
παινίσιν. ὁ δ᾽ οὐκ αἰδεῖσθαι ταῦτα ποιήσας εἰς τὸ τῷ θεῷ κε- 88
χαρισμένον ἔφασκεν, ὃς αὐτὸν καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων
ἁπάντων προετίμησε, παίζειν τε καὶ πολλάκις χορεῦσαι μηδένα
τοῦ δόξαι ταῖς θεραπαινίσιν αἰσχρὸν καὶ αὐτῇ τὸ γινόμενον ποιησά-
μενος λόγον. ἡ Μιχάλη αὕτη Δαυίδῃ μὲν συνοικοῦσα παῖδας οὐκ 89
ἐποιήσατο, γαμηθεῖσα δὲ ὕστερον ᾧ παρέδωκεν αὐτὴν ὁ πατὴρ
Σαοῦλος, τότε δὲ ἀποσπάσας αὐτὸς εἶχε, πέντε παῖδας ἔτεκε. καὶ
περὶ μὲν τούτων κατὰ χώραν δηλώσομεν.
4. Ὁρῶν δ᾽ ὁ βασιλεὺς κατὰ πᾶσαν αὐτῷ τὰ πράγματα σχεδὸν 90
ἡμέραν ἀμείνω γινόμενα ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ βουλήσεως ἐνόμιζεν ἐξα-
μαρτάνειν αὐτὸν, εἰ μένων αὐτὸς ἐν οἴκοις ἐκ κέδρου πεποιημένοις
ὑψηλοῖς τε καὶ καλλίστην τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἔχουσι περιορᾷ
τὴν κιβωτὸν ἐν σκηνῇ κειμένην· ἐβούλετο δὲ τῷ θεῷ κατασκευάσαι 91
ναόν, ὡς Μωυσῆς εἶπε, καὶ περὶ τούτων Νάθᾳ τῷ προφήτῃ δια-
λεχθείς, ἐπεὶ ποιεῖν ὅτιπερ ὥρμηται προσέταξεν αὐτὸν ὡς τοῦ
θεοῦ πρὸς ἅπαντ᾽ αὐτῷ συνεργοῦ παρόντος, εἶχεν ἤδη περὶ τὴν
τοῦ ναοῦ κατασκευὴν προθυμότερον. τοῦ θεοῦ δὲ κατ᾽ ἐκείνην τὴν 92

---

§ 87 = 2 Reg. VI 20 § 89 = 2 Reg. XXI 8, § 90 = 2 Reg. VII 1; 1 Paral XVII 1.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras I p. 126.

1 δ᾽ MSExc Μιχάλη] μελχάλη RE μηχάλη OMS μελχόλη P μελχα Exc *melchol* Lat 2 γενέσθαι] γίνεσθαι M 3 εὐμενῆ O εὐμενεῖ δυνατὸν tr. Exc

4 ὁ τηλικοῦτος — 5 γυμνούμενος om. RO 5 ἐν δούλοις καὶ ἐν θεραπαινίσιν] ἐν δούλοισ καὶ θεραπαινίσιν MExc θεραπαινίσιν RO *ante seruos et famulas* Lat

6 *οὐκ] ἂν οὐκ Exc 7 *ἔφασκε R 8 προετίμησεν S¹P¹Exc πολλάκισ καὶ tr. MSPExcLat χορῆσαι Exc γενόμενον Exc 10 ἡ — 13 δηλώσομεν om. Exc ἡ] ἡ δὲ MSP *haec itaque* Lat Μιχάλη] μελχάλη R μηχάλη O μιχάλη M μελχόλη SP *melchol* Lat αὕτη] αὐτῇ ROS 11 δ᾽ SP 12 τότε] ·ότε M² τότε — εἶχε] *a dauid abreptam* Lat δὲ eras. M 14 δὲ MSPExc

βασιλεὺς] βασιλεὺσ δαυΐδησ Exc τὰ πράγματα (πράγματ᾽ P) αὐτῷ tr. MSPExc 15 γινόμενα] om. M γινώμενα OS¹ 16 αὐτὸν ROMSP¹ *εἰ μένων] ἐμμένων Exc 17 *καλλίστοις MExc *ἔχουσιν MS¹P¹ περιορᾷ] E περιορᾶν codd. Exc *despicere* Lat 18 *σκηνῇ] ἐκείνῃ RO δὲ] *ob quam rem* Lat

19 εἶπε] προεῖπε MS²P² προεῖπεν S¹PExc *praedixerat* Lat τούτω Exc

Νάθᾳ] νάθαν O ναθάνα MSPExc *nathan* Lat προφήτῃ, η ex ι P προφήτει R 20 ἐπεὶ ποιεῖν] *ad faciendum* Lat 21 αὐτῷ] αὐτοῦ RO 22 προθυμώτερον R

*νύκτα τῷ Νάθᾳ φανέντος καὶ φράσαι κελεύσαντος τῷ Δαυίδῃ, ὡς
τὴν μὲν προαίρεσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἀποδέχεται, μηδενὸς
μὲν πρότερον εἰς νοῦν βαλομένου ναὸν αὐτῷ κατασκευάσαι. τούτου
δὲ ταύτην τὴν διάνοιαν λαβόντος· οὐκ ἐπιτρέπειν δὲ πολλοὺς πο-
λέμους ἠγωνισμένῳ καὶ φόνῳ τῶν ἐχθρῶν μεμιασμένῳ ποιῆσαι*
93 *ναὸν αὐτῷ. μετὰ μέντοι γε τὸν θάνατον αὐτοῦ γηράσαντος καὶ
μακρὸν ἀνύσαντος βίον γενήσεσθαι τὸν ναὸν ὑπὸ τοῦ παιδὸς τοῦ
μετ᾿ αὐτὸν τὴν βασιλείαν παραληψομένου κληθησομένου δὲ Σολο-
μῶνος, οὗ προστήσεσθαι καὶ προνοήσειν ὡς πατὴρ υἱοῦ κατεπ-
ηγγέλλετο, τὴν μὲν βασιλείαν τέκνων ἐγγόνοις φυλάξων καὶ παρα-
δώσων, αὐτὸν δὲ τιμωρήσων, ἂν ἁμαρτὼν τύχῃ, νόσῳ καὶ γῆς*
94 *ἀφορίᾳ. μαθὼν ταῦτα παρὰ τοῦ προφήτου Δαυίδης καὶ περιχαρὴς
γενόμενος ἐπὶ τῷ τοῖς ἐγγόνοις αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν διαμένουσαν ἐγνω-
κέναι βεβαίως καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ λαμπρὸν ἐσόμενον καὶ περιβόη-*
95 *τον πρὸς τὴν κιβωτὸν παραγίνεται, καὶ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἤρξατο
προσκυνεῖν καὶ περὶ πάντων εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ, ὧν τε αὐτῷ παρ-
έσχηκεν ἤδη ἐκ ταπεινοῦ καὶ ποιμένος εἰς τηλικοῦτο μέγεθος ἡγε-
μονίας τε καὶ δόξης ἀναγαγών, ὧν τε τοῖς ἐγγόνοις αὐτοῦ καθυπ-
έσχετο, τῆς προνοίας, ἣν Ἑβραίων καὶ τῆς τούτων ἐλευθερίας
ἐποιήσατο. ταῦτ᾿ εἰπὼν καὶ τὸν θεὸν ὑμνήσας ἀπαλλάσσεται.*
96 V. 1. *Διαλιπὼν δὲ ὀλίγον χρόνον ἔγνω δεῖν ἐπὶ τοὺς Παλαι-
στίνους ἐκστρατεύειν, καὶ μηδὲν ἀργὸν μηδὲ ῥᾴθυμον ἐν τοῖς πράγ-*

§ 92 = 2 Reg. VII 4; 1 Paral. XVII 3.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras II p. 126.

1 **Νάθᾳ*] *νάθαν* O *ναθάνα* MSP *nathan* Lat *προφήτῃ* Exc **καὶ φράσαι κελεύσαντος*] om. M *εἰπεῖν* Exc **Δαυίδῃ*] *δᾱδ* Exc 2 *ἐπιθυμίαν*] *ἐπιθυμίαν λίαν* ROS 3 *μὲν* om. Exc *βαλλομένου* RO *κατασκευάσαι*] *κατ* euan. R *τούτου*] *τοῦ* MExc 4 *ἐπιτρέπειν*] *ειν* i. ras. S *ἐπιτρέπειν··* (eras. uid. *τε*) P *ἐπιτρέπει* MOE *ἐπιτρέπ*, reliqua euan. R *δὲ* om. Exc 6 **τὸν* om. Exc 7 *γενήσεσθαι*] coni. *γενέσθαι* RO *ἔσεσθαι* MSPEExc *faciendum* Lat 8 *σολόμωνοσ* SP 9 *προνοήσειν*] *προνοεῖν* MExc *κατεπηγγέλλετο*] *προκατεπηγγέλλετο* SP *κατεπήγγελτο* Exc 10 *ἐκγόνοισ* MSPExc *καὶ* — 11 *τιμωρήσων* om. Exc 11 *αὐτὸν δὲ τιμωρήσων* om. M *ἂν*] *ἂν δ᾿* Exc *τύχοι* Exc 12 **καὶ*] euan. R, om. Exc 13 **τῷ*] *τὸ* MSP[1] *ἐκγόνοισ* MSPExc 15 **παραγίνεται*] *repente uenit* Lat 16 *εὐχαριστεῖν*, *εῖν* i. ras. S 17 *ἤδη* om. Exc *ποιμένος*] *paupere* Lat *τηλικοῦτον* P[2]Exc *ἡγεμονείασ* M 18 *ἀναγαγεῖν* Exc *τοῖς*] *καὶ τοῖσ* O *ἐκγόνοισ* MSPExc 19 *τῆς προνοίας*] *nec non et propter prouidentiam* Lat *ἔτι δὲ περὶ τῆς προνοίας* coni. *τῆς* — 20 *ἐποιήσατο* om. Exc 20 *ταῦτα* MSPExc *ἀπαλλάσσεται*, *λ* post *α* i. ras. S *ἀπαλάσσεται* P *ἀπηλλάσσετο* Exc, fin. Exc *ἀπαλλάσσεται* — 21 *χρόνον* om. O 21 i. marg. *ς´* RO 22 *ἐκστρατεύειν*] *στρατεύειν* M[1] *καὶ μηδὲν* — p. 111, 1 *γενόμενον*] *ne ullam pigritiam aut desidiam generari suis rebus inspiceret* Lat

μασιν ὁρᾶν γινόμενον, ἵν' ὡς τὸ θεῖον αὐτῷ προεῖπε καταστρε-
ψάμενος τοὺς πολεμίους ἐν εἰρήνῃ τὸ λοιπὸν τοὺς ἐκγόνους αὐτοῦ
βασιλεύοντας καταλείποι. καὶ συγκαλέσας πάλιν τὴν στρατιὰν καὶ 97
παραγγείλας αὐτῇ πρὸς πόλεμον ἑτοίμῃ καὶ παρεσκευασμένῃ τυγ-
χάνειν, ὅτ' ἔδοξεν αὐτῷ καλῶς ἔχειν τὰ παρ' αὐτῆς ἄρας ἐκ τῶν
Ἱεροσολύμων ἐπὶ τοὺς Παλαιστίνους ἧκε. κρατήσας δ' αὐτῶν τῇ 98
μάχῃ καὶ πολλὴν τῆς χώρας ἀποτεμόμενος καὶ προσορίσας τῇ τῶν
Ἑβραίων ἐπὶ τοὺς Μωαβίτας τὸν πόλεμον μετήγαγε, καὶ τὰ μὲν
δύο μέρη τῆς στρατιᾶς αὐτῶν τῇ μάχῃ νικήσας διέφθειρε, τὸ δὲ
λειπόμενον αἰχμάλωτον ἔλαβε. φόρους δὲ αὐτοῖς ἐπιτάξας κατ' 99
ἔτος τελεῖν ἐπὶ Ἀρτάζαρον τὸν Ἀραοῦ μὲν υἱὸν βασιλέα δὲ τῆς
Σωφηνῆς ἐστράτευσε, καὶ συμβαλὼν αὐτῷ παρὰ τὸν Εὐφράτην
ποταμὸν τῶν μὲν πεζῶν αὐτοῦ διέφθειρεν ὡσεὶ δισμυρίους, τῶν
δ' ἱπποτῶν ὡς πεντακισχιλίους. ἔλαβε δὲ καὶ αὐτοῦ ἅρματα χίλια,
καὶ τὰ πλείω μὲν αὐτῶν ἠφάνισεν, ἑκατὸν δὲ μόνα προσέταξεν
αὑτῷ φυλαχθῆναι.

2. Ἀκούσας δὲ ὁ Δαμασκοῦ καὶ Σύρων βασιλεὺς Ἄδαδος, ὅτι 100
πολεμεῖ Δαυίδης τὸν Ἀρτάζαρον, φίλος ὢν αὐτῷ μετὰ δυνάμεως
ἧκεν ἰσχυρᾶς συμμαχήσων· ἀπήλλαξε δ' ὡς προσεδόκα συμβαλὼν
πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ, πταίσας δὲ τῇ μάχῃ πολλοὺς ἀπέβαλε
τῶν στρατιωτῶν· ἔπεσον γὰρ ὑπὸ τῶν Ἑβραίων ἀναιρούμενοι τῆς
Ἀδάδου δυνάμεως δισμύριοι, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἔφυγον. μέ- 101
μνηται δὲ τούτου τοῦ βασιλέως καὶ Νικόλαος ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν

§ 96—100 = 2 Reg. VIII 1 sq.; 1 Paral. XVIII 1 sq.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 126 sq.

1 ὁρᾶν fort. corruptum αὐτοῦ P[1] 3 καταλείποι] καταλίποι SP (καταλείποι ἴδοι s. m. 1 M) 4 ἑτοίμην ROSP καὶ om. M παρεσκευασμένῃ] παρεσκευασμένην SPE παρασκευασμένην RO 5 ὅτε MSPE 7 προσωρίσας O τῇ] ἐπὶ τῇ M 9 αὐτῶ RO 10 δὲ] τε MSP et Lat 11 *Ἀρτάζαρον] ἀρδράζαρον MSP arraazarum Lat Ἀραοῦ] ἀράου MSP arahi Lat δὲ om. O 12 σωφήνης (ω ex o corr. O) RO σωφώνης M σωφωνῆς SP σοφηνῆς E sophine Lat *ἐστράτευσεν O[1]S[1]P 13 *αὐτοῦ] αὐτῶ O ὡσεὶ] ὡς MSPE 14 *δὲ MSP πεντακισχιλίους] ROELat ἑπτακισχιλίους MSP *χίλια om. Lat 15 *ἠφάνησεν R 16 αὐτῶ codd. 17 i. marg. *VII* Lat *Σύρων] *syriae* Lat 18 τὸν om. E *Ἀρτάζαρον] ἀδράζαρον MSP *adraazarum* Lat 19 ἀπήλλαξε] ἀπήλλαξε· SP ἀπαλλάξαι ROM ἀπήλλαξε — 21 γὰρ] *eum sicut sperabat ab opressione liberaturus et congressus denuo apud Eufratem contra dauid bello deuictus est; caeciderunt enim* Lat δὲ SP ὡς] οὗ ex οὐ corr. S ὡς οὐ P οὐχ ὡς coni. 20 *δὲ om. RO *πολλοὺς ἀπέβαλε] καὶ πολλοὺς ἀποβαλὼν MSP 21 *ἔπεσον, ε ex αι corr. S τῆς Ἀδάδου] καὶ τῆς δαυΐδου SP 22 δισμύριοι] ὡς δισμύριοι E *quasi uiginti milia* Lat fort. recte

ἱστοριῶν αὐτοῦ λέγων οὕτως· „μετὰ δὲ ταῦτα πολλῷ χρόνῳ
ὕστερον τῶν ἐγχωρίων τις Ἄδαδος ὄνομα πλεῖον ἰσχύσας Δαμασκοῦ
τε καὶ τῆς ἄλλης Συρίας ἔξω Φοινίκης ἐβασίλευσε. πόλεμον δ'
ἐξενέγκας πρὸς Δαυίδην τὸν βασιλέα τῆς Ἰουδαίας καὶ πολλαῖς
μάχαις κριθείς, ὑστάτη δὲ παρὰ τὸν Εὐφράτην, ἐν ᾗ ἡττᾶτο,
102 ἄριστος ἔδοξεν εἶναι βασιλέων ῥώμῃ καὶ ἀνδρείᾳ.“ πρὸς τούτοις
δὲ καὶ περὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ φησιν, ὡς μετὰ τὴν ἐκείνου τελευ-
τὴν ἐξεδέχοντο παρ' ἀλλήλων καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὸ ὄνομα, λέγων
οὕτως· „τελευτήσαντος δὲ ἐκείνου ἀπόγονοι ἐπὶ δέκα γενεὰς ἐβα-
σίλευον ἑκάστου παρὰ τοῦ πατρὸς ἅμα καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τοὔνομα
103 [τούτου] ἐκδεχομένου, ὥσπερ οἱ Πτολεμαῖοι ἐν Αἰγύπτῳ. μέγιστον
δὲ ἁπάντων δυνηθεὶς ὁ τρίτος ἀναμαχέσασθαι βουλόμενος τὴν τοῦ
προπάτορος ἧτταν στρατεύσας ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους ἐπόρθησε τὴν νῦν
Σαμαρεῖτιν καλουμένην γῆν.“ οὐ διήμαρτε δὲ τῆς ἀληθείας· οὗτος
γάρ ἐστιν Ἄδαδος ὁ στρατευσάμενος ἐπὶ Σαμάρειαν Ἀχάβου βασι-
λεύοντος τῶν Ἰσραηλιτῶν, περὶ οὗ κατὰ χώραν ἐροῦμεν.
104 3. Δαυίδης δὲ στρατευσάμενος ἐπὶ Δαμασκὸν καὶ τὴν ἄλλην
Συρίαν πᾶσαν αὐτὴν ὑπήκοον ἐποιήσατο, καὶ φρουρὰς ἐν τῇ χώρᾳ
καταστήσας καὶ φόρους αὐτοῖς τελεῖν ὁρίσας ὑπέστρεψε· καὶ τάς
τε χρυσᾶς φαρέτρας καὶ τὰς πανοπλίας, ἃς οἱ τοῦ Ἀδάδου σω-
105 ματοφύλακες ἐφόρουν, ἀνέθηκε τῷ θεῷ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἃς ὕστερον
ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς Σούσακος στρατεύσας ἐπὶ τὸν υἱωνὸν
αὐτοῦ Ῥοβόαμον ἔλαβε καὶ πολὺν ἄλλον ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐξεφό-
ρησε πλοῦτον· ταῦτα μὲν ὅταν ἔλθωμεν ἐπὶ τὸν οἰκεῖον αὐτῶν

§ 105 = 2 Reg. VIII 6.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 127.

1 αὐτοῦ om. MSPLat fort. recte 3 φοινικῆσ M δὲ MSP 4 πρὸσ Δαυίδην] πρὸσ δα euan. R τὸν om. RMSP 5 δὲ] τε MSP ὑστάτῃ δὲ παρὰ] τη δὲ παρ euan. R ὑστάτῃ — 6 ἀνδρείᾳ] *ad nouissimum circa euphraten uictus est, qui tunc optimus regum robore et fortitudine uidebatur* Lat ἡττᾶτο] ἥττητο RO 6 ῥώμῃ καὶ ἀνδρείᾳ] μὴ καὶ ἀνδρ euan. R ἀνδρίαι P² 8 τὸ, ὸ ex ῶ corr. P 9 δ' MSP ἀπόγονοι] οἱ ἀπόγονοι SP *eius nepotes* Lat 10 καὶ τὴν ἀρχὴν] τῇ ἀρχῇ MSPLat τοὔνομα, νομα i. ras. R 11 τούτου] s. m. 1 R, om. Lat 12 δὲ πάντων MSP 13 προπάτορος] πατρὸσ RO *aui* Lat τοὺς om. MSP 14 τὴν — γῆν] *prouinciam quae modo sammaria nuncupatur* Lat σαμαρείτην O γῆν om. MSP δὲ] *autem historiographus* Lat τῆσ, ῆσ ex οῦ corr. P ἀληθείας] ἀλη (θ supra) M ὁ] ὅσ M 15 *sammaria* Lat 16 Ἰσραηλιτῶν] *aduersus hebraeos* Lat ἐροῦμεν] ὕστερον ἐροῦμεν MSPLat 17 i. marg. ζ' RO 18 φρουρὰν E 19 αὐτοῖς] αὐτὴν E *eos* Lat 20 χρυσέασ E 22 **susacus* Lat Ἴσωκος coni. υἱωνὸν] υἱὸν MSP 23 ῥοβοὰμ E 24 μὲν] μὲν οὖν MSP ἐπὶ τῶν οἰκείων αὐτῶν τόπων SP¹

τόπον δηλώσομεν. ὁ δὲ τῶν Ἑβραίων βασιλεὺς τοῦ θεοῦ συμ-
πνέοντος αὐτῷ καὶ τοὺς πολέμους συγκατορθοῦντος καὶ ταῖς καλ-
λίσταις τῶν Ἀνδραζάρου πόλεων ἐπεστράτευσε Βατταίᾳ καὶ Μά-
χωνι, καὶ λαβὼν αὐτὰς κατὰ κράτος διήρπασε. χρυσὸς δ' ἐν αὐ- 106
ταῖς εὑρέθη πάμπολυς καὶ ἄργυρος ἔτι δὲ καὶ χαλκός, ὃν τοῦ
χρυσοῦ κρείττον' ἔλεγον, ἐξ οὗ καὶ Σολόμων τὸ μέγα σκεῦος θά-
λασσαν δὲ καλούμενον ἐποίησε καὶ τοὺς καλλίστους ἐκείνους λου-
τῆρας, ὅτε τῷ θεῷ τὸν ναὸν κατεσκεύασεν.
4. Ὡς δὲ ὁ τῆς Ἀμάθης βασιλεὺς τὰ περὶ τὸν Ἀνδράζαρον 107
ἐπύθετο καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ διεφθαρμένην ἤκουσε, δείσας περὶ
αὑτῷ καὶ τὸν Δαυίδην πρὶν ἐπ' αὐτὸν ἔλθοι φιλίᾳ καὶ πίστει
γνοὺς ἐνδήσασθαι, πέμπει πρὸς αὐτὸν Ἀδώραμον υἱὸν αὐτοῦ καὶ
περὶ τοῦ τὸν Ἀνδράζαρον ἐχθρὸν ὄντ' αὐτῷ πολεμῆσαι χάριν ἔχειν
ὁμολογῶν, καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν καὶ φιλίαν ποιούμενος.
ἔπεμψε δ' αὐτῷ καὶ δῶρα σκεύη τῆς ἀρχαίας κατασκευῆς χρύσεα 108
καὶ ἀργύρεα καὶ χάλκεα. Δαυίδης δὲ ποιησάμενος τὴν συμμαχίαν
πρὸς τὸν Θαῖνον, τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ βασιλεῖ τῆς Ἀμάθης,
καὶ τὰ δῶρα δεξάμενος ἀπέλυσεν αὐτοῦ τὸν υἱὸν μετὰ τιμῆς τῆς
πρεπούσης ἑκατέροις. τὰ δὲ πεμφθέντα ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἄλλον
χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ὃν ἐκ τῶν πόλεων εἰλήφει καὶ τῶν κεχειρω-
μένων ἐθνῶν, φέρων ἀνατίθησι τῷ θεῷ. οὐκ αὐτῷ δὲ πολε- 109
μοῦντι μόνον καὶ τῆς στρατιᾶς ἡγουμένῳ τὸ νικᾶν καὶ κατορθοῦν
παρεῖχεν ὁ θεός, ἀλλὰ καὶ πέμψαντος αὐτοῦ μετὰ δυνάμεως εἰς
τὴν Ἰδουμαίαν Ἀβεσσαῖον τὸν Ἰωάβου τοῦ ἀρχιστρατήγου ἀδελφὸν

---

§ 105 = 2 Reg. VIII 8, § 107 = 1 Paral. XVIII 9, 2 Reg. VIII 9.

ROMSPELat

2 *ταῖς καλλίσταις] *contra alias* Lat 3 Ἀνδραζάρου] ἀδραζάρου O ἀρδροζάρου SP ἀρταζάρου E *adraazari* Lat Βατταίᾳ] βαταία O βετταία MSP (*contra*) *bathaam* Lat μαχῶνι SP *machoneas* Lat 4 λαβὼν αὐτὰς] ταύτας ἑλὼν E αὐταῖς] αὐτοῖς RO 6 κρείττον'] κρεῖττον R κρείττων O κρείττονα MSP Σολόμων] ὁ σολομὼν MP²S 7 καλουμένην MSP λουτῆρας] *cantharos* Lat 8 τὸν ναὸν τῷ θεῷ tr. P κατεσκεύασε O 9 *Ἀμάθης] *amathenus* Lat Ἀνδράζαρον] ἀδράζαρον O ἀρδράζαρον SP *adraazar* Lat Ἀρτάζαρον coni. 11 αὑτῷ] αὐτῷ RO ἑαυτῷ E αὐτοῦ MP¹ αὑτοῦ SP² ἐπ' αὐτὸν] ἑαυτὸν RO ἔλθοι] coni. ἔλθῃ codd. 12 *Ἀδώραμον] ἀδόραμον SP¹ *adaram* Lat υἱὸν] τὸν υἱὸν E 13 Ἀνδράζαρον] ἀδράζαρον O ἀρδράζαρον SP *adraazar* Lat 15 ἔπεμψεν MS¹P¹ *δ'] δὲ SP, om. M 16 δὲ s. 1 R 17 τὸν] αὐτὸν M Θαῖνον] θάρνον SP θαρνᾶ (genet.) E *thaiu* Lat *Ἀμάθης] εὐμάθησ O *amatheno* Lat 19 πρεπούσης] προσούσησ RO 21 αὐτῷ] αὐτὰ M 22 μόνῳ MSP 23 παρέσχεν MSP 24 ἀβεσαῖον OE *abessa* Lat ἀρχιστρατήγου] ἀντιστρατήγου RO ἀντιστρατηγοῦ M, om. Lat

δι᾽ ἐκείνου τὴν τῶν Ἰδουμαίων νίκην ἔδωκε· μυρίους γὰρ αὐτῶν
καὶ ὀκτακισχιλίους Ἀβεσσαῖος διέφθειρε τῇ μάχῃ. καὶ τὴν Ἰδου-
μαίαν ἅπασαν φρουραῖς διαλαβὼν ὁ βασιλεὺς φόρους ὑπέρ τε τῆς
110 *χώρας καὶ τῆς ἑκάστου κεφαλῆς παρ᾽ αὐτῶν ἐδέχετο. ἦν δὲ καὶ*
δίκαιος τὴν φύσιν καὶ τὰς κρίσεις πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀφορῶν
ἐποιεῖτο. στρατηγὸν δὲ ἁπάσης εἶχε τῆς στρατιᾶς τὸν Ἰώαβον·
ἐπὶ δὲ τῶν ὑπομνημάτων Ἰωσάφατον υἱὸν Ἀχίλου κατέστησεν· ἀπέ-
δειξε δ᾽ ἐκ τῆς Φινεέσου οἰκίας τὸν Σάδωκον ἀρχιερέα μετ᾽ Ἀβια-
θάρου, φίλος γὰρ ἦν αὐτῷ· γραμματέα δὲ Σισὰν ἐποίησε· Βαναίᾳ
δὲ τῷ Ἰωάδου τὴν τῶν σωματοφυλάκων ἀρχὴν παραδίδωσιν· οἱ δὲ
πρεσβύτεροι παῖδες αὐτοῦ περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν τούτου φυλακὴν
ἦσαν.
111 5. *Ἐμνήσθη δὲ καὶ τῶν πρὸς Ἰωνάθην τὸν Σαούλου παῖδα*
συνθηκῶν καὶ ὅρκων καὶ τῆς ἐκείνου πρὸς αὐτὸν φιλίας τε καὶ
σπουδῆς· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀγαθοῖς οἷς εἶχεν ἔτι καὶ
μνημονικώτατος τῶν εὖ ποιησάντων παρὰ τὸν ἄλλον χρόνον ὑπῆρ-
112 *χε. προσέταξεν οὖν ἀναζητεῖν εἴ τις ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ σώζε-*
ται, ᾧ τὰς ἀμοιβὰς ἃς ὤφειλεν Ἰωνάθῃ τῆς ἑταιρίας ἀποδώσει·
ἀχθέντος οὖν τινος ἠλευθερωμένου μὲν ὑπὸ Σαούλου δυναμένου δὲ
γινώσκειν τοὺς ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ περιόντας, ἀνέκρινεν εἴ τινα
ἔχοι λέγειν τῶν Ἰωνάθῃ προσηκόντων ζῶντα καὶ κομίσασθαι τὰς
τῶν εὐεργεσιῶν χάριτας δυνάμενον, ὧν καὶ αὐτὸς ἔτυχε παρὰ
113 *Ἰωνάθου. φήσαντος δ᾽ υἱὸν αὐτοῦ περιλείπεσθαι Μεμφίβοσθον*

---

§ 109 = 1 Paral. XVIII 12; 2 Reg. VIII 13, § 111 = 2 Reg. IX 1.

ROMSPELatZonaras II p. 127.

1 *αὐτῶν*] *αὐτῶι* M 2 *ἀβεσαῖοσ* O *abessa* Lat *διέφθειρε*] ROMS² *διέφθειρεν* S¹P¹ *διέφθειρεν ἐν* P² 3 **τε* om. M 4 **χώρας*] *χαρᾶσ* M *δὲ καὶ*] *δὲ* S¹O 6 *στρατηγὸν*] *ν* ex *σ* corr. R *τὸν στρατηγὸν* M *δ᾽* MSP 7 *Ἰωσάφατον*] *ἰωσάφατὸν* RO *ἰωσάφατον τὸν* MSP *iosaphat* Lat *Ἀχίλου*] *τὸν ἀχίλου* M *τοῦ ἀχίλου* P *τὸν τοῦ ἀχίλου* S *achil* Lat 8 *δὲ* O *Φινεέσου*] *φινεὲσ* M *φηνέσου* O *τὸν Σάδωκον* om. Lat *σάδοκον* P² *μετὰ* ROSP *μετ᾽ Ἀβιαθάρου*] *abiathar* Lat 9 *Σισὰν*] *εἰσὰν* RO *σεισὰν* MSP *isan* Lat *Βαναίᾳ*] *βανέα* (*α* post *β* i. ras. S) MSP *banae* Lat 10 *Ἰωάδου*] *ἰωάβου* RO *ioiadae* Lat 11 *παῖδες*] *πάντεσ* ROM 13 **τῶν* om. M 14 *τῆς*] *τῆσ πρὸσ* O 16 *ἄλλον*] *ὅλον* RO 17 *προσέταξεν οὖν*] *προσέταξε· γοῦν* S *προσέταξεν οὖν ἀναζητεῖν*] *καὶ* M **ἐκ τοῦ γένους*] *ἐκγόνουσ* M **αὐτοῦ*] *αὐτῶν* O *saul* Lat 18 *ᾧ*] *ὡσ* RO *ἃς ὤφειλεν*] *ὠφέλειαν* M *ἰωνάθησ* RO¹ *ἑταιρείασ* OP¹ *ἀποδώσειν* RO 19 *ἠλευθερωμένου — Σαούλου*] *de domo saul* Lat, desideratur nomen Sibae 20 *αὐτοῦ*] *αὐτῶι* M *αὐτῶν* RO, om. Lat 21 *ἔχει* MSP *τῶν Ἰωνάθῃ*] *τῷ ἰωνάθῃ* M¹ *τῶν ἰωνάθου* R 22 *καὶ* om. MSP 23 *Μεμφίβοσθον*] *μέμφιβοσθ᾽* M *μεμφιβοσθὸν* E *memphibos* Lat

ὄνομα πεπηρωμένον τὰς βάσεις, τῆς γὰρ τροφοῦ μετὰ τὸ προσαγ-
γελθῆναι τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὸν πάππον ἐν τῇ μάχῃ
πεσόντας ἁρπασαμένης καὶ φευγούσης, ἀπὸ τῶν ὤμων αὐτὸ κατε-
νεχθῆναι καὶ βλαβῆναι τὰς βάσεις, μαθὼν ὅπου καὶ παρὰ τίνι
τρέφεται πέμψας πρὸς τὸν Μάχειρον εἰς Λάβαθα πόλιν, παρὰ
τούτῳ γὰρ ὁ Ἰωνάθου παῖς ἐτρέφετο, μεταπέμπεται πρὸς αὐτόν.
ἐλθὼν δ᾽ ὁ Μεμφίβοσθος πρὸς τὸν βασιλέα πεσὼν ἐπὶ πρόσ- 114
ωπον προσεκύνησεν αὐτόν. ὁ δὲ Δαυίδης θαρρεῖν τε προυτρέπετο
καὶ τὰ βελτίω προσδοκᾶν· δίδωσι δ᾽ αὐτῷ καὶ τὸν πατρῷον οἶκον
καὶ πᾶσαν τὴν οὐσίαν, ἣν ὁ πάππος αὐτοῦ Σαοῦλος ἐκτήσατο,
σύσσιτόν τε καὶ ὁμοτράπεζον ἐκέλευσεν εἶναι καὶ μηδεμίαν ἡμέραν
ἀπολείπεσθαι τῆς σὺν αὐτῷ διαίτης. τοῦ δὲ παιδὸς προσκυνή- 115
σαντος ἐπί τε τοῖς λόγοις καὶ ταῖς δωρεαῖς, καλέσας τὸν Σιβὰν
τὸν πατρῷον οἶκον ἔλεγε δεδωρῆσθαι τῷ παιδὶ καὶ πᾶσαν τὴν
Σαούλου κτῆσιν, αὐτόν τε ἐκέλευσεν ἐργαζόμενον αὐτοῦ τὴν γῆν
καὶ προνοούμενον ἁπάντων τὴν πρόσοδον εἰς Ἱεροσόλυμα κομίζειν,
ἄγειν τε αὐτὸν καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἐπὶ τὴν αὐτοῦ τράπεζαν αὐτὸν
Σιβὰν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ἦσαν δ᾽ οὗτοι πεντεκαίδεκα, καὶ τοὺς
οἰκέτας αὐτοῦ τὸν ἀριθμὸν ὄντας εἴκοσι τῷ παιδὶ χαρίζεται Μεμ-
φιβόσθῳ. ταῦτα διαταξαμένου τοῦ βασιλέως ὁ μὲν Σιβὰς προσ- 116
κυνήσας καὶ πάντα ποιήσειν εἰπὼν ἀνεχώρησεν, ὁ δὲ Ἰωνάθου
παῖς ἐν Ἱεροσολύμοις κατῴκει συνεστιώμενος τῷ βασιλεῖ καὶ πάσης
ὡς υἱὸς αὐτοῦ θεραπείας τυγχάνων· ἐγένετο δ᾽ αὐτῷ καὶ παῖς,
ὃν Μίχανον προσηγόρευσε.
VI. 1. Καὶ οἱ μὲν περιλειφθέντες ἐκ τοῦ Σαούλου γένους καὶ 117
Ἰωνάθου τούτων ἔτυχον παρὰ Δαυίδου τῶν τιμῶν. τελευτήσαντος

§ 113 = 2 Reg. IV 4, § 114 = 2 Reg. IX 6.

ROMSPE Lat ExcUrsin Zonaras II p. 127.

2 τὸν πάππον] πάππον RO 3 πεσόντας] περιπεσόντασ M ἀπὸ] ἐκ E αὐτὸ] αὐτὸν MSP 4 μαθὼν] μαθὼν δ᾽ SP ὅπου] ὅπου τε MSP 5 *machir* Lat λαβαθὰ SP *labathan* Lat 6 ὁ] ὁ τοῦ MSP ἰωνάθησ O αὐτὸν ROMSP¹E 7 *δὲ MSP *memphibus* Lat 8 αὐτὸν] αὐτῶι M τὸν βασιλέα E προετρέπετο ROSPE 10 αὐτοῦ] αὐτῶ RO 11 σύνσιτόν M *καὶ ὁμοτράπεζον om. Lat 12 διαίτης] τραπέζησ MSPLat 13 Σιβὰν] σιβᾶ MSPE *siba* Lat 14 τὸν] τόν τε MSP *πατρῷον] πάτριον M 15 αὐτοῦ om. OELat 17 ἄγειν τε] ἄγεται δ᾽ M ἄγεσθαι δ᾽ SP αὐτὸν (post τράπεζαν)] αὐτόν τε τὸν MSP καὶ αὐτὸν δὲ E *ipsumque* Lat 18 Σιβὰν] E σιβᾶ codd. *sibam* Lat 19 *εἴκοσιν M χαρίζεται Μεμφιβόσθῳ] μεμφιβοσθῶ ἐχαρίσατο E *memphibos* Lat 20 σιβᾶσ RO *siba* Lat 21 *Ἰωνάθου] νάθου O 22 *συνεστιάμενοσ O 24 Μίχανον] μήχανον OS² μείχανον P² *michan* Lat 26 τελευτήσαντος] incip. ExcUrsin breuissima

δὲ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον τοῦ τῶν Ἀμμανιτῶν βασιλέως Ναάσου,
φίλος δ᾽ ἦν οὗτος αὐτῷ, καὶ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν Ἀννὼν
τοῦ παιδός, πέμψας Δαυίδης πρὸς αὐτὸν παρεμυθήσατο πρᾴως
τε φέρειν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς παραινῶν καὶ τὴν αὐτὴν
118 φιλίαν διαμενεῖν, ἣ πρὸς ἐκεῖνον ἦν, τούτῳ προσδοκᾶν. οἱ δὲ τῶν
Ἀμμανιτῶν ἄρχοντες κακοήθως ἀλλ᾽ οὐ κατὰ τὸν Δαυίδου τρόπον
ταῦτ᾽ ἐδέξαντο, καὶ παρώτρυναν τὸν βασιλέα λέγοντες κατασκόπους
πεπομφέναι τῆς χώρας Δαυίδην καὶ τῆς αὐτῶν δυνάμεως ἐπὶ προ-
φάσει φιλανθρωπίας, φυλάττεσθαί τε συνεβούλευον καὶ μὴ προσ-
έχειν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, μὴ καὶ σφαλεὶς ἀπαρηγορήτῳ συμφορᾷ
119 περιπέσῃ. ταῦτ᾽ οὖν δόξας πιθανώτερα λέγειν τοὺς ἄρχοντας ἢ
τἀληθὲς εἶχεν ὁ τῶν Ἀμμανιτῶν βασιλεὺς Ἀννὼν τοὺς παρὰ
τοῦ Δαυίδου πεμφθέντας πρέσβεις χαλεπῶς περιύβρισε· ξυρήσας
γὰρ αὐτῶν τὰ ἡμίση τῶν γενείων καὶ τὰ ἡμίση τῶν ἱματίων
περιτεμὼν ἔργοις ἀπέλυσε κομίζοντας οὐ λόγοις τὰς ἀποκρίσεις.
120 ἰδὼν δὲ ταῦθ᾽ ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς ἠγανάκτησε καὶ δῆλος
ἦν οὐ περιοψόμενος τὴν ὕβριν καὶ τὸν προπηλακισμόν, ἀλλὰ πο-
λεμήσων τοῖς Ἀμμανίταις καὶ τιμωρίαν αὐτῶν τῆς παρανομίας
121 τῆς πρὸς τοὺς πρεσβευτὰς εἰσπραξόμενος τὸν βασιλέα. συνέντες
δὲ οἵ τε ἀναγκαῖοι καὶ οἱ ἡγεμόνες, ὅτι παρεσπονδήκασι καὶ δίκην
ὑπὲρ τούτων ὀφείλουσι, προπαρασκευάζονται εἰς τὸν πόλεμον· καὶ
πέμψαντες πρὸς Σύρον τὸν τῶν Μεσοποταμιτῶν βασιλέα χίλια
τάλαντα σύμμαχον αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ γενέσθαι τῷ μισθῷ παρεκά-
λεσαν καὶ Σουβάν· ἦσαν δὲ τοῖς βασιλεῦσι τούτοις πεζοῦ δύο

§ 117 = 2 Reg. X 1; 1 Paral. XIX 1.

ROMSPELatExcUrsinZonaras II p. 127.

1 χρόνον] καιρὸν SPE *τῶν om. M ἀμανιτῶν RE ναάσσου E *naas* Lat 2 *φίλος iterauit R δὲ O οὗτος] αὐτὸσ M Ἀννὼν] ναννὼν RO αὐτοῦ MSPLat ἀνὼν E 3 *τοῦ om. M 4 *αὐτὴν] αὐτοῦ RO 5 διαμενεῖν] διαμένειν ROE μένειν MSP ἣ — τούτῳ] ἣν πρὸσ ἐκεῖνον εἶχε E δὲ om. O 7 ἐδέξαντο] ἐξεδέξαντο SP βασιλέα] ἀνὼν E 8 αὐτῶν codd. 11 περι-πέσῃ, περι s. P ἢ τἀληθὲς εἶχεν om. Lat 12 εἶχεν] ἔχειν SP ἀμανι-τῶν S¹ Ἀννὼν] ναάσησ MSP, om. Lat 13 πρέσβεις om. E ξυρίσας ROME ξυρίσαντεσ Exc 14 *τὰ ἥμισυ RO *γενίων O *τὰ ἥμισυ RO 15 *περι-τεμὼν] ἀποτεμόντεσ Exc 16 ταῦτα MSP 18 *amanitas* Lat 19 πρὸς] εἰσ MSP πρεσβύτασ M εἰσπραξόμενον R βασιλέα] hic fere fin. Exc συνιέντεσ O 20 ἀναγκαῖοι] *necessarii regis ammanitarum* Lat καὶ οἱ] καὶ MSP παρασπονδήκασι RO 21 προπαρασκευάζοντο (?) O προπαρε-σκευάζοντο MSP παρεσκευάζοντο E εἰς τὸν] πρὸσ E καὶ πέμψαντες] i. marg. *VIII* Lat 22 *mesopotamiae* Lat 23 αὐτὸν, ὸ ex ῶ corr. R παρεκάλεσαν] παρακαλέσασ O *poposcerunt* Lat 24 Σουβὰν] σουβᾶ RO *sub* Lat πεζοῦ] πεζῶν MSP

*μυριάδες. προσεμισθώσαντο δὲ καὶ τὸν ἐκ τῆς Μιχᾶς καλουμένης
χώρας βασιλέα καὶ τέταρτον Ἴστοβον ὄνομα, καὶ τούτους ἔχοντας
μυρίους καὶ δισχιλίους ὁπλίτας.*

2. *Οὐ κατεπλάγη δὲ τὴν συμμαχίαν καὶ τὴν τῶν Ἀμμανιτῶν* 122
*δύναμιν ὁ Δαυίδης, τῷ δὲ θεῷ πεποιθὼς καὶ τῷ δικαίως αὐτοῖς
ἀνθ᾽ ὧν ὑβρίσθη πολεμεῖν μέλλειν, Ἰώαβον τὸν ἀρχιστράτηγον δοὺς
αὐτῷ τῆς στρατιᾶς τὸ ἀκμαιότατον ἐξ αὐτῆς ἔπεμψεν ἐπ᾽ αὐτούς.
ὁ δὲ πρὸς τῇ μητροπόλει τῶν Ἀμμανιτῶν Ἀραβαθᾶ κατεστρατο-* 123
*πεδεύσατο. τῶν δὲ πολεμίων ἐξελθόντων καὶ παραταξαμένων οὐχ
ὁμοῦ διχῇ δέ, τὸ μὲν γὰρ ἐπικουρικὸν ἐν τῷ πεδίῳ καθ᾽ αὑτὸ
ἐτάχθη, τὸ δὲ τῶν Ἀμμανιτῶν στράτευμα πρὸς ταῖς πύλαις ἀντικρὺ
τῶν Ἑβραίων, ἰδὼν τοῦτο Ἰώαβος ἀντιμηχανᾶται· καὶ τοὺς μὲν* 124
*ἀνδρειοτάτους ἐπιλεξάμενος ἀντιπαρατάσσεται τῷ Σύρῳ καὶ τοῖς
μετ᾽ αὐτοῦ βασιλεῦσι, τὸ δ᾽ ἄλλο παραδοὺς Ἀβεσσαίῳ τῷ ἀδελφῷ
τοῖς Ἀμμανίταις ἐκέλευσεν ἀντιπαρατάξασθαι, εἰπὼν ἂν τοὺς Σύρους
ἴδῃ βιαζομένους αὐτὸν καὶ πλέον δυναμένους μεταγαγόντα τὴν φά-
λαγγα βοηθεῖν αὐτῷ, τὸ δ᾽ αὐτὸ τοῦτο ποιήσειν καὶ αὐτός, ἂν ὑπὸ
τῶν Ἀμμανιτῶν αὐτὸν καταπονούμενον θεάσηται. προτρεψάμενος* 125
*οὖν τὸν ἀδελφὸν καὶ παρακαλέσας εὐψύχως καὶ μετὰ προθυμίας
ἀνδράσιν αἰσχύνην φοβουμένοις πρεπούσης ἀγωνίσασθαι τὸν μὲν
ἀπέλυσε τοῖς Ἀμμανίταις μαχησόμενον, αὐτὸς δὲ τοῖς Σύροις συν-
έβαλε. καὶ πρὸς ὀλίγον ἀντισχόντων αὐτῶν καρτερῶς πολλοὺς* 126
*μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινεν Ἰώαβος, ἅπαντας δ᾽ ἠνάγκασεν εἰς φυγὴν
τραπῆναι. τοῦτο ἰδόντες οἱ Ἀμμανῖται καὶ δείσαντες τὸν Ἀβεσ-
σαῖον καὶ τὴν μετ᾽ αὐτοῦ στρατιὰν οὐκ ἔμειναν, ἀλλὰ μιμησάμενοι
τοὺς συμμάχους εἰς τὴν πόλιν ἔφυγον. κρατήσας οὖν τῶν πολε-*

---

§ 121 = 2 Reg. X 6; 1 Paral. XIX 7.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 127 sq.

1 *καὶ τὸν*] *καὶ τὸν τῶν ἀμαληκιτῶν βασιλέα καὶ τὸν* SP *μιχὰσ* P *michas* Lat 2 *ἴστωβον* M *ἰστοβὸν* P *stobum* Lat 5 *δὲ θεῷ*] *θεῶ δὲ* SP *θεῶ* M *καὶ τῷ*] *καὶ* RO *τῶι* M *ἐν τῶι* SP 6 *ὑβρίσθη*] *ἐνυβρίσθη* O *μέλλει* R **ἀρχιστράτηγον*] *ἀντιστράτηγον* RO *ἀντιστρατηγὸν* M 7 *ἐξ αὐτῆς*] *ἐξ αὐτῶν* RO **ἐπ᾽*] *πρὸσ* M 8 *ἀραβαθὰ* P *ἀραμαθᾶ* ROMSE *aramatha* Lat 10 **διχεῖ* O *τὸ μὲν — 11 ἐτάχθη*] *quorum auxiliatorum quidem manus in campo curico constituta esse uidebatur* Lat 11 *ἄντικρυσ* RM 14 *βασιλεῦσι*] *βασιλεύσασι* M **Ἀβεσσαίῳ*] *αἰ* i. ras. 1 litt. P, *σαὶ* i. ras. 2 litt. S *ἀβεσαίω* O *abessa* Lat 15 *ἐκέλευεν* M 18 *προτρεψάμενος*] *προπεμψάμενοσ* M

20 *ἀνδράσιν*] *ἅπαντα δράσειν* MSPLat *πρεπούσης*] *προπεσούσησ* M *προτρεπούσησ* SP 24 **ἀβεσαῖον* O *abessa* Lat 25 *στρατῒαν*, *ϊ* i. ras. P *στρατείαν* S *ἔμεινεν* O

μίων Ἰώαβος εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν βασιλέα λαμπρῶς ὑπέ-
στρεψε.
127 3. Τοῦτο τὸ πταῖσμα τοὺς Ἀμμανίτας οὐκ ἔπεισεν ἠρεμεῖν
οὐδὲ μαθόντας τοὺς κρείττονας ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ πέμψαντες
πρὸς Χαλαμὰν τὸν τῶν πέραν Εὐφράτου Σύρων βασιλέα μισ-
θοῦνται τοῦτον ἐπὶ συμμαχίᾳ, ἔχοντα μὲν ἀρχιστράτηγον Σέβεκον,
128 πεζῶν δὲ μυριάδας ὀκτὼ καὶ ἱππέων μυρίους. γνοὺς δ' ὁ τῶν
Ἑβραίων βασιλεὺς πάλιν ἐπ' αὐτὸν τοὺς Ἀμμανίτας τοσαύτην δύ-
ναμιν συνηθροικότας οὐκέτι διὰ στρατηγῶν αὐτοῖς πολεμεῖν ἔκρινεν,
ἀλλ' αὐτὸς σὺν ἁπάσῃ τῇ δυνάμει διαβὰς τὸν Ἰόρδανον ποταμὸν καὶ
ὑπαντήσας αὐτοῖς συνάψας εἰς μάχην ἐνίκησε· καὶ ἀναιρεῖ μὲν αὐτῶν
πεζῶν μὲν εἰς τέσσαρας μυριάδας ἱππέων δὲ εἰς ἑπτακισχιλίους,
ἔτρωσε δὲ καὶ τὸν στρατηγὸν τοῦ Χαλαμᾶ Σέβεκον, ὃς ἐκ τῆς πληγῆς
129 ἀπέθανεν. οἱ δὲ Μεσοποταμῖται τοιούτου γενομένου τοῦ τέλους τῆς
μάχης αὑτοὺς Δαυίδῃ παρέδοσαν καὶ δῶρα ἔπεμψαν αὐτῷ. καὶ ὁ
μὲν ὥρᾳ χειμῶνος ἀνέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀρχομένου δὲ τοῦ
ἔαρος ἔπεμψε τὸν ἀρχιστράτηγον Ἰώαβον πολεμήσοντα τοῖς Ἀμ-
μανίταις. ὁ δὲ τήν τε γῆν αὐτῶν ἅπασαν ἐπερχόμενος διέφθειρε
καὶ αὐτοὺς εἰς τὴν μητρόπολιν συγκλείσας Ἀραβαθὰ ἐπολιόρκει.
130 VII. 1. Συνέπεσε δὲ καὶ Δαυίδῃ πταῖσμα δεινὸν ὄντι φύσει
δικαίῳ καὶ θεοσεβεῖ καὶ τοὺς πατρίους νόμους ἰσχυρῶς φυλάσσοντι·
θεασάμενος γὰρ δείλης ὀψίας ἀπὸ τοῦ στέγους τῶν βασιλείων, ἐν

---

§ 126 = 2 Reg. X 14; 1 Paral. XIX 15. § 130 = 2 Reg. XI 2.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 128.

1 *Ἰώαβος] ὁ ἰώαβοσ MSP *λαμπρὸσ, ὸ ex ῶ corr. S 4 μαθόντας] μανθάνοντασ M μανένταισ, έ ex ό corr. S 5 Χαλαμὰν τὸν τῶν] τὸν χαλαμὰν τὸν τῶν O χαλάμαντον τὸν M χαλαμὰν τὸν S *chalmantum* Lat βασιλέαι S 6 συμμαχίαν MSP ἀρχιστράτηγον] *principem militiae* Lat ἀντιστράτηγον ROSP ἀντιστρατηγὸν M Σέβεκον] σάβεκον MSP *sabaicum* Lat 7 δὲ om. MSP μυρίους] *mille* Lat δ'] δὲ MSP 10 πάσῃ E *Ἰόρδανον] ἰορδάνην OMSP *iordanen* Lat 11 *συνάψας] συνάψασ αὐτοῖσ MSP εἰσ om. E ἀναιρεῖ μὲν] ἀναιρεῖ SP 12 μὲν εἰς] εἰσ O ἑπτακισχιλίους] *septingentos* Lat 13 Χαλαμᾶ] *chadam* Lat Σέβεκον] σέλευκον RO σάβεκον E *sabaicum* Lat 14 οἱ] i. marg. η' RO 15 αὐτοὺσ OMP[1] ἑαυτοὺσ EZon τῷ δαυίδῃ E παρέδωκαν EZon 16 *ὥρᾳ χειμῶνος] *solus* Lat 17 *ἔπεμψε τὸν] ἔπεμψεν O *ἀρχιστράτηγον] ἀντιστράτηγον RO ἀντιστρατηγὸν M 18 ἅπασαν αὐτῶν tr. M ἐπερχόμενος] ἐπερχομένην R ἀπερχόμενοσ M 19 *αὐτοὺς] αὐτὸσ M Ἀραβαθὰ] ἀραβαθᾶ R ἀραβᾶ O ἀραμαθὰν E *arabatha* Lat *ἐπολιώρκει R 20 *συνέπεσε δὲ] *contigit igitur ea tempestate* Lat φύσει om. MSP 21 θεοσεβῆ O πατρώουσ RO 22 τοῦ τέγουσ SP βασιλειῶν RO

ᾧ περιπατεῖν κατ᾽ ἐκεῖνο τῆς ὥρας ἦν ἔθος, γυναῖκα λουομένην ἐν τῇ αὐτῆς οἰκίᾳ ψυχρῷ ὕδατι καλλίστην τὸ εἶδος καὶ πασῶν διαφέρουσαν, ὄνομα αὐτῇ ἦν Βεεθσαβή, ἡττᾶται τοῦ κάλλους τῆς γυναικός· καὶ τῆς ἐπιθυμίας κατασχεῖν οὐ δυνάμενος αὐτῇ συνέρχεται. γενομένης δ᾽ ἐγκύου τῆς γυναικὸς καὶ πεμψάσης πρὸς τὸν 131 βασιλέα, ὅπως τῷ ἁμαρτήματι σκέψηταί τινα τοῦ λαθεῖν ὁδόν, ἀποθανεῖν γὰρ αὐτὴν κατὰ τοὺς πατρίους καθήκει νόμους μεμοιχευμένην, μετακαλεῖται τὸν Ἰωάβου μὲν ὁπλοφόρον ἐκ τῆς πολιορκίας ἄνδρα δὲ τῆς γυναικὸς Οὐρίαν ὄνομα, καὶ παραγενόμενον περί τε τῆς στρατιᾶς καὶ τῆς πολιορκίας ἀνέκρινε. λέγοντος δὲ 132 πάντα κατὰ νοῦν αὐτοῖς κεχωρηκέναι τὰ πράγματα βαστάσας ἐκ τοῦ δείπνου μέρη προσδίδωσιν αὐτῷ, καὶ κελεύει πρὸς τὴν γυναῖκα ἀπελθόντα ἀναπαύσασθαι σὺν αὐτῇ. ὁ δὲ Οὐρίας τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησε, παρεκοιμήθη δὲ τῷ βασιλεῖ σὺν τοῖς ἄλλοις ὁπλοφόροις. ὡς δὲ γνοὺς τοῦθ᾽ ὁ βασιλεὺς ἀνέκρινεν αὐτόν, ὅτι μὴ πρὸς [αὐτὸν 133 εἰς] τὴν οἰκίαν ἔλθοι μηδὲ πρὸς τὴν γυναῖκα διὰ τοσούτου χρόνου πάντων ἀνθρώπων ταύτην ἐχόντων τὴν φύσιν ὅταν ἔλθωσιν ἐξ ἀποδημίας, οὐκ εἶναι δίκαιον ἔφη τῶν συστρατιωτῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ στρατηγοῦ χαμαὶ κοιμωμένων ἐν παρεμβολῇ καὶ τῇ τῶν πολεμίων χώρᾳ μετὰ γυναικὸς αὐτὸν ἀναπαύεσθαι καὶ τρυφᾶν. ταῦτ᾽ 134 εἰπόντα μεῖναι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐκέλευσεν αὐτόθι ὡς εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἀπολύσων αὐτὸν πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον. κληθεὶς δ᾽ ἐπὶ δεῖπνον ὑπὸ τοῦ βασιλέως Οὐρίας καὶ μέχρι μέθης προελθὼν

§ 130 = 2 Reg. XI 2.

ROMSPELatZonaras II p. 128. Michael Glycas II p. 332.
1 ἦν om. M γυναῖκα] εἶδε γυναῖκα MSPLat 2 αὐτῆσ codd. E *εἶδοσ, εἶ ex ν corr. M 3 βεεθσαβῆ O ἰβεεθσαβὴ M βεερσάβη SP βηρσαβεὴν E *bethsabee* Lat *ἡττᾶται] ἥττηται M 4 τῆς] τὴν, ἡ ex ῆ corr., ν i. ras. P ἐπιθυμίαν, ν i. ras. P αὐτῇ] μεταπεμψάμενοσ αὐτὴν MSPELatZon 5 ἐγκύου] ἐγγύου RE 6 τῷ ἁμαρτήματι] τὸ ἁμάρτημα RO τινα] πάντασ RO πάντως coni. 7 πατρώουσ M καθήκει] προσήκει ROP προσθει|κει, προσθει i. ras., i. marg. m. 2 ·/. τε S καθήκειν coni. 8 μὲν om. M 9 *οὐρίασ S 10 *στρατείασ SP¹ *καὶ] καὶ περὶ SP 11 αὐτοῖς] *ei* Lat 14 παρεκοιμήθη, ε ex α corr. P 15 μὴ — 16 ἔλθοι] *propriam non isset ad domum* Lat πρὸς αὐτὸν om. E αὐτὸν εἰσ om. RO 16 γυναῖκα] γυναῖκα ἔλθοι M 17 πάντων] πάντων τῶν SP 18 οὐκ] ὁ δ᾽ οὐκ M ἔφη] εἶπε MSPE φήσας Zon *συστρατιωτῶν] στρατιωτῶν R συν στρατιωτῶν, s. man. rec. O 19 ἐν] ἐν τῇ SPE 20 γυναικὸς] τῆσ γυναικὸσ OMSPEZon *uxore propria* Lat ταῦτα ME 21 ἐκέλευσεν] προσέταξεν MSPE *αὐτόθι] om. M εἰς om. ROM 22 ἀρχιστράτηγον] ἀντιστράτηγον ROM *ducem* Lat

ἐν τῷ πότῳ δεξιουμένου τοῦ βασιλέως αὐτὸν ἐπίτηδες ταῖς προ-
πόσεσιν, οὐδὲν ἧττον πάλιν πρὸ τῶν τοῦ βασιλέως θυρῶν ἐκοιμήθη
135 μηδεμίαν λαβὼν τῆς γυναικὸς ἐπιθυμίαν. ἐπὶ τούτοις δὲ δυσανα-
σχετήσας ὁ βασιλεὺς ἔγραψε τῷ Ἰωάβῳ κολάσαι προστάττων τὸν
Οὐρίαν, ἁμαρτεῖν γὰρ αὐτὸν ἐδήλου, καὶ τὸν τρόπον τῆς τιμωρίας
136 ἵνα μὴ γένηται φανερὸς αὐτὸς τοῦτο βουληθεὶς ὑπέθετο· κατὰ γὰρ
τὸ δυσμαχώτατον αὐτὸν ἐκέλευσε μέρος τῶν πολεμίων τάξαι καὶ
καθ᾽ ὃ κινδυνεύσει μαχόμενος ἀπολειφθεὶς μόνος· [τοὺς γὰρ] συμ-
παραστάτας ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς μάχης γινομένης ἐκέλευσε. ταῦτα
γράψας καὶ σημηνάμενος τῇ αὐτοῦ σφραγῖδι τὴν ἐπιστολὴν ἔδωκεν
137 Οὐρίᾳ κομίσαι πρὸς Ἰώαβον. δεξάμενος δὲ Ἰώαβος τὰ γράμματα
καὶ τὴν τοῦ βασιλέως προαίρεσιν ἀναγνούς, καθ᾽ ὃν ᾔδει τόπον
τοὺς πολεμίους χαλεποὺς αὐτῷ γενομένους, κατὰ τοῦτον ἔστησε
τὸν Οὐρίαν δοὺς αὐτῷ τινας τῶν ἀρίστων τῆς στρατιᾶς· αὐτὸς δ᾽
ἁπάσῃ τῇ δυνάμει προσεπιβοηθήσειν ἔφησεν, εἰ δυνηθεῖεν ἀνατρέ-
138 ψαντές τι τοῦ τείχους εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. ὄντα δ᾽ αὐτὸν
γενναῖον στρατιώτην καὶ δόξαν ἔχοντα παρά τε τῷ βασιλεῖ καὶ
πᾶσι τοῖς ὁμοφύλοις ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ χαίρειν τοῖς μεγάλοις πόνοις
ἀλλὰ μὴ προσαγανακτεῖν ἠξίου. τοῦ δ᾽ Οὐρία προθύμως ὑποστάν-
τος τὸ ἔργον, τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ παρατασσομένοις ἰδίᾳ καταλιπεῖν
139 ὅταν ἐξορμήσαντας ἴδωσι τοὺς πολεμίους ἐδήλωσε. προσβαλόντων
οὖν τῇ πόλει τῶν Ἑβραίων δείσαντες οἱ Ἀμμανῖται, μὴ κατ᾽ ἐκεῖ-
νον τὸν τόπον, καθ᾽ ὃν Οὐρίαν συνέβαινε τετάχθαι, φθάσαντες
ἀναβῶσιν οἱ πολέμιοι, προστησάμενοι τοὺς ἀνδρειοτάτους αὐτῶν
καὶ τὴν πύλην ἀνοίξαντες αἰφνιδίως καὶ μετὰ ῥύμης καὶ δρόμου
140 πολλοῦ τοῖς ἐχθροῖς ἐπεξῆλθον. ἰδόντες δὲ αὐτοὺς οἱ σὺν τῷ
Οὐρίᾳ πάντες ἀνεχώρησαν ὀπίσω, καθὼς Ἰώαβος αὐτοῖς προεῖπεν·

§ 134 = 2 Reg. XI 13.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 128 sq.

1 *ταῖς προπόσεσιν*] *ταῖσ προσπόσεσιν* SP *πρὸσ ταῖσ πόσεσιν* M *προπόσεσι* EZon   2 *ἥττων* R   *πρὸσ* E   3 *τούτοις*] *τούτω* MSP   4 *προστάσσων* MSP   6 *αὐτος*] *αὐτοῖσ* MSP   *τούτω* RO   7 *καὶ καθ᾽ ὃ — 9 ἐκέλευσε*] *et commisso proelio iuberet cunctos ab eo recedere ut solus in mortis periculo remaneret* Lat   8 *κινδυνεύσει*] coni. *κινδυνεύει* ROM *κινδυνεύσειε* SP   *τοὺς γὰρ* om. RO   9 *γενομένης* Hudson   10 **σημηινάμενοσ* P^2 *αὐτοῦ*] *αυτοῦ* ROM *ἑαυτοῦ* SP   11 *τὰ γράμματα ἰώαβοσ* tr. MSP   13 *χαλεποὺς αὐτῷ*] *χαλεπῶσ αὐτῶ* RO *αὐτῶ χαλεποὺσ* MSP *χαλεποὺσ* E   *γινομένουσ* MSPE   14 **στρατείασ*, *ει* ex *ι* corr. S   15 *προσβοηθήσειν ἔφασκε* E   17 *ἔχοντϊ* O   18 *πᾶσι*] *παρὰ* M   *ἀνδρία* P^2 19 *δὲ* MSPE   *οὐρίου* MSPE   21 **ἐξορμήσοντασ* M   **ἐδήλωσεν* MS^1P   **προσβαλλόντων* O   22 **οὖν*] *δ᾽ οὖν* MSP   *μὴ* om. RO   25 *καὶ μετὰ*] *μετὰ* SPELat   *καὶ δρόμου*] *δρόμου* M   26 *δ᾽* MSP   27 *ἅπαντεσ* E

αἰσχυνθεὶς δ' Οὐρίας φυγεῖν καὶ τὴν τάξιν καταλιπεῖν ὑπέμεινε
τοὺς πολεμίους· καὶ τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ἐκδεξάμενος ἀναιρεῖ μὲν οὐκ
ὀλίγους, κυκλωθεὶς δὲ καὶ ληφθεὶς ἐν μέσῳ ἅμα δ' αὐτῷ τινες καὶ
ἄλλοι τελευτᾷ συγκαταπεσόντων ἑτέρων.
2. Τούτων οὕτως γενομένων ἔπεμψεν ἀγγέλους Ἰώαβος πρὸς 141
τὸν βασιλέα λέγειν ἐντειλάμενος αὐτοῖς, ὡς σπουδάσειε μὲν ταχέως
ἑλεῖν τὴν πόλιν, προσβαλὼν δὲ τῷ τείχει καὶ πολλοὺς ἀπολέσας
ἀναχωρῆσαι βιασθείη· προστιθέναι δὲ τούτοις ἂν ὀργιζόμενον ἐπ'
αὐτοῖς βλέπωσι καὶ τὸν Οὐρία θάνατον. τοῦ δὲ βασιλέως ἀκού- 142
σαντος παρὰ τῶν ἀγγέλων ταῦτα καὶ δυσφοροῦντος φάσκοντος
ἁμαρτεῖν αὐτοὺς τῷ τείχει προσβαλόντας, δέον ὑπονόμοις καὶ μη-
χανήμασιν ἑλεῖν πειρᾶσθαι τὴν πόλιν, καὶ ταῦτ' ἔχοντας παρά-
δειγμα τὸν Γεδεῶνος υἱὸν Ἀβιμέλεχον, ὃς ἐπεὶ τὸν ἐν Θήβαις
πύργον ἑλεῖν ἐβούλετο βίᾳ, βληθεὶς ὑπὸ πρεσβύτιδος πέτρῳ κατ-
έπεσε καὶ ἀνδρειότατος ὢν διὰ τὸ δυσχερὲς τῆς ἐπιβολῆς αἰσχρῶς
ἀπέθανεν· οὗ μνημονεύοντας ἔδει μὴ προσιέναι τῷ τείχει τῶν 143
πολεμίων· ἄριστον γὰρ ἁπάντων τῶν ἐν πολέμῳ πραχθέντων καὶ
καλῶς καὶ ὡς ἑτέρως ἐνίοις αὐτοῖς κινδύνοις μνήμην ἔχειν, ὡς τὰ
μὲν μιμεῖσθαι τὰ δὲ φυλάττεσθαι. ἐπεὶ δὲ οὕτως ἔχοντι καὶ τὸν 144

§ 140 = 2 Reg. XI 17.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 129.

1 *τὴν om. M 3 ἐν μέσῳ — 4 ἑτέρων] *in medio uulneratus interiit cum quo etiam quidam de sociis sunt extincti* Lat ἐν μέσῳ ἅμα δ' αὐτῷ τινες καὶ ἄλλοι] ἐν μέσω μέσον δ' αὐτῶ τινεσ καὶ ἄλλοι M ἐν μέσω αὐτῶν τινὲσ δὲ καὶ ἄλλοι SP ἐν μέσῳ αὐτῶν τελευτᾷ, τινὲς δὲ καὶ ἄλλοι Hudson 4 συγκαταπεσόντων ἑτέρων] συγκαταπεσόντων καὶ ἑτέρων SP συγκατέπεσον τῶν ἑταίρων Hudson 5 οὕτω M ἄγγελον E 6 σπουδάσειε] coni. σπουδάσει RO σπουδάσαι MSP 7 *τῷ τείχει] τὸ τεῖχοσ RO 8 προστιθέναι] E προτιθέναι RO προστεθῆναι MSP 9 οὐρίου MSPE *θάνατον] θάνατον λέγειν SP ἀκούσαντος παρὰ τῶν ἀγγέλων ταῦτα καὶ δυσφοροῦντος] ἀκούσαντοσ παρὰ τῶν ἀγγέλων ταῦτα δυσφοροῦντοσ R ἀκούσαντοσ ταῦτα παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ δυσφοροῦντοσ SP ἀκούσαντοσ ταῦτα παρὰ τῶν ἀγγέλων δυσφοροῦντοσ M ἀκούσαντοσ ταῦτα δυσφοροῦντοσ O *audiente rege et grauiter ferente* Lat
10 φάσκοντος] *et dicente* Lat καὶ φάσκοντοσ Hudson φάσκοντός θ' coni.
11 ἁμαρτάνειν M δέον] δὲ R 12 ἔχοντας παράδειγμα] ἔχειν τὰ παραδείγματα RO 13 Ἀβιμέλεχον] ἀβίμεχον M ἐπεὶ] ἐπὶ R Θήβαις] *beetheb* Lat 14 ἐβούλοντο M πέτρῳ] πέτρα RO 15 δυσχερὲς] δυσχερέστατον M ἐπιβολῆς] Hudson ἐπιβουλῆσ codd. 17 ἁπάντων τῶν] ἁπάντων ROM καὶ καλῶς] καλῶσ MSP 18 ἑταίρωσ RO ἐνίοις — κινδύνοις om. Lat ἐνίοις] ἐν τοῖσ MSP αὐτοῖς] ἐν τοῖς coni. 19 τὰ δὲ φυλάττεσθαι om. M ἐπεὶ — ἔχοντι] *cumque haesitasset rex et de casu bellico cogitaret* Lat δ' MSP ἔχοντι] ἔχοντα RO ἔχοντα ἔγνω SP

Οὐρία θάνατον ἐδήλωσεν ὁ ἄγγελος, παύεται μὲν τῆς ὀργῆς, Ἰωάβῳ
δ' ἐκέλευσεν ἀπελθόντα λέγειν ἀνθρώπινον εἶναι τὸ συμβεβηκὸς
καὶ τὰ τοῦ πολέμου φύσιν ἔχειν τοιαύτην, ὥστε ποτὲ μὲν τοῖς
ἐναντίοις εὖ πράττειν συμβαίνειν κατ' αὐτόν, ποτὲ δὲ τοῖς ἑτέ-
145 ροις· τοῦ λοιποῦ μέντοι γε προνοεῖν τῆς πολιορκίας, ὅπως μηδὲν
ἔτι πταίσωσι κατ' αὐτήν, ἀλλὰ χώμασι καὶ μηχαναῖς ἐκπολιορ-
κήσαντας καὶ παραστησαμένους τὴν μὲν πόλιν κατασκάψαι, ἅπαν-
τας δ' ἀπολέσαι τοὺς ἐν αὐτῇ. καὶ ὁ μὲν ἄγγελος τὰ ὑπὸ τοῦ
146 βασιλέως ἐντεταλμένα κομίζων πρὸς Ἰώαβον ἠπείγετο. ἡ δὲ τοῦ
Οὐρία γυνὴ Βεεθσαβὴ τὸν θάνατον τἀνδρὸς πυθομένη ἐπὶ συχνὰς
αὐτὸν ἡμέρας ἐπένθησεν, παυσαμένην δὲ τῆς λύπης καὶ τῶν ἐπ'
Οὐρίᾳ δακρύων ὁ βασιλεὺς εὐθὺς ἄγεται γυναῖκα, καὶ παῖς ἄρρην
ἐξ αὐτῆς γίνεται αὐτῷ.
147 3. Τοῦτον οὐχ ἡδέως ἐπεῖδεν ὁ θεὸς τὸν γάμον, ἀλλὰ δι'
ὀργῆς ἔχων τὸν Δαυίδην τῷ προφήτῃ Νάθᾳ φανεὶς κατὰ τοὺς
ὕπνους ἐμέμφετο τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Νάθας ἀστεῖος καὶ συνετὸς
ὢν ἀνήρ, λογισάμενος ὡς οἱ βασιλεῖς ὅταν εἰς ὀργὴν ἐμπέσωσι
ταύτῃ πλέον ἢ τῷ δικαίῳ νέμουσι, τὰς μὲν παρὰ τοῦ θεοῦ γεγενη-
μένας ἀπειλὰς ἡσυχάζειν ἔκρινεν, ἄλλους δὲ λόγους χρηστοὺς πρὸς
148 αὐτὸν διεξῆλθε, καὶ δὴ τοιοῦτόν τινα τρόπον περὶ οὗ καὶ τί φρονεῖ
ποιῆσαι σαφὲς αὐτῷ παρεκάλει· „δύο γάρ, ἔφησεν, ἄνδρες τὴν αὐτὴν
κατῴκουν πόλιν, ὧν ὁ μὲν πλούσιος ἦν καὶ πολλὰς εἶχεν ἀγέλας
ὑποζυγίων τε καὶ θρεμμάτων καὶ βοῶν, τῷ πένητι δ' ἀμνὰς
149 ὑπῆρχε μία. ταύτην μετὰ τῶν τέκνων αὐτοῦ ἀνέτρεφε συνδιαι-
ρούμενος αὐτῇ τὰ σιτία καὶ φιλοστοργίᾳ πρὸς αὐτὴν χρώμενος

§ 144 = 2 Reg. XI 24.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 129.

1 *οὐρίον*, *ον* ex *α* S, *ον* i. ras. E *ὁ ἄγγελος*] *a nuntiis* Lat 2 *ἐκέλευσε* M **ἀπελθόντα*] om. M *reuertentes* Lat *ἀνελθόντα* coni. 4 *κατ' αὐτῶν* RO 5 *ὅπως*] *ὡσ* E 6 **ἔτι*] *ἐπι* M 7 *παραστησομένουσ* MS *ἅπαντας*] *πάντασ* MSP 8 *τὰ*] *ταῦτα* M *τοῦ* om. O 9 **ἐντεταλμένα*] *ἐντεταγμένα* M **ἠπείγετο*] *ὑπήγετο* R 10 *οὐρίου* S²E *Βεεθσαβὴ*] *βεεοσαβὴ* M *βεερσάβη* SP *bethsabee* Lat *τοῦ ἀνδρὸσ* ROE *πυνθανομένη* M 11 *αὐτὸν* om. P *ἐπένθησε* R²OMS²P² *παυσαμένην*] E *παυσαμένη* O *παυσαμένησ* RMSP
12 *εὐθὺς*] *μὲν εὐθὺσ* SP **ἄγεται*] *ἀγάγεται* M 13 *αὐτῷ γίνεται* tr. MSPE
15 **Νάθᾳ*] *νάθαν* OMSP *nathan* Lat 16 *Νάθας*] E *νάθαν*, *ν* finale i. ras. R *νάθαν* OMSPLat *ἀστεῖοσ ὢν καὶ συνετὸσ* tr. MSP *συνετὸσ ὢν καὶ ἀστεῖοσ* tr. E 17 *ὡς*] *ὡσ οἵσ* RO 18 *ἢ*] *ἢ καὶ* (*καὶ* expunctum) P 20 *τί φρονεῖ*] *τῇ φρονήσει* RO 21 *ἔφησεν*] *φησὶν* E 22 **πλούσιος*] *idoneus* Lat
24 *μία ὑπῆρχε* tr. MSP *αὐτοῦ*] *αὐτὸσ* MSP *συνδιαιρούμενος*] *συνδιαιτώμενοσ* M 25 *σιτία*] *σῖτα* M

ᾗ τις ἂν χρήσαιτο καὶ πρὸς θυγατέρα. ξένου δ᾽ ἐπελθόντος τῷ πλουσίῳ τῶν μὲν ἰδίων οὐδὲν ἠξίωσεν ἐκεῖνος βοσκημάτων καταθύσας εὐωχῆσαι τὸν φίλον, πέμψας δὲ τὴν ἀμνάδα τοῦ πένητος ἀπέσπασε, καὶ ταύτην παρασκευάσας εἱστίασε τὸν ξένον." 150 *σφόδρα ἐλύπησεν ὁ λόγος οὗτος τὸν βασιλέα καὶ πονηρὸν πρὸς τὸν Νάθαν τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὃς δὴ τοῦτο τὸ ἔργον ἐτόλμησεν, ἀπεφήνατο καὶ τετραπλὴν ἀποτῖσαι τὴν ἀμνάδα δίκαιον εἶναι καὶ πρὸς τούτῳ θανάτῳ κολασθῆναι. Νάθας δ᾽ ὑποτυχὼν αὐτὸν ἔλεγεν ἐκεῖνον εἶναι τὸν ἄξιον ταῦτα παθεῖν ὑφ᾽ ἑαυτοῦ κεκριμένον τολμήσαντα μέγα καὶ δεινὸν ἔργον.* 151 *ἀνεκάλυπτε δ᾽ αὐτῷ καὶ παρεγύμνου τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ ποιήσαντος μὲν αὐτὸν βασιλέα πάσης τῆς Ἑβραίων δυνάμεως καὶ τῶν ἐν κύκλῳ πάντων ἐθνῶν πολλῶν καὶ μεγάλων κύριον, ῥυσαμένου δ᾽ ἔτι πρὸ τούτων ἐκ τῶν Σαούλου χειρῶν, δόντος δ᾽ αὐτῷ καὶ γυναῖκας ἃς δικαίως καὶ νομίμως ἠγάγετο, καταφρονηθέντος δ᾽ ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀσεβηθέντος, ὃς ἀλλοτρίαν τε γήμας ἔχει γυναῖκα καὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἀποκτείνειεν ἐκδοὺς τοῖς πολεμίοις·* 152 *δώσειν οὖν αὐτὸν ἀντὶ τούτων δίκας τῷ θεῷ καὶ βιασθήσεσθαι μὲν αὐτοῦ τὰς γυναῖκας ὑφ᾽ ἑνὸς τῶν παίδων, ἐπιβουλευθήσεσθαι δὲ καὶ αὐτὸν ὑπ᾽ ἐκείνου, καὶ τὸ ἁμάρτημα τοῦτο κρύφα δράσαντα φανερὰν τὴν ἐπ᾽ αὐτῷ δίκην ὑφέξειν· τεθνήξεσθαι δὲ καὶ τὸν παῖδά σοι παραχρῆμα τὸν ἐξ αὐτῆς γεγενημένον.* 153 *ταραχθέντος δ᾽ ἐπὶ τούτοις τοῦ βασιλέως καὶ συσχεθέντος ἱκανῶς καὶ μετὰ δακρύων καὶ λύπης ἀσεβῆσαι λέγοντος, ἦν γὰρ ὁμολογουμένως θεοσεβὴς καὶ μηδὲν ἁμαρτὼν ὅλως περὶ τὸν βίον ἢ τὰ περὶ τὴν Οὐρία γυναῖκα, ᾤκτειρεν ὁ θεὸς καὶ διαλλάττεται φυλάξειν αὐτῷ καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν ἐπαγγειλά-*

---

§ 149 = 2 Reg. XII 3.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 129.

1 *ἥτισ* OM *ἐπελθόντος*] *ἐλθόντοσ* E *uenisset* Lat 2 *ἐκεῖνοσ βοσκημάτων ἠξίωσε* tr. MSP 3 *εὐωχῖσαι* O 4 **εἱστίασε, α* s. m. 2 O *σφόδρα*] *σφόδρα δ᾽* MSPLat 5 *νάθαν, νάθα* i. ras. O 6 **ἀπεφήινατο* P^2 7 *τετραπλὴν*] *τὸ τετραπλὴν* M *ἀποτῖσαι*] *τε ἀποτίσαι* SP *τε ἀπαιτῆσαι* M *ἐκτῖσαι* E 8 *πρὸσ τοῦτο* R **nathan* Lat **δὲ* R 9 **παθεῖν*] *δεῖν παθεῖν* SP *ὑφ᾽*] *ἀφ᾽* RO *ἑαυτοῦ*] *αὐτοῦ* MP^1 *αὑτοῦ* SP^2 10 *δ᾽*] *que* Lat 11 *πάσης* om. MSP 12 *τῆς*] *τῶν* O *ἐν*] *μὲν* RO *πολλῶν* om. RO 13 *πρὸ*] *πρὸσ* RO 14 *δ᾽* om. SP 15 *ὃς* om. RO *ἔχει*] *ἔχειν* O 17 *οὖν*] *δ᾽ οὖν* M 19 *καὶ αὐτὸν*] *αὐτὸν* P *ὑπ᾽ ἐκείνων* O 20 *κρύφα τοῦτο* tr. MSP *κρυφὰ* R *ἐπ᾽ αὐτῷ*] *ἑαυτῶ* P 21 *παρα·χρῆμα,* eras. *σ* P *γεγεννημένον* $MSPE^2$ 22 *ταραχθέντος*] *προαχθέντοσ* O *συσχεθέντος*] *συγχυθέντοσ* MSPE *confuso* Lat 25 *ἢ*] *εἰ* RO *οὐρίαν* P^2 *οἴκτειρεν* MS^1P^1 **διαλάττεται* S^1P 26 *ἐπϊγγειλάμενοσ* O *ἀπαγγειλάμενοσ* S

μενος· μετανοοῦντι γὰρ περὶ τῶν γεγενημένων οὐκέτι χαλεπῶς ἔχειν
ἔφασκε. καὶ Νάθας μὲν ταῦτα τῷ βασιλεῖ προφητεύσας οἴκαδε
ἐπανῆλθε.
154 4. Τῷ δ' ἐκ τῆς Οὐρία γυναικὸς γενομένῳ παιδὶ Δαυίδῃ
νόσον ἐνσκήπτει χαλεπὴν τὸ θεῖον, ἐφ' ᾗ δυσφορῶν ὁ βασιλεὺς
τροφὴν μὲν ἐφ' ἡμέρας ἑπτὰ καίτοι γε ἀναγκαζόντων τῶν οἰκείων
οὐ προσηνέγκατο, μέλαιναν δὲ περιθέμενος ἐσθῆτα πεσὼν ἐπὶ
σάκκου κατὰ γῆς ἔκειτο τὸν θεὸν ἱκετεύων ὑπὲρ τῆς τοῦ παιδὸς
155 σωτηρίας· σφόδρα γὰρ ἔστεργεν αὐτοῦ τὴν μητέρα. τῇ δ' ἑβδόμῃ
τῶν ἡμερῶν τελευτήσαντος τοῦ παιδὸς οὐκ ἐτόλμων τῷ βασιλεῖ
τοῦτο μηνύειν οἱ θεράποντες λογιζόμενοι, μὴ γνοὺς ἔτι μᾶλλον ἀπό-
σχηται καὶ* τροφῆς καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας ὡς ἂν ἐπὶ ποθεινοῦ
τέκνου τετελευτηκότος, ὅτε καὶ νοσοῦντος οὕτως ὑπὸ τῆς λύπης ἑαυ-
156 τὸν ἐκάκου. ταραττομένων δ' αἰσθόμενος τῶν οἰκετῶν ὁ βασιλεὺς
καὶ ταῦτα πασχόντων, ἃ μάλιστα συγκρύψαι τι θέλουσι συμβαίνει,
συνεὶς ὅτι τέθνηκεν ὁ παῖς προσφωνήσας ἕνα τῶν οἰκετῶν καὶ μα-
θὼν τἀληθὲς ἀνίσταται καὶ λουσάμενος καὶ λαβὼν ἐσθῆτα λευκὴν
157 εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ θεοῦ παραγίνεται, καὶ κελεύσας δεῖπνον αὑτῷ
παραθεῖναι πολλὴν ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῖς τε συγγενέσι καὶ τοῖς
οἰκέταις ἔκπληξιν παρεῖχεν, ὅτι μηδὲν τούτων ἐπὶ νοσοῦντι τῷ
παιδὶ ποιήσας πάνθ' ὁμοῦ τετελευτηκότος ἔπραττε. τήν τε αἰτίαν,
δεηθέντες ἐπιτρέψαι πρῶτον αὐτοῖς πυθέσθαι, παρεκάλουν [εἰπεῖν]
158 τῶν γεγενημένων. ὁ δὲ ἀμαθεῖς εἰπὼν αὐτοὺς ἐδίδασκεν, ὡς ἔτι
μὲν ζῶντος τοῦ παιδὸς ἔχων ἐλπίδα σωτηρίας αὐτοῦ δεόντως πάντ'
ἐποίει τὸν θεὸν ἡγούμενος τούτοις εὐμενῆ καταστήσειν, ἀποθανόν-

§ 153 = 2 Reg. XII 15.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 129 sq.

2 *καὶ — προφητεύσας*] *cumque haec regi nathan prophetasset* Lat *μὲν*] ex Lat ed. princ. *μετὰ* codd. *οἴκαδ'* MSP 3 *ἐπανῆλθεν* M^{1}S^{1}P^1 4 *ἐκ*] *εἰσ* O *οὐρίαι* P *οὐρίου* S^{2}E *Δαυίδῃ* om. Lat 6 **τροφὴ* O *ἐπὶ* MSPE *οἰκείων*] *famulis* Lat 7 *προσηνέγκατο*] *προσήκατο* E 8 *ὑπὲρ τῆσ τοῦ παιδὸσ ἱκετεύων* tr. MSP 9 **δὲ* R 12 *ποθεινοῦ τέκνου*] *ποθηνοῦ τέκνου* RO *τέκνου πόθω* M *πένθει·····τέκνου* (eras. *πόθωι*) P *πένθει τέκνου* S *luctu filii* Lat 13 *ὅτε*] *ὁπότε* MSP *ἑαυτὸν*] *αὐτὸν* MP^1 *αὑτὸν* SP^2 14 *ἐκάκουν* O 15 *μάλιστα*] *μάλιστα τινὲσ* O *συμβαίνειν* M 17 *τἀληθῆ* E 18 *αὐτῷ* codd. E 19 *παραθεῖναι*] *εῖ* ex *ῆ* corr. R *παραθῆναι* O *παρατεθῆναι* SPE *παρατιθέναι* M **πολλὴν*] *πολὺν* RO 20 *ἔκπληξιν*] *τὴν ἔκπληξιν* E *παρεῖχεν*] *παρέσχεν* P(?) *παρέσχε* E 21 *τελευτήσαντοσ* E *τὴν — 23 γεγενημένων*] *cumque ab eo huius facti causam requirerent* Lat 22 *δεηθέντεσ*, *δ* i. ras. O *πύθεσθαι* ROM **εἰπεῖν* om. RO 24 **ἐλπίδασ* RO *πάντ'*] *ταῦτ'* E

τος δ᾽ οὐκέτι χρείαν εἶναι λύπης ματαίας. ταῦτ᾽ εἰπόντος ἐπῄνεσαν
τὴν σοφίαν καὶ τὴν διάνοιαν τοῦ βασιλέως. συνελθὼν δὲ τῇ γυ-
ναικὶ Βεεθσαβῇ ἔγκυον αὐτὴν ἐποίησε, καὶ γεννησαμένης ἄρρεν παι-
δίον Σολόμωνα τοῦτον προσηγόρευσεν, οὕτως Νάθα τοῦ προφήτου
κελεύσαντος.

5. Ἰώαβος δὲ τῇ πολιορκίᾳ τοὺς Ἀμμανίτας ἰσχυρῶς ἐκάκου 159
τῶν τε ὑδάτων αὐτοὺς ἀποτεμνόμενος καὶ τῆς τῶν ἄλλων εὐπορίας,
ὡς πάνυ ταλαιπωρεῖν ἐνδείᾳ ποτοῦ καὶ τροφῆς. ἐξ ὀλίγου γὰρ
φρέατος ἤρτηντο καὶ ταμείας ὡς μὴ τελέως αὐτοὺς ἐπιλιπεῖν τὴν
πηγὴν δαψιλέστερον χρωμένους. γράφει δὴ τῷ βασιλεῖ ταῦτα 160
δηλῶν καὶ παρακαλῶν αὐτὸν ἐπὶ τὴν αἵρεσιν τῆς πόλεως ἐλθεῖν,
ἵνα τὴν νίκην αὐτὸς ἐπιγραφῇ. ταῦτα Ἰωάβου γράψαντος ἀπο-
δεξάμενος αὐτὸν τῆς εὐνοίας καὶ τῆς πίστεως ὁ βασιλεὺς παραλα-
βὼν τὴν σὺν αὐτῷ δύναμιν ἧκεν ἐπὶ τὴν τῆς Ῥαβαθᾶς πόρθησιν,
καὶ κατὰ κράτος ἑλὼν διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις ἐφῆκεν. αὐτὸς 161
δὲ τὸν τοῦ βασιλέως τῶν Ἀμμανιτῶν λαμβάνει στέφανον ἕλκοντα
χρυσοῦ τάλαντον καὶ πολυτελῆ λίθον ἔχοντα ἐν μέσῳ σαρδόνυχος·
ἐφόρει δ᾽ αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διαπαντὸς Δαυίδης. πολλὰ δὲ
καὶ ἄλλα σκῦλα λαμπρὰ καὶ πολύτιμα εὗρεν ἐν τῇ πόλει· τοὺς δ᾽
ἄνδρας αἰκισάμενος διέφθειρε. ταὐτὰ δὲ καὶ τὰς ἄλλας τῶν Ἀμ-
μανιτῶν πόλεις διέθηκεν ἑλὼν αὐτὰς κατὰ κράτος.

VIII. 1. Ἀναστρέψαντος δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα τοῦ βασιλέως 162
πταῖσμα αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐξ αἰτίας τοιαύτης καταλαμβάνει· θυ-
γάτηρ γὰρ ἦν αὐτῷ παρθένος μὲν ἔτι τὸ δὲ κάλλος εὐπρεπής, ὡς

§ 158 = 2 Reg. XII 23.

ROMSPSLat Zonaras II p. 130. Michael Glycas II p. 332.

1 δὲ E 3 Βεεθσαβῇ] βεθσαβῇ O βεερσάβη SP βηρσαβῆσ (genet.) E *bethsabae* Lat ἔγγυον RO γεννησαμένης] coni. γεννησαμένην R γεννησαμένη O γενόμενον MSP *procreauit* Lat 4 σολομῶνα ROM σαλομῶνα E *salomon* Lat τοῦτον om. MSP οὕτως] οὕτω E, om. M *Νάθα] νάθαν OSP Lat 9 ταμείας] RO τομιᾶσ M τοῦτο τεταμιευμένον SP τούτου τεταμιευμένου cod. Vat. ap. Hudson *licet esset illis fontis auxilium* Lat ὡς] ὥστε M ἐκλειπειν M 10 δαψιλέστερον χρωμένους] *non eo largius utebantur* Lat χρωμένους] χρωμένουσ ἦν, ἦν add. m. rec. O δὴ] δὲ ME 11 *ἀναίρεσιν M 12 ἐπιγραφῇ] ἐπιγράφη R ἐπιγράφει O ἐπιγραφείη MSP ταῦτ᾽ SP 13 αὐτὸν om. MSP 14 *ἐπὶ τὴν, ν i. ras. O τῆς om. MSPE Ῥαβαθᾶς] ῥαμαθᾶσ E *rabath* Lat 15 *κατακράτωσ R ἀφῆκεν E 17 πολυτελῆ — σαρδόνυχος] *lapides praetiosos et in medio sui sardonicem* Lat *πολυτελεῖ O σαρδόνυχον M σαρδώνυχον SP σαρδόνυχα E 18 διαπαντὸς om. M 19 εὗρεν] εὑρὼν O δὲ E 20 *διέφθειρεν S¹P *ταῦτα RO 22 i. marg. θ' R *VIIII* Lat *δ᾽ MSP 24 γὰρ om. MSPE *εὐπρεπὲσ RO

ἁπάσας ὑπερβάλλειν τὰς εὐμορφοτάτας γυναῖκας, Θήμαρ ὄνομα,
163 τῆς δ' αὐτῆς Ἀψαλώμῳ μητρὸς κεκοινωνηκυῖα. ταύτης ὁ πρεσ-
βύτατος τῶν Δαυίδου παίδων Ἀμνὼν ἐρασθείς, ὡς οὔτε διὰ τὴν
παρθενίαν αὐτῆς οὔτε διὰ τὴν φυλακὴν τυχεῖν τῆς ἐπιθυμίας ἐδύ-
νατο χαλεπῶς διέκειτο, καὶ τό τε σῶμα τῆς ὀδύνης αὐτὸν κατε-
164 σθιούσης κατισχναίνετο καὶ τὴν χρόαν μετέβαλλε. δῆλος δὲ γίνε-
ται ταῦτα πάσχων Ἰωνάθῃ τινὶ συγγενεῖ καὶ φίλῳ· συνετὸς δ' ἦν
οὗτος ἐν τοῖς μάλιστα καὶ τὴν διάνοιαν ὀξύς. ὁρῶν οὖν καθ' ἑκάστην
πρωίαν τὸν Ἀμνῶνα μὴ κατὰ φύσιν ἔχοντα τῷ σώματι προσελθὼν
ἠρώτα φράσαι τὴν αἰτίαν αὐτῷ, εἰκάζειν μέντοι γε οὕτως ἔλεγεν ἐξ
165 ἐρωτικῆς αὐτὸν ἔχειν ἐπιθυμίας. τοῦ δὲ Ἀμνῶνος ὁμολογήσαντος τὸ
πάθος ὅτι τῆς ἀδελφῆς ἐρᾷ τυγχανούσης ὁμοπατρίας, ὁδὸν αὐτῷ καὶ
μηχανὴν εἰς τὸ περιγενέσθαι τῶν εὐκταίων ὑπέθετο· νόσον γὰρ ὑπο-
κρίνασθαι παρῄνεσεν, ἐλθόντα δὲ πρὸς αὐτὸν τὸν πατέρα πέμψαι
τὴν ἀδελφὴν αὐτῷ διακονησομένην ἐκέλευσε παρακαλέσαι· ῥᾴω γὰρ
ἔσεσθαι καὶ ταχέως ἀπαλλαγήσεσθαι τῆς νόσου τούτου γενομένου.
166 πεσὼν οὖν ὁ Ἀμνὼν ἐπὶ τὴν κλίνην νοσεῖν προσεποιήσατο κατὰ
τὰς Ἰωνάθου ὑποθήκας. παραγενομένου δὲ τοῦ πατρὸς καὶ σκε-
πτομένου πῶς ἔχοι, τὴν ἀδελφὴν ἐδεῖτο πέμψαι πρὸς αὐτόν· ὁ δ'
εὐθὺς ἐκέλευσεν ἀχθῆναι. ἡκούσῃ δὲ προσέταξεν ἄρτους αὐτῷ
ποιῆσαι τηγανιστοὺς αὐτουργῷ γενομένῃ· προσοίσεσθαι γὰρ ἥδιον
167 ἐκ τῶν ἐκείνης χειρῶν. ἡ δ' ἐμβλέποντος τἀδελφοῦ φυράσασα
τὸ ἄλευρον καὶ πλάσασα κολλυρίδας καὶ τηγανίσασα προσήνεγκεν
αὐτῷ· ὁ δὲ τότε μὲν οὐκ ἐγεύσατο, προσέταξε δὲ τοῖς οἰκέταις

§ 162 = 2 Reg. XIII 1.

ROMSPELat Zonaras II p. 130. Michael Glycas II p. 332.

1 εὐμορφωτάτασ ROM Θήμαρ] ρ corr. uid. R θημὰρ E θημάρα M θήμαν O θάμαρα SP θάμαρ Zon *thamar* Lat 2 Ἀψαλώμῳ] ἀψαλώμω, μ ex ν corr. O ἀψαλώνω R ἀβεσαλώμω ME^1 ἀβεσσαλώμω SPE^2 *abessalon* Lat κεκοινωκυῖα M πρεσβύτατος] EGlycas πρεσβύτεροσ codd. 4 παρθενεἰαν M ἐπιθυμίας] ἐπιτυχίασ RO 5 αὐτὸν om. O 6 μετέβαλε (-λεν S^{1}P^{1}E) R^{1}MS^{1}PE 7 ταῦτα πάσχων γίνεται tr. M συγγενεῖ, εῖ ex ῆ corr. RM 9 ἀμνὼν E *amnon* Lat 10 γε om. RO οὕτως] οὗτοσ RO αὐτὸσ MSP 11 αὐτὸν ἔχειν] οὕτωσ ἔχειν αὐτὸν MSPE ἀμνὼν E *amnon* Lat 12 ὁμομητρίασ (πα superscr.) M

13 *ὑποκρίνεσθαι (σθαι i. ras. O) OM 14 *τὸν, ὸ i. ras. R 15 *διακονισομένην R ῥᾴω] Ernesti ῥάων MS^{2}P ῥᾷον ROS^1 16 γινομένου M

17 πεσων] καταπεσὼν MSP *οὖν om. M προσεποιεῖτο MSPE 19 ἔχει M 20 δὲ προσέταξεν] δ' ἐπέταξεν E 21 *ποιῆσαι αὐτῷ tr. P *τϊγανιστοὺσ O γενομένω RO ἠδεῖον M 22 τῶν] τῆσ O 23 κολλυρίδας καὶ τηγανίσασα om. RO *colliridas* Lat τηγανήσασα S^{1}P 24 προσέταξε δὲ, δὲ s. m. 1 M

παραιτήσασθαι πάντας πρὸ τοῦ δωματίου· βούλεσθαι γὰρ ἀναπαύ-
σασθαι θορύβου καὶ ταραχῆς ἀπηλλαγμένος. ὡς δὲ τὸ κελευσθὲν 168
ἐγένετο, τὴν ἀδελφὴν ἠξίωσεν εἰς τὸν ἐνδοτέρω τὸ δεῖπνον οἶκον
αὐτῷ παρενεγκεῖν· ποιησάσης δὲ τοῦτο τῆς κόρης λαβόμενος αὐτῆς
συνελθεῖν αὐτῷ πείθειν ἐπειρᾶτο. ἀνακραγοῦσα δ' ἡ παῖς „ἀλλὰ
μή σύ γε τοῦτο βιάσῃ με μηδὲ ἀσεβήσῃς, εἶπεν, ἀδελφέ, τοὺς νό-
μους παραβὰς καὶ δεινῇ περιβαλὼν σαυτὸν αἰσχύνῃ· παῦσαι δ'
οὕτως ἀδίκου καὶ μιαρᾶς ἐπιθυμίας, ἐξ ἧς ὀνείδη καὶ κακοδοξίαν
ὁ οἶκος ἡμῶν κερδανεῖ.“ συνεβούλευέ τε περὶ τούτου διαλεχθῆναι 169
τῷ πατρί· συγχωρήσειν γὰρ ἐκεῖνον. ταῦτα δ' ἔλεγε βουλομένη
τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ τῆς ὀρέξεως πρὸς τὸ παρὸν διαφυγεῖν. ὁ δ' οὐ
πείθεται, τῷ δὲ ἔρωτι καιόμενος καὶ τοῖς τοῦ πάθους κέντροις
μυωπιζόμενος βιάζεται τὴν ἀδελφήν. μῖσος δ' εὐθέως μετὰ τὴν 170
κορείαν εἰσέρχεται τὸν Ἀμνῶνα καὶ προσλοιδορησάμενος ἐκέλευσεν
ἀναστᾶσαν ἀπιέναι. τῆς δὲ χείρω τὴν ὕβριν καὶ διὰ τοῦτο ἀπο-
καλούσης, εἰ βιασάμενος αὐτὸς μηδ' ἄχρι νυκτὸς ἐπιτρέπει μεῖναι
παραχρῆμα δ' ἀπαλλάττεσθαι κελεύει ἐν ἡμέρᾳ καὶ φωτί, ἵνα καὶ
μάρτυσι τῆς αἰσχύνης περιπέσοι, προσέταξεν αὐτὴν ἐκβαλεῖν τῷ
οἰκέτῃ. ἡ δὲ περιαλγὴς ἐπὶ τῇ ὕβρει καὶ τῇ βίᾳ γενομένῃ περιρ- 171
ρήξασα τὸν χιτωνίσκον, ἐφόρουν γὰρ αἱ τῶν ἀρχαίων παρθένοι
χειριδωτοὺς ἄχρι τῶν σφυρῶν πρὸς τὸ μὴ βλέπεσθαι χιτῶνας, καὶ
σποδὸν καταχεαμένη τῆς κεφαλῆς ἀπῄει διὰ τῆς πόλεως μέσης
βοῶσα καὶ ὀδυρομένη τὴν βίαν. περιτυχὼν δ' αὐτῇ ὁ ἀδελφὸς 172
Ἀψάλωμος ἀνέκρινε, τίνος αὐτῇ δεινοῦ συμβάντος οὕτως ἔχει, κα-
τειπούσης δ' αὐτῆς πρὸς αὐτὸν τὴν ὕβριν ἡσυχάζειν καὶ μετρίως
φέρειν παρηγόρει καὶ μὴ νομίζειν ὑβρίσθαι φθαρεῖσαν ὑπ' ἀδελ-
φοῦ. πεισθεῖσα οὖν παύεται τῆς βοῆς καὶ τοῦ πρὸς πολλοὺς τὴν

§ 167 = 2 Reg. XIII 9.

ROMSPELat Zonaras II p. 130 sq. Michael Glycas II p. 332 sq.
1 *πρὸ] πρὸσ M 3 ἠξίωσεν] ἐκέλευσεν M ἐνδότερον ROE οἶκον τὸ δεῖπνον tr. SPE 4 *προσενεγκεῖν O 5 δὲ MSP 6 ἀσεβήσεισ RSP 8 ὀνείδη] *oprobrium* Lat 9 τε] ται P 10 συγχωρήσειν] *coniugium eius non denegaret* Lat ἐκείνω RO βουλομένη] βουλευομένη O 12 τῷ δὲ] τῶ MS ἀλλὰ τῶ P 13 *εὐθὺσ P 14 κορείαν] E κορίαν RO διακορίαν S διακόρησιν (η ex ι corr. P) MP διακορήσας Zon 15 ἀπιέναι] ZonHudson ἀπεῖναι codd. E 16 ἐπιτρέποι RMSP μεῖναι om. RO 17 δὲ MSP *κελεύει ἐν] κελεύσειεν MSP 21 χειριδωτοὺς] χειριδότουσ RO χειροδέτουσ MSP *habente manicas* Lat τὸ] τῶ M μὴ] μὴ δὲ M 22 *καταχεομένη O μέσης om. M (in confinio paginarum 199ᵃ et 199ᵇ) 23 *αὐτῇ ὁ] αὐτῆσ M 24 ἀβεσάλωμοσ MS¹PE¹ ἀβεσσάλωμοσ S²E² *abessalon* Lat ἔχειν ROM 26 *ὑβρίσθαι] ὑβρίζεσθαι RO 27 οὖν om. MSP

βίαν ἐκφέρειν, καὶ πολὺν χρόνον χηρεύουσα παρὰ Ἀψαλώμῳ τῷ
ἀδελφῷ διεκαρτέρησε.
173 2. *Γνοὺς δὲ τοῦθ᾽ ὁ πατὴρ Δαυίδης τοῖς μὲν πεπραγμένοις*
ἤχθετο, φιλῶν δὲ τὸν Ἀμνῶνα σφόδρα, πρεσβύτατος γὰρ ἦν αὐτῷ
υἱός, μὴ λυπεῖν αὐτὸν ἠναγκάζετο. ὁ δὲ Ἀψάλωμος ἐμίσει χαλε-
πῶς αὐτὸν καὶ λανθάνων καιρὸν εἰς ἄμυναν αὐτοῦ τῆς ἁμαρτίας
174 *ἐπιτήδειον παρεφύλαττεν. ἔτος δ᾽ ἤδη τοῖς περὶ τὴν ἀδελφὴν*
αὐτοῦ πταίσμασιν διεληλύθει δεύτερον, καὶ μέλλων ἐπὶ τὴν τῶν
ἰδίων κουρὰν ἐξιέναι θρεμμάτων εἰς Βελσεφών, πόλις δ᾽ ἐστὶν αὕτη
τῆς Ἐφράμου κληρουχίας, παρακαλεῖ τὸν πατέρα σὺν καὶ τοῖς ἀδελ-
175 *φοῖς ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν ἐφ᾽ ἑστίασιν. παραιτησαμένου δ᾽ ὡς μὴ*
βαρὺς αὐτῷ γένοιτο, τοὺς ἀδελφοὺς ἀποστεῖλαι παρεκάλεσε. πέμ-
ψαντος δὲ τοῖς ἰδίοις ἐκέλευσεν ὁπηνίκ᾽ ἂν ἴδωσι τὸν Ἀμνῶνα μέ-
θῃ παρειμένον καὶ κάρῳ, νεύσαντος αὐτοῦ φωνεύσωσι μηδένα φο-
βηθέντες.
176 3. *Ὡς δ᾽ ἐποίησαν τὸ προσταχθὲν ἔκπληξις καὶ ταραχὴ τοὺς*
ἀδελφοὺς λαμβάνει, καὶ δείσαντες τοῖς αὐτῶν ἐμπηδήσαντες ἵπποις
ἐφέροντο πρὸς τὸν πατέρα. φθάσας δέ τις αὐτοὺς ἅπαντας ὑπὸ
177 *Ἀψαλώμου πεφονεῦσθαι τῷ πατρὶ προσήγγειλεν. ὁ δ᾽ ὡς ἐπὶ*
παισὶν ὁμοῦ τοσούτοις ἀπολωλόσι καὶ τοῦθ᾽ ὑπ᾽ ἀδελφοῦ τῆς
λύπης κἀπὶ τῷ κτεῖναι [δυναμένης] δοκοῦντι γινομένης πικρότε-
ρον, συναρπαγεὶς ὑπὸ τοῦ πάθους οὔτε τὴν αἰτίαν ἀνέκρινεν οὔτ᾽

§ 172 = 2 Reg. XIII 20.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 131.

1 *παρ᾽* MSP *ἀβεσαλώμῳ* MS¹ *ἀβεσσαλώμῳ* PS² *abessalon* Lat 4 **Ἀμνῶνα*] *abnon* Lat 5 *υἱὸς*] *ὁ υἱὸσ* (*ὁ* add. m. 1 R) RO *υἱὸσ αὐτῷ* tr. MSP *ἀβεσάλωμοσ* MS¹PE *ἀβεσσάλωμοσ* S² *abessalon* Lat *ἐμίσει*] *ἐμίσει γε* MSP *ἐμίσει τε* Ernesti 7 *ἐπιτείδιον* RO *παρεφύλαττε* O *παρεφύλασσεν* MSPE *τοῖς*] *τῷ* E 8 *πταίσμασι* OMS²P² *πταίσματι* E **διεληλύθει*] *διελήλυθε* MS *παρεληλύθει* O *τὴν* s. m. 1 M 9 *ἀπιέναι* E *Βελσεφών*] *βελσεφῶν* M *βεασεφὼν* R *βεασὲφ* O *uelsephon* Lat *δ᾽*] *δέ* M 10 *Ἐφράμου*] *εὐφράμου* O *ἐφραίμου* SP *ἐφραὶμ* M *eufrem* Lat *παρεκάλει* MSPE 11 **παραιτησάμενοσ* RO *ὡς*] *ὥσ ἂν* MSP 12 **πέμψαντος*] *πέμψας* RO 13 **ἐκέλευσεν*] *iussit abessalon* Lat *ὁπηνίκ᾽ ἂν*] coni. cum Holwerda *ὁπηνίκα* codd. E *ὅπως ἡνίκα* proposuit Holwerda **μέθηι*, *ηι* i. ras. P *μέθει* OMS 14 *καὶ κάρῳ*] *κεκαρο* O *νεύσαντα αὐτὸν* RO *φονεύσωσι*] *φονεῦσαι* E 17 *τοῖς αὐτῶν*] *τοῖσ αὐτῶν* RO *περὶ ἑαυτῶν* MSPLat *ἐπιπηδήσαντεσ* E *ἵπποις*] *τοῖσ ἵπποισ* SP 19 *ἀβεσαλώμου* MS¹ *ἀβεσσαλώμου* PS²E *abessalon* Lat **προσήγγελλεν* M 20 **παισὶν*] *πᾶσιν* RO *τῆς λύπης — 22 ἀνέκρινεν*] *tristitia quae usque ad mortem ferre uideretur amara nimis inuasit et dolore neque causam requisiuit* Lat 21 *δυναμένης*] *δυναμένοισ* RO, del. Hudson *δοκοῦντι γινομένης* om. M et ut uid. Lat *γινομένοισ* RO 22 *οὔτε τὴν αἰτίαν* suppl. m. 1 S

ἄλλο τι μαθεῖν οἷον εἰκὸς τηλικούτου προσηγγελμένου κακοῦ καὶ
δι' ὑπερβολὴν ἀπιστίαν ἔχοντος περιέμεινεν, ἀλλὰ καταρρηξάμενος
τὴν ἐσθῆτα καὶ ῥίψας ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἔκειτο πενθῶν τοὺς
υἱοὺς ἅπαντας καὶ τοὺς ἀποθανεῖν δεδηλωμένους καὶ τὸν ἀνῃρη-
κότα. ὁ δὲ Σαμᾶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ παῖς Ἰωνάθης ἀνεῖναί τι 178
τῆς λύπης παρεκάλει καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων μὴ πιστεύειν ὡς
τεθνᾶσιν, οὐδὲ γὰρ αἰτίαν εὑρίσκειν ὑπολαμβάνειν, περὶ δ' Ἀμ-
νῶνος ἐξετάζειν ἔφη δεῖν· εἰκὸς γὰρ διὰ τὴν Θημάρης ὕβριν ἀπο-
τολμῆσαι τὸν Ἀψάλωμον τὴν ἀναίρεσιν τὴν ἐκείνου. μεταξὺ δὲ 179
κτύπος ἵππων καὶ θόρυβος προσιόντων τινῶν αὐτοὺς ἐπέστρεψεν·
ἦσαν δ' οἱ τοῦ βασιλέως παῖδες οἱ διαδράντες ἀπὸ τῆς ἑστιάσεως.
ὑπαντᾷ δ' αὐτοῖς ὁ πατὴρ θρηνοῦσι λυπούμενος καὶ παρ' ἐλπί-
δας ὁρῶν οὓς ἀκηκόει μικρὸν ἔμπροσθεν ἀπολωλότας. ἦν δὲ παρὰ 180
πάντων δάκρυα καὶ στόνος, τῶν μὲν ὡς ἐπ' ἀδελφῷ τετελευτηκότι,
τοῦ δὲ βασιλέως ὡς ἐπὶ παιδὶ κατεσφαγμένῳ. φεύγει δ' Ἀψά-
λωμος εἰς Γεσσούραν πρὸς τὸν πάππον τὸν πρὸς μητρὸς δυνα-
στεύοντα τῆς ἐκεῖ χώρας, καὶ τρισὶν ὅλοις ἔτεσι παρ' αὐτῷ κατα-
μένει.

4. Τοῦ δὲ Δαυίδου προαίρεσιν ἔχοντος ἐπὶ τὸν υἱὸν Ἀψά- 181
λωμον πέμπειν, οὐκ ἐπὶ τιμωρίᾳ κατελευσόμενον, ἀλλ' ὅπως εἴη
σὺν αὐτῷ, καὶ γὰρ τὰ τῆς ὀργῆς ὑπὸ τοῦ χρόνου λελωφήκει, πρὸς
τοῦτο μᾶλλον αὐτὸν Ἰώαβος ὁ ἀρχιστράτηγος παρώρμησε· γύναιον 182
γάρ τι τὴν ἡλικίαν ἤδη προβεβηκὸς ἐποίησεν αὐτῷ προσελθεῖν ἐν
σχήματι πενθίμῳ, ὡς παίδων ἐπὶ τῆς ἀγροικίας αὐτῇ διενεχθέν-

§ 177 = 2 Reg. XIII 31.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 131.

1 τι om. O προηγγελμένου RO 2 περιέμεινεν, ει ex ε corr. R *καταρηξάμενοσ P¹ 3 ἑαυτὸν] αὐτὸν MSP¹ αὑτὸν P²E 5 Σαμᾶ τοῦ] *sammathae* Lat *ionathan* Lat 6 τῶν om. M 8 Θημάρης] θαμάρησ P *thamar* Lat 9 ἀβεσάλωμον M ἀβεσσάλωμον SP *abessalon* Lat ἀναίρεσιν] αἵρεσιν M 10 προιόντων M ὑπέστρεψεν RO 11 τοῦ s. m. 1 P 12 καὶ — 13 ἀπολωλότας] *et praeter spem uidens quos ante paululum perisse crediderat amplexatus est* Lat ἐλπίδα M 13 ἠκηκόει SP 14 *στόνος] στένοσ RO 15 δὲ βασιλέως] βασιλέωσ δ' MSP ἀβεσάλωμοσ MS¹P ἀβεσσάλωμοσ S²E *abessalon* Lat 16 Γεσσούραν] γεσούρα M γεθσοῦραν SP *gessyr* Lat τὸν ἐκ μητρὸσ E

17 κατα·|μένει, α post τ corr. S 19 *υἱὸν om. S Ἀψάλωμον] ἀβεσάλωμον M ἀβεσσάλωμον SP *abessalon* Lat, om. E fort. recte 22 αὐτον s. 1 R ὁ om. RO ἀρχιστράτηγος] ἀντιστράτηγοσ RO ἀντιστρατηγὸσ M

γύναιον — p. 130, 1 τραπέντων] *praeparauit enim quandam mulierem iam aetate probectam, ut eum sub schemate luctus interpellaret et huiusmodi uerba proferret. quae ait: duo filii mihi rex in agro fuerunt et in contentionem conuersi* 23 *τι] ἔτι O 24 *πενθήμω RO *ὡς] om. M ᾗ Dindorf

των καὶ πρὸς φιλονεικίαν τραπέντων οὐδενὸς τοῦ καταπαῦσαι
δυναμένου παραφανέντος ἔλεγεν ὑπὸ θατέρου τὸν ἕτερον πληγέντα
183 ἀποθανεῖν· ἠξίου τε τῶν συγγενῶν ἐπὶ τὸν ἀνῃρηκότα ὡρμηκότων
καὶ ζητούντων αὐτὸν ἀνελεῖν, χαρίσασθαι τὴν σωτηρίαν αὐτῇ τοῦ
παιδὸς καὶ μὴ τὰς ἐπιλοίπους τῆς γηρωκομίας ἐλπίδας προσαφαι-
ρεθῆναι· τοῦτο δ' αὐτῇ κωλύσαντα τοὺς βουλομένους ἀποκτεῖ-
ναι τὸν υἱὸν αὐτῆς παρέξειν· οὐ γὰρ ἐφέξειν ἐκείνους ἄλλῳ τινὶ
184 τῆς σπουδῆς ἢ τῷ παρ' αὐτοῦ φόβῳ. τοῦ δὲ συγκαταινέσαντος
οἷς τὸ γύναιον ἱκέτευσεν, ὑπολαβὸν πάλιν πρὸς τὸν βασιλέα „χάρις
μέν, εἶπεν, ἤδη σου τῇ χρηστότητι κατοικτείραντός μου τὸ γῆ-
ρας καὶ τὴν παρὰ μικρὸν ἀπαιδίαν, ἀλλ' ἵνα βέβαια τὰ παρὰ τῆς
σῆς μοι ᾖ φιλανθρωπίας, τῷ σαυτοῦ παιδὶ πρῶτον καταλλάγηθι
185 καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ὀργὴν ἄφες· πῶς γὰρ ἂν πεισθείην ἐμοί σε
ταύτην [ἀληθῶς] δεδωκέναι τὴν χάριν αὐτοῦ σοῦ μέχρι νῦν ἐφ'
ὁμοίοις ἀπεχθανομένου τῷ παιδί; τελέως δ' ἀνόητον εἶναι προσ-
186 θεῖναι τῷ παρὰ γνώμην ἀποθανόντι υἱῷ ἄλλον ἑκουσίως.“ συνίησι
δὲ ὁ βασιλεὺς ὑπόβλητον οὖσαν τὴν σκῆψιν ἐξ Ἰωάβου καὶ τῆς
τούτου σπουδῆς· καὶ ἐπειδὴ παρὰ τῆς πρεσβύτιδος πυθόμενος
οὕτως ἔχον τἀληθὲς ἔμαθε, προσκαλεσάμενος τὸν Ἰώαβον ἐπιτυ-
χεῖν τε τοῦ προκειμένου κατὰ νοῦν ἔφασκε καὶ τὸν Ἀψάλωμον
ἄγειν ἐκέλευεν· οὐ γὰρ ἔτι χαλεπῶς ἔχειν πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἤδη
187 τὴν ὀργὴν καὶ τὸν θυμὸν ἀφεικέναι. ὁ δὲ προσκυνήσας τὸν βα-
σιλέα καὶ τοὺς λόγους ἀσπασάμενος ἐξώρμησεν εἰς τὴν Γεσσού-

§ 182 = 2 Reg. XIV 6.

ROMSPELatZonaras II p. 132.

1 φιλονεικίαν, ει ex ι corr. R 2 παραφανέντος] φανέντοσ M 4 χαρήσασθαι O 5 ἐπιλοίπους] ἔτι λοιπὰσ RO ἔτι λοιπὸν E τῆς om. O γηροκομίασ O ἐλπίδας] αὐτὴν ἐλπίδασ MSP 6 κωλύσαντα τοὺς] κωλύσαν τουσ O κωλύσαντοσ καὶ (σ καὶ ex νσ corr.) R 7 ἐφέξειν] ἕξειν i. marg. γρ ἐφέξειν M 8 αὐτοῦ] αὐτῶ O *συγκαταινέσαντος] συγκατανεύσαντοσ ROP *adnuente* Lat 9 *ἱκέτευεν RO ὑπολαβὼν ROPE *χάρις] χάριν P *gratias* Lat 10 *ἤδη] *ago* Lat οἶδα ed. pr. κατοικτείραντι RM κατοικτήραντί O οἰκτείραντόσ E 11 ἀπαιδείαν M 12 ᾖ] εἴη ROSPE σαυτῶ O διαλλάγηθι EZon 14 ἀληθῶς] om. RO *uere* Lat δεδοκέναι M αὐτοῦ σοῦ ex αὐτοὺσ οὐ corr. M 15 δ' ἀνόητον] δ' ἂν ἀνόητον SP δ' ἂν M ἀνόητον δ' E *προσθῆναι O 16 *τῷ] τὸ P ἀποθανόντι υἱῷ] ἀποθανόντοσ τοῦ υἱοῦ MSP ἀποθανόντι καὶ E *συνίησι] συνεισ R συνεὶσ OM *intellexit* Lat 17 δ' MSP *ὑπόβλητον, ὑ ex ἀ corr. M οὖσαν] εἶναι E *σκῆψιν] σκέψιν M *consilium* Lat 18 πρεσβύτιδοσ, δ ex corr. S 19 τὸν om. MSP 20 ἀβεσάλωμον M ἀβεσσάλωμον SPE *abessalon* Lat 21 *ἐκέλευσεν OSP 22 τὴν, ἡ ex ὁ corr. uid. O ἀφικέναι RO ἀφηκέναι MS[1] 23 Γεσσούραν] γεσσοῦραν O γεσούρα M γέσουραν S γεθσούρα P *gessur* Lat

ραν παραυτίκα καὶ τὸν Ἀψάλωμον παραλαβὼν ἧκεν εἰς Ἱεροσό-
λυμα.
5. Προέπεμψε δὲ ὁ βασιλεὺς πρόσθεν πρὸς τὸν υἱόν, ἤκουσε 188
γὰρ παραγενόμενον, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐκέλευσε χωρεῖν· οὔπω γὰρ
οὕτως ἔχειν ὥστ' εὐθὺς ἰδεῖν κατελθόντα. καὶ ὁ μὲν τοῦτο τοῦ
πατρὸς κελεύσαντος ἐξέκλινε τὴν ὄψιν αὐτοῦ καὶ διετέλει τῆς παρὰ
τῶν οἰκείων θεραπείας τυγχάνων. οὐκ ἐπιβέβλαπτο δ' εἰς τὸ κάλ- 189
λος ὑπό τε τῆς λύπης καὶ τοῦ μὴ τυγχάνειν τῆς προσηκούσης ἐπι-
μελείας υἱῷ βασιλέως, ἀλλ' ἔτι γὰρ ἐξεῖχε καὶ διέπρεπε πᾶν τῷ
τε εἴδει καὶ τῷ μεγέθει τοῦ σώματος καὶ τοὺς ἐν πολλῇ τρυφῇ
διαιτωμένους ὑπερέβαλλε. τοσοῦτον μέντοι γε ἦν τὸ βάθος τῆς
κόμης, ὡς μόλις αὐτὴν ἡμέραις ἀποκείρειν ὀκτὼ σταθμὸν ἕλκουσαν
σίκλους διακοσίους· οὗτοι δ' εἰσὶ πέντε μναῖ. διέτριψε μέντοι γε 190
ἐν Ἱεροσολύμοις ἔτη δύο τριῶν μὲν ἀρρένων πατὴρ γενόμενος μιᾶς
δὲ θυγατρὸς τὴν μορφὴν ἀρίστης, ἣν ὁ Σολόμωνος υἱὸς Ῥοβόαμος
ὕστερον λαμβάνει, καὶ γίνεται παιδίον ἐξ αὐτῆς Ἀβίας ὄνομα.
πέμψας δ' αὐτὸς Ἀψάλωμος πρὸς Ἰώαβον ἐδεῖτ' αὐτοῦ τελέως 191
καταπραῦναι τὸν πατέρα καὶ δεηθῆναι, ὅπως αὐτῷ συγχωρήσῃ πρὸς
αὐτὸν ἐλθόντι θεάσασθαί τε καὶ προσειπεῖν. καταμελήσαντος δὲ
Ἰωάβου τῶν ἰδίων τινὰς ἀποστείλας τὴν ὁμοροῦσαν αὐτῷ χώραν
ἐπυρπόλησεν. ὁ δὲ τὸ πραχθὲν μαθὼν ἧκε πρὸς τὸν Ἀψάλωμον
ἐγκαλῶν τε αὐτῷ καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανόμενος. ὁ δέ „στρατήγημα 192
τοῦτ', εἶπεν, εὗρον ἀγαγεῖν σε πρὸς ἡμᾶς δυνάμενον ἀμελοῦντα
τῶν ἐντολῶν, ἃς ἵνα μοι τὸν πατέρα διαλλάξῃς ἐποιούμην. καὶ

---

§ 188 = 2 Reg. XIV 24.

ROMSPELatZonaras II p. 132.

1 ἀβεσάλωμον MS¹P ἀβεσσάλωμον S²E *abessalon* Lat 3 προέπεμψε — 4 χωρεῖν] *praemisit autem rex dum uenire filium cognouisset et praecepit, ut ad domum propriam remearet* Lat προσέπεμψε O δὲ, δ ex ν corr. R δ' MSP ὁ βασιλεὺς πρόσθεν] ἔμπροσθεν (μ i. ras. S) ὁ βασιλεὺσ MSP ἤκουσε γὰρ] ὡσ ἤκουσε MSPLat 4 *ἑαυτὸν] αὐτὸν M *χωρεῖν] μὴ χωρεῖν ROM 7 ἐπεβέβλαπτο SP ἐβέβλαπτο E 9 *διέπρεπε] διέπρεπέ τε (τε s. S) SP πᾶν τῷ τε εἴδει] *omni decore* Lat πᾶν] πάντασ SP, om. E πάντων coni. τῷ τε εἴδει] τὸ εἶδοσ ROM τῶ εἴδει E 10 καὶ τοὺς] τοὺσ O 11 τοσοῦτο (το ex τω S) MSPE 12 κόμης] κώμησ R κόμησ αὐτῶ E *αὐτὴν] αὐτὸν M *ἕλκουσα M 13 *δέ M γε ἐν] γ' ἐν MP γεν S¹ γε S² 14 *Ἱεροσολύμοις] τοῖσ ἱεροσολύμοισ MSP γινόμενοσ M 16 ἀβιᾶσ RO σαβίας M *auias* Lat 17 δ' αὐτὸς] δ' αὐτον M δ' αὐτὴν O ἀβεσάλωμοσ M ἀβεσσάλωμοσ SP *abessalon* Lat ἐδεῖτο PE 18 συγχωρήσῃ, η ex ει R 19 *καταμιλήσαντοσ O 20 *ὁμορροῦσαν M 21 μαθὼν, θ i. ras. R ἀβεσάλωμον M ἀβεσσάλωμον SPE *abessalon* Lat 22 *πυνθανόμενος] πυθόμενοσ M 23 τοῦτο E ἀμελοῦντασ O

δὴ δέομαί σου παρόντος ἡμερῶσαί μοι τὸν γεγεννηκότα· ὡς ἔγωγε δεινοτέραν τῆς φυγῆς κρίνω τὴν κάθοδον ἔτι τοῦ πατρὸς ἐν ὀργῇ
193 μένοντος.“ πεισθεὶς δ᾽ ὁ Ἰώαβος καὶ τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ κατοικτείρας ἐμεσίτευσε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ διαλεχθεὶς περὶ τοῦ παιδὸς οὕτως αὐτὸν ἡδέως διατίθησιν, ὡς εὐθέως καλέσαι πρὸς αὑτόν. τοῦ δὲ ῥίψαντος αὐτὸν ἐπὶ τοὔδαφος καὶ συγγνώμην αἰτουμένου τῶν ἡμαρτημένων ἀνίστησί τε καὶ τῶν γεγονότων ἀμνηστίαν ἐπαγγέλλεται.

194 IX. 1. Ὁ δὲ Ἀψάλωμος τοιούτων αὐτῷ τῶν παρὰ τοῦ πατρὸς ἀποβάντων πολλοὺς μὲν ἵππους ἐν ὀλίγῳ πάνυ χρόνῳ πολλὰ δ᾽ ἅρματα ἐκέκτητο, καὶ ὁπλοφόροι περὶ αὐτὸν ἦσαν πεντήκοντα·
195 καθ᾽ ἑκάστην δ᾽ ἡμέραν ὄρθριος πρὸς τὰ βασίλεια παρεγίνετο καὶ τοῖς ἐπὶ τὰς κρίσεις ἥκουσι καὶ ἐλαττουμένοις πρὸς ἡδονὴν ὁμιλῶν, ὡς παρὰ τὸ μὴ συμβούλους ἀγαθοὺς εἶναι τῷ πατρὶ τάχ᾽ αὐτῷ καὶ ἀδίκως ἐπταικότων τῶν περὶ τὴν κρίσιν, εὔνοιαν αὑτῷ παρὰ πάντων κατεσκεύαζε λέγων, ὡς αὐτὸς ἂν εἰ ταύτην εἶχε τὴν
196 ἐξουσίαν πολλὴν αὐτοῖς ἐβράβευσεν εὐνομίαν. τούτοις δημαγωγῶν τὸ πλῆθος ὡς βεβαίαν ἤδη τὴν παρὰ τῶν ὄχλων εὔνοιαν ἐνόμιζε, μετὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καταλλαγὴν τεσσάρων ἐτῶν ἤδη διεληλυθότων, ἐδεῖτο προσελθὼν εἰς Γιβρῶνα συγχωρῆσαι πορευθέντι θυσίαν ἀποδοῦναι τῷ θεῷ· φεύγοντα γὰρ αὐτὸν εὔξασθαι. τοῦ δὲ Δαυίδου τὴν ἀξίωσιν ἐφέντος πορεύεται, καὶ πολὺς ἐπισυνέρρευσεν ὄχλος ἐπὶ πολλοὺς αὐτοῦ διαπέμψαντος.

---

§ 192 = 2 Reg. XIV 2.

ROMSPELatZonaras II p. 132.

3 μένοντος] διαμένοντοσ MSP δὲ ROSPE ὁ om. E κατοικτειρήσασ SP κατοικτειρίσασ M 5 ἡδέως] εἰσδέοσ RO ἵλεων Ernesti 6 αὑτὸν ROMSP¹ αὐτὸν RMP ἑαυτὸν OE ἐπὶ τοὔδαφος] ἐπὶ τοῦ ἐδάφουσ MSP ἐπ᾽ ἐδάφουσ E 9 ἀβεσάλωμοσ M ἀβεσσάλωμοσ SPE *abessalon* Lat πατρὸς] ROLat βασιλέωσ M πατρὸσ βασιλέωσ P πατροσ καὶ βασιλέωσ S 10 ἀποβάντων, ο corr. M *πολλὰ, λλὰ s. m. rec. O 11 δὲ MSPE ἐκέκτητο] ἐκτήσατο E 12 καθ᾽ ἑκάστην δ᾽] καὶ καθ᾽ ἑκάστην E ἡμέραν om. E *παραγίνεται O 14 ὡς] ὥστε M τὸ] τῷ R spatium uacuum 2 litt. M τάχ᾽] τάχα δ᾽ MSP αὐτῷ] αὐτῶν (ῶ ex ὸ corr. P) SP 15 ἐπταικότων τῶν] ROLat ἐπταικότων SP ἐπταικότι M αὐτῷ ROMSP¹E *παρὰ om. P 16 *κατεσκεύασε ROM 17 εὐνομίαν] εὔνοιαν RO δημαγωγήσων M 18 ἤδη] ἔχειν ἤδη MSPLat 19 αὐτοῦ] om. E αὐτῷ coni. *διεληλυθότων] παρεληλυθότων M 20 *Γιβρῶνα] χεβρῶν MSP¹Zon χεβρῶνα P² *cebron* Lat 21 φεύγοντα] φεύγων E αὐτὸν] τούτω E τοῦτο Zon ut uid. 22 ἐφέντος] coni. ἀφέντοσ codd. E ἀφείθη Zon *πολλὺσ S¹ *ἐπεσυνέρρευσεν RO

2. Παρῆν δὲ καὶ ὁ Δαυίδου σύμβουλος ὁ Γελμωναῖος Ἀχιτό- 197
φελος καὶ διακόσιοί τινες ἐξ αὐτῶν Ἱεροσολύμων οὐκ εἰδότες μὲν
τὴν ἐπιχείρησιν, ὡς δ᾽ ἐπὶ θυσίαν μετεσταλμένοι· καὶ βασιλεὺς ὑπὸ
πάντων ἀποδείκνυται τοῦτο γενέσθαι στρατηγήσας. ὡς δ᾽ ἀπηγγέλη 198
ταῦτα Δαυίδῃ καὶ παρ᾽ ἐλπίδας αὐτῷ τὰ παρὰ τοῦ παιδὸς ἠκούσθη,
δείσας ἅμα καὶ τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς τόλμης αὐτὸν θαυμάσας, ὅτι
μηδὲ τῆς ἐπὶ τοῖς ἡμαρτημένοις συγγνώμης ἐμνημόνευσεν, ἀλλ᾽ ἐκεί-
νων πολὺ χείροσι καὶ παρανομωτέροις ἐπεβάλετο βασιλείᾳ πρῶτον
μὲν ὑπὸ θεοῦ οὐ δεδομένῃ, δεύτερον δὲ ἐπ᾽ ἀφαιρέσει τοῦ γεγεννη-
κότος, ἔγνω φεύγειν εἰς τὰ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. καὶ συγκαλέσας 199
τῶν φίλων τοὺς ἐπιτηδειοτάτους καὶ περὶ τῆς τοῦ παιδὸς ἀπονοίας
κοινολογησάμενος αὐτοῖς καὶ περὶ πάντων ἐπιτρέψας κριτῇ τῷ
θεῷ, καταλιπὼν τὰ βασίλεια φυλάσσειν δέκα παλλακίσιν ἀπῆρεν
ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων, τοῦ τε ἄλλου πλήθους αὐτῷ συνεξορμήσαντος
καὶ τῶν ἑξακοσίων ὁπλιτῶν, οἳ καὶ τῆς πρώτης φυγῆς ἐκοινώνουν,
ὅτ᾽ ἔζη Σαοῦλος. τὸν δὲ Ἀβιάθαρον καὶ Σάδωκον τοὺς ἀρχιερεῖς 200
συναπαίρειν διεγνωκότας καὶ Λευίτας ἅπαντας μετὰ τῆς κιβωτοῦ
μένειν ἔπεισεν, ὡς τοῦ θεοῦ καὶ μὴ μετακομιζομένης αὐτῆς ῥυσομέ-
νου. ἐνετείλατο δ᾽ ἕκαστα τῶν γινομένων λάθρα διαγγέλλειν αὐτῷ· 201
πιστοὺς δ᾽ ἔσχε πρὸς πάντα διακόνους παῖδας Ἀχίμανον μὲν Σαδώ-
κου Ἰωνάθην δὲ Ἀβιαθάρου. Ἔθις δ᾽ ὁ Γιτταῖος συνεξώρμησεν
αὐτῷ βιασάμενος τὴν Δαυίδου βούλησιν, μένειν γὰρ αὐτὸν ἀνέπειθε,
καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον εὔνους αὐτῷ κατεφάνη. ἀναβαίνοντος δ᾽ αὐ- 202
τοῦ διὰ τοῦ Ἐλαιῶνος ὄρους γυμνοῖς τοῖς ποσὶ καὶ πάντων σὺν

§ 197 = 2 Reg. XV 11.

ROMSPELatZonaras II p. 132sq.

1 *ὁ Γελμωναῖος] ὁ γελμωνέοσ R ὁ γελμονέοσ O ἐνγε$^{\lambda}$μωναῖοσ M *gelmoneus* Lat *ἀχιτόφελοσ, φ i. ras. R *acitofel* Lat 2 *Ἱεροσολύμων] ἐξ ἱεροσολυμιτῶν M 4 ἀναδείκνυται OE ἀπηγγέλει RO ἀνηγγέλη E 6 *τῆς τόλμης] τόλμησ MSP θαυμάσας] θαυμάσασ δ᾽, θ ex δ corr. M 7 μηδὲ τῆς] μηδ᾽ R 8 χείρωσι O παρανομοτέροισ P ἐπεβάλλετο P[1]S[2] 9 θεοῦ] τοῦ θεοῦ MSP οὐ om. ROMLat δεδομένησ O δ᾽ MSP 10 τὰ] τὸ SE 11 φίλων, ν s. m. 2 O 13 παλακῖσιν R 14 ἐκ τῶν] ἐξ O τῶν E αὐτῷ] προθύμωσ αὐτῶ MSPLat 15 φυγῆς] αὐτῶ φυγῆσ MSPLat φυγῆσ αὐτῶ E 16 *δ᾽ MSP *σάδοκον P[2] ἀρχιερέασ MSPE 17 συναπαίρειν] συναπαίρειν αὐτῶ MSP 18 ὡς] ed. princ. ὅπωσ codd. ῥυσαμένου ROM 19 *διαγγέλλειν] διαστέλλειν RO 20 διακόνους παῖδας] ÷δύοπαῖδασ, ὑοπαῖδασ i. ras. 6 litt. m. 1, in marg. alia man. ÷ γρ διακόνουσ R *achiman* Lat σαδόκου P[2] 21 Ἔθις] ἔθὶσ M *saboc* (*b* ex *d* corr. uid.) cod. Ambr. *sadoc* cod. Wiss. Lat Γιτταῖος] γιτθαῖοσ RMSP *iettheus* Lat συνεξώρμησεν, ώ ex ό RP 22 τὴν] τὴν τοῦ SP

αὐτῷ δακρυόντων, ἀγγέλλεται καὶ ὁ Ἀχιτόφελος συνὼν τῷ Ἀψαλώμῳ
καὶ τὰ τούτου φρονῶν. ἐπέτεινε δ' αὐτῷ τὸ λυπηρὸν τοῦτ' ἀκου-
σθέν, καὶ τὸν θεὸν ἐπεκαλεῖτο δεόμενος ἀπαλλοτριῶσαι τὴν Ἀψα-
λώμου διάνοιαν πρὸς τὸν Ἀχιτόφελον. ἐδεδίει γάρ, μὴ τἀναντία
συμβουλεύων πείσειεν αὐτὸν ἀνὴρ ὢν φρενήρης καὶ συνιδεῖν τὸ
203 λυσιτελὲς ὀξύτατος. γενόμενος δ' ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπε-
σκόπει τὴν πόλιν καὶ μετὰ πολλῶν δακρύων ὡς ἂν βασιλείας ἐκ-
πεσὼν ηὔχετο τῷ θεῷ· συνήντησε δ' αὐτῷ φίλος ἀνὴρ καὶ βέβαιος
204 Χουσὶς ὄνομα. τοῦτον ὁρῶν τὴν ἐσθῆτα κατερρηγμένον καὶ τὴν
κεφαλὴν σποδοῦ πλήρη καὶ θρηνοῦντα τὴν μεταβολὴν παρηγορεῖ
καὶ παύσασθαι τῆς λύπης παρακαλεῖ καὶ τέλος ἱκέτευσεν ἀπελθόντα
πρὸς Ἀψάλωμον ὡς τὰ ἐκείνου φρονοῦντα τά τε ἀπόρρητα τῆς
διανοίας αὐτοῦ κατανοεῖν καὶ ταῖς Ἀχιτοφέλου συμβουλίαις ἀντι-
πράσσειν· οὐ γὰρ τοσοῦτον ὠφελήσειν αὐτῷ συνερχόμενον, ὅσον παρ'
ἐκείνῳ γενόμενον. καὶ ὁ μὲν πεισθεὶς τῷ Δαυίδῃ, καταλιπὼν αὐ-
τὸν ἧκεν εἰς Ἱεροσόλυμα· ἀφικνεῖται δ' εἰς αὐτὰ μετ' οὐ πολὺ
καὶ Ἀψάλωμος.
205 3. Ὀλίγον δὲ τῷ Δαυίδῃ προελθόντι Σιβᾶς ὁ τοῦ Μεμφιβόσθου
δοῦλος συνήντησεν, ὃν προνοησόμενον ἀπεστάλκει τῶν κτήσεων ἃς
δεδώρητο τῷ Ἰωνάθου τοῦ Σαούλου παιδὸς υἱῷ, μετὰ ζεύγους ὄνων
καταπεφορτισμένων τοῖς ἐπιτηδείοις, ἐξ ὧν ἐκέλευσε λαμβάνειν ὧν
206 αὐτός τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ δέοιντο. πυνθανομένου δέ, ποῦ κατα-

§ 202 = 2 Reg. XV 31.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 133.]

1 ὁ om. E *acitofel Lat συνὼν] σὺν ROM ἀβεσαλώμῳ M ἀβεσσαλώμωι SP ἀβεσσαλώμου E abessalon Lat 2 τοῦτ'] τοῦτο MSP 3 ἀβεσαλώμου M ἀβεσσαλώμου SP abessalon Lat 4 acitophel Lat τἀναντία συμβουλεύων] contra se ei dando consilia Lat 6 ὀξύτατα E γενόμενοσ δὲ| ἐπὶ S[1] γενόμενοσ··| δ' ἐπὶ S[2] 8 θεῷ] domino Lat *συνήντϊσε O 9 Χουσὶς] E χουσὶν ROMSP[1] χουσὶ P[2] chusis (aut cusis) Lat 10 πλήρησ M θρηνοῦντα] θρήνου RO παρηγόρει codd. 11 παρακαλεῖ] παρεκάλει MSP 12 Ἀψάλωμον] ἀβεσσαλώμου E τὸν ἀβεσάλωμον M τὸν ἀβεσσάλωμον SP abessalon Lat ὡς τὰ] ὡσ τάχα E ὡσ τάχα τὰ E ex corr. 13 *συμβουλίαισ, ισ i. ras. 2 S ἀντιπράττειν PE 14 ὠφελήσειν αὐτῷ συνερχόμενον] εἰσερχόμενον RO ὠφελήσειν αὐτὸν συνερχεμενον M 15 ἐκείνῳ] ἐκείνου RO 16 ἀφικνεῖτο RO δὲ MSPE αὐτὰ] αὐτὴν E μετ' οὐ] μετὰ M 17 ἀβεσσάλωμοσ MSPE abessalon Lat 18 προελθόντι] ed. pr. procedente Lat προσελθόντι codd. μεμφιβοσθοῦ E memphiuos Lat 20 τοῦ Σαούλου παιδὸς om. Lat παιδὸς] παιδ[ὶ]οσ O υἱῷ om. RO *ζεύγου M ζεύγνουσ P 21 καταπεφορτημένων MSP[1] 22 πυνθανομένῳ SP πυνθανομένων M

λέλοιπε τὸν Μεμφίβοσθον, ἐν Ἱεροσολύμοις ἔλεγε προσδοκῶντα
χειροτονηθήσεσθαι βασιλέα διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ταραχὴν εἰς μνή-
μην ὧν εὐηργέτησεν αὐτοὺς Σαοῦλος. ἀγανακτήσας δ᾽ ἐπὶ τούτῳ
πάνθ᾽ ὅσα τῷ Μεμφιβόσθῳ παρεχώρησε Σιβᾷ χαρίζεται· πολὺ γὰρ
δικαιότερον αὐτὸν ἐκείνου ταῦτ᾽ ἔχειν ἐπέγνωκε· καὶ ὁ μὲν Σιβᾶς
περιχαρὴς ἦν.

4. Δαυίδῃ δὲ γενομένῳ κατὰ Χώρανον τόπον οὕτως καλούμενον 207
ἐπέρχεται τοῦ Σαούλου συγγενὴς Σαμούις μὲν ὄνομα υἱὸς δὲ Γηρᾶ,
καὶ λίθοις τε ἔβαλλεν αὐτὸν καὶ ἐκακηγόρει. περιστάντων δὲ τῶν
φίλων καὶ σκεπόντων ἔτι μᾶλλον ὁ Σαμούις βλασφημῶν διετέλει,
μιαιφόνον καὶ πολλῶν ἀρχηγὸν κακῶν ἀποκαλῶν. ἐκέλευε δὲ καὶ 208
τῆς γῆς ὡς ἐναγῆ καὶ ἐπάρατον ἐξιέναι, καὶ τῷ θεῷ χάριν ὡμο-
λόγει τῆς βασιλείας αὐτὸν ἀφελομένῳ καὶ διὰ παιδὸς ἰδίου τὴν
ὑπὲρ ὧν ἥμαρτεν εἰς τὸν αὑτοῦ δεσπότην δίκην αὐτὸν εἰσπραξα-
μένῳ. πάντων δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν ἠρεθισμένων ὑπ᾽ ὀργῆς καὶ μάλιστα
Ἀβεσσαίου διαχρήσασθαι βουλομένου τὸν Σαμούιν Δαυίδης αὐτὸν
τῆς ὀργῆς ἐπέσχε, „μὴ τοῖς παροῦσι κακοῖς ἑτέραν προσεξεργασώ- 209
μεθα, φησί, καινοτέραν ἀφορμήν· οὐ γὰρ δὴ τοῦ προσλυσσῶντός
μοι τούτου κυνὸς αἰδώς τις ἢ φροντὶς ὑπέρχεται, τῷ θεῷ δὲ εἴκω,
δι᾽ ὃν οὗτος ἐφ᾽ ἡμᾶς ἀπενοήθη. θαυμαστὸν δ᾽ οὐδὲν ὑπὸ τούτου
με ταῦτα πάσχειν, ὅπου γε καὶ παιδὸς ἀσεβοῦς πεπείραμαι. ἀλλ᾽
ἔσται τις οἶκτος ἡμῖν ἐκ θεοῦ καὶ κρατήσομεν τῶν ἐχθρῶν τούτου
θελήσαντος.“ ἤνυεν οὖν τὴν ὁδὸν οὐ φροντίζων τοῦ Σαμούι παρὰ 210

§ 206 = 2 Reg. XVI 3.

ROMSPELat Zonaras II p. 133.

1 μεμφιβοσθὸν E *memphiuos* Lat 2 ὑπερχούσαν M 3 εὐεργέτησεν MS¹P 4 μεμφιβοσθῶ E *memphiuos* Lat *χαρίζεσθαι (ται *suprascr.*) M 5 αὐτὸν om. P et Cocceji ἔχειν] ἔχειν αὐτὸν M 7 Χώρανον] χώραν ὃν RO χώραμον M βαουρὶ P *choran* Lat οὕτω MSP οὕτω καλούμενον τόπον tr. M 8 Σαμούις μὲν ὄνομα] σεμεΐ (σεμεεὶ P²) μὲν ὄνομα SP σουμᾶ σεμεΐ M σεμεεὶ ὄνομα E *nomine sumas* Lat Γηρᾶ] *gerae* Lat 9 ἔβαλεν M 10 καὶ σκεπόντων om. Lat σκεπτόντων P¹ Σαμούις] σουμᾶσ M σεμεΐασ S σεμεεὶ·· (εἰ ex corr. eras. οσ) P, om. Lat 11 ἐκέλευσε O 12 ἐξεῖναι ROM καὶ τῷ — 13 ὡμολόγει] *deo gratias referendo* Lat χάριν] χάριν ἔχειν MSP 13 ὁμολογεῖν RO et ut uid. Lat αὐτὸν] αὐτοῦ αὐτὸν SP 14 ὑπὲρ] ὑπερβολὴν RO εἰσ τὸν, ισ i. ras., τὸν inser. m. 1 O αὑτοῦ codd. αὐτὸν] αὐτῷ M, om. P 16 Ἀβεσσαίου] ἀβισσαίου M ἀβισαίου SP ἀβεσαίου E *abessa* Lat *Σαμούϊν] ϊν i. ras. R σουμᾶν MSP *suman* Lat αὐτὸν] καὶ αὐτὸν O 17 προσεργασώμεθα O 19 αἰδῶ (αἰ i. ras. R) RO ἐπέρχεται RO 20 ὃν] ὃν ὃ i. ras. O ὧν MS¹P οὕτωσ RO 21 ἀλλὰ MSP 22 τις] τισ ἴσωσ MSPELat ἐκ] ἐκ τοῦ MSPE κρατήσω μὲν M 23 ἤνυεν] ἤνυε δ᾽ M Σαμούϊ] ϊ ex η corr. R σουμᾶ (ου ex ω corr. m. 2 P) SP θυμοῦ M *sumas* Lat

τὸ ἕτερον μέρος τοῦ ὄρους διατρέχοντος καὶ πολλὰ κακηγοροῦντος·
παραγενόμενος δ᾽ ἐπὶ τὸν Ἰόρδανον ἀνελάμβανε τοὺς ἰδίους ἐνταῦθα
κεκοπωμένους.
211 5. Ἀψαλώμου δὲ καὶ Ἀχιτοφέλου τοῦ συμβούλου παραγενομένων
εἰς Ἱεροσόλυμα σὺν ἅπαντι τῷ λαῷ, καὶ ὁ Δαυίδου φίλος ἧκε πρὸς
αὐτοὺς καὶ προσκυνήσας αὐτὸν συνηύχετο τὴν βασιλείαν εἰς αἰῶνα
καὶ τὸν πάντα παραμεῖναι χρόνον. φήσαντος δ᾽ ἐκείνου πρὸς αὐ-
τόν, τί δήποτε φίλος ἐν τοῖς μάλιστα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγενημέ-
νος καὶ πρὸς ἅπαντα πιστὸς εἶναι δόξας οὐ σὺν αὐτῷ νῦν ἐστιν,
ἀλλὰ καταλιπὼν ἐκεῖνον μεταβαίη πρὸς αὐτόν, δεξιῶς ἀποκρίνεται
212 καὶ σωφρόνως· εἶπε γὰρ ἕπεσθαι δεῖν αὐτὸν τῷ θεῷ καὶ τῷ παντὶ
πλήθει. τούτων οὖν μετὰ σοῦ, ὦ δέσποτα, γεγενημένων εἰκότως
ἕπομαι κἀγώ· τὴν γὰρ βασιλείαν ἔλαβες παρὰ τοῦ θεοῦ. τὴν
αὐτὴν μέντοι γε πίστιν καὶ εὔνοιαν ἐνδείξομαι πιστευόμενος εἶναι
φίλος, ἣν οἶσθά με τῷ πατρί σου παρεσχημένον. ἀγανακτεῖν δ᾽
οὐδὲν προσῆκε τοῖς παροῦσιν· οὐ γὰρ εἰς ἄλλην οἰκίαν ἡ βασιλεία
213 μεταβέβηκε, μεμένηκε δ᾽ ἐπὶ τῆς αὐτῆς υἱοῦ παραλαβόντος.“ ταῦτα
λέγων ἔπειθεν· ὕποπτον γὰρ αὐτὸν εἶχε. καὶ καλέσας τὸν Ἀχιτό-
φελον συνεβουλεύετο αὐτῷ τί δεῖ ποιεῖν· ὁ δὲ παρῄνεσε ταῖς τοῦ
πατρὸς αὐτὸν παλλακαῖς συνελθεῖν· ἐκ τούτου γὰρ εἴσεσθαι τὸν
λαὸν ἔλεγε πιστεύσαντα, ὡς ἀδιάλλακτά σοι τὰ πρὸς αὐτόν ἐστι,
καὶ μετὰ πολλῆς συστρατεύσεσθαι προθυμίας ἐπὶ τὸν πατέρα·
μέχρι δεῦρο γὰρ φανερὰν ἔχθραν ἀναλαμβάνειν δεδιέναι προσδο-
214 κῶντας ὑμᾶς ὁμονοήσειν. πεισθεὶς δὲ τῇ συμβουλίᾳ κελεύει σκηνὴν
αὐτῷ πῆξαι τοὺς οἰκέτας ἐπὶ τοῦ βασιλείου τοῦ πλήθους ὁρῶν-

§ 210 = 2 Reg. XVI 13.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 133 sq.

1 πολλὰ om. M 2 παραγϊνόμενοσ O *δ᾽ s. m. 1 P *ἰορδάνην SP *iordanen* Lat 4 ἀβεσαλώμου M ἀβεσσαλώμου SPE *abessalon* Lat τοῦ συμβούλου om. O παραγενομένου ME 5 ὁ Δαυίδου φίλος] δαυΐδου φίλοσ M ὁ χουσὶσ E *amicus dauid chusis* Lat 7 τὸν πάντα παραμεῖναι] τὸν ἅπαντα παραμεῖναι S τὸν ἅπαντα μεῖναι P αὐτὸν παρεῖναι πάντα M 8 ἐν τοῖς s. M 9 καὶ om. M νῦν ἐστιν] σύνεστιν O 10 *μεταβαίει M 11 αὐτὸν suspectum *τῷ παντὶ] παντὶ O 12 ὦ om. MSP 14 καὶ s. m. rec. M πιστευόμενος εἶναι φίλος om. Lat 15 ἣν] ἣν οὐκ M 16 προσῆκεν S^1P^1 προσήκειν M παροῦσι R 17 δὲ MSP τῆσ αὐτῆσ ex τοῖσ αὐτοῖσ corr. R 20 αὐτὸν] αὐτοῦ OMSPE et ut uid. Lat *γὰρ εἴσεσθαι] παρήσεσθαι M 22 συστρατεύσεσθαι] συνστρατεύσεσθαι ed. pr. συστρατεύσασθαι ROSP συνστρατεύσασθαι M 23 γὰρ δεῦρο tr. M 24 ὁμονοῆσαι RO *κελεύει om. RO 25 αὐτῶ codd. E ἐπὶ τοῦ βασιλεlου] *in solario regio* Lat τοῦ πλήθους ὁρῶντος καὶ παρελθὼν] *et uidente populo accedens* Lat

τος, καὶ παρελθὼν συνέρχεται ταῖς τοῦ πατρὸς παλλακαῖς. ταῦτα δ᾽ ἐγένετο κατὰ τὴν Νάθα προφητείαν, ἣν τῷ Δαυίδῃ σημαίνων τὴν ἐκ τοῦ παιδὸς ἐσομένην ἐπίθεσιν προεφήτευσε.

6. Ποιήσας δ᾽ Ἀψάλωμος τὰ παραινεθέντα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ 215 Ἀχιτοφέλου δεύτερον αὐτὸν ἠξίου συμβουλεύειν περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τὸν πατέρα. μυρίους δ᾽ αὐτὸν ἐπιλέκτους αἰτήσαντος ἐκείνου καὶ τόν τε πατέρα κτενεῖν αὐτοῦ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ζωοὺς ἀνάξειν ὑποσχομένου καὶ βεβαίαν τότε τὴν βασιλείαν ἔσεσθαι φήσαντος Δαυίδου μηκέτι ζῶντος, ἀρεσθεὶς τῇ γνώμῃ μετακαλεῖται 216 καὶ τὸν Χουσὶν |τὸν Δαυίδου ἀρχίφιλον· οὕτως γὰρ αὐτὸν ἐκεῖνος ἐκάλει· καὶ τὴν Ἀχιτοφέλου γνώμην αὐτῷ δηλώσας, τί καὶ αὐτῷ δοκεῖ περὶ αὐτῆς ἐπυνθάνετο. συνιδὼν δ᾽, ὅτι γενομένων ὧν Ἀχιτόφελος συνεβούλευσε κινδυνεύσει Δαυίδης συλληφθεὶς ἀποθανεῖν, γνώμην εἰσφέρειν ἐναντίαν ἐπειρᾶτο· „οὐ γὰρ ἀγνοεῖς εἶπεν, ὦ 217 βασιλεῦ, τὴν τοῦ πατρὸς καὶ τὴν τῶν συνόντων αὐτῷ ἀνδρείαν, ὅτι καὶ πολλοὺς πολέμους πεπολέμηκε καὶ πάντοτε κρατῶν τῶν ἐχθρῶν ἀπήλλακται. νῦν δὲ εἰκὸς αὐτὸν ἐπὶ στρατοπέδου μένειν· στρατηγῆσαι γὰρ ἱκανώτατος καὶ προϊδεῖν ἀπάτην ἐπερχομένων πολεμίων· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἑσπέραν ἀπολιπὼν τοὺς ἰδίους ἢ εἴς τινα 218 τῶν αὐλώνων ἑαυτὸν ἀποκρύψει ἢ πρὸς πέτρᾳ τινὶ λοχήσει· συμβαλόντων δὲ τῶν ἡμετέρων οἱ μὲν ἐκείνου πρὸς μικρὸν ὑποχωρήσουσιν, αὐτοὶ δὲ θαρσήσαντες ὡς τοῦ βασιλέως αὐτοῖς ἐγγὺς ὄντος ἀντι-

§ 214 = 2 Reg. XVI 22.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 134.

1 παλλακίσι E 2 *Νάθα] νάθαν SPLat 4 ἀβεσάλωμοσ MS^1 ἀβεσσάλωμοσ PS^2 *abessalon* Lat 5 συμβουλεύειν ἠξίου tr. MSPE 7 τε om. ME κτενεῖν] coni. κτείνειν codd. αὐτοῦ] ἑαυτοῦ S ζώους OE σώους RMSP *incolumes* Lat 8 ἀνάξειν] ἀνασχεῖν M ἕξειν, ἕ i. ras. E ὑπισχνουμένου E βέβαιον M 10 *καὶ om. MSP χουσὶ S^2P^2E *chusi* Lat ἀρχίφιλον] φίλον SP *amicum antiquum* Lat 11 αχιτ$\overset{ο}{ω}$φέλου M 12 συνιδὼν δ᾽] ὁ δὲ συνιδὼν E *ille uero cognoscens* Lat γινομένων ROSP γινομένησ E ὧν] ὢν P 13 συνεβούλευε O κινδυνεύει ROE 14 ἐναντίαν ἐπειρᾶτο γνώμην εἰσφέρειν tr. MSP 15 συνόντων αὐτῷ] αὐτῶ συνόντων E σὺν αὐτῶ νῦν ὄντων MSP *ἀνδρείαν, α ex ω corr. S ἀνδρίαν P^2 17 ἐχθρῶν] πολεμίων MSP αὐτὸν] αὐτὸσ M 18 στρατηγῆσαι — ἱκανώτατος] *est enim sicut nosti bellis idoneus* Lat ἱκανώτατον ROM προειδεῖν M ἐπερχομένων] ἐρχομένων RO 19 κατὰ] καὶ κατὰ RO ἢ εἴς] γονεῖσ M^1 λόχον εἰσ M^2 20 αὐλώνων] αὐλώνων ὧν M^1 ἑαυτὸν] αὐτὸν $M^2S^2P^2$ αὐτὸν $M^1S^1P^1$ ἀποκρύψει‖ finit fol. 201, excidit insequens usque ad p. 140, 5 (§ 229) μεγαλοφρόνως‖ R 21 ὑποχωρήσουσι MS^2P^2 22 αὐτοὶ δὲ θαρσήσαντες] θαρσήσαντεσ δ᾽ SP et ut uid. Lat θαρρήσαντεσ δ᾽, ρη ex ση, ε ex ο corr. M αὖθις δὲ θαρσήσαντες coni.

στήσονται, καὶ μεταξὺ τούτων μαχομένων ὁ πατὴρ ἐπιφανεὶς ἐξαί-
φνης τοῖς μὲν εὐψυχίαν πρὸς τοὺς κινδύνους παρασκευάσει τοὺς δὲ
219 σοὺς καταπλήξεται. παράθου δὴ τοίνυν καὶ τὴν ἐμὴν συμβουλίαν
τῷ λογισμῷ καὶ ταῦτ᾽ ἐπιγνοὺς ἄριστα τὴν μὲν Ἀχιτοφέλου γνώ-
μην παραίτησαι, πέμψας δ᾽ εἰς πᾶσαν τὴν χώραν τῶν Ἑβραίων
παράγγειλον αὐτοῖς τὴν ἐπὶ τὸν πατέρα σου στρατείαν, καὶ παρα-
λαβὼν αὐτὸς τὴν δύναμιν τοῦ πολέμου γίνου στρατηγὸς καὶ μὴ πι-
220 στεύσῃς τοῦτον ἑτέρῳ. νικήσειν γὰρ προσδόκα ῥᾳδίως αὐτόν, ἂν
ἐν φανερῷ καταλάβῃς ὄντα μετ᾽ ὀλίγων αὐτὸς πολλὰς ἔχων μυριά-
δας βουλομένων τὴν περὶ σὲ σπουδὴν ἐπιδείξασθαι καὶ προθυμίαν.
ἂν δ᾽ ὁ πατὴρ αὐτὸν εἰς πολιορκίαν περικλείσῃ, μηχανήμασι καὶ
221 ὀρύγμασιν ὑπονόμοις καθαιρήσομεν ἐκείνην τὴν πόλιν.“ ταῦτ᾽
εἰπὼν εὐδοκίμησε μᾶλλον Ἀχιτοφέλου· τῆς γὰρ ἐκείνου γνώμης ἡ
τούτου προεκρίθη παρ᾽ Ἀψαλώμου. θεὸς μέντοι γε ἦν ὁ τούτου τῇ
διανοίᾳ τὴν τοῦ Χουσὶ συμβουλίαν συστήσας ἀμείνω εἶναι δοκεῖν.
222 7. Σπεύσας δὲ πρὸς τοὺς ἀρχιερέας Σάδωκον καὶ Ἀβιάθαρον
καὶ τήν τε Ἀχιτοφέλου γνώμην ἐξειπὼν αὐτοῖς καὶ τὴν ἑαυτοῦ καὶ
ὅτι δέδοκται τὰ ὑπ᾽ αὐτοῦ παραινεθέντα πράττειν, ἐκέλευσε μηνύειν
πέμψαντας Δαυίδῃ καὶ φανερὰ ποιεῖν τὰ συμβεβουλευμένα καὶ
προσπαρακελεύσασθαι ταχέως διαβῆναι τὸν Ἰόρδανον, μὴ μεταγνοὺς
ὁ παῖς αὐτοῦ διώκειν ὁρμήσῃ καὶ πρὶν ἐν ἀσφαλείᾳ γένηται φθά-
223 σας καταλάβῃ. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἐξεπίτηδες τοὺς υἱοὺς ἔξω τῆς
πόλεως κεκρυμμένους εἶχον, ὅπως διακομίσωσι πρὸς τὸν Δαυίδην
τὰ πραττόμενα· πέμψαντες οὖν πιστὴν θεραπαινίδα πρὸς αὐτοὺς
φέρουσαν τὰ βεβουλευμένα ὑπὸ τοῦ Ἀψαλώμου προσέταξαν μετὰ

§ 218 = 2 Reg. XVII 9.

OMSPELatZonaras II p. 134.

1 ἐξαίφνῖσ M 3 συμβουλεῖαν, εἰ ex ι corr. M 4 ταῦτα P *acitophel* Lat 6 *ἐπὶ τὸν — 7 αὐτὸσ τὴν om. M 7 *γίνου] γενοῦ ex γίνου corr. S 8 *προσδόκα, όκ i. ras. P 9 *μυριάδας] μυριάδων primum scripserat M 10 σὲ] spat. uacuum 2—3 litt. M 11 αὐτὸν O¹MS¹P¹ περικλείσῃ] ἐπικλείσῃ, εἰ ex ῃ corr. O 12 ὀρύγμασι SP, spurium iudicat Ernesti, cf. VI 136 ὑπονόμοις] καὶ ὑπονόμοισ (κ ex ν corr. S) SP καθηρήσομεν M ταῦτα E 13 *εὐδοκίμησεν O¹ εὐδοκιμήσασ M ἀχιτοφέλω O 14 Ἀψαλώμου] ἀβεσαλώμω M ἀβεσσαλώμωι SP *abessalon* Lat τῇ τούτου tr. MSP 15 χουσῆ M συμβουλίαν συστήσας] συμβουλῆ στήσασ M ἀμείνονα MSP 16 *σπεύσας] *festinauit cusis* Lat *σάδοκον P² 17 καὶ τήν τε] τήν τε MSP *acitophel* Lat 18 τὰ] ταῦτ᾽ M ἐκέλευε OE 19 πέμψασ M συμβουλευμένα M καὶ παρακελεύσασθαι E 20 ἰορδάνην MSPELat 23 ὅπως — 24 πραττόμενα om. ELat 25 τοῦ om. MSP ἀβεσαλώμου M ἀβεσσαλώμου SP *abessalon* Lat *προσέταξε O

σπουδῆς ταῦτα Δαυίδῃ σημαίνειν. οἱ δ᾽ οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς καὶ 224
μέλλησιν ὑπερέθεντο, λαβόντες δὲ τὰς τῶν πατέρων ἐντολὰς εὐσε-
βεῖς ἅμα καὶ πιστοὶ γίνονται διάκονοι· καὶ τῆς ὑπηρεσίας τὸ
τάχος καὶ τὴν ὀξύτητα κρίναντες ἄριστα εἶναι ἠπείγοντο συμβαλεῖν
Δαυίδῃ. γενομένους δ᾽ αὐτοὺς ἀπὸ σταδίων τῆς πόλεως δύο θε- 225
ῶνταί τινες ἱππεῖς καὶ διαβάλλουσι πρὸς τὸν Ἀψάλωμον· ὁ δ᾽
εὐθὺς ἔπεμψε τοὺς συλληψομένους. νοήσαντες δὲ τοῦτο οἱ τῶν
ἀρχιερέων παῖδες ἐκτραπέντες τῆς ὁδοῦ παραχρῆμα εἰς κώμην τινὰ
τῶν Ἱεροσολύμων οὐκ ἄπωθεν αὐτοὺς ἔδωκαν, Βοκχόρης ἦν ὄνομα
τῇ πόλει, καὶ γυναικὸς ἐδεήθησάν τινος κρύψαι καὶ παρασχεῖν αὐ-
τοῖς τὴν ἀσφάλειαν. ἡ δὲ καθιμήσασα τοὺς νεανίσκους εἰς φρέαρ 226
καὶ πλάκας ἄνωθεν ἐρίων ἐπιβαλοῦσα, ὡς ἧκον οἱ διώκοντες αὐ-
τοὺς καὶ περὶ αὐτῶν ἀνέκριναν εἰ θεάσαιτο, ἰδεῖν οὐκ ἠρνήσατο,
πιόντας γὰρ παρ᾽ αὐτῇ πάλιν ἀπελθεῖν, εἰ μέντοι γε συντόνως
διώξουσι καταλήψεσθαι προύλεγεν. ὡς δ᾽ ἐπὶ πολὺ διώξαντες οὐ
κατέλαβον, ἀνέστρεψαν εἰς τοὐπίσω. θεασαμένη δ᾽ αὐτοὺς ἀνα- 227
ζεύξαντας ἡ γυνὴ καὶ μηδένα φόβον τοῖς νεανίσκοις ἀπ᾽ αὐτῶν
ἔτι συλλήψεως εἶναι, ἀνιμήσασα τὴν προκειμένην ὁδὸν ἀνύειν παρε-
κελεύσατο· καὶ πολλῇ σπουδῇ καὶ τάχει χρησάμενοι περὶ τὴν ὁδοι-
πορίαν ἧκον πρὸς Δαυίδην καὶ πάντ᾽ ἀκριβῶς ἐδήλωσαν τὰ
παρ᾽ Ἀψαλώμου βεβουλευμένα. ὁ δὲ διαβῆναι τὸν Ἰόρδανον τοὺς
μεθ᾽ ἑαυτοῦ προσέταξεν ἤδη νυκτὸς οὔσης καὶ μηδὲν ὀκνεῖν δι᾽
αὐτήν.
8. Ἀχιτόφελος δὲ τῆς γνώμης αὐτοῦ παρευδοκιμηθείσης ἐπι- 228
βὰς τοῦ κτήνους ἐξώρμησεν εἰς Γελμὼν τὴν πατρίδα· καὶ συγ-

§ 224 = 2 Reg. XVII 17.

OMSPELatZonaras II p. 134 sq.

4 ἄριστον MSP ἠπίγοντο O συμβαλεῖν] συμβάλλειν O συμμαχεῖν E 5 αὐτοὺς] ὡσ E *ἀπὸ σταδίων] ἀποσταδίοισ O 6 *διαβάλλουσι] διαβάλλονται O τὸν om. E ἀβεσάλωμον M ἀβεσσάλωμον SPE *abessalon* Lat 9 τῶν ἱεροσολυμιτῶν M ἄποθεν OP² αὐτοὺσ O ἑαυτοὺσ MSP Βοκχόρης] ό ex corr. O βοκχούρησ MSP *bachor* Lat 10 πόλει] κώμῃ MSP *καὶ γυναικὸς] γυναικὸσ δ᾽ MSP 12 *πλάκας — ἐρίων] *pellibus* Lat *ἐρίων] ἠρίων O 13 ἀνέκρινον MSP *οὐκ] μὲν οὐκ SPLat 14 πιόντας] *sumpsisse potum* Lat ἀπιόντασ M μείναντασ SP ἰόντασ E συντόμωσ MSP 15 διώξουσι] διέξουσι M¹ προέλεγεν SP προσέλεγεν O οὐκ ἀπέλαβον E 16 εἰς τοὐπίσω] ὀπίσω OM 19 καὶ τάχει] O et ut uid. E κατὰ χεῖρα MSP περὶ om. O 20 πάντα MSP ἐδήλωσαν] ἐδήλωσαν αὐτῷ MSPELat 21 παρ᾽ ἀβεσαλώμῳ M παρὰ ἀβεσσαλώμου, ἀ inser. S παρὰ ἀβεσσαλώμωι P *abessalon* Lat *Ἰόρδανον] ἰορδάνην PLat 22 τοῖσ μετ᾽ αὐτοῦ E 25 Γελμὼν] γάλην· E γελμωγάλην M γελμὼν γαλὶν (ὶ in ῆ corr. P) SP *galin* Lat συγκαλέσας] καλέσασ O *conuocatis* Lat

καλέσας τοὺς οἰκείους ἅπαντας ἃ συνεβούλευσεν Ἀψαλώμῳ ταῦτ' αὐτοῖς διεξῆλθε, καὶ ὡς οὐ πεισθεὶς φανερός ἐστιν οὐκ εἰς μακρὰν ἀπολούμενος· Δαυίδην δὲ κρατήσειν ἔλεγεν [καὶ] ἐπανήξειν ἐπὶ
229 τὴν βασιλείαν. ἄμεινον οὖν ἔφησεν εἶναι τοῦ ζῆν αὐτὸν ἐξαγαγεῖν ἐλευθέρως καὶ μεγαλοφρόνως ἢ παρασχεῖν αὑτὸν εἰς κόλασιν Δαυίδῃ, καθ' οὗ πάντα συνέπραττεν Ἀψαλώμῳ. ταῦτα διαλεχθεὶς καὶ παρελθὼν εἰς τὸ μυχαίτατον τῆς οἰκίας ἀνήρτησεν ἑαυτόν. καὶ τὸν μὲν Ἀχιτόφελον τοιούτου θανάτου δικαστὴν αὑτῷ γενόμε-
230 νον καθελόντες ἐκ τῆς ἀγχόνης ἐκήδευσαν οἱ προσήκοντες. ὁ δὲ Δαυίδης διαβὰς τὸν Ἰόρδανον, καθὼς προειρήκαμεν, εἰς Παρεμβολὰς καλλίστην καὶ ὀχυρωτάτην πόλιν παραγίνεται· δέχονται δὲ αὐτὸν ἀσμενέστατα πάντες οἱ πρῶτοι τῆς χώρας κατά τε αἰδῶ τῆς τότε φυγῆς καὶ κατὰ τιμὴν τῆς προτέρας εὐπραγίας. ἦσαν δὲ οὗτοι Βερζελαῖος ὁ Γαλαδίτης καὶ Σειφὰρ ὁ τῆς Ἀμμανίτιδος δυνάστης
231 καὶ Μάχειρος ὁ τῆς Γαλαδίτιδος χώρας πρῶτος. οὗτοι πᾶσαν αὐτῷ καὶ τοῖς ἐκείνου τῶν ἐπιτηδείων ἐκτένειαν παρέσχον, ὡς μήτε κλίνας ἐπιλιπεῖν ἐστρωμένας μήτε ἄρτους καὶ οἶνον, ἀλλὰ καὶ θυμάτων ἀφθονίαν χορηγῆσαι καὶ τῶν εἰς ἀνάπαυσιν ἤδη κεκοπωμένοις καὶ τροφὴν χρησίμων εὐπορίαν διαρκῆ παρασχεῖν.
232 X. 1. Καὶ οἱ μὲν ἐν τούτοις ἦσαν· Ἀψάλωμος δ' ἀθροίσας μεγάλην στρατιὰν τῶν Ἑβραίων ἐπὶ τὸν πατέρα καὶ διαβὰς τὸν Ἰόρδανον ποταμὸν οὐ πόρρω κατέζευξε τῶν Παρεμβολῶν ἐν τῇ Γαλαδιτῶν χώρᾳ, καταστήσας στρατηγὸν πάσης τῆς δυνάμεως Ἀμα-

§ 228 = 2 Reg. XVII 23; § 230 = 2 Reg. XVII 27; § 232 = 2 Reg. XVII 24.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 135.

1 πάντασ SP ἀβεσαλώμω M ἀβεσσαλώμωι SP *abessalon* Lat 3 κρατήσειν] κρατήσειν μέλλειν MSP κρατήσαντ' coni. ἔλεγεν] ἔλεγε M ἔλλεγε· P, ἔλεγε· i. marg. suppl. m. 1 S καὶ om. O 4 αὐτὸν OMS¹P¹ 5 ‖ἢ παρασχεῖν incip. fol. 203 R αὐτὸν ROMS¹P¹ 6 καθ' οὗ] καθόλου M ἀβεσαλώμω M ἀβεσσαλώμωι SP *abessalon* Lat 7 *μοιχαίτατον RO *τῆς] εἰσ τῆσ M *ἑαυτὸν] αὐτὸν MP¹ αὑτὸν SP² 8 αὐτῷ RMP¹ 10 ἰορδάνην SPLat 11 ὀχυροτάτην RMS¹ δ' MSPE 12 τότε] πρώτησ τότε SP 13 δ' MSP 14 βερζέλεοσ RO *berzelleus* Lat γαλααδίτησ MSP σιφὰρ MSP *siphas* Lat ἀμμανίτιδος] σαμαρείτιδοσ RO 15 μάχηροσ RO *machir* Lat γαλααδίτιδοσ M 16 αὐτῷ καὶ] αὐτὸν RO ἐκτένειαν] εὐθηνίαν SP *copiam* Lat παρέσχον, ο ex ε corr. S 17 ἐπιλειπειν M 18 ἤδη] ἅμα MSP 20 i. marg. ι' O X Lat οἱ] ὁ O ἦσαν] ἦσαν (ν s. m. rec.) O ἀβεσάλωμοσ M ἀβεσσάλωμοσ SP *abessalon* Lat δὲ MSPE 21 ἐπὶ] ἦγεν ἐπὶ SPE 22 *Ἰόρδανον] ἰορδάνην SPLat *καταζεῦξαι RO 23 γαλααδιτῶν MSP *καταστήσασ, ή ex ά corr. P Ἀμασᾶν] ἀβασᾶν O ἀβεσσάν ME ἀμεσσὰν SP *ammessam* Lat

σᾶν εἰς τὴν Ἰωάβου τάξιν τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ· πατρὸς μὲν γὰρ
ἦν Ἰεθράου μητρὸς δὲ Ἀβιγαίας, αὕτη δὲ καὶ Σουρία ἡ Ἰωάβου
μήτηρ ἀδελφαὶ ἦσαν Δαυίδου. ὡς δ' ἐξαριθμήσας τοὺς σὺν αὐτῷ 233
Δαυίδης περὶ τετρακισχιλίους εὗρεν ὄντας, οὐκ ἔγνω μένειν, πότ'
ἐπ' αὐτὸν Ἀψάλωμος ἔλθῃ, προσθεὶς δὲ τοῖς οὖσι χιλιάρχους
καὶ ἑκατοντάρχους καὶ διελὼν εἰς τρία μέρη τὸ μὲν τῷ στρατηγῷ
παρέδωκεν Ἰωάβῳ, τὸ δὲ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἀβεσσαίῳ, τὴν δὲ τρί-
την μοῖραν ἐνεχείρισεν Ἐσθαίῳ συνήθει μὲν ὄντι καὶ φίλῳ ἐκ δὲ
τῆς Γιττῶν πόλεως ὑπάρχοντι. βουλόμενον δὲ συνεκστρατεύειν αὐ- 234
τὸν οὐκ εἴασαν οἱ φίλοι γνώμῃ κατασχόντες σοφωτάτῃ· νικηθέντες
μὲν γὰρ σὺν αὐτῷ πᾶσαν ἀποβαλεῖν ἐλπίδα χρηστὴν ἔφασκον, ἂν
δὲ ἡττηθέντες ἑνὶ μέρει τῆς δυνάμεως τῷ λοιπῷ πρὸς αὐτὸν φύ-
γωσιν ἀμείνονα παρασκευάσειν αὐτὸν ἰσχύν· ὑπονοήσειν δὲ καὶ
τοὺς πολεμίους εἰκός ἐστιν ἄλλο μετ' αὐτοῦ στράτευμα εἶναι.
πεισθεὶς δὲ τῇ συμβουλίᾳ ταύτῃ μένειν μὲν αὐτὸς ἐν ταῖς Παρεμ- 235
βολαῖς ἔκρινεν, ἐκπέμπων δὲ τοὺς φίλους καὶ τοὺς στρατηγοὺς ἐπὶ
τὸν πόλεμον παρεκάλει προθυμίαν ἐναποδείξασθαι καὶ πίστιν καὶ
μνήμην, εἴ τινος τῶν μετρίως ἐχόντων παρ' αὐτοῦ ἔτυχον· φείσασ-
θαι δὲ καὶ τοῦ παιδὸς Ἀψαλώμου κρατήσαντας ἠντιβόλει, μὴ κα-
κὸν αὐτὸν ἐργάσηταί τι τελευτήσαντος αὐτοῦ. καὶ ὁ μὲν νίκην αὐ-
τοῖς ἐπευξάμενος ἐκπέμπει τὴν στρατιάν.

2. Ἰωάβου δὲ παρατάξαντος τὴν δύναμιν ἀντικρὺ τῶν πολεμίων 236
ἐν πεδίῳ μεγάλῳ ἐξόπισθεν περιβεβλημένῳ δρυμὸν ἀντεξάγει τὴν

§ 233 = 2 Reg. XVIII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 135.

2 Ἰεθράου] ἰεθάρσου MSP *getheo* Lat ἀβιγέας RO *abigea* Lat Σουρία] σαρουΐα MSPLat 3 ἀδελφὲ O 4 *περὶ] καὶ περὶ O πότ'] μήποτ' SP *quando* Lat 5 αὐτὸν] αὐτὸν εἰ M ἀβεσάλωμοσ M ἀβεσσάλωμοσ SP *abessalon* Lat 6 μέρη] μέρη τὴν στρατιὰν (στρατείαν S) MSPELatZon *τὸ] τῶ, ῶ ex ὸ corr. R 7 ἀβεσαίω E *abiseo* Lat 8 ἐνεχείρησεν R¹OMP¹ *Ἐσθαίῳ] ἐσθάω RO *estheo* Lat Ἐθαίῳ Dindorf 9 Γιττῶν] *geth* Lat *βουλόμενοσ O *αὐτῶ RO 11 *σὺν om. RO, unde coni. νικηθέντος μὲν γὰρ αὐτοῦ 13 ἀμείνωνα O ἀμείνω E παρασκευάσειν] Hudson παρασκευάζειν codd. E *δὲ] τὲ O 15 πεισθεὶς] E ἡσθεὶσ codd. *libenter accipiens* Lat συμβουλεία M αὐτὸν M 17 πιστην M 18 εἴ τινος — ἔτυχον om. Lat τῶν om. M 19 ἀβεσαλώμου M ἀβεσσαλώμου SPE *abessalon* Lat 20 αὐτὸν] αὐτὸν M¹SP¹ αὐτῶ RO νίκην iterat O αὐτοῖσ, ῖ ex ὺ R 21 στρατιάν, ι ex ει corr. SP 22 ἄντικρυσ R ἀντικρὺ] ἀντικρὺ τῇ δυνάμει, τῇ δυνάμει ex τὴν δύναμιν corr. m. 2 M 23 πεδίῳ μεγάλῳ] τῶ πεδίω τῶ μεγάλω MSP ἐξόπισθεν περιβεβλημένῳ δρυμὸν] (*ioab*) — *habens post tergum siluam* Lat, habuit igitur περιβεβλημένον

στρατιὰν καὶ Ἀψάλωμος. καὶ συμβολῆς γενομένης ἔργα μεγάλα
χειρῶν τε καὶ τόλμης παρ᾽ ἀμφοτέρων ἐπεδείκνυτο, τῶν μὲν ὑπὲρ
τοῦ τὴν βασιλείαν ἀπολαβεῖν Δαυίδην παρακινδυνευόντων καὶ πάσῃ
προθυμίᾳ χρωμένων, τῶν δ᾽ ἵνα μὴ ταύτην Ἀψάλωμος ἀφαι-
ρεθῇ καὶ δῷ τῷ πατρὶ δίκας κολασθεὶς ἀνθ᾽ ὧν ἐτόλμησεν οὐδὲν
237 ὀκνούντων οὔτε ποιεῖν οὔτε πάσχειν, ἔτι δὲ τῶν μὲν πλειόνων
ἵνα μὴ κρατηθῶσιν ὑπὸ τῶν σὺν Ἰωάβῳ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ στρα-
τηγοῖς ὄντων ὀλίγων, αἰσχύνην γὰρ αὐτοῖς τοῦτο εἶναι μεγίστην,
τῶν δὲ Δαυίδου στρατιωτῶν ἵνα τοσούτων μυριάδων κρατήσωσι
φιλοτιμουμένων, ἔρις ἐγένετο καρτερά, καὶ νικῶσιν οἱ Δαυίδου
238 ῥώμῃ τε προύχοντες καὶ τῇ τῶν πολεμικῶν ἐπιστήμῃ. φεύγοντας
δὲ διὰ δρυμῶν καὶ φαράγγων ἑπόμενοι τοὺς μὲν ἐλάμβανον πολλοὺς
δὲ ἀνῄρουν, ὡς φεύγοντας πεσεῖν πλείονας ἢ μαχομένους· ἔπεσον
γὰρ ὡς δισμύριοι ἐπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας. οἱ δὲ τοῦ Δαυίδου
πάντες ὥρμησαν ἐπὶ τὸν Ἀψάλωμον· φανερὸς γὰρ αὐτοῖς ὑπό
239 τε τοῦ κάλλους καὶ τοῦ μεγέθους ἐγένετο. δείσας δέ, μὴ καταλά-
βωσιν αὐτὸν οἱ πολέμιοι, ἐπιβὰς τῆς ἡμιόνου τῆς βασιλικῆς ἔφευγε·
φερόμενος δὲ μετὰ ῥύμης καὶ ὑπὸ τοῦ σάλου καὶ τῆς κινήσεως
κοῦφος ὤν, ἐμπλακείσης αὐτῷ τῆς κόμης τραχεῖ δένδρῳ μεγάλοις
ἐπὶ πολὺ κλάδοις ἐκτεταμένῳ παραδόξως ἀνακρεμνᾶται. καὶ τὸ μὲν
κτῆνος ὑπ᾽ ὀξύτητος ὡς ἐπικείμενον τὸν δεσπότην ἔτι φέρον ἐχώρει
προσωτέρω, ὁ δ᾽ ἐκ τῶν κλάδων αἰωρούμενος ἐκρατεῖτο τοῖς πολε-
240 μίοις. τοῦτό τις ἰδὼν τῶν Δαυίδου στρατιωτῶν ἐδήλωσεν Ἰωάβῳ,
καὶ πεντήκοντα σίκλους ἂν αὐτῷ δεδωκέναι τοῦ στρατηγοῦ φήσαν-
τος, εἰ βαλὼν ἀπέκτεινε τὸν Ἀψάλωμον, „οὐδ᾽ εἰ χιλίους, εἶπεν,
ἔμελλές μοι παρέξειν, τοῦτ᾽ ἂν διέθηκά μου τὸν τοῦ δεσπότου παῖ-

§ 236 = 2 Reg. XVIII 7.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 135.

1 ἀβεσάλωμοσ M ἀβεσσάλωμοσ SP *abessalon* Lat 2 *τε] ται RO *τόλμη RO *ἐπεδείκνυντο SP 3 Δαυίδην] δαυίδην καὶ RO 4 χρώμενον M[1] μὴ] μὴ καὶ MSPLat ἀβεσάλωμοσ M ἀβεσσάλωμοσ SP *abessalon* Lat 5 ἀνθ᾽] ἀφ᾽ R 6 τῶν μὲν] τῶν R καὶ τῶν O 8 ὀλίγων] οὐκ ὀλίγων O αἰσχύνην — 10 φιλοτιμουμένων om. Lat αὐτοῖς τοῦτο] αὐτοῖσ τοῦτ᾽ SP αὐτοὺσ τούτοισ M 9 ἵνα] ἵνα τῶν MSP κρατήσουσιν M 10 φιλοτιμουμένων — νικῶσιν om. M 11 προύχοντες] προσέχοντεσ RO 12 ἑπόμενοι] σπόμενοι M πολλοὺς] *alios* Lat 15 τὸν om. E ἀβεσάλωμον M ἀβεσσάλωμον SPE *abessalon* Lat φανερὸς] ο ex ω S φανερῶσθαι RO 20 ἐκτεταμμένω RS[1]P ἀνακρεμνᾶται] ἀνακρεμᾶται ME ἀνακρημνᾶται SP 21 ὑπὸ MSPE ἔτι om. RO φέρων ROS[1] 22 ἑωρούμενοσ M τοῖς πολεμίοις om. Lat 23 τοῦτον OSPELat 25 ἀβεσάλωμον ME ἀβεσσάλωμον SP *abessalon* Lat *χιλίους] δισχιλίουσ M 26 *ἔμελέσ SP

δα, καὶ ταῦτ᾿ ἐκείνου πάντων ἡμῶν ἀκουόντων φείσασθαι τοῦ νεα-
νίσκου δεηθέντος.“ ὁ δὲ κελεύσας αὐτῷ δεῖξαι ποῦ κρεμάμενον 241
ἴδοι τὸν Ἀψάλωμον τοξεύσας κατὰ τῆς καρδίας ἀπέκτεινεν· οἱ
δὲ τὰ τοῦ Ἰωάβου κομίζοντες ὅπλα περιστάντες ἐν κύκλῳ τὸ δέν-
δρον κατασπῶσι τὸν νεκρόν· καὶ τὸν μὲν εἰς χάσμα βαθὺ καὶ 242
ἀχανὲς ῥίψαντες ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ λίθους, ὥστε ἀναπληρωθῆναι
καὶ τὸ σχῆμα τάφου καὶ μέγεθος λαβεῖν, σημήνας δὲ ἀνακλητικὸν
ὁ Ἰώαβος ἐπέσχε τοῦ διώκειν τοὺς οἰκείους στρατιώτας τὴν τῶν
πολεμίων δύναμιν φειδόμενος τῶν ὁμοφύλων.

3. Ἔστησε δ᾿ Ἀψάλωμος ἐν τῇ κοιλάδι τῇ βασιλικῇ στήλην 243
λίθου μαρμαρίνου δύο σταδίους ἀπέχουσαν Ἱεροσολύμων, ἣν προσ-
ηγόρευσεν ἰδίαν χεῖρα λέγων, ὡς καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ διαφθαρέντων
ἐν τῇ στήλῃ μενεῖ τὸ ὄνομα· τέκνα γὰρ ἦν αὐτῷ τρία μὲν ἄρρενα,
θυγάτηρ δὲ μία Θωμάρα τοὔνομα, ὡς προειρήκαμεν. συνοικησά- 244
σης δ᾿ αὐτῆς τῷ Σολόμωνος υἱῷ Ῥοβοάμῳ γίνεται παῖς ὁ διαδε-
ξάμενος τὴν βασιλείαν Ἀβίας. καὶ περὶ μὲν τούτων ἐν ὑστέροις
οἰκειότερον τῇ ἱστορίᾳ δηλώσομεν. μετὰ δὲ τὴν Ἀψαλώμου τελευ-
τὴν ὁ μὲν λαὸς εἰς τὰ οἰκεῖα διεσπάρη.

4. Ἀχιμᾶς δὲ ὁ Σαδώκου τοῦ ἀρχιερέως υἱὸς Ἰωάβῳ προσελ- 245
θὼν ἐδεῖτο αὐτοῦ τὴν νίκην ἐπιτρέψαι πορευθέντι Δαυίδῃ μηνῦσαι,
καὶ ὅτι τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ βοηθείας ἔτυχε καὶ προνοίας εὐαγγελί-
σασθαι. καὶ τὸν μέν, οὐ προσήκειν εἰπὼν αὐτῷ καλῶν ἄγγελον 246
ἀεὶ γεγενημένον νῦν ἀπιέναι δηλώσοντα θάνατον τῷ βασιλεῖ τοῦ
παιδὸς αὐτοῦ, μένειν ἠξίου, καλέσας δὲ τὸν Χουσὶν ἐκείνῳ προσέ-

---

§ 241 = 2 Reg. XVIII 14, § 244 = 2 Reg. XIV 27, § 245 = 2 Reg. XVIII 19.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 135. Theodoretus I p. 286. Michael Glycas II p. 333.

1 ἐκείνων O φείσασθαι] cod. Vat apud Hudson φείσασθαί τε R φήσα-σθαί τε O φείσασθαί σε MSP 3 ἀβεσάλωμον ME ἀβεσσάλωμον SP *eum* Lat *καρδίας] κραδίασ P 4 ἐν κύκλω περιστάντεσ tr. M τοῦ δένδρου M 6 ἀχανὲς] ἀφανὲσ MSP *ualde profundam* Lat ἐπιβάλλουσιν] βάλουσιν M αὐτῷ] αὐτὸν O ὥστε] ὡσ MSP 7 καὶ τὸ] τὸ O σχῆμα] σχῖσμα RO τάφου] τοῦ τάφου O σημήινασ P² 8 ἐπέσχε] Cocceji ἀπέσχετο codd. *reuocauit* Lat τοῦ om. O 10 δ᾿] δὲ s. m. 1 R ἀβεσάλωμοσ M ἀβεσσάλωμοσ SP *abessalon* Lat 11 ἀπέσχουσαν R 12 χεῖρα] χεῖραν in spat. uacuo 2—3 litt. man. 2 M 13 μενεῖ] μένει M μεινη, η ex ει corr. P ἦν] ἦσαν MSP 14 Θωμάρα] θαμάρα O *thamar* Lat 15 Σολόμωνος υἱῷ] δαυίδου σολομῶνοσ υἱῶ O δαυίδου υἱωνῶ MSP *salomonis filio* Lat 16 Ἀβίας] ἀβιᾶ ROM *abia* Lat 17 εἰκειότερον O δηλώσωμεν S¹P¹ ἀβεσαλώμου M ἀβεσσαλώμου SP *abessalon* Lat 19 *ἀχίμασ SP *σαδόκου P² 20 ἐδέετο SP 22 προσήκειν] προσῆκεν RO προῆκεν M καλῶν] καλὸν RO 23 αἰεὶ S νῦν] νῦν δὲ R ἀπιέναι] Cocceji ἀπεῖναι codd. 24 ἠξίου] δ᾿ ἠξίου MSP χουσὶ S²E *chusi* Lat

ταξε τὸ ἔργον, ἵν᾽ ὅπερ αὐτὸς εἶδε τοῦτο μηνύσειε τῷ βασιλεῖ.
247 τοῦ δ᾽ Ἀχιμᾶ πάλιν δεηθέντος αὐτῷ τὴν ἀγγελίαν ἐφεῖναι, περὶ μόνης γὰρ αὐτὴν ποιήσεσθαι τῆς νίκης ἡσυχάσειν δὲ περὶ τῆς Ἀψαλώμου τελευτῆς, ἐπέτρεψεν αὐτῷ τὴν πρὸς τὸν Δαυίδην ἄφιξιν. καὶ τὴν ἐπιτομωτέραν ἐκβαλὼν τῶν ὁδῶν, καὶ γὰρ μόνος αὐ-
248 τὴν ἐγίνωσκε, τὸν Χουσὶν φθάνει. καθεζομένῳ δὲ Δαυίδῃ μεταξὺ τῶν πυλῶν καὶ περιμένοντι, πότ᾽ αὐτῷ τις ἐλθὼν ἀπὸ τῆς μάχης ἀγγείλῃ τὰ κατ᾽ αὐτήν, τῶν σκοπῶν τις ἰδὼν τὸν Ἀχιμᾶν τρέχοντα καὶ μήπω τίς ἐστι γνωρίσαι δυνάμενος εἶπε πρὸς τὸν Δαυίδην
249 βλέπειν τινὰ παραγινόμενον πρὸς αὐτόν. τοῦ δ᾽ ἄγγελον εἶναι φήσαντος ἀγαθῶν, μετ᾽ ὀλίγον ἕπεσθαί τινα καὶ ἕτερον ἐδήλωσεν αὐτῷ. κἀκεῖνον δὲ ἄγγελον εἰπόντος, ἰδὼν τὸν Ἀχιμᾶν ὁ σκοπὸς ἤδη ἐγγὺς γεγενημένον τὸν Σαδώκου παῖδα τοῦ ἀρχιερέως προστρέχειν ἐσήμαινεν. ὁ δὲ Δαυίδης περιχαρὴς γενόμενος ἀγαθῶν ἄγγελον τοῦτον ἔφησεν εἶναι καί τι τῶν εὐκταίων αὐτῷ φέρειν ἀπὸ τῆς μάχης.

250 5. *Καὶ* μεταξὺ ταῦτα λέγοντος τοῦ βασιλέως φανεὶς ὁ Ἀχιμᾶς προσκυνεῖ τὸν βασιλέα, καὶ πυθομένῳ περὶ τῆς μάχης νίκην εὐαγγελίζεται καὶ κράτος. ἐρομένῳ δ᾽ εἴ τι καὶ περὶ τοῦ παιδὸς ἔχοι λέγειν αὐτὸς μὲν ἔφασκεν εὐθὺς ὁρμῆσαι πρὸς αὐτὸν τῆς τροπῆς τῶν πολεμίων γενομένης, ἀκοῦσαι δὲ μεγάλης φωνῆς διωκόντων τὸν Ἀψάλωμον καὶ πλεῖον τούτου μηδὲν δεδυνῆσθαι μαθεῖν διὰ τὸ πεμφθέντα ὑπὸ Ἰωάβου δηλῶσαι τὴν νίκην ἐπείγεσθαι.
251 παραγενομένου δὲ τοῦ Χουσὶ καὶ προσκυνήσαντος καὶ τὴν νίκην

---

§ 246 = 2 Reg. XVIII 21.

ROMSPE Lat

2 ἀχίμα S² αὐτῷ] αὐτὸν ἐπὶ MSP ἀφεῖναι MSP 3 αὐτὴν] αὐτὸν MSPLat ποιήσεσθαι] Hudson ποιήσασθαι codd. ἡσυχάζειν RO 4 ἀβεσαλώμου M ἀβεσσαλώμου SP *abessalon* Lat 5 ἐκβαλὼν] ἐκλαβὼν SP *tenens* Lat 6 χουσὶ RMSPELat προφθάνει E 8 ἀγγείλῃ] ἀγγείλει O ἀπαγγείλῃ SP ἀπαγγείλει M κατ᾽ αὐτὸν M τῶν] τῶν δὲ M ἀχιμὰ M ἀχίμαν S 9 εἶπεν P² πρὸς τὸν Δαυίδην spurium uid. 10 παραγενόμενον RO δὲ SP εἶναι] ἥκειν MSP *fore* Lat 11 ἀγαθῶν] coni. ἀγαθὸν codd. Lat 12 ἄγγελον] *nuntium bonum* Lat ἄγγελον ἀγαθὸν ed. princ. ἀχίμαν S *achima* Lat 13 ἐγγὺσ ἤδη tr. MSP σαδόκου P σαδούκου M προστρέχειν] P(?) Hudson προτρέχειν ROMSLat 14 ἐσήμαινον M ἀγαθὸν ROS¹P 15 τι τῶν] τινων M 17 ἀχίμασ S 18 προσεκύνει M 19 ἐρωμένω O ἐρομένου (ο ex ω corr. SE) MSPE *δ᾽ εἴ τι] δὲ τί MLat 20 ἔχει E 21 δὲ om. M φωνῆς] βοῇσ MSPE *uoces* Lat 22 ἀβεσάλωμον M ἀβεσσάλωμον SP *abessalon* Lat τούτου om. M μηδὲν δεδυνῆσθαι] μὴ δύνασθαι SP μὴ M 23 ἐπείγεσθαι] εἰ ex η, γ ex corr. S γενέσθαι M 24 *δὲ om. M

σημήναντος, περὶ τοῦ παιδὸς αὐτὸν ἀνέκρινεν. ὁ δ' „ἐχθροῖς, εἶπε,
τοῖς σοῖς οἷα συμβέβηκεν Ἀψαλώμῳ γένοιτο.“ οὗτος ὁ λόγος οὐδὲ 252
τὴν ἐπὶ τῇ νίκῃ χαρὰν εἴασεν οὔτ' αὐτῷ μεῖναι μεγίστην οὖσαν
οὔτε τοῖς στρατιώταις· αὐτὸς μὲν γὰρ ἀναβὰς ἐπὶ τὸ ὑψηλότατον
τῆς πόλεως ἀπεκλαίετο τὸν υἱὸν τυπτόμενος τὰ στέρνα καὶ τὴν
κεφαλὴν σπαραττόμενος καὶ παντοίως αὑτὸν αἰκιζόμενος καὶ „τέκ-
νον, ἐκβοῶν, εἴθε μοι τὸν θάνατον ἐπελθεῖν ἐγένετο καὶ ἅμα σοι
τελευτῆσαι“· φύσει γὰρ ὢν φιλόστοργος πρὸς ἐκεῖνον μᾶλλον συμ-
παθῶς εἶχεν. ἡ στρατιὰ δὲ καὶ Ἰώαβος ἀκούσαντες, ὅτι πενθεῖ 253
τὸν υἱὸν οὕτως ὁ βασιλεύς, ᾐσχύνθησαν μετὰ τοῦ τῶν νενικηκότων
σχήματος εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, κατηφεῖς δὲ καὶ δεδακρυμένοι
πάντες ὡς ἀφ' ἥττης παρῆλθον. κατακαλυψαμένου δὲ τοῦ βασι- 254
λέως καὶ στένοντος τὸν υἱὸν εἴσεισι πρὸς αὐτὸν Ἰώαβος καὶ παρη-
γορῶν „ὦ δέσποτα, φησί, λανθάνεις διαβάλλων σαυτὸν οἷς ποιεῖς,
ὅτι τοὺς μὲν ἀγαπῶντάς σε καὶ περὶ σοῦ κινδυνεύοντας καὶ σαυτὸν
καὶ τὴν σὴν γενεὰν δοκεῖς μισεῖν, στέργειν δὲ τοὺς ἐχθροτάτους καὶ
ποθεῖν οὐκέτ' ὄντας, οἳ δίκῃ τεθνήκασιν· εἰ γὰρ Ἀψάλωμος ἐκρά- 255
τησε καὶ τὴν βασιλείαν βεβαίως κατέσχεν, οὐδενὸς ἂν ἡμῶν ὑπε-
λείφθη λείψανον, ἀλλὰ πάντες ἂν ἀπὸ σοῦ καὶ τῶν σῶν ἀρξάμενοι
τέκνων ἀπωλώλειμεν οἰκτρῶς, οὐ κλαιόντων ἡμᾶς τῶν πολεμίων
ἀλλὰ καὶ χαιρόντων καὶ τοὺς ἐλεοῦντας ἐπὶ τοῖς κακοῖς κολαζόντων.
σὺ δ' οὐκ αἰσχύνῃ ταῦτα ποιῶν ἐπὶ μᾶλλον ἐχθρῷ, ὅτι σὸς υἱὸς
ὢν ἀσεβὴς οὕτως ἐγένετο. παυσάμενος οὖν τῆς ἀδίκου λύπης προ- 256
ελθὼν ὄφθητι τοῖς σαυτοῦ στρατιώταις καὶ τῆς νίκης αὐτοῖς καὶ
τῆς περὶ τοὺς ἀγῶνας προθυμίας εὐχαρίστησον. ὡς ἐγὼ τήμερον,
ἂν ἐπιμένῃς τοῖς ἄρτι πραττομένοις, ἀναπείσας ἀποστῆναί σου τὸν

---

§ 251 = 2 Reg. XVIII 32.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 135.

1 *σημήναντος] σημείναντοσ R σημάναντοσ MSP ὁ δ'] *tunc chusis* Lat 2 ἀβεσαλώμω ME ἀβεσσαλώμωι SP *abessalon* Lat οὐδὲ τὴν] οὐδ' RO 3 τῇ om. M s. m. 1 P 4 γὰρ] οὖν SP 5 ἀπεκλαίετο] ἀνεκλαίετο M ἀνεκαλεῖτο SPE 6 αὑτὸν] αὐτὸν RM ἑαυτὸν SP 7 εἴθ' ἐμοὶ O σοι] σὺ R 8 *μᾶλλον] ἔτι μᾶλλον MSP 9 *στρατιὰ, ι ex ει corr. SP *καὶ s. O *Ἰώαβος] ὁ ἰώαβοσ MSP 10 *μετὰ iterauit P^1 11 *σχήματος om. O 13 *εἴσησι O 14 σαυτὸν, σ s. m. 1 M 16 στέργειν δὲ] καὶ στέργειν RO ἐχθροτάτους] ἐχθροὺσ τούτουσ RO 17 ἀβεσάλωμοσ M ἀβεσσάλωμοσ SP *abessalon* Lat 19 τῶν, ν corr. ex νἴ uid. M 20 ἀπωλώλειμεν] ἀπολώλειμεν MS^1 ἀπώλειαν μὲν R ἀπώλειαν ἡμῶν O supra κλαιόντων alia man. scriptum litteris paene euanidis, ut uid. ἐψηφήσαντο O 21 καὶ χαιρόντων] χαιρόντων MSP ἐλεῶντασ RO^{1}M 22 ἐχθρῶν RM 23 προσελθὼν MSP 24 ὤφθητι M σαυτοῦ] αὐτοῦ RO^1 25 περὶ] πρὸσ P τοῦ ἀγῶνοσ SP

λαὸν καὶ τὴν βασιλείαν ἑτέρῳ παραδοῦναι, τότε σοι πικρότερον
257 καὶ ἀληθὲς ποιήσω τὸ πένθος.“ ταῦτ᾽ εἰπὼν Ἰώαβος ἀπέστρεψεν
ἀπὸ τῆς λύπης καὶ ἤγαγεν εἰς τὸν περὶ τῶν πραγμάτων λογισμὸν
τὸν βασιλέα· μετασχηματίσας γὰρ ἑαυτὸν Δαυίδης καὶ ποιήσας
ἐπιτήδειον εἰς τὴν τοῦ πλήθους θέαν πρὸς ταῖς πύλαις ἐκάθισεν,
ὡς ἅπαντα τὸν λαὸν ἀκούσαντα συνδραμεῖν πρὸς αὐτὸν καὶ κατ-
ασπάσασθαι. καὶ ταῦτα μὲν τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον.
258 XI. 1. Οἱ δ᾽ ἐκ τῆς μάχης ἀναχωρήσαντες τῶν Ἑβραίων τῶν
μετ᾽ Ἀψαλώμου γενόμενοι παρ᾽ αὑτοῖς ἕκαστοι διεπέμποντο κατὰ
πόλεις ὑπομιμνήσκοντες αὐτοὺς ὧν εὐηργέτησε Δαυίδης καὶ τῆς
ἐλευθερίας, ἣν ἐκ πολλῶν καὶ μεγάλων ῥυσάμενος αὐτοὺς πολέμων
259 παρέσχε, μεμφόμενοι δ᾽ ὅτι τῆς βασιλείας αὐτὸν ἐκβαλόντες ἄλλῳ
ταύτην ἐνεχείρισαν καὶ νῦν τεθνηκότος τοῦ κατασταθέντος ὑπ᾽
αὐτῶν ἡγεμόνος οὐ παρακαλοῦσι Δαυίδην παύσασθαι μὲν τῆς ὀργῆς,
εὐνοϊκῶς δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔχειν, τῶν δὲ πραγμάτων καθὼς ἤδη καὶ
260 πρότερον ποιεῖσθαι πρόνοιαν τὴν βασιλείαν ἀπολαβόντα. ταῦτα
μὲν οὖν συνεχέστερον ἀπηγγέλλετο Δαυίδῃ· κἀκεῖνος οὐδὲν ἧττον
ἔπεμψε πρὸς Σάδωκον καὶ Ἀβιάθαρον τοὺς ἀρχιερέας, ἵνα τοῖς
ἄρχουσι τῆς Ἰούδα φυλῆς διαλεχθῶσιν, ὡς αἰσχρὸν αὐτοῖς ἄλλας
φυλὰς πρὸ ἐκείνης Δαυίδην χειροτονῆσαι βασιλέα, καὶ ταῦθ᾽ ὑμῶν
261 συγγενῶν ὄντων καὶ κοινὸν αἷμα πρὸς αὐτὸν κεκληρωμένων. τὰ
δ᾽ αὐτὰ καὶ Ἀμασᾷ τῷ στρατηγῷ προσέταξεν αὐτοὺς λέγειν, ὅτι
τῆς ἀδελφῆς υἱὸς ὢν αὐτοῦ μὴ πείθει τὸ πλῆθος Δαυίδῃ τὴν βασι-
λείαν ἀποδοῦναι· προσδοκᾶν δὲ παρ᾽ αὐτοῦ μὴ διαλλαγὴν μόνον,
τοῦτο γὰρ ἤδη γέγονεν, ἀλλὰ καὶ τὴν παντὸς τοῦ λαοῦ στρατηγίαν,

§ 256 = 2 Reg. XIX 7.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 136.

1 supra *παραδοῦναι* al. man. *σπεύσω* O 2 *ταῦτ᾽*] i. marg. *ια´* RO *ταῦτα* O 3 *λογισμὸν, ὸ* ex *ῶ* corr. OP 4 *γὰρ*] *δὲ* SP **ἑαυτὸν*] *αὑτὸν* MS[2] *αὐτὸν* S[1]P 5 *εἰς*] *πρὸσ* E 8 *δὲ* P 9 *μετὰ* ROSP *ἀβεσαλώμου* M *ἀβεσσαλώμου* SP *abessalon* Lat *γινόμενοι* M *αὐτοῖσ* RO *ἑαυτοῖσ* MSP *semetipsos* Lat **διεπέμποντο*] *διέπεμπον* ROM 10 *αὐτοὺσ* ROMSP[1] *εὐηργέτησε*] *εὐηργέτησεν* (*εὐεργέτησεν* MP) *αὐτοὺσ* MSP 11 *πολέμων*] *hostibus* Lat 13 *ἐνεχείρησαν* R[1]OM 14 *οὐ* om. M **παρακαλοῦσι, αρα* ex *ερι* corr. S 16 *ταῦτα*] *καὶ ταῦτα* P 17 *Δαυίδῃ*] *τῷ δαυΐδη* MSP 18 *σάδοκον* P 19 **τῆς*] *τοῖσ τῆσ* SP *διαλεχθῶσιν, α* i. ras. 2—3 litt., *ε* ex *α* corr. P *ὡς αἰσχρὸν*] *ὡσ αἰσχρόν ἐστιν* MSP *ὡσ οὐ χρεὼν* E *quia turpe foret* Lat *αὐτοῖς* om. E 20 **φυλὰς*] *φυγεῖν* O *ὑμῶν*] *ἡμῶν* R
21 *πρὸσ αὐτὸν κοινὸν αἷμα* tr. M *κεκληρομένων* R 22 *αὑτὰ* O *Ἀμασᾷ*] *ἀβεσσᾶ* M *ἀμεσσᾶ* SP *amessa* Lat 24 *διαλλαγὴν*] *διαλαγὴν* O *διαλλαγῆναι* P[2] 25 *τοῦτο — γέγονεν* om. Lat *ἅπαντοσ* MSP

ἣν αὐτῷ καὶ Ἀψάλωμος παρέσχε. καὶ οἱ μὲν ἀρχιερεῖς ἃ μὲν τοῖς 262
τῆς φυλῆς ἄρχουσι διειλέχθησαν ἃ δὲ τὸν Ἀμασὰν ἔπεισαν τὰ παρὰ
τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτὸν εἰπόντες ἐγχειρεῖν ταῖς ὑπὲρ αὐτοῦ φροντίσι. καὶ πείθει γε τὴν φυλὴν παραχρῆμα πέμψαι πρὸς Δαυίδην πρέσβεις παρακαλοῦντας εἰς τὴν ἰδίαν αὐτὸν ἐπανελθεῖν βασιλείαν. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ πάντες ἐποίουν οἱ Ἰσραηλῖται προτρεψαμένου τοῦ Ἀμασᾶ.

2. Τῶν δὲ πρέσβεων ἀφικομένων πρὸς αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα 263
παρεγένετο. πάντας δὲ τοὺς ἄλλους ἔφθασεν ἡ Ἰούδα φυλὴ πρὸς τὸν Ἰόρδανον ποταμὸν ἀπαντῆσαι τῷ βασιλεῖ καὶ ὁ Γήρα παῖς Σαμούις μετὰ χιλίων ἀνδρῶν, οὓς ἐκ τῆς Βενιαμίδος φυλῆς ἐπήγετο, καὶ Σιβᾶς δὲ ὁ ἀπελεύθερος Σαούλου καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ
πεντεκαίδεκα τὸν ἀριθμὸν ὄντες μετὰ οἰκετῶν εἴκοσιν. οὗτοι σὺν 264
τῇ Ἰούδα φυλῇ τὸν ποταμὸν ἐγεφύρωσαν, ἵνα ῥᾷστα διαβῇ μετὰ τῶν ἰδίων ὁ βασιλεύς. ὡς δὲ ἧκεν ἐπὶ τὸν Ἰόρδανον ἠσπάσατο μὲν αὐτὸν ἡ Ἰούδα φυλή, προσπεσὼν δ᾽ ἀναβάντι ἐπὶ τὴν γέφυραν Σαμούις καὶ κατασχὼν αὐτοῦ τοὺς πόδας ἐδεῖτο συγγνῶναι περὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἡμαρτημένων καὶ μὴ γενέσθαι πικρὸν αὐτῷ μηδὲ τοῦτο πρῶτον ἡγήσασθαι τὴν τιμωρίαν ἐν ἐξουσίᾳ γενόμενον, λογίσασθαι δ᾽ ὅτι καὶ μετανοήσας ἐφ᾽ οἷς ἐσφάλη πρῶτος ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν
ἔσπευσε. ταῦτα δ᾽ ἀντιβολοῦντος αὐτοῦ καὶ οἰκτιζομένου Ἀβεσ- 265
σαῖος ὁ Ἰωάβου ἀδελφός, „διὰ τοῦτο οὖν, εἶπεν, οὐ τεθνήξῃ βλασφημήσας τὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ κατασταθέντα βασιλεύειν;“ Δαυίδης δ᾽ ἐπιστραφεὶς πρὸς αὐτόν, „οὐ παύσεσθ᾽, εἶπεν, ὦ Σαρουίας παῖ-

§ 261 = 2 Reg. XIX 13.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 136.

1 ἣν om. M ἀβεσσάλωμοσ MSP *abessalon* Lat 2 διηλέχθησαν RO διελέχθησαν MS¹P Ἀμασὰν] ἀμεσσὰν MSP *amessa* Lat 3 ταῖς] ταῖ M 4 καὶ πείθει] i. marg. *XI* Lat καὶ πείθει — 5 πρέσβεις] *hoc itaque facto tribus iuda misit ad regem legatos* Lat 5 αὐτὸν] αὐτοῦ E 7 Ἀμασᾶ] ἀμεσᾶ ME ἀμεσσᾶ S ἀβεσσᾶ P *amessa* Lat 8 δὲ] μὲν M μὲν οὖν Cocceji 9 παρεγένοντο M παραγίνεται E πρὸς τὸν — 10 τῷ βασιλεῖ om. P 10 *Ἰόρδανον] ἰορδάνην S *iordanem* Lat γηρᾶ, γη i. ras. P γηρᾶ E 11 Σαμούις] σουμούϊσ R σεμεΐασ MS σεμεεὶ, εὶ i. ras. 3—4 litt. P σεμεεὶσ E *semei* Lat βενιαμίτιδοσ OMSP 12 *Σιβᾶς] σειβᾶσ, ει ex ι corr. R δὲ ὁ] δὲ OMSP ὁ E 13 εἴκοσι MS¹P¹ 14 ῥάστα διάβη M 15 δ᾽ MSP ἰορδάνην SPLat

16 προσπεσὼν δ᾽ ἀναβάντι] προσέπεσε δ᾽ ἀναβὰσ MSP προσπεσὼν δὲ E

Σαμούις] σουμούϊσ R σουμεῒσ M σεμεΐασ S σεμεεὶ, εὶ i. ras. 3 litt. ex ιασ ut uid. P σεμεεὶσ E *semei* Lat 21 ἔσπευσε] ἐσπούδασε MSP δὲ MSP

ἀβεσσαίου P *abessa* Lat 24 δὲ R πρὸς] εἰσ MSP παύσεσθ᾽] παύσασθαι O παύεσθε ex παύεσθαι corr. R παύεσθ᾽ M *cessatis* Lat σαρουΐα MO σαρουΐδα R *sarbiae* Lat

δες; μὴ κινήσητε πάλιν ἡμῖν καινὰς ἐπὶ ταῖς πρώταις ταραχὰς καὶ
266 στάσεις· οὐ γὰρ ἀγνοεῖν ὑμᾶς προσῆκεν, ὅτι σήμερον ἄρχομαι τῆς
βασιλείας. διὸ πᾶσιν ἀφιέναι τὰς κολάσεις τοῖς ἀσεβήσασιν ὄμνυμι
καὶ μηδενὶ τῶν ἁμαρτόντων ἐπεξελθεῖν. σύ τε, εἶπεν, ὦ Σαμούι,
θάρρει καὶ δείσῃς μηδὲν ὡς τεθνηξόμενος.“ ὁ δὲ προσκυνήσας
αὐτὸν προῆγεν.
267 3. Ἀπήντησε δ᾽ αὐτῷ καὶ ὁ Σαούλου υἱωνὸς Μεμφίβοσθος
ῥυπαράν τε τὴν ἐσθῆτα περικείμενος καὶ τὴν κόμην βαθεῖαν καὶ
κατημελημένην ἔχων· μετὰ γὰρ τὴν Δαυίδου φυγὴν οὔτε ἀπεκεί-
ρατο λυπούμενος οὔτ᾽ ἐκάθηρε τὴν ἐσθῆτα κατακρίνας αὑτοῦ συμ-
φορὰν ταύτην ἐπὶ τῇ τοῦ βασιλέως μεταβολῇ· διεβέβλητο δὲ καὶ
268 ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου Σιβᾶ πρὸς αὐτὸν ἀδίκως. ἀσπασαμένου δὲ
αὐτοῦ καὶ προσκυνήσαντος ἤρξατο πυνθάνεσθαι, τί δήποτ᾽ οὐ συν-
εξῆλθεν αὐτῷ καὶ κοινωνὸς ἦν τῆς φυγῆς; ὁ δ᾽ ἀδίκημα τοῦτ᾽ ἔλε-
γεν εἶναι Σιβᾶ· κελευσθεὶς γὰρ παρασκευάσαι τὰ πρὸς τὴν ἔξοδον
οὐκ ἐφρόντισεν, ἀλλ᾽ ὥσπερ ἀνδραπόδου τινὸς οὕτως παρήκουσεν.
269 εἰ μέντοι γε τὰς βάσεις εἶχον ἐρρωμένας, οὐκ ἂν ἀπελείφθην σου
χρῆσθαι πρὸς τὴν φυγὴν ταύταις δυνάμενος. οὐ τοῦτο δὲ μόνον
ἠδίκησέ μου τὴν πρὸς σέ, δέσποτα, εὐσέβειαν, ἀλλὰ καὶ προσδιέ-
βαλε καὶ κατεψεύσατο κακουργῶν. ἀλλ᾽ οἶδα γάρ, ὅτι τούτων οὐδὲν
ἡ σὴ διάνοια προσίεται δικαία τε οὖσα καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐνισχύειν
270 βουλομένη καὶ τὸ θεῖον ἀγαπῶσα· μείζονα γὰρ κινδυνεύσας παθεῖν
ὑπὸ τοῦ πάππου τοὐμοῦ καὶ τῆς ὅλης ἡμῶν γενεᾶς ὀφειλούσης εἰς
ἐκεῖνα ἀπολωλέναι, σύ τε μέτριος καὶ χρηστὸς ἐγένου τότε μάλιστα

§ 265 = 2 Reg. XIX 22.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 136.

1 *κινήσητε*] *κινήσητί* M *κενὰσ* RO *ταραχαῖσ* O 4 *μηδενὶ*] *μηδένα* MSP *ἁμαρτώντων* M *ἁμαρτανόντων* SP *Σαμούι*] *σουμούϊ* R *σουμεΐα* M *σεμεΐα* P *σουεμεΐα* S *σεμεεὶ* E *semei* Lat 7 **δὲ* MSP *Μεμφίβοσθος*] *ἰέβοσθοσ* R *ἀμφίβοσθοσ* M *μεμφιβοσθὴσ* E *memphiuos* Lat, cf. § 296 8 *τὴν* om. E **κόμην*, *η* i. ras. mai. P **βαθεῖαν*, i. spat. uacuo 5 litt. man. rec. M **καὶ* (post *βαθεῖαν*) om. O 9 *οὔτ᾽* SPE *ἐκείρατο* E 10 **οὔτ᾽ ἐκάθηρε τὴν ἐσθῆτα*] *οὔτε καθῆρε τὴν ἐσθῆτα* MSP *nec uestem deposuerat suam* Lat *αὑτοῦ*] *αὐτοῦ* RMSP¹ *αὐτοῦ τὴν* O 12 *ὑπὸ*] *ἀπὸ* SP *ἐπιτρόπου*, *ἐπιτρό* i. ras. 4 litt. R *puer suus* Lat *δ᾽* MSP 13 *δήποτε* E **οὐ*, *ο* ex *εο* corr. R 14 *δὲ* E 15 **παρασκευάσαι*] *παρασκευάσασθαι* M 16 *ὥσπερ*] *ὥσπερ ἂν* R 20 **κατεψεύσατο*] *διεψεύσατο* M *γὰρ* om. RO 21 *ἡ σὴ διάνοια*] *ἡ διάνοια ἡ σὴ* M *ἐνισχύειν βουλομένη*] *ἣν ἰσχύειν τε βούλεται* MSP Lat 22 *καὶ*] *ὡσ* P *ὡσ καὶ* S 23 *τοῦ ἐμοῦ* RO *εἰς ἐκεῖνα*] *pro illis sceleribus* Lat 24 *ἀπωλωλέναι* R *σύ τε*] *σὺ* MSP *σύ γε* coni. *ἐγένου*] *γενοῦ* M *τότε μάλιστα πάντων*] *et quod praecipuum est* Lat

πάντων ἐκείνων λήθην ποιησάμενος, ὅτ᾽ ἐξουσίαν τῆς ὑπὲρ αὐτῶν
τιμωρίας εἶχεν ἡ μνήμη. φίλον δὲ σὸν ἔκρινας ἐμὲ καὶ ἐπὶ τῆς
τραπέζης εἶχες ὁσημέραι, καὶ οὐδὲν ἀπέλειπον τῶν συγγενῶν τοῦ
μάλιστα τιμωμένου.“ ταῦτ᾽ εἰπόντος οὔτε τὸν Μεμφίβοσθον ἔγνω 271
κολάζειν οὔθ᾽ ὡς καταψευσαμένου τοῦ Σιβᾶ πρὸς αὐτὸν καταδι-
κάζειν, ἀλλ᾽ ὑπὲρ μὲν τοῦ [μὴ μετὰ] Σιβᾶ ἐλθεῖν ἐκείνῳ πάντα
χαρίσασθαι φήσας αὐτῷ συγγινώσκειν ὑπέσχετο τὰ ἡμίση τῆς οὐ-
σίας αὐτῷ κελεύσας ἀποδοθῆναι. ὁ δὲ Μεμφίβοσθος „πάντ᾽ ἐχέτω
μέν, εἶπε, Σιβάς, ἐμοὶ δ᾽ ἀπόχρη τὸ σὲ τὴν βασιλείαν ἀπολαβεῖν.“
4. Βεέρζελον δὲ τὸν Γαλαδίτην ἄνδρα μέγαν καὶ καλὸν καὶ 272
πολλὰ παρεσχημένον ἐν ταῖς Παρεμβολαῖς αὐτῷ Δαυίδης προπέμ-
ψαντα μέχρι τοῦ Ἰορδάνου παρεκάλει συνελθεῖν ἕως τῶν Ἱεροσο-
λύμων· γηρωκομήσειν γὰρ αὐτὸν ἐν πάσῃ τιμῇ καὶ ὡς πατρὸς ἐπι-
μεληθήσεσθαι καὶ προνοήσειν ἐπηγγέλλετο. ὁ δὲ πόθῳ τῶν οἴκοι 273
παρῃτεῖτο τὴν μετ᾽ αὐτοῦ διατριβήν· καὶ τὸ γῆρας λέγων τοιοῦτον
αὐτῷ τυγχάνειν, ὥστε μὴ ἀπολαύειν τῶν ἡδέων εἰς ὀγδοήκοντα
ἔτη προβεβηκότος, ἀλλ᾽ ὥστε καταλύσεως ἤδη καὶ ταφῆς προνοεῖν,
ἐπὶ ταύτην ἠξίου βουλόμενον αὐτῷ χαρίζεσθαι τὰ κατ᾽ ἐπιθυμίαν
αὐτὸν ἀπολῦσαι· οὔτε γὰρ τροφῆς οὔτε ποτοῦ συνιέναι διὰ τὸν 274
χρόνον, ἀποκεκλεῖσθαι δ᾽ αὐτῷ καὶ τὰς ἀκοὰς ἤδη πρὸς αὐλῶν

§ 270 = 2 Reg. XIX 28.

ROMSPELatZonaras II p. 136.

3 εἶχες] εἶχ᾽ P ὡσημέραι M[1] ἀπέλιπον (ι ex η corr. S) ROSP[1] 4 ταῦτα E μεμφιβοσθοῦ (genet.) E *memphiuos* Lat 5 καταψευσαμένου, κατα s. m. 1 R καταψευσάμενον MSP τὸν σιβᾶ M τὸν σιβᾶν SP πρὸσ αὐτὸν om. MSPLat καταδικάζειν] δικάζειν M 6 ἀλλ᾽ — 8 ἀποδοθῆναι] *sed cum omnia iam donasset sibae, quod cum illo memphibos regi non occurrisset, et ueniam memphibos dedit et medietatem substantiae reddi praecepit* Lat μὴ μετὰ] μετὰ (i. ras. ut uid.) R, om. OM Σιβᾶ] σιβαν M σιβᾶ πρὸσ αὐτὸν SP 7 χαρίσασθαι] χαρισάμενοσ M αὐτῷ] αὐτῶ δὲ MSP τὰ ἡμίση] η ex υ corr. R τὰ ἡμίσει O spatium uacuum 6 litt. M τὸ ἥμισυ E 8 αὐτοῦ E κελεύσειν RO ἐκέλευσε E *memphiuos* Lat πάντα — 9 Σιβᾶς] *cuncta inquit o rex sibas habeat* Lat 9 μὲν om. P Σιβάς] σιβᾶσ SP ὁ σίβασ M 10 Βεέρζελον] βέρζελον E *berzellon* Lat Βερζελαῖον Hudson Γαλαδίτην] γαλααδίτην RMSPE *galaditam* Lat 11 Δαυίδης] coni. δαυίδη RO δαυίδην τε MSP *et regem* Lat; restitui ex E, in qua u. 12 παρεκάλει δαυίδησ συνελθεῖν 12 ἕως τῶν Ἱεροσολύμων] εἰσ ἱεροσόλυμα E 13 *γηρωκομίσειν O πατρὸς] πατὴρ RO πατέρα E *ἐπιμεληθήσεσθαι] ἐπιμελεῖσθαι M 14 ἐπηγγέλετο RO 15 τοιοῦτον] ROLat οὐ τοιοῦτον MSP 16 ὥστε — ἡδέων] *ut iam in rebus suauibus delectari non posset* Lat μὴ om. MSP ἀπολάβειν RO 18 ἐπὶ ταύτην] ἔπειτ᾽ αὐτὸν RO 19 αὐτὸν om. MSP ἀπολῦσαι] ἀπολαῦσαι M συνιέναι] συνίεμαι R 20 ἀποκλεῖσθαι O

ἤχους καὶ μέλη τῶν ἄλλων ὀργάνων, ὅσα παρὰ βασιλεῦσι τέρπει τοὺς συνδιαιτωμένους. οὕτως δὲ λιπαρῶς δεομένου, „σὲ μέν, εἶπεν, ἀπολύω, τὸν δ᾽ υἱὸν Ἀχίμανον ἄφες μοι· πάντων γὰρ αὐτῷ μετα-
275 *δώσω τῶν ἀγαθῶν.“ καὶ Βεέρζελος μὲν καταλιπὼν τὸν υἱὸν καὶ προσκυνήσας τὸν βασιλέα καὶ πάντων ἐπευξάμενος αὐτῷ τέλος ὧν ἔχει κατὰ ψυχὴν οἴκαδ᾽ ὑπέστρεψε. παραγίνεται δ᾽ εἰς Γάλγαλα Δαυίδης τοῦ λαοῦ παντὸς ἤδη τὸ ἥμισυ περὶ αὐτὸν ἔχων καὶ τὴν Ἰούδα φυλήν.*

276 5. *Ἀφικνοῦνται δ᾽ εἰς Γάλγαλα πρὸς αὐτὸν οἱ πάσης φυλῆς πρῶτοι μετὰ πολλοῦ πλήθους καὶ τὴν Ἰούδα φυλὴν κατεμέμφοντο λάθρα πρὸς αὐτὸν ἐλθοῦσαν, ὡς δεῖν ὁμοῦ πάντας μιᾷ γνώμῃ ποιεῖσθαι τὴν ἀπάντησιν. οἱ δ᾽ ἄρχοντες τῆς Ἰούδα φυλῆς μὴ δυσχεραίνειν αὐτοὺς ἠξίουν προληφθέντας· καὶ γὰρ συγγενεῖς ὄντες αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον προνοούμενοι καὶ στέργοντες φθάσαι, οὐ μέντοι γε διὰ τὸ προελθεῖν δῶρα λαβεῖν αὐτούς, ἵν᾽ ἔχωσιν ἐπὶ*
277 *τούτῳ δυσφορεῖν ὕστεροι πρὸς αὐτὸν ἐλθόντες. ταῦτα τῶν τῆς Ἰούδα φυλῆς ἡγεμόνων εἰπόντων οἱ τῶν ἄλλων ἄρχοντες οὐχ ἡσύχασαν, ἀλλ᾽ „ἡμεῖς μέν, ἔφασαν, ὦ ἀδελφοί, θαυμάζομεν ὑμᾶς αὐτῶν ἀποκαλοῦντας μόνων συγγενῆ τὸν βασιλέα· ὁ γὰρ τὴν ἁπάντων ἐξουσίαν παρὰ τοῦ θεοῦ λαβὼν πάντων ἡμῶν εἶναι συγγενὴς κρίνεται. καὶ διὰ τοῦθ᾽ ὁ μὲν λαὸς ἕνδεκα μοίρας ἔχει, μίαν δ᾽ ὑμεῖς, καὶ πρεσβύτεροι ἐσμέν, καὶ οὐκ ἐποιήσατε δίκαια λεληθότως ἐλθόντες πρὸς τὸν βασιλέα.“*

278 6. *Τοιαῦτα τῶν ἡγεμόνων πρὸς ἀλλήλους διαλεχθέντων ἀνήρ τις πονηρὸς καὶ στάσει χαίρων, ὄνομα Σαβαῖος υἱὸς δὲ Βοχορίου τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς, στὰς ἐν μέσῳ πρὸς τὸ πλῆθος μέγα βοήσας εἶπεν· „οὔτ᾽ ἔχει τις ἡμῶν παρὰ Δαυίδου μοίρας οὔτε κλῆρον*

---

§ 274 = 2 Reg. XIX 35.

ROMSPELatZonaras II p. 136.

3 *δὲ* MSP *ἀχίμανον υἱὸν* tr. M *ἀχάμανον* E *achiman* Lat 4 *Βεέρζελος*] *βεέρζελλοσ* M *berzella* (corr. in *berezel*) Lat (Ambros) 6 *οἴκαδε* SME *οἴκαδὲ* P *ὑπέστρεψε*] *ἐπέστρεψεν* SP *ἐπανέστρεψε* E 7 *αὐτὸν* codd. 9 *πάσης φυλῆς*] *τῆσ χώρασ* MSPE *prouinciae* Lat 10 *μετὰ πολλῆσ πληθύοσ* MSPE *κατεμέμφετο* M *κατεμέμφοιντο* E 11 *μιᾷ*] *ἐν μιᾶ* SP 12 *ποιήσασθαι* MSP *ὑπάντησιν* MSP *Ἰούδα* om. E 17 *οὐχ*] *οὐκ* ROM 19 *ἀποκαλοῦντεσ* RO *ἀποκαλοῦντα* M *μόνον* O *τὸν βασιλέα*] *τὴν βασιλείαν* O¹ *ὁ γὰρ*] *οὐ γὰρ* E 21 *τοῦθ᾽ ὁ*] *τοῦτ᾽ ὁ* M *ὁ μὲν λαὸς*] *ὁ μὲν λαὸσ ἅπασ* MSP *populus equidem noster* Lat 22 *λεληθότως*] *κρύφα καὶ λεληθότωσ* MSP *occulte et latenter* Lat 25 * *Σαβαῖος*] *sabech* Lat *δὲ* om. MSP *Βοχορίου*] *beddadi* Lat 27 *ἡμῶν*] E *ὑμῶν* codd. *nostrum* Lat *δαυίδη* E *μοῖραν* E

παρὰ τῷ Ἰεσσαίου παιδί.“ καὶ μετὰ τοὺς λόγους σαλπίσας κέρατι 279
σημαίνει πόλεμον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πάντες ἠκολούθησαν ἐκείνῳ
Δαυίδην καταλιπόντες· μόνη δ᾽ αὐτῷ παρέμεινεν ἡ Ἰούδα φυλὴ
καὶ κατέστησεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις βασίλειον. καὶ τὰς
μὲν παλλακάς, αἷς ὁ υἱὸς αὐτοῦ συνῆλθεν Ἀψάλωμος, εἰς ἄλλην
μετήγαγεν οἰκίαν πάντα προστάξας αὐταῖς χορηγεῖν τὰ ἐπιτήδεια
τοὺς ἐπιμελομένους, αὐτὸς δ᾽ οὐκέτ᾽ ἐπλησίαζεν αὐταῖς. ἀποδεί- 280
κνυσι δὲ καὶ τὸν Ἀμασὰν στρατηγὸν καὶ τὴν τάξιν αὐτῷ ἐφ᾽ ἧς
Ἰώαβος ἦν δίδωσιν ἐκέλευσέ τε στρατιὰν ὅσην δύναται συναγαγόντ᾽
ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς μεθ᾽ ἡμέρας τρεῖς ὡς αὐτὸν ἐλθεῖν, ἵνα παρα-
δοὺς αὐτῷ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἐκπέμψῃ πολεμήσοντα τὸν υἱὸν τοῦ
Βοχορίου. ἐξελθόντος δὲ τοῦ Ἀμασᾶ καὶ περὶ τὴν ἄθροισιν τῆς 281
στρατιᾶς βραδύνοντος, ὡς οὐκ ἐπανῄει τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν ὁ βασι-
λεὺς πρὸς τὸν Ἰώαβον ἔλεγεν οὐκ εἶναι σύμφορον ἀνοχὴν τῷ Σα-
βαίῳ διδόναι, μὴ γενόμενος ἐν πλείονι παρασκευῇ μειζόνων κακῶν
καὶ πραγμάτων αἴτιος, ἢ Ἀψάλωμος αὐτοῖς κατέστη, γένηται. μὴ 282
περίμενε τοίνυν μηδένα, ἀλλὰ τὴν οὖσαν παραλαβὼν δύναμιν καὶ
τοὺς ἑξακοσίους μετὰ Ἀβεσσαίου τοῦ ἀδελφοῦ σου δίωκε τὸν πολέ-
μιον. καὶ ὅπου ποτ᾽ ἂν αὐτὸν καταλάβῃς ὄντα πειράθητι συμ-
βαλεῖν· σπούδασον δ᾽ αὐτὸν φθάσαι, μὴ πόλεις ὀχυρὰς καταλαβό-
μενος ἀγῶνας ἡμῖν καὶ πολλοὺς ἱδρῶτας παρασκευάσῃ.“

7. Ἰώαβος δ᾽ οὐκέτι μέλλειν ἔκρινεν, ἀλλὰ τόν τε ἀδελφὸν 283
καὶ τοὺς ἑξακοσίους παραλαβὼν καὶ ὅση λοιπὴ δύναμις ἦν ἐν τοῖς
Ἱεροσολύμοις ἕπεσθαι κελεύσας ἐξώρμησεν ἐπὶ τὸν Σαβαῖον. ἤδη

---

§ 278 = 2 Reg. XX 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 136 sq.

1 Ἰεσσαίου] ἰεσαίου E *iesse* Lat 4 κατέστησαν E 5 ἀβεσάλωμοσ M ἀβεσσάλωμοσ SP *abessalon* Lat 6 χορηγεῖν, γ i. ras. P 7 ἐπιμελουμένουσ SP οὐκέτ᾽] οὐκ M οὐκέτι P 8 Ἀμασὰν] ἀβασὰν O ἀμεσσὰν (-σᾶν SP) MSP ἀμεσὰν E *amessam* Lat 9 τε] δὲ RO *ὅση OM συναγαγόντα MSPE

10 *μετὰ MSP ὡς] πρὸσ ROE 11 ἐκπέμψῃ] ἐκπέμπει O πέμψη E τὸν υἱὸν τοῦ Βοχορίου] τῷ σαβαίῳ E τοῦ om. MSP 12 Βοχορίου] *beddadi* Lat Ἀμασᾶ] ἀμεσᾶ (σ supra) M ἀμεσσᾶ SP ἀμεσᾶ E *amessa* Lat 14 σύμφορον] συμφορῶν RO συμφέρον E *Σαβαίῳ] *sabech* Lat 16 ἢ] ἣ RO ἀβεσάλωμοσ M ἀβεσσάλωμοσ SP *abessalon* Lat κατέστη] κατέστησε OM[1] 17 μηδένα] ἔτι μηδὲν MSP 18 ἀβεσαίου RE *abessa* Lat τὸν πόλεμον O 19 ὅπου] ὅπο O 20 αὐτὸν] αὐτὸσ RO 21 ἀγῶνας, supra ῶνασ s. ονίαν m. rec. O ἱδρῶτας] ἀγῶνασ O 22 μέλειν S[1]P[1] τε] τότε O 23 παραλαβὼν] παρέλαβε M λοιπὸν O 24 *ἐξόρμησεν O[1]M *Σαβαῖον] σουβᾶν SP σουβάν M *sabech* Lat

δ᾽ ἐν Γαβαών, κώμη δ᾽ ἐστὶν αὕτη σταδίους ἀπέχουσα τεσσαράκοντα τῶν Ἱεροσολύμων, γεγενημένος πολλὴν Ἀμασᾶ δύναμιν ἀγαγόντος ἀπήντησεν αὐτῷ διεζωσμένος μάχαιραν καὶ θώρακα
284 ἐνδεδυμένος ὁ Ἰώαβος· προσιόντος δὲ ἀσπάσασθαι τοῦ Ἀμασᾶ φιλοτεχνεῖ τὴν μάχαιραν αὐτομάτως ἐκ τῆς θήκης ἐκπεσεῖν, βαστάσας δ᾽ αὐτὴν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῇ ἑτέρᾳ τὸν Ἀμασᾶν ἐγγὺς γενόμενον ὡς καταφιλήσων τοῦ γενείου λαβόμενος οὐ προϊδόμενον εἰς τὴν γαστέρα πλήξας ἀπέκτεινεν, ἀσεβὲς ἔργον διαπραξάμενος καὶ παντελῶς ἀνόσιον, ἀγαθὸν νεανίαν καὶ συγγενῆ καὶ μηδὲν ἀδικήσαντα ζηλοτυπήσας τῆς στρατηγίας καὶ τῆς παρὰ τῷ βασιλεῖ
285 πρὸς αὐτὸν ἰσοτιμίας. διὰ ταύτην γὰρ τὴν αἰτίαν καὶ τὸν Ἀβεννῆρον ἐφόνευσεν. ἀλλ᾽ ἐκεῖνο μὲν αὐτοῦ τὸ παρανόμημα πρόφασις εὐπρεπὴς συγγνωστὸν ἐδόκει ποιεῖν, ὁ ἀδελφὸς Ἀσάηλος ἐκδεδικῆσθαι νομιζόμενος, τοῦ δ᾽ Ἀμασᾶ φόνου οὐδὲν τοιοῦτον ἔσχε παρα-
286 κάλυμμα. ἀποκτείνας δὲ τὸν συστράτηγον ἐδίωκε τὸν Σαβαῖον καταλιπὼν ἕνα πρὸς τῷ νεκρῷ βοᾶν ἐντειλάμενος πρὸς τὴν στρατιάν, ὅτι τέθνηκεν Ἀμασᾶς δικαίως καὶ μετ᾽ αἰτίας κολαζούσης· εἰ δὲ φρονεῖτε τὰ τοῦ βασιλέως, ἕπεσθε τῷ στρατηγῷ αὐτοῦ Ἰωάβῳ καὶ
287 Ἀβεσσαίῳ τῷ τούτου ἀδελφῷ.“ κειμένου δὲ τοῦ σώματος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ παντὸς τοῦ πλήθους ἐπ᾽ αὐτῷ συρρέοντος καὶ οἷον ὄχλος

§ 283 = 2 Reg. XX 8.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 137.

1 *δὲ MSP Γαβαὼν] RO¹MSP γαβαὼν ἦν O³ γαβαῶ E *gabao* Lat 2 πολλὴν — 4 Ἀμασᾶ] *hoccurrit ei amessa non multo adhuc exercitu congregato. ioab autem adcinctus gladio et lorica uestitus uenientem ad se amessa ut salutaret eum* Lat Ἀμασᾶ] ἀμεσσᾶ MSP²Lat ἀβεσσᾶ P¹ ἀμεσᾶ E ἄγοντοσ E 3 διεζωσμένος] διεζωσμένοσ δὲ E περιζωσάμενοσ δὲ MSP περιέζωστο Zon 4 *ὁ om. MSP δὲ om. MSPE *τοῦ] τὸν M Ἀμασᾶ] ἀμεσσᾶ SP ἀμεσσὰ M ἀμεσᾶ E *amessa* Lat 5 φιλοτεχνεῖ] φιλοτέχνωσ MSP, om. E ἐκπεσεῖν] ἐποίησεν ἐκπεσεῖν MSPE et fort. Zon 6 ἀμεσσᾶν MSP *amessa* Lat ἀμεσᾶν E 7 *καταφιλίσων O προϊδόμενον] Bekker προει-κτειενεν δόμενον codd. 8 *ἀπέκτεινεν] ἀπέθανεν R ἀπέθανεν s. m. rec. O ἀσεβὲς] ἀβεσσά M 9 νεανία R 10 στρατηγίας] στρατιᾶς RO 11 διὰ ταύτην] δι᾽ αὐτὴν RO γὰρ om. O ἀβεννῆρον O ἀβένηρον M ἀβέννηρον SP *abenner* Lat 13 ἀσσάηλοσ SP ἐκδεδικεῖσθαι ROM 14 ἀμεσσᾶ MSPLat παρακάλυμα P¹ 15 συστράτηγον] στρατηγὸν OM *pari duce* Lat *Σαβαῖον] σαβαίαν M σαβέαν SP *sabech* Lat καταλειπὼν M 17 τέθνηκεν] τέθνηκε μὲν MSP Ἀμασᾶς] ἀμεσσᾶσ MSP *abessa* Lat 18 αὐτοῦ τῷ στρατηγῷ tr. MSP 19 Ἀβεσσαίῳ] ἀβεσαίω R ἀβεσσᾶ MP² ἀμεσσᾶ SP¹ *abessa* Lat 20 καὶ παντὸς — 153, 1 φύλαξ] *(cum-) et omnis populus super eum conflueret et cum quadam defuncti misericordia miraretur et ioab sequi tardarent, tollens exinde cadaber illius custos eius* Lat συρρυέντοσ P οἷα MSP

φιλεῖ ἐθαύμαζον ἠλέουν προϊστάμενοι· βαστάσας δ᾽ ἐκεῖθεν ὁ φύ-
λαξ καὶ κομίσας εἴς τι χωρίον ἀπωτάτω τῆς ὁδοῦ τίθησιν αὐτόθι
καὶ καλύπτει ἱματίῳ. τούτου γενομένου πᾶς ὁ λαὸς ἠκολούθησε
τῷ Ἰωάβῳ. διώξαντι δ᾽ αὐτῷ διὰ πάσης τῆς Ἰσραηλιτῶν χώρας 288
τὸν Σαβαῖον δηλοῖ τις ἐν ὀχυρᾷ πόλει τυγχάνειν Ἀβελωχέᾳ λεγο-
μένῃ. παραγενόμενος δ᾽ ἐκεῖ καὶ τῇ στρατιᾷ περικαθίσας τὴν
πόλιν καὶ χαράκωμα περὶ αὐτὴν πηξάμενος ὑπορύσσειν ἐκέλευσε
τοῖς στρατιώταις τὰ τείχη καὶ καταβάλλειν αὐτά· μὴ δεξαμένων
γὰρ αὐτὸν τῶν ἐν τῇ πόλει χαλεπῶς πρὸς αὐτοὺς διετέθη.
8. Γύναιον δέ τι σῶφρον καὶ συνετὸν ἐν ἐσχάτοις ἤδη τὴν 289
πατρίδα κειμένην θεασάμενον ἀναβὰν ἐπὶ τὸ τεῖχος προσκαλεῖται
διὰ τῶν ὁπλιτῶν τὸν Ἰώαβον. προσελθόντος δ᾽ ἤρξατο λέγειν, ὡς
ὁ θεὸς τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς στρατηγοὺς ἀποδείξειεν, ἵνα τοὺς
πολεμίους τοὺς Ἑβραίων ἐξαιρῶσι καὶ παρέχωσιν αὐτοῖς εἰρήνην
ἀπ᾽ αὐτῶν· σὺ δὲ σπουδάζεις μητρόπολιν Ἰσραηλιτῶν καταβαλεῖν
καὶ πορθῆσαι μηδὲν ἐξαμαρτοῦσαν.“ ὁ δὲ ἵλεων μὲν εὔχεται τὸν 290
θεὸν αὐτῷ διαμένειν, αὐτὸς δ᾽ οὕτως ἔχειν εἶπεν, ὡς μηδένα τοῦ
λαοῦ φονεῦσαι, οὐχ ὅτι πόλιν ἐξελεῖν βούλεσθαι τηλικαύτην· λαβὼν
μέντοι παρ᾽ αὐτῶν τὸν ἀντάραντα τῷ βασιλεῖ πρὸς τιμωρίαν Σα-
βαῖον υἱὸν δὲ Βοχορίου παύσεσθαι τῆς πολιορκίας καὶ τὴν στρα-
τιὰν ἀπάξειν. ὡς δ᾽ ἤκουσεν ἡ γυνὴ τὰ παρὰ τοῦ Ἰωάβου μικρὸν 291
ἐπισχεῖν δεηθεῖσα, τὴν γὰρ κεφαλὴν εὐθέως αὐτῷ ῥιφήσεσθαι τὴν
τοῦ πολεμίου, καταβαίνει πρὸς τοὺς πολίτας καὶ „βούλεσθ᾽, εἰποῦσα,
κακοὶ κακῶς ἀπολέσθαι μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ὑπὲρ ἀνθρώπου

---

§ 287 = 2 Reg. XX 12.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 137.

1 ἠλέουν] πλέον MSP προϊστάμενοι] προσιστάμενοι SP ἱστάμενοι M δ᾽ ἐκεῖθεν] ἐκεῖθεν MSP 2 ἀποτάτω P² 3 ἠκολούθει E 4 Ἰσραηλιτῶν] ἰσραηλίτιδοσ MP 5 τὸν σαβαῖον, ὸν σαβ i. ras. R τὸν σαβαῖαν M τὸν σαβέαν SP *sabech* Lat τυγχάνειν] τυγχάνειν αὐτὸν MSPE Ἀβελωχέᾳ] ἀβελωχαία R ἀβελμαχέα (έ in αί corr. P) MSPLat ἀβελμακᾶ E λεγομένην E 6 περικαθήσασ O 7 χαράκωμα] χάρακα E περὶ] παρ᾽ E ὑπορύσσειν O 8 καταβαλεῖν RO 9 τῶν om. RO διετέθη] διατεθείη MSP 10 ἐν ἐσχάτοις] ἐπέσχάτοισ P ἐπ᾽ ἐσχάταισ M ἐσχάταισ RO 11 τεῖχοσ, σ ex ν corr. R 12 *τὸν om. RO 14 τοὺς] τῶν O ἐξαίρωσι RO ἐξάρωσι MSP 15 ἀπ᾽ αὐτῶν] ἁπάντων MSP σὺ δὲ σπουδάζεις] τί δὴ σπεύδεισ E 16 ἵλεω RO²MS ἵλεως O¹ 19 *Σαβαῖον] σουβὰν MSP *sabech* Lat 20 δὲ] τοῦ P Βοχορίου] χοβορίου SP *badadi* Lat παύσεσθαι] Dindorf παύσασθαι (παύσασθε O²) codd. E τὴν στρατιὰν] τὸν στρατὸν O 21 ἀπάξειν, ά ex corr. S δὲ SP τὰ om. ROM 22 τὴν τοῦ] τοῦ M 23 βούλεσθε (ε finale i. ras. 2 litt. S) ROSP 24 μετὰ τέκνων ἀπολέσθαι tr. MSP

πονηροῦ καὶ μηδὲ τίς ἐστι γνωριζομένου καὶ τοῦτον ἔχειν ἀντὶ
Δαυίδου τοῦ τοσαῦτ᾽ εὐεργετήσαντος ὑμᾶς βασιλέα καὶ πρὸς δύ-
292 ναμιν τοσαύτην καὶ τηλικαύτην ἀνταίρειν μίαν πόλιν;" πείθει τὴν
κεφαλὴν ἀποτεμόντας τοῦ Σαβαίου ῥῖψαι ταύτην εἰς τὸ τοῦ Ἰωά-
βου στράτευμα. τούτου γενομένου σημήνας ἀνακλητικὸν ὁ τοῦ βασι-
λέως στρατηγὸς ἔλυσε τὴν πολιορκίαν καὶ παραγενόμενος εἰς Ἱερο-
293 σόλυμα παντὸς ἀποδείκνυται πάλιν τοῦ λαοῦ στρατηγός. καθίστησι
δὲ καὶ Βαναῖον ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων καὶ τῶν ἑξα-
κοσίων, Ἀδώραμον δ᾽ ἐποίησεν ἐπὶ τῶν φόρων καὶ Ἰωσάφατον
υἱὸν Ἀχίλου ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων, Σουσὰν δὲ γραμματέα, Σάδω-
κον δὲ καὶ Ἀβιάθαρον ἀπέφηνεν ἱερεῖς.
294 XII. 1. Μετὰ δ᾽ ταῦτα τῆς χώρας λιμῷ φθειρομένης ἱκέτευε
Δαυίδης τὸν θεὸν ἐλεῆσαι τὸν λαὸν καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῷ καὶ τὴν
ἴασιν φανερὰν ποιῆσαι τῆς νόσου. τῶν δὲ προφητῶν εἰπόντων
βούλεσθαι τὸν θεὸν ἐκδικίας τυχεῖν τοὺς Γαβαωνίτας, οὓς Σαοῦλος
ὁ βασιλεὺς ἀποκτείνας ἠσέβησεν ἐξαπατήσας καὶ τοὺς ὅρκους αὐτοῖς,
295 οὓς ὁ στρατηγὸς Ἰησοῦς ὤμοσε καὶ ἡ γερουσία, μὴ φυλάξας· ἐὰν
τοίνυν δίκην ἣν αὐτοὶ θέλουσιν οἱ Γαβαωνῖται λαβεῖν ὑπὲρ τῶν
ἀνῃρημένων ταύτην αὐτοῖς παράσχῃ, διαλλαγήσεσθαι καὶ τὸν ὄχλον
296 ἀπαλλάξειν τῶν κακῶν ἐπηγγέλλετο. ὡς οὖν ταῦτα παρὰ τῶν προ-
φητῶν ἔμαθεν ἐπιζητεῖν τὸν θεόν, μεταπέμπεται τοὺς Γαβαωνίτας
καὶ τίνος βούλονται τυχεῖν ἐπηρώτα. τῶν δ᾽ ἐκ τοῦ γένους τοῦ
Σαούλου παραλαβεῖν ἑπτὰ παῖδας ἀξιωσάντων πρὸς τιμωρίαν, ὁ
βασιλεὺς ἀναζητήσας παρέδωκεν αὐτοῖς Ἰεβόσθου φεισάμενος τοῦ
297 Ἰωνάθου παιδός. παραλαβόντες δ᾽ οἱ Γαβαωνῖται τοὺς ἄνδρας ὡς
ἐβούλοντο ἐκόλασαν. ἤρξατο δ᾽ ὕειν παραχρῆμα ὁ θεὸς καὶ τὴν

§ 291 = 2 Reg. XX 22.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 137 sq.

1 τίς] *unde* Lat ἐστι, ἐσ corr. 1 R γνωριζομένου] γνωρίμου MSP 2 τοῦ om. M τοσαῦτα RSP ἡμᾶσ OP βασιλέωσ MSP 4 *ἀποτεμόντας] ἀποτεμεῖν O τοῦ om. E *Σαβαίου] σουβᾶ MSP *sabech* Lat τοῦ om. ME 5 στράτευμα] στρατόπεδον EZon *σημήνας] σημάνασ MSP

8 Βαναῖον] βαναίαν M βανέαν SP *baneam* Lat βασιλεὺσ, β ex στρ corr. R 9 Ἀδώραμον] ἀώραμον M ἀδόραμον S[1]P[1] *adoran* Lat Ἰωσάφατον υἱὸν Ἀχίλου] ἰωσαφὰ τὸν υἱὸν ἀχίλου RO σαφάτην καὶ ἀχίλαον MSP *saphaath et achilam* Lat 10 ὑπομνημάτων] ὑπομνηματογράφων MSPLat Σουσὰν] σουβὰν SP Σισὰν supra § 110 σάδοκον P[2] 11 ἀβιαθάρην MSP

ἀπέφηινεν P[2] 12 ἱκέτευσε MSP *rogauit* Lat 17 ἐὰν] εἰ RO 20 ἐπηγγέλετο R ἐπηγγείλετο O 22 τοῦ Σαούλου] σαούλου E 24 Ἰεβόσθου] ἰεβοσθοῦ E ἰεβοσθὲ Zon (cod. A) *memphiuos* Lat μεμφιβόσθου ed. princ. cf. § 267 *φησάμενοσ R 25 ὡς] οὓσ ROE *quos* Lat 26 *ὑίειν O

γῆν πρὸς γονὴν καρπῶν ἀνακαλεῖν ἀπολύσας τοῦ πρότερον αὐχμοῦ·
καὶ πάλιν εὐθήνησεν ἡ τῶν Ἑβραίων χώρα.
Στρατεύεται δὲ μετ᾽ οὐ πολὺν χρόνον ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Παλαι- 298
στίνους, καὶ συνάψας μάχην αὐτοῖς καὶ τρεψάμενος ἐμονώθη διώκων
καὶ γενόμενος ἔκλυτος ὤφθη ὑπό τινος τῶν πολεμίων Ἄκμονος
μὲν τοὔνομα Ἀράφου δὲ παιδός· οὗτος ἦν μὲν καὶ ἀπόγονος τῶν 299
Γιγάντων, ἔχων δὲ καὶ ξυστόν, οὗ τὴν λαβὴν συνέλκειν σταθμὸν
σίκλους τριακοσίους, καὶ θώρακα ἁλυσιδωτὸν καὶ ῥομφαίαν ὥρμησεν
ἐπιστραφεὶς ὡς ἀποκτενῶν τὸν τῶν πολεμίων βασιλέα· παρεῖτο
γὰρ ὑπὸ τοῦ κόπου. ἐπιφανεὶς δ᾽ ἐξαίφνης Ἀβεσσαῖος ὁ Ἰωάβου
ἀδελφὸς τὸν βασιλέα μὲν ὑπερήσπισε περιβὰς κείμενον, ἀπέκτεινε
δὲ τὸν πολέμιον. ἤνεγκε δ᾽ ἐπὶ τῷ παρ᾽ ὀλίγον κινδυνεῦσαι τὸν 300
βασιλέα χαλεπῶς τὸ πλῆθος· καὶ οἱ ἡγεμόνες ὥρκωσαν αὐτὸν μη-
κέτι εἰς μάχην ἀπαντῆσαι σὺν αὐτοῖς, μὴ δι᾽ ἀνδρείαν καὶ προ-
θυμίαν παθών τι τῶν δεινῶν στερήσῃ τὸν λαὸν τῶν δι᾽ αὐτὸν
ἀγαθῶν, ὅσα τε ἤδη παρέσχηκε καὶ ὅσων ἔτι μεθέξουσι πολὺν βιώ-
σαντος χρόνον.

2. Συνελθόντων δὲ τῶν Παλαιστίνων εἰς Γάζαρα πόλιν ἀκού- 301
σας ὁ βασιλεὺς ἔπεμψεν ἐπ᾽ αὐτοὺς στρατιάν. ἠρίστευσε δὲ τότε
καὶ σφόδρ᾽ ηὐδοκίμησε Σαβρήχης ὁ Χετταῖος εἷς τῶν περὶ Δαυί-
δην ἀνδρειοτάτων· ἀπέκτεινε γὰρ πολλοὺς τῶν αὐχούντων προγό-
νους τοὺς Γίγαντας καὶ μέγα ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ φρονούντων, αἴτιός τε
τῆς νίκης τοῖς Ἑβραίοις ἐγένετο. καὶ μετ᾽ ἐκείνην τὴν ἧτταν πάλιν 302

§ 297 = 2 Reg. XXI 14.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 138. Michael Glycas II p. 335 sq.

1 προτέρου O   2 εὐθήνισεν M   3 μετ᾽ οὐ πολὺν] ed. princ. μετὰ πολὺν codd. *non multo post* Lat   παλλαιστίνουσ S[1]   5 ὑπό] πρόσ E   ἄκμωνοσ OS[1]P *achmon* Lat   6 *araph* Lat   παιδός] παῖσ (scriptum man. rec.) O

7 οὗ τὴν λαβὴν συνέλκειν] *cuius pondus erat* Lat   οὗ ἡ λαβὴ συνεῖλκεν Cocceji   συνέλκειν] συνέβη ἕλκειν coni.   8 τριακοσίουσ σίκλουσ tr. MSP   ἁλυσειδωτὸν M[1]P[2]   9 ἀποστραφεὶσ E   ἀποκτενῶν] coni. *perempturus* Lat   ἀποκτείνων codd.   10 ἀβεσαῖοσ REGlycas *abessa* Lat   Ἰωάβου] ἰάβου E

11 τὸν μὲν βασιλέα tr. E   περιβὰς] περιβασ (στ superscr.) R παραβὰσ E   12 τῷ] τὸ M   13 *αὐτὸν] αὐτῷ RO   14 εἰς] codd. Glycas πρὸσ E   μὴ δι᾽] μὴ δὲ δι᾽ MSP μὴδ᾽ O   ἀνδρίαν P[2]   15 στερήσει OM   δι᾽ om. RO   αὐτῶν ROM[1]   16 μεθέξουσιν OS[1]P[1]   πολλὴν R   βιώσαντεσ RO   18 *δὲ] οὖν SP   Γάζαρα] γάζαραν RMSPE γάζαν E *gazarin* Lat   19 *στρατείαν SP[1]   20 σφόδρα RMSP εὐδοκίμησε MSP ηὐδόκησε RO   Σαβρήχης] β ex μ corr. O σαβρήχεισ R σοβάκχησ SP σοβακχὶσ M ἀβάκχησ E *sabuch* Lat   Χετταῖος] *cettheus* Lat   21 ἀνδρειότατοσ E   αὐχούντων] αὐχαώντων RO   22 ἀνδρία P[2]

ἐπολέμησαν οἱ Παλαιστῖνοι· καὶ στρατιὰν ἐπ᾽ αὐτοὺς Δαυίδου πέμ-
ψαντος ἠρίστευσεν Ἐφὰν ὁ συγγενὴς αὐτοῦ· μονομαχήσας γὰρ τῷ
πάντων ἀνδρειοτάτῳ Παλαιστίνων ἀπέκτεινεν αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους
303 εἰς φυγὴν ἔτρεψε, πολλοί τε αὐτῶν ἀπέθανον μαχόμενοι. διαλι-
πόντες δ᾽ ὀλίγον χρόνον ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς τῇ πόλει τῶν
ὅρων τῆς Ἑβραίων χώρας οὐκ ἄπωθεν. ἦν δ᾽ αὐτοῖς ἀνὴρ τὸ μὲν
ὕψος ἓξ πηχῶν, δακτύλους δ᾽ ἐν ἑκατέρῳ τῶν βάσεων καὶ τῶν χει-
304 ρῶν ἑνὶ περισσοτέρους εἶχε τῶν κατὰ φύσιν. ἐκ τῆς οὖν πεμφθεί-
σης ἐπ᾽ αὐτοὺς ὑπὸ Δαυίδου στρατιᾶς τούτῳ μονομαχήσας Ἰωνάθης
ὁ Σουμᾶ υἱὸς ἀνεῖλέ τε αὐτὸν καὶ τῆς ὅλης νίκης ῥοπὴ γενόμενος
δόξαν ἀριστείας ἀπηνέγκατο· καὶ γὰρ οὗτος ὁ Παλαιστῖνος ηὔχει
τῶν Γιγάντων ἀπόγονος εἶναι. μετὰ δὲ ταύτην τὴν μάχην οὐκέτι
τοῖς Ἰσραηλίταις ἐπολέμησαν.
305 3. Ἀπηλλαγμένος δ᾽ ἤδη πολέμων ὁ Δαυίδης καὶ κινδύνων
καὶ βαθείας ἀπολαύων τὸ λοιπὸν εἰρήνης ᾠδὰς εἰς τὸν θεὸν καὶ
ὕμνους συνετάξατο μέτρου ποικίλου· τοὺς μὲν γὰρ τριμέτρους, τοὺς
δὲ πενταμέτρους ἐποίησεν. ὄργανά τε κατασκευάσας ἐδίδαξε πρὸς
αὐτὰ τοὺς Ληουίτας ὑμνεῖν τὸν θεὸν κατά τε τὴν τῶν καλουμένων
306 σαββάτων ἡμέραν καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἑορτάς. ἡ δὲ τῶν ὀργάνων
ἐστὶν ἰδέα τοιαύτη τις τὸν τρόπον· ἡ μὲν κινύρα δέκα χορδαῖς
ἐξημμένη τύπτεται πλήκτρῳ, ἡ δὲ νάβλα δώδεκα φθόγγους ἔχουσα
τοῖς δακτύλοις κρούεται, κύμβαλά τε ἦν πλατέα καὶ μεγάλα χάλ-
κεα. καὶ περὶ μὲν τούτων ἐπὶ τοσοῦτον ἡμῖν, ὥστε μὴ τελέως ἀγ-
νοεῖν τὴν τῶν προειρημένων ὀργάνων φύσιν, ἀρκείσθω λελέχθαι.

---

§ 302 = 2 Reg. XXI 19; § 305 = 1 Paral. XVI 7, XXV 1, 1 Reg. XXII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 138. Michael Glycas II p. 336.
1 *στρατείαν SP 2 ἠρίστευσε MSPE Ἐφὰν] νεφὰν MSPE *ephan* Lat 3 Παλαιστίνων] παλαιστηνῶν E τῶν παλαιστίνων (-ηνῶν P -ινῶν M) MSP 5 *δ᾽] τε RO ἐστρατοπεδεύσαντο] ἐστρατεύσαντο RO ἐστρατοπέδευσαν MSP ἐστράτευσαν E *τῇ] τινὶ Cocceji τῇ Γίττᾳ Hudson Γίττῃ coni. 6 ἄποθεν ROP²E αὐτοῖς] αὐτὸς E 7 πήχεων Glycas ἑκατέρῳ] ἑκατέρω s. m. 2 O (α superscr.) ἑκατέρα EGlycas 8 ἑνὶ] ἕνα O, om. Glycas 9 στρατείας S²P *μονομαχήσας] μονομαχεῖ M 10 Σουμᾶ] σαμᾶ ed. princ. *sumae* Lat Σουμᾶ υἱὸς] Σουβαῖος Glycas post υἱὸς add. τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ υἱὸς P idem in marg. man. 1 S 11 ἀριστίας M οὗτος] αὐτὸς RO 14 δὲ SPE 15 *ἀπολάβων R 16 *συνανετάξατο S ποικίλ·ου E 17 *ἐδίδαξε] ἔδειξε M 18 λευΐτας MSPE 20 ἰδέα τοιαύτη τίς ἐστι tr. SPE κιννύρα OME *cynira* et *cynyra* Lat 21 ναύλα OEZon φθόγγους, ό corr. m. 2 ex ε ut uid. P 23 τούτων] τούτοις O 24 ἀρκείσθω λελέχθαι] ἀρκούντως λέλεκται MSP

4. Τῷ δὲ βασιλεῖ πάντες ἦσαν οἱ περὶ αὐτὸν ἀνδρεῖοι· τού- 307
των δ᾽ οἱ διασημότατοι καὶ λαμπροὶ τὰς πράξεις ὀκτὼ καὶ τριά-
κοντα, ὧν πέντε μόνων διηγήσομαι τὰ ἔργα· φανερὰς γὰρ καὶ τὰς
τῶν ἄλλων ἀρετὰς ἀρκέσουσιν οὗτοι ποιῆσαι· δυνατοὶ γὰρ ἦσαν
οὗτοι καὶ χώραν ὑπάγεσθαι καὶ μεγάλων ἐθνῶν κρατῆσαι. πρῶτος 308
μὲν οὖν Ἴσεβος υἱὸς Ἀχεμαίου, ὃς πολλάκις εἰς τὴν παράταξιν ἐμ-
πηδῶν τῶν πολεμίων οὐ πρὶν ἀνεπαύετο μαχόμενος πρὶν ἐνακο-
σίους αὐτῶν καταβαλεῖν. μετ᾽ αὐτὸν ἦν Ἐλεάζαρος υἱὸς Δωδείου,
ὃς ἦν μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἐρασαμῷ· οὗτός ποτε τῶν Ἰσραηλιτῶν 309
καταπλαγέντων τὸ πλῆθος τῶν Παλαιστίνων καὶ φευγόντων μόνος
ἔμεινε καὶ συμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀπέκτεινεν αὐτῶν πολλούς,
ὡς ὑπὸ τοῦ αἵματος προσκολληθῆναι τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ τῇ δεξιᾷ
καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας ἰδόντας τετραμμένους ὑπ᾽ αὐτοῦ τοὺς Παλαι-
στίνους καταβάντας διώκειν καὶ θαυμαστὴν καὶ διαβόητον τότε
νίκην ἄρασθαι, τοῦ μὲν Ἐλεαζάρου κτείνοντος ἑπομένου δὲ τοῦ
πλήθους καὶ σκυλεύοντος τοὺς ἀνῃρημένους. τρίτος δὲ ἦν Ἠλοῦ 310
μὲν υἱὸς Σαβαίας δὲ ὄνομα. καὶ οὗτος ἐν τοῖς πρὸς Παλαιστίνους
ἀγῶσιν εἰς τόπον Σιαγόνα λεγόμενον αὐτῶν παραταξαμένων, ὡς
οἱ Ἑβραῖοι πάλιν τὴν δύναμιν φοβηθέντες οὐχ ὑπέμειναν, ὑπέστη
μόνος ὡς στράτευμα καὶ τάξις, καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν κατέβαλε τοὺς
δ᾽ οὐ καρτερήσαντας αὐτοῦ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν βίαν ἀλλ᾽ εἰς φυγὴν
ἀποστραφέντας ἐδίωκε. ταῦτα μὲν ἔργα χειρῶν καὶ μάχης οἱ τρεῖς 311
ἐπεδείξαντο. καθ᾽ ὃν δὲ καιρὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ὄντος τοῦ βασι-
λέως ἐπῆλθεν ἡ τῶν Παλαιστίνων δύναμις πολεμῆσαι, Δαυίδης μὲν
ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν ἀνῆλθεν, ὡς προειρήκαμεν, πευσόμενος τοῦ θεοῦ

§ 307 = 2 Reg. XXIII 7, 1 Paral. XI 11.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 139. Michael Glycas II p. 336.

1 *αὐτῶν R 2 δ᾽] δ᾽ ἂν RO δὲ E *πράξεις] τάξεισ O 3 μόνον RP 5 χώραν] *prouinciam* Lat χώρασ SP 6 Ἴσεβος] ἴσσαιμοσ MSP ἴσαμοσ E *iesebus* Lat *Ἀχεμαίου] ἀχεμμαίου MSP *achimae* Lat ἐμπϊδῶν R 7 ἀνεπαύσατο P ἐνναχοσίουσ OMSP²Glycas 8 καταβαλεῖν] κατέβαλε MSP **heleazar* Lat Δωδείου] δωδεΐου M δωδίου PE *dodi* Lat 9 Ἐρασαμῷ] ἐ ρασαμῶ R ἀρασάμω M ἀρασαμῶ SP *respha* Lat 12 προσκολληθῆναι] κολλη-θῆναι RO 14 καταβάντας] καταβάντασ ἀπὸ τῶν ὀρέων P *descendentes de montibus* Lat 16 ἀνῃρημένους] ἀναιρουμένουσ MSP δ᾽ SP Ἠλοῦ] ἠλοῦ post λ rasura ut uid. R ἱλοῦ S¹P ἰλοῦ MS² ἤλου E (*filius*) *heli* Lat 17 Σαβαίας] σεβὰσ M κησαβαῖοσ, κησα i. ras. 2 litt. S κησαβαῖοσ, η i. ras. P σαβαῖοσ E *semeas* Lat 18 σιαγῶνα R¹O ὡς om. RO 19 δύναμιν] δύναμιν αὐτῶν O *exercitum eorum* Lat οὐχ ὑπέμειναν] οὐκ ἔμειναν MSP ὑπέστη] ὑπέστη δὲ RO 20 τάξεισ RO¹ κατέβαλεν S¹ κατέβαλλεν S² τοὺς] οὓσ S ὥσ M 21 δὲ SP 22 ἐδίωξε MSP 24 ἡ τῶν — 25 ἀνῆλθεν om. P

312 περὶ τοῦ πολέμου, τῆς δὲ τῶν ἐχθρῶν παρεμβολῆς ἐν τῇ κοιλάδι
κειμένης, ἣ μέχρι Βηθλεέμης πόλεως διατείνει σταδίους Ἱεροσολύ-
μων ἀπεχούσης εἴκοσιν, ὁ Δαυίδης τοῖς ἑταίροις „καλὸν ὕδωρ, εἶπεν,
ἔχομεν ἐν τῇ πατρίδι μου· καὶ μάλιστα τὸ ἐν τῷ λάκκῳ τῷ πρὸς
τῇ πύλῃ θαυμάζων, εἴ τις ἐξ αὐτοῦ πιεῖν αὐτῷ κομίσειε μᾶλλον
313 ἐθελήσειν ἢ εἰ πολλὰ χρήματα διδοῖ. ταῦτ᾽ ἀκούσαντες οἱ τρεῖς
ἄνδρες οὗτοι παραχρῆμα ἐκδραμόντες καὶ διὰ μέσου τοῦ τῶν πολεμίων
ὁρμήσαντες στρατοπέδου ἧκον εἰς Βηθλεέμην, καὶ τοῦ ὕδατος ἀρυ-
σάμενοι πάλιν διὰ τῆς παρεμβολῆς ὑπέστρεψαν πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς
τοὺς Παλαιστίνους καταπλαγέντας αὐτῶν τὸ θράσος καὶ τὴν εὐψυχίαν
ἠρεμῆσαι [καὶ μηδὲν ἐπ᾽ αὐτοὺς τολμῆσαι] καταφρονήσαντας τῆς ὀλι-
314 γότητος. κομισθέντος δὲ τοῦ ὕδατος οὐκ ἔπιεν ὁ βασιλεὺς κινδύνῳ καὶ
αἵματι φήσας ἀνθρώπων αὐτὸ κεκομίσθαι καὶ διὰ τοῦτο μὴ προσή-
κειν αὐτῷ πιεῖν, ἔσπεισε δὲ ἀπ᾽ αὐτοῦ τῷ θεῷ καὶ περὶ τῆς σωτηρίας
τῶν ἀνδρῶν εὐχαρίστησεν αὐτῷ. μετὰ τούτους ἦν ὁ Ἰωάβου ἀδελφὸς
315 Ἀβεσσαῖος· καὶ γὰρ οὗτος μιᾷ ἡμέρᾳ τῶν πολεμίων ἑξακοσίους ἀπέ-
κτεινε. πέμπτος Ναβαῖος ὁ ἱερεὺς τῷ γένει· προκληθεὶς γὰρ ὑπ᾽
ἀδελφῶν διασήμων ἐν τῇ Μωαβίτιδι χώρᾳ κατ᾽ ἀρετὴν ἐκράτησεν
αὐτῶν. καὶ πάλιν αὐτὸν ἀνδρὸς Αἰγυπτίου τὸ γένος θαυμαστοῦ τὸ
μέγεθος προκαλεσαμένου, γυμνὸς ὡπλισμένον τῷ δόρατι τῷ ἐκείνου
βαλὼν ἀπέκτεινε· περιελόμενος γὰρ αὐτοῦ τὸν ἄκοντα καὶ ζῶντα
ἔτι καὶ μαχόμενον σκυλεύσας τοῖς ἰδίοις αὐτὸν ὅπλοις διεχρήσατο.
316 προσαριθμήσειε δὲ ἄν τις αὐτοῦ καὶ τοῦτο ταῖς προειρημέναις

§ 311 = 2 Reg. XXIII 14, 1 Paral. XI 16.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 139. Michael Glycas II p. 336.

2 *Βηθλεέμης πόλεως*] *βηθλεέμων πόλεωσ* SP *πόλεωσ βηθλεὲμ* M *πόλεωσ βιθλεέμησ* O (*ad*) *ciuitatem bethleem* Lat *βηθλεὲμ* E **διατείνει*] *κειμένη* O 3 *εἴκοσι* MS[1] *ὁ*] *ὁ δὲ* M *ἑτέροισ* R 4 *καὶ μάλιστα* — 6 *διδοῖ*] *et praecipue laudabat eam, quae erat in puteo iuxta portam, mirabaturque si esset qui ex eo poculum ei praeberet, quod magis optaret quam si quis ei magnum pecuniarum pondus offerret* Lat; distinxit Holwerda p. 64 4 **τὸ*] *τῶ* R **ἐν*] *πρὸσ* M **τῷ πρὸς*] *τὸ πρὸσ* S[2] 5 **πύλει* O *θαυμάζειν* Bekker *ἐξ αὐτοῦ*] *ἐκ τούτου* E 6 *ἐθελήσειν*] *ἐθελήσειν μᾶλλον ἂν χαρίσαιτό οἱ* E *ἐθελήσων* Bekker *ἢ εἰ*] *εἴη* M *εἰ* E *διδοῖ*] *δίδοι* RO *διδοίη* M *δοίη* SPE 8 *βηθλέεμον* SP *βηθλεέμ* MELat 10 **θράσος*] *θάρσοσ* et *θράσοσ* Zonarae codd. **τὴν* om. P 11 *καὶ μηδὲν* — *τολμῆσαι* om. RO *ὀλιγώτητοσ* O 12 *κο·μισθέντοσ* S 13 **αὐτῶ* O 14 *αὐτῷ*] *αὐτὸ* P *περὶ*] *ὑπὲρ* E 15 *εὐχαριστήσασ* M *εὐχαριστῶν* E *αὐτῷ*] *αὐτῶ καὶ* O *ὁ* om. M 16 *ἀβεσαῖοσ* R *abessa* Lat 17 *Ναβαῖος*] *βαναίασ* M *βανέας* SPLat *ὁ ἱερεὺς* uid. corruptum *προσκληθεὶσ* OM 20 *προσκαλεσαμένου* MSP *δόρατι*] *δόρατί τε* SP 21 *βαλὼν*] *λαβὼν* MSP *αὐτοῦ*] *αὐτὸν* M 23 *προσαριθμήσειε*] *προσαριθμήσει* RO *προσαριθμῆσαι* MSP *δ᾽* MSP

πράξεσιν ἢ ὡς πρῶτον αὐτῶν κατ' εὐψυχίαν ἢ ὡς ὅμοιον· νίφον-
τος γὰρ τοῦ θεοῦ λέων εἴς τινα λάκκον ὀλισθὼν ἐνέπεσε· στενοῦ δ'
ὄντος τοῦ στομίου δῆλον ἦν ἀφανὲς ἐσόμενον ἐμφραγέντος αὐτοῦ
τῇ χιόνι· πόρον οὖν οὐδένα βλέπων ἐξόδου καὶ σωτηρίας ἐβρυχᾶτο.
τοῦ δὲ θηρὸς ἀκούσας ὁ Ναβαῖος, ὥδευε γὰρ τότε, καὶ πρὸς τὴν 317
βοὴν ἐλθών, καταβὰς εἰς τὸ στόμιον πλήξας αὐτὸν μαχόμενον τῷ
μετὰ χεῖρας ξύλῳ παραχρῆμα ἀπέκτεινε. καὶ οἱ λοιποὶ δὲ τοιοῦ-
τοι τὰς ἀρετὰς ὑπῆρχον.

XIII. 1. Ὁ δὲ βασιλεὺς Δαυίδης βουλόμενος γνῶναι πόσαι 318
μυριάδες εἰσὶ τοῦ λαοῦ, τῶν Μωυσέος ἐντολῶν ἐκλαθόμενος, ὃς
προεῖπεν ἐὰν ἐξαριθμηθῇ τὸ πλῆθος ὑπὲρ ἑκάστης κεφαλῆς αὐτοῦ
τῷ θεῷ τελεῖν ἡμίσικλον, προσέταξεν Ἰωάβῳ τῷ στρατηγῷ πορευ-
θέντι πάντα τὸν ὄχλον ἐξαριθμῆσαι. τοῦ δ' οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι 319
φήσαντος τοῦτο ποιεῖν οὐκ ἐπείσθη, προσέταξε δὲ μηδὲν μελλή-
σαντα βαδίζειν ἐπὶ τὴν ἐξαρίθμησιν τῶν Ἑβραίων. Ἰώαβος δὲ τοὺς
ἄρχοντας τῶν φυλῶν παραλαβὼν καὶ γραμματεῖς, ἐπιὼν τὴν τῶν
Ἰσραηλιτῶν χώραν καὶ τὸ πλῆθος ὅσον ἐστὶ κατανοήσας ὑπέστρεψεν
εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ μῆνας ἐννέα καὶ ἡμέρας
εἴκοσι καὶ τὸν ἀριθμὸν ἀπέδωκε τῷ βασιλεῖ τοῦ λαοῦ χωρὶς τῆς
Βενιαμίτιδος φυλῆς· ἐξαριθμῆσαι γὰρ αὐτὴν οὐκ ἔφθασεν ἀλλ' 320
οὐδὲ τὴν Λευιτῶν φυλήν· μετενόησε γὰρ ὁ βασιλεὺς ὧν εἰς τὸν
θεὸν ἥμαρτεν. ἦν δὲ τῶν ἄλλων Ἰσραηλιτῶν ἀριθμὸς ἐνενήκοντα
μυριάδες ὅπλα βαστάζειν καὶ στρατεύεσθαι δυναμένων, ἡ δὲ Ἰούδα
φυλὴ καθ' ἑαυτὴν τεσσαράκοντα μυριάδες ἦσαν.

2. Τῶν δὲ προφητῶν δηλωσάντων τῷ Δαυίδῃ, ὅτι δι' ὀργῆς 321
ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῷ, ἱκετεύειν ἤρξατο καὶ παρακαλεῖν εὐμενῆ γενέσθαι
καὶ συγγινώσκειν ἡμαρτηκότι. Γάδον δὲ τὸν προφήτην ἔπεμψεν ὁ

---

§ 316 = 2 Reg. XXIII 20, 1 Paral. XI 22; § 318 = 2 Reg. XXIV 1, 1 Paral. XXI 1.

ROMSPELat Zonaras II p. 139.

1 ὅμοιον] ἀλλοῖον RO *non dispar* Lat νείφοντοσ RO[1]P 2 θεοῦ i. spat. uacuo 3 litt. m. rec. M ἐνέπεσε] ἔπεσε RO *incidit* Lat 3 δῆλοσ ἦν ἀφανὴσ ἐσόμενοσ MSP *latebat absconsus nec apparebat* Lat 4 ἐξόδουσ S[1]

5 Ναβαῖος] βαναίασ M βανέασ SPLat 6 καταβὰς] καὶ καταβὰσ O 7 δὲ] δὲ τρεῖσ M δὲ λ' S δὲ τριάκοντα P *numero triginta et tres* Lat 9 βουλόμενος] βουληθεὶσ E 10 μωϋσέωσ MSP μωσέωσ E 11 *ἐξαριθμῇ RO 12 *τῶ θεῶ iterauit R[1] τελεῖν] coni. τελέσειν MSPE τελέσειεν RO *ἡμίσικλον, ι i. ras. R ἡμίσι σίκλον O 13 *ὄχλον] λαὸν O 14 ποιεῖν] ποιήσειν MSP με^λ^λήσαντα O μελήσαντι MSP 15 δὲ] om. R s. man. rec. O 18 *ἐνέα, ν ex νν corr. R 19 ἐπέδωκε ROSP 21 ὧν om. MSP 22 ἥμαρτεν] ἁμαρτὼν MSP *ἐνενήκοτα R ἐννενήκοντα M 23 ὅπλα om. M 26 αὐτῶ ὁ θεὸσ tr. MP γίνεσθαι MSP

θεὸς πρὸς αὐτὸν τρεῖς αἱρέσεις κομίζοντα, ὅπως ἐκλέξηται τούτων
ἣν ἂν δοκιμάσῃ· πότερον θέλει λιμὸν γενέσθαι κατὰ τὴν χώραν ἐπὶ
ἔτη ἑπτά, ἢ τρεῖς μῆνας πολεμήσας ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡττηθῆναι,
322 ἢ λοιμὸν ἐνσκῆψαι καὶ νόσον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τοῖς Ἑβραίοις. ὁ
δ᾽ εἰς ἀμήχανον ἐκλογὴν μεγάλων κακῶν ἐμπεσὼν ἐλυπεῖτο καὶ
σφόδρ᾽ ἦν συγκεχυμένος. τοῦ δὲ προφήτου τοῦτο δεῖν ἐξ ἀνάγκης
γενέσθαι φήσαντος καὶ κελεύοντος ἀποκρίνασθαι ταχέως, ἵνα ἀναγ-
γείλῃ τὴν αἵρεσιν αὐτοῦ τῷ θεῷ, λογισάμενος ὁ βασιλεύς, ὡς εἰ
λιμὸν αἰτήσει, δόξει τοῦτο πεποιηκέναι τοῖς ἄλλοις αὐτῷ μὲν ἀφό-
βως, ὅτι πολὺν αὐτὸς ἐγκεκλεισμένον ἔχοι σῖτον, ἐκείνοις δὲ βλα-
323 βερῶς· κἂν γένηται τοὺς τρεῖς μῆνας νικωμένους αὐτούς, ὅτι τοὺς
ἀνδρειοτάτους ἔχων περὶ αὑτὸν καὶ φρούρια καὶ διὰ τοῦτο μηδὲν
φοβούμενος εἵλετο τὸν πόλεμον, ᾐτήσατο πάθος κοινὸν καὶ βασι-
λεῦσι καὶ τοῖς ἀρχομένοις, ἐν ᾧ τὸ δέος ἶσον ἁπάντων γίνεται,
προσειπὼν ὅτι πολὺ κρεῖττον εἰς τὰς τοῦ θεοῦ χεῖρας ἐμπεσεῖν ἢ
τὰς τῶν πολεμίων.
324 3. Ταῦτ᾽ ἀκούσας ὁ προφήτης ἀπήγγειλε τῷ θεῷ· ὁ δὲ τὸν
λοιμὸν καὶ τὴν φθορὰν ἔπεμψε τοῖς Ἑβραίοις. ἀπέθνησκον δ᾽ οὐ
μονοτρόπως οὐδ᾽ ὥστε ῥᾴδιον κατανοῆσαι γενέσθαι τὴν νόσον, ἀλλὰ
τὸ μὲν κακὸν ἓν ἦν, μυρίαις δ᾽ αὐτοὺς αἰτίαις καὶ προφάσεσιν οὐδ᾽
325 ἐπινοῆσαι δυναμένους ἀνήρπαζεν. ἄλλος γὰρ ἐπ᾽ ἄλλῳ διεφθείρετο,
καὶ λανθάνον ἐπερχόμενον τὸ δεινὸν ὀξεῖαν τὴν τελευτὴν ἐπέφερεν,
τῶν μὲν αἰφνιδίως μετ᾽ ἀλγημάτων σφοδρῶν καὶ πικρᾶς ὀδύνης
τὴν ψυχὴν ἀφιέντων, ἐνίων δὲ καὶ μαραινομένων τοῖς παθήμασι
καὶ μηδ᾽ εἰς κηδείαν ὑπολειπομένων, ἀλλ᾽ ἐν αὐτῷ τῷ κάμνειν εἰς
326 τὸ παντελὲς δαπανωμένων· οἱ δ᾽ αἰφνίδιον σκότους αὐτοῖς τὰς

---

§ 331 = 2 Reg. XXIV 12, 1 Paral. XXI 10.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 139 sq.

2 *ἂν δοκιμάσῃ] δοκιμάσει RO 3 ὑπ᾽ ἐχθρῶν E 4 *τοῖς om. O 6 σφόδρα MSPE δεῖν, εῖ i. ras. 2—3 litt. R 7 κελεύοντος] οντο i. ras. R κελεύσαντοσ MSP ἀπαγγείλῃ MSP 9 αἰτήσειεν (ν eras. S) MSP δόξει] δόξειεν SP ἔδοξε M αὐτῶ P 11 κἂν] ἂν δὲ MSP κἂν — 13 πόλεμον] *idem si eligeret trium mensium uictoriam hostium, ipse quidem habens circa se uiros fortissimos et custodes nihil omnino metueret, neci uero eius exercitus subiaceret* Lat γένηται] γε ἕληται MLat τοὺς] τοῦ P νικομένουσ P νικωμένοισ M αὐτοὺς] αὐτοῖσ M αὐτὸσ SP 12 ἔχων] ἔχοι SP αὐτὸν $ROMS^1P$ καὶ διὰ] καὶ ὥσ διὰ ROP ὡς διὰ coni. 13 πάθος] τὸ πάθοσ M 15 προσειπὼν] coni. προειπὼν codd. *dicens* Lat 15 *ἐμπεσεῖν χεῖρασ tr. SP 17 *ἀπήγγελλε M 18 τοῖς Ἑβραίοις] *in exercitum hebraeorum* Lat 19 οὐδ᾽ s. m. 1 M 20 ἓν ἦν] *inerat* Lat 21 ἄλλῳ] ἄλλο O 22 ἐπέφερε $O^2MS^2P^2$ 23 αἰφνηδίωσ O σφο-δρῶσ RO 26 αἰφνίδίον, ο corr. uid., ν ex σ corr. R

ὄψεις ὑποδραμόντος περιπνιγεῖς ἀπῴμωζον, ἔνιοι δὲ τῶν οἰκείων
τινὰ κηδεύοντες ἐναπέθνησκον ἀτελέσι ταῖς ταφαῖς. ἀπώλοντο δ'
ἀρξαμένης ἕωθεν τῆς λοιμικῆς νόσου φθείρειν αὐτοὺς ἕως ὥρας
ἀρίστου μυριάδες ἑπτά. ἐξέτεινε δὲ ὁ ἄγγελος τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ 327
τὰ Ἱεροσόλυμα τὸ δεινὸν κἀκεῖσε πέμπων. ὁ δὲ βασιλεὺς σάκκον
ἐνδεδυμένος ἔκειτο κατὰ τῆς γῆς ἱκετεύων τὸν θεὸν καὶ δεόμενος
ἤδη λωφῆσαι καὶ τοῖς ἀπολωλόσιν ἀρκεσθέντα παύσασθαι· ἀνα-
βλέψας δ' εἰς τὸν ἀέρα ὁ βασιλεὺς καὶ θεασάμενος τὸν ἄγγελον
δι' αὐτοῦ φερόμενον ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ μάχαιραν ἐσπασμένον
εἶπε πρὸς τὸν θεόν, ὡς αὐτὸς εἴη κολασθῆναι δίκαιος ὁ ποιμήν, 328
τὰ δὲ ποίμνια σώζεσθαι μηδὲν ἁμαρτόντα, καὶ ἠντιβόλει τὴν ὀργὴν
εἰς αὐτὸν καὶ τὴν γενεὰν αὐτοῦ πᾶσαν ἀποσκήπτειν, φείδεσθαι δὲ
τοῦ λαοῦ.
4. Κατακούσας δὲ ὁ θεὸς τῆς ἱκεσίας ἔπαυσε τὸν λοιμόν, καὶ 329
πέμψας Γάδον τὸν προφήτην ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀναβῆναι παραχρῆμα
εἰς τὴν ἅλω τοῦ Ἰεβουσαίου Ὀροννᾶ καὶ οἰκοδομήσαντα βωμὸν ἐκεῖ
τῷ θεῷ θυσίαν ἐπιτελέσαι. Δαυίδης δ' ἀκούσας οὐκ ἠμέλησεν,
ἀλλ' εὐθὺς ἔσπευσεν ἐπὶ τὸν παρηγγελμένον αὐτῷ τόπον. Ὀρον- 330
νᾶς δὲ τὸν σῖτον ἀλοῶν ἐπεὶ τὸν βασιλέα προσιόντα καὶ τοὺς παῖ-
δας αὐτοῦ πάντας ἐθεάσατο, προσέδραμεν αὐτῷ καὶ προσεκύνησεν.
ἦν δὲ τὸ μὲν γένος Ἰεβουσαῖος, φίλος δ' ἐν τοῖς μάλιστα Δαυίδου·
καὶ διὰ τοῦτ' αὐτὸν οὐδὲν εἰργάσατο δεινόν, ὅτε τὴν πόλιν κατε-
στρέψατο, ὡς μικρὸν ἔμπροσθεν ἐδηλώσαμεν. τοῦ δὲ Ὀροννᾶ πυθο- 331
μένου τί παρείη πρὸς τὸν δοῦλον ὁ δεσπότης, εἶπεν ὠνήσασθαι
παρ' αὐτοῦ τὴν ἅλω, ὅπως βωμὸν ἐν αὐτῇ κατασκευάσῃ τῷ θεῷ

---

§ 326 = 2 Reg. XXIV 15, 1 Paral. XXI 14.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras II p. 140.

1 ἀποίμωζον ROMSP¹ 2 ἐναπέθνησκον] ἀπέθνησκον RO 4 δ' SP καὶ om. MLat 6 τῆς om. E 10 *εἴη δίκαιοσ (εἴη δ ex εἶναι, σ ex ν corr.) κολασθῆναι tr. M κολασθῆναι, σθῆν i. ras. P 11 ἁμαρτόντα] ἁμαρτῶντα R¹O ἐξαμαρτόντα MSPE 12 εἰς] πρὸσ RO πᾶσαν om. O 14 *ἱκετείασ M 15 πέμψας] incip. Exc *Γάδον] γάδον, δ i. ras. 2 litt. M γάδαρον Exc

16 ἅλω — ὀρονάτου i. spat. uacuo 23 litt. suppl. m. rec. M *Ἰεβουσαίου] γεβουσαίου RO ἰεβουσσαίου Exc Ὀροννᾶ] ὀρονάτου M ὀρονᾶ P² ὀρνᾶ SP¹ ὀρωνᾶ E ὀρόννα Exc oronnae Lat 17 θυσίασ MSPExc hostias Lat

18 ἔσπευσεν] ἔπεμψεν MExc Ὀροννᾶς] ὀροννᾶ ὁ RO ὁροννάτοσ M ὀρόννασ Exc oronna Lat 19 ἁλοῶν R²OMP² προιόντα RO 20 πάντας om. Exc 21 ἰεβουσσαῖοσ Exc 22 οὐδὲν αὐτὸν tr. Exc 23 ὡς — ἐδηλώσαμεν om. Exc Ὀροννᾶ] ὀρνᾶ OSP ὀρόννα Exc ὀρωνᾶ E oronna Lat

πυομένου M 24 παρήει ROE παρίη SP *ὠνήσεσθαι fort. melius

25 *θεῷ] κῷ (h. e. κυρίῳ) MExc

*καὶ ποιήσῃ θυσίαν. ὁ δὲ καὶ τὴν ἅλω εἶπε καὶ τὰ ἄροτρα καὶ
τοὺς βόας εἰς ὁλοκαύτωσιν χαρίζεσθαι καὶ τὸν θεὸν ἡδέως εὔχε-
332 σθαι τὴν θυσίαν προσέσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀγαπᾶν μὲν αὐτὸν
τῆς ἁπλότητος καὶ τῆς μεγαλοψυχίας ἔλεγε καὶ δέχεσθαι τὴν χάριν,
τιμὴν δ᾽ αὐτὸν ἠξίου λαμβάνειν πάντων· οὐ γὰρ εἶναι δίκαιον
προῖκα θυσίαν ἐπιτελεῖν. τοῦ δὲ Ὀροννᾶ φήσαντος ποιεῖν ὅ τι
333 βούλεται πεντήκοντα σίκλων ὠνεῖται παρ᾽ αὐτοῦ τὴν ἅλω. καὶ
οἰκοδομήσας τὸν βωμὸν ἱερούργησε καὶ ὡλοκαύτωσε καὶ θυσίας
ἐπήνεγκεν εἰρηνικάς. καταπραΰνεται δὲ τούτοις τὸ θεῖον καὶ πάλιν
εὐμενὲς γίνεται. συνέβη δ᾽ εἰς ἐκεῖνον ἀγαγεῖν τὸν τόπον Ἅβρα-
μον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἴσακον ὥστε ὁλοκαυτῶσαι, καὶ μέλλοντος ἀπο-
σφάττεσθαι τοῦ παιδὸς κριὸν ἐξαίφνης ἀναφανῆναι παρεστῶτα τῷ
βωμῷ, ὃν καὶ κατέθυσεν Ἅβραμος ἀντὶ τοῦ παιδός, ὡς προειρή-
334 καμεν. ὁρῶν δ᾽ ὁ βασιλεὺς Δαυίδης τῆς εὐχῆς αὐτοῦ τὸν θεὸν
ἐπήκοον γεγενημένον καὶ τὴν θυσίαν ἡδέως προσδεξάμενον ἔκρινε
τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅλον βωμὸν προσαγορεῦσαι τοῦ λαοῦ παντὸς καὶ
οἰκοδομῆσαι ναὸν τῷ θεῷ. καὶ ταύτην εὐστόχως ἀφῆκεν εἰς τὸ
γενησόμενον τὴν φωνήν· ὁ γὰρ θεὸς τὸν προφήτην ἀποστείλας
πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ ναὸν ἔλεγεν οἰκοδομήσειν αὐτοῦ τὸν υἱὸν τὸν μέλ-
λοντα μετ᾽ αὐτὸν τὴν βασιλείαν διαδέχεσθαι.*
335 XIV. 1. *Μετὰ δὴ ταύτην τὴν προφητείαν ἐκέλευσεν ὁ βασι-
λεὺς τοὺς παροίκους ἐξαριθμηθῆναι καὶ εὑρέθησαν εἰς ὀκτὼ μυριά-
δας καὶ δέκα. ἐκ τούτων ἀπέδειξε λατόμους μὲν τοὺς ὀκτακισμυ-
ρίους, τὸ δ᾽ ἄλλο πλῆθος παραφέρειν τοὺς λίθους, τρισχιλίους δὲ*

---

§331 = 2 Reg. XXIV 22, 1 Paral. XXI 23; §334 = 1 Paral. XXII 1, 2 Paral. II 17.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras II p. 140.

1 *ποιήσει* R *θυσίαν*] *θυσίασ* Exc *hostias* Lat **καὶ τὴν*] *τὴν* OExc **εἶπε*] *εἶπεν αὐτῷ* SP **ἄρωτρα* RO 2 *εἰς* om. ROE *ωλοκαύτησιν* Exc *ὁλοκαυτώσειν* E 3 *προσέσθαι*] *προέσθαι* M *προσήσεσθαι* SP *ἀγαπῶν* P *αὐτὸν*] *αὐτοῦ* RO 5 *δίκαιον εἶναι* tr. Exc 6 *Ὀροννᾶ*] *ὀρ^ν^νᾶ* R *ὀρνᾶ* OP *ὁροννᾶ* M *ὀρονά* S *ὀρόννα* Exc *oronna* Lat 8 **ὠκοδομήσασ* M *ὁλοκαύτωσε* Exc 9 *ἐπήνεγκεν*] *ἐνήνεγκεν* R *ἀνήνεγκεν* MSPE Exc 10 **ἐκεῖνον*] *τεκεῖνον* Exc **ἄβραμον* S¹Exc 11 *μέλλοντος* — 13 *προειρήκαμεν* breuiauit Exc 12 *παρεστῶτοσ* O¹ 13 *Ἅβραμος*] *ὁ ἅβραμοσ* MSP *ἀντὶ*] *ὑπὲρ* O 14 **δὲ* SPExc *βασιλεὺς* om. RE 15 *ἐπίκοον* Exc 16 *ὅλον βωμὸν*] codd. EExc *ἅλων* coni. ex Lat qui uertit: *decreuit ut ille locus area totius populi uocaretur* 17 **ναὸν*] *τὸν ναὸν* RO *καὶ* om. MSPExc 20 *μετ᾽ αὐτὸν* om. EExc *διαδέχεσθαι* fin. Exc 21 *δὴ*] *δὲ* MSP 22 *ἐξαριθμηθῆναι τοὺσ παροίκουσ* MSP *μυριάδεσ* RO 23 *ἐπέδειξε* R 24 *δὲ* ROSP *λίθους*] *λίθουσ καὶ* M

καὶ πεντακοσίους τοῖς ἐργαζομένοις ἐξ αὐτῶν ἐπέστησεν. ἡτοίμασε
δὲ καὶ πολὺν σίδηρον καὶ χαλκὸν εἰς τὰ ἔργα καὶ ξύλα κέδρινα
πολλὰ καὶ παμμεγεθέστατα, Τυρίων αὐτῷ ταῦτα πεμπόντων καὶ
Σιδωνίων· ἐπεστάλκει γὰρ αὐτοῖς τὴν τῶν ξύλων χορηγίαν. πρός 336
τε τοὺς φίλους ἔλεγε ταῦτα παρασκευάζεσθαι νῦν, ἵνα τῷ μέλλοντι
παιδὶ βασιλεύειν μετ᾽ αὐτὸν ἑτοίμην τὴν ὕλην τῆς οἰκοδομίας κα-
ταλείπῃ καὶ μὴ τότε συμπορίζῃ νέος ὢν καὶ τῶν τοιούτων ἄπειρος
διὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλ᾽ ἔχων παρακειμένην ἐπιτελῇ τὸ ἔργον.
2. Καλέσας δὲ τὸν παῖδα Σολόμωνα κατασκευάσαι τῷ θεῷ 337
ναὸν αὐτὸν ἐκέλευε διαδεξάμενον τὴν βασιλείαν λέγων, ὡς αὐτὸν
βουλόμενον κωλύσειεν ὁ θεὸς αἵματι καὶ πολέμοις πεφυραμένον,
προείποι δ᾽ ὅτι Σολόμων οἰκοδομήσει αὐτῷ παῖς νεώτατος καὶ
τοῦτο κληθησόμενος τοὔνομα, οὗ προνοήσειν μὲν αὐτὸς ὡς πα-
τὴρ ἐπηγγέλλετο, τὴν δ᾽ Ἑβραίων χώραν εὐδαίμονα καταστήσειν
ἐπ᾽ αὐτοῦ τοῖς τε ἄλλοις ἀγαθοῖς καὶ δὴ καὶ τῷ μεγίστῳ πάν-
των εἰρήνῃ καὶ πολέμων ἀπαλλαγῇ καὶ στάσεων ἐμφυλίων. σὺ 338
τοίνυν ἐπεὶ καὶ πρὸ τῆς γενέσεως ἀπεδείχθης βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ
θεοῦ πειρῶ τά τε ἄλλα γίνεσθαι τῆς τούτου προνοίας ἄξιος εὐσε-
βὴς ὢν καὶ δίκαιος καὶ ἀνδρεῖος, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τοὺς
νόμους οὓς διὰ Μωυσέος ἔδωκεν ἡμῖν φύλαττε καὶ τοῖς ἄλλοις μὴ
παραβαίνειν ἐπίτρεπε. τὸν δὲ ναόν, ὃν ὑπὸ σοῦ βασιλεύοντος εἵλετο 339
αὐτῷ γενέσθαι, σπούδασον ἀποδοῦναι τῷ θεῷ μὴ καταπλαγεὶς τὸ
μέγεθος τοῦ ἔργου μηδ᾽ ἀποδειλιάσας πρὸς αὐτό· πάντα γάρ σοι
πρὸ τῆς ἐμαυτοῦ τελευτῆς ἕτοιμα ποιήσω. γίνωσκε χρυσοῦ μὲν 340
ἤδη τάλαντα συνειλεγμένα μύρια, δέκα δ᾽ ἀργύρου μυριάδας ταλάν-

§ 335 = 1 Paral. XXII 2.

ROMSPELat

1 ἐπέστησαν P 3 ταῦτα αὐτῶ tr. P 4 *σιδονίων P^2 *sidonibus* Lat
6 οἰκοδομίας] οἰκοδομίασ τοῦ ναοῦ MSP καταλίπῃ R^1SP καταλείπει O
8 ἀλλὰ παρακειμένην ἔχων tr. M ἐπιτελῇ, η ex ει R ἐπιτελεῖ M 9 σολο-
μῶνα ROM σαλομῶνα E *salomonem* Lat 10 *αὐτὸν s. m. 1 R ἐκέλευσε
MSPE 11 κωλύσειεν] κωλύσειν RO τοῦτο κωλύσειεν E πεφυρμένον MSPE
12 δὲ E σολομὼν M σολομῶν RO σαλομῶν E *οἰκοδομήσοι M αὐτῷ] τὸν
ναὸν αὐτῶ MPSELat *νεότατοσ RO 13 τὸ ὄνομα E προνοήσει E
14 ἐπηγγέλλετο, γγ i. ras., ο ex ω S 15 δὴ καὶ] δὴ MSP 16 *ἀπαλλαγὴν O^2
17 καὶ om. ROME *πρὸ τῆς] πρώτησ RO *ὑπὸ] καὶ ὑπὸ O 18 γε-
νέσθαι E εὐσεβὴσ, ὴ i. ras. m. 2 S 20 μωϋσέωσ SP ἡμῖν ἔδωκε tr. MSP
21 ὃν] τὸν O εἵλατο RO 22 αὐτῶ codd. *καταπλαγῆσ RO
23 *ἔργου, ἔ corr. ex 2 litt. R μὴ δὲ MSPE *ἀποδειλιάσησ OSP
24 γίνωσκε] γίνωσκε δὴ MSP γίνωσκε δὲ E *scito siquidem* Lat 25 *ἤδη om. M
δὲ MSPE *ἀργύρου] ἀργυρίου MSP

των, χαλκόν τε καὶ σίδηρον ἀριθμοῦ πλείονα συντέθεικα καὶ ξύ-
λων δὲ καὶ λίθων ὕλην ἄφθονον, ἔχεις δὲ καὶ λατόμων πολλὰς
μυριάδας καὶ τεκτόνων· ἂν δέ τι τούτοις προσδέῃ, σὺ προσθήσεις.
341 γίνου τοίνυν ἄριστος τὸν θεὸν ἔχων προστάτην.“ προσπαρεκελεύ-
σατο δὲ καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ τῆς οἰκοδομίας συλλαβέσθαι
τῷ παιδὶ καὶ πάντων ἀδεεῖς ὄντας τῶν κακῶν περὶ τὴν τοῦ θεοῦ
θρησκείαν ἀσχολεῖν· καρπώσεσθαι γὰρ αὐτοὺς ἀντὶ τούτων εἰρήνην
καὶ εὐνομίαν, οἷς ἀμείβεται τοὺς εὐσεβεῖς καὶ δικαίους ὁ θεὸς ἀν-
342 θρώπους. οἰκοδομηθέντος δὲ τοῦ ναοῦ τὴν κιβωτὸν αὐτὸν ἀπο-
θέσθαι προσέταξε καὶ τὰ ἅγια σκεύη πρὸ πολλοῦ ναὸν ὀφείλοντα
ἔχειν, εἰ τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ μὴ παρήκουσαν ἡμῶν οἱ πατέρες
ἐντειλαμένου μετὰ τὸ τὴν γῆν ταύτην κατασχεῖν οἰκοδομῆσαι ναὸν
αὐτῷ. ταῦτα μὲν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ὁ Δαυίδης καὶ τὸν υἱὸν
αὐτοῦ διελέχθη.
343 3. Πρεσβύτερος δὲ ὢν ἤδη καὶ τοῦ σώματος αὐτῷ ψυχομένου
διὰ τὸν χρόνον δύσριγος ὑπῆρχεν, ὡς μηδ᾽ ὑπὸ τῆς ἐπιβολῆς ἐκ
πολλῶν ἱματίων γινομένης ἀναθερμαίνεσθαι. συνελθόντων δὲ τῶν
ἰατρῶν καὶ συμβουλευσάντων, ὅπως ἐξ ἁπάσης τῆς χώρας εὐειδὴς
ἐπιλεχθεῖσα παρθένος συγκαθεύδῃ τῷ βασιλεῖ, τοῦτο γὰρ αὐτῷ
344 πρὸς τὸ ῥῖγος ἔσεσθαι βοήθημα θαλπούσης αὐτὸν τῆς κόρης, εὑρί-
σκετ᾽ ἐν πόλει γυνὴ μία πασῶν τὸ εἶδος ἀρίστη γυναικῶν Ἀβισάκη
τοὔνομα, ἣ συγκοιμωμένη μόνον τῷ βασιλεῖ συνεθέρμαινεν αὐτόν·
ὑπὸ γὰρ γήρως ἦν πρὸς τἀφροδίσια καὶ γυναικὸς ὁμιλίαν ἀσθενής.
καὶ περὶ μὲν ταύτης τῆς παρθένου μετ᾽ ὀλίγον δηλώσομεν.

---

§ 340 = 2 Reg. XXII 14; § 343 = 3 Reg. I 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 140.

1 τε] δὲ MSPE συντέθηκα RO[1] καὶ ξύλων] ξύλων MSPE 2 δὲ καὶ] τε καὶ E 3 *δέ τι] δ᾽ ἔτι R *προσδέῃ] προσδέοι O σοι προσδέῃ MSP *σὺ] οὐ O 4 *γίνου τοίνυν ἄριστος] *esto igitur optimus guuernator* Lat γινομένου τοίνυν τούτου ἄριστοσ (ἄριστος, ι ex η corr. S ἄρεστοσ M) ἔσῃ MSP τὸν θεὸν] τῷ θεῷ E προσπαρεκελεύσατο] προπαρεσκευάσατο (εὐάσατο i. ras. 4—5 litt. R) RO *praecepit* Lat 5 συλλαμβάνεσθαι P 6 πάντων — κακῶν] *bonis omnibus abundantes* Lat ἀδεεῖς] ἀδαεῖσ RO 7 θρησκείαν S[1] ἀσχολεῖν] ed. princ. εὐσχολεῖν codd. *uacare* Lat καρπώσασθαι ROMS 8 ἀμοίβεται O 9 αὐτὸν] εἰσ αὐτὸν P[2] 14 *διελέχθη] διελέγχθη P 16 δύσριγος] ROSPEZon δυσριγὴσ M 17 γενομένησ MSP post δὲ ras. 1 litt. R 19 ἐπιλεγεῖσα E 20 εὑρίσκετ᾽] εὑρίσκεται MSPE εὑρίσκεται δ᾽ O 21 ἐν πόλει] desideratur nomen oppidi *Ἀβισάκη] ἀβησάκη MSP *abisac* Lat 22 τὸ ὄνομα E *μόνον] om. O μόνω M 23 *γὰρ om. O ἦν] δ᾽ ἦν O[2]. τὰ ἀφροδίσια MSPE 24 καὶ περὶ — δηλώσομεν om. Lat καὶ] ἀλλὰ MSP

4. Ὁ δὲ τέταρτος υἱὸς Δαυίδου νεανίας εὐειδὴς καὶ μέγας, ἐκ 345
γυναικὸς αὐτῷ Αἰγίσθης γεγονὼς Ἀδωνίας δὲ προσαγορευόμενος,
ἐμφερὴς ὢν Ἀψαλώμῳ τήν τε διάνοιαν αὐτὸς ὡς βασιλεύσων ἐπῆρτο
καὶ πρὸς τοὺς φίλους ἔλεγεν, ὡς τὴν ἀρχὴν αὐτὸν δεῖ παραλαβεῖν·
κατεσκεύασε δὲ ἅρματα πολλὰ καὶ ἵππους καὶ πεντήκοντα ἄνδρας
τοὺς προδρόμους. ταῦθ᾽ ὁρῶν ὁ πατὴρ οὐκ ἐπέπληττεν οὐδ᾽ ἐπεῖ- 346
χεν αὐτὸν τῆς προαιρέσεως οὐδὲ μέχρι τοῦ πυθέσθαι διὰ τί ταῦτα
πράττει προήχθη. συνεργοὺς δ᾽ εἶχεν Ἀδωνίας τὸν στρατηγὸν
Ἰώαβον καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἀβιάθαρον, μόνοι δ᾽ ἀντέπραττον ὁ ἀρχιε-
ρεὺς Σάδωκος καὶ ὁ προφήτης Νάθας καὶ Βαναίας ὁ ἐπὶ τῶν
σωματοφυλάκων καὶ Σιμούεις ὁ Δαυίδου φίλος καὶ πάντες οἱ ἀν-
δρειότατοι. τοῦ δὲ Ἀδωνία παρασκευασαμένου δεῖπνον ἔξω τῆς 347
πόλεως παρὰ τὴν πηγὴν τὴν ἐν τῷ βασιλικῷ παραδείσῳ καὶ πάν-
τας καλέσαντος τοὺς ἀδελφοὺς χωρὶς Σολόμωνος, παραλαβόντος δὲ
καὶ τὸν στρατηγὸν Ἰώαβον καὶ Ἀβιάθαρον καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς
Ἰούδα φυλῆς, οὔτε δὲ Σάδωκον τὸν ἀρχιερέα καὶ Νάθαν τὸν προ-
φήτην καὶ τὸν ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων Βαναίαν καὶ πάντας τοὺς
ἐκ τῆς ἐναντίας αἱρέσεως καλέσαντος ἐπὶ τὴν ἑστίασιν, τοῦτο πρὸς 348
τὴν Σολόμωνος κατεμήνυσε μητέρα Βερσάβην Νάθας ὁ προφήτης,
ὡς Ἀδωνίας βασιλεῦσαι βούλεται, συνεβούλευέ τε σώζειν αὐτὴν καὶ
τὸν παῖδα Σολόμωνα, εἴπερ Ἀδωνίας τὴν ἀρχὴν ἤδη παραλάβοι,

§ 345 = 3 Reg. I 5.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 140 sq. Theodoretus I p. 296.

1 *υἱὸς] υἱὸσ τοῦ S 2 *Αἰγίσθης*] *aegeth* Lat *Αἰγίθης* Dindorf 3 *ἀβεσαλώμω* M *ἀβεσσαλώμω* SP *τε* om. MSP **βασιλεὺσ ὢν* SP **ἐπῆρτο*] *ὑπῆρτο* MSP 4 *δεῖν* P 7 *πύθεσθαι* ROMS^{1}P 8 *πράττειν* MS^{2} *συνεργὸν* E *ἀδονίασ* O 9 **Ἀβιάθαρον*] *ἀβιαθάρην* MSP 10 **σάδοκοσ* P *Νάθας*] *νάθαν* codd. E *Βαναίας*] *μαναίασ* RO *βανέασ* SPLat *βαναῖοσ* E 11 *Σιμούεις*] *ει* ex corr. RO *σεμεΐσ* M *σουμούεισ* E *simus* Lat 13 *πηγὴν*] SPTheodoretus *πύλην* RO *γῆν* M *fontem* Lat *τὴν ἐν*] *ἐν* S 14 **καλέσαντοσ*, *τοσ* ex *τεσ* *λαβόντοσ* corr. M *σολομῶνοσ* ROM *σαλομῶνοσ* E **παραλαβόντοσ*] *παρακαλέσαντοσ*, *σαντοσ* ex *σαντεσ* corr. M 16 *οὔτε δὲ σάδωκον τὸν ἀρχιερέα*] *τοὺσ δὲ περὶ τὸν ἀρχιερέα* M *οὗτοι μὲν πάντεσ παρῆσαν τοὺσ δὲ περὶ τὸν ἀρχιερέα σάδωκον* (*σάδοκον* P^{2}) SP *σάδωκον δὲ* E *sadoc tantummodo sacerdotem* Lat 17 *τὸν* s. m. rec. O *βανέαν* SPLat *βαναῖον* E 18 *καλέσαντος*] *οὐκ ἐκάλεσεν* MSPLat *μὴ καλέσαντοσ* E 19 *σολομῶνοσ* ROM *σαλομῶνοσ* E *Βερσάβην*] *βερσάμην* O *βηρσαβεὴν* E *bessabae* Lat **Νάθας*] *νάθαν* MSPLat 20 *βασιλεῦσαι βούλεται*] *βασιλεύσ ἐστι καὶ τοῦτ᾽ ἀγνοεῖ δαυΐδησ* MSPELat *σώιζειν* S^{2} *αὐτὴν*] *αὑτὴν* ROMP *et se* Lat 21 *σολομῶνα* MP *εἴπερ Ἀδωνίας τὴν ἀρχὴν ἤδη παραλάβοι*] *καὶ πρὸσ δαυΐδην προσελθοῦσαν μόνην αὐτὴν λέγειν ὡσ αὐτὸσ μὲν ὀμόσειε μετ᾽ αὐτὸν σολόμωνα βασιλεύειν μεταξὺ δ᾽ ἀδωνίασ τὴν ἀρχὴν ἤδη

349 καὶ περὶ τούτου πυθέσθαι τοῦ βασιλέως. ταῦτα δὲ τῷ βασιλεῖ
διαλεγομένης ὁ προφήτης εἰσελεύσεσθαι καὶ αὐτὸς ἔφησε καὶ τοῖς
λόγοις αὐτῆς ἐπιμαρτυρήσειν. ἡ δὲ Βερσάβη πεισθεῖσα τῷ Νάθᾳ
πάρεισι πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσκυνήσασα καὶ λόγον αἰτησα-
350 μένη πάντ᾽ αὐτῷ [καθὼς] ὁ προφήτης ὑπέθετο διεξέρχεται τό τε
δεῖπνον τὸ Ἀδωνία καὶ τοὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ κεκλημένους Ἀβιάθαρον
τὸν ἀρχιερέα καὶ Ἰώαβον τὸν ἄρχοντα καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ χωρὶς
Σολόμωνος καὶ τῶν ἀναγκαίων αὐτοῦ φίλων μηνύσασα· ἔλεγέ τε
πάντα τὸν λαὸν ἀφορᾶν, τίνα χειροτονήσει βασιλέα, παρεκάλει τε
κατὰ νοῦν ἔχειν, ὡς μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ βασιλεύσας αὐτήν
τε καὶ Σολόμωνα τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀναιρήσει.
351 5. Διαλεγομένης δὲ ἔτι τῆς γυναικὸς ἤγγειλαν οἱ τοῦ δωμα-
τίου προεστῶτες, ὅτι βούλεται Νάθας ἰδεῖν αὐτόν. τοῦ δὲ βασι-
λέως ἐκδέξασθαι κελεύσαντος εἰσελθών, εἰ τήμερον ἀποδείξειε τὸν
352 Ἀδωνίαν βασιλέα καὶ παραδοίη τὴν ἀρχὴν ἐπυνθάνετο· λαμπρὸν
γὰρ αὐτὸν ποιήσαντα δεῖπνον κεκληκέναι τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πάντας
χωρὶς Σολόμωνος καὶ τὸν στρατηγὸν Ἰώαβον, οἳ μετὰ κρότου καὶ
παιδιᾶς εὐωχούμενοι πολλῆς αἰώνιον αὐτῷ συνεύχονται τὴν ἡγε-
μονίαν· ἐκάλεσε δὲ οὔτε ἐμὲ οὔτε τὸν ἀρχιερέα Σάδωκον οὔτε Βα-
ναίαν τὸν ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων· δίκαιον δ᾽ εἶναι ταῦτα γινώ-
353 σκειν ἅπαντας, εἰ κατὰ τὴν σὴν γνώμην ἐγένετο.“ ταῦτα τοῦ Νάθα
φήσαντος ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε καλέσαι τὴν Βερσάβην πρὸς αὐτόν·

§ 348 = 3 Reg. I 13.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 141.
παραλάβοι SPLat βασιλεύειν μεταξὺ δ᾽ ἀδωνίασ τὴν ἀρχὴν ἤδη παραλάβοι M καὶ πρὸσ δαυίδην ἐλθοῦσαν ταῦτα λέγειν E

1 καὶ περὶ — βασιλέως om. MSPLat πύθεσθαι RO τῷ, ῷ ex corr. R βασιλεῖ, εῖ i. ras. 2—3 litt. R 2 εἰσελεύσεσθαι] ἐπεισελεύσεσθαι MSP 3 βερσαβὴ MSP βηρσάβη O uessabae Lat Νάθᾳ] νάθαν ROSP νάθη M 5 αὐτῷ] αὐτῇ RO fort. recte τῷ βασιλεῖ E *καθὼς] $\overset{ϑ}{ϰ}$ M sicut Lat, om. RO *διεξέρχεται] καὶ διεξέρχεται RO fort. recte 6 τὸ Ἀδωνία] τῷ ἀδωνία S τῶι ἀδωνίαι P τοῦ ἀδωνία RO αὐτοῦ om. O 8 σολομῶνοσ ROM 9 πάντα om. M ἀφορᾶν] sustineret Lat χειροτονήσειε RMSP 10 *ὡς] ὥστε M 11 σολομῶνα M σολώμωνα P[1] σαλομῶνα, ο ex ω corr. E ἀναιρήσειν M 12 δὲ] δ᾽ E τ᾽ M τε SP 13 παρεστῶτεσ M 14 ἐκδέξασθαι] μὴ ἐκδέξασθαι MSP κελεύοντοσ MSP *εἰσελθὼν om. O *τήμερον] σήμερον O 17 σολομῶνοσ M Ἰώαβον] τὸν ἰώαβον MSP 18 συνευωχῶνται τὴν ἡγεμονείαν M 19 δὲ] τε MSP ἀρχιερέσα O σάδοκον P βανέαν SPLat 20 τὸν] τῶν R 21 *εἰ ex ἢ corr. R ταῦτα] i. marg. XIV Lat *Νάθα] νάθαν RO 22 βηρσάβην SP βηρσαβὴν M bessabae Lat αὐτόν codd.

ἐκπεπηδήκει γὰρ ἐκ τοῦ δωματίου τοῦ προφήτου παραγενομένου.
τῆς δὲ γυναικὸς ἐλθούσης, „ὄμνυμί σοι, φησί, τὸν μέγιστον θεόν,
ἦ μὴν τὸν υἱόν σου Σολόμωνα βασιλεύσειν, ὡς καὶ πρότερον ὤμοσα,
καὶ τοῦτον ἐπὶ τοὐμοῦ καθιεῖσθαι θρόνου· καὶ τοῦτο ἔσται τή-
μερον.“ προσκυνησάσης δ' αὐτὸν τῆς γυναικὸς καὶ μακρὸν εὐξα- 354
μένης αὐτῷ βίον Σάδωκον μεταπέμπεται τὸν ἀρχιερέα καὶ Βαναίαν
τὸν ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων, καὶ παραγενομένοις κελεύει παρα-
λαβεῖν Νάθαν τὸν προφήτην καὶ τοὺς περὶ τὴν αὐλὴν ὁπλίτας καὶ 355
ἀναβιβάσαντας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σολόμωνα ἐπὶ τὴν βασιλικὴν ἡμίο-
νον ἔξω τῆς πόλεως ἀγαγεῖν ἐπὶ πηγὴν τὴν λεγομένην Γειὼν καὶ
περιχρίσαντας τὸ ἅγιον ἔλαιον ἀποδεῖξαι βασιλέα· τοῦτο δὲ ποιῆ-
σαι προσέταξε Σάδωκον τὸν ἀρχιερέα καὶ Νάθαν τὸν προφήτην.
ἀκολουθοῦντάς τε προσέταξε διὰ μέσης τῆς πόλεως τοῖς κέρασιν 356
ἐπισαλπίζοντας βοᾶν εἰς αἰῶνα Σολόμωνα τὸν βασιλέα καθίσαι ἐπὶ
τοῦ βασιλικοῦ θρόνου, ἵνα γνῷ πᾶς ὁ λαὸς ἀποδεδειγμένον αὐτὸν
ὑπὸ τοῦ πατρὸς βασιλέα, Σολόμωνι δ' ἐντετάλθαι περὶ τῆς ἀρχῆς,
ἵνα εὐσεβῶς καὶ δικαίως προστῇ τοῦ τε Ἑβραίων ἔθνους παντὸς
καὶ τῆς Ἰούδα φυλῆς. Βαναία δὲ εὐξαμένου τὸν θεὸν Σολόμωνι 357
εὐμενῆ γενέσθαι μηδὲ μικρὸν διαλιπόντες ἀναβιβάζουσιν ἐπὶ τὴν
ἡμίονον τὸν Σολόμωνα, καὶ προαγαγόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν
πηγὴν καὶ τῷ ἐλαίῳ χρίσαντες εἰσήγαγον εἰς τὴν πόλιν ἐπευφη-
μοῦντες καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῷ γενέσθαι πολυχρόνιον εὐχόμενοι,
καὶ παραγαγόντες εἰς τὸν οἶκον τὸν βασιλικὸν καθίζουσιν αὐτὸν 358
ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐπ' εὐωχίαν εὐθὺς ἐτράπη καὶ
ἑορτὴν χορεύων καὶ αὐλοῖς τερπόμενος, ὡς ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν
ὀργάνων ἅπασαν περιηχεῖσθαι τὴν γῆν καὶ τὸν ἀέρα.

§ 353 = 3 Reg. I 28.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 141.
1 ἐκπεπηδήκει] ἐκκεχωρήκει MSP *discesserat* Lat ἐκ τοῦ i. ras. 2 litt. R 3 *ἤ ROM σολομῶνα M σαλομῶνα E *βασιλεύσειν] βασιλεῦσιν O βασιλεύειν SP 4 καθιεῖσθαι] καθῆσθαι M καθεδεῖσθαι SP *τοῦτ' MSP σήμερον MSPE 6 *Σάδωκον] σάδοκον P βανέαν SPLat βαναῖον E 8 τὸν] τε τὸν MSPE ὁπλίτας] ROLat ὁπλίτασ ἅπαντασ MSPE 9 σολομῶνα M σαλομῶνα E 10 ἐπὶ] ἐπὶ τὴν MSPE Γειὼν] σιὼν MEZon γηὼν SP *geon* Lat 11 ποιῆσαι προσέταξε, οιῆσαι προ i. ras. 4 litt. man. 1 R 12 σάδοκον P 13 *τῆς om. R 14 σολομῶνα M σαλομῶνα E καθίσασ O 16 *ὑπὸ] ἀπὸ MP σολομῶνι RO σολομὼν M ἐντετάλθαι] *mandauit* Lat ἐντέταλκε Hudson 17 τε] τ' M θ' SP 18 βανέα SPLat σολομῶνι M 19 *διαλειπόντεσ OM 20 σολομῶνα M προαγαγόντες] προσαγαγόντεσ S προάγοντεσ M 21 πηγὴν ex γῆν corr. M εἰσήγαγον] εἰσῆγον MS²P 22 εὐχόμενοι] ἐπευχόμενοι RO 25 ἑορτῇ E

359 6. Ὡς δ᾽ ᾔσθοντο τῆς βοῆς Ἀδωνίας τε καὶ οἱ παρόντες ἐπὶ
τὸ δεῖπνον ἐταράχθησαν, ὅ τε στρατηγὸς Ἰώαβος ἔλεγεν οὐκ ἀρέσκεσθαι τοῖς ἤχοις οὐδὲ τῇ σάλπιγγι. παρακειμένου δὲ τοῦ δείπνου καὶ μηδενὸς γενομένου πάντων δ᾽ ἐπ᾽ ἐννοίας ὑπαρχόντων, εἰστρέχει πρὸς αὐτοὺς ὁ τοῦ ἀρχιερέως Ἀβιαθάρου παῖς Ἰωνάθης.
360 τοῦ δ᾽ Ἀδωνία θεασαμένου τὸν νεανίαν ἡδέως καὶ προσειπόντος ἀγαθῶν ἄγγελον, ἐδήλου πάντ᾽ αὐτοῖς τὰ περὶ τὸν Σολόμωνα καὶ τὴν Δαυίδου τοῦ βασιλέως γνώμην· ἀναπηδήσαντες δ᾽ ἐκ τοῦ συμποσίου ὅ τε Ἀδωνίας καὶ οἱ κεκλημένοι πάντες ἔφυγον πρὸς ἑαυ-
361 τοὺς ἕκαστοι. φοβηθεὶς δ᾽ Ἀδωνίας τὸν βασιλέα περὶ τῶν γεγονότων ἱκέτης γίνεται τοῦ θεοῦ καὶ τῶν τοῦ θυσιαστηρίου κεράτων ἃ δὴ προεῖχεν ἐλλαβόμενος δηλοῦται τοῦτο Σολόμωνι πεποιηκὼς καὶ πίστεις ἀξιῶν παρ᾽ αὐτοῦ λαβεῖν, ὥστε μὴ μνησικακῆσαι μηδ᾽
362 ἐργάσασθαι δεινὸν αὐτὸν μηδέν. ὁ δὲ ἡμέρως πάνυ καὶ σωφρόνως τῆς μὲν τότε ἁμαρτίας αὐτὸν ἀφῆκεν ἀθῷον, εἰπὼν δέ, εἰ ληφθείη τι πάλιν καινοποιῶν, ἑαυτῷ αἴτιον τῆς τιμωρίας ἔσεσθαι, πέμψας ἀνίστησιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἱκεσίας· ἐλθόντα δὲ καὶ προσκυνήσαντα εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἀπελθεῖν ἐκέλευσε μηδὲν ὑφορώμενον καὶ τοῦ λοιποῦ παρέχειν αὑτὸν ἀγαθὸν ὡς αὐτῷ τοῦτο συμφέρον ἠξίου.
363 7. Βουλόμενος δὲ Δαυίδης ἐπὶ παντὸς τοῦ λαοῦ ἀποδεῖξαι τὸν υἱὸν βασιλέα συγκαλεῖ τοὺς ἄρχοντας εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Ληουίτας. ἐξαριθμήσας δὲ τούτους πρῶτον εὑρίσκει τῶν ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν ἕως πεντήκοντα τρισμυρίους ὀκτα-
364 κισχιλίους. ἐξ ὧν ἀπέδειξεν ἐπιμελητὰς μὲν τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ δισμυρίους τετρακισχιλίους, κριτὰς δὲ τοῦ λαοῦ καὶ γραμμα-

---

§ 359 = 3 Reg. I 41; § 363 = 1 Paral. XXIII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 141 sq.

1 *ᾔσθοντο M *τε om. O 4 δὲ RSP ἐννοίαισ S 6 δὲ ROSP ἀδωνίου P νεανίαν] νέαν R νέον O νεανία M 7 ἀγαθῶν] coni. ἀγαθὸν codd. *boni* Lat πάντα E σολομῶνα M σαλομῶνα E 9 τ᾽ SP *ἔφευγον MSP 11 *θεοῦ καὶ τῶν τοῦ om. M καὶ om. E *κεράτων om. M 12 ἃ δὴ προεῖχεν om. ELat ἐπιλαβόμενοσ E δηλοῦται] δῆλον δὲ RO σολομῶνι M 14 αὐτὸν] αὐτῷ ROP μηδέν] μηδὲ ἕν ROP μηδεέν S 15 δὲ] δ᾽ MSP, om. Lat 16 τι om. PE αἴτιον] αἴτιοσ E πέμψας] *et mittens* Lat 17 αὐτὸν ἀνίστησιν tr. MSP ἱκετείασ M δὲ] δὲ πρὸσ αὐτὸν MSP 18 ἰδίαν om. O ὑφορώμενοσ O 19 αὐτὸν ROMS[1]P[1] συμφέρον] σύμφορον RO 21 ἐπὶ om. MSPLat 23 ἱερέασ OE λευΐτασ MSPE 24 ἐτῶν ἕως πεντήκοντα om. M 25 ἐπιμελητὰσ, ι et η i. ras. P μὲν om. ROM οἰκοδομίασ, δ ex ν corr. S 26 τετρακισχιλίους] τρισχιλίουσ MSPLat

τεῖς τούτων ἑξακισχιλίους, πυλωροὺς δὲ τετρακισχιλίους καὶ τοσού-
τους ὑμνῳδοὺς τοῦ θεοῦ ᾄδοντας τοῖς ὀργάνοις οἷς Δαυίδης κατε-
σκεύασε, καθὼς προειρήκαμεν. διεμέρισε δ᾽ αὐτοὺς καὶ κατὰ 365
πατριὰς καὶ χωρίσας ἐκ τῆς φυλῆς τοὺς ἱερεῖς εὗρε τούτων εἴκοσι
τέσσαρας πατριάς, ἐκ μὲν τῆς Ἐλεαζάρου οἰκίας ἑκκαίδεκα, ἐκ δὲ
τῆς Ἰθαμάρου ὀκτώ, διέταξέ τε μίαν πατριὰν διακονεῖσθαι τῷ
θεῷ ἐπὶ ἡμέρας ὀκτὼ ἀπὸ σαββάτου ἐπὶ σάββατον. καὶ οὕτως αἱ 366
πατριαὶ πᾶσαι διεκληρώσαντο Δαυίδου παρόντος καὶ Σαδώκου καὶ
Ἀβιαθάρου τῶν ἀρχιερέων καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων· καὶ ἡ πρώτη
μὲν ἀναβᾶσα πατριὰ ἐγράφη πρώτη, ἡ δὲ δευτέρα ἀκολούθως ἄχρι
τῶν εἴκοσι τεσσάρων· καὶ διέμεινεν οὗτος ὁ μερισμὸς ἄχρι τῆς
σήμερον ἡμέρας. ἐποίησε δὲ καὶ τῆς Ληουίτιδος φυλῆς εἴκοσι μέρη 367
καὶ τέσσαρα καὶ κληρωσαμένων κατὰ τὸν αὐτὸν ἀνέβησαν τρόπον
ταῖς τῶν ἱερέων ἐφημερίσιν ἐπὶ ἡμέρας ὀκτώ. τοὺς δ᾽ ἀπογόνους
τοὺς Μωυσέος ἐτίμησεν· ἐποίησε γὰρ αὐτοὺς φύλακας τῶν θησαυ-
ρῶν τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἀναθημάτων, ἃ συνέβη τοὺς βασιλεῖς ἀνα-
θεῖναι· διέταξε δὲ πᾶσι τοῖς ἐκ τῆς Ληουίτιδος φυλῆς καὶ τοῖς
ἱερεῦσι δουλεύειν κατὰ νύκτα καὶ ἡμέραν τῷ θεῷ, καθὼς αὐτοῖς
ἐπέστειλε Μωυσῆς.

8. Μετὰ ταῦτα διεμέρισε τὴν στρατιὰν εἰς δώδεκα μοίρας 368
σὺν ἡγεμόσι καὶ ἑκατοντάρχοις καὶ ταξιάρχαις. εἶχεν δ᾽ ἑκάστη
τῶν μοιρῶν δισμυρίους καὶ τετρακισχιλίους, ὧν ἐκέλευσε προσε-
δρεύειν κατὰ τριάκονθ᾽ ἡμέρας ἀπὸ τῆς πρώτης ἕως τῆς ὑστάτης
Σολόμωνι τῷ βασιλεῖ σὺν τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις. κατέ- 369
στησε δὲ καὶ ἄρχοντα ἑκάστης μοίρας ὃν ἀγαθὸν ᾔδει καὶ δίκαιον,

§ 364 = 1 Paral. XXIII 4; § 365 = 1 Paral. XXIV 3; § 368 = 1 Paral. XXVII 1.

ROMSPE Lat

1 ἑξακισχιλίοουσ M   τετρακισχιλίους] τετρακισχιλίουσ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ MSPLat   2 οἷς — 3 προειρήκαμεν om. i. marg. suppl. P   3 καὶ κατὰ] ROLat κατὰ MSP   4 τούτων, ω corr. ex οῦ. m. 1 R   5 ἐκ μὲν] ex Lat καὶ ἐκ μὲν codd. *heleazar* Lat   6 Ἰθαμάρου] ἰαθαμάρου RO ἰοαμάρου M *hithamar* Lat   τε] δὲ M   πατριὰν] πατρίδα M   7 σαββάτου] σαββάτου τοῦ O   8 σαδόκου, ό i. ras. P   9 ἀβιαθάρου, ι inser. man. 1 M   τῶν] παρόντων τῶν M   11 τεσάρων P[1]   διέμενεν M   οὕτωσ MSP   12 λευΐτιδοσ MSP   14 ἡμέραισ MP   15 τοὺς] τοῦ (ῦ i. ras. corr. O) OMSP   Μωυσέος] μωυσήουσ M μωϋσέωσ SP *mosaeos* Lat   16 ἀναθυμάτων O   ἀναθῆναι ROM[1]   17 λευΐτιδοσ MSP   18 κατὰ om. MSP   νύκταν O   20 μετὰ ταῦτα] μετὰ δὲ ταῦτα O *post haec autem* Lat   διεμέρησεν S[1]P[1]   τὴν] πᾶσαν τὴν MSP   21 ἑκατοντάρχαισ M   εἶχεν] ἔχειν RO εἶχε MS[2]P[2]   22 μυρῶν P   ὧν] οὓσ SP   23 ἀπὸ τῆς πρώτης] *a prima hora* Lat   24 σολομῶνι MP   κατέστησε, ε i. ras. corr. ex αν ut uid. P   25 ἄρχοντασ MSP   ᾔδη R

ἐπιτρόπους τε τῶν θησαυρῶν καὶ κωμῶν καὶ ἀγρῶν ἄλλους καὶ
κτηνῶν, ὧν οὐκ ἀναγκαῖον ἡγησάμην μνησθῆναι τῶν ὀνομάτων.
370 9. Ὡς δ' ἕκαστα τούτων κατὰ τὸν προειρημένον διέταξε τρό-
πον, εἰς ἐκκλησίαν συγκαλέσας τοὺς ἄρχοντας τῶν Ἑβραίων καὶ τοὺς
φυλάρχους καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῶν διαιρέσεων καὶ τοὺς ἐπὶ πάσης
πράξεως ἢ κτήσεως τοῦ βασιλέως τεταγμένους, στὰς ἐφ' ὑψηλο-
371 τάτου βήματος ὁ βασιλεὺς ἔλεξε πρὸς τὸ πλῆθος· „ἀδελφοὶ καὶ
ὁμοεθνεῖς, γινώσκειν ὑμᾶς βούλομαι, ὅτι ναὸν οἰκοδομῆσαι τῷ θεῷ
διανοηθεὶς χρυσόν τε πολὺν παρεσκευασάμην καὶ ἀργύρου ταλάν-
των μυριάδας δέκα, ὁ δὲ θεὸς ἐκώλυσέ με διὰ τοῦ προφήτου Νάθα
διά τε τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν πολέμους καὶ τῷ φόνῳ τῶν ἐχθρῶν μεμιάν-
θαι τὴν δεξιάν, τὸν δὲ υἱὸν ἐκέλευσε τὸν διαδεξόμενον τὴν βασι-
372 λείαν κατασκευάσαι τὸν ναὸν αὐτῷ. νῦν οὖν ἐπεὶ καὶ τῷ προγόνῳ
ἡμῶν Ἰακώβῳ δυοκαίδεκα παίδων γενομένων ἴστε τὸν Ἰούδαν ἀπο-
δειχθέντα βασιλέα, καὶ ἐμὲ τῶν ἀδελφῶν ἓξ ὄντων προκριθέντα
καὶ τὴν ἡγεμονίαν λαβόντα παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ μηδένα τούτων δυσ-
χεράναντα, οὕτως ἀξιῶ κἀγὼ τοὺς ἐμαυτοῦ παῖδας μὴ στασιάζειν
πρὸς ἀλλήλους Σολόμωνος τὴν βασιλείαν παρειληφότος, ἀλλ' ἐπι-
σταμένους ὡς ὁ θεὸς αὐτὸν ἐξελέξατο φέρειν ἡδέως αὐτὸν δεσπό-
373 την. οὐ δεινὸν γὰρ θεοῦ θέλοντος οὐδ' ἀλλοτρίῳ κρατοῦντι δου-
λεύειν, χαίρειν δ' ἐπ' ἀδελφῷ ταύτης τυχόντι τῆς τιμῆς προσῆκεν
ὡς κοινωνοῦντας αὐτῆς. εὔχομαι δὴ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ θεοῦ παρ-
ελθεῖν εἰς τέλος καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν
σπαρῆναι καὶ τὸν ἅπαντα ταύτῃ παραμεῖναι χρόνον, ἣν αὐτὸς ἐπηγ-
374 γείλατο παρέξειν ἐπὶ Σολόμωνος βασιλέως. ἔσται δὲ ταῦτα βέβαια
καὶ καλὸν ἕξει πέρας, ἂν εὐσεβῆ καὶ δίκαιον αὐτὸν καὶ φύλακα

---

§ 370 = 1 Paral. XXVIII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 142.

3 ὡς δ' ἕκαστα τούτων om. RO   προειρημένον] εἰρημένον M   διέταξε] διέξετε P   τόπον S   4 ἐκκλησίαν] ἐκκλησίαν δὲ RO   5 φϊλάρχουσ O   6 ὑψηλοτάτου] ὑψηλοῦ E   7 i. marg. ιβ' O   10 μυριάδεσ O¹   Νάθα] νάθαν codd.   11 ἡμῶν P   τῷ] τὸ ROS²P   13 *τῷ προγόνῳ] τῶν προγόνων M   14 *δύο καὶ δέκα R   *γενομένων (β) παίδων (α) tr. R   ἰούδα O¹E   15 *ἐμὲ] ἐμέ τε MSP   *ἓξ] ἔτι ROM   16 *ἡγεμονείαν M   τούτων] τούτῳ Bekker   18 σολομῶνοσ MP σαλομῶνοσ E   20 οὐ — δουλεύειν] *non eis grauis debet esse dei uoluntas, quando non extraneo seruiunt* Lat   21 προσῆκεν] aut delendum putat aut scribendum προσήκει Ernesti   24 σπαρῆναι] σπανίσαι RO   παραμένειν MSP   ἣν] ἧσ M, om. RO   25 σολομῶνοσ M   δὲ ταῦτα] δ' αὐτὰ M   26 αὐτὸν] αὐτὸν RO σαυτὸν MSP

τῶν πατρίων παρέχῃς νόμων, ω τέκνον· εἰ δὲ μή, τὰ χείρω προσ-
δοκάτω ταῦτα παραβαίνων.“

10. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς τούτους ποιησάμενος τοὺς λόγους 375
ἐπαύσατο, τήν τε διαγραφὴν καὶ διάταξιν τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ
πάντων ὁρώντων ἔδωκε Σολόμωνι θεμελίων καὶ οἴκων [καὶ] ὑπερῴων,
ὅσοι τε τὸ πλῆθος καὶ πηλίκοι τὸ ὕψος καὶ εὖρος γένοιντο, ὅσα
τε σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ τούτων τὸν σταθμὸν ὥρισε. προσ- 376
παρώρμησε δὲ καὶ λόγοις αὐτόν τε πάσῃ χρήσασθαι προθυμίᾳ περὶ
τὸ ἔργον καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὴν Ληουιτῶν φυλὴν συναγωνίσα-
σθαι διά τε τὴν ἡλικίαν καὶ διὰ τὸ τὸν θεὸν ἐκεῖνον ἑλέσθαι καὶ
τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ καὶ τῆς βασιλείας προστάτην. εὐμαρῆ δ᾽ 377
αὐτοῖς καὶ οὐ σφόδρα ἐπίπονον τὴν οἰκοδομίαν ἀπέφαινεν αὐτοῦ
μὲν πολλὰ τάλαντα χρυσοῦ πλείω δ᾽ ἀργύρου καὶ ξύλα καὶ τεκτό-
νων πλῆθος καὶ λατόμων ἤδη παρεσκευασμένου σμαράγδου τε καὶ
πάσης ἰδέας λίθου πολυτελοῦς· καὶ νῦν δ᾽ ἔτι τῆς ἰδίας ἀπαρχὴν 378
διακονίας ἄλλα τρισχίλια τάλαντα χρυσοῦ καθαροῦ παρέξειν ἔλε-
γεν εἰς τὸ ἄδυτον καὶ εἰς τὸ ἅρμα τοῦ θεοῦ τοὺς Χερουβεῖς, οὓς
ἐφεστάναι δεήσει τὴν κιβωτὸν καλύπτοντας. σιωπήσαντος δὲ τοῦ
Δαυίδου πολλὴ καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῆς Ληουί-
τιδος φυλῆς προθυμία συμβαλλομένων καὶ ποιουμένων ἐπαγγελίας
λαμπρὰς καὶ μεγαλοπρεπεῖς ἐγένετο· χρυσοῦ μὲν γὰρ ὑπέστησαν 379
εἰσοίσειν τάλαντα πεντακισχίλια καὶ στατῆρας μυρίους, ἀργυρίου
δὲ μύρια τάλαντα, καὶ σιδήρου μυριάδας ταλάντων πολλάς· καὶ εἴ
τινι λίθος ἦν πολυτελὴς ἐκόμισε καὶ παρέδωκεν εἰς τοὺς θησαυ-
ρούς, ὧν ἐπετρόπευεν ὁ Μωυσέος ἔκγονος Ἴαλος.

---

§ 374 = 1 Paral. XXVIII 9.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 142.

1 παρέχῃς] η (ηι S) i. ras. SP παρέχη RO νόμον R ω̃] ὢσ RO προσδοκάτω] προσδόκα MSP 4 τε] δὲ MSPE et ut uid. Lat καὶ] καὶ τὴν MSP 5 σολομῶνι M σαλομῶνι E καὶ ὑπερῴων] ὑπερώων ROE 6 τε] γε E εὖρος] τὸ εὖροσ (εὖροσ MSE) MSPE 7 τούτων] τοῦτον O 8 *λό-γουσ M *τε om. MSP 9 Ληουιτῶν] τῶν λευϊτῶν MSPE 10 τὸ] τὸ· S καὶ (post ἑλέσθαι) om. M 12 ἀπέφηνεν MS²P αὐτοῦ] αὐτὸσ S²P αὐτοὺσ S¹
13 πολλὰ μὲν tr. MSP χρυσίου MSP ἀργυρίου MSP *καὶ τεκτόνων] τεκτόνων M τεκτόνων τε SP 14 παρεσκευασμένου] παρασκευασαμένου M παρεσκευασμένουσ S παρασκευασάμενοσ P παρεσκευασμένων E 15 ἀπαρ-χὴν διακονίας] *oblationis primitias faciens* Lat ἀπαρχὴν] coni. ἀπαρχῆσ ROSP ἀρχῆσ M ἀπαρχὰς fort. 16 διακονίας] διακονίαν R διακονία καὶ M διακόσια καὶ SP *παρ·έξειν P 17 *καὶ εἰς] καὶ O χερουβεἰσ E *cerubis* Lat
19 λευΐτιδοσ MSP 20 συμβαλομένων RO 21 *χρυσίου M 22 ἀργυρίου] ἀργύριον R ἀργύρου OEZon 25 *ἐπετρόπευσεν codd. Μωυσέος] μωϋσέωσ O

380 11. Ἐπὶ τούτοις ἥσθη τε ὁ λαὸς ἅπας καὶ Δαυίδης τὴν σπου-
δὴν καὶ τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἀρχόντων καὶ ἱερέων καὶ τῶν ἄλλων
ἁπάντων ὁρῶν τὸν θεὸν εὐλογεῖν ἤρξατο μεγάλῃ βοῇ πατέρα τε
καὶ γένεσιν τῶν ὅλων ἀποκαλῶν καὶ δημιουργὸν ἀνθρωπίνων καὶ
θείων, οἷς αὐτὸν ἐκόσμησε, προστάτην τε καὶ κηδεμόνα γένους τῶν
Ἑβραίων καὶ τῆς τούτων εὐδαιμονίας ἧς τε αὐτῷ βασιλείας ἔδωκεν.
381 ἐπὶ τούτοις εὐξάμενος τῷ τε παντὶ λαῷ τὰ ἀγαθὰ καὶ τῷ παιδὶ
Σολόμωνι διάνοιαν ὑγιῆ καὶ δικαίαν καὶ πᾶσι τοῖς τῆς ἀρετῆς
μέρεσιν ἐρρωμένην ἐκέλευσε καὶ τὸ πλῆθος εὐλογεῖν τὸν θεόν. καὶ
οἱ μὲν πεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησαν, εὐχαρίστησαν δὲ καὶ
Δαυίδῃ περὶ πάντων ὧν αὐτοῦ τὴν βασιλείαν παραλαβόντος ἀπέ-
382 λαυσαν. τῇ δ᾽ ἐπιούσῃ θυσίας τῷ θεῷ παρέστησαν μόσχους χι-
λίους καὶ κριοὺς τοσούτους καὶ χιλίους ἀμνούς, οὓς ὡλοκαύτωσαν·
ἔθυσαν δὲ καὶ τὰς εἰρηνικὰς θυσίας πολλὰς μυριάδας ἱερείων κατα-
σφάξαντες. καὶ δι᾽ ὅλης τῆς ἡμέρας ἑώρτασεν ὁ βασιλεὺς σὺν
παντὶ τῷ λαῷ, καὶ Σολόμωνα δεύτερον ἔχρισαν τῷ ἐλαίῳ καὶ ἀπέ-
δειξαν αὐτὸν βασιλέα καὶ Σάδωκον ἀρχιερέα τῆς πληθύος ἁπάσης.
εἴς τε τὸ βασίλειον ἀγαγόντες Σολόμωνα καὶ καθίσαντες αὐτὸν ἐπὶ
θρόνου τοῦ πατρῴου ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὑπήκουον αὐτῷ.
383 XV. 1. Μετ᾽ ὀλίγον δὲ χρόνον ὁ Δαυίδης καταπεσὼν εἰς νόσον
ὑπὸ γήρως καὶ συνειδὼς ὅτι μέλλει τελευτᾶν καλέσας τὸν υἱὸν
Σολόμωνα διελέχθη πρὸς αὐτὸν τοιάδε· „ἐγὼ μέν, ὦ τέκνον, εἰς
τὸ χρεὼν ἤδη καὶ πατέρας τοὺς ἐμοὺς ἀπαλλάσσομαι κοινὴν ὁδὸν
ἁπάντων τῶν τε νῦν ὄντων καὶ τῶν ἐσομένων πορευόμενος, ἐξ ἧς
οὐκέτι οἷόν τε ἐπανελθόντα γνῶναι, τί κατὰ τὸν βίον πράττεται.

§ 380 = 1 Paral. XXIX 9; § 383 = 3 Reg. II 1.

ROMSPELat

μωσέωσ RE *mosaeos* Lat μωυσήουσ M μωυσέου S   μωσέωσ ἔκγονοσ, ω (in μω) i. ras. 2 litt. έωσ ἔκγο i. ras. 5—6 litt., i. marg. m. 1 ἔκγονοσ R   *ἔκγονος] ἔγγονοσ i. ras. ut uid. O   Ἴαλος] ἴαλλοσ RO ἴλάροσ E

1 *ἥσθη] ἴσθϊ O   3 *τὸν] καὶ τὸν MSP   5 οἷς — ἐκόσμησε] *et quibus eum ipse praeposuisset* Lat   αὐτὸν codd.   ἐκόσμησε] ἐκόμισε O ed. princ.

τῶν om. MSP   6 ἧς] οἷσ R   τε om. O   8 σολομῶνι M   10 εὐχαρίστησαν] εὐχαριστήσαντεσ P   11 παραλαβόντος] παραβόντοσ M¹   ἀπήλαυσαν MP   12 δὲ E   θυσίαν E   15 *καὶ om. M   *τῆς om. M   ἑόρτασεν ME   16 σολομῶνα M σαλομῶνα E   ἀπέδειξε E   17 *σάδοκον P   18 εἴς τε] εἰσ ROLat καὶ εἰσ E   σολομῶνα M σαλομῶνα E   19 *ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας] *ab illo namque tempore* Lat   αὐτοῦ E   20 ὁ] καὶ MSPLat, om. E   21 συνειδὼς] συνιδὼν ME *sciens* Lat   *μέλλοι OMSP

*υἱὸν om. M   22 σολόμονα O σολομῶνα M σαλομῶνα E   τοιάδε] τοιαῦτα E   25 οὐκέτι] οὐκέθ᾽ SP οὐκέτι θ᾽ M

διὸ ζῶν ἔτι καὶ πρὸς αὐτῷ γεγονὼς τῷ τελευτᾶν παραινῶ σοι ταῦθ' 384
ἃ καὶ πρότερον ἔφθην συμβουλεύσας, δικαίῳ μὲν εἶναι πρὸς τοὺς
ἀρχομένους, εὐσεβεῖ δὲ πρὸς τὸν τὴν βασιλείαν δεδωκότα θεόν, φυ-
λάττειν δ' αὐτοῦ τὰς ἐντολὰς καὶ τοὺς νόμους, οὓς αὐτὸς διὰ
Μωυσέος κατέπεμψεν ἡμῖν, καὶ μήτε χάριτι μήτε θωπείᾳ μήτ'
ἐπιθυμίᾳ μήτε ἄλλῳ πάθει προστιθέμενον τούτων ἀμελῆσαι·
τὴν γὰρ τοῦ θείου πρὸς σαυτὸν εὔνοιαν ἀπολεῖς παραβάς τι 385
τῶν νομίμων καὶ πρὸς ἅπαντ' αὐτοῦ τὴν ἀγαθὴν ἀποστρέψεις
πρόνοιαν· τοιοῦτον δὲ σεαυτὸν παρέχων, ὁποῖον εἶναί τε δεῖ κἀγὼ
δὲ παρακαλῶ, καθέξεις ἡμῶν τὴν βασιλείαν τῷ γένει καὶ οἶκος
ἄλλος Ἑβραίων οὐκ ἂν δεσπόσειεν, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ διὰ τοῦ παν-
τὸς αἰῶνος. μέμνησο δὲ καὶ τῆς Ἰωάβου τοῦ στρατηγοῦ παρα- 386
νομίας ἀποκτείναντος διὰ ζηλοτυπίαν δύο στρατηγοὺς δικαίους καὶ
ἀγαθούς, Ἀβεννῆρόν τε τὸν Νήρου παῖδα καὶ τὸν Ἀμασὰν υἱὸν
Ἰέθρα· ὧν ὅπως ἄν σοι δόξῃ τὸν θάνατον ἐκδίκησον, ἐπεὶ καὶ
κρείττων ἐμοῦ καὶ δυνατώτερος ὁ Ἰώαβος ὢν μέχρι νῦν τὴν δίκην
διέφυγε. παρατίθεμαι δέ σοι καὶ τοὺς Βερζέλου τοῦ Γαλαδίτου 387
παῖδας, οὓς ἐν τιμῇ πάσῃ καὶ προνοίᾳ τοῦτ' ἐμοὶ χαριζόμενος ἕξεις·
οὐ προκατάρχομεν γὰρ εὐποιίας, ἀλλ' ἀμοιβὴν ὧν ὁ πατὴρ αὐτῶν
παρὰ τὴν φυγὴν ὑπῆρξέ μοι χρεολυτοῦμεν. καὶ τὸν Γήρα δὲ υἱὸν 388

§ 384 = 3 Reg. II 3.

ROMSPSLatZonaras II p. 142.

1 γεγονὼς] γεγονὼσ ὄντωσ M γεγονὼσ ἄρτι SP (*iuxta mortem*) *iam constitutus* Lat τῷ] τὸ M 2 ἔφθην] ἔφην SPLat 3 *εὐσεβῆ O *τὸν om. O τὴν] τὸν O¹M¹ δεδοκότα R 5 Μωυσέος] μωυσήουσ M μωυσέωσ SP (*per*) *mosen* Lat θωπείᾳ] *inimicitiis* Lat μήτ'] μήτε SP 6 μήτ' ἄλλω MSP προστεθειμένον MSP *constrictus* Lat τοῦτον RM 7 σαυτὸν] ed. princ. αὐτὸν ROMP αὑτὸν S ἀπωλεῖσ M 8 τι τῶν νομίμων] τὰ νόμιμα MSPLat πρὸς ἅπαντ'] πρὸς τἀναντία coni. καὶ πρὸς ἅπαντ' — 12 αἰῶνος] *et e diuerso eius prouidentiam in te conuertis si talis fueris, qualem rectorem esse oportet imperii. sed etiam ego deum exoro, ut genus nostrum regnum tempore uniuerso possideat nec altera domus hebraeorum habeat principatum, sed ut nos ipsi per secula aeterna regnemus* Lat ἀποστρέψησ O 9 δὲ σεαυτὸν] σεαυτὸν R σεαυτῶ O δὲ σαυτὸν E δεῖ] δοκεῖ RO 10 *καθέξεις] καθ' ἑξῆσ, η ex ει corr. P καθέξειν ROLat *ὑμῶν RO 11 ὑμεῖσ O 14 ἀβέννηρόν SPE ἀβένηρον M *abenner* Lat *τε om. M τὸν Νήρου] καὶ τὸν ἀβεννήρου RO Ἀμασὰν] ἀμεσσὰν MSP ἀμεσᾶν E *amasa* Lat 15 Ἰέθρα ὧν] ἰεθράων RO ἰεθράνου MSP *iethra quorum* Lat 16 κρεῖττον RM¹ ὁ om. M ὢν] ὡσ RO 17 *παρατίθεμαι] παρατίθημι MSP Βερζέλου] βερζέλη R βερζελλᾶ MSP βερζεβέλου E *berzellae* Lat γαλααδίτου RE *galaditidis* Lat 18 *τοῦτο M 19 προκατάρχω μὲν γὰρ S² ἀλλὰ S αὐτῶν] *eius* Lat 20 παρὰ] κατὰ S ὑπῆρξαι M χρεωλυτοῦμεν SP¹ γηρᾶ ROMP *geram filium semei* Lat

*Σουμούιν τὸν ἐκ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς, ὃς πολλὰ βλασφημήσας
με παρὰ τὴν φυγήν, ὅτ' εἰς Παρεμβολὰς ἐπορευόμην, ἀπήντησεν
ἐπὶ τὸν Ἰόρδανον καὶ πίστεις ἔλαβεν ὡς μηδὲν αὐτὸν παθεῖν τότε,
νῦν ἐπιζητήσας αἰτίαν εὔλογον ἄμυνε.“*
389 2. *Ταῦτα παραινέσας τῷ παιδὶ περί τε τῶν ὅλων πραγμάτων
καὶ [περὶ] τῶν φίλων καὶ οὓς ᾔδει τιμωρίας ἀξίους γεγενημένους
ἀπέθανεν, ἔτη μὲν βιώσας ἑβδομήκοντα, βασιλεύσας δὲ ἑπτὰ μὲν
ἐν Χεβρῶνι τῆς Ἰούδα φυλῆς καὶ μῆνας ἕξ, ἐν Ἱεροσολύμοις δὲ*
390 *ἁπάσης τῆς χώρας τρία καὶ τριάκοντα. οὕτως ἀρίστῳ ἀνδρὶ γε-
γενημένῳ καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχοντι καὶ τοσούτων ἐθνῶν σωτηρίαν
ἐγκεχειρισμένῳ βασιλεῖ ἔδει προσεπαινέσαι καὶ τό τε τῆς δυνάμεως
αὐτοῦ εὐσθενὲς καὶ τὸ τῆς σωφροσύνης συνετόν· ἀνδρεῖος γὰρ ἦν,
ὡς οὐκ ἄλλος τις, ἐν δὲ τοῖς ὑπὲρ τῶν ὑπηκόων ἀγῶσι πρῶτος ἐπὶ
τοὺς κινδύνους ὥρμα, τῷ πονεῖν καὶ μάχεσθαι παρακελευόμενος τοὺς
στρατιώτας ἐπὶ τὰς παρατάξεις ἀλλ' οὐχὶ τῷ προστάττειν ὡς δε-*
391 *σπότης, νοῆσαί τε καὶ συνιδεῖν καὶ περὶ τῶν μελλόντων καὶ τῆς
τῶν ἐνεστηκότων οἰκονομίας ἱκανώτατος, σώφρων ἐπιεικὴς χρηστὸς
πρὸς τοὺς ἐν συμφοραῖς ὑπάρχοντας δίκαιος φιλάνθρωπος, ἃ μόνοις
δικαιότατα βασιλεῦσιν εἶναι προσῆκε, μηδὲν ὅλως παρὰ τοσοῦτο
μέγεθος ἐξουσίας ἁμαρτὼν ἢ τὸ περὶ τὴν Οὐρία γυναῖκα. κατέλιπε
δὲ καὶ πλοῦτον ὅσον οὐκ ἄλλος βασιλεὺς οὔθ' Ἑβραίων οὔτ' ἄλλων
ἐθνῶν.*

---

§ 388 = 3 Reg. II 8.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 142 sq. ExcPeiresc. Suidas *Δαυίδ* (2. 3).

1 *Σουμούιν*] *σουμουὶν* M *σεμουὶν* (post ε rasura S) SP[1] *σεμεεὶ* P[2] *σεμεεὶν* E 2 *ὅτε* ROSPE **παρεμβολὰσ*, ε i. ras. O **ἀπήντησεν*] *ἀπήντησε· δ'* S *ἀπήντησε δ'* M 3 **ἐπὶ*] *εἰς* RO **Ἰόρδανον*] *ἰορδάνην* SP *iordannen* Lat 4 *ἄμυναι* MP[2]E 6 *περὶ* om. RO *ἤδη* ROS[1] 7 *δὲ* om. ROE 8 **χεβρωνι* M *cebron* Lat 9 *οὕτως*] corruptum, incip. ExcPeir, unde Suidas sumpsit s. *Δαυίδ* 2, qui multa breuiauit et mutauit *ἀρίστῳ* om. O *οὕτως ἀρίστῳ* — 12 *συνετόν*] *οὗτοσ ἄριστος ἀνὴρ ἐγένετο καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχων ἣν ἔδει τῶ βασιλεῖ καὶ τοσούτων ἐθνῶν σωτηρίαν ἐγκεχειρισμένω προσεῖναι* MSPLatExc et ut uid. Zon *ἄριστοσ ἀνὴρ γενόμενοσ καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχων ἣν ἔδει τῶ βασιλεῖ* E 11 *ἔδει προσεπαινέσαι καὶ*] *οὐ* (siue *τί*) *δεῖ προσεπαινέσεως* coni. 12 *ἀνδρεῖος*] *ἀνδρεῖοσ τε* MSPExc 13 *ὡς οὐκ ἄλλος τις*] incip. Suid 14 *πονεῖν*] *πινεῖν* Exc 15 *παρατάξεις*] *πράξεισ* MSPExcSuid *προστάττην* Exc 16 *καὶ περὶ*] *παρὰ* (*περὶ*) *τὰς* Suid *τῆς* om. ExcSuid 18 *δίκαιος* — 19 *προσῆκε* om. Suid 19 *δικαιότατα*] *ἐξαίρετα τοῖς* MSP Exc et ut uid. Lat, in quo est: *in his autem quae regibus praecipue conueniunt* *προσῆκεν* Exc *μηδὲν* — 20 *μέγεθος*] *μὴ* Suid *τοσοῦτον* OExc 20 *ἐξουσίας ἁμαρτὼν*] *ἐξαμαρτὼν* ExcSuid *ἢ τὸ*] *εἰ μὴ* Suid *Οὐρία*] *οὐρίου* SPExc *τοῦ Οὐρίου* Suid *κατέλειπε* M *κατέληπε* Exc 21 *καὶ* om. Suid *οὔτε ἑβραίων οὔτε* ExcSuid *ἅλων* O 22 *ἐθνῶν*] fin. ExcSuid

3. Ἔθαψε δὲ αὐτὸν ὁ παῖς Σολόμων ἐν Ἱεροσολύμοις δια- 392
πρεπῶς τοῖς τε ἄλλοις οἷς περὶ κηδείαν νομίζεται βασιλικὴν ἅπασι
καὶ δὴ καὶ πλοῦτον αὐτῷ πολὺν καὶ ἄφθονον συνεκήδευσεν, ὧν
τὴν ὑπερβολὴν τεκμήραιτ᾽ ἄν τις ῥᾳδίως ἐκ τοῦ λεχθησομένου· μετὰ 393
γὰρ χρόνον ἐτῶν χιλίων καὶ τριακοσίων Ὑρκανὸς ὁ ἀρχιερεὺς πολι-
ορκούμενος ὑπ᾽ Ἀντιόχου τοῦ Εὐσεβοῦς ἐπικληθέντος υἱοῦ δὲ Δη-
μητρίου, βουλόμενος χρήματ᾽ αὐτῷ δοῦναι ὑπὲρ τοῦ λῦσαι τὴν
πολιορκίαν καὶ τὴν στρατιὰν ἀπαγαγεῖν καὶ ἀλλαχόθεν οὐκ εὐπο-
ρῶν, ἀνοίξας ἕνα οἶκον τῶν ἐν τῷ Δαυίδου μνήματι καὶ βαστάσας
τρισχίλια τάλαντα μέρος ἔδωκεν Ἀντιόχῳ καὶ διέλυσεν οὕτως τὴν
πολιορκίαν, καθὼς καὶ ἐν ἄλλοις δεδηλώκαμεν. μετὰ δὲ τοῦτο ἐτῶν 394
πολλῶν διαγενομένων πάλιν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἕτερον ἀνοίξας οἶκον
ἀνείλετο χρήματα πολλά. ταῖς μέντοι γε θήκαις τῶν βασιλέων
οὐδεὶς αὐτῶν ἐπέτυχεν· ἦσαν γὰρ ὑπὸ τὴν γῆν μηχανικῶς κεκηδευ-
μέναι πρὸς τὸ μὴ φανεραὶ εἶναι τοῖς εἰς τὸ μνῆμα εἰσιοῦσιν. ἀλλὰ
περὶ μὲν τούτων ἡμῖν τοσοῦτον ἀπόχρη δεδηλῶσθαι.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 143. Theodoretus I p. 298 sq.

1 *δ᾽] MSP *σολομὼν* M *σαλομὼν* E 2 *τοῖς] *ταῖσ* O *νομίζεται*] *ὀνομάζεται* M 4 *τεκμήραιτ᾽*] *τεκμήρετ᾽* R *τεκμαίρετ᾽* OS¹P *τεκμαίροιτ᾽* MS² *τεκμήραιτο* E 5 **χιλίων ἐτῶν* tr. P **ὑρκάνοσ* R **πολυορκούμενοσ* R 6 *ὑπὸ* OMSPE *δὲ* om. E 7 *χρήματα* S² 9 **ἕνα* om. M **τῶν*] om. RO *τὸν* P¹ **ἐν τῷ*] *τοῦ* MLat **μνήματι*] *μνημάτων* MSP¹Lat **βαστάξασ* SP 10 *διέλυσεν οὕτως*] *οὕτωσ ἔλυσε* E 11 *ἄλλοις*] *ἄλλω* MS *τοῦτον* MSPE 12 *ἡρώδησ ὁ βασιλεὺσ* tr. MSPE 13 **ἀνείλατο* RO 14 *ἐνέτυχεν* E *τὴν* om. OE **μηχανηκῶσ* M *μηχανιστικῶσ* O 15 *φανερὸν* E 16 *μὲν* om. SP *ἡμῖν* om. O *τοσοῦτον*] *ἐπὶ τοσοῦτον* MP *ἐπὶ το·σοῦτον* S

Subscriptio: *τέλοσ τοῦ ἑβδόμου βιβλίου* R *τέλοσ τῆσ ζ΄ βίβλου* M *φαυΐου* (λ supra) *ἰωσήπου ϊουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ζ΄* S *φλαβίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βιβλίον ἕβδομον* O *explic, flauii ioseppi iudaicae antiquitatis liber septimus* Lat *περιέχει ὁ λόγοσ χρόνον ἐτῶν μ΄* E

VIII.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

α΄. Ὡς Σολόμων τὴν βασιλείαν παραλαβὼν τοὺς ἐχθροὺς ἀνεῖλε.

β΄. περὶ τῆς σοφίας αὐτοῦ καὶ συνέσεως καὶ τοῦ πλούτου.

γ΄. ὅτι πρῶτος τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν ᾠκοδόμησεν.

δ΄. ὡς τελευτήσαντος Σολόμωνος ὁ λαὸς ἀποστὰς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ῥοβοάμου τῶν δέκα φυλῶν τῶν ὑπηκόων τινὰ Ἱεροβόαμον ἀπέδειξε βασιλέα, τῶν δὲ δύο φυλῶν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν.

ε΄. ὡς Ἴσακος Αἰγυπτίων βασιλεὺς στρατευσάμενος ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ κατασχὼν τὴν πόλιν τὸν πλοῦτον αὐτῆς εἰς Αἴγυπτον μετήνεγκε.

ϛ΄. στρατεία Ἱεροβοάμου τοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέως ἐπὶ τὸν υἱὸν τὸν Ῥοβοάμου καὶ ἧττα.

ζ΄. ὅτι τὴν Ἱεροβοάμου γενεὰν Βασίνης τις ὄνομα διαφθείρας αὐτὸς τὴν βασιλείαν ἔσχεν.

η΄. Αἰθιόπων ἐπιστρατεία τοῖς Ἱεροσολύμοις βασιλεύοντος αὐτῶν Ἀσάνου τοῦ Ἀβία παιδός, καὶ διαφθορὰ τοῦ στρατοῦ.

θ΄. ὡς τῆς Ἀβεσσάρου γενεᾶς διαφθαρείσης ἐβασίλευσε τῶν Ἰσραηλιτῶν Ἄμαρις καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἄχαβος.

ι΄. ὡς Ἄδαδος Δαμασκοῦ καὶ Συρίας βασιλεὺς δὶς ἐπ' Ἄχαβον στρατευσάμενος ἡττήθη.

ROMSP Lat

1 *κεφάλαια τοῦ ὀγδόου λόγου* ante *τάδε* add. MS *haec insunt in octauo libro ioseppi historiarum iudaicae antiquitatis* Lat *ὀγδόῃ*] *η΄* P *ἰωσήππου* M *ioseppi* Lat 3 *α΄*] numeros omittunt MSP *σολομὼν* M *ἀνεῖλεν* SP 6 *σολομῶνοσ* M 7 *αὐτοῦ*] *αὐτοῦ* $\overset{\text{τοῦ}}{\text{σολομῶνοσ}}$ expunx. m. 1 M 8 *ἀπέδειξε* om. O *αὐτοῦ* om. M 9 *Ἴσακος*] *σούσακοσ ὁ* MSP *sosach* Lat 12 *στρατιὰ* RO 13 *υἱὸν*] *υἱὸν σολομῶνοσ* O[3] *τὸν*] *τοῦ* MP *ῥοβόαμον* O[3] *καὶ*] *ἄβίαν καὶ* SPLat 14 caput VII sexto adnectunt MSP *Βασίνης*] *baas* Lat 16 *η΄* om. R *Αἰθιόπων*] *ἰθιόπων* R *αἰθιώπων* O *aegyptiorum* Lat 17 *Ἀσάνου*] *σαούλου* RO *ἀσανοῦ* SP *asaph* Lat *ἀβιὰ* O *ἀβιᾶ* M 18 *θ΄*] *η΄* R *Ἀβεσσάρου*] *basan* Lat 19 *Ἄμαρις*] *ἀμαρεἰσ* R *ἀμάρησ* O *haber* Lat 20 *ι΄*] *θ΄* R *Ἄδαδος*] *ἄδερ* MSP

ια΄. Ἀμμανιτῶν καὶ Μωαβιτῶν στρατευσαμένων ἐπ᾽ Ἰωσαφάτην τὸν Ἱεροσολύμων βασιλέα ἧττα.

ιβ΄. ὡς Ἄχαβος ἐπὶ Σύρους στρατευσάμενος ἡττήθη τῇ μάχῃ καὶ αὐτὸς ἀπώλετο.

περιέχει ἡ βίβλος αὕτη ἔτη ἑκατὸν ἑξήκοντα καὶ τρία.

I. 1. Περὶ μὲν οὖν Δαυίδου καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ ὅσων
ἀγαθῶν αἴτιος γενόμενος τοῖς ὁμοφύλοις πολέμους τε καὶ μάχας
ὅσας κατορθώσας γηραιὸς ἐτελεύτησεν, ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ
δεδηλώκαμεν. Σολόμωνος δὲ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ νέου τὴν ἡλικίαν 2
ἔτι ὄντος τὴν βασιλείαν παραλαβόντος, ὃν ἔτι ζῶν ἀπέφηνε τοῦ
λαοῦ δεσπότην κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν, καθίσαντος ἐπὶ τὸν
θρόνον ὁ μὲν πᾶς ὄχλος ἐπευφήμησεν, οἷον εἰκὸς ἐπ᾽ ἀρχομένῳ
βασιλεῖ, τελευτῆσαι καλῶς αὐτῷ τὰ πράγματα καὶ πρὸς γῆρας
ἀφικέσθαι λιπαρὸν καὶ πανεύδαιμον τὴν ἡγεμονίαν.

2. Ἀδωνίας δέ, ὃς καὶ τοῦ πατρὸς ἔτι ζῶντος ἐπεχείρησε τὴν 3
ἀρχὴν κατασχεῖν, παρελθὼν πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως μητέρα Βερσά-
βην καὶ φιλοφρόνως αὐτὴν ἀσπασάμενος, πυθομένης εἰ καὶ διὰ
χρείαν τινὰ πρὸς αὐτὴν ἀφῖκται καὶ δηλοῦν κελευούσης ὡς ἡδέως
παρεξομένης ἤρξατο λέγειν, ὅτι γινώσκει μὲν τὴν βασιλείαν καὶ 4
αὐτὴ καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ διὰ τὴν τοῦ πλήθους προαίρεσιν
οὖσαν αὐτοῦ, μεταβάσης δὲ πρὸς Σολόμωνα τὸν υἱὸν αὐτῆς κατὰ
τὴν τοῦ θεοῦ γνώμην στέργει καὶ ἀγαπᾷ τὴν ὑπ᾽ αὐτῷ δουλείαν

---

§ 1 = 3 Reg. II 12.

ROMSP Lat

1 ια΄] ι΄ R ἀμανιτῶν S¹P ἐπὶ OMS 2 τὸν] τῶν RMP ἧττα] *pugna atque deuictio* Lat 3 ιβ΄] ια΄ R τῇ om. RO αὐτὴ om. MSP 5 ἔτη] *tempus annorum* Lat ἑκατὸν] ρ΄ S ἑκατὸν ἑξήκοντα] ρξ΄ O καὶ om. SP

ROMSPE Lat Zonaras II p. 143.

praemittitur titulus: φλαυΐου ἰωσήππου (φαυΐου ἰωσήπου S, λ supra) ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ὄγδοοσ (η΄ S) M²S φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ η΄ E 6 i. marg. α΄ R 8 κατορθώσας] κατώρθωσε O 9 σαλομῶντοσ E 10 ἀπέφηνε P² τοῦ λαοῦ] τὴν λαοῦ, λ ex corr. R *populi uniuersi* Lat 11 καθίσαντος] καθίσας Ernesti 12 ὁ μὲν πᾶς ὄχλος] ἅπασ ὁ λαὸσ E ἐπερχομένῳ E 13 αὐτῷ om. P γήρωσ O 14 πανεύδαιμον] πανευδαίμονα RMSP ἡγεμονείαν M 16 Βερσάβην] βηρσαβὴν MSP *bessabe* Lat 19 *γινώσκοι MS 20 καὶ διὰ] διὰ E καὶ διὰ] καὶ E 21 σαλομῶνα E 22 τοῦ om. E ἀγαπᾷ] ἀγαπή, ή i. ras. ut uid. R ἀγάπη (α supra) s. m. rec. O αὐτοῦ P αὐτὸν MS

5 καὶ τοῖς παροῦσιν [ἥδεται πράγμασιν]. ἐδεῖτο δ' οὖν διακονῆσαι
πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ καὶ πεῖσαι δοῦναι τὴν τῷ πατρὶ συγκοι-
μωμένην πρὸς γάμον αὐτῷ Ἀβισάκην· οὐ γὰρ πλησιάσαι τὸν πα-
6 τέρα διὰ τὸ γῆρας αὐτῇ, μένειν δ' ἔτι παρθένον. ἡ δὲ Βερσάβη
καὶ διακονήσειν σπουδαίως ὑπέσχετο καὶ καταπράξεσθαι τὸν γάμον
δι' ἀμφότερα, τοῦ τε βασιλέως αὐτῷ χαρίσασθαί τι βουλησομένου
καὶ δεησομένης αὐτῆς λιπαρῶς. καὶ ὁ μὲν εὔελπις ἀπαλλάττεται
περὶ τοῦ γάμου, ἡ δὲ τοῦ Σολόμωνος μήτηρ εὐθὺς ὥρμησεν ἐπὶ
τὸν υἱὸν διαλεξομένη περὶ ὧν Ἀδωνίᾳ δεηθέντι κατεπηγγείλατο.
7 καὶ προϋπαντήσαντος αὐτῇ τοῦ παιδὸς καὶ περιπλακέντος, ἐπεὶ
παρήγαγεν εἰς τὸν οἶκον, οὗ συνέβαινεν αὐτῷ κεῖσθαι τὸν βασιλικὸν
θρόνον, καθίσας ἐκέλευσεν ἕτερον ἐκ δεξιῶν τεθῆναι τῇ μητρί.
καθεσθεῖσα δ' ἡ Βερσάβη „μίαν, εἶπεν, ὦ παῖ, χάριν αἰτουμένῃ
κατάνευσον καὶ μηδὲν ἐξ ἀρνήσεως δύσκολον μηδὲ σκυθρωπὸν ἀπερ-
8 γάσῃ.“ τοῦ δὲ Σολόμωνος προστάττειν κελεύοντος, πάντα γὰρ ὅσιον
εἶναι μητρὶ παρέχειν, καί τι προσμεμψαμένου τὴν ἀρχήν, ὅτι μὴ
μετ' ἐλπίδος ἤδη βεβαίας τοῦ τυχεῖν ὧν ἀξιοῖ ποιεῖται τοὺς λόγους
ἀλλ' ἄρνησιν ὑφορωμένη, δοῦναι τὴν παρθένον αὐτὸν Ἀβισάκην
Ἀδωνίᾳ τἀδελφῷ πρὸς γάμον παρεκάλει.
9 3. Λαβὼν δὲ πρὸς ὀργὴν ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον ἀποπέμπεται
μὲν τὴν μητέρα μειζόνων ὀρέγεσθαι πραγμάτων εἰπὼν Ἀδωνίαν
καὶ θαυμάζειν, πῶς οὐ παραχωρῆσαι καὶ τῆς βασιλείας ὡς πρεσβυ-
τέρῳ παρακαλεῖ τὸν γάμον αὐτῷ τὸν Ἀβισάκης αἰτουμένη φίλους
ἔχοντι δυνατοὺς Ἰώαβον τὸν στρατηγὸν καὶ Ἀβιάθαρον τὸν ἱερέα,

§ 4 = 3 Reg. II 15.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 143.

1 καὶ — πράγμασιν] *et libenter agere quae gesta sunt* Lat ἥδεται πράγμασιν om. RO *δ' οὖν] δὲ τοῦ RO *pariter* Lat 2 πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ] *apud filium eius suum fratrem* Lat 3 Ἀβισάκην] βισάκην M ἀβισάμην E *abisaach* Lat οὐ] μὴ E 4 *δὲ SP Βερσάβη] βϊρσάβη R βηρσάβη OSP, βηρσαβὴ M βηρσαβεὴ E *bessabeae* Lat 5 διακονήσειν] διακονήσειν αὐτῶ E καταπράξεσθαι] Bekker καταπράξασθαι codd. EZon τὸν] αὐτῶ τὸν E 6 αὐτῷ om. M βουλομένου M 7 δεησομένην R δεηθησομένην O δεησομένου P αὐτῆς] αὐτῶ RO 8 *εὐθὺς] εὐθέωσ MSP ἐπὶ] πρὸσ E 9 διαλεξαμένη SP[1] δεηδέντι P[1] 10 *προυπαντήσαντοσ M 11 παρήγαγεν] παρήγαγεν αὐτὴν MSPLat 13 Βερσάβη] βηρσάβη (-σαβὴ M) MSP *uessabeae* Lat αἰτουμένῃ] αἰτουμένη μοι MSPLat 14 ἀρνήσεων M 17 ἤδη] ἤιδει P τοῦ om. O 18 ὑφορωμένησ M αὐτῶ O *Ἀβισάκην] *abisaach* Lat 19 τῷ ἀδελφῷ ROE 20 *πρὸς om. O *ὀργὴν] ὀργῆσ MSP 21 ὀρέγεσθαι] OELat δ' ὀρέγεσθαι RMSP 22 *πῶς om. P 23 ἀβιασακησ M *abisach* Lat 24 τὸν (ante ἱερέα) om. RO

μεταπεμψάμενος δὲ Βαναίαν τὸν ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων ἀπο-
κτεῖναι προσέταξεν αὐτῷ τὸν ἀδελφὸν Ἀδωνίαν. καλέσας δὲ τὸν 10
Ἀβιάθαρον τὸν ἱερέα „θανάτου μέν, εἶπε, ῥύεταί σε τά τε ἄλλα
ὅσα τῷ πατρὶ συνέκαμες καὶ ἡ κιβωτός, ἣν σὺν αὐτῷ μετήνεγκας.
ταύτην δέ σοι τὴν τιμωρίαν ἐπιτίθημι ταξαμένῳ μετὰ Ἀδωνία καὶ
τὰ ἐκείνου φρονήσαντι· μήτε ἐνθάδε ἴσθι μήτε εἰς ὄψιν ἀπάντα
τὴν ἐμήν, ἀλλ᾽ εἰς τὴν πατρίδα πορευθεὶς ἐν τοῖς ἀγροῖς ζῆθι καὶ
τοῦτον ἄχρι τελευτῆς ἔχε τὸν βίον ἁμαρτὼν τοῦ μηκέτ᾽ εἶναι δι-
καίως ἐν ἀξίᾳ.“ καταλύεται μὲν οὖν ἀπὸ τῆς ἱερατικῆς τιμῆς ὁ 11
Ἰθαμάρου οἶκος διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν, καθὼς καὶ τῷ Ἀβια-
θάρου πάππῳ προεῖπεν ὁ θεὸς Ἠλεί, μετέβη δ᾽ εἰς τὸ Φιναάσου
γένος πρὸς Σάδωκον. οἱ δὲ ἰδιωτεύσαντες ἐκ τοῦ Φιναάσου γένους 12
καθ᾽ ὃν καιρὸν εἰς τὸν Ἰθαμάρου οἶκον ἡ ἀρχιερωσύνη μετῆλθεν
Ἠλεὶ πρώτου ταύτην παραλαβόντος ἦσαν οὗτοι· ὁ τοῦ ἀρχιερέως
Ἰησοῦ υἱὸς Βοκίας, τούτου δὲ Ἰώθαμος, Ἰωθάμου δὲ Μαραίωθος,
Μαραιώθου δὲ Ἀροφαῖος, Ἀροφαίου δὲ Ἀχίτωβος, Ἀχιτώβου δὲ
Σάδωκος, ὃς πρῶτος ἐπὶ Δαυίδου τοῦ βασιλέως ἀρχιερεὺς ἐγένετο.
4. Ἰώαβος δὲ ὁ στρατηγὸς τὴν ἀναίρεσιν ἀκούσας Ἀδωνία 13
περιδεὴς ἐγένετο, φίλος γὰρ ἦν αὐτῷ μᾶλλον ἢ τῷ βασιλεῖ Σολό-
μωνι, καὶ κίνδυνον ἐκ τούτου διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνον εὔνοιαν οὐκ
ἀλόγως ὑποπτεύων καταφεύγει μὲν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἀσφάλειαν
δὲ ἐνόμιζεν αὐτῷ ποριεῖν ἐκ τῆς πρὸς τὸν θεὸν εὐσεβείας τοῦ βασι-

---

§ 9 = 3 Reg. II 25; § 12 = 1 Paral. VI 5—7; § 13 = 3 Reg. II 28.

ROMSPELatZonaras II p. 143 sq.

1 μεταπεμψάμενος δὲ] καὶ μεταπεμψάμενοσ E βανέαν SP βαναῖον E 2 δὲ τὸν] δὲ καὶ E 3 τὸν ἱερέα] τὸν ἀρχιερέα E, fort. spurium *ῥύεται] ῥύσεται (σ inser., ται i. ras.) O 4 πατρὶ] πατρί μου MSPELatZon 5 *ταξαμένῳ] ταξαμένου RO μετ᾽ E 6 *μήτε ἐνθάδε] μὴ δὲ ἐνθάδε RO *ἀπάντα] ἀπαντᾶν MSP et ut uid. Lat 7 *ἀλλὰ MSP 8 ἁμαρτὼν — 9 ἐν ἀξίᾳ] *quoniam peccasti et non est iustum habere te sacerdotium* Lat μηκέτι MP 9 καταλύεται] κωλύεται E 10 *Ἰθαμάρου] ἰαθαμάρου ROS *ithamar* Lat ἀβιαθάρου οἶκοσ i. marg. m. 2 E 11 *Ἠλεί] ἠλὶ MS δὲ E Φιναάσου] φινεάσσου MSP φινεέσσου E *finees* Lat 12 *σάδουκον M σάδοκον P² φινεάσσου MP φινεάσσου, ε ex α corr. S *fines* (*finees* m. 2) Lat γένους om. O 13 Ἰθαμάρου] ἰαθαμάρου RO *ithamar* Lat 14 ἠλὶ MSP¹ παραλαβόντεσ R ὁ om. O 15 Ἰησοῦ] ἰωσήπου MSPLat βοκκίασ MSP *uoccias* Lat τούτου δὲ Ἰώθαμος om. MSP *ioatam* Lat Ἰωθάμου] ἰωαθάμου P *ioatham* Lat Μαραίωθος, Μαραιώθου] μαρέωθοσ μαρεώθου RO *mareoth mareoth* Lat 16 Ἀροφαῖος, Ἀροφαίου] *aroph aroph* Lat ἀχίτοβοσ ἀχιτόβου RO 17 σάδοκοσ P² σαδώκ RO 18 *Ἀδωνία] τὴν ἀδωνία MSP 22 αὐτῷ codd. ποριεῖν] ποριεῖναι M τὸν s. R

14 λέως. ὁ δὲ ἀπαγγειλάντων αὐτῷ τινων τὴν Ἰωάβου γνώμην πέμ-
ψας Βαναίαν ἐκέλευσεν ἀναστήσαντα ἄγειν ἐπὶ τὸ δικαστήριον ὡς
ἀπολογησόμενον. Ἰώαβος δὲ οὐκ ἔφη καταλείψειν τὸ ἱερόν, ἀλλ'
15 αὐτοῦ τεθνήξεσθαι μᾶλλον ἢ ἐν ἑτέρῳ χωρίῳ. Βαναίου δὲ τὴν
ἀπόκρισιν αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ δηλώσαντος προσέταξεν ὁ Σολόμων
ἐκεῖ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτεμεῖν, καθὼς βούλεται, καὶ ταύτην
λαβεῖν τὴν δίκην ὑπὲρ τῶν δύο στρατηγῶν, οὓς ὁ Ἰώαβος ἀνοσίως
ἀπέκτεινε, θάψαι δ' αὐτοῖ τὸ σῶμα, ὅπως τὰ μὲν ἁμαρτήματα
μηδέποτε καταλείπῃ τὸ γένος τὸ ἐκείνου, τῆς δὲ Ἰωάβου τελευτῆς
16 αὐτός τε καὶ ὁ πατὴρ ἀθῷοι τυγχάνωσι. καὶ Βαναίας μὲν τὰ κε-
λευσθέντα ποιήσας αὐτὸς ἀποδείκνυται στρατηγὸς πάσης τῆς δυνά-
μεως, Σάδωκον δὲ ποιεῖ μόνον ἀρχιερέα ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν Ἀβια-
θάρου τόπον, ὃν μετεστήσατο.
17 5. Σουμουίσῳ δὲ προσέταξεν οἰκίαν οἰκοδομήσαντι μένειν ἐν
Ἱεροσολύμοις αὐτῷ προσεδρεύοντι καὶ μὴ διαβαίνειν τὸν χειμάρρουν
Κεδρῶνα ἔχειν ἐξουσίαν, παρακούσαντι δὲ τούτων θάνατον ἔσεσθαι
τὸ πρόστιμον. τῷ δὲ μεγέθει τῆς ἀπειλῆς καὶ ὅρκους αὐτῷ προσ-
18 ηνάγκασε ποιήσασθαι. Σουμούισος δὲ χαίρειν οἷς προσέταξεν αὐτῷ
Σολόμων φήσας καὶ ταῦτα ποιήσειν προσομόσας καταλιπὼν τὴν
πατρίδα τὴν διατριβὴν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐποιεῖτο. διελθόντων
δὲ τριῶν ἐτῶν ἀκούσας δύο δούλους ἀποδράντας αὐτὸν ἐν Γίττῃ
19 τυγχάνοντας ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς οἰκέτας. ἐπανελθόντος δὲ μετ' αὐ-

§ 14 = 3 Reg. II 29.

ROMSPE Lat ExcPeiresc. Zonaras II p. 144.

1 τινων om. M fort. recte 2 βανέαν SPLat βαναῖον E ἄγειν ἐπὶ το δικαστήριον] αὐτὸν ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἄγειν MSP ἄγειν αὐτὸν ἐπὶ τὸ δικαστήριον E 3 δ' E *ἔφη] ἔφ·η, eras. uid. ει R ἔφην O 4 *βανέου SPLat 5 αὐτοῦ om. SP προσέταξεν ὁ] προσέταξε MSP 6 *ἀποτεμεῖν αὐτοῦ tr. R 7 ὁ om. O 8 *ἀπέκτεινε] ἀνεῖλε, i. marg. m. 1 ἀπέκτεινε O 9 καταλίπη SP 10 τυγχάνουσι RO *βανέασ SPLat 12 *σάδοκον P^2 *μόνον ποιεῖ tr. SP *ἀρχιερέα om. M 14 Σουμουίσῳ incip. ExcPeir Σουμουίσῳ δὲ] σουμένϊ δ' ὧδε M σουμεῒ δ' ὧδε S σουμεῒ δὲ ὧδε P^1 σεμεεὶ δὲ ὧδε P^2 σεμεείσω δὲ E semei uero Lat ὅτι σουμεΐω Exc 15 προσεδρεύοντι] ROExc προσεδρεύοντα MSP *διαβαίνην Exc χείμαρρον MSPEExc 16 *κεδρῶνοσ MSPExc παρακούσαντα E τούτων] coni. τούτω codd. τούτου ExcBekker 17 *τὸ s. m. 1 R τῷ] το M^1Exc αὐτῷ] αὐτὸν MSPEExc προσηνέγκασε P 18 Σουμούισος] σουμέϊοσ M σουμεΐοσ Exc σεμεΐασ S σεμεΐα P σεμεεὶσ E semei Lat *χαίρειν] χάριν MSPExc gaudere Lat 19 σαλομὼν E φήσας] ROEExc ἔχειν φήσασ MSP dicens Lat *προσομώσασ M^1 20 τοῖς om. OE 21 δύω Exc ἀποδράντασ, ντ i. ras. 4—5 litt. R ἀποδράσαντασ E αὐτὸν] αὐτοῦ SPE γίττη, ι i. ras. R γήττη E geth Lat 22 ἐπὶ] MSPEExc πρὸσ RO ἐπανελθόντα E μετ' αὐτὸν O

τῶν ὁ βασιλεὺς αἰσθόμενος, ὡς καὶ τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ καταφρονή-
σαντος καὶ τὸ μεῖζον τῶν ὅρκων τοῦ θεοῦ μηδεμίαν ποιησαμένου
φροντίδα, χαλεπῶς εἶχε καὶ καλέσας αὐτόν „οὐ σύ, φησίν, ὤμοσας
μὴ καταλείψειν ἐμὲ μηδ᾽ ἐξελεύσεσθαί ποτ᾽ ἐκ ταύτης τῆς πόλεως
εἰς ἄλλην; οὔκουν ἀποδράσῃ τὴν τῆς ἐπιορκίας δίκην, ἀλλὰ καὶ 20
ταύτης καὶ ὧν τὸν πατέρα μου παρὰ τὴν φυγὴν ὕβρισας τιμωρή-
σομαί σε πονηρὸν γενόμενον, ἵνα γνῷς ὅτι κερδαίνουσι μὲν οὐδὲν
οἱ κακοὶ μὴ παρ᾽ αὐτὰ τἀδικήματα κολασθέντες, ἀλλὰ παντὶ τῷ
χρόνῳ ᾧ νομίζουσιν ἀδεεῖς εἶναι μηδὲν πεπονθότες αὔξεται καὶ
γίνεται μείζων ἡ κόλασις αὐτοῖς ἧς ἂν παραυτίκα πλημμελήσαντες
ἔδοσαν.“ καὶ Σουμούισον μὲν κελευσθεὶς Βαναίας ἀπέκτεινεν.

II. 1. Ἤδη δὲ τὴν βασιλείαν βεβαίως ἔχων Σολόμων καὶ τῶν 21
ἐχθρῶν κεκολασμένων ἄγεται τὴν Φαραώθου τοῦ τῶν Αἰγυπτίων
βασιλέως θυγατέρα· καὶ κατασκευάσας τὰ τείχη [τῶν] Ἱεροσολύμων
πολλῷ μείζω καὶ ὀχυρώτερα τῶν πρόσθεν ὄντων διεῖπε τὰ πράγ-
ματα λοιπὸν ἐπὶ πολλῆς εἰρήνης μηδ᾽ ὑπὸ τῆς νεότητος πρός τε
δικαιοσύνην καὶ φυλακὴν τῶν νόμων καὶ μνήμην ὧν ὁ πατὴρ τε-
λευτῶν ἐπέστειλε βλαπτόμενος, ἀλλὰ πάνθ᾽ ὅσα οἱ τοῖς χρόνοις
προβεβηκότες καὶ πρὸς τὸ φρονεῖν ἀκμάζοντες μετὰ πολλῆς ἀκρι-
βείας ἐπιτελῶν. ἔγνω δ᾽ εἰς Γιβρῶνα παραγενόμενος ἐπὶ τοῦ χαλ- 22
κέου θυσιαστηρίου τοῦ κατασκευασθέντος ὑπὸ Μουσείου θῦσαι τῷ
θεῷ καὶ χίλια τὸν ἀριθμὸν ὡλοκαύτωσεν ἱερεῖα. τοῦτο δὲ ποιήσας
μεγάλως ἔδοξε τὸν θεὸν τετιμηκέναι· φανεὶς γὰρ αὐτῷ κατὰ τοὺς
ὕπνους ἐκείνης τῆς νυκτὸς ἐκέλευσεν αἱρεῖσθαι, τίνας ἀντὶ τῆς εὐσε-

---

§ 19 = 3 Reg. II 41; § 21 = 3 Reg. III 1; § 22 = 3 Reg. III 1, 2 Paral. I 3.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras II p. 144.

3 *εἶχεν* Exc 4 *καταλείψην με* Exc *μὴ δὲ* M *ποτ᾽ ἐκ*] *ποτε* M *ποτε ἐκ* SPE *ποτῶν ἐκ* Exc 5 *οὔκουν*] *οὐκ οὖν* R *οὐκοῦν οὐκ* O *οὐκ᾽ ἂν* E *ἀποδράσησ* E *τὴν* om. Exc *τῆσ ἐπιορκίασ τὴν* tr. E 6 *ταύτης καὶ ὧν*] *ταύτησκαιὸν* R *ταύτη καὶ* O *τὸν*] *εἰσ τὸν* E *φυγὴν*] *φύσιν* RO 7 *κερδαίνουσι μὲν*] *κερδαίνουσιν*MSPExc et ut uid. Lat 8 *παντὶ τῷ χρόνῳ*] *ἀντὶ τοῦ χρόνου* coni. 9 *ἀδεεῖς*] *ἀδικεῖσ* Exc 10 *μεῖζον* RO *ἧς*] *οἷσ* O *ἣν* MExc *πλημμελήσαντεσ* O 11 *Σουμούισον*] *σουμέεισον* MSP *σουμεΐσον* Exc *semei* Lat *Βαναίασ*] *βανέασ* S²P²Lat *βαναῖοσ* E *ὁ βαναίασ* Exc *ἀπέκτεινεν*] fin. Exc 12 i. marg. *II* Lat *ἔχων*] *ἔχων ὁ* MSP *σαλομὼν* ELat 13 **Φαραώθου*] *pharaonis* Lat 14 **τῶν* om. RO 15 *μείζονα* E **ὀχυρότερα* ROM 20 *ἐπιτελῶν*] *ἐπιστέλλων* RO **Γιβρῶνα*] *γίβρωνα* M *χεβρῶνα* SP *hebron* Lat **χαλκέου*] *χαλκοῦ* MSP 21 *Μουσείου*] *μωυσήουσ* M *μωϋσέωσ* SP *μωυσέοσ* E 23 *ἔδοξε*, ε i. ras. 2—3 litt. R *ἔδοξε·* SP **αὐτῷ* om. O 24 *αἱρεῖσθαι*] *αἰτεῖσθαι* E *αἰτῆσαι* Zon *peteret* Lat

23 βείας παράσχῃ δωρεὰς αὐτῷ. Σολόμων δὲ τὰ κάλλιστα καὶ μέγιστα
καὶ θεῷ παρασχεῖν ἥδιστα καὶ λαβεῖν ἀνθρώπῳ συμφορώτατα τὸν
θεὸν ᾔτησεν· οὐ γὰρ χρυσὸν οὐδ᾽ ἄργυρον οὐδὲ τὸν ἄλλον πλοῦτον
ὡς ἄνθρωπος καὶ νέος ἠξίωσεν αὑτῷ προσγενέσθαι, ταῦτα γὰρ
σχεδὸν νενόμισται παρὰ τοῖς πλείστοις μόνα σπουδῆς ἄξια καὶ θεοῦ
δῶρα εἶναι, ἀλλὰ „δός μοι φησί, δέσποτα, νοῦν ὑγιῆ καὶ φρόνησιν
ἀγαθήν, οἷς ἂν τὸν λαὸν τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια λαβὼν κρίνοιμι."
24 τούτοις ἥσθη τοῖς αἰτήμασιν ὁ θεὸς καὶ τά τε ἄλλα πάνθ᾽ ὧν
οὐκ ἐμνήσθη παρὰ τὴν ἐκλογὴν δώσειν ἐπηγγείλατο πλοῦτον δόξαν
νίκην πολεμίων, καὶ πρὸ πάντων σύνεσιν καὶ σοφίαν οἵαν οὐκ ἄλλος
τις ἀνθρώπων ἔσχεν οὔτε βασιλέων οὔτ᾽ ἰδιωτῶν, φυλάξειν τε καὶ
τοῖς ἐκγόνοις αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ἐπὶ πλεῖστον ὑπισχνεῖτο χρόνον,
ἂν δίκαιός τε ὢν διαμένῃ καὶ πειθόμενος αὐτῷ καὶ τὸν πατέρα
25 μιμούμενος ἐν οἷς ἦν ἄριστος. ταῦτα τοῦ θεοῦ Σολόμων ἀκούσας
ἀνεπήδησεν εὐθὺς ἐκ τῆς κοίτης καὶ προσκυνήσας αὐτὸν ὑπέστρε-
ψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πρὸ τῆς σκηνῆς μεγάλας ἐπιτελέσας θυ-
σίας κατευωχεῖ τοὺς Ἰουδαίους ἅπαντας.
26 2. Ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κρίσις ἐπ᾽ αὐτὸν ἤχθη δυσχερής,
ἧς τὸ τέλος εὑρεῖν ἦν ἐπίπονον· τὸ δὲ πρᾶγμα περὶ οὗ συνέβαινεν
εἶναι τὴν δίκην ἀναγκαῖον ἡγησάμην δηλῶσαι, ἵνα τοῖς ἐντυγχάνουσι
τό τε δύσκολον τῆς κρίσεως γνώριμον ὑπάρξῃ, καὶ τοιούτων μεταξὺ
πραγμάτων γενόμενοι λάβωσιν ὥσπερ ἐξ εἰκόνος τῆς τοῦ βασιλέως
ἀγχινοίας τὸ ῥᾳδίως ἀποφαίνεσθαι περὶ τῶν ζητουμένων δυνηθῆ-
27 ναι. δύο γυναῖκες ἑταῖραι τὸν βίον ἧκον ἐπ᾽ αὐτόν, ὧν ἡ ἀδικεῖ-
σθαι δοκοῦσα πρώτη λέγειν ἤρξατο· „οἰκῶ μέν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ,
μετὰ ταύτης ἐν ἑνὶ δωματίῳ, συνέβη δ᾽ ἀμφοτέραις ἡμῖν ἐπὶ μιᾶς
28 ἡμέρας ἀποτεκεῖν κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ἄρρενα παιδία. τρίτης δὲ

§ 23 = 3 Reg. III 6, 2 Paral. I 8; § 26 = 3 Reg. III 16.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 144.

1 παράσχει R   παράσχῃ δωρεὰς αὐτῷ] αὐτῶ M δώσει αὐτῶ δωρεάσ E   Σολόμων] i. marg. β′ R   τὰ om. P   2 θεῷ] τῶ θεῶ O   συμφερώτατα, ω s. m. 2, ώ ex ό corr. m. 1 R   τὸν om. SP   4 αὐτῶ codd.   7 *τἀληθῆ] ἀληθῆ RO   λαβὼν] λαλῶν cod. Vat. apud Hudson, om. E   *κρίνοιμι] ανακρίνοιμι M   8 ἥισθη S   *θεὸς] *diuinitas* Lat   10 *πολεμίων] πολεμίων κάθεξιν SP   προ om. M   *ἄλλος] ἄλλην M   11 οὔτε ROSP   τε] δὲ OE   12 ἐγγόνοισ E   13 *διαμένῃ] διαμείνη OP   15 εὐθὺς om. M   16 πρὸ] πρὸσ M   17 κατευώχει MSP   Ἰουδαίους] ἰδίουσ MSP, om. Lat   18 ἐπ᾽] πρὸσ RO   19 ἦν] ἧν P[1]   22 γινόμενοι MSP   24 *ἐπ᾽] πρὸσ O   25 *οἰκῶ μέν] *habitabamus* Lat   26 *μετὰ ταύτης] μετ᾽ αὐτῆσ ROM   ἐπὶ] ἀπὸ RO   27 ἄρρενα παιδία om. Lat   *ἄρρεν O[1]

ἡμέρας διελθούσης ἐπικοιμηθεῖσα τῷ αὑτῆς παιδίῳ αὕτη τοῦτο μὲν
ἀποκτείνει, βαστάσασα δὲ τοὐμὸν ἐκ τῶν γονάτων πρὸς αὑτὴν μετα-
φέρει καὶ τὸ νεκρὸν ἐμοῦ κοιμωμένης εἰς τὰς ἀγκάλας μου τίθησι.
πρωῒ δὲ θηλὴν ὀρέξαι βουλομένη τῷ παιδίῳ τὸ μὲν ἐμὸν οὐχ εὑ- 29
ρον, τὸ δὲ ταύτης νεκρὸν ὁρῶ μοι παρακείμενον· ἀκριβῶς γὰρ κατα-
νοήσασα τοῦτο ἐπέγνων· ὅθεν ἀπαιτῶ τὸν ἐμὸν υἱὸν καὶ οὐκ ἀπο-
λαμβάνουσα καταπέφευγα, δέσποτα, ἐπὶ τὴν παρὰ σοῦ βοήθειαν·
τῷ γὰρ εἶναι μόνας καὶ μηδένα τὸν ἐλέγξαι δυνάμενον φοβεῖσθαι
καταφρονοῦσα ἰσχυρῶς ἀρνουμένη παραμένει.“ ταῦτ᾽ εἰπούσης ὁ 30
βασιλεὺς ἀνέκρινε τὴν ἑτέραν, τί τοῖς εἰρημένοις ἀντιλέγειν ἔχει.
τῆς δὲ ἀρνουμένης τοῦτο πεποιηκέναι, τὸ δὲ παιδίον ζῆν τὸ αὑτῆς
λεγούσης, τὸ δὲ τῆς ἀντιδίκου τεθνηκέναι, μηδενὸς ἐπινοοῦντος τὴν
κρίσιν ἀλλ᾽ ὥσπερ ἐπ᾽ αἰνίγματι περὶ τὴν εὕρεσιν αὐτοῦ πάντων
τῇ διανοίᾳ τετυφλωμένων μόνος ὁ βασιλεὺς ἐπενόησέ τι τοιοῦτον·
κελεύσας κομισθῆναι καὶ τὸ νεκρὸν καὶ τὸ ζῶν παιδίον μεταπέμ- 31
πεταί τινα τῶν σωματοφυλάκων καὶ σπασάμενον ἐκέλευσε τὴν μά-
χαιραν ἀμφότερα διχοτομῆσαι τὰ παιδία, ὅπως ἑκάτεραι λάβωσιν
ἀνὰ ἥμισυ τοῦ τε ζῶντος καὶ τοῦ τετελευτηκότος. ἐπὶ τούτῳ πᾶς 32
μὲν ὁ λαὸς λανθάνων ἐχλεύαζεν ὡς μειράκιον τὸν βασιλέα, μεταξὺ
δὲ τῆς μὲν ἀπαιτούσης καὶ ἀληθοῦς μητρὸς ἀνακραγούσης τοῦτο
μὴ ποιεῖν ἀλλὰ παραδιδόναι τῇ ἑτέρᾳ τὸ παιδίον ὡς ἐκείνης, ἀρ-
κεῖσθαι γὰρ τῷ ζῆν αὐτὸ καὶ βλέπειν μόνον κἂν ἀλλότριον δοκῇ,
τῆς δ᾽ ἑτέρας ἑτοίμως ἐχούσης διαιρούμενον ἰδεῖν τὸ παιδίον καὶ
προσέτι βασανισθῆναι καὶ αὐτὴν ἀξιούσης, ὁ βασιλεὺς ἐπιγνοὺς 33
τὰς ἑκατέρων φωνὰς ἀπὸ τῆς ἀληθείας γεγενημένας τῇ μὲν ἀνα-
κραγούσῃ τὸ παιδίον προσέκρινε, μητέρα γὰρ αὐτὴν ἀληθῶς εἶναι,
τῆς δὲ ἄλλης κατέγνω πονηρίαν τό τε ἴδιον ἀποκτεινάσης καὶ τὸ

§ 28 = 3 Reg. III 19.

ROMSPELatZonaras II p. 144 sq.

1 διελθούσης] ἐλθούσησ O αὑτῆσ codd. ἑαυτῆσ E παιδίῳ] παιδὶ E αὕτη om. O 2 *ἀποκτένει RM ἀποκταίνει O αὐτὴν OMS¹P¹ ἑαυτὴν E 3 τὸν νεκρὸν SP 4 θηλὺν O 6 ἀπαιτῶ] ἀπαιτοῦσα E οὐκ ἀπολαμβάνουσα] οὐ καταλαμβάνουσα RO μὴ ἀπολαμβάνουσα E 8 τῷ] Hudson τὸ RMSP τοῦ O μόνας] μόνασ ἡμᾶσ MSP ἐλέγξαι] ἐξελέγξαι (γξ ex γχ uid. corr. P) MSP 10 ἔχοι MSP 11 τὸ δὲ παιδίον ζῆν τὸ αὐτῆσ RO τὸ δὲ παιδίον τὸ ἑαυτῆσ ζῆν MSP τὸ ἑαυτῆσ παιδίον ζῆν E 13 ἀλλὰ M *ἐπ᾽] ἐν RO 14 τῇ om. M τετυφλωμένων, υ i. ras. 2 P μόνοσ, σ ex ν corr. M 15 *καὶ om. MSP *τὸν νεκρὸν MSP¹ 16 ἐκέλευσε] προσέταξε MSPE 17 ἑκάτερα OE ἑκατέρα SP 20 *ἀπαιτούσης καὶ om. MLat 22 τῷ] τὸ OM 23 *ἐχούσησ ἑτοίμωσ tr. M 24 καὶ (ante αὐτὴν] s. 1 R καὶ αὐτὴν] *ueram matrem* Lat καὶ βασανισθῆναι αὑτὴν coni.

34 τῆς φίλης σπουδαζούσης ἀπολλύμενον θεάσασθαι. τοῦτο μέγα
δεῖγμα καὶ τεκμήριον τῆς τοῦ βασιλέως φρονήσεως καὶ σοφίας ἐνό-
μιζε τὸ πλῆθος, κἀξ ἐκείνης τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ὡς θείαν ἔχοντι
διάνοιαν αὐτῷ προσεῖχον.
35 3. Στρατηγοὶ δ' αὐτῷ καὶ ἡγεμόνες ἦσαν τῆς χώρας ἁπάσης
οἵδε· τῆς μὲν Ἐφραίμου κληρουχίας Οὔρης· ἐπὶ δὲ τῆς Βιθιέμες
τοπαρχίας ἦν Διόκληρος· τὴν δὲ τῶν Δώρων καὶ τὴν παραλίαν
Ἀβινάδαβος εἶχεν ὑπ' αὐτῷ γεγαμηκὼς τὴν Σολόμωνος θυγατέρα·
36 τὸ δὲ μέγα πεδίον ἦν ὑπὸ Βαναίᾳ τῷ Ἀχίλου παιδί, προσεπῆρχε
δὲ καὶ τῆς ἄχρι Ἰορδάνου πάσης· τὴν δὲ Γαλαδῖτιν καὶ Γαυλανῖτιν
ἕως τοῦ Λιβάνου ὄρους καὶ πόλεις ἑξήκοντα μεγάλας καὶ ὀχυρω-
τάτας ἔχων ὑφ' αὑτὸν Γαβάρης διεῖπεν· Ἀχινάδαβος δὲ τῆς Γαλι-
λαίας ὅλης ἄχρι Σιδῶνος ἐπετρόπευε συνοικῶν καὶ αὐτὸς θυγατρὶ
37 Σολόμωνος Βασίμα τοὔνομα· τὴν δὲ περὶ Ἀκὴν παραλίαν εἶχε
Βανακάτης· Σαφάτης δὲ τὸ Ἰταβύριον ὄρος καὶ Καρμήλιον καὶ τὴν
κάτω Γαλιλαίαν ἄχρι τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου χώραν ἐπὶ τούτῳ
πᾶσαν ἐπετέτραπτο· Σουμούις δὲ τὴν τῆς Βενιαμίδος κληρουχίαν
ἐγκεχείριστο· Γαβάρης δὲ εἶχε τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν· ἐπὶ
38 δὲ τούτων εἷς πάλιν ἄρχων ἀποδέδεικτο. θαυμαστὴν δ' ἐπίδοσιν

§ 34 = 3 Reg. III 28.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 145.

2 *φρονήσεως] φρονήσεώσ τε SP ἐνόμισε E 3 *τὸ λοιπὸν] λοιπὸν MSP fort. recte *ἔχοντι] ἔχων τὴν O 4 προσεῖχε E 6 εὐφραίμου O *effrem* Lat Οὔρης] *uri* Lat βιθιέμεσ M βιθιεμὲ R βϊεθεμὲ O βηθλεέμησ SP *bethlem* Lat Βηθσέμες Bosius Βαιθσέμες Schotanus 7 Διόκληρος] ὁ κλῆροσ ROM *dochir* Lat τὴν δὲ] τῶν δὲ M 8 Ἀβινάδαβος] ἀβινάδαμοσ RO ἀβιανάδαβοσ MS *amminadab* Lat ὑπ'] ἐπ' O ὑφ' αὑτῷ Dindorf 9 παιδίον SP^1 βανέα S^{1}P^{2}Lat Ἀχίλου] *iachi* Lat προσεπῆρχε] Hudson προσυπῆρχε codd. 10 καὶ om. O ἰαρδάνου MS Γαλαδῖτιν] γαλαδίτην R γαλανιτϊν O γαλααδίτην MS^1 γαλααδῖτιν S^{2}P *galatiden* Lat Γαυλανῖτιν] παυλανίτιν RO γαυλανίτην M γαυλωνῖτιν (ι ex η corr. S) SP *gaulaniten* Lat 11 πόλισ P ἑξήκοντα] *centum sexaginta* Lat 12 αὐτὸν MP^1 γαβάρισ M *gabiar* Lat ἀχινάδαμοσ O *achinadab* Lat 13 σιδῶνα, supra α s. οσ m. rec. O 14 βασιμᾶ RO περὶ Ἀκὴν] περιαλκῆ RO πετριακὴν SP *circa arcae ciuitatem* Lat παραλίαν, ρα s. m. 2 P 15 *itabrium* Lat Καρμήλιον] καρμίλιον O κάρμϊλον, ϊ ex η corr. R κάρμηλον MSP *carmelum* Lat 16 κάτω om. M ἄχρι τοῦ — 17 ἐπετέτραπτο] *regionem autem usque ad iordanem fluuium constitutam basan disponebat* Lat ἐπὶ τούτῳ] ἐπὶ τούτων RO ἐπὶ δὲ τούτωι SP ἐπὶ δὲ τούτων M 17 ἐπιτέτραπτο P Σουμούις] σουβέησ SP σουβεὴσ M *sumei* Lat την om. M Βενιαμίδος] βενιαμίτιδοσ OSP βενιαμείτιδοσ M 18 ἐγκεχείριστο] ἐγκεχειρισμένοσ M Γαβάρης] ταβάρησ M *gabar* Lat 19 πάλιν om. Lat ἀπεδέδεικτο SP δὲ MSP

ἔλαβεν ὅ τε τῶν Ἑβραίων λαὸς καὶ ἡ Ἰούδα φυλὴ πρὸς γεωργίαν
τραπέντων καὶ τὴν τῆς γῆς ἐπιμέλειαν· εἰρήνης γὰρ ἀπολαύοντες
καὶ πολέμοις καὶ ταραχαῖς μὴ περισπώμενοι καὶ προσέτι τῆς πο-
θεινοτάτης ἐλευθερίας ἀκρατῶς ἐμφορούμενοι πρὸς τῷ συναύξειν
ἕκαστος τὰ οἰκεῖα καὶ ποιεῖν ἄξια πλείονος ὑπῆρχεν.

4. Ἦσαν δὲ καὶ ἕτεροι τῷ βασιλεῖ ἡγεμόνες, οἳ τῆς τε Σύρων 39
γῆς καὶ τῶν ἀλλοφύλων ἥτις ἦν ἀπ᾽ Εὐφράτου ποταμοῦ διήκουσα
μέχρι τῆς Αἰγυπτίων ἐπῆρχον ἐκλέγοντες αὐτῷ φόρους παρὰ τῶν
ἐθνῶν. συνετέλουν δὲ καὶ τῇ τραπέζῃ καθ᾽ ἡμέραν καὶ τῷ δείπνῳ 40
τοῦ βασιλέως σεμιδάλεως μὲν κόρους τριάκοντα, ἀλεύρου δὲ ξ΄, σιτι-
στοὺς δὲ βόας δέκα καὶ νομάδας βόας εἴκοσι, σιτιστοὺς δὲ ἄρνας
ἑκατόν. ταῦτα πάντα πάρεξ τῶν ἀπ᾽ ἄγρας ἐλάφων λέγω καὶ βου-
βάλων καὶ τῶν πετεινῶν καὶ ἰχθύων ἐκομίζετο καθ᾽ ἡμέραν βασι-
λεῖ παρὰ τῶν ἀλλοφύλων. τοσοῦτον δὲ πλῆθος ἦν ἁρμάτων Σολό- 41
μωνι, ὡς τέσσαρας εἶναι μυριάδας φατνῶν τῶν ὑποζευγνυμένων
ἵππων· χωρὶς δὲ τούτων ἦσαν ἱππεῖς δισχίλιοι καὶ μύριοι, ὧν οἱ
μὲν ἡμίσεις τῷ βασιλεῖ προσήδρευον ἐν Ἱεροσολύμοις, οἱ δὲ λοιποὶ
κατὰ τὰς βασιλικὰς διεσπαρμένοι κώμας ἐν αὐταῖς κατέμενον. ὁ δ᾽
αὐτὸς ἡγεμὼν ὁ τὴν τοῦ βασιλέως δαπάνην πεπιστευμένος καὶ τοῖς
ἵπποις ἐχορήγει τὰ ἐπιτήδεια συγκομίζων εἰς ὃν ὁ βασιλεὺς διέ-
τριβε τόπον.

5. Τοσαύτη δ᾽ ἦν ἣν ὁ θεὸς παρέσχε Σολόμωνι φρόνησιν καὶ 42
σοφίαν, ὡς τούς τε ἀρχαίους ὑπερβάλλειν ἀνθρώπους καὶ μηδὲ τοὺς
Αἰγυπτίους, οἳ πάντων συνέσει διενεγκεῖν λέγονται, συγκρινομένους
λείπεσθαι παρ᾽ ὀλίγον, ἀλλὰ πλεῖστον ἀφεστηκότας τῆς τοῦ βασιλέως
φρονήσεως ἐλέγχεσθαι. ὑπερῆρε δὲ καὶ διήνεγκε σοφίᾳ καὶ τῶν κατὰ 43

---

§ 38 = 3 Reg. IV 20.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras II p. 145.

1 *φυλὴ* om. O 2 *ἀπολαβόντεσ* R 3 *περισπόμενοι* O¹ 4 *τῷ*] coni. *τὸ* codd. *συναυξεῖν* RO 9 *δὲ* om. O 10 *choros* Lat *δὲ ξ΄*] *δὲ ἓξ* RO *δ᾽ ἑξήκοντα* M 11 *σιτιστοὺς δὲ*] *σιτιστοὺσ τὲ* P *καὶ σιτιστοὺσ* M 12 *ἀπ᾽*] *ἐπ᾽* M 13 *πετεινῶν*] *πτηνῶν* MSP *βασιλεῖ*] *τῷ βασιλεῖ* MSP, om. Lat 14 *τοσούτων* P 15 *εἶναι* om. O *φατνῶν τῶν ὑποζευγνυμένων*] *φατν ζευγνυμένων*, ante ζ spat. uacuum circ. 9 litt. O *ἀποζευγνυμένων* R *ὑπεζευγμένων* MSP 17 *λοιποὶ*] *ἡμίσεισ* suppl. in spatio uacuo circ. 6 litt. m. rec. O 18 *κώμας*] *χώρασ* M 22 *τοσαύτη*] incip. Exc **ἦν ἣν*] *ἣν* M *ἦν* Exc *σολόμωνι* (*σολομῶνι* M) *παρέσχε* tr. MSP *σαλομῶνι παρεῖχε* E *Σολόμωνι* om. Exc 23 **σοφία* Exc *ὡς τούς τε*] *ὥστε τοὺσ* M **ἀρχαίουσ*, *αι* i. ras. 1 litt. m. 2 P *ἀρχέουσ* Exc **ὑπερβάλλειν*] *ὑπερβαίνειν* RO 24 *συνέσει*] *ἐν συνέσει* SP 25 *ἀλλὰ*] *ἀλλὰ καὶ* MSPExc *τοῦ* om. MSPExc 26 *τῶν*] *τὸν* P

τὸν αὐτὸν καιρὸν δόξαν ἐχόντων παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἐπὶ δεινότητι,
ὧν οὐ παρελεύσομαι τὰ ὀνόματα· ἦσαν δὲ Ἄθανος καὶ Αἵμανὸς
44 καὶ Χάλκεος καὶ Δάρδανος υἱοὶ Ἡμάωνος. συνετάξατο δὲ καὶ βι-
βλία περὶ ᾠδῶν καὶ μελῶν πέντε πρὸς τοῖς χιλίοις καὶ παραβολῶν
καὶ εἰκόνων βίβλους τρισχιλίας· καθ' ἕκαστον γὰρ εἶδος δένδρου
παραβολὴν εἶπεν ἀπὸ ὑσσώπου ἕως κέδρου, τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον
καὶ περὶ κτηνῶν καὶ τῶν ἐπιγείων ἁπάντων ζῴων καὶ τῶν νηκτῶν
καὶ τῶν ἀερίων· οὐδεμίαν γὰρ φύσιν ἠγνόησεν οὐδὲ παρῆλθεν ἀν-
εξέταστον, ἀλλ' ἐν πάσαις ἐφιλοσόφησε καὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν ἐν
45 αὐταῖς ἰδιωμάτων ἄκραν ἐπεδείξατο. παρέσχε δ' αὐτῷ μαθεῖν ὁ
θεὸς καὶ τὴν κατὰ τῶν δαιμόνων τέχνην εἰς ὠφέλειαν καὶ θερα-
πείαν τοῖς ἀνθρώποις· ἐπῳδάς τε συνταξάμενος αἷς παρηγορεῖται
τὰ νοσήματα καὶ τρόπους ἐξορκώσεων κατέλιπεν, οἷς οἱ ἐνδούμενοι
46 τὰ δαιμόνια ὡς μηκέτ' ἐπανελθεῖν ἐκδιώξουσι. καὶ αὕτη μέχρι νῦν
παρ' ἡμῖν ἡ θεραπεία πλεῖστον ἰσχύει· ἱστόρησα γάρ τινα Ἐλεά-
ζαρον τῶν ὁμοφύλων Οὐεσπασιανοῦ παρόντος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ
καὶ χιλιάρχων καὶ ἄλλου στρατιωτικοῦ πλήθους ὑπὸ τῶν δαιμο-
νίων λαμβανομένους ἀπολύοντα τούτων. ὁ δὲ τρόπος τῆς θερα-
47 πείας τοιοῦτος ἦν· προσφέρων ταῖς ῥισὶ τοῦ δαιμονιζομένου τὸν
δακτύλιον ἔχοντα ὑπὸ τῇ σφραγῖδι ῥίζαν ἐξ ὧν ὑπέδειξε Σολόμων
ἔπειτα ἐξεῖλκεν ὀσφρομένῳ διὰ τῶν μυκτήρων τὸ δαιμόνιον, καὶ
πεσόντος εὐθὺς τἀνθρώπου μηκέτ' εἰς αὐτὸν ἐπανήξειν ὥρκου, Σολό-

§ 43—44 = 3 Reg. IV 27—29, cf. Sap. Sal. VII 17—21.

ROMSPE Lat ExcPeir Zonaras II p. 145 sq. Michael Glycas II p. 342.

1 ἐχόντων] ἔχειν τῶν Exc δεινότητι fin. Exc 2 ἀθάνοσ MSP *athen* Lat αἴμανοσ M αἱμάνοσ SP *heman* Lat 3 χαλκέοσ MSP² *chalcheus* Lat χάρκεοσ cod. Vat. apud Hudson ἠμάωνοσ M *maonis* Lat συνέταξεν E *δὲ om. O 5 τρισχιλίουσ ME 6 ὑσώπου ME *ysopo* Lat 7 ἐπιγείων] τ' ἐπιγείων MSP πετεινῶν E νυκτῶν E 8 γὰρ] ROELat γὰρ τούτων MSP

9 *καί, κ ex ν corr. R 10 αὐτοῖσ SPE 12 αἷς] οἷσ E παρηγορεῖται] παρηγόρει τὰ E 13 *κατέλειπεν M οἱ ἐνδούμενοι] ἐνδούμενοι MP ἐναδόμενα, α finale ex οι corr. S ἐνδούμενα E *obstricti (daemones)* Lat 14 μηκέτι E *ἐκ-διώξουσι] ἐκδιώκουσι MSP 15 *ἱστορῆσαι M 16 *τὸν ὁμόφυλον O¹, corr. m. 1

*Οὐεσπασιανοῦ] οὗ ἐσπασιανοῦ M ὅτε οὐεσπασιανοῦ RO 17 *χιλιάρχου RO ὑπὸ] τοὺσ ὑπὸ MSPE δαιμόνων E 18 *τούτων] τοῦτον SP τού-τουσ O *τῆσ θεραπείασ τρόποσ tr. M 20 ὑπὸ τὴν σφραγῖδα EZon *ὑπέ-δειξε] ὑπέξηρε (superscr. ἔδειξε) M σαλομὼν E 21 *ἔπειτα om. RO ὀσφρομένῳ] ὀσφρω-μένω, ω post ρ i. ras. 2—3 litt. R ὀσφρωμένω (superscr. ενό, ον) s. m. rec. O ὀσφρωμένω MSP ὀσφραινομένω E ὀσφραινόμενον Glycas 22 τοῦ ἀνθρώπου ME μηκέτι E

*μηκέτ' — 187, 1 καὶ om. O ἐπανήξειν] ἐπανελθεῖν MSPE σολομῶν-τοσ SP σαλομῶνοσ E

μωνός τε μεμνημένος καὶ τὰς ἐπῳδὰς ἃς συνέθηκεν ἐκεῖνος ἐπιλέγων.
βουλόμενος δὲ πεῖσαι καὶ παραστῆσαι τοῖς παρατυγχάνουσιν ὁ Ἐλεά- 48
ζαρος, ὅτι ταύτην ἔχει τὴν ἰσχύν, ἐτίθει μικρὸν ἔμπροσθεν ἤτοι ποτή-
ριον πλῆρες ὕδατος ἢ ποδόνιπτρον καὶ τῷ δαιμονίῳ προσέταττεν
ἐξιὸν τἀνθρώπου ταῦτα ἀνατρέψαι καὶ παρασχεῖν ἐπιγνῶναι τοῖς
ὁρῶσιν, ὅτι καταλέλοιπε τὸν ἄνθρωπον. γινομένου δὲ τούτου σαφὴς 49
ἡ Σολόμωνος καθίστατο σύνεσις καὶ σοφία δι᾽ ἣν, ἵνα γνῶσιν ἅπαν-
τες αὐτοῦ τὸ μεγαλεῖον τῆς φύσεως καὶ τὸ θεοφιλὲς καὶ λάθῃ μη-
δένα τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἡ τοῦ βασιλέως περὶ πᾶν εἶδος ἀρετῆς
ὑπερβολή, περὶ τούτων εἰπεῖν προήχθημεν.
6. Ὁ δὲ τῶν Τυρίων βασιλεὺς Εἴρωμος ἀκούσας ὅτι Σολόμων 50
τὴν τοῦ πατρὸς διεδέξατο βασιλείαν ὑπερήσθη, φίλος γὰρ ἐτύγχανε
τῷ Δαυίδῃ, καὶ πέμψας πρὸς αὐτὸν ἠσπάζετό τε καὶ συνέχαιρεν
ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀγαθοῖς. ἀποστέλλει δὲ πρὸς αὐτὸν Σολόμων
γράμματα δηλοῦντα τάδε· „βασιλεὺς Σολόμων Εἰρώμῳ βασιλεῖ. 51
ἴσθι μου τὸν πατέρα βουληθέντα κατασκευάσαι τῷ θεῷ ναὸν ὑπὸ
τῶν πολέμων καὶ τῶν συνεχῶν στρατειῶν κεκωλυμένον· οὐ γὰρ
ἐπαύσατο πρότερον τοὺς ἐχθροὺς καταστρεφόμενος πρὶν ἢ πάντας
αὐτοὺς φόρων ὑποτελεῖς πεποιηκέναι. ἐγὼ δὲ χάριν οἶδα τῷ θεῷ 52
τῆς παρούσης εἰρήνης καὶ διὰ ταύτην εὐσχολῶν οἰκοδομῆσαι τῷ
θεῷ βούλομαι τὸν οἶκον· καὶ γὰρ ὑπ᾽ ἐμοῦ τοῦτον ἔσεσθαι τῷ
πατρί μου προεῖπεν ὁ θεός. διὸ παρακαλῶ σε συμπέμψαι τινὰς
τοῖς ἐμοῖς εἰς Λίβανον τὸ ὄρος κόψοντας ξύλα· πρὸς γὰρ τομὴν
ὕλης ἐπιστημονέστερον ἔχουσι τῶν ἡμετέρων οἱ Σιδώνιοι. μισθὸν
δ᾽ ὃν ἂν ὁρίσῃς ἐγὼ τοῖς ὑλουργοῖς παρέξω.“
7. Ἀναγνοὺς δὲ τὴν ἐπιστολὴν Εἴρωμος καὶ τοῖς ἐπεσταλμέ- 53

§ 50 = 3 Reg. V 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 146. Michael Glycas II p. 342.
1 *συνέθειχεν O 2 **heleazarus* Lat 3 *ὅτι] ἔτι RO *ἔχειν RO *ἐτίθη O 4 *ἢ om. M *τῷ] αὐτῶ τῶ RO 5 ἐξιὸν τἀνθρώπου] ἐξιόντ᾽ ἀνθρώπου O ἐξιόντι ἀνθρώπου R ἐξιόντι τοῦ ἀνθρώπου MSPE et ut uid. Zon ταῦτα] ταῦτ᾽ MSPE αὐτὸ Zon ἀναστρέψαι E 6 *σαφὴς] ἀφ᾽ ἧσ RO 7 σολομῶντοσ SP σαλομῶνοσ E 8 τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ tr. M τὸ om. M 9 τὸν] τῶν R ἡ om. M 11 τῶν τυρέων M *tyri* Lat εἵρωμοσ R^2O^2 εἰρώμοσ M *iram* Lat 12 τοῦ s. m. 1 M ἐτύγχανε· OP 14 ἀποστέλλει] ἐπιστέλλει M πρὸς αὐτὸν] *ad eum denuo* Lat Σολόμων — 15 βασιλεὺς om. M εἰρώμω MSP ῥώμω E *iram* Lat 16 ὑπὸ τῶν — 17 στρατειῶν] ὑπὸ τῶν πολέμων καὶ συνεχῶν RO *bellis frequentibus* Lat 17 στρατιῶν MSP 19 πεποιηκέναι] ἐποίησεν MSP 22 *συμπέψαι O 23 **ad montem libani* Lat 24 οἱ om. MSP 25 δὲ MSP ὃν om. RO ἐγὼ om. MSP 26 εἴρωμοσ (οσ ex ω corr. M) MSP *iram* Lat

νοις ἡσθεὶς ἀντιγράφει τῷ Σολόμωνι· „βασιλεὺς Εἴρωμος βασιλεῖ Σολόμωνι. τὸν μὲν θεὸν εὐλογεῖν ἄξιον, ὅτι σοι τὴν πατρῴαν παρέδωκεν ἡγεμονίαν ἀνδρὶ σοφῷ καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχοντι, ἐγὼ
54 δὲ τούτοις ἡδόμενος ἅπαντα ὑπουργήσω τὰ ἐπεσταλμένα· τεμὼν γὰρ ξύλα πολλὰ καὶ μεγάλα κέδρου τε καὶ κυπαρίσσου διὰ τῶν ἐμῶν καταπέμψω ἐπὶ θάλασσαν καὶ κελεύσω τοὺς ἐμοὺς σχεδίαν πηξαμένους εἰς ὃν ἂν βουληθῇς τόπον τῆς σαυτοῦ χώρας πλεύσαντας ἀποθέσθαι· ἔπειθ᾿ οἱ σοὶ διακομίσουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα. ὅπως δὲ καὶ σὺ παράσχῃς ἡμῖν ἀντὶ τούτων σῖτον, οὗ διὰ τὸ νῆσον οἰκεῖν δεόμεθα, φρόντισον."

55 8. Διαμένει δὲ ἄχρι τῆς τήμερον τὰ τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἀντίγραφα οὐκ ἐν τοῖς ἡμετέροις μόνον σωζόμενα βιβλίοις ἀλλὰ καὶ παρὰ Τυρίοις, ὥστε εἴ τις ἐθελήσειε τὸ ἀκριβὲς μαθεῖν, δεηθεὶς τῶν ἐπὶ τοῦ Τυρίων γραμματοφυλακείου δημοσίων εὕροι συμφω-
56 νοῦντα τοῖς εἰρημένοις ὑφ᾿ ἡμῶν τὰ παρ᾿ ἐκείνοις. ταῦτα μὲν οὖν διεξῆλθον βουλόμενος γνῶναι τοὺς ἐντευξομένους, ὅτι μηδὲν μᾶλλον ἔξω τῆς ἀληθείας λέγομεν, μηδὲ πιθανοῖς τισι καὶ πρὸς ἀπάτην καὶ τέρψιν ἐπαγωγοῖς τὴν ἱστορίαν διαλαμβάνοντες τὴν μὲν ἐξέτασιν φεύγειν πειρώμεθα, πιστεύεσθαι δ᾿ εὐθὺς ἀξιοῦμεν, οὐδὲ συγκεχωρημένον ἡμῖν κατεξανισταμένοις τοῦ πρέποντος τῇ πραγματείᾳ ἀθῴοις ὑπάρχειν, ἀλλὰ μηδεμιᾶς ἀποδοχῆς τυγχάνειν παρακαλοῦντες, ἂν μὴ μετὰ ἀποδείξεως καὶ τεκμηρίων ἰσχυρῶν ἐμφανίζειν δυνώμεθα τὴν ἀλήθειαν.

57 9. Ὁ δὲ βασιλεὺς Σολόμων ὡς ἐκομίσθη τὰ παρὰ Τυρίων βασιλέως γράμματα τήν τε προθυμίαν αὐτοῦ καὶ τὴν εὔνοιαν ἐπήνεσε καὶ οἷς ἠξίωσε τούτοις αὐτὸν ἠμείψατο, σίτου μὲν αὐτῷ κατ᾿

§ 53 = 3 Reg. V 8.

ROMSPELat

1 ἡσθεὶς] ἰσθεὶσ R τῷ om. R εἴρωμοσ MSP *iram* Lat 3 ἡγεμονίαν] ἡγεμονείαν M εὐδαιμονίαν O 5 μεγάλου RO τε om. O 6 ἐπὶ θάλασσαν καταπέμψω tr. MSP 7 ἂν s. m. 1 P σαυτοῦ] αὐτοῦ RO πλεύσαντασ, αν ex ον corr. R 8 διακομίσωσιν M 9 δὲ καὶ σὺ om. M τὸ] τὸ· S οἰκεῖν] οἰκοδομεῖν O 11 δ᾿ MSP σήμερον SP 12 σωιζόμενα S² βίβλοισ M 13 ὥστ᾿ MSP θελήσειε MSP 14 τῶν ἐπὶ — δημοσίων] *custodem monumentorum publicorum Tyriae ciuitatis* Lat τῶν] τοῦ ROLat τοῦ] coni. τῶν ROSP, om. M γραμματοφυλακείου] γραμματοφυλακίων MSP συμφωνοῦντα] συμφωνοῦντ᾿ ἂν coni. 15 ὑφ᾿] παρ᾿ P 19 ἀξιοῦμεν οὐδὲ συγκεχωρημένον] ἀξιουμένου συγκεχαρισμένον RO οὐδὲ — 21 ὑπάρχειν om. Lat 20 τῇ πραγματείᾳ] coni. τῆσ πραγματεσία codd. 23 δυνάμεθα ROM 24 παρὰ] παρὰ τοῦ MSP *tyri regis* Lat 26 *αὐτῷ] αὐτὸν P

ἔτος πέμψας δισμυρίους κόρους καὶ τοσούτους ἐλαίου βάτους, ὁ δὲ
βάτος δύναται ξέστας ἑβδομήκοντα δύο· τὸ δ᾽ αὐτὸ μέτρον καὶ οἴνου
παρεῖχεν. ἡ μὲν οὖν Εἰρώμου φιλία καὶ Σολόμωνος ἀπὸ τούτων 58
ἔτι μᾶλλον ηὔξησε καὶ διαμένειν ὤμοσαν εἰς ἅπαν. ὁ δὲ βασιλεὺς
ἐπέταξε παντὶ τῷ λαῷ φόρον ἐργάτας τρισμυρίους, οἷς ἄπονον τὴν
ἐργασίαν κατέστησε μερίσας αὐτὴν συνετῶς· μυρίους γὰρ ἐποίησε
κόπτοντας ἐπὶ μῆνα ἕνα ἐν Λιβάνῳ ὄρει δύο μῆνας ἀναπαύεσθαι
παραγινομένους ἐπὶ τὰ οἰκεῖα, μέχρις οὗ πάλιν οἱ δισμύριοι τὴν
ἐργασίαν ἀναπληρώσωσι κατὰ τὸν ὡρισμένον χρόνον· ἔπειθ᾽ οὕτως 59
συνέβαινε τοῖς πρώτοις μυρίοις διὰ τετάρτου μηνὸς ἀπαντᾶν ἐπὶ
τὸ ἔργον. ἐγεγόνει δ᾽ ἐπίτροπος τοῦ φόρου τούτου Ἀδώραμος.
ἦσαν δ᾽ ἐκ τῶν παροίκων οὓς Δαυίδης καταλελοίπει τῶν μὲν παρα-
κομιζόντων τὴν λιθίαν καὶ τὴν ἄλλην ὕλην ἑπτὰ μυριάδες, τῶν δὲ
λατομούντων ὀκτάκις μύριοι, τούτων δ᾽ ἐπιστάται τρισχίλιοι καὶ
τριακόσιοι. προστετάχει δὲ λίθους μὲν αὐτοῖς τέμνειν μεγάλους 60
εἰς τοὺς τοῦ ναοῦ θεμελίους, ἁρμόσαντας δὲ πρῶτον καὶ συνδή-
σαντας ἐν τῷ ὄρει κατακομίζειν οὕτως εἰς τὴν πόλιν. ἐγίνετο δὲ
ταῦτ᾽ οὐ παρὰ τῶν οἰκοδόμων τῶν ἐγχωρίων μόνον, ἀλλὰ καὶ ὧν
ὁ Εἴρωμος ἔπεμψε τεχνιτῶν.
III. 1. Τῆς δ᾽ οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ Σολόμων ἤρξατο τέταρ- 61
τον ἔτος ἤδη τῆς βασιλείας ἔχων μηνὶ δευτέρῳ, ὃν Μακεδόνες μὲν
Ἀρτεμίσιον καλοῦσιν Ἑβραῖοι δὲ Ἰάρ, μετὰ ἔτη πεντακόσια καὶ ἐνε-

---

§ 57 = 3 Reg. V 11; § 61 = 3 Reg. VI 1, 2 Paral. III 2.

ROMSPE Lat Theodoretus I p. 304. Zonaras II p. 146.

1 *πέμψας*] *πέμπων* E **δισμυρίους*] *δισχιλίους* M **τοσούτους*] *τοσου* R *βάτους*] *βατοὺσ* RO *βάδουσ* MSPE *batos* Lat 2 *βάτος*] Theodoretus *βατὸσ* RO *βάδοσ* MSPE *batus* Lat **δύναται*] *δύναται χωρῆσαι* MSP et ut uid. Theodoretus, apud quem *χωροῦν*, *capit* Lat **ξέστας*] *χόας* Theodoretus **ἑβδομήκοντα καὶ δύο* M *ἑβδομήκοντα καὶ τέσσαρας* Theodoretus **δὲ* O 3 *εἰρώμου* MSP *iram* Lat *σολομῶντοσ* SP 4 *ὤμοσαν*] *ὡμολόγησαν* MSP, latet ut uid. corruptela 5 *τρεῖσ μυρίουσ* M[1] 7 *ἐπὶ μῆνα ἕνα* om. RO *Λιβάνῳ*] *τῷ λιβάνω* MSP *δύο*] *δύο δὲ* MSP 8 *παραγινομένους*] om. RO *παραγενομένουσ* M *οἰκεῖα*] *ὀρκεῖα* O 9 *ἀναπληρώσωσι*] *πληρώσωσι* M *ἀναπληρώσουσι* coni. *ὁρισμένον* OM[1] 10 *διὰ* iterauit R 11 *γεγόνει* MSP 12 *παροικιῶν* SP *δαβίδησ* M 13 *λιθίαν*] *ἀνθίαν* (etiam *ἀνοίαν* legi potest) M *ὕλην* om. RO 14 *ὀκτάκις*] *ἑπτάκισ* R 15 *προστετάχει*] *uelociterque* Lat *αὐτοὺσ* MSP 17 *ἐγένετο* MSP 18 *ταῦτα* MSP *μόνων* S[1]P 19 *εἴρωμοσ* MSP *iram* Lat 20 *δὲ* E **οἰκοδομίασ*, *ὁ* ex *ν* corr. R 21 **ἤδη τῆσ βασιλείασ ἔτοσ* tr. M 22 **ἀρτεμήσιον* P **ἴαρ* M *hiar* Lat **πεντακόσια καὶ ἐνενήκοντα καὶ δύο*] *quingentesimo secundo* Lat

νήκοντα καὶ δύο τῆς ἀπ' Αἰγύπτου τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐξόδου, μετὰ
δὲ χίλια καὶ εἴκοσι ἔτη τῆς Ἁβράμου εἰς τὴν Χαναναίαν ἐκ τῆς
Μεσοποταμίας ἀφίξεως, ἀπὸ δὲ τῆς ἐπομβρίας μετὰ χίλια καὶ τε-
62 τρακόσια καὶ τεσσαράκοντα· ἀπὸ δὲ τοῦ πρώτου γεννηθέντος Ἀδά-
μου ἕως οὗ τὸν ναὸν ᾠκοδόμησε Σολόμων διεληλύθει τὰ πάντα
ἔτη τρισχίλια καὶ ἑκατὸν δύο. καθ' ὃν δὲ ὁ ναὸς ἤρξατο οἰκοδο-
μεῖσθαι χρόνον, κατ' ἐκεῖνον ἔτος ἤδη τῆς ἐν Τύρῳ βασιλείας ἑν-
δέκατον ἐνειστήκει Εἰρώμῳ, τῆς δὲ οἰκήσεως εἰς τὴν οἰκοδομίαν
τοῦ ναοῦ διεγεγόνει χρόνος ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ διακοσίων.
63 2. Βάλλεται μὲν οὖν τῷ ναῷ θεμελίους ὁ βασιλεὺς ἐπὶ μή-
κιστον τῆς γῆς βάθος ὕλης λίθων ἰσχυρᾶς καὶ πρὸς χρόνον ἀντέχειν
δυναμένης, οἳ τῇ τε γῇ συμφυέντες ἔμελλον ἔδαφος καὶ ἔρεισμα τῆς
ἐποικοδομησομένης κατασκευῆς ἔσεσθαι καὶ διὰ τὴν κάτωθεν ἰσχὺν
οἴσειν ἀπόνως μέγεθός τε τῶν ἐπικεισομένων καὶ κάλλους πολυ-
τέλειαν, ᾗ βάρος ἔμελλεν οὐχ ἧττον εἶναι τῶν ἄλλων ὅσα πρὸς
ὕψος καὶ πρὸς ὄγκον κόσμου τε χάριν καὶ μεγαλουργίας ἐπενοεῖτο.
64 ἀνήγαγε δὲ αὐτὸν ἄχρι τῆς ὀροφῆς ἐκ λευκοῦ λίθου πεποιημένον.
τὸ μὲν οὖν ὕψος ἦν ἑξήκοντα πηχῶν, τῶν δ' αὐτῶν καὶ τὸ μῆκος,
εὖρος δ' εἴκοσι. κατὰ τούτου δὲ ἄλλος ἦν ἐγηγερμένος ἴσος τοῖς
μέτροις, ὥστε εἶναι τὸ πᾶν ὕψος τῷ ναῷ πηχῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι·
65 τέτραπτο δὲ πρὸς τὴν ἀνατολήν. τὸ δὲ προνάιον αὐτοῦ προύστη-
σαν ἐπὶ πήχεις μὲν εἴκοσι τὸ μῆκος πρὸς τὸ εὖρος τοῦ οἴκου τετα-

§ 63 = 3 Reg. VI 2, 2 Paral. III 3.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 146. Theodoretus I p. 305.

1 ἐννενήκοντα ME *ἀπ' om. RO 2 *εἴκοσι] εἴκοσι καὶ δύο Schotanus *cananeam Lat 5 ᾠκοδόμησεν ὁ σολομὼν M ᾠκοδόμησε σαλομῶν E *διεληλύθη O 6 δύο] καὶ δύο MSPE δὲ] δὲ καὶ P, om. Lat 7 χρόνον] χρόνον ἐτῶν τεσσαράκοντα RO 8 ἐνεστήκει MSP εἰρώμω MSP *iram* Lat τῆς δὲ οἰκήσεως] δὲ τῆσ οἰκήσεωσ M τῆσ οἰκήσεωσ δὲ SP *a tyri uero conditione* Lat ἀπὸ δὲ τῆς οἰκήσεως τύρου ed. princ. οἰκίσεως Bekker 9 διαγεγόνει MS 10 *μήκιστον] μήκεισ εἰσ τὸν RO μήκεισ τῶν M 11 *τῆς γῆς] τῆ γῆ M 12 τῇ τε] τε τῆ M συμφυέντες] συμφύεσ, θ ex τ corr. M 13 ἐποικοδομηθησομένησ SP 14 οἴσειν] οἶσ et spat. uacuum 3—4 litt. M μέγεθός] τὸ μέγεθοσ MSP τε om. M ἐπικεισομένων] ἐποικοδομηθησομένων MSP 15 ᾗ] ᾗ MP ᾗ S οἳ ut uid. Lat ἔμελλεν] ὃ ἤμελλεν P ὃ ἤμελλον MS ἧττων SP 16 μεγαλουργίας] τῆσ μεγαλουργίασ M ἐπενοεῖτο] ἐποιεῖτο RO 17 ἀνήγαγον MSPE δ' MSPE *ὀροφῆς] κορυφῆσ RO 18 πήχεων E *τὸ om. SP 19 δὲ E *τούτου] τοῦτο M ἶσοσ ROMP^{2}E 20 ἑκατὸν εἴκοσι SP ρκ' E 21 προνάιον] πρόναον MSPE προέστησαν MSPE 22 *οἴκου] μήκουσ M *τεταμένον] τεταγμένον MSP

μένον, ἔχον δὲ πλάτος πήχεις δέκα καὶ εἰς ὕψος δὲ ἀνεγηγερμένον
πηχῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. περιῳκοδόμησε δὲ τὸν ναὸν ἐν κύκλῳ
τριάκοντα βραχέσιν οἴκοις, οἳ συνοχή τε τοῦ παντὸς ἔμελλον ἔσεσθαι
διὰ πυκνότητα καὶ πλῆθος ἔξωθεν περικείμενοι, καὶ δὴ καὶ τὰς
εἰσόδους αὐτοῖς δι᾽ ἀλλήλων κατεσκεύασεν. ἕκαστος δὲ τῶν οἴκων 66
τούτων εὖρος μὲν εἶχε πέντε πήχεις, μῆκος δὲ τοὺς αὐτούς, ὕψος
δὲ εἴκοσιν. ἐπῳκοδόμηντο δὲ τούτοις ἄνωθεν ἕτεροι οἶκοι καὶ πάλιν
ἄλλοι κατ᾽ αὐτῶν ἴσοι καὶ τοῖς μέτροις καὶ τῷ ἀριθμῷ, ὡς τὸ πᾶν
ὕψος αὐτοὺς λαβεῖν τῷ κάτωθεν οἴκῳ παραπλήσιον· ὁ γὰρ ὑπερῷος
οὐκ ἦν περιῳκοδομημένος. ὄροφος δὲ αὐτοῖς ἐπεβέβλητο κέδρου 67
καὶ τοῖς μὲν οἴκοις ἴδιος ἦν οὗτος ἑκάστῳ πρὸς τοὺς πλησίον οὐ
συνάπτων, τοῖς δ᾽ ἄλλοις ὑπῆρχεν ἡ στέγη κοινὴ δι᾽ ἀλλήλων δε-
δομημένη μηκίσταις δοκοῖς καὶ διηκούσαις ἁπάντων, ὡς τοὺς μέσους
τοίχους ὑπὸ τῶν αὐτῶν συγκρατουμένους ξύλων ἐρρωμενεστέρους
διὰ τοῦτο γίνεσθαι. τὴν δὲ ὑπὸ τὰς δοκοὺς στέγην τῆς αὐτῆς ὕλης 68
ἐβάλετο πᾶσαν ἐξεσμένην εἰς φατνώματα καὶ προσκόλλησιν χρυσοῦ.
τοὺς δὲ τοίχους κεδρίναις διαλαβὼν σανίσι χρυσὸν αὐταῖς ἐνετόρευ-
σεν, ὥστε στίλβειν ἅπαντα τὸν ναὸν καὶ περιλάμπεσθαι τὰς ὄψεις
τῶν εἰσιόντων ὑπὸ τῆς αὐγῆς τοῦ χρυσοῦ πανταχόθεν φερομένης.
ἡ δ᾽ ὅλη τοῦ ναοῦ οἰκοδομία κατὰ πολλὴν τέχνην ἐκ λίθων ἀκρο- 69
τόμων ἐγένετο συντεθέντων ἁρμονίως πάνυ καὶ λείως, ὡς μήτε
σφύρας μήτε ἄλλου τινὸς ἐργαλείου τεκτονικοῦ τοῖς κατανοοῦσιν
ἐργασίαν δηλοῦσθαι, ἀλλὰ δίχα τῆς τούτων χρήσεως πᾶσαν ἡρμό-
σθαι τὴν ὕλην προσφυῶς, ὡς ἑκούσιον τὴν ἁρμονίαν αὐτῆς δοκεῖν

§ 65 = 3 Reg. VI 9.

ROMSPE Lat Theodoretus I p. 305.

1 ἔχον δὲ om. E ἔχον] ἔχει O πλάτος] ELat πλάτουσ codd. καὶ εἰς] εἰσ ELat, om. MSP 2 ἑκατὸν εἴκοσι MSPTheodoretus ρκ´ E *περιῳκοδόμησε] περὶ οἰκοδομῆσ M 5 *ἕκαστος] ἑκάστω M 6 εὖρος] εὖροσ E *latitudinem* Lat εὔρουσ codd. *πέντε] εἰκοσιπέντε M μῆκος] coni. μήκουσ codd. E *longitudinis* Lat ὕψουσ OMELat 7 *εἴκοσι O¹MS¹P ἐπωκοδόμηνται E δὲ] δ᾽ ἐπὶ E *οἶκοι ἕτεροι tr. M 9 λαμβάνειν E *ὑπέρωοσ M 10 δ᾽ MSP 11 ἴδιος ἦν οὗτος] ἴδιοσ οὗτοσ ἦν M οὗτοσ ἴδιοσ ἦν SP ἴδιος ἦν coni. πρὸς — 12 συνάπτων] *imputribile* Lat 12 κοινὴ om. M 13 μηκίσταισ, κ corr. m. rec. ut uid. ex γ, στ corr. man. rec. ex κ O 14 τείχουσ R ὑπὸ τῶν] ὑπ᾽ M συγκροτουμένουσ RO 15 δ᾽ MSP δοκοὺσ, οὺ ex ὰ corr. P 16 ἐβάλετο] ἐλάβετο RO ἐβάλλετο M πᾶσαν ἀνεξεσμένην RO 17 *τείχουσ R *ἐνετόρνευσεν SP 10 *ὑπὸ] ἀπὸ RO *αὐγῆσ, γ ex τ corr. O 20 ὅλη] ὅλου ROLat 21 ἁρμοδίως coni. 22 σφύραν MSP 23 δίχα] *propter* Lat τῆσ τούτων δίχα tr. SP 24 ὕλην] τούτων ὕλην M

70 μᾶλλον ἢ τῆς τῶν ἐργαλείων ἀνάγκης. ἐφιλοτέχνησε δὲ ὁ βασιλεὺς
ἄνοδον εἰς τὸν ὑπερῷον οἶκον διὰ τοῦ εὔρους τοῦ τοίχου· οὐ γὰρ
εἶχε θύραν μεγάλην κατὰ τῆς ἀνατολῆς ὡς εἶχεν ὁ κάτωθεν οἶκος,
ἀλλ᾽ ἐκ τῶν πλευρῶν ἦσαν εἴσοδοι διὰ μικρῶν πάνυ θυρῶν. διέ-
λαβε δὲ τὸν ναὸν καὶ ἔνδοθεν καὶ ἔξωθεν ξύλοις κεδρίνοις ἁλύσεσι
παχείαις συνδεδεμένοις, ὥστε ἀντ᾽ ὀχυρωμάτων καὶ ῥώμης τοῦτο
εἶναι.
71 3. Διελὼν δὲ τὸν ναὸν εἰς δύο τὸν μὲν ἔνδοθεν οἶκον εἴκοσι
πηχῶν ἐποίησεν ἄδυτον, τὸν δὲ τεσσαράκοντα πηχῶν ἅγιον ναὸν
ἀπέδειξεν. ἐκτεμὼν δὲ τὸν μέσον τοῖχον θύρας ἐπέστησε κεδρίνας
72 χρυσὸν πολὺν αὐταῖς ἐνεργασάμενος καὶ τορείαν ποικίλην. κατε-
πέτασε δὲ ταύτας ὕφεσιν εὐανθεστάτοις ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας
καὶ κόκκου πεποιημένοις, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ βύσσου λαμπροτάτης καὶ
μαλακωτάτης. ἀνέθηκε δὲ εἰς τὸ ἄδυτον εἴκοσι πηχῶν τὸ εὖρος
τῶν δ᾽ αὐτῶν καὶ τὸ μῆκος δύο Χερουβεῖς ὁλοχρύσους πηχῶν ἑκα-
τέραν τὸ ὕψος πέντε, δύο δ᾽ ἦσαν ἑκατέρᾳ πτέρυγες ἐπὶ πέντε
73 πήχεις ἐκτεταμέναι. διὸ καὶ οὐ μακρὰν ἀλλήλων αὐτὰς ἀπέστησεν,
ἵνα τῶν πτερύγων τῇ μὲν ἅπτωνται τοῦ κατὰ νότον κειμένου τοίχου
τοῦ ἀδύτου, τῇ δὲ κατὰ βορέαν, αἱ δ᾽ ἄλλαι πτέρυγες αὑταῖς συν-
άπτουσαι τεθείσῃ μεταξὺ αὐτῶν τῇ κιβωτῷ σκέπῃ τυγχάνωσι. τὰς
δὲ Χερουβεῖς οὐδεὶς ὁποῖαί τινές εἰσιν εἰπεῖν οὐδ᾽ εἰκάσαι δύνα-
74 ται. κατέστρωσε δὲ καὶ τοῦ ναοῦ τὸ ἔδαφος ἐλάσμασι χρυσοῦ,
ἐπέθηκε δὲ καὶ τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ θύρας πρὸς τὸ ὕψος τοῦ τοί-
χου συμμεμετρημένας εὖρος ἐχούσας πηχῶν εἴκοσι, καὶ ταύτας κατε-

---

§ 70 = 3 Reg. VI 8, 13; § 72 = 3 Reg. VI 21, 2 Paral. III 14, 11; § 74 = 3 Reg. VI 28.

ROMSPE Lat

1 *ἐργαλλίων* M   *ὁ* om. M   2 *τοίχου*] *τείχουσ* O   3 *εἶχε*] *εἶχον* MSP   4 *εἴσοδοι*] *αἱ εἴσοδοι* MSP   5 *ἁλύσσεσι* O   6 *ἀντὶ* ROSP   *τοῦτο*] *τούτω* M *τοῦτον* S   7 *εἶναι*] *αὐτοῖσ χρῆσθαι* i. spat. uacuo 9 litt. suppl. man. rec. M   9 *πήχεων* E   *ἄδυτον*] *ἄδυτον εἶναι* SPELat   * *ἅγιον*] *καὶ ἅγιον* P[2]   10 *ἀπέστησε* RO   11 *αὐταῖσ πολὺν* tr. MSP   *ἐνεργασάμενος*] *ἐργασάμενοσ* M   *τορείαν ποικίλην*] *diuersis istoriarum celaturis* Lat   13 *κόκκου*] *κοκκί-νου* MSPLat   14 *δ᾽* MSPE   15 * *δύο*] *duas* Lat   *χερουβὶμ* E *cerubim* Lat   *ἑκάτερον* MSPE   16 * *τὸ* om. M   *ἑκατέρᾳ*] *ἑκατέρω* MSPE *uni cherubin* Lat   17 * *ἐκτεταμμέναι* MSP[1]   * *καὶ* om. M   *οὐ μακρὰν*] ed. pr. *μακρὰν οὐκ* codd. E *non procul* Lat   * *ἀλλήλων*] *ἀπ᾽ ἀλλήλων* MSP   *ἀπέστησεν*] coni. *ἀνέστησεν* SP *ἂν ἔστησεν* M *ἔστησεν* E *aberant* Lat   18 *ἅπτονται* ME[1]   * *νότου* RO   19 * *τοῦ* om. M   * *βορρὰν* MSP   *αὐταῖσ* ROE *αὑτοῖσ* S *αὐτοῖσ* MP   20 * *τεθείσῃ*] *τεθείσησ* MP *τεθείσῃ·* S   21 *χερουβὶμ* ELat   *εἰσιν*] *ἦσαν* MSPE *fuerunt* Lat   22 * *κα|κατέστρωσε* R[1]   23 *τοῦ* (ante *τοίχου*) s. m. 1 O   24 *συμμεμετρημένοισ*, supra *οισ* s. *ασ* O

κόλλησε χρυσῷ. συνελόντι δ' εἰπεῖν οὐδὲν εἴασε τοῦ ναοῦ μέρος 75
οὔτε ἔξωθεν οὔτε ἔνδοθεν, ὃ μὴ χρυσὸς ἦν. κατεπέτασε δὲ καὶ
ταύτας τὰς θύρας ὁμοίως ταῖς ἐνδοτέρω καταπετάσμασιν. ἡ δὲ τοῦ
προναΐου πύλη τούτων οὐδὲν εἶχε.
4. Μεταπέμπεται δ' ἐκ Τύρου Σολόμων παρὰ Εἰρώμου τεχνί- 76
την Χείρωμον ὄνομα μητρὸς μὲν ὄντα Νεφθαλίτιδος τὸ γένος, ἐκ
γὰρ ταύτης ὑπῆρχε τῆς φυλῆς, πατρὸς δὲ Οὐρίου γένος Ἰσραηλίτου.
οὗτος ἅπαντος μὲν ἐπιστημόνως εἶχεν ἔργου, μάλιστα δὲ τεχνίτης
ἦν χρυσὸν ἐργάζεσθαι καὶ ἄργυρον καὶ χαλκόν, ὑφ' οὗ δὴ καὶ πάντα
κατὰ τὴν τοῦ βασιλέως βούλησιν τὰ περὶ τὸν ναὸν ἐμηχανήθη. κατ- 77
εσκεύασε δὲ ὁ Χείρωμος οὗτος καὶ στύλους δύο χαλκοῦς ἔσωθεν τὸ
πάχος τεσσάρων δακτύλων. ἦν δὲ τὸ μὲν ὕψος τοῖς κίοσιν ὀκτω-
καίδεκα πήχεων, ἡ δὲ περίμετρος δέκα καὶ δύο πηχῶν· χωνευτὸν
δ' ἐφ' ἑκατέρᾳ κεφαλῇ κρίνον ἐφειστήκει τὸ ὕψος ἐπὶ πέντε πήχεις
ἐγηγερμένον, ᾧ περιέκειτο δίκτυον ἐλάτῃ χαλκέᾳ περιπεπλεγμένον
καλύπτον τὰ κρίνα. τούτου δὲ ἀπήρτηντο κατὰ διστιχίαν καὶ ῥοιαὶ 78
διακόσιαι. τούτων τῶν κιόνων τὸν μὲν ἕτερον κατὰ τὴν δεξιὰν ἔστησε
τοῦ προπυλαίου παραστάδα καλέσας αὐτὸν Ἰαχείν, τὸν δ' ἕτερον
κατὰ τὸ ἀριστερὸν ὀνομάσας αὐτὸν Ἀβαίζ.
5. Ἐχώνευσε δὲ καὶ θάλασσαν χαλκῆν εἰς ἡμισφαίριον ἐσχη- 79
ματισμένην· ἐκλήθη δὲ τὸ χαλκούργημα θάλασσα διὰ τὸ μέγεθος·
ἦν γὰρ ὁ λουτὴρ τὴν διάμετρον πηχῶν δέκα καὶ ἐπὶ παλαιστιαῖον

---

§ 76 = 3 Reg. VII 1.

ROMSPE Lat

2 οὐτ' ἔξωθεν P *ὃ] ᾧι M 3 ταῖς] Dindorf τοῖσ codd. ἐνδοτέρωι S ἐνδοτέροισ O 4 προνάου MSP 5 εἰρώμου MSP *iram* Lat 6 χείραμον MSP *chirom* Lat *ex genere neptalim* Lat 7 γένος] γένουσ ROM ἰσραηλίτων M 8 ἐπιστημόνως] ἐπιστήμων ὢσ M¹ 10 ἐμηχανήθη] ἐξεμηχανήθη MSP 11 χείραμοσ MSP *artifex chirom* Lat στύλους — 12 δακτύλων] *duas columnas aereas cum canalibus cauatione quattuor digitorum* Lat χαλκέουσ E

12 ὀκτὼ καὶ δέκα OM 13 πηχῶν] δακτύλων Ernesti δὲ MSP χωνευτὸν — 14 ἐφειστήκει] *superposuit utrique columnae capitella fusilia liliata* Lat, qui χωνευτῶν δ' ἐφ' ἑκατέρᾳ κεφαλὴ κρίνων ἐφειστήκει uid. habuisse 14 δὲ MSP ἐφεστήκει SP 15 ᾧ — περιπεπλεγμένον] *super quas erant aerea retia facta* Lat χαλκέᾳ] χαλκ´ M χαλκεία SP 16 ῥόαι M 18 παραστάδα] παστάδα RO et ut uid. Lat Ἰαχείν] ἰαχήν P *thalamum iachim* Lat

δὲ MSP 19 *κατὰ τὸ ἀριστερὸν] om. RO τὸ] E τὸν MSP ὠνομάσασ P Ἀβαίζ] ἀβάιζ O βαΐζ MS βαΐσ P *baez* Lat 20 *ἐχόνευσε M ἐχώνεσε P *ἡμισφέριον RM¹ *ἐσχηματισμένον M 21 *ἐκλίθη R *δὲ om. M 22 *ἦν γὰρ — δέκα] *erat enim uelut cantarus ingens habebatque eius diametrum id est ab angulo usque ad aliud angulum cubitos decem* Lat καὶ om. E

πάχος κεχωνευμένος. ὑπερήρειστο δὲ κατὰ τὸ μεσαίτατον τοῦ κύτους
80 σπείρᾳ περιαγομένῃ εἰς ἕλικας δέκα· ἦν δὲ τὴν διάμετρον πήχεως,
περιειστήκεσαν δὲ περὶ αὐτὴν μόσχοι δώδεκα πρὸς τὰ κλίματα τῶν
τεσσάρων ἀνέμων ἀποβλέποντες καθ' ἕκαστον αὐτῶν τρεῖς, εἰς τὰ
ὀπίσθια νενευκότες, ὥστ' αὐτοῖς ἐπικαθέζεσθαι τὸ ἡμισφαίριον
κατὰ περιαγωγὴν ἔνδον ἀπονεῦον. ἐδέχετο δὲ ἡ θάλασσα βάτους
τρισχιλίους.
81 6. Ἐποίησε δὲ καὶ λουτήρων δέκα βάσεις χαλκᾶς τετραγώνους.
τούτων ἑκάστη μῆκος γεγόνει πηχῶν πέντε πλάτος τεσσάρων ὕψος
ἕξ. συνεκέκλειτο δὲ τὸ ἔργον κατὰ μέρος τετορευμένον οὕτως· τέσ-
σαρες ἦσαν κιονίσκοι κατὰ γωνίαν ἑστῶτες τετράγωνοι τὰ πλευρὰ
82 τῆς βάσεως ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐν αὐτοῖς ἔχοντες ἐξηρμοσμένα. ἦν δὲ
ταῦτα τριχῇ διῃρημένα· ἑκάστην δὲ χώραν ὅρος ἐπεῖχεν εἰς ὑπόβασιν
κατεσκευασμένος, ἐφ' οἷς ἐτετόρευτο πῇ μὲν λέων πῇ δὲ ταῦρος καὶ
ἀετός, ἐπὶ δὲ τῶν κιονίσκων ὁμοίως ἐξείργαστο τοῖς κατὰ τὰ πλευρὰ
83 τετορευμένοις. τὸ δὲ πᾶν ἔργον ἐπὶ τεσσάρων αἰωρούμενον τροχῶν
εἱστήκει. χωνευτοὶ δ' ἦσαν οὗτοι πλήμνας καὶ ἄντυγας πήχεως καὶ
ἡμίσους ἔχοντες τὴν διάμετρον. ἐθαύμασεν ἄν τις τὰς ἁψῖδας τῶν
τροχῶν θεασάμενος, ὅπως συντετορευμέναι καὶ τοῖς πλευροῖς τῶν
βάσεων προσηνωμέναι ἁρμονίως ταῖς ἄντυξιν ἐνέκειντο· ἦσαν δ'
84 ὅμως οὕτως ἔχουσαι. τὰς δὲ γωνίας ἄνωθεν συνέκλειον ὦμοι χειρῶν

---

§ 79 = 3 Reg. VII 11.

ROMSPE Lat

1 *κεχωνευμένησ SP ὑπερήρειστο] Dindorf ὑπήρειστο RO ὑπηρεῖτο P ὑπήρητο S ὑπήρει M κατὰ] καὶ κατὰ SP 2 σπεῖρα MSP σπείρῃ RO ἕλικας] ἐλίγασ M ἦν δὲ] ἦν O δὲ ἦν R πήχεως] πῆχαι RO πήχεωσ (ο suprascr.) M *cubiti unius* Lat 3 περιεστήκεσαν ROE περὶ] eras. uid. R, om. E 4 εἰς] ἔσω MSP *intus* Lat 6 ἐπινεῦον MSP βατοὺς RO βάδουσ MSPE *batos* Lat 8 τετραγώνους] Ernesti *quadrangulas* Lat τετραγώνων codd. 9 πήχεων MSP

10 συνεκέκλειτο] συνεκέκλιτο RO συνεκέκλειστο S τετορευμένον] Hudson τετορνευμένον codd. *ornatum* Lat 11 ἦσαν, σα i. ras. R κιονίσκοι] ἰονίσκοι RO 12 αὐτοῖσ ROMSP¹ 13 ἑκάστην — 15 ἀετός] *et singulus eorum locus habebat caelaturas suas, id est alibi erat leo alibi taurus alibi aquila* Lat τριχῇ] τριχὶ M ὅρος] ὄροσ ROSP ἐπῆχεν R 14 κατεσκευασμένον MSP οἷς] ἧς coni. πῇ] τῆι S πῇ δὲ] τῆι δὲ, τ i. ras. S 15 καὶ] *alibi* Lat

κιονίσκων] κιόνων O τὰ πλευρὰ] πλευρὰν RO πλευρὰ SP 16 τετορνευμένοισ SP ἑωρούμενον O ἐωρούμενον M τὸ δὲ πᾶν — 18 διάμετρον] *erant huius modi caelaturae quasi crispantibus plectulis factae quarum altitudo fuit cubiti unius et dimidii* Lat 17 πήχεοσ ROM 18 ἡμίσου M post τις ras. 1 litt. R 19 ὅπως] πῶσ MSP συντετορνευμέναι SP ταῖσ πλευραῖσ SP 20 ἁρμονίως — 21 ἔχουσαι om. Lat ἁρμοδίως coni. 21 χειρῶν] *manibus animalium* Lat

ἀνατεταμένων, οἷς ἐπεκάθητο σπεῖρα κατὰ κοῖλον ἐπικειμένη τὸν λουτῆρα ταῖς χερσὶν ἐπαναπαυόμενον ἀετοῦ καὶ λέοντος αὐτοῖς ἐφηρμοσμένων, ὡς σύμφυτα ταῦτ᾽ εἶναι δοκεῖν τοῖς ὁρῶσι. μεταξὺ δὲ τούτων φοίνικες ἦσαν τετορευμένοι. τοιαύτη μὲν ἡ κατασκευὴ τῶν
δέκα βάσεων ὑπῆρχε. προσεξείργαστο δὲ καὶ χυτρογαύλους δέκα 85
λουτῆρας στρογγύλους χαλκοῦς, ὧν ἕκαστος ἐχώρει τεσσαράκοντα χόας· τὸ γὰρ ὕψος εἶχε τεσσάρων πηχῶν καὶ τοσούτοις ἀλλήλων αὐτοῖς διειστήκει τὰ χείλη. τίθησι δὲ τοὺς λουτῆρας τούτους ἐπὶ τῶν δέκα
βάσεων τῶν κληθεισῶν Μεχενώθ. πέντε δὲ λουτῆρας ἵστησιν ἐξ 86
ἀριστεροῦ μέρους τοῦ ναοῦ, τέτραπτο δὲ τοῦτο κατὰ βορέαν ἄνεμον, καὶ τοσούτους ἐκ τοῦ δεξιοῦ πρὸς νότον ἀφορῶντας εἰς τὴν
ἀνατολήν· κατὰ δ᾽ αὐτὸ καὶ τὴν θάλασσαν ἔθηκε. πληρώσας δὲ 87
ὕδατος τὴν μὲν θάλασσαν ἀπέδειξεν εἰς τὸ νίπτειν τοὺς εἰς τὸν ναὸν εἰσιόντας ἱερεῖς ἐν αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας μέλλοντας ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸν βωμόν, τοὺς δὲ λουτῆρας εἰς τὸ καθαίρειν τὰ ἐντὸς τῶν ὁλοκαυτουμένων ζῴων καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν.

7. Κατεσκεύασε δὲ καὶ θυσιαστήριον χάλκεον εἴκοσι πηχῶν τὸ 88
μῆκος καὶ τοσούτων τὸ εὖρος τὸ δὲ ὕψος δέκα πρὸς τὰς ὁλοκαυτώσεις. ἐποίησε δὲ αὐτοῦ καὶ τὰ σκεύη πάντα χάλκεα ποδιστῆρας καὶ ἀναλημπτῆρας· οὐ μὴν ἀλλὰ πρὸς τούτοις Χείρωμος καὶ λέβητας καὶ ἅρπαγας καὶ πᾶν σκεῦος ἐδημιούργησεν ἐκ χαλκοῦ τὴν αὐγὴν
ὁμοίου χρυσῷ καὶ τὸ κάλλος· τραπεζῶν τε πλῆθος ἀνέθηκεν ὁ βασι- 89
λεύς, καὶ μίαν μὲν μεγάλην χρυσέαν, ἐφ᾽ ἧς ἐτίθεσαν τοὺς ἄρτους τοῦ θεοῦ, καὶ ταύτῃ παραπλησίας μυρίας πρὸς αὐταῖς ἑτέρῳ τρόπῳ

§ 84 = 3 Reg. VII 20; § 87 = 2 Paral. IV 6; § 88 = 2 Paral. IV 1, 3 Reg. VII 26.

ROMSPE Lat Theodoretus I p. 307.

1 *σπεῖρα — 2 λουτῆρα*] *fundus canthari* Lat *κοῖλον*] *κλοιὸν* M 2 *αὐτοῖς*] *αὐταῖσ* MSP 4 *τετορνευμένοι* SP 5 *δέκα*] *δώδεκα* SP *προσεξειργάσατο* ME *χυτρογαύλους*] Theodoretus *κυθρογαύλουσ* MSP *κυτροκαύλουσ* RO, om. Lat *δέκα*] *δώδεκα* SP 6 **ἐχόρει* O *χόας*] *χόεισ* ROE *χοεῖσ* SP *choros* Lat 7 *πήχεων* E *τοσούτοις*] *τοσούτοισ ἀπ᾽* SP *τοσούτων ἀπ᾽* M 8 *τοὺς*] *καὶ τοὺσ* O *τούτους — 9 λουτῆρας* om. O *τούτοισ* E 9 *Μεχενώθ*] *μεχωνὼθ* (*μεχωνὼθ᾽* S) MSPETheodoretus *moecenoth* Lat 10 *ἐτέτραπτο* MSP *τοῦτο*] *καὶ τοῦτο* O 12 *ἔθηκε*] *ἀνέθηκε* MSP 13 *ὕδατος*] *ὕδατοσ αὐτοὺσ τὲ καὶ τὴν θάλασσαν* E *θάλασσαν* om. E 17 **καὶ* om. O *πηχῶν* (*πήχεων* E) *εἴκοσι* tr. MSPE 19 *ἐποίησε — 21 χαλκοῦ*] *fecitque eius uasa omnia aerea insuper et ollas et caldarias et trullas et harpagones et omnia operatus est ex aere* Lat 20 *Χείρωμος*] *χειρώμουσ* RO, om. Lat *λέβητας*] *λεύητασ* O *λέβητασ βίδασ*|, *βίδασ* add. al. man. S *λαβίδασ* M 21 *ἁρπάγασ* SP *αὐγὴν*] *αὐτὴν* RO 22 *ὁμοίου*] *ὁμοίωσ* RO *ὁμοίουσ* M **τε*] *δὲ* SP **πλῆθος*] *τὸ πλῆθοσ* M 23 *ἧς*] *ἣ* SP *οἷσ* E 24 *ταύτησ* M *αὐταῖς*] *αὖ* M

γεγενημένας, ἐφ᾽ ὧν ἐπέκειτο τὰ σκεύη φιάλαι τε καὶ σπονδεῖα
90 χρύσεα μὲν δισμύρια ἀργύρεα δὲ τετρακισμύρια. καὶ λυχνίας δὲ μυρίας ἐποίησε κατὰ τὴν Μωυσέος προσταγήν, ἐξ ὧν μίαν ἀνέθηκεν εἰς τὸν ναόν, ἵνα καίηται καθ᾽ ἡμέραν ἀκολούθως τῷ νόμῳ, καὶ τράπεζαν μίαν ἐπικειμένην ἄρτους πρὸς τὸ βόρειον τοῦ ναοῦ μέρος ἀντικρὺ τῆς λυχνίας· ταύτην γὰρ κατὰ νότον ἔστησεν, ὁ δὲ χρύσεος βωμὸς μέσος αὐτῶν ἔκειτο. ταῦτα πάντα εἶχεν ὁ τῶν τεσσαράκοντα πηχῶν οἶκος πρὸ τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἀδύτου· ἐν τούτῳ δὲ ἡ κιβωτὸς ἔμελλε κεῖσθαι.

91 8. Οἰνοχόας δ᾽ ὁ βασιλεὺς μυριάδας ὀκτὼ κατεσκεύασε καὶ φιαλῶν χρυσέων δέκα ἀργυρέας δὲ διπλασίονας. πινάκων δὲ χρυσέων εἰς τὸ προσφέρειν ἐν αὐτοῖς πεφυραμένην σεμίδαλιν τῷ βωμῷ μυριάδας ὀκτώ, τούτων δ᾽ ἀργυροῦς διπλασίονας. κρατῆρας δ᾽ οἷς ἐνεφύρων τὴν σεμίδαλιν μετ᾽ ἐλαίου χρυσέους μὲν ἑξακισμυρίους, ἀρ-
92 γυρέους δὲ δὶς τοσούτους. τὰ μέτρα δὲ τοῖς Μωυσήου λεγομένοις δὲ ειν καὶ ἐσσάρωνες παραπλήσια, χρυσᾶ μὲν δισμύρια ἀργύρεα δὲ διπλασίονα. θυμιατήρια δὲ χρυσᾶ ἐν οἷς ἐκομίζετο τὸ θυμίαμα εἰς τὸν ναὸν δισμύρια· ὁμοίως ἄλλα θυμιατήρια οἷς ἐκόμιζον ἀπὸ τοῦ μεγάλου βωμοῦ πῦρ ἐπὶ τὸν μικρὸν βωμὸν τὸν ἐν τῷ ναῷ πεντα-
93 κισμύρια. στολὰς δὲ ἱερατικὰς τοῖς ἀρχιερεῦσι σὺν ποδήρεσιν ἐπωμίσι καὶ λογίῳ καὶ λίθοις χιλίας· ἡ δὲ στεφάνη, εἰς ἣν τὸν θεὸν Μωυσῆς ἔγραψε, μία ἦν καὶ διέμεινεν ἄχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας· τὰς δὲ ἱερατικὰς στολὰς ἐκ βύσσου κατεσκεύασε καὶ ζώνας πορ-
94 φυρᾶς εἰς ἕκαστον μυρίας. καὶ σαλπίγγων κατὰ Μωυσέος ἐντολὴν μυριάδας εἴκοσι, καὶ στολῶν τοῖς ὑμνῳδοῖς Ληουιτῶν ἐκ βύσσου μυ-

---

§ 89 = 3 Reg. VII 34.

ROMSPE Lat

1 *σπόνδια* M *σπονδία* (*ί* i. ras. R) RO *σπονδεῖα*, *α* ex *αι* corr. P 2 *χρυσᾶ* E *δυσμύρια* R *decem milia* Lat *ἀργυρᾶ* E **λϊχνίασ* O 3 *μωσέωσ* MSP *moysi* Lat *ἀνέθηκεν*] *ἔθηκεν* O 6 *ἄντικρυσ* R *ἄντικρυ* M *χρύσεος*] *χρυσὸσ* M 7 *μέσον* M 8 **πήχεων* MSP *ἐν τούτῳ δὲ*] *εἰσ τοῦτο γὰρ* MSPE 10 *οἰνοχόας*] *οἰνοχοῶν* Cocceji *δὲ* SP 11 *φυαλῶν* R *πινάκων*] *pateras* Lat 12 *πεφυραμένησ σεμιδάλεωσ* M *σεμίδαλην* O 14 *σεμίδαλην* O 15 *τοῖς* — 16 *ἐσσάρωνες*] *eis quae mosaicae uocabantur et assarones* Lat *Μωυσήου*] *μωσήου* RO *μωυσέωσ* SP *mosaicae* Lat 16 *δὲ ειν*] *δέειν* R *δεεῖν* SP *δεην* M *δίειν* O, om. Lat *ἐσσάρωνες*] *ἐσσαρῶνεσ* O *ἐσσαρώναισ* SP *ἀσσαρῶνεσ* Vat apud Hudson *assarones* Lat *ἀσσάρων* Hudson *χρύσεα* MSP 17 *χρύσεα* SP 20 *ποδήρεσι καὶ ἐπωμίσι* ELat 21 **λογείῳ*, *εί* ex *ί* corr. ROSP 22 *μωυσῆσ τὸν θεὸν* tr. M *μωσῆσ* SP *moses* Lat *ἔγραψε μωϋσῆσ* tr. E 24 *εἰσ ἕκαστον πορφύρασ* tr. M *μωσήουσ* M *μωσέωσ* S *μωϋσέωσ* P *moseos* Lat 25 *Ληουιτῶν*] *τῶν ληουιτῶν* M *τῶν λευιτῶν* SPE

ριάδας εἴκοσι· καὶ τὰ ὄργανα τὰ μουσικὰ καὶ πρὸς τὴν ὑμνῳδίαν
ἐξηυρημένα, ἃ καλεῖται νάβλας καὶ κινύρας, ἐξ ἠλέκτρου κατεσκεύασε
τετρακισμύρια.
9. Ταῦτα πάντα ὁ Σολόμων εἰς τὴν τοῦ θεοῦ τιμὴν πολυτελῶς 95
καὶ μεγαλοπρεπῶς κατεσκεύασε μηδενὸς φεισάμενος ἀλλὰ πάσῃ φιλο-
τιμίᾳ περὶ τὸν τοῦ ναοῦ κόσμον χρησάμενος, ἃ καὶ κατέθηκεν ἐν τοῖς
θησαυροῖς τοῦ θεοῦ. περιέβαλε δὲ τοῦ ναοῦ κύκλῳ γείσιον μὲν κατὰ
τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν τριγχὸν δὲ παρ' Ἕλλησι λεγόμενον εἰς τρεῖς
πήχεις ἀναγαγὼν τὸ ὕψος, εἴρξοντα μὲν τοὺς πολλοὺς τῆς εἰς τὸ ἱε-
ρὸν εἰσόδου, μόνοις δὲ ἀνειμένην αὐτὴν τοῖς ἱερεῦσι σημανοῦντα.
τούτου δ' ἔξωθεν ἱερὸν ᾠκοδόμησεν ἐν τετραγώνου σχήματι στοὰς 96
ἐγείρας μεγάλας καὶ πλατείας καὶ πύλαις ὑψηλαῖς ἀνεῳγμένας, ὧν
ἑκάστη πρὸς ἕκαστον τῶν ἀνέμων τέτραπτο χρυσέαις κλειομένη θύραις.
εἰς τοῦτο τοῦ λαοῦ πάντες οἱ διαφέροντες ἁγνείᾳ καὶ παρατηρήσει
τῶν νομίμων εἰσῄεσαν. θαυμαστὸν δὲ καὶ λόγου παντὸς ἀπέφηνε 97
μεῖζον, ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ τῆς ὄψεως, τὸ τούτων ἔξωθεν ἱερόν· μεγάλας
γὰρ ἐγχώσας φάραγγας, ἃς διὰ βάθος ἄπειρον οὐδὲ ἀπόνως ἐννεύ-
σαντας ἦν ἰδεῖν, καὶ ἀναβιβάσας εἰς τετρακοσίους πήχεις τὸ ὕψος
ἰσοπέδους τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους ἐφ' ἧς ὁ ναὸς ᾠκοδόμητο κατε-
σκεύασε· καὶ διὰ τοῦτο ὕπαιθρον ὂν τὸ ἔξωθεν ἱερὸν ἴσον ὑπῆρχε
τῷ ναῷ. περιλαμβάνει δ' αὐτὸ καὶ στοαῖς διπλαῖς μὲν τὴν κατα- 98
σκευήν, λίθου δ' αὐτοφυοῦς τὸ ὕψος κίοσιν ἐπερηρεισμέναις· ὀροφαὶ
δ' αὐταῖς ἦσαν ἐκ κέδρου φατνώμασιν ἀνεξεσμέναι. τὰς δὲ θύρας
τῷ ἱερῷ τούτῳ πάσας ἐπέστησεν ἐξ ἀργύρου.
IV. 1. Τὰ μὲν οὖν ἔργα ταῦτα καὶ τὰ μεγέθη καὶ κάλλη τῶν 99

---

§ 95 = 3 Reg. VII 37.

ROMSPE Lat

1 εἴκοσι] κ' S 2 *ἐξηυρημένα] ἐξηυβριμένα R ἐξευρημένα (ευ i. ras. 2 P) MP νάβλας] ναῦλασ O ναῦλαι E *nabla* Lat κιννύρασ MS² κιννύραι E *cynira* Lat *ἠλέτρου P 3 τετρακισμυρίασ MSP 5 μηδενὸς] μηδένα RO 6 ἐν om. MSP 7 γείσιον] γεῖσον MSP γεισὸν E *gison* Lat 8 τριγχὸν] θριγχὸν MSP θριγγὸν E 9 εἵρξοντα O εἵρξαντα S εἴρξαντα P πολλοὺς] *ceteros* Lat 11 *τούτου] τούτουσ RO *τούτου — σχήματι] *extrinsecus autem huius templi aliam aedificauit aulam quadrianguli scemate factam* Lat τετραγώνου] ex Lat τετραγώνω codd. E 12 *πλατεῖσ M πύλασ ὑψηλὰσ SPE ἠνεωγμένασ E 13 *ἐτέτραπτο SP χρυσαῖσ E *κλειομένη] κλειομέναισ SP 15 νόμων E *εἰσΐεσαν O 16 μεῖζον, ὡς] Hudson μειζόνωσ codd. μεῖζον E *τὸ om. RO 17 ἐγχώσας] ἐγχωρήσασ M χώσασ E ἐννεύσαντας] νεύσαντασ M 19 ἧς] οὗ E 20 ἶσον codd. 22 *ὄροφαι ROM *camera* Lat 23 *αὐταῖς] αὗται R αὕται O 25 *ταῦτα] ταῦτα (β) πάντα (α) (tr. m. 1) R ταῦτα πάντα O κάλλη] τὰ κάλλη O τὰ ἄλλα R

τε οἰκοδομημάτων καὶ τῶν εἰς τὸν ναὸν ἀναθημάτων Σολόμων ὁ
βασιλεὺς ἐν ἔτεσιν ἑπτὰ συντελέσας καὶ πλούτου καὶ προθυμίας
ἐπίδειξιν ποιησάμενος, ὡς ἄν τις ἰδὼν ἐνόμισεν ὡς ἐν τῷ παντὶ
κατασκευασθῆναι χρόνῳ ταῦτα ἐν οὕτως ὀλίγῳ πρὸς τὸ μέγεθος
συγκρινόμενα τοῦ ναοῦ συμπερασθῆναι, γράψας τοῖς ἡγεμόσι καὶ
τοῖς πρεσβυτέροις τῶν Ἑβραίων ἐκέλευσεν ἅπαντα τὸν λαὸν συνα-
γαγεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα ὀψόμενόν τε τὸν ναὸν καὶ μετακομιοῦντα
100 *τὴν τοῦ θεοῦ κιβωτὸν εἰς αὐτόν. καὶ περιαγγελθείσης τῆς εἰς τὰ*
Ἱεροσόλυμα πᾶσιν ἀφίξεως ἑβδόμῳ μηνὶ μόλις συνίασιν, ὑπὸ μὲν
τῶν ἐπιχωρίων Ἀθύρει, ὑπὸ δὲ τῶν Μακεδόνων Ὑπερβερεταίῳ λεγο-
μένῳ. συνέδραμε δ' εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ὁ τῆς σκηνοπηγίας
καιρὸς ἑορτῆς σφόδρα παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἁγιωτάτης καὶ μεγίστης.
101 *βαστάσαντες οὖν τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνήν, ἣν Μωυσῆς ἐπήξατο,*
καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν διακονίαν τῶν θυσιῶν τοῦ θεοῦ σκεύη μετ-
εκόμιζον εἰς τὸν ναόν. προῆγον δὲ μετὰ θυσιῶν αὐτός τε ὁ βασι-
λεὺς καὶ ὁ λαὸς ἅπας καὶ οἱ Λευῖται σπονδαῖς τε καὶ πολλῶν ἱερείων
αἵματι τὴν ὁδὸν καταντλοῦντες καὶ θυμιῶντες ἄπειρόν τι θυμιαμά-
102 *των πλῆθος, ὡς ἅπαντα τὸν πέριξ ἀέρα πεπληρωμένον καὶ τοῖς*
πορρωτάτω τυγχάνουσιν ἡδὺν ἀπαντᾶν καὶ γνωρίζειν ἐπιδημίαν θεοῦ
καὶ κατοικισμὸν κατ' ἀνθρωπίνην δόξαν εἰς νεοδόμητον αὐτῷ καὶ
καθιερωμένον χωρίον· καὶ γὰρ οὐδ' ὑμνοῦντες οὐδὲ χορεύοντες ἕως
103 *οὗ πρὸς τὸν ναὸν ἦλθον ἔκαμον. τούτῳ μὲν οὖν τῷ τρόπῳ τὴν*
κιβωτὸν μετήνεγκαν. ὡς δ' εἰς τὸ ἄδυτον αὐτὴν εἰσενεγκεῖν ἔδει, τὸ
μὲν ἄλλο πλῆθος μετέστη, μόνοι δὲ κομίσαντες οἱ ἱερεῖς μεταξὺ τῶν
δύο Χερουβὶμ κατέθεσαν· αἱ δὲ τοὺς ταρσοὺς συμπλέξασαι, καὶ γὰρ

---

§ 99 = 3 Reg. VIII 1, 2 Paral. V 1.

ROMSPELatZonaras II p. 147.

1 *τε*] *τότε* RO *καὶ — ἀναθημάτων* om. RO 3 *ὡς ἄν τις — 5 συμπερασθῆναι*] *ut quilibet inspiciens omni tempore putaret expleri uix potuisse, quod sic breuiter uisus est quantum ad operis templi magnitudinem terminasse* Lat *ὡς ἄν*] *ὥστε ἃ ἄν* Bekker *ὡς ἐν*] *ἐν* MSP *χαλεπῶς ἐν* uel *μόλις ἐν* coni. 4 *ταῦτα*] *ἀλλ' οὐκ* Cocceji *ἐν*] *οὖν* RO 5 *συγκρινομένῳ* Cocceji *τοῦ ναοῦ συγκρινόμενα* tr. O *συμπερασθῆναι*] *συμ* add. m. 1 R *συμπερανθῆναι* MSP *καὶ τοῖς*] *καὶ* MSP 7 *ὀψόμενόσ* E 9 **συνίασιν, συνία* corr. m. 1 ex *εἰσι* uel *εἴση* M 10 *Ἀθύρει*] *θοίρι* M *Θοιρὶ* SP *θυρὶ* E *theseri* (uel *thesri*) Lat *Θισρὶ* Hudson **ὑπερβερετέω* RO *yperueretheus* Lat 11 **συνέδραμεν* O^{2}S^{1}P **δὲ* MSP 12 **ἑορτη* SP *ἁγιωτάτη καὶ μεγίστη* (*ιστη* i. ras. P) SP 14 **τὰ* om. RO 15 **προσῆγον* M 17 *ὁδὸν*] *totum iter* Lat *θυμάτων* ELat 20 *νεοδώμητον* M *αὐτῷ*] *αὐτὸ* S^{1}P^1 21 **οὐδὲ, δ* i. ras. S 22 *πρὸς*] *εἰσ* E **ἔκαμον, ο* ex *νο* corr. R *τόπω* O 23 *εἰσενεγκεῖν*] *μετενεγκεῖν* MSP *εἰσενεγκόντεσ* E 24 *τῶν δύο Χερουβὶμ*] ROEZon *τῶν χερουβεῖν* (*χερουβὶμ* P^2) *τῶν δύο* MSP *duos cherubin* Lat 25 **συμπλέξασαι*] *συμπλέξαι* P

οὕτως ἦσαν ὑπὸ τοῦ τεχνίτου κατεσκευασμέναι, τὴν κιβωτὸν ὡς ὑπὸ
σκηνῇ τινι καὶ θόλῳ κατεσκέπασαν. εἶχε δὲ ἡ κιβωτὸς οὐδὲν ἕτερον 104
ἢ δύο λιθίνας πλάκας, αἳ τοὺς δέκα λόγους τοὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ Μωυσεῖ
λαληθέντας ἐν Σιναίῳ ὄρει ἐγγεγραμμένους αὐταῖς ἔσωζον. τὴν δὲ
λυχνίαν καὶ τὴν τράπεζαν καὶ τὸν βωμὸν τὸν χρύσεον ἔστησαν ἐν
τῷ ναῷ πρὸ τοῦ ἀδύτου κατὰ τοὺς αὐτοὺς τόπους, οὓς καὶ τότε ἐν
τῇ σκηνῇ κείμενοι κατεῖχον, καὶ τὰς καθημερινὰς θυσίας ἀνέφερον.
τὸ δὲ θυσιαστήριον τὸ χάλκεον ἵστησι πρὸ τοῦ ναοῦ ἀντικρὺ τῆς 105
θύρας, ὡς ἀνοιχθείσης αὐτὸ κατὰ πρόσωπον εἶναι καὶ βλέπεσθαι
τὰς ἱερουργίας καὶ τὴν τῶν θυσιῶν πολυτέλειαν. τὰ δὲ λοιπὰ σκεύη
πάντα συναλίσας ἔνδον εἰς τὸν ναὸν κατέθετο.

2. Ἐπεὶ δὲ πάντα διακοσμήσαντες οἱ ἱερεῖς τὰ περὶ τὴν κιβω- 106
τὸν ἐξῆλθον, ἄφνω πίλημα νεφέλης οὐ σκληρὸν οὐδ' οἷον ὥρᾳ χειμῶ-
νος ὑετοῦ γέμον ἵσταται κεχυμένον δὲ καὶ κεκραμένον εἰς τὸν ναὸν
εἰσερρύη, καὶ ταῖς μὲν ὄψεσι τῶν ἱερέων ὡς μὴ καθορᾶν ἀλλήλους
ἐπεσκότει, ταῖς δὲ διανοίαις ταῖς ἁπάντων φαντασίαν καὶ δόξαν
παρεῖχεν ὡς τοῦ θεοῦ κατεληλυθότος εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κατεσκηνωκό-
τος ἡδέως ἐν αὐτῷ. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ ταύτης εἶχον αὑτοὺς τῆς ἐννοίας· 107
ὁ δὲ βασιλεὺς Σολόμων ἐξεγερθείς, ἔτυχε γὰρ καθεζόμενος, ἐποιήσατο
λόγους πρὸς τὸν θεόν, οὓς τῇ θείᾳ φύσει πρέποντας ὑπελάμβανε
καὶ καλῶς εἶχεν αὐτῷ λέγειν· „σοὶ γάρ, εἶπεν, οἶκον μὲν αἰώνιον, ὦ
δέσποτα, καὶ ἄξιον αὑτῷ εἰργάσω γεγονότα τὸν οὐρανὸν οἴδαμεν καὶ
ἀέρα καὶ γῆν καὶ θάλασσαν, δι' ὧν ἁπάντων οὐδὲ τούτοις ἀρκού-
μενος κεχώρηκας, τοῦτον δέ σοι κατεσκεύακα τὸν ναὸν ἐπώνυμον, ὡς 108
ἂν ἀπ' αὐτοῦ σοι τὰς εὐχὰς θύοντες καὶ καλλιεροῦντες ἀναπέμπωμεν

§ 104 = 3 Reg. VIII 9, 2 Paral. V 10.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 147.
2 *καὶ θόλῳ] καθόλω O κατεσκέπασεν P[1] κατεσκεύασαν O κατεσκέπησαν E *δ' ἡ SP 3 *τοὺς δέκα — ὑπὸ om. M Μωυσεῖ] μωϋσῆ RSPE, om. M *mose* Lat 4 *sina* Lat ἐγγεγραμένουσ SP ἐγγεγραμμένασ E αὐταῖς melius uid. ἔσωιζον S 5 *χρύσεων M 6 αὐτοὺς] αὐτοῦ R αὐτοῖσ O τότε] *olim* Lat, unde ποτε coni. 7 καθημερι·νὰσ, eras. μ P ἀπέφερον M 8 ἄντικρυσ RM ἄντικρυ E 9 αὐτὸ om. E 10 *πολιτέλειαν P 11 *συναλίσας] συναθροίσασ SP 13 *πείλημα RO οὐδὲ E 14 κεκραμένον] κεκραμμένον O[2]M περικεκραμένον SP[1]E περικεκραμμένον P[2] 15 *εἰσερρύει M μὴ] μὴ δὲ MSPE ἀλλήλοισ E 16 *ἐπισκοτεῖ RO *δὲ om. RO *καὶ] δὲ καὶ RO 18 αὐτοὺσ RMSP 19 ἐγερθεὶσ O 21 καὶ καλῶς — λέγειν om. Lat σοὶ — 22 οἴδαμεν] *tibi inquit domine perpetuam domum quam ipse fabricatus es esse nouimus caelum* Lat σοὶ] ex Lat σὺ codd. αἰώνιον] αἰώνιον ἔχεισ MSP ὤι P[1] 22 καὶ ἄξιον] κἀξ ὧν M ἄξιον SP αὑτῷ] αὐτῶ R σαυτῶ M σαυτῶ ὧνπερ SP οἶδα μὲν RO 24 κατεσκεύασα MSP 25 καλλιεργοῦντεσ S ἀποπέμπομεν P[1]

εἰς τὸν ἀέρα καὶ πεπεισμένοι διατελοίημεν, ὅτι πάρει καὶ μακρὰν
οὐκ ἀφέστηκας [οὐδὲ σαυτῷ]· τῷ μὲν γὰρ πάντ' ἐφορᾶν καὶ πάντ'
ἀκούειν οὐδὲ νῦν ὅπου σοι θέμις οἰκῶν ἀπολείπεις τοῦ πᾶσιν ἔγγι-
στα εἶναι, μᾶλλον δ' ἑκάστῳ καὶ βουλευομένῳ καὶ διὰ νυκτὸς καὶ
109 ἡμέρας συμπάρει.“ ταῦτα ἐπιθειάσας πρὸς τὸν θεὸν ἀπέστρεψεν
εἰς τὸ πλῆθος τοὺς λόγους ἐμφανίζων τοῦ θεοῦ τὴν δύναμιν αὐ-
τοῖς καὶ τὴν πρόνοιαν, ὅτι Δαυίδῃ τῷ πατρὶ περὶ τῶν μελλόντων
ἅπαντα καθὼς ἀποβέβηκεν ἤδη τὰ πολλὰ καὶ γενήσεται τὰ λείποντα
δηλώσειε, καὶ ὡς αὐτὸς ἐπιθείη τὸ ὄνομα μήπω γεγεννημένῳ καὶ
110 τίς μέλλοι καλεῖσθαι προείποι καὶ ὅτι τὸν ναὸν οὗτος οἰκοδομήσει
αὐτῷ βασιλεὺς μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν γενόμενος· ἃ βλέπον-
τας κατὰ τὴν ἐκείνου προφητείαν ἐπιτελῆ τὸν θεὸν εὐλογεῖν ἠξίου
καὶ περὶ μηδενὸς ἀπογινώσκειν ὧν ὑπέσχηται πρὸς εὐδαιμονίαν ὡς
οὐκ ἐσομένου πιστεύοντας ἐκ τῶν ἤδη βλεπομένων.
111 3. Ταῦτα διαλεχθεὶς πρὸς τὸν ὄχλον ὁ βασιλεὺς ἀφορᾷ πάλιν
εἰς τὸν ναὸν καὶ τὴν δεξιὰν εἰς τὸν ὄχλον ἀνασχών „ἔργοις μέν,
εἶπεν, οὐ δυνατὸν ἀνθρώποις ἀποδοῦναι θεῷ χάριν ὑπὲρ ὧν εὖ πε-
πόνθασιν· ἀπροσδεὲς γὰρ τὸ θεῖον ἁπάντων καὶ κρεῖττον τοιαύτης
ἀμοιβῆς· ᾧ δὲ τῶν ἄλλων ζῴων ὑπὸ σοῦ, δέσποτα, κρείττονες γε-
γόναμεν, τούτῳ τὴν σὴν εὐλογεῖν μεγαλειότητα καὶ περὶ τῶν ὑπηρ-
γμένων εἰς τὸν ἡμέτερον οἶκον καὶ τὸν Ἑβραίων εὐχαριστεῖν ἀνάγκη.
112 τίνι γὰρ ἄλλῳ μᾶλλον ἱλάσασθαι μηνίοντα καὶ δυσμεναίνοντα εὐμενῆ
δεξιώτερόν ἐστιν ἡμῖν ἢ φωνῇ, ἣν ἐξ ἀέρος τε ἔχομεν καὶ δι' αὐτοῦ

---

§ 108 = 3 Reg. VIII 16, 2 Paral. VI 6.

ROMSPE Lat

1 πάρει] παρῆι M 2 οὐδὲ σαυτῷ] om. SP *a tuis sedibus* Lat τῶν σεαυτοῦ Cocceji πάντ'] πάντα τε M πάντασ τε SP πάντα ἀκούειν MSP 3 οἰκῶν] Ernesti οἰκεῖν codd. Lat τοῦ πᾶσιν] τοῦ (ex τοὺσ corr.) πάντασ μᾶλλον δὲ πᾶσιν M 4 μᾶλλον] μάλιστα MSP βουλευομένω ex βουλομένω corr. O βουλομένω SP 5 συμπαρῆι M ταῦτ' MSP ἐπιθιάσασ M 7 δαβίδη M 9 αὐτὸς] *ipse* Lat αὐτῷ coni. τὸ om. M μήπω] τῷ μήπω MP γε·γεννημένω, eras. ν P γεγενημένω M 10 προσείποι RO οἰκοδομήσει] Ernesti *aedificaturus est primus* Lat ᾠκοδομήσειεν ROM οἰκοδομήσειεν SP 11 βλέποντεσ O 12 ἐπιτελῆ] ἐπὶ τέλει ROM τὸν θεὸν om. RO 13 περὶ μηδενὸς] μὴ περί τινοσ M ὑπόσχηται RO 15 ἐφορᾷ M 18 καὶ om. M et ut uid. Lat 20 τοῦτο ROM σὴν] σοῦ M καὶ om. SP 21 καὶ om. Lat Ἑβραίων] ἑβραίων λαὸν MSPLat 22 τίνι γὰρ — 23 φωνῇ] *nullum enim alium magis optamus habere propitium et in ea circa nos deuotione permanere quam te. est nobis uox* Lat μᾶλλον om. M ἱλάσασθαι] ἱλάσασθαί τε MSP μηνίοντα] μηνιῶντα ROP[1] μηνιοῦντα (οῦ ex ο corr. S) MS δυσμεναίνοντα] διαμένοντα MSPLat 23 δεξιώτερον] δεξιοῦσθαι ἀξιώτερον Cocceji ἔχομέν τε tr. M

πάλιν ἀνιοῦσαν οἴδαμεν; χάριν οὖν ἔχειν δι᾽ αὐτῆς ὁμολογῶ σοι
περί τε τοῦ πατρὸς πρῶτον, ὃν ἐξ ἀφανοῦς εἰς τοσαύτην ἀνήγαγες
δόξαν, ἔπειθ᾽ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ πάντα μέχρι τῆς παρούσης ἡμέρας ἃ 113
προεῖπας πεποιηκότι, δέομαί τε τοῦ λοιποῦ χορηγεῖν ὅσα θεῷ δύ-
ναμις ἀνθρώποις ὑπὸ σοῦ τετιμημένοις, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἡμέτερον
αὔξειν εἰς πᾶν, ὡς καθωμολόγησας Δαυίδῃ τῷ πατρί μου καὶ ζῶντι
καὶ παρὰ τὴν τελευτήν, ὅτι παρ᾽ ἡμῖν ἡ βασιλεία μενεῖ καὶ τὸ
ἐκείνου γένος αὐτὴν διαδοχαῖς ἀμείψει μυρίαις. ταῦτ᾽ οὖν ἡμῖν
ἐπάρκεσον καὶ παισὶ τοῖς ἐμοῖς ἀρετὴν ᾗ σὺ χαίρεις παράσχου. πρὸς 114
δὲ τούτοις ἱκετεύω καὶ μοῖράν τινα τοῦ σοῦ πνεύματος εἰς τὸν ναὸν
ἀποικίσαι, ὡς ἂν καὶ ἐπὶ γῆς ἡμῖν εἶναι δοκῇς. σοὶ μὲν γὰρ μικρὸν
οἰκητήριον καὶ τὸ πᾶν οὐρανοῦ καὶ τῶν κατὰ τοῦτον ὄντων κύτος,
οὐχ ὅτι γε οὗτος ὁ τυχὼν ναός, ἀλλὰ φυλάσσειν τε ἀπόρθητον ἐκ
πολεμίων ὡς ἴδιον εἰς ἅπαν καὶ προνοεῖν ὡς οἰκείου κτήματος πα-
ρακαλῶ. κἂν ἁμαρτών ποτε ὁ λαὸς ἔπειτα πληγῇ τινι κακῷ διὰ 115
τὴν ἁμαρτίαν ἐκ σοῦ γῆς ἀκαρπίᾳ καὶ φθορᾷ λοιμικῇ ἤ τινι τού-
των τῶν παθημάτων, οἷς σὺ τοὺς παραβάντας τι τῶν ὁσίων μετ-
έρχῃ, καὶ καταφεύγῃ πᾶς ἀθροισθεὶς ἐπὶ τὸν ναὸν ἱκετεύων σε καὶ
σωθῆναι δεόμενος, ἐπήκοος αὐτοῦ γενόμενος ὡς ἔνδον ἂν ἐλεήσῃς
καὶ τῶν συμφορῶν ἀπαλλάξῃς. ταύτην δὲ οὐχ Ἑβραίοις μόνον 116
δέομαι παρὰ σοῦ τὴν βοήθειαν εἶναι σφαλεῖσιν, ἀλλὰ κἂν ἀπὸ
περάτων τῆς οἰκουμένης τινὲς ἀφίκωνται κἂν ὁποθενδηποτοῦν
προστρεπόμενοι καὶ τυχεῖν τινος ἀγαθοῦ λιπαροῦντες, δὸς αὐτοῖς
ἐπήκοος γενόμενος. οὕτως γὰρ ἂν μάθοιεν πάντες, ὅτι σὺ μὲν αὐτὸς 117
ἐβουλήθης παρ᾽ ἡμῖν κατασκευασθῆναί σοι τὸν οἶκον, ἡμεῖς δ᾽ οὐκ

§ 112 = 2 Reg. VIII 23, 2 Paral. VI 14.

ROMSPELat

1 ὁμολογῶ] ὀφείλω M *referimus* Lat 2 περί τε τοῦ πατρὸς] *de hoc templo* Lat 3 ἐμαυτοῦ] ἐμοῦ τοῦ RO 4 τε] δὲ MS, om. P 6 πᾶν] ἅπαν MSP καθωμολόγησας] καὶ ὡμολόγησασ MSP 7 μένει M 8 ἀμείψει] ἀμείψαι S *honorabis* Lat 9 παισὶ] πᾶσι ROM σὺ χαίρεις] συγχαίρεισ OM

10 δὲ] Bekker δὴ codd. *autem* Lat 11 ἀποικῆσαι M ἡμῖν] *circa nos* Lat δοκεῖσ OM[1] 12 τῶν] τὸ τῶν SP τούτων RS[1]P[1] 14 ὡσ ἴδιον ἐκ πολεμίων tr. M πολεμίων] *bellorum* Lat 15 λαὸς] λαὸσ τύχη SP πληγῇ τινι κακῷ] *plaga quadam pessima* Lat 16 ἐκ σοῦ] ἐξ οὗ RO ἀκαρπίαι RO

καὶ] ἢ (eras. S) SP φθορὰ λοιμικὴ R φθορὰ καὶ λοιμικὴ O *corruptio famis* Lat ἤ] εἴ M 17 σὺ] σοι M 18 καταφεύγει RO καταφύγῃ MSP ἐπὶ] εἰσ MSP 19 γινόμενοσ MSP ἐλεήσεισ ROSP 20 ἀπαλλάξεισ OSP

δ᾽ MSP οὐχ ex οὐκ corr. M 21 ἀλλὰ] ἀλλὰ γὰρ SP 23 προτρε-πόμενοι MSP 24 ἂν om. RO αὐτὸς] αὐτοῖσ S[1], om. P

ἀπάνθρωποι τὴν φύσιν ἐσμὲν οὐδ᾽ ἀλλοτρίως πρὸς τοὺς οὐχ ὁμοφύλους ἔχομεν, ἀλλὰ πᾶσι κοινὴν τὴν ἀπὸ σοῦ βοήθειαν καὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν ὄνησιν ὑπάρχειν ἠθελήσαμεν.“

118 4. *Εἰπὼν ταῦτα καὶ ῥίψας αὑτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ πολλὴν*
ὥραν προσκυνήσας ἀναστὰς θυσίας τῷ θεῷ προσήνεγκε καὶ γεμίσας
τῶν ὁλοκλήρων ἱερείων ἐναργέστατα τὸν θεὸν ἡδέως ἔγνω τὴν θυσίαν
προσδεχόμενον· πῦρ γὰρ ἐξ ἀέρος διαδραμὸν καὶ πάντων ὁρώντων
ἐπὶ τὸν βωμὸν ᾆξαν ἅπασαν τὴν θυσίαν ἀνήρπασε καὶ κατεδαίσατο.
119 *ταύτης δὲ τῆς ἐπιφανείας γενομένης ὁ μὲν λαὸς δήλωσιν εἶναι τοῦτ᾽*
εἰκάσας τῆς ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ διατριβῆς ἐσομένης καὶ ἡσθεὶς
προσεκύνει πεσὼν ἐπὶ τοὔδαφος, ὁ δὲ βασιλεὺς εὐλογεῖν τε ἤρξατο
καὶ τὸ πλῆθος ταὐτὸ ποιεῖν παρώρμα δείγματα μὲν ἔχοντας ἤδη
120 *τῆς τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτοὺς εὐμενείας, εὐχομένους δὲ τοιαῦτα ἀπο-*
βαίνειν ἀεὶ τὰ παρ᾽ ἐκείνου, καὶ τὴν διάνοιαν αὐτοῖς καθαρὰν ἀπὸ
πάσης φυλάττεσθαι κακίας ἐν δικαιοσύνῃ καὶ θρησκείᾳ καὶ τῷ τὰς
ἐντολὰς τηρεῖν ἃς διὰ Μωυσέος αὐτοῖς ἔδωκεν ὁ θεὸς διαμενούσας·
ἔσεσθαι γὰρ οὕτως εὔδαιμον τὸ Ἑβραίων ἔθνος καὶ παντὸς ἀνθρώ-
121 *πων γένους μακαριώτερον. παρεκάλει τε μνημονεύειν, ὡς οἷς ἐκτή-*
σαντο τὰ παρόντα ἀγαθὰ τούτοις αὐτὰ καὶ βέβαια ἕξειν καὶ μείζω
καὶ πλείω καταστήσειν· οὐ γὰρ λαβεῖν αὐτὰ μόνον δι᾽ εὐσέβειαν καὶ
δικαιοσύνην, ἀλλὰ καὶ καθέξειν διὰ ταῦτα προσῆκεν ὑπολαμβάνειν·
εἶναι δὲ τοῖς ἀνθρώποις οὐχ οὕτως μέγα τὸ κτήσασθαί τι τῶν [οὐχ]
ὑπαρχόντων, ὡς τὸ σῶσαι τὰ πορισθέντα καὶ μηδὲν ἁμαρτεῖν εἰς
βλάβην αὐτῶν.

---

§ 118 = 2 Paral. VII 1, 3 Reg. VIII 54; § 120 = 3 Reg. VIII 55.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 147.

1 *οὐχ ὁμοφύλους*] Cocceji *ὁμοφύλουσ* ROSP *οὐκ ὁμοφύλουσ* M *eos qui contribuli non sunt* Lat 4 *αὑτὸν* RO[1] *ἑαυτὸν* MSP 5 *προσκυνήσας* om. O *θυσίας*] RMSPELatZon *θυσίαν* O *θεῷ προσήνεγκε*] *θεῶι προσῆγε* P *βωμῶι προσῆγε* MSE *βωμῷ προσήγαγε* Zon *in templo optulit* Lat 6 *ἐναργέστατον* E 8 *ᾆξαν*] *ἀξαν* M *ἦξαν* RO *ἦξαν* E *αἴξαν* SP *ἅπασαν*] SPELatZon, om. ROM *ἀνήρπασε*] *ἥρπασε* MSP *ἥψατο* E **κατεδέσατο* MSP 9 *ταύτης*] *τοιαύτησ* S *δὲ*] *δὴ* SP *δήλωσιν*] *δῆλοσ ἦν* M *εἶναι* om. M *ταῦτ᾽* MSP 10 *καὶ* om. M **ἡσθεὶς*] *ἡττηθεὶσ* RO *θεὶσ* M, om. Lat 11 *προσκυνεῖ* M *ἐπὶ τοὔδαφος*] *ἐπὶ τοῦ ἐδάφουσ* SP *ἐπ᾽ ἐδάφουσ* E 12 *ποιεῖν*] ELat *εἰπεῖν* codd.

13 *εὐχομένους*] ed. pr. et ut uid. Lat *εὐχομένου* codd. 15 *τῷ* om. M 16 *Μωυσέοσ*] *μωυσηουσ* M *μωσέωσ* SP (*per*) *mosen* Lat *διαμενούσησ* P 17 *εὐδαῖμον* ROS 18 *ἐκτήσατο* P 19 *ἕξειν*] *ἕξουσι* ed. pr. 20 *καταστήσειν*] *καταστήσουσιν* MSP 21 *ἀλλὰ καὶ καθέξειν* om. M *προσήκειν* Ernesti 22 *τοῖς ἀνθρώποις*] *apud homines* Lat *οὐχ οὕτως*] *οὕτωσ* M *τῶν οὐχ ὑπαρχόντων* om. Lat *οὐχ* om. RO 23 *πορισθέντα*] *περισωθέντα* MSP

5. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς διαλεχθεὶς ταῦτα πρὸς τὸ πλῆθος διαλύει 122
τὴν ἐκκλησίαν τελέσας θυσίας ὑπέρ τε αὑτοῦ καὶ πάντων Ἑβραίων,
ὡς μόσχους μὲν καταθῦσαι μυρίους καὶ δισχιλίους, προβάτων δὲ
μυριάδας δώδεκα. τὸν μὲν γὰρ ναὸν τότε πρῶτον ἔγευσεν ἱερουρ- 123
γημάτων καὶ κατευωχήθησαν ἐν αὐτῷ πάντες σὺν γυναιξὶν Ἑβραῖοι
καὶ τέκνοις, ἔτι δὲ καὶ τὴν σκηνοπηγίαν καλουμένην ἑορτὴν πρὸ τοῦ
ναοῦ λαμπρῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ δὶς ἑπτὰ ἡμέρας ἤγαγεν ὁ
βασιλεὺς σὺν ἅπαντι τῷ λαῷ κατευωχούμενος.

6. Ἐπεὶ δ᾽ εἶχεν αὐτοῖς ἀποχρώντως ταῦτα καὶ μηδὲν ἐνέδει 124
τῇ περὶ τὸν θεὸν εὐσεβείᾳ πρὸς αὐτοὺς ἕκαστος τοῦ βασιλέως ἀπολύ-
σαντος ἀπῄεσαν εὐχαριστήσαντες τῷ βασιλεῖ τῆς τε περὶ αὐτοὺς
προνοίας καὶ ὧν ἐπεδείξατο ἔργων, καὶ εὐξάμενοι τῷ θεῷ παρασχεῖν
αὐτοῖς εἰς πολὺν χρόνον Σολόμωνα βασιλέα τὴν πορείαν ἐποιοῦντο
μετὰ χαρᾶς καὶ παιδιᾶς ὕμνους εἰς τὸν θεὸν ᾄδοντες, ὡς ὑπὸ τῆς
ἡδονῆς ἀπόνως τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα πάντας ἀνύσαι. καὶ οἱ 125
μὲν τὴν κιβωτὸν εἰς τὸν ναὸν εἰσαγαγόντες καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλ-
λος ἱστορήσαντες αὐτοῦ καὶ θυσιῶν ἐπ᾽ αὐτῷ μεγάλων καὶ ἑορτῶν
μεταλαβόντες εἰς τὰς αὐτῶν ἕκαστοι πόλεις ὑπέστρεψαν. ὄναρ δ᾽
ἐπιφανὲν τῷ βασιλεῖ κατὰ τοὺς ὕπνους ἐσήμαινεν αὐτῷ τῆς εὐχῆς
ἐπήκοον τὸν θεὸν γεγονέναι, καὶ ὅτι φυλάξει τε τὸν ναὸν καὶ διὰ 126
παντὸς ἐν αὐτῷ μενεῖ τῶν ἐκγόνων αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ καὶ τῆς ἁπάσης
πληθύος τὰ δίκαια ποιούσης, αὐτόν τε πρῶτον ἐμμένοντα ταῖς τοῦ
πατρὸς ὑποθήκαις ἔλεγεν εἰς ὕψος καὶ μέγεθος εὐδαιμονίας ἀνοίσειν
ἄπειρον καὶ βασιλεύσειν ἀεὶ τῆς χώρας τοὺς ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ καὶ
Ἰούδα τῆς φυλῆς· προδόντα μέντοι τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ λήθην αὐτῶν 127
ποιησάμενον καὶ ξενικοὺς θεοὺς θρησκεύειν μεταβαλόμενον πρόρριζον
ἐκκόψειν καὶ μήτε τοῦ γένους τι λείψανον αὐτῶν ἐάσειν μήτε τὸν

§ 122 = 3 Reg. VIII 62, 2 Paral. VII 5.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 147 sq.

2 *θυσίας] θυσίαν O   αὐτοῦ R ἑαυτοῦ MSPE   3 καταθῦσαι] καταθύσασ M θύσασ E   4 μὲν om. MSPE   *ἔγευσεν suppl. m. 1 O   5 *καὶ τέκνοισ ἑβραῖοι tr. MSP   6 *schenophegia Lat   *πρὸ] πρὸσ M   7 *ἡμέραισ M   10 αὐτοὺσ ROMSP¹ ἑαυτοὺσ E   ἕκαστοι MSPE   ἀπολαύσαντοσ M   11 τῷ] τῷ τε RO   13 εἰς] ἐπὶ SP   πολὺν χρόνον, λὺν χρ i. ras. P   βασιλέα] βασιλείαν O   τὴν] τήν τε SP τὴν δὲ M   18 αὐτῶν codd.
19 *ἐπιφανὲν] *apparuit deus* Lat   ἐσήμανεν OME ἐσήμενεν P   20 *τὸν (ante θεὸν)] τῶν S   21 μενεῖ] Ernesti μένοι codd.   ἐγγόνων E   αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ] E αὐτοῦ codd. Lat   ἁπάσησ τῆσ tr. E   22 *δίκαια] δεῖ M   τε] δὲ MSPE *que* Lat   24 *βασιλεῦσιν O   *ἐκ τοῦ γένουσ] ἐκγόνους RP
26 μεταβαλόμενον] Bekker μεταβαλλόμενον codd.   27 τοῦ γένους om. O   αὐτῶν] *eius* Lat αὐτοῦ Zon αὐτὸν coni.   τὸν] τῶν S¹P

τῶν Ἰσραηλιτῶν λαὸν ἀπαθῆ παρόψεσθαι, πολέμοις δ' αὐτοὺς καὶ
κακοῖς ἐξαφανίσειν μυρίοις κἀκ τῆς γῆς, ἣν τοῖς πατράσιν αὐτῶν
128 ἔδωκεν, ἐκβαλὼν ἐπήλυδας ἀλλοτρίας καταστήσειν, τὸν δὲ ναὸν τὸν
νῦν οἰκοδομηθέντα καταπρησθησόμενον τοῖς ἐχθροῖς παραδώσειν
καὶ διαρπαγησόμενον, κατασκάψειν δὲ καὶ τὴν πόλιν χερσὶ τῶν πο-
λεμίων καὶ ποιήσειν μύθων ἄξια τὰ παρ' αὐτοῖς κακὰ καὶ πολλῆς
129 δι' ὑπερβολὴν μεγέθους ἀπιστίας, ὡς τοὺς προσοίκους ἀκούοντας
τὴν συμφορὰν θαυμάζειν καὶ τὴν αἰτίαν πολυπραγμονεῖν δι' ἣν
οὕτως ἐμισήθησαν Ἑβραῖοι τῷ θεῷ πρότερον εἰς δόξαν καὶ πλοῦτον
ὑπ' αὐτοῦ παραχθέντες, καὶ παρὰ τῶν ὑπολειπομένων ἀκούειν ἐξο-
μολογουμένων τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰς τῶν πατρίων νομίμων
παραβάσεις. ταῦτα μὲν αὐτῷ τὸν θεὸν εἰπεῖν κατὰ τοὺς ὕπνους
ἀναγέγραπται.
130 V. 1. Μετὰ δὲ τὴν τοῦ ναοῦ κατασκευὴν ἐν ἔτεσιν ἑπτὰ καθὼς
προειρήκαμεν γενομένην τὴν τῶν βασιλείων οἰκοδομὴν κατεβάλετο,
ἣν ἔτεσι τρισὶ καὶ δέκα μόγις ἀπήρτισεν· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ἐσπου-
δάζετο τρόπον ὅνπερ καὶ τὸ ἱερόν, ἀλλὰ τὸ μὲν καίπερ ὂν μέγα καὶ
θαυμαστῆς ἐργασίας καὶ παραδόξου τετυχηκὸς ἔτι καὶ θεοῦ συνερ-
131 γοῦντος, εἰς ὃν ἐγίνετο, τοῖς προειρημένοις ἔτεσιν ἔλαβε πέρας· τὰ
δὲ βασίλεια πολὺ τῆς ἀξίας τοῦ ναοῦ καταδεέστερα τυγχάνοντα τῷ
μήτε τὴν ὕλην ἐκ τοσούτου χρόνου καὶ τῆς αὐτῆς ἡτοιμάσθαι φιλο-
τιμίας καὶ βασιλεῦσιν οἰκητήριον ἀλλ' οὐ θεῷ γίνεσθαι, βράδιον
132 ἠνύσθη. καὶ αὐτὰ μὲν οὖν ἄξια λόγου καὶ κατὰ τὴν εὐδαιμονίαν
τῆς Ἑβραίων χώρας καὶ τοῦ βασιλέως ᾠκοδομήθη, τὴν δὲ ὅλην αὐτῶν
διάταξιν καὶ τὴν διάθεσιν εἰπεῖν ἀναγκαῖον, ἵν' οὕτως ἐκ τούτου
στοχάζεσθαι καὶ συνορᾶν ἔχωσι τὸ μέγεθος οἱ τῇ γραφῇ μέλλοντες
ἐντυγχάνειν.
133 2. Οἶκος ἦν μέγας καὶ καλὸς πολλοῖς στύλοις ἐρηρεισμένος, ὃν
εἰς τὰς κρίσεις καὶ τὴν τῶν πραγμάτων διάγνωσιν πλῆθος ὑποδέξα-

§ 127 = 3 Reg. IX 7, 2 Paral. VII 20; § 130 = 3 Reg. VII 38.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 148.

1 τῶν om. MSP 3 ἀλλοτρίας] ἀλλοτρίουσ RO 4 *καταπρησθησόμενον] καταπροδοθησόμενον (προδο i. ras. 6—7 litt. m. 1 S) SP 5 κατασκάψαι E 6 πολλὴν M 10 ὑπ'] παρ' M ὑπολειπομένων, πο s. 1 R 12 μὲν] μὲν οὖν SP 14 ἐν om. M 15 οἰκοδομίαν MSPE *κατεβάλλετο O 16 τρισκαίδεκα E μόλισ MSPE ἀπήρτησεν ROE ἐσπούδαζε M 18 θαυμαστῆς] θαυμαστὸν τῆσ SP ἐργασίας] εὐδοξίασ M ἔτι] ἔτι τε RO θεοῦ] τοῦ θεοῦ SP 20 δὲ] τε RO πολὺ] πολύ τε RO πολύ τι coni. 22 ἀλλ' οὐ] ἀλλὰ RO ἀλλὰ μὴ MSP γενέσθαι M βράδιον, ι i. ras. R βράδειον M
23 ἄξια λόγου] λόγου ἄξια E, om. Lat *καὶ om. M 24 τῆς] τῶν E *οἰκοδομήθη M 28 ὂν] αν, α euanidae litterae superinductum S

σθαι καὶ χωρῆσαι σύνοδον ἀνθρώπων ἐπὶ δίκας συνεληλυθότων κατ-
εσκεύασεν ἑκατὸν μὲν πηχῶν τὸ μῆκος εὖρος δὲ πεντήκοντα τὸ δ'
ὕψος τριάκοντα, κίοσι μὲν τετραγώνοις ἀνειλημμένον ἐκ κέδρου πᾶσιν,
ἐστεγασμένον δὲ Κορινθίως, ἰσομέτροις δὲ φλιαῖς καὶ θυρώμασι τρι-
γλύφοις ἀσφαλῆ τε ὁμοῦ καὶ κεκαλλωπισμένον. ἕτερος δὲ οἶκος ἦν 134
ἐν μέσῳ κατὰ ὅλου τοῦ πλάτους τεταγμένος [τετράγωνος] εὖρος πηχῶν
τριάκοντα, ἄντικρυς ἔχων ναὸν παχέσι στύλοις ἀνατεταμένον· ἦν δὲ
ἐν αὐτῷ ἐξέδρα διαπρεπής, ἐν ᾗ καθεζόμενος ὁ βασιλεὺς ἔκρινεν, ᾗ
παρέζευκτο κατεσκευασμένος ἄλλος οἶκος τῇ βασιλίσσῃ καὶ τὰ λοιπὰ
τὰ πρὸς τὴν δίαιταν καὶ τὰς ἀναπαύσεις οἰκήματα μετὰ τὴν τῶν
πραγμάτων ἀπόλυσιν, ἐστρωμένα πάντα σανίσι τετμημέναις ἐκ κέδρου.
καὶ τὰ μὲν ᾠκοδομήσατο λίθοις δεκαπήχεσιν, ἑτέρῳ δὲ πριστῷ τοὺς 135
τοίχους καὶ πολυτελεῖ κατημφίεσεν, ὃν εἰς κόσμον ἱερῶν καὶ βασιλείων
οἴκων θεωρίων γῆ μεταλλεύεται τοῖς φέρουσιν αὐτὸν τόποις ἐπαινου-
μένη. καὶ τὸ μὲν ἀπ' αὐτοῦ κάλλος ἐπὶ τριστιχίαν ἦν ἐνυφασμένον, 136
τετάρτη δὲ μοῖρα γλυφέων παρεῖχε θαυμάζειν ἐπιστήμην, ὑφ' ὧν
πεποίητο δένδρα καὶ φυτὰ παντοῖα σύσκια τοῖς κλάδοις καὶ τοῖς
ἐκκρεμαμένοις αὐτῶν πετάλοις, ὡς ὑπονοεῖν αὐτὰ καὶ σαλεύεσθαι δι'
ὑπερβολὴν λεπτότητος καλύπτοντα τὸν ὑπ' αὐτοῖς λίθον. τὸ δὲ 137
ἄλλο μέχρι τῆς στέγης χριστὸν ἦν καὶ καταπεποικιλμένον χρώμασι
καὶ βαφαῖς. προσκατεσκεύασε δὲ τούτοις ἄλλα τε πρὸς τρυφὴν
οἰκήματα καὶ δὴ καὶ στοὰς μηκίστας καὶ ἐν καλῷ τῶν βασιλείων
κειμένας, ἐν αἷς λαμπρότατον οἶκον εἰς ἑστίασιν καὶ συμπόσια χρυσοῦ

§ 133 = 3 Reg. VII 44.

ROMSPELat

3 ἐνειλημμένον O 4 Κορινθίως] κορινθίωσ μὲν RO δὲ] καὶ O 4 φλιαῖς] *phialis* Lat 6 τεταγμένουσ S[1] τετράγωνος om. ROLat 7 ἀντικρὺ ROSP 8 ἐξέδρα] *solium* Lat 11 ἀπόλυσιν] ἀπόλλυν^σι S ἀπόλαυσιν M 12 οἰκοδομήσατο M λίθοις] *marmoribus* Lat *ἑτέρῳ — 15 ἐνυφασμένον] *alia uero tabulis uestitam sectilibus et praetiosissimis exornauit secundum decus templorum et miraculum habitationum regalium, cuius pulchritudo tribus ordinibus opere intexta sarsorio* Lat 13 κατημφίεσεν ὃν] κατημφίασεν ὃν RO κατημφιεσμένον MSPLat κατημφίεσεν ὃς Hudson βασιλείων, ι inser. m. 1 O 14 θεωρίων] θεωρία MSP θεωρίαν Hudson Τυρίων Ernesti γῆ] ἡ M μεταλεύεται M ἐπαινουμένη] ἀπαρνουμένη RO 15 τριστειχίαν M 16 τετάρτη] τῇ M τετάρτηι P μοίραι P παρῆχε· P 17 πεποίητο] ἐποίητο R ἐποίειτο O ἐκκρεμμαμένοισ, ρε i. ras. S αὐτὸν RO πετάλλοισ S[1] 19 καλύπτοντα — λίθον om. Lat καλύπτοντασ M τὸν] τοὺσ M[1] 20 τῆσ τέγησ S χρηστὸν O καὶ om. M 21 βαφαῖς] γραφαῖσ MSP τούτοις] πρὸσ τούτοισ MSP 22 βασιλέων OM 23 ἑστίασιν] ἑστιάσεισ MSP

περίπλεων· καὶ τἆλλα δὲ ὅσα τοῦτον ἔχειν ἔδει πρὸς τὴν τῶν ἑστιω-
138 *μένων ὑπηρεσίαν σκεύη πάντ᾽ ἐκ χρυσοῦ κατεσκεύαστο. δύσκολον δ᾽*
ἐστὶν καταριθμήσασθαι τὸ μέγεθος καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν βασιλείων,
ὅσα μὲν ἦν αὐτοῖς τὰ μέγιστα οἰκήματα, πόσα δὲ τὰ τούτων ὑπο-
δεέστερα καὶ πόσα ὑπόγεια καὶ ἀφανῆ, τά τε τῶν ἀνειμένων εἰς
ἀέρα κάλλη καὶ τὰ ἄλση πρὸς θεωρίαν ἐπιτερπεστάτην καὶ θέρους
139 *ὑποφυγὴν καὶ σκέπην εἶναι τοῖς σώμασιν. ἐν κεφαλαίῳ δ᾽ εἰπεῖν*
τὴν ὅλην οἰκοδομίαν ἐκ λίθου λευκοῦ καὶ κέδρου καὶ χρυσοῦ καὶ
ἀργύρου πᾶσαν ἐποιήσατο τοὺς ὀρόφους καὶ τοὺς τοίχους τοῖς ἐγ-
κλειομένοις χρυσῷ λίθοις διανθίσας τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς καὶ τὸν
140 *τοῦ θεοῦ ναὸν τούτοις κατηγλάισεν. εἰργάσατο δὲ καὶ ἐξ ἐλέφαντος*
θρόνον παμμεγεθέστατον ἐν κατασκευῇ βήματος ἔχοντα μὲν ἓξ βαθ-
μούς, ἑκάστῳ δὲ τούτων ἐξ ἑκατέρου μέρους δύο λέοντες ἐφειστήκεσαν
τοσούτων ἄνωθεν ἄλλων παρεστώτων. τὸ δ᾽ ἐνήλατον τοῦ θρόνου
χεῖρες ἦσαν δεχόμεναι τὸν βασιλέα, ἀνακέκλιτο δ᾽ εἰς μόσχου προτο-
μὴν τὰ κατόπιν αὐτοῦ βλέποντος, χρυσῷ δὲ ἅπας ἦν δεδεμένος.
141 3. ***Ταῦτα Σολόμων εἰκοσαετίᾳ κατασκευάσας, ἐπεὶ πολὺν μὲν***
αὐτῷ χρυσὸν πλείω δ᾽ ἄργυρον ὁ τῶν Τυρίων βασιλεὺς Εἴρωμος εἰς
τὴν οἰκοδομίαν συνήνεγκεν ἔτι δὲ καὶ ξύλα κέδρου καὶ πίτυος, ἀντε-
δωρήσατο καὶ αὐτὸς μεγάλαις δωρεαῖς τὸν Εἴρωμον σῖτόν τε κατ᾽
ἔτος πέμπων αὐτῷ καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, ὧν μάλιστα διὰ τὸ νῆσον
142 *οἰκεῖν, ὡς καὶ προειρήκαμεν ἤδη, χρῄζων διετέλει. πρὸς τούτοις δὲ*

---

§ 140 = 3 Reg. X 18, 2 Paral. IX 17; § 141 = 3 Reg. IX 10.

ROMSPLVELat

1 *περίπλεων*] Cocceji *περίπλεω* ROMP *περίπλεωι* S *τἆλλα*] *ἄλλα* (*τὰ* supra) M *ἑστιομένων* R 2 *δ᾽* om. RO 3 *ἐστι* MS²P² *καταριθμήσασθαι*] *καταριθμήσασθαι καὶ διηγήσασθαι* SP 4 *αὐτοῖς*] *αὐτοῦ* O 5 *ὑπόγαια* MSP *τά*] *τό* MSP *ἀνειμένων*] *ἀνημμένων* RO 6 *κάλλη*] *κάλλοσ* MSP *ἄλση* ROM *θέρους*] *θέρουσ μὲν* O 9 **τοίχους* — 10 *διανθίσας*] *parietes uestitos auro* Lat **ἐγκλειομένοις*] *ἐκλειουμένοισ* RO 10 *χρυσίῳ* E 11 *εἰργάσαντο* M 12 *παμμεγεθέστατον*] *πανμεγέθη σκαπτὸν* R *παμμεγέθη σκαπτὸν* OM *βαθμούς*] *ἀναβαθμούσ* MSP 13 *ἐξ*] *ἑτέρου* M *λέοντασ* (*εσ* supra) M *ἐφεστήκεσαν* ROSP 14 *τοσούτων*] *τοσοῦτον* M *τὸ τούτων* O *δὲ* S² 15 *χεῖραισ* R *ἀνεκέκλιτο* SP *ἀνεκέκλειτο* M 16 *ἅπας ἦν*] *ἅπασι* M 17 abhinc usque ad § 164 collati LV *ταύτασ* M *σαλομῶν* (*ο* supra) L *σαλομὼν* V *ἐπὶ* M et fort. Lat 18 **αὐτῶ*, *ῶ* i. ras. L **χρυσὸν*, *ὸ* i. ras. 1 RO *δ᾽*] *καὶ* E **tyri* Lat **Εἴρωμος*] *εἴρωμοσ* O *εἴρωμοσ* (*χ* supra) L *χείραμοσ*, *εί* corr. V *irom* Lat 19 **πίτυεσ* L 20 **Εἴρωμον*] *εἴρωμον* O *χείραμον* V 22 *καὶ* om. V *δὲ*] *δη* L

καὶ πόλεις αὐτῷ τῆς Γαλιλαίας εἴκοσι μὲν τὸν ἀριθμὸν οὐ πόρρω
δὲ τῆς Τύρου κειμένας ἐχαρίσατο, ἃς ἐπελθὼν καὶ κατανοήσας
Εἴρωμος καὶ δυσαρεστήσας τῇ δωρεᾷ πέμψας πρὸς Σολόμωνα μὴ
δεῖσθαι τῶν πόλεων ἔλεγε· κἄκτοτε προσηγορεύθησαν Χαβαλὼν γῆ·
μεθερμηνευόμενον δὲ τὸ χάβαλον κατὰ Φοινίκων γλῶτταν οὐκ ἀρέσκον
σημαίνει. καὶ σοφίσματα δὲ καὶ λόγους αἰνιγματώδεις διεπέμψατο 143
πρὸς Σολόμωνα ὁ τῶν Τυρίων βασιλεὺς παρακαλῶν, ὅπως αὐτῷ
σαφηνίσῃ τούτους καὶ τῆς ἀπορίας τῶν ἐν αὐτοῖς ζητουμένων ἀπαλ-
λάξῃ. τὸν δὲ δεινὸν ὄντα καὶ συνετὸν οὐδὲν τούτων παρῆλθεν, ἀλλὰ
πάντα νικήσας τῷ λογισμῷ καὶ μαθὼν αὐτῶν τὴν διάνοιαν ἐφώτισε.
Μέμνηται τούτων τῶν δύο βασιλέων καὶ Μένανδρος ὁ μεταφρά- 144
σας ἀπὸ τῆς Φοινίκων διαλέκτου τὰ Τυρίων ἀρχεῖα εἰς τὴν Ἑλληνι-
κὴν φωνὴν λέγων οὕτως· „τελευτήσαντος δὲ Ἀβιβάλου διεδέξατο τὴν
βασιλείαν παρ᾽ αὐτοῦ υἱὸς Εἴρωμος, ὃς βιώσας ἔτη πεντηκοντατρία
ἐβασίλευσε τριάκοντα καὶ τέσσαρα. οὗτος ἔχωσε τὸ Εὐρύχωρον τόν 145
τε χρυσοῦν κίονα τὸν ἐν τοῖς τοῦ Διὸς ἀνέθηκεν· ἔτι [τε] ὕλην ξύλων
ἀπελθὼν ἔκοψεν ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ λεγομένου Λιβάνου εἰς τὰς τῶν

---

§ 142 = 3 Reg. X 11.

ROMSPLVELat Zonaras II p. 148. Iosephus cont. Apion. I 18. Theophilus ad Autol. III 22, Eusebius chron. I 115 sqq. Schöne, Syncellus p. 344 sq. Bonn.

1 αὐτοῦ E *πόρρωι S 2 *τύρρου L 3 *Εἴρωμος] εἵρωμοσ O εἵρω(χ)μωσ L χείραμοσ V πέμψας] πέμπει RO Σολόμωνα] σαλομῶνα V σαλο(ο)μῶνα L 4 ἔλεγεν MSP εἶπε E κἄκτοτε] καὶ ἔκτοτε E ἔκτοτε MSPV ἔκτο·τε L προσηγορεύθησαν] προσηγορεύθησαν αὗται LVELat Χαβαλὼν] ἡ χαβάλων RO χαβωλὼν MS χαβωλῶν P χαβαλῶν LVE *gabala* Lat γῆ μεθερμηνευόμενον] γῆιμεθ ἑρμηνευόμενον S γῆθεν ἑρμηνευόμενον M 5 δὲ] γὰρ MSPLV *etenim* Lat Χάβαλον] χάλαβον M χαβωλὼν SP χαβάλων L χαβαλὼν V *gabalon* Lat *κατὰ] κατὰ τὴν O *ἀρέσκων R 6 *σημαίνοι SP¹ 7 πρὸς] πρὸσ τὸν MSPLVE *σαλομῶνα V σα(ο)λομῶνα L *ὁ τῶν Τυρίων βασιλεύς] *praedictus rex irom* Lat 8 τούτουσ σαφηνίσῃ (σαφηνίσει M) tr. MSPLV 11 μέμνηται] μέμνηται δὲ MSPLVELat 12 *φοινίκησ O *ἀρχεῖα] ἀρχία ROM¹ *antiquitates* Lat Ἑλληνικὴν] ἑλλάδα E 13—p. 208, 6 Menandri locus repetitus est cont. Ap. I 18, unde Theophilus et Eusebius (Syncellus) sumpserunt 14 παρ᾽ αὐτοῦ om. cont. Ap υἱὸς] ὁ υἱὸς LV *filius eius* Lat ὁ υἱὸς αὐτοῦ cont. Ap Εἴρωμος] εἵρωμοσ O χείραμοσ V Ἱέρωμος Theophil. (cf. VII § 66) Σίρωμος Sync 15 καὶ om. cont. Ap ἔχωσε] ἐχώνευσε V *effodiit* Lat τὸ] τὸν SP cont. Ap Εὐρύχωρον] σύρυχωρίον M *amplum terrae spatium* Lat τόν τε] καὶ τόν τε MSP 16 χρυσὸν MSP ἔτι τε] ἔτι RO *insuper* Lat ἐπί τε (ἔπειτα cod. graecus) cont. Ap 17 τοῦ ὄρους τοῦ λεγομένου Λιβάνου] τοῦ λεγομένου ὄρους Λιβάνου (Λιβάνου ὄρους tr. Euseb) cont. Ap εἰς] κέδρινα ξύλα εἰς cont. Ap

146 ἱερῶν στέγας· καθελών τε τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ καὶ ναὸν ᾠκοδόμησε τοῦ
Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης, πρῶτός τε τοῦ Ἡρακλέους ἔγερσιν
ἐποιήσατο ἐν τῷ Περιτίῳ μηνί· τοῖς τε Ἰτυκαίοις ἐπεστρατεύσατο
μὴ ἀποδιδοῦσι τοὺς φόρους καὶ ὑποτάξας πάλιν αὑτῷ ἀνέστρεψεν.
ἐπὶ τούτου ἦν Ἀβδήμονος παῖς νεώτερος, ὃς ἀεὶ ἐνίκα τὰ προβλή-
147 ματα, ἃ ἐπέτασσε Σολόμων ὁ Ἱεροσολύμων βασιλεύς.“ μνημονεύει δὲ
καὶ Δῖος λέγων οὕτως· „Ἀβιβάλου τελευτήσαντος ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εἴ-
ρωμος ἐβασίλευσεν. οὗτος τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη τῆς πόλεως προσ-
έχωσε καὶ μεῖζον τὸ ἄστυ ἐποίησε καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ ἱερὸν
καθ᾽ ἑαυτὸ ὂν ἐγχώσας τὸν μεταξὺ τόπον συνῆψε τῇ πόλει καὶ
χρυσοῖς ἀναθήμασιν ἐκόσμησεν· ἀναβὰς δὲ εἰς τὸν Λίβανον ὑλοτό-
148 μησε πρὸς τὴν τῶν ἱερῶν κατασκευήν. τὸν δὲ τυραννοῦντα Ἱεροσο-
λύμων Σολόμωνα πέμψαι φησὶ πρὸς Εἴρωμον αἰνίγματα καὶ παρ᾽

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 148. Iosephus cont. Apion. I 18, 17. Eusebius chron. I 115 sqq. Syncellus 344 sqq.

1 καὶ om. LatEuseb καὶ ναὸν ᾠκοδόμησε] καὶ ναοὺσ ὠκοδόμησε cont. Ap. cod. graec. καινὰ ἀνῳκοδόμησε coni. τοῦ — 3 μηνί] τότε τοῦ ἡρακλέουσ καὶ τῆσ ἀστάρτησ τέμενοσ ἀνιέρευσεν καὶ τὸ μὲν τοῦ ἡρακλέουσ πρῶτον ἐποιήσατο ἐν τῷ περιτίῳ μηνὶ εἶτα τὸ τῆσ ἀστάρτησ cont. Ap. cod. graec. τοῦ] τό τε τοῦ Euseb 2 ἡρακλέοσ OV τῆς] τὸν τῆσ MSPL τὸ τῆσ V ἀστάρτησ, ἀρ i. ras. P πρῶτός τε] *et primum* Lat πρῶτόν τε Euseb ἡρακλέοσ OV 3 περιτείῳ M τοῖς τε] ὁπότε cont. Ap. cod. graec. Ἰτυκαίοις] Gutschmid ap. Euseb. p. 118 ἠυκαίοισ RO ἰυκέοισ SP ἠΰκέοισ M ἠύκαισ V *eucheos* Lat, om. spatio 6 litt. uacuo relicto L τιτυοῖσ cont. Ap. cod. graec. et Euseb. arm. τιτυαίοισ Euseb. graecus Sync. *titiceos* cont. Ap. uersio Lat ἐπιστρατεύσατο M 4 τὸν φόρον Euseb καὶ] οὓς καὶ cont. Ap αὑτῷ] αὐτῷ RMSL αὐτῶν O αὐτοὺσ, τοὺσ i. ras. P οὕτωσ V ἑαυτῷ cont. Ap ἑαυτῷ πάλιν tr. Euseb ἀνέστρεψε R¹M 5 τούτου] τούτοισ RO τούτωσ δέ τις cont. Ap. cod. graec. Ἀβδήμονος] ἄβινοσ P αὐδήμονοσ L *abdimonis* Lat Ἀβδήμουνος cont. Ap ἐνίκα] ἐνίκα λύων Euseb προβλήματα] βλήματα M 6 Σολόμων] om. Lat σαλομὼν (supra α s. ο L) LV 7 *Δῖος] δῖοσ MSPV διὸσ RO *dion historiographus* Lat Δίων Sync 7—p. 209, 6 Dii locus repetitus est cont. Ap. I 17, unde Eusebius (Syncellus) sumpsit ὁ om. MSPSync Εἴρωμος] εἵρωμοσ O χείρωμοσ V Σίρωμος Sync 8 προσέχωσε] συνέχωσε V *diruit* Lat 9 Διὸς iterat V 10 καθ᾽ ἑαυτὸ ὂν] om. Lat καθ᾽ ἑαυτὸ codd. καθ᾽ ἑαυτο ὂν ἐν νήσῳ cont. Ap. cod. graec. ἐγχώσας] *destruens* Lat χώσας cont. Ap. cod. graec. 11 δ᾽ SPL τὸν Λίβανον] *montem libanum* Lat 12 ἱερῶν] ναῶν cont. Apion. cod. graec. τυραννοῦντα] κοιραννοῦντα R κοιρανοῦντα O *regem* Lat 13 Σολόμωνα] βασιλέα RO σαλομῶνα (sup. αλ s. ο L) LV φησὶ] *adiecit ad haec* Lat φασὶ O cont. Ap., fort. recte Εἴρωμον] τὸν εἵρωμον (σίρωμον Sync) MSP cont. Ap. τὸν χείρωμον V τὸν εἱρωμονα L *irom tyri regem* Lat καὶ] καὶ λύσιν ROLat

αὐτοῦ λαβεῖν ἀξιοῦντα, τὸν δὲ μὴ δυνηθέντα διακρῖναι τῷ λύσαντι χρήματα ἀποτίνειν. ὁμολογήσαντα δὲ τὸν Εἴρωμον καὶ μὴ δυνηθέντα λῦσαι τὰ αἰνίγματα πολλὰ τῶν χρημάτων εἰς τὸ ἐπιζήμιον ἀναλῶσαι· εἶτα δὲ Ἀβδήμονά τινα Τύριον ἄνδρα τὰ προτεθέντα λῦσαι καὶ αὐτὸν ἄλλα προβαλεῖν, ἃ μὴ λύσαντα τὸν Σολόμωνα πολλὰ τῷ Εἰρώμῳ προσαποτῖσαι χρήματα.“ καὶ Δῖος μὲν οὕτως εἴρηκεν. 149

VI. 1. Ἐπεὶ δ᾽ ἑώρα τὰ τῶν Ἱεροσολύμων τείχη ὁ βασιλεὺς 150 πύργων πρὸς ἀσφάλειαν δεόμενα καὶ τῆς ἄλλης ὀχυρότητος, πρὸς γὰρ τἀξίωμα τῆς πόλεως ἡγεῖτο δεῖν καὶ τοὺς περιβόλους εἶναι, ταῦτά τε προσεπεσκεύαζε καὶ πύργοις αὐτὰ μεγάλοις προσεξῆρεν. ᾠκοδόμησε δὲ καὶ πόλεις ταῖς βαρυτάταις ἐναρίθμους Ἄσωρόν τε 151 καὶ Μαγέδω, τὴν τρίτην δὲ Γάζαρα, ἣν τῆς Παλαιστίνων χώρας ὑπάρχουσαν Φαραώνης ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς στρατευσάμενος καὶ πολιορκήσας αἱρεῖ κατὰ κράτος· ἀποκτείνας δὲ πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὴν κατέσκαψεν, εἶτα δωρεὰν ἔδωκεν τῇ θυγατρὶ Σολόμωνι γεγαμημένῃ. διὸ καὶ ἀνήγειρεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς οὖσαν ὀχυρὰν 152 φύσει καὶ πρὸς πολέμους καὶ τὰς τῶν καιρῶν μεταβολὰς χρησίμην εἶναι δυναμένην. οὐ πόρρω δ᾽ αὐτῆς ἄλλας ᾠκοδόμησε δύο πόλεις· Βητχώρα τῇ ἑτέρᾳ ὄνομα ἦν, ἡ δ᾽ ἑτέρα Βελὲθ ἐκαλεῖτο. προσκατεσκεύασε δὲ ταύταις καὶ ἄλλας εἰς ἀπόλαυσιν καὶ τρυφὴν 153

§ 150 = 3 Reg. IX 16, 2 Paral. VIII 3.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 148. Iosephus cont. Apion. I 17. Eusebius chron. I 115. Syncellus p. 344.

1 ἀξιοῦντα] ἀξίωσιν M ἀξιοῦν cont. Ap. τὸν δὲ — 2 ἀποτίνειν] *ita ut si non posset discernere soluenti pecunias daret* Lat 2 ἀποτίνειν, ι ex ει M ἀποτιννύειν cod. Vat. 1304 et Eusebius graec. εἴρωμον O χείρωμον V Σίρωμον Sync καὶ om. Lat 4 δὲ] δι᾽ MSPLatSync δὴ LV cont. Ap. cod. graec. Ἀβδήμονα] *abdimum* Lat ἀβδήμουνον cont. Ap. cod. graec. ἀβδάμονον Euseb τυρίων SP τὰ] τά τε Euseb 5 λῦσαι] διαλῦσαι SPLV ἄλλα αὐτὸν tr. V ἄλλα προβαλεῖν om. O προβάλλειν RM σαλομῶνα (supra α s. ο L) LV 6 εἰρώμω O χειράμω V Σιρώμῳ Sync διὸσ RO δίοσ MSP *dio* Lat 8 δὲ ὁρᾷ L τῶν Ἱεροσολύμων om. Lat 10 τἀξίωμα] τἀξιώματα RO τὸ ἀξίωμα MSP τὰ ἀξιώματα LV 11 προσεσκεύαζε O προσεπεσκεύασε EZon προσεξῆυρεν L 12 Ἄσωρον] ἀσωρὸν MP ἀσώρ OLat ἄσσωρόν V 13 μαγεδὼν MSPLat μαγεδὼ LV τὴν omittendum γάζαρα, ρα ex ραν corr. uid. R γάζαραν L *gazarum* Lat ἣν] τὴν MSPLV 14 Φαραώνης] ἣν φαραὼν M ἣν φαραὼ SPLV *pharao* Lat 15 αἴρει ROM 16 κατέσκαψε O ἔδωκε OMS²P²LV τῇ] τῇ αὐτοῦ MSPLVLat σαλομῶνι (supra α s. ο L) LV 17 γεγαμημένην O αὐτὴν om. V ὁ βασιλεὺσ αὐτὴν tr. M 20 βετ᾽χωρα S βητχώρα L *bidchora* Lat δὲ MSPLV Βελὲθ] βαλὲθ (θ ex corr. M) MSPLV Lat 21 καὶ ἄλλασ ταύταισ tr. MSP

ἐπιτηδείως ἐχούσας τῇ τε τῶν ἀέρων εὐκρασίᾳ καὶ τοῖς ὡραίοις
εὐφυεῖς καὶ νάμασιν ὑδάτων ἐνδρόσους. ἐμβαλὼν δὲ καὶ εἰς τὴν ἔρημον
τῆς ἐπάνω Συρίας καὶ κατασχὼν αὐτὴν ἔκτισεν ἐκεῖ πόλιν μεγίστην δύο
μὲν ἡμερῶν [ὁδὸν] ἀπὸ τῆς ἄνω Συρίας διεστῶσαν, ἀπὸ δ᾽ Εὐφράτου
154 μιᾶς, ἀπὸ δὲ τῆς μεγάλης Βαβυλῶνος ἓξ ἡμερῶν ἦν τὸ μῆκος. αἴτιον
δὲ τοῦ τὴν πόλιν οὕτως ἀπὸ τῶν οἰκουμένων μερῶν τῆς Συρίας
ἀπῳκίσθαι τὸ κατωτέρω μὲν μηδαμοῦ τῆς γῆς ὕδωρ εἶναι, πηγὰς
δ᾽ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ μόνον εὑρεθῆναι καὶ φρέατα. ταύτην οὖν
τὴν πόλιν οἰκοδομήσας καὶ τείχεσιν ὀχυρωτάτοις περιβαλὼν Θαδάμοραν ὠνόμασε καὶ τοῦτ᾽ ἔτι νῦν καλεῖται παρὰ τοῖς Σύροις, οἱ δ᾽
Ἕλληνες αὐτὴν προσαγορεύουσι Πάλμυραν.
155 2. Σολόμων μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ταῦτα κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν
πράττων διετέλει. πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητήσαντας, ὅτι πάντες οἱ Αἰγυπτίων βασιλεῖς ἀπὸ Μιναίου τοῦ Μέμφιν οἰκοδομήσαντος, ὃς
ἔτεσι πολλοῖς ἔμπροσθεν ἐγένετο τοῦ πάππου ἡμῶν Ἀβράμου, μέχρι
Σολόμωνος πλειόνων ἐτῶν τριακοσίων καὶ χιλίων μεταξὺ διεληλυθότων Φαραῶθαι ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ μετ᾽ αὐτοὺς ἐν τοῖς μεταξὺ
χρόνοις ἄρξαντος βασιλέως Φαραώθου τὴν προσηγορίαν λαβόντες,
ἀναγκαῖον ἡγησάμην εἰπεῖν, ἵνα τὴν ἄγνοιαν αὐτῶν ἀφέλω καὶ ποιήσω
τοῦ ὀνόματος φανερὰν τὴν αἰτίαν, ὅτι Φαραὼ κατ᾽ Αἰγυπτίους βασι-
156 λέα σημαίνει. οἶμαι δ᾽ αὐτοὺς ἐκπαίδων ἄλλοις χρωμένους ὀνόμασιν

§ 153—154 = 3 Reg. IX 18, 2 Paral. VIII 3.

ROMSPLV Lat Zonaras II p. 148.
1 ἐπιτηδεἰωσ, πι i. ras. L εὐκρασία, εὐ i. ras. L καὶ] καὶ τῶν M 2 ἐνδρόσοισ L τῆς] ROLVLat τὴν MSP 3 αὐτῆσ L 4 μὲν, ὲ ex ὴ corr. M ὁδὸν om. RO ἀπὸ δ᾽ Εὐφράτου] ἀπὸ δὲ εὐφράτου (ἐφράτου L) RSLV ἀπὸ εὐφράτου δὲ O 5 Βαβυλῶνος] βαβυλωνίασ M 7 ἀπωκεῖσθαι M ἀποκεῖσθαι ROLV κατωτέρωι S μηδαμοῦ] οὐδαμοῦ M fort. recte 8 μόνον (ον ex α corr.) τῷ τόπῳ tr. M 9 Θαδάμοραν] θαδάμορα SP^1LV θαδάμωρα P^2 *thadamor* Lat 10 δὲ MSPLV 11 Πάλμυραν] *palmiram* Lat παλμιρὰν ed. princ. παλμηρὰν cod. Laur. 69. 10 παράμαλλαν ROSPLV παραμάλχαν M 12 σαλομὼν LV μὲν om. V 13 οἱ] οἱ τῶν MSP 14 μινέου SP μινναίου V 16 σαλομῶνοσ (sup. α s. ο L) LV ἐτῶν] ἐτῶν ἢ SPLV τριακόσια L χίλια LV διεληλυθότων] ἐληλυθότων LV 17 Φαραῶθαι] αι i. spatio uacuo 3 litt. suppl. m. 1 S φαράωνεσ M φαραῶναι V *pharaones* Lat ἐ·κλήθησαν P ἐκλήθησαν — 18 λαβόντες] *uocati sint a quodam rege pharaone qui post priores is temporibus imperauit pharaonum uocabulum assumentes* Lat μετ᾽ αὐτοὺς] μετὰ τοὺσ MSPV μετὰ τοῖσ L κατ᾽ αὐτοὺς coni. τοῖς μεταξὺ χρόνοις] τῷ μεταξὺ χρόνουσ SP 18 βασιλέωσ om. O Φαραώθου] φαραὼν MSP φαραὼ LV λαβόντοσ RO 19 ἀναγκαῖον] ἀναγκαῖον δ᾽ P^2 ἀφέλωι P^1 20 ὅτι Φαραὼ] coni. ὁ φαραὼ ROV ὁ φαραὼν MSPL *pharao nomen* Lat 21 χρωμένοισ S

ἐπειδὰν βασιλεῖς γένωνται τὸ σημαῖνον αὐτῶν τὴν ἐξουσίαν κατὰ
τὴν πάτριον γλῶτταν μετονομάζεσθαι· καὶ γὰρ οἱ τῆς Ἀλεξανδρείας
βασιλεῖς ἄλλοις ὀνόμασι καλούμενοι πρότερον ὅτε τὴν βασιλείαν
ἔλαβον Πτολεμαῖοι προσηγορεύθησαν ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλέως.
καὶ οἱ Ῥωμαίων δὲ αὐτοκράτορες ἐκ γενετῆς ἀπ' ἄλλων χρηματί- 157
σαντες ὀνομάτων Καίσαρες καλοῦνται τῆς ἡγεμονίας καὶ τῆς τιμῆς
τὴν προσηγορίαν αὐτοῖς θεμένης ἀλλ' οὐχ οἷς ὑπὸ τῶν πατέρων
ἐκλήθησαν τούτοις ἐπιμένοντες. νομίζω δὲ καὶ Ἡρόδοτον τὸν Ἁλι-
καρνασέα διὰ τοῦτο μετὰ Μιναίαν τὸν οἰκοδομήσαντα Μέμφιν τριά-
κοντα καὶ τριακοσίους βασιλεῖς Αἰγυπτίων γενέσθαι λέγοντα μὴ
δηλῶσαι αὐτῶν τὰ ὀνόματα, ὅτι κοινῶς Φαραῶθ' ἐκαλοῦντο· καὶ 158
γὰρ μετὰ τὴν τούτων τελευτὴν γυναικὸς βασιλευσάσης λέγει τοὔνομα
Νικαύλην καλῶν δηλῶν, ὡς τῶν μὲν ἀρρένων βασιλέων τὴν αὐτὴν
προσηγορίαν ἔχειν δυναμένων, τῆς δὲ γυναικὸς οὐκέτι κοινωνεῖν
ἐκείνης, καὶ διὰ τοῦτ' εἶπεν αὐτῆς τὸ φύσει δεῆσαν ὄνομα. ἐγὼ 159
δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐπιχωρίοις ἡμῶν βιβλίοις εὗρον, ὅτι μετὰ Φαραώθην
τὸν Σολόμωνος πενθερὸν οὐκέτ' οὐδεὶς τοῦτο τὸ ὄνομα βασιλεὺς
Αἰγυπτίων ἐκλήθη, καὶ ὅτι ὕστερον ἧκε πρὸς Σολόμωνα ἡ προειρη-
μένη γυνὴ βασιλεύουσα τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Αἰθιοπίας. περὶ
μὲν οὖν ταύτης μετ' οὐ πολὺ δηλώσομεν· νῦν δὲ τούτων ἐπεμνή-
σθην, ἵνα παραστήσω τὰ ἡμέτερα βιβλία καὶ τὰ παρ' Αἰγυπτίοις
περὶ πολλῶν ὁμολογοῦντα.

3. Ὁ δὲ βασιλεὺς Σολόμων τοὺς ἔτι τῶν Χαναναίων οὐχ ὑπα- 160
κούοντας, οἳ ἐν τῷ Λιβάνῳ διέτριβον ὄρει καὶ μέχρι πόλεως Ἀμάθης,

---

§ 160 = 3 Reg. IX 20, 2 Paral. VIII 7.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 148.

1 *ἐπειδὰν*] *ἐπειδ' ἂν δὲ* M et fort. Lat *σημαῖνον*] *σημαινόμενον* RO *αὐτῶ* S *αὐτῶι* P¹ 2 *γλῶσσαν* LV 3 *τὴν βασίλειον* RO 4 *ptolomei* Lat *ἀπὸ — βασιλέως* om. Lat 6 *ἡγεμονειασ* M 7 *θεμένης*] *θεμένοισ* O *τιθεμένης* Bekker *οἷς*] *ὡσ* M *πατέρων*] *πατρώων* O 8 *ἀλικαρνασαία* O *alicarnasseum* Lat 9 *μετὰ* om. O *Μιναίαν*] *μηναῖαν* RO *μινέαν* SP *μεῖναι ἂν* M *μιναῖον* L *μινναῖον* V *minaeum* Lat *οἰκοδομήσαντα*] *ἀνοικοδομήσαντα* RO 10 *βασιλέασ* MSPV 11 *κοινῶς* om. MLat *φαραὼθ* ROMLat *φαραῶθαι* SPLV 13 *Νικαύλην*] *νίκαυλιν* SPV *νικαῦλιν* L *nicaulam* Lat *Νίτωκρις* Herodoti codd. II 100 *δηλῶν*] *δῆλον* ROMSLV *τὴν αὐτὴν προσηγορίαν*] *pharaot appellationem* Lat 15 *ἐκείνη* ROSLV *ἐκείνηι* P *καὶ* spurium uid. *τοῦτο* MS² *αὐτοῖσ* L *δέησαν* R 16 *φαραώθην*] *φαραὼθ* RO *φαραώθα* M *faraot* Lat 17 *σαλομῶνοσ* V *οὐκέτι* MSP *οὐδὲ εἷσ* RO *τοῦτο τὸ ὄνομα*] *τοῦτ' ὄνομα* RO *τοῦτο τοὔνομα* LV 18 *Σολόμωνα*] *σαλομῶνα* L¹ ·ᾶ V 22 *ὁμολογοῦντα*] *ὁμοφωνοῦντα* (*φων* i. ras. minore m. 1 S, *φων* ex *φρον* corr. V) SPLV 23 **σαλομὼν* L¹V **ἔτι*] *ἀπὸ* MSPLV *οὐχ*] *μὴ* E 24 **τῷ* om. M *Ἀμάθης*] EV *ἀμμάθησ* ROM *ἀμμαθῆσ* SP *ἀμαθῆσ* L *amathi* Lat

ὑποχειρίους ποιησάμενος φόρον αὐτοῖς προσέταξε καὶ πρὸς τὸ
θητεύειν αὐτῷ καὶ τὰς οἰκετικὰς χρείας ἐκτελεῖν καὶ πρὸς γεωργίαν
161 *κατ᾽ ἔτος ἐξ αὐτῶν ἐπελέγετο. τῶν γὰρ Ἑβραίων οὐδεὶς ἐδούλευεν*
οὐδ᾽ ἦν εὔλογον ἔθνη πολλὰ τοῦ θεοῦ δεδωκότος αὐτοῖς ὑποχείρια,
δέον ἐκ τούτων ποιεῖσθαι τὸ θητικόν, αὐτοὺς κατάγειν εἰς τοῦτο
τὸ σχῆμα, ἀλλὰ πάντες ἐν ὅπλοις ἐφ᾽ ἁρμάτων καὶ ἵππων στρατευό-
162 *μενοι μᾶλλον ἢ δουλεύοντες διῆγον. τῶν δὲ Χαναναίων, οὓς εἰς τὴν*
οἰκετείαν ἀπήγαγεν, ἄρχοντας ἀπέδειξε πεντακοσίους καὶ πεντήκοντα
τὸν ἀριθμόν, οἳ τὴν ὅλην αὐτῶν ἐπιτροπὴν εἰλήφεσαν παρὰ τοῦ
βασιλέως, ὥστε διδάσκειν αὐτοὺς τὰ ἔργα καὶ τὰς πραγματείας, ἐφ᾽
ἃς ἂν αὐτῶν ἔχρῃζεν.
163 4. *Ἐναυπηγήσατο δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ Αἰγυπτιακῷ κόλπῳ*
σκάφη πολλὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἔν τινι τόπῳ λεγομένῳ Γασίων
Γάβελος οὐ πόρρω Ἰλάνεως πόλεως, ἣ νῦν Βερενίκη καλεῖται· αὕτη
γὰρ ἡ χώρα τὸ πρὶν Ἰουδαίων ἦν. ἔτυχε δὲ καὶ τῆς ἁρμοζούσης εἰς
164 *τὰς ναῦς δωρεᾶς παρ᾽ Εἰρώμου τοῦ Τυρίων βασιλέως· ἄνδρας γὰρ*
αὐτῷ κυβερνήτας καὶ τῶν θαλασσίων ἐπιστήμονας ἔπεμψεν ἱκανούς,
οἷς ἐκέλευσε πλεύσαντας μετὰ τῶν ἰδίων οἰκονόμων εἰς τὴν πάλαι
μὲν Σώφειραν νῦν δὲ χρυσῆν γῆν καλουμένην, τῆς Ἰνδικῆς ἐστιν
αὕτη, χρυσὸν αὐτῷ κομίσαι. καὶ συναθροίσαντες ὡς τετρακόσια
τάλαντα πάλιν ἀνεχώρησαν πρὸς τὸν βασιλέα.

---

§ 160 = 3 Reg. IX 21, 2 Paral. VIII 7; § 163 = 3 Reg. IX 26, 2 Paral. VIII 17.

ROMSPLVE Lat ExcPeiresc Zonaras II p. 148. Theodoretus I p. 311.

1 *φόρουσ* E *προσέταξε*] *προσεπέταξε·* S *ἐπέταξε* LV *ἔταξεν* E *τὸ*] *τῷ* SP 3 *ἐξ*] *ἀπὸ*, s. m. 1 M *ἐξελέγετο* M *ἐδούλευσεν* RO 4 *πολλὰ τοῦ θεοῦ*] *πολλὰ* RO *παρὰ τοῦ θεοῦ πολλὰ* L *τοῦ θεοῦ πολλὰ* V 5 *ἐκ τούτου* LV *ποιῆσθαι* P¹ *θνητικὸν* RO¹ *αὐτοὺς*] *ἐκείνουσ* M *ἢ ἐκείνουσ* SPLV *ipsi* Lat 6 *στρατηγευόμενοι* M 8 *οἰκετίαν* (*ι* ex *εί* corr. R) ROMSPLV *ἀπήγαγεν*] *ἐπῆγεν* LV *ἐπέδειξε* L 9 *ἐπιτροπὴν αὐτῶν* tr. L *εἰλήφεισαν* MP *τοῦ* om. SP 11 *ἂν* spurium uid. 13 *λεγομένῳ*] *καλουμένω* SPLV *Γασίων Γάβελος*] *γασίων βάβελοσ* M *γασιῶν γαβέλ ὅσ* P *γασιὼν γαγελ ὅσ* S *γασίων γάγελ ὅσ* LV *gasion gabel* Lat, om. E *γασίων βάβελοσ αὕτη γὰρ βερενικὴ καλεῖται οὐ πόρρω ἰλανῆσ πόλεωσ ἣ νῦν χώρα τὸ πρὶν* tr. M 14 *Ἰλάνεως*] *ἰλανῆσ* MSV *ἱλανῆσ* P *ἰλάνειε* (i. marg. ascriptum est m. 1 *σφαλτὸν ἔστι*) L *ἐλάνησ* E *hilana* Lat *Αἰλανῆσ* Hudson *βενενίκη* O *βερνίκη* LVE *βερονίκη* Theodoretus 15 **ἡ* om. M **Ἰουδαίων*] *ἰδουμαίων* M 16 *παρὰ* MSPLV *Εἰρώμου*] *εἱρώμου* O *χειράμου* V *irom* Lat *Τυρίων* om. LVLat 17 *αὐτῶν* O *θαλασσίων*, *αλα* i. ras. m. 2 P *θαλαττίων* LVE 18 *οἷς*] *ὡσ* ROM *οὓσ* SLV *quos* Lat **πλεύσοντασ* SPV **μετὰ*] *μετὰ καὶ* MSPLV 19 *σωφίραν* M *σώφιραν* SP¹ *σόφιραν* P² *σόφειραν* E *sophir* (*sophira*) Lat *γῆν* s. m. 1 R *τῆς*] *τῆσ δ᾽* LV 20 *συναθροίσαντασ* E 21 **ἀνεχώρησε* O huc usque collati LV

5. Τὴν δὲ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Αἰθιοπίας τότε βασιλεύουσαν 165
γυναῖκα σοφίᾳ διαπεπονημένην καὶ τἆλλα θαυμαστὴν ἀκούουσαν τὴν
Σολόμωνος ἀρετὴν καὶ φρόνησιν ἐπιθυμία τῆς ὄψεως αὐτοῦ ἐκ τῶν
ὁσημέραι περὶ τῶν ἐκεῖ λεγομένων πρὸς αὐτὸν ἤγαγε· πεισθῆναι 166
γὰρ ὑπὸ τῆς πείρας ἀλλ᾽ οὐχ ὑπὸ τῆς ἀκοῆς, ἣν εἰκός ἐστι καὶ
ψευδεῖ δόξῃ συγκατατίθεσθαι καὶ μεταπεῖσαι πάλιν, ὅλη γὰρ ἐπὶ
τοῖς ἀπαγγέλλουσι κεῖται, θέλουσα πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν διέγνω, μά-
λιστα καὶ τῆς σοφίας αὐτοῦ βουλομένη λαβεῖν πεῖραν αὐτὴ προ-
τείνασα καὶ λῦσαι τὸ ἄπορον τῆς διανοίας δεηθεῖσα ἧκεν εἰς Ἱερο-
σόλυμα μετὰ πολλῆς δόξης καὶ πλούτου παρασκευῆς· ἐπηγάγετο γὰρ 167
καμήλους χρυσίου μεστὰς καὶ ἀρωμάτων ποικίλων καὶ λίθων πο-
λυτελῶν. ὡς δ᾽ ἀφικομένην αὐτὴν ἡδέως ὁ βασιλεὺς προσεδέξατο,
τά τε ἄλλα περὶ αὐτὴν φιλότιμος ἦν καὶ τὰ προβαλλόμενα σοφί-
σματα ῥᾳδίως τῇ συνέσει καταλαμβανόμενος θᾶττον ἢ προσεδόκα
τις ἐπελύετο. ἡ δ᾽ ἐξεπλήσσετο μὲν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Σολόμωνος 168
οὕτως ὑπερβάλλουσαν αὐτὴν καὶ τῆς ἀκουομένης τῇ πείρᾳ κρείττω
καταμαθοῦσα, μάλιστα δ᾽ ἐθαύμαζε τὰ βασίλεια τοῦ τε κάλλους
καὶ τοῦ μεγέθους οὐχ ἧττον δὲ τῆς διατάξεως τῶν οἰκοδομημάτων·
καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ πολλὴν τοῦ βασιλέως καθεώρα φρόνησιν. ὑπερεξ- 169
έπληττε δ᾽ αὐτὴν ὅ τε οἶκος ὁ δρυμὼν ἐπικαλούμενος Λιβάνου
καὶ ἡ τῶν καθ᾽ ἡμέραν δείπνων πολυτέλεια καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς
αὐτοῦ καὶ διακονίας ἥ τε τῶν ὑπηρετούντων ἐσθὴς καὶ τὸ μετ᾽ ἐπι-
στήμης αὐτῶν περὶ τὴν διακονίαν εὐπρεπές, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ αἱ
καθ᾽ ἡμέραν ἐπιτελούμεναι τῷ θεῷ θυσίαι καὶ τὸ τῶν ἱερέων καὶ
Λευιτῶν περὶ αὐτὰς ἐπιμελές. ταῦθ᾽ ὁρῶσα καθ᾽ ἡμέραν ὑπερε- 170

§ 165 = 3 Reg. X 1, 2 Paral. IX 1.

ROMSPE Lat ExcPeiresc Zonaras II p. 148 sq.

1 τὴν] incip. Exc τὴν δὲ τῆς] τῆσ δὲ γῆσ RO τὴν δὲ γῆσ E *καὶ τῆς] καὶ MExc 2 *γυναῖκα om. Exc *τὴν] τοῦ O 3 ἐπιθυμίαι P[2] ἐκ] coni. καὶ codd. Lat 4 τῶν om. O αὐτὸν] αὐτὴν Exc *semetipsum* Lat ἤγαγεν Exc 5 ἀλλ᾽ om. O ἣν] ἦν RO 6 ψευδῆ O 7 ἀπαγγέλουσι O ἐπαγγέλλουσι ExcBekker μάλιστα καὶ] μάλιστα SP καὶ μάλιστα coni. 8 αὐτὴ] ExcBekker αὕτη ROSP αὐτὴν M 9 δεηθεῖσα] βουληθεῖσα Exc *ἧκεν] ἧκεν οὖν M ἧκε δ᾽ ExcBekker *uenit ergo* Lat 11 ἐπήγετο E 11 καμήλου E λίθου πολυτελοῦσ MSPEExc 12 *αὐτὴν ἀφικομένην tr. M 14 *ῥαδέωσ M *θᾶττον] ἑαυτοῦ RO 15 ἀπελύετο E *σοφίαν om. O 16 ἀκουομένης] ἀκοῆσ E *κρείττω] κρείττονα RO κρείττων Exc 17 *καταμαθοῦσα] μαθοῦσα Exc *δ᾽ ἐθαύμαζε] δὲ θαυμάζει M δὲ θαυμάζειν SPExc 19 ταύτῃ] αὐτῇ ROMExc *ὑπερεξεπλήττετο RO 20 δὲ E *ὁ δρυμὼν] δρυμὼν MSPExc 22 *ὑπηρετούνων M 23 *αἱ om. MExc 24 *καὶ τὸ] κατὰ τὸ, τὸ s. m. 1 R κατὰ τὸ O 25 περὶ αὐτὰς] ταῦτα Exc *ὁρῶσαν Exc *ὑπερεθαύμαζεν S[1]P[1]Exc

θαύμαζε, καὶ κατασχεῖν οὐ δυνηθεῖσα τὴν ἔκπληξιν τῶν βλεπομένων
φανερὰν ἐποίησεν αὑτὴν θαυμαστικῶς διακειμένην· πρὸς γὰρ τὸν
βασιλέα προήχθη λόγους εἰπεῖν, ὑφ᾽ ὧν ἠλέγχθη σφόδρα τὴν διά-
171 νοιαν ἐπὶ τοῖς προειρημένοις ἡττημένη· „πάντα μὲν γάρ, εἶπεν, ω
βασιλεῦ, τὰ δι᾽ ἀκοῆς εἰς γνῶσιν ἐρχόμενα μετ᾽ ἀπιστίας παραγί-
νεται, τῶν δὲ σῶν ἀγαθῶν, ὧν αὐτός τε ἔχεις ἐν αὑτῷ, λέγω δὲ
τὴν σοφίαν καὶ τὴν φρόνησιν, καὶ ὧν ἡ βασιλεία σοι δίδωσιν, οὐ
ψευδὴς ἄρα ἡ φήμη πρὸς ἡμᾶς διῆλθεν, ἀλλ᾽ οὖσα ἀληθὴς πολὺ
172 καταδεεστέραν τὴν εὐδαιμονίαν ἀπέφηνεν ἧς ὁρῶ νῦν παροῦσα· τὰς
μὲν γὰρ ἀκοὰς πείθειν ἐπεχείρει μόνον, τὸ δὲ ἀξίωμα τῶν πραγ-
μάτων οὐχ οὕτως ἐποίει γνώριμον, ὡς ἡ ὄψις αὐτὸ καὶ τὸ παρ᾽
αὐτοῖς εἶναι συνίστησιν. ἐγὼ γοῦν οὐδὲ τοῖς ἀπαγγελλομένοις διὰ
πλῆθος καὶ μέγεθος ὧν ἐπυνθανόμην πιστεύουσα πολλῷ πλείω τού-
173 των ἱστόρηκα. καὶ μακάριόν τε τὸν Ἑβραίων λαὸν εἶναι κρίνω δού-
λους τε τοὺς σοὺς καὶ φίλους, οἳ καθ᾽ ἡμέραν τῆς σῆς ἀπολαύουσιν
ὄψεως καὶ τῆς σῆς σοφίας ἀκροώμενοι διατελοῦσιν. εὐλογήσειεν ἄν
τις τὸν θεὸν ἀγαπήσαντα τήνδε τὴν χώραν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοι-
κοῦντας οὕτως, ὥστε σὲ ποιῆσαι βασιλέα.“
174 6. Παραστήσασα δὲ καὶ διὰ τῶν λόγων, πῶς αὐτὴν διέθηκεν
ὁ βασιλεύς, ἔτι καὶ ταῖς δωρεαῖς τὴν διάνοιαν αὐτῆς ἐποίησε φανε-
ράν· εἴκοσι μὲν γὰρ αὐτῷ τάλαντα ἔδωκε χρυσίου ἀρωμάτων τε
πλῆθος ἀσυλλόγιστον καὶ λίθον πολυτελῆ· λέγουσι δ᾽ ὅτι καὶ τὴν
τοῦ ὀποβαλσάμου ῥίζαν, ἣν ἔτι νῦν ἡμῶν ἡ χώρα φέρει, δούσης
175 ταύτης τῆς γυναικὸς ἔχομεν. ἀντεδωρήσατο δ᾽ αὐτὴν καὶ Σολόμων

§ 170 = 3 Reg. X 5, 2 Paral. IX 4.

ROMSPE Lat Exc Peiresc Zonaras II p. 149. Michael Glycas II p. 343.
2 αὑτὴν RMSP[1] 3 ἠλέχθη Exc 6 σῶν] τῶν σῶν P αὑτῷ] αὐτῶ R ἑαυτῶ Exc σαυτῶ (σ inser. m. 1 P) MSP et fort. Lat 9 παροῦσαν Exc 10 ἐπεχείρει] *nititur* Lat 12 συνίστησην Exc ἐγὼ γοῦν] ἔγωγ᾽ οὖν RMSP ἀπαγγελομένοισ P ἐπαγγελομένοισ RO ἐπαγγελλομένοισ M 14 ἱστόρησα MSPExc τε] om. Lat γε coni. εἶναι om. O 15 ἀπολαύουσιν — 16 σῆς om. MExc ἀπολαύουσιν — 16 τῆς om., i. marg. suppl. m. 1 S 16 σῆς om. SP σοφίας] σοφίασ τε Exc εὐλογήσειεν ἄν τις] *quis etiam non benedicat* Lat 17 τις] τισ γοῦν SP 18 βασιλέα fin. Exc 19 παραστήσασα] παραστήσω MSP 20 ἔτι] ἔτι γὰρ SP 21 χρυσίου ἔδωκεν tr. O χρυσίου] χρυσίου καὶ ἑκατὸν E ἀρρωμάτων E τε] δὲ E 22 *λίθον πολυτελῆ] *lapides praetiosos* Lat λίθων πολυτελῶν coni. λίθους πολυτελεῖς Hudson 23 τοῦ om. E ἀποβαλσάμου E *ἔτι] ἔτι καὶ SP 24 *ἀντεδωρήσατο — 215, 1 ἀγαθοῖς] *cui etiam e diuerso salomon bona multa donauit* Lat *αὐτὴν] αὐτῇ RO καὶ Σολόμων πολλοῖς] σολομῶν RO καὶ σολόμων P πολλοῖσ καὶ σολόμων (σολομῶν E) SE καὶ Σολομὼν δὲ πολλοῖς Zon

πολλοῖς αγαθοῖς καὶ μάλισθ᾽ ὧν κατ᾽ ἐπιθυμίαν ἐξελέξατο· οὐδὲν γὰρ ἦν, ὅ τι δεηθείσῃ λαβεῖν οὐ παρέσχεν, ἀλλ᾽ ἑτοιμότερον ὧν αὐτὸς κατὰ τὴν οἰκείαν ἐχαρίζετο προαίρεσιν ἅπερ ἐκείνη τυχεῖν ἠξίου προϊέμενος τὴν μεγαλοφροσύνην ἐπεδείκνυτο. καὶ ἡ μὲν τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῆς Αἰθιοπίας βασίλισσα ὧν προειρήκαμεν τυχοῦσα καὶ μεταδοῦσα πάλιν τῷ βασιλεῖ τῶν παρ᾽ αὐτῆς εἰς τὴν οἰκείαν ὑπέστρεψε.

VII. 1. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν κομισθέντων ἀπὸ τῆς 176
χρυσῆς καλουμένης γῆς λίθου πολυτελοῦς τῷ βασιλεῖ καὶ ξύλων
πευκίνων, τοῖς ξύλοις εἰς ὑποστήριγμα τοῦ τε ναοῦ καὶ τῶν βασι-
λείων κατεχρήσατο καὶ πρὸς τὴν τῶν μουσικῶν ὀργάνων κατασκευὴν
κινύρας τε καὶ νάβλας, ὅπως ὑμνῶσιν οἱ Ληουῖται τὸν θεόν· πάν-
των δὲ τῶν ποτε κομισθέντων αὐτῷ τὰ κατ᾽ ἐκείνην τὴν ἡμέραν
ἐνεχθέντα καὶ μεγέθει καὶ κάλλει διέφερεν. ὑπολάβῃ δὲ μηδείς, 177
ὅτι τὰ τῆς πεύκης ξύλα τοῖς νῦν εἶναι λεγομένοις καὶ ταύτην ὑπὸ
τῶν πιπρασκόντων τὴν προσηγορίαν ἐπὶ καταπλήξει τῶν ὠνουμέ-
νων λαμβάνουσίν ἐστι παραπλήσια. ἐκεῖνα γὰρ τὴν μὲν ἰδέαν
ἐμφερῆ τοῖς συκίνοις γίνεται, λευκότερα δέ ἐστι καὶ στίλβει πλέον.
τοῦτο μὲν πρὸς τὸ μηδένα τὴν διαφορὰν ἀγνοῆσαι μηδὲ τὴν φύσιν 178
τῆς ἀληθοῦς πεύκης, ἐπεὶ διὰ τὴν τοῦ βασιλέως χρείαν ἐμνήσθη-
μεν αὐτῆς, εὔκαιρον εἶναι καὶ φιλάνθρωπον δηλῶσαι νομίσαντες
εἰρήκαμεν.

2. Ὁ δὲ τοῦ χρυσοῦ σταθμὸς τοῦ κομισθέντος αὐτῷ τάλαντα 179
ἑξακόσια καὶ ἑξήκοντα καὶ ἕξ, μὴ συγκαταριθμουμένου καὶ τοῦ ὑπὸ
τῶν ἐμπόρων ὠνηθέντος μηδ᾽ ὧν οἱ τῆς Ἀραβίας τοπάρχαι καὶ
βασιλεῖς ἔπεμπον αὐτῷ δωρεῶν. ἐχώνευσε δὲ τὸν χρυσὸν εἰς δια-
κοσίων κατασκευὴν θυρεῶν ἀνὰ σίκλους ἀγόντων ἑξακοσίους. ἐποίησε 180

---

§ 175 = 3 Reg. X 13, 2 Paral. IX 12; § 176 = 3 Reg. X 11, 2 Paral. IX 10.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 149. Theodoretus I p. 312.
1 *μάλιστα* E *ἐξελέγετο* E 2 *ἑτοιμότερον ὧν*] *ἑτοιμότεροσ ὢν* MSP 4 *προσιέμενοσ* ROM 6 *οἰκείαν*] *οἰκίαν* P¹ *οἰκείαν χώραν* E 8 *κομισθέντων*] *κοσμιθέντων* M¹ 9 *λίθων πολυτελῶν* SPLat 10 *ὑποστηρίγματα* MSP *τε* om. M 12 *κιννύρασ* M *cyniras* Lat *ναύλασ* ROM *λευῖται* MSP 13 *ποτε*] *πώποτε* MSP *τὰ* om. M 14 *διέφερεν*, *φε* ex *φθει* corr. M *ὑπολάβοι* RO 18 *ἐμφερῆ τοῖς συκίνοις*] *rotunda quasi pinea* Lat *ἐμφερῆ*] *εὐχερῆ* RO *συκίνοις*] SPTheodoretus (apud quem *συκίνου*) *συκινοῖσ* M *πευκίνοισ* ROLat *λευκότερον* O *δ᾽* SP 19 *μὲν*] *μὲν οὖν* SP 20 *ἐπεὶ*] *quia uero* Lat 21 *νομήσαντεσ* M 24 *ἑξηκονταὲξ* SP *μὴ συγκαταριθμουμένου*] *ἥμισυ καταριθμουμένου* RO 25 *μηδ᾽ ὧν*] *μήδων* RO 26 *δωρεῶν*] *δῶρον* RO *δώρων* coni. 27 *θυρεῶν*] *lanceas* Lat

δὲ καὶ ἀσπίδας τριακοσίας ἀγούσης ἑκάστης χρυσίου μνᾶς τρεῖς· ἀνέθηκε δὲ ταύτας φέρων εἰς τὸν οἶκον τὸν δρυμῶνα Λιβάνου καλούμενον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκπώματα διὰ χρυσοῦ καὶ λίθου τὰ πρὸς τὴν ἑστίασιν ὡς ἔνι μάλιστα φιλοτεχνῶν κατεσκεύασε καὶ τὴν ἄλλην τῶν σκευῶν δαψίλειαν χρυσέαν ἅπασαν ἐμηχανήσατο·
181 οὐδὲν γὰρ ἦν ὅ τις ἀργύρῳ ἐπίπρασκεν ἢ πάλιν ἐωνεῖτο, ἀλλὰ πολλαὶ γὰρ ἦσαν ναῦς, ἃς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ Ταρσικῇ λεγομένῃ θαλάττῃ καταστήσας παραγαγεῖν εἰς τὰ ἐνδοτέρω τῶν ἐθνῶν παντοίαν ἐμπορίαν προσέταξεν, ὧν ἐξεμπολουμένων ἄργυρός τε καὶ χρυσὸς ἐκομίζετο τῷ βασιλεῖ καὶ πολὺς ἐλέφας Αἰθίοπές τε καὶ πίθηκοι. τὸν δὲ πλοῦν ἀπιοῦσαί τε καὶ ἐπανερχόμεναι τρισὶν ἔτεσιν ἤνυον.

182 3. Φήμη δὲ λαμπρὰ πᾶσαν ἐν κύκλῳ τὴν χώραν περιήρχετο διαβοῶσα τὴν Σολόμωνος ἀρετὴν καὶ σοφίαν, ὡς τούς τε πανταχοῦ βασιλεῖς ἐπιθυμεῖν εἰς ὄψιν αὐτῷ παραγενέσθαι τοῖς λεγομένοις δι᾽ ὑπερβολὴν ἀπιστοῦντας, καὶ δωρεαῖς μεγάλαις προσεμφανίζειν
183 τὴν περὶ αὐτὸν σπουδήν· ἔπεμπον γὰρ αὐτῷ σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ ἁλουργεῖς ἐσθῆτας καὶ ἀρωμάτων γένη πολλὰ καὶ ἵππους καὶ ἅρματα καὶ τῶν ἀχθοφόρων ἡμιόνων ὅσους καὶ ῥώμῃ καὶ κάλλει τὴν τοῦ βασιλέως ὄψιν εὖ διαθήσειν ἐπελέγοντο, ὥστε τοῖς οὖσιν αὐτῷ πρότερον ἅρμασι καὶ ἵπποις ἐκ τῶν πεμπομένων προσθέντα ποιῆσαι τὸν μὲν τῶν ἁρμάτων ἀριθμὸν τετρακοσίοις περισσότερον, ἦν γὰρ αὐτῷ πρότερον χίλια, τὸν δὲ τῶν ἵππων δισχιλίοις, ὑπῆρ-
184 χον γὰρ αὐτῷ δισμύριοι ἵπποι. ἤσκηντο δ᾽ οὗτοι πρὸς εὐμορφίαν

§ 180 = 3 Reg. X 17, 2 Paral. IX 16.

ROMSPELat

1 ἑκάστη M μνᾶσ χρυσίου tr. MSP 2 ταύτας] ταῦτα MSP 3 ἐκπόματα RO *coopercula* Lat 4 ἔνι] *uno* Lat φιλοτεχνῶν] φιλοτέχνων RO et ut uid. Lat φιλοτέχνωσ MSP 5 ἐμηχανίσατο O 6 ὅ τις] ὅτι τίσ M ἀργύρῳ] *argentum aut aurum* Lat ἢ] ἢ M ὠνεῖτο ROP ἀλλὰ] om. MSP *sed* Lat 7 ναῦς] νῆες L. Dindorf p. 836 8 παραγαγεῖν] παραγάγειν RO ἀπάγειν MSP ἐνδότερα RO ἐνδοτέρωι S 9 ὧν om. RO ἐξεμπολουμένων] ἐξεμπωλουμένων M[1] πωλουμένων RO τε om. MSP 10 χρυσὸς — τε καὶ om. O ἐλέφας] *elephantos* Lat 11 πίθηκοι, ί ex ή corr. M πίθικοι O δὲ πλοῦν] διπλοῦν M δὲ πλοῦτον RO 13 πᾶσαν om. E ἐν κύκλῳ] ἐκύκλω M κύκλω E 14 πανταχῇ MSP ἁπανταχοῦ E 15 βασιλέασ MSPE 16 προεμφανίζειν RE 17 *αὐτὸν] αὐτοῦ RO γὰρ] παρ᾽ RO δὲ M 18 ἁλουργεῖσ MS 20 τὴν] πρὸσ τὴν O διαθήσειν] διατίθησιν RO ἐπελέγετο M 21 ἅρμασι] καὶ ἅρμασι O 23 τὸν δὲ — δισχιλίοις om. ROM τὸν ex τῶν corr. SP δισχιλίοις] Hudson, fort. ex Vat δισχιλίουσ SP 24 γὰρ αὐτῷ] δὲ αὐτῶ καὶ RO οὗτοι] αὐτοὶ RO

καὶ τάχος, ὡς μήτ᾽ εὐπρεπεστέρους ἄλλους εἶναι συμβαλεῖν αὐτοῖς
μήτε ὠκυτέρους, ἀλλὰ καλλίστους τε πάντων ὁρᾶσθαι καὶ ἀπαρα-
μίλλητον αὐτῶν εἶναι τὴν ὀξύτητα. ἐπεκόσμουν δὲ αὐτοὺς καὶ οἱ 185
ἀναβαίνοντες νεότητι μὲν πρῶτον ἀνθοῦντες ἐπιτερπεστάτῃ τὸ δὲ
ὕψος ὄντες περίοπτοι καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ὑπερέχοντες, μηκίστας
μὲν καθειμένοι χαίτας ἐνδεδυμένοι δὲ χιτῶνας τῆς Τυρίας πορφύρας.
ψῆγμα δὲ χρυσοῦ καθ᾽ ἡμέραν αὐτῶν ἐπέσηθον ταῖς κόμαις, ὡς
στίλβειν αὐτῶν τὰς κεφαλὰς τῆς αὐγῆς τοῦ χρυσοῦ πρὸς τὸν ἥλιον
ἀντανακλωμένης. τούτων περὶ αὐτὸν ὄντων ὁ βασιλεὺς καθωπλισ- 186
μένων καὶ τόξα ἐξηρτημένων ἐφ᾽ ἅρματος αὐτὸς ὀχούμενος καὶ
λευκὴν ἠμφιεσμένος ἐσθῆτα πρὸς αἰώραν ἔθος εἶχεν ἐξορμᾶν. ἦν
δέ τι χωρίον ἀπὸ δύο σχοίνων Ἱεροσολύμων, ὃ καλεῖται μὲν Ἠτάν,
παραδείσοις δὲ καὶ ναμάτων ἐπιρροαῖς ἐπιτερπὲς ὁμοῦ καὶ πλούσιον·
εἰς τοῦτο τὰς ἐξόδους αἰωρούμενος ἐποιεῖτο.

4. Θείᾳ τε περὶ πάντα χρώμενος ἐπινοίᾳ τε καὶ σπουδῇ καὶ 187
λίαν ὢν φιλόκαλος οὐδὲ τῶν ὁδῶν ἠμέλησεν, ἀλλὰ καὶ τούτων τὰς
ἀγούσας εἰς Ἱεροσόλυμα βασίλειον οὖσαν λίθῳ κατέστρωσε μέλανι,
πρός τε τὸ ῥαστώνην εἶναι τοῖς βαδίζουσι, καὶ πρὸς τὸ δηλοῦν τὸ
ἀξίωμα τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἡγεμονίας. διαμερίσας δὲ τὰ ἅρματα 188
καὶ διατάξας, ὥστε ἐν ἑκάστῃ πόλει τούτων ἀριθμὸν ὡρισμένον
ὑπάρχειν, αὐτὸς μὲν περὶ αὐτὸν ἐτήρησεν ὀλίγα, τὰς δὲ πόλεις
ταύτας ἁρμάτων προσηγόρευσε. τοῦ δ᾽ ἀργυρίου τοσοῦτον ἐποιή-
σατο πλῆθος ἐν Ἱεροσολύμοις ὁ βασιλεύς, ὅσον ἦν καὶ τῶν λίθων,
καὶ τῶν κεδρίνων ξύλων οὐ πρότερον ὄντων, ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων
τῶν συκαμινίνων, ὧν πληθύει τὰ τῆς Ἰουδαίας πεδία. προσέταξε δὲ 189

---

§ 188 = 3 Reg. X 26, 2 Paral. IX 25.

ROMSPE Lat

1 ἐκπρεπεστέρουσ MSP εἶναι om. O συμβάλλειν SP 2 ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ SP ἀλλὰ — 3 ὀξύτητα om. Lat ἀπαρμίλλητον R 3 δ᾽ MSP 6 καθειμένοι] καθιέμενοι M *defundentes in equorum sessione* Lat χέτασ M¹ χαίταισ P 7 ψίγμα RO χρυσίου MSP 8 χρυσίου MSP 9 ἀντανακλωμέναισ O περὶ αὐτῶν OM¹ καθοπλισμένων M 10 ἐξαρτημένων RO 11 πρὸς αἰώραν om. Lat αἰώραν] αἰ i. ras., αν ex α corr. P ἔξω MS 12 χωρίον τι tr. M μὲν Ἠτάν] μενητὰν R μενϊτὰν O μενήταν M μενηθάν (ν supra lin.) P *itham* Lat

13 δὲ] τε MSP ἐπιρροίαισ MSP 14 αἰωρούμενος] ἐρούμενοσ M

15 τε] δὲ MSP τε (ante καὶ) s. m. 1 R 17 βασίλειαν RO *regias* Lat 18 τε τὸ ῥαστώνην] coni. τότε ῥάστην RO τε στοραστὴν M τε τὸ ῥάστην SP τε τὸ ῥάστας E *non difficiles* Lat 19 *ἡγεμονείασ M 20 τοῦτον S¹P ὡρισμένον, ο ex ω RS ὁρισμένον M 21 αὐτὸν R¹S¹P 22 ἐποίησε MSP

25 συκαμίνων OMSP ὧν] addidi, om. codd. Lat πληθύει] πληθύϊ RO πλήθει M *compleuit* Lat τὰ iterauit P¹ παιδία S¹

καὶ τοῖς ἐμπόροις Αἰγύπτου κομίζουσιν αὐτῷ πιπράσκειν τὸ μὲν
ἅρμα σὺν ἵπποις δυσὶν ἑξακοσίων δραχμῶν ἀργυρίου, αὐτὸς δὲ τοῖς
τῆς Συρίας βασιλεῦσι καὶ τοῖς πέραν Εὐφράτου διέπεμπεν αὐτούς.
190 5. Γενόμενος δὲ πάντων βασιλέων ἐνδοξότατος καὶ θεοφιλέ-
στατος καὶ φρονήσει καὶ πλούτῳ διενεγκὼν τῶν πρὸ αὐτοῦ τὴν
Ἑβραίων ἀρχὴν ἐσχηκότων οὐκ ἐπέμεινε τούτοις ἄχρι τελευτῆς, ἀλλὰ
καταλιπὼν τὴν τῶν πατρίων ἐθισμῶν φυλακὴν οὐκ εἰς ὅμοιον οἷς
191 προειρήκαμεν αὐτοῦ τέλος κατέστρεψεν, εἰς δὲ γυναῖκας ἐκμανεὶς καὶ
τὴν τῶν ἀφροδισίων ἀκρασίαν οὐ ταῖς ἐπιχωρίαις μόνον ἠρέσκετο,
πολλὰς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἐθνῶν γήμας Σιδωνίας καὶ Τυρίας
καὶ Ἀμμανίτιδας καὶ Ἰδουμαίας παρέβη μὲν τοὺς Μωσήους νόμους,
192 ὃς ἀπηγόρευσε συνοικεῖν ταῖς οὐχ ὁμοφύλοις, τοὺς δ' ἐκείνων ἤρξατο
θρησκεύειν θεοὺς ταῖς γυναιξὶ καὶ τῷ πρὸς αὐτὰς ἔρωτι χαριζό-
μενος, τοῦτ' αὐτὸ ὑπιδομένου τοῦ νομοθέτου προειπόντος μὴ γαμεῖν
τὰς ἀλλοτριοχώρους, ἵνα μὴ τοῖς ξένοις ἐπιπλακέντες ἔθεσι τῶν
πατρίων ἀποστῶσι, μηδὲ τοὺς ἐκείνων σέβωνται θεοὺς παρέντες
193 τιμᾶν τὸν ἴδιον. ἀλλὰ τούτων μὲν κατημέλησεν ὑπενεχθεὶς εἰς
ἡδονὴν ἀλόγιστον Σολόμων, ἀγαγόμενος δὲ γυναῖκας ἀρχόντων καὶ
διασήμων θυγατέρας ἑπτακοσίας τὸν ἀριθμὸν καὶ παλλακὰς τρια-
κοσίας, πρὸς δὲ ταύταις καὶ τὴν τοῦ βασιλέως τῶν Αἰγυπτίων
θυγατέρα, εὐθὺς μὲν ἐκρατεῖτο πρὸς αὐτῶν, ὥστε μιμεῖσθαι τὰ παρ'
ἐκείναις, καὶ τῆς εὐνοίας καὶ φιλοστοργίας ἠναγκάζετο παρέχειν
194 αὐταῖς δεῖγμα τὸ βιοῦν ὡς αὐταῖς πάτριον ἦν· προβαινούσης δὲ

§ 189 = 3 Reg. X 28, 2 Paral. IX 28; § 190 = 3 Reg. XI 1.

ROMSPELatZonaras II p. 149. ExcPeiresc. Michael Glycas II p. 346.

1 *Αἰγύπτου*] *ex aegypto* Lat 2 *δραχμῶν*, *χ* i. ras. S *δραγμῶν* P *dragmis* Lat *ἀργυρίου*] *ἀργύρων* RO *δὲ*] *τε* MSP 3 *διέπεμψεν* O 4 *γενόμενος*] incip. Exc 5 *τῶν*] *uniuersos qui* Lat 6 *ἐνέμεινε* EZon fort. recte 8 **ἐκμανεὶς*] ROZon *ἐμμανεὶσ* MExc *ἐκμανὴσ ὢν* SP 9 *τοῖσ* E *ἐπιχωρίοισ* MSPEExc *μόνοισ* E *ἠρέσκετο*] *ἠρκεῖτο* EZon 10 **σιδονίασ* P[2] *σιδῶνοσ* Exc **Τυρίας*] *τύρου* MExc 11 **ἀμανίτιδασ* R *ἀμμανίτιδοσ* Exc *Μωσήους*] *μωυσήουσ* M *μωσέωσ* SP *μωϋσέωσ* Exc *mosaicas* Lat *Μωυσείους* coni. 12 *οἳ ἀπηγόρευσαν* E **ταῖς*] *τε* M, om. Exc **οὐκ* M[1] *δ'*] *δὲ* E *τε* Exc 14 *αὐτὸ*] *αὐτοῦ* ROExc et ut uid. M, in quo *αὐ* (*τ͂* suprascr.) *ὑπιδομένου*] Dindorf *ὑπειδομένου* codd. *προϋπειδομένου*, *προ* ex *προσ* corr. Exc *προειπόντος*] *καὶ προειπόντοσ* (ante *ει* eras. *σ* Exc) SPExc *τοῦ προειπόντος* coni. *γαμὴν* Exc 16 *ἀποστῶσιν* Exc *σέβωνται*] *σέβονται* M *σέβοντ* (*εσ* suprascr.), *ε* (ante *σ*) i. ras. O *σέβωσι* RSPExc 17 *κατημέλησε* Exc 18 *Σολόμων*] *ὁ σολόμων* (*σολομὼν* M) MSP 21 **θυγατέραν* Exc 22 *ἐκείναις*] *ἐκείνων* MExc 23 **δειγματοβιοῦν* M *et quae illis essent grata compleret* post *ἦν* add. Lat

τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ λογισμοῦ διὰ τὸν χρόνον ἀσθενοῦντος ἀντέχειν
πρὸς τὴν μνήμην τῶν ἐπιχωρίων ἐπιτηδευμάτων ἔτι μᾶλλον τοῦ
μὲν ἰδίου θεοῦ κατωλιγώρησε, τοὺς δὲ τῶν γάμων τῶν ἐπεισάκτων
τιμῶν διετέλει. καὶ πρὸ τούτων δὲ ἁμαρτεῖν αὐτὸν ἔτυχε καὶ σφα- 195
λῆναι περὶ τὴν φυλακὴν τῶν νομίμων, ὅτε τὰ τῶν χαλκῶν βοῶν
ὁμοιώματα κατεσκεύασε τῶν ὑπὸ τῇ θαλάττῃ τῷ ἀναθήματι καὶ
τῶν λεόντων τῶν περὶ τὸν θρόνον τὸν ἴδιον· οὐδὲ γὰρ ταῦτα ποιεῖν
ὅσιον εἰργάσατο. κάλλιστον δ' ἔχων καὶ οἰκεῖον παράδειγμα τῆς 196
ἀρετῆς τὸν πατέρα καὶ τὴν ἐκείνου δόξαν, ἣν αὐτῷ συνέβη κατα-
λιπεῖν διὰ τὴν πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβειαν, οὐ μιμησάμενος αὐτὸν καὶ
ταῦτα δὶς αὐτῷ τοῦ θεοῦ κατὰ τοὺς ὕπνους φανέντος καὶ τὸν πατέρα
μιμεῖσθαι παραινέσαντος ἀκλεῶς ἀπέθανεν. ἧκεν οὖν εὐθὺς ὁ προ- 197
φήτης ὑπὸ θεοῦ πεμφθεὶς οὔτε λανθάνειν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς παρανο-
μήμασι λέγων οὔτ' ἐπὶ πολὺ χαιρήσειν τοῖς πραττομένοις ἀπειλῶν,
ἀλλὰ ζῶντος μὲν οὐκ ἀφαιρεθήσεσθαι τὴν βασιλείαν ἐπεὶ τῷ πατρὶ
Δαυίδῃ τὸ θεῖον ὑπέσχετο διάδοχον αὐτὸν ποιήσειν ἐκείνου, τελευτή- 198
σαντος δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ταῦτα διαθήσειν οὐχ ἅπαντα μὲν τὸν
λαὸν ἀποστήσας αὐτοῦ, δέκα δὲ φυλὰς παραδοὺς αὐτοῦ τῷ δούλῳ,
δύο δὲ μόνας καταλιπὼν τῷ υἱωνῷ τῷ Δαυίδου δι' αὐτὸν ἐκεῖνον,
ὅτι τὸν θεὸν ἠγάπησε, καὶ διὰ τὴν πόλιν Ἱεροσόλυμα, ἐν ᾗ ναὸν
ἔχειν ἠβουλήθη.

6. Ταῦτ' ἀκούσας Σολόμων ἤλγησε καὶ σφοδρῶς συνεχύθη 199
πάντων αὐτῷ σχεδὸν τῶν ἀγαθῶν ἐφ' οἷς ζηλωτὸς ἦν εἰς μετα-
βολὴν ἐρχομένων πονηράν. οὐ πολὺς δὲ διῆλθε χρόνος ἀφ' οὗ

---

§ 194 = 3 Reg. XI 3.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 149. ExcPeiresc. Michael Glycas II p. 346 sq.

1 ἀντέχειν — 2 ἐπιτηδευμάτων] *studia patria retinere* Lat 3 *μὲν om. ROMExc *κατωλιγώρισε O κατωλιγώρησεν Exc *ἐπισάκτων O[1]Exc 4 *πρὸ] πρὸσ Exc *ἔτυχεν M[1]S[1]P[1] 5 τὰ om. MEExc 6 *τῶν] τῶ MExc τῶν — ἀναθήματι] *quos in mare subiecit* Lat *τῷ om. Exc τῷ ἀναθήματι] τῶ ἀναστήματι E 7 *ἴδιον] ἴδιον οὗ ὅτε τῶν χαλκῶν βοῶν ὁμοιώματα κατεσκεύασεν Exc *ταῦτα] αὐτὰ MExc 8 *ὅσιον] ὃν ὅσιον (ὃν i. marg. suppl. m. 1 S) SP *fas erat* Lat ἦν ὅσιον coni. 9 συνέβει Exc καταλειπεῖν M 11 αὐτῷ] αὐτοῦ E 12 εὐθὺς om. MEExc 13 θεοῦ] τοῦ θεοῦ OMSPEExc *παρανομίμασι OM 15 *μὲν] ἀναξίωσ RO *τὴν] μὲν τὴν RO τῷ πατρὶ om. Exc 16 δαυείδη M αὐτὸν ὑπέσχετο διάδοχον tr. M 18 *δὲ φυλὰς] δὲ φυλὰσ μόνασ ROM μὲν φυλὰσ SPLat δε μόνασ φυλασ Exc *αὐτῶ O 19 *δύω Exc δὲ μόνας om. MExc μόνας om. ROELat *καταλειπὼν M *υἱωνῷ] υἱω··· Exc τῷ Δαυίδου] τοῦ δαυίδου (δαυείδου M[1]) MSPE 20 θεὸν s. m. 1 P ἠγάπησεν MS[1]P[1]Exc ναον] λαὸν SP 21 ἐβουλήθη MSPExc 22 ταῦτα MPE

κατήγγειλεν ὁ προφήτης αὐτῷ τὰ συμβησόμενα καὶ πολέμιον εὐθὺς
ἐπ' αὐτὸν ἤγειρεν ὁ θεὸς Ἄδερον μὲν ὄνομα τὴν δ' αἰτίαν τῆς
200 ἔχθρας λαβόντα τοιαύτην· παῖς οὗτος ἦν Ἰδουμαῖος γένος ἐκ βασιλι-
κῶν σπερμάτων. καταστρεψαμένου δὲ τὴν Ἰδουμαίαν Ἰωάβου τοῦ
Δαυίδου στρατηγοῦ καὶ πάντας τοὺς ἐν ἀκμῇ καὶ φέρειν ὅπλα
δυναμένους διαφθείραντος μησὶν ἕξ, φυγὼν ἧκε πρὸς Φαραῶνα
201 τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα. ὁ δὲ φιλοφρόνως αὐτὸν δεξάμενος οἶκόν
τε αὐτῷ δίδωσι καὶ χώραν εἰς διατροφὴν καὶ γενόμενον ἐν ἡλικίᾳ
λίαν ἠγάπα, ὡς καὶ τῆς αὑτοῦ γυναικὸς αὐτῷ δοῦναι πρὸς γάμον
τὴν ἀδελφὴν ὄνομα Θαφίνην, ἐξ ἧς αὐτῷ υἱὸς γενόμενος τοῖς τοῦ
202 βασιλέως παισὶ συνετράφη. ἀκούσας οὖν τὸν Δαυίδου θάνατον ἐν
Αἰγύπτῳ καὶ τὸν Ἰωάβου προσελθὼν ἐδεῖτο τοῦ Φαραῶνος ἐπι-
τρέπειν αὐτῷ βαδίζειν εἰς τὴν πατρίδα. τοῦ δὲ βασιλέως ἀνα-
κρίναντος, τίνος ἐνδεὴς ὢν ἢ τί παθὼν ἐσπούδακε καταλιπεῖν αὐτόν,
203 ἐνοχλῶν πολλάκις καὶ παρακαλῶν τότε μὲν οὐκ ἀφείθη· κατ' ἐκεῖ-
νον δὲ τὸν καιρόν, καθ' ὃν ἤδη Σολόμωνι τὰ πράγματα κακῶς
ἔχειν ἤρχετο διὰ τὰς προειρημένας παρανομίας καὶ τὴν ὀργὴν τὴν
ἐπ' αὐτοῖς τοῦ θεοῦ, συγχωρήσαντος τοῦ Φαραῶνος ὁ Ἄδερος ἧκεν
εἰς τὴν Ἰδουμαίαν· καὶ μὴ δυνηθεὶς αὐτὴν ἀποστῆσαι τοῦ Σολό-
μωνος, κατείχετο γὰρ φρουραῖς πολλαῖς καὶ οὐκ ἦν ἐλεύθερος δι'
αὐτὰς οὐδ' ἐπ' ἀδείας ὁ νεωτερισμός, ἄρας ἐκεῖθεν εἰς τὴν Συρίαν

---

§ 199 = 3 Reg. XI 14.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 149 sq. ExcPeiresc. Suidas s. *Ἄδερ.*

1 ante *αὐτῷ* deletum *ἂν* aut *ἐν* M 2 **ἐπ' αὐτὸν εὐθὺσ* tr. MSPExc *Ἄδερον*] ed. pr. *ἀδέραν* R *ἄδεραν* OM *αδεραν* Exc *ἄδερ* SPE *adher* Lat 3 *παῖς οὗτος ἦν*] incip. Suidas *ἦν οὗτοσ* tr. SP *ἰδουμαῖον* SP *γένουσ* S 4 **καταστρεψαμένου*] *κατασκαψαμένου* RO *uastasset* Lat 5 **δαυείδου* M *δαβὶδ* Suid 6 *μησὶν ἕξ*] *μόνοσ οὗτοσ* SP **πρὸς*] *πρὸσ τὸν* MSP **φαραῶ* ExcSuid 7 **τὸν*] *τῶν* RS¹PExc *Αἰγυπτίων*] *αἰγύπτιον* E *αἰγύπτου* Suid *δεξάμενος*] *ὑποδεξάμενοσ* MSPEExcSuid 9 *αὑτοῦ*] *αὐτοῦ* codd. ESuid, om. Exc **γάμων* S¹ 10 *Θαφίνην*] *talphin* Lat *υἱὸσ αὐτῶ* tr. MSPSuid *αὐτῷ υἱὸς γενόμενος*] *υἱὸσ γεννάται αὐτῶ καὶ* Exc 11 *συνετράφη*] *συνανεστράφη* M *συνανετράφη* SPExcSuid *οὖν*] *οὖν ὁ ἄδερος* E **δαυείδου* M *δαβὶδ* Suid 12 **Φαραῶνος*] *φαραῶ* Suid 13 *ἀνακρίνοντοσ* R²MSPSuid 14 *ἐνδεὴς*] *ἐνδεὼσ* RO *καταλείπειν* Suid 15 *ἐνοχλῶν*] *ἐν ὄχλω* RO *ἐνοχλῶν*] abhinc breuiarunt et mutarunt ExcSuid *ἀφέθη* RO *παρεχώρει* E, quae legisse uid. *ἐφείθη* 16 *σολομῶν* EExc *σολομῶντι* Suid 17 **ἔχειν*] *εἶχεν* RO *παρανομίας*] *αἰτίασ καὶ παρανομίασ* Suid 18 *τοῦ Φαραῶνος*] *τοῦ θεοῦ τῶ φαραῶνι* M *τῶι φαραῶι* Exc *τοῦ φαραῶ* Suid **ὁ*] *ὁ οὖν* RO, om. Exc **ἄδερ* SP 19 **ἀποστῆναι* M 21 *οὐδ'*] *οἱ* M

ἀφίκετο. συμβαλὼν δὲ ἐκεῖ τινι Ῥάζῳ μὲν τοὔνομα τὸν δὲ τῆς 204
Σωφηνῆς ἀποδεδρακότι βασιλέα Ἀδραάζαρον δεσπότην ὄντα καὶ
λῃστεύοντι τὴν χώραν εἰς φιλίαν αὐτῷ συνάψας ἔχοντι περὶ αὑτὸν
στῖφος λῃστρικὸν ἀναβαίνει, καὶ κατασχὼν τὴν ἐκεῖ Συρίαν βασι-
λεὺς αὐτῆς ἀποδείκνυται καὶ κατατρέχων τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν γῆν
ἐποίει κακῶς καὶ διήρπαζε Σολόμωνος ζῶντος ἔτι. καὶ ταῦτα μὲν
ἐκ τοῦ Ἀδέρου συνέβαινε πάσχειν τοῖς Ἑβραίοις.

7. Ἐπιτίθεται δὲ Σολόμωνι καὶ τῶν ὁμοφύλων τις Ἱεροβόα- 205
μος υἱὸς Ναβαταίου κατὰ προφητείαν πάλαι γενομένην αὐτῷ τοῖς
πράγμασιν ἐπελπίσας· παῖδα γὰρ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλει-
φθέντα καὶ ὑπὸ τῇ μητρὶ παιδευόμενον ὡς εἶδε γενναῖον καὶ τολ-
μηρὸν Σολόμων ὄντα τὸ φρόνημα τῆς τῶν τειχῶν οἰκοδομίας ἐπι-
μελητὴν κατέστησεν, ὅτε τοῖς Ἱεροσολύμοις τὸν κύκλον περιέβαλεν.
οὕτως δὲ τῶν ἔργων προενόησεν, ὥστε ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀπεδέξατο 206
καὶ γέρας αὐτῷ στρατηγίαν ἐπὶ τῆς Ἰωσήπου φυλῆς ἔδωκεν. ἀπερ-
χομένῳ δὲ τῷ Ἱεροβοάμῳ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐκ τῶν Ἱεροσο-
λύμων συνεβόλησε προφήτης ἐκ πόλεως μὲν Σιλὼ Ἀχίας δὲ ὄνομα.
καὶ προσαγορεύσας αὐτὸν ἀπήγαγεν ἐκ τῆς ὁδοῦ μικρὸν ἀπονεύσας
εἴς τι χωρίον, εἰς ὃ παρῆν μηδὲ εἷς ἄλλος. σχίσας δὲ εἰς δώδεκα 207
φάρση τὸ ἱμάτιον, ὅπερ ἦν αὐτὸς περιβεβλημένος, ἐκέλευσε τὸν
Ἱεροβόαμον λαβεῖν τὰ δέκα προσειπών, ὅτι ταῦτα ὁ θεὸς βούλε-
ται καὶ σχίσας τὴν Σολόμωνος ἀρχὴν τῷ παιδὶ μὲν τῷ τούτου διὰ
τὴν πρὸς Δαυίδην γεγενημένην ὁμολογίαν αὐτῷ μίαν φυλὴν καὶ
τὴν ἑξῆς αὐτῇ δίδωσι, σοὶ δὲ τὰς δέκα Σολόμωνος εἰς αὐτὸν ἐξα-
μαρτόντος καὶ ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς ἐκείνων θεοῖς αὑτὸν ἐκδεδω-

§ 204 = 3 Reg. XI 23.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 150. ExcPeiresc. Suidas s. Ἄδερ.

1 δ᾽ MSPE Ῥάζῳ μὲν] ῥαζωμένη R ῥαζομένη O ῥααζάρω μὲν MSP ῥαάζω E *raaz* Lat 2 σωφήνησ RMSP σωφίνης O σοφηνῆσ E *ἀποδεδρακότα OM Ἀδραάζαρον] *adraazarum* Lat ἀδάραζον M ἀδράζαρον SE ἀδαάζαρον P 3 *ἔχοντι] ἔχων τε coni. αὐτὸν codd. E 5 ἀναδείκνυται E τῶν om. O *γῆν] χώραν ExcSuid 6 ἔτι ζῶντοσ tr. MSPE 7 Ἀδέρου] ἄδεροσ MSP τοὺσ ἑβραίουσ MSP 8 *σολομῶντι Suid, idem hic fin. *τις] τισὶν MLat 9 *Ναβαταίου] *nabathei* Lat, fin. Exc *προφειτείαν P 10 πράγμασι P *αὐτὸν om. M 12 τοιχῶν OE οἰκοδομῆσ E 13 περιέβαλλεν RE 15 *στρατηγίασ RO φυλῆς] φυγῆσ O 17 συνεβόλησε] συνοβόλησε O συνηβόλησε R συνήντησε M^2SPEZon συνῆντίσ M^1 Σιλὼ] σιλῶ R σηλῶ SPZon σηβῶ M Ἀχίας] E ἀχία ROM ἀχιᾶ SPZon *achia* Lat 19 τι] τὸ M ὃ] ὃ μὴ SP δ᾽ MSP 21 προειπὼν ROM 22 *τῷ spurium uid. *τῷ (ante τούτου) om. O 23 *δαυείδην M γεγενημένην] γενομένην ME 24 ἐξ ἧσ E αὐτῇ] ed. pr. αὐτῆσ MSP ἦν αὐτὸσ RO αὐτῶ ἦν E *ἐξαμαρτῶντοσ OMSP 25 αὐτὸν RMS^1P^1

208 κότος. εἰδὼς οὖν τὴν αἰτίαν δι᾽ ἣν μετατίθησι τὴν αὑτοῦ γνώμην
ἀπὸ Σολόμωνος ὁ θεὸς δίκαιος εἶναι πειρῶ καὶ φύλαττε τὰ νόμιμα,
προκειμένου σοι τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς πρὸς τὸν θεὸν τιμῆς ἄθλου
μεγίστου τῶν ἁπάντων, γενήσεσθαι τηλικούτῳ ἡλίκον οἶσθα Δαυ-
ίδην γενόμενον.“
209 8. Ἐπαρθεὶς οὖν τοῖς τοῦ προφήτου λόγοις Ἱεροβόαμος φύσει
θερμὸς ἂν νεανίας καὶ μεγάλων ἐπιθυμητὴς πραγμάτων οὐκ ἠρέ-
μει. γενόμενος δ᾽ ἐν τῇ στρατηγίᾳ καὶ μεμνημένος τῶν ὑπὸ Ἀχία
δεδηλωμένων εὐθὺς ἀναπείθειν ἐπεχείρει τὸν λαὸν ἀφίστασθαι
210 Σολόμωνος καὶ κινεῖν καὶ παράγειν εἰς αὑτὸν τὴν ἡγεμονίαν. μαθὼν
δὲ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιβολὴν Σολόμων ἐζήτει συλλαβὼν
αὐτὸν ἀνελεῖν. φθάσας δὲ γνῶναι τοῦτο Ἱεροβόαμος πρὸς Ἴσακον
φεύγει τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, καὶ μέχρι τῆς Σολόμωνος τελευτῆς
ἐκεῖ μείνας τό τε μηδὲν ὑπ᾽ αὐτοῦ παθεῖν ἐκέρδησε καὶ τὸ τῇ
211 βασιλείᾳ φυλαχθῆναι. ἀποθνήσκει δὲ Σολόμων ἤδη γηραιὸς ὢν
βασιλεύσας μὲν ὀγδοήκοντα ἔτη, ζήσας δὲ ἐνενήκοντα καὶ τέσσαρα·
θάπτεται δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις ἅπαντας ὑπερβαλὼν εὐδαιμονίᾳ τε
καὶ πλούτῳ καὶ φρονήσει τοὺς βασιλεύσαντας, εἰ μὴ ὅσα γε πρὸς
τὸ γῆρας ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἀπατηθεὶς παρηνόμησε· περὶ ὧν καὶ
τῶν δι᾽ αὐτὰς κακῶν συμπεσόντων Ἑβραίοις εὐκαιρότερον ἕξομεν
διασαφῆσαι.
212 VIII. 1. Μετὰ δὲ τὴν Σολόμωνος τελευτὴν διαδεξαμένου τοῦ
παιδὸς αὐτοῦ τὴν βασιλείαν Ῥοβοάμου, ὃς ἐκ γυναικὸς Ἀμμανίτι-
δος ὑπῆρχεν αὐτῷ γεγονὼς Νοομᾶς τοὔνομα, πέμψαντες εὐθὺς εἰς

---

§ 208 = 3 Reg. XI 38; § 212 = 3 Reg. XIV 21.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 150 sq. Theodoretus I p. 314.

1 αὐτοῦ codd. E 2 εἶναι πειρῶ] ἔσο E *esto* Lat 3 προκειμενοι σοι M σοι] σου RO fort. recte 4 τηλικούτων P[1] τηλικοῦτον SP[2] τηλικούτου R οἶσθα] ἦσθα O δανίδη RO δανείδην M 6 *Ἱεροβόαμος] β ex corr. R ὁ ἱεροβόαμοσ MSP 7 *οὐκ ἠρέμει, κὴ i. ras. P οὐχ ἡρέμει S 8 *δὲ M *στρατηγίᾳ] *exercitum* Lat ἀχιᾶ SP 10 παράγειν] coni. ταράττειν ROS[2]P παράττειν M παρατάττειν S[1] *contraderet* Lat αὐτὸν ROMP ἡγεμονεῖαν M 11 ἐπιβολὴν] coni. ἐπιβουλὴν codd. *dolum* Lat *Σολόμων] ὁ σολόμων MSP *συλλαβὼν] συμβαλὼν RO 12 γνῶναι om. M Ἴσακον] *isach* Lat σούσακον E 13 τὸν] ὁ i. ras. 1 R τῶν E 14 τε om. RO παθεῖν s. m. 1 R 15 φυλαχθῆναι om. M *δὲ] δὲ ὁ MS 16 *ἔτη] Glycas ed. pr. ἔτεσι codd. E ἐννενήκοντα E *καὶ om. MSP 17 *πάντασ ὑπερβάλλων M *εὐδαιμονίᾳ] ἐν εὐδαιμονία RO 18 *βασιλεύοντασ RO πρὸς] περὶ Zon 19 *τὸ om. MSP *παρηνόμησε, ρη ex ρε corr. m. 1 M 20 αὐτὰς] αὐτὰ M εὐκαιρότερον ἕξομεν] εἰσ καιρον ἕτερον ἔδοξέ μοι MSP 22 i. marg. *IIII* Lat τὴν] τὴν τοῦ M 23 *Ῥοβοάμου] ῥοβάμου S ῥωβάμου M 24 *νοόμασ M τοὔνομα] ὄνομα E

τὴν Αἴγυπτον οἱ τῶν ὄχλων ἄρχοντες ἐκάλουν τὸν Ἱεροβόαμον.
ἀφικομένου δὲ πρὸς αὐτοὺς εἰς Σίκιμα πόλιν καὶ Ῥοβόαμος εἰς
αὐτὴν παραγίνεται· δέδοκτο γὰρ αὐτὸν ἐκεῖσε συνελθοῦσι τοῖς Ἰσρα-
ηλίταις ἀποδεῖξαι βασιλέα. προσελθόντες οὖν οἵ τε ἄρχοντες αὐτῷ 213
τοῦ λαοῦ καὶ Ἱεροβόαμος παρεκάλουν λέγοντες ἀνεῖναί τι τῆς δου-
λείας αὐτοῖς καὶ γενέσθαι χρηστότερον τοῦ πατρός· βαρὺν γὰρ ὑπ᾽
ἐκείνῳ ζυγὸν αὐτοὺς ὑπενεγκεῖν· εὐνούστεροι δὲ ἔσεσθαι πρὸς αὐτὸν
καὶ ἀγαπήσειν τὴν δουλείαν διὰ τὴν ἐπιείκειαν ἢ διὰ τὸν φόβον.
ὁ δὲ μετὰ τρεῖς ἡμέρας εἰπὼν αὐτοῖς ἀποκρινεῖσθαι περὶ ὧν ἀξιοῦ- 214
σιν ὕποπτος μὲν εὐθὺς γίνεται μὴ παραχρῆμα ἐπινεύσας αὐτοῖς
τὰ πρὸς ἡδονήν, πρόχειρον γὰρ ἠξίουν εἶναι τὸ χρηστὸν καὶ φιλάν-
θρωπον καὶ ταῦτ᾽ ἐν νέῳ, ἐδόκει δ᾽ ὅμως καὶ τὸ βουλεύσασθαι τοῦ
μὴ παραυτίκα ἀπειπεῖν ἀγαθῆς ἐλπίδος ἔχεσθαι.

2. Συγκαλέσας δὲ τοὺς πατρῴους φίλους ἐσκοπεῖτο μετ᾽ αὐτῶν, 215
ποδαπὴν δεῖ ποιήσασθαι τὴν ἀπόκρισιν πρὸς τὸ πλῆθος. οἱ δ᾽
ἅπερ εἰκὸς τοὺς εὔνους καὶ φύσιν ὄχλων εἰδότας παρῄνουν αὐτῷ
φιλοφρόνως ὁμιλῆσαι τῷ λαῷ καὶ δημοτικώτερον ἢ κατὰ βασιλείας
ὄγκον· χειρώσεσθαι γὰρ οὕτως εἰς εὔνοιαν αὐτὸν φύσει τῶν ὑπη-
κόων ἀγαπώντων τὸ προσηνὲς καὶ παρὰ μικρὸν ἰσότιμον τῶν βασι-
λέων. ὁ δ᾽ ἀγαθὴν οὕτως καὶ συμφέρουσαν ἴσως πρὸς τὸ πᾶν, εἰ 216
δὲ μή, πρός γε τὸν τότε καιρὸν ὅτ᾽ ἔδει γενέσθαι βασιλέα γνώμην
ἀπεστράφη τοῦ θεοῦ ποιήσαντος οἶμαι κατακριθῆναι τὸ συμφέρον
ὑπ᾽ αὐτοῦ· καλέσας δὲ μειράκια τὰ συντεθραμμένα καὶ τὴν τῶν
πρεσβυτέρων αὐτοῖς συμβουλίαν εἰπών, τί δοκεῖ ποιεῖν αὐτοῖς ἐκέ-
λευσε λέγειν. τὰ δέ, οὔτε γὰρ ἡ νεότης οὔτε ὁ θεὸς ἠφίει νοεῖν τὰ 217
κρείττω, παρῄνεσαν ἀποκρίνασθαι τῷ λαῷ τὸν βραχύτατον αὐτοῦ
δάκτυλον τῆς τοῦ πατρὸς ὀσφύος εἶναι παχύτερον καί, εἰ σκληροῦ

§ 212 = 2 Paral. X 1, 3 Reg. XII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 151. Theodoretus I p. 315.

2 *ἀφικόμενον RO *Σίκιμα] *sicimorum* Lat 3 *ἐδέδοκτο MSP αὐτὸν] αὐτῷ MSP, om. E ἐκεῖσε] ἐκεῖ E 4 ἀποδεῖξαι] ἀποδεῖξαι αὐτὸν E 7 ἐκεῖνον E αὐτοὺς] αὐτοῖσ E 9 ἀποκρινεῖσθαι] coni. ἀποκρίνασθαι ROE ἀποκρίνεσθαι MSP *responsurum se* Lat 12 ταῦτ᾽] τοῦτ᾽ MSP δ᾽] θ᾽ MSP βουλεύσεσθαι coni. τοῦ] τῷ coni. 13 ἔχεσθαι] ἔσεσθαι RO 14 ἐσκόπει E 15 ποδαπεῖν R *δεῖ om. M πρὸς τὸ iterauit O 16 *παρῆν οὖν M 18 χειρώσεσθαι] ed. pr. χειρώσασθαι codd. 19 ἀγαπόντων O καὶ] καὶ τὸ SP 20 δὲ E ἴσως] ἴσωσ μὲν SP 21 γε] ed. princ. τε codd. ὅτε δεῖ MSP 23 δὲ] δὲ τὰ MSPE 24 ἐκέλευε MSP 26 παρήνεσε E ἀποκρίνεσθαι MSPE βραχύτατον] Theodoretus βραχύτερον codd. ELat αὐτοῦ — 27 παχύτερον om., i. marg. suppl. 1 P 27 σκληροῦ λίαν] σκληρουχίασ M σκληρότητοσ (΄τητοσ i. ras. m. 1 S) SP σκληροῦ E *seueritatem* Lat

λίαν ἐπειράθησαν ἐκείνου, πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ λήψεσθαι πεῖραν
δυσκόλου· καὶ εἰ μάστιξιν αὐτοὺς ἐκεῖνος ἐνουθέτει, σκορπίοις τοῦτο
218 *ποιήσειν αὐτὸν προσδοκᾶν. τούτοις ἡσθεὶς ὁ βασιλεὺς καὶ δόξας*
προσήκειν τῷ τῆς ἀρχῆς ἀξιώματι τὴν ἀπόκρισιν, ὡς συνῆλθεν ἀκου-
σόμενον τὸ πλῆθος τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν, μετεώρου τοῦ λαοῦ παν-
τὸς ὄντος καὶ λέγοντος ἀκοῦσαί τι τοῦ βασιλέως ἐσπουδακότος, οἰο-
μένου δέ τι καὶ φιλάνθρωπον, τὴν τῶν μειρακίων αὐτοῖς συμβου-
λίαν παρεὶς τὴν τῶν φίλων ἀπεκρίνατο. ταῦτα δ' ἐπράττετο κατὰ
τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν, ἵνα λάβῃ τέλος ἃ προεφήτευσεν Ἀχίας.
219 3. *Πληγέντες δ' ὑπὸ τῶν λόγων καὶ ἀλγήσαντες ὡς ἐπὶ πείρᾳ*
τοῖς εἰρημένοις ἠγανάκτησαν καὶ μέγα πάντες ἐκβοήσαντες οὐκέτι
οὐδὲν αὐτοῖς οὐδὲ συγγενὲς πρὸς Δαυίδην καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ μετ'
ἐκείνην ἔφασαν τὴν ἡμέραν· παραχωρεῖν δ' αὐτῷ μόνον τὸν ναὸν
ὃν ὁ πάππος αὐτοῦ κατεσκεύασεν εἰπόντες καταλείψειν ἠπείλησαν.
220 *οὕτως δ' ἔσχον πικρῶς καὶ τὴν ὀργὴν ἐτήρησαν, ὡς πέμψαντος*
αὐτοῦ τὸν ἐπὶ τῶν φόρων Ἀδώραμον, ἵνα καταπραΰνῃ καὶ συγ-
γνόντας τοῖς εἰρημένοις, εἴ τι προπετὲς καὶ δύσκολον ἦν ἐν αὐτοῖς,
ποιήσῃ μαλακωτέρους, οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλὰ βάλλοντες αὐτὸν λίθοις
221 *ἀπέκτειναν. ταῦτ' ἰδὼν Ῥοβόαμος καὶ νομίσας αὐτὸν βεβλῆσθαι*
τοῖς λίθοις, οἷς τὸν ὑπηρέτην ἀπέκτεινεν αὐτοῦ τὸ πλῆθος, δείσας
μὴ καὶ ἔργῳ πάθῃ τὸ δεινὸν ἐπιβὰς εὐθὺς ἐπὶ ἅρματος ἔφυγεν
εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ ἡ μὲν Ἰούδα φυλὴ καὶ ἡ Βενιαμίδος χειροτο-
νοῦσιν αὐτὸν βασιλέα, τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας
τῶν Δαυίδου παίδων ἀποστὰν τὸν Ἱεροβόαμον ἀπέδειξε τῶν πραγ-
222 *μάτων κύριον. Ῥοβόαμος δὲ ὁ Σολόμωνος παῖς ἐκκλησίαν ποιή-*

§ 217 = 3 Reg. XII 10, 2 Paral. X 10.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 151 sq.
1 **ἐπειράθεισαν* S¹P¹ 2 **ἐκείνουσ* M¹ **σκορπιοῖσ* R *τοῦτον* E 3 **αὐτὸν*] *αὐτῷ* O **προσδοκίαν* RO 4 **ὡς* om. M 6 *τί λέγοντοσ ἀκοῦσαι* tr. SP *τι*] *τε* M 8 **ἀπεκρίνετο* M 9 post *ἃ* uid. eras. *ε* P 10 **δὲ* MSP *λόγων*] *λόγων ὡσ ὑπὸ σιδήρου* MSP (*eius*) *sermonibus uelut opere* (*iam percussi*) Lat *ἀλγήσαντεσ*, *λ* ex *ρ* corr. R *ἐπεὶ* M 11 *οὐκέτ'* E 12 *αὐτοῖσ οὐδὲν* tr. E *οὐδὲ*] *εἶναι* MSPE **δανείδην* M **τοὺσ* inser. m. 1 P 13 *παραχωρεῖ* E *μόνον*] ed. pr. *solum* (*templum*) Lat *μόνῳ* codd. E 14 *πάππος*] *πατὴρ* E *pater* Lat **καταλήψειν* R 16 **ἀδόραμον* S **καταπραΰνῃ καὶ* om. M *καὶ* om. SP *συγγνόντασ* RO 17 *προπετὲς*] *προπετὲσ ὑπὸ νεότητοσ* MSPLat *ἐν* om. M 18 *ποιήσῃ*] coni. *ποιήσειν* ROMS *καὶ ποιήσειν*, *καὶ* i. ras., *ν* eras. P *μαλακοτέρουσ* P *βαλόντεσ* MSPE 19 *ταῦτ' ἰδών*, *τ' ἰ* i. ras. R *ταῦτ' εἰδὼν* O *τοῦτ' ἰδὼν* MSPLat *τοῦτον ἰδὼν* E *αὐτὸν* OMP¹ 20 *ἀπέκτειναν* RO 21 *ἅρματος*] *ἅρμα* RO 22 *Βενιαμίδος*] *βενιαμὶσ* M *βενιαμῖτισ* SPE 23 *ἀπ' ἐκείνης* om. O 24 *δαυείδου* M 25 **ῥόβαμοσ*, i. marg. *ῥοβόαμοσ* M

σας τῶν δύο φυλῶν, ἃς εἶχεν ὑπηκόους, οἷός τε ἦν λαβὼν ὀκτωκαί-
δεκα παρ᾽ αὐτῶν στρατοῦ μυριάδας ἐπιλέκτους ἐξελθεῖν ἐπὶ τὸν
Ἱεροβόαμον καὶ τὸν λαόν, ὅπως πολεμήσας ἀναγκάσῃ δουλεύειν
αὐτῷ. κωλυθεὶς δ᾽ ὑπὸ τοῦ θεοῦ διὰ τοῦ προφήτου ποιήσασθαι 223
τὴν στρατείαν, οὐ γὰρ εἶναι δίκαιον τοὺς ὁμοφύλους πολεμεῖν οὗτος
ἔλεγε καὶ ταῦτα κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ προαίρεσιν τῆς τοῦ πλήθους
ἀποστάσεως γεγενημένης, οὐκέτ᾽ ἐξῆλθε. διηγήσομαι δὲ πρῶτον 224
ὅσα Ἱεροβόαμος ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς ἔπραξεν, εἶτα δὲ τού-
των ἐχόμενα τὰ ὑπὸ Ῥοβοάμου τοῦ τῶν δύο φυλῶν βασιλέως γε-
γενημένα δηλώσομεν· φυλαχθείη γὰρ ἂν ουτως ἄχρι παντὸς τῆς
ἱστορίας τὸ εὔτακτον.

4. Ὁ τοίνυν Ἱεροβόαμος οἰκοδομήσας βασίλειον ἐν Σικίμῃ πό- 225
λει ἐν ταύτῃ τὴν δίαιταν εἶχε, κατεσκεύασε δὲ καὶ ἐν Φανουὴλ πόλει
λεγομένῃ. μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ τῆς σκηνοπηγίας ἑορτῆς ἐνίστασθαι
μελλούσης λογισάμενος, ὡς ἐὰν ἐπιτρέψῃ τῷ πλήθει προσκυνῆσαι
τὸν θεὸν εἰς Ἱεροσόλυμα πορευθέντι καὶ ἐκεῖ τὴν ἑορτὴν διαγαγεῖν,
μετανοῆσαν ἴσως καὶ δελεασθὲν ὑπὸ τοῦ ναοῦ καὶ τῆς θρησκείας
τῆς ἐν αὐτῷ τοῦ θεοῦ καταλείψει μὲν αὐτόν, προσχωρήσει δὲ τῷ
πρώτῳ βασιλεῖ, καὶ κινδυνεύσει τούτου γενομένου τὴν ψυχὴν ἀπο-
βαλεῖν, ἐπιτεχνᾶταί τι τοιοῦτον· δύο ποιήσας δαμάλεις χρυσᾶς καὶ 226
οἰκοδομήσας ναΐσκους τοσούτους ἕνα μὲν ἐν Βηθήλῃ πόλει, τὸν
ἕτερον δὲ ἐν Δάνῃ, ἣ δ᾽ ἐστὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ μικροῦ Ἰορ-
δάνου, τίθησι τὰς δαμάλεις ἐν ἑκατέρῳ τῶν ἐν ταῖς προειρημέναις

§ 222 = 2 Paral. XI 1, 3 Reg. XII 21; § 225 = 3 Reg. XII 25.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 143. ExcPeiresc. Suidas s. Ἱεροβοάμ.
2 *ἐπιλεκτοὺσ M 4 δὲ MSP ὑπὸ] παρὰ EZon *διὰ τοῦ προφήτου] *per prophetam sameam* Lat διὰ τοῦ προφήτου Σαμαία Zon 5 στρατιὰν ROM γὰρ] γὰρ ἂν SP οὕτωσ ROM 6 προαίρεσιν] πρόρρησιν P 7 οὐκέτ᾽ ἐξῆλθε] οὐ κατεξῆλθε M διηγήσομαι δὲ πρῶτον] *diuiso siquidem regno prius narrabo* Lat, ante διηγήσομαι lacunam statuo 9 Ῥοβοάμου] *robam* (o supra) Lat τοῦ om. RO 12 incip. ExcSuid *ἴεροβοάμοσ Exc ἱεροβοάμ Suid *οἰκο|κοδομήσασ P κατασκευάσασ ExcSuid *Σικίμῃ] σικίμωι ExcSuid *sicimorum* Lat, unde Σικίμων (Σικήμων) coni. cf. Stephanus Byz. s. Σίκημα 13 *εἶχεν OS[1]P[1] ἔσχε Suid φανούηλα M 15 *λογησάμενοσ M ἐὰν ἐπιστρέψῃ τὸ πλήθει M εἰ ἐπιστρέψει τὸ πλῆθοσ E 17 *μετανοήσασ RO *δελεασθεὶσ RO 18 *μὲν om. P 19 *πρώτῳ] om. P πρώιτωι S πρότερον Zon γεναμένου RO 20 τοιοῦτο S[2] *καὶ οἰκοδομήσας iter auit R[1] 21 Βηθήλῃ] τῆ βηθήλη R τῆ βεθήλη O βηθηλεῖ (βηθήλει M) MSP βεθήλη EExc βεθὴλ Suid *bethlehem* Lat τὸν om. E τὸν δὲ ἕτερον tr. Suid 22 ἣ δ᾽] ἡ δέ MSP ἥ ESuid *ἔστιν Exc 23 *δαμάλεις] δυνάμεισ RO προειρημέναις om. ExcSuid

πόλεσι ναΐσκων, καὶ συγκαλέσας τὰς δέκα φυλὰς ὧν αὐτὸς ἦρχεν
227 ἐδημηγόρησε τούτους ποιησάμενος τοὺς λόγους· „ἄνδρες ὁμόφυλοι,
γινώσκειν ὑμᾶς νομίζω τοῦτο, ὅτι πᾶς τόπος ἔχει τὸν θεὸν καὶ
οὐκ ἔστιν ἓν ἀποδεδειγμένον χωρίον ἐν ᾧ πάρεστιν, ἀλλὰ πανταχοῦ τε ἀκούει καὶ τοὺς θρησκεύοντας ἐφορᾷ. ὅθεν οὔ μοι δοκεῖ
νῦν ἐπείγειν ὑμᾶς εἰς Ἱεροσόλυμα πορευθέντας εἰς τὴν τῶν ἐχθρῶν
228 πόλιν μακρὰν οὕτως ὁδὸν προσκυνεῖν· ἄνθρωπος γὰρ κατεσκεύακε
τὸν ναόν, πεποίηκα δὲ κἀγὼ δύο χρυσᾶς δαμάλεις ἐπωνύμους τῷ
θεῷ καὶ τὴν μὲν ἐν Βηθήλῃ πόλει καθιέρωσα τὴν δ᾽ ἐν Δάνῃ,
ὅπως ὑμῶν οἱ τούτων ἔγγιστα τῶν πόλεων κατῳκημένοι προσκυνῶσιν εἰς αὐτὰς ἀπερχόμενοι τὸν θεόν. ἀποδείξω δέ τινας ὑμῖν
καὶ ἱερεῖς ἐξ ὑμῶν αὐτῶν καὶ Ληουίτας, ἵνα μὴ χρείαν ἔχητε τῆς
Ληουίτιδος φυλῆς καὶ τῶν υἱῶν Ἀαρῶνος, ἀλλ᾽ ὁ βουλόμενος ὑμῶν
ἱερεὺς εἶναι προσενεγκάτω μόσχον τῷ θεῷ καὶ κριόν, ὃ καὶ τὸν
229 πρῶτον ἱερέα φασὶν Ἀαρῶνα πεποιηκέναι.“ ταῦτ᾽ εἰπὼν ἐξηπάτησε τὸν λαὸν καὶ τῆς πατρίου θρησκείας ἀποστάντας ἐποίησε
παραβῆναι τοὺς νόμους. ἀρχὴ κακῶν ἐγένετο τοῦτο τοῖς Ἑβραίοις
καὶ τοῦ πολέμῳ κρατηθέντας ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων αἰχμαλωσίᾳ περιπεσεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν κατὰ χώραν δηλώσομεν.
230 5. Ἐνστάσης δὲ τῆς ἑορτῆς ἑβδόμῳ μηνὶ βουλόμενος καὶ αὐτὸς
ἐν Βηθήλῃ ταύτην ἀγαγεῖν, ὥσπερ ἑώρταζον καὶ αἱ δύο φυλαὶ ἐν
Ἱεροσολύμοις, οἰκοδομεῖ μὲν θυσιαστήριον πρὸ τῆς δαμάλεως, γενόμενος δὲ αὐτὸς ἀρχιερεὺς ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀναβαίνει σὺν τοῖς ἰδίοις
231 ἱερεῦσι. μέλλοντος δ᾽ ἐπιφέρειν τὰς θυσίας καὶ τὰς ὁλοκαυτώσεις
ἐν ὄψει τοῦ λαοῦ παντὸς παραγίνεται πρὸς αὐτὸν ἐξ Ἱεροσολύμων
προφήτης Ἰάδων ὄνομα τοῦ θεοῦ πέμψαντος, ὃς σταθεὶς ἐν μέσῳ
τῷ πλήθει τοῦ βασιλέως ἀκούοντος εἶπε τάδε πρὸς τὸ θυσιαστή-

---

§ 226 = 3 Reg. XII 28.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 152 sq. ExcPeiresc. Michael Glycas II p. 349.
1 *ναΐσκω MSExc ¦ναΐσκων fin. ExcSuid 4 ἓν ἀποδεδειγμένον] ἐναποδεδειγμένον ROMLat 7 κατεσκεύασε PE 9 Βηθήλῃ] βηθήλει M βηθηλεῖ SP βεθήλει O *bethleem* Lat δὲ MSP 10 ἔνγιστα P προσκυνήσωσιν MSP προσκυνῆτε E 11 *εἰς om. M 12 *αὐτῶν om. M λευΐτασ MSPE 13 λευΐτιδοσ MSPE ἀαρῶνοσ υἱῶν tr. MSPE ὑμῶν] αὐτῶν O 14 ὃ] ἃ MSP 15 ἀαρὼν RO *τοῦτ᾽ MSPLat *ἐξηπάτηκε RO 16 *πατρώου MSP πάτρια Zon 18 *πολέμου RO 21 Βηθήλῃ] βαιθήλει M βαιθηλεῖ SP βεθήλη E *bethleem* Lat ἑόρταζον M 22 *δαμάλεως] δαμαλώσεωσ, i. marg. γρ δαμάλεωσ M 23 δ᾽ MSPE *ἀρχιερεὺς] ὁ ἀρχιερεὺσ M 25 *τοῦ iterauit R 26 Ἰάδων] ME ἰαδὼν ROSPGlycas γαδὼν cod. F apud Glycam σταθεὶς] στὰσ E

ριον ποιούμενος τοὺς λόγους· „ὁ θεὸς ἔσεσθαί τινα προλέγει ἐκ 232
τοῦ Δαυίδου γένους Ἰωσίαν ὄνομα, ὃς ἐπὶ σοῦ θύσει τοὺς ψευδιε-
ρεῖς τοὺς κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν γενησομένους καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν
λαοπλάνων τούτων καὶ ἀπατεώνων καὶ ἀσεβῶν ἐπὶ σοῦ καύσει. ἵνα
μέντοι γε πιστεύσωσιν οὗτοι τοῦθ᾽ οὕτως ἕξειν, σημεῖον αὐτοῖς
προερῶ γενησόμενον· ῥαγήσεται τὸ θυσιαστήριον παραχρῆμα καὶ
πᾶσα ἡ ἐπ᾽ αὐτοῦ πιμελὴ τῶν ἱερείων ἐπὶ γῆν χυθήσεται.“ ταῦτ᾽ 233
εἰπόντος τοῦ προφήτου παροξυνθεὶς ὁ Ἱεροβόαμος ἐξέτεινε τὴν
χεῖρα κελεύων συλλαβεῖν αὐτόν. ἐκτεταμένη δ᾽ ἡ χεὶρ εὐθέως παρ-
είθη καὶ οὐκέτ᾽ ἴσχυε ταύτην πρὸς αὐτὸν ἀναγαγεῖν, ἀλλὰ ναρ-
κηκυῖαν καὶ νεκρὰν εἶχεν ἀπηρτημένην. ἐρράγη δὲ καὶ τὸ θυσια-
στήριον καὶ κατηνέχθη πάντα ἀπ᾽ αὐτοῦ, καθὼς προεῖπεν ὁ προ-
φήτης. μαθὼν δὲ ἀληθῆ τὸν ἄνθρωπον καὶ θείαν ἔχοντα πρόγνωσιν 234
παρεκάλεσεν αὐτὸν δεηθῆναι τοῦ θεοῦ ἀναζωπυρῆσαι τὴν δεξιὰν
αὐτῷ. καὶ ὁ μὲν ἱκέτευσε τὸν θεὸν τοῦτ᾽ αὐτῷ παρασχεῖν, ὁ δὲ
τῆς χειρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἀπολαβούσης χαίρων ἐπ᾽ αὐτῇ τὸν προ-
φήτην παρεκάλει δειπνῆσαι παρ᾽ αὐτῷ. Ἰάδων δέ φησιν οὐχ ὑπο- 235
μένειν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὸν οὐδὲ γεύσασθαι ἄρτου καὶ ὕδατος ἐν
ταύτῃ τῇ πόλει· τοῦτο γὰρ αὐτῷ τὸν θεὸν ἀπειρηκέναι καὶ τὴν
ὁδὸν ἣν ἦλθεν ὅπως μὴ δι᾽ αὐτῆς ποιήσηται τὴν ἐπιστροφήν, ἀλλὰ
δι᾽ ἄλλης ἔφασκεν· τοῦτον μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ἐθαύμαζεν τῆς ἐγ-
κρατείας, αὐτὸς δ᾽ ἦν ἐν φόβῳ μεταβολὴν αὐτοῦ τῶν πραγμάτων
ἐκ τῶν προειρημένων οὐκ ἀγαθὴν ὑπονοῶν.
IX. Ἦν δέ τις ἐν τῇ πόλει πρεσβύτης πονηρὸς ψευδοπρο- 236
φήτης, ὃν εἶχεν ἐν τιμῇ Ἱεροβόαμος ἀπατώμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ τὰ
πρὸς ἡδονὴν λέγοντος. οὗτος τότε μὲν κλινήρης ἦν διὰ τὴν ἀπὸ
τοῦ γήρως ἀσθένειαν, τῶν δὲ παίδων αὐτῷ δηλωσάντων τὰ περὶ
τοῦ παρόντος ἐξ Ἱεροσολύμων προφήτου καὶ τῶν σημείων τῶν γε-
νομένων, καὶ ὡς παρεθεῖσαν αὐτῷ τὴν δεξιὰν Ἱεροβόαμος εὐξαμένου 237

§ 232 = 3 Reg. XIII 2.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 153. Michael Glycas p. 349.

2 *δαυείδου M ψευδ᾽ ἱερεῖσ O ψευδοϊερεῖς MSP ψευδεῖσ ἱερεῖσ E 4 *ἀπαταιώνων M *ἐπί σου M 7 *ἱερέων RO 9 *ἐκτεταμμένη S[1] δὲ E εὐθὺσ MSP 10 οὐκ ἔτι M *ἴσχυε ταύτην] ἴσχυεν (ν ex ι corr.) αὐτὴν M ἴσχυσεν αὐτὴν SP αὐτὸν] αὐτὸν RE ἑαυτὸν, ἑ s. m. 1 M ἑαυτὸν SP ἀναγαγεῖν] ἀγαγεῖν ROSE *reuocare* Lat ἀλλ᾽ ἐναρκηκυῖαν ROM 11 καὶ (ante τὸ) om. OLat 12 *πάντα] πάντα τὰ SP 14 δεξιὰν αὐτοῦ OE 15 ταῦτ᾽ RO 16 ἀπολαυούσησ O 17 *ἰαδὼν ROSP δέ φησιν] δ᾽ ἔφη M δ᾽ ἔφησεν SP δὲ ἔφησε E *uero dixit* Lat 20 ὅπως] ἵνα O 21 ἔφασκε MS[2]P[2] ἐθαύμαζεν ὁ βασιλεὺσ tr. MSP 22 αὐτοῦ] αὐτῶ O 24 *πρεσβύτης om. M 25 ὑπ᾽] παρ᾽ E 29 ἱεροβοάμου M

πάλιν ἐκείνου ζῶσαν ἀπολάβοι, δείσας μὴ παρευδοκιμήσειεν αὐτὸν
ὁ ξένος παρὰ τῷ βασιλεῖ καὶ πλείονος ἀπολαύοι τιμῆς προσέταξε
τοῖς παισὶν εὐθὺς ἐπιστρώσασι τὸν ὄνον ἕτοιμον πρὸς ἔξοδον αὐτῷ
238 παρασκευάσαι. τῶν δὲ σπευσάντων ὃ προσετάγησαν ἐπιβὰς ἐδίωξε
τὸν προφήτην καὶ καταλαβὼν ἀναπαυόμενον ὑπὸ δένδρῳ δασεῖ καὶ
σκιὰν ἔχοντι δρυὸς εὐμεγέθους ἠσπάσατο πρῶτον, εἶτ᾽ ἐμέμφετο
239 μὴ παρ᾽ αὐτὸν εἰσελθόντα καὶ ξενίων μεταλαβόντα. τοῦ δὲ φήσαν-
τος κεκωλῦσθαι πρὸς τοῦ θεοῦ γεύσασθαι παρά τινι τῶν ἐν ἐκείνῃ
τῇ πόλει, „ἀλλ᾽ οὐχὶ παρ᾽ ἐμοὶ πάντως, εἶπεν, ἀπηγόρευκέ σοι τὸ
θεῖον παραθέσθαι τράπεζαν· προφήτης γάρ εἰμι κἀγὼ καὶ τῆς
αὐτῆς σοι κοινωνὸς πρὸς αὐτὸν θρησκείας, καὶ πάρειμι νῦν ὑπ᾽
240 αὐτοῦ πεμφθείς, ὅπως ἀγάγω σε πρὸς ἐμαυτὸν ἑστιασόμενον.“ ὁ
δὲ ψευσαμένῳ πεισθεὶς ἀνέστρεψεν· ἀριστώντων δ᾽ ἔτι καὶ φιλο-
φρονουμένων ὁ θεὸς ἐπιφαίνεται τῷ Ἰάδωνι καὶ παραβάντα τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ τιμωρίαν ὑφέξειν ἔλεγεν καὶ ποδαπὴν ἐδήλου· λέοντα
γὰρ αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπερχομένῳ συμβαλεῖν ἔφραζεν, ὑφ᾽ οὗ
διαφθαρήσεσθαι καὶ τῆς ἐν τοῖς πατρῴοις μνήμασι ταφῆς ἀμοι-
241 ρήσειν. ταῦτα δ᾽ ἐγένετο οἶμαι κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν, ὅπως
μὴ προσέχοι τοῖς τοῦ Ἰάδωνος λόγοις Ἱεροβόαμος ἐληλεγμένῳ ψευ-
δεῖ. πορευομένῳ τοίνυν τῷ Ἰάδωνι πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα συμβάλ-
λει λέων καὶ κατασπάσας αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κτήνους ἀπέκτεινε, καὶ
τὸν μὲν ὄνον οὐδὲν ὅλως ἔβλαψε, παρακαθεζόμενος δ᾽ ἐφύλαττε
κἀκεῖνον καὶ τὸ τοῦ προφήτου σῶμα, μέχρις οὗ τινες τῶν ὁδοι-
πόρων ἰδόντες ἀπήγγειλαν ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν τῷ ψευδοπρο-
242 φήτῃ. ὁ δὲ τοὺς υἱοὺς πέμψας ἐκόμισε τὸ σῶμα εἰς τὴν πόλιν

§ 237 = 3 Reg. XIII 11.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 153 sq.

1 παρευδοκιμήσειν E *αὐτὸν] αὐτῶν M 2 ἀπολάβοι M προσέταξεν M 3 ἐπιστρώσασι] ἐπιστρῶσαι M 4 σπευσάντων] σπουδασάντων M 5 δασεῖ] βαθεῖ MSP *alta* Lat 6 εἶτα MSPE 9 *εἶπεν om. M ἀπηγόρευται E 10 *τράπεζαν] τράπεζαν ἔφη M 11 *θρησκείασ S 12 *ἀγάγω] κἄγω M 13 ἀριστώντων] E ἀριστούντων codd. 14 ἰαδῶνι SP ἄδωνι E 15 ἔλεγε OMS²P² 16 ἔφρασεν MSP ὑφ᾽] ἀφ᾽ M 17 τῆς] τὴν M τοῖσ E 18 ἐγίνετο MSP 19 προσέχῃ RO Ἰάδωνος] ἰωάδου MSP ἄδωνοσ O ἱερόβαμοσ M ἱεροβ(ό)αμοσ S ἐληλεγμένῳ ψευδεῖ] *quasi fallacis et ita defuncti* Lat ὡς ἐληλεγμένου ψευδοῦς coni. ἐληλεγμένου ψεῦδος ed. pr. ἐληλεγμένῳ ψεύδει Dindorf ψεύδει M ψευδῆ O 20 Ἰάδωνι] ἄδωνι E συμβάλει OM 22 δὲ ME ἐφύλασσε RMSPE 23 *οὗ] οὗ P 24 *ψευδοπροφήτῃ, ψευδο s. m. 1 M 25 υἱοὺς] υἱοὺς αὐτοῦ O ἐκόμισεν εἰσ τὴν πόλιν τὸ σῶμα tr. MSP

καὶ πολυτελοῦς κηδείας ἠξίωσεν ἐντειλάμενος τοῖς παισὶ καὶ αὐτὸν
ἀποθανόντα σὺν ἐκείνῳ θάψαι, λέγων ἀληθῆ μὲν εἶναι πάνθ᾿ ὅσα
προεφήτευσε κατὰ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ
τῶν ἱερέων καὶ τῶν ψευδοπροφητῶν, ὑβρισθήσεσθαι δ᾿ αὐτὸς μετὰ
τὴν τελευτὴν οὐδὲν σὺν ἐκείνῳ ταφεὶς τῶν ὀστῶν οὐ γνωρισθησο-
μένων. κηδεύσας οὖν τὸν προφήτην καὶ ταῦτα τοῖς υἱοῖς ἐντειλά- 243
μενος πονηρὸς ὢν καὶ ἀσεβὴς πρόσεισι τῷ Ἱεροβοάμῳ καὶ „τί
δήποτ᾿ ἐταράχθης, εἰπών, ὑπὸ τῶν τοῦ ἀνοήτου λόγων;“ ὡς τὰ
περὶ τὸ θυσιαστήριον αὐτῷ καὶ τὴν αὐτοῦ χεῖρα διηγήσαθ᾿ ὁ βασι-
λεὺς θεῖον ἀληθῶς καὶ προφήτην ἄριστον ἀποκαλῶν, ἤρξατο ταύ-
την αὐτοῦ τὴν δόξαν ἀναλύειν [κακουργῶν] καὶ πιθανοῖς περὶ τῶν
γεγενημένων χρώμενος λόγοις βλάπτειν αὐτῶν τὴν ἀλήθειαν. ἐπε- 244
χείρει γὰρ πείθειν αὐτόν, ὡς ὑπὸ κόπου μὲν ἡ χεὶρ αὐτοῦ ναρκή-
σειε βαστάζουσα τὰς θυσίας, εἶτ᾿ ἀνεθεῖσα πάλιν εἰς τὴν αὑτῆς
ἐπανέλθοι φύσιν, τὸ δὲ θυσιαστήριον καινὸν ὂν καὶ δεξάμενον θυ-
σίας πολλὰς καὶ μεγάλας ῥαγείη καὶ πέσοι διὰ βάρος τῶν ἐπενη-
νεγμένων. ἐδήλου δ᾿ αὐτῷ καὶ τὸν θάνατον τοῦ τὰ σημεῖα [ταῦτα]
προειρηκότος ὡς ὑπὸ λέοντος ἀπώλετο· οὕτως οὐδὲ ἓν οὔτ᾿ εἶχεν
οὔτ᾿ ἐφθέγξατο προφήτου.“ ταῦτα εἰπὼν πείθει τὸν βασιλέα καὶ 245
τὴν διάνοιαν αὐτοῦ τελέως ἀποστρέψας ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν
ὁσίων ἔργων καὶ δικαίων ἐπὶ τὰς ἀσεβεῖς πράξεις παρώρμησεν.
οὕτως δ᾿ ἐξύβρισεν εἰς τὸ θεῖον καὶ παρηνόμησεν, ὡς οὐδὲν ἄλλο

§ 242 = 3 Reg. XIII 30.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 154. ExcPeiresc.

1 *κηδείας] μὲν κηδείασ MSP 2 μὲν] μὲν γὰρ E 5 γνωρισθησομένων] γνωσθησομένων OMSP 6 κηδεύσας] κηδευσάμενοσ RO, incip. Exc προφήτην] ᾱφη $^{\tau'}$ M καὶ ταῦτα — ἐντειλάμενος om. Exc ἐντειλάμενοσ τοῖσ υἱοῖσ tr. MSP 7 ἱεροβάμω M 8 δήποτε codd. Exc ταραχθεὶσ MExc εἰπὼν] εἶπεν MSPExc λόγων] λόγων τὸν προφήτην λέγων Exc ὡς] ὣσ δὲ SPExc ὣσ δὲ καὶ M *cumque* Lat τὰ] τὸ RO 9 αὐτῷ om. O αὐτοῦ codd. Exc διηγήσατο MSPExc ὁ βασιλευς] ὣσ ἐνάρκησε Exc 11 αὐτοῦ τὴν om. RO post ἀναλύειν ras. 1 litt. M κακουργῶν om. Lat πυθανοῖσ R 12 βλάπτει O βλάπτην Exc αὐτῶν] αὐτὸν O *ἐπιχειρεῖ MExc
13 *αὐτὸν πείθειν tr. SP αὐτοῦ] αὐτῶ OE 14 εἶτα E ἀνιθεῖσα E αὐτῆσ codd. E 15 *καινὸν] *uacuum* Lat *ὂν om. MExc
*καὶ s. m. 1 R 16 *ῥαγεῖοι O ῥραγείη Exc ἐπηνηνεγμένων Exc
17 *δ᾿ αὐτῷ] δι᾿ αὐτὸ RO *ταῦτα om. RO 18 ὡς ὑπὸ λέοντος om. RO
ἀπώλετο] ἀπόλοιτο SP ἀπολοῖτο, πο ex πω corr. M οὐδὲ ἓν] οὐδὲν MSPExc 19 οὔτ᾿] οὔτε S² ταῦτ᾿ MSPEExc 21 ὁσίων ἔργων καὶ δικαίων] ὁσίων καὶ δικαίων ἔργων SP θείων ἔργων καὶ δικαίων Exc δικαίων καὶ θείων ἔργων M δικαίων καὶ ὁσίων ἔργων E 22 *οὕτω ExcBekker παρενόμησεν M

*καθ᾽ ἡμέραν ζητεῖν ἤ τί καινὸν καὶ μιαρώτερον τῶν ἤδη τετολμη-
μένων ἐργάσηται. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἱεροβόαμον ἐπὶ τοῦ παρόντος
ἐν τούτοις ἡμῖν δεδηλώσθω.*
246 X. 1. *Ὁ δὲ Σολόμωνος υἱὸς Ῥοβόαμος ὁ τῶν δύο φυλῶν βασι-
λεύς, ὡς προειρήκαμεν, ᾠκοδόμησε πόλεις ὀχυράς τε καὶ μεγάλας
Βηθλεὲμ καὶ Ἠταμὲ καὶ Θεκωὲ καὶ Βηθσοὺρ καὶ Σωχὼ καὶ Ὀδολ-
λὰμ καὶ Εἰπὰν καὶ Μάρισαν καὶ τὴν Ζιφὰ καὶ Ἀδωραὶμ καὶ Λά-*
247 *χεις καὶ Ἀζηκὰ καὶ Σαρὰμ καὶ Ἠλὼμ καὶ Χεβρῶνα. ταύτας μὲν
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φυλῇ [καὶ κληρουχίᾳ] πρώτας ᾠκοδόμησε, κατεσκεύασε
δὲ καὶ ἄλλας μεγάλας ἐν τῇ Βενιαμίδι κληρουχίᾳ, καὶ τειχίσας φρου-
ράς τε κατέστησεν ἐν ἁπάσαις καὶ ἡγεμόνας σῖτόν τε πολὺν καὶ
οἶνον καὶ ἔλαιον τά τε ἄλλα πρὸς διατροφὴν ἐν ἑκάστῃ τῶν πό-
λεων δαψιλῶς ἀπέθετο, πρὸς δὲ τούτοις θυρεοὺς καὶ σιρομάστας*
248 *εἰς πολλὰς μυριάδας. συνῆλθον δὲ οἱ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἰσραηλίταις
ἱερεῖς πρὸς αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ Ληουῖται καὶ εἴ τινες ἄλλοι
τοῦ πλήθους ἦσαν ἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι καταλιπόντες αὑτῶν τὰς
πόλεις, ἵνα θρησκεύσωσιν ἐν Ἱεροσολύμοις τὸν θεόν· οὐ γὰρ ἡδέως
εἶχον προσκυνεῖν ἀναγκαζόμενοι τὰς δαμάλεις, ἃς Ἱεροβόαμος κατε-*
249 *σκεύασε· καὶ ηὔξησαν τὴν Ῥοβοάμου βασιλείαν ἐπ᾽ ἔτη τρία. γήμας
δὲ συγγενῆ τινα καὶ τρεῖς ποιησάμενος ἐξ αὐτῆς παῖδας ἤγετο ὕστε-
ρον καὶ τὴν ἐκ τῆς Ἀψαλώμου θυγατρὸς Θαμάρης Μαχάνην ὄνομα
καὶ αὐτὴν οὖσαν συγγενῆ· καὶ παῖς ἐξ αὐτῆς ἄρρην αὐτῷ γίνεται,*

---

§ 246 = 2 Paral. XI 5.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 155. ExcPeiresc.

1 **καινὸν*, *νὸ* ex *ρὸ* corr. M **μιαρότερον* ROS^2 2 *ἐργάσηται*] fin. Exc *ἐργάσηται*] *ἐργάσεται* S^{2}E *ἀπεργάσηται* i. marg. *γρ ἐργα*^{ση} M *ἱερο-βοάμου* MSP 3 *ἐν τούτοις* om. OM 6 *Ἠταμὲ*] *κτάμε* RO *itam* Lat *Θεκωὲ*] *θεκώσ* MLat *bithsura* Lat *σοχὼ* O *ὀδο*^{λ}*λάμ* R *ὀδολάμ* MSP 7 *Εἰπὰν*] *ἰπάν*, *ἰ* ex *ει* corr. P *hippam* Lat *Μάρισαν*] *μάρησαν* ROSP^1 *μαρησάν* M *μάρισ-σαν* P^2 *marisam* Lat *τὴν* om. M *ζηφὰ* RO *Λάχεις*] *λαχεῖσ* M *λαχ·ὶσ* P 8 *Ἀζηκὰ*] Hudson *ζηκὰ* ROMSP^1 *ζικὰ* P^2 *Ἀζηκὰ καὶ Σαρὰμ καὶ Ἠλὼμ*] *zecet-tam et helom* Lat 9 *Ἰουδαίᾳ φυλῇ καὶ κληρουχίᾳ*] *ἰούδα κληρουχία* MSPELat, cf. VI 249 10 *βενιαμείδι* M *βενιαμίτιδι* SPE 11 *πολλὺν* S^1 12 *πρὸς*] *τὰ πρὸς* coni. 13 *θυραιοὺσ* RO *συρομάστασ* R *σειρομάστασ* SP 14 *συνῆλθον* incip. Exc 15 *Ληουῖται*] *λευῖται* MSPE *ὅσοι λευῖται* Exc 16 **καταλιπόντες*] *κατέλειπον τὰσ* M *καταλειποντὰσ* Exc **τὰς* om. MExc *αὐτῶν* codd. E 17 *ἡδέως*] *ϊδέωσ* Exc 18 *ἱερόαμοσ* P *κατεσκεύασεν* fin. Exc 19 **ῥοβά-μου* M 21 **τὴν* corr. ex *τῆσ* P *ἀβεσαλώμου* MS^{1}E *ἀβεσσαλώμου* S^{2}P *abes-salon* Lat *Μαχάνην*] *machan* Lat *μηχάνην* E 22 **ἄρρην ἐξ αὐτῆσ* tr. MSP **αὐτῶ* s. m. 1 R

ὃν Ἀβίαν προσηγόρευσεν. τεκνοῖ δὲ καὶ ἐξ ἄλλων γυναικῶν πλειό-
νων, ἁπασῶν δὲ μᾶλλον ἔστερξε τὴν Μαχάνην. εἶχε δὲ τὰς μὲν 250
νόμῳ συνοικούσας αὐτῷ γυναῖκας ὀκτωκαίδεκα παλλακὰς δὲ τριά-
κοντα, καὶ υἱοὶ μὲν αὐτῷ γεγόνεισαν ὀκτὼ καὶ εἴκοσι θυγατέρες δ'
ἑξήκοντα. διάδοχον δὲ ἀπέδειξε τῆς βασιλείας τὸν ἐκ τῆς Μαχάνης
Ἀβίαν καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῷ καὶ τὰς ὀχυρωτάτας πόλεις ἐπί-
στευσεν.

2. Αἴτιον δ' οἶμαι πολλάκις γίνεται κακῶν καὶ παρανομίας 251
τοῖς ἀνθρώποις τὸ τῶν πραγμάτων μέγεθος καὶ ἡ πρὸς τὸ βέλ-
τιον αὐτῶν τροπή· τὴν γὰρ βασιλείαν αὐξανομένην οὕτω βλέπων
Ῥοβόαμος εἰς ἀδίκους καὶ ἀσεβεῖς ἐξετράπη πράξεις καὶ τῆς τοῦ
θεοῦ θρησκείας κατεφρόνησεν, ὡς καὶ τὸν ὑπ' αὐτῷ λαὸν μιμητὴν
γενέσθαι τῶν ἀνομημάτων. συνδιαφθείρεται γὰρ τὰ τῶν ἀρχο- 252
μένων ἤθη τοῖς τῶν ἡγουμένων τρόποις, καὶ ὡς ἔλεγχον τῆς ἐκεί-
νων ἀσελγείας τὴν αὐτῶν σωφροσύνην παραπέμποντες ὡς ἀρετῇ
ταῖς κακίαις αὐτῶν ἕπονται· οὐ γὰρ ἔνεστιν ἀποδέχεσθαι δοκεῖν
τὰ τῶν βασιλέων ἔργα μὴ ταὐτὰ πράττοντας. τοῦτο τοίνυν συνέ- 253
βαινε καὶ τοῖς ὑπὸ Ῥοβοάμῳ τεταγμένοις ἀσεβοῦντος αὐτοῦ καὶ
παρανομοῦντος σπουδάζειν, μὴ προσκρούσωσι τῷ βασιλεῖ θέλοντες
εἶναι δίκαιοι. τιμωρὸν δὲ τῶν εἰς αὐτὸν ὕβρεων ὁ θεὸς ἐπιπέμ-
πει τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα Ἴσωκον, περὶ οὗ πλανηθεὶς Ἡρόδοτος
τὰς πράξεις αὐτοῦ Σεσώστρει προσάπτει. οὗτος γὰρ ὁ Ἴσωκος 254
πέμπτῳ ἔτει τῆς Ῥοβοάμου βασιλείας ἐπιστρατεύεται μετὰ πολλῶν
αὐτῷ μυριάδων· ἅρματα μὲν γὰρ αὐτῷ χίλια καὶ διακόσια τὸν ἀριθ-
μὸν ἠκολούθει, ἱππέων δὲ μυριάδες ἕξ, πεζῶν δὲ μυριάδες τεσ-

§ 249 = 2 Paral. XI 21; § 251 = 2 Paral. XII, 1, 3 Reg. XIV 22.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 155.

1 προσηγόρευσε R²OMS²E   τεκνοῖ δὲ] coni. τέκνα δὲ codd. *habuitque filios* Lat τέκνα δὲ εἶχεν ed. pr.   ἄλλων] ἕλλων M   πλειόνων] πλεῖον M πλείονα ed. princ.   2 πασῶν MSP   Μαχάνην] *maachan* Lat   3 παλλακὰς δὲ τριάκοντα om. RO   4 δὲ MSP   5 δ' MP   *τῆς (ante βασιλείας) om. M   Μαχάνης] *macha* Lat   6 ὀχυροτάτασ M   10 τροπή] ῥοπή coni.   11 *τράξεισ P   12 *καταπεφρόνηκεν MSP   αὐτῷ] αὐτὸν RE αὐτοῦ O   14 τῶν om. M   ἡγεμόνων MSP   ὡς ἔλεγχον] ὥσ ἤλεγχον O *cum uiderint* Lat   15 ἀσελγίασ RO   αὑτῶν ROMS   16 ἔνεστιν ex ἔστιν corr. P   17 ταὐτὰ] ταῦτα ROM   18 ῥοβοάμωτεταγμένοισ, ωτε ex ου corr. P   20 i. marg. *V* Lat   *τῆσ εἰσ αὐτὸν ὕβρεωσ P   αὐτὸν] αὐτῶν R   21 *τὸν] τὸν τῶν MSP   Ἴσωκον] σούσακον MSPE *sisoch* Lat Ἴσακος in argumentis   i. marg. ε' O   22 Σεσώστρει] σεσώστρει, σε s. m. 1 P, om. suppl. i. spat. uacuo 6—7 litt. man. rec. M σέσωστρι RO   ὁ Ἴσωκος] ὁ σούσακοσ MSP *sisoch* Lat   αὐτῶν μυριάδων O   25 ἠκολούθει] ἐξηκολούθει MSP

σαράκοντα. τούτων τοὺς πλείστους Λίβυας ἐπήγετο καὶ Αἰθίοπας.
255 ἐμβαλὼν οὖν εἰς τὴν χώραν τῶν Ἑβραίων καταλαμβάνει τε τὰς
ὀχυρωτάτας τῆς Ῥοβοάμου βασιλείας πόλεις ἀμαχητὶ καὶ ταύτας
ἀσφαλισάμενος ἔσχατον ἐπῆλθε τοῖς Ἱεροσολύμοις 3. ἐγκεκλεισ-
μένου τοῦ Ῥοβοάμου καὶ τοῦ πλήθους ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν Ἰσώκου
256 στρατείαν καὶ τὸν θεὸν ἱκετευόντων δοῦναι νίκην καὶ σωτηρίαν· ἀλλ᾽
οὐκ ἔπεισαν τὸν θεὸν ταχθῆναι μετ᾽ αὐτῶν· ὁ δὲ προφήτης Σα-
μαίας ἔφησεν αὐτοῖς τὸν θεὸν ἀπειλεῖν ἐγκαταλείψειν αὐτούς, ὡς
καὶ αὐτοὶ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ κατέλιπον. ταῦτ᾽ ἀκούσαντες εὐθὺς
ταῖς ψυχαῖς ἀνέπεσον καὶ μηδὲν ἔτι σωτήριον ὁρῶντες ἐξομολογεῖ-
σθαι πάντες ὥρμησαν, ὅτι δικαίως αὐτοὺς ὁ θεὸς ὑπερόψεται
257 γενομένους περὶ αὐτὸν ἀσεβεῖς καὶ συγχέοντας τὰ νόμιμα. κατιδὼν
δ᾽ αὐτοὺς ὁ θεὸς οὕτω διακειμένους καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνθομολο-
γουμένους οὐκ ἀπολέσειν αὐτοὺς εἶπε πρὸς τὸν προφήτην, ποιήσειν
μέντοι γε τοῖς Αἰγυπτίοις ὑποχειρίους, ἵνα μάθωσι πότερον ἀν-
258 θρώπῳ δουλεύειν ἐστὶν ἀπονώτερον ἢ θεῷ. παραλαβὼν δὲ Ἴσωκος
ἀμαχητὶ τὴν πόλιν δεξαμένου Ῥοβοάμου διὰ τὸν φόβον οὐκ ἐνέμεινε
ταῖς γενομέναις συνθήκαις, ἀλλ᾽ ἐσύλησε τὸ ἱερὸν καὶ τοὺς θησαυ-
ροὺς ἐξεκένωσε τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς βασιλικοὺς χρυσοῦ καὶ ἀργύρου
259 μυριάδας ἀναριθμήτους βαστάσας καὶ μηδὲν ὅλως ὑπολιπών. πε-
ριεῖλε δὲ καὶ τοὺς χρυσοῦς θυρεοὺς καὶ τὰς ἀσπίδας, ἃς κατεσκεύασε
Σολόμων ὁ βασιλεύς, οὐκ εἴασε δὲ οὐδὲ τὰς χρυσᾶς φαρέτρας, ἃς
ἀνέθηκε Δαυίδης τῷ θεῷ λαβὼν παρὰ τοῦ τῆς Σωφηνῆς βασιλέως,
260 καὶ τοῦτο ποιήσας ἀνέστρεψεν εἰς τὰ οἰκεῖα. μέμνηται δὲ ταύτης
τῆς στρατείας καὶ ὁ Ἁλικαρνασεὺς Ἡρόδοτος περὶ μόνον τὸ τοῦ
βασιλέως πλανηθεὶς ὄνομα, καὶ ὅτι ἄλλοις τε πολλοῖς ἐπῆλθεν
ἔθνεσι καὶ τὴν Παλαιστίνην Συρίαν ἐδουλώσατο λαβὼν ἀμαχητὶ

---

§ 254 = 2 Paral. XII 3; § 258 = 3 Reg. XIV 26, 2 Paral. XII 9; § 260 Herodotus II 102.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 155 sq.

1 *Λίβυας*] *λιβίασ* RO 2 *καταλαμβάνει τε*] *καταλαμβάνεται* MSPE 3 **ὀχυροτάτασ* MS¹ *ῥωβοάμου* M *πόλεις* om. M 5 **τοῦ*] *δὲ τοῦ* MSP *αὐτοῖς*] *αὐτῇ* E *Ἰσώκου*] *σουσάκου* MSP *sisoch* Lat 6 *στρατιὰν* ROM *militiam* Lat **ἱκετευόντων*] *ἱκέτευον τοῦ* RO *ἀλλ᾽* om. SP 7 *ταχθῆναι*] *ἀχθῆναι* M *δὲ*] *γὰρ* coni. *enim* Lat **Σαμαίας*] *σαμαΐασ* SP *ἑαμαίασ* M 9 **κατέλειπον* M 10 *ἀνέπεσον*] *ἐνέπεσον* M *ἀνέπεσαν* S *ἀνέσπασαν* P 11 **ὅρμησαν* M 13 *δὲ* E **οὕτωσ* MSP 15 *πρότερον* R¹O 16 *Ἴσωκος*] *σούσακοσ* (*ού* ex *ώ* corr. P) MSP *ὁ σούσακοσ* E *sisoch* Lat 20 **ὑπολειπὼν* M 21 **θυρεους*] *θυραιοὺσ* M *θυρεοὺσ* ex *θεοὺσ* corr. S *lanceas* Lat 22 *οὐδὲ*] *οὔτε* RO 23 *δαυείδησ* M *σωφήνης* codd. 24 *ταῦτα* E 25 **στρατιᾶσ* RO *στρατιασ* M *ἀλικαρνασεὺσ* codd. E

τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐν αὐτῇ. φανερὸν δ' ἐστίν, ὅτι τὸ ἡμέτερον 261
ἔθνος βούλεται δηλοῦν κεχειρωμένον ὑπὸ τοῦ Αἰγυπτίου· ἐπάγει
γάρ, ὅτι στήλας κατέλιπεν ἐν τῇ τῶν ἀμαχητὶ παραδόντων ἑαυτοὺς
αἰδοῖα γυναικῶν ἐγγράψας· Ῥοβόαμος δ' αὐτῷ παρέδωκεν ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς ἀμαχητὶ τὴν πόλιν. φησὶ δὲ καὶ Αἰθίοπας παρ' 262
Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι τὴν τῶν αἰδοίων περιτομήν· Φοίνικες γὰρ
καὶ Σύροι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ὁμολογοῦσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι.“ δῆλον οὖν ἐστιν, ὅτι μηδένες ἄλλοι περιτέμνονται τῶν
ἐν τῇ Παλαιστίνῃ Σύρων ἢ μόνοι ἡμεῖς. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων
ἕκαστοι λεγέτωσαν ὅ τι ἂν αὐτοῖς δοκῇ.

4. Ἀναχωρήσαντος δὲ Ἰσώκου Ῥοβόαμος ὁ βασιλεὺς ἀντὶ μὲν 263
τῶν χρυσέων θυρεῶν καὶ τῶν ἀσπίδων χάλκεα ποιήσας τὸν αὐτὸν
ἀριθμὸν παρέδωκε τοῖς τῶν βασιλείων φύλαξιν. ἀντὶ δὲ τοῦ μετὰ
στρατηγίας ἐπιφανοῦς καὶ τῆς ἐν τοῖς πράγμασι λαμπρότητος διάγειν ἐβασίλευσεν ἐν ἡσυχίᾳ πολλῇ καὶ δέει πάντα τὸν χρόνον ἐχθρὸς
ὢν Ἱεροβοάμῳ. ἐτελεύτησε δὲ βιώσας ἔτη πεντήκοντα καὶ ἑπτὰ 264
βασιλεύσας δ' αὐτῶν ἑπτακαίδεκα, τὸν τρόπον ἀλαζὼν ἀνὴρ καὶ
ἀνόητος καὶ διὰ τὸ μὴ προσέχειν τοῖς πατρῴοις φίλοις τὴν ἀρχὴν
ἀπολέσας· ἐτάφη δ' ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταῖς θήκαις τῶν βασιλέων.
διεδέξατο δ' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς Ἀβίας ὄγδοον ἤδη καὶ
δέκατον ἔτος Ἱεροβοάμου τῶν δέκα φυλῶν βασιλεύοντος. καὶ ταῦτα 265
μὲν τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος· τὰ δὲ περὶ Ἱεροβόαμον ἀκόλουθα τούτων ἔχομεν πῶς κατέστρεψε τὸν βίον διεξελθεῖν· οὗτος γὰρ οὐ
διέλιπεν οὐδ' ἠρέμησεν εἰς τὸν θεὸν ἐξυβρίζων, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην
ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ὀρῶν βωμοὺς ἀνιστὰς καὶ ἱερεῖς ἐκ τοῦ πλήθους
ἀποδεικνὺς διετέλει.

---

§ 261 sq. = Herodotus II 102 sq.; § 263 = 3 Reg. XIV 27, 2 Paral. XII 10.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 156. ExcPeiresc. Iosephus cont. Apion. I 22.
1 δέ O ἐστιν om. MSP ὅτι] om. O ὅτι, ὅ i. ras. 2 litt. S ἡμέτερον] ἥμερον O 2 ἐπάγει] λέγει MSPLat 3 στείλασ RO κατέλειπεν, ει ex ι corr. M ἑαυτοὺς] αὐτοὺσ MS αὑτοὺσ P 6 γὰρ] om. RO *autem* Lat δὲ Herodotus 7 Σύριοι cont. Apion. 8 ὅτι om. M μηδένες] μηδέντεσ RO μηδέ τινεσ P περιτέμνονται] *circumcidebantur* Lat τῇ om. MSP 9 παλαιστίνῃ σύρων, π corr. ex ν· uid., ησ ex ων corr. R 11 Ἰσώκου] σουσάκου MSPE *sisoc* Lat 12 θυρεῶν] om. M *lanceis* Lat 13 βασιλέων OM 14 στρατηγείασ E 16 *ὢν om. RO 17 δὲ E *ἑπτακαίδεκα] ἑπτακαιδέκατον RO 19 ἀπωλέσασ P² 21 *ἱεροβοάμω RO 22 τὸ om. OMSP 23 οὗτος incip. Exc 24 *διέλειπεν RMExc οὐδὲ MSP οὐδ' ἠρέμησεν om. Exc καθ' ἑκάστην] καθ' ἡμέραν MSPExc *cotidie* Lat 25 ὑψιλῶν M ὀρῶν om. MExc βωμὸσ R

266 XI. 1. Ταῦτα δ᾽ ἔμελλεν οὐκ εἰς μακρὰν τἀσεβήματα καὶ τὴν
ὑπὲρ αὐτῶν δίκην εἰς τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν καὶ πάσης αὐτοῦ τῆς
γενεᾶς τρέψειν τὸ θεῖον. κάμνοντος δ᾽ αὐτῷ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν και-
ρὸν τοῦ παιδός, ὃν Ὀβίμην ἐκάλουν, τὴν γυναῖκα αὐτοῦ προσέταξε
τὴν στολὴν ἀποθεμένην καὶ σχῆμα λαβοῦσαν ἰδιωτικὸν πορευθῆναι
267 πρὸς Ἀχίαν τὸν προφήτην· εἶναι γὰρ θαυμαστὸν ἄνδρα περὶ τῶν
μελλόντων προειπεῖν· καὶ γὰρ περὶ τῆς βασιλείας αὐτῷ τοῦτον
δεδηλωκέναι· παραγενομένην δ᾽ ἐκέλευσε περὶ τοῦ παιδὸς ἀνακρί-
νειν ὡς ξένην, εἰ διαφεύξεται τὴν νόσον. ἡ δὲ μετασχηματισαμένη,
καθὼς αὐτῇ προσέταξεν ὁ ἀνήρ, ἧκεν εἰς Σιλὼ πόλιν· ἐκεῖ γὰρ
268 διέτριβεν ὁ Ἀχίας. καὶ μελλούσης εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰσιέναι
τὰς ὄψεις ἠμαυρωμένου διὰ τὸ γῆρας ἐπιφανεὶς ὁ θεὸς ἀμφότερα
αὐτῷ μηνύει τήν τε Ἱεροβοάμου γυναῖκα πρὸς αὐτὸν ἀφιγμένην
269 καὶ τί δεῖ περὶ ὧν πάρεστιν ἀποκρίνασθαι. παριούσης δὲ τῆς
γυναικὸς εἰς τὴν οἰκίαν ὡς ἰδιώτιδος καὶ ξένης ἀνεβόησεν „εἴσελθε,
ὦ γύναι Ἱεροβοάμου· τί κρύπτεις σαυτήν; τὸν γὰρ θεὸν οὐ λαν-
θάνεις, ὃς ἀφιξομένην τέ μοι ἐδήλωσε καὶ προσέταξε τίνας ποιή-
σομαι τοὺς λόγους. ἀπελθοῦσα οὖν πρὸς τὸν ἄνδρα φράζε αὐτῷ
270 ταῦτα λέγειν· ἐπεί σε μέγαν ἐκ μικροῦ καὶ μηδενὸς ὄντος ἐποίησα
καὶ ἀποσχίσας τὴν βασιλείαν ἀπὸ τοῦ Δαυίδου γένους σοὶ ταύτην
ἔδωκα, σὺ δὲ τούτων ἠμνημόνησας καὶ τὴν ἐμὴν θρησκείαν κατα-

---

§ 266 = 3 Reg. XIV 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 155. ExcPeiresc. Suidas s. Ἀχίας.

1 τὰ ἀσεβήματα ROSPExc καὶ om. SP 2 αὐτοῦ] αὐτῶν O 3 γενεᾶς] δωρεᾶσ MExc κάμνοντος] incip. Suid *τὸν om. ExcSuid 4 * ὃν Ὀβίμην ἐκάλουν om. Suid ὀβίμην RO ἀβίμην E abimem Lat *προσέταξεν MS¹P¹ 5 τὴν στολὴν — 11 Ἀχίας breuiauit Suid 6 *ἀχιὰν R 8 παραγενομένη ROExc *ἀνακρίνειν ὡσ ξένην περὶ τοῦ παιδὸσ tr. Exc 9 ὡς ξένην om. E *εἰ] εἰ· M 10 Σιλὼ] σηλὼ OM σηλῶ S σηλῶι P¹ τὴν Exc ἐκεῖ γὰρ] ἔνθα Exc 11 ἀχιᾶσ R *καὶ μελλούσης] μελλούσης δὲ αὐτῆς Suid αὐτοῦ om. ESuid *ἀπιέναι, i. marg. γρ εἰσιέναι M 13 Ἱεροβοάμου] τοῦ ἱεροβοὰμ Suid πρὸς αὐτὸν ἀφιγμένην om. Suid 14 τί — ἀποκρίνασθαι] τί μέλλει λέγειν αὐτῇ Suid παριούσης δὲ] περιούσησ δὲ O παρούσησ δὲ P καὶ παριούσης Suid τῆς γυναικὸς — 15 καὶ] ὡς Suid 16 *Ἱεροβοάμου om. Suid *σαυτήν] ἑαυτὴν P 17 *ὃς om. O *ὃς — 18 λόγους om. Suid μοι] μοι φανεὶσ OMSPEExc *ποιήσομαι] ποιῆσαι RO 18 ἀπελθοῦσα] ἀπελθοῦσαν MS ἄπελθε ESuid *οὖν] δὲ Suid *φράζε] ἔφραζεν MSPExc *φράζε αὐτῷ ταῦτα λέγειν] *dic ei haec praecepisse deum* Lat τάδε λέγει κύριος Suid, aut τὸν θεὸν post λέγειν addendum aut αὐτῷ in αὐτὸν mutandum coni. 19 μηδενὸς] MExcSuid μηδὲν ROSP 20 δαυείδου M δαβὶδ Suid 21 ἠμνημόνευσασ Exc *θρησκείαν S *καταλειπὼν M

λιπὼν χωνευτοὺς θεοὺς κατασκευάσας ἐκείνους τιμᾷς, οὕτω σε
πάλιν καθαιρήσω καὶ πᾶν ἐξολέσω σου τὸ γένος καὶ κυσὶ καὶ ὄρ-
νισι βορὰν ποιήσω γενέσθαι. βασιλεὺς γὰρ ἐξεγείρεθ᾽ ὑπ᾽ ἐμοῦ 271
τοῦ λαοῦ παντός, ὃς οὐδένα ὑπολείψει τοῦ Ἱεροβοάμου γένους·
μεθέξει δὲ τῆς τιμωρίας καὶ τὸ πλῆθος ἐκπεσὸν τῆς ἀγαθῆς γῆς
καὶ διασπαρὲν εἰς τοὺς πέραν Εὐφράτου τόπους, ὅτι τοῖς τοῦ βασι-
λέως ἀσεβήμασι κατηκολούθησε καὶ τοὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ γενομένους
προσκυνεῖ θεοὺς τὴν ἐμὴν θυσίαν ἐγκαταλιπόν. σὺ δέ, ὦ γύναι, 272
ταῦτα ἀπαγγέλλουσα σπεῦδε πρὸς τὸν ἄνδρα. τὸν δὲ υἱὸν καταλήψῃ
τεθνηκότα· σοῦ γὰρ εἰσιούσης εἰς τὴν πόλιν ἀπολείψει τὸ ζῆν
αὐτόν. ταφήσεται δὲ κλαυθεὶς ὑπὸ τοῦ πλήθους παντὸς κοινῷ
τιμηθεὶς πένθει· καὶ γὰρ μόνος τῶν ἐκ τοῦ Ἱεροβοάμου γένους
ἀγαθὸς οὗτος ἦν.“ ταῦτ᾽ αὐτοῦ προφητεύσαντος ἐκπηδήσασα ἡ 273
γυνὴ τεταραγμένη καὶ τῷ τοῦ προειρημένου παιδὸς θανάτῳ περι-
αλγής, θρηνοῦσα διὰ τῆς ὁδοῦ καὶ τὴν μέλλουσαν τοῦ τέκνου κο-
πτομένη τελευτὴν ἀθλία τοῦ πάθους ἠπείγετο κακοῖς ἀμηχάνοις
καὶ σπουδῇ μὲν ἀτυχεῖ χρωμένη διὰ τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἔμελλε γὰρ
αὐτὸν ἐπειχθεῖσα θᾶττον ὄψεσθαι νεκρόν, ἀναγκαίᾳ δὲ διὰ τὸν
ἄνδρα. καὶ παραγενομένη τὸν μὲν ἐκπεπνευκότα καθὼς εἶπεν ὁ
προφήτης εὗρε, τῷ δὲ βασιλεῖ πάντα ἀπήγγειλεν.
2. Ἱεροβόαμος δ᾽ οὐδενὸς τούτων φροντίσας πολλὴν ἀθροί- 274
σας στρατιὰν ἐπὶ τὸν Ῥοβοάμου παῖδα τῶν δύο φυλῶν τὴν βασι-

§ 270 = 3 Reg. XIV 9; § 274 = 2 Paral. XIII 2.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 155. ExcPeiresc. Suidas s. Ἀχίας.

1 κατεσκεύασασ ROSuid ἐκείνους] καὶ τούτους Suid τιμᾷς] Suid τιμήσασ RO ἐτίμασ MExc ἐτίμησας SPE οὕτω] οὕτωσ M, om. ESuid 2 ἐξολέσω] ἐξολοθρεύσω MSPExcSuidZon ἐξολευθρεύσω E *exterminabo* Lat ὄρνησι R 3 γενέσθαι ποιήσω tr. ExcSuid βασιλεὺς — 4 γένους om. Suid ἐξεγείρεθ᾽] ἐξεγείρεται τισ (τῆσ M) MSPLatExc 4 τοῦ om. M οὐδὲν ἀπολείψει MSPExc 5 μεθέξει] E *participabitur* Lat μεθέξειν codd. Exc ἐκπεσὼν RExc τῆς ἀγαθῆς γῆς] *hac copiosa terra* Lat i. e. τῆσδε τῆς ἀγαθῆς γῆς 6 ὅτι] διότι Suid τοῦ βασιλέως] σοῖς Suid 7 κατηκολούθησεν Exc καὶ τοὺς — 9 ἄνδρα om. Suid 8 θυσίαν] οὐσίαν O ἐγκαταλιπών O καταλιπών R ἐγκαταλειπόν M 9 ἀπαγγέλλουσα] παραγγέλλουσα MExc ἀπαγγελοῦσα coni. *υἱὸν] σὸν υἱὸν Suid *καταλείψει R 10 τεθνηκότα fin. Suid εἰσηούσησ M 11 κλαυθεὶς] S²Exc κλαυσθεὶσ ROMS¹P 13 *ταῦτα MSPExc *αὐτοῦ] οὖν M, om. Exc 16 πάθους] τάχουσ SP *ἠπείγετο] ἐπείγετο R ἐπήγετο O 17 ἀτυχεῖ] ἐντυχεῖ R ἀτυχῇ M μὲν ἀτυχεῖ tr. Bekker αὐτῆς om. MSPExc ἔμελλεν Exc 18 ἐπιχθεῖσα M 19 καθὼς — 20 προφήτης om. ExcE 20 *εὗρεν Exc 21 i. marg. *VI* Lat δὲ ME *οὐδενὸς] οὐδὲν MExc φροντίσας] fin. Exc ἀθροίσας] ἀριθμήσασ MS 22 τῶν] τὸν S¹

λείαν τοῦ πατρὸς διαδεξάμενον Ἀβίαν ἐξεστράτευσε πολεμήσων· κατεφρόνει γὰρ αὐτοῦ διὰ τὴν ἡλικίαν. ὁ δὲ ἀκούσας τὴν ἔφοδον τὴν Ἱεροβοάμου πρὸς αὐτὴν οὐ κατεπλάγη, γενόμενος δ' ἐπάνω καὶ τῆς νεότητος τῷ φρονήματι καὶ τῆς ἐλπίδος τοῦ πολεμίου στρατιὰν ἐπιλέξας ἐκ τῶν δύο φυλῶν ἀπήντησε τῷ Ἱεροβοάμῳ εἰς τόπον τινὰ καλούμενον ὄρος Σαμαρῶν καὶ στρατοπεδευσάμενος ἐγγὺς
275 *αὐτοῦ τὰ πρὸς τὴν μάχην εὐτρέπιζεν. ἦν δ' ἡ δύναμις αὐτοῦ μυριάδες τεσσαράκοντα, ἡ δὲ τοῦ Ἱεροβοάμου στρατιὰ διπλασίων ἐκείνης. ὡς δὲ τὰ στρατεύματα πρὸς τὰ ἔργα καὶ τοὺς κινδύνους ἀντιπαρετάσσετο καὶ συμβαλεῖν ἔμελλε, στὰς ἐφ' ὑψηλοῦ τινος Ἀβίας τόπου καὶ τῇ χειρὶ κατασείσας τὸ πλῆθος καὶ τὸν Ἱεροβόαμον ἀκοῦ-*
276 *σαι πρῶτον αὐτοῦ μεθ' ἡσυχίας ἠξίωσε. γενομένης δὲ σιωπῆς ἤρξατο λέγειν· „ὅτι μὲν τὴν ἡγεμονίαν ὁ θεὸς Δαυίδῃ καὶ τοῖς ἐκγόνοις αὐτοῦ κατένευσεν εἰς ἅπαντα χρόνον, οὐδ' ὑμεῖς ἀγνοεῖτε, θαυμάζω δέ, πῶς ἀποστάντες τοὐμοῦ πατρὸς τῷ δούλῳ Ἱεροβοάμῳ προσέθεσθε καὶ μετ' ἐκείνου πάρεστε νῦν ἐπὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ βασιλεύειν κεκριμένους πολεμήσοντες καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφαιρησόμενοι τὴν ὑπάρχουσαν· τὴν μὲν γὰρ πλείω μέχρι νῦν Ἱεροβόαμος ἀδίκως*
277 *ἔχει. ἀλλ' οὐκ οἶμαι καὶ ταύτης αὐτὸν ἀπολαύσειν ἐπὶ πλείονα χρόνον, ἀλλὰ δοὺς καὶ τοῦ παρεληλυθότος δίκην τῷ θεῷ παύσεται τῆς παρανομίας καὶ τῶν ὕβρεων, ἃς οὐ διαλέλοιπεν εἰς αὐτὸν ὑβρίζων καὶ ταὐτὰ ποιεῖν ὑμᾶς ἀναπεπεικώς, οἳ μηδὲν ἀδικηθέντες ὑπὸ τοῦ πατρός, ἀλλ' ὅτι μὴ πρὸς ἡδονὴν ἐκκλησιάζων ὡμίλησεν ἀνθρώπων πονηρῶν συμβουλίᾳ πεισθείς, ἐγκατελίπετε τῷ δοκεῖν ὑπ' ὀργῆς ἐκεῖνον, ταῖς δ' ἀληθείαις αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ*
278 *τῶν ἐκείνου νόμων ἀπεσπάσατε. καίτοι συνεγνωκέναι καλῶς εἶχεν ὑμᾶς οὐ λόγων μόνον δυσκόλων ἀνδρὶ νέῳ καὶ δημαγωγίας ἀπείρῳ,*

---

§ 274 = 2 Paral. XIII 3.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 156.

1 *ἀβιὰν* E *ἐξεστράτευσε*] *ἐστράτευσε* ROE 2 *δ'* MSPE 3 *τὴν*] *τοῦ* O *αὐτὴν*] *αὐτὸν* ROSP **οὐ* om. Lat 4 *πολεμίου*] *bellandi* Lat 5 *ἐπιλέξας*] *ἐπιλεξάμενοσ* P 6 **ὄρος Σαμαρῶν*] *ὄροσ σαμάρων* SP *mons amororum* Lat 7 *ηὐτρέπιζεν* MSP *μυριάδες τεσσαράκοντα*] *quadraginta milia* Lat 8 *στρατεία* S 9 *ἀντιπαρετάσσετο*] cod. Vat apud Hudson *ἀντεπαρετάσσετο* OMSP *ἀντεπαρατάσσετο* R *ἀντεπράττετο* E 10 **τόπου ἀβίασ* (*ἀβιὰσ* S[1]P) tr. MSP 13 **ἡγεμονείαν* M **δαυείδη* M *ἐγγόνοισ* OE 19 *οὐκ*] *οὐχ* RO *καὶ* om. MSP *αὐτὸν* s. m. 1 R *ἀπολαῦσαι* RO *ἐπὶ* om. O 22 *ταὐτὰ*] *ταῦτα* ROMS *talia* Lat 23 *τοῦ*] *τοὐμοῦ* MSPLat 24 *συμβουλίαν* R[1] *συμβουλεία* M *ἐγκατελείπετε* RM *τῷ*] *μὲν τῶ* MSPLat 25 *αὐτοὺς*] *αὐτοὺσ* ROP[1] *αὐταῖσ* M *ἀπὸ*] *ὑπὸ* M *καὶ ὑπὸ* O 26 *ἐπεσπάσατε* M 27 *μόνων* OMSP *δημαγωιγίασ* S *δημαγωγίαισ* P[1]

ἀλλ᾽ εἰ καὶ πρός τι δυσχερὲς ἡ νεότης αὐτὸν καὶ ἡ ἀμαθία τῶν
πραττομένων ἐξῆγεν ἔργον, διά τε Σολόμωνα τὸν πατέρα καὶ τὰς
εὐεργεσίας τὰς ἐκείνου· παραίτησιν γὰρ εἶναι δεῖ τῆς τῶν ἐγγόνων
ἁμαρτίας τὰς τῶν πατέρων εὐποιίας. ὑμεῖς δ᾽ οὐδὲν τούτων ἐλο- 279
γίσασθε οὔτε τότ᾽ οὔτε νῦν, ἀλλ᾽ ἧκε στρατὸς ἐφ᾽ ἡμᾶς τοσοῦτος·
τίνι καὶ πεπιστευκὼς περὶ τῆς νίκης; ἦ ταῖς χρυσαῖς δαμάλεσι καὶ
τοῖς ἐπὶ τῶν ὀρῶν βωμοῖς, ἃ δείγματα τῆς ἀσεβείας ἐστὶν ὑμῶν
ἀλλ᾽ οὐχὶ τῆς θρησκείας; ἢ τὸ πλῆθος ὑμᾶς εὐέλπιδας ἀπεργά-
ζεται τὴν ἡμετέραν στρατιὰν ὑπερβάλλον; ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἥτις ἰσχὺς 280
μυριάδων στρατοῦ μετ᾽ ἀδικημάτων πολεμοῦντος· ἐν γὰρ μόνῳ τῷ
δικαίῳ καὶ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβεῖ τὴν βεβαιοτάτην ἐλπίδα τοῦ
κρατεῖν τῶν ἐναντίων ἀποκεῖσθαι συμβέβηκεν, ἥτις ἐστὶ παρ᾽ ἡμῖν
τετηρηκόσιν ἀπ᾽ ἀρχῆς τὰ νόμιμα καὶ τὸν ἴδιον θεὸν σεβομένοις,
ὃν οὐ χεῖρες ἐποίησαν ἐξ ὕλης φθαρτῆς οὐδ᾽ ἐπίνοια πονηροῦ βασι-
λέως ἐπὶ τῇ τῶν ὄχλων ἀπάτῃ κατεσκεύασεν, ἀλλ᾽ ὃς ἔργον ἐστὶν
αὑτοῦ καὶ ἀρχὴ καὶ τέλος τῶν ἁπάντων. συμβουλεύω τοιγαροῦν 281
ὑμῖν ἔτι καὶ νῦν μεταγνῶναι καὶ λαβόντας ἀμείνω λογισμὸν παύ-
σασθαι τοῦ πολεμεῖν καὶ τὰ πάτρια καὶ τὸ προαγαγὸν ὑμᾶς ἐπὶ
τοσοῦτον μέγεθος εὐδαιμονίας γνωρίσαι."

3. Ταῦτα μὲν Ἀβίας διελέχθη πρὸς τὸ πλῆθος· ἔτι δὲ αὐτοῦ 282
λέγοντος λάθρα τινὰς τῶν στρατιωτῶν Ἱεροβόαμος ἔπεμψε περι-
κυκλωσομένους τὸν Ἀβίαν ἔκ τινων οὐ φανερῶν τοῦ στρατοπέδου
μερῶν. μέσου δ᾽ αὐτοῦ περιληφθέντος τῶν πολεμίων ἡ μὲν στρα-
τιὰ κατέδεισε καὶ ταῖς ψυχαῖς ἀνέπεσεν, ὁ δ᾽ Ἀβίας παρεθάρρυνε
καὶ τὰς ἐλπίδας ἔχειν ἐν τῷ θεῷ παρεκάλει· τοῦτον γὰρ οὐ κεκυ-
κλῶσθαι πρὸς τῶν πολεμίων. οἱ δὲ ὁμοῦ πάντες ἐπικαλεσάμενοι 283
τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ συμμαχίαν τῶν ἱερέων τῇ σάλπιγγι σημανάν-

§ 278 = 2 Paral. XIII 7.

ROMSPE Lat

2 σολομῶνα iterat O 3 τὰς om. M παραίτησιν] παράστασιν RO ἐγγόνων] ἑπομένων RO ἐκγόνων MSP 5 τότε ROSP ἧκε] ROLat ἥκετε MS ἥκετε·· P ἥκει coni. 6 ἢ codd. E *an* Lat καὶ] ἢ E 8 οὐχὶ] οὐ R

9 στρατιὰν, ι i. ras. P στρατείαν S δ᾽ ἥτις] δή τισ RO δή τισ οὖν M δ᾽ ἥτισ οὖν SP 10 μετὰ MSP 11 πρὸς] om. M τῶ πρὸσ SP 15 ὃς] ὡσ M 16 αὐτοῦ ROMP ἀπάτων R 17 *παύσασθε RO 19 τοσοῦτο MS 20 ἀβιᾶσ RO διελέχθη, ε (ante λ) ex η uid. corr. O δ᾽ MSP 21 *Ἱεροβόαμος] ὁ ἱεροβόαμοσ (ἱροβόαμοσ P¹) MSP περικυκλωσαμένουσ P

23 *στρατεία SP¹ 24 ἀνέπεισεν M¹ *ἀβιᾶσ RO ἀβιὰσ S¹P¹ 25 τῷ om. E τοῦτον — 26 πολεμίων om. ELat τοῦτο RO οὐ κεκυκλῶσθαι] οὐ κεκυλῶσθαι M οὐ κεκωλῦσθαι i. marg. m. 1 κεκυκλῶσθαι S οὐ κεκώλυται R οὐκὲκώλὺτο O 27 σημανέντων R

των ἀλαλάξαντες ἐχώρησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· καὶ τῶν μὲν ἔθραυσε
τὰ φρονήματα καὶ τὰς ἀκμὰς αὐτῶν ἐξέλυσεν ὁ θεός, τὴν δὲ Ἀβία
284 στρατιὰν ὑπερτέραν ἐποίησεν· ὅσος γὰρ οὐδέποτ᾽ ἐμνημονεύθη φό-
νος ἐν πολέμῳ γεγονέναι οὔθ᾽ Ἑλλήνων οὔτε βαρβάρων, τοσούτους
ἀποκτείναντες τῆς Ἱεροβοάμου δυνάμεως θαυμαστὴν καὶ διαβόητον
νίκην παρὰ τοῦ θεοῦ λαβεῖν ἠξιώθησαν· πεντήκοντα γὰρ μυριάδας
τῶν ἐχθρῶν κατέβαλον καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν διήρπασαν τὰς ὀχυ-
ρωτάτας ἑλόντες κατὰ κράτος, τήν τε Βηθήλην καὶ τὴν τοπαρχίαν
285 αὐτῆς καὶ τὴν Ἰσανὰν καὶ τὴν τοπαρχίαν αὐτῆς. καὶ Ἱεροβόαμος
μὲν οὐκέτι μετὰ ταύτην τὴν ἧτταν ἴσχυσεν ἐφ᾽ ὅσον Ἀβίας περιῆν
χρόνον. τελευτᾷ δ᾽ οὗτος ὀλίγον τῇ νίκῃ χρόνον ἐπιζήσας ἔτη βασι-
λεύσας τρία, καὶ θάπτεται μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταῖς προγονικαῖς
θήκαις, ἀπολείπει δὲ υἱοὺς μὲν δύο καὶ εἴκοσι θυγατέρας δὲ ἓξ
καὶ δέκα. πάντας τούτους ἐκ γυναικῶν δεκατεσσάρων ἐτεκνώσατο.
286 διεδέξατο δ᾽ αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἄσανος· καὶ ἡ μή-
τηρ τοῦ νεανίσκου Μαχαία τοὔνομα. τούτου κρατοῦντος εἰρήνης
ἀπέλαυεν ἡ χώρα τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπὶ ἔτη δέκα.
287 4. Καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀβίαν τὸν Ῥοβοάμου τοῦ Σολόμωνος
οὕτως παρειλήφαμεν. ἐτελεύτησε δὲ καὶ Ἱεροβόαμος ὁ τῶν δέκα
φυλῶν βασιλεὺς ἄρξας ἔτη δύο καὶ εἴκοσι. διαδέχεται δ᾽ αὐτὸν ὁ
παῖς Νάβαδος δευτέρου ἔτους ἤδη τῆς βασιλείας Ἀσάνου διεληλυ-
θότος. ἦρξε δὲ ὁ τοῦ Ἱεροβοάμου παῖς ἔτη δύο τῷ πατρὶ τὴν
288 ἀσέβειαν καὶ τὴν πονηρίαν ἐμφερὴς ὤν. ἐν δὲ τούτοις τοῖς δυσὶν
ἔτεσι στρατευσάμενος ἐπὶ Γαβαθῶνα πόλιν Παλαιστίνων οὖσαν
πολιορκίᾳ λαβεῖν αὐτὴν προσέμενεν· ἐπιβουλευθεὶς δ᾽ ἐκεῖ ὑπὸ

---

§ 283 = 2 Paral. XIII 15; § 286 cf. 2 Paral. XV 16; § 287 = 3 Reg. XV 25.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 156.

2 ἀβιὰ ROP 3 στρατείαν SP^1 οὐδέποτε MSP 5 ἀποκτείναντοσ M *περιβόητον Zon 7 πόλεισ, ει ex α corr. P 8 Βηθήλην] βϊθήνην (ϊ ex η corr. R) RO τὴν (ante τοπαρχίαν) om. O 9 καὶ τὴν — αὐτῆς om. RO Lat *Ἱεροβόαμοσ] ὁ ἱεροβόαμοσ RO 10 *μετὰ ταύτην] μετ᾽ αὐτὴν OM *ἀβιᾶσ O ἀβιὰσ RP^1 13 θυγατέρασ, ασ i. ras. S ἑξκαίδεκα RM ἑκκαίδεκα (ἑκ ex ἑξ corr. S) SO 14 τούτους] δὲ τούτουσ MSP δεκατεσσάρων, κα s. m. 2 P 15 δὲ E αὐτοῦ om. MSPELat *Ἄσανος] ἄσσανοσ M ἀσσὰν SP *asaph* Lat 16 Μαχαία] μαάχα E *maach* Lat *εἰρήνης u. 17 post Ἰσραηλιτῶν ponit M 17 ἀπέλαυεν] ἀπέλαβεν R ἀπέλαυσεν MS ἀπήλαυσεν (ἡ i. ras. P) PE
18 ἀβιὰν ROS^{1}P^1 19 οὕτω P *ἐτελεύτησεν MS^1 21 *Νάβαδος] δ ex corr. M νάδαβοσ S *nadab* Lat δευτέρου ἔτους] δεύτερον ἔτοσ MSP Ἀσάνου] *asaph* Lat 23 i. marg. *VII* Lat *δὲ] δὴ ROSP 24 Γαβαθῶνα] γαβάθωνα E γαβαθὼ MSP *gabathon* Lat Παλαιστίνων] παλαιστηνῶν MP τῶν παλαιστηνῶν E 25 δὲ MSP

φίλου τινὸς Βασάνου ὄνομα Σειδοῦ δὲ παιδὸς ἀποθνήσκει, ὃς μετὰ
τὴν τελευτὴν αὐτοῦ τὴν βασιλείαν παραλαβὼν ἅπαν τὸ Ἱεροβοάμου
γένος διέφθειρε. καὶ συνέβη κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ προφητείαν τοὺς 289
μὲν ἐν τῇ πόλει τῶν Ἱεροβοάμου συγγενῶν ἀποθανόντας ὑπὸ κυ-
νῶν σπαραχθῆναι καὶ δαπανηθῆναι, τοὺς δ' ἐν τοῖς ἀγροῖς ὑπ'
ὀρνίθων. ὁ μὲν οὖν Ἱεροβοάμου οἶκος τῆς ἀσεβείας αὐτοῦ καὶ τῶν
ἀνομημάτων ἀξίαν ὑπέσχε δίκην.

XII. 1. Ὁ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεὺς Ἄσανος ἦν τὸν τρό- 290
πον ἄριστος καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἀφορῶν καὶ μηδὲν μήτε πράττων
μήτ' ἐννοούμενος, ὃ μὴ πρὸς τὴν εὐσέβειαν εἶχε καὶ τὴν τῶν νο-
μίμων φυλακὴν τὴν ἀναφοράν. κατώρθωσε δὲ τὴν αὑτοῦ βασιλείαν
ἐκκόψας εἴ τι πονηρὸν ἦν ἐν αὐτῇ καὶ καθαρεύσας ἁπάσης κηλῖδος.
στρατοῦ δ' εἶχεν ἐπιλέκτων ἀνδρῶν ὡπλισμένων θυρεὸν καὶ σιρο- 291
μάστην ἐκ μὲν τῆς Ἰούδα φυλῆς μυριάδας τριάκοντα, ἐκ δὲ τῆς
Βενιαμίτιδος ἀσπίδας φορούντων καὶ τοξοτῶν μυριάδας πέντε καὶ
εἴκοσι. ἤδη δὲ αὐτοῦ δέκα ἔτη βασιλεύοντος στρατεύει μεγάλῃ δυ- 292
νάμει Ζαραῖος ἐπ' αὐτὸν ὁ τῆς Αἰθιοπίας βασιλεὺς ἐνενήκοντα
μὲν πεζῶν μυριάσιν ἱππέων δὲ δέκα τριακοσίοις δ' ἅρμασι. καὶ
μέχρι πόλεως Μαρήσας, ἔστι δ' αὕτη τῆς Ἰούδα φυλῆς, ἐλάσαντος
αὐτοῦ μετὰ τῆς οἰκείας δυνάμεως ἀπήντησεν Ἄσανος, καὶ ἀντι- 293
παρατάξας αὐτῷ τὴν στρατιὰν ἔν τινι φάραγγι Σαβαθὰ λεγομένῃ
τῆς πόλεως οὐκ ἄπωθεν, ὡς κατεῖδε τὸ τῶν Αἰθιόπων πλῆθος
ἀναβοήσας νίκην ᾔτει παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ τὰς πολλὰς ἑλεῖν μυριά-
δας τῶν πολεμίων· οὐδὲ γὰρ ἄλλῳ τινὶ θαρσήσας ἔλεγεν ἢ τῇ παρ'
αὐτοῦ βοηθείᾳ δυναμένῃ καὶ τοὺς ὀλίγους ἀπεργάσασθαι κρείττους

§ 288 = 3 Reg. XV 28; § 290 = 2 Paral. XIV 1.

ROMSPELatZonaras II p. 156, 158.

1 *φίλου] *φιλίππου* R *Βασάνου — παιδὸς*] *nomine baasam ehili filio* Lat *Βασάνου*] *βασσάμου* R *βοασάμου* MSP *βοοσάμου*, *μ* ex *ν* corr. E *Βασίνης* in argumentis *ὄνομα*] *τοὔνομα* O *Σειδοῦ*] *εἴδου* M *εἴλου* S *ἴλου* (*ἴλ* i. ras. P) PELat *μαχείλου* ed. pr. 4 *ἀποθανόντας*] *ἀποθνήσκοντασ* MSP 7 *ὑπέσχεν ἀξίαν* tr. M 8 i. marg. *VIII* Lat *Ἄσανος] *asaph* Lat 10 *μήτ'*] *μήτε* SP 11 *κατόρθωσε* ME *αὐτοῦ* codd. E 12 *ἁπάσης*] *ἀπὸ πάσησ* MSP 13 *ἐπιλεκτῶν* M *θυραῖον* M *σειρομάστην* MSP 14 *μυριάδασ*, *ασ* ex *εσ* corr. O 16 *εἴκοσιν* SP² *δ'* E i. marg. *η'* O 17 *Ζαραῖος] *zareas* Lat *ἐννενήκοντα* M 18 *δέκα*] *decem milia* Lat 19 *δὲ* ROSP *Μαρήσας*] *μαρίσσησ*, *ισσησ* i. ras. m. 2 P *μάρισασ* E *marisan* Lat *Μαρίσης* postulat graecitas 20 *ὑπήντησεν* E **ἀσάνοσ* R *asaph* Lat 21 *Σαβαθὰ*] *σαφαθα* MLat *σαφθα* S *σαφθὰ* P *λεγομένω* RO 22 *ἄποθεν* ROM¹P² **ὡσ κατεῖδε*, *ὡσ κατεῖ* i. ras. circa 6 litt. angustius scriptum S *ὡσ εἶδε* M 23 *ἑλεῖν*] *ἔχειν* M 24 *θαρρήσασ* SP

τῶν πλειόνων καὶ τοὺς ἀσθενεῖς τῶν ὑπερεχόντων ἀπαντῆσαι πρὸς
μάχην τῷ Ζαραίῳ.
294 2. Ταῦτα λέγοντος Ἀσάνου νίκην ἐσήμαινεν ὁ θεός, καὶ συμ-
βαλὼν μετὰ χαρᾶς τῶν προδεδηλωμένων ὑπὸ τοῦ θεοῦ πολλοὺς
ἀποκτείνει τῶν Αἰθιόπων καὶ τραπέντας εἰς φυγὴν ἐδίωξεν ἄχρι
τῆς Γεραρίτιδος χώρας. ἀφέμενοι δὲ τῆς ἀναιρέσεως ἐπὶ τὴν διαρ-
παγὴν τῶν πόλεων, ἥλω γὰρ ἡ Γεράρων, ἐχώρησαν καὶ τῆς παρ-
εμβολῆς αὐτῶν, ὡς πολὺν μὲν ἐκφορῆσαι χρυσὸν πολὺν δὲ ἄργυρον
λείαν τε ἀπαγαγεῖν καμήλους τε καὶ ὑποζύγια καὶ βοσκημάτων
295 ἀγέλας. Ἄσανος μὲν οὖν καὶ ἡ παρ᾽ αὐτῷ στρατιὰ τοιαύτην παρὰ
τοῦ θεοῦ νίκην λαβόντες καὶ ὠφέλειαν ἀνέστρεφον εἰς Ἱεροσόλυμα,
παραγενομένοις δὲ αὐτοῖς ἀπήντησε κατὰ τὴν ὁδὸν προφήτης Ἀζα-
ρίας ὄνομα. οὗτος ἐπισχεῖν κελεύσας τῆς ὁδοιπορίας ἤρξατο λέγειν
πρὸς αὐτούς, ὅτι ταύτης εἶεν τῆς νίκης παρὰ τοῦ θεοῦ τετυχη-
κότες, ὅτι δικαίους καὶ ὁσίους ἑαυτοὺς παρέσχον καὶ πάντα κατὰ
296 βούλησιν θεοῦ πεποιηκότας. ἐπιμένουσι μὲν οὖν ἔφασκεν ἀεὶ κρα-
τεῖν αὐτοὺς τῶν ἐχθρῶν καὶ τὸ ζῆν μετ᾽ εὐδαιμονίας παρέξειν τὸν
θεόν, ἀπολιποῦσι δὲ τὴν θρησκείαν ἅπαντα τούτων ἐναντία συμ-
βήσεσθαι καὶ γενήσεσθαι χρόνον ἐκεῖνον, ἐν ᾧ μηδεὶς ἀληθὴς εὑρε-
θήσεται προφήτης ἐν τῷ ὑμετέρῳ ὄχλῳ οὐδὲ ἱερεὺς τὰ δίκαια
297 χρηματίζων, ἀλλὰ καὶ αἱ πόλεις ἀνάστατοι γενήσονται καὶ τὸ
ἔθνος κατὰ πάσης σπαρήσεται γῆς ἔπηλυν βίον καὶ ἀλήτην βιω-
σόμενον. καιρὸν δ᾽ αὐτοῖς ἔχουσι συνεβούλευεν ἀγαθοῖς γίνεσθαι

§ 293 = 2 Paral. XIV 11.

ROMSPELatZonaras II p. 158.
3 ἀσσάνου M *asaph* Lat 5 ἀποκτένει E 6 ἐπὶ τὴν — 8 αὐτῶν] *ad direptionem ciuitatis gerarenae quam caeperant eorumque castrorum protinus accesserunt* Lat, graeca corrupta sunt διαρπαγὴν] ἁρπαγὴν M 7 *τῶν πόλεων] τῶν πολεμίων M τῆς πόλεως Bekker γεραρῶν MS¹P ἐχώρησαν ἥλω γὰρ ἡ γεραρῶν tr. P *καὶ] καὶ κατὰ SP 8 *πολὺν δὲ ἄργυρον om. M 9 *λίαν R ἀπαγαγεῖν] πολλὴν ἀπαγαγεῖν SP ἀπαγαγεῖν πολλὴν E *(praedamque) deueherent ualde mirabilem* Lat τε om. MSPE 10 *ἀσάνοσ R *asaph* Lat παρ᾽] σὺν MSP 11 ὠφέλιαν R 12 δ᾽ E *ἀπήντησε] ὑπαντή-σας Zon 14 τοῦ om. E *τετυχηκότες] τετευχότεσ MSP 15 *ἑαυτοὺς] αὐτοὺσ S²P² αὐτοὺσ MS¹P¹ *κατὰ] κατὰ τὴν SP 16 *θεοῦ] τοῦ θεοῦ MSP
*ἐπιμένουσι] *quos in eius mandatis permanentes* Lat, uid. aliquid excidisse κρατεῖν] τὸ κρατεῖν E 17 αὐτοὺς] om. M αὐτοῖσ E *μετὰ M 18 *ἀπολεῖπουσι M *θρησκείαν S ἅπαντα] ἅπαντα τὰ ROSE *συμβίσεσθαι ut uid. R 19 ἀληθεὶσ O 20 τὰ δίκαια] τῷ δικαίῳ E 21 αἱ om. O 22 σπαρήσεται] διασπαρήσεσθαι E ἔπιλυν O 23 *συνεβούλευσεν O γενέσθαι E

καὶ μὴ φθονῆσαι τῆς εὐμενείας αὐτοῖς τοῦ θεοῦ. ταῦτ᾽ ἀκούσας
ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ λαὸς ἐχάρησαν καὶ πολλὴν πρόνοιαν ἐποιοῦντο
κοινῇ τε πάντες καὶ κατ᾽ ἰδίαν τοῦ δικαίου· διέπεμψε δ᾽ ὁ βασι-
λεὺς καὶ τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν νομίμων ἐπιμελησομένους.
3. Καὶ τὰ μὲν Ἀσάνου τοῦ βασιλέως τῶν δύο φυλῶν ἐν τού- 298
τοις ὑπῆρχεν. ἐπάνειμι δ᾽ ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ
τὸν βασιλέα αὐτῶν Βασάνην τὸν ἀποκτείναντα τὸν Ἱεροβοάμου υἱὸν
Νάβαδον καὶ κατασχόντα τὴν ἀρχήν. οὗτος γὰρ ἐν Θαρσάλῃ πόλει 299
διατρίβων καὶ ταύτην οἰκητήριον πεποιηκὼς εἴκοσι μὲν ἐβασίλευσεν
ἔτη καὶ τέσσαρα, πονηρὸς δὲ καὶ ἀσεβὴς ὑπὲρ Ἱεροβόαμον καὶ τὸν
υἱὸν αὐτοῦ γενόμενος πολλὰ καὶ τὸ πλῆθος κακὰ διέθηκε καὶ τὸν
θεὸν ἐξύβρισεν· ὃς αὐτῷ πέμψας Ἰηοῦν τὸν προφήτην προεῖπε
διαφθερεῖν αὐτοῦ πᾶν τὸ γένος καὶ τοῖς αὐτοῖς οἷς καὶ τὸν Ἱερο-
βοάμου κακοῖς περιέβαλεν οἶκον ἐξολέσειν, ὅτι βασιλεὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ 300
γενόμενος οὐκ ἠμείψατο τὴν εὐεργεσίαν τῷ δικαίως προστῆναι τοῦ
πλήθους καὶ εὐσεβῶς, ἅπερ αὐτοῖς πρῶτον τοῖς οὖσι τοιούτοις
ἀγαθὰ ἔπειτα τῷ θεῷ φίλα, τὸν δὲ κάκιστον Ἱεροβόαμον ἐμιμή-
σατο καὶ τῆς ψυχῆς ἀπολομένης τῆς ἐκείνου ζῶσαν αὐτοῦ τὴν πο-
νηρίαν ἐνεδείξατο· πεῖραν οὖν ἕξειν εἰκότως τῆς ὁμοίας συμφορᾶς
αὐτὸν ἔλεγεν ὅμοιον αὐτῷ γενόμενον. Βασάνης δὲ προακηκοὼς τὰ 301
μέλλοντα αὐτῷ συμβήσεσθαι κακὰ μεθ᾽ ὅλης τῆς γενεᾶς ἐπὶ τοῖς
τετολμημένοις οὐ πρὸς τὸ λοιπὸν ἡσύχασεν, ἵνα μὴ μᾶλλον πονη-
ρὸς δόξας ἀποθάνῃ καὶ περὶ τῶν παρῳχημένων ἔκτοτε γοῦν μετα-
νοήσας συγγνώμης τύχῃ, ἀλλ᾽ ὥσπερ οἱ προκειμένων αὐτοῖς ἄθλων 302

---

§ 297 = 2 Paral. XV 8; § 298 = 3 Reg. XV 33.

ROMSPELatZonaras II p. 156 sq.

1 αὐτοῖσ codd. 3 καὶ om. O * δικαίου] θείου MS 5 τὰ] ταῦτα M Ἀσάνου] *asaph* Lat 6 δὲ MSP τὸ πλῆθος — 7 Βασάνην] τὸν τοῦ πλήθους τῶν ἰσραηλιτῶν βασιλέα βασάνην MSPLat 7 Βασάνην] βοοσάμησ (nomin.) E *baasam* Lat ἱεροβοάμην E 8 * Νάβαδον] νάβοδον M *nadab* Lat καὶ om. O Θαρσάλῃ] η ex ει corr. R θαρσήλῃ E *tersalin* Lat 9 πεποιηκὼς] πεποιημένοσ MSP 12 Ἰηοῦν] Schotanus ἰησοῦν RO ἰοῦν MSP γιμοῦ (genet.) E *gimun* Lat 13 διαφθερεῖν] SZon διαφθείρειν ROME διαφθαρεῖν P(?) αὐτοῦ] αὐτῶ SPE * τὸ om. OM 14 ἐξολέσειν] ἐξελάσειν M 15 οὐκ ἠμείψατο τὴν εὐεργεσίαν] οὐχ ἥψατο τῆσ εὐεργεσίασ RO τῷ] τοῦ ROSP τοῦ πλήθουσ ex τὸ πλῆθοσ corr. R 17 ἔπειτα τῷ] ἐπιτάττων M ἐπιτάττων τῶ RO 18 ἀπολλυμένησ S² ζῶσαν αὐτοῦ om. M πονηρίαν ἀνεδέξατο εἰσ πεῖραν οὖν ἥξειν εἰκότωσ M 19 εἰκότοσ O 20 βασσάνησ MP βοοσάμησ E *baasan* Lat προσακηκοὼσ M 22 οὐ om. SP ἡσύχασεν] δέον ἡσυχάσαι SP 23 παρῳχημένων] παρωχημένων ἔτι μᾶλλον SP ἔκτοτε] ἐκ τοῦ τότε MS¹P ἐκ τούτου τε S² μετανοήσας] μετανοῆσαι ὅπωσ SP 24 συγγνώμης] συγγνώμησ παρὰ τοῦ θεοῦ MSPLat τύχοι M ἀλλ᾽ om. P

ἐπὰν περί τι σπουδάσωσιν οὐ διαλείπουσι περὶ τοῦτο ἐνεργοῦντες,
οὕτω καὶ Βασάνης προειρηκότος αὐτῷ τοῦ προφήτου τὰ μέλλοντα
ὡς ἐπ᾽ ἀγαθοῖς τοῖς μεγίστοις κακοῖς ὀλέθρῳ γένους καὶ οἰκίας
ἀπωλείᾳ χείρων ἐγένετο, καὶ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ὥσπερ ἀθλητὴς
303 κακίας τοῖς περὶ ταύτην πόνοις προσετίθει. καὶ τελευταῖον τὴν
στρατιὰν παραλαβὼν πάλιν ἐπῆλθε πόλει τινὶ τῶν οὐκ ἀφανῶν
Ἀρμαθῶνι τοὔνομα σταδίους ἀπεχούσῃ Ἱεροσολύμων τεσσαράκοντα,
καὶ καταλαβόμενος αὐτὴν ὠχύρου προδιεγνωκὼς καταλιπεῖν ἐν αὐτῇ
δύναμιν, ἵν᾽ ἐκεῖθεν ὡρμημένοι τὴν Ἀσάνου βασιλείαν κακώσωσι.
304 4. Φοβηθεὶς δὲ Ἄσανος τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ πολεμίου καὶ
λογισάμενος, ὡς πολλὰ διαθήσει κακὰ τὴν ὑπ᾽ αὐτῷ βασιλευομένην
ἅπασαν ὁ καταλειφθεὶς ἐν Ἀρμαθῶνι στρατός, ἔπεμψε πρὸς τὸν
Δαμασκηνῶν βασιλέα πρέσβεις καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον παρακαλῶν
συμμαχίαν καὶ ὑπομιμνήσκων, ὅτι καὶ πατρῴα φιλία πρὸς ἀλλήλους
305 ἐστὶν αὐτοῖς. ὁ δὲ τῶν χρημάτων τὸ πλῆθος ἀσμένως ἐδέξατο καὶ
συμμαχίαν ἐποιήσατο πρὸς αὐτὸν διαλύσας τὴν πρὸς τὸν Βασάνην
φιλίαν, καὶ πέμψας εἰς τὰς ὑπ᾽ αὐτοῦ βασιλευομένας πόλεις τοὺς
ἡγεμόνας τῆς ἰδίας δυνάμεως ἐκέλευσε κακοῦν αὐτάς. οἱ δὲ τὰς
μὲν ἐνεπίμπρασαν τὰς δὲ διήρπασαν πορευθέντες, τήν τε Ἰωάνου
306 λεγομένην καὶ Δάνα καὶ Ἀβελάνην καὶ ἄλλας πολλάς. ταῦτ᾽ ἀκού-
σας ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς τοῦ μὲν οἰκοδομεῖν καὶ ὀχυροῦν
τὸν Ἀραμαθῶνα ἐπαύσατο καὶ μετὰ σπουδῆς ὡς βοηθήσων τοῖς
οἰκείοις κακουμένοις ἀνέστρεψεν, ὁ δ᾽ Ἄσανος ἐκ τῆς παρεσκευα-
σμένης ὑπ᾽ αὐτοῦ πρὸς οἰκοδομίαν ὕλης πόλεις ἀνήγειρεν ἐν αὐτῷ

§ 303 = 3 Reg. XV 16, 2 Paral. XVI 1.

ROMSPELat

2 οὕτωσ SP βασσάνησ RM *baasan* Lat προειρηκότωσ R 3 κακοῖσ, αχ i. ras. angustius S κακοῖς om. Lat fort. spurium οἰκείασ R 5 ταύτην] αὐτὴν M 6 *παραλαβὼν] ἀναλαβὼν coni. 7 Ἀρμαθῶνι] ἁρμαθῶνι R ἁρμαθώνη O ἀραμαθωνη M ἀραμαθῶνι S ἀραμαθῶν P ἀμαραθῶνι E *aramathon* Lat *σταδίων M 8 *ὀχύρου O *καταλειπειν M 9 *ἵνα MSP ὁρμημένοι M ὁρμώμενοι E *Ἀσάνου] *asaph* Lat κακῶσι E 10 *ἀσάνοσ R *asaph* Lat 11 κακὰ ex κατὰ corr. M 12 πᾶσαν MSP καταληφθεὶσ SP Ἀρμαθῶνι] ἁρμαθώνη RO ἀμαθῶνι MSP *aramath* Lat πρὸς] ἐπὶ E 14 *συμμαχίαν] συμμαχεῖν coni. 15 χρημάτων] κρημάτων (κ a rubricatore appictum) R ῥημάτων O 16 βασσάνην M βοοσάμου (genet.) E *baasan* Lat 18 ἐκέλευε M[1] αὐτάς] αὐτούσ RO 19 *διήρπασαν] ἥρπασαν M Ἰωάνου] ἰωάννου (ἰω̃⁸ O) ROSP *helon* Lat Ἀϊῶνα Hudson 20 δανὰ SP ἀβελλάνην MSP *abellan* Lat καὶ ἄλλας πολλὰς om. M ταῦτα MSPE 22 τὸν] τὴν MSPE *Ἀραμαθῶνα] *aramatham* Lat καὶ μετὰ] μετὰ δὲ MSPELat *τοῖσ ex τοὺσ corr. S 23 ὁ δ᾽ Ἄσανος] ἄσανοσ δὲ MSP *asaph* Lat παρασκευασμένησ OMP 24 πρὸς] πρὸσ τὴν MSP ἐν om. OSP

τῷ τόπῳ δύο καρτεράς, ἡ μὲν Γαβαὰ ἐκαλεῖτο, ἡ δὲ Μασταφάς. καὶ μετὰ ταῦτα καιρὸν οὐκ ἔσχεν ὁ Βασάνης τῆς ἐπὶ τὸν Ἄσανον 307 στρατείας· ἐφθάσθη γὰρ ὑπὸ τοῦ χρεὼν καὶ θάπτεται μὲν ἐν Θαρσῇ πόλει, παραλαμβάνει δ' αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν παῖς Ἦλανος. οὗτος ἄρξας ἐπ' ἔτη δύο τελευτᾷ φονεύσαντος αὐτὸν ἐξ ἐπιβουλῆς Ζαμβρίου τοῦ ἱππάρχου τῆς ἡμισείας τάξεως· κατευωχηθέντα γὰρ αὐτὸν παρὰ 308 τῷ οἰκονόμῳ αὐτοῦ Ὠσᾶ τοὔνομα πείσας ἐπιδραμεῖν τῶν ὑφ' αὐτὸν ἱππέων τινὰς ἀπέκτεινε δι' αὐτῶν μεμονωμένον τῶν περὶ αὐτὸν ὁπλιτῶν καὶ ἡγεμόνων· οὗτοι γὰρ ἅπαντες περὶ τὴν πολιορκίαν τῆς Γαβαθώνης ἐγίνοντο τῆς Παλαιστίνων.

5. Φονεύσας δὲ τὸν Ἦλανον ὁ ἵππαρχος Ζαμβρίας αὐτὸς βασι- 309 λεύει καὶ πᾶσαν τὴν Βασάνου γενεὰν κατὰ τὴν Ἰηοῦς προφητείαν διαφθείρει· τῷ γὰρ αὐτῷ τρόπῳ συνέβη τὸν οἶκον αὐτοῦ πρόρριζον ἀπολέσθαι διὰ τὴν ἀσέβειαν, ὡς καὶ τὸν Ἱεροβοάμου διαφθαρέντα γεγράφαμεν. ἡ δὲ πολιορκοῦσα τὴν Γαβαθώνην στρατιὰ 310 πυθομένη τὰ περὶ τὸν βασιλέα καὶ ὅτι Ζαμβρίας ἀποκτείνας αὐτὸν ἔχει τὴν βασιλείαν καὶ αὐτὴ τὸν ἡγούμενον αὐτῆς Ἀμαρῖνον ἀπέδειξε βασιλέα, ὃς ἀπὸ τῆς Γαβαθώνης ἀναστήσας τὸν στρατὸν εἰς Θαρσὴν παραγίνεται τὸ βασίλειον καὶ προσβαλὼν τῇ πόλει κατὰ κράτος αἱρεῖ. Ζαμβρίας δὲ τὴν πόλιν ἰδὼν ἠρημωμένην συνέφυγεν 311

§ 306 = 2 Paral. XVI 6, 3 Reg. XV 22; § 307 = 3 Reg. XVI 6.

ROMSPELatZonaras II p. 157.

1 δύο om. O Γαβαὰ] χαβαα R χαβαᾶ O γαβὰ MSP *gabaa* Lat Μασταφάς] μεσταφάσ (ex μεσφάσ corr. M) MSP *masphas* Lat 2 ταῦτα] ταῦτα μὲν MSP i. marg. *VIIII* Lat Βασάνης] βαασάνησ M et ex corr. S βασσάνησ R *baasan* Lat ἀσάνην, η in ο corr. esse uideri potest R ἀσάνον O *asaph* Lat 3 στρατιᾶσ ROMSP¹ ὑπὸ τοῦ χρεὼν] *a creone* Lat Θαρσῇ] Hudson ἀρσῇ RO ἀρσάνη MSP *thersa* Lat 4 παῖς] ὁ παῖσ E ἠλάνοσ RO ἤλανοσ SP *helan* Lat ἴλανοσ E 5 Ζαμβρίου] ζαμαρίου MSPE *zamarias* Lat 6 *τοῦ] καὶ M ἡμισίασ MP¹ 7 Ὠσᾶ] ὀλσᾶ SPE ὑπ' αὐτὸν ROE 8 δι' αὐτῶν] δὴ αὐτὸν (ex δι' αὐτῶν corr. S) MS μεμονωμένων R 9 τῆς Γαβαθώνης] τὴν γαβαθῶν S τῶν γαβαθῶν MP *gabathenae ciuitatis* Lat 10 τῆς] τῶν RO 11 ἠλάνον RO ἤλανον SP *helan* Lat ἱππάρχησ O Ζαμβρίας] ζαμάριοσ SP ζαμάρισ M *zamarias* Lat 12 βασσάνου R *baasan* Lat βοοσάμου E Ἀβεσσάρου in argumentis Ἰηοῦς] ἰοῦσ MSP *gimun* Lat Ἰηοῦ Hudson 13 τῷ] τὸ R πρόριζον R 14 ἱεροβάμου M 15 Γαβαθώνην] γαβαώνην M γαβαθῶνα E *gabathon* Lat 16 Ζαμβρίας] ζαμάριοσ MSP ζαμάρησ E *zambrias* Lat 17 *καὶ αὕτη ROM ἡγούμενον] ἡγεμόνα E *ἀμάρινον SP *omarin* Lat 18 Γαβαθώνης] γαβαωθήνησ R γαβαωθίνησ O γαβαώνησ M *gabathena urbe* Lat 19 Θαρσὴν] θάρσην E *thersa* Lat 20 *αἴρει O Ζαμβρίας] ζαμάριοσ SP ζάμαρισ E γαζάριοσ M *zambrias* Lat ἐρημωμένην RO *detentam* Lat h. e. ἠρημένην quod coni. Bekker

εἰς τὸ μυχαίτατον τῶν βασιλείων καὶ ὑποπρήσας αὐτὸ συγκατέκαυ-
σεν ἑαυτὸν βασιλεύσας ἡμέρας ἑπτά. διέστη δ᾽ εὐθὺς ὁ τῶν Ἰσραη-
λιτῶν λαὸς καὶ οἱ μὲν αὐτῶν Θαμαναῖον βασιλεύειν ἤθελον, οἱ δὲ
τὸν Ἀμαρῖνον. νικήσαντες δ᾽ οἱ τοῦτον ἄρχειν ἀξιοῦντες ἀπο-
κτείνουσι τὸν Θαμαναῖον, καὶ παντὸς βασιλεύει ὁ Ἀμαρῖνος τοῦ
312 ὄχλου. τριακοστῷ δὲ ἔτει τῆς Ἀσάνου βασιλείας ἦρξεν ὁ Ἀμα-
ρῖνος ἔτη δώδεκα· τούτων τὰ μὲν ἓξ ἐν Θάρσῳ πόλει, τὰ δὲ λοιπὰ
ἐν Σωμαρεῶνι λεγομένῃ πόλει ὑπὸ δὲ Ἑλλήνων Σαμαρείᾳ καλουμένῃ.
προσηγόρευσε δ᾽ αὐτὴν αὐτὸς Σωμαραῖος ἀπὸ τοῦ τὸ ὄρος ἀπο-
313 δομένου αὐτῷ ἐφ᾽ ᾧ κατεσκεύασε τὴν πόλιν Σωμάρου. διέφερε δ᾽
οὐδὲν τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων ἢ τῷ χείρων αὐτῶν εἶναι·
ἅπαντες γὰρ ἐζήτουν πῶς ἀποστήσουσιν ἀπὸ τοῦ θεοῦ τὸν λαὸν
τοῖς καθ᾽ ἡμέραν ἀσεβήμασι καὶ διὰ τοῦτο δι᾽ ἀλλήλων αὐτοὺς ὁ
θεὸς ἐποίησεν ἐλθεῖν καὶ μηδένα τοῦ γένους ὑπολιπεῖν. ἐτελεύ-
τησε δὲ καὶ οὗτος ἐν Σαμαρείᾳ, διαδέχεται δ᾽ αὐτὸν ὁ παῖς Ἄχαβος.
314 6. Μαθεῖν δ᾽ ἔστιν ἐκ τούτων, ὅσην τὸ θεῖον ἐπιστροφὴν
ἔχει τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ πῶς μὲν ἀγαπᾷ τοὺς ἀγα-
θούς, μισεῖ δὲ τοὺς πονηροὺς καὶ προρρίζους ἀπόλλυσιν· οἱ μὲν
γὰρ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεῖς ἄλλος ἐπ᾽ ἄλλῳ διὰ τὴν παρανομίαν
καὶ τὰς ἀδικίας ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλοὶ κακῶς διαφθαρέντες ἐγνώ-
σθησαν καὶ τὸ γένος αὐτῶν, ὁ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῶν δύο
φυλῶν βασιλεὺς Ἄσανος δι᾽ εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην εἰς μακρὸν
καὶ εὔδαιμον ὑπὸ τοῦ θεοῦ προήχθη γῆρας καὶ τεσσαράκοντα καὶ
315 ἓν ἄρξας ἔτος εὐμοίρως ἀπέθανε. τελευτήσαντος δ᾽ αὐτοῦ διεδέ-

§ 311 = 3 Reg. XVI 18; § 314 = 2 Paral. XVI 13.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 157 sq.

1 *μυχέτατον M αὐτὸ] αὐτῶ M αὐτὰ coni. *συγκατέσπασεν M 2 *αὑτὸν S αὐτὸν MP *διέστη] διέστησε O 3 *Θαμαναῖον] θαμναῖον OP θάμανον M θάναιον, ο ex α corr. S *thaman* Lat 4 *ἀμάρινον SP *amarin* Lat δὲ E 5 *Θαμαναῖον] Θαμναῖον OP θάμανον M θαναῖον S *thaman* Lat ἀμάρινοσ SP *omarin* Lat 6 Ἀσάνου] *asaph* Lat *ἀμάρινοσ SP *omarin* Lat 7 *τὰ] i. ras. S, om. O Θάρσῳ] θαρσο RO θαρσῶ SP θάρση E *thersa* Lat 8 ἐν Σωμαρεῶνι] coni. duce Hudsono μαρεώνη ROSP μαρεώνι M ἐν μαρεώνη EZon *in — mareon* Lat 9 Σωμαραῖος] σαμάραιον MSP σομαραῖον E *somareon* Lat σαμαραιὸν Zon Σεμαρεῶνα Hudson, regem Amarinum intellegendum esse puto *τοῦ s. m. 1 R *ἀποδεδομένου RO 10 Σωμάρου] σομάρου SP σαμάρου ME *somaro* Lat διέφερε] διέφθειρε O 11 *βασαλευσάντων P 12 ἀποστήσωσιν MSP 14 ὑπολειπειν M 16 δέ M 18 πονηροὺς] μοχθηρούσ MSP 19 γὰρ s. m. 1 R *βασιλέεσ RO 20 ἐγνώσθησαν] εὑρέθησαν MSP 21 ὁ δὲ] inde a δὲ usque ad p. 245, 6 ἐν (finem fol. 172ᵃ) scripsit alia manus O 22 *ἀσάνοσ R ἀσάριοσ O *asaph* Lat 23 *εὐδαῖμον ROP *προήχθη, ή i. ras. S 24 *ἓν] ἑνὸσ R εὐμοιρῶσ RO

ξατο τὴν ἡγεμονίαν ὁ υἱὸς Ἰωσαφάτης ἐκ γυναικὸς Ἀβιδᾶς τοὔνομα
γεγενημένος. τοῦτον μιμητὴν Δαυίδου τοῦ προπάππου κατά τε
ἀνδρείαν καὶ εὐσέβειαν ἅπαντες ἐν τοῖς ἔργοις ὑπέλαβον. ἀλλὰ
περὶ μὲν τούτου τοῦ βασιλέως οὐ κατεπείγει νῦν λέγειν.
XIII. 1. Ὁ δὲ Ἄχαβος ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς κατῴκει 316
μὲν ἐν Σαμαρείᾳ, τὴν δ' ἀρχὴν κατέσχεν ἕως ἐτῶν εἴκοσι καὶ δύο
μηδὲν καινίσας τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων, εἰ μὴ ὅσα [γε] πρὸς τὸ
χεῖρον καθ' ὑπερβολὴν πονηρίας ἐπενόησεν, ἅπαντα δ' αὐτῶν τὰ
κακουργήματα καὶ τὴν πρὸς τὸ θεῖον ὕβριν ἐκμιμησάμενος καὶ μά-
λιστα τὴν Ἱεροβοάμου ζηλώσας παρανομίαν· καὶ γὰρ οὗτος δα- 317
μάλεις τὰς ὑπ' ἐκείνου κατασκευασθείσας προσεκύνησε καὶ τούτοις
ἄλλα παράδοξα προσεμηχανήσατο. ἔγημε δὲ γυναῖκα θυγατέρα μὲν
Εἰθωβάλου τοῦ Τυρίων καὶ Σιδωνίων βασιλέως Ἰεζαβέλην δὲ ὄνομα,
ἀφ' ἧς τοὺς ἰδίους αὐτῆς θεοὺς προσκυνεῖν ἔμαθεν. ἦν δὲ τὸ γύ- 318
ναιον δραστήριόν τε καὶ τολμηρόν, εἰς τοσαύτην δὲ ἀσέλγειαν καὶ
μανίαν προύπεσεν, ὥστε καὶ ναὸν τῷ Τυρίων θεῷ ὃν Βελίαν προσ-
αγορεύουσιν ᾠκοδόμησε καὶ ἄλσος παντοίων δένδρων κατεφύτευσε·
κατέστησε δὲ [καὶ] ἱερεῖς καὶ ψευδοπροφήτας τούτῳ τῷ θεῷ· καὶ
αὐτὸς δ' ὁ βασιλεὺς πολλοὺς τοιούτους περὶ αὐτὸν εἶχεν ἀνοίᾳ καὶ
πονηρίᾳ πάντας ὑπερβεβληκὼς τοὺς πρὸ αὐτοῦ.
2. Προφήτης δέ τις τοῦ μεγάλου θεοῦ ἐκ πόλεως Θεσσεβώνης 319

---

§ 315 = 3 Reg. XVI 28.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 158 sq. ExcPeiresc. Suidas v. Ἰεζάβελ. Theodoretus I p. 324.

1 *ἡγεμονεῖαν M ὁ om. MSP ἀβίδασ MSP 2 *δαβίδου R δαυείδου M 3 ἀνδρίαν P² καὶ] καὶ κατ' E πάντεσ E ἀλλὰ] ἀλλὰ τὰ MSP 4 μὲν περὶ tr. SP 5 κατοικεῖ RO 6 τὴν ἀρχὴν κατέσχε δ' tr. RO ἕως] ὡσ E *ἕως ἐτῶν εἴκοσι καὶ δύο] *annis uiginti et mensibus duobus* Lat 7 καινίσας] κινήσας MSP γε om. RO 10 δαμάλεις τὰς] τὰσ δαμάλεισ RO τὰσ δαμάλεισ τὰσ cod. Vat apud Hudson 12 παράδοξα προσεμηχανήσατο] παραδοξότερα ἐμηχανήσατο RO παράδοξα ἐμηχανήσατο M δὲ] δὲ καὶ MSPE 13 εἰθωβάλου, ω ex ο corr. R ἰθωβάλου MSP *ithobal* Lat Ἰεζαβέλην δὲ] ἰεζαβέλου RO ἢ ἐζάβελη ἦν M ἰεζάβελαν E *zezabel* Lat *γύναιον] incip. ExcSuid 15 τε om. EExcSuid δὲ] δ' MSPExc, om. Suid ἀσέλγειαν] ἀσέβειαν ExcSuid 16 προέπεσεν ROSPExc *Τυρίων] τυρίω R τυρίων καὶ σιδωνίων ExcSuid ὃν — προσαγορεύουσιν om. Suid Βελίαν] βὲλ, i. marg. γρ βελεῖ M βέλη Exc βῆλαν P βῆλα S βὴλ EZon *bahel* Lat βῆλον L et Vat apud Hudson προσηγόρευσεν Exc 17 *ᾠκοδόμησεν M¹S¹P¹ κατασκευάσαι ExcSuid, abhinc breuiant et mutant ExcSuid ἄλσοσ ME¹ κατεφύτησε E 18 *καὶ (post δὲ) om. RO 19 δ'] om. ROM δὲ ESuid *βασιλεὺς] ἀχααβοσ Exc ἀχαὰβ Suid αὐτὸν R¹MSP¹E 20 ὑπερβεβηκὼσ RM ὑπερεκβεβηκὼσ O ὑπερβέβηκεν ExcSuid αὐτοῦ fin. ExcSuid 21 μεγάλου] μεγίστου MSPE *summi* Lat θεσβώνησ MSPE *thesebon* Lat Θέσβης Zon

τῆς Γαλααδίτιδος χώρας προσελθὼν Ἀχάβῳ προλέγειν αὐτῷ τὸν
θεὸν ἔφασκε μήθ᾽ ὕσειν αὐτὸν ἐν ἐκείνοις τοῖς ἔτεσι μήτε δρόσον
καταπέμψειν εἰς τὴν χώραν, εἰ μὴ φανέντος αὐτοῦ. καὶ τούτοις
ἐπομόσας ἀνεχώρησεν εἰς τὰ πρὸς νότον μέρη ποιούμενος παρὰ
χειμάρρῳ τινὶ τὴν διατριβήν, ἐξ οὗ καὶ τὸ ποτὸν εἶχε· τὴν γὰρ
320 τροφὴν αὐτῷ καθ᾽ ἡμέραν κόρακες προσέφερον. ἀναξηρανθέντος
δὲ τοῦ ποταμοῦ δι᾽ ἀνομβρίαν εἰς Σαριφθὰν πόλιν οὐκ ἄπωθεν τῆς
Σιδῶνος καὶ Τύρου, μεταξὺ γὰρ κεῖται, παραγίνεται τοῦ θεοῦ κελεύ-
σαντος· εὑρήσειν γὰρ ἐκεῖ γυναῖκα χήραν, ἥτις αὐτῷ παρέξει τρο-
321 φάς. ὢν δ᾽ οὐ πόρρω τῆς πύλης ὁρᾷ γυναῖκα χερνῆτιν ξυλιζομέ-
νην· τοῦ δὲ θεοῦ δηλώσαντος ταύτην εἶναι τὴν μέλλουσαν αὐτὸν
διατρέφειν προσελθὼν ἠσπάσατο καὶ κομίσαι ὕδωρ παρεκάλεσεν,
ὅπως πίῃ, καὶ πορευομένης μετακαλεσάμενος καὶ ἄρτον ἐνεγκεῖν
322 ἐκέλευσε. τῆς δ᾽ ὀμοσάσης μηδὲν ἔχειν ἢ μίαν ἀλεύρου δράκα καὶ
ὀλίγον ἐλαίου, πορεύεσθαι δὲ συνειλεχυῖαν τὰ ξύλα, ἵνα φυράσασα
ποιήσῃ αὑτῇ καὶ τῷ τέκνῳ ἄρτον, μεθ᾽ ὃν ἀπολεῖσθαι λιμῷ δα-
πανηθέντα μηκέτι μηδενὸς ὄντος ἔλεγεν, „ἀλλὰ θαρσοῦσα, εἶπεν,
ἄπιθι καὶ τὰ κρείττω προσδοκῶσα, καὶ ποιήσασα πρῶτον ἐμοὶ
βραχὺ κόμισον· προλέγω γάρ σοι μηδέποτ᾽ ἐπιλείψειν ἀλεύρων
ἐκεῖνο τὸ ἄγγος μηδ᾽ ἐλαίου τὸ κεράμιον, μέχρις οὗ ἂν ὕσῃ ὁ θεός.“
323 ταῦτ᾽ εἰπόντος τοῦ προφήτου παραγενομένη πρὸς αὑτὴν ἐποίησε
τὰ εἰρημένα καὶ αὐτή τε ἔσχε καὶ τῷ τέκνῳ χορηγεῖ τὴν διατροφὴν
καὶ τῷ προφήτῃ, ἐπέλιπε δ᾽ οὐδὲν αὐτοὺς τούτων, ἄχρις οὗ καὶ ὁ
324 αὐχμὸς ἐπαύσατο. μέμνηται δὲ τῆς ἀνομβρίας ταύτης καὶ Μέναν-
δρος ἐν ταῖς Ἰθωβάλου τοῦ Τυρίων βασιλέως πράξεσι λέγων οὕτως·

§ 319 = 3 Reg. XVII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 159.

1 *γααλααδίτιδοσ S[1] *galaditidis* Lat *αὐτῶ τὸν] αὐτον M 2 μήτε MSPE 3 *φανέντος] φάναντοσ RO 4 ἐπομόσασ] ό ex ά corr. M ἐπομοσάμενοσ E 5 γὰρ] μὲν γὰρ RO 7 δι᾽ ἀνομβρίαν, ι᾽ἀ i. ras. R Σαριφθὰν] σαριφθὰ O σαρεφθὰ MSPLat ἀρεφθὰν E ἄποθεν ROP[2] 9 παρέξειν O 10 *ὢν] ὥσ RO *πόρρωι S *ὁρᾷ] ἦν ὁρᾶ RO χερνιτιν M χερνίτην O 11 θεοῦ δὲ tr. O 12 *παρεκάλεσεν] παρεκέλευσεν RO *postulauit* Lat 14 ἔχειν] ἔχειν ἔνδον MSPLat ἀλεύδρου E 15 ἔλαιον MSPE συνειληχυῖαν RO συνελεχυῖαν M συνειλοχυῖαν E 16 αὐτῇ RMP[1] ἑαυτῇ E δαπανηθέντασ RO 17 *ἔλεγε O *θαρροῦσα O 18 *ἄπειθι O κρείσσω MSP 19 *βραχυν SP μηδέποτε SPE *ἐπιλείψοι, οι i. ras. O ἐκλείψειν Zon ἄλευρον M[1]E 20 *μηδ᾽] καὶ μηδὲ RO ἔλαιον E ὕσει E 21 αὐτὴν MP[1]E 22 αὐτῇ RO αὐτά E αὑτῇ coni. χορηγεῖ] ἐχορήγει MSPELat χορηγεῖν coni. 23 ἐπέλειπε M 24 *τῆς] καὶ τῆσ O 25 εἰθωβάλου, εἰ ex ἰ corr. R ἰθοβάλου E *ithabali* Lat

„ἀβροχία τ ἐπ᾿ αὐτοῦ ἐγένετο ἀπὸ τοῦ Ὑπερβερεταίου μηνὸς ἕως
τοῦ ἐχομένου ἔτους Ὑπερβερεταίου, ἱκετείαν δ᾿ αὐτοῦ ποιησαμένου
κεραυνοὺς ἱκανοὺς βεβληκέναι. οὗτος πόλιν Βότρυν ἔκτισε τὴν ἐπὶ
Φοινίκῃ καὶ Αὖζαν τὴν ἐν Λιβύῃ.“ καὶ ταῦτα μὲν δηλῶν τὴν ἐπ᾿
Ἀχάβου γενομένην ἀνομβρίαν, κατὰ γὰρ τοῦτον καὶ Ἰθώβαλος ἐβα-
σίλευε Τυρίων, ὁ Μένανδρος ἀναγέγραφεν.

3. Ἡ δὲ γυνὴ περὶ ἧς πρὸ τούτων εἴπομεν, ἡ τὸν προφήτην 325
διατρέφουσα, τοῦ παιδὸς αὐτῇ καταπεσόντος εἰς νόσον, ὡς καὶ τὴν
ψυχὴν ἀφεῖναι καὶ δόξαι νεκρόν, ἀνακλαιομένη καὶ ταῖς τε χερσὶν
αὑτὴν αἰκιζομένη καὶ φωνὰς οἵας ὑπηγόρευε τὸ πάθος ἀφιεῖσα
κατῃτιᾶτο τῆς παρ᾿ αὐτῇ παρουσίας τὸν προφήτην ὡς ἐλέγξαντα
τὰς ἁμαρτίας αὐτῆς καὶ διὰ τοῦτο τοῦ παιδὸς τετελευτηκότος. ὁ 326
δὲ παρεκελεύετο θαρρεῖν καὶ παραδοῦναι τὸν υἱὸν αὐτῷ· ζῶντα
γὰρ αὐτὸν ἀποδώσειν. παραδούσης οὖν βαστάσας εἰς τὸ δωμάτιον,
ἐν ᾧ διέτριβεν αὐτός, καὶ καταθεὶς ἐπὶ τῆς κλίνης ἀνεβόησε πρὸς
τὸν θεὸν οὐ καλῶς ἀμείψασθαι τὴν ὑποδεξαμένην καὶ θρέψασαν
τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀφαιρησόμενον, ἐδεῖτό τε τὴν ψυχὴν εἰσπέμψαι
πάλιν τῷ παιδὶ καὶ παρασχεῖν αὐτῷ τὸν βίον. τοῦ δὲ θεοῦ κατοι- 327
κτείραντος μὲν τὴν μητέρα, βουληθέντος δὲ καὶ τῷ προφήτῃ χαρί-
σασθαι τὸ μὴ δόξαι πρὸς αὐτὴν ἐπὶ κακῷ παρεῖναι, παρὰ πᾶσαν
τὴν προσδοκίαν ἀνεβίωσεν. ἡ δ᾿ εὐχαρίστει τῷ προφήτῃ καὶ τότε
σαφῶς ἔλεγε μεμαθηκέναι, ὅτι τὸ θεῖον αὐτῷ διαλέγεται.

4. Χρόνου δ᾿ ὀλίγου διελθόντος παραγίνεται πρὸς Ἄχαβον 328
τὸν βασιλέα κατὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ δηλώσων αὐτῷ τὸν γενησό-

§ 325 = 3 Reg. XVII 17.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 159 sq.

1 τὲ ROSP ἐπ᾿ αὐτοὺσ SPLat ὑπερβερετέου RO 2 ὑπερβερέτου R ὑπερβερετέου O ὑπερβερεταίου, ρε ex ραι corr. SP ἱκεσίαν O ἱκετείαν — 3 βεβληκέναι] *qui dum deo suplicaret multa fulmina sunt emissa* Lat

4 φοινίκην RO αὔζαν (ζ i. ras.) M ἀοζὰν SP τὴν s. man. 1 M Αὖζαν τὴν ἐν Λιβύῃ] *auzan illiphsan* Lat καὶ ταῦτα — 6 ἀναγέγραφεν] *et haec quidem ait sub achab factam significans siccitatem; hoc enim tempore etiam ithabalus cuius fecit menander mentionem regnauit in tyro* Lat 6 ὁ] ὅσ ὁ R ὃν ὁ O ὃν SP 8 *αὐτῆσ O 9 καὶ ταῖς — 10 αἰκιζομένη om. ME τε om. SP

10 αὐτὴν RP[1] φονὰσ R 11 *αὐτῇ] αὐτὴν MSP 12 αὐτῇ E 13 αὐτῷ] αὐτῇ M αὐτῆσ SPE *sibi* Lat 14 *οὖν] οὖν αὐτῆσ M 15 *καὶ om. SP καταθεὶς] κατακλιθεὶσ E 16 *ἀμείψεσθαι coni. *τὴν ὑποδεξαμένην om. M

17 *ἐδεῖτο, ἐ corr., εῖ ex η corr. M *τε] δὲ RO, om. M 18 κατοικτειρήσαντοσ MSP 19 μητέραβουληθέντοσ, μητέραβ i. ras. 5—6 litt. P *χαρίσασθαι] ἀμείψασθαι RO 20 τὸ] τῶ, ῶ ex ὸ corr. S 21 τὴν om. MSPE ἀνεβίωσεν] ἐβίωσεν RO ἀνεβόησεν M ἀνεβήοσεν E *reuixit puer* Lat εὐχαριστεῖ RO

μενον ὑετόν. λιμὸς δὲ τότε κατεῖχε τὴν χώραν ἅπασαν καὶ πολλὴ
τῶν ἀναγκαίων ἀπορία, ὡς μὴ μόνον ἀνθρώπους αὐτῶν σπανίζειν,
ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν μηδ᾽ ὅσα τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἄλλοις κτήνεσι
329 πρὸς νομήν ἐστι χρήσιμα διὰ τὴν ἀνομβρίαν ἀναδιδόναι. τὸν οὖν
ἐπιμελόμενον αὐτοῦ τῶν κτημάτων ὁ βασιλεὺς καλέσας Ὠβεδίαν
ἀπιέναι βούλεσθαι πρὸς αὐτὸν εἶπεν ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων
καὶ τοὺς χειμάρρους, ἵν᾽ εἴ που παρ᾽ αὐτοῖς εὑρεθείη πόα ταύτην
εἰς τροφὴν ἀμησάμενοι τοῖς κτήνεσιν ἔχωσι. καὶ περιπέμψαντα
κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τοὺς ζητήσοντας τὸν προφήτην Ἠλίαν
330 οὐχ εὑρηκέναι· συνέπεσθαι δ᾽ ἐκέλευσε κἀκεῖνον αὐτῷ. δόξαν οὖν
ἐξορμᾶν αὐτοῖς μερισάμενοι τὰς ὁδοὺς ὅ τε Ὠβεδίας καὶ ὁ βασιλεὺς
ἀπῄεσαν ἕτερος ἑτέραν τῶν ὁδῶν. συνεβεβήκει δὲ καθ᾽ ὃν Ἰεζαβέλη
ἡ βασίλισσα καιρὸν τοὺς προφήτας ἀπέκτεινε τοῦτον ἑκατὸν ἐν τοῖς
ὑπὸ Γάρις σπηλαίοις κρύψαι προφήτας καὶ τρέφειν αὐτοὺς ἄρτον
331 χορηγοῦντα μόνον καὶ ὕδωρ. μονωθέντι δ᾽ ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ὠβε-
δίᾳ συνήντησεν ὁ προφήτης Ἠλίας· καὶ πυθόμενος παρ᾽ αὐτοῦ τίς
εἴη καὶ μαθὼν προσεκύνησεν αὐτόν· ὁ δὲ πρὸς τὸν βασιλέα βαδί-
332 ζειν ἐκέλευσε καὶ λέγειν, ὅτι παρείη πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ τί κακὸν
ὑπ᾽ αὐτοῦ πεπονθότα πρὸς τὸν ἀποκτεῖναι ζητοῦντα καὶ πᾶσαν
ἐρευνήσαντα γῆν πέμπειν αὐτὸν ἔλεγεν· ἢ τοῦτ᾽ ἀγνοεῖν αὐτόν, ὅτι
μηδένα τόπον κατέλιπεν, εἰς ὃν οὐκ ἀπέστειλε τοὺς ἀνάξοντας εἰ
333 λάβοιεν ἐπὶ θανάτῳ; καὶ γὰρ εὐλαβεῖσθαι πρὸς αὐτὸν ἔφασκε, μὴ
τοῦ θεοῦ φανέντος αὐτῷ πάλιν εἰς ἄλλον ἀπέλθῃ τόπον, εἶτα δια-
μαρτὼν αὐτοῦ πέμψαντος τοῦ βασιλέως μὴ δυνάμενος εὑρεῖν ὅπου

---

§ 328 = 3 Reg. XVIII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 160.

2 *ἀναγκαῖον* R   *ὡς*] om. ROM *ita ut* Lat   *αὐτῶν*] *ἄρτων* ROM   *σπανίζειν*] *σπανίζων* M *σπανιζόντων* RO   4 **ἀναποδιδόναι* M   5 **ἐπιμελώμενον* M   *κτημάτων*] *iumenta* Lat   *καλέσας — 6 ἐπὶ τὰς*] *προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε ζητεῖν* ed. princ.   6 *ἀπιέναι*] Hudson *ἀπεῖναι* codd. *ἀπήει* E   *ἀπιέναι — εἶπεν*] *dixit ei ut — pergerent* Lat   7 *παρ᾽ αὐτῆσ* O   *εὑρεθείη πόα*] *πόα ἢ* RO   *πόαι* S   8 *περιπέμψοντα* R *περιπέμψονται* O   9 *ζητήσαντασ* OP¹   *ἠλίαν* S *heliam* Lat semper   10 *οὐχ*] *τοῦ* R *ποῦ* O   *συνέπεσθαι — αὐτῷ*] *praecepit ut eum etiam ipse requireret* Lat   11 *αὐτοῖς*] *αὐτοὺσ* ROSP   12 **ἀπίεσαν* R   *συμβεβήκει* SP   *ἰεζάβελ* R *ἰεζαβέλη* P *zezabel* Lat   13 *καιρὸν*] *τὸν καιρὸν* RO   *τοῦτον*] *καὶ τοῦτον* O   14 *ὑπὸ Γάρις*] *ὑπογάροισ* O *ὑπογείοισ* MSP, om. Lat   15 *δ᾽*] *δ᾽ αὖ* MSP   *ἀπὸ* om. E   16 **ὁ*] *αὐτῶ ὁ* MSP   **ἠλίασ* S   17 *πρὸς* om. O   **τὸν* s. m. 1 R   18 *ἐκέλευε* E   **παρίη* SP   20 *ἐρευνήσοντα* R   *γῆν*] *κατὰ γῆν* ROM   *ἢ*] *εἰ* O   *ἔλεγεν — αὐτὸν* om. M   21 **μηδέναι* P¹   **κατέλιπεν*] om. RO *καταλιπεῖν* M   *ἀπέστειλεν* E   22 *μὴ*] *μὴ καὶ* E   23 **ἀπέλθοι* M   24 *μὴ δυνάμενος*] *καὶ μὴ δυναμένου* MSP

ποτ᾽ εἴη γῆς ἀποθάνῃ. προνοεῖν οὖν αὐτοῦ τῆς σωτηρίας παρα- 334
καλεῖ τὴν περὶ τοὺς ὁμοτέχνους αὐτοῦ σπουδὴν λέγων, ὅτι σώσειεν
ἑκατὸν προφήτας Ἰεζαβέλης πάντας τοὺς ἄλλους ἀνῃρηκυίας καὶ
ἔχοι κεκρυμμένους αὐτοὺς καὶ τρεφομένους ὑπ᾽ αὐτοῦ. ὁ δὲ μηδὲν
δεδιότα βαδίζειν ἐκέλευε πρὸς τὸν βασιλέα δοὺς αὐτῷ πίστεις ἐνόρ-
κους, ὅτι πάντως κατ᾽ ἐκείνην Ἀχάβῳ φανήσεται τὴν ἡμέραν.
5. Μηνύσαντος δὲ τῷ βασιλεῖ Ὠβεδίου τὸν Ἠλίαν ὑπήντησεν 335
ὁ Ἄχαβος καὶ ἤρετο μετ᾽ ὀργῆς, εἰ αὐτὸς εἴη ὁ τὸν Ἑβραίων λαὸν
κακώσας καὶ τῆς ἀκαρπίας αἴτιος γεγενημένος. ὁ δ᾽ οὐδὲν ὑπο-
θωπεύσας αὐτὸν εἶπεν ἅπαντα τὰ δεινὰ πεποιηκέναι καὶ τὸ γένος
αὐτοῦ ξενικοὺς ἐπεισενηνοχότας τῇ χώρᾳ θεοὺς καὶ τούτους σέβον-
τας, τὸν δ᾽ ἴδιον αὐτῶν, ὃς μόνος ἐστὶ θεός, ἀπολελοιπότας καὶ
μηδεμίαν ἔτι πρόνοιαν αὐτοῦ ποιουμένους. νῦν μέντοι γε ἀνελ- 336
θόντα ἐκέλευε πάντα τὸν λαὸν εἰς τὸ Καρμήλιον ὄρος ἀθροῖσαι
πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς προφήτας αὐτοῦ καὶ τῆς γυναικός, εἰπὼν ὅσοι
τὸν ἀριθμὸν εἴησαν, καὶ τοὺς τῶν ἀλσῶν προφήτας ὡς τετρακο-
σίους τὸ πλῆθος ὄντας. ὡς δὲ συνέδραμον πάντες εἰς τὸ προ- 337
ειρημένον ὄρος Ἀχάβου διαπέμψαντος, σταθεὶς αὐτῶν ὁ προφήτης
Ἠλίας μεταξύ, μέχρι πότε διῃρημένους αὐτοὺς τῇ διανοίᾳ καὶ ταῖς
δόξαις οὕτως βιώσειν ἔφασκε· νομίσαντας μὲν γὰρ τὸν ἐγχώριον
θεὸν ἀληθῆ καὶ μόνον ἕπεσθαι τούτῳ καὶ ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ
παρῄνει, μηδὲν δὲ τοῦτον ἡγουμένους ἀλλὰ περὶ τῶν ξενικῶν ὑπει-
ληφότας ὡς ἐκείνους δεῖ θρησκεύειν αὐτοῖς συνεβούλευε κατακολου-
θεῖν. τοῦ δὲ πλήθους μηδὲν πρὸς ταῦτ᾽ ἀποκριναμένου ἠξίωσεν 338
Ἠλίας πρὸς διάπειραν τῆς τε τῶν ξενικῶν θεῶν ἰσχύος καὶ τῆς
τοῦ ἰδίου, μόνος ὢν αὐτοῦ προφήτης ἐκείνων δὲ τετρακοσίους ἐχόν-
των, λαβεῖν αὐτός τε βοῦν καὶ ταύτην θύσας ἐπιθεῖναι ξύλοις

§ 334 = 3 Reg. XVIII 12.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 160.

1 *οὖν] αὖ S² *παρεκάλει MSP 3 ἰεζαβέλησ O ἰεζαβέλασ MSPE 4 ἔχει OE *κεκρυμένουσ R 7 Ὠβεδίου] τοῦ ὠβεδίου MSP ἡλίαν S ἠπήντησεν O 8 ἤρετο] ROZon διήρετο MSP τὸν] τὸν τῶν (τὸν s. 1) O τῶν E

9 ἀκαρπίασ ex ἁμαρτίασ corr. M 11 ἐπεισενηνοχότας] ἐνηνοχότασ RO ἔπεισεν ἠνοχοτασ M ἐπεισενηνοχότα S²P εἰσενηνοχότα E σέβοντα SP² σέβοντοσ P¹ 12 δ᾽] om. M δὲ SP ἀπολελοιπότοσ SP¹ ἀπολελοιπότα P²E 13 αὐτοὺσ M ποιούμενον SP γε om. RO ἀνελθόντα] ἀνελθόντοσ O ἀπελθόντασ M ἀπελθόντα SP ἀπελθὼν E 14 *εἰσ τὸ iterat R 15 τῆς] τοὺσ τῆσ E 16 *ἁλσῶν RO ἅλσεων MS² ἄλσεων S¹P¹ ἀλσέων P² 17 προειρημένον] εἰρημένον RO 19 *ἡλίασ S 20 βιώσκειν RO *μὲν om. RO 21 ἐντολλαῖσ R 22 δὲ] τε RO 23 αὐτοῖσ, ῖ ex ὺ corr. M 24 ταῦτα MSP ἀποκρινομένου MSP 25 ἡλίασ S 27 *ἐπιθῆναι ROM

πυρὸς οὐχ ὑπαφθέντος, κἀκείνους ταὐτὸ ποιήσαντας ἐπικαλέσασθαι
τοὺς ἰδίους θεοὺς ἀνακαῦσαι τὰ ξύλα· γενομένου γὰρ τούτου μαθή-
339 *σεσθαι αὐτοὺς τὴν ἀληθῆ φύσιν τοῦ θεοῦ. ἀρεσάσης δὲ τῆς γνώ-*
μης ἐκέλευσεν Ἠλίας τοὺς προφήτας ἐκλεξαμένους βοῦν πρώτους
θῦσαι καὶ τοὺς αὐτῶν ἐπικαλέσασθαι θεούς. ἐπεὶ δ᾽ οὐδὲν ἀπήντα
παρὰ τῆς εὐχῆς καὶ τῆς ἐπικλήσεως θύσασι τοῖς προφήταις, σκώ-
πτων ὁ Ἠλίας μεγάλῃ βοῇ καλεῖν αὐτοὺς ἐκέλευε τοὺς θεούς· ἢ
340 *γὰρ ἀποδημεῖν αὐτοὺς ἢ καθεύδειν. τῶν δ᾽ ἀπ᾽ ὄρθρου τοῦτο*
ποιούντων μέχρι μέσης ἡμέρας καὶ τεμνόντων αὐτοὺς μαχαίραις καὶ
σιρομάσταις κατὰ τὸ πάτριον ἔθος, μέλλων αὐτὸς ἐπιτελεῖν ἐκέλευσε
τοὺς μὲν ἀναχωρῆσαι, τοὺς δ᾽ ἐγγὺς προσελθόντας τηρεῖν αὐτόν,
341 *μὴ πῦρ λάθρα τοῖς ξύλοις ἐμβάλῃ. τοῦ δὲ ὄχλου προσελθόντος*
λαβὼν δώδεκα λίθους κατὰ φυλὴν τοῦ λαοῦ τῶν Ἑβραίων ἀνέστη-
σεν ἐξ αὐτῶν θυσιαστήριον καὶ περὶ αὐτὸ δεξαμενὴν ὤρυξε βαθυ-
τάτην, καὶ συνθεὶς τὰς σχίζας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καὶ κατ᾽ αὐτῶν
ἐπιθεὶς τὰ ἱερεῖα τέσσαρας ἀπὸ τῆς κρήνης ἐκέλευσεν ὑδρίας ὕδα-
τος κατασκεδάσαι τοῦ θυσιαστηρίου, ὥς ὑπερβαλεῖν αὐτὸ καὶ τὴν
342 *δεξαμενὴν ἅπασαν γεμισθῆναι ὕδατος πηγῆς ἀναδοθείσης. ταῦτα*
δὲ ποιήσας ἤρξατο εὔχεσθαι τῷ θεῷ καὶ καλεῖν αὐτὸν καὶ ποιεῖν
τῷ πεπλανημένῳ πολὺν ἤδη χρόνον λαῷ φανερὰν τὴν αὑτοῦ δύνα-
μιν. καὶ ταῦτα λέγοντος ἄφνω πῦρ ἐξ οὐρανοῦ τοῦ πλήθους ὁρῶν-
τος ἐπὶ τὸν βωμὸν ἔπεσε καὶ τὴν θυσίαν ἐδαπάνησεν, ὡς ἀνα-
καῆναι καὶ τὸ ὕδωρ καὶ ψαφαρὸν γενέσθαι τὸν τόπον.
343 6. *Οἱ δ᾽ Ἰσραηλῖται τοῦτ᾽ ἰδόντες ἔπεσον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ*

---

§ 338 = 3 Reg. XVIII 24.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 160 sq. Theodoretus I p. 328.

1 *ὑφαφθέντοσ* (*θ* s. m. rec. S) MSP **κἀκείνου* M *ταὐτὸ*] *τοῦτο* M *ταὐτὰ* SPE *ποιήσαντοσ* M 2 **μαθήσεσθ᾽* coni. 3 *αὐτοὺς*] *τότε* MSP 4 **ἡλίασ* S **ἐκλεξαμένους*] *δεξαμένουσ* RO 5 *θῦσαι*] *τὲ θῦσαι* MSPE *αὐτῶν* codd. E 6 *εὐχῆς*] *εὐχῆσ αὐτοῖσ* MSPE **σκόπτων* RO[2] 7 **ὁ*] *θ᾽ ὁ* RO **ἡλίασ* S 8 *αὐτοῖσ* E 9 **μέχρι* om. RO *αὐτοὺσ* ROMS[1]P 10 *σειρομάσταισ* ROSP *κατὰ*] *καὶ* O *ἐπιτελεῖν*] *ἐπιτελεῖν τὴν θυσίαν* MSPE *hostias oblaturus* Lat 11 *ἀναχωρεῖν* E *δὲ* MSP *ἐγγὺς*] *εὐθὺσ* RO 13 ante *κατὰ* fort. inserendum *ἕνα* **κατὰ φυλὴν*] *secundum tribus* Lat *καθ᾽ ἑκάστην φυλὴν* Zon 15 *σχίζας*] *σχίδακασ* EZon 16 *ἐκέλευσεν ὑδρίας* (*ὑδρείασ* O)] *ὑδρίασ προσέταξε πληρωθείσασ* MSPELat **ὕδατος* om. Lat 17 **ὑπερβάλλειν* ROM **αὐτὸ*] *αὐτὸν* M 18 *ὕδατοσ γεμισθῆναι* tr. MSP **πηγῆς*] *ὡς πηγῆς* coni. 19 **καλεῖν*] *παρακαλεῖν* coni. *καὶ ποιεῖν*] *ποιεῖν* Lat, qui uertit (*clamare*) *ut — faceret;* aut *καὶ* omittendum aut ante *καὶ* lacuna statuenda 20 *αὑτοῦ*] *αὐτοῦ* codd. *suam* Lat 21 **ἐξ*] *ἐκ τοῦ* MSP 24 *τοῦτο* MSP *ἐπὶ τὴν γῆν* MSPEZon

προσεκύνουν ἕνα θεὸν καὶ μέγιστον καὶ ἀληθῆ μόνον ἀποκαλοῦν-
τες, τοὺς δ' ἄλλους ὀνόματι ὑπὸ φαύλης καὶ ἀνοήτου δόξης πε-
ποιημένους· συλλαβόντες δ' αὐτῶν καὶ τοὺς προφήτας ἀπέκτειναν
Ἠλία παραινέσαντος. ἔφη δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ πορεύεσθαι πρὸς
ἄριστον μηδὲν ἔτι φροντίσαντα· μετ' ὀλίγον γὰρ ὄψεσθαι τὸν θεὸν
ὕοντα. καὶ ὁ μὲν Ἄχαβος ἀπηλλάγη, Ἠλίας δ' ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον 344
τοῦ Καρμηλίου ἀναβὰς ὄρους καὶ καθίσας ἐπὶ τῆς γῆς προσηρεί-
σατο τοῖς γόνασι τὴν κεφαλήν, τὸν δὲ θεράποντα ἐκέλευσεν ἀνελ-
θόντα ἐπί τινα σκοπὴν εἰς τὴν θάλασσαν ἀποβλέπειν, κἂν ἴδῃ
νεφέλην ἐγειρομένην ποθέν, φράζειν αὐτῷ· μέχρι γὰρ τότε καθαρῷ
συνέβαινε τῷ ἀέρι εἶναι. τοῦ δὲ ἀναβάντος καὶ μηδὲν πολλάκις 345
ὁρᾶν φήσαντος, ἕβδομον ἤδη βαδίσας ἑωρακέναι μελαινόμενον εἶπέ
τι τοῦ ἀέρος οὐ πλέον ἴχνους ἀνθρωπίνου. ὁ δὲ Ἠλίας ταῦτ' ἀκού-
σας πέμπει πρὸς τὸν Ἄχαβον κελεύων αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ἀπέρ-
χεσθαι πρὶν ἢ καταρραγῆναι τὸν ὄμβρον. καὶ ὁ μὲν εἰς Ἱερέζηλα 346
πόλιν παραγίνεται· μετ' οὐ πολὺ δὲ τοῦ ἀέρος ἀχλύσαντος καὶ νέ-
φεσι καλυφθέντος πνεῦμά τε λάβρον ἐπιγίνεται καὶ πολὺς ὄμβρος.
ὁ δὲ προφήτης ἔνθεος γενόμενος τῷ τοῦ βασιλέως ἅρματι μέχρι
τῆς Ἱερέζηλας πόλεως συνέδραμε.
7. Μαθοῦσα δὲ ἡ τοῦ Ἀχάβου γυνὴ Ἰεζάβηλα τά τε σημεῖα 347
τὰ ὑπὸ Ἠλία γενόμενα καὶ ὅτι τοὺς προφήτας αὐτῶν ἀπέκτεινεν,
ὀργισθεῖσα πέμπει πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους ἀπειλοῦσα δι' αὐτῶν ἀπο-
κτείνειν αὐτόν, ὡς κἀκεῖνος τοὺς προφήτας αὐτῆς ἀπολέσειε. φοβη- 348
θεὶς δ' ὁ Ἠλίας φεύγει εἰς πόλιν Βερσουβεὲ λεγομένην, ἐπ' ἐσχά-

§ 343 = 3 Reg. XVIII 39.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 161.

1 *ἀληθῆ μόνον] ἀληθινὸν SP 2 ὀνόματι] ὀνόματα MSP φαύλου MSP πεποιημένους] πεποιημένα MSP 3 προφήτας] ψευδοπροφήτασ E 4 *Ἠλία] ἠλία (ἡλία S) τοῦτο MSP *ἔφη] ἔφη τοῦτο RO 6 ἡλίασ S δὲ MSP ἀκροτήριον R ἀκρῶ O ἄκρον E 7 Καρμηλίου] καρμήλου OMSPE *προσειρίσατο O 8 *τὸν δὲ] τὸν M καὶ τὸν SP 11 συνέβαινεν εἶναι τῶ ἀέρι (ἀέρει M) tr. MSP *τοῦ δὲ — 12 φήσαντος] *quo ascendente saepius nihilque se uidere dicente* Lat, fort. recte *πολλάκισ μηδὲν tr. MSP 12 βαδίσαντοσ E 13 ἤχνουσ R ἴχνοσ PE δ' MSPE ἡλίασ S ταῦτα M 14 κελεύον R 15 Ἱερέζηλα] ἰεσράελ MSP *asrahel* Lat 16 νέφεσιν MP 17 λαύρον O λαῦρον E *ὄμβρος] ὁ ὄμβροσ ROM 18 τῷ] τὸ R ἅρματι] ἅρμα M 19 τῆς om. O Ἱερέζηλας] *asrahel* Lat ἰσραήλασ ἀζάρου MSP Ἰσραήλας Ἰσαχάρου Cocceji 20 ἀχαάβου RO Ἰεζάβηλα] ἰεζάβελα ME ἰεζαβέλα SP *iezabel* Lat 21 Ἠλία] τοῦ ἠλία (ἡλία S) MSE τοῦ ἠλίου P αὐτῶν] αὐτῆσ P *eius* Lat ἀπέκτειναν RO 24 δὲ MSPE ὁ om. E *ἡλίασ S Βερσουβεὲ] βερβεὲ RO *bersabe* Lat ἐσχάτοισ RMSP

της δ᾽ ἔστιν αὕτη τῆς χώρας τῶν τῆς Ἰούδα φυλῆς ἐχόντων κατὰ
τὴν Ἰδουμαίων γῆν, καταλιπὼν δ᾽ ἐκεῖ τὸν θεράποντα εἰς τὴν ἔρη-
μον ἀνεχώρησεν εὐξάμενος ἀποθανεῖν· οὐ γὰρ δὴ κρείττων εἶναι
349 τῶν πατέρων, ἵνα ἐκείνων ἀπολωλότων αὐτὸς ζῆν γλίχηται· κατα-
κοιμηθεὶς δὲ πρός τινι δένδρῳ διεγείραντός αὐτόν τινος ἀναστὰς
εὑρίσκει παρακειμένην αὐτῷ τροφὴν καὶ ὕδωρ· φαγὼν δὲ καὶ συλ-
λεξάμενος ἐκ τῆς τροφῆς ἐκείνης τὴν δύναμιν εἰς τὸ Σιναῖον καλού-
μενον ὄρος παραγίνεται, οὗ Μωυσῆς τοὺς νόμους παρὰ τοῦ θεοῦ
350 λέγεται λαβεῖν. εὑρὼν δ᾽ ἐν αὐτῷ σπήλαιόν τι κοῖλον εἴσεισι καὶ
διετέλει ποιούμενος ἐν αὐτῷ τὴν μονήν. ἐρομένης δέ τινος αὐτὸν
φωνῆς ἐξ ἀδήλου, τί παρείη καταλελοιπὼς τὴν πόλιν ἐκεῖσε, διὰ
τὸ κτεῖναι μὲν τοὺς προφήτας τῶν ξενικῶν θεῶν, πεῖσαι δὲ τὸν
λαὸν ὅτι μόνος εἴη θεὸς ὁ ὤν, ὃν ἀπ᾽ ἀρχῆς ἐθρήσκευσαν, ἔφησε·
ζητεῖσθαι γὰρ ἐπὶ τούτῳ πρὸς τιμωρίαν ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ
351 βασιλέως. πάλιν δὲ ἀκούσας προελθεῖν εἰς τὸ ὕπαιθρον τῇ ἐπι-
ούσῃ, γνώσεσθαι γὰρ οὕτως τί δεῖ ποιεῖν, προῆλθεν ἐκ τοῦ σπη-
λαίου μεθ᾽ ἡμέραν καὶ σεισμοῦ τε ἐπακούει καὶ λαμπρὰν πυρὸς
352 αὐγὴν ὁρᾷ. καὶ γενομένης ἡσυχίας φωνὴ θεία μὴ ταράττεσθαι
τοῖς γινομένοις αὐτὸν παρακελεύεται, κρατήσειν γὰρ οὐδένα τῶν
ἐχθρῶν αὐτοῦ, προσέταξέ τε ὑποστρέψαντα εἰς τὴν οἰκείαν ἀπο-
δεῖξαι τοῦ πλήθους βασιλέα Ἰηοῦν τὸν Νεμεσαίου παῖδα, ἐκ Δα-
μασκοῦ δὲ τῶν Σύρων Ἀζάηλον· ἀντ᾽ αὐτοῦ δὲ προφήτην Ἐλισσαῖον
ὑπ᾽ αὐτοῦ γενήσεσθαι ἐκ πόλεως Ἀβέλας· διαφθερεῖ δὲ τοῦ ἀσε-
353 βοῦς ὄχλου τοὺς μὲν Ἀζάηλος τοὺς δὲ Ἰηοῦς." ὁ δ᾽ Ἠλίας ὑπο-
στρέφει ταῦτ᾽ ἀκούσας εἰς τὴν Ἑβραίων χώραν καὶ τὸν Σαφάτου

§ 348 = 3 Reg. XIX 3.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 161 sq.

1 τὴν ἰούδα φυλὴν MSP 2 καταλειπὼν M δὲ MSP 3 *εὐξάμενος] εὐξόμενοσ O εὐξάμενοσ δ᾽ MSP δεῖ M κρεῖττον R 4 αὐτὸς] ἐκεῖνοσ O κατακοιμηθεὶς δὲ] κατεκοιμήθη MSPLat κατεκοιμήθη δὲ E 5 *αὐτόν] δ᾽ αὐτὸν MSPLat 6 αὐτῶ ROMSP¹E 7 σίναιον SPE *sina* Lat 9 *εἴσησι M 10 *ἐρωμένησ O 11 *παρείη] πάρη (η ex ει corr. R) RO παρίη S παρίοι, οι i. ras. P *adesset* Lat 13 ὁ ὢν om. MSPELat *ἀπ᾽ ἀρχῆς] ἅπαντεσ ROM *ἐθρήισκευσαν S 14 *γὰρ om. MSP 15 προσελθεῖν ROMSE 17 *μεθ᾽] καθ᾽ RO *ὑπακούει RO 20 *ἀναστρέψαι Zon οἰκίαν RO¹MSP *domi* Lat 21 Ἰηοῦν — παῖδα] *hieu namessi filium* Lat νεμεσαίου (σ supra) M *ἐκ Δαμασκοῦ] *in damasco* Lat Δαμασκοῦ coni. 22 τὸν σύρων O¹ τὸν σύρον S²E ἐλισσαῖον MP ἐλισαῖον OE *helisaeum* Lat 23 γενέσεσθαι, ἑ i. ras. E ἀβελασ MS *διαφθείρει ROM τοὺσ ἀσεβεῖσ ὄχλουσ E 24 Ἰηοῦς] *iheus* Lat ἰνοῦσ E *ἤλιασ S 25 *Ἑβραίων] εὑρέων M

παῖδα Ἐλισσαῖον καταλαβὼν ἀροῦντα καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τινας ἄλλους
ἐλαύνοντας ζεύγη δώδεκα προσελθὼν ἐπέρριψεν αὐτῷ τὸ ἴδιον
ἱμάτιον. ὁ δ᾽ Ἐλισσαῖος εὐθέως προφητεύειν ἤρξατο καὶ κατα- 354
λιπὼν τοὺς βόας ἠκολούθησεν Ἡλίᾳ. δεηθεὶς δὲ συγχωρῆσαι αὐτῷ
τοὺς γονεῖς ἀσπάσασθαι κελεύοντος τοῦτο ποιεῖν ἀποταξάμενος
αὐτοῖς εἵπετο καὶ ἦν Ἡλίου τὸν ἅπαντα χρόνον τοῦ ζῆν καὶ μα-
θητὴς καὶ διάκονος. καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦ προφήτου τούτου τοι-
αῦτα ἦν.

8. Ναβώθης δέ τις ἐξ Ἱεζαρήλου πόλεως ἀγρογείτων ὢν τοῦ 355
βασιλέως παρακαλοῦντος αὐτὸν ἀποδόσθαι τιμῆς ὅσης βούλεται τὸν
πλησίον αὐτοῦ τῶν ἰδίων ἀγρόν, ἵνα συνάψας ἓν αὐτὸ ποιήσῃ κτῆμα,
εἰ δὲ μὴ βούλοιτο χρήματα λαβεῖν ἐπιτρέποντος ἐκλέξασθαι τῶν ἀγρῶν
τινα τῶν ἐκείνου, τοῦτο μὲν οὔ φησι ποιήσειν, αὐτὸς δὲ τὴν ἰδίαν
καρπώσεσθαι γῆν, ἣν ἐκληρονόμησε τοῦ πατρός. λυπηθεὶς δ᾽ ὡς 356
ἐφ᾽ ὕβρει τῷ μὴ τἀλλότρια λαβεῖν ὁ βασιλεὺς οὔτε λουτρὸν προσ-
ηνέγκατο οὔτε τροφήν, τῆς δ᾽ Ἰεζαβέλης τῆς γυναικὸς αὐτοῦ πυν-
θανομένης, ὅ τι λυπεῖται καὶ μήτε λούεται μήτε ἄριστον αὐτῷ
παρατίθεται μήτε δεῖπνον, διηγήσατο αὐτῇ τὴν Ναβώθου σκαιότητα
καὶ ὡς χρησάμενος ἐπιεικέσι πρὸς αὐτὸν λόγοις καὶ βασιλικῆς ἐξου-
σίας ὑποδεεστέροις ὑβρισθείη μὴ τυχὼν ὧν ἠξίου. ἡ δὲ μὴ μικρο- 357
ψυχεῖν ἐπὶ τούτοις παρεκάλει, παυσάμενον δὲ τῆς λύπης ἐπὶ τὴν
συνήθη τρέπεσθαι τοῦ σώματος πρόνοιαν· μελήσειν γὰρ αὐτῇ περὶ
τῆς Ναβώθου τιμωρίας. καὶ παραχρῆμα πέμπει γράμματα πρὸς 358

---

§ 353 = 3 Reg. XIX 19.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 162. ExcPeiresc. Suidas s. *Ναβουθαί*.

1 *ἐλισσαῖον* MP *ἐλισαῖον* E 3 *ἐλισσαῖοσ* MP **ἤρξα·το* P 4 *ἡλία* S *συγχωρηθῆναι* E *αὐτῷ* om. E 5 *κελεύοντος*] *κελεύσαντοσ* SP *μὴ κελεύσαντοσ* M 6 *αὐτοῖς*] *αὐτὸσ* E *ἠλιοῦ* ROP *ἡλιοῦ* S *ἠλία* E *ζῆν*] *ζῆν χρόνον* P¹ 7 *τοῦ προφήτου τούτου*] *τούτου τοῦ προφήτου* SP *τοῦ τοιούτου προφήτου* M *τοιαῦτα*] *ταῦτα* O 9 incip. ExcSuid *Ναβώθης*] *νάβουθοσ* MSPExc *ναβουθαῖοσ* E *naboth* Lat *ναβουθαl* Suid *ἐξ*] *ἦν ἐξ* SPExc *Ἱεζαρήλου*] *ἰζαροῦ* (*ἰ* an *εἰ* dubium) M *ἰζάρου* SPExcSuid *azari* Lat **ἀγρογείτων ὢν*] *ἀγρογειτόνων* RO **τοῦ*] *τοῦ δὲ* Suid 10 **παρακαλοῦντος*] *παρακαλοῦντοσ δ᾽* SP **ἀποδίδοσθαι* Suid 11 **ἀγρῶν* RO *ἓν*] *ἐν* ROM *αὐτὸ*] *αὐτῶ* ROMP 12 **ἐπιτρέψαντοσ* ExcSuid 13 *ποιεῖν* O *αὐτὸς*] *αὐτὸν* P 14 *καρπώσεσθαι*] ExcSuid *καρπώσασθαι* codd. *δὲ* Suid 15 *τῷ*] *τὸ* R *τὰ ἀλλότρια* M 16 *δὲ* MSPExc *ἰεζαβέλασ* ROE *ἰεζάβελ* Suid *τῆς γυναικὸς αὐτοῦ* om. Suid 17 *καὶ μήτε* — 18 *δεῖπνον* om. ESuid *αὐτῶ* RO MSP¹ 18 *ναβούθου* (*ού* ex *ό* corr. M) MSPExc *ναβουθαίου* E *ναβουθαί* Suid *σκαιότητα*] *σκληρότητα* E 21 *ἐπὶ* om. M 22 *τράπεσθαι* M *τραπέσθαι* SPExcSuid *τοῦ σώματος* om. Suid 23 *ναβούθου* MSPExc *ναβουθαὶ* Suid

τοὺς ὑπερέχοντας τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ τοῦ Ἀχάβου ὀνόματος νηστεῦ-
σαί τε κελεύουσα καὶ ποιησαμένους ἐκκλησίαν προκαθίσαι μὲν αὐτῶν
Νάβωθον, εἶναι γὰρ αὐτὸν γένους ἐπιφανοῦς, παρασκευασαμένους
δὲ τρεῖς τολμηρούς τινας τοὺς καταμαρτυρήσοντας αὐτοῦ, ὡς τὸν
θεόν τε εἴη βλασφημήσας καὶ τὸν βασιλέα, καταλεῦσαι καὶ τούτῳ
359 διαχρήσασθαι τῷ τρόπῳ. καὶ Νάβωθος μέν, ὡς ἔγραψεν ἡ βασί-
λισσα, οὕτως καταμαρτυρηθεὶς βλασφημῆσαι τὸν θεόν τε καὶ Ἄχα-
βον βαλλόμενος ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀπέθανεν, ἀκούσασα δὲ ταῦτα
Ἰεζάβηλα εἴσεισι πρὸς τὸν βασιλέα καὶ κληρονομεῖν τὸν Ναβώθου
360 ἀμπελῶνα προῖκα ἐκέλευσεν. ὁ δὲ Ἄχαβος ἥσθη τοῖς γεγενημένοις
καὶ ἀναπηδήσας ἀπὸ τῆς κλίνης ὀψόμενος ἧκε τὸν ἀμπελῶνα τὸν
Ναβώθου. ἀγανακτήσας δ᾽ ὁ θεὸς πέμπει τὸν προφήτην Ἠλίαν
εἰς τὸ Ναβώθου χωρίον Ἀχάβῳ συμβαλοῦντα καὶ περὶ τῶν πε-
πραγμένων ἐρησόμενον, ὅτι κτείνας τὸν ἀληθῆ δεσπότην τοῦ χωρίου
361 κληρονομήσειεν αὐτὸς ἀδίκως. ὡς δ᾽ ἧκε πρὸς αὐτὸν εἰπόντος τοῦ
βασιλέως, ὅ τι βούλεται χρήσασθαι αὐτῷ, αἰσχρὸν γὰρ ὄντα ἐπὶ
ἁμαρτήματι ληφθῆναι ὑπ᾽ αὐτοῦ, κατ᾽ ἐκεῖνον ἔφη τὸν τόπον, ἐν
ᾧ τὸν Ναβώθου νεκρὸν ὑπὸ κυνῶν δαπανηθῆναι συνέβη, τό τε
αὐτοῦ καὶ τὸ τῆς γυναικὸς χυθήσεσθαι αἷμα καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ
γένος ἀπολεῖσθαι τοιαῦτα ἀσεβῆσαι τετολμηκότος καὶ παρὰ τοὺς
362 πατρίους νόμους πολίτην ἀδίκως ἀνῃρηκότος. Ἀχάβῳ δὲ λύπη τῶν
πεπραγμένων εἰσῆλθε καὶ μετάμελος, καὶ σακκίον ἐνδυσάμενος γυ-

§ 358 = 3 Reg. XX 9.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 162 sq. ExcPeiresc. Suidas s. *Ναβουθαί.*

1 *ὑπερέχοντας] προέχοντασ Zon *Ἰσραηλιτῶν] ἰουδαίων Suid ἰεσραηλιτῶν Exc(?)Bekker ex Hudsoni coni. *ἀχαάβου Exc ἀχαὰβ Suid 2 τε om. Suid κελεύουσι RO προκαθῆσαι M αὐτῷ O αὐτῶν coni. 3 νάβουθον MSPExc ναβουθαί Suid γένους] ἐκ γένουσ Suid 4 τινας τοὺς om. ExcSuid καταμαρτυρήσαντασ S αὐτοῦ] ναβουθαίου E 5 τε om. RSuid 6 καὶ Νάβωθος] abhinc breuiauit et mutauit Suid νάβουθοσ MSPExc ναβουθαῖοσ E βασίλεισσα Exc 7 οὕτω Exc βλασφημήσασ MExc τε om. Exc ἀχααβον Exc 9 Ἰεζάβηλα] ἰεζάβελα E ἡ ἰεζαβέλα MSPExc *εἴσησι M *τὸν] τοῦ MSPExc ναβούθου MSPExc ναβουθαίου E 10 ἀμπελῶνοσ ROM ἐκέλευεν, εν i. ras. R ἐκέλευε OE *ἀχααβοσ Exc 11 ὀψώμενοσ O τὸν] τοῦ O 12 ναβούθου MSPExc δὲ MSPExcSuid ἠλίαν S 13 τὸ] τὸν R ναβούθου MSPExc ἀχαάβω Exc συμβαλοῦντα] συλλαλοῦντα RO 14 *κτήνασ O 15 *κληρονομήσειαν M αὐτὸς] αὐτὸν Suid 16 *ὄντα ἐπὶ] εἶναι ὑπὸ Exc 17 *ὑπ᾽ αὐτοῦ] ὑφ᾽ αὐτοῦ coni. 18 ναβούθου MSP αβούθου Exc ναβουθαίου E ναβουθαὶ Suid ἀπὸ MEExc 19 αὐτοῦ αἷμα καὶ τὸ τῆσ γυναικὸσ χυθήσεσθαι tr. MSPEExcSuid *πᾶν] παρ᾽ O 21 πατρώιουσ P νόμους om. RO ἀνῃρηκότοσ, οσ ex ασ corr. P ἀχαάβω Exc ἄχαβον E 22 μετάμελος] μετάμελοσ γενόμενοσ ExcSuid σάκκον E

μνοῖς τοῖς ποσὶ διῆγεν οὐχ ἁπτόμενος τροφῆς ἀνθομολογούμενός
τε τὰ ἡμαρτημένα καὶ τὸν θεὸν οὕτως ἐξευμενίζων. ὁ δὲ ζῶντος
μὲν αὐτοῦ πρὸς τὸν προφήτην ὑπερβαλεῖσθαι τὴν τοῦ γένους τι-
μωρίαν εἶπεν ἐφ᾽ οἷς ἐπὶ τοῖς τετολμημένοις μετανοεῖ, τελέσειν
δὲ τὴν ἀπειλὴν ἐπὶ τῷ υἱῷ Ἀχάβου. καὶ ὁ μὲν προφήτης ταῦτ᾽
ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ.

XIV. 1. Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἄχαβον ὄντων τοιούτων κατὰ τὸν 363
αὐτὸν καιρὸν ὁ τοῦ Ἀδάδου βασιλεύων τῶν Σύρων καὶ Δαμασκοῦ
δύναμιν ἐξ ἁπάσης τῆς χώρας συναγαγὼν καὶ συμμάχους τοὺς πέραν
Εὐφράτου βασιλέας ποιησάμενος τριάκοντα καὶ δύο ἐστράτευσεν ἐπὶ
τὸν Ἄχαβον. ὁ δ᾽ οὐκ ὢν ὅμοιος αὐτῷ τῇ στρατιᾷ πρὸς μάχην 364
μὲν οὐ παρετάξατο, πάντα δ᾽ εἰς τὰς ὀχυρωτάτας πόλεις ἐγκλείσας
τὰ ἐν τῇ χώρᾳ αὐτὸς μὲν ἔμεινεν ἐν Σαμαρείᾳ· τείχη γὰρ αὕτη
λίαν ἰσχυρὰ περιεβέβλητο καὶ τὰ ἄλλα δυσάλωτος ἐδόκει· ὁ δὲ Σύρος
ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἧκεν ἐπὶ τὴν Σαμάρειαν καὶ περικαθίσας
αὐτῇ τὸν στρατὸν ἐπολιόρκει. πέμψας δὲ κήρυκα πρὸς Ἄχαβον 365
ἠξίου πρεσβευτὰς δέξασθαι παρ᾽ αὐτοῦ, δι᾽ ὧν αὐτῷ δηλώσει τί
βούλεται. τοῦ δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέως πέμπειν ἐπιτρέψαν-
τος ἐλθόντες οἱ πρέσβεις ἔλεγον κατ᾽ ἐντολὴν τοῦ βασιλέως τὸν
Ἀχάβου πλοῦτον καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ καὶ τὰς γυναῖκας Ἀδάδου τυγ-
χάνειν· ἂν δ᾽ ὁμολογήσῃ καὶ λαβεῖν αὐτὸν τούτων ὅσα βούλεται
συγχωρήσῃ, τὴν στρατιὰν ἀπάξει καὶ παύσεται πολιορκῶν αὐτόν.
ὁ δ᾽ Ἄχαβος τοῖς πρέσβεσιν ἐκέλευσε πορευθεῖσι λέγειν τῷ βασι- 366
λεῖ αὐτῶν, ὅτι καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἐκείνου πάντες κτήματά εἰσιν αὐτοῦ.

§ 362 = 3 Reg. XX 27.

ROMSPELatZonaras II p. 163 sq. ExcPeiresc. Suidas s. Ναβουθαί.

1 *ἀνομολογούμενόσ ROM 2 *τε] δὲ MExc, om. Suid 3 προφήτην] προφήτην εἶπεν MSPEExcSuid ὑπερβαλέσθαι EExcSuid *τὴν] τήν τε MSP Exc 4 *εἶπεν — μετανοεῖ om. Lat εἶπεν ἐφ᾽ οἷς ἐπὶ] ἐπὶ M ἐπεὶ SPEExc Suid τοῖσ γετολμημένοισ M *τελέσειε RO 5 Ἀχάβου] τοῦ ἀχάβου MSP τοῦ ἀχααβου Exc τοῦ ἀχαάβ Suid, qui hic finit καὶ ὁ μὲν] ὁ δὲ Exc 6 βασιλεῖ finit Exc 7 i. marg. X Lat 8 ὁ τοῦ ἀδάδου] *adadus filius adadi* Lat Ἀδάδου] ἀδάδου υἱὸσ SPE ἀδάβου (δ ex β corr.) υἱὸσ M, incipit fol. 254, huius folii et duorum sequentium (— βασιλεύοντος § 393) margines ita affecti, ut saepe non paucae litterae euanuerint R 9 καὶ om. MSP 10 *ἐστράτευεν RO 11 δὲ MSPE τῆσ στρατιασ M τῆσ στρατείασ SP 12 ὀχυροτάτασ M 13 μὲν om. ROM et fort. Lat ἔμενεν MSPE *sammaria* Lat αὕτη] αὐτῇ RO 14 ἰσχυρὰ] ἐχυρὰ E *περιβέβλητο O δυσάλλωτοσ P[1] 15 **sammariam* Lat περικαθήσασ ROM 18 τῶν om. MSP 20 *Ἀδάδου] ἀδάβου MSP[1] 21 δὲ MSPE αὐτὸν] αὐτῷ MSPE 22 *συγχωρήσει R[1]O *στρατείαν SP[1] 23 *πρέσβευσιν M *ἐκέλευε· S *λέγειν] εἰπεῖν, εἰπ i. ras. m. 2 O 24 αὐτῶν (αὐτῷ M) τῷ βασιλεῖ tr. MSP

367 ταῦτα δ᾽ ἀπαγγειλάντων πέμπει πάλιν πρὸς αὐτὸν ἀξιῶν ἀνω-
μολογηκότα πάντα εἶναι ἐκείνου δέξασθαι τοὺς πεμφθησομένους εἰς
τὴν ἐπιοῦσαν ὑπ᾽ αὐτοῦ δούλους, οἷς ἐρευνήσασι τά τε βασίλεια
καὶ τοὺς τῶν φίλων καὶ συγγενῶν οἴκους ἐκέλευε διδόναι πᾶν ὅ τι
ἂν ἐν αὐτοῖς εὕρωσι κάλλιστον, τὰ δ᾽ ἀπαρέσαντα σοὶ καταλεί-
368 ψουσιν.“ Ἄχαβος δ᾽ ἀγασθεὶς ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ πρεσβείᾳ τοῦ τῶν
Σύρων βασιλέως συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος ἔλεγεν, ὡς
αὐτὸς μὲν ἑτοίμως εἶχεν ὑπὲρ σωτηρίας αὐτοῦ καὶ εἰρήνης καὶ γυ-
ναῖκας τὰς ἰδίας προέσθαι τῷ πολεμίῳ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάσης
παραχωρῆσαι κτήσεως· ταῦτα γὰρ ἐπιζητῶν ἐπρεσβεύσατο πρῶτον
369 ὁ Σύρος. νῦν δ᾽ ἠξίωκε δούλους πέμψαι τάς τε πάντων οἰκίας
ἐρευνῆσαι καὶ μηδὲν ἐν αὐταῖς καταλιπεῖν τῶν καλλίστων κτημάτων
πρόφασιν βουλόμενος πολέμου λαβεῖν, εἰδὼς ὅτι τῶν μὲν ἐμαυτοῦ
δι᾽ ὑμᾶς οὐκ ἂν φεισαίμην, ἀφορμὴν δ᾽ ἐκ τοῦ περὶ τῶν ὑμετέρων
ἀηδοῦς πραγματευόμενος εἰς τὸ πολεμεῖν· ποιήσω γε μὴν τὰ ὑμῖν
370 δοκοῦντα.“ τὸ δὲ πλῆθος μὴ δεῖν ἀκούειν τῶν κατ᾽ αὐτὸν ἔλεγεν,
ἀλλὰ καταφρονεῖν καὶ πρὸς τὸ πολεμεῖν ἑτοίμως ἔχειν. τοῖς οὖν
πρεσβευταῖς ἀποκρινάμενος λέγειν ἀπελθοῦσιν, ὅτι τοῖς τὸ πρῶ-
τον ἀξιωθεῖσιν ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ νῦν ἐμμένει τῆς τῶν πολιτῶν ἀσφα-
λείας ἕνεκα πρὸς δὲ τὴν δευτέραν ἀξίωσιν οὐχ ὑπακούει, ἀπέλυσεν
αὐτούς.
371 2. Ὁ δ᾽ Ἄδαδος ἀκούσας ταῦτα καὶ δυσχεράνας τρίτον ἔπεμψε
πρὸς Ἄχαβον τοὺς πρέσβεις ἀπειλῶν ὑψηλότερον τῶν τειχῶν οἷς
καταφρονεῖ χῶμα τούτοις ἐπεγείρειν αὐτοῦ τὴν στρατιὰν κατὰ δράκα
λαμβάνουσαν, ἐμφανίζων αὐτῷ τῆς δυνάμεως τὸ πλῆθος καὶ κατα-
372 πληττόμενος. τοῦ δ᾽ Ἀχάβου μὴ καυχᾶσθαι δεῖν ἀποκριναμένου

§ 367 = 3 Reg. XXI 5.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 164.

1 *ἀνωμολογηκότα] ἂν ὡμολόγηκε τὰ RO 2 πάντα εἶναι] εἶναι πάντα E εἶναι πάντα τὰ (τὰ eras. P) MSP 3 *αὐτοῦ] ἐμοῦ M ἐρευνήσασι] ἐρευνήσειν RO 4 ἐκέλευσε M 5 *ἂν om. RO ἐν αὐτοῖς] ἐμαυτοῖσ M ἀπαρέσαντασ|οί M σοὶ om. Lat 8 ἑτοίμως εἶχεν] ἔσχεν ἑτοίμωσ M αὐτοῦ] codd. *cunctorum* Lat αὐτῶν ed. pr. 9 τὰ om. MSP 10 ἐπιζητῶν iterat R

14 φεισαίμην, η ex ο corr. S ἀφορμῆσ R δὲ MSP τοῦ] τῆσ RO 15 ἀηδοῦς] αἰδοῦσ RO 16 δὲ] τε MSP μὴ δεῖν] μηδὲν MS¹P ἀκούειν] ὑπακούειν MSPE τὸν M αὐτὸν, ὸ ex ῶ corr. R ἔλεγεν] om. M ἔλεγον SP συνεβούλευον, ο ex ε corr. E συνεβούλευσεν Zon 17 *ἀλλὰ om. P 18 ἀποκρινόμενοσ MSP 19 *ἐμμένει] ἐμμέ et spat. uacuum 3 litt. M ἀσφαλίασ RP¹ 20 ὑπακούειν SP¹ 22 δὲ OSE 24 *χόμα O *στρατείαν SP¹

δράκα] δρά, reliquis euanidis R δράκα γῆν M δράκα γῆσ SPE *singulos terrae pugillos* Lat 26 ἀποκρινομένου ROSP

καθωπλισμένον ἀλλὰ τῇ μάχῃ κρείττω γενόμενον, ἐλθόντες οἱ πρέ-
σβεις καὶ δειπνοῦντα καταλαβόντες τὸν βασιλέα μετὰ τριάκοντα
καὶ δύο βασιλέων συμμάχων ἐδήλωσαν αὐτῷ τὴν ἀπόκρισιν· ὁ δ᾽
εὐθέως τοῦτο προσέταξε καὶ περιχαρακοῦν τὴν πόλιν καὶ χώματα
βάλλεσθαι καὶ μηδένα τρόπον ἀπολιπεῖν πολιορκίας. ἦν δ᾽ Ἄχα- 373
βος τούτων πραττομένων ἐν ἀγωνίᾳ δεινῇ σὺν παντὶ τῷ λαῷ· θαρ-
ρεῖ δὲ καὶ τῶν φόβων ἀπολύεται προφήτου τινὸς αὐτῷ προσελθόν-
τος καὶ φήσαντος αὐτῷ τὸν θεὸν ὑπισχνεῖσθαι ποιήσειν τὰς το-
σαύτας τῶν πολεμίων μυριάδας ὑποχειρίους. πυθομένῳ δέ, διὰ 374
τίνων ἂν ἡ νίκη γένοιτο, „διὰ τῶν παίδων, εἶπε, τῶν ἡγεμόνων
ἡγουμένου σοῦ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἐκείνων.“ καλέσαντος δὲ τοὺς
τῶν ἡγεμόνων υἱούς, εὑρέθησαν δ᾽ ὡς διακόσιοι καὶ τριακονταδύο,
μαθὼν τὸν Σύρον πρὸς εὐωχίαν καὶ ἄνεσιν τετραμμένον ἀνοίξας
τὰς πύλας ἐξέπεμψε τοὺς παῖδας. τῶν δὲ σκοπῶν δηλωσάντων 375
τοῦτο τῷ Ἀδάδῳ πέμπει τινὰς ὑπαντησομένους ἐντειλάμενος, ἂν
μὲν εἰς μάχην ὦσι προεληλυθότες, ἵνα δήσαντες ἀγάγωσι πρὸς
αὐτόν, ἂν δ᾽ εἰρηνικῶς, ὅπως ταὐτὸ ποιῶσιν. εἶχε δ᾽ ἑτοίμην
Ἄχαβος καὶ τὴν ἄλλην στρατιὰν ἐντὸς τῶν τειχῶν. οἱ δὲ τῶν ἀρ-
χόντων παῖδες συμβαλόντες τοῖς φύλαξι πολλοὺς αὐτῶν ἀποκτεί-
νουσι καὶ τοὺς ἄλλους ἄχρι τοῦ στρατοπέδου διώκουσιν. ἰδὼν δὲ
τούτους νικῶντας ὁ βασιλεὺς ἐξαφίησι καὶ τὴν ἄλλην στρατιὰν ἅπα-
σαν. ἡ δ᾽ αἰφνιδίως ἐπιπεσοῦσα τοῖς Σύροις ἐκράτησεν αὐτῶν, 376
οὐ γὰρ προσεδόκων αὐτοὺς ἐπεξελεύσεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο γυμνοῖς
καὶ μεθύουσι προσέβαλλον, ὥστε τὰς πανοπλίας ἐκ τῶν στρατο-
πέδων φεύγοντας καταλιπεῖν καὶ τὸν βασιλέα σωθῆναι μόλις ἐφ᾽
ἵππου ποιησάμενον τὴν φυγήν. Ἄχαβος δὲ πολλὴν ὁδὸν διώκων 378
τοὺς Σύρους ἤνυσεν ἀναιρῶν αὐτούς, διαρπάσας δὲ τὰ ἐν τῇ παρ-

§ 372 = 3 Reg. XXI 11.

ROMSPELatZonaras II p. 164.

1 *καθωπλισμένον] μὴ καθωπλισμένον O *κρείττω om. OM et ut uid. R, in quo quae inter μάχῃ et ἐλθόντεσ sunt in fine uersus euanuerunt 3 δὲ S δὲ MP 4 *χόματα O 5 ἀπολειπεῖν M *ἄχαβοσ, χ ex β corr. uid. P 7 *προφήτου] καὶ προφήτου M 8 φήισαντοσ P² τοιαύτασ M 11 *ἐκείνων] τῶν (ἣν supra) ἐκείνων M καλέσαντος] καλέσασ MSP 15 τοῦτο om. M τῳ om. SP πέμπειν O 16 προσεληλυθότεσ MSP δήσαντες] δήσαντεσ αὐτοὺσ SPE 17 ἂν δὲ M τοῦτο M 18 στρατείαν SP¹ 19 *παῖδες om. M *συμβαλόντες] λαβόντεσ M ἀποκτείνουσιν RO ἀποκτείνωσι M ἀποκτένουσι E 20 καὶ — διώκουσιν om. RO 21 ὁ] ὁ τῶν ἰσραηλιτῶν OMSPLat *στρατείαν SP¹ πᾶσαν E 22 δὲ MSPE *αἰφνηδίως O 24 προσέβαλον S 25 καταλειπεῖν M *σωθῆναι] διασωθῆναι MSP 26 *ὁδὸν om. MSP

ἐμβολῇ, πλοῦτος δ' ἦν οὐκ ὀλίγος, ἀλλὰ καὶ χρυσοῦ πλῆθος καὶ
ἀργύρου τά τε ἅρματα τοῦ Ἀδάδου καὶ τοὺς ἵππους λαβὼν ἀνέ-
στρεψεν εἰς τὴν πόλιν. τοῦ δὲ προφήτου παρασκευάζεσθαι φήσαν-
τος καὶ τὴν δύναμιν ἑτοίμην ἔχειν, ὡς τῷ ἐπιόντι πάλιν ἔτει στρα-
τεύσοντος ἐπ' αὐτὸν τοῦ Σύρου, ὁ μὲν Ἄχαβος πρὸς τούτοις ἦν.
379 3. Ὁ δὲ Ἄδαδος διασωθεὶς ἐκ τῆς μάχης μεθ' ὅσης ἠδυνήθη
στρατιᾶς συνεβουλεύσατο τοῖς αὑτοῦ φίλοις, πῶς ἂν ἐπιστρατεύ-
σηται τοῖς Ἰσραηλίταις. οἱ δὲ ἐν μὲν τοῖς ὄρεσιν οὐκ ἐδίδοσαν
γνώμην συμβαλεῖν αὐτοῖς· τὸν γὰρ θεὸν αὐτῶν ἐν τοῖς τοιούτοις
δύνασθαι τόποις καὶ διὰ τοῦτο νῦν ὑπ' αὐτῶν νενικῆσθαι· κρα-
380 τήσειν δὲ ἔλεγον ἐν πεδίῳ ποιησαμένους τὴν μάχην. συνεβούλευον
δὲ πρὸς τούτῳ τοὺς μὲν βασιλέας οὓς ἐπηγάγετο συμμάχους ἀπο-
λῦσαι πρὸς τὰ οἰκεῖα, τὴν δὲ στρατιὰν αὐτῶν κατασχεῖν ἀντ' ἐκεί-
νων σατράπας καταστήσαντα· εἰς δὲ τὴν τῶν ἀπολωλότων τάξιν
στρατολογῆσαι δύναμιν ἐκ τῆς χώρας τῆς αὐτῶν καὶ ἵππους καὶ
ἅρματα. δοκιμάσας οὖν ταῦτα εἰρῆσθαι καλῶς οὕτως διεκόσμησε
τὴν δύναμιν.
381 4. Ἀρξαμένου δὲ ἔαρος ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν ἦγεν ἐπὶ τοὺς
Ἑβραίους, καὶ γενόμενος πρὸς πόλει τινί, Ἀφεκὰ δ' αὐτὴν καλοῦ-
σιν, ἐν μεγάλῳ στρατοπεδεύεται πεδίῳ. Ἄχαβος δ' ἀπαντήσας
αὐτῷ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀντεστρατοπεδεύσατο· σφόδρα δ' ἦν ὀλί-
γον αὐτοῦ τὸ στράτευμα πρὸς τοὺς πολεμίους ἀντιπαραβαλλόμενον.
382 τοῦ δὲ προφήτου προσελθόντος αὐτῷ πάλιν καὶ νίκην τὸν θεὸν
αὐτῷ διδόναι φήσαντος, ἵνα τὴν ἰδίαν ἰσχὺν ἐπιδείξηται μὴ μόνον
ἐν τοῖς ὄρεσιν ἀλλὰ κἀν τοῖς πεδίοις ὑπάρχουσαν, ὅπερ οὐκ εἶναι
δοκεῖ τοῖς Σύροις, ἑπτὰ μὲν ἡμέρας ἀντεστρατοπεδευκότες ἡσύχαζον,
τῇ δὲ ὑστάτῃ τούτων ὑπὸ τὸν ὄρθρον προελθόντων ἐκ τοῦ στρατο-
πέδου τῶν πολεμίων καὶ παραταξαμένων εἰς μάχην ἀντεπεξῆγε καὶ

§ 378 = 3 Reg. XXI 21.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 164 sq.

3 *παρεσκενάζεσθαι P^1 4 ἔτει] ἐπι RO 6 *ἄδαβοσ R ἐδυνήθη MSP 7 συνεβουλεύσατο, α ex αν corr. M αὐτοῦ codd. *ἐπιστρατεύσαιτο coni. 8 δ' MSP 9 αὐτῶν] αὐτὸν OS^1 10 νενικῆσθαι] ἐνιᾶσθαι M

11 ἔλεγεν O ποιησομένουσ RO 12 δὲ] ROLat τε MSP ἀπολαῦσαι M 13 πρὸς] εἰσ MSP στρατεἰαν SP^1 14 τάξιν] ἀξίαν RO 18 δ' E *ἔαρος] ἀέροσ R τοῦ ἔαροσ (αρ i. ras. S) OMSPZon στρατεἰαν S 19 Ἀφεκὰ δ'] ἀφεκάδ' R ἀφεκάδεσ O ἄφεκα δ' M ἀφεκὰ δὲ SP αὐτὴν καλοῦσιν] αὕτη ἦν M

20 *δὲ MSP 23 in R quae inter πάλιν et θεὸν fuerunt euanuerunt *νἰκην] νικήσειν OM 24 διδόναι om. ROM *ἐπιδείξεται S^1 26 ἡμέρας] coni. ἡμέραισ codd. E ἀντοστρατοπεδευκότεσ M 27 δ' MSPE προελθότων R προσελθόντων SP^1 28 εἰς] πρὸσ MSP ἀντεπεξῆγε, ἀντεπ i. ras. R

Ἄχαβος τὴν [οἰκείαν] δύναμιν. καὶ συμβαλὼν καρτερᾶς τῆς μάχης 383
γενομένης τρέπεται τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν καὶ διώκων ἐπέκειτο.
οἱ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἁρμάτων καὶ ὑπ᾽ ἀλλήλων ἀπώλοντο, ἴσχυσαν
δ᾽ ὀλίγοι διαφυγεῖν εἰς τὴν Ἀφεκὰ πόλιν αὐτῶν. ἀπέθανον δὲ 384
καὶ αὐτοὶ τῶν τειχῶν αὐτοῖς ἐπιπεσόντων ὄντες δισμύριοι ἑπτα-
κισχίλιοι. διεφθάρησαν δ᾽ ἐν ἐκείνῃ τῇ μάχῃ ἄλλαι μυριάδες δέκα.
ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Σύρων Ἄδαδος φεύγων μετά τινων πιστοτάτων
οἰκετῶν εἰς ὑπόγειον οἶκον ἐκρύβη. τούτων φιλανθρώπους καὶ ἐλεή- 385
μονας εἶναι φησάντων τοὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέας καὶ δυνή-
σεσθαι τῷ συνήθει τρόπῳ τῆς ἱκετείας χρησαμένους τὴν σωτηρίαν
αὐτῷ παρ᾽ Ἀχάβου λαβεῖν, εἰ συγχωρήσειεν αὐτοῖς πρὸς αὐτὸν
ἀπελθεῖν, ἀφῆκεν· οἱ δὲ σάκκους ἐνδυσάμενοι καὶ σχοινία ταῖς
κεφαλαῖς περιθέμενοι, οὕτως γὰρ τὸ παλαιὸν ἱκέτευον οἱ Σύροι,
πρὸς Ἄχαβον παρεγένοντο καὶ δεῖσθαι τὸν Ἄδαδον σώζειν αὐτὸν
ἔλεγον εἰς ἀεὶ δοῦλον αὐτοῦ τῆς χάριτος γενησόμενον. ὁ δὲ συνή- 386
δεσθαι φήσας αὐτῷ περιόντι καὶ μηδὲν ἐν τῇ μάχῃ πεπονθότι
τιμὴν καὶ εὔνοιαν, ἣν ἄν τις ἀδελφῷ παράσχοι, κατεπηγγείλατο.
λαβόντες δὲ ὅρκους παρ᾽ αὐτοῦ μηδὲν ἀδικήσειν φανέντα προά-
γουσι πορευθέντες ἐκ τοῦ οἴκου ἐν ᾧ κέκρυπτο καὶ προσάγουσι τῷ
Ἀχάβῳ ἐφ᾽ ἅρματος καθεζομένῳ· ὁ δὲ προσεκύνησεν αὐτόν. Ἄχα- 387
βος δ᾽ ἐπιδοὺς αὐτῷ τὴν δεξιὰν ἀναβιβάζει ἐπὶ τὸ ἅρμα καὶ κατα-
φιλήσας θαρρεῖν ἐκέλευε καὶ μηδὲν τῶν ἀτόπων προσδοκᾶν, Ἄδα-
δος δ᾽ εὐχαρίστει καὶ παρ᾽ ὅλον τὸν τοῦ ζῆν χρόνον ἀπομνημονεύ-
σειν τῆς εὐεργεσίας ὡμολόγει καὶ τὰς πόλεις τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἃς

§ 383 = 3 Reg. XXI 29.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 165.

1 *οἰκείαν δύναμιν*] *ἰδίαν γνώμην* RO *suum exercitum* Lat *δύναμιν* coni. *κραταιᾶσ* E 2 *ἐπέκειτο*] *ἐπέκειτο κτείνων* MSPEZon 3 *ὑπὸ*, *ὑ* i. ras. S *ἀπώλλυντο* MSP 4 *δὲ* MSP **ἀφακὰ* MS *Ἄφεκκα* Zon 5 *τει-χῶν*, *ε* ex *ο* corr. O *τειχέων* MSP *τοιχῶν* E **δισμύριοι*] *δισμύριοι καὶ* S² 6 *δὲ* MSPE *δέκα*] *δώδεκα* E 7 *φεύγων*] *φυγὼν* (*υ* i. ras. maiore R) ROE **τινων*] *τινοσ* MS *πιστοτάτων*] *πιστωτάτων* O *πιστοτάτου τῶν* MSP *πιστῶν* E 8 *ὑπόγαιον* MSP *ὑπόγεων* E *τούτων*] *τούτων δὲ* MSP 9 *φησάντων*] *φησάντων αὐτῶ* SP *δυνήσασθαι* RO *δυνηθήσεσθαι* SP 10 *ἱκε-σίασ* O 11 *αὐτῷ*] *αὐτῶν* MSP *παρὰ* MSP 12 *ἀφῆκεν*] om. RO *dimisit eos hoc agere* Lat, fort. aliud scripsit Iosephus **σχοινίοισ* M 14 **σώι-ζειν* S 15 **ἔλεγεν* O 18 *προσάγουσι* EZon 19 quae inter *οἴκου* et *καὶ* erant euan. R *ἐκέκρυπτο* MSP 20 *καθεζομένῳ*] *ω* ex *ου* M *καθημένω* E *αὐτὸν*] *αὐτῶ* MSP 21 *δ᾽ ἐπιδοὺς*] *δὲ δοὺσ* E *δὲ διδοὺς* coni. **ἀναβι-βάζει*] *ἀνεβίβασεν* MSP 22 **ἐκέλευσε* MSP 23 *ηὐχαρίστει* E *ὅλον τὸν*] *ὀλίγον* O *ἀπομνημονεύειν* MSP

ἀπήνεγκαν οἱ πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς, ἀποδώσειν ἐπηγγείλατο καὶ
Δαμασκὸν ὥστε ἐξελαύνειν εἰς αὐτήν, καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτοῦ
388 εἰς Σαμάρειαν εἶχον τοῦτο ποιεῖν, ἀνήσειν. γενομένων δ' αὐτοῖς
ὅρκων καὶ συνθηκῶν πολλὰ δωρησάμενος αὐτῷ Ἄχαβος ἀπέπεμ-
ψεν εἰς τὴν ἰδίαν βασιλείαν. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς Ἀδάδου τοῦ
Σύρων βασιλέως στρατείας ἐπὶ Ἄχαβον καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας τοι-
οῦτον ἔσχε τὸ τέλος.
389 5. Προφήτης δέ τις τοὔνομα Μιχαίας προσελθών τινι τῶν
Ἰσραηλιτῶν ἐκέλευεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν πλῆξαι· τοῦτο γὰρ
ποιήσειν κατὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ. τοῦ δὲ μὴ πεισθέντος προεῖπε
παρακούσαντα τῶν τοῦ θεοῦ προσταγμάτων λέοντι περιτυχόντα
διαφθαρήσεσθαι. συμβάντος τούτου τἀνθρώπῳ πρόσεισιν ἑτέρῳ
390 πάλιν ὁ προφήτης ταὐτὸ προστάσσων. πλήξαντος δ' ἐκείνου καὶ
θραύσαντος αὐτοῦ τὸ κρανίον καταδησάμενος τὴν κεφαλὴν προσ-
ῆλθε τῷ βασιλεῖ λέγων αὐτῷ συνεστρατεῦσθαι καὶ παραλαβεῖν ἐπὶ
φυλακῇ τινα τῶν αἰχμαλώτων παρὰ τοῦ ταξιάρχου, φυγόντος δ'
αὐτοῦ κινδυνεύειν ὑπὸ τοῦ παραδεδωκότος ἀποθανεῖν· ἀπειλῆσαι
391 γὰρ αὐτὸν εἰ διαφύγοι ὁ αἰχμάλωτος ἀποκτείνειν. δίκαιον δὲ φή-
σαντος Ἀχάβου τὸν θάνατον εἶναι λύσας τὴν κεφαλὴν ἐπιγινώσκε-
ται ὑπ' αὐτοῦ Μιχαίας ὁ προφήτης ὤν. ἐκέχρητο δὲ σοφίσματι
392 πρὸς αὐτὸν τῷ γενομένῳ πρὸς τοὺς μέλλοντας λόγους· εἶπε γάρ,
[ὡς] ὁ θεὸς ἀφέντ' αὐτὸν διαδρᾶναι τὴν τιμωρίαν Ἄδαδον τὸν
βλασφημήσαντα εἰς αὐτὸν μετελεύσεται καὶ ποιήσει σεαυτὸν μὲν
ἀποθανεῖν ὑπ' ἐκείνου, τὸν δὲ λαὸν ὑπὸ τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ.“ παρ-
οξυνθεὶς δ' Ἄχαβος πρὸς τὸν προφήτην τὸν μὲν ἐγκλεισθέντα φυ-
λάττεσθαι ἐκέλευσε, συγκεχυμένος δ' αὐτὸς ἐπὶ τοῖς Μιχαίου λόγοις
ἀνεχώρησεν εἰς τὴν οἰκείαν.

§ 387 = 3 Reg. XX 34.

ROMSPELat Zonaras II p. 165 sq. Michael Glycas II p. 352 sq.

2 εἰς om. M 3 ἀνείσειν RO 4 ἀπέπεμψεν] ἀποπέμπει M ἀπέπεμπεν SP ἔπεμψεν E 6 στρατιᾶσ ROM 7 ἔσχε] εἶχε MP τὸ om. SP 8 μιχαίασ τοὔνομα tr. MSPE τινὶ] ROEZonGlycas ἑνὶ MSPLat 9 *ἐκέλευσεν MSP *πλήξειν RO 10 προεῖπε] προεῖπεν αὐτῶ SPELat προειπεῖν αὐτῶ M 11 παρακούσαντι MSP *λέοντα O 12 τούτου] δὲ τούτου SPE τῶ ἀνθρώπω RO 13 τὸ αὐτὸ E *δὲ M 16 φυλακῇ] ROP^{2}Zon φυλακὴν MSP^1 17 *παραδεδοκότοσ R 18 διαφύγοι, οι ex η corr. R διαφεύγοι O 20 κέχρηται RO 22 *ὡς om. RO *ὁ] ὅτι coni. ἀφέντ'] ἄφετ' RO ἀφέντα MSPE 23 καὶ ποιήσει σεαυτὸν] καὶ ποιήσεισ ἑαυτον RO καὶ ποιήσει αὐτὸν SPE αὐτὸν M 24 *ὑπ'] αὐτὸν ὑπ' M ἀντ' Zon *ὑπὸ] ἀντὶ Zon στρατείασ S^{1}P^1 25 δ'] δὲ MSP δὲ ὁ E 26 *ἐπὶ] ὑπὸ O 27 οἰκείαν] Bekker οἰκίαν codd. Lat

XV. 1. *Καὶ Ἄχαβος μὲν ἐν τούτοις ην· ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὸν* 393
Ἱεροσολύμων βασιλέα Ἰωσάφατον, ὃς αὐξήσας τὴν βασιλείαν καὶ
δυνάμεις ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ἐν τῇ τῶν ὑπηκόων χώρᾳ καταστήσας
οὐδὲν ἧττον Ἀβία τοῦ πάππου καταληφθείσης τῆς Ἐφράμου κλη-
ρουχίας Ἱεροβάμου βασιλεύοντος τῶν δέκα φυλῶν φρουρὰς ἐγκαθί-
δρυσεν. ἀλλ᾽ εἶχεν εὐμενές τε καὶ συνεργὸν τὸ θεῖον δίκαιος ὢν 394
καὶ εὐσεβὴς καὶ τί καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἡδὺ ποιήσει καὶ προσηνὲς
τῷ θεῷ ζητῶν. ἐτίμων δ᾽ αὐτὸν οἱ πέριξ βασιλικαῖς δωρεαῖς, ὡς
πλοῦτόν τε ποιῆσαι βαθύτατον καὶ δόξαν ἄρασθαι μεγίστην.
2. *Τρίτῳ δ᾽ ἔτει τῆς βασιλείας συγκαλέσας τοὺς ἡγεμόνας τῆς* 395
χώρας καὶ τοὺς ἱερεῖς ἐκέλευε τὴν γῆν περιελθόντας ἅπαντα τὸν
λαὸν τὸν ἐπ᾽ αὐτῇ διδάξαι κατὰ πόλιν τοὺς Μωσείους νόμους καὶ
φυλάσσειν τούτους καὶ σπουδάζειν περὶ τὴν θρησκείαν τοῦ θεοῦ.
καὶ ἥσθη πᾶν τὸ πλῆθος οὕτως, ὡς μηδὲν ἄλλο φιλοτιμεῖσθαι
μηδὲ ἀγαπᾶν ὡς τὸ τηρεῖν τὰ νόμιμα. οἵ τε προσχώριοι διετέλουν 396
στέργοντες τὸν Ἰωσάφατον καὶ πρὸς αὐτὸν εἰρήνην ἄγοντες· οἱ δὲ
Παλαιστῖνοι τακτοὺς ἐτέλουν αὐτῷ φόρους καὶ Ἄραβες ἐχορήγουν
κατ᾽ ἔτος ἄρνας ἑξήκοντα καὶ τριακοσίους καὶ ἐρίφους τοσούτους.
πόλεις τε μεγάλας ὠχύρωσεν ἄλλας τε καὶ βαρεῖς, καὶ δύναμιν
στρατιωτικὴν πρὸς πολέμους ηὐτρέπιστο. ἦν δὲ ἐκ μὲν τῆς Ἰούδα 397
φυλῆς στρατὸς ὁπλιτῶν μυριάδες τριάκοντα, ὧν Ἐδναῖος τὴν ἡγε-
μονίαν εἶχεν, Ἰωάννης δὲ μυριάδων εἴκοσι. ὁ δ᾽ αὐτὸς οὗτος ἡγε-
μὼν κἀκ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς εἶχε τοξοτῶν πεζῶν μυριάδας

§ 393 = 2 Paral. XVII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 166.
1 *ἐπάνειμι*] i. marg. *ια'* O *XI* Lat *τὸν*] *τὸν τῶν, ὁ* ex *ω̃* corr. R 3 *χώρᾳ* om. P 4 *Ἀβία*] *ἀβιᾶ* R *ἀβιὰ* O *ὑπὸ ἀβία* (*ἀβιᾶ* MS) MSP *quam abia* Lat *τοῦππάππου* P post *πάππου* adde *ὃς* uel simile *καταληφθείσης — κληρουχίας* om. Lat *καταλειφθείσησ* RO *καταλειφθείσαισ* MS *καταληφθεί-σαισ* P *Ἐφράμου*] *ἐφραίμου* SP *ἐν ἐφραὶμ* M 5 *ἱεροβοάμου* SP *φρουρὰς*] *φυλὰσ* RO 6 **καὶ* iterat R 8 **δ᾽* om. O *αὐτῶν* P *βασιλικαῖς*] *βασιλεῖσ* MSPELat 10 *δὲ τῆσ βασιλείασ ἔτει* tr. MSPE *ἔτει*] *ἔτι* R 11 **καὶ τοὺσ ἱερεῖσ τῆσ χώρασ* tr. M **ἐκέλευσε* P *τὴν γῆν*] *τὴν χώραν* SP om. ut uid. Lat 12 *ἐπ᾽ αὐτῇ*] *περὶ αὐτὸν* M *ὑπ᾽ αὐτὸν* SPELat *ἐν αὐτῇ* coni. *κατὰ πόλιν*] *κατὰ πόλεισ* ME *καὶ τὰσ πόλεισ* SP, cf. VI 73 *Μωσείους*] *μωσήουσ* RO *μωσέωσ* MSP *μωϋσέοσ* E *mosaeos* Lat 13 **θρησκείαν* S 14 *φιλοτιμῆσθαι* O 15 *πρόσχωροι* SP 16 *ἰωσαφάτον* R *ἰωσαφάτην* O 17 *ἄρραβεσ* M 19 *ὀχυρῶσιν* M *ἄλλας τε*] *ἄλλασ* SP *πολλάς τε* Cocceji, om. Lat *βάρεισ* SP 20 *πρὸς πολέμους*] *καὶ ὅπλα πρὸσ τοὺσ πολεμίουσ* MSPLat *εὐτρέπιστο* ROSP *μὲν* s. m. 1 S 21 *Ἐδναῖος*] *edrous* Lat *ἡγεμονείαν* M 22 *εἴκοσιν* S^2P^2 23 *κἀκ τῆς — p. 262, 1 ἡγεμὼν* om. RO *κἀκ*] *ἐκ* SP

εἴκοσι, ἄλλος δ' ἡγεμὼν ᾧ Χάβαθος ὄνομα μυριάδας ὁπλιτῶν ὀκτω-
καίδεκα τὸ πλῆθος τῷ βασιλεῖ προσένειμε, πάρεξ ὧν εἰς τὰς ὀχυ-
ρωτάτας διέπεμψε πόλεις.
398 3. Ἠγάγετο δὲ τῷ παιδὶ Ἰωράμῳ τὴν Ἀχάβου θυγατέρα τοῦ
τῶν δέκα φυλῶν βασιλέως Ὀθλίαν ὄνομα. πορευθέντα δ' αὐτὸν
μετὰ χρόνον τινὰ εἰς Σαμάρειαν φιλοφρόνως Ἄχαβος ὑπεδέξατο καὶ
τὸν ἀκολουθήσαντα στρατὸν ἐξένισε λαμπρῶς σίτου τε καὶ οἴνου
καὶ θυμάτων ἀφθονίᾳ, παρεκάλεσέ τε συμμαχῆσαι κατὰ τοῦ Σύρων
399 βασιλέως, ἵνα τὴν ἐν τῇ Γαλαδηνῇ πόλιν Ἀραμαθὰν ἀφέληται· τοῦ
γὰρ πατρὸς αὐτὴν τοῦ αὐτοῦ πρῶτον τυγχάνουσαν ἀφῃρῆσθαι τὸν
ἐκείνου πατέρα. τοῦ δὲ Ἰωσαφάτου τὴν βοήθειαν ἐπαγγειλαμένου,
καὶ γὰρ εἶναι δύναμιν αὐτῷ μὴ ἐλάττω τῆς ἐκείνου, καὶ μεταπεμ-
ψαμένου τὴν δύναμιν ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς Σαμάρειαν, προεξελθόν-
τες ἔξω τῆς πόλεως οἱ δύο βασιλεῖς καθίσαντες ἐπὶ τοῦ ἰδίου θρό-
νου ἑκάτερος τοῖς οἰκείοις στρατιώταις τὸ στρατιωτικὸν διένεμον.
400 Ἰωσαφάτης δ' ἐκέλευσεν εἴ τινές εἰσι προφῆται καλέσαντ' αὐτοὺς
ἀνακρῖναι περὶ τῆς ἐπὶ τὸν Σύρον ἐξόδου, εἰ συμβουλεύουσι κατ'
ἐκεῖνον τὸν καιρὸν αὐτῷ ποιήσασθαι τὴν στρατείαν· καὶ γὰρ εἰρήνη
τε καὶ φιλία τότε τῷ Ἀχάβῳ πρὸς τὸν Σύρον ὑπῆρχεν ἐπὶ τρία
ἔτη διαμείνασα, ἀφ' οὗ λαβὼν αὐτὸν αἰχμάλωτον ἀπέλυσεν ἄχρις
ἐκείνης τῆς ἡμέρας.
401 4. Καλέσας δὲ Ἄχαβος τοὺς αὐτοῦ προφήτας ὡσεὶ τετρακο-
σίους τὸν ἀριθμὸν ὄντας ἐκέλευσεν ἔρεσθαι τοῦ θεοῦ, εἰ δίδωσιν
αὐτῷ στρατευσαμένῳ ἐπὶ Ἄδερα νίκην καὶ καθαίρεσιν τῆς πόλεως,

§ 397 = 2 Paral. XVII 14; § 398 = 3 Reg. XXII 2, 2 Paral. XVIII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 166.

1 εἴκοσιν S²P² ἄλλο S δὲ M ᾧ Χάβαθος] ὀχόβατοσ MSP *cozonath* Lat Ὠδάβαθος coni. μυριάδας — 3 πόλεις] *armatorum habebat centum milia et praeter hos alia centum milia regi famulabantur, quos direxit per munitissimas ciuitates* Lat 2 ὀχυροτάτασ M 4 ἀχάβω E θυγατέραν E 5 Ὀθλίαν] γοθολίαν SPLat 7 ἐξένιζε O τε om. P 8 τε] δὲ M *συμμαχίσαι R τοῦ] τοῦ τῶν E 9 τῇ om. MSP γαλαδίνη O γαλαδινῇ M *galaad* Lat ἀραμαθὰ RO ἀαραμαθὰν P ἀράμαθαν M *armatha* Lat 10 αὐτὴν τοῦ om. M 12 ἐλάττωι P¹ 13 προελθόντεσ O ἐξελθόντεσ E 14 καθίσαντες] καὶ καθίσαντεσ MSPELat 15 οἰκείοις] ἰδίοισ RO τὸ] τὸν E *στρατιωτικὸν] στρατικὸν O¹ 16 δὲ MSPE καλέσαντα RO καλέσαντεσ SP 18 αὐτῷ] αὐτῶν MSP¹ ἐπ' αὐτον P² στρατείαν] στρατιὰν ROMSP¹ ἐκστρατείαν P² 19 τε om. MSP 22 *δ' MSP αὐτοῦ] codd. E ἑαυτοῦ Zon ὡσεὶ] om. M ὡσ SPE 23 ἔρεσθαι] ἐρέσθαι P αἵρεσθαι O τοῦ θεοῦ] τὸν θεὸν MP 24 στρατευσάμενοσ S ἐπὶ Ἄδερα spurium uid. Ἄδερα] ἀδερὰ R ἀδία M ἀδάδωι P ἀδηάδω S τὸν ἄδαδον E *adadum* Lat τῆς om. M

δι' ἣν ἐκφέρειν μέλλει τὸν πόλεμον. τῶν δὲ προφητῶν συμβου- 402
λευσάντων ἐκστρατεῦσαι, κρατήσειν γὰρ τοῦ Σύρου καὶ λήψεσθαι
ὑποχείριον αὐτὸν ὡς καὶ τὸ πρῶτον, συνεὶς ἐκ τῶν λόγων Ἰωσά-
φατος, ὅτι ψευδοπροφῆται τυγχάνουσιν, ἐπύθετο τοῦ Ἀχάβου εἰ
καὶ ἕτερός τίς ἐστι προφήτης τοῦ θεοῦ, ἵνα ἀκριβέστερον μάθωμεν
περὶ τῶν μελλόντων.“ ὁ δ' Ἄχαβος εἶναι μὲν ἔφη, μισεῖν δ' αὐτὸν 403
κακὰ προφητεύσαντα καὶ προειπόντα ὅτι τεθνήξεται νικηθεὶς ὑπὸ
τοῦ Σύρου, ἐν φρουρᾷ δὲ νῦν αὐτὸν ἔχειν· καλεῖσθαι δὲ Μιχαίαν,
υἱὸν δ' εἶναι Ὀμβλαίου· τοῦ δ' Ἰωσαφάτου κελεύσαντος αὐτὸν
προαχθῆναι πέμψας εὐνοῦχον ἄγει τὸν Μιχαίαν. κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν 404
ἐδήλωσεν αὐτῷ ὁ εὐνοῦχος πάντας τοὺς ἄλλους προφήτας νίκην τῷ
βασιλεῖ προειρηκέναι. ὁ δὲ οὐκ ἐξὸν αὐτῷ καταψεύσασθαι τοῦ θεοῦ
φήσας, ἀλλ' ἐρεῖν ὅτι ἂν αὐτῷ περὶ τοῦ βασιλέως [αὐτὸς] εἴπῃ,
ὡς ἧκε πρὸς τὸν Ἄχαβον καὶ λέγειν αὐτῷ τἀληθὲς οὗτος ἐνωρκί-
σατο, δεῖξαι τὸν θεὸν αὐτῷ φεύγοντας τοὺς Ἰσραηλίτας ἔφη καὶ
διωκομένους ὑπὸ τῶν Σύρων καὶ διασκορπιζομένους ὑπ' αὐτῶν εἰς
τὰ ὄρη, καθάπερ ποιμένων ἠρημωμένα ποίμνια. ἔλεγε δὲ σημαί- 405
νειν τοὺς μὲν μετ' εἰρήνης ἀναστρέψειν εἰς τὰ ἴδια, πεσεῖσθαι δ'
αὐτὸν μόνον ἐν τῇ μάχῃ. ταῦτα φήσαντος τοῦ Μιχαία πρὸς Ἰωσά-
φατον ὁ Ἄχαβος „ἀλλ' ἔγωγε μικρὸν ἔμπροσθεν ἐδήλωσά σοι τὴν
τἀνθρώπου πρός με διάθεσιν, καὶ ὅτι μοι τὰ χείρω προεφήτευσε.“
τοῦ δὲ Μιχαία εἰπόντος, ὡς προσῆκεν αὐτῷ πάντων ἀκροᾶσθαι 406
τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ προλεγομένων, καὶ ὡς παρορμῶσιν αὐτὸν οἱ

---

§ 401 = 3 Reg. XXII 6, 2 Paral. XVIII 5.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 166.

2 *ἐκστρατεύσειν RO 3 αὐτὸν ὑποχείριον tr. SP καὶ s. m. 1 P ἰωσαφάτησ E 4 ψευδοπροφῆται τυγχάνουσιν] ψευδοπροφητῶν συμβουλευσάντων ἐκστρατεῦσαι κρατίσειν (κρατήσειν O) παρατυγχάνουσιν RO ψευδοπροφητῶν συμβουλευσανπαρατυγχάνουσιν M 6 δὲ ROSPE *δὲ αὐτὸν M 8 τοῦ Σύρου] τοῦ σύρ, post ρ 3—4 litt. euanidae R τῶν σύρων O τοῦ σύρων βασιλέωσ καὶ διὰ τοῦτο MSPLat τοῦ τῶν σύρων βασιλέωσ καὶ E φρουρᾷ δὲ] φυλακῇ MSPE 9 δ' εἶναι om. MSPLat Ὀμβλαίου] α ex ε corr. R ἠμβλαίου O ἰεμβλέου MS ἱεμβλέου P[1] ἰεμβλαίου P[2] obaei Lat δὲ RSPE *ἰσαφάτου O 11 *ὁ εὐνοῦχοσ ἐδήλωσεν αὐτῷ tr. MSP 12 *δ' MSP *καταψεύδεσθαι MSP 13 ἀλλ'] ἀλλὰ S, fort. spurium ἂν] οὖν RO αὐτὸς] s. m. 1 R, om. O αὐτῶι P 14 τἀληθῆ E *οὕτωσ S ἐνωρκήσατο SP[1]E 15 φεύγοντασ αὐτῷ tr. E τοὺσ ἰσραηλίτασ φεύγοντασ tr. M 16 *ὑπ' αὐτῶν εἰς τὰ ὄρη om. M 17 ἠρημωμένα] ἠρημομένα O ἀνηρημένων τὰ MSP δὲ] τε MSPLat 18 ἀναστρέψαι RZon ἀναστρέφειν MSPE δὲ E
19 *πρὸς Ἰωσάφατον] *ait ad iosaphat* Lat 21 *τοῦ ἀνθρώπου RO *πρός] φησὶ πρὸσ Vat apud Hudson καὶ ὅτι — προεφήτευσε om. M 23 παρορμήσειεν M παρορμήσειαν SP

ψευδοπροφῆται ποιήσασθαι τὸν πόλεμον ἐλπίδι νίκης, καὶ ὅτι δεῖ
πεσεῖν αὐτὸν μαχόμενον, αὐτὸς μὲν ἦν ἐπ᾽ ἐννοίᾳ, Σεδεκίας δέ τις
τῶν ψευδοπροφητῶν προσελθὼν Μιχαίᾳ μὲν μὴ προσέχειν παρ-
407 ῄνει· λέγειν γὰρ αὐτὸν οὐδὲν ἀληθές· τεκμηρίῳ δὲ ἐχρήσατο οἷς
Ἠλίας προεφήτευσεν ὁ τούτου κρείττων τὰ μέλλοντα συνιδεῖν· καὶ
γὰρ τοῦτον ἔλεγε προφητεύσαντα ἐν Ἰεζερήλα πόλει ἐν τῷ Ναβώ-
θου ἀγρῷ τὸ αἷμα αὐτοῦ κύνας ἀναλιχμήσεσθαι προειπεῖν, καθὼς
408 καὶ Ναβώθου τοῦ δι᾽ αὐτὸν καταλευσθέντος ὑπὸ τοῦ ὄχλου. δῆλον
οὖν, ὅτι οὗτος ψεύδεται τῷ κρείττονι προφήτῃ τἀναντία λέγων ἀπὸ
ἡμερῶν τριῶν φάσκων τεθνήξεσθαι. γνώσεσθε δ᾽ εἴπερ ἐστὶν
ἀληθὴς καὶ τοῦ θείου πνεύματος ἔχει τὴν δύναμιν· εὐθὺς γὰρ ῥα-
πισθεὶς ὑπ᾽ ἐμοῦ βλαψάτω μου τὴν χεῖρα, ὥσπερ Ἰάδαος τὴν Ἱερο-
βοάμου τοῦ βασιλέως συλλαβεῖν θελήσαντος ἀπεξήρανε δεξιάν· ἀκή-
409 κοας γὰρ οἶμαι τοῦτο πάντως γενόμενον." ὡς οὖν πλήξαντος αὐτοῦ
τὸν Μιχαίαν μηδὲν συνέβη παθεῖν, Ἄχαβος θαρρήσας ἄγειν τὴν
στρατιὰν πρόθυμος ἦν ἐπὶ τὸν Σύρον· ἐνίκα γὰρ οἶμαι τὸ χρεὼν
καὶ πιθανωτέρους ἐποίει τοῦ ἀληθοῦς τοὺς ψευδοπροφήτας, ἵνα λάβῃ
τὴν ἀφορμὴν τοῦ τέλους. Σεδεκίας σιδήρεα ποιήσας κέρατα λέγει
πρὸς Ἄχαβον, ὡς θεὸν αὐτῷ σημαίνειν τούτοις ἅπασαν καταστρέ-
410 ψεσθαι τὴν Συρίαν. Μιχαίαν δὲ μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας εἰπόντα τὸν
Σεδεκίαν ταμιεῖον ἐκ ταμιείου κρυβόμενον ἀμείψειν ζητοῦντα φυγεῖν
τῆς ψευδολογίας τὴν δίκην, ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς ἀπαχθέντα φυ-

§ 406 = 3 Reg. XXII 19, 2 Paral. XVIII 18.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 166.

1 *ἐλπίδι*] *ἐν ἐλπίδι* O 2 *ἐννοίασ* E 3 *προελθὼν* M *Μιχαίᾳ μὲν*] *τῷ μὲν μιχαία* MSP *τῷ μιχαία* E 4 *οὐδὲν* om. M *δ᾽ ἐχρῆτο* E 5 **ἡλίασ* S 6 *Ἰεζερήλα*] *ἱεζερίλα* O *ἰζαρᾶ* M *ἰζάρα* SP *ἰεζαρᾶ* E *iazara* Lat *Ναβώθου*] *ναβουθαίω* M *ναβουθαίου* (*ου* finale ex *ω* corr. S) SE *ναβουθαίωι* P^{1} *ναβουθαὶ* P^{2} *nabothei* Lat 7 *ἀναλιχμήσεσθαι*] *ἀναλικμήσασθαι* ROE *λικμήσασθαι* MS *λιχμήσασθαι* P 8 *Ναβώθου*] *ναβούθου* MSP *τὸν ναβουθαίου* E *nabothei* Lat 9 *ὅτι*] *ὡσ* MSPE **κρείττονι προφήτῃ*] *κρίνειν τὸν προφήτην* RO *λέγειν* O 10 **φάσκων*] *φάσκων ταύτησ* M **γνώσεσθε δ᾽*] om. RO *γνώσεσθαι δ᾽* SP **εἴπερ*] *εἴπερ δ᾽* RO 11 **τὴν δύναμιν ἔχει* tr. MSP 12 *Ἰάδαος*] *ἰαΐδοσ* M *ἴαδοσ* SPE *iadon* Lat **ἱεροβάμου* R 14 *πάντωσ τοῦτο* tr. SP *πάντοσ* R 15 **μιχαία* R *μηδὲν*] *οὐδὲν* E **συνέβη μηδὲν* tr. M 16 *στρατείαν* S 17 *πιθανοτέρουσ ποιεῖ* M 18 *τἀληθοῦσ* MSP *Σεδεκίας — 20 Συρίαν* suspecta *Σεδεκίας*] *σεδεκίασ δὲ* MSP *tunc stans sedechias et* Lat 19 *πᾶσαν* MSP *καταστρέψεσθαι*] ex Lat *καταστρέψασθαι* RO *καταστρέψαι* MSP 20 *τὴν* om. MSP 21 *ταμιεῖον*] Dindorf *ταμεῖον* codd. EZon *ἐκ*] ROMP²EZon *ἐκ τοῦ* SP¹ *ταμιείου*] Dindorf *ταμείου* codd. EZon **κρυβόμενον*] *κρυβησόμενον* MSP *κρυπτόμενος* Zon *ζητοῦντασ* O *φυγὴν* R

λάττεσθαι πρὸς Ἀχάμωνα τὸν τῆς πόλεως ἄρχοντα καὶ χορηγεῖσθαι
μηδὲν ἄρτου καὶ ὕδατος αὐτῷ περισσότερον.
5. Καὶ Ἄχαβος μὲν καὶ Ἰωσάφατος ὁ τῶν Ἱεροσολύμων βασι- 411
λεὺς ἀναλαβόντες τὰς δυνάμεις ἤλασαν εἰς Ῥαμάθην πόλιν τῆς
Γαλαδίτιδος. ὁ δὲ τῶν Σύρων βασιλεὺς ἀκούσας αὐτῶν τὴν στρα-
τείαν ἀντεπήγαγεν αὐτοῖς τὴν αὑτοῦ στρατιὰν καὶ οὐκ ἄπωθεν τῆς
Ἀραμάθης στρατοπεδεύεται. συνέθεντο δὲ ὅ τε Ἄχαβος καὶ Ἰωσά- 412
φατος ἀποθέσθαι μὲν τὸν Ἄχαβον τὸ βασιλικὸν σχῆμα, τὸν δὲ τῶν
Ἱεροσολύμων βασιλέα τὴν αὑτοῦ στολὴν ἔχοντα στῆναι ἐν τῇ παρα-
τάξει, κατασοφιζόμενοι τὰ ὑπὸ τοῦ Μιχαία προειρημένα. εὗρε δ'
αὐτὸν τὸ χρεὼν καὶ δίχα τοῦ σχήματος· ὁ μὲν γὰρ Ἄδαδος ὁ τῶν 413
Σύρων βασιλεὺς παρήγγειλε τῇ στρατιᾷ διὰ τῶν ἡγεμόνων μηδένα
τῶν ἄλλων ἀναιρεῖν, μόνον δὲ τὸν βασιλέα τῶν Ἰσραηλιτῶν. οἱ
δὲ Σύροι τῆς συμβολῆς γενομένης ἰδόντες τὸν Ἰωσάφατον ἑστῶτα
πρὸ τῆς τάξεως καὶ τοῦτον εἰκάσαντες εἶναι τὸν Ἄχαβον ὥρμησαν
ἐπ' αὐτὸν καὶ περικυκλωσάμενοι, ὡς ἐγγὺς ὄντες ἔγνωσαν οὐκ ὄντα 414
τοῦτον, ἀνεχώρησαν ὀπίσω, ἀπό τε ἀρχομένης ἠοῦς ἄχρι δείλης
μαχόμενοι καὶ νικῶντες ἀπέκτειναν οὐδένα κατὰ τὴν τοῦ βασιλέως
ἐντολὴν ζητοῦντες τὸν Ἄχαβον ἀνελεῖν μόνον καὶ εὑρεῖν οὐ δυνά-
μενοι. παῖς δέ τις βασιλικὸς τοῦ Ἀδάδου Ἀμανὸς ὄνομα τοξεύσας
εἰς τοὺς πολεμίους τιτρώσκει τὸν βασιλέα διὰ τοῦ θώρακος κατὰ
τοῦ πνεύμονος. Ἄχαβος δὲ τὸ μὲν συμβεβηκὸς οὐκ ἔγνω ποιῆσαι 415
τῷ στρατεύματι φανερὸν μὴ τραπείησαν, τὸν δ' ἡνίοχον ἐκέλευσεν
ἐκτρέψαντα τὸ ἅρμα ἐξάγειν τῆς μάχης· χαλεπῶς γὰρ βεβλῆσθαι

§ 410 = 3 Reg. XXII 26, 2 Paral. XVIII 25.

ROMSPELat Zonaras II p. 166 sq.

1 Ἀχάμωνα] *achanum* Lat 3 ἰωσαφάτησ E 4 Ῥαμάθην] ἀραμάθην MSP ῥουμάθην E *ramatha* Lat 5 γαλααδίτιδοσ M αὐτῶν] αὐτοῦ ROM στρατείαν] ed. pr. στρατιὰν codd. 6 αὐτοῦ codd. E ἄποθεν ROP² 7 Ἀραμάθης] *ramatha* Lat συνέθετο R καὶ] καὶ ὁ O ἰωσαφάτησ SP 8 μὲν τὸν Ἄχαβον om. MSP τῶν om. M 9 αὑτοῦ] αὐτην O *propria* Lat 10 κατασοφιζόμενοι] coni. κατασοφιζόμενοσ ROE κατασοφιζόμενον MSP et ut uid. Lat μιχαίου PE 12 *τὴν στρατιὰν RO *μηθένα SP 14 συμβολῆς] παρεμβολῆσ O συμβο·λῆσ S γινομένησ S ἰωσαφάτην E 15 *πρὸ iterat O 17 ἀπό τε ἀρχομένης] ROLat πάντεσ ἀρχομένησ δὲ MSP ἀρχομένησ δ' E δείλης] ROLat δείλησ ὀψίασ SPE δείλησ ὀψίασ γενομενησ M 18 τοῦ βασιλέως] ἀδάδου E 19 ζητοῦντες iterat R ἀνελεῖν] ἑλεῖν RO 20 ἄμανοσ MSP *anan* Lat 23 τραπείησαν] τραπῇ δεῖσαν SPLat 24 ἐκτρέψαντα] ἐπιστρέψαι MSP et ut uid. Lat ἐξάγειν] καὶ ἐξαγαγεῖν MSP ἐξαγαγεῖν E

καὶ καιρίως. ὀδυνώμενος δὲ ἔστη ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἄχρι δύνοντος
ἡλίου καὶ λιφαιμήσας ἀπέθανε.
416 6. Καὶ τὸ μὲν τῶν Σύρων στράτευμα νυκτὸς ἤδη γενομένης
ἀνεχώρησεν εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ δηλώσαντος τοῦ στρατοκήρυκος
ὅτι τέθνηκεν Ἄχαβος ἀνέζευξαν εἰς τὰ ἴδια, κομίσαντες δὲ τὸν
417 Ἀχάβου νεκρὸν εἰς Σαμάρειαν ἐκεῖ θάπτουσι. καὶ τὸ ἅρμα ἀπο-
πλύναντες ἐν τῇ Ἰεζερήλα κρήνῃ καθημαγμένον τῷ τοῦ βασιλέως
φόνῳ ἀληθῆ τὴν Ἠλία προφητείαν ἐπέγνωσαν· οἱ μὲν γὰρ κύνες
ἀνελιχμήσαντο τὸ αἷμα, αἱ δὲ ἑταιριζόμεναι ἐν τῇ κρήνῃ τὸ λοιπὸν
λουόμεναι τούτῳ διετέλουν. ἀπέθανε δ᾽ ἐν Ἀραμάθῃ, Μιχαία
418 τοῦτο προειπόντος. συμβάντων οὖν Ἀχάβῳ τῶν ὑπὸ τῶν δύο προ-
φητῶν εἰρημένων μέγα τὸ θεῖον ἡγεῖσθαι καὶ σέβειν καὶ τιμᾶν
αὐτὸ πανταχοῦ, καὶ τῆς ἀληθείας μὴ τὰ πρὸς ἡδονὴν καὶ βούλησιν
πιθανώτερα δοκεῖν, ὑπολαμβάνειν δ᾽ ὅτι προφητείας καὶ τῆς διὰ
τῶν τοιούτων προγνώσεως οὐδέν ἐστι συμφορώτερον παρέχοντος
419 οὕτω τοῦ θεοῦ τί δεῖ φυλάξασθαι, λογίζεσθαί τε πάλιν ἐκ τῶν
περὶ τὸν βασιλέα γεγενημένων στοχαζομένους προσῆκε τὴν τοῦ χρεὼν
ἰσχύν, ὅτι μηδὲ προγινωσκόμενον αὐτὸ διαφυγεῖν ἔστιν, ἀλλ᾽ ὑπέρ-
χεται τὰς ἀνθρωπίνας ψυχὰς ἐλπίσι κολακεῦον χρησταῖς, αἷς εἰς
420 τὸ πόθεν αὐτῶν κρατήσει περιάγει. φαίνεται οὖν καὶ Ἄχαβος ὑπὸ
τούτου τὴν διάνοιαν ἀπατηθείς, ὥστε ἀπιστῆσαι μὲν τοῖς προλέ-
γουσι τὴν ἧτταν, τοῖς δὲ πρὸς χάριν προφητεύσασι πεισθεὶς ἀπο-
θανεῖν. τοῦτον μὲν οὖν ὁ παῖς Ὀχοζίας διεδέξατο.

§ 416 = 3 Reg. XXII 36.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 167.

1 *καὶ καιρίως*] *και ρίωσ*, ante *ρ* spat. 1 litt. S *δ᾽* SPE *δύνοντος*] *δύναντοσ τοῦ* MSP *δύναντοσ* E *δύντος* coni. 2 *καὶ* om. S[1]P *λειφαιμήσασ* RO *λιποθυμήσασ* MSP *λειποθυμήσασ* E *factus exsanguis* Lat 4 **ἀνεχώρησαν* MSP *καὶ δηλώσαντος*] *δηλώσαντοσ δὲ* MSP 5 *κομίσαντες* — 6 *Σαμάρειαν*] *corpus uero achab sui ad samariam referentes* Lat 7 *Ἰεζερήλα*] *ἐζερήλα* R *ἰζαραχῃ* M *ἰζάρα* SP *ἰεζερᾶ* E *iezara* Lat *κρήνῃ*] *ἦν δὲ* M *κρήνη ἦν δὲ* SP *κρήνη ἦν γὰρ* E **καθημαγμένον*] *καθηγμένον* M 8 **ἡλία* S 9 **ἀνελιχμή-σαντο*] Hudson *ἀνελικμήσαντο* codd. *ἀπελίχμησαν* E *τὸ*] *αὐτοῦ* (*οῦ* ex *ῶ* corr. S) *τὸ* SPELat 10 **τοῦτο* RO **δὲ* MSP *Ἀραμάθῃ*] *ῥαμαθῶνι* MSP *ῥαμα-θώνη* E *ramatha* Lat 11 *προειπόντος*] *προειρηκότοσ* MSPE 12 *τὸ*] *τὲ τὸ* M *δεῖ τὸ* SPLat *καὶ τιμᾶν αὐτὸ πανταχοῦ καὶ σέβειν* tr. MSP 13 *τῆς*] *τὰσ*, *ὰ* corr. M 15 *τῶν τοιούτων*] *τούτων* RO 16 *οὕτω*] *δ᾽ οὕτω* M *οὕτωσ* SP *φυλάξεσθαι* RO *λογιζέσθω* O *τε*] *δὲ* RO 17 **χρεὼν*] *χρέωσ* R *χρέ-ουσ* O 18 *ἀλλὰ* S 19 *κολακεύων* R[1]SP[1] 20 *πόθεν*] *ποθὲν* R *ποθοῦν* O *ποθεῖν* SP *αὐτῶ* RO *κρατήσῃ* M *Ἄχαβος*] *ὁ ἄχαβοσ* O 21 *ὥστε*] *ὡσ* S 22 *πρὸς*] *τὰ πρὸσ* MSP

Subscriptio: *τέλοσ τοῦ ὀγδόου βιβλίου τῆσ ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολο-γίασ* R *φλαβίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ βιβλίον ὄγδοον* O *φλαυΐου ἰωσήππου* (*ἰωσήπου* S) *ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ὄγδοοσ* (*η´* S) MS *explicit flauii ioseppi iudaicae antiquitatis liber VIII incipit VIIII* Lat

IX.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

α΄. Ὡς στρατευσάμενος ὁ Ἀχάβου παῖς Ἰώραμος ἐπὶ Μωαβίτας ἐκράτησεν αὐτῶν.

β΄. ὡς ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ Ἰώραμος βασιλεύων τῶν Ἱεροσολυμιτῶν τὴν ἀρχὴν πᾶσαν λαβὼν τούς τε ἀδελφοὺς καὶ τοὺς πατρῴους φίλους ἀπέκτεινεν.

γ΄. ὅτι τῆς Ἰδουμαίας ἀποστάσης καὶ στρατευσάντων ἐπ' αὐτὸν Ἀράβων ἥ τε δύναμις αὐτοῦ πᾶσα διεφθάρη καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ πάρεξ ἑνὸς ὄντος ἔτι νηπίου καὶ πρὸς τούτοις αὐτὸς ἀσεβὴς γενόμενος κακῶς τὸν βίον κατέστρεψεν.

δ΄. στρατεία τοῦ Σύρων καὶ Δαμασκοῦ βασιλέως ἐπὶ τὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέα Ἰώραμον καὶ πῶς πολιορκηθεὶς οὗτος ἐν Σαμαρείᾳ παραδόξως τὸν κίνδυνον διέφυγεν.

ε΄. ὡς αὐτὸς Ἰώραμος ἀπέθανεν ὑπὸ Ἰηοῦ ἀναιρεθεὶς τοῦ ἱππάρχου καὶ ἡ γενεὰ αὐτοῦ καὶ ὁ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεὺς Ὀχοζίας.

ϛ΄. ὅτι μετὰ τὴν τούτου τελευτὴν ὁ Ἰηοῦς ἐβασίλευσε τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν Σαμαρείᾳ διατρίβων καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ γενεὰς τέσσαρας.

ζ΄. ὡς γυνή τις Ὀθλία τοὔνομα τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἔτη πέντε καὶ ἀνελὼν αὐτὴν ὁ ἀρχιερεὺς Ἰώδας τὸν Ὀχοζίου παῖδα Ἰωάσην ἀπέδειξε βασιλέα.

ROMSPLat

κεφάλαια τοῦ ἐνάτου λόγου praemittunt MS   βῑ ϑ΄ i. marg. apponit R
1 ἐννάτη RM   ἰωσήππου M   3 numeri desunt MSP   ἰώραβοσ P   4 κρατήσειεν MSP   5 ἰώραβοσ P   τῶν om. RO   6 πᾶσαν λαβὼν] παραλαβὼν coni.   7 ἀπέκτεινε S^2 8 γ΄] *IIII* Lat, in quo hoc caput post quartum exhibetur   ἰ^{ου}δουμαίασ S   στρατευσάντων] στρατοπεδευσάντων MSP   9 ἀρράβων M   11 κατέστρεψε MS^2P^2 12 δ΄] *III* Lat   στρατία ROM   σύρου M   βασιλέως] *regum* Lat   13 πολιορκιθεὶσ R   οὗτος] *ipse quoque* Lat   14 διέφυγε P^2 ἔφυγεν R   15 ὡς αὐτὸς] ὡσαύτωσ M   Ἰηοῦ] ἰηοῦσ RO *hieus* Lat   16 *achazias* Lat   17 ἰηοῦ S *hieus* Lat   18 *ad generationem quartam* Lat   20 Ὀθλία] γοθολία MSPLat   21 Ἰώδας] ἰωάδασ RO *ioahdas* Lat   Ὀχοζίου] ὀζίου M *ochaziae* Lat   22 Ἰωάσην] ἶσον M *ioas* Lat   βασιλέα ἀπέδειξεν tr. M   βασιλέα om. SP

η΄. Ἀζαήλου τοῦ Δαμασκηνῶν βασιλέως ἐπὶ τοὺς Ἰσραηλίτας στρατεία καὶ ὡς πολλὰ κακὰ τήν τε χώραν αὐτῶν διαθεὶς καὶ τὴν Σαμαρέων πόλιν ὀλίγῳ πάλιν ὕστερον χρόνῳ στρατεύσας ἐπὶ τοὺς Ἱεροσολυμίτας καὶ πολλὰ χρήματα λαβὼν παρὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν εἰς Δαμασκὸν ἀνέζευξεν.

θ΄. ὡς Ἀμασίας ὁ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βασιλεὺς στρατευσάμενος ἐπὶ Ἰδουμαίους καὶ Ἀμαληκίτας ἐνίκησεν.

ι΄. ὡς αὐτὸς οὗτος πολεμῶν πρὸς τὸν Ἰσραηλιτῶν βασιλέα Ἰώασον ἡττᾶται μέν, ληφθεὶς δὲ αἰχμάλωτος καὶ πολλὰ χρήματα δοὺς ἀπελύθη πάλιν εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ ὡς ὁ παῖς αὐτοῦ Ὀζίας τὰ πέριξ ἔθνη ἐχειρώσατο.

ια΄. στρατεία τοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέως Ἱεροβάμου ἐπὶ Συρίαν καὶ νίκη.

ιβ΄. ὡς ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς στρατευσάμενος ἐπὶ Σαμάρειαν καὶ πολλὰ χρήματα παρὰ Φακέα τοῦ βασιλέως αὐτῶν εἰσπραξάμενος εἰς τὴν οἰκείαν ὑπέστρεψεν.

ιγ΄. ὅτι στρατευσάμενος Ῥαασσεὶν ὁ Δαμασκοῦ βασιλεὺς ἐπὶ Ἱεροσολυμίτας ἠνάγκασεν Ἀχάζην τὸν βασιλέα πέμψαντα χρήματα πολλὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων πεῖσαι τούτοις αὐτὸν ἐπὶ Δαμασκὸν στρατεύσασθαι.

ιδ΄. ὡς κατὰ κράτος εἷλεν ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς Δαμασκὸν καὶ διέφθειρε μὲν αὐτῶν τὸν βασιλέα, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἀναστήσας εἰς Μηδίαν ἕτερα ἔθνη κατῴκισεν ἐν Δαμασκῷ.

ιε΄. ὡς Σαλμανάσαρ ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς στρατευσάμενος ἐπὶ Σαμάρειαν καὶ πέντε πολιορκήσας ἔτεσιν ἐν αὐτῇ τὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέα Ὠσῆν παραστησάμενος τὴν πόλιν ἀπέκτεινεν,

ις΄. καὶ ὡς ὁ Ἀσσύριος τὰς δέκα τῶν Ἰσραηλιτῶν φυλὰς εἰς τὴν Μηδίαν κατοικίσας ἐκ τῆς Περσίδος τὸ τῶν Χουθαίων ἔθνος εἰς τὴν ἐκείνων μετήγαγε χώραν, οὓς Ἕλληνες Σαμαρεῖς καλοῦσιν.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα καὶ ζ΄ μηνῶν.

ROMSPLat

1 Ἀζαήλου] ἀζήλου M 2 στρατια M κακὰ πολλὰ tr. MSP 3 σαμαρειτῶν MSP ὀλίγῳ πάλιν om. MSP 4 αὐτῶν om. O 5 ἀνέζευξεν] ὑπέστρεψεν M 8 Ἰώασον] ἰάωσον M *iohas* Lat 9 δ' MSP 10 καὶ ὡς] decimo cap. ascribit Lat, nouum caput (ια΄ RO) codd. Ὀζίας] ὀχοζίασ SP 12 ια΄] *XI* Lat ιβ΄ RO στρατια M Ἱεροβάμου] ἰωράμου MP ἰωράβου S *ierobaham* Lat 14 ιβ΄] *XII* Lat ιγ΄ RO Ἀσσυρίων] ἰσραηλιτῶν M 15 Φακέα] φακίου MSP *phacaia* Lat 16 ἀπέστρεψεν O 17 ιγ΄] *XIII* Lat ιδ΄ RO Ῥαασσεὶν] ἀρασὶν M ἀρασὴν P ἀρασὴσ S *rasin* Lat 18 ἠνάγκασεν Ἀχάζην] ἐναάζὴν R ἀναζὴν O *coëgit aagin* Lat 21 ιδ΄] *XIIII* Lat ιε΄ RO εἷλεν] ἔλαβεν MSP ασσυρίων ex συρίων corr. S 23 μήδειαν O κατώκησεν ROMS¹P 24 ιε΄] *XV* Lat ις΄ RO Σαλμανάσαρ] ἀρμανάσαροσ M σαμανάσσαροσ P σααμανάσαροσ S *salmanasar* Lat 26 Ὠσῆν] ὡσ ἦν M ἦν RO, om. Lat ἀπέκτεινε MS² 27 ις΄] *XVI* Lat ιζ΄ RO καὶ om. Lat ἀσύριοσ P εἰς om. M 28 Μηδίαν] $\overset{δ}{μή}$ O κατωκήσασ M κουθαίων MS *cotheorum* Lat 29 ἕλληνασ O 30 χρόνων P ἐτῶν ρ΄ καὶ ν΄ καὶ ἑπτὰ μηνῶν O ἐτῶν ρη΄ καὶ μηνῶν ζ΄ SP (i. marg. man. rec. „PN cod. 2253" P) ἐτῶν ἑκατὸν πεντηκονταεπτὰ καὶ μηνῶν ἑπτά M *annorum CL et mensium VI* Lat

I. 1. Ἰωσαφάτῃ δὲ τῷ βασιλεῖ παραγενομένῳ εἰς Ἱεροσόλυμα
ἀπὸ τῆς συμμαχίας τῆς πρὸς Ἄχαβον τὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέα, ἣν
Ἄδερι τῷ Σύρων πολεμοῦντι βασιλεῖ παρασχὼν ἦν ὡς προειρήκαμεν,
Ἰηοῦς ὁ προφήτης συντυχὼν ᾐτιᾶτο τῆς πρὸς Ἄχαβον συμμαχίας
ἄνθρωπον ἀσεβῆ καὶ πονηρόν· τὸν γὰρ θεὸν ἀηδῶς μὲν ἐπὶ τούτῳ
διατεθῆναι, ῥύσασθαι μέντοι καίπερ ἡμαρτηκότα διὰ τὴν ἰδίαν
αὐτοῦ φύσιν οὖσαν ἀγαθὴν ἔλεγεν ἐκ τῶν πολεμίων. καὶ τότε μὲν 2
ἐπ᾽ εὐχαριστίας καὶ θυσίας ὁ βασιλεὺς τρέπεται τοῦ θεοῦ· μετὰ
ταῦτα δὲ τὴν χώραν ὥρμησεν περιερχόμενος ἐν κύκλῳ πᾶσαν ὅσης
αὐτὸς ἐπῆρχε τὸν λαὸν ἐκδιδάσκειν τά τε νόμιμα τὰ διὰ Μωσήους
ὑπὸ θεοῦ δοθέντα καὶ τὴν εὐσέβειαν τὴν πρὸς αὐτόν. καὶ δικα- 3
στὰς ἀποδείξας ἐν ἑκάστῃ πόλει τῶν βασιλευομένων ὑπ᾽ αὐτοῦ
παρεκελεύσατο μηδενὸς οὕτως ὡς τοῦ δικαίου προνοουμένους κρί-
νειν τοῖς ὄχλοις μήτε δώρων μήτε ἀξιώματος τῶν ἐν ὑπεροχῇ διὰ
πλοῦτον ἢ γένος εἶναι δοκούντων, βραβεύειν δὲ ἅπασι τὸ ἴσον ἐπι-
σταμένους, ὅτι καὶ τῶν κρύφα πραττομένων ἕκαστον ὁ θεὸς βλέπει.
ταῦτα διδάξας κατὰ πόλιν ἑκάστην τῶν δύο φυλῶν ὑπέστρεψεν εἰς 4
Ἱεροσόλυμα, κατέστησε δὲ καὶ ἐν τούτοις κριτὰς ἐκ τῶν ἱερέων καὶ
τῶν Ληουιτῶν καὶ τῶν τὰ πρῶτα τοῦ πλήθους φερομένων παραι-
νέσας ἐπιμελεῖς καὶ δικαίας ποιεῖσθαι πάσας τὰς κρίσεις· ἂν δὲ 5
περὶ μειζόνων διαφορὰν ἔχοντες τῶν ὁμοφύλων τινὲς ἐκ τῶν ἄλλων
πρὸς αὐτοὺς πέμψωσι πόλεων, τούτοις δὲ μετὰ πλείονος σπουδῆς
ἀποφαίνεσθαι δικαίως περὶ τῶν πραγμάτων· μάλιστα γὰρ τὰς ἐν
ταύτῃ τῇ πόλει κρίσεις, ἐν ᾗ τόν τε ναὸν εἶναι τοῦ θεοῦ συμβέ-
βηκε καὶ δίαιταν ὁ βασιλεὺς ἔχει, προσῆκε σπουδαίας εἶναι καὶ

§ 1 = 2 Paral. XIX 1.

ROMSPELat Zonaras II p. 167 sq.
Titulum praemittunt: φλαΐου ἰωσήππου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ἔννατοσ (θ´ S) MS φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ θ´ E
1 *ἰωασαφάτηι P 2 *τῇ συμμαχίασ S¹ *Ἄχαβον] τὸν ἄχαβον O 3 Ἄδερι] ἄδδερι O ἀδδέρει MS ἀδέρρει P *adadum* Lat βασιλεῖ πολεμοῦντι tr. MSP 8 *εὐχαριστίασ, ιασ i. ras. 3—4 litt. R 9 *περιερχόμενοσ τὴν χώραν ὥρμησεν tr. P ὥρμησε OMS² ὅσης αὐτὸς] ὅση αὐτῷ S² 10 ἐπῆρχε] ὑπῆρχε MS ὑπῆρχε κύριοσ RO ἦρχε ed. pr. ἐκδιδάσκων ed. pr. διὰ] παρὰ P Μωσήους] μωυσέωσ SP μωυσέωσ (o supra) M *moysen* Lat 11 θεοῦ] τοῦ θεοῦ MSP 13 οὕτως ὡς] ὄντωσ O 14 μήτ᾽ E 15 ἢ] ἢ διὰ MSP 19 τῶν Ληουιτῶν] τῶν ληουΐτων R ληουϊτῶν O ἐκ τῶν λευϊτῶν MSP 20 *ποιῆσθαι O πάσας] πάσασ μὲν MS 22 πέμψωσι πρὸσ αὐτοὺσ tr. MSP πέμψουσι O τούτοις] τοῦτον M δὲ] δεῖ SP δὴ Cocceji 23 ἀποφανεῖσθαι ROM 24 ταύτῃ] αὐτῇ MSP 25 ἔχειν RO προσῆκε] προσήκει MSP προσήκειν habuit ut uid. Lat

6 δικαιοτάτας. ἄρχοντας δ᾽ αὐτῶν ἀποδείκνυσιν Ἀμασίαν τὸν ἱερέα
καὶ Ζαβαδίαν ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς ἑκατέρους. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς
τοῦτον τὸν τρόπον διέτασσε τὰ πράγματα.
7 2. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐστράτευον ἐπ᾽ αὐτὸν Μωαβῖται καὶ Ἀμμανῖται συμπαραλαβόντες καὶ Ἀράβων μεγάλην μοῖραν, καὶ καταστρατοπεδεύονται πρὸς Ἐγγάδῃ πόλει κειμένῃ πρὸς τῇ Ἀσφαλτίδι λίμνῃ τριακοσίους ἀπεχούσῃ σταδίους τῶν Ἱεροσολύμων· γεννᾶται δ᾽ ἐν αὐτῇ φοίνιξ ὁ κάλλιστος καὶ ὀποβάλσαμον.
8 ἀκούσας δ᾽ Ἰωσαφάτης, ὅτι τὴν λίμνην διαβάντες οἱ πολέμιοι ἐμβεβλήκασιν ἤδη εἰς τὴν βασιλευομένην ὑπ᾽ αὐτοῦ χώραν, δείσας εἰς ἐκκλησίαν συνάγει τὸν δῆμον τῶν Ἱεροσολυμιτῶν εἰς τὸ ἱερόν, καὶ στὰς κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ ηὔχετο καὶ ἐπεκαλεῖτο τὸν θεὸν παρασχεῖν αὐτῷ δύναμιν καὶ ἰσχύν, ὥστε τιμωρήσασθαι τοὺς ἐπι-
9 στρατεύσαντας· καὶ γὰρ τοῦτο δεηθῆναι τοὺς τὸ ἱερὸν κατασκευασαμένους αὐτοῦ, ὅπως ὑπερμάχηται τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τοὺς ἐπ᾽ αὐτὸ τολμήσαντας ἐλθεῖν ἀμύνηται, οἳ τὴν ὑπ᾽ αὐτοῦ δοθεῖσαν γῆν εἰς κατοίκησιν ἀφελέσθαι πάρεισιν αὐτούς. ταῦτ᾽ εὐχόμενος ἐδάκρυε καὶ σύμπαν δὲ τὸ πλῆθος γυναιξὶν ἅμα καὶ τέκνοις
10 ἱκέτευεν. Ἰαζίηλος δέ τις προφήτης παρελθὼν εἰς μέσην τὴν ἐκκλησίαν ἀνεβόησε τῷ τε πλήθει λέγων καὶ τῷ βασιλεῖ, τὸν θεὸν ἐπακοῦσαι τῶν εὐχῶν καὶ πολεμήσειν αὐτὸν τοῖς ἐχθροῖς ἐπαγγέλλεσθαι. προσέταξε δὲ τῇ ἐπιούσῃ τὴν στρατιὰν ἐξελάσαντα τοῖς
11 πολεμίοις ὑπαντᾶν· εὑρήσειν γὰρ αὐτοὺς ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ἱεροσολύμων καὶ Ἐγγάδης ἀναβάσεως λεγομένης δ᾽ Ἐξοχῆς· καὶ μὴ συμ-

§ 6 = 2 Paral. XIX 11.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 168.

1 *δικαιωτάτασ* M¹ *αὐτῶν*] *ἀπ᾽ αὐτῶν* RO *Ἀμασίαν*] *Ἀμαρίαν* ex LXX Hudson 2 *ἑτέρουσ* M *καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς* om. RO 4 *ἐστράτευσαν* E 5 **ἀρράβων* M 6 *καταστρατεύονται* M *Ἐγγάδῃ*] *ἐπαδαι* RO *ἐγαδαϊ* MS *ἰτάδα* P *gaddi* Lat *Ἐγγαδδὶ* Hudson *πόλιν* R¹M *κειμένην* RM 7 *ἀσφαλτίδη* O *ἀσφαλτίτιδι* RSP *ἀπέχουσαν* M *ἀπεχούσησ* P *τῶν*] *ἀπὸ* O 8 *δὲ* M *φοῖνιξ* P 9 *δὲ* MSP **ἰσαφάτησ* O 13 *ὥστε*] *ὥστε μη* RO 14 *τοὺς κατασκευασαμένους*] *is qui templum ipsum aedificauerat* Lat 15 *ὑπερμάχηται*] *ὑπερμαχῆται* SP *ὑπερμαχῆ* ROM 16 *αὐτὸ*] *αὐτῶ* MS² *οἳ*] *ἢ* RO *ὑπ᾽*] *ἐπ᾽* M 17 *κατοίκησιν*] *κατάσχεσιν* MSP *πάρεισιν*] *παρήσειν* RO 18 *ἐδάκρυσε* MSPE *τέκνοις*] *τοῖσ τέκνοισ* RO 19 **ἱκέτευεν, εν* ex *ον* corr. M *ἱκέτευεν Ἰαζίηλος*] ed. pr. *ἱκέτευεν ἰναζίηλοσ* MSPE *ἱκέτευε τὸν θεὸν ἵνα ὑπερμαχήσῃ αὐτοῖσ ζηΐλοσ* RO *suplicabant. quo facto quidam iazel* Lat 21 *αὐτὸν*] *αὐτῶν* SP¹ **ἐπαγγέλεσθαι* R 22 **στρατείαν* SP¹ 23 *ἀπαντᾶν* SPE *ἐπὶ τῆς* om. M 24 *Ἐγγάδης*] *ἐνγαδίσας* RO *ἐνγάδησ* M *ἐνγαδισ* S *γαδησ* P *gaddi* Lat *ἀναβάσεως*] *ἀναβασιλέωσ* R *λεγομένης δ᾽ Ἐξοχῆς*] cod. Vat. apud Hudson *λεγομένῃ δ᾽ ἐξοχῇ* codd. cf. Holwerda p. 110

βαλεῖν μὲν αὐτοῖς, στάντας δὲ μόνον ὁρᾶν, πῶς αὐτοῖς μάχεται τὸ
θεῖον. τοῦ δὲ προφήτου ταῦτ' εἰπόντος ὁ μὲν βασιλεὺς καὶ τὸ
πλῆθος πεσόντες ἐπὶ πρόσωπον ηὐχαρίστουν τῷ θεῷ καὶ προσ-
εκύνουν, οἱ δὲ Ληουῖται τοῖς ὀργάνοις διετέλουν ὑμνοῦντες.
3. Ἅμα δ' ἡμέρᾳ προελθὼν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ἔρημον τὴν 12
ὑποκάτω Θεκώας πόλεως ἔλεγε πρὸς τὸ πλῆθος, ὡς δεῖ πιστεύειν
τοῖς ὑπὸ τοῦ προφήτου εἰρημένοις καὶ μὴ παρατάσσεσθαι μὲν αὐ-
τοὺς εἰς μάχην, προστησαμένους δὲ τοὺς ἱερεῖς μετὰ τῶν σαλπίγ-
γων καὶ Ληουιτῶν εὐχαριστεῖν ὡς ἤδη ῥυσαμένῳ τὴν χώραν ἡμῶν
παρὰ τῶν πολεμίων. ἤρεσε δὲ ἡ τοῦ βασιλέως γνώμη, καὶ ἅπερ 13
συνεβούλευσε ταῦτ' ἔπραττον. ὁ δὲ θεὸς εἰς φόβον ἐνέβαλε καὶ
ταραχὴν τοὺς Ἀμμανίτας· οἱ δὲ δόξαντες ἀλλήλους πολεμίους ἀπέ-
κτεινον, ὡς ἐκ τῆς τοσαύτης στρατιᾶς ἀνασωθῆναι μηδένα. Ἰωσα- 14
φάτης δὲ ἀποβλέψας εἰς τὴν φάραγγα, ἐν ᾗ συνέβαιν' ἐστρατο-
πεδευκέναι τοὺς πολεμίους, καὶ πλήρη νεκρῶν ἰδὼν ἥσθη μὲν ἐπὶ
τῷ παραδόξῳ τῆς τοῦ θεοῦ βοηθείας, ὅτι μηδὲ πονήσασιν αὐτοῖς
αὐτὸς δι' αὑτοῦ τὴν νίκην ἔδωκεν, ἐπέτρεψε δὲ τῇ στρατιᾷ διαρ-
πάσαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἐχθρῶν καὶ σκυλεῦσαι τοὺς νεκρούς.
καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας σκυλεύοντες ἔκαμον· τοσοῦτον ἦν τὸ 15
τῶν ἀνῃρημένων πλῆθος· τῇ τετάρτῃ δὲ συναθροισθεὶς πᾶς ὁ λαὸς
εἴς τινα κοῖλον καὶ φαραγγώδη τόπον τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν καὶ
τὴν συμμαχίαν εὐλόγησαν, ἀφ' οὗ καὶ προσηγορίαν ἔσχεν ὁ τόπος
κοιλὰς εὐλογίας.
4. Ἐκεῖθεν δὲ ἀναγαγὼν τὴν στρατιὰν ὁ βασιλεὺς εἰς Ἱερο- 16
σόλυμα τρέπεται πρὸς εὐωχίαν καὶ θυσίας ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.
μετὰ μέντοι γε τὴν τῶν πολεμίων αὐτοῦ διαφθορὰν ἀκουσθεῖσαν
τοῖς ἀλλοφύλοις ἔθνεσι πάντες οὗτοι κατεπλάγησαν αὐτόν, ὡς φανε-

§ 11 = 2 Paral. XX 17.

ROMSPELatZonaras II p. 168.
1 *αὐτοὺσ P *στάντα M *αὐτοὺσ O 2 ταῦτα M 3 τῷ] τε τῷ MS 4 λευῖται MSP 5 δὲ E *προσελθὼν MSP 6 Θεκώας] θυκώασ M *theocoa* Lat 7 αὐτοῖσ M 9 Ληουιτῶν] ληουίτων R λευΐτασ μετὰ τῶν ὑμνούντων MSPEZon *leuitas ut hymnum dicentes* Lat εὐχαριστεῖν] καὶ εὐχαριστεῖν E 10 δ' MSP ἅπερ] ὥσπερ O 11 συνεβούλευε RO καὶ ταραχὴν ἐνέβαλε tr. P τοὺσ ἀμμανίτασ καὶ ταραχὴν tr. E 12 *δόξαντες] δόξαν O πολεμίους ἀλλήλους tr. Cocceji ἀπέκτενον E 13 *τῆσ τοιαύτησ M 14 δ' MSP ἀναβλέψασ MSP *φάραγγα] φάρανα R συνέβαινε στρατοπεδευκέναι M συνέβαινεν ἐστρατοπεδευκέναι ROSP 16 πονέσασιν MSP 17 αὐτὸς] αὐτοῦ RO αὑτοῦ] αὐτοῦ R¹ ἑαυτοῦ MSP δὲ] τε MSPLat δὲ ἐπὶ R 19 σκυλεύσαντεσ MSP 22 εὐλόγησαν] ηὐλόγησεν MSP 24 δ' MSP ἀπαγαγὼν SPE 25 εὐωχίασ OMSPE 26 τὴν i. ras. 1 P

ρῶς αὐτῷ τοῦ θεοῦ τὸ λοιπὸν συμμαχοῦντος. καὶ Ἰωσαφάτης μὲν
ἔκτοτε μετὰ λαμπρᾶς δόξης ἐπί τε δικαιοσύνῃ καὶ τῇ πρὸς τὸ θεῖον
17 εὐσεβείᾳ διῆγεν· ἦν δὲ φίλος καὶ τῷ τοῦ Ἀχάβου παιδὶ βασιλεύ-
οντι τῶν Ἰσραηλιτῶν, πρὸς ὃν κοινωνήσας ἐπὶ κατασκευῇ νεῶν εἴς
τε Πόντον πλεουσῶν καὶ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης ἐμπόρια διήμαρτε τοῦ
κτήματος· ὑπὸ γὰρ μεγέθους ἀπώλετο τὰ σκάφη· καὶ διὰ τοῦτο
οὐκέτι περὶ ναῦς ἐφιλοτιμήσατο. τὰ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἱεροσολύμων
βασιλέα Ἰωσαφάτην οὕτως εἶχεν.
18 II. 1. Ὁ δ' Ἀχάβου παῖς Ὀχοζίας ἐβασίλευε τῶν Ἰσραηλιτῶν
ἐν Σαμαρείᾳ ποιούμενος τὴν δίαιταν, πονηρὸς ὢν καὶ πάντα ὅμοιος
τοῖς γονεῦσιν ἀμφοτέροις καὶ Ἱεροβοάμῳ τῷ πρώτῳ παρανομήσαντι
19 καὶ τὸν λαὸν ἀπατᾶν ἀρξαμένῳ. τὴν δὲ βασιλείαν ἔτος ἤδη δεύ-
τερον ἔχοντος ὁ τῶν Μωαβιτῶν ἀφίσταται βασιλεὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς
φόρους, οὓς ἔμπροσθεν ἐτέλει τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἀχάβῳ, χορηγῶν
ἐπαύσατο. συνέβη δὲ τὸν Ὀχοζίαν καταβαίνοντα ἀπὸ τοῦ τέγους
τῆς οἰκίας κατενεχθῆναι καὶ νοσήσαντα πέμψαι πρὸς τὴν Ἀκκάρων
θεὸν Μυῖαν, τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ θεῷ, πυνθάνεσθαι περὶ τῆς
20 σωτηρίας. φανεὶς δὲ ὁ τῶν Ἑβραίων θεὸς Ἠλίᾳ τῷ προφήτῃ προσ-
έταξεν αὐτῷ τοῖς πεμφθεῖσιν ἀγγέλοις ὑπαντήσαντι πυνθάνεσθαι
αὐτῶν, εἰ θεὸν ὁ Ἰσραηλιτῶν λαὸς ἴδιον οὐκ ἔχει, ὅτι πέμπει
πρὸς τὸν ἀλλότριον βασιλεὺς αὐτῶν περὶ τῆς σωτηρίας ἐρησομένους,
κελεῦσαί τε αὐτοὺς ὑποστρέψαι καὶ φράσαι τῷ βασιλεῖ, ὅτι μὴ
21 διαφεύξεται τὴν νόσον. τοῦ δὲ Ἠλία ποιήσαντος ἃ προσέταξεν ὁ
θεὸς ἀκούσαντες οἱ ἄγγελοι τὰ παρ' αὐτοῦ παραχρῆμα ὑπέστρεψαν
πρὸς τὸν βασιλέα. θαυμάζοντος δὲ τὸ τάχος τῆς ἐπανόδου καὶ
τὴν αἰτίαν ἐρωτήσαντος ἔφασαν ἀπαντῆσαί τινα αὐτοῖς ἄνθρωπον
καὶ κωλῦσαι μὲν προσωτέρω χωρεῖν, ἀναστρέψαντας δέ σοι λέγειν

§ 17 = 2 Paral. XX 35, 3 Reg. XXII 45; § 18 = 3 Reg. XXII 52.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 168. ExcPeiresc. Suidas s. Ὀχοζίας.
4 νηῶν codd. 6 κτήματος] πράγματος Ernesti 7 τὸν] τῶν O 9 ὁ δ' incip. ExcPeir *τῶν om. P(?) 10 ἐν Σαμαρείᾳ] incip. Suid *sammaria* Lat ποιούμενος] ἔχων ExcSuid ὢν] ἦν EExcSuid *καὶ] κατὰ Exc *ὁμοίως R
11 ἱεροβοὰμ Suid 12 ἀρξαμένῳ fin. ExcSuid 13 μωαμιτῶν E 15 *Ὀχοζίαν] *ocodia* Lat στέγους OM 16 καὶ νοσήσαντα — 19 τοῖς in tribus uersibus solito angustius scripta eadem manu, qua cetera O *τὴν] τὸν M et ut uid. Lat ἀκκαρῶν SPEZon 17 *ἦν om. O τῇ θεῷ] τῷ θεῷ M Lat αὐτῇ E θεῷ] θεῷ καὶ RO 18 δ' MSP *ἠλία S 19 ὑπαντήσαντι] ὑπαντήσοντα MS ὑπαντήσαντα P 20 ὁ om. RO *πέμπει] ἔπεμπε MSP
21 βασιλεὺς] ὁ βασιλεὺς MSPE 22 αὐτοῖς E *φράσαι] φάναι O μὴ] οὐ E 23 ἠλία S 25 τοῦ τάχους RO 26 ἐπερωτήσαντος MSP 27 προσωτέρωι S

ἐξ ἐντολῆς τοῦ Ἰσραηλιτῶν θεοῦ, ὅτι κάκιον ἕξει ἡ νόσος.“ τοῦ δὲ 22
βασιλέως σημαίνειν αὐτῷ τὸν ταῦτ᾽ εἰρηκότα κελεύσαντος, ἄνθρω-
πον ἔλεγον δασὺν καὶ ζώνην περιειλημμένον δερματίνην. συνεὶς δὲ
ἐκ τούτων Ἠλίαν εἶναι τὸν σημαινόμενον ὑπὸ τῶν ἀγγέλων πέμ-
ψας πρὸς αὐτὸν ταξίαρχον καὶ πεντήκοντα ὁπλίτας ἀχθῆναι αὐτὸν
ἐκέλευσεν. εὑρὼν δὲ τὸν Ἠλίαν ὁ πεμφθεὶς ταξίαρχος ἐπὶ τῆς 23
κορυφῆς τοῦ ὄρους καθεζόμενον καταβάντα ἥκειν ἐκέλευε πρὸς τὸν
βασιλέα· κελεύειν γὰρ τοῦτο ἐκεῖνον· εἰ δὲ μὴ θελήσειεν, ἄκοντα
βιάσεσθαι. ὁ δὲ εἰπὼν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ πείρᾳ τοῦ προφήτης ἀλη-
θὴς ὑπάρχειν εὔξεσθαι πῦρ ἀπ᾽ οὐρανοῦ πεσὸν ἀπολέσαι τούς τε
στρατιώτας καὶ αὐτὸν εὔχεται, καὶ πρηστὴρ κατενεχθεὶς διαφθείρει
τόν τε ταξίαρχον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. τῆς δὲ ἀπωλείας τῆς τού- 24
των δηλωθείσης τῷ βασιλεῖ παροξυνθεὶς ἄλλον ταξίαρχον πέμπει
ἐπὶ τὸν Ἠλίαν σὺν ὁπλίταις τοσούτοις, ὅσοις καὶ τὸν πρότερον
συναπέστειλεν. ἀπειλήσαντος δὲ καὶ τούτου τῷ προφήτῃ βίᾳ λα-
βόντα ἄξειν αὐτὸν εἰ μὴ κατέλθοι βουλόμενος, εὐξαμένου κατ᾽
αὐτοῦ πῦρ διεχρήσατο καθὼς καὶ τὸν πρὸ αὐτοῦ ταξίαρχον. πυν- 25
θανόμενος δὲ καὶ τὰ περὶ τοῦτον ὁ βασιλεὺς τρίτον ἐξέπεμψεν. ὁ
δὲ φρόνιμος ὢν καὶ λίαν ἐπιεικὴς τὸ ἦθος ἐλθὼν ἐπὶ τὸν τόπον,
οὗ συνέβαινεν εἶναι τὸν Ἠλίαν, φιλοφρόνως προσεῖπεν αὐτόν· γι-
νώσκειν δ᾽ ἔλεγεν, ὅτι μὴ βουλόμενος βασιλικῷ διακονῶν προστά-
γματι παρείη πρὸς αὐτόν, καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ πεμφθέντες οὐχ ἑκόν-
τες ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἦλθον· ἐλεῆσαι τοιγαροῦν αὐτὸν
ἠξίου τούς τε σὺν αὐτῷ παρόντας ὁπλίτας καὶ καταβάντα ἕπεσθαι

§ 22 = 4 Reg. I 7.

ROMSPELat Zonaras II p. 169.

1 τοῦ] τοῦ τῶν E ἕξει] ἔχει E 2 *ταῦτα MSP 3 περιειλημμένον] περικείμενον E δ᾽ MSP 4 *ἡλίαν S 5 *πρὸς] ἐπ᾽ MSP ταξιάρχασ E ἀχθῆναι] RMSPEZon ἀναχθῆναι O αὐτὸν] ROLat et ut uid. Zon πρὸσ αὐτὸν MSP[1] πρὸσ αὐτὸν P[2] 6 *ἡλίαν S ταξιάρχησ E 8 τοῦτ᾽ MSP ἄκοντα] καὶ ἄκοντα E 9 βιάσεσθαι] Dindorf βιάσασθαι codd. E δ᾽ MSP τοῦ προφήτου ἀληθεὶσ O 10 εὔξεσθαι] Dindorf εὔξασθαι codd. τε om. MSP 11 *εὔχεται] εὔχεται ἡλίασ RO 12 ταξιάρχην E δ᾽ MSP 13 πέμπει ταξίαρχον (ταξιάρχην E) tr. MSPE 14 *ἡλίαν S ὅσοις] οἷσ RO τὸν] τὸ O πρότερον] πρῶτον M 15 λαβόντα] λαβεῖν M λαβὼν SP 16 *ἄξειν om. M κατέλθοι] ἑκὼν ἔλθοι E εὐξάμενοσ ROE κατ᾽ αὐτοῦ] καὶ τοῦτον E 17 πυρὶ E πρὸ αὐτοῦ] ἄλλον MSP πυθόμενοσ E 19 φρόνημοσ R λείαν M 20 *ἡλίαν S 21 δὲ M *μὴ om. P βασιλικῷ] ROELatZon βασιλέωσ MSP βασιλικῷ δὲ uel ἀλλὰ βασιλικῷ coni. Boysen διακονῶν βασιλικῶ tr. O 22 παρήει R παρίη SP πρὸ] πρὸσ M οὐχ, χ i. ras. m. 2 S

26 πρὸς τὸν βασιλέα. ἀποδεξάμενος δὲ τὴν δεξιότητα τῶν λόγων καὶ
τὸ ἀστεῖον τοῦ ἤθους ὁ Ἠλίας καταβὰς ἠκολούθησε. παραγενό-
μενος δὲ πρὸς τὸν βασιλέα προεφήτευσεν αὐτῷ καὶ τὸν θεὸν ἐδή-
λου λέγειν· „ἐπειδὴ κατέγνως μὲν αὐτοῦ ὡς οὐκ ὄντος θεοῦ καὶ
περὶ τῆς νόσου οὐ τἀληθὲς προειπεῖν δυναμένου, πρὸς δὲ τὸν Ἀκ-
καρωνιτῶν ἔπεμπες παρ' αὐτοῦ πυνθανόμενος ποδαπὸν ἔσται σοι
τῆς νόσου τέλος, γίνωσκε ὅτι τεθνήξῃ.“
27 2. Καὶ ὁ μὲν ὀλίγου σφόδρα χρόνου διελθόντος καθὼς προ-
εῖπεν Ἠλίας ἀπέθανε, διαδέχεται δ' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ὁ ἀδελ-
φὸς Ἰώραμος· ἄπαις γὰρ κατέστρεψε τὸν βίον. ὁ δὲ Ἰώραμος
οὗτος τῷ πατρὶ Ἀχάβῳ τὴν πονηρίαν παραπλήσιος γενόμενος ἐβα-
σίλευσεν ἔτη δώδεκα πάσῃ παρανομίᾳ χρησάμενος καὶ ἀσεβείᾳ πρὸς
τὸν θεόν· παρεὶς γὰρ τοῦτον θρησκεύειν τοὺς ξενικοὺς ἐσέβετο·
28 ἦν δὲ τἆλλα δραστήριος. κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν Ἠλίας ἐξ ἀν-
θρώπων ἠφανίσθη καὶ οὐδεὶς ἔγνω μέχρι τῆς σήμερον αὐτοῦ τὴν
τελευτήν· μαθητὴν δὲ Ἐλισσαῖον κατέλιπεν, ὡς καὶ πρότερον ἐδη-
λώσαμεν. περὶ μέντοι γε Ἠλία καὶ Ἐνώχου τοῦ γενομένου πρὸ
τῆς ἐπομβρίας ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀναγέγραπται βίβλοις, ὅτι γεγόνασιν
ἀφανεῖς, θάνατον δ' αὐτῶν οὐδεὶς οἶδεν.
29 III. 1. Παραλαβὼν δὲ τὴν βασιλείαν Ἰώραμος ἐπὶ τὸν Μωα-
βιτῶν ἔγνω στρατεύειν βασιλέα Μεισὰν ὄνομα· τοῦ γὰρ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ, καθὼς προείπαμεν, ἔτυχεν ἀποστὰς φόρους τελῶν Ἀχάβῳ
30 τῷ πατρὶ αὐτοῦ μυριάδας εἴκοσι προβάτων σὺν τοῖς πόκοις. συνα-
θροίσας οὖν τὴν οἰκείαν δύναμιν ἔπεμψε πρὸς Ἰωσαφάτην παρα-
καλῶν αὐτόν, ἐπεὶ φίλος ἀπ' ἀρχῆς ὑπῆρχεν αὐτοῦ τῷ πατρί, συμ-
μαχῆσαι πόλεμον ἐπὶ τοὺς Μωαβίτας ἐκφέρειν μέλλοντι ἀποστάντας
αὐτοῦ τῆς βασιλείας. ὁ δ' οὐ μόνον αὐτὸς βοηθήσειν ὑπέσχετο,

---

§ 26 = 4 Reg. I 15; § 29 = 4 Reg. III 4.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 169 sq. ExcPeiresc.

2 *ὁ om. R *ἡλίασ S *ἠκολούθησε] ἠκολούθησεν αὐτῷ MSPLat 4 *κατέγνω M 5 οὐτἀλληθὲσ S[1] οὔτε ἀληθὲσ M τὸν] τῶν RE[1] *Ἀκκαρωνιτῶν] *accaron* Lat 6 ποταπὸν E *σοι] μοι O 7 τέλοσ τῆσ νόσου tr. MSPE 9 ἡλίασ S διαδέχεται] i. marg. β' O α' R 10 ὁ δὲ incip. ExcPeir

11 Ἀχάβῳ om. E τὴν πονηρίαν ἀχάβω tr. MSP 12 παρανομίᾳ] πονηρία MSPExc 14 *τὰ ἄλλα SExc δραστήριος fin. Exc *ἡλίασ S 15 μέχρισ ME *τὴν αὐτοῦ τελευτὴν tr. O 16 δ' E ἐλισσαῖον MP ἐλισαῖον E *heliseum* Lat *κατέλειπεν M 17 *ἡλία S 19 δὲ E *οἶδεν] οἶ i. ras. 2—3 litt. R ἔγνω O 20 παραλαβὼν] ὑπολαβὼν ROM 21 μισᾶν MSP *misa* Lat 22 προείπομεν MSP 23 *πώκοισ R 24 πρὸς] καὶ πρὸσ MSPELat

26 μέλλοντι, ι i. ras. P 27 βοηθείσειν R

ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰδουμαίων βασιλέα συναναγκάσειν ὄντα ὑφ᾽ ἑαυτὸν
συστρατεύσασθαι. Ἰώραμος δὲ τοιούτων αὐτῷ τῶν παρὰ Ἰωσα- 31
φάτου περὶ τῆς συμμαχίας κομισθέντων ἀναλαβὼν αὑτοῦ τὴν στρα-
τιὰν ἧκεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ξενισθεὶς λαμπρῶς ὑπὸ τοῦ βασι-
λέως τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, δόξαν αὐτοὺς διὰ τῆς ἐρήμου τῆς Ἰδου-
μαίας ποιήσασθαι τὴν πορείαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, οὐ γὰρ προσ-
δοκήσειν αὐτοὺς ταύτῃ ποιήσεσθαι τὴν ἔφοδον, ὥρμησαν οἱ τρεῖς
βασιλεῖς ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων, ὅ τε τούτων αὐτῶν καὶ ὁ τῶν Ἰσραη-
λιτῶν καὶ ὁ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ κυκλεύσαντες ἑπτὰ ἡμερῶν ὁδὸν 32
εἰς ἀπορίαν ὕδατος τοῖς τε κτήνεσι καὶ τῇ στρατιᾷ περιέστησαν
πλανηθέντων τὰς ὁδοὺς αὐτοῖς τῶν ἡγουμένων, ὡς ἀγωνιᾶν μὲν
ἅπαντας, μάλιστα δὲ τὸν Ἰώραμον καὶ ὑπὸ λύπης ἐκβοῆσαι πρὸς
τὸν θεόν, τί κακὸν αἰτιασάμενος ἀγάγοι τοὺς τρεῖς βασιλεῖς ἀμα-
χητὶ παραδώσοντας ἑαυτοὺς τῷ Μωαβιτῶν βασιλεῖ; παρεθάρρυνε 33
δ᾽ αὐτὸν ὁ Ἰωσαφάτης δίκαιος ὢν καὶ πέμψαντα εἰς τὸ στρατό-
πεδον ἐκέλευσε γνῶναι, εἴ τις αὐτοῖς τοῦ θεοῦ προφήτης συνελή-
λυθεν, ἵνα δι᾽ αὐτοῦ μάθωμεν παρὰ τοῦ θεοῦ, τί ποιητέον ἡμῖν.“
οἰκέτου δέ τινος φήσαντος τῶν Ἰωράμου ἰδεῖν αὐτόθι τὸν Ἡλία
μαθητὴν Ἐλισσαῖον Σαφάτου παῖδα πρὸς αὐτὸν ἀπίασιν οἱ τρεῖς
βασιλεῖς Ἰωσαφάτου παραινέσαντος. ἐλθόντες δ᾽ ἐπὶ τὴν σκηνὴν 34
τοῦ προφήτου, ἔτυχε δ᾽ ἔξω τῆς παρεμβολῆς κατεσκηνωκώς, ἐπη-
ρώτων τὸ μέλλον ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, μάλιστα δὲ ὁ Ἰώραμος. τοῦ
δὲ μὴ διοχλεῖν αὐτῷ φράσαντος ἀλλὰ πρὸς τοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
καὶ τῆς μητρὸς βαδίζειν προφήτας, εἶναι γὰρ ἐκείνους ἀληθεῖς,

---

§ 30 = 4 Reg. III 7.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 171.

1 *τὸν Ἰδουμαίων] τὸν ἰδουμαῖον R τῶν ἰδουμαίων τὸν M ὑφ᾽ αὐτῷ E ἑαυτὸν ex ἑαυτοῦ corr. P 2 *συστρατεύσασθαι] RO et ut uid. Lat στρατεύεσθαι MSP παρὰ] παρὰ τοῦ M ἰωσαφάτηι P 3 κομισθέντων] κομισθέντων λόγων O αὐτοῦ codd. E τὴν αὐτοῦ tr. MSPE *στρατεῖαν SP¹ 5 ἱεροσολυμιτῶν ex ἰσραηλιτῶν corr. M αὐτοὺς] αὐτοῖσ MSP 6 *πορείαν] ὁδοιπορίαν MSP 7 ταύτῃ] coni. ταύτην codd. ποιήσεσθαι] coni. ποιήσασθαι codd. 8 τῶν Ἰσραηλιτῶν] ROLat τῆσ σαμαρείασ MSP 9 κυκλώσαντεσ MSP 10 τε om. O 11 πλανηθέντεσ RO 12 λύπης] λύτ-τησ M 13 βασιλέασ MSP 14 παραδώσοντας ἑαυτοὺς] παραδώσοντασ αὐ-τοὺσ M παραδώσοντ᾽ αὐτοὺσ S παραδώσον·αὐτοὺσ P τῷ] τῷ τῶν SP παρεθάρσυνε MSP 15 δὲ MSP ὁ om. OM πέμψαντα] πέμψασ ROLat 17 ἡμῖν] ἐστὶν ἡμῖν OSP ἡμῖν ἐστιν M 18 τῶν ἰωράμου φήσαντοσ tr. MSP Ἡλία] ἡλιοῦ SP 19 ἐλισσαῖον MP ἐλισαῖον E heliseum Lat 20 δὲ P 22 στρατείασ SPE *μάλλιστα O *δ᾽ MSP ὁ om. E 23 διενο-χλεῖν SP 24 ἀληθεῖς] uere Lat

35 ἐδεῖτο προφητεύειν καὶ σώζειν αὐτούς. ὁ δὲ ὀμόσας τὸν θεὸν οὐκ
ἂν ἀποκριθῆναι αὐτῷ, εἰ μὴ διὰ Ἰωσαφάτην ὅσιον ὄντα καὶ δί-
καιον, ἀχθέντος ἀνθρώπου τινὸς ψάλλειν εἰδότος, ἐπεζήτησε γὰρ
αὐτός, πρὸς τὸν ψαλμὸν ἔνθεος γενόμενος προσέταξε τοῖς βασιλεῦ-
36 σιν ἐν τῷ χειμάρρῳ πολλοὺς ὀρύξαι βόθρους· οὔτε γὰρ νέφους
οὔτε πνεύματος γενομένου οὔτε ὑετοῦ καταρραγέντος ὄψεσθε πλήρη
τὸν ποταμὸν ὕδατος, ὡς ἂν καὶ τὸν στρατὸν καὶ τὰ ὑποζύγια δια-
σωθῆναι ὑμῖν ἀπὸ τοῦ ποτοῦ. ἔσται δὲ ὑμῖν οὐ τοῦτο μόνον παρὰ
θεοῦ, ἀλλὰ καὶ κρατήσετε τῶν ἐχθρῶν καὶ καλλίστας καὶ ὀχυρωτά-
τας πόλεις λήψεσθε τῶν Μωαβιτῶν, καὶ δένδρα μὲν αὐτῶν ἥμερα
κόψετε, τὴν δὲ χώραν δῃώσετε, πηγὰς δὲ καὶ ποταμοὺς ἐμφράξετε.“
37 2. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ προφήτου τῇ ἐπιούσῃ πρὶν ἥλιον ἀνα-
σχεῖν ὁ χειμάρρους πολὺς ἐρρύη, σφοδρῶς γὰρ ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν
ὁδοῦ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ τὸν θεὸν ὗσαι συνέπεσεν, ὥστε εὑρεῖν τὴν
38 στρατιὰν καὶ τὰ ὑποζύγια ποτὸν ἄφθονον. ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ Μωα-
βῖται τοὺς τρεῖς βασιλέας ἐπ᾽ αὐτοὺς βαδίζοντας καὶ διὰ τῆς ἐρή-
μου ποιουμένους τὴν ἔφοδον, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν εὐθὺς συλλέξας
στρατιὰν ἐκέλευσεν ἐπὶ τῶν ὅρων βάλλεσθαι τὸ στρατόπεδον, ἵνα
39 αὐτοὺς μὴ λάθωσιν εἰς τὴν χώραν ἐμβαλόντες οἱ πολέμιοι. θεα-
σάμενοι δὲ ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν ἡλίου τὸ ἐν τῷ χειμάρρῳ ὕδωρ, καὶ
γὰρ οὐδὲ μακρὰν ἦν τῆς Μωαβίτιδος, αἵματι τὴν χροὰν ὅμοιον,
τότε γὰρ μάλιστα πρὸς τὴν αὐγὴν τὸ ὕδωρ ἐρυθραίνεται, ψευδῆ
δόξαν περὶ τῶν πολεμίων ἐλάμβανον ὡς ἀπεκτονότων ἑαυτοὺς διὰ
40 δίψος καὶ τοῦ ποταμοῦ αἷμα αὐτοῖς ῥέοντος. τοῦτο τοίνυν οὕτως

§ 35 = 4 Reg. III 14.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 171 sq.

1 *δ᾽ MSP 2 αὐτῷ] αὐτὸν O *δι᾽ SP ἰωσαφάτην, ἰ add. m. 2 P ἰωσαφάτου E 3 ἀχθέντος] ἀχθέντοσ δὲ M εἰδότος] ἰδοντοσ R *ἐζήτησε RO 4 ψαλμὸν] ψάλλοντα MSPE *eo psallente* Lat 5 *ὀρύξασ O 6 οὔθ᾽ E ὄψεσθαι RSPE 9 θεοῦ] τοῦ θεοῦ MSP καὶ om. SP *κρατήσετε] κρατῆσαί τε MSP ὀχυροτάτασ M 10 *λήψεσθαι SP 11 κόψατε SPE διώσετε M δηώσατε SPE ἐμφράξατε SPE 13 χείμαρροσ EZon *πολὺς] σφοδρῶσ M *ἐρρύει M *σφοδρῶς] πολὺσ M 14 *συνέπεσε RO *ὥστε εὑρεῖν] ὥστ᾽ εὑρεῖν (sic) SP σχεῖν RO *ita ut — rigarentur* Lat 15 *δ᾽ MSP 16 βασιλεῖσ O 18 ἐκέλευσεν ἐπὶ] ἐκέλευσε διὰ M ὅρων] coni. ὀρῶν ROSPE ὀρων M βάλλεσθαι] συμβάλλεσθαι RM συμβαλέσθαι O βάλλονται E 19 *ἐμβάλοντεσ O 20 *δ᾽ P ἡλίου] τοῦ ἡλίου MSPE 22 μάλιστα, μάλι i. ras. S *αὐγὴν] αὐτὴν R αὐτοῦ O ἐρυθραίνετο E 23 ἀπεκτονότων] ἀπεκτονηκότων MSP ἀποκτεινάντων E, in R quae inter ἀ et ων sunt euanuerunt *ἑαυτοὺς] αὐτοὺσ MSP[1] αὑτοὺσ P[2] διὰ δίψος] δι᾽ ἀψίδοσ M διὰ δίψησ E

ἔχειν ὑπολαβόντες ἠξίωσαν αὐτοὺς ἐπὶ διαρπαγὴν τῶν πολεμίων
ἐκπέμψαι τὸν βασιλέα καὶ πάντες ἐξορμήσαντες ὡς ἐπὶ ἑτοίμην
ὠφέλειαν ἦλθον εἰς τὸ τῶν ἐχθρῶν στρατόπεδον ὡς ἀπολωλότων.
καὶ διαψεύδεται μὲν αὐτοῖς ἡ ἐλπὶς αὕτη, περιστάντων δὲ τῶν
πολεμίων οἱ μὲν αὐτῶν κατεκόπησαν οἱ δὲ διεσπάρησαν εἰς τὴν
ἰδίαν χώραν φεύγοντες. ἐμβαλόντες δὲ εἰς τὴν Μωαβιτῶν οἱ βασι- 41
λεῖς τάς τε πόλεις κατεστρέψαντο τὰς ἐν αὐτῇ καὶ τοὺς ἀγροὺς
αὐτῶν διήρπασαν καὶ ἠφάνισαν πληροῦντες τῶν ἐκ τῶν χειμάρρων
λίθων, καὶ τὰ κάλλιστα τῶν δένδρων ἔκοψαν, καὶ τὰς πηγὰς ἐνέ-
φραξαν τῶν ὑδάτων, καὶ τὰ τείχη καθεῖλον ἕως ἐδάφους. ὁ δὲ 42
βασιλεὺς τῶν Μωαβιτῶν συνδιωκόμενος τῇ πολιορκίᾳ καὶ τὴν πόλιν
ὁρῶν κινδυνεύουσαν αἱρεθῆναι κατὰ κράτος ὥρμησε μεθ᾽ ἑπτακο-
σίων ἐξελθὼν διὰ τοῦ τῶν πολεμίων ἐξιππάσασθαι στρατοπέδου,
καθ᾽ ὃ μέρος ἐνόμιζεν αὐτοὺς τὰς φυλακὰς ἀνεῖσθαι. καὶ πειρα-
θεὶς οὐκ ἠδυνήθη φυγεῖν· ἐπιτυγχάνει γὰρ ἐπιμελῶς φρουρουμένῳ
τῷ τόπῳ. ὑποστρέψας δὲ εἰς τὴν πόλιν ἔργον ἀπογνώσεως καὶ 43
δεινῆς ἀνάγκης διεπράξατο· τῶν υἱῶν τὸν πρεσβύτατον, ὃς μετ᾽
αὐτὸν βασιλεύειν ἤμελλεν, ἀναγαγὼν ἐπὶ τὸ τεῖχος ὥστε ἅπασι
φανερὸν γενέσθαι τοῖς πολεμίοις ἱερούργησεν εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ
θεῷ. θεασάμενοι δ᾽ αὐτὸν οἱ βασιλεῖς κατῴκτειραν τῆς ἀνάγκης
καὶ παθόντες ἀνθρώπινόν τι καὶ ἐλεεινὸν διέλυσαν τὴν πολιορκίαν
καὶ ἕκαστος εἰς τὴν οἰκείαν ἀνέστρεψαν. Ἰωσαφάτης δὲ παραγενό- 44
μενος εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ μετ᾽ εἰρήνης διαγαγὼν ὀλίγον ἐπιβιώσας
χρόνον μετὰ τὴν στρατείαν ἐκείνην ἀπέθανε, ζήσας μὲν ἐτῶν ἀριθ-
μὸν ἑξήκοντα, βασιλεύσας δὲ ἐξ αὐτῶν πέντε καὶ εἴκοσι. ταφῆς

§ 40 = 4 Reg. III 23; § 44 = 3 Reg. XVI 28, 2 Paral. XXI 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 172.

1 αὐτοὺς] αὐτοῦ M ἐπὶ om. RO διαρ·παγὴν (eras. γ) P 2 *ἐξορμήσαντες] ὁρμήσαντεσ M 4 αὐτοὺσ MSP 6 *φυγόντεσ RO *δὲ om. O τὴν] τὴν τῶν SPE 7 *τάς τε πόλεις om. RO κατεστρέψαντο] κατεσκάψαντο M 8 ἠφάνισαν καὶ διήρπασαν tr. RO τῶν ἐκ τῶν] ἐκ τῶν τοῦ SP χειμάρρου SP 9 *ἔκοψαν] ἐξέκοψαν MSP 10 καθεῖλαν M 12 ἀναιρεθῆναι MSP μετὰ ἑξακοσίων E 13 *ἐξιππάσασθαι] ἐξιππασ (θ supra) M 14 ἐνόμιζεν αὐτοὺς] ἐνόμιζεν αὐτοῦ RO αὐτοὺσ ἐνόμιζε M αὐτοῦ ἐνόμιζε SP 16 τῷ] ἐν O δ᾽ MSP 17 τῶν υἱῶν] S^{2} τὸν υἱὸν ROMS^{1}PELat πρεσβύτατον] E πρεσβύτερον codd. 18 ἔμελλεν MSPE πᾶσι MSP 21 *τι] τε O διέλυσαν] ἔλυσαν EZon 22 οἰκίαν ROSP^{1} ἀνέστρεψεν MSP 23 εἰς] i. marg. β′ R 24 στρατείαν] στρατιὰν RM στρατειὰν O ἐκστρατείαν P^{2} *ἀπέθανεν M^{1}S^{1}P^{1} *μὲν om. M ἀριθμὸν ἐτῶν tr. MSP 25 δ᾽ MSPE

δὲ ἔτυχε μεγαλοπρεποῦς ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ γὰρ ἦν μιμητὴς τῶν
Δαυίδου ἔργων.
45 IV. 1. Κατέλιπε δὲ καὶ παῖδας ἱκανούς, διάδοχον δ᾽ ἀπέδειξε
τὸν πρεσβύτατον Ἰώραμον· ταὐτὸ γὰρ εἶχεν ὄνομα τῷ τῆς γυναικὸς
46 ἀδελφῷ, βασιλεύοντι δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν, Ἀχάβου δὲ παιδί. παρα-
γενόμενος δ᾽ ἐκ τῆς Μωαβίτιδος ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς εἰς
Σαμάρειαν εἶχε σὺν αὑτῷ τὸν προφήτην Ἐλισσαῖον, οὗ τὰς πράξεις
βούλομαι διελθεῖν, λαμπραὶ γάρ εἰσι καὶ ἱστορίας ἄξιαι, καθὼς
ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἐπεγνώκαμεν.
47 2. Προσελθοῦσαν γὰρ αὐτῷ φασι τὴν Ὠβεδίου τοῦ Ἀχάβου οἰκο-
νόμου γυναῖκα εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἀγνοεῖ πῶς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς τοὺς προφή-
τας περιέσωσεν ὑπὸ τῆς Ἀχάβου γυναικὸς Ἰεζαβέλας ἀναιρουμένους·
ἑκατὸν γὰρ ἔλεγεν ὑπ᾽ αὐτοῦ δανεισαμένου τραφῆναι κεκρυμμένους·
καὶ μετὰ τὴν τἀνδρὸς τελευτὴν ἄγεσθαι νῦν ὑπὸ τῶν δανειστῶν αὐτήν
τε καὶ τέκνα πρὸς δουλείαν, παρεκάλει τε διὰ ταύτην τὴν ἐργασίαν
48 τἀνδρὸς ἐλεῆσαί τε καὶ παρασχεῖν τινα βοήθειαν. πυθομένῳ δ᾽ αὐτῷ,
τί ἔχει ἐπὶ τῆς οἰκίας, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἔφη, ἔλαιον δὲ βραχὺ λίαν ἐν
κεραμίῳ. ὁ δὲ προφήτης ἀπελθοῦσαν ἐκέλευσεν ἀγγεῖα χρήσασθαι
πολλὰ παρὰ τῶν γειτόνων κενὰ καὶ τὰς θύρας ἀποκλείσασαν τοῦ δω-
ματίου μεταχεῖν εἰς ἅπαντα τὸ ἔλαιον· τὸν γὰρ θεὸν πληρώσειν αὐτά.
49 τῆς δὲ γυναικὸς τὰ κελευσθέντα ποιούσης καὶ τοῖς τέκνοις προσ-
φέρειν ἕκαστον τῶν ἀγγείων προστατρούσης, ἐπεὶ πάντα ἐπληρώθη

§ 44 = 2 Paral. XXI 1; § 46 = 4 Reg. IV 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 172 sq.

1 δ᾽ MSP 2 δαυείδου M 3 i. marg. β′ (sic) O *κατέλειπε M 4 πρεσβύτατον] ROEZon πρεσβύτερον MSP *seniorem* Lat *ταὐτὸ] ταὐτὸν M, i. marg. *II* Lat γυναικὸς] μητρὸσ μὲν MSPZon μητρὸσ E *matris* Lat 5 δὲ τῶν] μὲν τῶν coni. δὲ παιδί] παιδὶ SP 6 *ἐκ] ἀπὸ M 7 αὐτῷ codd. E *ἐλισσαῖον (ἐλισσαῖον MP) τὸν προφήτην tr. MSP ἐλισαῖον E 10 *Ὠβεδίου] *obeth* Lat 11 τοὺς — 15 δουλείαν] τοὺσ ἑκατὸν προφήτασ περιέσωσε τῶν λοιπῶν ὑπὸ ἰεζαβέλασ ἀναιρουμένων καὶ μετὰ τελευτὴν ἐκείνου δια τὴν τροφὴν αὐτῶν δανεισαμένου τὰ τέκνα αὐτοῦ ὑπὸ τῶν δανειστῶν ἄγεσθαι εἰσ δουλείαν E 12 *ὑπὸ] ὑπὲρ O *Ἰεζαβέλας] *zezabel* Lat ἀναιρουμένουσ, ου ante σ i. ras. S 13 ἑκατὸν — 14 τελευτὴν] *et contracto debito centum ex eis occulte pauisset et post uiri sui mortem* Lat γὰρ ἔλεγεν ὑπ᾽] ἔλεγε δ᾽ ὑπ᾽ RO ἔλεγε γὰρ ὡσ M τραφῆναι κεκρυμμένους· καὶ om. RO τοῦ ἀνδρὸσ MSP 15 πρὸς] εἰσ E ἐργασίαν] εὐεργεσίαν Ernesti 16 πυθομένῳ] πυνθανομένω P πυθομένου E 17 *ἔχοι MSP ἐν τῇ οἰκία E 18 *κεράμω RO ἐκέλευεν E *ἀγγία M 19 ἀποκλείσασα O 20 μεταχεῖν] μετασχεῖν ROP μετεγχεῖν, εγ i. ras. m. rec. S μετα·χεῖν E πάντα E *τὸ ἔλαιον] τοῦ ἐλαίου S² ἐκ τοῦ ἐλαίου Zon 21 ποιησάσησ SPE καὶ τοῖς — 22 προστατρούσης om. M

καὶ μηδὲν ἦν κενόν, ἐλθοῦσα πρὸς τὸν προφήτην ταῦτα ἀπήγγειλεν.
ὁ δὲ συνεβούλευε τοὔλαιον ἀπελθούσῃ ἀποδόσθαι καὶ τοῖς δανει- 50
σταῖς ἀποδοῦναι τὰ ὀφειλόμενα· γενήσεσθαι δέ τι καὶ περισσὸν ἐκ
τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου, ᾧ πρὸς διατροφὴν τὴν τῶν τέκνων κατα-
χρήσεται. καὶ Ἐλισσαῖος μὲν οὕτως ἀπήλλαξε τῶν χρεῶν τὴν γυ-
ναῖκα καὶ τῆς ἀπὸ τῶν δανειστῶν ὕβρεως ἠλευθέρωσεν.

3. ** Ἐλισσαῖος δὲ ταχέως πρὸς Ἰώραμον ἐξαπέστειλε φυλάτ- 51
τεσθαι τὸν τόπον ἐκεῖνον αὐτῷ παραινῶν· εἶναι γὰρ ἐν αὐτῷ Σύ-
ρους τινὰς τοὺς ἐκεῖ λοχῶντας αὐτὸν ἀνελεῖν. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς
οὐκέτ᾽ ἐπὶ τὴν θήραν ἐξώρμησε τῷ προφήτῃ πειθόμενος· Ἄδερ 52
δὲ τῆς ἐπιβουλῆς διαμαρτὼν ὡς τῶν ἰδίων αὐτοῦ καταμηνυσάντων
πρὸς τὸν Ἰώραμον τὴν ἐνέδραν, ὠργίζετό τε καὶ μεταπεμψάμενος
αὐτοὺς προδότας ἔλεγε τῶν ἀπορρήτων αὐτοῦ καὶ θάνατον ἠπείλει
φανερᾶς τῆς ἐπιχειρήσεως, ἣν μόνοις ἐκείνοις ἐπίστευσε, τῷ πολε-
μίῳ γεγενημένης. φήσαντος δέ τινος τῶν παρόντων ψευδοδοξεῖν 53
αὐτόν, μηδὲ ὑπονοεῖν αὐτὸν ὡς πρὸς τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ κατειρη-
κότας τὴν ἔκπεμψιν τῶν αναιρησόντων αὐτούς, ἀλλὰ γινώσκειν ὅτι
Ἐλισσαῖός ἐστιν ὁ προφήτης ὁ πάντα μηνύων αὐτῷ καὶ φανερὰ
ποιῶν τὰ ὑπ᾽ αὐτοῦ βουλευόμενα, προσέταξε πέμψας μαθεῖν ἐν
τίνι πόλει τυγχάνει διατρίβων Ἐλισσαῖος. οἱ δὲ πεμφθέντες ἧκον 54
ἀγγέλλοντες αὐτὸν ἐν Δωθαεὶν ὑπάρχοντα. πέμπει τοιγαροῦν
Ἄδερ ἐπὶ τὴν πόλιν δύναμιν πολλὴν ἱππέων καὶ ἁρμάτων, ὅπως
τὸν Ἐλισσαῖον λάβωσιν. οἱ δὲ νυκτὸς κύκλῳ τὴν πόλιν πᾶσαν περι-

---

§ 49 = 4 Reg. IV 7; § 51 = 4 Reg. VI 9.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 176.

1 μηδὲν] οὐδὲν MSP ταῦτα] πάντα OP τοῦτο Bekker ἀνήγγειλε Zon 2 *συμβουλεύει MSP συνεβούλευσε Zon *τὸ ἔλαιον ROMZon 3 γενήσεται RO *δέ om. M περισσὸν] ROEZon περισσότερον MSP 4 ᾧ] ὃ O 5 ἐλισσαῖοσ MP 6 δανιστῶν P¹ 7 lacunam indicauit Hudson ἐλισσαῖοσ MP 8 ἐκεῖνον] ἐκεῖνον ὃν O Σύρους] σύρων SP τῶν σύρων E *λοχόντασ M *ἀνελεῖν] ἀναιρεῖν M 10 οὐκέτ᾽] οὐκ MSPE *θήραν] θύραν O *ἐξώρμησε] ὥρμησε M Ἄδερ] RMSPEZon ἄδεροσ O *adadus* Lat Ἄδαδος hic et infra saepius Hudson 12 τὸν Ἰώραμον] ἰώραμον MSP τὴν ἐνέδραν πρὸσ ἰώραμον tr. MSP 14 ἐπιχειρήσεως] ἐπιτῆσ χειρήσεωσ S¹ 15 ψευδοδοξεῖν] μὴ ψευδοδοξεῖν MSPELat 16 μηδ᾽ MSP αὐτὸν om. P κατειρηκότοσ MS 17 αὐτούς] αὐτὸν RMSP 18 ἐλισσαῖοσ M ἐλισαῖοσ E ὁ πάντα] ἅπαντα E 19 βουλευόμενα] βεβουλευμένα E πέμψας] πέμψασι M πέμψαι καὶ RO 20 τυγχάνει διατρίβων] διατρίβει τυγχάνων M ἐλισσαῖοσ P ὁ ἐλισσαῖοσ M 21 Δωθαεὶν] δωθαΐμ M δωθαὶμ SP¹E δωθαεὶμ P² *dothaim* Lat δωθαῒν Zon 22 Ἄδερ] *ader qui et adadus* Lat ἱππέων] ἵππων MSP 23 ἐλισσαῖον MP κύκλῳ τὴν πόλιν πᾶσαν] πᾶσαν τὴν πόλιν ἐν κύκλω RO πᾶσαν ἐν κύκλω τὴν πόλιν SP

λαβόντες εἶχον ἐν φρουρᾷ. ἅμα δὲ ἕῳ τοῦτο μαθὼν ὁ τοῦ προ-
φήτου διάκονος καὶ ὅτι ζητοῦσιν οἱ πολέμιοι λαβεῖν Ἐλισσαῖον
55 ἐδήλωσεν αὐτῷ μετὰ βοῆς καὶ ταραχῆς δραμὼν πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ
τὸν θεράποντα μὴ δεδιέναι παρεθάρρυνε καὶ τὸν θεόν, ᾧ συμμάχῳ
καταφρονῶν ἀδεὴς ἦν, παρεκάλει τῷ διακόνῳ πρὸς τὸ λαβεῖν
αὐτὸν εὔελπι θάρσος ἐμφανίσαι τὴν αὑτοῦ δύναμιν καὶ παρου-
σίαν, ὡς δυνατόν. ὁ δὲ θεὸς ἐπήκοος τῶν εὐχῶν τοῦ προφήτου
γενόμενος πλῆθος ἁρμάτων καὶ ἵππων τῷ θεράποντι περὶ τὸν
Ἐλισσαῖον κεκυκλωμένον θεάσασθαι παρέσχεν, ὡς αὐτὸν ἀφιέναι μὲν
τὸ δέος, ἀναθαρσῆσαι δὲ πρὸς τὴν ὄψιν τῆς νομιζομένης συμμα-
56 χίας. Ἐλισσαῖος δὲ μετὰ ταῦτα καὶ τὰς τῶν πολεμίων ὄψεις ἀμαυ-
ρῶσαι τὸν θεὸν παρεκάλει ἀχλὺν αὐταῖς ἐπιβαλόντα ἀφ᾽ ἧς ἀγνοή-
σειν αὐτὸν ἔμελλον. γενομένου δὲ καὶ τούτου προελθὼν εἰς μέσους
τοὺς ἐχθροὺς ἐπηρώτησε, τίνα ἐπιζητοῦντες ἦλθον· τῶν δὲ τὸν προ-
φήτην Ἐλισσαῖον εἰπόντων παραδώσειν ὑπέσχετο, εἰ πρὸς τὴν πόλιν
57 ἐν ᾗ τυγχάνει ὢν ἀκολουθήσειαν αὐτῷ. καὶ οἱ μὲν ἡγουμένῳ τῷ
προφήτῃ τὰς ὄψεις ὑπὸ θεοῦ καὶ τὴν διάνοιαν ἐπεσκοτημένοι σπου-
δάζοντες εἵποντο, ἀγαγὼν δὲ αὐτοὺς Ἐλισσαῖος εἰς Σαμάρειαν Ἰω-
ράμῳ μὲν τῷ βασιλεῖ προσέταξε κλεῖσαι τὰς πύλας καὶ περιστῆσαι
τοῖς Σύροις τὴν αὑτοῦ δύναμιν, τῷ θεῷ δὲ ηὔξατο καθᾶραι τὰς
ὄψεις τῶν πολεμίων καὶ τὴν ἀχλὺν αὐτῶν ἀνελεῖν. οἱ δ᾽ ἐκ τῆς
ἀμαυρώσεως ἐκείνης ἀφεθέντες ἑώρων αὑτοὺς ἐν μέσοις τοῖς ἐχθροῖς
58 ὑπάρχοντας. ἐν ἐκπλήξει δὲ δεινῇ καὶ ἀμηχανίᾳ τῶν Σύρων οἷον
εἰκὸς ἐφ᾽ οὕτως θείῳ καὶ παραδόξῳ πράγματι κειμένων καὶ τοῦ
βασιλέως Ἰωράμου πυθομένου τὸν προφήτην, εἰ κελεύσειεν αὐτοὺς

§ 54 = 4 Reg. VI 15.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 176.

1 δ᾽ MSP 2 ἐλισσαῖον MP 3 ταραχῆς] τάχουσ M 4 παρεθάρσυνε MSPE τὸν θεὸν] τῷ θεῷ E ᾧ] ὡσ ROM 5 καταφρονῶν] κεχρημένος καταφρονῶν RO χρώμενοσ καταφρονῶν S χρώμενοσ P, cf. Holwerda p. 42 *παρεκάλει] παρεκάλει τε MLat τὸ] τῷ M 6 αὐτὸν om. O *ἐμφανῆσαι O αὐτοῦ codd. E παρουσίαν] παροῦσαν O 8 *τὸν om. S 9 ἐλισσαῖον MP ἐλισαῖον E *παραίσχεν P[1] 10 ἀναθαρρῆσαι SP 11 ἐλισσαῖοσ MP 12 ἐπιβαλόντα] ἐπιβαλεῖν RO 13 ἔμελλε R ἔμελλεν O προελθὼν] E προσελθὼν RO παρελθὼν MSP *ueniens* Lat 14 ἐπερώτησε RO 15 ἐλισσαῖον MP ἐλισαῖον E 17 θεοῦ] τοῦ θεοῦ MSP ἐπεσκοτισμένοι RO ἐσκοτισμένοι E 18 *ἀπαγαγὼν Zon *δ᾽ MSP ἐλισσαῖοσ MP 19 προσέταξαι O *πύλας] θύρασ MSP 20 αὐτοῦ codd. E δ᾽ E *καθάιραι P

21 ἀνελεῖν] περιαιρεθείσησ E περιαιρεθῆναι Zon 22 αὐτοὺς] αὐτοὺσ MP[1]E αὐτοὺσ (αὐτοὺσ O) μὲν RO recte, si post ὑπάρχοντας lacunam statuis 24 οὕτωσ] οὕτω S οὕτῶι P

*καταχοντισθῆναι, τοῦτο μὲν ἐκώλυσε ποιεῖν Ἐλισσαῖος· τοὺς γὰρ
νόμῳ πολέμου ληφθέντας ἀποκτείνειν εἶναι δίκαιον ἔλεγε, τούτους
δὲ μηδὲν κακὸν ἐργάσασθαι τὴν ἐκείνου χώραν, θείᾳ δὲ δυνάμει
πρὸς αὐτοὺς οὐκ εἰδότας ἐλθεῖν. συνεβούλευέ τε ξενίων αὐτοῖς* 59
*μεταδόντα καὶ τραπέζης ἀπολύειν ἀβλαβεῖς. Ἰώραμος μὲν οὖν τῷ
προφήτῃ πειθόμενος ἑστιάσας λαμπρῶς πάνυ καὶ φιλοτίμως τοὺς
Σύρους ἀπέλυσε πρὸς Ἄδερα τὸν αὑτῶν βασιλέα.*
4. *Τῶν δὲ ἀφικομένων καὶ δηλωσάντων αὐτῷ τὰ συμβεβη-* 60
*κότα θαυμάσας ὁ Ἄδερ τὸ παράδοξον καὶ τὴν τοῦ θεοῦ τῶν Ἰσραη-
λιτῶν ἐπιφάνειαν καὶ δύναμιν καὶ τὸν προφήτην, ᾧ τὸ θεῖον οὕτως
ἐναργῶς παρῆν, κρύφα μὲν οὐκέτι διέγνω τῷ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπι-
χειρεῖν βασιλεῖ τὸν Ἐλισσαῖον δεδοικώς, φανερῶς δὲ πολεμεῖν ἔκρινε
τῷ πλήθει τῆς στρατιᾶς καὶ τῇ δυνάμει νομίζων περιέσεσθαι τῶν
πολεμίων. καὶ στρατεύει μετὰ μεγάλης δυνάμεως ἐπὶ τὸν Ἰώρα-* 61
*μον, ὃς οὐχ ἡγούμενος αὑτὸν ἀξιόμαχον εἶναι τοῖς Σύροις ἐνέκλει-
σεν αὑτὸν εἰς τὴν Σαμάρειαν θαρρῶν τῇ τῶν τειχῶν ὀχυρότητι.
Ἄδερ δὲ λογισάμενος αἱρήσειν τὴν πόλιν, εἰ καὶ μὴ τοῖς μηχανή-
μασι, λιμῷ μέντοι καὶ σπάνει τῶν ἐπιτηδείων παραστήσεσθαι τοὺς
Σαμαρεῖς, προσβαλὼν ἐπολιόρκει τὴν πόλιν. οὕτω δὲ ἐπέλιπε τὸν* 62
*Ἰώραμον ἡ τῶν ἀναγκαίων εὐπορία, ὥς δι᾽ ὑπερβολὴν τῆς ἐνδείας
ἐν τῇ Σαμαρείᾳ πραθῆναι ὀγδοήκοντα μὲν ἀργυρῶν νομίσματος
κεφαλὴν ὄνου, πέντε δὲ ἀργυρῶν νομίσματος ξέστην κόπρου περι-
στερῶν ἀντὶ ἁλῶν ὠνεῖσθαι τοὺς Ἑβραίους. ἦν δ᾽ ἐν φόβῳ μὴ* 63
*διὰ τὸν λιμὸν προδῷ τις τοῖς ἐχθροῖς τὴν πόλιν ὁ Ἰώραμος καὶ
καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἐκπεριήρχετο τὰ τείχη καὶ τοὺς φύλακας, μή
τις ἔνδον εἴη παρ᾽ αὐτῶν σκεπτόμενος καὶ τῷ βλέπεσθαι καὶ φρον-*

---

§ 58 = 4 Reg. VI 22.

ROMSPELatZonaras II p. 176 sq. Theodoretus I p. 343.

1 *ποιεῖν* — 2 *ἀποκτείνειν* om. O *ἑλισσαῖοσ* MP *τοὺς γὰρ* — 2 *ἔλεγεν*] *dicens iniustum esse qui lege bellica non capiuntur occidi* Lat 2 *ληφθέντασ πολέμου* tr. MSP *ἔλεγεν εἶναι δίκαιον* tr. MSP 4 *πρὸς αὐτοὺς*] *ad eum* Lat **συνεβούλευσέ* MS 5 **ἀπολύειν*] *ἀπολῦσαι* Zon *fruerentur* (h. e. *ἀπολαύειν*) Lat 6 *καὶ πάνυ* tr. MSP 7 **Ἄδερα*] *ἄδερ* R *ἄδερον* O, om. Lat *αὐτῶν* codd. 8 *δ᾽* MSP 9 *Ἄδερ*] *ἄδεροσ* O 10 *ἐπιφάνιαν* R 12 *Ἐλισσαῖον*] *ἑλισσαῖον δὲ* (*δὲ* add. m. 1) M *ἑλισσαῖον* P *ἐλισαῖον* E 13 *στρατείασ* SP *τῆσ δυνάμεωσ* ROLat 14 *καὶ στρατεύει*] i. marg. *III* Lat **στρατεύειν* RO 15 *αὐτὸν* RMP¹ *ἑαυτὸν* E 16 *αὐτὸν* RMP¹ 17 **Ἄδερ*] *ἄδεροσ* O 18 **σπάνῃ* OM *παραστήσασθαι* MSP *στήσασθαι* E 19 *δ᾽* MSP *ἐπέλειπε* M 20 *δι᾽*] *διὰ τὴν* MSP 22 *δ᾽* MSP **ἀργύρων* SP 23 *τοὺς* om. P 24 *παραδῷ* O *ὁ*] *ὁ δ᾽* MSP *καὶ* om. P 25 *τείχει* P¹

26 *μήτις* — p. 282, 2 *ἔφθασεν*] *ne quis ab eis intus occultaretur et actus ciuitatis hostibus indicaret* Lat *παρ᾽ αὐτῷ* MP *σκεπόμενοσ* ROLat *τῷ*] *τὸ* RO

τίζειν ἀφαιρούμενος καὶ τὸ βούλεσθαί τι τοιοῦτον καὶ τὸ ἔργον,
64 εἰ ταύτην τις τὴν γνώμην ἤδη λαμβάνειν ἔφθασεν. ἀνακραγούσης
δέ τινος γυναικός „δέσποτα ἐλέησον“ νομίσας αἰτεῖν τι μέλλειν
αὐτὴν τῶν πρὸς τροφὴν ὀργισθεὶς ἐπηράσατο αὐτῇ τὸν θεὸν καὶ
μήτε ἅλως αὐτῷ μήτε ληνοὺς ὑπάρχειν ἔλεγεν, ὅθεν τι καὶ παρά-
65 σχοι ἂν αὐτῇ δεομένῃ. τῆς δ᾽ οὐδενὸς μὲν τούτων χρῄζειν εἰπού-
σης οὐδ᾽ ἐνοχλεῖν τροφῆς ἕνεκα, κριθῆναι δὲ ἀξιούσης πρὸς ἄλλην
γυναῖκα, κελεύσαντος λέγειν καὶ διδάσκειν περὶ ὧν ἐπιζητεῖ συνθή-
κας ἔφη ποιήσασθαι μετὰ τῆς ἑτέρας γυναικὸς γειτνιώσης καὶ φίλης
αὐτῇ τυγχανούσης, ὅπως ἐπεὶ τὰ τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς ἐνδείας ἦν
ἀμήχανα διαχρησάμεναι τὰ τέκνα, ἦν δὲ ἄρρεν ἑκατέρᾳ παιδίον,
66 ἀνὰ μίαν ἡμέραν θρέψωμεν ἀλλήλας. „κἀγὼ μέν, φησί, πρώτη
τοὐμὸν κατέσφαξα καὶ τὴν παρελθοῦσαν ἡμέραν τοὐμὸν ἐτράφημεν
ἀμφότεραι· νῦν δ᾽ οὐ βούλεται ταὐτὸ ποιεῖν, ἀλλὰ παραβαίνει τὴν
67 συνθήκην καὶ τὸν υἱὸν ἀφανῆ πεποίηκε.“ τοῦτ᾽ ἐλύπησε σφοδρῶς
Ἰώραμον ἀκούσαντα, καὶ περιρρηξάμενος τὴν ἐσθῆτα καὶ δεινὸν
ἐκβοήσας ἔπειτα ὀργῆς ἐπὶ τὸν προφήτην Ἐλισσαῖον πληρωθεὶς
ἀνελεῖν αὐτὸν ὥρμησεν, ὅτι μὴ δεῖται τοῦ θεοῦ πόρον τ᾽ αὐτοῖς
καὶ διαφυγὴν τῶν περιεχόντων κακῶν δοῦναι· τόν τε ἀποτεμοῦντα
68 αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν εὐθὺς ἐξέπεμψε. καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν
ἠπείγετο τοῦ προφήτου· τὸν δ᾽ Ἐλισσαῖον οὐκ ἔλαθεν ἡ τοῦ βασι-
λέως ὀργή, καθεζόμενος δὲ οἴκαδε παρ᾽ αὐτῷ σὺν τοῖς μαθηταῖς
ἐμήνυσεν αὐτοῖς, ὅτι Ἰώραμος ὁ τοῦ φονέως υἱὸς πέμψειε τὸν ἀφαι-
69 ρήσοντα αὐτοῦ τὴν κεφαλήν. „ἀλλ᾽ ὑμεῖς, φησίν, ὅταν ὁ τοῦτο
προσταχθεὶς ἀφίκηται, παραφυλάξαντες εἰσιέναι μέλλοντα προσ-

§ 63 = 4 Reg. VI 26.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 177.

1 βουλεύεσθαι MS τοιοῦτο MSP 3 τινος om. O *δέσποτα] δέσποτα κύριε MSP *domine* Lat 4 *καὶ om. M 5 ἅλως] ἅλωασ codd. E παράσχοι ἂν] coni. παράσχοιεν RMSP παράσχειεν, ειεν ex ειν corr. O παράσχοι Bekker 6 χρῄζειν εἰπούσησ τούτων tr. MSP 7 *δὲ] om. O δ᾽ MSP 8 ἐπιζητεῖν O 9 μετὰ τῆς] μεθ᾽ E αὐτῇ καὶ φίλησ tr. M 11 δ᾽ MSP ἑκατέρᾳ] ἑκα$^{τρ'}$ O ἑκάτερον R 12 *μέν om. M 13 τὸ ἐμὸν EZon 14 νῦν] ἡ MSPELatZon τὴν fort. scribendum et infra βούλεσθαι et παραβαίνειν et πεποιηκέναι ταυτὰ E *παραβαίνειν RO 16 Ἰώραμον] τὸν ἰώραμον E 17 *προφήτην] ἀφη$^{τ'}$ M ἐλισσαῖον MP ἐλισαῖον E 18 πόρον τ᾽] coni. παρόντα R παρόντοσ O πόρον MSP 20 ἐξέπεμπε M ἔπεμψε E 21 δὲ ME ἐλισσαῖον MP ἐλισαῖον E 22 δ᾽ MSPE αὐτῷ RO ἑαυτῷ MSP 23 ἀφαιρησόμενον E 24 *ἡμεῖσ O 25 ἀφίκηται] ἀφῆκται R ἀφῆτε O παραφυλάξαντες] παραφυλάξασθε (παρα ex προσ corr. M) MSP περιφυλάξαντεσ E *προσαποθλίψαι MSP

*αποθλίψατε τῇ θύρᾳ καὶ κατάσχετε· ἀκολουθήσει γὰρ αὐτῷ πρός
με παραγινόμενος ὁ βασιλεὺς μεταβεβουλευμένος.“ καὶ οἱ μὲν τὸ
κελευσθὲν ὡς ἧκεν ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἀναί-
ρεσιν τὴν Ἐλισσαίου ἐποίησαν· Ἰώραμος δὲ καταγνοὺς τῆς ἐπὶ τὸν 70
προφήτην ὀργῆς καὶ δείσας, μὴ φθάσῃ κτείνας αὐτὸν ὁ τοῦτο προσ-
ταχθείς, ἔσπευσε κωλῦσαι γενέσθαι τὸν φόνον καὶ διασῶσαι τὸν
προφήτην. ἀφικόμενος δὲ πρὸς αὐτὸν ᾐτιᾶτο, ὅτι μὴ παρὰ τοῦ
θεοῦ λύσιν αὐτοῖς τῶν παρόντων αἰτεῖται κακῶν, ἀλλ᾽ οὕτως ὑπ᾽
αὐτῶν φθειρομένους ὑπερορᾷ. Ἐλισσαῖος δὲ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἐπηγ- 71
γέλλετο κατ᾽ ἐκείνην τὴν ὥραν, καθ᾽ ἣν ὁ βασιλεὺς ἀφίκετο πρὸς
αὐτόν, ἔσεσθαι πολλὴν εὐπορίαν τροφῆς καὶ πραθήσεσθαι μὲν ἐν
τῇ ἀγορᾷ σίκλου δύο κριθῆς σάτα, ὠνήσεσθαι δὲ σεμιδάλεως σάτον
σίκλου. ταῦτα τόν τε Ἰώραμον καὶ τοὺς παρόντας εἰς χαρὰν περιέ- 72
τρεψε· πιστεύειν γὰρ τῷ προφήτῃ διὰ τὴν ἐπὶ τοῖς προπεπειρα-
μένοις ἀλήθειαν οὐκ ὤκνουν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπ᾽ ἐκείνης ἐνδεὲς τῆς
ἡμέρας καὶ ταλαίπωρον ἡ προσδοκωμένη κοῦφον αὐτοῖς ἐποίει. ὁ 73
δὲ τῆς τρίτης μοίρας ἡγεμὼν τῷ βασιλεῖ φίλος ὢν καὶ τότε φέρων
αὐτὸν ἐπερηρεισμένον „ἄπιστα, εἶπε, λέγεις, ὦ προφῆτα· καὶ ὥσπερ
ἀδύνατον ἐκχέαι τὸν θεὸν ἐξ οὐρανοῦ καταρράκτας κριθῆς ἢ σεμι-
δάλεως, οὕτως ἀμήχανον καὶ τὰ ὑπὸ σοῦ νῦν εἰρημένα γενέσθαι.“
καὶ ὁ προφήτης πρὸς αὐτόν „ταῦτα μέν, εἶπεν, ὄψει τοῦτο λαμ-
βάνοντα τὸ τέλος, οὐ μεταλήψῃ δ᾽ οὐδενὸς τῶν ὑπαρξόντων.“*

5. *Ἐξέβη τοίνυν τοῦτον τὸν τρόπον τὰ ὑπὸ Ἐλισσαίου προ-* 74
*ειρημένα· νόμος ἦν ἐν Σαμαρείᾳ τοὺς λέπραν ἔχοντας καὶ μὴ κα-
θαροὺς ἀπὸ τῶν τοιούτων τὰ σώματα μένειν ἔξω τῆς πόλεως.
ἄνδρες οὖν τὸν ἀριθμὸν τέσσαρες διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν πρὸ τῶν
πυλῶν μένοντες μηκέτι μηδενὸς αὐτοῖς διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ λιμοῦ
τροφὴν ἐκφέροντος εἰσελθεῖν μὲν εἰς τὴν πόλιν διὰ τὸν νόμον κε-* 75

§ 69 = 4 Reg. VI 32.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 177 sq.

1 **τὴν θύραν* RO **κατάσχετε*] *κατασχεῖν* MSP *πρὸσ ἐμὲ* MSP 2 *παραγενόμενοσ* ROM 4 *τὴν*] *τοῦ* MSP *ἐλισσαίου* MP 5 *φθάσει* R *φθάσαι* O 7 **ἀφηκόμενοσ* R 8 **κακῶν αἰτεῖται* tr. MSP 9 *ὑπερορᾷ*] *ὁρᾶ* M *ἐλισσαῖοσ* MP 10 *καθ᾽* om. M 11 **καὶ*] *ita ut* Lat **πραθή-σεσθαι*] *παραθήσεται* RO 12 **σίκλουσ δύο* M **κριθῆς*] *κρ*῀ M *ὠνή-σασθαι* RO *ὠνεῖσθαι* SP 13 *τόν τε*] *τὲ τὸν* RO 14 *προπεπειραμένοις*] *πεπειραμένοισ* O 16 *ἡ προσδοκωμένη*] *spes iam futurae abundantiae* Lat 18 *ἐπερηρισμένον* R 19 *καταράκτασ* RMS¹P 21 **αὐτὸν, ὃν* i. ras. S **ὄψη* OS 22 *τὸ* om. E **μεταλήψει* M *ὑπαρξάντων* ROMP 23 *ἐλισ-σαίου* MP 24 **νόμος*] *νόμοσ δ᾽* ROM *lex igitur* Lat *ἐν*] *ἐν τῇ* MSP 28 *κεκωλυμένοι διὰ τὸν νόμον* tr. MSP

κωλυμένοι, κἂν ἐπιτραπῇ δ᾽ αὐτοῖς διαφθαρήσεσθαι κακῶς ὑπὸ
τοῦ λιμοῦ λογισάμενοι, τοῦτο δὲ πείσεσθαι κἂν αὐτόθι μείνωσιν
ἀπορίᾳ τροφῆς, παραδοῦναι τοῖς πολεμίοις αὑτοὺς ἔκριναν ὡς εἰ
μὲν φείσαιντο αὐτῶν ζησόμενοι, εἰ δ᾽ ἀναιρεθεῖεν εὐθανατήσοντες.
76 ταύτην κυρώσαντες τὴν βουλὴν νυκτὸς ἧκον εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν
πολεμίων. ἤρχετο δ᾽ ἤδη τοὺς Σύρους ἐκφοβεῖν καὶ ταράττειν ὁ
θεὸς καὶ κτύπον ἁρμάτων καὶ ἵππων ὡς ἐπερχομένης στρατιᾶς
ταῖς ἀκοαῖς αὐτῶν ἐνηχεῖν καὶ ταύτην ἐγγυτέρω προσφέρειν αὐτοῖς
77 τὴν ὑπόνοιαν. ἀμέλει τοῦτον τὸν τρόπον ὑπ᾽ αὐτῆς διετέθησαν,
ὥστε τὰς σκηνὰς ἐκλιπόντες συνέδραμον πρὸς τὸν Ἄδερα λέγοντες,
ὡς Ἰώραμος ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν μισθωσάμενος συμμάχους τόν τε
τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα καὶ τὸν τῶν νήσων ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄγει· προσ-
78 ιόντων γὰρ αὐτῶν ἐπακούειν τοῦ κτύπου. ταῦτα λέγουσιν ὁ Ἄδερ,
καὶ γὰρ αὐτὸς περιεψοφεῖτο ἤδη τὰς ἀκοὰς ὁμοίως τῷ πλήθει,
προσέσχε καὶ μετὰ πολλῆς ἀταξίας καὶ θορύβου καταλιπόντες ἐν
τῇ παρεμβολῇ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια καὶ πλοῦτον ἄφθο-
79 νον εἰς φυγὴν ἐχώρησαν. οἱ λεπροὶ δὲ οἱ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀνα-
χωρήσαντες εἰς τὸ τῶν Σύρων στρατόπεδον, ὧν μικρὸν ἔμπροσθεν
ἐπεμνήσθημεν, ὡς γενόμενοι πρὸς τῇ παρεμβολῇ πολλὴν ἡσυχίαν
καὶ ἀφωνίαν ἔβλεπον οὖσαν καὶ παρελθόντες δὲ εἴσω καὶ ὁρμή-
σαντες εἰς μίαν σκηνὴν οὐδένα ἑώρων, ἐμφαγόντες καὶ πιόντες
ἐβάστασαν ἐσθῆτα καὶ πολὺν χρυσὸν κομίσαντες ἔξω τῆς παρεμ-
80 βολῆς ἔκρυψαν· ἔπειτ᾽ εἰς ἑτέραν σκηνὴν παρελθόντες ὁμοίως τὰ
ἐν αὐτῇ πάλιν ἐξεκόμισαν, καὶ τοῦτ᾽ ἐποίησαν τετράκις μηδενὸς
αὐτοῖς ὅλως ἐντυγχάνοντος. ὅθεν εἰκάσαντες ἀνακεχωρηκέναι τοὺς
πολεμίους κατεγίνωσκον αὑτῶν μὴ ταῦτα δηλούντων τῷ Ἰωράμῳ

---

§ 75 = 4 Reg. VII 4.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 178 sq.

1 δὲ MSP 2 δὲ om. RO et ut uid. Lat μένωσιν RMSP 3 αὐτοὺσ RMP ἑαυτοὺσ E 4 *φήσαιντο R *εὖ θανατήσοντεσ R εὐθανατήσαντεσ P 5 *τῶν] τὸ τῶν MSP 7 *κτύπων R ἵππων] ἵπων O ὅπλων MSPE Lat ἵππων τε καὶ ὅπλων Zon 9 ἀμέλη R 10 λέγοντασ E 11 Ἰσραηλιτῶν] ἰσραηλιτῶν βασιλεὺσ MSPLat *μισθοσάμενοσ R 13 ὑπακούειν RO *Ἄδερ] ἄδεροσ O 14 *αὐτὸς] καὶ αὐτὸσ SP 15 *πολῆσ O *καταλει-πόντεσ M 17 οἱ λεπροὶ δὲ οἱ] οἱ λεπροὶ δὲ R οἱ δὲ λεπροὶ οἱ MSP λεπροὶ δὲ οἱ coni. 18 μικρῶν M 19 ἐμνήσθημεν RO *ὡς] καὶ M *πρὸς] ἐν RO 20 δὲ om. SP 21 *ἐμφαγόντες] ἐν μέσω φαγόντεσ MSP *καὶ] δὲ καὶ SP 22 *ἐβάστασαν — 23 ἔκρυψαν] *portantesque multas uestes et aurum et extra castra celantes* Lat, unde κομίσαντές τ᾽ coni. παρεμβολῆς] πόλεωσ PE 24 τοῦτο MSP μηδενὸς] ὡσ οὐδενὶ E 26 αὐτῶν] αὐτῶν RO ἑαυ-τῶν MSP

καὶ τοῖς πολίταις. καὶ οἱ μὲν ἐλθόντες πρὸς τὸ τῆς Σαμαρείας 81
τεῖχος καὶ ἀναβοήσαντες πρὸς τοὺς φύλακας ἐμήνυον αὐτοῖς τὰ
περὶ τοὺς πολεμίους, ἐκεῖνοι δὲ ταῦτ᾽ ἀπήγγειλαν τοῖς τοῦ βασι-
λέως φύλαξι, παρ᾽ ὧν μαθὼν Ἰώραμος μεταπέμπεται τοὺς φίλους
καὶ τοὺς ἡγεμόνας. πρὸς οὓς ἐλθόντας ἐνέδραν καὶ τέχνην ὑπο- 82
νοεῖν ἔλεγε τὴν ἀναχώρησιν τοῦ τῶν Σύρων βασιλέως ἀπογνόντος
ἡμᾶς τῷ λιμῷ διαφθαρήσεσθαι, ἵνα ὡς πεφευγότων εἰς διαρπαγὴν
ἐξελθόντων τῆς παρεμβολῆς αἰφνιδίως ἐπιπέσῃ καὶ κτείνῃ μὲν
αὐτούς, ἀμαχητὶ δὲ ἕλῃ τὴν πόλιν· ὅθεν ὑμῖν παραινῶ διὰ φυλα-
κῆς ἔχειν αὐτὴν μὴ καταφρονήσαντας τῷ τοὺς πολεμίους ἀνακεχω-
ρηκέναι· φήσαντος δέ τινος, ὡς ἄριστα μὲν καὶ συνετώτατα ὑπο- 83
νοήσειε, πέμψαι γε μὴν συμβουλεύσαντος δύο τῶν ἱππέων τοὺς τὴν
ἄχρι Ἰορδάνου πᾶσαν ἐξερευνήσοντας, ἵν᾽ εἰ ληφθέντες ὑπὸ λοχών-
των τῶν πολεμίων διαφθαρεῖεν φυλακὴ τῇ στρατιᾷ γένωνται τοῦ
μηδὲν ὅμοιον παθεῖν αὐτὴν ἀνυπόπτως προελθοῦσαν· „προσαριθ-
μήσεις δέ, φησί, τοῖς ὑπὸ τοῦ λιμοῦ τεθνηκόσι τοὺς ἱππεῖς, κἂν
ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ληφθέντες ἀπόλωνται.“ ἀρεσθεὶς δὲ τῇ γνώμῃ 84
τότε τοὺς κατοψομένους ἐξέπεμψεν· οἱ δὲ κενὴν μὲν πολεμίων
τὴν ὁδὸν ἤνυσαν, μεστὴν δὲ σιτίων καὶ ὅπλων εὗρον, ἃ διὰ τὸ
κοῦφοι πρὸς τὸ φεύγειν εἶναι ῥίπτοντες κατέλιπον. ταῦτ᾽ ἀκούσας
ὁ βασιλεὺς ἐπὶ διαρπαγὴν τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τὸ πλῆθος ἐξα-
φῆκεν. εὐτελὲς δὲ οὐδὲν οὐδ᾽ ὀλίγον ὠφελοῦντο, ἀλλὰ πολὺν μὲν 85
χρυσόν, πολὺν δὲ ἄργυρον, ἀγέλας δὲ παντοδαπῶν κτηνῶν, ἔτι γε
μὴν σίτου μυριάσι καὶ κριθῆς αἷς οὐδ᾽ ὄναρ ἤλπισαν ἐπιτυχόντες
τῶν μὲν προτέρων κακῶν ἀπηλλάγησαν, ἀφθονίαν δ᾽ εἶχον, ὡς

§ 81 = 4 Reg. VII 10.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 179.
1 *ἐλθόντεσ, λθ i. ras. R 3 ταῦτα MSP 6 ἀπογνόντος] ed. princ. ἀπογνόντασ RMSP ἀπογνῶντασ O 7 ἵν᾽ MSP εἰς] καὶ εἰσ O ἐπὶ MSP 8 αἰφνηδίωσ O 9 δ᾽ MSP 10 *αὐτὴν om. R μὴ καταφρονήσαντας] φρονήσαντασ M καὶ μηδαμοῦ προϊέναι καταφρονήσαντασ PLat καὶ μηδαμῶσ προσιέναι καταφρονήσαντασ i. marg. suppl. S καὶ μηδαμοῦ προϊέναι E τῶ, ῶ ex ὸ corr. R 12 τὴν om. R 14 φυλακῆι P 15 ἀνυπόπτοσ R προσελθοῦσαν RO προσαριθμήσει M 17 τῶν ἐχθρῶν] τοῦ λιμοῦ R ἀπώλωνται RM τὴν γνώμην RO 18 τότε om. SP κατοψωμένουσ, ω ex ο corr. O ἐξέπεμψεν] ἔπεμψεν SPZon πολεμίων τὴν ὁδὸν] E τῶν πολεμίων τὴν ὁδὸν R τὴν ὁδὸν τῶν πολεμίων O τὴν ὁδὸν πολεμίων MSP 20 κοῦφοι, ι ex ν corr. P ῥιπτοῦντεσ SP ταῦτα E 21 *ἐπὶ ἁρπαγὴν O *τῶν om. MSP ἐξαφῆκε O 22 δ᾽ MSP πολὺν μὲν] πολλὴν μὲν R 23 δ᾽ MSP κτηνῶν] κτηνῶν ἐλάμβανον SP 24 οὐδὲ ROSP ἤλπι·σαν S 25 ἔσχον E ὡς om. ROE

ὠνεῖσθαι δύο μὲν σάτα κριθῆς σίκλου σεμιδάλεως δὲ σάτον σίκλου
κατὰ τὴν Ἐλισσαίου προφητείαν· ἰσχύει δὲ τὸ σάτον μόδιον καὶ
86 ἥμισυ Ἰταλικόν. μόνος δὲ τούτων οὐκ ὤνατο τῶν ἀγαθῶν ὁ τῆς
τρίτης μοίρας ἡγεμών· κατασταθεὶς γὰρ ἐπὶ τῆς πύλης ὑπὸ τοῦ
βασιλέως, ἵνα τὸ πλῆθος ἐπέχῃ τῆς πολλῆς ὁρμῆς καὶ μὴ κινδυνεύσωσιν ὑπ᾽ ἀλλήλων ὠθούμενοι συμπατηθέντες ἀπολέσθαι, τοῦτ᾽
αὐτὸς ἔπαθε καὶ τοῦτον ἀποθνήσκει τὸν τρόπον τὴν τελευτὴν αὐτῷ
προφητεύσαντος Ἐλισσαίου, ὅτε τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ περὶ τῆς ἐσομένης
εὐπορίας τῶν ἐπιτηδείων λεγομένοις μόνος ἐξ ἁπάντων οὐκ ἐπίστευσεν.
87 6. Ὁ δὲ τῶν Σύρων βασιλεὺς Ἄδερος διασωθεὶς εἰς Δαμασκὸν καὶ μαθών, ὅτι τὸ θεῖον αὐτόν τε καὶ τὴν στρατιὰν αὐτοῦ
πᾶσαν εἰς τὸ δέος καὶ τὴν ταραχὴν ἐκείνην ἐνέβαλεν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐξ
ἐφόδου πολεμίων ἐγένετο, σφόδρα τῷ δυσμενῆ τὸν θεὸν ἔχειν ἀθυ-
88 μήσας εἰς νόσον κατέπεσεν. ἐκδημήσαντος δὲ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἰς Δαμασκὸν Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου γνοὺς ὁ Ἄδερ τὸν
πιστότατον τῶν οἰκετῶν Ἀζάηλον ἔπεμψεν ὑπαντησόμενον αὐτῷ
καὶ δῶρα κομίζοντα, κελεύσας ἔρεσθαι περὶ τῆς νόσου καὶ εἰ δια-
89 φεύξεται τὸν ἐξ αὐτῆς κίνδυνον. Ἀζάηλος δὲ μετὰ καμήλων τεσσαράκοντα τὸν ἀριθμόν, αἳ τὰ κάλλιστα καὶ τιμιώτατα τῶν ἐν
Δαμασκῷ γινομένων καὶ ὄντων ἐν τῷ βασιλείῳ ἔφερον δῶρα, συμβαλὼν τῷ Ἐλισσαίῳ προσαγορεύσας αὐτὸν φιλοφρόνως ἔλεγεν ὑπὸ
Ἄδερος τοῦ βασιλέως πεμφθῆναι πρὸς αὐτὸν δῶρά τε κομίσαι καὶ
90 πυθέσθαι περὶ τῆς νόσου καὶ εἰ ῥάων ἀπ᾽ αὐτῆς ἔσοιτο. ὁ δὲ
προφήτης τὸν μὲν Ἀζάηλον ἐκέλευε μηδὲν ἀπαγγέλλειν τῷ βασιλεῖ
κακόν, ἔλεγε δ᾽ ὅτι τεθνήξεται. καὶ ὁ μὲν οἰκέτης τοῦ βασιλέως
ἐλυπεῖτο ταῦτ᾽ ἀκούσας, ὁ δ᾽ Ἐλισσαῖος ἔκλαιε καὶ πολλοῖς ἐρρεῖτο

§ 85 = 4 Reg. VII 16.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 179.

1 *σάτα] σάτον RO 2 ἐλισσαίου MP ἐλισαίου E *ἰσχύϊ OP 3 *ὤνατο] ἀπώνατο Zon 4 ὑπὸ τοῦ βασιλέωσ ἐπὶ τῆσ πύλησ tr. MSP 5 κινδυνεύουσιν M κινδυνεύωσιν O 6 ὑπὸ MS συμπατηθέντες] συναπατηθέντεσ, i. marg. γρ συμπατηθέντεσ M ἀπολεῖσθαι M ταῦτ᾽ M 7 αὐτὸς] αὐτοὺσ P[1] 8 ἐλισσαίου MP 11 Ἄδερος] ἄδερ O *ader* Lat, om. E 12 *στρατείαν SP[1] 13 *εἰς iterat R 14 δυσμενεῖ M 15 *καιρὸν] χρόνον M 16 ἐλισσαίου MP ἐλισαίου E 18 *κομίζοντα] κομιοῦντα coni. ἐρέσθαι R[2]OP *διαφεύξεται] διαφύγοι M 20 καὶ] καὶ τὰ MSP 21 γενομένων O βασιλείῳ] βασιλεῖ O
22 ἐλισσαίω MP ἐλισαίω E προσαγορεύσας] καὶ προσαγορεύσασ MSPE
24 καὶ om. MSPELat *ῥάων, ω ex ον corr. R ῥᾶον O 25 *ἐκέλευεν O[1] ἐκέλευσε MSP ἀπαγγέλειν M 26 δὲ E 27 ταῦτα MSPE *δὲ MSP ἐλισσαῖοσ MSP ἐλισαῖοσ E

δακρύοις προορώμενος ἃ πάσχειν ὁ λαὸς ἔμελλε κακὰ μετὰ τὴν
Ἄδερος τελευτήν. ἀνακρίναντος δ' αὐτὸν Ἀζαήλου τὴν αἰτίαν τῆς 91
συγχύσεως „κλαίω, φησί, τὸ πλῆθος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐλεῶν, ὧν ἐκ
σοῦ πείσεται δεινῶν· ἀποκτενεῖς γὰρ αὐτῶν τοὺς ἀρίστους καὶ τὰς
ὀχυρωτάτας πόλεις ἐμπρήσεις, καὶ παιδία μὲν ἀπολεῖς προσρηγνὺς
πέτραις τὰς δ' ἐγκύους ἀναρρήξεις γυναῖκας.“ τοῦ δὲ Ἀζαήλου 92
λέγοντος· „τίνα γὰρ ἰσχὺν ἐμοὶ τηλικαύτην εἶναι συμβέβηκεν, ὥστε
ταῦτα ποιῆσαι;“ τὸν θεὸν ἔφησεν αὐτῷ δεδηλωκέναι τοῦθ', οτι τῆς
Συρίας μέλλει βασιλεύειν. Ἀζάηλος μὲν οὖν παραγενόμενος πρὸς
τὸν Ἄδερα τῷ μὲν τὰ βελτίω περὶ τῆς νόσου κατήγγελλε, τῇ δ'
ἐπιούσῃ δίκτυον ἐπιβαλὼν αὐτῷ διάβροχον τὸν μὲν στραγγάλῃ διέ-
φθειρε, τὴν δ' ἀρχὴν αὐτὸς παρέλαβε δραστήριός τε ὢν ἀνὴρ καὶ 93
πολλὴν ἔχων παρὰ τῶν Σύρων εὔνοιαν καὶ τοῦ δήμου τῶν Δαμα-
σκηνῶν, ὑφ' οὗ μέχρι νῦν αὐτός τε ὁ Ἄδερ καὶ Ἀζάηλος ὁ μετ'
αὐτὸν ἄρξας ὡς θεοὶ τιμῶνται διὰ τὰς εὐεργεσίας καὶ τῶν ναῶν
οἰκοδομίας, οἷς ἐκόσμησαν τὴν τῶν Δαμασκηνῶν πόλιν. πομπεύ- 94
ουσι δ' αὐτοὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπὶ τῇ τιμῇ τῶν βασιλέων καὶ
σεμνύνονται τὴν τούτων ἀρχαιότητα οὐκ εἰδότες, ὅτι νεώτεροί εἰσι
καὶ οὐκ ἔχοντες οὗτοι οἱ βασιλεῖς ἔτη χίλια καὶ ἑκατόν. ὁ δὲ τῶν
Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς Ἰώραμος ἀκούσας τὴν Ἄδερος τελευτὴν ἀνέ-
πνευσεν ἐκ τῶν φόβων καὶ τοῦ δέους ὃ δι' αὐτὸν εἶχεν ἀσμένως
εἰρήνης λαμβανόμενος.
V. 1. Ἰώραμος δὲ ὁ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεύς, καὶ τούτῳ 95
γὰρ ἦν ταὐτὸν καθὼς προειρήκαμεν ἔμπροσθεν ὄνομα, παραλαβὼν
τὴν ἀρχὴν εὐθὺς ἐπὶ σφαγὴν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ τῶν πατρῴων
φίλων οἳ καὶ ἡγεμόνες ἦσαν ἐχώρησε, τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἐπίδειξιν

§ 90 = 4 Reg. VIII 11; § 95 = 4 Reg. VIII 16, 2 Paral. XXI 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 179 sq.

2 *Ἄδερος] τοῦ ἄδεροσ O   4 πείσεται] PLat πεσεῖται RO πείσονται MSE   ἀποκτενεῖς] ἀποκτένεισ R ἀποκτείνεισ OM   αὐτῶν] αὐτοὺς RO   5 ὀχυροτάτασ M   6 ἐγγύονσ ROM   δ' MSPE   7 *ἐμοὶ] ἐν ἐμοὶ MSP mihi Lat   8 τοῦτ' M   9 μέλλει (οι superscr.) R μέλλοι OMSP   *ἀζαῆλοσ O   10 κατήγγειλε MSPE   11 *δίκτυα R   14 Ἀζάηλος] ζάηλοσ M[1] ἀζαῆλοσ O   15 τῶν ναῶν] τῶν ναῶν τὰσ M τὰσ τῶν ναῶν SP   16 ἐκόσμϊσαν O   πομπεύουσι — 17 βασιλέων] *isti namque soli in pompa cottidie quasi pro honore regio deferuntur* Lat   πομπεύουσι] πέμπουσι MSP   17 δὲ S   αὐτοὶ] οὗτοι ROSP   τῇ] τε M, spurium uid.   18 οἰδότεσ O   19 ἔχοντες] ἔχουσιν MSP   οὗτοι] αὐτοὶ M   ἔτι R   χίλα R   21 ὃ] ὅτι RO   22 λαμβανόμενος] λαβόμενοσ MSP   23 τούτῳ] τοῦτο ROSP   24 ταὐτὸν] ταὐτὸ O ταὐτῷ MSP   25 πατρίων ROME   26 τὴν (ante ἀρχὴν), τ ex ν corr. R

τῆς πονηρίας ἐντεῦθεν ποιησάμενος καὶ μηδὲν διενεγκὼν τῶν τοῦ
λαοῦ βασιλέων, οἳ πρῶτοι παρηνόμησαν εἰς τὰ πάτρια τῶν Ἑβραίων
96 ἔθη καὶ τὴν τοῦ θεοῦ θρησκείαν. ἐδίδαξε δ᾽ αὐτὸν τά τ᾽ ἄλλα
εἶναι κακὸν καὶ δὴ καὶ ξενικοὺς θεοὺς προσκυνεῖν Γοθολία θυγάτηρ μὲν Ἀχάβου συνοικοῦσα δ᾽ αὐτῷ. καὶ ὁ μὲν θεὸς διὰ τὴν
πρὸς Δαυίδην ὁμολογίαν οὐκ ἐβούλετο τούτου τὸ γένος ἐξαφανίσαι,
Ἰώραμος δ᾽ οὐ διέλειπεν ἑκάστης ἡμέρας καινουργῶν ἐπ᾽ ἀσεβείᾳ
97 καὶ λύμῃ τῶν ἐπιχωρίων ἐθισμῶν. ἀποστάντων δὲ αὐτοῦ κατ᾽
ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τῶν Ἰδουμαίων καὶ τὸν μὲν πρότερον ἀποκτεινάντων βασιλέα, ὃς ὑπήκουεν αὐτοῦ τῷ πατρί, ὃν δ᾽ ἐβούλοντο
αὐτοὶ καταστησάντων Ἰώραμος μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων καὶ
τῶν ἁρμάτων νυκτὸς εἰς τὴν Ἰδουμαίαν ἐνέβαλε, καὶ τοὺς μὲν πέριξ
98 τῆς αὐτοῦ βασιλείας διέφθειρε, περαιτέρω δ᾽ οὐ προῆλθεν. ὤνησε
μέντοι τοῦτο ποιήσας οὐδὲ ἕν· πάντες γὰρ ἀπέστησαν αὐτοῦ καὶ
οἱ τὴν χώραν τὴν καλουμένην Λαβίναν νεμόμενοι. ἦν δ᾽ οὕτως
ἐμμανής, ὥστε τὸν λαὸν ἠνάγκαζεν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν ὀρῶν
ἀναβαίνοντα προσκυνεῖν τοὺς ἀλλοτρίους θεούς.
99 2. Ταῦτα δ᾽ αὐτῷ πράττοντι καὶ τελέως ἐκβεβληκότι τῆς διανοίας τὰ πάτρια νόμιμα κομίζεται παρ᾽ Ἠλίου τοῦ προφήτου ἐπιστολή, ἣ τὸν θεὸν ἐδήλου μεγάλην παρ᾽ αὐτοῦ ληψόμενον δίκην,
ὅτι τῶν μὲν ἰδίων πατέρων μιμητὴς οὐκ ἐγένετο, τοῖς δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέων κατηκολούθησεν ἀσεβήμασι καὶ συνηνάγκασε τὴν
Ἰούδα φυλὴν καὶ τοὺς πολίτας Ἱεροσολύμων ἀφέντας τὴν ὁσίαν τοῦ
ἐπιχωρίου θεοῦ σέβειν τὰ εἴδωλα, καθὼς καὶ Ἄχαβος τοὺς Ἰσραη-
100 λίτας ἐβιάσατο, ὅτι τε τοὺς ἀδελφοὺς διεχρήσατο καὶ τοὺς ἀγαθοὺς

---

§ 95 = 2 Paral. XXI 6, 4 Reg. VIII 18.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 180.

1 τῶν] τὴν O 2 λαοῦ] $\overline{ἰηλ}$ (h. e. ἰσραὴλ) MSP *populi* Lat 3 *δ᾽] τε MSP τά τ᾽ ἄλλα] τἆλλα M τὰ ἄλλα RO τά τε ἄλλα E 4 *Γοθολία] Ὀθλία scribendum 5 *συνοικήσασα MSP δὲ E 6 δαυείδην M τούτου ex τοῦτο R 7 i. marg. γ´ R διέλιπεν OSP¹ 8 *δ᾽ MSP 10 ὑπήκουσεν SP 12 τῶν ἁρμάτων] ἁρμάτων E *καὶ τοὺς μὲν — 13 βασιλείας] *et eos quidem qui uicini eius regno esse uidebantur* Lat 13 αὐτοῦ codd. E περαιτέρω] E πορρωτέρω codd. *longius* Lat δὲ E *προῆλθεν] *abiit* Lat *ὤνησε] ὥρισε O 14 οὐδὲ ἕν] οὐδὲν MSPE 15 λάβιναν P λαβιναν (λ ex ν corr.) M *labennan* Lat 16 *ἐμμανὴς] ἐμφανὴσ O *ὑψηλότατα] ROLat ὑψηλὰ MSP ὀρέων E 18 ταῦτα] τοιαῦτα E τελαίωσ O 19 ἠλιοῦ RMS¹P ἡλιοῦ S² ἠλιοὺ E *προφήτου] προφήτου ἔτι γὰρ ἐπὶ γῆσ ἦν (uerba ἐπὶ γῆσ ἦν ultra solitos uersuum fines i. marg. S) SP 20 ἣ] ἐφ᾽ ᾗ SP ἐν ᾗ E 21 *μιμητὴς οὐκ] μὴ μιμητὴσ RO 22 *βασιλέων (ων ex α m. 2) P τὴν] τὴν τοῦ MSP 24 θεοῦ] θεοῦ θρησκείαν MSPLat

ἄνδρας καὶ δικαίους ἀπέκτεινεν· τήν τε τιμωρίαν ἣν ἀντὶ τούτων
ὑφέξειν ἔμελλεν ἐσήμαινε τοῖς γράμμασιν ὁ προφήτης, ὄλεθρον τοῦ
λαοῦ καὶ φθορὰν γυναικῶν αὐτοῦ [τοῦ βασιλέως] καὶ τέκνων, καὶ 101
ὅτι τεθνήξεται νόσῳ τῆς νηδύος ἐπὶ πολὺ βασανισθεὶς καὶ τῶν
ἐντέρων αὐτοῦ δι᾽ ὑπερβολὴν τῆς τῶν ἐντὸς διαφθορᾶς ἐκρυέντων,
ὥστ᾽ αὐτὸν ὁρῶντα τὴν αὑτοῦ συμφορὰν καὶ μηδὲν βοηθῆσαι δυνά-
μενον ἔπειθ᾽ οὕτως ἀποθανεῖν. ταῦτα μὲν ἐδήλου διὰ τῆς ἐπι-
στολῆς ὁ Ἠλίας.
3. Μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ στρατὸς Ἀράβων τῶν ἔγγιστα τῆς Αἰθιο- 102
πίας κατοικούντων καὶ τῶν ἀλλοφύλων εἰς τὴν Ἰωράμου βασιλείαν
ἐνέβαλε καὶ τήν τε χώραν διήρπασαν καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως,
ἔτι δὲ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ κατέσφαξαν καὶ τὰς γυναῖκας. εἷς δὲ
αὐτῷ περιλείπεται τῶν παίδων διαφυγὼν τοὺς πολεμίους Ὀχοζίας
ὄνομα. μετὰ δὲ ταύτην τὴν συμφορὰν αὐτὸς τὴν προειρημένην ὑπὸ 103
τοῦ προφήτου νόσον ἐπὶ πλεῖστον νοσήσας χρόνον, ἐπέσκηψε γὰρ
εἰς τὴν γαστέρα τὸ θεῖον αὐτοῦ τὴν ὀργήν, ἐλεεινῶς ἀπέθανεν ἐπι-
δὼν αὐτοῦ τὰ ἐντὸς ἐκρυέντα. περιύβρισε δ᾽ αὐτοῦ καὶ τὸν νεκρὸν
ὁ λαός· λογισάμενος γὰρ οἶμαι τὸν οὕτως ἀποθανόντα κατὰ μῆνιν 104
θεοῦ μηδὲ κηδείας τῆς βασιλεῦσι πρεπούσης ἄξιον εἶναι τυχεῖν,
οὔτε ταῖς πατρῴαις ἐνεκήδευσεν αὐτὸν θήκαις οὔτε ἄλλης τιμῆς
ἠξίωσεν, ἀλλ᾽ ὡς ἰδιώτην ἔθαψε, βιώσαντα μὲν ἔτη τεσσαράκοντα,
βασιλεύσαντα δὲ ὀκτώ. παραδίδωσι δὲ τὴν ἀρχὴν ὁ δῆμος ὁ τῶν
Ἱεροσολυμιτῶν τῷ παιδὶ αὐτοῦ Ὀχοζίᾳ.
VI. 1. Ἰώραμος δὲ ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς μετὰ τὴν Ἄδε- 105
ρος τελευτὴν ἐλπίσας Ἀραμώθα πόλιν τῆς Γαλαδίτιδος ἀφαι-

---

§ 100 = 2 Paral. XXI 13.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 180.

1 ἀπέκτεινε OMS²P² 2 *ἐσήμενε R ἐσήμανε O 3 αὐτοῦ τοῦ βασιλέως]*regis* Lat *αὐτοῦ] αὐτοῦ τε M τοῦ βασιλέως om. E 5 αὐτοῦ] αὐτῷ Vat. apud Hudson 6 ὥστ᾽] ὥστε S ὡς P ὁρῶντα] ἐπιδόντα SP αὐτοῦ RMSP 8 ἠλίασ S 9 i. marg. *IIII* Lat *ἀρράβων M 11 *τε om. SP *διήρπασε· SP 12 *κατέσφαξε, ε finale i. ras. S 13 *Ὀχοζίας] ὀζίασ M Lat 15 *νόσον ὑπὸ τοῦ προφήτου tr. M 17 αὐτοῦ] αὐτῶ R αὑτοῦ Dindorf περιΰβρησε O δὲ MSP 18 λογισάμενος] λογησάμενοσ M *credentes* Lat μήνην M 20 οὔτε, ε ex ω corr. S ταῖσ πατρώοισ R τοῖσ πατρώοισ O ἐνεκήδευσαν OMSPLat οὔτ᾽ MSP 21 ἠξίωσαν MSPLat ἔθαψαν MSPLat 22 παραδίδωσι] παραδέδωκε MSPE, i. marg. δ´ RO ὁ τῶν] τῶν E 23 *Ὀχοζίᾳ] ὀ(χο)ζία P *oziae* Lat 24 τὴν] τὴν τοῦ O 25 Ἀραμώθα] ἀραμάθην MSP ἀραμὼθ E *aramath* Lat τῆς — 290, 3 Ἱεζερήλην πόλιν om. O γαλααδίτιδος RMSE

ρήσεσθαι τοὺς Σύρους στρατεύει μὲν ἐπ᾿ αὐτὴν μετὰ μεγάλης παρασκευῆς, ἐν δὲ τῇ πολιορκίᾳ τοξευθεὶς ὑπό τινος τῶν Σύρων οὐ καιρίως ἀνεχώρησεν εἰς Ἱεζερήλην πόλιν ἰαθησόμενος ἐν αὐτῇ τὸ τραῦμα, καταλιπὼν ἐν τῇ Ἀραμώθᾳ τὴν στρατιὰν ἅπασαν καὶ ἡγεμόνα τὸν
106 Ἀμασῆ παῖδα Ἰηοῦν· ἤδη γὰρ αὐτὴν ᾑρήκει κατὰ κράτος. προύκειτο δ᾿ αὐτῷ μετὰ τὴν θεραπείαν πολεμεῖν τοῖς Σύροις. Ἐλισσαῖος δ᾿ ὁ προφήτης ἕνα τῶν αὑτοῦ μαθητῶν δοὺς αὐτῷ τὸ ἅγιον ἔλαιον ἔπεμψεν εἰς Ἀραμώθα χρίσοντα τὸν Ἰηοῦν καὶ φράσοντα, ὅτι τὸ θεῖον αὐτὸν ᾕρηται βασιλέα· ἄλλα τε πρὸς τούτοις εἰπεῖν ἐπιστείλας ἐκέλευε τρόπῳ φυγῆς ποιήσασθαι τὴν πορείαν, ὅπως
107 λάθῃ πάντας ἐκεῖθεν ἀπιών. ὁ δὲ γενόμενος ἐν τῇ πόλει τὸν μὲν Ἰηοῦν εὑρίσκει καθεζόμενον μετὰ τῶν τῆς στρατιᾶς ἡγεμόνων μέσον αὐτῶν καθὼς Ἐλισσαῖος αὐτῷ προεῖπε, προσελθὼν δὲ ἔφη βού-
108 λεσθαι περί τινων αὐτῷ διαλεχθῆναι. τοῦ δὲ ἀναστάντος καὶ ἀκολουθήσαντος εἰς τὸ ταμιεῖον λαβὼν ὁ νεανίσκος τὸ ἔλαιον κατέχεεν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς καὶ τὸν θεὸν ἔφη βασιλέα χειροτονεῖν αὐτὸν ἐπ᾿ ὀλέθρῳ τοῦ γένους τοῦ Ἀχάβου, καὶ ὅπως ἐκδικήσῃ τὸ αἷμα
109 τῶν προφητῶν τῶν ὑπὸ Ἰεζαβέλας παρανόμως ἀποθανόντων, ἵν᾿ ὁ τούτων οἶκος τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ Ἱεροβάμου τοῦ Ναβαταίου παιδὸς καὶ Βασὰ πρόρριζος διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν ἀφανισθῇ καὶ μηδὲν ὑπολειφθῇ σπέρμα τῆς Ἀχάβου γενεᾶς. καὶ ὁ μὲν ταῦτ᾿

---

§ 105 = 4 Reg. VIII 28.

ROMSPELat Zonaras II p. 180 sq.

3 Ἱεζερήλην] ζ ex ρ, ρ ex ζ corr. R ἀζάρην M ἰαζάρην SP *hiezrahelam* Lat 4 Ἀραμώθα] ἀραμώθω R ἀραμάθη MSP ἀραμάθω E *aramath* Lat *στρατείαν S¹P¹ 5 Ἀμασῆ] ROSPEZon ἀμασὶ M *amessi* Lat ἀμασίου Vat apud Hudson Νεμεσσὶ uel Ναμασὶ Hudson Ἰηοῦν] *ihuin* Lat ᾑρήκει] ἠρημώκει R ἠρημόκει O 6 δὲ E Ἐλισσαῖος] ἑλισσαῖοσ P ἐλισαῖοσ E ὦσ M 7 δὲ SP αὑτοῦ] αὐτοῦ codd. E αὑτοῦ μαθητῶν] μαθητῶν τῶν (τῶν om. E) αὐτοῦ ME 8 Ἀραμώθα] ἀραμῶθα R ἀραμάθην MSP ἀραμὼθ E *armatha* Lat *χρήσοντα RO *Ἰηοῦν] *ihun* Lat 9 ἄλλα — 10 ἐκέλευε] *cui et alia pariter indicaret praecipiens ei* Lat εἰπεῖν] εἰπὼν R εἰπὼν καὶ O 10 *ἐκέλευσε MSP 11 ἐκεῖθεν] ἐκεῖ E *μὲν om. M 12 *Ἰηοῦν] *ihun* Lat *στρατείασ SP 13 αὐτῶν, ῶ ex ὸ corr. R καθὼς om. O ἑλισσαῖοσ MP δ᾿ E 14 *δ᾿ MSP 15 *ταμεῖον M ὁ νεανίασ MSPE *τὸ ἔλαιον] τὸ ἅγιον ἔλαιον RO, om. M 16 *ἔφη] ἔφησε MSP *βασιλέα om. M 17 ἐπὶ E τοῦ (post γένους) om. E ἐκδικήσει M ἐκδικήσεισ E 18 *τῶν (ante ὑπὸ) om. RO **iezabel* Lat 19 ὅνπερ] ὅνπερ οἱ MSP ἱεροβοάμου MSP *hieroboam* Lat παιδὸς] παῖδεσ M παῖσ RO, om. Lat 20 Βασὰ] βασὰν O βαάσα M ἀβασᾶ SP *abisa* Lat Βασάνης supra VIII 288 sqq. 21 ὑπολειφθῇ] E ὑπολειφθείη codd. ταῦτα E

εἰπὼν ἐξεπήδησεν ἐκ τοῦ ταμιείου σπουδάζων μηδενὶ τῶν ἐπὶ τῆς
στρατιᾶς ὁραθῆναι.
2. Ὁ δὲ Ἰηοῦς προελθὼν ἧκεν ἐπὶ τὸν τόπον ἔνθα μετὰ τῶν 110
ἡγεμόνων ἐκαθέζετο. πυνθανομένων δὲ καὶ φράζειν αὐτοῖς παρα-
καλούντων τί πρὸς αὐτὸν ἀφίκοιτο ὁ νεανίσκος καὶ προσέτι μαίνε-
σθαι λεγόντων αὐτόν, „ἀλλ᾽ ὀρθῶς γε εἰκάσατε, εἶπε, καὶ γὰρ τοὺς
λόγους μεμηνότος ἐποιήσατο.“ σπουδαζόντων δ᾽ ἀκοῦσαι καὶ δεο- 111
μένων ἔφη τὸν θεὸν αὐτὸν ᾑρῆσθαι βασιλέα τοῦ πλήθους εἰρηκέναι.
ταῦτ᾽ εἰπόντος ἕκαστος περιδύων αὐτὸν ὑπεστρώννυεν αὐτῷ τὸ
ἱμάτιον καὶ σαλπίζοντες τοῖς κέρασιν ἐσήμαινον Ἰηοῦν εἶναι βασι-
λέα. ὁ δὲ ἀθροίσας τὴν στρατιὰν ἔμελλεν ἐξορμᾶν ἐπὶ Ἰώραμον 112
εἰς Ἰεζέρελαν πόλιν, ἐν ᾗ καθὼς προεῖπον ἐθεραπεύετο τὴν πλη-
γήν, ἣν ἔλαβε πρὸς τῇ Ἀραμώθα πολιορκίᾳ. ἔτυχε δὲ καὶ ὁ τῶν
Ἱεροσολυμιτῶν βασιλεὺς Ὀχοζίας ἀφιγμένος πρὸς τὸν Ἰώραμον· υἱὸς
γὰρ ἦν αὐτοῦ τῆς ἀδελφῆς ὡς καὶ προειρήκαμεν· ἐπισκέψασθαι δὲ
πῶς ἐκ τοῦ τραύματος ἔχοι διὰ τὴν συγγένειαν ἐληλύθει. Ἰηοῦς 113
δὲ βουλόμενος αἰφνιδίως τοῖς περὶ τὸν Ἰώραμον προσπεσεῖν ἠξίου
μηδὲ τῶν στρατιωτῶν ἀποδράντα τινὰ μηνῦσαι ταῦτα τῷ Ἰωράμῳ·
τοῦτο γὰρ ἔσεσθαι λαμπρὰν ἐπίδειξιν αὐτῷ τῆς εὐνοίας καὶ τοῦ
διακειμένους οὕτως ἀποδεῖξαι αὐτὸν βασιλέα.
3. Οἱ δὲ τοῖς εἰρημένοις ἡσθέντες ἐφύλαττον τὰς ὁδούς, μή 114
τις εἰς Ἱεζέρελαν διαλαθὼν μηνύσῃ αὐτὸν τοῖς ἐκεῖ. καὶ ὁ μὲν
Ἰηοῦς τῶν ἱππέων τοὺς ἐπιλέκτους παραλαβὼν καὶ καθίσας ἐφ᾽
ἅρματος εἰς τὴν Ἱεζέρελαν ἐπορεύετο, γενομένου δὲ ἐγγὺς ὁ σκοπός,

§ 109 = 4 Reg. IX 10.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 181.

1 *ταμεῖον RO 2 *στρατείασ S^1P^1 3 δ᾽ E *Ἰηοῦς] *ihus* Lat ἔνθα] εἶτα RO 5 *ἀφίκοιτο ὁ νεανίσκος] ὁ νεανίασ ἀφίκοιτο MSP 6 ἀλλὰ E 8 ἠρεῖσθαι R αἱρῆσθαι O εἰρῆσθαι E 9 ταῦτ᾽] i. marg. *V* Lat αὐτὸν $RMSP^1$ ὑπεστρώννυεν] Cocceji *substernebat* Lat ἐπεστρώννυεν RSPE ἐπεστρώνυεν O ἐπεστόρευεν M 10 ἐσήμενον SP *Ἰηοῦν] *ihu* Lat 11 στρατείαν SP^1 12 *Ἰεζέρελαν] ἱεζερέλαν O ἐσράηλαν M ἰεσράελαν SP *iezrahelam* Lat προεῖπον] προείπομεν (ο ante μ ex corr. P) MSPLat 13 Ἀραμώθα] ἀραμώθη M ἐν ἀραμάθησ SP *aramath* Lat 14 Ἱεροσολυμιτῶν] ROLat ἱεροσολύμων MSP *Ὀχοζίας] *ochodias* Lat 16 ἔχοι ἐκ τοῦ τραύματοσ tr. M ἐληλύθη O *Ἰηοῦς] *ihus* Lat 17 *δὲ om. R *αἰφνηδίωσ O *προσπεσεῖν] ἐμπεσεῖν MSP 18 μηδὲ] μηδένα MSP ἀποδράσαντα RO τινὰ] τίνα O, om. MSP 19 γὰρ om. M τοῦ] τοὺσ MS αὐτοὺσ RO 22 εἰς Ἱεζέρελαν om. Lat Ἱεζέρελαν] ἱεράζελαν RO ἰεσράελα M ἰεσράελαν, ἰ ex ἱ corr. S ἰσράελαν P 23 Ἰηοῦς] *ihius* Lat *τοὺς eras. M *παραλαβὼν] ἀναλαβὼν M ante παραλαβὼν ras. 2 litt. S 24 Ἱεζέρελαν] ἱεράζελαν RO ἰεσράελα M ἰεζερελὰ SP *iezrahelam* Lat γενόμενοσ δὲ M

ὃν ὁ βασιλεὺς Ἰώραμος καθεστάκει τοὺς ἐρχομένους εἰς τὴν πόλιν
ἀφορᾶν, ἰδὼν μετὰ πλήθους προσελαύνοντα τὸν Ἰηοῦν ἀπήγγειλεν
115 Ἰωράμῳ προσελαύνουσαν ἱππέων ἴλην. ὁ δ᾽ εὐθὺς ἐκέλευσεν ἐκ-
πεμφθῆναί τινα τῶν ἱππέων ὑπαντησόμενον καὶ τίς ἐστιν ὁ προσ-
ιὼν γνωσόμενον. ἐλθὼν οὖν πρὸς τὸν Ἰηοῦν ὁ ἱππεὺς ἐπερωτᾷ
περὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ· πυνθάνεσθαι γὰρ ταῦτα τὸν βασιλέα.
ὁ δὲ μηδὲν μὲν περὶ τούτων πολυπραγμονεῖν ἐκέλευσεν, ἕπεσθαι
116 δ᾽ αὐτῷ. ταῦτα ὁ σκοπὸς ὁρῶν ἀπήγγειλεν Ἰωράμῳ τὸν ἱππέα
συγκαταμιγέντα τῷ πλήθει τῶν προσιόντων σὺν ἐκείνοις παρα-
γίνεσθαι. πέμψαντος δὲ καὶ δεύτερον τοῦ βασιλέως ταὐτὸ ποιεῖν
117 προσέταξεν Ἰηοῦς. ὡς δὲ καὶ τοῦτ᾽ ἐδήλωσεν ὁ σκοπὸς Ἰωράμῳ,
τελευταῖον αὐτὸς ἐπιβὰς ἅρματος σὺν Ὀχοζίᾳ τῷ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν
βασιλεῖ, παρῆν γὰρ αὐτὸς ὡς ἔφην ἔμπροσθεν ὀψόμενος αὐτὸν
πῶς ἐκ τοῦ τραύματος ἔχοι διὰ συγγένειαν, ἐξῆλθεν ὑπαντησόμενος.
118 σχολαίτερον δὲ καὶ μετ᾽ εὐταξίας ὥδευεν Ἰηοῦς. καταλαβὼν δὲ ἐν
ἀγρῷ Ναβώθου τοῦτον Ἰώραμος ἐπυνθάνετο, εἰ πάντα ἔχοι καλῶς
τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον· βλασφημήσαντος δὲ πικρῶς αὐτὸν Ἰηοῦ,
ὡς καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ φαρμακὸν ἀποκαλέσαι, δείσας ὁ βασιλεὺς
τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ μηδὲν ὑγιὲς φρονεῖν αὐτὸν ὑπονοήσας στρέ-
ψας ὡς εἶχε τὸ ἅρμα ἔφυγε, φήσας πρὸς Ὀχοζίαν ἐνέδρᾳ καὶ δόλῳ
κατεστρατηγῆσθαι. Ἰηοῦς δὲ τοξεύσας αὐτὸν καταβάλλει τοῦ βέλους
119 διὰ τῆς καρδίας ἐνεχθέντος. καὶ Ἰώραμος μὲν εὐθὺς πεσὼν ἐπὶ
γόνυ τὴν ψυχὴν ἀφῆκεν, Ἰηοῦς δὲ προσέταξε Βαδάκῳ τῷ τῆς τρί-
της μοίρας ἡγεμόνι ῥῖψαι τὸν Ἰωράμου νεκρὸν εἰς τὸν ἀγρὸν τὸν
Ναβώθου ἀναμνήσας αὐτὸν τῆς Ἠλία προφητείας, ἣν Ἀχάβῳ τῷ

§ 114 = 4 Reg. IX 17.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 181.

1 καθεστήκει M 2 ἐφορᾶν O Ἰηοῦν] *ihun* et *ihiun* Lat 3 * ἴλην] ὕλην O 5 * οὖν] δὲ ROM τὸν om. E * Ἰηοῦν] *ihiun* Lat ἐπερώτα RO ἐπηρώτα MSP ἠρώτα E 6 τὸν] πρὸσ τὸν RO 7 ἐκέλευεν ROE * ἕπε-σθαι] ἐπιθέσθαι M 8 ταῦθ᾽ MSP σκοπὸς ὁρῶν] σκοπῶν RO 10 * ταὐτὸ] ταῦτα RO *hoc* Lat 11 * Ἰηοῦς] *ihius* Lat τοῦτο E 12 ἱεροσολύμων OMSP Lat 13 ἔφην] coni. ἔφημεν codd. 15 δὲ καὶ] τε καὶ M Ἰηοῦς] *ihius* Lat * δ᾽ MSP 16 ναβούθου MSP ναβουθαίου E *nabuthei* Lat ἔχει E 17 * τὰ om. RO * Ἰηοῦ] ἰηούδου RO ἰούδου M *ihius* Lat 18 φαρμακὸν] φαρμακὸν καὶ πόρνην MSPLat ἐπικαλέσαι SP 20 ἔφευγε OE ὀχοζίαν, ὀχο i. ras. S 21 καταστρατηγῆσθαι R κατεστρατηγεῖσθαι M * Ἰηοῦς] *ihius* Lat κατέβαλε E 22 διὰ] κατὰ E * ἐπὶ] ἐπὶ τὸ O ἐπὶ τῶ R 23 * ἀφῆξεν R * Ἰηοῦς] *ihius* Lat, i. marg. ε´ R Βαδάκῳ] σαδόκω O *uadacro* Lat 24 τὸν Ναβώθου] τοῦ ναβώθου O τοῦ ναβούθου MSP τοῦ ναβουθαίου E *nabuthei* Lat ἡλία S

πατρὶ αὐτοῦ τὸν Νάβωθον ἀποκτείναντι προεφήτευσεν, ὡς ἀπο-
λεῖται αὐτός τε καὶ τὸ γένος αὐτοῦ ἐν τῷ ἐκείνου χωρίῳ· ταῦτα γὰρ 120
καθεζόμενος ὄπισθεν τοῦ ἅρματος Ἀχάβου λέγοντος ἀκοῦσαι τοῦ
προφήτου. καὶ δὴ τοῦτο συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν πρόρρησιν τὴν
ἐκείνου. πεσόντος δὲ Ἰωράμου δείσας περὶ τῆς αὑτοῦ σωτηρίας
Ὀχοζίας τὸ ἅρμα εἰς ἑτέραν [ὁδὸν] ἐξένευσε λήσεσθαι τὸν Ἰηοῦν
ὑπολαβών. ὁ δ' ἐπιδιώξας καὶ καταλαβὼν ἔν τινι προσβάσει το- 121
ξεύσας ἔτρωσε, καταλιπὼν δὲ τὸ ἅρμα καὶ ἀναβὰς ἵππῳ φεύγει
τὸν Ἰηοῦν εἰς Μαγιαδδὼ κἀκεῖ θεραπευόμενος μετ' ὀλίγον ἐκ τῆς
πληγῆς τελευτᾷ. κομισθεὶς δ' εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς ἐκεῖ ταφῆς τυγ-
χάνει βασιλεύσας μὲν ἐνιαυτὸν ἕνα, πονηρὸς δὲ καὶ χείρων τοῦ πα-
τρὸς γενόμενος.

4. Τοῦ δὲ Ἰηοῦ εἰσελθόντος εἰς τὰ Ἱεζέρελα κοσμησαμένη 122
Ἰεζαβέλα καὶ στᾶσα ἐπὶ τοῦ πύργου „καλός, εἶπε, δοῦλος ὃς ἀπο-
κτείνει τὸν δεσπότην.“ ὁ δὲ ἀναβλέψας πρὸς αὐτὴν ἐπυνθάνετο
τίς εἴη καὶ καταβᾶσαν ἥκειν πρὸς αὑτὸν ἐκέλευσεν καὶ τέλος τοῖς
εὐνούχοις προσέταξεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ πύργου βαλεῖν. καταφερομένη 123
δ' ἤδη τό τε τεῖχος περιέρρανε τῷ αἵματι καὶ συμπατηθεῖσα ὑπὸ
τῶν ἵππων οὕτως ἀπέθανε. τούτων δὴ γενομένων παρελθὼν Ἰηοῦς
εἰς τὰ βασίλεια σὺν τοῖς φίλοις ἑαυτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ ἀνεκτᾶτο τοῖς
τε ἄλλοις καὶ τραπέζῃ. προσέταξε δὲ τοῖς οἰκέταις ἀνελομένοις
τὴν Ἰεζαβέλαν θάψαι διὰ τὸ γένος· ἦν γὰρ ἐκ βασιλέων. εὗρον δ' 124
οὐδὲν τοῦ σώματος αὐτῆς οἱ προσταχθέντες τὴν κηδείαν ἢ μόνα
τὰ ἀκρωτήρια, τὸ δὲ ἄλλο πᾶν ὑπὸ κυνῶν ἦν δεδαπανημένον. ταῦτ'

§ 119 = 4 Reg. IX 25.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 181 sq.

1 *Νάβωθον*] *ναβώθον* RO *νάβουθον* SP *ναβουθαῖον* E *nabuthei* Lat **ἀποκτείναντι, ποκτείναντι* i. ras. O 3 *καθεζομένουσ* M *καθεζομένου* SP *ὄπισθεν*] *ἔμπροσθεν* O *ἅρματος* fort. spurium *Ἀχάβου*] *τοῦ ἀχάβου* OMSP 5 *αὐτοῦ* RO *ἑαυτοῦ* MSPE 6 **εἰς ἑτέραν ὁδὸν*] *εἰσ ἑτέραν* RO *in alia itineris parte* Lat **Ἰηοῦν*] *ihium* Lat 8 *ἀναβὰς*] *ἐπιβὰσ* MSP 9 *Ἰηοῦν*] *ihun* Lat *Μαγιαδδὼ*] *mageddon* Lat 10 **τελευτᾷ ἐκ τῆσ πληγῆσ* tr. P 11 **χείρω* M **πατρὸς*] *πατρὸσ αὐτοῦ* SP et ut uid. Lat 13 i. marg. *VI* Lat **Ἰηοῦ*] *ἰούδου* RO *ἰηούδου* M *ihiun* Lat *ἐλθόντοσ* E *τὰ* om. M *Ἱεζέρελα*] *ἱερέζελα* O *ἰεσράελα* SP *ἰεσράελ* M *ἰεζέρελα* E *iezrahelam* Lat **κομησαμένη, η* ante *σ* corr. O 14 **Ἰεζαβέλα*] *ἡ ἰεζαβέλα* M *zezabel* Lat *ὃς ἀποκτείνει*] *ὃσ ἀποκτείνῃ* R *ὁ ἀποκτείνασ* ME *ὃσ ἀπέκτεινασ* S *ὃσ ἀποκτείνασ* P¹ *ὃσ ἀπέκτεινε* P² *qui occidit* Lat 15 *δ'* MSP 16 *τίς*] *τε τίσ* SP *αὐτὸν* RO MSP¹ *ἐκέλευσε* OMS²P² 18 *δ' ἤδη*] *δὲ* MSPE **περιέρανε* RO 19 **ἱππέων* RO i. marg. *ς'* R **Ἰηοῦς*] *ihius* Lat 22 *ἰεζάβελαν* OME *zezabel* Lat 23 *ἢ*] ROMEZon *πλὴν* SP 24 *δ'* E *δεδαπημένον* P **ταῦτα* MS

ἀκούσας Ἰηοῦς ἐθαύμαζε τὴν Ἠλίου προφητείαν· οὗτος γὰρ αὐτὴν
ἐν Ἱεζερέλα προεῖπε τοῦτον ἀπολεῖσθαι τὸν τρόπον.
125 5. *Ὄντων δ᾽ Ἀχάβῳ παίδων ἑβδομήκοντα τρεφομένων δ᾽ αὐτῶν*
ἐν Σαμαρείᾳ πέμπει δύο ἐπιστολὰς Ἰηοῦς τὴν μὲν τοῖς παιδαγω-
γοῖς τὴν ἑτέραν δὲ τοῖς ἄρχουσι τῶν Σαμαρέων, λέγων τὸν ἀνδρειό-
τατον τῶν Ἀχάβου παίδων ἀποδεῖξαι βασιλέα· καὶ γὰρ ἁρμάτων
αὐτῷ εἶναι πλῆθος καὶ ἵππων καὶ ὅπλων καὶ στρατιᾶς καὶ πόλεις
ὀχυρὰς ἔχειν· καὶ τοῦτο ποιήσαντας εἰσπράττεσθαι δίκην ὑπὲρ τοῦ
126 *δεσπότου. ταῦτα δὲ γράφει διάπειραν βουλόμενος λαβεῖν τῆς τῶν*
Σαμαρέων διανοίας. ἀναγνόντες δὲ τὰ γράμματα οἵ τε ἄρχοντες
καὶ οἱ παιδαγωγοὶ κατέδεισαν, καὶ λογισάμενοι μηδὲν δύνασθαι
ποιεῖν πρὸς τοῦτο, δύο γὰρ μεγίστων ἐκράτησε βασιλέων, ἀντέ-
γραψαν ὁμολογοῦντες αὐτὸν ἔχειν δεσπότην καὶ ποιήσειν ὃ ἂν κε-
127 *λεύῃ. ὁ δὲ πρὸς ταῦτα ἀντέγραψεν αὐτῷ τε ὑπακούειν κελεύων*
καὶ τῶν Ἀχάβου παίδων τὰς κεφαλὰς ἀποτεμόντας πέμψαι πρὸς
αὐτόν. οἱ δὲ ἄρχοντες μεταπεμψάμενοι τοὺς τροφεῖς τῶν παίδων
προσέταξαν ἀποκτείνασιν αὐτοὺς τὰς κεφαλὰς ἀποτεμεῖν καὶ πέμ-
ψαι πρὸς Ἰηοῦν. οἱ δ᾽ οὐδὲν ὅλως φεισάμενοι τοῦτο ἔπραξαν καὶ
συνθέντες εἴς τινα πλεκτὰ ἀγγεῖα τὰς κεφαλὰς ἀπέπεμψαν εἰς
128 *Ἰεζέρελαν. κομισθεισῶν δὲ τούτων ἀγγέλλεται μετὰ τῶν φίλων*
δειπνοῦντι τῷ Ἰηοῦ, ὅτι κομισθεῖεν αἱ τῶν Ἀχάβου παίδων κεφα-
λαί. ὁ δὲ πρὸ τῆς πύλης ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐκέλευσεν ἐξ αὐτῶν
129 *ἀναστῆσαι βουνούς. γενομένου δὲ τούτου ἅμα ἡμέρᾳ πρόεισιν ὀψό-*

§ 124 = 4 Reg. IX 36.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 182.

1 *Ἰηοῦς] ὁ ἰηοῦσ MSP *ihius* Lat ἠλιοῦ ROMPE ἡλιοῦ S *οὕτωσ M 2 ἐν Ἱεζερέλα] εἰσ ἰεσράελα M εἰσ ἰεσράηλαν SP εἰσ ἰερέζελα E *in iezrahela* Lat *ἀπολέσθαι M 3 αὐτῶν om. MSPE 4 **ihius* Lat 5 τὴν ἑτέραν δὲ] τὴν δ᾽ ἑτέραν OMSP τὴν δὲ E ἑτέραν δὲ coni. *λεγοντων ἀνδρειοτάτων M[1] 6 *ἀχάβου τῶν tr. O *ἀποδείξει M ad ἁρμάτων] i. marg. τὸν ἀνδρειότατον add. m. 1 M 7 αὐτῷ] αὐτοῖσ MSPLat στρατείασ SP 9 ταῦτα δὲ γράφει] E ταῦτα δ᾽ ἐγεγράφει (ει ex η corr. R) RO ταῦτ᾽ ἐγράφει P ταῦτα δ᾽ ἔφη MS *haec autem scripsit* Lat ἔγραψε ταῦτα Zon 10 *σαμαρρέων P 11 οἱ s. 1 P λογησάμενοι M 12 τοῦτον MSPLat δύο γὰρ] ὃσ δύο MSPLat βασιλέων] *imperiis* Lat *ἀντέγραψαν] ἀνέστρεψαν O 13 *δεσπότην] βασιλέα P *ὃ] ὃ δ᾽ ROMP *quaequae* Lat ὅτι coni. 14 *κελεύοι SP αὐτῶ codd. E 16 δ᾽ MSP 18 *ihiun* Lat οὐδὲν] οὐδενὸς coni. *φεισάμενοι] *resistentes* Lat 19 συνθέντες] συνελόντεσ M εἰς Ἰεζέρελαν om. Lat 20 ἰεζέρελα SP ἰεσράελα M 21 δειπνοῦντι μετὰ τῶν φίλων tr. MSP Ἰηοῦ] ἰηοῦν P[1] ἰη$^{δ'}$ου M *ihiun* Lat παίδων] τέκνων MSP 22 πρὸσ τῆι πύληι P πρὸσ ταῖσ πύλαισ S ἐκέλευεν E 23 ἀναστῆναι ROMPE δὲ] δὴ M

μενος καὶ θεασάμενος ἤρξατο πρὸς τὸν παρόντα λαὸν λέγειν, ὡς
αὐτὸς μὲν ἐπὶ τὸν δεσπότην στρατεύσαιτο τὸν αὐτοῦ κἀκεῖνον ἀπο-
κτείνειε, τούτους δὲ οὐκ αὐτὸς ἀνέλοι· γινώσκειν δὲ αὐτοὺς ἠξίου
περὶ τῆς Ἀχάβου γενεᾶς, ὅτι πάντα κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ προφητείαν
γέγονε καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καθὼς καὶ Ἠλίας προεῖπεν, ἀπόλωλε.
προσδιαφθείρας δὲ καὶ τοὺς παρὰ τοῖς Ἰεζερελίταις εὑρεθέντας ἐκ 130
τῆς Ἀχάβου συγγενείας [ἱππεῖς] εἰς Σαμάρειαν ἐπορεύετο. κατὰ δὲ
τὴν ὁδὸν τοῖς Ὀχοζία συμβαλὼν οἰκείοις τοῦ βασιλέως τῶν Ἱερο-
σολυμιτῶν ἀνέκρινεν αὐτούς, τί δή ποτε παρεγένοντο. οἱ δ' ἀσπα- 131
σόμενοί τε Ἰώραμον καὶ τὸν αὐτῶν βασιλέα Ὀχοζίαν ἥκειν ἔφασκον·
οὐ γὰρ ᾔδεσαν αὐτοὺς ἀμφοτέρους ὑπ' αὐτοῦ πεφονευμένους. Ἰηοῦς
δὲ καὶ τούτους συλληφθέντας ἀναιρεθῆναι προσέταξεν ὄντας τὸν
ἀριθμὸν τεσσαράκοντα καὶ δύο.

6. Συναντᾷ δ' αὐτῷ μετὰ τούτους ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος 132
Ἰωνάδαβος ὄνομα φίλος αὐτῷ πάλαι γεγονώς, ὃς ἀσπασάμενος αὐτὸν
ἐπαινεῖν ἤρξατο τῷ πάντα κατὰ βούλησιν πεποιηκέναι τοῦ θεοῦ
τὴν οἰκίαν ἐξαφανίσας τὴν Ἀχάβου. Ἰηοῦς δὲ ἀναβάντα ἐπὶ τὸ 133
ἅρμα συνεισελθεῖν αὐτὸν εἰς Σαμάρειαν παρεκάλει λέγων ἐπιδεί-
ξειν, πῶς οὐδενὸς φείσεται πονηροῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας
καὶ τοὺς ψευδιερεῖς καὶ τοὺς ἐξαπατήσαντας τὸ πλῆθος, ὡς τὴν
μὲν τοῦ μεγίστου θεοῦ θρησκείαν ἐγκαταλιπεῖν τοὺς δὲ ξενικοὺς
προσκυνεῖν, τιμωρήσεται· κάλλιστον δ' εἶναι θεαμάτων καὶ ἥδιστον
ἀνδρὶ χρηστῷ καὶ δικαίῳ κολαζομένους πονηρούς. τούτοις πεισθεὶς 134
ὁ Ἰωνάδαβος ἀναβὰς εἰς τὸ ἅρμα εἰς Σαμάρειαν παραγίνεται. ἀνα-

§ 129 = 4 Reg. X 9.

ROMSPELatZonaras II p. 182.
2 ἐστρατεύσατο E *τὸν αὐτοῦ στρατεύσαιτο tr. MSP αὐτοῦ codd. E 3 δὲ] δὲ πάντασ MSPELat *ἀνελεῖν M γιννώσκειν M^1 γιγνώσκειν M^2 5 *γεγόνασι SP καὶ om. MSPE *ἠλίασ S *προεῖπεν] προεῖπεν ἃ προεῖπεν MP *ἀπώλωλε RO 6 τοὺς] τοῖσ M Ἰεζερελίταις] ἰσραη-λίταισ SP ἰσραηλίταισ M *iezrahelitas* Lat 7 ἱππεῖς] om. M *cum equis* Lat ἐπορεύετο] εἰσεπορεύετο M 8 ὀχοζίου MSP *ochodiae* Lat ἱεροσολύμων MSP 9 δή om. M ἀσπασάμενοί RO 10 τε om. Lat αὐτῶν] αὐτῶν OMSP αὐτὸν R *ochodiam* Lat 11 πεφονευμένους] πεφονουσ M *ihius* Lat 13 καὶ om. MSP 15 *ἰωνάδαμοσ O ἰωανάδαβοσ M αὐτοῦ RO γεγονώς] γενόμενοσ M 16 τῷ] om. M τοῦ SP πεποιηκέναι κατὰ βούλησιν tr. MSP τοῦ om. M 17 τὴν Ἀχάβου] τοῦ ἀχάβου OE *δ' MSP ἐπὶ] εἰσ E 18 συνελθεῖν R εἰσ σαμάρειαν αὐτὸν tr. O 19 ψευδο-προφήτας καὶ τοὺς om. RO ψευδοιερεῖσ SP 20 ἐξαπαντήσαντασ M^1 21 θρησκείαν M ἐγκαταλιπεῖν, ἐγ suppl. m. 1 R καταλιπεῖν O ἐγκαταλει-πεῖν M 23 πονηρούς] πονηροὺσ ἰδεῖν SP et fort. Lat 24 ἰωνάδαμοσ O ἰωανάδαβοσ M

ζητήσας δὲ πάντας τοὺς Ἀχάβου συγγενεῖς Ἰηοῦς ἀποκτείνει. βου-
λόμενος δὲ μηδένα τῶν ψευδοπροφητῶν μηδ᾽ ἱερέων τῶν Ἀχάβου
θεῶν τὴν τιμωρίαν διαφυγεῖν ἀπάτῃ καὶ δόλῳ πάντας αὐτοὺς συνέ-
135 λαβεν· ἀθροίσας γὰρ τὸν λαὸν ἔφη βούλεσθαι διπλασίονας ὧν
Ἄχαβος εἰσηγήσατο θεῶν προσκυνεῖν καὶ τοὺς ἐκείνων ἱερεῖς καὶ
προφήτας ἠξίου καὶ δούλους αὐτῶν παρεῖναι· θυσίας γὰρ πολυ-
τελεῖς καὶ μεγάλας ἐπιτελεῖν μέλλειν τοῖς Ἀχάβου θεοῖς· τὸν δ᾽
ἀπολειφθέντα τῶν ἱερέων θανάτῳ ζημιώσειν. ὁ δὲ θεὸς Ἀχάβου
136 Βαὰλ ἐκαλεῖτο. τάξας δὲ ἡμέραν, καθ᾽ ἣν ἔμελλε ποιήσειν τὰς
θυσίας διέπεμπεν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἰσραηλιτῶν χώραν τοὺς ἄξοντας
πρὸς αὐτὸν τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βαάλ. ἐκέλευσε δ᾽ Ἰηοῦς τῷ ἱερεῖ
δοῦναι πᾶσιν ἐνδύματα· λαβόντων δὲ παρελθὼν εἰς τὸν οἶκον μετὰ
τοῦ φίλου Ἰωναδάβου μή τις ἐν αὐτοῖς ἀλλόφυλος εἴη καὶ ξένος
ἐρευνῆσαι προσέταξεν· οὐ βούλεσθαι γὰρ τοῖς ἱεροῖς αὐτῶν ἀλλό-
137 τριον παρατυγχάνειν. τῶν δὲ εἰπόντων μὲν οὐδένα παρεῖναι ξένον
καταρξαμένων δὲ τῶν θυσιῶν περιέστησεν ὀγδοήκοντα τὸν ἀριθμὸν
ἄνδρας, οὓς ᾔδει πιστοτάτους τῶν ὁπλιτῶν, κελεύσας αὐτοῖς ἀπο-
κτεῖναι τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ νῦν τοῖς πατρίοις ἔθεσι τιμωρεῖν
πολὺν ἤδη χρόνον ὠλιγωρημένοις, ὑπὲρ τῶν διαφυγόντων τὰς ἐκεί-
138 νων ἀφαιρεθήσεσθαι ψυχὰς ἀπειλήσας. οἱ δὲ τούς τε ἄνδρας ἅπαν-
τας κατέσφαξαν καὶ τὸν οἶκον τοῦ Βαὰλ ἐμπρήσαντες ἐκάθηραν
οὕτως ἀπὸ τῶν ξενικῶν ἐθισμῶν τὴν Σαμάρειαν. οὗτος ὁ Βαὰλ
Τυρίων ἦν θεός. Ἄχαβος δὲ τῷ πενθερῷ βουλόμενος χαρίσασθαι
Εἰθωβάλῳ Τυρίων ὄντι βασιλεῖ καὶ Σιδωνίων ναόν τε αὐτῷ κατε-

§ 134 = 4 Reg. X 17.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 182 sq. Theodoretus I p. 324.

1 *ihius* Lat *ἀποκτένει M 2 μὴδὲ R τῶν] τοῦ E 3 τὴν om. MSP 4 βούλεσθαι om. M 5 θεῶν εἰσηγήσατο tr. M 6 αὐτῶν] αὐτῶ RMS αὐτοῦ O 7 μέλλει R μέλλοι O 9 βάαλ PE *uahal* Lat δ᾽ MSP ἔμελλε] ἔλεγε RO 10 διέπεμψεν MSP τὴν] τὴν τῶν MSP 11 βάαλ SP *uahal* Lat δ᾽ Ἰηοῦς om. M *ihius* Lat τῷ ἱερεῖ] ROLat τοῖσ ἱερεῦσι MSPE et fort. Zon 12 *παρελθὼν, λ i. ras. S οἶκον] οἶκον τοῦ βάαλ E 13 ἰωαναδάβου M 14 ἱεροῖς] ἱερεῖσ R *sacerdotibus idolorum* Lat 15 οὐδένα] μηδένα E 16 *καταρξαμένω O περιέστησεν] περιέστησεν ἔξωθεν (ἔξω Zon) MSPEZon *constituit a foris* Lat τὸν] μὲν τὸν O 17 ᾔδει, ει i. ras. S ἤδη O πιστωτάτουσ R πιστοὺσ MP *ἀποκτένειν M 18 πατρώοισ RO ἔθεσιν M 19 ὠλιγωρημένοις] ὠληγωρημένοισ R ὠλιγωρημένοισ ἀπειλήσασ MSP 20 ἀφαιρήσεσθαι MSP et fort. Lat ἀπειλήσας om. MSP *πάντασ M 21 Βαὰλ] βάαλ SPE βασιλέωσ M *bahal* Lat βήλου cod. Vat. apud Hudson 22 ἐθισμῶν] θεῶν ROM βάαλ SP *uahal* Lat βῆλος cod. Vat. apud Hudson 24 ἰθωβάλω MSP *iobal* Lat Σιδωνίων] *sidonis* Lat αὐτῷ] αὐτὸν M

σκεύασεν ἐν Σαμαρείᾳ καὶ προφήτας ἀπέδειξε καὶ πάσης θρησκείας
ἠξίουν. ἀφανισθέντος δὲ τούτου τοῦ θεοῦ τὰς χρυσᾶς δαμάλεις 139
προσκυνεῖν τοῖς Ἰσραηλίταις Ἰηοῦς ἐπέτρεψε. ταῦτα δὲ διαπραξα-
μένῳ καὶ προνοήσαντι τῆς κολάσεως τῶν ἀσεβῶν ὁ θεὸς διὰ τοῦ
προφήτου προεῖπεν ἐπὶ τέσσαρας γενεὰς τοὺς παῖδας αὐτοῦ βασι-
λεύσειν τῶν Ἰσραηλιτῶν. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἰηοῦν ἐν τούτοις ὑπ-
ῆρχεν.

VII. 1. *Ὀθλία δ' ἡ Ἀχάβου θυγάτηρ ἀκούσασα τήν τ' Ἰωρά-* 140
μου τἀδελφοῦ τελευτὴν καὶ τὴν Ὀχοζία τοῦ παιδὸς καὶ τοῦ γένους
τῶν βασιλέων τὴν ἀπώλειαν ἐσπούδαζε μηδένα τῶν ἐκ τοῦ Δαυίδου
καταλιπεῖν οἴκου, πᾶν δ' ἐξαφανίσαι τὸ γένος, ὡς ἂν μηδὲ εἷς ἐξ
αὐτοῦ βασιλεὺς ἔτι γένοιτο. καὶ τοῦθ' ὡς μὲν ᾤετο διεπράξατο, 141
διεσώθη δὲ εἷς υἱὸς Ὀχοζίου, τρόπῳ δὲ τοιούτῳ τὴν τελευτὴν διέ-
φυγεν· ἦν Ὀχοζίᾳ ὁμοπάτριος ἀδελφὴ Ὠσαβέθη ὄνομα· ταύτῃ συνῆν
ὁ ἀρχιερεὺς Ἰώδας. εἰσελθοῦσα δ' εἰς τὸ βασίλειον καὶ τοῖς ἀπε- 142
σφαγμένοις τὸν Ἰώασον, τοῦτο γὰρ προσηγορεύετο τὸ παιδίον ἐνι-
αύσιον, ἐγκεκρυμμένον εὑροῦσα μετὰ τῆς τρεφούσης βαστάσασα μετ'
αὐτῆς εἰς τὸ ταμιεῖον ἀπέκλεισε τῶν κλινῶν καὶ λανθάνοντες ἀνέ-
θρεψαν αὐτή τε καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Ἰώδας ἐν τῷ ἱερῷ ἔτεσιν ἕξ,
οἷς ἐβασίλευσεν Ὀθλία τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῶν δύο φυλῶν.

2. *Τῷ δὲ ἑβδόμῳ κοινολογησάμενός τισιν Ἰώδας πέντε τὸν* 143
ἀριθμὸν ἑκατοντάρχαις καὶ πείσας αὐτοὺς συνεπιθέσθαι μὲν τοῖς
κατὰ τῆς Ὀθλίας ἐγχειρουμένοις, τὴν δὲ βασιλείαν τῷ παιδὶ περι-
ποιῆσαι, λαβὼν ὅρκους οἷς τὸ ἀδεὲς παρὰ τῶν συνεργούντων βε-

---

§ 139 = 4 Reg. X 28; § 140 = 3 Reg. XI 1, 2 Paral. XXII 10.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 183.

3 *ἐπέτρεπεν M δὲ om. M 5 βασιλεύσειν] ex Lat βασιλεύειν codd. E 6 *τῶν] ἐπὶ τῶν RO ἔτι τῶν coni. καὶ τὰ] i. marg. *VII* Lat Ἰηοῦν] *ihiun* Lat 8 i. marg. ζ' RO Ὀθλία] γοθολία MSPELatZon δὲ MSPE τε ROSP 9 τελευτὴν om. M ὀχοζίου MSP *ochoziae*, *z* i. ras. Lat 10 τὴν om. MSPE *Δαυίδου] δαείδου M 11 καταλειπεῖν M μηδεὶσ E 12 ἔτι γένοιτο] γένοιτο O ἐπιγένοιτο E τοῦτο E 13 *Ὀχοζίου] ὀζίου M *ochodiae* Lat 14 *ὀχοζίασ M Ὠσαβέθη] ὡσ ἀβεθει M ὡσαβεὲθ RO ὁσαβεέθη S ὁσαβεέθη P ἰωσαβὲθ E *iosabeth* Lat 15 Ἰώδας] ἰώδαοσ MSP ἰωδάνησ E *iodam* Lat *δὲ MSP τὰ βασίλεια E 16 *ἐνιαύσιον] ὃν ἐνιαύσιον coni. 18 ταμεῖον RO τῶν κλινῶν om. Lat, damnat Ernesti

19 Ἰώδας] ἰώαδοσ M ἰώδαοσ SP *iodam* Lat ἐν τῷ — 21 Ἰώδας om. M

20 ἐβασίλευε E Ὀθλία] γοθολία SPELat 21 δ' SPE ἑβδόμῳ] ἑβδόμω ἔτει E ἰώδαοσ SP ἰωδὰν E *iodam* Lat 22 *πείσας] συμπείσασ MSP συνεπιθέσθαι] συμπείσεσθαι RO συνθέσθαι E *τοῖς] τὰ O 23 Ὀθλίας] γοθολίασ MSPELatZon τὰ δὲ βασίλεια E *περιποιῆσαι] συμπεριποιῆσαι MSP

144 βαιοῦται τὸ λοιπὸν ἐθάρρει ταῖς κατὰ τῆς Ὀθλίας ἐλπίσιν. οἱ δ' ἄνδρες, οὓς ὁ ἱερεὺς Ἰώδας κοινωνοὺς τῆς πράξεως παρειλήφει, περιπορευθέντες ἅπασαν τὴν χώραν τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Ληουίτας ἐξ αὐτῆς ἀθροίσαντες καὶ τοὺς τῶν φυλῶν προεστηκότας ἧκον ἄγον-
145 τες εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν ἀρχιερέα. ὁ δὲ πίστιν ᾔτησεν αὐτοὺς ἔνορκον, ἦ μὴν φυλάξειν ὅπερ ἂν μάθωσιν ἀπόρρητον παρ' αὐτοῦ σιωπῆς ἅμα καὶ συμπράξεως δεόμενον. ὡς δ' ἀσφαλὲς αὐτῷ λέγειν ὀμωμοκότων ἐγένετο παραγαγὼν ὃν ἐκ τοῦ Δαυίδου γένους ἔτρεφεν „οὗτος ἡμῖν, εἶπε, βασιλεὺς ἐξ ἐκείνης τῆς οἰκίας, ἣν ἴστε τὸν θεὸν ἡμῖν προφητεύσαντα βασιλεύσειν ἄχρι τοῦ παντὸς χρόνου.
146 παραινῶ δὲ τὴν τρίτην ὑμῶν μοῖραν φυλάττειν αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, τὴν δὲ τρίτην ταῖς πύλαις ἐφεστάναι τοῦ τεμένους ἁπάσαις, ἡ δὲ μετὰ ταύτην ἐχέτω τὴν τῆς ἀνοιγομένης καὶ φερούσης εἰς τὸ βασίλειον πύλης φυλακήν· τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος ἄοπλον ἐν τῷ ἱερῷ τυγχανέτω·
147 μηδένα δ' εἰσελθεῖν ὁπλίτην ἐάσητε ἢ μόνον ἱερέα.“ προσδιέταξε δὲ τούτοις μέρος τι τῶν ἱερέων καὶ Ληουίτας περὶ αὐτὸν εἶναι τὸν βασιλέα ταῖς μαχαίραις ἐσπασμέναις αὐτὸν δορυφοροῦντας, τὸν δὲ τολμήσαντα παρελθεῖν εἰς τὸ ἱερὸν ὡπλισμένον ἀναιρεῖσθαι παραυτίκα·
148 δείσαντας δὲ μηδὲν παραμεῖναι τῇ φυλακῇ τοῦ βασιλέως. καὶ οἱ μὲν οἷς ὁ ἀρχιερεὺς συνεβούλευσεν τούτοις πεισθέντες ἔργῳ τὴν προαίρεσιν ἐδήλουν. ἀνοίξας δὲ Ἰώδας τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ὁπλοθήκην, ἣν Δαυίδης κατεσκεύασε, διεμέρισε τοῖς ἑκατοντάρχαις ἅμα καὶ ἱερεῦσι καὶ Ληουίταις ἅπανθ' ὅσ' εὗρεν ἐν αὐτῇ δόρατά τε καὶ φαρέτρας καὶ εἴ τι ἕτερον εἶδος ὅπλου κατέλαβε, καὶ καθωπλισμένους ἔστησεν ἐν κύκλῳ περὶ τὸ ἱερὸν συναψαμένους τὴν χεῖρα καὶ

---

§ 144 = 4 Reg. XI 4, 2 Paral. XXIII 2.

ROMSPELatZonaras II p. 183 sq.

1 Ὀθλίας] γοθολίασ MSP 2 ἰώδαοσ MSP *iodam* Lat πράξεως] τάξεωσ RO 3 περιπορευθέντες] coni. *circumeuntes* Lat πορευθέντεσ codd. λευίτασ MSPE 4 προεστῶτασ E 5 αὐτοῖσ O 7 δεόμενον] γενόμενον RO 8 δαυείδου M 9 *ἡμῖν] ὑμῖν MSPLatZon *βασιλεῦ OM ἣν] ἧσ M τὸν om. M 10 ἡμῖν] ὑμῖν MSP βασιλεύειν MSP 12 τρίτην] τετάρτην MSPLat πύλαις] φυλακαῖσ MSP *ianuis* Lat 13 μετὰ ταύτην] μεταυτην M[1] 14 δ' MSP τυγχανέτω om. RO 15 δ' om. RO ὁπλίτην εἰσελθεῖν tr. MSP προσδιετάξατο δὲ M 16 ἱερέων, ἱε ex ετ corr. m. 2 P λευΐτασ MSP 17 μαχέραισ R ἐσπασμέναις αὐτὸν] αὐτὸν ἐσπασμέναισ M αὐτῶν ἐσπασμένασ P αὐτῶν ἐσπασμένασ αὐτὸν S 19 δείσαντασ, ασ ex εσ corr. R δείσαντεσ M μηδένα MSP 20 συνεβούλευσε OMS[2]P[2] 21 ἰώδαοσ MSP *iodas* Lat 22 *δαυείδησ M 23 λευΐταισ MSPE ὅσα OMSPE 25 ἔστησε κύκλω E

τὴν εἴσοδον τοῖς οὐ προσήκουσιν οὕτως ἀποτειχίσοντας. συναγα- 149
γόντες δὲ τὸν παῖδα εἰς τὸ μέσον ἐπέθεσαν αὐτῷ τὸν στέφανον
τὸν βασιλικὸν καὶ τῷ ἐλαίῳ χρίσας Ἰώδας ἀπέδειξε βασιλέα· τὸ
δὲ πλῆθος χαῖρον καὶ κροταλίζον ἐβόα σώζεσθαι τὸν βασιλέα.
3. Τοῦ δὲ θορύβου καὶ τῶν ἐπαίνων Ὀθλία παρ᾽ ἐλπίδας 150
ἀκούσασα τεταραγμένη σφόδρα τῇ διανοίᾳ μετὰ τῆς ἰδίας ἐξεπή-
δησε στρατιᾶς ἐκ τοῦ βασιλείου. καὶ παραγενομένην εἰς τὸ ἱερὸν
αὐτὴν οἱ μὲν ἱερεῖς εἰσδέχονται, τοὺς δ᾽ ἑπομένους ὁπλίτας εἷρξαν
εἰσελθεῖν οἱ περιεστῶτες ἐν κύκλῳ ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τοῦτο προσ-
τεταγμένοι. ἰδοῦσα δὲ Ὀθλία τὸν παῖδα ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἑστῶτα 151
καὶ τὸν βασίλειον ἐπικείμενον στέφανον περιρρηξαμένη καὶ δεινὸν
ἀνακραγοῦσα φονεύειν ἐκέλευε τὸν ἐπιβουλεύσαντα αὐτῇ καὶ τὴν
ἀρχὴν ἀφελέσθαι σπουδάσαντα. Ἰώδας δὲ καλέσας τοὺς ἑκατον-
τάρχας ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀπαγαγόντας τὴν Ὀθλίαν εἰς τὴν φάραγγα
τὴν Κεδρῶνος ἀνελεῖν αὐτὴν ἐκεῖ· μὴ γὰρ βούλεσθαι μιᾶναι τὸ
ἱερὸν αὐτόθι τὴν ἀλιτήριον τιμωρησάμενον. προσέταξε δὲ κἂν βοη- 152
θῶν τις προσέλθῃ κἀκεῖνον ἀνελεῖν. ἐλλαβόμενοι τοίνυν τῆς Ὀθλίας
οἱ προστεταγμένοι τὴν ἀναίρεσιν αὐτῆς ἐπὶ τὴν πύλην τῶν ἡμιό-
νων τοῦ βασιλέως ἤγαγον κἀκεῖ διεχρήσαντο.
4. Ὡς δὲ τὰ περὶ τὴν Ὀθλίαν τοῦτον ἐστρατηγήθη τὸν τρό- 153
πον συγκαλέσας τόν τε δῆμον καὶ τοὺς ὁπλίτας ὁ Ἰώδας εἰς τὸ

§ 149 = 4 Reg. XI 12, 2 Paral. XXIII 11.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 184.

1 ἀποτειχίσοντασ, σο ex ζο corr. R ἀποτειχίσαντασ cod. Vat. apud Hudson ἀποτειχίζοντας Cocceji συναγαγόντες] ἀγαγόντεσ E 2 *ἐπέθεσαν] ἐπέθηκαν MSP περιέθετο Zon 3 *χρήσασ RMS[1] ἰώδαοσ MSP ἰωδὰν E *iodam* Lat 4 κροταλίζον] κραταλίζον R[2]O καταλίζον R[1] 5 Ὀθλία] γοθολία MSPELatZon 6 *ἐξεπήδησε, ξ i. ras. O 7 *στρατείασ SP[1] *καὶ παραγενομένην] παραγενομένην δ᾽ MSP 8 *εἰσδέχονται] δέχονται RO *εἶρξαν OM[1] 9 ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως] ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων RO τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέωσ MSP ὑπὸ τἀρχιερέως fort. προστεταγμένων MSP 10 Ὀθλία] γοθολία MSPELat σκηνῆς] στήλησ RO *tribunal* Lat 11 βασίλειον ἐπικείμενον] βασιλικὸν περικείμενον MSPE 12 *ἀνακράζουσα MS φονεύειν] E φονεύσειν codd. *ἐπιβουλεύσαντα, τα s. m. 2 P 13 ἰώδαοσ MSP ἰωδὰσ E *iodam* Lat τοῖσ ἑκατοντάρχοισ E ἑκοντάρχασ, ασ ex ουσ corr. P 14 ἀπαγαγόντας] ἀγαγόντασ MP ἀγαγοῦσι E Ὀθλίαν] γοθολίαν MSPELatZon 15 τὴν] τοῦ MP αὐτὴν om. MSPE 16 ἀλιτηρίαν (ἁλ. R) ROM τιμωρησαμένων (ων ex ον corr. P) codd. 17 προσέλθῃ] Dindorf προσέλθοι codd. ἐλλαβόμενοι] λαβόμενοι E *sumens* Lat Ὀθλίας] γοθολίασ MSPLat 18 οἱ προστεταγμένοι] *quidam cui fuerat eius iniuncta peremptio* Lat 19 διεχρήσαντο] *interfecit* Lat 20 Ὀθλίαν] γοθολίαν MSPELat ἐστρατηγήθη] ἐστρατήγει M 21 ὁ om. MSPE ἰώδαοσ MSP ἰωδὰσ E *iodas* Lat(?)

ἱερὸν ἐξώρκωσεν εὐνοεῖν τῷ βασιλεῖ καὶ προνοεῖν αὐτοῦ τῆς σωτη-
ρίας καὶ τῆς ἐπὶ πλεῖον ἀρχῆς· ἔπειτ᾽ αὐτὸν τὸν βασιλέα τιμήσειν
τὸν θεὸν καὶ μὴ παραβῆναι τοὺς Μωσήους νόμους δοῦναι πίστιν
154 ἠνάγκασε. καὶ μετὰ ταῦτ᾽ εἰσδραμόντες τὸν τοῦ Βαὰλ οἶκον, ὃν
Ὀθλία τε καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Ἰώραμος κατεσκεύασεν ἐφ᾽ ὕβρει μὲν
τοῦ πατρίου θεοῦ τιμῇ δὲ Ἀχάβου κατέσκαψαν καὶ τὸν ἔχοντα
155 τὴν ἱερωσύνην αὐτοῦ Μάθαν ἀπέκτειναν. τὴν δ᾽ ἐπιμέλειαν καὶ
φυλακὴν τοῦ ἱεροῦ τοῖς ἱερεῦσι καὶ Ληουίταις ἐπέτρεψεν Ἰώδας
κατὰ τὴν Δαυίδου τοῦ βασιλέως διάταξιν κελεύσας αὐτοὺς δὶς τῆς
ἡμέρας ἐπιφέρειν τὰς νενομισμένας τῶν ὁλοκαυτώσεων θυσίας καὶ
θυμιᾶν ἀκολούθως τῷ νόμῳ. ἀπέδειξε δέ τινας τῶν Ληουιτῶν
καὶ πυλωροὺς ἐπὶ φυλακῇ τοῦ τεμένους, ὡς μηδένα μεμιασμένον
παριέναι λανθάνοντα.
156 5. Τούτων δ᾽ ἕκαστα διατάξας μετὰ τῶν ἑκατοντάρχων καὶ
ἡγεμόνων καὶ τοῦ λαοῦ παντὸς ἐκ τοῦ ἱεροῦ παραλαβὼν ἄγει τὸν
Ἰώασον εἰς τὸ βασίλειον, καὶ καθίσαντος ἐπὶ τὸν βασιλικὸν θρόνον
ἐπευφήμησέ τε τὸ πλῆθος καὶ πρὸς εὐωχίαν τραπέντες ἐπὶ πολλὰς
ἑώρτασαν ἡμέρας· ἡ μέντοι γε πόλις ἐπὶ τῷ τὴν Ὀθλίαν ἀποθα-
157 νεῖν ἡσυχίαν ἤγαγεν. ἦν δὲ Ἰώασος ὅτε τὴν βασιλείαν παρέλαβεν
ἐτῶν ἑπτά, μήτηρ δὲ ἦν αὐτῷ τὸ μὲν ὄνομα Σαβιὰ πατρίδος δὲ
Βηρσαβεέ. πολλὴν δ᾽ ἐποιήσατο τῶν νομίμων φυλακὴν καὶ περὶ
τὴν τοῦ θεοῦ θρησκείαν φιλοτιμίαν παρὰ πάντα τὸν χρόνον ὃν
158 Ἰώδας ἐβίωσεν. ἔγημε δὲ καὶ γυναῖκας δύο παρελθὼν εἰς ἡλικίαν
δόντος τοῦ ἀρχιερέως, ἐξ ὧν καὶ ἄρρενες αὐτῷ καὶ θήλειαι παῖδες
ἐγένοντο. τὰ μὲν οὖν περὶ τοῦ βασιλέως Ἰωάσου, ὡς τὴν τῆς

---

§ 153 = 4 Reg. XI 17, 2 Paral. XXIII 16; § 157 = 2 Paral. XXIV 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 184.

1 *ἐξόρκησεν M ὥρκωσε Zon 2 ἔπειτα E 3 μὴ s. m. 2 P Μωσήους] μωσέωσ M μωυσέωσ SPE *mosaeos* Lat Μωσείους coni. 4 ταῦτα MSPE *εἰσδραμώντεσ M Βαὰλ] βάαλ SPZon βασιλέωσ E βήλου Vat. apud Hudson ὃν om. M 5 Ὀθλία τε] ἡ γοθολία MSPLat 6 πατρώου SP δὲ] δὲ τοῦ MSP 7 Μάθαν] νάθαν RO μααθὰν MSP *mathan* Lat καὶ] καὶ τὴν R 8 λευΐταισ MSP ἰώδαοσ SP 9 Δαυίδου] δαυείδου M τοῦ δαυίδου O 11 τινας τῶν Ληουιτῶν] τῶν λευϊτῶν τινασ MSP 12 μιασμένον R 13 παριέναι] περιέναι O παρεῖναι MSP 14 δὲ P 16 καθήσαντοσ RM ἐπὶ] εἰσ MSP 17 εὐφήμησε RO τε om. RO 18 ἑόρτασαν R¹M τῷ] τὸ M Ὀθλίαν] γοθολίαν MSPLat 19 δὲ] δὲ ὁ O 20 δ᾽ MSP σαβία MSP 21 Βηρσαβεὲ] βεαβεὲ R βεραβεὲ O δὲ E *νομίμων] νόμων MSPLat 22 παρὰ] ὃν παρὰ M τὸν om. M ὃν om. ROM 23 Ἰώδας] ὁ ἰώαδοσ M ὁ ἰώδαοσ SP 24 θήλειαι, ή et ει i. ras. m. 2 P

Ὀθλίας ἐπιβουλὴν διέφυγε καὶ τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ἐν τούτοις δεδηλώκαμεν.

VIII. 1. *Ἀζάηλος δ᾽ ὁ τῶν Σύρων βασιλεὺς πολεμῶν τοῖς* 159
Ἰσραηλίταις καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν Ἰηοῦ διέφθειρε τῆς πέραν Ἰορ-
δάνου χώρας τὰ πρὸς τὴν ἀνατολὴν τῶν Ῥουβηνιτῶν καὶ Γαδιτῶν
καὶ Μανασσιτῶν ἔτι δὲ καὶ τὴν Γαλαδῖτιν καὶ Βαταναίαν πυρ-
πολῶν πάντα καὶ διαρπάζων καὶ τοῖς εἰς χεῖρας ἀπαντῶσι βίαν
προσφέρων. οὐ γὰρ ἔφθη αὐτὸν Ἰηοῦς ἀμύνασθαι κακοῦντα τὴν 160
χώραν, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰς τὸ θεῖον ὑπερόπτης γενόμενος καὶ κατα-
φρονήσας τῆς ὁσίας καὶ τῶν νόμων ἀπέθανε βασιλεύσας ἔτη τῶν
Ἰσραηλιτῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. ἐτάφη δὲ ἐν Σαμαρείᾳ τῆς ἀρχῆς
διάδοχον Ἰώαζον τὸν υἱὸν καταλιπών.

2. *Τὸν δὲ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βασιλέα Ἰώασον ὁρμή τις ἔλαβε* 161
τὸν ναὸν ἀνακαινίσαι τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν ἀρχιερέα καλέσας Ἰώδαν
εἰς ἅπασαν ἐκέλευσε πέμψαι τὴν χώραν τοὺς Ληουίτας καὶ ἱερέας
αἰτήσοντας ὑπὲρ ἑκάστης κεφαλῆς ἡμίσικλον ἀργύρου εἰς ἐπισκευὴν
καὶ ἀνανέωσιν τοῦ ναοῦ καταλυθέντος ὑπὸ Ἰωράμου καὶ Ὀθλίας
καὶ τῶν παίδων αὐτῆς. ὁ δ᾽ ἀρχιερεὺς τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησε 162
συνεὶς ὡς οὐδεὶς προεῖται τἀργύριον, τρίτῳ δὲ καὶ εἰκοστῷ τῆς
βασιλείας ἔτει μεταπεμψαμένου τοῦ βασιλέως αὐτόν τε καὶ Ληουί-
τας καὶ ὡς παρακούσαντας ὧν προσέταξεν αἰτιωμένου καὶ κελεύ-
σαντος εἰς τὸ μέλλον προνοεῖσθαι τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ, στρα-
τηγήματι χρῆται πρὸς τὴν συλλογὴν τῶν χρημάτων ὁ ἀρχιερεὺς ᾧ
τὸ πλῆθος ἡδέως ἔσχε τοιούτῳ· ξύλινον κατασκευάσας θησαυρὸν 163
καὶ κλείσας πανταχόθεν ὀπὴν αὐτῷ μίαν ἤνοιξεν. ἔπειτα θεὶς εἰς
τὸ ἱερὸν παρὰ τὸν βωμὸν ἐκέλευσεν ἕκαστον ὅσον βούλεται βάλλειν

---

§ 159 = 4 Reg. X 32; § 161 = 2 Paral. XXIV 4, 4 Reg. XII 4.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 184 sq.

1 *Ὀθλίας*] *γοθολίασ* MSPLat 3 i. marg. *η'* RO *VIII* Lat **ἀζαῆλοσ* O *δὲ* ME 4 *Ἰηοῦ*] *ihieu* Lat 5 *Γαδιτῶν*] ed. princ. *gad* Lat *γαλαδιτῶν* RO *γαλααδιτῶν* MSP 6 *τὴν*] *τὴ* M *Γαλαδῖτιν*] *γαλαδίτην* R *γαλααδίτην* M *γαλααδῖτιν* SP 8 *οὐ γὰρ*] *οἷαν* MS *οἷσ ἂν* P *in quo* Lat **ihus* Lat 11 *εἴκοσιν* S²P² *δ᾽* MSP 12 *Ἰώαζον*] *iochazan* Lat 13 **ἱεροσολύμων* MSPLat *ἔλαβεν* MS¹P¹ 14 *Ἰώδαν*] *ἰωάδαον* M *ἰώαδον* SP *ἰωδᾶν* E *ioadam* Lat 15 *ἐκέλευσεν* O *λευΐτασ* MSP 16 *ἀργύρου*] *ἀργυροῦν* ROM *ἀργυρίου* EZon 17 *Ὀθλίας*] *γοθολίασ* MSPELat 19 *ὡσ* s. m. 1 R **οὐδεὶς*] *οὐδὲν* M *προεῖται*] *προῆται* M *πρόηται* SP *εὐγνωμόνωσ προήσεται* E *conferret* Lat *τὸ ἀργύριον* MSPE 20 *τοῦ βασιλέως*] *τῆσ βασιλειασ* M *λευΐτασ* MSP 23 **ᾧ*] *ὡσ* RO 25 *αὐτῷ*] *ἐν αὐτῶ* SPE 26 **παρὰ τὸν*] *πάντα* O *ἐκέλευεν* E *ἐκέλευσεν ἕκαστον, εν ἕκ* i. ras. R **ὅσον* om. RO *βαλεῖν* E

εἰς αὐτὸν διὰ τῆς ὀπῆς εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ. πρὸς τοῦτο
πᾶς ὁ λαὸς εὖ διετέθη καὶ πολὺν ἄργυρον καὶ χρυσὸν φιλοτιμού-
164 μενοι καὶ συνεισφέροντες ἤθροισαν. κενοῦντες δὲ τὸν θησαυρὸν καὶ
παρόντος τοῦ βασιλέως ἀριθμοῦντες τὸ συνειλεγμένον ὅ τε γραμ-
ματεὺς [καὶ ἱερεὺς] τῶν γαζοφυλακίων ἔπειτ' εἰς τὸν αὐτὸν ἐτίθε-
σαν τόπον. καὶ τοῦτ' ἐποίουν ἑκάστης ἡμέρας. ὡς δ' ἀποχρῶν
τὸ πλῆθος ἐδόκει τῶν χρημάτων ἔπεμψαν μισθούμενοι λατόμους
καὶ οἰκοδόμους ὁ ἀρχιερεὺς Ἰώδας καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰώασος καὶ ἐπὶ
165 ξύλα μεγάλα καὶ τῆς καλλίστης ὕλης. ἐπισκευασθέντος δὲ τοῦ ναοῦ
τὸν ὑπολειφθέντα χρυσὸν καὶ ἄργυρον, οὐκ ὀλίγος δὲ ἦν, εἴς τε
κρατῆρας καὶ οἰνοχόας καὶ ἐκπώματα καὶ τὰ λοιπὰ σκεύη κατεχρή-
σαντο θυσίαις τε πολυτελέσιν ὁσημέραι τὸν βωμὸν πιαίνοντες διε-
τέλουν. καὶ ταῦτα μὲν ἐφ' ὅσον Ἰώδας χρόνον ἔζη τῆς προσηκού-
σης ἐτύγχανε σπουδῆς.
166 3. Ὡς δ' ἐτελεύτησεν οὗτος ἔτη μὲν βιώσας ἑκατὸν καὶ τριά-
κοντα δίκαιος δὲ καὶ πάντα χρηστὸς γενόμενος, ἐτάφη δ' ἐν ταῖς
βασιλικαῖς θήκαις ἐν Ἱεροσολύμοις, ὅτι τῷ Δαυίδου γένει τὴν βασι-
λείαν ἀνεκτήσατο, προέδωκεν ὁ βασιλεὺς τὴν ἐπιμέλειαν τὴν πρὸς
167 τὸν θεόν. συνδιεφθάρησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ τοῦ πλήθους πρωτεύ-
οντες, ὥστε πλημμελεῖν εἰς τὰ δίκαια καὶ νενομισμένα παρ' αὐτοῖς
ἄριστα εἶναι. δυσχεράνας δὲ ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ μεταβολῇ τοῦ βασιλέως
καὶ τῶν ἄλλων πέμπει τοὺς προφήτας διαμαρτυρησομένους τε τὰ
168 πραττόμενα καὶ παύσοντας τῆς πονηρίας αὐτούς. οἱ δ' ἰσχυρὸν
ἔρωτα καὶ δεινὴν ἐπιθυμίαν ἄρα ταύτης εἶχον, ὡς μήτε οἷς οἱ πρὸ

---

§ 163 = 2 Paral. XXIV 8, 4 Reg. XII 9; § 166 = 2 Paral. XXIV 17.

ROMSPELatZonaras II p. 185. ExcPeiresc. Suidas s. *Ἰωάννης*.

1 *τὴν* om. E 5 *καὶ ἱερεὺς* om. RO **ἔπειτ'*] *ἐπ' ἔτεσιν* M 6 *τοῦτο* MSP *ὡς δ' — 7 χρημάτων*] *cumque populus quod ei uisum fuerat obtulisset* Lat *ἀποχρῶν*] *ἀποχρώντωσ* MSP 7 *ἐδόκει*] *ἐδόκει βαλεῖν* MSP 8 *Ἰώδας*] *ἰώαδοσ* SP *ἰώδαοσ* M *ioadas* Lat *καὶ ἐπὶ — 9 ὕλης*] (*ut*) *et ligna maxima de optima silua deponerent* Lat *ἐπὶ*] *ἔτι* SP 11 *ἐκπόματα* E 12 *πολυτελέσιν*] *πολε* et spatium uacuum 4 litt. M *διετέλουν πιαίνοντεσ* tr. P 13 *Ἰώδας*] *ἰώδαοσ* M *ἰώαδοσ* SPExc *ὁ ἰωδᾶσ* E *ioadas* Lat *ἰωδαὲ* Suid 15 **καὶ* om. MSP 16 *καὶ πάντα*] *τὰ πάντα* O 17 **τοῦ δαυείδου γένουσ* M 18 *ἀνεκτήσατο*] *ἐκτήσατο* ROE *προέδωκεν* incip. [ExcSuid *βασιλεὺς*] *βασιλεὺσ ἰώασοσ* MSPELatZon *ἰώσαοσ βασιλεὺσ* Exc *ἰωάννης βασιλεὺς* Suid *πρὸς*] *περὶ* E 19 **θεόν*] *θεὸν ἰώασοσ* RO *δ'* s. m. 1 R *δὲ* ExcSuid **πρωτεύοντες*] *στρατεύοντεσ* O 20 *καὶ*] *καὶ τὰ* SP 21 **δ'* MSPExc 22 *πέμπη* P[1] *τοὺς*] *πρὸσ τοὺσ* RO, om. E *προφήτην διαμαρτυρησόμενον* E 23 *παύσοντα* E *δὲ* ExcSuid 24 *ὡς* — p. 303, 3 *ἐτράπησαν* om. Suid *οἷς οἱ*] *οἷσ* R *ὅσοι* MExc

αὐτῶν ἐξυβρίσαντες εἰς τὰ νόμιμα πανοικὶ κολασθέντες ἔπαθον,
μήθ᾽ οἷς οἱ προφῆται προύλεγον πεισθέντες μετανοῆσαι καὶ μετελ-
θεῖν ἐξ ὧν εἰς ἐκεῖνα παρανομήσαντες ἐτράπησαν· ἀλλὰ καὶ Ζαχα-
ρίαν υἱὸν τοῦ ἀρχιερέως Ἰώδα λίθοις ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε βληθέντα
ἀποθανεῖν ἐν τῷ ἱερῷ τῶν τοῦ πατρὸς εὐεργεσιῶν αὐτοῦ λαθό-
μενος, ὅτι τοῦ θεοῦ προφητεύειν αὐτὸν ἀποδείξαντος στὰς ἐν μέσῳ 169
τῷ πλήθει συνεβούλευεν αὐτῷ τε καὶ τῷ βασιλεῖ τὰ δίκαια πράτ-
τειν καὶ τιμωρίαν ὅτι μεγάλην ὑφέξουσι μὴ πειθόμενοι προύλεγε.
τελευτῶν μέντοι Ζαχαρίας μάρτυρα καὶ δικαστὴν ὧν ἔπασχε τὸν
θεὸν ἐποιεῖτο ἀντὶ χρηστῆς συμβουλίας καὶ ὧν ὁ πατὴρ αὐτοῦ παρ-
έσχεν Ἰωάσῳ πικρῶς καὶ βιαίως ἀπολλύμενος.
4. Ἔδωκε μέντοι γε οὐκ εἰς μακρὰν ὁ βασιλεὺς δίκην ὧν παρ- 170
ηνόμησεν· ἐμβαλόντος γὰρ Ἀζαήλου τοῦ Σύρων βασιλέως εἰς τὴν
χώραν αὐτοῦ καὶ τὴν Γίτταν καταστρεψαμένου καὶ λεηλατήσαντος
ἐπ᾽ αὐτὸν στρατεύειν εἰς Ἱεροσόλυμα φοβηθεὶς ὁ Ἰώασος πάντας
ἐκκενώσας τοὺς τοῦ θεοῦ θησαυροὺς καὶ τοὺς τῶν βασιλείων καὶ
τὰ ἀναθήματα καθελών, ἔπεμψε τῷ Σύρῳ τούτοις ὠνούμενος τὸ
μὴ πολιορκηθῆναι μηδὲ κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων. ὁ δὲ πεισθεὶς 171
τῇ τῶν χρημάτων ὑπερβολῇ τὴν στρατιὰν οὐκέτ᾽ ἤγαγεν ἐπὶ τὰ
Ἱεροσόλυμα. νόσῳ μέντοι χαλεπῇ περιπεσὼν ὁ Ἰώασος ἐπιθεμένων
αὐτῷ τῶν φίλων, οἳ τὸν Ζαχαρίου θάνατον ἐκδικοῦντες τοῦ Ἰώδα
παιδὸς ἐπεβούλευσαν τῷ βασιλεῖ, διεφθάρη πρὸς αὐτῶν· καὶ θάπτε- 172
ται μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις, οὐκ ἐν ταῖς θήκαις δὲ τῶν προγόνων ἀσε-

§ 168 = 2 Paral. XXIV 19; § 170 = 4 Reg. XII 17, 2 Paral. XXIV 23; § 171 = 2 Paral. XXIV 25.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 185 sq. ExcPeiresc. Suidas s. Ἰωάννης.

1 ἐνυβρίσαντεσ O 2 οἷς οἱ] οἱ σοὶ RO ὅσοι MExc μετενόησαν SP 3 παρανομήσαντες] παρορμήσαντεσ SP *ζαχαρίαν, ζ i. ras. P 4 Ἰώδα] ἰώδα· R ἰωδάου MSPExc ἰωδᾶ E ἰωδαὲ Suid *ioadae* Lat *λίθοις — 8 προύλεγε] breuians finit Suid 5 αὐτοῦ εὐεργεσιῶν tr. MSPExc λαθώμενοσ, ώ ex ό O 6 ὅτι] διότι Exc ἐπιδείξαντοσ RO 8 ὅτι τιμωρίαν tr. MSPExc προύλεγεν μὴ πειθόμενοι tr. Exc 9 *μέντοι] μέντοι γε Exc *τὸν θεὸν — 11 παρέσχεν om. O 11 βιαίως] βεβαίωσ M ἀπολλύμενος fin. Exc 12 μέντοι γ᾽ MSP μέντοι E 13 *ἐμβαλῶντι, ῶ ex ό corr. M 14 *τὴν] τήν τε MSP γίττην SP *geth* Lat λεηλατήσαντος] μελλήσαντος coni. 15 ἐπ᾽ αὐτὸν — φοβηθεὶς] *cum esset iam ad hierosolyma deducturus exercitum metuens* Lat στρατεύειν] στρατεύει SP στρατευ᾽ M *φοβηθεὶς] ὃν φοβηθεὶσ SP φοβηθεὶσ δ᾽ ed. pr. 16 *ἐκκενώσας] κενώσασ M βασιλέων MSPE 17 *ἔπεμπε RO τὸ] τῶ O 18 πολιορκιθῆναι RP *πεισθεὶς] ἡσθεὶς Zon 19 στρατείαν SP[1] οὐκέτ᾽ ἤγαγεν] οὐκ ἐπήγαγεν MSP 20 ὁ om. SPE 21 οἳ τὸν Ζαχαρίου] ROLat τοῦ ζαχαρίου οἱ τὸν M τὸν (τῶν S[2]) ζαχαρίου οἳ τὸν SP Ἰώδα] ἰώδου O ἰωδάου MSP 22 *διεφθάρη] καὶ διεφθάρη MSP 23 δὲ] δὲ ταῖσ βασιλικαῖσ SP ταῖσ βασιλικαῖσ M

βὴς γενόμενος. ἐβίωσε δὲ ἔτη ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα, τὴν δὲ βασι-
λείαν αὐτοῦ διαδέχεται Ἀμασίας ὁ παῖς.
173 5. Εἰκοστῷ δὲ καὶ πρώτῳ τῆς Ἰωάσου βασιλείας παρέλαβε
τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἡγεμονίαν Ἰώαζος ὁ τοῦ Ἰηοῦδος υἱὸς ἐν Σα-
μαρείᾳ καὶ κατέσχεν αὐτὴν ἔτεσιν ἑπτὰ καὶ δέκα τοῦ μὲν πατρὸς
οὐδ' αὐτὸς μιμητὴς γενόμενος, ἀσεβήσας δ' ὅσα καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ
174 θεοῦ καταφρονήσαντες. ἐταπείνωσε δ' αὐτὸν καὶ συνέστειλεν ἐκ
τῆς τοσαύτης δυνάμεως ὁ τῶν Σύρων βασιλεὺς εἰς ὁπλίτας μυρίους
καὶ πεντήκοντα ἱππεῖς στρατεύσας ἐπ' αὐτὸν καὶ πόλεις τε μεγά-
λας καὶ πολλὰς αὐτοῦ ἀφελόμενος καὶ τὴν στρατιὰν αὐτοῦ δια-
175 φθείρας. ταῦτα δ' ἔπαθεν ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν λαὸς κατὰ τὴν Ἐλισ-
σαίου προφητείαν, ὅτε Ἀζάηλον βασιλεύσειν προεῖπε τῶν Σύρων
καὶ Δαμασκηνῶν ἀποκτείναντα τὸν δεσπότην. ὧν δὲ ἐν οὕτως
ἀπόροις κακοῖς Ἰώαζος ἐπὶ δέησιν καὶ ἱκετείαν τοῦ θεοῦ κατέφυγε
ῥύσασθαι τῶν Ἀζαήλου χειρῶν αὐτὸν παρακαλῶν καὶ μὴ περιϊδεῖν
176 ὑπ' ἐκείνῳ γενόμενον. ὁ δὲ θεὸς καὶ τὴν μετάνοιαν ὡς ἀρετὴν
ἀποδεχόμενος καὶ νουθετεῖν μᾶλλον τοὺς δυναμένους τελέως μὴ
ἀπολλύειν δοκοῦν αὐτῷ, δίδωσιν αὐτῷ τὴν ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τῶν
κινδύνων ἄδειαν. εἰρήνης δ' ἡ χώρα λαβομένη ἀνέδραμέ τε πάλιν
εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν καὶ εὐθήνησε.
177 6. Μετὰ δὲ τὴν Ἰωάζου τελευτὴν ἐκδέχεται τὴν ἀρχὴν ὁ υἱὸς
αὐτοῦ Ἰώασος. ἕβδομον ἤδη καὶ τριακοστὸν ἔτος βασιλεύοντος
Ἰωάσου τῆς Ἰούδα φυλῆς παρέλαβε τὴν ἀρχὴν οὗτος ὁ Ἰώασος ἐν
Σαμαρείᾳ τῶν Ἰσραηλιτῶν· καὶ γὰρ αὐτὸς τὴν αὐτὴν εἶχε προση-

§ 173 = 4 Reg. XIII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 186.

1 ἐβίω E δ' MSPE ἔτη] ἔτη μὲν MSP 3 πρώτῳ] πρώτω ἔτει P² βασιλείας] βασιλείασ ἔτει E 4 ἡγεμονεῖαν M Ἰώαζος] ἰωαζασ M ἰωζᾶσ SP ἰωάζασ E *ioacha* Lat Ἰηοῦδος] ἰηούδοσ R ἰηούδου O ἰηδοῦσ (ου suprascr.) M ἰηοῦ SE ἰηοῦδ' P *ihu* Lat 5 ἔτεσι MSP ἔτη E *ἑπτὰ καὶ δέκα] δέκα καὶ ἑπτὰ MSP 6 δ' ὅσα] δὲ ὅσα SP, om. M 7 *δ' αὐτὸν, δ' αὐτ i. ras. S *συνέ···στειλεν, eras. uid. υνέ S 9 *καὶ (post αὐτὸν) om. MSP 10 αὐτῶ O στρατειὰν E 11 λαὸς] βασιλεὺσ SP ἑλισσαίου OMP 13 ἀποκτείναντι SP ἀπόροισ οὕτω tr. MSP 14 *κακοῖς] καιροῖσ M Ἰώαζος] ἰωάζασ ME ὁ ἰώχαζοσ SP *ioacaz* Lat ἱκεσίαν (τει suprascr.) M 16 *ἀρετὴν] ἀρίστην MSP 17 νουθετῶν MSP καὶ νουθετεῖν — 18 αὐτῷ] *et corripere magis quam perdere hominem huiusmodi uolens* Lat δυναμένους] τοῦτο δυναμένους Cocceji τελέως μὴ] τελαίωσ μὴ O ἢ τελέως Cocceji 18 ἀπολύειν O ἀπολλύναι SP 20 ηὐθήνησε· S 21 *Ἰωάζου] ἰώζου S *iocaz* Lat ἀρχὴν] ἀρχὴν αὐτοῦ P 22 Ἰώασος] ἰωάσησ ὃσ MSP ἰωᾶσ E 23 Ἰώασος] ἰωάσησ SP ἰωασίασ M

γορίαν τῷ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βασιλεῖ· καὶ κατέσχεν αὐτὴν ἔτεσιν
ἑκκαίδεκα. ἀγαθὸς δ᾽ ἦν καὶ οὐδὲν ὅμοιος τῷ πατρὶ τὴν φύσιν. 178
κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου γηραιοῦ μὲν
ἤδη τυγχάνοντος εἰς δὲ νόσον ἐμπεπτωκότος ἧκεν ὁ τῶν Ἰσραη-
λιτῶν βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν ἐπισκεψόμενος. καταλαβὼν δὲ αὐτὸν 179
ἐν ἐσχάτοις ὄντα κλαίειν ἤρξατο [βλέποντος αὐτοῦ] καὶ ποτνιᾶσθαι
καὶ πατέρα τε ἀποκαλεῖν καὶ ὅπλον· δι᾽ αὐτὸν γὰρ μηδέποτε χρή-
σασθαι πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ὅπλοις, ἀλλὰ ταῖς ἐκείνου προφητείαις
ἀμαχητὶ κρατεῖν τῶν πολεμίων· νῦν δ᾽ ἀπιέναι μὲν αὐτὸν ἐκ τοῦ
ζῆν, καταλείπειν δ᾽ ἐξωπλισμένον τοῖς Σύροις καὶ τοῖς ἀπ᾽ αὐτῶν
πολεμίοις. οὐδ᾽ αὐτῷ τοίνυν ζῆν ἔτι ἀσφαλὲς ἔλεγεν, ἀλλὰ καλῶς 180
ἔχειν συνεξορμᾶν αὐτῷ καὶ συναπαίρειν ἐκ τοῦ βίου. ταῦτ᾽ ὀδυρό-
μενον Ἐλισσαῖος παρεμυθεῖτο τὸν βασιλέα καὶ τόξον ἐκέλευσεν αὐτῷ
κομισθὲν ἐντεῖναι τοῦτο. ποιήσαντος οὖν εὐτρεπὲς τοῦ βασιλέως
τὸ τόξον, ἐπιλαβόμενον τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐκέλευσεν αὐτὸν τοξεύειν.
τρία βέλη δ᾽ αὐτοῦ προεμένου εἶτα δ᾽ ἀναπαυσαμένου „πλείω μέν, 181
εἶπεν, ἀφεὶς ἐκ ῥιζῶν ἂν τὴν τῶν Σύρων βασιλείαν ἐξεῖλες, ἐπεὶ
δὲ τρισὶν ἠρκέσθης μόνοις, τοσαύταις καὶ μάχαις κρατήσεις συμ-
βαλὼν τοῖς Σύροις, ἵνα τὴν χώραν ἣν ἀπετέμοντο τοῦ σοῦ πατρὸς
ἀνακτήσῃ· καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τοῦτ᾽ ἀκούσας ἀπηλλάγη. μετ᾽ οὐ 182
πολὺ δὲ καὶ ὁ προφήτης ἀπέθανεν ἀνὴρ ἐπὶ δικαιοσύνῃ διαβόητος
καὶ φανερῶς σπουδασθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ· θαυμαστὰ γὰρ καὶ πα-
ράδοξα διὰ τῆς προφητείας ἐπεδείξατο ἔργα καὶ μνήμης λαμπρᾶς

§ 177 = 4 Reg. XIII 10.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 186 sq.

1 Ἱεροσολυμιτῶν] ἱεροσολύμων E *hierosolymorum* Lat 2 ἑξκαίδεκα MSE 3 ἑλισσαίου MP ἐλισαίου E 4 ἐκπεπτωκότοσ O 5 *ἐπισκεψόμενος] σκεψόμενοσ RO *δ᾽ MSP αὐτὸν, ν i. ras. S 6 βλέποντος αὐτοῦ om. M αὐτοῦ om. RO 7 καὶ πατέρα τε] πατέρα τε αὐτὸν M, recte si *ἀποκαλῶν scribis χρῄσασθαι M 9 ἀπιέναι] Cocceji ἀπεῖναι codd. ἀπιόντοσ E

10 καταλείπειν] Bekker καταλιπεῖν codd. ἐξωπλισμένον] ἐξοπλισμένοισ M ἐξωπλισμένοισ SP τοῖσ i. ras. S ἀπ᾽ αὐτῶν] ῶ ex ὸ corr. R ὑπ᾽ αὐτῶν (ὑπ᾽ i. ras. S) SP αὐτῶν M *aliis* Lat 11 οὐδ᾽] E οὔτ᾽ codd. *αὐτῷ] ῷ ex ὸν R αὐτὸ Lat ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ O 12 συνεξορμᾶν] καὶ συνεξορμᾶν ROM ἐκ om. MSP ταῦτα E 13 ἑλισσαῖοσ MP ἐλισαῖοσ E ἐκέλευεν OE 14 τοῦτο] τοῦτον coni. εὐπρεπὲσ O 15 ἐπιλαβόμενοσ O(?) et ut uid. Lat τῶν χειρῶν αὐτοῦ] αὐτοῦ τῶν χειρῶν SP αὐτοῦ M ἐκέλευεν O αὐτὸν om. MSP 16 *βέλη om., i. marg. τρία δὲ βέλη αὐτοῦ M εἶτα, τα i. ras. 1 litt. M δ᾽ ἀναπαυσαμένου] M¹ δὲ ἀναπαυσαμένου SP διαναπαυσαμένου ROM² παυσαμένου EZon 17 *εἶπεν om. RO, fort. recte, si φησί post ἀφεὶς inseretur 18 κρατήσαισ E 19 ἀπετέμοντο] E ἀπέτεμον codd. σοῦ om. O 20 τοῦτ᾽] ταῦτ᾽ MP ταῦτα S *haec* Lat 21 διαβόητος] διαβοηθεὶσ RO

παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἀξιωθέντα. ἔτυχε δὲ καὶ ταφῆς μεγαλοπρε-
183 ποῦς καὶ οἵας εἰκὸς ἦν τὸν οὕτω θεοφιλῆ μεταλαβεῖν. συνέβη δὲ
καὶ τότε, λῃστῶν τινων ῥιψάντων εἰς τὸν Ἐλισσαίου τάφον ὃν ἦσαν
ἀνῃρηκότες, τὸν νεκρὸν τῷ σώματι αὐτοῦ προσκολληθέντα ἀναζω-
πυρῆσαι. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου, ζῶν τε ὅσα
προεῖπε καὶ ὡς μετὰ τὴν τελευτὴν ἔτι δύναμιν εἶχε θείαν, ἤδη
δεδηλώκαμεν.
184 7. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Σύρων βασιλέως Ἀζαήλου εἰς Ἀδδὰν
τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡ βασιλεία παραγίνεται· πρὸς τοῦτον συνάπτει
πόλεμον Ἰώασος ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς καὶ τρισὶ μάχαις νι-
κήσας αὐτὸν ἀφείλετο τὴν χώραν ἅπασαν καὶ ὅσας ὁ πατὴρ αὐτοῦ
Ἀζάηλος πόλεις καὶ κώμας τῆς Ἰσραηλιτῶν βασιλείας παρέλαβε.
185 τοῦτο μέντοι κατὰ τὴν Ἐλισσαίου προφητείαν ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ
συνέβη καὶ Ἰώασον ἀποθανεῖν, ὁ μὲν ἐν Σαμαρείᾳ κηδεύεται, καθ-
ῆκε δὲ εἰς Ἰώασον ἡ ἀρχὴ τὸν υἱὸν αὐτοῦ.
186 IX. 1. Δευτέρῳ δ' ἔτει τῆς Ἰωάσου βασιλείας τῶν Ἰσραηλι-
τῶν ἐβασίλευσεν Ἀμασίας τῆς Ἰούδα φυλῆς ἐν Ἱεροσολύμοις μητρὸς
ὢν Ἰωάδη τοὔνομα πολίτιδος δὲ τὸ γένος· θαυμαστῶς δὲ τοῦ δι-
καίου προυνόει καὶ ταῦτα νέος ὤν. παρελθὼν δ' ἐπὶ τὰ πράγματα
καὶ τὴν ἀρχὴν ἔγνω δεῖν πρῶτον Ἰωάσῳ τιμωρῆσαι τῷ πατρὶ καὶ
187 τοὺς ἐπιθεμένους αὐτῷ φίλους κολάσαι. καὶ τούτους μὲν συλλα-
βὼν ἅπαντας ἐφόνευσε, τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν οὐδὲν εἰργάσατο
δεινὸν ἀκόλουθα ποιῶν τοῖς Μωσήους νόμοις, ὃς οὐκ ἐδικαίωσε διὰ
188 πατέρων ἁμαρτίας τέκνα κολάζειν. ἔπειτα στρατιὰν ἐπιλέξας ἐκ
τῆς Ἰούδα φυλῆς καὶ Βενιαμίδος τῶν ἐν ἀκμῇ καὶ περὶ εἴκοσι ἔτη
γεγονότων καὶ συναθροίσας ὡς τριάκοντα μυριάδας τούτων μὲν

§ 182 = 4 Reg. XIII 20; § 185 = 4 Reg. XIII 13; § 186 = 4 Reg. XIV 1, 2 Paral. XXV 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 187.

2 *θεοφιλεῖ* O 3 *ἐλισσαίου* MP *ἐλισαίου* E 4 **ἀνῃρηκότεσ, τεσ* i. ras. m. 2, i. marg. *γρ ἀνηρηκότεσ* m. 1 M 5 *ἐλισσαίου* MP *τε*] *τε καὶ* RO 6 *ἔτι*] *αὐτοῦ* O *εἶχε*] *ἔχει* M *ἤδη* om. MSP 8 *Ἀδδαν*] *ἀνδᾶν* M *βέραν* P *ἀνβεράν* S *ἀδαὰν* E *addan* Lat 10 *Ἰώασος*] *ἰωᾶσ* E *ioassa* (*a* finale incertum) Lat 11 **ἀφείλατο* RO 13 *τὴν*] *τὴν τοῦ* M *ἐλισσαίου* MP 14 i. marg. *θ'* R *συνέβη*] *συνεύει* R *καθῆκε*] *καθίκετο, ι* corr. SP *καὶ καθίκετο* M 15 *Ἰώασον*] *ἰώνασον* P *ἰέσωζον* E *gessoban* cod. A *iesoban* cod. Wiss. Lat *ἱεροβόαμον* Vat. apud Hudson 16 i. marg. *θ'* O *VIIII* Lat 17 **amassias* Lat 18 *Ἰωάδη*] *ἰουδα* (δ' supra) M *ἰωδαδὶσ* S *ἰωδαδῆσ* P *ioadin* Lat *θαυμαστὸσ* R 19 *προυνόει*] *προενόει* ROM *προ·ενόει* S *προνοεῖ* E 23 *Μωσήους*] *μωσήοισ* O *μωυσέωσ* MSP *moyseos* Lat 24 **στρατείαν* SP^{1} 25 *βενιαμήδοσ* R *βενιαμίτιδοσ* MSP *εἴκοσιν* MP^{2} *ἔτη*] *χρόνον* R *χρόνων* O 26 **ὡς*] *εἰσ* SP

ἑκατοντάρχους κατέστησε, πέμψας δὲ καὶ πρὸς τὸν Ἰσραηλιτῶν βα-
σιλέα μισθοῦται δέκα μυριάδας ὁπλιτῶν ἑκατὸν ἀργυρίου ταλάν-
των· διεγνώκει γὰρ τοῖς Ἀμαληκιτῶν ἔθνεσι καὶ Ἰδουμαίων καὶ
Γαβαλιτῶν ἐπιστρατεύσασθαι. παρασκευασαμένου δὲ πρὸς τὴν 189
στρατείαν καὶ μέλλοντος ἐξορμᾶν ὁ προφήτης τὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν
στρατὸν ἀπολῦσαι συνεβούλευσεν· εἶναι γὰρ ἀσεβῆ καὶ τὸν θεὸν
ἧτταν αὐτῷ προλέγειν χρησαμένῳ τούτοις συμμάχοις· περιέσεσθαι
δὲ τῶν πολεμίων καὶ μετ᾽ ὀλίγων αὐτοῖς ἀγωνιζόμενον βουλομένου
τοῦ θεοῦ. δυσφοροῦντος δὲ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῷ φθῆναι τὸν 190
μισθὸν δεδωκέναι τοῖς Ἰσραηλίταις παρῄνει ποιεῖν ὁ προφήτης ὅ
τι τῷ θεῷ δοκεῖ, χρήματα δ᾽ αὐτῷ πολλὰ παρ᾽ αὐτοῦ γενήσεσθαι.
καὶ τοὺς μὲν ἀπολύει χαρίζεσθαι τὸν μισθὸν εἰπών, αὐτὸς δὲ μετὰ
τῆς οἰκείας δυνάμεως ἐπὶ τὰ προειρημένα τῶν ἐθνῶν ἐστράτευσε·
καὶ κρατήσας αὐτῶν τῇ μάχῃ μυρίους μὲν ἀπέκτεινε, τοσούτους δὲ 191
ζῶντας ἔλαβεν, οὓς ἐπὶ τὴν μεγάλην ἀγαγὼν πέτραν, ἥπερ ἐστὶ
κατὰ τὴν Ἀραβίαν, ἀπ᾽ αὐτῆς κατεκρήμνισεν, ἀπήγαγέ τε λείαν
πολλὴν καὶ πλοῦτον ἄφθονον ἐκ τῶν ἐθνῶν. Ἀμασίου δ᾽ ἐν τού- 192
τοις ὑπάρχοντος οἱ τῶν Ἰσραηλιτῶν οὓς ἀπέλυσε μισθωσάμενος
ἀγανακτήσαντες ἐπὶ τούτῳ καὶ νομίσαντες ὕβριν εἶναι τὴν ἀπό-
λυσιν, οὐ γὰρ ἂν τοῦτο παθεῖν μὴ κατεγνωσμένους, ἐπῆλθον αὐτοῦ
τῇ βασιλείᾳ καὶ μέχρι Βηθσεμήρων προελθόντες διήρπασαν τὴν
χώραν καὶ πολλὰ μὲν ἔλαβον ὑποζύγια, τρισχιλίους δὲ ἀνθρώπους
ἀπέκτειναν.

2. Ἀμασίας δὲ τῇ νίκῃ καὶ τοῖς κατορθώμασιν ἐπαρθεὶς τὸν 193
μὲν τούτων αἴτιον θεὸν αὐτῷ γενόμενον ὑπερορᾶν ἤρξατο, οὓς δ᾽

§ 188 = 2 Paral. XXV, 5, 4 Reg. XIV 7; § 192 = 2 Paral. XXV 13.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 187 sq. Suidas s. φθῆναι.

1 τὸν] τῶν R τὸν τῶν MSP 2 ἑκατὸν ἀργυρίου ταλάντων] ἑκατὸν (ἕκαστον R²) ταλάντων[β] ἀργυρίου[α] R ἕκαστον ἀργύρου ταλάντων O ταλάντων ἑκατὸν ἀργυρίου MSPE 3 *ἀμαλικιτῶν M 4 *Γαβαλιτῶν] γαβιλιτῶν M Γοβολιτῶν coni. 4 δὲ] τὲ MSP 5 στρατιὰν M 6 στρατὸν] λαὸν OM, om. E συνεβούλευε EZon εὐσεβῆ O καὶ om. M 7 *χρησαμένωι M χρησαμένου P 8 ὀλίγον O 9 δυσφοροῦντος incip. Suid φθῆναι] ὀφθῆναι R¹OM 10 δεδωκέναι] ἐκδεδωκέναι Suid 11 δοκεῖ fin. Suid 15 ἐστὶ κατὰ] ἔστιν ἐπὶ MSP 16 ἀρραβίαν M ἀπ᾽] ἐπ᾽ M κατεκρήμνησεν O *λίαν R 17 τῶν] πάντων MSP *his* Lat, unde τούτων Hudson 20 ἂν τοῦτο] αὐτοῦ τὸ M 21 Βηθσεμήρων] βηθεεμήρων R βηθσεμήροισ (οισ per compendium) O βιθσεμήρων M βηθσεμί̈ρων, ί̈ i. ras. S *bethoron* Lat προσελθόντεσ MS *διήρπασαν] διήρπαζον πᾶσαν RO 22 *δ᾽ MSP 24 ι᾽ i. marg. O 25 *τούτων] τοῦτον O θεὸν αὐτῷ] αὐτῶ θεὸν SP αὐτῶν θεῶι (ν expunct.) M

ἐκ τῆς Ἀμαληκιτῶν χώρας ἐκόμισεν, τούτους σεβόμενος διετέλει.
194 προσελθὼν δὲ ὁ προφήτης αὐτῷ θαυμάζειν ἔλεγεν, εἰ τούτους ἡγεῖ-
ται θεούς, οἳ τοὺς ἰδίους παρ᾽ οἷς ἐτιμῶντο μηδὲν ὤνησαν μηδ᾽
ἐκ χειρῶν ἐρρύσαντο τῶν ἐκείνου, ἀλλ᾽ ὑπερεῖδον πολλούς τε αὐτῶν
ἀπολλυμένους καὶ αὐτοὺς αἰχμαλωτισθέντας· κεκομίσθαι γὰρ εἰς
Ἱεροσόλυμα τούτῳ τῷ τρόπῳ, καθὼς ἄν τις τῶν πολεμίων τινὰ
195 ζωγρήσας ἤγαγεν. τῷ δὲ βασιλεῖ ταῦτ᾽ ὀργὴν ἐκίνησε καὶ προσέ-
ταξεν ἡσυχίαν ἄγειν τὸν προφήτην ἀπειλήσας αὐτὸν κολάσειν, ἂν
πολυπραγμονῇ. καὶ ὁ μὲν ἡσυχάζειν εἶπεν, οὐκ ἀμελήσειν δὲ ὧν
196 ἐπικεχείρηκε νεωτερίζων τὸν θεὸν προύλεγεν. Ἀμασίας δὲ κατέχειν
ἑαυτὸν ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις οὐ δυνάμενος, ἃς παρὰ τοῦ θεοῦ λαβὼν
εἰς αὐτὸν ἐξύβριζεν, ἀλλὰ φρονηματισθεὶς ἔγραψεν Ἰωάσῳ τῷ τῶν
Ἰσραηλιτῶν βασιλεῖ κελεύων ὑπακούειν αὐτῷ σὺν ἅπαντι τῷ λαῷ,
ὡς καὶ πρότερον ὑπήκουσε τοῖς προγόνοις αὐτοῦ Δαυίδῃ καὶ Σολό-
μωνι, ἢ μὴ βουλόμενον εὐγνωμονεῖν εἰδέναι πολέμῳ περὶ τῆς ἀρ-
197 χῆς διακριθησόμενον. ἀντέγραψε δ᾽ ὁ Ἰώασος τάδε· „βασιλεὺς
Ἰώασος βασιλεῖ Ἀμασίᾳ. ἦν ἐν τῷ Λιβάνῳ ὄρει κυπάρισσος παμ-
μεγέθης καὶ ἄκανος. αὕτη πρὸς τὴν κυπάρισσον ἔπεμψε μνηστευο-
μένη τὴν θυγατέρα αὐτῆς πρὸς γάμον τῷ παιδί. μεταξὺ ταῦτα
198 λέγουσαν θηρίον τι παρερχόμενον κατεπάτησε τὴν ἄκανον. τοῦτο
οὖν ἔσται σοι παράδειγμα τοῦ μὴ μειζόνων ἐφίεσθαι, μηδ᾽ ὅτι τὴν
πρὸς Ἀμαληκίτας μάχην εὐτύχησας ἐπὶ ταύτῃ γαυρούμενος σαυτῷ
καὶ τῇ βασιλείᾳ σου κινδύνους ἐπισπῶ."
199 3. Ταῦτα δὲ ἀναγνοὺς Ἀμασίας ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τὴν στρατείαν
παρωξύνθη τοῦ θεοῦ παρορμῶντος αὐτὸν οἶμαι πρὸς αὐτήν, ἵνα

---

§ 193 = 2 Paral. XXV 14; § 196 = 2 Paral. XXV 17, 4 Reg. XIV 8.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 188.

1 *ἀμαλικιτῶν* M *τῶν ἀμαληκιτῶν* E *ἐκόμισε* OMSPE 2 **δ᾽* MSP 3 *μηδὲν*] *οὐκ* E *μηδ᾽*] *μὴδὲ* SP 4 *ἐκ*] *ἐκ τῶν* RO *ἐρύσαντο* R 5 *αὐτοὺς*] *αὐτοὺσ* RSP *τοὺσ* M *κεκομῖσθαι, μῖ* i. ras. S 6 *τινὰ*] *τινὰσ* MSP 7 *ἤγαγε* R[2]OMS[2] 8 **αὐτὸν*] *αὐτῶι* M 9 *δ᾽* SP 10 *ἐπεχείρηκε* M *νεωτερίζειν* MS[1] *Ἀμασίας*] i. marg. *X* Lat 11 *ἑαυτὸν*] *αὑτὸν* SP[2] *αὐτὸν* MP[1] 12 **Ἰωάσῳ*] *ἰάσω* M 13 **σὺν παντὶ* MSP 14 *ὑπήκουε* OMSP *ὑπήκουον* E **δαυείδη* M *σολομῶνι* ROM *σολομῶντι* E 16 *διακριθησόμενον*] *κριθησόμενον* M *κριθήσεσθαι* E *δ᾽*] *δὲ* MSP *δ᾽ αὐτῷ* E *ὁ* om. E 18 *ἄκανος*] *ἄκνοσ* EZon *puluis* Lat *αὕτη*] *αὐτὴ* MSPE *μνηστευομένη*] E *μνηστευσομένη* codd. 19 *μεταξὺ*] *μεταξὺ δὲ* SPE 20 *τὴν*] *τὸν* E *ἄκανον*] *ἄκνον* E *puluerem* Lat 21 *ἔσται*] om. O *ἔστω* E **μὴ* om. O 22 **ηὐτύχησας* MSP *ταύτησ* E 24 *ταῦτ᾽* PE *δὲ*] *δὴ* R *δ᾽* MS, om. PE **ἀναγνοὺς*] *ἀγνοὺσ* P[1] *στρατιὰν* ROM 25 **παροξύνθη* OM

τῶν παρανομηθέντων εἰς αὐτὸν δίκην ἀπολάβῃ. ὡς δ᾽ ἐξήγαγε
μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὸν Ἰώασον καὶ συνάπτειν μάχην ἔμελλον,
τὸ Ἀμασίου στράτευμα φόβος αἰφνίδιος καὶ κατάπληξις οἵαν θεὸς
οὐκ εὐμενὴς ἐντίθησιν εἰς φυγὴν ἔτρεψε, καὶ πρὶν εἰς χεῖρας ἐλ- 200
θεῖν διασπαρέντων ὑπὸ τοῦ δέους αὐτῶν μονωθέντα τὸν Ἀμασίαν
ληφθῆναι συνέβη πρὸς τῶν πολεμίων αἰχμάλωτον· ἠπείλησε δ᾽
αὐτῷ θάνατον Ἰώασος, εἰ μὴ πείσειε τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἀνοίξαν-
τας αὐτῷ τὰς πύλας δέξασθαι μετὰ τῆς στρατιᾶς εἰς τὴν πόλιν.
καὶ Ἀμασίας μὲν ὑπὸ ἀνάγκης καὶ τοῦ περὶ τὸ ζῆν δέους ἐποίησεν 201
εἰσδεχθῆναι τὸν πολέμιον· ὁ δὲ διακόψας τι τοῦ τείχους ὡς τε-
τρακοσίων πηχῶν ἐφ᾽ ἅρματος εἰσήλασε διὰ τῆς διακοπῆς εἰς Ἱερο-
σόλυμα τὸν Ἀμασίαν ἄγων αἰχμάλωτον. κύριος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ 202
γενόμενος τῶν Ἱεροσολυμιτῶν τούς τε τοῦ θεοῦ θησαυροὺς ἀνείλετο
καὶ ὅσος ἦν τῷ Ἀμασίᾳ χρυσὸς καὶ ἄργυρος ἐν τοῖς βασιλείοις
ἐξεφόρησε, καὶ οὕτως αὐτὸν ἀπολύσας τῆς αἰχμαλωσίας ἀνέζευξεν
εἰς Σαμάρειαν. ταῦτα δ᾽ ἐγένετο περὶ τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἔτει τε- 203
τάρτῳ καὶ δεκάτῳ τῆς Ἀμασία βασιλείας, ὃς μετὰ ταῦτα ἐπιβουλευ-
θεὶς ὑπὸ τῶν φίλων φεύγει μὲν εἰς Λάχισαν πόλιν, ἀναιρεῖται δὲ
ὑπὸ τῶν ἐπιβούλων πεμψάντων ἐκεῖ τοὺς ἀποκτενοῦντας αὐτόν. καὶ
τὸ μὲν σῶμα κομίσαντες εἰς Ἱεροσόλυμα βασιλικῶς ἐκήδευσαν· κατέ- 204
στρεψε δὲ οὕτως Ἀμασίας τὸν βίον καὶ διὰ τὸν νεωτερισμὸν τῆς
πρὸς τὸν θεὸν ὀλιγωρίας, βιώσας μὲν ἔτη τέσσαρα καὶ πεντήκοντα
βασιλεύσας δὲ ἐννέα καὶ εἴκοσι. διαδέχεται δ᾽ αὐτὸν ὁ παῖς Ὀζίας
τοὔνομα.

X. 1. *Πεντεκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς Ἀμασία βασιλείας ἐβασίλευσε* 205

---

§ 199 = 2 Paral. XXV 21, 4 Reg. XIV 11.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 188. ExcPeiresc.

1 *παρανομηθέντων*] *ανο* ex *ορ* corr. P *παρανομϊσάντων* R *παρανομησάντων* O *ἀπολαύῃ* O **ἐξῆγε* MSP 2 **ἔμελλε* O 3 **αἰφνήδιοσ* O 4 *ἐντίθησιν*] *ὢν τίθησιν* M *ὢν ἐντίθησιν* SP 5 *ὑπὸ*] *δ᾽ ὑπὸ* ROSP¹Lat 6 *ληφθῆναι*] *ληφθέντα* O 7 *Ἰώασος*] E, om. codd. *ioas* Lat *πείσειε*] *πεισθείη* RO *πείσει* coni. 8 *τὰς* om. O **στρατείασ* SP¹ 9 *τοῦ* om. M *περὶ τὸ*] *ὑπὲρ τοῦ* RO 10 *τι* om. M *ὥστετριακοσίων* M *τετρακοσίων πηχῶν*] *ὑπηχῶν* E 11 **διακοπῆς*] *κοπῆσ* OM 12 *δὲ*] *τε* M 13 *Ἱεροσολυμιτῶν*] *ἱεροσολύμων* MSP *hierosolymitanae ciuitatis* Lat **ἀνήλατο* RO *ἀφείλετο* Zon 14 **ἐν*] *καὶ* O 16 *δὲ* ROSP 17 *ἀμασίου* MSP 18 *λάχεισαν* MS *λάχισαν*, *ι* i. ras. m. 2, *σ* s. m. 2 P *λάχισαν τὴν* E *lachis* Lat 21 *καὶ* om. MSP *καὶ διὰ* — 22 *ὀλιγωρίας*] *propter superuiam et contemptum quem habuit circa deum* Lat, unde *διὰ τὸν νεωτερισμὸν καὶ τὴν — ὀλιγωρίαν* Hudson 22 *τέσσαρα*] *τεσσαράκοντα* E 23 *δ᾽* E **δὲ* MSP i. marg. *ια´* RO 25 i. marg. *XI* Lat *ἔτει*] *δὲ ἔτει* S *ἀμασίου* MSP *ἐβασίλευσε* incip. ExcPeiresc

τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ Ἰωάσου υἱὸς Ἱερόβαμος ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη τεσ-
σαράκοντα. οὗτος ὁ βασιλεὺς τὰ μὲν εἰς τὸν θεὸν ὑβριστὴς καὶ
παράνομος δεινῶς ἐγένετο εἴδωλά τε σεβόμενος καὶ πολλοῖς ἀτό-
ποις καὶ ξένοις ἐγχειρῶν ἔργοις, τῷ δὲ λαῷ τῶν Ἰσραηλιτῶν μυρίων
206 ἀγαθῶν αἴτιος ὑπῆρχε. τούτῳ προεφήτευσέ τις Ἰωνᾶς, ὡς δεῖ
πολεμήσαντα τοῖς Σύροις αὐτὸν κρατῆσαι τῆς ἐκείνων δυνάμεως
καὶ πλατῦναι τὴν αὑτοῦ βασιλείαν τοῖς μὲν κατὰ τὴν ἄρκτον μέρε-
σιν ἕως Ἀμάθου πόλεως, τοῖς δὲ κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἕως τῆς
207 Ἀσφαλτίδος λίμνης· τὸ γὰρ ἀρχαῖον οἱ ὅροι τῆς Χαναναίας ἦσαν
οὗτοι, καθὼς ὁ στρατηγὸς Ἰησοῦς περιώρισε. στρατεύσας οὖν ἐπὶ
τοὺς Σύρους ὁ Ἱερόβαμος καταστρέφεται πᾶσαν αὐτῶν τὴν χώραν,
ὡς προεφήτευσεν Ἰωνᾶς.
208 2. Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραγμάτων
παραδώσειν ὑπεσχημένος ὅσα καὶ περὶ τούτου τοῦ προφήτου εὗρον
ἐν ταῖς Ἑβραϊκαῖς βίβλοις ἀναγεγραμμένα διεξελθεῖν· κελευσθεὶς
γὰρ οὗτος ὑπὸ τοῦ θεοῦ πορευθῆναι μὲν εἰς τὴν Νινύου βασιλείαν
κηρῦξαι δ' ἐκεῖ γενόμενον ἐν τῇ πόλει ὅτι τὴν ἀρχὴν ἀπολέσει,
δείσας οὐκ ἀπῆλθεν, ἀλλ' ἀποδιδράσκει τὸν θεὸν εἰς Ἰόπην πόλιν
209 καὶ πλοῖον εὑρὼν ἐμβὰς εἰς Ταρσὸν ἔπλει τῆς Κιλικίας. ἐπιγε-
νομένου δὲ χειμῶνος σφοδροτάτου καὶ κινδυνεύοντος καταδῦναι τοῦ
σκάφους οἱ μὲν ναῦται καὶ οἱ κυβερνῆται καὶ αὐτὸς ὁ ναύκληρος
εὐχὰς ἐποιοῦντο χαριστηρίους, εἰ διαφύγοιεν τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ
Ἰωνᾶς συγκαλύψας αὑτὸν ἐβέβλητο μηδὲν ὧν τοὺς ἄλλους ἑώρα
210 ποιοῦντας μιμούμενος. αὔξοντος δ' ἔτι μᾶλλον τοῦ κλύδωνος καὶ
βιαιοτέρας γενομένης ὑπὸ τῶν πνευμάτων τῆς θαλάσσης ὑπονοή-

§ 205 = 4 Reg. XIV 23; § 208 = Ionas I 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 189. ExcPeiresc. Suidas s. Ἱεροβοάμ.

1 τῶν] δὲ τῶν RO ὁ om. MP Ἱερόβαμος] in argumentis ἱερόβομοσ RO ἱεροβόαμοσ MSP ϊεροβοάμοσ Exc ἱεροβοὰμ ESuid *ierobam* Lat 2 τὰ μὲν] incip. Suid τὸν om. Suid καὶ] ἦν καὶ ExcSuid 3 ἀτόποις] καὶ ἀτόποισ P 4 τῷ δὲ] καὶ τῶ Exc ὃς τῷ Suid τῶν ἰσραηλιτῶν λαῶι (λαῶι s. m. 1) tr. P 5 ἀγαθῶν] κακῶν MSPExcSuid ὑπῆρξε (ξ ex χ corr. 1) R ὑπῆρξε O ὑπῆρχεν fin. ExcSuid 6 πολεμίσοντα R πολεμήσοντα O 7 αὑτοῦ codd. E 8 ἕως Ἀμάθου πόλεως] *usque ad emathi ciuitatem* Lat ἀμαθοῦ O 9 Ἀσφαλτίδος] ἀσφάλτιδοσ RO ἀσφαλτίτιδοσ (τι ex δι corr. m. 2 P) MSP *asphaltitidem* Lat ἦσαν om. M 11 i. marg. ιβ' O ἱεροβόαμοσ MSP *ieroboam* Lat τὴν αὐτῶν tr. O 14 τοῦ προφήτου τούτου tr. MSP 15 ἑβραϊκοῖσ, οῖ ex αῖ corr. O ἑβρακαῖσ P[1] 16 ὑπὸ τοῦ θεοῦ οὗτοσ tr. P μὲν om. RO Νινύου] νίνου MSP νιναίου E *niniae* Lat 18 *ἰόππην RMP[2] 20 σφοδρωτάτου OM 21 οἱ κυβερνῆται] ὁ κυβερνήτησ MSPLat 22 *διαφύγοιε O δ' E 23 αὐτὸν RMP[1] ἑαυτὸν E *ἐβέβλητο] *iacebat* Lat 24 *κλείδωνοσ O 25 γινομένησ, ι i. ras. S ἐπινοήσαντεσ ROE

σαντες, ὡς ἐνδέχεταί τινα τῶν ἐμπλεόντων αἴτιον αὐτοῖς εἶναι τοῦ
χειμῶνος, συνέθεντο κλήρῳ τοῦτον ὅστις ποτὲ ἦν μαθεῖν. κληρω- 211
σαμένων οὖν ὁ προφήτης λαγχάνει πυνθανομένων τε πόθεν τε
εἴη καὶ τί μετέρχεται τὸ μὲν γένος ἔλεγεν Ἑβραῖος εἶναι προφήτης
τοῦ μεγίστου θεοῦ· συνεβούλευσεν οὖν αὐτοῖς, εἰ θέλουσιν ἀποδρά-
ναι τὸν παρόντα κίνδυνον, ἐκβαλεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πέλαγος· αἴτιον
γὰρ αὐτοῖς εἶναι τοῦ χειμῶνος. οἱ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἐτόλμων 212
κρίναντες ἀσέβημα ξένον ἄνθρωπον καὶ πεπιστευκότα αὐτοῖς τὸ
ζῆν εἰς φανερὰν αὐτοὺς ἀπώλειαν ἐκρῖψαι, τελευταῖον δ' ὑπερ-
βιαζομένου τοῦ κακοῦ καὶ ὅσον οὔπω μέλλοντος βαπτίζεσθαι τοῦ
σκάφους, ὑπό τε τοῦ προφήτου παρορμηθέντες αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ
δέους τοῦ περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν θά-
λασσαν. καὶ ὁ μὲν χειμὼν ἐστάλη, τὸν δὲ λόγος ὑπὸ τοῦ κήτους 213
καταποθέντα τρεῖς ἡμέρας καὶ τοσαύτας νύκτας εἰς τὸν Εὔξεινον
ἐκβρασθῆναι πόντον ζῶντα καὶ μηδὲν τοῦ σώματος λελωβημένον.
ἔνθα τοῦ θεοῦ δεηθεὶς συγγνώμην αὐτῷ παρασχεῖν τῶν ἡμαρτη- 214
μένων ἀπῆλθεν εἰς τὴν Νίνου πόλιν καὶ σταθεὶς εἰς ἐπήκοον ἐκή-
ρυσσεν, ὡς μετ' ὀλίγον πάλιν ἀποβαλοῦσι τὴν ἀρχὴν τῆς Ἀσίας,
καὶ ταῦτα δηλώσας ὑπέστρεψε. διεξῆλθον δὲ τὴν περὶ αὐτοῦ διή-
γησιν, ὡς εὗρον ἀναγεγραμμένην.
3. Ἱερόβαμος δ' ὁ βασιλεὺς μετὰ πάσης εὐδαιμονίας τὸν βίον 215
διαγαγὼν καὶ ἄρξας ἔτη τεσσαράκοντα ἐτελεύτησε καὶ θάπτεται
μὲν ἐν Σαμαρείᾳ, διαδέχεται δὲ αὐτοῦ τὴν βασιλείαν υἱὸς Ζαχαρίας.

§ 210 = Ionas I 7; § 215 = 4 Reg. XIV 29.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 189. Chronicon Paschale p. 190 Bonn.

1 *ἐνδέχεται*] *δέχεται* R *λέγεται* coni. **τινὰ*] *τινα·* M **αὐτοῖσ* iterat O 2 *ποτ'* SP *ἦν*] *εἴη* M *κληρωσομένων* O *κληρωμένων* P 3 *λαχάνει* E *τε*] *δὲ*, *δ* i. ras. R *δὲ* OE *πόθεν*] *ὅθεν* E 4 *προφήτης*] *προφήτησ δὲ* MSPELat 5 post *θεοῦ* lacunam statuo; dixit Ionas se nauem conscendisse ut deum effugeret *συνεβούλευεν* P(?)E **ἀποδράσαι* ROMS 6 **ἐκβάλλειν* M *ἐμβαλεῖν* Zon 8 *ἀσέβημα*] *ἀσέβημα εἶναι* MSP 9 *αὐτοὺς*] *οὕτωσ* MSP *ἐκρρίψαι* M **δὲ* ROSP 11 *παρορμηθέντοσ* M *αὐτοῦ* om. M 12 *αὐτῶν*] *αὐτῶν* RO *ἑαυτῶν* MSP 13 *τὸν* — 15 *ζῶντα* habet Chron. Pasch. 13 *τοῦ* om. E 15 *ἐκβρασθῆναι*] MSPE ChronPasch. *ἐκκρεμασθῆναι* R *ἐκρεμασθῆναι* O *euomitus est* Lat **πόντοσ* R 17 *Νίνου*] *νίννου* R *νί*^ν^*νου* O *νιναίου* ME *νινευοῦ* S *νινευῆ*, *ῆ* i. ras. 2 litt. m. 2 P *nini* Lat *εἰς* om. M 18 *πάλιν*] *πάνυ χρόνον* ROSPELat 21 *Ἱερόβαμος*] *ἱεροβόαμοσ* OSPELat *ῥοβόαμοσ* M *δὲ* S^2 22 *τεσσαράκοντα*] *μ'* E *τεσσαράκοντα πρὸς τῷ ἑνὶ* Zon 23 *δ'* MSP *υἱὸς*] *ὁ υἱὸσ* MSP *Ζαχαρίας*] *ἀζαρία* (dat.) E *Ἀζαρίας* Zon

216 τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ Ὀζίας ὁ τοῦ Ἀμασία υἱός, ἔτος ἤδη τέ-
ταρτον πρὸς τοῖς δέκα βασιλεύοντος Ἱεροβοάμου, τῶν δύο φυλῶν
ἐβασίλευσεν ἐν Ἱεροσολύμοις μητρὸς ὢν Ἀχίας μὲν τοὔνομα ἀστῆς
δὲ τὸ γένος. ἀγαθὸς δὲ ἦν καὶ δίκαιος τὴν φύσιν καὶ μεγαλόφρων
217 καὶ προνοῆσαι τῶν πραγμάτων φιλοπονώτατος. στρατευσάμενος
δὲ καὶ ἐπὶ Παλαιστίνους καὶ νικήσας μάχῃ πόλεις αὐτῶν ἔλαβε
κατὰ κράτος Γίτταν καὶ Ἰάμνειαν καὶ κατέσκαψεν αὐτῶν τὰ τείχη.
μετὰ δὲ ταύτην τὴν στρατείαν ἐπῆλθε τοῖς τῇ Αἰγύπτῳ γειτνιῶσιν
Ἄραψι καὶ πόλιν κτίσας ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἐγκατέστησεν
218 αὐτῇ φρουράν. ἔπειτα τοὺς Ἀμμανίτας καταστρεψάμενος καὶ φό-
ρους αὐτοῖς ὁρίσας τελεῖν καὶ πάντα τὰ μέχρι τῶν Αἰγυπτίων
ὅρων χειρωσάμενος τῶν Ἱεροσολύμων ἤρχετο ποιεῖσθαι τὸ λοιπὸν
τὴν ἐπιμέλειαν· ὅσα γὰρ τῶν τειχῶν ἢ ὑπὸ τοῦ χρόνου καταβέ-
βλητο ἢ ὑπὸ τῆς ὀλιγωρίας τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων, ταῦτά τε
ἀνῳκοδόμει καὶ κατεσκεύαζεν, ὅσα τε ἦν καταβεβλημένα ὑπὸ τοῦ
τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέως, ὅτε τὸν πατέρα αὐτοῦ λαβὼν αἰχμάλω-
219 τον τὸν Ἀμασίαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. προσῳκοδόμησε δὲ καὶ
πύργους πολλοὺς πεντήκοντα πηχῶν ἕκαστον. καὶ φρουροὺς δὲ ἐνε-
τείχισε τοῖς ἐρήμοις χωρίοις καὶ πολλοὺς ὀχετοὺς ὤρυξεν ὑδάτων.
ἦν δ' αὐτῷ καὶ ὑποζυγίων καὶ τῶν ἄλλων θρεμμάτων ἄπειρόν τι
220 πλῆθος· εὐφυὴς γὰρ ἦν ἡ χώρα πρὸς νομάς. γεωργικὸς δὲ ὢν
σφόδρα τῆς γῆς ἐπεμελεῖτο φυτοῖς αὐτὴν καὶ παντοδαποῖς τιθη-

§ 216 = 2 Paral. XXVI 1, 4 Reg. XV 1; § 217 = 2 Paral. XXVI 6.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 190. ExcPeiresc. Suidas s. Ὀζίας.

1 *ὀζίας incip. ExcSuid *ἀμασίου MSPExc ἀμαθίου Suid ἔτος om. RO ἔτος — 4 γένος om. ExcSuid τέταρτον πρὸς τοῖς δέκα] *quarto iam et trigesimo* Lat 2 Ἱεροβοάμου] ῥοβοάμου RO 3 ἐν om. M Ἀχίας] ἀχιάλασ SP *achelamas* Lat 4 δὲ] δ' MSP, om. ExcSuid 5 τῶν om. Suid φιλοφρονώτατοσ RO στρατευσάμενος — 11 τελεῖν breuiant ExcSuid 6 *καὶ (post Παλαιστίνους) om. M νικήσας] κινήσασ M 7 Γίτταν] ἤταν M ἥταν SP *geth* Lat Ἰάμνειαν] Hudson ἰαμνίαν codd. 8 στρατιὰν M 9 ἐρρυθρᾶσ SP ἐγκατέστησεν] κατέστησεν M 11 τὰ om. Suid μέχρι, ι i. ras. S 12 ποιῆσθαι O 13 ἐπιμέλιαν R ὅσα γὰρ τῶν τειχῶν] καὶ τῶν τειχῶν ὅσα Suid ἢ om. ROSuid τοῦ om. Suid κατεβέβλητο SPExcSuid 14 ἢ om. RO ἢ ὑπὸ τῆς — 17 πόλιν om. Suid 15 καταβεβλημένα] αβεβ i. ras. S κατεσκαμμένα MExc 16 βασιλέων Exc 17 τὸν om. Exc προσοικοδόμησε M δὲ om. Suid 18 πολλοὺς] ὑψηλοὺς SP πεντήκοντα — ἕκαστον] *singulis quibusque CL cubitos habentibus* Lat πεντήκοντα] ὀκτὼ Suid πήχεων Suid ἕκαστον] καὶ ἑκατὸν MSPExcSuid φρουρὰς Suid δὲ] δ' MSP, om. ExcSuid ἐνετείχισεν ἐν τοῖσ P 20 ἦν δ' αὐτῷ — 21 νομάς breuiat mutat Suid καὶ τῶν ἄλλων om. RO 21 γεωργὸς Suid δ' MSPExcSuid 22 ἐπϊμελεῖτο O φυτοῖς — p. 313, 1 σπέρμασι om. Suid

νῶν σπέρμασι. στρατιᾶς δ᾽ εἶχεν ἐπιλέκτου περὶ αὐτὸν μυριάδας
ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, ἧς ἡγεμόνες ἦσαν καὶ ταξίαρχοι καὶ χιλίαρχοι
γενναῖοι καὶ τὴν ἀλκὴν ἀνυπόστατοι τὸν ἀριθμὸν δισχίλιοι. διέταξε 221
δ᾽ εἰς φάλαγγας τὴν ὅλην στρατιὰν καὶ ὥπλισε ῥομφαίαν δοὺς
ἑκάστῳ καὶ θυρεοὺς καὶ θώρακας χαλκέους καὶ τόξα καὶ σφενδόνας.
ἔτι δὲ πρὸς τούτοις μηχανήματα πολλὰ πρὸς πολιορκίας κατε-
σκεύασε πετρόβολά τε καὶ δορύβολα καὶ ἅρπαγας [καὶ ἀρτῆρας] καὶ
ὅσα τούτοις ὅμοια.

4. Γενόμενος δ᾽ ἐν ταύτῃ τῇ συντάξει καὶ παρασκευῇ διε- 222
φθάρη τὴν διάνοιαν ὑπὸ τύφου καὶ χαυνωθεὶς θνητῇ περιουσίᾳ
τῆς ἀθανάτου καὶ πρὸς ἅπαντα διαρκοῦς τὸν χρόνον ἰσχύος ὠλι-
γώρησεν· αὕτη δὲ ἦν ἡ πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβεια καὶ τὸ τηρεῖν τὰ
νόμιμα. ὤλισθε δὲ ὑπ᾽ εὐπραξίας καὶ κατηνέχθη πρὸς τὰ τοῦ 223
πατρὸς ἁμαρτήματα, πρὸς ἃ κἀκεῖνον ἡ τῶν ἀγαθῶν λαμπρότης
καὶ τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων οὐ δυνηθέντα προστῆναι καλῶς
αὐτῶν ἤγαγεν. ἐνστάσης δ᾽ ἡμέρας ἐπισήμου καὶ πάνδημον ἑορτὴν
ἐχούσης ἐνδὺς ἱερατικὴν στολὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸ τέμενος θυσιάσων
ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ βωμοῦ τῷ θεῷ. τοῦ δ᾽ ἀρχιερέως Ἀζαρία ὄντων 224
σὺν αὐτῷ ἱερέων ὀγδοήκοντα κωλύοντος αὐτόν, οὐ γὰρ ἐξὸν ἐπι-
θύειν εἶπον, μόνοις δ᾽ ἐφεῖσθαι τοῦτο ποιεῖν τοῖς ἐκ τοῦ Ἀαρῶνος

§ 220 = 2 Paral. XXVI 13.

ROMSPELatZonaras II p. 190. ExcPeiresc. Suidas s. Ὀζίας, εὐπραξία.
1 στρατείασ ROSP στρατιᾶς — 8 ὅμοια breuiat mutat Suid ἐπι-λέκτουσ MSPExc αὐτὸν codd. 2 ἑπτὰ om. O μυριάδας ἑπτὰ καὶ τριάκοντα] μὲν ζ' λ' Exc *CCCLXX milia uirorum* Lat 4 δὲ O φάλαγ-γας τὴν] φάλαγγα τὴν M φυλαττειν Exc στρατείαν ROSP¹ 5 χαλκοῦσ MSPExc 6 δὲ] δὲ καὶ MExc et ut uid. Lat πολλιορκίασ P πολιορκίαν Exc κατεσκεύασε om. Exc 7 δορύβολα] βαρύβολα RO καὶ ἅρπαγασ om. S καὶ ἀρτῆρας om. ROMLatExc 9 ταύτῃ τῇ] τοιαύτῃ Suid
10 *τύφου] τοῦ τύφου ROM 11 πάντα E *ὠλιγώρισεν O 12 δ' MSPEExcSuid τὸν] s. m. 1 R, om. E 13 ὤλισθε δὲ] incip. Suidas s. εὐ-πραξία ὤλισθεν MS¹P δ' MSPExcSuid s. Ὀζίας εὐπραγίασ SP
14 ἁμαρτήματα] ἀρρωστήματα P τῶν ἀγαθῶν ἡ λαμπρότης tr. Suid s. εὐ-πραξία 16 αὐτῶν] αὐτὸν O, om. Exc ἤγαγεν] fin. Suid. s. εὐπραξία
17 θυσιάσων] ἐπιθυσιάσων MExcSuid ἐπιθυμιάσων SPLat θυμιάσων EZon
18 *δὲ ExcSuid *ἀζαρίου MSPExc ζαχαρίου Suid ὄντων] καὶ τῶν ὄντων Exc ὄντων — 19 αὐτόν] καὶ τῶν ὄντων σὺν αὐτῷ ἐξ Ἀαρὼν γένους ὀγδοή-κοντα ἱερέων καταβοώντων ἐξιέναι Suid 19 κολύοντοσ αὐτῶι Exc κωλύον-τος — 314, 1 γένους] *eum prohibente ne faceret quod non liceret, quoniam haec solummodo is adiaceret, qui erant ex genere aaron* Lat 20 εἶπαν SPExc ἐφεῖσθαι] E ἐφεῖται codd. ExcSuid ἐκ — p. 314, 1 γένους] ἀπὸ τοῦ γένους Ἀαρὼν Suid

γένους, καταβοώντων δ᾽ ἐξιέναι καὶ μὴ παρανομεῖν εἰς τὸν θεόν,
ὀργισθεὶς ἠπείλησεν αὐτοῖς θάνατον, εἰ μὴ τὴν ἡσυχίαν ἄξουσι.
225 μεταξὺ δὲ σεισμὸς ἐκλόνησε τὴν γῆν μέγας καὶ διαστάντος τοῦ ναοῦ
φέγγος ἡλίου λαμπρὸν ἐξέλαμψε καὶ τῇ τοῦ βασιλέως ὄψει προσ-
έπεσεν, ὡς τῷ μὲν εὐθέως λέπραν ἐπιδραμεῖν, πρὸ δὲ τῆς πόλεως
πρὸς τῇ καλουμένῃ Ἐρωγῇ τοῦ ὄρους ἀπορραγῆναι τὸ ἥμισυ τοῦ
κατὰ τὴν δύσιν καὶ κυλισθὲν τέσσαρας σταδίους ἐπὶ τὸ ἀνατολικὸν
ὄρος στῆναι, ὡς τάς τε παρόδους ἐμφραγῆναι καὶ τοὺς παραδείσους
226 τοὺς βασιλικούς. ἐπεὶ δὲ κατειλημμένην τὴν ὄψιν τοῦ βασιλέως
ὑπὸ τῆς λέπρας εἶδον οἱ ἱερεῖς, ἔφραζόν τε αὐτῷ τὴν συμφορὰν
καὶ ἐκέλευον ἐξιέναι τῆς πόλεως ὡς ἐναγῆ. ὁ δ᾽ ὑπ᾽ αἰσχύνης τε
τοῦ συμβεβηκότος δεινοῦ καὶ τοῦ μηκέτ᾽ αὐτῷ παρρησίαν εἶναι τὸ
κελευόμενον ἐποίει, τῆς ὑπὲρ ἄνθρωπον διανοίας καὶ τῶν διὰ τοῦτο
εἰς τὸν θεὸν ἀσεβημάτων ταλαίπωρον οὕτως καὶ οἰκτρὰν ὑπομείνας
227 δίκην. καὶ χρόνον μέν τινα διῆγεν ἔξω τῆς πόλεως ἰδιώτην ἀποζῶν
βίον τοῦ παιδὸς αὐτῷ Ἰωθάμου τὴν ἀρχὴν παραλαβόντος, ἔπειτα
ὑπὸ λύπης καὶ ἀθυμίας τῆς ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀπέθανεν, ἔτη
μὲν βιώσας ὀκτὼ καὶ ἑξήκοντα, τούτων δὲ βασιλεύσας πεντηκοντα-
δύο. ἐκηδεύθη δὲ μόνος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ κήποις.
228 XI. 1. Ὁ δὲ τοῦ Ἱεροβάμου παῖς Ζαχαρίας ἓξ μῆνας βασιλεύ-
σας τῶν Ἰσραηλιτῶν δολοφονηθεὶς ἀπέθανεν ὑπὸ φίλου τινὸς Σελ-
λήμου μὲν τοὔνομα Ἰαβήσου δὲ υἱοῦ, ὃς καὶ τὴν βασιλείαν μετ᾽
αὐτὸν παραλαβὼν οὐ πλείονα χρόνον ἡμερῶν αὐτὴν κατέσχε τριά-
229 κοντα. ὁ γὰρ στρατηγὸς Μαναῆμος κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὢν ἐν

§ 224 = 2 Paral. XXVI 18, cf. Zachar. XIV 4 sq.; § 228 = 4 Reg. XV 8.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 190. ExcPeiresc. Suidas s. Ὀζίας. Eusebius demonstr. euang. VI p. 291 BC.

1 *καταβοώντων δ᾽ ἐξιέναι* om. Suid **καταβοόντων* R *καταβοῶντοσ* MExc *ἐξιέναι*] abhinc Eusebius 2 *ἄξουσι*] *ἄξουσιν* Euseb *αὔξουσι* Exc *ἕξουσι* E, fin. Suid 3 **τοῦ ναοῦ*] *populo* Lat 4 **ἡλίου* om. Euseb **λαμπρὸν*] *λαμπρότερον* Exc **ἐξέλαμψεν* Euseb *ὄψει*, *ψ* i. ras. S **προσέπαισεν* P 5 *τῷ*] *τὸν* Exc *διαδραμεῖν* E 6 *πρὸς*] s. m. 1 R *ἐπὶ* O *Ἐρωγῇ*] *ἐρρωγῇ* P² *erogae* Lat *ἀπορρωγῇ* Exc *τοῦ*] *τὸ* cod. Vat. apud Hudson 8 *ἐμφραχθῆναι* Euseb 9 *βασιλικούς* fin. Eusebius *κατηλειμμένην* E 11 **ἐναγῆ*, *ῆ* i. ras. P *ἐναγεῖ* R¹OS *ἐναγῆι* M *δὲ* MPExc *τε* om. MExc 12 *καὶ τοῦ*] *καὶ* O 13 *τῶν*] *τῆσ* MExc *τοῦτ᾽* MSPExc 14 *ἀσεβημάτων*] *ἀσεβείασ* MExc *οὕτω* MSPExc 15 *διῆγεν* om. Exc 16 *αὐτοῦ* E **Ἰωθάμου*] *ioacham* Lat 17 *τῆς*] *τοῖσ* R¹SP *τῆς ἐπὶ* om. Exc *ἐπὶ τοῖς* om. M *ἀπέθανεν* fin. Exc 20 *ἱεροβοάμου* MSPE *ieroboam* Lat *Ζαχαρίας*] *ἀζαρίασ* SPEZon *zaccharias* Lat *μῆνας*] *μησὶ* ROSPE 21 *Σελλήμου*] *σελήμου* M *σελλούσμου* SP *σελίσμου* E *sellismo* Lat 22 *ἰαβήσσου* M *iauis* Lat 24 *μανάημος* MSPE *manaen* Lat

Θάρσῃ πόλει καὶ τὰ περὶ τὸν Ζαχαρίαν ἀκούσας ἄρας μετὰ πάσης
τῆς στρατιᾶς ἧκεν εἰς τὴν Σαμάρειαν, καὶ συμβαλὼν εἰς μάχην
ἀναιρεῖ τὸν Σέλλημον καὶ βασιλέα καταστήσας ἑαυτὸν ἐκεῖθεν εἰς
Θαψὰν παραγίνεται πόλιν. οἱ δ' ἐν αὐτῇ τὰς πύλας μοχλῷ κλεί- 230
σαντες οὐκ εἰσεδέξαντο τὸν βασιλέα. ὁ δὲ ἀμυνόμενος αὐτοὺς τὴν
πέριξ ἐδήου χώραν καὶ τὴν πόλιν κατὰ κράτος λαμβάνει πολιορ-
κίᾳ. φέρων δὲ χαλεπῶς ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τῶν Θαψίων πραχθεῖσι πάν- 231
τας αὐτοὺς διεχρήσατο μηδὲ νηπίων φεισάμενος ὠμότητος ὑπερ-
βολὴν οὐ καταλιπὼν οὐδὲ ἀγριότητος· ἃ γὰρ οὐδὲ τῶν ἀλλοφύλων
τινὰς συγγνωστὸν διαθεῖναι γενομένους ὑποχειρίους, ταῦτα τοὺς
ὁμοφύλους οὗτος εἰργάσατο. βασιλεύσας οὖν τῷ τρόπῳ τούτῳ ὁ 232
Μαναῆμος ἐπ' ἔτη μὲν δέκα σκαιὸς καὶ πάντων ὠμότατος διέμενεν
ὤν, στρατεύσαντος δ' ἐπ' αὐτὸν Φούλου τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέως
εἰς μὲν ἀγῶνα καὶ μάχην οὐκ ἀπαντᾷ τοῖς Ἀσσυρίοις, πείσας δὲ
χίλια τάλαντα ἀργυρίου λαβόντα ἀναχωρῆσαι διαλύεται τὸν πόλεμον.
τὸ δὲ κεφάλαιον τοῦτο συνήνεγκε τὸ πλῆθος Μαναήμῳ πραχθὲν 233
κατὰ κεφαλὴν δραχμὰς πεντήκοντα. τελευτήσας δὲ μετὰ ταῦτα κη-
δεύεται μὲν ἐν Σαμαρείᾳ, καταλείπει δὲ τῆς βασιλείας τὸν υἱὸν
Φακέαν διάδοχον, ὃς τῇ τοῦ πατρὸς κατακολουθήσας ὠμότητι δυσὶν
ἔτεσι μόνοις ἦρξεν. ἔπειτα δολοφονηθεὶς ἐν συμποσίῳ μετὰ φίλων 234
ἀπέθανε Φακέου τινός, ὃς ἦν χιλίαρχος, ἐπιβουλεύσαντος αὐτῷ,
παιδὸς δὲ Ῥομελία. κατασχὼν δὲ καὶ οὗτος ὁ Φακέας τὴν ἀρχὴν
ἔτεσιν εἴκοσιν ἀσεβής τε ἦν καὶ παράνομος. ὁ δὲ τῶν Ἀσσυρίων 235

§ 229 = 4 Reg. XV 14.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 190 sq.

1 Θάρσῃ] θαρση RO θέρσει P θερσεῖ S θαρσεῖ E *tharsi* Lat Ζαχαρίαν] ἀζαρίαν SPE *zaccharia* Lat 2 *στρατείασ SP¹ τὴν om. OMSPE 3 ἀναιρεῖ] ἀνελεῖ M Σέλλημον] σελοῦσμον SP σέλισμον E *sellim* Lat 4 θάψαν SPE *thapsa* Lat κλείοντεσ ROM 5 δ' MSP *τὴν s. m. 1 M 6 ἐδήου] ἐδιοῦ M ἐδήωσε E *τὴν s. m. 1 R 7 δὲ] τὲ M τῶν Θαψίων] τῶν θαψιατῶν SP τὸν θαψίατον M 8 *φειδόμενοσ MSP 9 καταλειπὼν, ει ex ι corr. M 10 συγγνωστὸν] καὶ οὐδὲν ἀσύγγνωστον M διαθῆναι RO 11 οὕτωσ M i. marg. ιγ' R ὁ Μαναῆμος] ὁ μανάημοσ R ἀμανάημοσ MSP *manaen* Lat 12 διέμενεν] διέμεινεν, ει i. ras. S διέμεινε M 13 ὢν om. M i. marg. ιγ' O *XII* Lat *Φούλου] φούλλου MSP φίλου O *phoiulus* Lat *τοῦ] τῶν O *ἀσυρίων P 14 ἀπαντᾷ] ἀπήντα MSP *accessit* Lat 15 λαβόντας Lat 16 *manaen* Lat 17 δραγμὰσ P τελευτήσας] τελευτήσαντοσ M 18 μὲν om. O τῆς] τὴν τῆσ M 19 Φακέαν] φακεΐαν MSP φακεσία (dat.) E φακεσίαν Zon *phaceam* Lat 21 *ἀπέθανεν O¹S¹P¹ φακέα E 22 Ῥομελία] ῥωμελία O ῥωμελίου R ῥομελίου MSPEZon *romeliae* Lat *κατασχὼν] κατέσχε M φακίασ M 23 *εἴκοσιν] εἴκοσι S¹P¹ εἴκοσι καὶ M τε] δὲ R *ἦν om. M

βασιλεὺς Θαγλαθφαλλάσαρ τοὔνομα ἐπιστρατευσάμενος τοῖς Ἰσραη-
λίταις καὶ τήν τε Γαλαδηνὴν ἅπασαν καταστρεψάμενος καὶ τὴν
πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν καὶ τὴν πρὸς αὐτῇ τὴν Γαλιλαίαν κα-
λουμένην καὶ Κύδισσα καὶ Ἄσωρα τοὺς οἰκήτορας αἰχμαλωτίσας
μετέστησεν εἰς τὴν αὑτοῦ βασιλείαν. καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦ Ἀσσυ-
ρίων βασιλέως ἐν τούτοις ἡμῖν δεδηλώσθω.
236 2. Ἰωσᾶς δὲ Ὀζία παῖς ἐβασίλευσε τῆς Ἰούδα φυλῆς ἐν Ἱερο-
σολύμοις ἐκ μητρὸς μὲν ἀστῆς γεγονὼς καλουμένης δὲ Ἱεράσης.
οὗτος ὁ βασιλεὺς οὐδεμιᾶς ἀρετῆς ἀπελείπετο, ἀλλ' εὐσεβὴς μὲν
τὰ πρὸς τὸν θεόν, δίκαιος δὲ τὰ πρὸς ἀνθρώπους ὑπῆρχεν, ἐπι-
237 μελὴς δὲ τῶν κατὰ πόλιν· ὅσα γὰρ ἐπισκευῆς ἐδεῖτο καὶ κόσμου
ταῦτα φιλοτίμως ἐξειργάσατο, στοὰς μὲν τὰς ἐν τῷ ναῷ ἱδρύσας
καὶ προπύλαια, τὰ δὲ καταπεπτωκότα τῶν τειχῶν ἀνέστησε πύρ-
γους παμμεγέθεις καὶ δυσαλώτους οἰκοδομήσας, καὶ τῶν ἄλλων
εἴ τι κατὰ τὴν βασιλείαν ἠμέλητο πολλὴν ἐπιστροφὴν ἐποιεῖτο.
238 στρατευσάμενος δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς Ἀμμανίτας καὶ κρατήσας αὐτῶν
τῇ μάχῃ προσέταξεν αὐτοῖς φόρους κατὰ πᾶν ἔτος αὐτῷ τελεῖν
ἑκατὸν τάλαντα καὶ σίτου κόρους μυρίους, τοσούτους δὲ καὶ κρι-
θῆς. ηὔξησε δ' οὕτω τὴν βασιλείαν, ὥστε ἀκαταφρόνητον μὲν αὐ-
τὴν ἐκ τῶν πολεμίων εἶναι, τοῖς δ' οἰκείοις εὐδαίμονα.
239 3. Ἦν δέ τις κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν προφήτης Ναοῦμος
ὄνομα, ὃς περὶ τῆς Ἀσσυρίων καταστροφῆς καὶ τῆς Νίνου προφη-
τεύων ἔλεγεν, ὡς ἔσται Νινύας κολυμβήθρα ὕδατος κινουμένη· οὕτως
καὶ ὁ δῆμος ἅπας ταρασσόμενος καὶ κλυδωνιζόμενος οἰχήσεται φεύγων
λεγόντων πρὸς ἀλλήλους „στῆτε καὶ μείνατε καὶ χρυσὸν αὑτοῖς καὶ

§ 235 = 4 Reg. XV 29; § 236 = 2 Paral. XXVII 1; § 239 = Nahum II 8.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 191.

1 *Θαγλαθφαλλάσαρ*] *αλ* ex *αρ* corr. R *θεγλαφαράσσαρ* M *θελλαφαλασσὰρ* SP *θαγλαφαλασὰρ* E *theglaphaassar* Lat *θαιγλαφαλασὰρ* et *θαιγλαφαρασὰρ* Zon 2 *γαλαδίνην* RO *γαλαδίνὴν* M *galatitidem* Lat 3 post *χώραν* ras. 16 litt. P *αὐτῇ*] *αὐτὴν* MSP 4 *κύδισαν* MSP *cydisan* Lat *ἄσσωρα* O *asaran* Lat *τοὺς*] Bekker *καὶ τοὺσ* codd. ELat litteras *τοὺσ οἰκή* iterauit O 5 *αὐτοῦ* codd. E 7 *Ἰωσᾶς*] *ἰώθαμοσ* MSP *ἰωάθαμοσ* E *ioatham* Lat **Ὀζία*] *ὀχοζία* (*χ* eras. S) MSP *odiae* Lat **ἐβασίλλευε* M 8 *ἄστησ* RO *ἱεράσησ* S *ierasis* Lat 9 *ἀσεβὴσ* E 10 *τὸν* om. E *τὰ* om. E *ἐπιμελητὴσ* MSP 11 *κατὰ*] *κατὰ τὴν* MSP 15 *ἠμελεῖτο* M 17 *ἐπέταξεν* E 18 *τοσούτους*] E *τοὺσ αὐτοὺσ* codd. *tantundem* Lat **δὲ* om. R 19 *δὲ* MSP *οὕτω*] *οὕτωσ* M *καὶ οὗτοσ* SP *τὴν*, *τ* ex *σ* corr. R *ὥστε*] *ὡσ* E 21 **προφήτησ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν* tr. O **νάουμοσ* MSP 22 **ὄνομα*] *τοὔνομα* M 23 *ὡς*] *οὕτωσ ὡσ* R *οὕτωσ* MSP *haec* Lat *ἔσται*] *ἔστι* RO *Νινύας*] *νινύα* P *nineuae* Lat *κολυμβήθρα*, *ηθ* i. ras. S *κολυμβήθρασ* O 24 *κλυδονιζόμενοσ* R 25 *ἁρπάσατε χρυσὸν αὐτοῖσ καὶ ἄργυρον* tr. P *αὑτοῖς*] *αὐτοῖσ* RMSP[1] *αὐτῆσ* O

ἄργυρον ἁρπάσατε.“ ἔσται δ᾽ οὐδεὶς βουλησόμενος· σώζειν γὰρ 240
αὑτῶν ἐθελήσουσι τὰς ψυχὰς μᾶλλον ἢ τὰ κτήματα· δεινὴ γὰρ
αὐτοὺς ἐν ἀλλήλοις ἔρις ἕξει καὶ θρῆνος πάρεσίς τε τῶν μελῶν, αἵ
τε ὄψεις ὑπὸ τοῦ φόβου μέλαιναι τελέως αὐτοῖς γενήσονται. ποῦ 241
δὲ ἔσται τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων καὶ ἡ μήτηρ σκύμνων;
λέγει δέ σοι ὁ θεός, Νινύα, ὅτι ἀφανιῶ σε καὶ οὐκέτι λέοντες ἐκ
σοῦ πορευόμενοι ἐπιτάξουσι τῷ κόσμῳ.“ καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ πρὸς 242
τούτοις ἐπροφήτευσεν οὗτος ὁ προφήτης περὶ Νινύης, ἃ λέγειν οὐκ
ἀναγκαῖον ἡγησάμην, ἵνα δὲ μὴ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὀχληρὸς δοκῶ
παρέλιπον. συνέβη δὲ πάντα τὰ προειρημένα περὶ Νινύης μετὰ
ἔτη ἑκατὸν καὶ πεντεκαίδεκα. περὶ μὲν τούτων ἀποχρώντως ἡμῖν
δεδήλωται.

XII. 1. Ὁ δὲ Ἰώθαμος μετήλλαξεν ἔτη βιώσας ἓν καὶ τεσσα- 243
ράκοντα βασιλεύσας δ᾽ ἐξ αὐτῶν ἑκκαίδεκα, θάπτεται δὲ ἐν ταῖς
βασιλικαῖς θήκαις. ἔρχεται δ᾽ εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἄχαζον ἡ βασι-
λεία, ὃς ἀσεβέστατος εἰς τὸν θεὸν γενόμενος καὶ τοὺς πατρίους
παραβὰς νόμους τοὺς Ἰσραηλιτῶν βασιλέας ἐμιμήσατο βωμοὺς ἐν
Ἱεροσολύμοις ἀναστήσας καὶ θύων ἐπ᾽ αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις, οἷς καὶ
ἴδιον ὡλοκαύτωσε παῖδα κατὰ τὰ Χαναναίων ἔθη, καὶ τούτοις ἄλλα
παραπλήσια διεπράττετο. ἔχοντος δ᾽ οὕτως καὶ μεμηνότος ἐστρά- 244
τευσεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ τῶν Σύρων καὶ Δαμασκηνῶν βασιλεὺς Ῥαασὴς
καὶ Φακέας ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν· φίλοι γὰρ ἦσαν· καὶ συνελάσαντες
αὐτὸν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπὶ πολὺν ἐπολιόρκουν χρόνον διὰ τὴν
τῶν τειχῶν ὀχυρότητα μηδὲν ἀνύοντες. ὁ δὲ τῶν Σύρων βασιλεὺς 245

§ 240 = Nahum II 8—13; § 243 = 4 Reg. XVI 1, 2 Paral. XXVIII 1.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 191.

1 ἀργύριον M 2 αὐτῶν codd. ἐθέλουσι RO τὰς om. RO 3 ἀλλή-λοις] ἄλλοισ P ἄλλῃ μιᾷ M παρέσεισ RO μελλῶν P 4 τελαίωσ O 5 τῶν λεόντων] τῶν μελλόντων expunctum M ἡ om. RO 6 δέ] δή P(?) cod. Vat. apud Hudson νινύα ὁ θεὸσ tr. P Νινύα] nineuae Lat ἀφα-νίσω M λέοντες] λέγοντεσ P¹ 8 ἐπροφήτευσεν] προεφήτευσεν OSP ἃ προε-φήτευσεν M Νινύης] η corr. O νινευῇ M νινευῆσ SP nineuae Lat ἃ] om. M ἅπερ SP 10 Νινύης] νινευῆσ MSP nineuae Lat 11 μὲν] μὲν οὖν MSPLat ἀποχρόντωσ R 13 δ᾽ S Ἰώθαμος] ἰωάθαμοσ E iohatham Lat 14 ἑξ-καίδεκα E δ᾽ MSP 15 Ἄχαζον] ἀχαζὴν (ὴ ex o corr. R) RO ἀχάζην MSPE achaz Lat 17 *παραβὰς νόμους τοὺς om. RO νόμουσ παραβασ tr. P 18 *οἷς om. RO 19 ὁλοκαύτωσε RO ὡλοκάτωσε E 20 διεπράττετο] διε-πράσσετο OSP διαπράττεται M (διεπράσσετο) i. marg. ιδ´ RO XIII Lat μεμηινότοσ P 21 Ῥαασὴς] ἀράσησ ME ἀρασὴσ SP rasen Lat Ῥαασσεὶν in argumentis 23 *αὐτὸν] αὐτοὶ M τὰ om. MSPE *ἐπολιώρκουν RO

λαβὼν τὴν πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ πόλιν Ἠλαθοὺς καὶ τοὺς ἐνοι-
κοῦντας ἀποκτείνας ἐγκατῴκισεν αὐτῇ Σύρους. τοὺς δ' ἐντοῖς φρου-
ρίοις ὁμοίως καὶ τοὺς πέριξ Ἰουδαίους διαφθείρας καὶ λείαν πολλὴν
246 ἀπελάσας εἰς Δαμασκὸν μετὰ τῆς στρατιᾶς ἀνέζευξεν. ὁ δὲ τῶν
Ἱεροσολυμιτῶν βασιλεὺς γνοὺς τοὺς Σύρους ἐπ' οἴκου κεχωρηκότας
καὶ νομίσας ἀξιόμαχος εἶναι τῷ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεῖ τὴν δύνα-
μιν ἐπ' αὐτὸν ἐξήγαγε, καὶ συμβαλὼν ἐνικήθη κατὰ μῆνιν τοῦ θεοῦ,
ἣν ἐπὶ τοῖς ἀσεβήμασιν αὐτοῦ πολλοῖς ἅμα καὶ μεγάλοις εἶχεν·
247 δώδεκα γὰρ μυριάδες κατ' ἐκείνην αὐτοῦ τὴν ἡμέραν ὑπὸ τῶν Ἰσραη-
λιτῶν ἀνῃρέθησαν, ὧν ὁ στρατηγὸς Ζαχάριν τὸν υἱὸν ἀπέκτεινεν
ἐν τῇ συμβολῇ τοῦ βασιλέως Ἀχάζου Ἀμασίας ὄνομα, καὶ τὸν ἐπί-
τροπον τῆς βασιλείας ἁπάσης Ἐρκὰμ καὶ τὸν τῆς Ἰούδα φυλῆς
στρατηγὸν Ἑλικὰν αἰχμάλωτον ἔλαβον, καὶ ἐκ τῆς Βενιαμίτιδος φυ-
λῆς γυναῖκας καὶ παῖδας ἀπήγαγον, καὶ πολλὴν λείαν διαρπάσαν-
τες ἀνεχώρησαν εἰς Σαμάρειαν.
248 2. Ὠδηδὰς δέ τις, ὃς κατ' ἐκεῖνο καιροῦ προφήτης ὑπῆρχεν
ἐν Σαμαρείᾳ, τῷ στρατῷ πρὸ τῶν τειχῶν ἀπαντήσας μεγάλῃ βοῇ
τὴν νίκην αὐτοῖς οὐ διὰ τὴν οἰκείαν ἰσχὺν αὐτῶν ἐδήλου γενέσθαι,
249 διὰ δὲ τὸν τοῦ θεοῦ χόλον, ὃν εἶχεν ἐπ' Ἄχαζον τὸν βασιλέα. καὶ
κατεμέμφετο τῇ μὲν εὐπραγίᾳ τῇ κατ' αὐτοῦ μὴ ἀρκεσθέντας, ἀλλὰ
τολμήσαντας τοὺς ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς καὶ Βενιαμίτιδος συγγενεῖς
ὄντας αἰχμαλωτίσαι. συνεβούλευέ τε αὐτοῖς ἀπολῦσαι τούτους εἰς
τὴν οἰκείαν ἀπαθεῖς· ἀπειθήσαντας γὰρ τῷ θεῷ δίκην ὑφέξειν.
250 ὁ δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν λαὸς εἰς ἐκκλησίαν συνελθὼν ἐπεσκέπτετο
περὶ τούτων. ἀναστὰς δέ τις Βαραχίας ὄνομα τῶν εὐδοκιμούντων

§ 245 = 4 Reg. XVI 6; § 246 = 2 Paral. XXVIII 6.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 191 sq.

1 τὴν] τῆι M θαλάσσῃ om. RO Ἠλαθοὺς] *ailath* Lat *ἀνοι-(ε)κοῦντασ M 2 ἐγκατώκησεν ROM 3 ἰουδαίασ P 4 ἀπελάσας] ἀπε-λέσασ O στρατειᾶσ S[1]P[1] 5 ἱεροσολύμων PELat 8 ἅμα καὶ μεγά-λοις om. RO εἶχε MSP 9 αὐτοῦ μυριάδεσ κατ' ἐκείνην tr. MSP τῶν] τῶι M 10 ὧν] ὃν O Ζαχάριν] ζάχαριν SP ζαχαρίαν, ν ex σ corr. M *zaccharian* Lat ἀπέκτεινε O 11 ἐν om. RO Ἀχάζου] *acaz* Lat Ἀμα-σίας] ἀμίασ M 12 Ἐρκὰμ] ἐρικάμασ O ἐρικὰμ MSP *ericam* Lat 13 Ἐλι-κὰν] ἑλικὰν O ἑλκὰν M *helicam* Lat ἔλαβεν S[1]P ἔλαβε MS[2] *tulit* Lat 14 διαρπάσαντες] ἁρπάσαντεσ M 15 *ἀνεχώρουν MSP 16 Ὠδηδὰς] ὠβη-δὰσ SP ὠβήλασ M ὠδίδασ E *odidas* Lat ἐκεῖνου R 17 τειχῶν] codd. LatZon πυλῶν E ὑπαντήσασ EZon 18 ἰσχὺν αὐτῶν] αὐτῶν ἰσχυν SP αὐτοῖσ ἰσχὺν M 19 **achaz* Lat 20 μὴ, μ ex σ corr. R 21 καὶ] καὶ τῆσ E 24 εἰς] εἰσ τὴν MSP ἐσκέπτοντο E 25 *ὄνομα] ὀνόματι MSP

ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ ἄλλοι μετ᾽ αὐτοῦ τρεῖς ἔλεγον οὐκ ἐπιτρέψειν
τοῖς ὁπλίταις εἰσαγαγεῖν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα μὴ πάντες ἀπολώμεθα
ὑπὸ τοῦ θεοῦ· μόνον γὰρ ἀπόχρη τὸ πρὸς αὐτὸν ἡμᾶς ἐξαμαρτεῖν,
ὡς οἱ προφῆται λέγουσιν, ἀλλὰ μὴ καινότερα τούτων ἀσεβήματα
δρᾶν.“ ταῦτ᾽ ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται συνεχώρησαν ἐκείνοις ποι- 251
εῖν ὃ ἐδόκει συμφέρειν. παραλαβόντες οὖν οἱ προειρημένοι ἄνδρες
τοὺς αἰχμαλώτους ἔλυσάν τε καὶ ἐπιμελείας ἠξίωσαν καὶ δόντες
ἐφόδια εἰς τὴν οἰκείαν ἀπέλυσαν ἀβλαβεῖς, οὐδὲν δ᾽ ἧττον καὶ
τέσσαρες αὐτοῖς συνῆλθον καὶ μέχρις Ἱεριχοῦντος προπέμψαντες οὐκ
ἄπωθεν τῶν Ἱεροσολύμων ἀνέστρεψαν εἰς Σαμάρειαν.

3. Ἄχαζος δ᾽ ὁ βασιλεὺς ταῦτα παθὼν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν 252
πέμψας πρὸς τὸν τῶν Ἀσσυρίων βασιλέα Θαγλαθφαλλασάρην συμ-
μαχίαν αὐτὸν παρασχεῖν παρεκάλει πρὸς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς
τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ Σύρους καὶ Δαμασκηνοὺς χρήματα πολλὰ δώ-
σειν ὑπισχνούμενος, ἔπεμψε δ᾽ αὐτῷ καὶ λαμπρὰς δωρεάς. ὁ δὲ 253
τῶν πρέσβεων ἀφικομένων ὡς αὐτὸν ἧκε σύμμαχος Ἀχάζῳ, καὶ
στρατεύσας ἐπὶ τοὺς Σύρους τήν τε χώραν αὐτῶν ἐπόρθησε καὶ
τὴν Δαμασκὸν κατὰ κράτος εἷλε καὶ τὸν βασιλέα Ἀρασὴν ἀπέκτεινε.
τοὺς δὲ Δαμασκηνοὺς ἀπῴκισεν εἰς τὴν ἄνω Μηδίαν καὶ ἐκ τῶν
ἐθνῶν τῶν Ἀσσυρίων μεταστήσας τινὰς εἰς τὴν Δαμασκὸν κατῴ-
κισε. τὴν δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν γῆν κακώσας πολλοὺς ἐξ αὐτῆς αἰχμα- 254
λώτους συνέλαβε. ταῦτ᾽ αὐτοῦ διαπραξαμένου τοὺς Σύρους ὁ βασι-
λεὺς ἄρας τὸν χρυσὸν ὃς ἦν ἐν τοῖς βασιλικοῖς θησαυροῖς καὶ τὸν

---

§ 250 = 2 Paral. XXVIII 12; § 252 = 4 Reg. XVI 7.

ROMSPELat Zonaras II p. 192.

1 *πολιτείᾳ*] *πολιᾶ* RO *αὐτοῦ*] *αὐτὸν* O 2 *τοῖς ὁπλίταις*] *τοὺσ ὁπλίτασ* E *τοῖσ πολίταισ* MSP, om. Lat **εἰσαγαγεῖν — πόλιν*] *ut captiui in urbem introducantur* Lat **εἰς*] *αὐτοὺσ εἰσ* MSP *ἅπαντεσ* E 3 *ὑπὸ*] *ἀπὸ* ROM 4 *κενώτερα* R 5 *ταῦτ᾽*] *ταῦτα δ᾽* MSE 7 *ἔλυσάν τε*] *labantesque* (i. e. *ἐλουσάν τε*) Lat **δόντες*] *δότεσ* R 8 *δ᾽* om. MP¹ 9 *τέσσαρες*] *τέσσαρασ σταδίουσ* RO *illi quattuor* Lat 10 *ἄποθεν* ROS²P² *Σαμάρειαν*] *τὴν σαμάρειαν* (*σαμάρειασ*, *ασ* ex *αν* corr. P) *χώραν* RSP *τὴν σαμαρέων χώραν* O *sammaria* Lat 11 i. marg. *ιε´* RO *XIIII* Lat *Ἄχαζοσ*] E *ἀχάζησ* codd. *achaz* Lat *δὲ* SP *παθὼν*] *μαθὼν* RM *τῶν* om. E 12 **ἀσυρίων* S¹ *Θαγλαθφαλλασάρην*] *θαγλαφαλλασάρην*, *αλ* ex *αρ*, *σ* ex *σσ* corr. R *θεγλαφαλασσάρην* MSP *thaglaphasarum* Lat 13 *αὐτὸν*] *αὐτῶ* MSPE *ab eo* Lat 16 *πρεσβείων* M *ὡς*] *πρὸσ* MP *ἀχάζη* M *achaz* Lat 17 **ἐπόρθησαν* O 18 *Ἀρασὴν*] *ἀράσην* E *ῥαασὴν* SP *ἀσάρην* M *saren* Lat 19 *δὲ*] *τε* E **ἀπώκησεν* RM **μηδείαν* M 20 *Δαμασκὸν*] *δαμασκηνῶν* P *ciuitate damaschena* Lat **κατώκησε* R¹M 21 **κακώσασ*, *ακ* i. ras. P **ἐξ*] *ἀπ᾽* MSP 22 *τοὺς Σύρους*] *τοῦ σύρου* O *ὁ βασιλεὺς*] *ἄχαζοσ* E *rex hierosolymorum* Lat 23 *ὅς*] *ὅσοσ* SPE *βασιλικοῖς*] *βασιλείοισ* E

ἄργυρον τὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ καὶ εἴ τι κάλλιστον ἀνάθημα,
τοῦτο βαστάσας ἧκεν ἔχων εἰς Δαμασκὸν καὶ ἔδωκε τῷ τῶν Ἀσσυ-
ρίων βασιλεῖ κατὰ τὰς ὁμολογίας· καὶ πάντων αὐτῷ χάριν ἔχειν
255 ὁμολογήσας ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ἦν δ᾽ οὕτως ἀνόητος καὶ
τοῦ συμφέροντος ἀσυλλόγιστος ὁ βασιλεὺς, ὥστε οὐδὲ πολεμούμενος
ὑπὸ τῶν Σύρων ἐπαύσατο τοὺς θεοὺς αὐτῶν προσκυνῶν, ἀλλα διε-
256 τέλει τούτους σεβόμενος ὡς παρεξομένους αὐτῷ τὴν νίκην. ἡττη-
θεὶς δὲ πάλιν τοὺς Ἀσσυρίων ἤρξατο τιμᾶν θεοὺς καὶ πάντας
ἐῴκει μᾶλλον τιμήσων ἢ τὸν πατρῷον καὶ ἀληθῶς θεόν, ὃς αὐτῷ
257 καὶ τῆς ἥττης ὀργιζόμενος ἦν αἴτιος. ἐπὶ τοσοῦτον δ᾽ ὀλιγωρίας
καὶ καταφρονήσεως ἦλθεν, ὡς καὶ τέλεον ἀποκλεῖσαι τὸν ναὸν καὶ
τὰς νενομισμένας ἀπαγορεῦσαι θυσίας ἐπιφέρειν καὶ περιδῦσαι τῶν
ἀναθημάτων αὐτόν. ταῦθ᾽ ὑβρίσας τὸν θεὸν ἐτελεύτησεν ἔτη μὲν
βιώσας ἓξ καὶ τριάκοντα, βασιλεύσας δ᾽ ἐξ αὐτῶν ἑκκαίδεκα, τὸν
δ᾽ υἱὸν Ἐζεκίαν διάδοχον καταλιπών.
258 XIII. 1. Ἀπέθανε δ᾽ ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ὁ τῶν Ἰσραη-
λιτῶν βασιλεὺς Φακέας ἐπιβουλεύσαντος αὐτῷ φίλου τινὸς Ὠσήου
ὄνομα, ὃς κατασχὼν τὴν βασιλείαν ἐπ᾽ ἔτη ἐννέα πονηρός τε ἦν
259 καὶ τῶν πρὸς τὸν θεὸν ὀλίγωρος. στρατεύει δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ τῶν
Ἀσσυρίων βασιλεὺς Σαλμανάσσας καὶ κρατήσας αὐτοῦ, τὸν γὰρ θεὸν
οὐκ εἶχεν Ὠσῆος εὐμενῆ, καὶ σύμμαχον ἐποιήσατο καὶ φόρους ἐπέ-
260 ταξεν αὐτῷ τελεῖν ὡρισμένους. ἔτει δὲ τετάρτῳ Ὠσήου τῆς βασι-

---

§ 254 = 4 Reg. XVI 10, 2 Paral. XXVIII 21; § 258 = 4 Reg. XVII 1.

ROMSPELat Zonaras II p. 192.

1 τὸν] καὶ τὰ MSPLat καὶ E   κάλλιστα ἀναθήματα O   2 ἔδωκε] δέ-δωκε E   *τῷ] τὸ R   3 ἔχειν om. O   4 δὲ E   *οὕτοσ ROM   5 ὁ] οὗ-τοσ ὁ MSPLat   ὥστε] ὥστ᾽ MSP ὡσ E   9 ἑώκει RMSP   11 *τέλαιον O
12 ἀπογορεῦσαι P   13 *ταῦθ᾽, θ ex τ corr. O   *ἐτελεύτησε M
14 ἑξκαίδεκα EZon   15 δ᾽ υἱὸν] υἱὸν δ᾽ M υἱὸν SPE   *Ἐζεκίαν] ἱεζεκίαν RO   16 ἰσραηλιτῶν — 21 εὐμενῆ καὶ in fine fol. 290 solito angustius scripta M   17 Φακέας] *phaca* Lat   Ὠσήου] ὀζίου et supra m. 2 ὡσηοῦ M ἰωσίου E *osiae* Lat   18 ὄνομα] τοὔνομα MSP   ἐπὶ E   19 τον om. M i. marg. ις′ R *XV* Lat   *ὁ om. O   20 Σαλμανάσσας] σαλμανάσσαρισ MSP γρ σαλμανασσῆσ i. marg. m. 2 M σαλμανασᾶσ E *salamanassar* Lat   θεὸν γὰρ tr. MSP   21 οὐκ εἶχεν Ὠσῆος] ὠσῆοσ $\overset{\beta}{\text{οὐκ}}$ $\overset{\alpha}{\text{εἶχεν}}$ R   Ὠσῆος] ἴσωσ (ὡσῆσ s. m. 2 M) MSP *osias* Lat   σύμμαχον] σύμμαχον ὑπήκοον MSPLat   σύμ-μαχον — 22 ὡρισμένους initio fol. 291 i. marg. addita m. 1 M   22 *ὡρισμέ-νουσ, ουσ ex οισ corr. M   δὲ om. RO   Ὠσήου τῆς βασιλείας] ὠσίου τῆς βασιλείασ R τῆσ βασιλείασ ὠσήου SP τῆσ βασιλείασ $\overset{\text{ὠσηοῦ}}{\text{ὀζίου}}$ (s. m. 2) M *osiae regis* Lat

λείας ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀχάζου υἱὸς καὶ Ἀβίας
ἀστῆς τὸ γένος. φύσις δ' ἦν αὐτῷ χρηστὴ καὶ δικαία καὶ εὐσε-
βής· οὐδὲν γὰρ ἄλλο πρῶτον εἰς τὴν βασιλείαν παρελθὼν οὐδ'
ἀναγκαιότερον οὐδὲ συμφορώτερον αὑτῷ τε καὶ τοῖς ἀρχομένοις
ὑπέλαβε τοῦ θρησκεύειν τὸν θεόν, ἀλλὰ συγκαλέσας τὸν λαὸν καὶ
τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Ληουίτας ἐδημηγόρησεν ἐν αὐτοῖς λέγων· „οὐκ 261
ἀγνοεῖτε μέν, ὡς διὰ τὰς τοῦ πατρὸς ἁμαρτίας τοὐμοῦ παραβάντος
τὴν πρὸς θεὸν ὁσίαν καὶ τιμὴν πολλῶν ἐπειράθητε καὶ μεγάλων
κακῶν, διαφθαρέντες ὑπ' αὐτοῦ τὴν διάνοιαν καὶ ἀναπεισθέντες
οὓς αὐτὸς ἐδοκίμαζεν εἶναι θεοὺς τούτοις προσκυνεῖν· παραινῶ δὲ 262
ὑμῖν ἔργῳ μεμαθηκότας, ὡς ἔστι δεινὸν τὸ ἀσεβεῖν, τούτου μὲν ἤδη
λήθην ποιήσασθαι, καθᾶραι δ' αὑτοὺς ἐκ τῶν προτέρων μιασμά-
των τούς τε ἱερεῖς καὶ Ληουίτας καὶ συνελθόντας οὕτως ἀνοῖξαι
τὸ ἱερόν, καὶ καθάραντας αὐτὸ ταῖς ἐξ ἔθους θυσίαις εἰς τὴν ἀρ-
χαίαν καὶ πάτριον ἀνακαλέσασθαι τιμήν. οὕτως γὰρ τὸν θεὸν
εὐμενῆ ποιήσαιμεν ἀφέντα τὴν ὀργήν."

2. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ βασιλέως οἱ ἱερεῖς ἀνοίγουσί τε τὸ 263
ἱερὸν καὶ ἀνοίξαντες τὰ σκεύη τοῦ θεοῦ καὶ τὰ μιάσματα ἐκβα-
λόντες τὰς ἐξ ἔθους τῷ βωμῷ θυσίας ἐπέφερον. διαπέμψας δ' ὁ
βασιλεὺς εἰς τὴν ὑπ' αὐτὸν χώραν ἐκάλει τὸν λαὸν εἰς Ἱεροσόλυμα
τὴν τῶν ἀζύμων ἑορτὴν ἄξοντα· πολὺν γὰρ ἐκλελοίπει χρόνον διὰ
τὰς τῶν προειρημένων βασιλέων παρανομίας. ἐξαπέστειλε δὲ καὶ 264
πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας προτρεπόμενος αὐτοὺς ἀφέντας τὸν ἄρτι
βίον εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐπανελθεῖν συνήθειαν καὶ σέβειν τὸν θεόν·
καὶ γὰρ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς παραγενομένοις εἰς Ἱεροσόλυμα τὴν τῶν

---

§ 260 = 4 Reg. XVIII 1, 2 Paral. XXIX 1; § 261 = 2 Paral. XXIX 5.

ROMSPELatZonaras II p. 193.

1 *ἐζεκίασ, ζ i. ras. S ἀβιὰσ R ἀβιᾶσ O 2 δὲ MSP εὐσεβής] RO Zon θεοσεβὴσ MSPE *religiosa* Lat 3 *εἰσ τὴν, εἰσ i. ras. 1 litt., τὴ corr. M *παρελθὼν om. O οὐδ'] οὐχ P 4 ἀναγκαιότερον] ἀναγκαῖον O *necessarium* Lat συμφερότερον (ό in ώ corr. R) RO αὑτῷ] αὐτῷ ROSP¹ οὕτω M 5 τὸν] τόν τε E 6 λευΐτασ MSPE 8 θεὸν] τὸν θεὸν OMSP καὶ τιμὴν] τιμὴν MSP 10 δ' MSP 11 μεμαθηκόσιν MSP 12 αὐτοὺσ ROMSP¹ 13 τούς — συνελθόντας] *cum sacerdotibus atque leuitis conuenientes* Lat λευΐτασ MSP καὶ συνελθόντας] συνελθόντασ MSP ἀνοῖξαι] ἀνοῖξαί τε SPE 14 *καθάιραντασ P² αὐτὸ] αὐτῷ O *ταῖσ, ι i. ras. S 15 οὕτω M 16 ἀφέντασ P¹ 17 *τε om. MSP 18 ἀνοίξαντες] om. Lat εὐτρεπήσαντες ed. princ. θεοῦ] θεοῦ ηὐτρέπισαν SPE 19 τῷ βωμῷ θυσίας] θυσίασ τῷ θεῷ E *δὲ M 20 χώραν] χώρα P¹ ἅπασαν χώραν E 21 *ἄξοντασ R *ἐκλελείποι O 24 *σέβειν] τὸ σέβειν MSPLat

ἀζύμων ἑορτὴν ἄγειν καὶ συμπανηγυρίζειν αὐτοῖς. ταῦτα δ᾽ ἔλεγε
παραινεῖν, οὐχ ὅπως ὑπακούσωσιν αὐτοῦ εἰ μὴ θέλουσι, τοῦ δ᾽
265 ἐκείνοις συμφέροντος ἕνεκα· μακαρίους γὰρ ἔσεσθαι. οἱ δὲ Ἰσραη-
λῖται παραγενομένων τῶν πρέσβεων καὶ δηλωσάντων αὐτοῖς τὰ
παρὰ τοῦ ἰδίου βασιλέως οὐ μόνον οὐκ ἐπείσθησαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς
πρέσβεις ὡς ἀνοήτους ἐχλεύασαν, καὶ τοὺς προφήτας δὲ ὁμοίως
ταῦτα παραινοῦντας καὶ προλέγοντας ἃ πείσονται μὴ μεταθέμενοι
πρὸς τὴν εὐσέβειαν τοῦ θεοῦ διέπτυον καὶ τελευταῖον συλλαβόντες
266 αὐτοὺς ἀπέκτειναν. καὶ οὐδὲ μέχρι τούτων αὐτοῖς ἤρκεσε παρα-
νομοῦσιν, ἀλλὰ χείρω τῶν προειρημένων ἐπενοοῦντο καὶ οὐ πρότερον
ἐπαύσαντο, πρὶν ἢ τοῖς πολεμίοις αὐτοὺς ἀμυνόμενος τῆς ἀσεβείας
ὁ θεὸς ἐποίησεν ὑποχειρίους. καὶ περὶ μὲν τούτων αὖθις δηλώ-
267 σομεν. πολλοὶ μέντοι τῆς Μανασσίτιδος φυλῆς καὶ Ζαβούλου καὶ
Ἰσσαχάρου πεισθέντες οἷς οἱ προφῆται παρῄνεσαν εἰς εὐσέβειαν
μετεβάλοντο. καὶ οὗτοι πάντες εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς Ἐζεκίαν συν-
έδραμον, ὅπως τῷ θεῷ προσκυνήσωσιν.
268 3. Ἀφικομένων δὲ τούτων ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας ἀναβὰς εἰς τὸ
ἱερὸν μετὰ τῶν ἡγεμόνων καὶ τοῦ λαοῦ παντὸς ἔθυσεν ὑπὲρ αὐτοῦ
ταύρους ἑπτὰ καὶ κριοὺς τοσούτους καὶ ἄρνας ἑπτὰ καὶ ἐρίφους
τοσούτους. ἐπιθέντες δὲ τὰς χεῖρας ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἱερείων
αὐτός τε ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἡγεμόνες τοῖς ἱερεῦσι καλλιερεῖν ἐφῆκαν.
269 καὶ οἱ μὲν ἔθυόν τε καὶ ὡλοκαύτουν, οἱ δὲ Λευῖται περιεστῶτες

§ 264 = 2 Paral. XXX 5; § 268 = 2 Paral. XXX 11, XXIX 20.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 193.

1 *ἄγειν ἑορτὴν* tr. MSPE   *ταῦτα* — 3 *ἔσεσθαι*] *haec autem dicebat monens tantum, non sibi eos subiectos facere studens si tamen nollent, quod si uoluissent utique beati fuissent* Lat   *δὲ* S   2 *παραινῶν* MSPLat   *ὑπακούσωσιν*] *ὑπακούουσιν* $M^1S^1P^1$ *ὑπακούωσιν* S^2P^2 *αὐτῷ* OMSP   *θέλουσι*, *ου* corr. S *θέλωσι* MP^1 *δὲ* MSP   3 *ἐκείνοις*] *ἐκείνων* MSP   *συμφερόντωσ* M   **δ᾽* P   5 *παρὰ*] *περὶ* O   6 *ἀνονήτουσ* O   **ἐχλεύασαν*] *διεχλεύασαν* MSP   **δὲ*] *δ᾽* SP, om. M   *ὁμοίως* om. E   7 *ταὐτὰ* E   8 **τὴν*, *ἡ* i. ras. S   9 *τούτων*] *τούτου* M   10 *ἀλλὰ*] *ἀλλὰ καὶ* MSPLat   *ἀπενοοῦντο* ROM   11 **ἐπαύσατο* O   13 *μανασσήτιδοσ* S *μανασσῆσ* (*ἰτϊδοσ* s. m. 2) M   *Ζαβούλου*] *zabulon* Lat   14 *Ἰσσαχάρου*] *ἰσαχάρου* (*ἰ* i. ras. corr. uid. ex *ἐκ* M) MSP   *προφῆται*, *ται* abscissum O   15 **μετεβάλοντο*] *μετε* reliquis abscissis O   *πρὸς* abscissum O   16 **θεῷ*, *εῷ* abscissum O   *προσκυνήσωσιν*, *ω* ex *ου* corr. M   18 *τῶν ἡγεμόνων*] codd.Zon *τῆσ ἡγεμονίασ* E   *καὶ* om. ROEZon   *ἔθυσεν ὑπὲρ*] *ἔθυσε περὶ* RO   *αὐτοῦ*] (*pro*) *se* Lat *αὐτοῦ* codd.   19 *καὶ ἄρνας ἑπτὰ* om. M   *καὶ ἄρνας* — 20 *τοσούτους* om. O   20 **ἱερέων* O   21 *τε*] *τ᾽* M^1SP *θ᾽* M^2 **ἱερεῦσιν* OS^1P^1 **ἐφῆκαν*] *ἐφῆκε* (*ἐ* euanuit R) RO *ἀφῆκαν* M   22 **ὁλοκαύτουν* R

ἐν κύκλῳ μετὰ τῶν μουσικῶν ὀργάνων ᾖδον ὕμνους εἰς τὸν θεὸν
καὶ ἔψαλλον ὡς ἐδιδάχθησαν ὑπὸ Δαυίδου, οἱ δὲ λοιποὶ ἱερεῖς
βυκάνας ἔχοντες ἐπεσάλπιζον τοῖς ὑμνῳδοῦσι. τούτων δὲ γινομένων
ἐπὶ πρόσωπον ῥίψαντες αὑτοὺς ὅ τε βασιλεὺς καὶ τὸ πλῆθος προσ-
εκύνουν τὸν θεόν. ἔπειτα θύει μὲν βοῦς ἑβδομήκοντα κριοὺς ἑκατὸν 270
ἄρνας διακοσίους, τῷ πλήθει δὲ πρὸς εὐωχίαν ἐχαρίσατο βοῦς μὲν
ἑξακοσίους τὰ δὲ λοιπὰ θρέμματα τρισχίλια· καὶ πάντα μὲν οἱ
ἱερεῖς ἀκολούθως ἐποίησαν τῷ νόμῳ. τούτοις δ᾽ ὁ βασιλεὺς ἡδό-
μενος εὐωχεῖτο μετὰ τοῦ λαοῦ τῷ θεῷ χάριν ἔχειν ὁμολογῶν. ἐν- 271
στάσης δὲ τῆς τῶν ἀζύμων ἑορτῆς θύσαντες τὴν λεγομένην φάσκα
τὰς ἄλλας τὸ λοιπὸν θυσίας ἐπετέλουν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά. τῷ δὲ
πλήθει πάρεξ ὧν ἐκαλλιέρησαν αὐτοὶ ταύρους μὲν δισχιλίους θρέμ-
ματα δὲ ἑπτακισχίλια ὁ βασιλεὺς ἐχαρίσατο. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ οἱ
ἡγεμόνες ἐποίησαν· χιλίους μὲν γὰρ ταύρους ἔδοσαν αὐτοῖς θρέμ-
ματα δὲ χίλια καὶ τεσσαράκοντα. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπὸ Σολό- 272
μωνος τοῦ βασιλέως οὐκ ἀχθεῖσα ἡ ἑορτὴ τότε πρῶτον λαμπρῶς
καὶ φιλοτίμως ἐπετελέσθη. ὡς δὲ τὰ περὶ τὴν ἑορτὴν αὐτοῖς πέρας
εἶχεν, ἐξελθόντες εἰς τὴν χώραν ἥγνισαν αὐτήν· καὶ τὴν πόλιν δὲ 273
παντὸς ἐκάθηραν μιάσματος εἰδώλων, τάς τε καθημερινὰς θυσίας
ὁ βασιλεὺς ἐκ τῶν ἰδίων ἐπιτελεῖσθαι διέταξε κατὰ τὸν νόμον, καὶ
τοῖς ἱερεῦσι καὶ Ληουίταις τὰς δεκάτας ὥρισε παρὰ τοῦ πλήθους
δίδοσθαι καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν καρπῶν, ἵν᾽ ἀεὶ τῇ θρησκείᾳ παρα-
μένωσι καὶ τῆς θεραπείας ὦσιν ἀχώριστοι τοῦ θεοῦ. καὶ τὸ μὲν 274
πλῆθος συνεισέφερε παντοδαπὸν καρπὸν τοῖς ἱερεῦσι καὶ Λευίταις,
ἀποθήκας δὲ καὶ ταμιεῖα τούτων ὁ βασιλεὺς κατασκευάσας ἑκάστῳ
διένειμε τῶν ἱερέων καὶ Ληουιτῶν καὶ παισὶν αὐτῶν καὶ γυναιξί·
καὶ οὕτω πάλιν εἰς τὴν ἀρχαίαν θρησκείαν ἐπανῆλθον. ταῦτα δὲ 275

§ 269 = 2 Paral. XXIX 25; § 271 = 2 Paral. XXX 21.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 193.

2 ὑπὸ] ὑπὸ τοῦ MSP δαυείδου M¹ 3 *βυκάνας] βυκίνασ ex βοικανασ corr. M *ἐπεσάλπιζον] ἐσάλπιζον RO *γενομένων MSPLat 4 αὑτοὺς] αὐτοὺσ R ἑαυτοὺσ MSPE προσεκύνησαν E 5 θύειν M¹ *κριοὺς] *tauros* Lat 7 ἑξακοσίασ MSP 8 ἐποίησαν ἀκολούθωσ tr. P ἡιδόμενοσ M 9 *μετὰ om. O ἔχειν om. M fortasse recte 10 *φάσκα] πάσχα MSP *pascha* Lat 11 ἐπὶ] ἐφ᾽ MSPE 13 ὁ βασιλεὺς ἐχαρίσατο om. RO τὸ] τοῦτο RO 14 γὰρ] om. ROMP *namque* Lat 15 σολομῶνοσ ROM 16 ἀπαχθεῖσα, πα expunctum P 19 ἐκάθηραν] καθῆραν RO ἐκάθαραν MSP 20 διέταξε] προσέταξε MSP τὸν om. O 21 λευΐταισ MSP 22 ἵν᾽ ἀεὶ] εἶναι εἰ RO τῇ euan. in fine uersus R παραμένωσι·, ω ex ου corr. P 24 συνεισέφερε, εισέ ex ἐ corr. R καὶ] καὶ τοῖσ M 25 ταμεῖα RO 26 λευϊτῶν MSP παισὶν αὐτῶν] πᾶσιν αὐτοῖσ M 27 οὕτωσ SP

τὸν προειρημένον τρόπον ὁ βασιλεὺς καταστησάμενος πόλεμον ἐξή-
νεγκε πρὸς τοὺς Παλαιστίνους καὶ νικήσας κατέσχεν ἁπάσας ἀπὸ
Γάζης μέχρι Γίττης πόλεις τῶν πολεμίων. ὁ δὲ τῶν Ἀσσυρίων
βασιλεὺς πέμψας ἠπείλει πᾶσαν αὐτοῦ καταστρέψεσθαι τὴν ἀρχήν,
εἰ μὴ τοὺς φόρους, οὓς ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἐτέλει, τούτους
276 ἀποδώσει. Ἐζεκίας δὲ τῶν μὲν ἀπειλῶν οὐκ ἐφρόντισ᾽, ἐθάρρει
δὲ ἐπὶ τῇ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβείᾳ καὶ τῷ προφήτῃ Ἡσαΐᾳ, παρ᾽
οὗ πάντ᾽ ἀκριβῶς τὰ μέλλοντα ἐπυνθάνετο. καὶ ὧδε μὲν ἡμῖν
ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐχέτω τὰ περὶ τούτου τοῦ βασιλέως.
277 XIV. 1. Σαλμανάσσης δὲ ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεύς, ἐπεὶ ἠγ-
γέλη αὐτῷ ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς Ὠσείης πέμψας κρύφα πρὸς
Σώαν τὸν τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα παρακαλῶν αὐτὸν ἐπὶ συμμα-
χίαν τὴν κατ᾽ αὐτοῦ, παροξυνθεὶς ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Σαμάρειαν
278 ἔτει ἑβδόμῳ τῆς Ὠσήου βασιλείας. οὐ δεξαμένου δ᾽ αὐτὸν τοῦ
βασιλέως ἔτεσι πολιορκήσας τρισὶν εἷλε κατὰ κράτος τὴν Σαμάρειαν,
ἔνατον μὲν ἔτος Ὠσήου βασιλεύοντος ἕβδομον δὲ Ἐζεκίου τοῦ τῶν
Ἱεροσολυμιτῶν βασιλέως, καὶ τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἡγεμονίαν ἄρδην
ἠφάνισε καὶ πάντα τὸν λαὸν μετῴκισεν εἰς τὴν Μηδίαν καὶ Περ-
279 σίδα, ἐν οἷς καὶ τὸν βασιλέα Ὠσῆν ζῶντα ἔλαβε. καὶ μεταστήσας
ἄλλα ἔθνη ἀπὸ Χούθου τόπου τινός, ἔστι γὰρ ἐν τῇ Περσίδι πο-
ταμὸς τοῦτ᾽ ἔχων τοὔνομα, κατῴκισεν εἰς τὴν Σαμάρειαν καὶ τὴν
280 τῶν Ἰσραηλιτῶν χώραν. μετῴκησαν οὖν αἱ δέκα φυλαὶ τῶν Ἰσραη-

§ 275 = 4 Reg. XVIII 8; § 277 = 4 Reg. XVII 4.

ROMSPE Lat Zonaras II p. 193 sq. Chronicon Paschale p. 200 sq.
2 *παλαιστίνουσ ex πολεμίουσ corr. R ἀπὸ] τὰσ ἀπὸ MSP 3 *Γίττης*] *geth* Lat *πόλεις] τῆσ πόλεωσ MSP 4 *βασιλεὺς] abhinc margine uitiato ultimae uersuum litterae euanuerunt R καταστρέψεσθαι] coni. καταστρέψασθαι codd. E 5 τούτους om. E 6 *δὲ] δ᾽ ὁ βασιλεὺσ MSP ἐφρόντισε θαρρεῖ RO ἐφρόντισεν ἐθάρρει MSP 7 *isaiae* Lat 10 i. marg. ιζ′ RO nouum caput (XVI) incip. etiam Lat σαλμανάσσης] σαλ·μανασάρησ i. marg.
λ
γρ καὶ σαλμανασσῆσ M σαλαμανασάρησ S σαμανασάρησ P σαλμανάσησ E *salamanassis* Lat *δ᾽ MSP *ἠγγέλει O ἠγγέλλει R ἠγγέλλη SP 11 Ὠσείης] *osiae* Lat ὡσ εἴη (εἴη euan. R) codd. E Ὠσηὲ Zon 12 Σώαν] ed. princ.
ὠσηοῦ
soam Lat ὤαν codd. E Σωβὰ Zon 14 Ὠσήου] ὀζίου s. 2 M *osiae* Lat
ὠσηοῦ
16 ἔννατον S Ὠσήου] ὀζίου s. 2 M *osiae* Lat δ᾽ MSP 17 τῶν om. MSPE *ἡγεμονεῖαν M 18 μετώκησεν R 19 Ὠσῆν] ὡσῆν M *osiae* Lat ὠσηὲ E 20 ἄλλα] ἐκ ταύτησ ἄλλα MSPE et fort. Zon *Χούθου] *cuthi* Lat *τόπου s. m. 1 R περσίδηι M 21 τοὔνομα] ὄνομα O *κατώκισεν, ι ex η corr. R κατώκισε· P 22 *μετῴκησαν] μετώκισαν OMP, abhinc usque ad p. 325, 6 ἑπτά Chron. Paschale sumpsit

*λιτῶν ἐκ τῆς Ἰουδαίας μετὰ ἐτῶν ἀριθμὸν ἐνακοσίων τεσσαρακοντα-
επτά, ἀφ᾽ οὗ χρόνου τὴν Αἴγυπτον ἐξῆλθον αὐτῶν οἱ πρόγονοι,
ὃν δὲ κατέσχον τὴν χώραν ταύτην στρατηγοῦντος Ἰησοῦ ἔστιν ἐτῶν
ὀκτακοσίων· ἀφ᾽ οὗ δ᾽ ἀποστάντες ἀπὸ Ῥοβοάμου τοῦ Δαυίδου
υἱωνοῦ τὴν βασιλείαν Ἱεροβοάμῳ παρέδοσαν, ὥς μοι καὶ πρότερον
δεδήλωται, ἔτη ἐστὶ διακόσια τεσσαράκοντα μῆνες ἑπτὰ ἡμέραι ἑπτά.
καὶ τέλος μὲν τοὺς Ἰσραηλίτας τοιοῦτο κατέλαβε παραβάντας τοὺς* 281
*νόμους καὶ παρακούσαντας τῶν προφητῶν, οἳ προύλεγον ταύτην
αὐτοῖς τὴν συμφορὰν μὴ παυσαμένοις τῶν ἀσεβημάτων. ἦρξε δ᾽* 282
*αὐτοῖς τῶν κακῶν ἡ στάσις, ἣν ἐστασίασαν πρὸς Ῥοβόαμον τὸν
Δαυίδου υἱωνὸν Ἱερόβαμον τὸν τούτου δοῦλον αὑτῶν ἀποδείξαν-
τες βασιλέα, ὃς εἰς τὸ θεῖον ἐξαμαρτὼν ἐχθρὸν αὐτοῖς τοῦτο ἐποίησε
μιμησαμένοις τὴν ἐκείνου παρανομίαν. ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἧς ἦν ἄξιος
δίκης ταύτην ὑπέσχεν.*
2. *Ὁ δὲ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς ἐπῆλθε πολεμῶν τήν τε* 283
*Συρίαν πᾶσαν τήν τε Φοινίκην, τό τε ὄνομα τούτου τοῦ βασιλέως
ἐν τοῖς Τυρίων ἀρχείοις ἀναγέγραπται· ἐστράτευσε γὰρ ἐπὶ Τύρον
βασιλεύοντος αὐτῆς Ἐλουλαίου. μαρτυρεῖ δὲ καὶ τούτοις Μένανδρος
ὁ τῶν χρονικῶν ποιησάμενος τὴν ἀναγραφὴν καὶ τὰ τῶν Τυρίων
ἀρχεῖα μεταφράσας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν, ὃς οὕτως ἐδήλωσε·
„καὶ Ἐλουλαῖος θεμένων αὐτῷ Πύας ὄνομα ἐβασίλευσεν ἔτη τρια-* 284

---

§ 282 = 4 Reg. XVII 21.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 194. Chronicon Paschale p. 200 sq.
1 *μετὰ s. m. 1 M   *ἐτῶν] τῶν S   ἀριθμὸν, ὂν ex ων S   ἐννακοσίων MSE   *ἐνακοσίων τεσσαρακονταεπτά] ϡλβʹ Chron. Pasch.   2 ἐξῆλθον] ROChronPasch. ἐξελθόντεσ MSPELat   3 ὃν δὲ] τήνδε MSPELat ἀφ᾽ οὗ δὲ ChronPasch.   ταύτην] ἡ δὲ M¹ ὧν δὲ M², om. SPELat ἀπὸ δὲ ed. pr.   ἔστιν om. M   ἔστιν ἐτῶν ὀκτακοσίων] om. ELat εἰσὶν ἔτη ωϛβʹ ChronPasch.
4 δὲ E   *τοῦ] τοῦ τοῦ MSP¹   *δαβίδου M   5 *υἱωνοῦ] υἱοῦ οὗ M   *Ἱεροβοάμῳ] ἱερο| ceteris euanidis R   *παρέδωσαν P   6 *ἔτη] ἔτι R   ἐστὶ] *tunc erant* Lat   *διακόσια τεσσαράκοντα] σξβʹ ChronPasch.   *ἡμέραι ἑπτά om. ZonChronPasch.   *ἑπτά] spatium uacuum 12 litt. R, 5—6 litt. O ζʹ M
7 τοιοῦτον OE   9 πανσάμενοι M   10 τὸν Δαυίδου — 11 Ἱερόβαμον om. M   11 ἱεροβόαμον MSPLat   αὑτῶν] αὐτῶν R αὐτὸν O ἑαυτῶν SP, om. M   ἀποδείξαντα OM i. marg. γρ ἀποδείξαντεσ M   13 ὁ] ἐκεῖνοσ MSP   14 ἐπέσχεν RO   15 abhinc collati usque ad p. 326, 16 L, usque ad finem libri V
16 Συρίαν — Φοινίκην] *cunctam syriam et phoenicem uniuersam* Lat   τήν τε] καὶ MSP καὶ τὴν LV   τό τε] τὸ δὲ MSPLVLat   18 αὐτῆς] αὐτοῖσ LV   Ἐλουλαίου] ἐλιλαίου R *helusaeus* Lat   τούτοις καὶ tr. MSPLVLat   τούτοις] τοῦτο M   19 ὁ] ὅσ M   20 ἀρχεῖα] ἀρχίων R *antiquitatum* Lat   γλῶσσαν LV   ὃς om. MLat   21 Ἐλουλαῖος] *helusaeus* Lat   θεμένων αὐτῷ Πύας om. Lat ed. pr.   Πύας] πυλὰσ M πύλασ SP   λϛʹ V

κονταέξ. οὗτος ἀποστάντων Κιτταίων ἀναπλεύσας προσηγάγετο
αὐτοὺς πάλιν. ἐπὶ τούτου Σελάμψας ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς
ἐπῆλθε Φοινίκην πολεμῶν ἅπασαν, ὅστις σπεισάμενος εἰρήνην μετὰ
285 πάντων ἀνεχώρησεν ὀπίσω· ἀπέστη τε Τυρίων Σιδὼν καὶ Ἄρκη
καὶ ἡ πάλαι Τύρος καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις, αἳ τῷ Ἀσσυρίων ἑαυ-
τὰς βασιλεῖ παρέδοσαν. δι' ἃ Τυρίων οὐχ ὑποταγέντων πάλιν ὁ
βασιλεὺς ἐπ' αὐτοὺς ὑπέστρεψε Φοινίκων συμπληρωσάντων αὐτῷ
286 ναῦς ἑξήκοντα καὶ ἐπικώπους ὀκτακοσίους. αἷς ἐπιπλεύσαντες οἱ
Τύριοι ναυσὶ δεκαδύο τῶν νεῶν τῶν ἀντιπάλων διασπαρεισῶν λαμ-
βάνουσιν αἰχμαλώτους ἄνδρας εἰς πεντακοσίους· ἐπετάθη δὴ πάν-
287 των ἐν Τύρῳ τιμή. διὰ ταῦτ' ἀναζεύξας ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασι-
λεὺς κατέστησε φύλακας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν ὑδραγωγείων,
οἳ διακωλύσουσι Τυρίους ἀρύεσθαι, καὶ τοῦτο ἔτεσι πέντε γενό-
μενον ἐκαρτέρησαν πίνοντες ἐκ φρεάτων ὀρυκτῶν.“ καὶ τὰ μὲν ἐν
τοῖς Τυρίων ἀρχείοις γεγραμμένα κατὰ Σαλμανάσσου τοῦ Ἀσσυ-
ρίων βασιλέως ταῦτ' ἐστίν.
288 3. Οἱ δὲ μετοικισθέντες εἰς τὴν Σαμάρειαν Χουθαῖοι, ταύτῃ
γὰρ ἐχρῶντο μέχρι δεῦρο τῇ προσηγορίᾳ διὰ τὸ ἐκ τῆς Χουθᾶ κα-
λουμένης χώρας μεταχθῆναι, αὕτη δ' ἐστὶν ἐν τῇ Περσίδι καὶ πο-
ταμὸς τοῦτ' ἔχων ὄνομα, ἕκαστοι κατὰ ἔθνος ἴδιον θεὸν εἰς τὴν

§ 288 = 4 Reg. XVII 24.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 194. Chronicon Paschale p. 201.

1 *Κιτταίων*] *cetuteis* Lat *Κιτιέων* coni. 2 ἐπὶ τούτου Σελάμψας] ἐπὶ τούτουσ ** άμψασ, post τουσ tineae morsu duae litterae ita euanuerunt, ut exiguae reliquiae, quae adhuc cernuntur, litterarum ε et λ esse uideantur, ά certum est R ἐπὶ τούτοισ ἐλαμψᾶσ O ἐπὶ τούτουσ πέμψασ MSPLV *contra quos denuo salamanassis — insurgens* Lat 4 τυρίων, τ ex σ corr. V Ἄρκη] ἀκὴ L ἄκη V *archae* Lat 5 τῷ] τῷ τῶν MSPV ἀσσυρίω L 6 δι' ἃ] διὸ MSPLV οὐχ] αὐτῶ οὐχ SPLV ὑποταγέντων] ὑποστάντων O 7 ὁ βασιλεὺς πάλιν tr. PLV ἐπ'] πρὸσ V 8 ἐπι·κώπουσ, ώ ex ό corr. (fuit ἐπισκόπουσ) S ὀκτακοσίασ SP ἐπιπλεύσαντες] ἐπέπλευσαν M οἱ om. M

9 δεκαδύο] δύο LV νέων RO 10 ἐπετάθη — 11 ἀναζεύξας] *unde honor tyriorum propter haec creuit eximie. reuertens autem* Lat ἐπετάθη] ἐπετέθη SPLV ἐπετέθη (α s. 2 M) δὴ] ἡ ex ὲ corr. R δ' ἡ SP δὲ LV 11 τιμη] ἡ τιμὴ Bekker διὰ ταῦτ' ἀναζεύξας] διὰ ταῦτα ἀναζεύξασ δ' MSPLVLat 12 ὑδραγωγιῶν RMSPL ὑδραγωγίων OV 13 διακωλύουσι RO Τυρίους] τοὺσ τυρίουσ L ἀρύεσθαι] ἀρύσασθαι S[1]P ἀρρύσασθαι M et ex corr. S ἄρδεσθαι LV 15 τυρίοισ R ἀρχίοισ R κατὰ] καὶ κατὰ MP σαλμανασάρου MSPV σαλαμανασσάρου L *salamanasso* Lat 17 abhinc — p. 327, 12 excerpsit ChronPasch. τὴν om. M 18 *ἐχρῶντο] ἐχθρῶντο P *τῇ om. RO Χουθᾶ] χουθᾶσ M χούθασ SPVE *cutha* Lat Χουθὰς ChronPasch.
19 δέ ἐστιν VE τῇ om. E

Σαμάρειαν κομίσαντες, πέντε δ᾽ ἦσαν, καὶ τούτους καθὼς ἦν πά-
τριον αὐτοῖς σεβόμενοι παροξύνουσι τὸν μέγιστον θεὸν εἰς ὀργὴν
καὶ χόλον. λοιμὸν γὰρ αὐτοῖς ἐνέσκηψεν, ὑφ᾽ οὗ φθειρόμενοι οὐ- 289
δεμίαν τῶν κακῶν θεραπείαν ἐπινοοῦντες χρησμῷ θρησκεύειν τὸν
μέγιστον θεόν, ὡς τοῦτο σωτήριον αὐτοῖς ὄν, ἔμαθον. πέμψαντες
οὖν πρὸς τὸν Ἀσσυρίων βασιλέα πρέσβεις ἐδέοντο ἱερεῖς αὐτοῖς ὧν
ἔλαβεν αἰχμαλώτων τοὺς Ἰσραηλίτας πολεμήσας ἀποστεῖλαι. πέμ- 290
ψαντός τε τὰ νόμιμα καὶ τὴν περὶ τὸν θεὸν τοῦτον ὁσίαν διδα-
χθέντες ἐθρήσκευον αὐτὸν φιλοτίμως καὶ τοῦ λοιμοῦ παραχρῆμα
ἐπαύσαντο. χρώμενοί τε τοῖς αὐτοῖς ἔτι καὶ νῦν ἔθεσι διατελοῦσιν
οἱ κατὰ μὲν τὴν Ἑβραίων γλῶτταν Χουθαῖοι, κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων
Σαμαρεῖται, οἳ πρὸς μεταβολὴν συγγενεῖς μὲν ὅταν εὖ πράττοντας 291
βλέπωσι τοὺς Ἰουδαίους ἀποκαλοῦσιν ὡς ἐξ Ἰωσήπου φύντες καὶ
τὴν ἀρχὴν ἐκεῖθεν τῆς πρὸς αὐτοὺς ἔχοντες οἰκειότητος, ὅταν δὲ
πταίσαντας ἴδωσιν, οὐδαμόθεν αὐτοῖς προσήκειν λέγουσιν οὐδ᾽ εἶναι
δίκαιον οὐδὲν αὐτοῖς εὐνοίας ἢ γένους, ἀλλὰ μετοίκους ἀλλοεθνεῖς
ἀποφαίνουσιν αὐτούς. περὶ μὲν τούτων ἕξομεν εὐκαιρότερον εἰπεῖν.

§ 288 = 4 Reg. XVII 25.

ROMSPVE Lat Zonaras II p. 194. Chronicon Paschale p. 201.

1 δὲ E 2 αὐτοῖς] αὐτοὶ RO 3 *λοιμὸσ MSPLat λιμὸν V οὐδεμίαν] καὶ μηδὲ μίαν MSPV 5 ὄν, ἔμαθον] ἀνέμαθον VE 7 *ἔλαβεν (ον s. 2 M) αἰχμαλώτουσ E 8 τε τὰ] τά τε M δὲ τὰ VE διδαχθέντες] E et ut uid. Zon *edocuerunt* Lat ταχθέντεσ codd. 9 *ἐθρήσκευον] θρησκεύειν M[1] θρησκεύουσιν M[2]SP θρησκεύουσί τε V *λιμοῦ V 10 *καὶ νῦν τοῖσ αὐτοῖσ ἔτι ἔθεσι tr. RO τοῖσ αὐτοῖσ ἔθεσιν ἔτι καὶ νῦν tr. V *ἔθεσι] ἤθεσι (ε s. 2 M) διατελοῦσι P 12 συγγενεῖς] συγγενεῖσ s. 2 M καὶ συγγένειαν ROSPV οταν μὲν tr. ROSPV εὖ πράττοντας] εὐπραγοῦντασ ROV εὐπραττοντασ (πραγοῦντασ s. 2 M) 13 βλέπουσι RO ἀποκαλοῦσιν] ἀποκαλοῦσι P ἀποκαλοῦσι τὲ RO 15 πταίοντασ SPV 17 αὐτοὺσ ROV ἑαυτοὺσ MSP μὲν] μὲν οὖν MSP εὐκαιρότερον ἕξομεν tr. V

Subscriptiones: τέλοσ τοῦ ἐννάτου βιβλίου τῆσ ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ R φλαυΐου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ ἔνατοσ O φλ/ ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ θ′ S *explicit flauii ioseppi iudaicae antiquitatis liber VIIII* Lat

X.

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ δεκάτῃ βίβλῳ τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

α'. Στρατεία τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέως Σεναχειρίβου ἐπὶ Ἱεροσόλυμα καὶ πολιορκία τοῦ βασιλέως αὐτῶν Ἐζεκίου.

β'. ὡς ἐφθάρη τὸ τῶν Ἀσσυρίων στράτευμα λοιμικῶς ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἀναζεύξας οἴκαδε ἐξ ἐπιβουλῆς τῶν τέκνων ἀπέθανεν.

γ'. ὡς τὸν μεταξὺ χρόνον μετ' εἰρήνης Ἐζεκίας διαγαγὼν ἐτελεύτησε διάδοχον τῆς βασιλείας Μανασσῆν καταλιπών.

δ'. ὅτι στρατεύσαντες ἐπ' αὐτὸν οἱ Χαλδαίων καὶ Βαβυλωνίων βασιλεῖς καὶ νικήσαντες αὐτὸν αἰχμάλωτον λαβόντες ἤγαγον εἰς Βαβυλῶνα, καὶ κατασχόντες αὐτόθι πολὺν χρόνον εἰς τὴν [αὐτὴν] βασιλείαν πάλιν ἀπέλυσαν.

ε'. ὡς τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα Νεχαῶνα στρατευσάμενον ἐπὶ Βαβυλωνίους καὶ ποιούμενον διὰ τῆς Ἰουδαίας τὴν ὁδὸν κωλύων ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας ὑπαντᾷ· μάχης δὲ γενομένης τραυματίας κομισθεὶς εἰς Ἱεροσόλυμα τελευτᾷ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάζην ἀπέδειξαν οἱ Ἱεροσολυμῖται βασιλέα.

ϛ'. ὡς συμβαλὼν ὁ Νεχαὼς τῷ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεῖ κατὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ ὑποστρέφων εἰς Αἴγυπτον ἧκεν εἰς Ἱερο-

---

ROMSPLVLat

κεφάλαια τοῦ δεκάτου λόγου praemittunt MS 1 βίβλῳ] om. O ἀρχαιολογία V ἰωσήππου M *ioseppi* Lat τῶν Ἰωσήπου ἱστοριῶν τῆς] τῆσ ἰωσήπου R 2 τῆς — ἀρχαιολογίας om. V 3 α'] numeri absunt MSPLV στρατιὰ L Σεναχειρίβου] σεναχειρίμου O σενναχειρίβου MS ἐνναχειρίβου P σεναχηρείβου LV *sennacherib* Lat ἐπὶ] εἰς MSPLV *contra* Lat 4 αὐτῶν om. MLVLat 5 τὸ om. L στράτευμα] στράτευμα ὅλον SPLV λοιμικῶς] οι i. ras. 2 M, om. LVLat 6 νικτὶ L ὁ om. LV 7 ἀπέθανε O 8 μετὰ MSP Ἐζεκίας διαγαγὼν] ἐζεκίασ διάγων RO διάγων ἐζεκίασ M διαγαγὼν ἐζεκίασ SP ἐτελεύτησεν S¹P¹V 11 ἦγον LV 12 αὐτόθι] αὐτόθ·ι S αὐτὸν LV αὐτὴν] om. Lat αὐτοῦ ed. pr. 13 ἀπέλυσαν] ἐπανῆλθεν SPLV 14 τὸν, ὸ ex ῶ corr. S τῶν O Νεχαῶνα] *nechaon* Lat 15 βαβυλωνίοισ M ποιούμενοι O ποιησάμενον LV ὁδὸν] δίοδον ROSPLV 16 ὑπαντᾷ] ἠπάντα RO ἠπάτα M ἀπήντα LV 17 Ἰωάζην] *iohaz* Lat 19 συμβαλὼν, συ corr. L νεχάωσ ML *nechaon* Lat

σόλυμα καὶ τὸν μὲν Ἰωάζην ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον, τὸν δ' ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰωάκειμον ἀνέδειξε βασιλέα τῶν Ἱεροσολυμιτῶν.

ζ'. Ναβουχοδονοσάρου τοῦ τῶν Βαβυλωνίων βασιλέως στρατεία εἰς Συρίαν, καὶ ὡς πᾶσαν αὐτὴν καταστρεψάμενος ἄχρι τῶν ὅρων τῶν Αἰγυπτίων ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἰωάκειμον φίλον ἠνάγκασεν εἶναι καὶ σύμμαχον.

η'. ὡς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν τοῦ Βαβυλωνίου πάλιν ὁ Ἰωάκειμος ἐφρόνησε τὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ στρατεύσας ἐπ' αὐτὸν ὁ Ναβουχοδονόσαρος καὶ πολιορκήσας τῆς πόλεως παραδούσης ἑαυτὴν μετὰ χρόνον τὸν μὲν Ἰωάκειμον ἀπέκτεινεν, Ἰωάκειμον δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ κατέστησε βασιλέα· καὶ ὡς πολλὰ χρήματα λαβὼν ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων εὐθέως εἰς Συρίαν ὑπέστρεψεν.

θ'. ὅτι μετανοήσας ἐπὶ τῷ τὸν Ἰωάκειμον ποιῆσαι βασιλέα καὶ στρατεύσας ἐπὶ Ἱεροσόλυμα ἐγκρατὴς τοῦ Ἰωακείμου γίνεται παραδόντος αὐτὸν μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῶν φίλων, ὅπως τ' ἔλαβε πολλοὺς αἰχμαλώτους ὁ Βαβυλώνιος καὶ ἀναθήματα βαστάσας ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἀνέστρεψεν εἰς Βαβυλῶνα τὸν Ἰεχονίου θεῖον Σαχχίαν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βασιλέα καταστήσας.

ι'. ὡς καὶ τοῦτον ἀκούσας βούλεσθαι πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους συμμαχίαν ποιήσασθαι καὶ φιλίαν στρατεύσας ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ κράτος αἱρεῖ τῇ πολιορκίᾳ καὶ τὸν ναὸν ἐμπρήσας τὸν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν δῆμον καὶ Σεδεκίαν μετῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα.

ROMSPLVLat

1 Ἰωάζην] *ioazim* Lat   δὲ MSPLV   2 Ἰωάκειμον] ἰωάκιμον M *ioachim* Lat   ἀπέδειξε MSPLV   τῶν Ἱεροσολυμιτῶν] τῶν ἱεροσολύμων L ἱεροσολύμων V *in hierosolymis* Lat   3 Ναβουχοδονοσάρου] δ ex ν corr. R ναβουχαδανασάρου M ναβουχοδονοσόρου SPLVLat   τῶν om. LV   στρατιὰ L   4 καταστρεψάμενος] καταστρευσάμενοσ O καταστρατευσάμενοσ R   ὀρῶν LV   5 ἰωάκιμον M *ioachim* Lat   6 φίλον] καὶ φίλον LV   καὶ om. P   7 τὴν τοῦ] τοῦ V   τῶν βαβυλωνίων O   ὁ om. MSP   ἰωάκιμοσ M *ioachim* Lat   8 ὁ om. O   9 ναβουχαδανάσσαροσ M ναβουχοδονόσοροσ SPLVLat   post πολιορκήσας add. πολιορκήσασ τῆσ S[1]   ἑαυτὴν] αὐτὴν M αὑτὸν S αὐτὸν PLV   10 ἰωάκιμον M *ioachim* Lat   Ἰωάκειμον] ἰωάχιμον M[1]SP ἰωάκιμον M[2] ἰωάχημον L *ioach* Lat   11 αὐτοῦ] αὐτοῦ ὁμώνυμον αὐτῷ ὑπάρχοντα (τυγχάνοντα LV) SPLV   κατέστησε] ἀπέδειξε V   12 εἰς Συρίαν om. Lat   13 τὸν om. L   Ἰωάκειμον] ἰωάκιμον M ἰωάχημον L *ioach* Lat   καὶ στρατεύσας] *denuo castra metatus* Lat   14 ἐπὶ ἱεροσολύμοισ O   ἰωακίμου M ἰωαχήμου L *ioach* Lat   15 αὐτὸν (ὃν ex ῶ corr. L) ROL ἑαυτον MSP   ὅπως caput X incip. codd., nonum continuat Lat   τ'] om. RO τὲ LV   ἔλαβε] κατέλαβε O   17 ἱεχονίου P ἰεχωνίου V *iecchoniae* Lat   Σαχχίαν] *sachiam* Lat σεδεκίαν codd.   τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βασιλέα] βασιλέα τῶν ἱεροσολύμων LV *in hierosolymis — regem* Lat   19 ι'] ια' RO   20 ποιήσασθαι] ποιῆσαι RO   21 αἵρει R αἵρει O αἱρεῖ L   τον τῶν — 22 Σεδεκίαν] *sedechiam et populum* Lat   22 Σεδεκίαν] τὸν σεδεκίαν SPLV *sedechiam* Lat   μετώκησεν R

ια'. ὡς Ναβουχοδονόσαρος τελευτήσας διάδοχον καταλείπει τῆς βασιλείας τὸν υἱόν, καὶ ὡς καταλύεται ἡ τούτων ἀρχὴ ὑπὸ Κύρου τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως.

ιβ'. ὅσα συνέβη τοῖς Ἰουδαίοις κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις.

περιέχει ἡ βίβλος χρόνον ἐτῶν ρπβ' μῆνας ς' ἡμέρας ι'.

I. 1. Ἐζεκίου δὲ τοῦ τῶν δύο φυλῶν βασιλέως τέταρτον ἤδη καὶ δέκατον ἔτος τῆς ἡγεμονίας ἔχοντος ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς Σεναχείριμος ὄνομα στρατεύει μετὰ πολλῆς παρασκευῆς ἐπ' αὐτὸν κατὰ κράτος τε ἁπάσας αἱρεῖ τὰς πόλεις τὰς τῆς Ἰούδα φυ-
2 λῆς καὶ Βενιαμίτιδος. μέλλοντος δ' ἄγειν τὴν δύναμιν καὶ ἐπὶ Ἱεροσόλυμα φθάνει πρεσβευσάμενος πρὸς αὐτὸν καὶ ὑπακούσεσθαι καὶ φόρον ὃν ἂν τάξῃ τελέσειν ὑπισχνούμενος. Σεναχείριμος δὲ μαθὼν τὰ παρὰ τῶν πρέσβεων ἔγνω μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ τὴν ἀξίωσιν προσδέχεται καὶ ἀργυρίου μὲν τάλαντα τριακόσια χρυσίου δὲ τριάκοντα λαβὼν φίλος ἀναχωρήσειν ὡμολόγει πίστεις δοὺς τοῖς

---

§ 1 = 4 Reg. XVIII 13.

ROMSPLVLat

1 *ια'*] *ιβ'* RO *ναβουχαδανάσαρος* (σ *suprascr.*) M *ναβουχοδονόσορος* SPLVLat *καταλείπει*] *κατέλειπε* MS¹ *κατέλιπεν* S²P *dereliquid* Lat 2 *τὸν* om. O *καὶ ὡς*] nouum caput indicat V *ὡς*] *οὕτωσ* O 3 *τοῦ τῶν* om. LV *τῶν* om. MSP 4 *ιβ'*] *ιγ'* RO 6 *περιέχει ἡ βίβλος*] *ἡ βίβλοσ αὕτη* (*αὕτη* om. V) *περιέχει* LV *ρπβ'*] *ἑκατὸν ὀγδοήκοντα δύο* L *ὀγδοηκονταδύο* RM *πβ'* O *μῆνας ς'*] *mensum sex* Lat, om. RO *ς'*] *ἕξ* ML *ἡμέρας*] *ἡμ*ε' R *ἡμερῶν* O *dierum* Lat *ι'*] *δέκα* ROML

ROMSPLVELatZonaras II p. 194.

Titulus: *φλαυίου ἰωση*ππ' (*ἰωσήπου* E) *ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ δέκατοσ* ME *φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ* S 7 i. marg. *α'* RO *I* Lat *δὲ* om. MSPLVELat **τῶν* lacuna absumptum R 8 **ἡγεμονείασ* M *Βαβυλωνίων*] *ἀσσυρίων* MSPLVELatZon 9 *Σεναχείριμος*] *σενάχειροσ* RO *σαναχείριβοσ* M¹ *σεναχήριμοσ* M² *σενναχήριβοσ* SP¹ *σεναχήρειβοσ* L *σενναχηρεὶμ* P²Lat *σεναχήρειμοσ* (*ει* i. ras. E) VE **παρασκευῆς*] *ἐπισκευῆσ* O 10 **τε* om. O *πάσασ* E **αἵρει* RO *αἴρει* L *τὰς τῆς*] *τῆσ* M¹SE *τὰσ* P 11 *δὲ* LV **καὶ* om. MSP 12 *πρὸσ αὐτὸν πρεσβευσάμενοσ* tr. P **προς*] *ἐπ'* R *αὐτὸν*] *αὐτὸν ἐζεκίασ* ELat *ὑπακούσεσθαι*] *ὑπακούσεσθαί τε* LV *ὑπακούσεσθαί γε* E 13 **τάξῃ*] *τάξηται* ROM *Σεναχείριμος*] *σενναχήριβοσ* M¹SP¹ *σενναχήριμοσ* M² *σενναχηρεὶμ* P²Lat *σεναχήρειβοσ* L *σεναχήρειμοσ* VE 15 *χρυσοῦ* LEZon 16 *ἀναχωρήσειν*] ROLVEZon *ἀναχωρεῖν* MSP *ὁμολογεῖ* E **δοὺς*] *δὲ* RO

πρεσβευταῖς ἐνόρκους, ἦ μὴν ἀδικήσας μηδὲν αὐτὸν οὕτως ἀναστρέ-
ψειν. ὁ δ' Ἐζεκίας πεισθεὶς καὶ κενώσας τοὺς θησαυροὺς πέμπει 3
τὰ χρήματα νομίζων ἀπαλλαγήσεσθαι τοῦ πολέμου καὶ τοῦ περὶ
τῆς βασιλείας ἀγῶνος. ὁ δὲ Ἀσσύριος λαβὼν ταῦτα τῶν μὲν ὡμο- 4
λογημένων οὐδὲν ἐφρόντισεν, ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐστράτευσεν ἐπ' Αἰγυ-
πτίους καὶ Αἰθίοπας, τὸν δὲ στρατηγὸν Ῥαψάκην μετὰ πολλῆς
ἰσχύος σὺν καὶ δυσὶν ἄλλοις τῶν ἐν τέλει κατέλιπε πορθήσοντας
τὰ Ἱεροσόλυμα. τούτων δὲ τὰ ὀνόματα Θαρατὰ καὶ Ἀράχαρις ἦν.
2. Ὡς δ' ἐλθόντες πρὸ τῶν τειχῶν ἐστρατοπεδεύσαντο, πέμ- 5
ψαντες πρὸς τὸν Ἐζεκίαν ἠξίουν αὐτὸν ἐλθεῖν εἰς λόγους. ὁ δὲ
αὐτὸς μὲν ὑπὸ δειλίας οὐ πρόεισι, τρεῖς δὲ τοὺς ἀναγκαιοτάτους
φίλους αὐτῷ ἐξέπεμψε, τὸν τῆς βασιλείας ἐπίτροπον Ἐλιακίαν ὄνομα
καὶ Σουβαναῖον καὶ Ἰώανον τὸν ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων. οὗτοι μὲν 6
οὖν προελθόντες ἀντικρὺ τῶν ἡγεμόνων τῆς στρατιᾶς τῶν Ἀσσυ-
ρίων ἔστησαν, θεασάμενος δ' αὐτοὺς ὁ στρατηγὸς Ῥαψάκης ἐκέ-
λευσεν ἀπελθόντας Ἐζεκίᾳ λέγειν, ὅτι βασιλεὺς μέγας Σεναχείριμος
πυνθάνεται αὐτοῦ, τίνι θαρρῶν καὶ πεποιθὼς φεύγει δεσπότην
αὐτοῦ καὶ ἀκροάσασθαι μὴ θέλει καὶ τὴν στρατιὰν οὐ δέχεται τῇ
πόλει; ἢ διὰ τοὺς Αἰγυπτίους τὴν αὐτοῦ στρατιὰν ἐλπίζων ὑπ'
ἐκείνων αὐτῶν καταγωνίσασθαι; εἰ δὲ τοῦτο προσδοκᾷ, δηλοῦν αὐτῷ, 7

§ 2 = 4 Reg. XVIII 14; § 4 = 4 Reg. XVIII 17, Iesaias XXXVI 2.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 194 sq.

1 *ἢ codd. *αὐτῶν S^2 2 δὲ LVE 3 ἀπαλλαγήσεσθαι, ε ex α corr. uid. R *πολέμου] πολεμίου MSP 4 *δ' SP *ὡμολογουμένων L ὁμολογουμένων V 7 *ἐν] ἐπὶ ROLV *κατέλειπε MS^1 *πορθήσοντασ, ο (in ον) i. ras. P 8 *τὰ ὀνόματα suppl. man. rec. in spatio uacuo 8 litt. M Θαρατὰ καὶ Ἀράχαρις] i. marg. θαρθᾶσ καὶ ῥοβόσαρ et paullo infra θαρθᾶν καὶ τὸν ῥοβοσαρ L Ἀράχαρις] ἀραχάρησ O *arachiris* Lat ἀνάχαρισ VE Ἀράχαρις ἦν] ἀραχάρισϊν M^1 ἀραχάρισῆν M^2 10 *τὸν om. LV αὐτὸν] αὐτὸν αὐτοῖσ SP et ut uid. Lat αὐτοῖσ LVE δ' E 11 *πρόσεισι V 12 αὐτῷ] αὐτῶν RO αὐτοῦ LVE *ἐξέπεμπε i. marg., γρ ἐξέπεμψε M Ἐλιακίαν] ἑλιάκειμον L ἐλιάκειμον V *heliachim* Lat 13 Σουβαναῖον] σομναῖον MSP σωμνᾶν V σομανᾶν i. marg. L *sobaneam* Lat Ἰώανον] ἰώαννον O ἰώαχον MSP ἰωσαφάτην L ἰωασαφάτην V *ioan* Lat τὸν] τῶν P^1 14 προελθόντες] Hudson *procedentes* Lat προσελθόντεσ RMSPLV ἐλθόντεσ O ἄντικρυσ MPL

15 δὲ ROSPLV 16 ἐζεκίαν E *μέγας] ὁ μέγασ P Σεναχείριμος] σενναχήριμοσ M σεναχήριβοσ S σενναχήριβοσ P^1 σενναχηρεὶμ P^2 σεναχήρειβοσ L σεναχήρειμοσ VE *sennacerib* Lat 17 αὐτῶ E 18 αὐτοῦ] αὐτὸν E ἀκροᾶσθαι SPLV θέλη (η ex ει corr. M) OM *στρατιὰν] στρατιὰν αὐτοῦ M^2 *eius exercitum* Lat 19 ἢ ROSPLV ἥ M ἢ — 20 καταγωνίσασθαι] *an certe propter aegyptios sperans exercitum suum illorum solacio sublebari* Lat αὐτοῦ] ἑαυτοῦ MSP ἐλπίζον O ὑπ'] δι' Cocceji 20 αὐτῶν] αὐτὸν SPLV fort. omittendum δηλοῦν] δηλοῦτε SP δῆλον LV

ὅτι ἀνόητός ἐστι καὶ ὅμοιος ἀνθρώπῳ, ὃς καλάμῳ ἐπερειδόμενος
τεθλασμένῳ πρὸς τῷ καταπεσεῖν ἔτι καὶ τὴν χεῖρα διαπαρεὶς ᾔσθετο
τῆς βλάβης. εἰδέναι δ' ὅτι καὶ βουλήσει θεοῦ τὴν ἐπ' αὐτὸν στρα-
τείαν πεποίηται, ὃς αὐτῷ καταστρέψασθαι καὶ τὴν τῶν Ἰσραηλι-
τῶν βασιλείαν δέδωκεν, ἵνα τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς ἀρχομένους
8 ὑπ' αὐτοῦ διαφθείρῃ.“ ταῦτα δὲ τὸν Ῥαψάκην ἑβραϊστὶ λέγοντα,
τῆς γὰρ γλώττης εἶχεν ἐμπείρως, ὁ Ἐλιάκειμος φοβούμενος, μὴ τὸ
πλῆθος ἐπακοῦσαν εἰς ταραχὴν ἐμπέσῃ, συριστὶ φράζειν ἠξίου.
συνεὶς δ' ὁ στρατηγὸς τὴν ὑπόνοιαν αὐτοῦ καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ δέος
μείζονι καὶ διατόρῳ τῇ φωνῇ χρώμενος ἀπεκρίνατο αὐτῷ ἑβραϊστὶ
λέγειν, ὅπως ἀκούσαντες τὰ τοῦ βασιλέως προστάγματα πάντες
9 τὸ συμφέρον ἕλωνται παραδόντες αὑτοὺς ἡμῖν· δῆλον γὰρ ὡς τὸν
λαὸν ὑμεῖς τε καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλπίσι παρακρουόμενοι ματαίαις ἀντ-
έχειν πείθετε. εἰ δὲ θαρρεῖτε καὶ τὴν δύναμιν ὑμῶν ἀπώσεσθαι
νομίζετε, δισχιλίους ἐκ τῆς ἐμοὶ παρούσης ἵππους ἕτοιμός εἰμι ὑμῖν
παρέχειν, οἷς ἰσαρίθμους ἐπιβάτας δόντες ἐμφανίσατε τὴν αὐτῶν
10 δύναμιν· ἀλλ' οὐκ ἂν οὓς γε μὴ ἔχετε τούτους δῴητε. τί τοιγαρ-
οῦν βραδύνετε παραδιδόναι σφᾶς αὐτοὺς τοῖς κρείττοσι καὶ ληψο-
μένοις ὑμᾶς καὶ μὴ θέλοντας; καίτοι τὸ μὲν ἑκούσιον τῆς παρα-
δόσεως ἀσφαλὲς ὑμῖν, τὸ δὲ ἀκούσιον πολεμουμένοις ἐπικίνδυνον
καὶ συμφορῶν αἴτιον φανεῖται.“
11 3. Ταῦτ' ἀκούσαντες ὅ τε δῆμος καὶ οἱ πρέσβεις τοῦ στρα-
τηγοῦ τῶν Ἀσσυρίων λέγοντος ἀπήγγειλαν Ἐζεκίᾳ. ὁ δὲ πρὸς ταῦτα

§ 7 = 4 Reg. XVIII 21, Iesaias XXXVI 6.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 195.

1 *ἀνόητός ἐστι καὶ om. i. marg. suppl. M *ὅμοιο·σ S 2 τῷ] τὸ MSPLE αὐτῶ R *διαπαρείσησθαι τὸ τῆσ M 3 αὐτὸν] αὐτῶ O στρατιαν ML 4 τῶν om. M 5 ἔδωκεν LV 6 διαφθείρει O *ῥαψάκιν R 7 ἐλιάκιμοσ OMSP ἑλιάκειμοσ L ἐλιακεὶμ E *heliachim* Lat *βοφούμενοσ M 8 *κράζειν M 9 δὲ LVE αὐτῷ] αὐτοῦ M 10 *μείζωνι R *διαφόρω MSPLV *φονῆ R 11 λέγειν] Dindorf λέγων codd. Lat E 12 *ἕλονται R αὐτοὺσ RMSP[1]LE 13 ἡμεῖσ L καὶ ὁ βασιλεὺσ om., i. marg. suppl. m. 2 M ἐλπίσι] καὶ ἐλπίσι (καὶ eras. uid.) M 14 ἀπώσασθαι OSPV ἀπόσεσθαι M[1]
15 δισχιλίους — 16 δόντες] *dante me duo milia equos de exercitu mihi commisso totidem ascensores praebentes* Lat ἵππον SPEV ἕτοιμός εἰμι ὑμῖν παρέχειν] ἕτοιμοσ εἴην ὑμῖν παρέχειν RO εἰσ ἑτοιμασίαν ὑμῖν παρέχειν ἕτοιμόσ εἰμι MSP ἑτοιμασίαν παρέχει ὑμῖν LV i. marg. γρ ἕτοιμοσ εἴην παρέχειν L ἕτοιμοσ παρέχειν ἡμῖν E 16 *οἷς ἰσαρίθμους] οἳ ἰσαρίθμουσ ROM[2] οἱ· ἀρίθμουσ M[1] ἐπιβάντασ OE[1] ἐπιβάταισ L[1] αὐτῶν RMSLE 17 *δύναμιν om. RO *μὴ] μὴν L[1]V *δῴητε] μὴ δώητε M δοίητε Dindorf 18 παραδιδόναι] παραδιδόντεσ V αὑτούσ OP ληψομένουσ O 20 δ' SP 21 φαίνεται MSP
23 *ἀπήγγειλον L ἀπήγγελλον V

τὴν βασιλικὴν ἀποδὺς ἐσθῆτα, ἀμφιασάμενος δὲ σάκκους καὶ σχῆμα
ταπεινὸν ἀναλαβὼν τῷ πατρίῳ νόμῳ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον τὸν
θεὸν ἱκέτευε καὶ βοηθῆσαι τῷ μηδεμίαν ἄλλην ἐλπίδα ἔχοντι σωτη-
ρίας ἠντιβόλει. πέμψας δὲ καὶ τῶν φίλων τινὰς καὶ τῶν ἱερέων 12
πρὸς Ἡσαΐαν τὸν προφήτην ἠξίου δεηθῆναι τοῦ θεοῦ καὶ ποιησά-
μενον θυσίας ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας παρακαλεῖν αὐτὸν νεμε-
σῆσαι μὲν ταῖς τῶν πολεμίων ἐλπίσιν, ἐλεῆσαι δὲ τὸν αὐτοῦ λαόν.
ὁ δὲ προφήτης ταῦτα ποιήσας χρηματίσαντος αὐτῷ τοῦ θεοῦ παρε- 13
θάρρυνεν αὐτόν τε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν φίλους προ-
λέγων ἀμαχητὶ τοὺς πολεμίους ἡττηθέντας ἀναχωρήσειν αἰσχρῶς
καὶ οὐχὶ μεθ᾽ οἵου νῦν εἰσι θράσους· τὸν γὰρ θεὸν προνοεῖν ὅπως 14
διαφθαρῶσι· καὶ αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων Σεναχείριμον
διαμαρτόντα τῶν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον πραγμάτων καὶ ἐπανερχόμενον
εἰς τὴν οἰκείαν ἀπολεῖσθαι σιδήρῳ προύλεγεν.

4. Ἔτυχε δ᾽ ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ γεγραφὼς τῷ Ἐζεκίᾳ 15
ὁ Ἀσσύριος ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἀνόητον μὲν αὐτὸν ἔλεγεν ὑπολαμ-
βάνοντα τὴν ὑπ᾽ αὐτῷ διαφεύξεσθαι δουλείαν ἔθνη πολλὰ καὶ με-
γάλα κεχειρωμένῳ, ἠπείλει δὲ πανωλεθρίᾳ διαφθερεῖν αὐτὸν παρα-
λαβών, εἰ μὴ τὰς πύλας ἀνοίξας ἑκὼν αὐτοῦ δέξεται τὴν στρατιὰν
εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. ταῦτ᾽ ἀναγνοὺς καταφρονεῖ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 16
θεοῦ πεποίθησιν, τὰς δ᾽ ἐπιστολὰς πτύξας εἰς τὸν ναὸν ἔσω κατέ-
θετο. πάλιν δὲ τῷ θεῷ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ ποιησαμένου περὶ τῆς
πόλεως καὶ τῆς ἁπάντων σωτηρίας Ἡσαΐας ὁ προφήτης ἐπήκοον
αὐτὸν ἔφασκε γεγονέναι καὶ κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν μὴ πολιορ-

§ 11 = 4 Reg XIX 1, Iesaias XXXVII 1.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 195 sq. Suidas s. νεμεσηθείς.

1 *τὴν om. M¹ 5 *ἠσαΐαν L ποιησόμενον MSP 6 παρακαλεῖν αὐτὸν] παρεκάλει τὸν θεὸν Suidas incip. νεμεσῆσαι] νεμῆσαι O 7 * λαὸν Suidas fin. 8 αὐτῷ, τῷ i. ras. L 9 αὐτόν τε] αὐτὸν ROLat αὐτόν. καὶ post καὶ spatium uacuum circ. 4 litt. M, om. LV 11 οἵου] οὗ M θράσους] θάρρουσ L θάρσουσ V 12 *δὲ] γὰρ M τῶν] τὸν τῶν MSP τῶν Ἀσσυρίων om. OV Σεναχείριμον] σενναχήριμον M σεναχήριβον S σενναχήριβον P¹ σενναχηρείμ P² σεναχήρειβον L σεναχήρειμον VE *sennacherim* Lat 13 *διαμαρτῶντα L ἐπ᾽ αἴγυπτον E ἐπανερχόμενον] Ernesti παρερχόμενον codd. E *cum (ad propria) remearet* Lat 14 *προέλεγεν LV 16 *ὁ om. V Ἀσσύριος] σεναχήρειμοσ E ἐπιστολὴν E ἔλεγε V 17 ὑπ᾽ αὐτὸν E *διαφεύξασθαι V 18 κεχειρωμένον ROMP κεχειρωμένου L ἠπείλησε LVE *πανολεθρία O διαφθερεῖν] coni. διαφθείρειν codd. E 19 *δέξηται ROMPLV 20 εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα] εἰσ ἱεροσόλυμα MSP, om. VE ταῦτα LE *ἀναγνοὺσ, ἂν s. m. 2 P διὰ om. M¹ 21 δὲ RMSPLV ἔσω] εἴσω M, om. EZon 23 *ἠσαΐασ L *ἐπήκον L¹ 24 πολιορκηθήσεσθαι] πολιορκιθήσεσθαι M ἐκπολιορκηθήσεσθαι Ernesti

κηθήσεσθαι ὑπὸ τοῦ Σύρου, μέλλοντι πάντων ἀδεεῖς τῶν ὑπ' αὐ-
τοῦ γενομένων γεωργήσειν μετ' εἰρήνης καὶ τῶν ἰδίων ἐπιμελή-
17 σεσθαι κτημάτων οὐδὲν φοβουμένους. ὀλίγου δὲ χρόνου διελθόντος
καὶ ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς διαμαρτὼν τῆς ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους
ἐπιβολῆς ἄπρακτος ἀνεχώρησεν ἐπ' οἴκου δι' αἰτίαν τοιαύτην·
πολὺς αὐτῷ χρόνος ἐτρίβετο πρὸς τὴν Πηλουσίου πολιορκίαν, καὶ
τῶν χωμάτων ἤδη μετεώρων ὄντων, ἃ πρὸς τοῖς τείχεσιν ἤγειρε,
καὶ ὅσον οὔπω μέλλοντος προσβαλεῖν αὐτοῖς, ἀκούει τὸν τῶν Αἰθιό-
πων βασιλέα Θαρσικὴν πολλὴν ἄγοντα δύναμιν ἐπὶ συμμαχίᾳ τοῖς
Αἰγυπτίοις ἥκειν διεγνωκότα ποιήσασθαι τὴν πορείαν διὰ τῆς ἐρή-
18 μου καὶ ἐξαίφνης εἰς τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἐμβαλεῖν. ταραχθεὶς οὖν
ὑπὸ τούτων ὁ βασιλεὺς Σεναχείριμος * ἐπὶ τὸν ἱερέα τὸν Ἡφαίστου
στρατεῦσαι ἔλεγεν * ὡς οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν τῶν Αἰγυπτίων
ἔλθοι βασιλέα ἱερέα ὄντα τοῦ Ἡφαίστου, πολιορκῶν δὲ τὸ Πηλού-
σιον ἔλυσε τὴν πολιορκίαν ἐξ αἰτίας τοιαύτης· ηὔξατο ὁ βασιλεὺς
τῶν Αἰγυπτίων τῷ θεῷ, ᾧ γενόμενος ἐπήκοος ὁ θεὸς πληγὴν ἐν-

§ 16 = 4 Reg. XIX 32, Iesaias XXXVII 33.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 196.

1 Σύρου] ἀσσυρίου MSP *assyriis* Lat μέλλοντι — 2 εἰρήνης] *et in futuro omnes qui ab illo iam capti fuerant esse reuersuros et tertio cum pace opus suum facturos* Lat μελλόντων πάντων ἀνεῖσθαι τῶν ὑπ' αὐτ~ γενομένων ἀοργητὶ μετ' εἰρήνησ i. marg. m. 2 M μέλλοντι] μέλλοντα V τῷ δὲ μέλλοντι MSP μέλλειν τε coni. ἀδεεῖς] ἀνεισ RO ἂν εἶναι ἀδεεῖσ SP ἀνεῖναι LVLat τῶν ὑπ' αὐτοῦ] τοὺς ὑπ' αὐτῷ coni. 2 γενομένουσ M recte γεωργήσειν] ἀοργητὶ RO γεωργήσειν τὲ SPLV 3 φοβούμενοσ L ὀλίγου] τοῦ, ante τ spatium uacuum 3 litt. M 4 καὶ suspectum τοὺς] τοὺ· M 5 ἐπιβολῆς] Dindorf ἐπιβουλῆσ codd. *bello* Lat 6 διετρίβετο SP τὴν] τὴν τοῦ SP Πηλουσίου] πλουσίου L[1] 8 καὶ — αὐτοῖς om. Lat προσβάλλειν RO τὸν τῶν] τὸν S τῶν P 9 θαρσίκην SPV θαρσήκην L *tharracem* Lat συμμαχίαν M[1]SPLV

11 ἐμβαλεῖν] ἐμβαλεῖν ταραχὴν RO ἐμβαλεῖν ἀρχὴν LV (*assyriorum*) *castris irrueret* Lat 12 Σεναχείριμος] σενναχήριβοσ M[1]SP[1] σενναχήριμοσ M[2] σεναχηρεὶμ P[2] σεναχήρειβοσ L σεναχήρειμοσ VE *sennacherim* Lat ἐπὶ τὸν — 13 οὗτος] ἄπρακτοσ ὡσ ἔφην ἀνεχώρησε (-σεν S[1]P[1]) καταλιπὼν τὸ πηλούσιον· περὶ τούτου τοῦ σεναχηρίβου (σενναχηρίβου P[1] σενναχηρεὶμ P[2] σεναχηρείβου L σεναχηρείμου V) καὶ ἡρόδοτοσ ἐν τῇ β' (δευτέρα PLV) τῶν ἱστοριῶν αὐτοῦ φησιν ὡσ οὗτοσ SPLV *sennacherim ad sacerdotem uulcani castra se metari dicebat quasi iste* Lat post Σεναχείριμος et post ἔλεγεν lacuna cf. Herodotum II 141; dixerat Iosephus Herodotum quoque Sanacharibi fecisse mentionem, nec tamen omnia recte rettulisse 13 Αἰγυπτίων] αἰθιόπων (αἰγυπτίων s. 2 M) 14 ἔλθοι βασιλέα] βασιλέα ἔλθοι M ἔλθοι L, om. SPV Ἡφαίστου] ἡφαίστου ἔλθοι SP *τὸ] τὴν RO 15 i. marg. *II* Lat ὁ] δ' ὁ MLat βασιλεὺς] ἱερευσ SPLV

16 θεῷ] θεῷ αὐτοῦ LV ὑπήκοοσ M[2]V

σκήπτει τῷ Ἄραβι· πλανᾶται γὰρ κἂν τούτῳ οὐκ Ἀσσυρίων λέγων 19
τὸν βασιλέα ἀλλ' Ἀράβων· μυῶν γὰρ πλῆθός φησι μιᾷ νυκτὶ τὰ
τόξα καὶ τὰ λοιπὰ ὅπλα διαφαγεῖν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ διὰ τοῦτο
μὴ ἔχοντα τόξα τὸν βασιλέα τὴν στρατιὰν ἀπάγειν ἀπὸ τοῦ Πη-
λουσίου. καὶ Ἡρόδοτος μὲν οὕτως ἱστορεῖ, Βηρωσὸς δὲ ὁ τὰ Χαλ- 20
δαϊκὰ συγγραψάμενος μνημονεύει τοῦ βασιλέως τοῦ Σεναχειρίμου,
καὶ ὅτι τῶν Ἀσσυρίων ἦρχε καὶ ὅτι πάσῃ ἐπεστρατεύσατο τῇ Ἀσίᾳ
[καὶ τῇ Αἰγύπτῳ] λέγων οὕτως·

5. Ὑποστρέψας δ' ὁ Σεναχείριμος ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων πολέ- 21
μων εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καταλαβὼν ἐκεῖ τὴν ὑπὸ τῷ στρατηγῷ
Ῥαψάκῃ δύναμιν * τοῦ θεοῦ λοιμικὴν ἐνσκήψαντος αὐτοῦ τῷ στρατῷ
νόσον κατὰ τὴν πρώτην νύκτα τῆς πολιορκίας διαφθείρονται μυ-
ριάδες ὀκτωκαίδεκα καὶ πεντακισχίλιοι σὺν ἡγεμόσι καὶ ταξιάρχαις.
ὑπὸ ταύτης δὲ τῆς συμφορᾶς εἰς φόβον καὶ δεινὴν ἀγωνίαν κατα- 22
στὰς καὶ δείσας περὶ τῷ στρατῷ παντὶ φεύγει μετὰ τῆς λοιπῆς
δυνάμεως εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν τὴν Νίνου προσαγορευθεῖσαν.
καὶ διατρίψας ἐν αὐτῇ ὀλίγον χρόνον δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῶν πρεσ- 23
βυτέρων παίδων Ἀνδρομάχου καὶ Σελευκάρου τελευτᾷ τὸν βίον

§ 21 = 4 Reg. XIX 35, Iesaias XXXVII 36.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 196.

1 ἄρραβι V^2 κἂν τούτῳ] καὶ τοῦτο ROM ἡρόδοτοσ κἂν τούτω SPLV Lat οὐκ] καὶ LV ἀσσύριον ROM λέγον R 2 ἀλλ'] καὶ LV ἀρράβων V^2 *τὰ om. R 3 *καταφαγόντων Zon 4 τόξα] τὰ τόξα MLV στρατίαν R ἀπάγειν] ἀγαγεῖν L 5 *ἱστορεῖ] μαρτυρεῖ ἱστορῶν V *Βηρωσὸς δὲ] βηροσὸσ δὲ O βηρωσσὸσ δ' M ἀλλὰ καὶ βηρωσσὸσ (βήρωσσοσ S) SPLV τὸν δὲ βηρωσὸν Zon 6 τοῦ ante Σεν. om. V Σεναχειρίμου] σενναχηρίβου M^{1}SP σενναχηρίμου M^2 σεναχηρείβου L σεναχηρείμου VE sennacherim Lat 7 ἦρχε] ὑπῆρχε ROM ἐπιστρατεύσατο L ἐστρατεύσατο ROM 8 καὶ τῇ Αἰγύπτῳ om. RO λέγων οὕτως om. LV post οὕτως lacunam indicauit Hudson 9 i. marg. β' RO δ' ὁ] δὲ M δὲ ὁ LV Σεναχείριμος] σενναχήριβοσ M^{1}SP σενναχήριμοσ M^2 σεναχήρειβοσ L σεναχήρειμοσ VE *sennacherim* Lat τῶν] τοῦ τῶν SPEZon πολέμων] πολεμῶν L πολέμου SPEZon, sequitur in S signum quod non expedio 10 εἰς] ROMSPZon ἐπὶ E, om. LV *καταλαβὼν] κατέλαβεν Zon *τῷ om. P 11 δύναμιν] *exercitum — in periculo pestilentiae constitutum* Lat δύναμιν διὰ λοιμοῦ κινδυνεύουσαν Hudson *τοῦ] τοῦ γὰρ Hudson *λυμικὴν M^1 ἐνσκήψαντος] MZon ἐκπέμψαντοσ ROSPLV πέμψαντοσ E 12 *νόσον τῶ στρατῶ αὐτοῦ tr. P *κατὰ] οὗ κατὰ M *τῆσ πολιορκίασ νύκτα tr. MS 14 ὑπὸ ταύτης] ὑπ' αὐτῆσ LVE 15 *μετὰ] περὶ RO 16 αὐτοῦ codd. E βασιλείαν] βασιλείαν εἰσ MSPLVELat 17 *αὐτῇ] ταύτη MSP 18 Ἀνδρομάχου] ἀδραμελέχου LV *adramelech* Lat Σελευκάρου] *seleusaro* Lat σαρασάρου LV

καὶ ἀνετέθη τῷ ἰδίῳ ναῷ Ἀράσκῃ λεγομένῳ. καὶ οἱ μὲν φυγαδευθέντες ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ πατρὸς ὑπὸ τῶν πολιτῶν εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἀπῆραν, διαδέχεται δὲ τὴν βασιλείαν τῶν μετ᾽ αὐτοὺς καταφρονῶν τοῦ Σεναχειρίμου Ἀσαραχόδδας. καὶ τὸ μὲν τῆς Ἀσσυρίων στρατείας τῆς ἐπὶ τοὺς Ἱεροσολυμίτας τέλος τοιοῦτο συνέβη γενέσθαι.

24 II. 1. Ἐζεκίας δ᾽ ὁ βασιλεὺς παραδόξως ἀπαλλαγεὶς τῶν φό-
βων χαριστηρίους σὺν ἅπαντι τῷ λαῷ θυσίας ἐπετέλεσε τῷ θεῷ,
μηδεμιᾶς ἄλλης αἰτίας τῶν πολεμίων τοὺς μὲν διαφθειράσης τοὺς
δὲ φόβῳ τῆς ὁμοίας τελευτῆς ἀπαλλαξάσης ἀπὸ τῶν Ἱεροσολυμι-
25 τῶν ἢ τῆς συμμαχίας τῆς ἀπὸ τοῦ θεοῦ. πάσῃ δὲ χρησάμενος
σπουδῇ καὶ φιλοτιμίᾳ περὶ τὸν θεὸν μετ᾽ οὐ πολὺ νόσῳ χαλεπῇ
περιπεσὼν ἀπέγνωστο μὲν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, χρηστὸν δὲ περὶ αὐτοῦ
οὐδὲν προσδοκῶν, οὐδὲ γὰρ οἱ φίλοι. τῇ δὲ νόσῳ προσετίθετο καὶ
ἀθυμία δεινὴ ὑπὸ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ τὴν ἀπαιδίαν λογιζομένου,
καὶ ὅτι μέλλοι τελευτᾶν ἔρημον καταλιπὼν τὸν οἶκον καὶ τὴν ἀρχὴν
26 γνησίας διαδοχῆς. κάμνων οὖν ὑπ᾽ αὐτῆς τῆς ἐννοίας μάλιστα καὶ
ὀδυρόμενος ἱκέτευε τὸν θεὸν αὐτῷ ζωῆς ὀλίγον χρόνον προσεπι-
δοῦναι μέχρι τέκνων γονῆς, καὶ μὴ πρότερον ἢ πατὴρ γένηται τὴν
27 ψυχὴν αὐτὸν ἐᾶσαι καταλιπεῖν. ἐλεήσας δὲ αὐτὸν ὁ θεὸς καὶ τῆς
αἰτήσεως ἀποδεξάμενος, ὅτι μὴ διὰ τὸ μέλλειν στέρεσθαι τῶν ἐκ
τῆς βασιλείας ἀγαθῶν ὠδύρετο τὴν ὑπονοηθεῖσαν τελευτὴν ἔτι τε

---

§ 23 = 4 Reg. XIX 37, Iesaias XXXVII 38.

ROMSPLVELatZonaras II p. 197 sq.

1 ἀνετέθη] ἀνῃρέθη LVZon ναῷ] υἱῶ LV Ἀράσκῃ] ῥάσκει L ῥάσκῃ V i. marg. γρ καὶ ἀνετέθη τῶ ἰδίω ναῶ ἀράσκη λεγομένω L 2 πολιτῶν] ὁπλιτῶν O τὴν om. R ἁρμενίαν OP 3 τῶν μετ᾽ αὐτοὺς καταφρονῶν τοῦ Σεναχειρίμου om. Lat 4 τοῦ om. M Σεναχειρίμου] σενναχηρίβου M¹ SP σενναχηρίμου M² σεναχηρείβου L σεναχηρείμου V Ἀσαραχόδδας] ἀσαραχόδδασ (s. 2) M ναχορδάσ P ναχορδᾶσ S ὐσαραχοδδᾶσ et i. marg. ναχορδᾶσ L υἱὸσ ἀραχοδᾶσ V ναχορδὰν Zon 5 στρατίασ O στρατιᾶσ MSPLE ἐπὶ τὰ ἱεροσόλυμα E τοιοῦτον OLVE 7 i. marg. *III* Lat δὲ LV 8 σὺν παντὶ SPV συμπαντὶ L *θυσίασ om. O *ἐπετέλεσαν R 10 ἱεροσολυμῶν M *hierosolymis* Lat 11 τῆς ἀπὸ] τὴν ἀπὸ M 12 *μετ᾽, τ ex θ corr. M πολὺ] πολὺ δὲ LVE 13 δὲ] γὰρ V αὐτοῦ RMSP¹LV οὐδὲν περὶ αὐτοῦ tr. LV 14 προσδοκῶν] προσεδόκων LV et fort. Lat οὐδὲ γὰρ οἱ φίλοι] lacuna 10—11 litt. V post φίλοι lacunam statuo 15 ἀπαιδείαν E 16 *καταλειπὼν M 17 ὑπ᾽] ἐπ᾽ LV ὑπ᾽ αὐτῆς τῆς] ὑπ᾽ αὐτῆσ RO ἐννοίας] εὐν·οίασ S 18 ὀδυνόμενοσ L ὀδυνώμενοσ VE ἱκετεύει E χρόνον om. MSPLV 19 πατὴρ] πατὴρ τέκνων MSP 20 καταλειπεῖν M *δ᾽ MSP 21 αἰτήσεως] αἰτίασ M μὴ om. O στερεῖσθαι LV 22 ἔτι] ὅτι M τε] coni. δὲ ROLV, om. MSP

χρόνον ζωῆς αὐτῷ δεηθείη παρασχεῖν, ἀλλὰ τοῦ παῖδας αὐτῷ γε-
νέσθαι τοὺς ὑποδεξομένους τὴν ἡγεμονίαν ἐκείνου, πέμψας Ἡσαΐαν
τὸν προφήτην ἐκέλευσε δηλοῦν αὐτῷ, ὅτι καὶ διαφεύξεται τὴν νόσον
μετὰ τρίτην ἡμέραν καὶ βιώσεται μετ' αὐτὴν ἔτη πεντεκαίδεκα
καὶ παῖδες αὐτῷ γενήσονται. ταῦτα τοῦ προφήτου φήσαντος κατ' 28
ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς νόσου καὶ τὸ παράδοξον
τῶν ἀπηγγελμένων ἀπιστῶν σημεῖόν τι καὶ τεράστιον ἠξίου ποιῆ-
σαι τὸν Ἡσαΐαν, ἵνα αὐτῷ πιστεύσῃ λέγοντι ταῦτα ἥκοντι παρὰ
τοῦ θεοῦ· τὰ γὰρ παράλογα καὶ μείζω τῆς ἐλπίδος τοῖς ὁμοίοις
πιστοῦται πράγμασιν. ἐρωτήσαντος δ' αὐτὸν τί βούλεται σημεῖον 29
γενέσθαι, τὸν ἥλιον ἠξίωσεν, ἐπειδὴ σκιὰν ἐπὶ δέκα βαθμοὺς ἀπο-
κλίνας ἤδη πεποίηκεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀναστρέψαι τόπον
ποιήσας αὐτὴν πάλιν παρασχεῖν. τοῦ δὲ προφήτου τὸν θεὸν παρα-
καλέσαντος, ὥστε τὸ σημεῖον τοῦτ' ἐπιδεῖξαι τῷ βασιλεῖ, ἰδὼν ὅπερ
ἤθελεν εὐθὺς λυθεὶς τῆς νόσου ἄνεισιν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ τῷ θεῷ
προσκυνήσας εὐχὰς ἐποιήσατο.
2. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ συνέβη τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἀρχὴν 30
ὑπὸ Μήδων καταλυθῆναι· δηλώσω δὲ περὶ τούτων ἐν ἑτέροις. ὁ
δὲ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς Βαλάδας ὄνομα πέμψας πρὸς τὸν
Ἐζεκίαν πρέσβεις δῶρα κομίζοντας σύμμαχόν τε αὐτὸν εἶναι παρε-
κάλει καὶ φίλον. ὁ δὲ τοὺς πρεσβευτὰς ἡδέως ἀποδεξάμενος ἑστια- 31
σάμενός τε καὶ τοὺς θησαυροὺς ἐπιδείξας αὐτοῖς καὶ τὴν τῶν ὅπλων
παρασκευὴν καὶ τὴν ἄλλην πολυτέλειαν, ὅσην ἐν λίθοις εἶχε καὶ
χρυσῷ, δῶρά τε δοὺς κομίζειν τῷ Βαλάδῳ πρὸς αὐτὸν ἀπέλυσεν.

§ 27 = 4 Reg. XX 4, Iesaias XXXVIII 4.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 197.

1 αὐτῷ ζωῆσ tr. LV 2 τοῖσ ὑποδεξομένοισ L ἡγεμονείαν M *ἠσαΐαν L 3 *τὸν om. M¹ *καὶ om. MSPLat 4 *τρίτην ἡμέραν] τρεῖσ ἡμέρασ MSP μετ' αὐτὴν] μετὰ τὴν L¹ μετὰ ταύτην VE 5 *προφήτου, ου ex η corr. L κατ'] καὶ κατ' LV 7 *ἐπηγγελμένων MLat 8 ἵν' LVE ἥκοντι — 9 θεοῦ om. E παρὰ] περὶ M¹ 9 τοῦ om. R τὰ] τί P¹ μείζονα LV 10 πιστοῦσθαι Ernesti ἐρωτήσαντα E δὲ LVE αὐτὸν] αὐτὸν εἰπεῖν SPLVE *βούλεσθαι LV 13 *θεὸν] θεὸν πάλιν SP 14 τοῦτο ROSPLVE 15 ἤθελεν] ἤτησε E λυθεὶς] λυθείσησ SPL προσκυνήσασ τῷ θεῷ tr. V 16 ἐποιεῖτο V 17 *δὲ om. M 19 βαλα-δὰσ E *πρέσβεισ πέμψασ πρὸσ τὸν ἐζεκίαν tr. V *πέμψασ, έμ et α i. ras. P τὸν om. E 20 κομίζοντας] E κομίσοντασ ROS²P κομίσαντασ MS¹LV
21 ἑστιασάμενός τε] καὶ ἑστιασάμενοσ MSP ἑστιασάμενοσ LV, om. ELat
22 *ἐπιδείξας] ὑπέδειξε Zon *αὐτοῖς] αὐτῶν O αὐτοὺσ L 23 κατα-σκευὴν E 24 βαλάδω M²E βαλάκω RO βαλαδιω M¹ βαλαδέωι P βαλάδεωι S βαλάδα LV *ualado* Lat

32 Ἡσαΐου δὲ τοῦ προφήτου πρὸς αὐτὸν ἀφικομένου καὶ πυνθανομένου
πόθεν εἶεν οἱ παρόντες, ἐκ Βαβυλῶνος ἔλεγε παρὰ τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν
αὐτούς· ἐπιδεῖξαι δὲ πάντ᾽ αὐτοῖς, ὅπως ἰδόντες τὸν πλοῦτον καὶ
τὴν δύναμιν ἐκ τούτου στοχαζόμενοι σημαίνειν ἔχωσι τῷ βασιλεῖ.
33 ὁ δὲ προφήτης ὑποτυχών „ἴσθι, φησίν, οὐ μετ᾽ ὀλίγον χρόνον εἰς
Βαβυλῶνά σου τοῦτον μετατεθησόμενον τὸν πλοῦτον καὶ τοὺς ἐκ-
γόνους εὐνουχισθησομένους καὶ ἀπολέσαντας τὸ ἄνδρας εἶναι τῷ
Βαβυλωνίῳ δουλεύσοντας βασιλεῖ· ταῦτα γὰρ προλέγειν τὸν θεόν.
34 ὁ δ᾽ Ἐζεκίας λυπηθεὶς ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἔφη μὲν οὐκ ἂν βού-
λεσθαι τοιαύταις συμφοραῖς τὸ ἔθνος αὐτοῦ περιπεσεῖν, ἐπεὶ δ᾽
οὐκ εἶναι δυνατὸν τὰ τῷ θεῷ δεδογμένα μεταβαλεῖν, ηὔχετο μέχρι
τῆς αὐτοῦ ζωῆς εἰρήνην ὑπάρξαι. μνημονεύει δὲ τοῦ τῶν Βαβυ-
35 λωνίων βασιλέως Βαλαδᾶ Βηρωσός. ὢν δ᾽ οὗτος ὁ προφήτης θεῖος
ὁμολογουμένως καὶ θαυμάσιος τὴν ἀλήθειαν, πεποιθὼς τῷ μηδὲν
ὅλως ψευδὲς εἰπεῖν ἅπανθ᾽ ὅσα προεφήτευσεν ἐγγράψας βίβλοις κα-
τέλιπεν ἐκ τοῦ τέλους γνωρισθησόμενα τοῖς αὖθις ἀνθρώποις. καὶ
οὐχ οὗτος μόνος ὁ προφήτης, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι δώδεκα τὸν ἀριθμὸν
τὸ αὐτὸ ἐποίησαν, καὶ πᾶν εἴ τι φαῦλον γίνεται παρ᾽ ἡμῖν κατὰ
τὴν ἐκείνων ἀποβαίνει προφητείαν. ἀλλὰ τούτων μὲν αὖθις ἐξαγ-
γελοῦμεν ἕκαστον.
36 III. 1. Ἐπιβιοὺς δ᾽ ὃν προειρήκαμεν χρόνον ὁ βασιλεὺς Ἐζε-
κίας καὶ πάντα τοῦτον ἐν εἰρήνῃ διαγαγὼν τελευτᾷ πεντηκοστὸν
μὲν καὶ τέταρτον ἔτος τῆς ζωῆς διανύσας, εἴκοσι δὲ βασιλεύσας καὶ

§ 32 = 4 Reg. XX 14, Iesaias XXXIX 3; § 36 = 4 Reg. XX 21.

ROMSPLVELatZonaras II p. 197 sq.
2 παρόντες] παρόντεσ · ἐλθόντεσ S παρελθόντεσ LV θεοῦ] κυρίου αὐτῶν SPLV *et a suo rege* Lat βασιλέως ed. pr. 3 δὲ] om. RO τὲ LV πάντα LV 4 ἔχουσι O ἔχωσι, ω ex corr. L 5 οὐ μετ᾽ ὀλίγον] ὡσ μετ᾽ ὀλίγον MSP μετ᾽ ὀλίγον E *non post multum* Lat 6 *μεταθησόμενον ROLV *τὸν πλοῦτον] *filios tuos et diuitias* Lat ἐγγόνουσ LE 7 *ἀπολέσοντασ ROL *τὸ] τῷ MS¹ 8 Βαβυλωνίῳ] τῶν βαβυλωνίων LVE *δουλεύοντασ ROM *προὐλέγειν ROLV 9 δὲ SPLVE λυπηθεὶς] δυσωπηθεὶσ (λυπηθεὶσ s. m. 2) M 10 ἔθνος] γένοσ (ἔθνοσ s. m. 2 M) MSP *gentem* Lat δὲ LV 11 οὐκ] μὴ E *μέχρι] τὸ μέχρι R μέχρισ MS¹P 12 *ἑαυτοῦ SP 13 βαλάδα MSLV *baladae* Lat βηρωσσὸσ MSPLV ante ὢν lacunam statuo 14 δὲ LVE ὁμολογουμένωσ θεῖοσ tr. MSP *τῷ] τὸ RL 15 *ψεῦδοσ O *ἐγγράψασθαι L βιβλίοισ LVE *κατέλειπεν M 16 *γνωσθησόμενα O *αὖθις] ἄλλοισ V 18 εἴ τι] εἴτε O εἴτε ἀγαθὸν εἴτε MSPLELat εἴτε ἀγαθὸν εἴτε καὶ V (ἵ ε s. l.) *γίνεται] γένηται M 20 ἕκαστον ἐξαγγελοῦμεν tr. LV 21 i. marg. γ´ RO 22 τούτων M *διάγων MSP

ἐννέα. διαδεξάμενος δὲ τὴν βασιλείαν ὁ παῖς αὐτοῦ Μανασσῆς ἐκ 37
μητρὸς μὲν Ἐχίβας τοὔνομα πολίτιδος γεγονώς, ἀπέρρηξεν ἑαυτὸν
τῶν τοῦ πατρὸς ἐπιτηδευμάτων καὶ τὴν ἐναντίαν ἐτράπετο πᾶν
εἶδος πονηρίας ἐπιδειξάμενος ἐν τῷ τρόπῳ καὶ μηδὲν ἀσεβὲς παρα-
λιπών, ἀλλὰ μιμούμενος τὰς τῶν Ἰσραηλιτῶν παρανομίας, οἳ εἰς
τὸν θεὸν ἁμαρτόντες ἀπώλοντο· μιᾶναι δὲ καὶ τὸν ναὸν ἐτόλμησε
τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἅπασαν. ἀπὸ γὰρ τῆς εἰς 38
τὸν θεὸν καταφρονήσεως ὁρμώμενος πάντας τοὺς δικαίους τοὺς ἐν
τοῖς Ἑβραίοις ἀπέκτεινεν, ἀλλ᾽ οὐδὲ τῶν προφητῶν ἔσχε φειδὼ καὶ
τούτων δέ τινας καθ᾽ ἡμέραν ἀπέσφαζεν, ὥστε αἵματι ῥεῖσθαι τὰ
Ἱεροσόλυμα. λαβὼν οὖν ὀργὴν ἐπὶ τούτοις ὁ θεὸς πέμπει προ- 39
φήτας πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὸ πλῆθος, δι᾽ ὧν αὐτοῖς ἠπεί-
λησε τὰς αὐτὰς συμφοράς, αἷς συνέβη περιπεσεῖν τοὺς ἀδελφοὺς
αὐτῶν Ἰσραηλίτας εἰς αὐτὸν ἐξυβρίζοντας. οἱ δὲ τοῖς μὲν λόγοις
οὐκ ἐπίστευον, παρ᾽ ὧν ἠδύναντο κερδῆσαι τὸ μηδενὸς πειραθῆναι
κακοῦ, τοῖς δ᾽ ἔργοις ἔμαθον ἀληθῆ τὰ παρὰ τῶν προφητῶν.

2. Ὡς γὰρ τοῖς αὐτοῖς ἐπέμενον, πόλεμον ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐκίνει 40
παρά τε τοῦ τῶν Βαβυλωνίων καὶ Χαλδαίων βασιλέως, ὃς στρα-
τιὰν πέμψας εἰς τὴν Ἰουδαίαν τήν τε χώραν αὐτῶν ἐλεηλάτησε καὶ
τὸν βασιλέα Μανασσῆν δόλῳ ληφθέντα καὶ πρὸς αὐτὸν ἀχθέντα
πρὸς ἣν ἠβούλετο τιμωρίαν εἶχεν ὑποχείριον. ὁ δὲ Μανασσῆς τότε 41
συνεὶς ἐν οἵοις κακοῖς ἐστι καὶ πάντων ἑαυτὸν αἴτιον νομίζων ἐδεῖτο
τοῦ θεοῦ παρέχειν αὐτῷ φιλάνθρωπον καὶ ἐλεήμονα τὸν πολέμιον.

---

§ 37 = 4 Reg. XX 21, 2 Paral. XXXII 33; § 40 = 2 Paral. XXXIII 11.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 198. ExcPeiresc.

2 μὲν om. ed. pr. Ἐχίβας] αἰχίβασ RO ἀχιβᾶσ M ἀχίβασ SP ἔχειβασ L ἐχιβᾶσ V *echib* Lat πολίτιδος] πολίτιδοσ δὲ LV ἀπέρρηξεν] incip. Exc ἑαυτὸν] αὑτὸν, ὁ ex ῶ corr. M^1 μὲν αὑτὸν M^2 3 *ἐτρέπετο L 4 τρόπω] πρώτω ROLVE παραλειπὼν M καταλιπὼν E 5 οἳ εἰς] αἷ·σ S αἷσ εἰσ PLVLat 6 ἁμαρτῶντεσ R ἐξαμαρτάνοντεσ MSPLVExc 8 τὸν om. OV πάντας] πάντασ ὠμῶσ MSPExc καὶ πάντασ LV τοὺς ἐν] τῶν ἐν LV 10 δέ om. LV ἀπέσφαξεν MV ὥστε] ὡσ τῶ ROMExc ῥεῖσθαι αἵματι tr. P 12 τὸ] πρὸσ τὸ SPLV 13 *αἷς] ἃσ M 14 αὐτῶν] αὐτῶν τοὺσ E *ἐξυβρίσαντασ Exc 15 ἐδύναντο LV 16 *δὲ LV *ἔμαθον] δ᾽ ἔμαθον Exc παρὰ] περὶ EExc 17 i. marg. δ´ RO *IIII* Lat ὡσ γὰρ τοῖσ, σ γὰρ τοῖσ i. ras. L ἐπ᾽ αὐτοῖσ L 18 παρά — 20 Μανασσῆς breuiat Exc τε om. ed. pr. *Βαβυλωνίων καὶ Χαλδαίων] χαλδαίων[β] καὶ βαβυλωνίων[α] M ὃς om. ROE *στρατεἱαν MSP 19 *πέμψας] ἔπεμψεν MSP *τήν τε] καὶ τήν τε SP αὐτῶν om. MSPE 20 *βασιλέα om. O *μανασσῆ R 21 ἐβούλετο OM^1LVE 22 ἐστὶ κακοῖσ tr. V αἴτιον ἑαυτὸν tr. MSPE Exc 23 παρασχεῖν MSPLVEExc *τὸν πόλεμον LV

χαρίζεται τοῦτο τῆς ἱκεσίας ἐπακούσας ὁ θεὸς αὐτῷ καὶ πάλιν
εἰς τὴν οἰκείαν ὁ Μανασσῆς ἀπολυθεὶς ὑπὸ τοῦ τῶν Βαβυλωνίων
42 βασιλέως ἀνασώζεται. γενόμενος δ' εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τῶν μὲν
προτέρων ἁμαρτημάτων περὶ τὸν θεὸν καὶ τὴν μνήμην ἐσπούδαζεν,
εἰ δυνατὸν αὐτῷ γένοιτο, τῆς ψυχῆς ἐκβαλεῖν, ὧν ἐπιβουλεύειν ὥρ-
μησε καὶ πάσῃ χρῆσθαι περὶ αὐτὸν δεισιδαιμονίᾳ· καὶ τὸν ναὸν
ἥγνισε καὶ τὴν πόλιν ἐκάθηρε καὶ πρὸς μόνῳ τὸ λοιπὸν ἦν τῷ
χάριν τε τῆς σωτηρίας ἐκτείνειν τῷ θεῷ καὶ διατηρεῖν αὐτὸν εὐ-
43 μενῆ παρ' ὅλον τὸν βίον. τὰ δὲ αὐτὰ πράττειν καὶ τὸ πλῆθος
ἐδίδασκε μεμαθηκώς, οἵᾳ παρὰ μικρὸν ἐχρήσατο συμφορᾷ διὰ τὴν
ἐναντίαν πολιτείαν. ἐπισκευάσας δὲ καὶ τὸν βωμὸν τὰς νομίμους
44 θυσίας ἐπετέλει, καθὼς διέταξε Μωυσῆς. διοικησάμενος δὲ τὰ περὶ
τὴν θρησκείαν ὃν δεῖ τρόπον καὶ τῆς τῶν Ἱεροσολύμων ἀσφαλείας
προενόησεν, ὥστε τὰ παλαιὰ τείχη μετὰ πολλῆς ἐπισκευάσας σπου-
δῆς καὶ ἕτερον αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν, ἀναστῆσαί τε καὶ πύργους ὑψη-
λοτάτους τά τε πρὸ τῆς πόλεως φρούρια τοῖς τ' ἄλλοις καὶ δὴ
καὶ σιτίων πάντων τῶν εἰς αὐτὰ χρησίμων ὀχυρώτερα ποιῆσαι.
45 ἀμέλει δὲ τῇ πρὸς ταῦτα μεταβολῇ χρησάμενος οὕτω τὸν μεταξὺ
διῆγε βίον, ὡς μακαριστὸς εἶναι καὶ ζηλωτὸς ἐκείνου τοῦ χρόνου
46 λογιζομένου, ἀφ' οὗ τὸν θεὸν εὐσεβεῖν ἤρξατο. ζήσας οὖν ἔτη ἑξή-

§ 41 = 2 Paral. XXXIII 13.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 198. ExcPeiresc.

1 τοῦτο] δὲ τοῦτο MSPVEExc δὲ τούτῳ L * ὁ θεὸς om. Exc αὐτῷ] αὐτοῦ (οῦ i. ras. S) SE 2 τοῦ om. M τῶν om. Exc 3 *δὲ LV τὰ om. LVE 5 ὧν, ν eras. S ὧν ἐπιβουλεύειν] ὧν μεταβουλεύειν ed. pr. θεῷ δὲ δουλεύειν ex Lat coni. ὧν — 6 δεισιδαιμονίᾳ] *et ad seruitium eius et omnem cultus diuini religionem accedere* Lat 6 αὑτὸν R² *ναὸν] λαὸν L 7 *μόνον RO *τῷ] τὸ ROMLExc 8 τῆς om. O ἐκτίνειν SPLV 9 παρ'] coni. πρὸσ codd. *in* Lat τὰ] ταῦτα ROMELatExc αὐτὰ om. EExc 10 *ἐδίδασκεν Exc 12 θυσίας om. O ἐπιτελεῖ ROExc καθὼς — 13 ἀσφαλείας] *sicut constituit moyses diuinam exponendo culturam. eodem itaque modo et pro hierosolymorum cautela* Lat διετάξατο μωσῆσ Exc διοικησάμενος] διηγησάμενοσ ROLat διαιτησάμενοσ LV δὲ om. ROLat 13 ὃν δεῖ τρόπον] *eodem itaque modo* Lat δεῖ] euan. R δὴ O 14 ὥστε τὰ παλαιά, ετὰ πα euan. R ὥστε τὰ] ὡσ τά τε O ὥστε M καὶ τὰ Exc *ἐπισκευάσαι Exc ἐπισκευάσασθαι V 15 ἐπιβάλειν L ἐπιβάλλειν V ἀναστῆσαί τε καὶ] ἀναστήσεται Exc 16 τε] δὲ LV πρὸ] πρὸσ M τε LV 17 πάντων] καὶ πάντων coni. τῶν om. MExc αὐτὰ] αὐτὴν R αὐτὰσ V αὐτῶν Exc post χρησίμων addit εἰσκομιδῇ Cocceji, συγκομιδῇ ego ὀχυρότερα OM¹ ποιήσασ Exc 18 δὲ] οὐδὲ RO, om. Exc 19 μακαρὸσ E *ζηλωτὴσ L ἐκείνου] ἐξ ἐκείνου Exc 20 λογιζομένου] coni. λογιζόμενοσ codd. Exc *εὐσεβεῖν s. L ἤρξατο fin. Exc

κοντα ἑπτὰ κατέστρεψε τὸν βίον βασιλεύσας ἔτη πέντε καὶ πεντή-
κοντα. καὶ θάπτεται μὲν αὐτὸς ἐν τοῖς αὐτοῦ παραδείσοις, ἡ βασι-
λεία δὲ εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ παραγίνεται Ἀμμῶνα μητρὸς Ἐμασέλ-
μης μὲν ὄνομα τετυχηκότα, ἐκ δὲ πόλεως Ἰαζαβάτης ὑπαρχούσης.
IV. 1. Οὗτος μιμησάμενος τὰ τοῦ πατρὸς ἔργα, ἃ νέος ὢν 47
ἐκεῖνος ἐτόλμησεν, ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ τῶν ἰδίων οἰκετῶν ἀπέθανεν
ἐπὶ τῆς οἰκίας τῆς αὑτοῦ βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ εἴκοσι, βασι-
λεύσας δ' ἐξ αὐτῶν δύο. μετῆλθε δ' αὐτοῦ τὸ πλῆθος τοὺς φονεῖς 48
καὶ τῷ πατρὶ συνθάπτουσι τὸν Ἀμμῶνα, τὴν δὲ βασιλείαν τῷ παιδὶ
αὐτοῦ Ἰωσίᾳ παραδιδοῦσιν ὀκταετεῖ τὴν ἡλικίαν ὄντι, ᾧ μήτηρ ἐκ
πόλεως μὲν ἦν Βοσκέθ, Ἰέδις δὲ τοὔνομα. τὴν δὲ φύσιν αὐτὸς 49
ἄριστος ὑπῆρχε καὶ πρὸς ἀρετὴν εὖ γεγονὼς Δαυίδου τοῦ βασιλέως
ἐπιτηδευμάτων καὶ σκοπῷ καὶ κανόνι τῆς ὅλης περὶ τὸν βίον ἐπι-
τηδεύσεως ἐκείνῳ κεχρημένος. γενόμενος δὲ ἐτῶν δυοκαίδεκα τὴν 50
εὐσέβειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην ἐπεδείξατο· τὸν γὰρ λαὸν ἐσωφρό-
νιζε καὶ παρήνει τῆς περὶ τῶν εἰδώλων δόξης ὡς οὐχὶ θεῶν ὄντων
ἀποστάντας σέβειν τὸν πάτριον θεόν, τά τε τῶν προγόνων ἐπι-
σκοπῶν ἔργα τὰ μὲν ἁμαρτηθέντα διώρθου συνετῶς ὡς ἂν πρε-
σβύτατος καὶ νοῆσαι τὸ δέον ἱκανώτατος, ὅσα δ' εὕρισκεν εὖ γε-
γονότα κατὰ χώραν ἐφύλαττέ τε καὶ ἐμιμεῖτο. ταῦτα δ' ἔπραττε 51

§ 46 = 4 Reg. XXI 18, 2 Paral. XXXIII 20.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 198 sq. ExcPeiresc.

1 *ἑπτὰ] καὶ ἑπτὰ P² 2 ἑαυτοῦ LV 3 αὐτοῦ om. V παραγίνεται om. M Ἀμμῶνα] ἄμμωνα SP ἄμωσον M ἀμμωνᾶ V ἀμμωνᾶν E μητρὸς] μητρὸσ μὲν, μὲν expunctum R Ἐμασέλμης] ἐμαλσέμης M ἐμασέμησ SP *maselmis* Lat βεσθλαμ (μ̀ supra) et *εσθλεινησ (ante ε una littera abscissa) i. marg. L 4 μὲν om. O ὄνομα] τοὔνομα P Ἰαζαβάτης] ἰαταβάτησ OLV ἰαβάτησ MSP *iecabath* Lat 7 οἰκείασ L αὐτοῦ ROMSP ἑαυτοῦ LV 8 δὲ ἐξ S δύο] ἔτη δύο M δὲ LE *δὲ τοὺσ φονεῖσ αὐτοῦ τὸ πλῆθοσ tr. V 9 πατρὶ] τε πατρὶ RMLV τε·· πατρὶ O Ἀμμῶνα] ἄμμωνα SP ἀμωσόν M ἀμμωνᾶ V *eum* Lat *δὲ om. O 10 παραδίδωσιν ROMLVE ὀκταέτει SP ὀκταέτη VE ἐκ πόλεως — 11 τοὔνομα] *de ciuitate fuit boschethi nomine iedia de ciuitate basaroth* Lat 11 Βοσκέθ] βοσκέθι SPLat βοσκεθί LV Ἰέδις] ἰεδὴσ M ἰεδεὶσ SP¹ ἰεδὶσ P² ἐδεὶσ, i. marg. βαβουρῶ ἰεδδία L ἐδὶ̈σ V τοὔνομα om. i. marg. suppl. L τὴν δὲ φύσιν] incip. ExcPeir 12 Δαυίδου] τῶν δαυΐδου SPLV δᾶδ Exc ζηλωτὴς post βασιλέως add. Dindorf; mihi ante Δαυίδου lacuna uid. 13 σκοπῶν, ν eras., i. marg. γρ καὶ σκοπῶι M περὶ τῆσ ὅλησ tr. M 14 δ' E 15 *εὐσέβειαν] δ' εὐσέβειαν P διοκαισύνην P *ἐπεδείξατο] *mirabilem esse monstrauit* Lat ἐσωφρόνιζεν Exc 16 τῆς περὶ] τῆσ περὶ τῆσ M περὶ τῆσ V εἰδόλων P ὡς om. ROMExc θεῶν, ῶν i. ras. 4 litt. P οντων] ὄντων ὢν V 18 ἂν] ἂν ὁ ROM ἀνεὶ coni. 19 τὸ] διὰ τὸ L 20 κατὰ] καὶ κατὰ ROMLVLatExc

σοφίᾳ καὶ ἐπινοίᾳ τῆς φύσεως χρώμενος καὶ τῇ τῶν πρεσβυτέρων
πειθόμενος συμβουλίᾳ καὶ παραδόσει· τοῖς γὰρ νόμοις κατακολου-
θῶν ὡς περὶ τὴν τάξιν τῆς πόλεως καὶ περὶ τὸ θεῖον εὐσεβείας
εὐοδεῖν τε συνέβαινε διὰ τὴν τῶν πρώτων παρανομίαν μὴ τυγχά-
52 νειν ἀλλ' ἐξηφανίσθαι· περιιὼν γὰρ ὁ βασιλεὺς καὶ τὴν πόλιν καὶ
τὴν χώραν ἅπασαν τά τε ἄλση τὰ τοῖς ξενικοῖς ἀνειμένα θεοῖς
ἐξέκοψε καὶ τοὺς βωμοὺς αὐτῶν κατέσκαψεν, εἴ τι δ' ἀνάθημα τού-
53 τοις ὑπὸ τῶν προγόνων ἀνέκειτο περιυβρίζων κατέσπα. καὶ τούτῳ
τῷ τρόπῳ τὸν λαὸν ἀπὸ τῆς περὶ αὐτοὺς δόξης εἰς τὴν τοῦ θεοῦ
θρησκείαν ἐπέστρεψε καὶ τὰς συνήθεις ἐπέφερε θυσίας αὐτοῦ τῷ
βωμῷ καὶ τὰς ὁλοκαυτώσεις. ἀπέδειξε δέ τινας κριτὰς καὶ ἐπι-
σκόπους, ὡς ἂν διοικοῖεν τὰ παρ' ἑκάστοις πράγματα περὶ παν-
τὸς τὸ δίκαιον ποιούμενοι καὶ τῆς ψυχῆς οὐκ ἔλασσον αὐτὸ περιέ-
54 ποντες. διαπέμψας δὲ κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν χρυσὸν καὶ ἄργυ-
ρον τοὺς βουλομένους ἐκέλευε κομίζειν εἰς ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ, ὅσον
55 τις ἢ προαιρέσεως ἢ δυνάμεως ἔχει. κομισθέντων δὲ τῶν χρημά-
των τῆς ἐπιμελείας τοῦ ναοῦ καὶ τῆς εἰς τοῦτο δαπάνης προύστησε
τόν τ' ἐπὶ τῆς πόλεως Ἀμασίαν καὶ τὸν γραμματέα Σαφᾶν καὶ
τὸν γραφέα τῶν ὑπομνημάτων Ἰωάτην καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἐλιακίαν,
56 οἳ μηδὲν ὑπερθέσει μηδὲ ἀναβολῇ δόντες ἀρχιτέκτονας καὶ πάνθ'
ὅσα πρὸς τὴν ἐπισκευὴν χρήσιμα παρασκευάσαντες εἴχοντο τῶν
ἔργων. καὶ ὁ μὲν ναὸς οὕτως ἐπισκευασθεὶς τὴν τοῦ βασιλέως
εὐσέβειαν φανερὰν ἐποίησεν.

---

§ 51 = 2 Paral. XXXIV 3, 4 Reg. XXII 2.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 199.

1 σοφίᾳ] οὐ σοφία V καὶ τῇ — 2 πειθόμενος om. ROLV 2 συμβουλεία M καὶ] δὲ καὶ V παραδόσει] παραδώσει ML, fin. Exc τοῖς γὰρ sqq. corrupta τοὺσ γὰρ νόμουσ M 3 ὡς] οὕτωσ M ὄντωσ SP *uelut* Lat πόλεως] *ciuitatis* Lat πολιτείασ MSP πόλεως καὶ om. V περὶ τὸ] τῆσ περὶ τὸ MSPLV 4 συνέβενε O διὰ] διὰ τὸ MSPV διὰ τῶν L τῶν πρώτων] τούτων (i. marg. τῶν πρώτων L) SPLV *priorum rerum* Lat τῶν προγόνων coni. 5 ἐξηφανίσαι M περιιὼν] περιάγων (περιά charta inducta euan. M) ROM καὶ τὴν πόλιν] τὴν πόλιν LV 7 ἐξέκοψε] ἐξέκοψέ τε LV αὐτῶν om. M ἀνάθημα] ἂν ἀνάθημα V 10 ἐπέστρεψεν O[1]S[1]P[1] ἐπέφερον MSP καὶ τὰσ ὁλοκαυτώσεισ αὐτοῦ τῶ βωμῶ tr. SPLV 11 ὁλοκαυτώσεις] συνήθεισ ὁλοκαυτώσεισ M ἀπέδειξε — 12 πράγματα om. Lat 12 ἑκάστησ L 13 ἔλαττον PL αὐτὸ] αὐτῶ OL αὐτῶν SP, om. M 14 διαπέμψας] διαπεμψάμενοσ SPLVE 15 *ἐκέλευσε MSP *εἰς] ὡσ V 16 ἢ (ante προαιρέσεως) om. E *ἔχει] ἔχοι Cocceji 17 προέστησε ROSPLVE 18 τε MLV σαφὰν M 19 γραφέα] γραμματέα O Ἰωάτην] *ioan* Lat (ut uid.) *Ἐλιακίαν] ἑλιακίαν OP[2] *heliachim* Lat χελκίαν i. marg. L 20 μηδ' LV 21 ἀποσκευὴν LV 22 *οὕτως iterat R

2. Ὄγδοον δ᾽ ἤδη καὶ δέκατον τῆς βασιλείας ἔτος ἔχων πέμ- 57
πει πρὸς Ἐλιακίαν τὸν ἀρχιερέα κελεύων τὸ περισσὸν χωνεύσαντα
ποιῆσαι κρατῆρας καὶ σπονδεῖα καὶ φιάλας εἰς τὴν διακονίαν, ἔτι
δὲ καὶ ὅσος ἂν ᾖ χρυσὸς ἐν τοῖς θησαυροῖς καὶ ἄργυρος καὶ τοῦτον
προκομίσαντας εἰς τοὺς κρατῆρας ὁμοίως καὶ τὰ τοιαῦτα σκεύη
δαπανῆσαι. προκομίζων δὲ τὸν χρυσὸν ὁ ἀρχιερεὺς Ἐλιακίας ἐν- 58
τυγχάνει ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ταῖς Μωυσέος ἐν τῷ ναῷ κειμέναις
καὶ προκομίσας δίδωσι τῷ γραμματεῖ Σαφᾷ. ὁ δὲ ἀναγνοὺς παρα-
γίνεται πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πάντα ὅσα κελεύει γενέσθαι τέλος
ἔχοντα ἐδήλου, παρανέγνω δ᾽ αὐτῷ καὶ τὰς βίβλους [αὐτῶν]. ἀκού- 59
σας δὲ καὶ περιρρηξάμενος τὴν ἐσθῆτα τὸν ἀρχιερέα καλέσας Ἐλια-
κίαν καὶ αὐτὸν τὸν γραμματέα καὶ τῶν ἀναγκαιοτάτων φίλων τινὰς
ἔπεμψε πρὸς τὴν προφῆτιν Ὀολδά, γυναῖκα δὲ Σαλλούμου τῶν ἐν
δόξῃ τινὸς καὶ δι᾽ εὐγένειαν ἐπιφανοῦς, καὶ προσελθόντας ἐκέλευε
λέγειν ἱλάσκεσθαι τὸν θεὸν καὶ πειρᾶσθαι ποιεῖν εὐμενῆ· δέος γὰρ
εἶναι, μὴ παραβάντων τοὺς Μωυσέος νόμους τῶν προγόνων αὐτῶν
κινδυνεύσωσιν ἀνάστατοι γενέσθαι καὶ τῆς οἰκείας ἐκπεσόντες ἐπ᾽
ἀλλοτρίας ἔρημοι πάντων καταστρέψωσιν οἰκτρῶς τὸν βίον. ἀκού- 60
σασα δ᾽ ἡ προφῆτις παρὰ τῶν πεμφθέντων ταῦτα δι᾽ αὐτῶν ὧν
ἐπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀπελθόντας πρὸς τὸν βα-

§ 57 = 4 Reg. XXII 4, 2 Paral. XXXIV 9.

ROMSPLVELatZonaras II p. 199.

1 δὲ LV 2 ἑλιακίαν OMP[2] *heliachim* Lat χελκίαν L περισσὸν] περισσὸν τῶν χρημάτων MSPLVELat χωνεύσαντασ LV 3 *σπονδία ROM[1]L διακονίαν] *ministerium dei* Lat 4 *ἂν] ἐὰν L κἂν V ᾖ] ἦν LVE καὶ] ἢ MSPLV *et* Lat τοῦτο MSPL 5 προσκομίσαντασ SPLV προσκομίσαντεσ RO προκομίσαντα Bekker τὰ om. MS τὰ τοιαῦτα σκεύη] τὰσ φιάλασ V 6 προσκομίζων ROSPLVE *ἑλιακίασ OMP[2] *heliachim* Lat χελκίασ L 7 βίβλουσ V ταῖς om. V *μωυσέωσ M μωϋσέωσ SP μωϋσέοσ, ο i. ras. L *moseos* Lat 8 προσκομίσασ ROL *σαφᾶν MSP *saphae* Lat δ᾽ E 9 πάνθ᾽ LV κελεύει] κελεύσειε MSPV κελεύσειεν L γενέσθαι om. O 10 δὲ LV αὐτῶν om. Dindorf 11 καὶ om. OE *περιρηξάμενοσ, ρ i. ras. 2 litt. R *καλέσας] κελεύσασ LV ἑλιακίαν P[1] *heliachim* Lat χελκίαν L 12 *γραμματαῖα R 13 *προφήτην M[1] Ὀολδά] ὀλδᾶ O ὁ ὀλδᾶ P ὀλδὰν LVEZon *oldam* Lat σαλλάμου R σελούμου LVE *salomi* Lat τῶν] τὸν P ἐν δόξῃ] ἐνδόξων V 14 τινὸσ, ὸσ ex ασ corr. M ἐπιφανῶν LVE ἐκέλευσε LV ἐκέλευσεν E 15 *τὸν] λέγειν τὸν P[1] *πειράσασθαι M 16 μωϋσέωσ OMSP *moseos* Lat αὐτῶν, ὧν eras. P αὐτοὶ coni. 17 κινδυνεύσουσιν MP κινδυνεύσωσιν, ω i. ras. S κινδυνεύουσιν L 18 ἀκούσασα — 20 βασιλεὺς] *audiens autem prophetissa quae fuerant a rege mandata* Lat ἀκούσασ O 19 *προφήτησ R[1]M[1]P[1] παρὰ sqq. corrupta δι᾽ αὐτῶν ὧν] δι᾽ ὧν (β) αὐτῶν (α) M 20 ἀπέστειλεν SPL ἐκέλευεν ROL ἐκέλευεν an ἐκέλευσεν incertum V

σιλέα λέγειν, ὅτι τὸ μὲν θεῖον ἤδη κατ' αὐτῶν ψῆφον ἤνεγκεν, ἣν
οὐχ ἱκεσίαις ἄν τις ἄκυρον ποιήσειεν, ἀπολέσαι τὸν λαὸν καὶ τῆς
χώρας ἐκβαλεῖν καὶ πάντων ἀφελέσθαι τῶν νῦν παρόντων ἀγαθῶν
παραβάντας τοὺς νόμους καὶ τοσούτῳ μεταξὺ χρόνῳ μὴ μετανοή-
σαντας, τῶν τε προφητῶν τοῦτο παραινούντων σωφρονεῖν καὶ τὴν
61 ἐπὶ τοῖς ἀσεβήμασι τιμωρίαν προλεγόντων· ἥν, ἵνα πεισθῶσιν, ὅτι
θεός ἐστι καὶ οὐδὲν ἐψεύδετο τούτων ὧν αὐτοῖς διὰ τῶν προφη-
τῶν κατήγγειλε, πάντως αὐτοῖς ποιήσειν. δι' αὐτὸν μέντοι δίκαιον
γενόμενον ἐφέξειν ἔτι τὰς συμφοράς, μετὰ δὲ τὴν ἐκείνου τελευτὴν
τὰ κατεψηφισμένα πάθη τοῖς ὄχλοις ἐπιπέμψειν.
62 3. Οἱ μὲν οὖν τῆς γυναικὸς προφητευσάσης ἐλθόντες ἀπήγ-
γειλαν τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ περιπέμψας πανταχοῦ τὸν λαὸν ἐκέλευε
συνελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα τούς θ' ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, πᾶσαν
63 ἡλικίαν παρεῖναι προστάξας. ἀθροισθέντων δὲ αὐτῶν πρῶτον
μὲν αὐτοῖς ἀνέγνω τὰς ἱερὰς βίβλους, ἔπειτα στὰς ἐπὶ τοῦ βήμα-
τος ἐν μέσῳ τῷ πλήθει ὅρκους ποιήσασθαι καὶ πίστεις ἠνάγκασεν,
ἦ μὴν θρησκεύσειν τὸν θεὸν καὶ φυλάξειν τοὺς Μωυσέος νόμους.
64 οἱ δὲ προθύμως τ' ἐπήνεσαν καὶ τὰ παραινεθέντα ὑπὸ τοῦ βασι-
λέως ποιήσειν ὑπέστησαν θύοντές τε παραχρῆμα καὶ καλλιεροῦν-
65 τες ἤδη τὸν θεὸν ἱκέτευον εὐμενῆ καὶ ἵλεων αὐτοῖς ὑπάρχειν. τὸν
δὲ ἀρχιερέα προσέταξεν εἴ τι περισσὸν ὑπὸ τῶν προγόνων σκεῦος
τοῖς εἰδώλοις καὶ ξενικοῖς θεοῖς κατασταθὲν ἦν ἐν τῷ ναῷ, τοῦτο
ἐκβαλεῖν. συναθροισθέντων δὲ πολλῶν καταπρήσας αὐτὰ τὴν σπο-

§ 60 = 4 Reg. XXII 15, 2 Paral. XXXIV 23; § 65 = 4 Reg. XXIII 4.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 199.
1 *ἤδη om. M ἤνεγκεν] ἐξήνεγκεν E 2 ἄν τις] ἄντικρυσ ROL² 4 *τοσούτων (ων ex ον corr. R) RO *χρόνων (ω corr. R) RO 5 τε] γε Bekker τοῦτο] τούτοισ V σωφρονεῖν fort. spurium 7 ὧν] $\overset{ὧν}{ουν}$ L οὖν V 8 πάντως] πάντων LV *δι'] δεῖ ROM 9 ἐφέξειν, ε corr. ex εί uid. S ἐφέξει E μετὰ] καὶ μετὰ ROELat δὲ om. OE et ut uid. Lat 10 *τὰ om. RO πάθη] παθήματα LV 12 ἐκέλευσε MSPLVE συνελθεῖν ἐκέλευσεν tr. LV 13 *εἰς] εἰσ τὰ MSP θ'] ex Lat, om. codd. πᾶσαν] πᾶσάν τε MSPLat 14 προστάξασ παρεῖναι tr. MSP 15 *ἔπειτα, ει i. ras. L στὰς om. V 16 *ποιήσασθαι] ἐπιποιήσασθαι ROM πίστιν ROLVE 17 ἢ ROMS²PLV θρησκεύσειν] coni. θρησκεῦσαι codd. E φυλάξειν] coni. φυλάξαι codd. E φυλάττειν Zon νόμουσ μωϋσέωσ tr. P μωσέωσ O μωϋσέωσ MSP 13 τ' ἐπήνεσαν] τὲ ἤνεσαν ROM τε ἐπήνεσαν SP ἐπήνεσαν LV *et iurauerunt* Lat 19 *ὑπέστησαν, ὑ ex ἐ corr. L 20 ἤδη om. M *ἵλεω ROM 21 δ' MSP 22 κατασταθὲν, στα i. ras. 1 litt. m. 2 M. τούτω RO

δὸν αὐτῶν διέσπειρε καὶ τοὺς ἱερεῖς τῶν εἰδώλων οὐκ ὄντας ἐκ
τοῦ Ἀαρῶνος γένους ἀπέκτεινε.
4. Ταῦτα δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις διαπραξάμενος ἧκεν εἰς 66
τὴν χώραν καὶ τὰ κατασκευασθέντα ἐν αὐτῇ ὑπὸ Ἱεροβοάμου τοῦ
βασιλέως εἰς τιμὴν τῶν ξενικῶν θεῶν ἠφάνισε καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν
ψευδοπροφητῶν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ὃν κατεσκεύασε πρῶτος Ἱερόβαμος,
κατέκαυσε. ταῦτα δὲ προφήτην κατελθόντα πρὸς Ἱερόβαμον θυσιά- 67
ζοντος αὐτοῦ καὶ παντὸς ἀκούοντος τοῦ λαοῦ προκαταγγεῖλαι τὰ
γενησόμενα, ὅτι τις ἐκ τοῦ Δαυίδου γένους Ἰωσίας τοὔνομα ποιήσει
τὰ προειρημένα. συνέβη δὲ ταῦτα λαβεῖν τέλος μετὰ ἔτη τριακό-
σια καὶ ἑξηκονταέν.
5. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας πορευθεὶς καὶ πρὸς 68
τοὺς ἄλλους τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅσοι τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν δου-
λείαν τὴν ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων διέφυγον, ἀφεῖναι μὲν τὰς ἀσεβεῖς
πράξεις καὶ τὰς τιμὰς τὰς πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους θεοὺς ἐγκατα-
λιπεῖν ἔπεισε, τὸν δὲ πάτριον καὶ μέγιστον θεὸν εὐσεβεῖν καὶ
τούτῳ προσανέχειν· τὰς οἰκίας τε καὶ τὰς κώμας ἠρεύνησε καὶ τὰς 69
πόλεις, μή τις ἔνδον ἔχοι τι τῶν εἰδώλων ὑπονοῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ
καὶ τὰ τοῖς βασιλευομένοις ἐφεστῶτα ἅρματα, ἃ κατεσκεύασαν οἱ
πρόγονοι, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἦν ᾧ προσεκύνουν ὡς θεῷ ἐβά-
στασε· καὶ καθαρίσας οὕτω τὴν χώραν ἅπασαν εἰς Ἱεροσόλυμα τὸν 70
λαὸν συνεκάλεσε κἀκεῖ τὴν ἀζύμων ἑορτὴν καὶ τὴν πάσχα λεγομένην

§ 66 = 4 Reg. XXIII 15; § 70 = 2 Paral. XXXV 1, 1 Esra I 1.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 199 sq.

1 *διέσπειρεν* OS¹P¹ 2 **ἀπέκτεινε*] *ἀπέφηνε* LV 3 *δ'* MSPLV 4 *τὰ* om. M¹S¹ 6 **ὃν*] *ὧν* O **κατεσκεύασε*, *εσ* i. ras. R *κατέκαυσε* O *Ἱερόβαμος*] *ἱεροβόαμοσ* OMSPLVLat *ὁ ἱεροβόαμοσ* E 7 **κατέκαυσε*] *κατέσκαψε* M *πυρὶ παραδέδωκε* RO *concremauit* Lat *ταῦτα* — 11 *ἑξηκονταέν*] *ea igitur quae ueniens propheta ad ierobam cum ille sacrificaret et omnis populus audiret futura esse praedixerat hoc modo terminum perceperunt, quando ex genere dauid iosias nomine fecit ea quae praedicta sunt ante annos trecentos sexaginta et unum* Lat *προφήτην κατελθόντα*] *προφήτου κατελθόντοσ* O *κατελθόντα τὸν προφήτην ἀχίαν* LV *κατελθόντα*] *προσελθὼν* Zon *ἱεροβόαμον* MSPLVE **θυσιάζοντοσ*, *οσ* i. ras. L 8 *τὰ γενησόμενα*] *γενησόμενα* Cocceji, mihi suspecta 9 *τις*] *τῆσ* MS¹ *ὅτι* — 10 *προειρημένα* u. 10 post *τέλος* tr. LVLat et ut uid. EZon 10 *ταῦτα*] *τότε* VE **τριακόσια ἑξήκοντα καὶ ἓν* L *τξα̅* V 12 *καὶ πρὸς*] *ἐπὶ* O 13 **ἄλλους*] *cunctos* Lat 15 *ἐγκαταλειπεῖν* ML 17 *τὰς κώμας*] *κώμασ* LV *ἠρεύνησε*, *εύ* i. ras. S 18 *πόλεις*] *τε πόλεισ* OL *τῆσ πόλεωσ* R *ciuitatem* Lat 19 *τὰ* om. L *τοῖς βασιλευομένοις ἐφεστῶτα* om. Lat 20 *ᾧ*] *ὃ* ROMLV *θεῷ*] *θεὸν* LV 21 **καθαρίσαι* M *οὕτωσ* OL 22 *τὴν ἀζύμων*] *τῶν ἀζύμων* O *τὴν ἄζυμον* ME *τὴν τῶν ἀζύμων* LV *καὶ τὴν*] *τὴν* LVELat *τὴν καὶ* Dindorf

ἤγαγεν· ἐδωρήσατό τε τῷ λαῷ τὸ πάσχα νεογνοὺς ἐρίφους καὶ
71 ἄρνας δισμυρίους, βοῦς δ' εἰς ὁλοκαυτώματα τρισχιλίους. παρεῖχον
δὲ καὶ τῶν ἱερέων οἱ πρῶτοι διὰ τὸ πάσχα τοῖς ἱερεῦσιν ἄρνας
δισχιλίους ἑξακοσίους καὶ τοῖς Λευίταις πεντακισχιλίους ἄρνας
72 ἔδοσαν οἱ προεστῶτες αὐτῶν, βοῦς δὲ πεντακοσίους. καὶ γενομένης
οὕτως ἀφθόνου τῆς τῶν ἱερείων εὐπορίας τὰς θυσίας ἐπετέλουν
τοῖς Μωυσέος νόμοις, ἑκάστῳ τῶν ἱερέων ἐξηγουμένων καὶ διακο-
νουμένων τοῖς ὄχλοις, καὶ τοῦ μηδεμίαν ἄλλην οὕτως ἀχθῆναι τοῖς
Ἑβραίοις ἑορτὴν ἀπὸ τῶν Σαμουήλου τοῦ προφήτου χρόνων αἴτιον
ἦν τὸ πάντα κατὰ νόμους καὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν παρατήρησιν τῆς
73 πατρίου συνηθείας ἐπιτελεσθῆναι. ζήσας δ' ἐν εἰρήνῃ μετὰ ταῦτα
ὁ Ἰωσίας ἔτι δὲ καὶ πλούτῳ καὶ τῇ παρὰ πᾶσιν εὐδοξίᾳ κατέ-
στρεψε τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸν βίον·
74 V. 1. Νεχαῦς ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ἐγείρας στρατιὰν
ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἤλασε ποταμὸν Μήδους πολεμήσων καὶ τοὺς
Βαβυλωνίους, οἳ τὴν Ἀσσυρίων κατέλυσαν ἀρχήν· τῆς γὰρ Ἀσίας
75 βασιλεῦσαι πόθον εἶχε. γενομένου δ' αὐτοῦ κατὰ Μένδην πόλιν,
ἣν δ' αὕτη τῆς Ἰωσίου βασιλείας, μετὰ δυνάμεως εἶργεν αὐτὸν διὰ
τῆς ἰδίας ποιεῖσθαι χώρας τὴν ἐπὶ τοὺς Μήδους ἔλασιν. πέμψας
δὲ κήρυκα πρὸς αὐτὸν Νεχαῦς οὐκ ἐπ' αὐτὸν στρατεύειν ἔλεγεν,
ἀλλ' ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ὡρμηκέναι· μὴ παροξύνειν δ' αὐτὸν ἐκέ-
λευεν, ὥστε πολεμεῖν αὐτῷ κωλύοντι βαδίζειν ἐφ' οὗ διέγνωκεν.
76 Ἰωσίας δὲ οὐ προσίετο τὰ παρὰ τοῦ Νεχαῦ, ἀλλ' οὕτως εἶχεν ὡς
μὴ συγχωρεῖν αὐτῷ τὴν οἰκείαν διέρχεσθαι, τῆς πεπρωμένης οἶμαι

---

§ 70 = 2 Paral. XXXV 7, 1 Esra I 7.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 200.

1 τὸ πάσχα] *in pascha* Lat, seclusit Dindorf 2 δισμυρίους] τρισμυρίουσ MSPLVLat δὲ LV ὁλοκαύτωσιν SP 3 ἱερέων] *iudaeorum* Lat Ἰουδαίων Hudson 5 ἔδωσαν M 6 ἀφθόνωσ L ἱερείων] ἱερέων ROMP 7 *μωϋσέωσ MSPV *moseos* Lat ἑκάστου MSPVLat ἱερέων] *hostias* Lat καὶ διακονουμένων om. M 11 i. marg. ε' R *V* Lat δὲ E 12 ὁ om. MSPVE δὲ] τε MSP 14 Νεχαῦς] νεχαῶσ R νεχαοὺσ M νεχαὼ SPLat νεχαὼσ LV νεχαὸσ E *ὁ] δ' ὁ RO δὲ ὁ (δὲ s. L) MLV *τῶν om. ROM ἐγείρας] ἀγείρασ P²Cocceji στρατείαν RSP 15 τοὺς om. LVE 16 *τὴν ἀσσύριον SP 17 δὲ ROSPLV *Μένδην] μήδην O *medin* Lat 18 δὲ LV *εἶργεν PL 19 ποιῆσθαι O 20 Νεχαῦς] νεχάουσ M νεχαὼσ SPV ὁ νεχαὼσ L ναχαὸσ (ε s. m. 2) E *nechao* Lat 21 ὁρμηκέναι M 22 *ὥστε] ὥστε τοὺσ O *αὐτῷ] αὐτὸν LV κωλύοντα V διέγνωκε P 23 Νεχαῦ] νεχάου M νεχαῶνοσ SPLV νεχαοῦ E *nechao* Lat ἔσχεν M 24 διεξέρχεσθαι LV πεπρωμένης] πεπρωμένησ ἀλαζονείασ (-νίασ O) ROM

εἰς τοῦτ᾽ αὐτὸν παρορμησάσης, ἵνα λάβῃ πρόφασιν κατ᾽ αὐτοῦ.
διατάσσοντος γὰρ αὐτοῦ τὴν δύναμιν καὶ ἐφ᾽ ἅρματος ἀπὸ κέρως 77
ἐπὶ κέρας ὀχουμένου τοξεύσας τις αὐτὸν τῶν Αἰγυπτίων ἔπαυσε
τῆς πρὸς τὴν μάχην σπουδῆς· τῷ τραύματι γὰρ περιαλγὴς ὢν
ἐκέλευσεν ἀνακληθῆναι τὸ στράτευμα καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὰ Ἱερο-
σόλυμα. τελευτᾷ δ᾽ ἐκ τῆς πληγῆς ἐκεῖ τὸν βίον καὶ κηδεύεται ἐν
ταῖς πατρῴαις θήκαις μεγαλοπρεπῶς βιώσας μὲν ἔτη τριακοντα-
εννέα, βασιλεύσας δὲ τούτων ἓν καὶ τριάκοντα. πένθος δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ 78
μέγα τοῦ λαοῦ παντὸς ἤχθη πολλαῖς ἡμέραις ὀδυρομένου καὶ κατη-
φοῦντος· Ἱερεμίας δὲ ὁ προφήτης ἐπικήδειον αὐτοῦ συνέταξε μέλος
[θρηνητικόν], ὃ καὶ μέχρι νῦν διαμένει. οὗτος ὁ προφήτης καὶ τὰ 79
μέλλοντα τῇ πόλει δεινὰ προεκήρυξεν ἐν γράμμασι καταλιπὼν καὶ
τὴν νῦν ἐφ᾽ ἡμῶν γενομένην ἅλωσιν τήν τε Βαβυλῶνος αἵρεσιν.
οὐ μόνον δὲ οὗτος προεθέσπισε ταῦτα τοῖς ὄχλοις, ἀλλὰ καὶ ὁ
προφήτης Ἰεζεκίηλος, ὃς πρῶτος περὶ τούτων δύο βίβλους γράψας
κατέλιπεν. ἦσαν δὲ οἱ δύο τῷ γένει ἱερεῖς, ἀλλ᾽ ὁ μὲν Ἱερεμίας 80
ἐν Ἱεροσολύμοις διῆγεν ἀπὸ τρισκαιδεκάτου ἔτους τῆς Ἰωσίου βασι-
λείας ἕως οὗ κατεσκάφη ἡ πόλις καὶ ὁ ναός. τὰ μέντοι γε συμ-
βάντα περὶ τοῦτον τὸν προφήτην κατὰ χώραν δηλώσομεν.
2. Τελευτήσαντος δὲ Ἰωσίου, καθὼς προειρήκαμεν, τὴν βασι- 81
λείαν ὁ παῖς αὐτοῦ διαδέχεται Ἰώαζος τοὔνομα τρίτον καὶ εἰκοστὸν
ἤδη ἔτος γεγονώς. καὶ οὗτος μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐβασίλευσε μη-
τρὸς Ἀμιτάλης καὶ πόλεως Τομάνης ἀσεβὴς δὲ καὶ μιαρὸς τὸν
τρόπον· ὁ δὲ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ὑποστρέψας ἀπὸ τῆς μάχης 82

§ 76 = 2 Paral. XXXV 23, 1 Esra I 27; § 79, 80 = Ierem. I 1, Ezech. I 2.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 200.

1 *εἰς* om. RO *τοῦτο* L 2 *ἀπὸ κέρως ἐπὶ κέρας*] om. V, s. L 3 **ὀχούμένου, νου* ex *νοσ* corr. R *ἐρχομένου* S 4 *γὰρ*] *δὲ* LV 5 *ἐκέλευσε* P^1 *ἀνακλιθῆναι* ML *τὸ*] $\overset{\text{ὀ}}{\text{τῶ}}$ R *τὰ* om. MSPE 6 *δὲ* ROSPLV *ἐκεῖ*] *ἐκείνησ* SPLV et ut uid. Lat *ἐν*] *μὲν ἐν* ROMLV 7 **μὲν* iterat R **τριακονταεννέα*] *χθ΄* V 8 *δὲ* MPL *ἐπ᾽ αὐτὸν* R 10 *δ᾽* MSPE *συνέταξεν αὐτοῦ* (*αὐτῶ* E) tr. LVE **μέλλοσ* L **θρηνητικόν*] *θρηνιτικὸν* RE spurium uid. 12 **προεκήρυξε* M *προεκήρυξ᾽* coni. **γράμμασι*] *γράμμα* V **καταλειπὼν* M 13 **Βαβυλῶνος*] *βαβυλωνίαν* M **αἵρεσιν*] *migrationem* Lat 15 **ἱεζεκίηλοσ* OP *ἱεζεκιῆλοσ* V *ἐζεκίηλοσ* L *ὃς* om SLVE Lat *βίβλους*] *βιβλία* MSPLVEZon 16 **κατέλειπεν* M 18 *γε* om. P 19 *τοῦτον*] *τούτων* V^1 *τὸν*] *τω* O *δηλώσωμεν* M 21 *Ἰώαζος*] *ἰώχαζοσ* SP *ἰωάχαζοσ* LVE *ioachaz* Lat **τρίτον*] *περὶ τρίτον* MSP 22 *ἔτοσ ἤδη* tr. O *ἐβασίλευσ* V^1 23 *ἀμητάλησ* ROP *amithal* Lat *καὶ πόλεως Τομάνης* om. M *καὶ*] *de* Lat *ἐκ* coni. *Τομάνης*] *τωμιάνησ* SP *τωμάνησ* LV *thobana* Lat *Λοβάνης* Hudson *Λοβάνης γεγονώς* coni. 24 i. marg. *ϛ΄* O *VI* Lat

*μεταπέμπεται τὸν Ἰώαζον πρὸς αὑτὸν εἰς Ἀμαθὰ καλουμένην πό-
λιν, ἥτις ἐστὶ τῆς Συρίας, καὶ τὸν μὲν ἐλθόντα ἔδησε, τῷ δὲ πρεσ-
βυτέρῳ αὐτοῦ ἀδελφῷ ὁμοπατρίῳ ὄντι Ἐλιακείμῳ τοὔνομα τὴν
βασιλείαν παραδίδωσι μετονομάσας αὐτὸν Ἰωάκειμον· τῇ δὲ χώρᾳ*
83 *ἐπέταξεν ἑκατὸν ἀργυρίου τάλαντα, ἓν δὲ χρυσίου. καὶ τοῦτο μὲν
ἐτέλει ὁ Ἰωάκειμος τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων, τὸν δὲ Ἰώαζον ἀπή-
γαγεν εἰς Αἴγυπτον, ὃς καὶ ἐτελεύτησεν ἐν αὐτῇ βασιλεύσας μῆνας
τρεῖς ἡμέρας δέκα. ἡ δὲ τοῦ Ἰωακείμου μήτηρ ἐκαλεῖτο Ζαβουδᾶ,
ἐκ πόλεως δ' ἦν Ἀβουμᾶς. ἐτύγχανε δ' ὢν τὴν φύσιν ἄδικος καὶ
κακοῦργος καὶ μήτε πρὸς θεὸν ὅσιος μήτε πρὸς ἀνθρώπους ἐπι-
εικής.*
84 VI. 1. *Ἔτος δ' αὐτοῦ τῆς βασιλείας τέταρτον ἤδη ἔχοντος τὴν
Βαβυλωνίων ἀρχὴν παραλαμβάνει Ναβουχοδονόσορος ὄνομα, ὃς ὑπὸ
τὸν αὐτὸν καιρὸν μετὰ μεγάλης παρασκευῆς ἐπὶ Καρχάμισσαν ἀνα-
βαίνει πόλιν, ἔστι δ' αὕτη πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ, διεγνωκὼς
πολεμεῖν τῷ τῶν Αἰγυπτίων Νεχαῦ· ὑπὸ τούτῳ γὰρ ἦν ἅπασα ἡ*
85 *Συρία. μαθὼν δὲ τὴν τοῦ Βαβυλωνίου προαίρεσιν καὶ τὴν ἐπ'
αὐτὸν στρατείαν ὁ Νεχαῦς οὐδὲ αὐτὸς ὠλιγώρησεν, ἀλλὰ σὺν πολλῇ
χειρὶ τὸν Ναβουχοδονόσορον ἀμυνούμενος ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Εὐφρά-*
86 *την. συμβολῆς δὲ γενομένης ἡττήθη καὶ πολλὰς ἀπέβαλε μυριάδας
ἐν τῇ μάχῃ. διαβὰς δὲ τὸν Εὐφράτην ὁ Βαβυλώνιος τὴν ἄχρι*

§ 81 = 4 Reg. XXIII 30, 2 Paral. XXXVI 1; § 84 = Jerem. XXVI 2.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 200 sq.

1 *Ἰώαζον*] *ἰωάχαζον* SPLVELat *αὐτὸν* ROMSP[1]LV *εἰς*] *a* Lat *Ἀμαθὰ*] *σαμαθὰ* RMSP *αἰμαθᾶ* V *emath* Lat 3 **ἐλιακίμω* R[2]OMSP *ἑλιακείμω* L *eliachim* Lat 4 **μετωνομάσασ* P[2] **ἰωάκιμον* RMSPV *ioachim* Lat 5 *χρυσοῦ* LVE *τοῦτο*] *τὸ* M *τῷ* coni. 6 *ἰωάκιμοσ* MSP *ἰωάκειμον* V[1] *ioachim* Lat post *χρημάτων* lacunam statuo cf. 4 Reg. XXIII 35 *Ἰώαζον*] *ἰωάχαζον* SPLVELat 7 * *εἰς*] *εἰσ τὴν* Zon **τρεῖσ μῆνασ* tr. L 8 *τρεῖς*] *γ̄·* S **ἰωακίμου* MSP *ioachim* Lat *ζαβουδά* RV *ζαβούδα* MSP *ζαβουδία* L *zabud* Lat 9 *ἦν*] *ἡ* V[1] *ἀβούμασ* MSP 12 i. marg. *ζ'* R *VII* Lat *δὲ* LVE *τέταρτον ἤδη τῆσ βασιλείασ* (*τὴν βασιλείαν* E) tr. LVE 13 *παραλαμβάνει*] *παραμβάνει* O *παραλαμβάνει τισ* MSPLVELat **ναβουχαδανάσαροσ* M 14 *καρχαμισσὰν* R *καρχαμισαν* O *καρχάμησαν* M[1]V *καρχαμμησὰν* M[2] *καρχαμησὰν* S *καρμάχησαν* P *καρχάμησσαν* L *ad archamim* Lat 15 *ἐφράτη* L *ποταμῷ* om. MSPLV *πολεμεῖν διεγνωκὼσ* tr. MSPLV 16 *Νεχαῦ*] *νεχάουσ* M *νεχαῶνι* SPV *ἐχαῶνι* L *νεχαὼ* E *nechaon* Lat *ἅπασα ἦν* tr. LV 18 *αὐτὸν*] *αὐτῶ* O *στρατιὰν* L *νεχαῦσ, σ* ex *ν* corr. R *νεχάουσ* M *νεχαῶσ* SP *νεχαὼσ* LV *nechao* Lat 19 *τὸν*] *τοῦ* L[1] *Ναβουχοδονόσορον*] *ναβουχοδονόσορα* SP *ναβουχοδονόσορ* M[1] *ναβουχοδονοσόρου* L[1] *ἀμυνούμενος*] Cocceji *ἀμυνόμενοσ* codd. *ὥρμησεν*] *ἐξώρμησεν* SPLV 21 * *δὲ*] *γὰρ* RO **τὴν ἄχρι* — p. 349, 4 *Βαβυλώνιος* om. L

Πηλουσίου παραλαμβάνει Συρίαν πάρεξ τῆς Ἰουδαίας. τέσσαρα 87
δ᾽ ἔτη βασιλεύοντος ἤδη τοῦ Ναβουχοδονοσόρου ὄγδοον ἦν τῷ Ἰωα-
κείμῳ τῷ τῶν Ἑβραίων ἔχοντι τὴν ἀρχήν, καὶ στρατεύει μετὰ πολ-
λῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους ὁ Βαβυλώνιος φόρους αἰτῶν τὸν
Ἰωάκειμον ἢ πολεμήσειν ἀπειλῶν. ὁ δὲ δείσας τὴν ἀπειλὴν καὶ
τὴν εἰρήνην ἀντικαταλλαξάμενος τῶν χρημάτων ἤνεγκεν αὐτῷ φόρους
οὓς ἔταξεν ἐπὶ ἔτη τρία.
2. Τῷ δὲ τρίτῳ στρατεύειν τοὺς Αἰγυπτίους ἀκούσας ἐπὶ τὸν 88
Βαβυλώνιον καὶ τοὺς φόρους αὐτῷ μὴ δοὺς διεψεύσθη τῆς ἐλπίδος·
οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι ποιήσασθαι τὴν στρατείαν οὐκ ἐθάρρησαν. ταῦτα 89
δὲ ὁ προφήτης Ἱερεμίας κατὰ πᾶσαν ἡμέραν προύλεγεν, ὡς μάτην
ταῖς παρὰ τῶν Αἰγυπτίων ἐλπίσι προσανέχουσι, καὶ ὡς δεῖ τὴν
πόλιν ὑπὸ τοῦ Βαβυλωνίων βασιλέως ἀνάστατον γενέσθαι, καὶ
Ἰωακείμῳ τῷ βασιλεῖ χειρωθῆναι ὑπ᾽ αὐτοῦ. ἀλλὰ ταῦτ᾽ οὐδὲν 90
χρήσιμον οὐκ ὄντων τῶν σωθησομένων ἐλέγετο· καὶ γὰρ τὸ πλῆθος
καὶ οἱ ἄρχοντες ἀκούοντες παρημέλουν, καὶ πρὸς ὀργὴν λαμβάνον-
τες τὰ λεγόμενα ὡς οἰωνιζομένου κατὰ τοῦ βασιλέως τοῦ προφήτου
τὸν Ἱερεμίαν ᾐτιῶντο, καὶ ὑπάγοντες δίκῃ καταψηφισθῆναι πρὸς
τιμωρίαν ἠξίουν. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἤνεγκαν τὰς ψήφους 91
κατ᾽ αὐτοῦ οἳ καὶ ἀπέγνωσαν τῶν πρεσβυτέρων, οἱ δὲ σοφῆς ὄν-
τες διανοίας ἀπέλυσαν τὸν προφήτην ἀπὸ τῆς αὐλῆς καὶ τοῖς ἄλλοις
συνεβούλευσαν μηδὲν διαθεῖναι κακὸν τὸν Ἱερεμίαν. ἔλεγον γὰρ 92
οὐ μόνον τοῦτον προλέγειν τῇ πόλει τὰ μέλλοντα, ἀλλὰ καὶ Μιχαίαν

§ 87 = 4 Reg. XXIV 1; § 89 = Ierem. XXXIII 1.

ROMSPLVELatZonaras II p. 201.

2 δὲ VE ante ἤδη spat. uacuum 11 litt. M ὄγδοον ἦν] ὄγδοοσ ἦν E ὀγδόην M *Ἰωακείμῳ] ἰωακίμω SP ἰα^{ω}χίμω M *ioachimo* Lat 4 ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν E τὸν om. V ἰωάκιμον MSP *ioachim* Lat 6 ἀντικαταλλαξάμενος] ἀντιλλαξάμενοσ P¹ ἤνεγκεν, νεγ i. ras. R 7 τρία ἔτη tr. LE 8 i. marg. η′ R *VIII* Lat *τρίτῳ] τετάρτῳ fort. *τοὺς om. O 10 στρατιὰν LE 11 *δ᾽ MSP ἱερεμίασ ὁ προφήτησ tr. LVE ἡμέραν om. RO 12 δεῖ τὴν πόλιν] πέπρωται τῇ πόλει LVE 13 Βαβυλωνίων βασιλέως] βαβυλωνίου LVE Ἰωακείμῳ (ἰωακίμω MSP) τῷ βασιλεῖ] ἰωακείμω E ἰωάκειμον τὸν βασιλέα V 14 *ὑπ᾽] πρὸσ PLV πέπρωται post αὐτοῦ add. Cocceji ταῦτα E οὐδὲν] εἰσ οὐδὲν MSPLVE 15 σωθησομένων] συνθησομένων O θησομένων M¹ 16 ἄρχοντες] ἡγεμόνεσ LV ἀκούσαντεσ LV ὀργῆσ L 17 οἰωνηζομένου M 18 δίκην OM πρὸς τιμωρίαν] *ut ad supplicium quoque traderetur* Lat 19 *ἄλλοι] *multi* Lat 20 οἳ καὶ] οἱ δ᾽ (δὲ LV) MSPLVELat ἀπέγνωσαν] *recesserunt* Lat κατέγνωσαν coni. *δὲ] καὶ V 21 *διανοίας iterat P¹ ἀπὸ τῆς αὐλῆς om. Lat 22 διαθῆναι ROM τὸν ἱερεμίαν^{β} κακὸν^{α} tr. R 23 οὐ] μὴ RO Μιχαίαν] ι ex η corr. R μιχαίαν τὸν O *micheas* Lat

*πρὸ αὐτοῦ ταῦτα κατηγγελκέναι καὶ πολλοὺς ἄλλους, ὧν οὐδεὶς ὑπὸ
τῶν τότε βασιλέων οὐδὲν ἔπαθεν, ἀλλ᾽ ὡς προφήτης τοῦ θεοῦ τι-*
93 *μῆς ἔτυχε. τούτοις καταπραΰναντες τὸ πλῆθος τοῖς λόγοις ἐρρύ-
σαντο τῆς κατεψηφισμένης αὐτοῦ κολάσεως τὸν Ἱερεμίαν, ὃς ἁπάσας
αὑτοῦ τὰς προφητείας συγγραψάμενος νηστεύοντος τοῦ δήμου καὶ
ἐκκλησιάζοντος ἐν τῷ ἱερῷ μηνὶ ἐνάτῳ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς Ἰωα-
κείμου βασιλείας ἀνέγνω τὴν βίβλον, ἣν περὶ τῶν μελλόντων συμ-
βήσεσθαι τῇ πόλει καὶ τῷ ναῷ καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν συντεταχώς.*
94 *ἀκούσαντες δ᾽ οἱ ἡγεμόνες λαμβάνουσι παρ᾽ αὐτοῦ τὸ βιβλίον καὶ
κελεύουσιν αὐτόν τε καὶ τὸν γραμματέα Βαροῦχον ἐκποδὼν αὑτοὺς
ποιῆσαι, μή τισι δῆλοι γένωνται, τὸ δὲ βιβλίον αὐτοὶ φέροντες
τῷ βασιλεῖ διδόασιν. ὁ δὲ παρόντων αὐτῷ τῶν φίλων ἐκέλευσε*
95 *τὸν αὑτοῦ γραμματέα λαβόντα ἀναγνῶναι. ἀκούσας δὲ τῶν ἐν τῷ
βιβλίῳ καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς διέρρηξέ τε καὶ βαλὼν εἰς πῦρ
ἠφάνισε, ζητηθέντας δὲ τόν τε Ἱερεμίαν καὶ τὸν γραμματέα Βα-
ροῦχον ἐκέλευσεν ἀχθῆναι πρὸς αὑτὸν κολασθησομένους. οὗτοι μὲν
οὖν διαφεύγουσιν αὐτοῦ τὴν ὀργήν.*
96 3. *Μετ᾽ οὐ πολὺν δὲ χρόνον στρατευόμενον ἐπ᾽ αὐτὸν τὸν
τῶν Βαβυλωνίων βασιλέα δέχεται κατὰ δέος τῶν προειρημένων ὑπὸ
τοῦ προφήτου τούτου, οὐδὲν νομίζων πείσεσθαι δεινὸν μηδὲ ἀπο-*
97 *κλείσας μηδὲ πολεμήσας, ἀπελθὼν δ᾽ εἰς αὐτὸν ὁ Βαβυλώνιος οὐκ*

---

§ 92 = Ierem. XXXIII 17; § 93 = Ierem. XLIII 1; § 96 = 4 Reg. XXIV 2.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 201.

1 *κατηγγελκέναι*] *καταγγελκέναι* R *κατακελκέναι* O *κατηγκελκέναι* L *ἄλλους*] *μὲν* ROMLV, om. Lat 2 *ἔπαθον* O *τοῦ*] *ὑπὸ τοῦ* LV 3 *τὸ πλῆθος*] *τὰ πλήθη* L[1] *ἐρ°ύσαντο* R *ἐρύσαντο* L 4 *αὐτοῦ* codd. E 5 *τὰσ αὐτοῦ* tr. MSPLVE *δήμου*] *δ* i. ras. m. 2 S *πλήθουσ* V 6 *ἐννάτω* OMS[1] P[1]LVE **τῆς* om. M **ἰωακίμου* MSP *ioachim* Lat 7 *τὴν βίβλον ἣν*] *τὸ βιβλίον ὃ* E *συμβήσεσθαι μελλόντων* tr. LVE 8 **ὄχλοις*] *ὅπλοισ* RO 9 *δὲ* LV **ἡγεμόνες*] *γεμόνεσ* M 10 *βάρουχον* MSPE *αὑτοὺς*] *αὐτοὺσ* ROPLV *ἑαυτοὺσ* SE, om. M 11 **ποιῆσαι*] *γενέσθαι* PLV 12 **διδώασιν* M *ἐκέλευσε*] *ἐκέλευσεν αὐτῷ*, *ν αὐτῷ* del. man. 1 M 13 *αὑτοῦ* RO *ἑαυτοῦ* MSPLV 15 *ζητηθέντα* LV *τε* om. LV **ἱερεμία* M **βάρουχον* MSPE 16 *ἀχθῆναι*] *ἀναχθῆναι* SPL *adduci* Lat 17 *οὖν*] *οὖν μὴ εὑρεθέντεσ* E **ὀργὴν*] *ὁρμὴν* LV 18 **πολὺ* L **στρατευόμενον ἐπ᾽ αὐτὸν*] *uenientem contra se cum magno exercitu* Lat *στρατευόμενον*] om. M *στρατευσάμενον* SPLVE **τὸν* om. L[1] 19 **δέχεται*] *foederis iure suscepit* Lat *δέχεται ὁμολογίᾳ* coni. *δέος*] *τὸ δέοσ τὸ παρὰ* MSPV *δέοσ τὸ παρὰ* L 20 *τούτου*] *τούτ*** R *τούτουσ* M *τούτου ὡσ* SPLV *οὐδὲν*] *μηδὲν* E *μηδὲ*] *μηδ᾽* MLV *μὴ* S *μὴ* (δ᾽ suprascr.) P *οὔτε* E *μήτε* Dindorf 21 *μηδὲ*] *οὔτε* E *μήτε* Dindorf *ἀπελθων — Βαβυλώνιος*] *cumque rex babyloniae in-*

ἐφύλαξε τὰς πίστεις, ἀλλὰ τοὺς ἀκμαιοτάτους καὶ κάλλει διαφέρον-
τας τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ἀπέκτεινε μετὰ τοῦ βασιλέως Ἰωακείμου,
ὃν ἄταφον ἐκέλευσε ῥιφῆναι πρὸ τῶν τειχῶν· τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ
Ἰωάκειμον κατέστησε βασιλέα τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως. τοὺς δ᾽ 98
ἐν ἀξιώματι τρισχιλίους ὄντας τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ αἰχμαλώτους λα-
βὼν ἀπήγαγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα· ἐν δὲ τούτοις ἦν καὶ ὁ προφή-
της Ἰεζεκίηλος παῖς ὤν. καὶ τέλος μὲν τοιοῦτον Ἰωάκειμον τὸν
βασιλέα κατέσχε βιώσαντα μὲν ἓξ καὶ τριάκοντα ἔτη βασιλεύσαντα
δὲ τούτων ἕνδεκα, ὁ δὲ διαδεξάμενος αὐτοῦ τὴν βασιλείαν Ἰωά-
κειμος, ἐκ μητρὸς μὲν Νοόστης ὄνομα πολίτιδος δέ, ἐβασίλευσε
μῆνας τρεῖς ἡμέρας δέκα.

VII. 1. Τὸν δὲ τῶν Βαβυλωνίων βασιλέα δόντα τὴν βασιλείαν 99
Ἰωακείμῳ παραχρῆμα ἔλαβε δέος· ἔδεισε γάρ, μὴ μνησικακήσας
αὐτῷ τῆς τοῦ πατρὸς ἀναιρέσεως ἀποστήσῃ τὴν χώραν αὐτοῦ· πέμ-
ψας τοιγαροῦν δύναμιν ἐπολιόρκει τὸν Ἰωάκειμον ἐν τοῖς Ἱεροσο-
λύμοις. ὁ δὲ φύσει χρηστὸς ὢν καὶ δίκαιος οὐκ ἠξίου τὴν πόλιν 100
κινδυνεύουσαν δι᾽ αὐτὸν περιορᾶν, ἀλλ᾽ ἀπάρας τὴν μητέρα καὶ
τοὺς συγγενεῖς παραδίδωσι τοῖς πεμφθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Βαβυλωνίου
στρατηγοῖς ὅρκους παρ᾽ αὐτῶν λαβὼν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν μήτ᾽ αὐτοὺς

---

§ 97 = Ierem. XXII 18; § 99 = 4 Reg. XXIV 6.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 201 sq.
trasset in ciuitatem Lat ἀπελθὼν] εἰσελθὼν ML δὲ LV αὐτὸν] αὐτὴν MSPV αὐτὴν (ὂν supra) L ὁ Βαβυλώνιος] RO et i. marg. L, om. MSPLV

1 *ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ P 2 *ἰωακίμου MSP *ioachim* Lat 4 Ἰωάκειμον] ἰωάκιμον M² ἰωάχιμον M¹SP ἰεχονίαν L ἰεχωνίαν V ἰωακεὶμ E *ioachu* (*ioach* in argumentis) Lat τῆσ πόλεωσ καὶ τῆσ χώρασ tr. V *δὲ LV 5 αὐτοῦ] αὐτοὺσ MSPLV 6 τὴν om. MPE δὲ] δὴ SPL καὶ om. M 7 *ἰεζεκίη-λοσ O ὁ ἐζεκίηλοσ L *Ἰωάκειμον] ἰωάκιμον M τὸν ἰωάκιμον SP τὸν ἰωά-κειμον L *ioachim* Lat 8 κατέσχε τὸν βασιλέα tr. LV ἔτη βιώσασ ἓξ καὶ τριάκοντα tr. E ἔτη om. MLV 9 Ἰωάκειμος] ἰωακεὶμ ROEZon ἰωάκιμοσ M² ἰωάχιμοσ M¹SP ἰωαχὶμ (ὶ ex εὶ corr.) et i. marg. ἰεχονία* L ἰεχωνίασ V *ioachim* Lat 10 Νοόστης] νοότησ (./. i. marg. nihil) R νοστῆσ M νοοστῆσ SP *noos* Lat νέθησ aut νέθα i. marg. L πολίτιδος δέ] ἱεροσολυμίτιδοσ LV 11 *δέκα] τρεῖσ M 12 i. marg. θ′ R *VIIII* Lat 13 Ἰωακείμῳ] ἰωακίμω M² ἰωαχίμω M¹SP ἰεχονία i. marg. S ἰεχονίαν L ἰεχωνία V *ioachim* Lat ἔλαβε, λα i. ras. P 14 ἀποστήσει OM ἀποστήσησ E 15 *ἐπολιώρκει O πολιορκεῖ M Ἰωάκειμον] ἰωάκιμον M² ἰωάχιμον M¹SP ἰωαχὶμ L ἰεχωνίαν V τὸν ἰεχονίαν i. marg. S *ioachim* Lat 17 ἀλλὰ MSPE ἐπάρασ MSPLVE *sumens* Lat 18 *παραδίδοσι R 19 μήτε LV

101 παθεῖν μήτε τὴν πόλιν. οἷς οὐδ' ἐνιαυτὸν ἡ πίστις ἔμεινεν· οὐ
γὰρ ἐφύλαξεν αὐτὴν ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεύς, ἀλλὰ τοῖς στρα-
τηγοῖς ἐπέστειλεν ἅπαντας τοὺς ἐν τῇ πόλει λαβόντας αἰχμαλώτους
νέους τὴν ἡλικίαν καὶ τεχνίτας δεδεμένους ἄγειν πρὸς αὑτόν, ἦσαν
δὲ οὗτοι πάντες εἰς μυρίους ὀκτακοσίους τριακονταδύο, καὶ τὸν
102 Ἰωάκειμον μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῶν φίλων. τούτους δὴ κομισθέν-
τας πρὸς αὑτὸν εἶχεν ἐν φυλακῇ· τὸν δὲ θεῖον τοῦ Ἰωακείμου Σαχ-
χίαν ἀπέδειξε βασιλέα ὅρκους παρ' αὐτοῦ λαβών, ἦ μὴν φυλάξειν
αὐτῷ τὴν χώραν καὶ μηδὲν νεωτερίσειν μηδὲ τοῖς Αἰγυπτίοις εὐ-
νοήσειν.
103 2. Σαχχίας δ' ἦν ἐτῶν μὲν εἴκοσι καὶ ἑνός, ὅτε τὴν ἀρχὴν
παρέλαβεν, ὁμομήτριος μὲν Ἰωακείμου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, τῶν δὲ
δικαίων καὶ τοῦ δέοντος ὑπερόπτης· καὶ γὰρ τὴν ἡλικίαν ἦσαν ἀσε-
βεῖς περὶ αὐτὸν καὶ ὁ πᾶς ὄχλος ἐπ' ἐξουσίας ὕβριζεν ἃ ἤθελεν·
104 διὸ καὶ ὁ προφήτης Ἱερεμίας πρὸς αὐτὸν ἐλθὼν πολλάκις ἐμαρ-
τύρατο κελεύων τὰς μὲν ἄλλας ἀσεβείας καὶ παρανομίας καταλι-
πεῖν, προνοεῖν δὲ τοῦ δικαίου, καὶ μήτε τοῖς ἡγεμόσι τῷ εἶναι ἐν
αὐτοῖς πονηροὺς προσανέχειν μήτε τοῖς ψευδοπροφήταις ἀπατῶσιν
αὐτὸν πεπιστευκέναι, ὡς οὐκέτι πολεμήσει τὴν πόλιν ὁ Βαβυλώ-
νιος καὶ ὡς Αἰγύπτιοι στρατεύσουσιν ἐπ' αὐτὸν καὶ νικήσουσι·

§ 100 = 4 Reg. XXIV 12, 2 Paral. XXXVI 10; § 103 = Ierem. XLIV 1.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 202. ExcPeiresc.

1 οἷς — ἔμεινεν] *quorum fides nequaquam mansit inuiolata* Lat οἷς] ὡσ δ' ROSPLV οὐδ' ἐνιαυτὸν] οὐδενὶ αὐτῶν ROLV οὐδ' ἑνὶ αὐτῶν SP 2 ἐφύλαξε O 3 *ἐπέστειλεν, ἐ corr. M 4 αὐτὸν codd. 6 Ἰωάκειμον] ἰωάκιμον M² ἰωάχιμον M¹SP ἰωαχὶμ et i. marg. ἰεχονίαν L ἰεχωνίαν V ἰωακεὶμ E *ioachim* Lat i. marg. ι' R δὴ om. OE δὴ κομισθέντας] δοκιμασθέντασ M 7 αὐτὸν codd. Ἰωακείμου] ἰωακίμου M² ἰωαχίμου M¹SPL ἰεχονίου i. marg. L ἰεχωνίου V ἰωακεὶμ E *ioachim* Lat Σαχχίαν] σαχχίαν E σακχίαν L (σεδεκίαν) σεδεκίαν V *sedechiam* Lat 8 αὐτοῦ, οῦ i. ras. L ἦ codd. 11 Σαχχίας] incip. ExcPeiresc Σαχχίας] σακχίασ EL σαγχίασ Exc σεδεκίασ V et i. marg. L *sedechias* Lat δ' ἦν ἐτῶν μὲν] μὲν δ' ἦν ἐτῶν M δ' (δὲ LE) ἦν μὲν ἐτῶν SPLE δὲ ἦν ἐτῶν V 12 ὁμομήτριος — αὐτοῦ] *et nomen matris eius amias* Lat ἰωακίμου MSP 13 καὶ γὰρ — 14 ἤθελεν] *circa quem impii locum maximum habere uidebantur* Lat καὶ γὰρ] νέοι γὰρ uel καὶ γὰρ νέοι coni. τὴν] οἱ κατὰ τὴν ed. pr. ἀσεβὴσ O 14 ὁ om. VExc ὕβριζεν] ἐξύβριζεν ROLV ἤθελε O²MS²P²LV²Exc 15 *προφήτης om. Exc *πρὸς] ὡσ V *ἐμαρτύρατο] ἔλεγεν ἐμαρτύρατο τε Exc 16 *καταλειπεῖν M 17 ἡγεμόσιν MSPLV ἡγεμῶσιν Exc τῷ εἶναι] εἶναι γὰρ MSPLVExc 18 μήτε] μὴ δὲ MSP μὴ E ἀπατῶσιν] εἶναι γὰρ ἐν αὐτοῖσ πονηροὺσ ἀπατῶσιν Exc 19 *πολεμήσειν, ν s. Exc 20 *στρατεύουσιν ML στρατεύσουσειν Exc

ταῦτα γὰρ οὐκ ἀληθῆ λέγειν οὐδ' οὕτως ὀφείλοντα γενέσθαι. ὁ δὲ 105
Σαχχίας ἐφ' ὅσον μὲν ἤκουσε τοῦ προφήτου ταῦτα λέγοντος ἐπεί-
θετο αὐτῷ καὶ συνῄδει πᾶσιν ὡς ἀληθεύουσι καὶ συμφέρον αὐτῷ
πεπιστευκέναι· διέφθειρον δὲ πάλιν αὐτὸν οἱ φίλοι καὶ διῆγον ἀπὸ
τῶν τοῦ προφήτου πρὸς ἅπερ ἤθελον. προεφήτευσε δὲ καὶ Ἰεζε- 106
κίηλος ἐν Βαβυλῶνι τὰς μελλούσας τῷ λαῷ συμφορὰς καὶ γράψας
ταῦτα ἔπεμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ταῖς δὲ προφητείαις αὐτῶν Σαχ-
χίας ἠπίστησεν ἐκ τοιαύτης αἰτίας· τὰ μὲν ἄλλα πάντα συμφω-
νοῦντα εἰπεῖν συνέβη, ὡς ἥ τε πόλις ἁλώσεται καὶ Σαχχίας αὐτὸς
αἰχμάλωτος ἔσται, διεφώνησε δὲ Ἰεζεκίηλος εἰπὼν οὐκ ὄψεσθαι
Βαβυλῶνα τὸν Σαχχίαν τοῦ Ἱερεμίου φάσκοντος αὐτῷ, ὅτι δεδεμένον
αὐτὸν ὁ Βαβυλώνιος ἄξει βασιλεύς. καὶ διὰ τὸ μὴ ταὐτὸν αὐτοὺς 107
ἑκατέρους λέγειν καὶ περὶ ὧν συμφωνεῖν ἐδόκουν ὡς οὐδ' ἐκεῖνα
ἀληθῆ λέγουσι καταγνούς· καίτοι πάντ' αὐτῷ κατὰ τὰς προφη-
τείας ἀπήντησεν, ἅπερ εὐκαιρότερον δηλώσομεν.
3. Τὴν συμμαχίαν δὲ τὴν πρὸς τοὺς Βαβυλωνίους ἐπ' ἔτη 108
ὀκτὼ κατασχὼν διέλυσε τὰς πρὸς αὐτοὺς πίστεις καὶ τοῖς Αἰγυπ-

---

§ 106 = Ierem. XLI 3, Ezech. XII 13; 108 = 4 Reg. XXV 1.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 202 sq. ExcPeiresc.

1 *ἀληθοῦσ O λέγειν] λέγουσιν Exc 2 Σαχχίας] σακχίασ LE σαγχίασ Exc σεδεκίασ V et i. marg. L *sedechias* Lat ἤκουε MSPLVEExc *ἐπύθετο O 3 συνῄδει] συνῄνει Bekker πᾶσι Exc συμφέρον] συμφέρειν MSPExc *quasi prodesset* Lat αὐτῶν Exc 4 πεπιστευκέναι] πεπίστευκεν Ernesti διέφθειραν MSPLVEExc *αὐτὸν om. Exc διῆγον] ἦγον E *abducebant* Lat 5 τῶν om. MExc ἤθελον] fin. Exc προεφήτευε LVE *καὶ om. M *ἰεζεκιῆλοσ V *ezechiel* Lat 6 *ἐν iterat V γράψας] OZon ἀκούσασ RMSPLV, om. ELat 7 Σαχχίας] σακχίασ L σεδεκίασ VE et i. marg. L *sedechias* Lat 8 *τοιαύτης] ***αύτησ R τοσαύτησ O συμφωνοῦντα] συμφωνοῦντα τοὺσ προφήτασ O συμφωνοῦντα τοῖσ προφήταισ ἀλλήλοισ M συμφωνοῦντασ τοῖσ προφήταισ ἀλλήλοισ P συμφωνοῦντασ τοὺσ προφήτασ ἀλλήλοισ S σύμφωνα τοὺσ προφήτασ ἀλλήλοισ LV *consone a prophetis* Lat 9 συνέβη om. O ὡς ἥ τε πόλις] coni. ὥστε ἥ τε πόλισ E *quomodo et ciuitas* Lat ὥστε ἡ πόλισ codd. Σαχχίας] σακχίασ EL σεδεκίασ V et i. marg. L *sedechias* Lat 10 *ἐζεκίηλοσ R ἰεζεκιῆλοσ V 11 Σαχχίαν] σακχίαν EL σεδεκίαν V *sedechias* Lat τοῦ om. LE *ἱερεμίον SP ἱερεμίου, ου ex corr. L 12 *αὐτόν, ὃν ex ὧν corr. M ὁ Βαβυλώνιος] ὁ βαβυλωνίων O εἰσ (πρὸς Zon) βαβυλῶνα EZon βασιλεύς] ὁ βασιλεύσ E αὐτοὺς om. E 13 *ἑκατέρουσ, ου ex corr. S καὶ — 14 καταγνούς] ἠπίστησε E ἐκεῖνο ROM 14 καταγνούς] γνοὺσ ROMLV, om. Lat 15 εὐκαιρότερον] εὐχερότερον M[1] δηλώσωμεν, ω ex ο corr. M 16 *ἐπ' ἔτη — p. 354, 1 Βαβυλωνίους om. O *ἐπὶ MSP

τίοις προστίθεται καταλύσειν τοὺς Βαβυλωνίους ἐλπίσας, αἳ μετ᾽
109 ἐκείνων ἐγένοντο. μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς
ἐστράτευσεν ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ τὴν χώραν κακώσας αὐτοῦ καὶ τὰ φρού-
ρια λαβὼν ἐπ᾽ αὐτὴν ἧκε τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν πολιορ-
110 κήσων αὐτήν. ὁ δ᾽ Αἰγύπτιος ἀκούσας ἐν οἷς ἐστιν ὁ σύμμαχος
αὐτοῦ Σαχχίας ἀναλαβὼν πολλὴν δύναμιν ἧκεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν
ὡς λύσων τὴν πολιορκίαν. ὁ δὲ Βαβυλώνιος ἀφίσταται τῶν Ἱερο-
σολύμων, ἀπαντήσας δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς τῇ
μάχῃ νικᾷ καὶ τρεψάμενος αὐτοὺς εἰς φυγὴν ἐξ ὅλης διώκει τῆς
111 Συρίας. ὡς δ᾽ ἀνεχώρησεν ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς ἀπὸ τῶν
Ἱεροσολύμων, ἐξηπάτησαν οἱ ψευδοπροφῆται τὸν Σαχχίαν λέγοντες
οὔτε τὸν Βαβυλώνιον ἔτι αὐτὸν πολεμήσειν καὶ τοὺς ὁμοφύλους,
οὓς ἀναστήσειεν ἐκ τῆς οἰκείας εἰς τὴν Βαβυλῶνα, μετὰ πάντων
ἀνήξειν τῶν τοῦ ναοῦ σκευῶν, ὧν ἐσύλησεν ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ νεώ.
112 τἀναντία δὲ τούτων καὶ ἀληθῆ προελθὼν Ἱερεμίας προεφήτευσεν,
ὡς ποιοῦσι μὲν κακῶς καὶ ἐξαπατῶσι τὸν βασιλέα, παρὰ δὲ τῶν
Αἰγυπτίων οὐδὲν αὐτοῖς ἐστιν ὄφελος, ἀλλὰ νικήσας αὐτοὺς ὁ Βα-
βυλώνιος ἐπιστρατεύσειν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μέλλει, καὶ πολιορκήσει
τε καὶ τῷ λιμῷ διαφθερεῖ τὸν δῆμον, καὶ τοὺς περιλειφθέντας
αἰχμαλώτους ἄξει, καὶ τὰς οὐσίας διαρπάσει, καὶ τὸν ἐν τῷ ναῷ
πλοῦτον ἐκφορήσας ἔτι καὶ αὐτὸν ἐμπρήσει καὶ κατασκάψει τὴν
πόλιν, καὶ δουλεύσομεν αὐτῷ καὶ τοῖς ἐγγόνοις αὐτοῦ ἐπ᾽ ἔτη ἑβδο-
113 μήκοντα. παύσουσι δ᾽ ἡμᾶς τότε τῆς ὑπ᾽ αὐτοῖς δουλείας Πέρσαι

---

§ 108 = 4 Reg. XXV 1; § 109 = Ieremia XLIV 5.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 203.

1 *καταλύειν* RPLV *τοὺς*] *τὰσ* SL *τὰσ* (*πρὸσ* s. m. 2), *ὰ* i. ras. P *αἳ*] i. ras. S *αἱ* P *ἁ* M, om. Lat *ἂν* Hudson *εἰ* Cocceji *μετ᾽ ἐκείνων, ω* ex *ο* corr. R *μετ᾽ ἐκεῖνον* OLV 2 *ἐγένοντο*] om. Lat *γένοιτο* Cocceji i. marg. *X* Lat 3 *καὶ* (post *αὐτοῦ*) om. O 4 *τῶν* om. LV 5 **δὲ* MSPLV 6 *Σαχχίας*] *σακχίασ* L *σεδεκίασ* V et i. marg. L *sedechias* Lat 8 **ἀπαντήσας*] *προϋπαντήσασ* Zon 10 *δὲ* LVE 11 *σαχχίαν, ν* i. ras. man. 2 P *σεδεκίαν* LV *sedechiam* Lat 12 *αὐτὸν ἔτι* tr. M *αὐτὸν*] *αὐτῷ* LV *πολεμήσειν*] *πολιορκήσειν* E *τοῖσ ὁμοφύλοισ* V 13 *οὓς ἀναστήσειεν*] coni. *quos — demigrauerat* Lat *οὔτε ἀναστήσειν* codd. 14 *ἀνήξειν*] coni. *reuerterentur* Lat *δὲ* (*δ᾽* LV) *ἥξειν* codd. *ναοῦ*] *θεοῦ* LVLat 15 **τἀναντία*] *τὰ ἐναντία* ROMSPL *προελθὼν*] *παρελθὼν* MSPLVE **Ἱερεμίας*] *ὁ ἱερεμίασ* M 16 *ποιοῦσι*] *ἐπιοῦσι* M *μὲν* om. O 17 *ἐστιν αὐτοῖσ* tr. M *ἐστι* P 18 *μέλει* P *καὶ* om. LV **πολιορκίσει* O 19 **διαφθερεῖ*] *διαφθε·ρεῖ* S *διαφθείρηι, ηι* i. ras. P *διαφθείρει* L *διαφθείρη* V **περιληφθέντασ* P¹L 20 *οὐσίασ, οὐ* ex *ὁ* corr. S 22 **δουλεύσωμεν* RM **ἐκγόνοισ* MSV **αὐτοῦ* om. P *ἐπὶ* MSPLE 23 *δὲ* LV **τῆς*] *τοῖσ* R *ὑπ᾽*] *ἐπ᾽* ROLVE **αὐτοῖς*] *αὐτοῦ* MP *αὐτοὺσ* LV

τε καὶ Μῆδοι καταλύσαντες Βαβυλωνίους, ἀφ᾽ ὧν εἰς τήνδε ἀπο-
λυθέντες οἰκοδομήσομεν τὸν ναὸν πάλιν καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα κατα-
στήσομεν.“ ταῦτα λέγων ὁ Ἱερεμίας ὑπὸ μὲν τῶν πλειόνων ἐπι- 114
στεύετο, οἱ δὲ ἡγεμόνες καὶ οἱ ἀσεβεῖς ὡς ἐξεστηκότα τῶν φρενῶν
αὐτὸν οὕτως ἐξεφαύλιζον. δόξαν δὲ αὐτῷ που καὶ εἰς τὴν πατρίδα
παραγενέσθαι λεγομένην Ἀναθὼθ σταδίους δ᾽ ἀπέχουσαν τῶν Ἱερο-
σολύμων εἴκοσι, συντυχὼν κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν ἀρχόντων τις συλ-
λαβὼν κατέσχε συκοφαντῶν ὡς πρὸς τοὺς Βαβυλωνίους αὐτομο-
λοῦντα. ὁ δὲ ψευδῆ μὲν ἐκεῖνον ἔλεγεν αἰτίαν ἐπιφέρειν αὐτῷ, 115
βαδίζειν δ᾽ αὐτὸν ἔφασκεν εἰς τὴν πατρίδα. ὁ δ᾽ οὐ πεισθεὶς ἀλλὰ
λαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν εἰς δίκην πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὑφ᾽ ὧν πᾶσαν
αἰκίαν καὶ βασάνους ὑπομείνας ἐφυλάττετο πρὸς τιμωρίαν. καὶ
χρόνον μέν τινα διῆγεν οὕτως ἀδίκως πάσχων τὰ προειρημένα.

4. Ἔτει δ᾽ ἐνάτῳ τῆς Σαχχίου βασιλείας καὶ ἡμέρᾳ δεκάτῃ 116
τοῦ δεκάτου μηνὸς στρατεύει τὸ δεύτερον ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασι-
λεὺς ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ προσκαθίσας αὐτῇ μῆνας ὀκτωκαίδεκα
μετὰ πάσης πολιορκεῖ φιλοτιμίας. συνεπέθετο δὲ εἰς ταὐτὸ πολιορ-
κουμένοις τοῖς Ἱεροσολύμοις δύο τὰ μέγιστα τῶν παθῶν, λιμὸς καὶ
φθορὰ λοιμικὴ ἐνσκήψαντα σφοδρῶς. ἐν δὲ τῇ εἱρκτῇ τυγχάνων 117
ὁ προφήτης Ἱερεμίας οὐχ ἡσύχαζεν, ἀλλ᾽ ἐκεκράγει καὶ ἐκήρυσσε
παραινῶν τῷ πλήθει δέξασθαι τὸν Βαβυλώνιον ἀνοίξαντας τὰς
πύλας· σωθήσεσθαι γὰρ αὐτοὺς πανοικὶ τοῦτο πράξαντας, εἰ δὲ
μή, διαφθαρήσεσθαι. προύλεγεν δ᾽ ὡς εἰ μὲν ἐπιμένοι τις ἐν 118
τῇ πόλει πάντως ἀπολεῖται θατέρῳ ἢ λιμῷ δαπανηθεὶς ἢ σιδήρῳ
τῷ τῶν πολεμίων, εἰ δὲ φύγοι πρὸς τοὺς πολεμίους, διαδράσεται

§ 114 = Ierem. XLIV 11; § 115 = Ierem. XLVI 1; § 117 = Ierem. XLV 1.

ROMSPLVELat Zonaras II p. 203 sq.

1 *μῆδοι, μῆδ i. ras. S *τήνδε] τόνδε V 3 ὁ om. E 4 οἱ (ante ἀσεβεῖς) om. LVE 5 αὐτὸν] αὐτὸν καὶ RO οὕτως] οὕτωσ γε O, om. LV καὶ om. MSPLV 6 *Ἀναθὼθ] δ᾽ ἀναθὼθ ut uid. O, nam paene euan. δὲ MPLV τῶν om. MSPLV 9 ἐπιφέ·ρειν S 10 δὲ LV αὐτὸν] αὐτὸν ROMSPV αὐτῷ L ὁ ex οὐ corr. M 11 λαβὼν] συλλαβὼν MSPLV *uinctum* Lat δίκην] τὴν δίκην LV 12 ὑπομείνασ καὶ βασάνουσ tr. LVE 13 ἀδίκωσ οὕτωσ tr. O 14 i. marg. ια′ R δὲ LV ἐνάτω, ν ex νν R ἐννάτω OMLVE[1] Σαχχίου] σαχχίου LE σεδεκίου V et i. marg. L *sedechiae* Lat δεκάτῃ] ι′ V 15 ἐπὶ τὰ] εἰσ E 16 *προσκαθήσασ R[1]M προσκαθήσασα L 17 *πολιορκεῖ] ἐπολιόρκει SPV συνεπέθεντο E δ᾽ MSP 18 *Ἱεροσολύμοις] *hierosolymitas* Lat 19 ἐνσκηψάντων ROM 20 *οὐχ, χ ex κ corr. m. 2 M 21 *τῷ πλήθει ex τὸ πλῆθοσ corr. L 22 *γὰρ αὐτοὺς] παρ᾽ αὐτοῦ RO 23 προύλεγεν] προυλέγειν RO προύλεγε MS[2]P[2]LVE δὲ ROSPLVE ἐπιμένοι] ἐπιμείνει E ἐπιμενεῖ coni. 24 *ἢ euan., fort. ne extitit quidem M 25 τῷ] τὸ R, om. E φύγοι] φεύξεται E φύγοιε L *διαδράσσεται O

119 τὸν θάνατον. οὐδὲ ἐν αὐτοῖς δὲ ὄντες τοῖς δεινοῖς ἐπίστευον οἱ
ταῦτ᾽ ἀκούοντες τῶν ἡγεμόνων, ἀλλὰ μετ᾽ ὀργῆς ἀπήγγελλον ἐλθόν-
τες πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ κατηγοροῦντες κατῃτιῶντο κτεῖναι τὸν
προφήτην ὡς μεμηνότα καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν προκατακλῶντα καὶ
ταῖς τῶν χειρόνων καταγγελίαις τὸ πρόθυμον ἐκλύοντα τοῦ πλή-
θους· ἕτοιμον γὰρ εἶναι αὐτὸ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς πατρίδος κιν-
δυνεῦσαι, ὁ δὲ παρῄνει πρὸς τοὺς πολεμίους φεύγειν ἁλώσεσθαι
λέγων τὴν πόλιν καὶ πάντας ἀπολεῖσθαι.
120 5. Ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτὸς μὲν ὑπὸ χρηστότητος καὶ δικαιοσύνης
οὐδὲν ἰδίᾳ παρωξύνθη, ἵνα δὲ μὴ τοῖς ἡγεμόσιν ἀπεχθάνηται παρὰ
τοιοῦτον καιρὸν ἀντιπράττων αὐτῶν τῇ προαιρέσει, τὸν προφήτην
121 ἐφῆκεν αὐτοῖς ποιεῖν ὅτι ἂν θέλωσιν. ὡς δὲ τοῦτο ἐφέντος αὐτοῖς
τοῦ βασιλέως εὐθὺς εἰς τὴν εἱρκτὴν εἰσελθόντες καὶ παραλαβόντες
αὐτὸν εἴς τινα λάκκον βορβόρου πλήρη καθίμησαν, ὅπως ἰδίῳ θα-
νάτῳ πνιγεὶς ἀποθάνῃ. ὁ δὲ πρὸ τοῦ αὐχένος ὑπὸ τοῦ πηλοῦ
122 περισχεθεὶς ἐν τούτοις ἦν. τῶν δ᾽ οἰκετῶν τις τοῦ βασιλέως ἐν
τιμῇ τυγχάνων Αἰθίοψ τὸ γένος τὸ περὶ τὸν προφήτην πάθος
ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ φάσκων οὐκ ὀρθῶς ταῦτα τοὺς φίλους
καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτοῦ πεποιηκέναι καταποντίσαντας εἰς βόρ-
βορον τὸν προφήτην καὶ τοῦ διὰ τῶν δεσμῶν θανάτου πικρότερον
123 οὕτως ἐσόμενον ἐπινοήσαντας κατ᾽ αὐτοῦ. ταῦτ᾽ ἀκούσας ὁ βασι-
λεὺς καὶ μετανοήσας ἐν τῷ παραδοῦναι τὸν προφήτην τοῖς ἡγε-
μόσιν ἐκέλευσε τὸν Αἰθίοπα τριάκοντα τῶν βασιλικῶν παραλαβόντα
καὶ σχοίνους καὶ πᾶν ὃ πρὸς τὴν τοῦ προφήτου σωτηρίαν ἐπινοεῖν

§ 118 = Ierem. XLV 4.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 204.

1 *τὸν θάνατον] *et inimicos et mortem* Lat οὐδὲ] καὶ οἱ μὲν οὐδὲ (οὐδ᾽ LV) SPLV καὶ οἱ μὲν τοῦ πλήθουσ οὐκ E δὲ] om. MSP τοῦ πλήθουσ LV οἱ om. LV 2 ταῦτα SPE τῶν ἡγεμόνων] οἱ δὲ (δ᾽ E) ἡγεμόνεσ LVE ἄλλα LV *ἀπήγγελον P ἐλθόντεσ ἀπήγγελλον tr. V 3 κατῃτιῶντο] καὶ ᾐτιῶντο ROM *poscebant* Lat ἠξίουν coni. κτεῖναι om. M ὡσ μεμηνότα κτεῖναι τὸν προφήτην tr. LV 4 μεμηινότα P² καὶ τὰς] τὰσ LV 6 αὑτοῦ VE κινδυνεῦσαι] coni. κινδυνεύσειν SPLV *pugnare* Lat, om. ROM 7 παρῄνει] coni. *moneret* Lat ἀπειλεῖ codd. φεύγων ROM 8 πάντωσ MSPLV 10 οὐδὲν ἰδίᾳ] οὐδενὶ δια ROSPV οὐδ᾽ ἑνὶ διε L *παροξύνθη M *ἀπεχθανῆται RO 12 *ἀφῆκεν L *ἂν] δ᾽ ἂν ROMSP ὡς] οἱ SPLVE τοῦτον ἀφέντοσ LV 14 *πλήρου RO 15 πνηγεὶσ RM¹ *πρὸ] om., i. marg. suppl. m. 1 S *usque ad* Lat πρὸς Cocceji ἀπὸ coni. πηλοῦ] Cocceji *luto* Lat πλήθουσ codd. E 16 *δὲ ROSPLV 19 καταποντίσαντεσ L βόρβορον] βόθρον O 21 ἐπινοήσαντεσ ML ταῦτα E 22 ἐν] ἐπὶ coni. 23 τῶν] τὸν P¹ βασιλικῶν] βασιλικῶν λαβὼν O 24 σχοίνους] σχοινία MSPLV τὴν] ed. pr. τῇ codd. σωτηρίαν] ed. pr. σωτηρία codd. ἐπινοεῖ MSP

χρήσιμον μετὰ σπουδῆς ἀνελκύσαι τὸν Ἱερεμίαν. ὁ δ' Αἰθίοψ
παραλαβὼν οὓς ἐπετάγη ἀνέσπασεν ἐκ τοῦ βορβόρου τὸν προφήτην
καὶ διαφῆκεν ἀφύλακτον.
6. Μεταπεμψαμένου δ' αὐτὸν κρύφα τοῦ βασιλέως καὶ τί 124
δύναται φράζειν αὐτῷ παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ πρὸς τὰ παρόντα ση-
μαίνειν ἐρομένου, ἔχειν μὲν ἔλεγεν, οὐ πιστευθήσεσθαι δ' εἰπὼν
οὐδὲ παραινέσας ἀκουσθήσεσθαι, ἀλλ' ὡς δὴ μέγα κακόν τι εἰργασ-
μένον ἀπολέσαι διέγνωσαν οἱ σοὶ φίλοι, φησί, καὶ ποῦ νῦν εἰσιν
οἱ τὸν Βαβυλώνιον οὐκέθ' ἡμῖν ἐπιστρατεύσειν φάσκοντες καὶ ἀπα-
τῶντες ὑμᾶς; εὐλαβοῦμαι δὲ νῦν γε τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν, μή με
κατακρίνῃς θανάτῳ.“ τοῦ δὲ βασιλέως ὅρκους αὐτῷ δόντος, ὡς οὔτε 125
αὐτὸς αὐτὸν ἀναιρήσει οὔτε τοῖς ἡγεμόσιν ἐκδώσει, θαρσήσας τῇ
δεδομένῃ πίστει συνεβούλευσεν αὐτῷ παραδοῦναι τὴν πόλιν τοῖς
Βαβυλωνίοις· ταῦτα δὲ αὐτῷ τὸν θεὸν δι' αὐτοῦ προφητεύειν ἔλε- 126
γεν, εἴ γε βούλεται σώζεσθαι καὶ τὸν ἐφεστῶτα κίνδυνον διαφυγεῖν
καὶ μήτε τὴν πόλιν εἰς ἔδαφος πεσεῖν, μήτε τὸν ναὸν ἐμπρησθέν-
τα * γὰρ αὐτὸν τούτων παραίτιον ἔσεσθαι τῶν κακῶν τοῖς πολί-
ταις καὶ αὑτῷ πανοικὶ τῆς συμφορᾶς. ὁ δὲ ταῦτ' ἀκούσας βού- 127
λεσθαι μὲν αὐτὸς ἔφη ποιεῖν ἃ παραινεῖ καὶ λέγει συνοίσειν αὐτῷ
γινόμενα, δεδιέναι δὲ τοὺς αὐτομολήσαντας τῶν ὁμοφύλων πρὸς
τοὺς Βαβυλωνίους, μὴ διαβληθεὶς ὑπ' αὐτῶν τῷ βασιλεῖ κολασθῇ.
παρεθάρσυνε δὲ αὐτὸν ὁ προφήτης καὶ μάτην ὑπονοεῖν τὴν τιμω- 128

---

§ 124 = Ierem. XLV 11; cf. (§ 124) Ierem. XLIV 19.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 204.

1 χρήισιμον M δὲ MSPLVE *αἴθιοψ, ο s. m. 2 P 2 *ἀνέσπασαν RO 4 δὲ LVE *τί] *si quid* Lat, unde εἴτι coni. 5 καὶ om. Lat 6 δὲ LVE 7 ἀλλ' ὡς] ἀλλὰ RO ἀλλὰ τί SPV ἀλλὰ τὸ L τι om. P (et ut coni. S) LV ἐργασάμενον S(?)LV 8 ἀπολέσαι] ἀπολύσαι O φησὶ καὶ ποῦ νῦν εἰσὶ] *ubi sunt inquit nunc* Lat 9 ἐπιστρατεύσειν] Hudson *dimicaturum esse* Lat ἐπιστρατεύειν codd. 10 ὑμᾶς] om. ROM *audientes* Lat εὐλαβοῦμαι] δέδια LV δεδιέναι E γε om. SP με] s. L om. V *δὲ s. L 12 ἐκδώσειν L *θαρρήσασ MSP 13 δεδομένῃ] coni. *data* Lat λεγομένῃ codd. συνεβούλευεν RLVEZon 14 δι' αὐτοῦ] διὰ τοῦ RO 15 *γε om. RO 16 *ναὸν] λαὸν M[1] ἐμπρησθέντα] *concremari* Lat ἐμπρησθῆναι E μὴ πεισθέντα Hudson ἐμπρησθέντα ἐπιδεῖν coni. 17 γὰρ αὐτὸν] *quod si non fieret ipse* Lat παρακούσαντα (siue ἄλλως) γὰρ αὐτόν coni. τοῦτον V 18 αὑτῷ] αὐτῶ R[1]O MSPLV 19 αὐτὸς] αὐτὸν M συνήσειν O 20 γινόμενα] λεγόμενα ROLV, om. Lat *δεδιέναι] δέδιε ROM αὐτομολήσαντας] αὐτομολήσοντασ R αὐτομολήσαντασ αὐτῶ O ὁμοφύλων] φίλων RM 21 *τῷ βασιλεῖ] ὁ βασιλεὺσ O κολασθῇ] κωλυθῇ RO φονευθῇ LVE παρεθάρρυνε LV δ' MSPLV τὴν om. O

ρίαν ἔλεγεν· οὐδενὸς γὰρ κακοῦ πειραθήσεσθαι παραδόντα τοῖς
Βαβυλωνίοις οὔτ᾽ αὐτὸν οὔτε τὰ τέκνα οὔτε τὰς γυναῖκας, μενεῖν
129 δὲ καὶ τὸν ναὸν ἀπαθῆ. καὶ τὸν μὲν Ἱερεμίαν ταῦτ᾽ εἰπόντα ὁ
βασιλεὺς ἀπέλυσεν προστάξας αὐτῷ πρὸς μηδένα τῶν πολιτῶν ἐξε-
νεγκεῖν τὰ δόξαντ᾽ αὐτοῖς, ἀλλὰ μηδὲ τοῖς ἡγεμόσιν, εἰ μαθόντες
αὐτὸν ὑπ᾽ αὐτοῦ μετάπεμπτον γεγονέναι πυνθάνονται τί κληθεὶς
εἴποι πρὸς αὐτόν, φράζειν τι τούτων, ἀλλὰ σκήπτεσθαι πρὸς αὐ-
130 τούς, ὅτι δεηθείη μὴ ἐν δεσμῷ τυγχάνειν καὶ φυλακῇ. καὶ δὴ τοῦτο
πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν· ἐπυνθάνοντο γὰρ ἐλθόντες πρὸς τὸν προφή-
την, τί περὶ αὐτῶν ἀφίκοιτο πρὸς τὸν βασιλέα σκήπτεσθαι. ταῦτα
μὲν οὕτως ἐλέχθη.
131 VIII. 1. Τῆς δὲ πολιορκίας τῶν Ἱεροσολύμων ὁ Βαβυλώνιος
ἐντεταμένως σφόδρα καὶ προθύμως εἴχετο· πύργους τε γὰρ μεγάλων
οἰκοδομήσας χωμάτων ἀπ᾽ αὐτῶν ἀνεῖργε τοὺς τοῖς τείχεσιν ἐφε-
στῶτας, καὶ πολλὰ περὶ τὸν κύκλον ὅλον ἤγειρε χώματα τοῖς τεί-
132 χεσι τὸ ὕψος ἴσα. καρτερῶς δὲ καὶ προθύμως ἔφερον οἱ ἐντὸς τὴν
πολιορκίαν· ἔκαμνον γὰρ οὔτε πρὸς τὸν λιμὸν οὔτε πρὸς τὴν νόσον
τὴν λοιμικήν, ἀλλὰ καίπερ ἔνδον ὑπὸ τούτων ἐλαυνόμενοι τῶν πα-
θῶν τὰς ψυχὰς ἔρρωντο πρὸς τὸν πόλεμον, μήτε πρὸς τὰς ἐπινοίας
τῶν ἐχθρῶν καὶ τὰ μηχανήματα καταπληττόμενοι, ἀλλ᾽ ἀντιμηχα-
133 νήματα πρὸς πάντα τὰ παρ᾽ ἐκείνων ἀντεπινοοῦντες· ὡς εἶναι τὸν
ὅλον ἀγῶνα καὶ τοῖς Βαβυλωνίοις καὶ τοῖς Ἱεροσολυμίταις τῆς
ὀξύτητος καὶ συνέσεως, τῶν μὲν πλέον ἐν ταύτῃ δυνηθῆναι τὴν
ἀναίρεσιν οἰομένων εἶναι τῆς πόλεως, τῶν δὲ τὴν σωτηρίαν ἐν οὐκ

---

§ 128 = Ierem. XLV 20; § 131 = 4 Reg. XXV 1, Ierem. LII 4.

ROMSPLVELatZonaras II p. 204.

1 ἔλεγε V *παραδόντα] *si* (*Babyloniis*) *traderet ciuitatem* Lat 2 οὔτ᾽] οὔτε LVE *οὔτε τὰ τέκνα om. R μενεῖν] Dindorf μένειν codd. E 3 *ταῦτα L 4 ἀπέλυσε OMS^1P^1LVE *προς om. M 5 *τὰ δόξαντα αὐτοῖς ἐξενεγκεῖν tr. M δόξαντα MSPLVE *εἰ] οἱ ROLat 8 *μὴ] μὴ δὲ M 9 ἔλεγε V 10 τί — σκήπτεσθαι] *quid locutus fuisset ad regem* Lat, latet corruptela ἀφίκοιται O σκήπτεσθαι] σκέπτεσθαι LV ταῦτα] καὶ ταῦτα LV 11 ἐλέχθη] *sunt gesta* Lat συνηνέχθη coni. 13 σφόδρα καὶ] καὶ σφόδρα coni. πύργους — 14 χωμάτων] *faciens turres cum magnis aedificiis et aggeres ingentes exaltans* Lat γὰρ om. M μεγάλων] μετὰ μεγάλων LV 14 χωμάτων] χομάτων (ο ex ω corr. R) RO, haec quoque corrupta τοῖς om. RO 15 τὸν] τὴν O ἤγειρε] ἀνεγείρασ E *χώματα] χόματα (ό ex ώ R) RO *machinationes* Lat 16 ἶσα ROMP^2V δὲ] τε ROLV τὴν om. S^1 17 *νόσον τὴν λοιμικὴν] λοιμικὴν νόσον V 19 μήτε] μηδὲ Dindorf 21 πρὸς πάντα τὰ om. M ἀντεπινοῦντεσ S^1 22 τῆς spurium uid. 23 πλέον] τὸ πλέον Ernesti 24 ἀναίρεσιν] αἵρεσιν ROLV εἶναι τῆσ πόλεωσ οἰομένων tr. V ἐν οὐκ] οὐκ ἐν LV οὐκ OM

ἄλλῳ τιθεμένων ἢ ἐν τῷ μὴ καμεῖν μηδ᾽ ἀπειπεῖν ἀντεφευρίσκον-
τας οἷς μάταια τὰ τῶν ἐχθρῶν ἀπελεγχθήσεται μηχανήματα. καὶ 134
ταῦθ᾽ ὑπέμειναν ἐπὶ μῆνας ὀκτωκαίδεκα ἕως οὗ διεφθάρησαν ὑπὸ
τοῦ λιμοῦ καὶ τῶν βελῶν, ἅπερ ἀπὸ τῶν πύργων εἰς αὐτοὺς ἠκόν-
τιζον οἱ πολέμιοι.

2. Ἡιρέθη δ᾽ ἡ πόλις ἑνδεκάτῳ ἔτει τῆς Σαχχίου βασιλείας 135
τοῦ τετάρτου μηνὸς τῇ ἐνάτῃ ἡμέρᾳ. εἷλον δ᾽ οὖν οἱ ἡγεμόνες τῶν
Βαβυλωνίων, οἷς ἐπίστευσε τὴν πολιορκίαν ὁ Ναβουχοδονόσορος·
αὐτὸς γὰρ ἐν Ἀραβαθᾶ διέτριβε πόλει. τὰ δὲ τῶν ἡγεμόνων ὀνό-
ματα, εἴ τις ἐπιζητήσειε γνῶναι, οἵτινες τὰ Ἱεροσόλυμα πορθήσαν-
τες ὑπέταξαν, ἦν Ῥεγάλσαρος, Ἀρέμαντος, Σεμέγαρος, Ναβώσαρις,
Ἀχαράμψαρις. ἁλούσης δὲ τῆς πόλεως περὶ μέσην νύκτα καὶ τῶν 136
ἡγεμόνων τῶν πολεμίων εἰσελθόντων εἰς τὸ ἱερὸν γνοὺς ὁ Σαχχίας
ὁ βασιλεύς, παραλαβὼν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἡγε-
μόνας καὶ τοὺς φίλους φεύγει μετ᾽ αὐτῶν ἐκ τῆς πόλεως διὰ τῆς
καρτερᾶς φάραγγος καὶ διὰ τῆς ἐρήμου. φρασάντων δὲ τοῦτό τινων 137
αὐτομόλων τοῖς Βαβυλωνίοις ὑπὸ τὸν ὄρθρον ὥρμησαν διώκειν
αὐτόν, καταλαβόντες δὲ οὐκ ἄπωθεν Ἱεριχοῦντος ἐκυκλώσαντο αὐ-
τόν· οἱ δὲ φίλοι καὶ οἱ ἡγεμόνες οἱ συμφυγόντες τῷ Σαχχίᾳ ἐπεὶ
τοὺς πολεμίους ἐγγὺς ὄντας εἶδον, καταλιπόντες αὐτὸν διεσπάρησαν

§ 133 = 4 Reg. XXV 2, Ierem. LII 4; cf. (§ 135) Ierem. XLVI 2.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 204.

1 τιθεμένων] τινὶ θεμένων LV μὴ δὲ LV ἀντεφευρίσκοντεσ, εσ in ασ corr. R ἀντεξευρίσκοντεσ LV 2 ἀπελεγχθήσεσθαι RV ἀπελεχθήσεσθαι L
3 ταῦτ᾽ MSPV ταῦτα L *μεῖνασ R *ὀκτοκαίδεκα L 4 λοιμοῦ E ἠκόντιζον] κατηκόντιζον E 6 *ἠρέθη RM δὲ LV Σαχχίου] σαχχίου LE σεδεκίου V et i. marg. L *sedechiae* Lat 7 *τοῦ τετάρτου μηνὸς] τετάρτῳ μηνὶ O ἐνάτῃ] ἐννάτῃ OMLVE ἑνδεκάτῃ SP δ᾽ οὖν] γοῦν SPLV
8 οἷσ ἐνεπίστευσε E *ναβουχαδανάσσαροσ M ναβουχαδανάσαροσ SP
9 Ἀραβαθᾶ] ἀραμαθᾶ OP ῥαμαθᾶ E *arabatha* Lat ῥεβλαθῷ ed. pr. Ἀραβλαθᾶ coni. 10 τις] τισ γε LV 11 ἦν Ῥεγάλσαρος] ἠρεγάλσαροσ RO νὴρ εὐαλέαροσ M ἦν ῥευαλέαροσ S ἦν ῥεγλάσαροσ ῥευαλέαροσ P ἦν ῥεγλάσαροσ L ἦν ταῦτα ῥεγλάσαροσ V *haec sunt nergellassar* Lat ἀρέμμαντοσ (ν s. V) SPLV *aremmatus* Lat Σεμέγαρος] ἐμέγαροσ ROM σεμεγάροσ L Ναβώσαρις] ναβωσάρησ O μαβώσαρισ M μαβωσάρισ S ναβωσάρισ L *nabusar* Lat
12 Ἀχαράμψαρις] ἀχαραμψάρησ O ἐχαραμψαρίσ MV ἐχαραμψάρισ SPL *charamsaris* Lat *ἁλούσης] ἀλλούσησ R 13 ὁ om. LVE Σαχχίας] σαχχίασ LE σεδεκίασ V et i. marg. L *sedechias* Lat 14 *τοὺς ἡγεμόνας] τῶν προσηκόντων Zon 15 *διὰ τῆς καρτερᾶς — 16 ἐρήμου] *per desertum ualde tutissimum* Lat
16 ἐρημίασ E τοῦτο] τούτων L 18 *καταλαβόντοσ L *ἄποθεν ROP²L
*ἐκύκλωσαν OM 19 καὶ οἱ] καὶ VE Σαχχίᾳ] σαχχία L σεδεκία V et i. marg. L *sedechia* Lat

138 ἄλλος ἀλλαχοῦ καὶ σώζειν ἑαυτὸν ἕκαστος ἔγνω. περιλειφθέντα τε
αὐτὸν σὺν ὀλίγοις ζωγρήσαντες οἱ πολέμιοι μετὰ τῶν τέκνων καὶ
τῶν γυναικῶν ἤγαγον πρὸς τὸν βασιλέα. παραγενόμενον δ᾽ αὐτὸν
ὁ Ναβουχοδονόσαρος ἀσεβῆ καὶ παράσπονδον ἀποκαλεῖν ἤρξατο καὶ
ἀμνήμονα τῶν πρόσω λόγων, οὓς ἐποιήσατο σώζειν αὐτῷ τὴν χώραν
139 ὑποσχόμενος. ὠνείδιζε δὲ καὶ ἀχαριστίαν παρ᾽ αὐτοῦ μὲν λαβόντι
τὴν βασιλείαν, Ἰωακείμου γὰρ αὐτὴν οὖσαν ἀφελόμενον ἐκείνῳ δοῦ-
ναι, χρησαμένῳ δὲ τῇ δυνάμει κατὰ τοῦ παρασχόντος· „ἀλλὰ μέγας,
εἶπεν, ὁ θεός, ὃς μισήσας σου τὸν τρόπον ὑποχείριον ἡμῖν ἔθηκε.“
140 χρησάμενος δὲ τούτοις πρὸς Σαχχίαν τοῖς λόγοις τοὺς υἱοὺς ἐκέλευ-
σεν ἀνελεῖν καὶ τοὺς φίλους παραχρῆμα αὐτοῦ τε Σαχχίου καὶ τῶν
ἄλλων αἰχμαλώτων βλεπόντων, ἔπειτα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκόψας
141 τοῦ Σαχχίου δήσας ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. καὶ ταῦτ᾽ αὐτῷ συνέβη,
ἃ Ἱερεμίας τε καὶ Ἰεζεκίηλος προεφήτευσαν αὐτῷ, ὅτι συλληφθεὶς
ἀχθήσεται πρὸς τὸν Βαβυλώνιον καὶ λαλήσει αὐτῷ κατὰ στόμα καὶ
ὄψεται τοῖς ὀφθαλμοῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. καὶ ταῦτα μὲν
Ἱερεμίας εἶπε, τυφλωθεὶς δὲ καὶ ἀχθεὶς εἰς Βαβυλῶνα ταύτην οὐκ
εἶδε καθὼς Ἰεζεκίηλος προεῖπε.
142 3. Ταῦτα μὲν οὖν ἱκανῶς ἐμφανίσαι δυνάμενα τὴν τοῦ θεοῦ
φύσιν τοῖς ἀγνοοῦσιν εἰρήκαμεν, ὅτι ποικίλη τέ ἐστι καὶ πολύτρο-
πος καὶ καθ᾽ ὥραν ἀπαντᾷ τεταγμένως, ἅ τε δεῖ γενέσθαι προλέγει,

§ 138 = 4 Reg. XXV 6, Ierem. LII 9; § 141 = Ierem. XLI 3.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 204.

1 *ἀλλαχοῦ*] *ἀλλαχόσε* MSPLV **περιλειφθέντα*] *περιληφθέντα* O^{1}L *conprehensum* Lat *τε*] *δ᾽* MSP *δὲ* LVE 3 *πρὸς τὸν βασιλέα*] *εἰσ τὸν βασιλέα* E, om. RO *δὲ* LV 4 *ναβουχοδονόσορος* OLVE *ναβουχαδανάσαρος* MSP *nabuchodonosor* Lat 5 *ἀμνήμονα*] *ἀγνώμονα* SPLV *πρόσω λόγων*] *iurisiurandi* Lat *πρόσω*] *πρὸ τοῦ* Cocceji 6 *ὑποσχόμενον* P 7 **βασιλείαν*] *ἐξουσίαν* V **Ἰωακείμου*] *ἰακίμου* M *ἰωακίμου* SP *ἰωναχίμου*, i. marg. *ἰεχονίου* L *ἰεχωνίου* V *ab eius fratre* Lat *οὖσαν αὐτὴν* tr. V 8 *χρησαμένῳ*] E *χρησαμένων* M *χρησάμενον* ROSPLV **μέγας*] *μέγασ μὲν* RO 9 *σου* om. SE **ἔθηκεν* MS^{1}P^{1} 10 *Σαχχίαν*] *ἀχχίαν* S *ἀγχίαν* P *τὸν σαχχίαν* (i. marg. *σεδεκίαν*) L *τὸν σεδεκίαν* V *sedechiam* Lat *ἐκέλευσεν ἀνελεῖν καὶ τοὺς φίλους παραχρῆμα*] *ἐκέλευσε καὶ τοὺσ φίλουσ παραχρῆμα* (*παραχρῆμα καὶ τοὺσ φίλουσ* tr. MS) *θῦσαι* MPLVE 11 *αὐτοῦ*] *ὁρῶντοσ αὐτοῦ* (*αὐτοὺσ* LV) SPLVE *τε*] *τοῦ* LV *τε τοῦ* O *Σαχχίου*] *σαχχίου* L *σεδεκίου* V et i. marg. L *sedechia* Lat 12 *ἄλλων*] *ἄλλων τῶν* RSPLV 13 *σαχχίου* EL *σεδεκίου* V et i. marg. L *sedechiae* Lat *ταῦτα* MSPLV 14 *ἃ* om. LV *τε*] om. O *δὲ* LVE **Ἰεζεκίηλος*] *ἐζεκίηλοσ* R *ἱεζεκίηλοσ* OSP^{1} *ἰεζεκιῆλοσ* LV *hezechiel* Lat *ἰεζεκίηλοσ οἱ προφῆται* M 18 *ἐζεκίηλοσ* R *ἐζεκίηλοσ* O *ἱεζεκίηλοσ* P^{1} *ἱεζεκιῆλοσ* L *ἰεζεκιῆλοσ* V *ezechiel* Lat *προεῖπε*] *εἶπε* V 20 *τ᾽* MSP *καὶ*] *καὶ πάντα* MSPLV *καθ᾽ ὥραν*] *καθορᾶν* LV 21 *ἀπαντᾷ*] *ἅπαντα* ROL Lat *δεῖ*] *δὴ* O *προλέγειν* SLV

τήν τε τῶν ἀνθρώπων ἄγνοιαν καὶ ἀπιστίαν, ὑφ' ἧς οὐδὲν προϊ-
δεῖν ἐλάθησαν τῶν ἀποβησομένων, ἀφύλακτοι δὲ ταῖς συμφοραῖς
παρεδόθησαν, ὡς ἀμήχανον αὐτοῖς εἶναι τὴν ἐξ αὐτῶν πεῖραν δια-
φυγεῖν.
4. Οἱ μὲν οὖν ἐκ τοῦ Δαυίδου γένους βασιλεύσαντες οὕτως 143
κατέστρεψαν τὸν βίον, εἴκοσι μὲν καὶ εἷς γενόμενοι μέχρι τοῦ τελευ-
ταίου βασιλέως, ἔτη δὲ πάντες βασιλεύσαντες πεντακόσια καὶ δεκα-
τέσσαρα καὶ μῆνας ἓξ καὶ ἡμέρας δέκα, ἐξ ὧν εἴκοσι τὴν ἀρχὴν
κατέσχεν ὁ πρῶτος αὐτῶν βασιλεὺς Σαοῦλος οὐκ ἐκ τῆς αὐτῆς φυ-
λῆς ὑπάρχων.
5. Ὁ δὲ Βαβυλώνιος πέμπει τὸν αὑτοῦ στρατηγὸν Ναβουζαρ- 144
δάνην εἰς Ἱεροσόλυμα συλήσοντα τὸν ναόν, προστάξας ἅμα καὶ
καταπρῆσαι αὐτόν τε καὶ τὰ βασίλεια τήν τε πόλιν εἰς ἔδαφος
καθελεῖν καὶ τὸν λαὸν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν μεταστῆσαι. ὃς γενό- 145
μενος ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἑνδεκάτῳ ἔτει τῆς Σαχχίου βασιλείας
συλᾷ τε τὸν ναὸν καὶ βαστάζει τὰ σκεύη τοῦ θεοῦ χρυσᾶ τε καὶ
ἀργυρᾶ καὶ δὴ καὶ τὸν μέγαν λουτῆρα, ὃν Σολόμων ἀνέθηκεν, ἔτι
γε μὴν τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν τάς τε
χρυσᾶς τραπέζας καὶ τὰς λυχνίας. βαστάσας δὴ ταῦτα ἀνῆψε τὸν 146
ναὸν μηνὶ πέμπτῳ τῇ νουμηνίᾳ ἑνδεκάτῳ ἔτει τῆς Σαχχίου βασι-
λείας, ὀκτωκαιδεκάτῳ δὲ τῆς Ναβουχοδονοσόρου· ἐνέπρησε δὲ καὶ
τὰ βασίλεια καὶ τὴν πόλιν κατέστρεψεν. ἐνεπρήσθη δὲ ὁ ναὸς 147
μετὰ τετρακόσια ἔτη καὶ ἑβδομήκοντα καὶ μῆνας ἓξ καὶ δέκα ἡμέ-

§ 144 = 4 Reg. XXV 8, Ierem. LII 12.

ROMSPLVELatZonaras II p. 204 sq.
1 ἀπιστίαν] τὴν ἀπιστίαν LV προιδεῖν οὐδὲν tr. M 2 ἐάθησαν M 3 ἐξ om. Cocceji 6 μὲν] μὲν οὖν O 7 *πάντες] πάντα coni. δεκατέσσαρα] ιδ' E 8 καὶ μῆνας] μῆνασ VE καὶ om. E δέκα, ἐξ] ις' VE δεκα ἓξ LZon ἐξ ὧν corrupta cf. Destinon „die Chronol. des Iosephus" p. 18; 9 *βασιλεὺς] βασιλεύσασ L οὐκ ἐκ] οὐκ' V 11 τόν, τ et ν i. ras. P αὑτοῦ] αὐτοῦ ROMSP²LV αὐτὸν P¹ *Ναβουζαρδάνην] ναβουχαδάννην RO ναβουχαδάρνην et i. marg. γρ ναβουζαρδάνην M *nabuzardan* Lat 12 *συλλήσοντα P¹ 14 Βαβυλωνίαν] βαβυλῶνα OLat 15 ἐνδεκάτω RMP Σαχχίου] ἀχχίου SP σαχχίου L σεδεκίου V et i. marg. L *sedeciae* Lat 16 *ναὸν ex λαὸν corr. R βαστάζει] βαστάσασ LV τὰ om. RO 17 καὶ τὸν] τὸν ROLV μέγα ROML σαλομῶν LV 18 τοὺς χαλκοῦς] τοὺσ χαλκέουσ LV, om. RO 19 τὰς λυχνίας ex τὴν λυχνίαν corr. R 20 *τῇ] καὶ τῇ LV Σαχχίου] ἀχχίου SP σαχχείου L σεδεκίου V et i. marg. L σακχίου E *sedeciae* Lat 21 *ὀκτοκαιδεκάτω L τῆς] τοῦ LVE *ναβουχαδανασσάρου M ναβουχαδανασάρου SP 22 κατέστρεψεν] κατέσκαψεν VE κατέσκαψε L 23 ἑβδομήκοντα] ο' E *ἡμέρασ δέκα tr. V

ρας, ἀφ᾽ οὗ κατεσκευάσθη· τῇ δ᾽ ἐξ Αἰγύπτου μεταναστάσει τοῦ
λαοῦ τότε ἦν ἔτη χίλια ἑξηκονταδύο μῆνες ἓξ ἡμέραι δέκα· τῷ δὲ
κατακλυσμῷ μέχρι τῆς τοῦ ναοῦ πορθήσεως χρόνος ἦν ὁ πᾶς ἐτῶν
148 χιλίων ἐνακοσίων πεντηκονταεπτὰ μηνῶν ἓξ ἡμερῶν δέκα· ἐξ οὗ
δ᾽ ἐγεννήθη ὁ Ἄδαμος μέχρι τῶν περὶ τὸν ναὸν συμβάντων ἔτη
ἐστὶ τετρακισχίλια πεντακόσια δεκατρία μῆνες ἓξ ἡμέραι δέκα. το-
σοῦτον μὲν οὖν τὸ τούτων τῶν ἐτῶν πλῆθος· ὅσα γε μὴν ἐπράχθη
149 καθ᾽ ἕκαστον τῶν συμβεβηκότων δεδηλώκαμεν. ὁ δὲ στρατηγὸς τοῦ
Βαβυλωνίων βασιλέως κατασκάψας τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν λαὸν
μεταναστήσας ἔλαβεν αἰχμαλώτους τὸν ἀρχιερέα Σεβαῖον καὶ τὸν
μετ᾽ αὐτὸν ἱερέα Σεφενίαν καὶ τοὺς φυλάσσοντας τὸ ἱερὸν ἡγεμό-
νας, τρεῖς δὲ ἦσαν οὗτοι, καὶ τὸν ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν εὐνοῦχον καὶ
τοὺς φίλους τοῦ Σαχχίου ἑπτὰ καὶ τὸν γραμματέα αὐτοῦ καὶ ἄλλους
ἡγεμόνας ἑξήκοντα, οὓς ἅπαντας μεθ᾽ ὧν ἐσύλησε σκευῶν ἐκόμισε
150 πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Σαλάβαθα πόλιν τῆς Συρίας. ὁ δὲ βασιλεὺς
τοῦ μὲν ἀρχιερέως καὶ τῶν ἡγεμόνων ἐκέλευσεν ἐκεῖ τὰς κεφαλὰς
ἀποτεμεῖν, αὐτὸς δὲ πάντας τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὸν Σαχχίαν
εἰς Βαβυλῶνα δέσμιον ἐπήγετο καὶ Ἰωσάδακον τὸν ἀρχιερέα ὄντα
υἱὸν Σαραία τοῦ ἀρχιερέως, ὃν ἀπέκτεινεν ὁ Βαβυλώνιος ἐν Ἀρι-
βαθᾶ πόλει τῆς Συρίας, ὡς καὶ πρότερον ἡμῖν δεδήλωται.
151 6. Ἐπεὶ δὲ τὸ γένος διεξήλθομεν τὸ τῶν βασιλέων καὶ τίνες
ἦσαν δεδηλώκαμεν καὶ τοὺς χρόνους αὐτῶν, ἀναγκαῖον ἡγησάμην
καὶ τῶν ἀρχιερέων εἰπεῖν τὰ ὀνόματα καὶ τίνες ἦσαν οἱ τὴν ἀρχιε-

§ 149 = 4 Reg. XXV 18, Ierem. LII 24.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 205.

1 δὲ LVE   ἐξ αἰγυπτίων E   *μεταστάσει LV   2 *ἔτι L   *μῆνες] καὶ μῆνεσ SP   3 ὁ πᾶσ ἦν tr. LVE   4 ἐννακοσίων S[2]MLE   5 δὲ MSP LVE   *ἐγενήθη S[1]PLV   ὁ om. MSPLVE   μέχρι] ἄχρι LV   6 τετρακισχίλια] τρισχίλια LVEZon *tria milia* Lat   *δεκατρία] δέκα RO δέκα καὶ τρία Zon   τοσοῦτο SP τοσούτων L   7 γε μὴν] coni. μὴν ROLV δὲ MSP   8 τοῦ] τῶν M   9 βαβυλωνίου L   *λαὸν] ναὸν V *templum* Lat   10 μεταστήσασ E   Σεβαῖον] σέβεον MSP σαραῖον LV σαβαῖον EZon *saream* Lat   11 *αὐτὸν] αὐτοῦ MSP   *Σεφενίαν] σοφονίαν LV *iosadach* Lat   φυλάττοντασ LVE   12 ὁπλιτῶν] ὁπλιστῶν M   εὐνούχων M[1]   13 τοὺς om. LV   Σαχχίου] σαχχίου, i. marg. σεδεκίου L βασιλέωσ V *sedeciae* Lat   15 Σαλάβαθα] σαλάβαθαν R σαλαμαθᾶ MSP σαβολαθᾶ LV *arabatha* Lat ῥεβλαθὰ ed. pr. Ἀράβλαθα coni.   17 *αἰχμαλώτουσ s. L   σαχχίαν EL σεδεκίαν V et i. marg. L *sedeciam* Lat   18 εἰς] ἤγαγεν εἰσ MSPLVELat   δέσμιον] δέσμιον δ᾽ (δὲ VE) MSPLVELat   *ἰωσάδοχον ML ἰωσάδωκον SP *iosadach* Lat   19 σαραῖα RO σαρέου MSP σαραίου LV *sareae* Lat σαβαίου E   ὃν i. ras. S   Ἀριβαθᾶ] ἀρηβαθῶ O ἀριβάθα, ι ex η corr. P ἀρηβαθα S ἀριβλαθᾶ V(?) *arabatha* Lat ῥεβλαθᾶ ed. pr. Ἀριβλαθᾶ coni.

ρωσύνην καταδείξαντες ἐπὶ τοῖς βασιλεῦσι. πρῶτος μὲν οὖν Σά- 152
δωκος ἀρχιερεὺς ἐγένετο τοῦ ναοῦ, ὃν Σολόμων ᾠκοδόμησε· μετ᾽
αὐτὸν δ᾽ ὁ υἱὸς Ἀχιμᾶς διαδέχεται τὴν τιμὴν καὶ μετὰ Ἀχιμᾶν
Ἀζαρίας, τούτου δὲ Ἰώραμος, τοῦ δὲ Ἰωράμου Ἴως, μετ᾽ αὐτὸν δὲ
Ἀξιώραμος, τοῦ δὲ Ἀξιωράμου Φιδέας, τοῦ δὲ Φιδέα Σουδαίας, 153
τοῦ δὲ Σουδαία Ἰουῆλος, τοῦ δὲ Ἰώθαμος, Ἰωθάμου δὲ Οὐρίας,
Οὐρία δὲ Νηρίας, Νηρία δὲ Ὠδαίας, τοῦ δὲ Σαλοῦμος, Σαλούμου
δὲ Ἐλκίας, Ἐλκία δ᾽ Ἄζαρος, τοῦ δὲ Ἰωσάδακος ὁ αἰχμαλωτισθεὶς
εἰς Βαβυλῶνα. οὗτοι πάντες παῖς παρὰ πατρὸς διεδέξαντο τὴν
ἀρχιερωσύνην.

7. Παραγενόμενος δ᾽ εἰς Βαβυλῶνα ὁ βασιλεὺς Σαχχίαν μὲν 154
εἶχεν ἄχρις οὗ καὶ ἐτελεύτησεν ἐν εἱρκτῇ, θάψας δ᾽ αὐτὸν βασι-
λικῶς τὰ σκεύη τὰ ἐκ τοῦ Ἱεροσολύμων συληθέντα ναοῦ ἀνέθηκε
τοῖς ἰδίοις θεοῖς, τὸν δὲ λαὸν κατῴκισεν ἐν τῇ Βαβυλωνίτιδι χώρᾳ,
τὸν δὲ ἀρχιερέα ἀπέλυσε τῶν δεσμῶν.

IX. 1. Ὁ δὲ στρατηγὸς Ναβουζαρδάνης αἰχμαλωτίσας τὸν τῶν 155
Ἑβραίων λαὸν τοὺς πένητας καὶ αὐτομόλους ἐκεῖ κατέλιπεν ἀπο-
δείξας αὐτῶν ἡγεμόνα Γαδαλίαν ὄνομ᾽ Ἀϊκάμου παῖδα τῶν εὖ γε-

§ 151 = 1 Paral. VI 8—15; § 154 = Ierem. XLI 5; § 155 = 4 Reg. XXV 22.

ROMSPLVELat Zonaras II p. 205 sq.

1 καταδείξαντες] *qui — habuerunt* Lat κατασχόντες Cocceji *σάδοκοσ P²V *sadoc* Lat 2 *ἀρχιερεὺς] ὁ ἀρχιερεὺσ MV σαλομῶν LE *salomon* Lat 3 δὲ S(?)LVE ὁ om. LVE *ἀχιμὰ O ἀχίμασ SP *achimaas* Lat *μετ᾽ LV *Ἀχιμᾶν] ἀχίμαν SP *achimaam* Lat αὐτὸν V 4 *Ἀζαρίας] ἀζαρσᾶσ M ναζαρίασ SP *Ἰώραμος] ἰώραμ R *δὲ Ἰωράμου] inter δ et ω 3—4 litt. euan. M *ἰωράμω P *Ἴως — 5 Ἀξιωράμου om. M Ἴως] ἰσώ SP ἴσοσ L ἶσοσ V ἴοσ E *αὐτὸν] αὐτῶν L *δὲ om. LV 5 *ἀξιόραμοσ L *δὲ] δ᾽ SP *τοῦ δὲ Ἀξιωράμου] τούτου δὲ V *ἀξιοράμου L *φιδέασ, ι ex η corr. O φεϊδέασ M φιδέου E σουδέασ MLVE 6 σουδέα MLVE ἰούηλοσ MSP ἰοῦλοσ LV ἴουλοσ E *hilus* Lat τοῦ δὲ] τοῦ δὲ ἰούλου LVE *Ἰώθαμος] *ioathan* Lat 7 Νηρία δὲ] τοῦ δὲ νηρία LVE Ὠδαίας] ὠδέασ SPVE οὐδέασ M *τοῦ] τούτου LV σάλουμοσ M σάλλουμοσ SP σαλδοῦμοσ LV σάλδουμοσ E *sallum* Lat σαλλούμου SP σαλδούμου LVE 8 *ἑλκίασ, ἑ ex ἐ corr. R ἑλκίασ V *helcias* Lat *ἑλκία PV δ᾽] δὲ MSPLVE Ἄζαρος] ἀζαροακχώρ, i. marg. m. 2 σαβαῖοσ E ἀζαροάκχωρ LV *zaroch* Lat, postea lacunam statuo *Ἰωσάδακος] ἰώσακοσ SP ἰωσάδωκοσ L ἰωσάδοκοσ V 9 παῖς] LVE *filius* Lat παῖδεσ ROMSP *παρὰ om. V 11 δὲ LVE Σαχχίαν] ἀχχίαν SP σαχχίαν LE σεδεχίαν V et i. marg. L *sedeciam* Lat 12 δὲ ROSPLVE 13 τὰ ἐκ] τοῦ ἐκ O *τοῦ] τῶν LV ναοῦ] τοῦ ναοῦ LV 14 *κατώκησεν ROM 15 *δ᾽ MSP *ἀρχιερέαν O 16 *Ναβουζαρδάνης] ναβουδαρζάνησ O 17 *Ἑβραίων] ἰουδαίων M *κατέλειπεν M 18 αὐτῶν] αὐτοῖσ E αὐτὸν L Γαδαλίαν] ἀγαδαλίαν RO γοδαλίαν SP

γονότων ἐπιεικῆ καὶ δίκαιον, ἐπέταξε δ' αὐτοῖς τὴν χώραν ἐργα-
156 *ζομένοις τῷ βασιλεῖ τελεῖν φόρον ὡρισμένον. Ἱερεμίαν δὲ τὸν*
προφήτην λαβὼν ἐκ τῆς εἱρκτῆς ἔπειθεν εἰς Βαβυλῶνα σὺν αὐτῷ
παραγενέσθαι· κεκελεῦσθαι γὰρ ὑπὸ τοῦ βασιλέως πάντ' αὐτῷ
χορηγεῖν· εἰ δὲ τοῦτο μὴ βούλεται, δηλοῦν αὐτῷ ποῦ μένειν διέγνω-
157 *κεν, ἵνα τοῦτο ἐπισταλῇ τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ προφήτης οὔθ' ἕπεσθαι*
ἤθελεν οὔτ' ἀλλαχόσε που μένειν, ἡδέως δ' εἶχεν ἐπὶ τοῖς ἐρει-
πίοις τῆς πατρίδος καὶ τοῖς ταλαιπώροις αὐτῆς διαζῆσαι λειψάνοις.
γνοὺς δ' αὐτοῦ τὴν προαίρεσιν ὁ στρατηγός, τῷ Γαδαλίᾳ προστά-
ξας, ὃν κατέλιπεν, αὐτίκα πᾶσαν αὐτοῦ ποιεῖσθαι πρόνοιαν καὶ
χορηγίαν ὅσων ἂν δέηται δωρησάμενός τε αὐτὸν δωρεαῖς πολυτε-
158 *λέσιν ἀπέλυσεν. καὶ Ἱερεμίας μὲν κατέμεινεν [εἰς Δάναν] ἐν πόλει*
τῆς χώρας Μοσφοθᾶ καλουμένῃ παρακαλέσας τὸν Ναβουζαρδάνην,
ἵν' αὐτῷ συναπολύσῃ τὸν μαθητὴν Βαροῦχον Νήρου δὲ παῖδα ἐξ
ἐπισήμου σφόδρα οἰκίας ὄντα καὶ τῇ πατρίῳ γλώττῃ διαφερόντως
πεπαιδευμένον.
159 2. *Ναβουζαρδάνης δὲ ταῦτα διαπραξάμενος ὥρμησεν εἰς Βαβυ-*
λῶνα. οἱ δὲ πολιορκουμένων Ἱεροσολύμων φυγόντες διασκεδασθέν-
τες κατὰ τὴν χώραν, ἐπειδὴ τοὺς Βαβυλωνίους ἤκουσαν ἀνακεχω-
ρηκότας καὶ λείψανά τινα καταλελοιπότας ἐν τῇ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν
γῇ [καὶ] τοὺς ταύτην ἐργασομένους, συλλεχθέντες πανταχόθεν ἧκον

§ 156 = Ierem. XLVI 14, XLVII 2; § 159 = 4 Reg. XXV 23, Ierem. XLVII 7.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 206.
γοδολίαν LVEZon *godoliam* Lat *ὄνομα* codd. *Ἀϊκάμου*] ed. pr. *ἰκάμου* ROM *ἱκάμου* SP *ἀχικάμου* L *ἐλικάμου* V *ἰακώβου* E *ican* Lat
1 *δὲ* LVE **ἐργασαμένοισ* ROM 2 *τελεῖν*] VE *τελέσειν* ROMSP, om. L 3 *ἔπειθεν*] E *ἔπεισεν* codd. 4 **κελεῦσθαι* RO *πάντα* LVE 5 **χωρηγεῖν* R **ποῦ*, *υ* ex *ι* corr. M 6 **ἐπισταλῇ*] *ἐπιστείλῃ* MSPLat *οὔθ'*] Dindorf *οὐδ'* MSP *οὐδὲ* ROLE *οὐδὲν* V 7 *οὔτε* LVE **ἀλλαχοῦσε* L *δὲ* E *εἶχεν*] *ἔχειν* ROLVE **ἐριπίοισ* M 9 *δὲ* LVE *Γαδαλίᾳ*] *γοδαλία* P *γοδολία* LVE *godoliae* Lat **κατέλειπεν* M 10 *ὃν κατέλιπεν*] *quem constituerat in hierosolymorum urbe* Lat **ποιῆσθαι* O 11 *χορηγίαν*] *χορηγεῖν* LV *ὅσον* L **δωρησάμενον* R *τε*] E *δὲ* ROMLV *δ'* SP 12 *ἀπέλυσε* OMS²P²LE *εἰς Δάναν*] *εἰσ δανὰν* SP *εἰσ ἄδαναν* LV, om. Lat *πόλει*] *τῇ πόλει* L 13 *μοσφοθὰ* RSP *μασφαθὰ* O *μοσφαθᾶ* L *masfatha* Lat *καλουμένησ* RO *καλουμένην* MSPL 14 *βάρουχον* MSPE *Νήρου*] *νίρου* E *nerei* Lat 15 **οἰκίασ σφόδρα* tr. SP **πατρώω* ROMS *γλώσσῃ* E 17 *δὲ*] *μὲν* MSP *διαπραξάμενοσ* i. ras. 16 litt. R *εἰς*] *ὡσ εἰσ* P *βαβυλῶνα*, *ν* i. ras. R 18 **φεύγοντεσ* ROLV 19 **ἤκουσαν* om. RO *ἀνακεχορηκότασ* E 20 *καταλελοιπότας*] *καταλιπόντασ* P *τῶν* om. P *ἱεροσολύμων* MSPLVLat 21 *καὶ τοὺς — ἐργασομένους*] *ut qui eam incolerent superessent* Lat *καὶ* spurium uid. *τοὺς* om. O *ἐργασαμένουσ* RO *συλλεχθέντες*] *συλλεχθέντες δὲ* M *συλλεχθέντεσ τὲ* SP *συλλενγέντεσ* E

πρὸς τὸν Γαδαλίαν εἰς Μασαφθά. ἡγεμόνες δ' ἦσαν ἐν αὐτοῖς 160
Ἰωάδης υἱὸς Καρίου καὶ Σερέας καὶ Ἰωαζανίας καὶ ἕτεροι πρὸς
τούτοις, ἐκ δὲ τοῦ βασιλικοῦ γένους ἦν τις Ἰσμάηλος πονηρὸς ἀνὴρ
καὶ δολιώτατος, ὃς πολιορκουμένων τῶν Ἱεροσολύμων ἔφυγε πρὸς
τὸν Ἀμμανιτῶν βασιλέα Βααλεὶμ καὶ συνδιήγαγεν αὐτῷ τὸν χρόνον
ἐκεῖνον. τούτους τοίνυν γενομένους αὐτοῦ Γαδαλίας ἔπεισε μένειν 161
αὐτίκα μηδὲν δεδιότας τοὺς Βαβυλωνίους· γεωργοῦντας γὰρ τὴν
χώραν οὐδὲν πείσεσθαι δεινόν. ταῦτα ὀμνὺς αὐτοῖς διεβεβαιοῦτο
καὶ προστάτην αὐτὸν ἔχειν λέγων, ὥστε εἴ τις ἐνοχλοίη τεύξεσθαι
τῆς προθυμίας· καὶ συνεβούλευε κατοικεῖν [εἰς] ἣν ἕκαστος βού- 162
λεται πόλιν ἀποστέλλοντα μετὰ τῶν ἰδίων καὶ ἀνακτίζειν τὰ ἐδάφη
καὶ κατοικεῖν· προεῖπέ τε παρασκευάζεσθαι αὐτοὺς ἕως ἔτι καιρός
ἐστι σῖτον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, ὅπως ἔχωσι διὰ τοῦ χειμῶνος τρέ-
φεσθαι. ταῦτα διαλεχθεὶς πρὸς αὐτοὺς ἀπέλυσε [διὰ] τῆς χώρας
εἰς ὃν ἕκαστος ἐβούλετο τόπον.

3. Διαδραμούσης δὲ φήμης εἰς τὰ περὶ τὴν Ἰουδαίαν ἔθνη, 163
ὅτι τοὺς ἀπὸ τῆς φυγῆς παρ' αὐτὸν ἐλθόντας Γαδαλίας ἐδέξατο
φιλανθρώπως καὶ τὴν γῆν αὐτοῖς γεωργοῦσι κατοικεῖν ἐφῆκεν, ἐφ'
ᾧ τελεῖν φόρον τῷ Βαβυλωνίῳ, συνέδραμον αὐτοὶ πρὸς τὸν Γαδα-

§ 160 = Ierem. XLVII 8, 4 Reg. XXV 23; § 163 = Ierem. XLVII 11.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 206.

1 γοδολίαν MSPLVELat Μασαφθά] μασφθά O(?) μασφάθην SP μασαφαθήν M μασεφάθαν L μασφαθᾶ V *masphat* Lat δὲ LV ἐν] ἐπ' V 2 Ἰωάδης] ἰώδησ (α suprascr.) R *ioad* Lat ἰω̄ (i. e. ἰωάννησ) V Καρίου] καρέου LV Σερέας] σαρέασ MSV σαραίασ L *zareas* Lat Ἰωαζανίας] *iezonias* Lat καὶ σαρέασ καὶ ἰωαζανίασ (β' α' s. m. rec.) M καὶ ἰωαζανίασ καὶ σαρέασ tr. V 3 *τις] ὁ i. ras. 3 litt. M ἰσμάηλοσ, ἰσ i. ras. M ἰσμαῆλοσ LV 4 ἱεροσολυμιτῶν ROLV 5 *ἀμανιτῶν L Βααλεὶμ] βαάλην LVE *uahalin* Lat συνδιῆγεν LV 6 τούτους τοίνυν γενομένους αὐτοῦ] *igitur qui ad hierosolyma concurrerant* Lat αὐτοῦ] αὐτῷ ROM Γαδαλίας] α (in γα) uid. ex ο corr. O γοδολίασ MSPLVELat *ἔπεισε] *fecit* Lat 8 οὐδὲν] μηδὲν E 9 προστάτην] πρὸσ ταύτην V ταύτην RO λέγων αὐτὸν ἔχειν tr. LV ὥστ' LV 10 προθυμίας] προμηθίασ O *auxilium* Lat καὶ om. L *συνεβούλευε, σ i. ras. S *εἰς om. Zon 11 ἀποστέλλοντα] ἀποστέλλοντοσ O ἀποστέλλειν τε SLV ἀποστελεῖν τε P ἀποστέλλων M ἀποστέλλοντα — 12 κατοικεῖν] *et ut mitteret cum eis qui eorum habitacula repararent* Lat *ἀνακτίζων M 12 προεῖπεν MS[1] τε om. LV αὐτοὺς] *ipse* Lat δὲ αὐτοὺσ LV 13 ἐστὶν S[1]L σῖτον] σῖτόν τε SP διὰ] διάγειν SP διάγειν διὰ LVE, om. Lat recte 15 ἠβούλετο E 17 γοδολίασ MSPLVELat 18 *φιλανθρόπωσ L *ἐφῆκεν] *dimiserat* Lat 19 τελεῖν] coni. τελέσειν ROMSPE τελέσωσι L τελέσουσι V αὐτοὶ] καὶ αὐτοὶ MSP *omnes* Lat γοδολίαν MSPLVLat

164 λίαν καὶ τὴν χώραν κατῴκησαν. κατανοήσαντες δὲ τὴν χώραν καὶ
τὴν τοῦ Γαδαλίου χρηστότητα καὶ φιλανθρωπίαν Ἰωάννης καὶ οἱ
μετ᾽ αὐτοῦ ἡγεμόνες ὑπερηγάπησαν αὐτὸν καὶ Βαάλιμον τὸν τῶν
Ἀμμανιτῶν βασιλέα ἔλεγον πέμψαι Ἰσμάηλον ἀποκτενοῦντα αὐτὸν
δόλῳ κρυφίως, ὅπως αὐτὸς ἄρχῃ τῶν Ισραηλιτῶν· εἶναι γὰρ αὐτὸν
165 ἐκ τοῦ γένους τοῦ βασιλικοῦ. ῥύσεσθαί γε μὴν ἔλεγον αὐτὸν τῆς
ἐπιβουλῆς, ἂν αὐτοῖς ἐφῇ κτεῖναι τὸν Ἰσμάηλον, ὡς οὐδενὸς γνω-
σομένου· δεδιέναι γὰρ ἔφασκον, μὴ φονευθεὶς αὐτὸς ὑπ᾽ ἐκείνου
παντελὴς ἀπώλεια γένηται τῶν ὑπολελειμένων τῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν
166 ἰσχύος. ὁ δ᾽ ἀπιστεῖν αὐτοῖς ὡμολόγει κατ᾽ ἀνδρὸς εὖ πεπονθότος
ἐπιβουλὴν τοιαύτην ἐμφανίσασιν· οὐ γὰρ εἰκὸς εἶναι παρὰ τηλι-
καύτην ἐρημίαν ὧν ἔχρῃζε μὴ διαμαρτόντα οὕτως πονηρὸν εἰς τὸν
εὐεργετήσαντα καὶ ἀνόσιον εὑρεθῆναι, ὡς τῷ μὲν τὸ ἀδίκημα τὸ μὴ
ὑπ᾽ ἄλλων ἐπιβουλευόμενον σῶσαι, σπουδάζειν δὲ αὐτὸν αὐτόχειρα
167 ζητεῖν αὐτοῦ γενέσθαι. οὐ μὴν ἀλλ᾽ εἰ ταῦτ᾽ ἀληθῆ δεῖ δοκεῖν,
ἄμεινον ἔφασκεν ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑπ᾽ ἐκείνου μᾶλλον, ἢ κατα-
φυγόντα πρὸς αὐτὸν ἄνθρωπον καὶ πιστεύσαντα τὴν ἰδίαν σωτη-
ρίαν καὶ παρακαταθέμενον αὐτῷ διαφθεῖραι.
168 4. Καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τῶν ἡγεμόνων μὴ
δυνηθέντες πεῖσαι τὸν Γαδαλίαν ἀπῆλθον. χρόνου δὲ διελθόντος

§ 163 = Ieremias XLVII 13.

ROMSPLVE Lat Zonaras II p. 206.

1 *τὴν χώραν] *prouinciam in pace regi* Lat 2 γοδολίου MSPLVE *godo-liae* Lat *Ἰωάννης] ἰωάνασ M 3 *καὶ Βαάλιμον — 6 βασιλικοῦ] *dicebant-que mittendum ad regem ammanitarum baalin, ut ismahel latenter occideret, quatenus ipse securus esset in israhel, quia ille erat de regio genere qui solus poterat rebellare* Lat βαάλειμον O βαάλην LVE *baalin* Lat τὸν om. E 4 *ἀμανιτῶν L ἔλεγον] ἔλεγε M ἔλεγον τῷ γοδολία E πέμψαι] E πέμψειν ROMSPLat πέμπειν LV *ἰσμάηλον, ἰ i. ras. R ἰσμαῆλον OV *αὐτὸν om. LV 5 δόλῳ κρυφίως] δόλω καὶ κρυφέωσ ML δόλω καὶ κρυφαίωσ SP δόλω E *latenter* Lat 6 αὐτὸν om. LV ῥύσεσθαι] ῥύεσθαι MPV ῥυσθῆναι E *αὐτὸν] αὐτῆσ RO αὐτὸν τῆσ ἐπιβουλῆσ ἔλεγον tr. L τῆσ ἐπιβουλῆσ ἔλεγον αὐ-τὸν tr. V τῆσ ἐπιβουλῆσ αὐτὸν ἔλεγον tr. E 7 *ἂν om. M *ἐφῇ] ἔφη ROL ἐφ᾽ ἣ M *ἰσμαῆλον OV 9 ὑπολελειμμένων] ὑπολειπομένων V 10 κατ᾽] κατὰ MSP καὶ V καὶ et supra κατὰ L 11 ἐπιβολὴν V ἐμφανήσασιν M ἐμφα-νίσειν (s. σασι supra σειν L) LV 12 ἐρημίαν‖ finit fol. 306, excidit insequens usque ad p. 369, 11 M ὧν] ὡσ RO ἔχρησε M διαμαρτῶντα L 13 ὡσ τῷ] ὅσ τὸ LV ὥσθ᾽ ᾧ Hudson ὥσθ᾽ ὃν Dindorf μὲν τὸ] μὲν LV ἦν Din-dorf 14 ὑπ᾽] ἀπ᾽ RO ἐπιβουλευσόμενον LV σπουδάσαι LV δὲ] δ᾽ SP, om. Dindorf αὐτὸν s. L 15 *ἀλλ᾽ εἰ] ἀλλὰ RO ταῦτ᾽] ταῦτα SPLV καὶ ταῦτα E *δεῖν SPLV 16 *ἔφασκον O 18 διαφθεῖραι] φθεῖραι ROSPE 19 ἰωάννασ P ἰωάνασ S τῶν ἡγεμόνων] ἡγεμόνεσ LV 20 γο-δολίαν SPLVLat

ἡμερῶν τριάκοντα παραγίνεται πρὸς Γαδαλίαν εἰς Μασφαθὰ πόλιν
Ἰσμάηλος μετ᾽ ἀνδρῶν δέκα, οὓς λαμπρᾷ τραπέζῃ καὶ ξενίοις ὑπο-
δεξάμενος εἰς μέθην προήχθη φιλοφρονούμενος τὸν Ἰσμάηλον καὶ
τοὺς σὺν αὐτῷ. θεασάμενος δ᾽ αὐτὸν οὕτως ἔχοντα καὶ βεβα- 169
πτισμένον εἰς ἀναισθησίαν καὶ ὕπνον ὑπὸ τῆς μέθης ὁ Ἰσμάηλος
ἀναπηδήσας μετὰ τῶν δέκα φίλων ἀποσφάττει τὸν Γαδαλίαν καὶ
τοὺς κατακειμένους σὺν αὐτῷ ἐν τῷ συμποσίῳ. καὶ μετὰ τὴν τού-
των ἀναίρεσιν ἐξελθὼν νυκτὸς ἅπαντας φονεύει τοὺς ἐν τῇ πόλει
Ἰουδαίους καὶ τοὺς ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων καταλειφθέντας ἐν αὐτῇ
τῶν στρατιωτῶν. τῇ δ᾽ ἐπιούσῃ μετὰ δώρων ἧκον πρὸς Γαδαλίαν 170
τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ὀγδοήκοντα μηδενὸς τὰ περὶ αὐτὸν ἐγνωκότος.
ἰδὼν δὲ αὐτοὺς Ἰσμάηλος εἴσω τε αὐτοὺς καλεῖ ὡς πρὸς Γαδαλίαν,
καὶ παρελθόντων ἀποκλείσας τὴν αὔλειον ἐφόνευσε καὶ τὰ σώματα
αὐτῶν εἰς λάκκον τινὰ βαθύν, ὡς ἂν ἀφανῆ γένοιτο, κατεπόντισε.
διεσώθησαν δὲ τῶν ὀγδοήκοντα τούτων ἀνδρῶν οἳ μὴ πρότερον 171
ἀναιρεθῆναι παρεκάλεσαν πρὶν ἢ τὰ κεκρυμμένα ἐν τοῖς ἀγροῖς
αὐτῷ παραδῶσιν ἔπιπλά τε καὶ ἐσθῆτα καὶ σῖτον. ταῦτ᾽ ἀκούσας
ἐφείσατο τῶν ἀνδρῶν τούτων Ἰσμάηλος· τὸν δ᾽ ἐν τῇ Μασφάθῃ 172
λαὸν σὺν γυναιξὶ καὶ νηπίοις ᾐχμαλώτισεν, ἐν οἷς καὶ τοῦ βασιλέως
Σαχχίου θυγατέρας, ἃς Ναβουζαρδάνης ὁ τῶν Βαβυλωνίων στρα-
τηγὸς παρὰ Γαδαλίᾳ καταλελοίπει. ταῦτα διαπραξάμενος ἀφικνεῖ-
ται πρὸς τὸν Ἀμμανιτῶν βασιλέα.

5. Ἀκούσας δ᾽ ὁ Ἰωάννης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἡγεμόνες [τὰ ἐν 173

---

§ 169 = Ierem. XLVII 1.

ROSPLVELatZonaras II p. 206 sq.

1 γοδολίαν MSPLVELat *Μασφαθὰ] μαφαθὰ R μασφάθα L μασφαθᾶ V *maspha* Lat 2 ἰσμαῆλοσ OEV μετὰ E ξενίοισ, ενί i. ras. P 3 ἰσμαῆλον OV 4 δὲ MS(?)LVE *οὕτωσ αὐτὸν tr. V 5 *ἰσμαῆλοσ OV 6 *φίλων] φυλῶν L¹ γοδολίαν SPLVELat 7 *κατακειμένους] ἀνακειμένουσ O σὺν αὐτῷ κατακειμένουσ tr. SPLVE 8 *ἅπαντα· S 9 *Βαβυλωνίων — 10 τῶν om. P 10 πρὸς] πρὸσ τὸν SPE γοδολίαν SPLVELat 12 *ἰσμαῆλοσ OV τε αὐτοὺς καλεῖ] τὲ καλεῖ LV ἐκάλει E ὡς πρὸς] *quasi ad* Lat πρὸσ codd. πρὸσ τὸν E γοδολίαν SPLVELat 13 αὔλειον] αὔλιον E αὐλὴν codd. Lat 14 γένοιτο] γένοιντο ROMSP 17 *παραδῶσιν] παραδώσειν ROSPL παραδῶσι V *ἐσθῆτασ SLatZon ἐσθῆ^τ V ταῦτα LVE 18 *ἰσμαῆλοσ OV δὲ E *Μασφάθῃ] μασφαθαῖ, αῖ corr. ex ᾶ siue εῖ R μασφαθῆ O φασμάθη SP μασφαθᾶ V *masphat* Lat 20 σαχχίου LE σεδεκίου V *sedechiae* Lat 21 γοδολία (γ ex δ corr. P) SPLVELat *καταλελοίπει] παραλελοίπει R παραλελείποι O ἀφικνεῖται] ὥρμησε E 22 *ἀμανιτῶν L 23 ὁ om. SPE *ἰωάννασ P ἰωάνασ S ἡγεμόνες] οἱ ἡγεμόνεσ P τὰ ἐν τῇ] om. ROE τὰ τῇ LV

τῇ Μασφαθῇ] τὰ πεπραγμένα ὑπὸ Ἰσμαήλου καὶ τὸν Γαδαλίου
θάνατον ἠγανάκτησαν, καὶ τοὺς ἰδίους ἕκαστος ὁπλίτας παραλαβὼν
ὥρμησαν πολεμήσοντες τὸν Ἰσμάηλον καὶ καταλαμβάνουσιν αὐτὸν
174 πρὸς τῇ πηγῇ ἐν Ἰβρῶνι. οἱ δὲ αἰχμαλωτισθέντες ὑπὸ Ἰσμαήλου
τὸν Ἰωάννην ἰδόντες καὶ τοὺς ἡγεμόνας εὐθύμως διετέθησαν βοή-
θειαν αὐτοῖς ἥκειν ὑπολαμβάνοντες, καὶ καταλιπόντες τὸν αἰχμα-
λωτίσαντα πρὸς Ἰωάννην ἀνεχώρησαν. Ἰσμάηλος μὲν οὖν μετ'
175 ἀνδρῶν ὀκτὼ φεύγει πρὸς τὸν τῶν Ἀμμανιτῶν βασιλέα. ὁ δὲ
Ἰωάννης παραλαβὼν οὓς ἀνέσωσεν ἐκ τῶν Ἰσμαήλου χειρῶν καὶ
τοὺς εὐνούχους καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ νήπια εἴς τινα τόπον Μάν-
δρα λεγόμενον παραγίνεται. καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἐκείνην ἐπέμεινεν
αὐτόθι, διεγνώκεισαν δ' ἐκεῖθεν ἄραντες εἰς Αἴγυπτον ἐλθεῖν φο-
βούμενοι, μὴ κτείνωσιν αὐτοὺς οἱ Βαβυλώνιοι μείναντας ἐν τῇ χώρᾳ
ὑπὲρ Γαδαλία τοῦ κατασταθέντος ὑπ' αὐτῶν ἡγεμόνος ὀργισθέντες
πεφονευμένου.
176 6. Ὄντων δ' ἐπὶ ταύτης τῆς βουλῆς προσίασιν Ἱερεμίᾳ τῷ
προφήτῃ Ἰωάννης ὁ τοῦ Καρίου καὶ οἱ ἡγεμόνες οἱ σὺν αὐτῷ παρα-
καλοῦντες δεηθῆναι τοῦ θεοῦ, ὅπως ἀμηχανοῦσιν αὐτοῖς περὶ τοῦ
τί χρὴ ποιεῖν τοῦτ' αὐτοῖς ὑποδείξῃ, ὀμόσαντες ποιήσειν ὅ τι ἂν
177 αὐτοῖς Ἱερεμίας εἴπῃ. ὑποσχομένου δὲ τοῦ προφήτου διακονήσειν
αὐτοῖς πρὸς τὸν θεὸν συνέβη μετὰ δέκα ἡμέρας αὐτῷ φανέντα τὸν
θεὸν εἰπεῖν δηλῶσαι Ἰωάννῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι καὶ τῷ λαῷ
παντί, ὅτι μένουσι μὲν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ παρέσται καὶ

§ 173 = Ierem. XLVIII 11.

ROSPLVE Lat Zonaras II p. 207.

1 *Μασφαθῇ*] *μασφάθη* SPL *μεσφαθᾶ* V *masphat* Lat, om. E *τὰ* om. LV *γοδολίου* SPLV *γοδολία* E *godoliae* Lat 2 *παραλαβὼν ὁπλίτασ* tr. SLVE 3 *ἰσμαῆλον* OSV **καταλαμβάνουσι* P 4 *Ἰβρῶνι*] *χεβρῶνι* SPLV *νεβρῶνι* E *cebron* Lat *δ'* PE 5 **Ἰωάννην*] *ἰωάναν* SP 6 *αὐτοῖσ* codd. 7 *Ἰωάννην*] *ἰωάναν* S *ἰωάνναν* P *τὸν ἰωάννην* LV **ἰσμαῆλοσ* OV **μετὰ* L 8 *τὸν τῶν*] *τὸν* SPLV *τῶν* E **ἀμανιτῶν* L 9 **ἰωάννασ* P *ἱωάνασ* S *διέσωσεν* E 10 *τὰς* om. LV *τὰ* om. LV *μάνδραν* LVE *Μάνδρα λεγόμενον*] *quem caulas appellant* Lat 11 *ἐπέμενεν* RO *ὑπέμεινεν* SP 12 **δὲ* SP 13 **βαβυλώνιοι, βαβυ* i. ras. 5 litt. R *μείναντας — χώρᾳ* om. Lat *μείναντεσ* O *χώιραι* P 14 *ὑπὲρ*] *ὑπὸ* V *γοδολία* SPV *γοδολίου* L *godoliae* Lat *ὀργισθέντοσ* L 16 *ὄντεσ* E **βουλῆς*] *συμβουλῆσ* RO 17 *ἰωάννασ* P *ἰωάνασ* S *ὁ τοῦ Καρίου* om. Lat *Καρίου*] *καραίου* SP *καρέου* LV *οἱ ἡγεμόνες οἱ σὺν αὐτῷ*] *οἱ σὺν αὐτῶ ἡγεμόνεσ* V 18 *ἀμηχανῶσιν* O *τοῦ*] LV *τούτου* ROSP 19 *ταῦτ'* LV **ὑποδείξει* OL 20 *Ἱερεμίας*] *ὁ ἱερεμίασ* LV *εἴποι* O 22 *ἰωάνναι* P *ἰωάνα* S *ἡγεμόσι*] *ἡγεμό* V 23 **μενοῦσι·* S *μενοῦσι* LV

πρόνοιαν ἕξει καὶ τηρήσει παρὰ τῶν Βαβυλωνίων οὓς δεδίασιν
ἀπαθεῖς, πορευομένους δὲ εἰς Αἴγυπτον ἀπολείψει καὶ ταὐτὰ δια-
θήσει ὀργισθείς, ἃ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν ἔμπροσθεν οἴδατε
πεπονθότας.“ ταῦτα εἰπὼν τῷ Ἰωάννῃ καὶ τῷ λαῷ τὸν θεὸν αὐτοῖς 178
προλέγειν ὁ προφήτης οὐκ ἐπιστεύετο, ὡς κατὰ ἐντολὴν τὴν ἐκείνου
μένειν αὐτοὺς ἐν τῇ χώρᾳ κελεύει, χαριζόμενον δὲ Βαρούχῳ τῷ
ἰδίῳ μαθητῇ καταψεύδεσθαι μὲν τοῦ θεοῦ, πείθειν δὲ μένειν αὐ-
τόθι, ὡς ἂν ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων διαφθαρῶσι. παρακούσας οὖν 179
ὅ τε λαὸς καὶ Ἰωάννης τῆς τοῦ θεοῦ συμβουλίας, ἣν αὐτοῖς διὰ
τοῦ προφήτου παρῄνεσεν, ἀπῆρεν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἄγων καὶ τὸν
Ἱερεμίαν καὶ τὸν Βαροῦχον.

7. Γενομένων δὲ αὐτῶν ἐκεῖ σημαίνει τὸ θεῖον τῷ προφήτῃ 180
μέλλοντα στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους τὸν βασιλέα τῶν Βαβυ-
λωνίων, καὶ προειπεῖν ἐκέλευε τῷ λαῷ τήν τε ἅλωσιν τῆς Αἰγύπτου,
καὶ ὅτι τοὺς μὲν αὐτῶν ἀποκτενεῖ, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους λαβὼν εἰς
Βαβυλῶνα ἄξει. καὶ ταῦτα συνέβη· τῷ γὰρ πέμπτῳ τῆς Ἱεροσο- 181
λύμων πορθήσεως ἔτει, ὅ ἐστι τρίτον καὶ εἰκοστὸν τῆς Ναβουχο-
δονοσόρου βασιλείας, στρατεύει Ναβουχοδονόσορος ἐπὶ τὴν κοίλην
Συρίαν, καὶ κατασχὼν αὐτὴν ἐπολέμησε καὶ Μωαβίταις καὶ Ἀμμα-
νίταις. ποιησάμενος δὲ ὑπήκοα ταῦτα τὰ ἔθνη ἐνέβαλεν εἰς τὴν 182
Αἴγυπτον καταστρεψόμενος αὐτήν, καὶ τὸν μὲν τότε βασιλέα κτεί-
νει, καταστήσας δὲ ἕτερον τοὺς ἐν αὐτῇ πάλιν Ἰουδαίους αἰχμαλω-
τίσας ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. καὶ τὸ μὲν Ἑβραίων γένος ἐν τοιούτῳ 183
τέλει γενόμενον παρειλήφαμεν δὶς ἐλθὸν πέραν Εὐφράτου· ὑπὸ

§ 177 = Ierem. XLIX 10.

ROMSPLVELatZonaras III p. 207 sq.

1 ἕξει] ει ex η siue ησ R παρέξειν SP¹ παρέξει P² *τηρήσειν P¹ 2 πορευομένοισ E *ἀπολήψειν R ἀπολείψειν OSP¹LVLat ταὐτὰ] ταῦτα codd. Lat διαθήσειν ROSP¹LVLat 3 αὐτῶν codd. ELat 4 πεπονθότας] παθόν-τασ SPLV ἰωάννα P ἰωάνα S 5 κατ᾽ SPLV 6 βαροὺχ E 8 *παρακούσας] παρακαλέσασ O 9 καὶ] καὶ ὁ LVE *ἰωάννασ SP *συμβουλίας] συμβου-λείασ R συμμαχίασ SP 10 τὴν om. EZon 11 *ἱερεμίαν RS βάρουχον SPE

12 γενομένων] incip. fol. 308 M *τὸ θεῖον corr. ex τῶ θείω R 13 τὸν βασιλέα τῶν Βαβυλωνίων] τὸν βαβυλωνίων βασιλέα LV 14 ἐκέλευσε LVE 15 *ἀποκτείνει ROL ἀποκτείνῃ V 16 *ἄξει] ἀπάξει Zon 17 ὅ] ὅσ O τῆς] τοῦ V Ναβουχοδονοσόρου — 18 στρατεύει om. M 18 βασιλείας om. V Να-βουχοδονόσορος] ναβουχαδανάσαροσ M, om. SP ναβουχοδονόσορ E ὁ αὐτὸσ V 19 ἐπολέμει E Μωαβίταις καὶ Ἀμμανίταις] μωαβίτασ καὶ ἀμμανίτασ MSP ἀμμανίτασ (ἀμανίτασ L) καὶ μωαβίτασ LVELatZon 21 καταστρεψάμενοσ L

καταστρεψόμενος αὐτὴν καὶ] καὶ καταστρεψάμενοσ αὐτὴν E 22 *αἰχμα-λωτήσασ MP¹ 23 *ἑβραίων i. ras. R 24 *γενόμενον, γεν i. ras S δὶς ἐλθὸν] διελθὼν ME εἰσελθὼν δὲ RO *transisse* Lat μετενεχθὲν Zon

Ἀσσυρίων μὲν γὰρ ἐξέπεσεν ὁ τῶν δέκα φυλῶν λαὸς ἀπὸ Σαμα-
ρείας βασιλεύοντος αὐτῶν Ὠσήου, ἔπειτα τῶν δύο φυλῶν ὑπὸ Να-
βουχοδονοσόρου τοῦ τῶν Βαβυλωνίων βασιλέως καὶ τῶν Χαλδαίων
184 ὃς ὑπελείφθη τῶν Ἱεροσολύμων ἁλόντων. Σαλμανάσσης μὲν οὖν
ἀναστήσας τοὺς Ἰσραηλίτας κατῴκισεν ἀντ᾽ αὐτῶν τὸ τῶν Χου-
θαίων ἔθνος, οἳ πρότερον ἐνδοτέρω τῆς Περσίδος καὶ τῆς Μηδίας
ἦσαν, τότε μέντοι Σαμαρεῖς ἐκλήθησαν τὴν τῆς χώρας εἰς ἣν κατῳ-
κίσθησαν προσηγορίαν ἀναλαβόντες· ὁ δὲ τῶν Βαβυλωνίων βασι-
λεὺς τὰς δύο φυλὰς ἐξαγαγὼν οὐδὲν ἔθνος εἰς τὴν χώραν αὐτῶν
κατῴκισε καὶ διὰ τοῦτο ἔρημος ἡ Ἰουδαία πᾶσα καὶ Ἱεροσόλυμα
185 καὶ ὁ ναὸς διέμεινεν ἔτεσιν ἑβδομήκοντα. τὸν δὲ σύμπαντα χρόνον,
ὃς ἀπὸ τῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν αἰχμαλωσίας ἐπὶ τὴν τῶν δύο φυλῶν
ἀνάστασιν ἐληλύθει, ἑκατὸν ἔτη καὶ τριάκοντα καὶ μῆνας ἓξ καὶ
δέκα ἡμέρας συνέβη γενέσθαι.
186 X. 1. Ὁ δὲ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορος τοὺς
εὐγενεστάτους λαβὼν τῶν Ἰουδαίων παῖδας καὶ τοὺς Σαχχίου τοῦ
βασιλέως αὐτῶν συγγενεῖς, οἳ καὶ ταῖς ἀκμαῖς τῶν σωμάτων καὶ
ταῖς εὐμορφίαις τῶν ὄψεων ἦσαν περίβλεπτοι, παιδαγωγοῖς καὶ τῇ
δι᾽ αὐτῶν θεραπείᾳ παραδίδωσι ποιήσας τινὰς αὐτῶν ἐκτομίας·
187 τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ τοὺς ἄλλων ἐθνῶν ὅσα κατεστρέψατο ληφθέντας
ἐν ὥρᾳ τῆς ἡλικίας διαθεὶς ἐχορήγει μὲν αὐτοῖς τὰ ἀπὸ τῆς τρα-
πέζης αὐτοῦ εἰς δίαιταν, ἐπαίδευε δὲ καὶ τὰ ἐπιχώρια καὶ τὰ τῶν

§ 186 = Daniel I 1.

ROMSPLVELat Zonaras III p. 208 sq.

2 Ὠσήου] ἰωσίου M ὠσίου V ὠσηέ E *osias* Lat *τῶν] ὁ τῶν Cocceji *τῶν δύο φυλῶν] *duarum tribuum multitudo* Lat *δύο i. ras. 4 litt. R *Ναβουχοδονοσόρου] ναβουχαδανασάρου S χαδανασάρου et supra m. rec. ναβουχοδονοσόρ M 3 *Βαβυλωνίων] βαβυλωνίαν δὲ M βασιλέως καὶ τῶν Χαλδαίων] καὶ χαλδαίων βασιλέωσ MSPLVE 4 ὅς] καὶ ὅσ E *ὅς — ἁλόντων] *captis hierosolymis est bastata* Lat *ἁλώντων M Σαλμανάσσης] *salamanassis* Lat σαλμανασάρησ ROMPVE σαλμανασσάρησ SL *κατώκησεν ROM ἀντ᾽ αὐτῶν] ἐν αὐτῷ E *τῶν om. LV *χουδαίων V[1] 6 *ἐνδοτέρωι SP μηδείασ E 7 εἰς ἥν] ἐν ᾗ E 9 οὐδὲ ἓν E 10 *κατώκησε RP[1] *τοῦτ᾽ LV *Ἱεροσόλυμα] ἡ ἱεροσόλυμα M 11 ναὸς] LVELat λαὸσ ROMSP *διέμενεν M ἔτεσιν] ἐν ἔτεσιν E 12 ὅς] ὅσοσ SP ὅστισ E τῶν (post τῆς) om. O 13 *ἐληλύθει] διεληλύθει coni. *ἔτη ρλ᾽ tr. V καὶ μῆνας] μῆνασ VE *καὶ om. V 15 ναβουχαδανάσαροσ MS 16 *Ἰουδαίων] δέκα ἰουδαίων M τοὺς] τοῦ ML Σαχχίου] σαχχίου L σεδεκίου VE *sedeciae* Lat 18 ταῖς om. O 20 *τὸ δ᾽ αὐτὸ] τότε δ᾽ αὐτὸν L τότε δὲ αὐτῶν V ἄλλων] τῶν ἄλλων SP ἐκ τῶν ἄλλων LVE *ex aliis* Lat κατέστρεψε E 21 ἀπὸ τησ τραπέζησ αὐτοῦ τὰ tr. E

Χαλδαίων ἐξεδίδασκε γράμματα· ἦσαν δὲ οὗτοι σοφίαν ἱκανοὶ περὶ
ἣν ἐκέλευε διατρίβειν. ἦσαν δ᾽ ἐν τούτοις τῶν ἐκ τοῦ Σαχχίου γέ- 188
νους τέσσαρες καλοί τε καὶ ἀγαθοὶ τὰς φύσεις, ὧν ὁ μὲν Δανίηλος
ἐκαλεῖτο, ὁ δὲ Ἀνανίας, ὁ δὲ Μισάηλος, ὁ δὲ τέταρτος Ἀζαρίας.
τούτους ὁ Βαβυλώνιος μετωνόμασε καὶ χρῆσθαι προσέταξεν ἑτέροις
ὀνόμασι. καὶ τὸν μὲν Δανίηλον ἐκάλουν Βαλτάσαρον, τὸν δ᾽ Ἀνα- 189
νίαν Σεδράχην, Μισάηλον δὲ Μισάχην, τὸν δ᾽ Ἀζαρίαν Ἀβδεναγώ.
τούτους ὁ βασιλεὺς δι᾽ ὑπερβολὴν εὐφυΐας καὶ σπουδῆς τῆς περὶ
τὴν παίδευσιν καὶ σοφίας ἐν προκοπῇ γενομένους εἶχεν ἐν τιμῇ καὶ
στέργων διετέλει.

2. Δόξαν δὲ Δανιήλῳ μετὰ τῶν συγγενῶν σκληραγωγεῖν ἑαυ- 190
τὸν καὶ τῶν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς τραπέζης ἐδεσμάτων ἀπέχεσθαι καὶ
καθόλου πάντων τῶν ἐμψύχων, προσελθὼν Ἀσχάνῃ τῷ τὴν ἐπι-
μέλειαν αὐτῶν ἐμπεπιστευμένῳ εὐνούχῳ τὰ μὲν παρὰ τοῦ βασιλέως
αὐτοῖς κομιζόμενα παρεκάλεσεν αὐτὸν ἀναλίσκειν λαμβάνοντα, παρ-
έχειν δ᾽ αὐτοῖς ὄσπρια καὶ φοίνικας εἰς διατροφὴν καὶ εἴ τι τῶν
ἀψύχων ἕτερον βούλοιτο· πρὸς γὰρ τὴν τοιαύτην δίαιταν αὐτοὺς
κεκινῆσθαι, τῆς δ᾽ ἑτέρας περιφρονεῖν. ὁ δ᾽ εἶναι μὲν ἕτοιμος 191
ἔλεγεν ὑπηρετεῖν αὐτῶν τῇ προαιρέσει, ὑφορᾶσθαι δέ, μὴ κατάδηλοι
τῷ βασιλεῖ γενηθέντες ἐκ τῆς τῶν σωμάτων ἰσχνότητος καὶ τῆς
τροπῆς τῶν χαρακτήρων, συμμεταβάλλειν γὰρ αὐτοῖς ἀνάγκη τὰ σώ-

§ 188 = Daniel I 6.

ROMSPLVELat Zonaras III p. 209. ExcPeiresc.

1 *ἐξεδίδασκε om. Lat, fort. recte ἦσαν — 2 διατρίβειν] *erant autem isti sapientia quidem idonei habentes autem exercitium potiorem* Lat ἦσαν] οὖσαν RO δὲ οὗτοι] δ᾽ αὐτοὶ LV σοφίαν οὗτοι tr. MSP περὶ om. RO 2 *δὲ SPL Σαχχίου] σεδεκίου LVE σακχίου i. marg. L *sedeciae* Lat 3 *φύσεις] φύσει i. ras. P ὧν om. V 4 ὁ δὲ μισαῆλοσ (β) ὁ δὲ ἀνανίασ (α) tr. L μισαῆλοσ L *ὁ δὲ] καὶ ὁ M 5 τούτους] τούτοισ M *μετωνόμασε] ἐπωνόμασε RO μετωινόμασε P² μετωνόμα V 6 ὀνόμασι] ὀνόμα V καὶ τὸν μὲν incip. Exc *δανιὴλ Exc ἐκάλει V ἐκάλεσε E μετωνόμασε Exc βαλτάσαρα E *balthasar* Lat δὲ ROSPLVEExc **annaniam* Lat 7 σεδράκην E *μισάηλον, μι i. ras. 3—4 litt. R μισαῆλον LV *μισάηλον δὲ] τὸν δὲ μισαηλ Exc Μισάχην] μίσαχιν M μίσαχον SPExc μισάκην E δὲ MSLVExc 8 τούτοισ M βασιλεὺς] βασιλεὺσ ἐκδιδάσκων τὰ τῶν χαλδαίων γράμματα Exc σπουδῆς om. Exc 9 παίδευσιν] παίδευσιν τῶν γραμμάτων MSPLVLatExc 11 δανιὴλ E ἑαυτὸν] αὐτὸν M¹P¹L αὑτὸν SP²VExc 13 ἐμψύχων] ἐμψύχων ἀπέχεσθαι Exc ἀχάνη E 14 ἐμπεπιστευμένῳ] ἐπιτετραμμένω LVE 16 *δὲ LV *καὶ φοίνικας om. Lat *τι] τοι O 18 ἐκκεκινῆσθαι LV δὲ LV 19 ἔλεγε ὑπηρέτην Exc ὑπηρετεῖν ἔλεγεν tr. V 20 *τῶν σωμάτων] τοῦ σώματοσ Exc 21 τροπῆσ ex τροφῆσ corr. P συμμεταβάλειν R συμμεταβαλεῖν LV αὐτοῖς] αὐτοὺσ RO

ματα καὶ τὰς χρόας ἅμα τῇ διαίτῃ, καὶ μάλιστα τῶν ἄλλων παίδων εὐπαθούντων ἐλεγχθέντες αἴτιοι κινδύνου καὶ τιμωρίας αὐτῷ κατα-
192 στῶσιν. ἔχοντα τοίνυν πρὸς τοῦτ' εὐλαβῶς τὸν Ἀσχάνην πείθουσιν ἐπὶ δέκα ἡμέρας ταῦτα παρασχεῖν αὐτοῖς πείρας ἕνεκα καὶ μὴ μεταβαλούσης μὲν αὐτοῖς τῆς τῶν σωμάτων ἕξεως ἐπιμένειν τοῖς αὐτοῖς, ὡς οὐδὲν ἔτι εἰς αὐτὴν βλαβησομένων, εἰ δὲ μειωθέντας ἴδοι καὶ κάκιον τῶν ἄλλων ἔχοντας, ἐπὶ τὴν προτέραν αὐτοὺς δίαι-
193 ταν ἄγειν. ὡς δὲ οὐ μόνον οὐδὲν αὐτοὺς ἐλύπει τὴν τροφὴν ἐκείνην προσφερομένους, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων εὐτραφέστεροι τὰ σώματα καὶ μείζονες ἐγίνοντο, ὡς τοὺς μὲν ἐνδεεστέρους ὑπολαμβάνειν οἷς τὴν βασιλικὴν συνέβαινεν εἶναι χορηγίαν, τοὺς δὲ μετὰ τοῦ Δανιήλου δοκεῖν ἐν ἀφθονίᾳ καὶ τρυφῇ τῇ πάσῃ βιοῦν, ἔκτοτε μετ' ἀδείας ὁ Ἀσχάνης ἃ μὲν ἀπὸ τοῦ δείπνου καθ' ἡμέραν συνήθως ἔπεμπε τοῖς παισὶν ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἐλάμβανεν, ἐχορήγει δ' αὐτοῖς τὰ
194 προειρημένα. οἱ δὲ ὡς καὶ τῶν ψυχῶν αὐτοῖς διὰ τοῦτο καθαρῶν καὶ πρὸς τὴν παιδείαν ἀκραιφνῶν γεγενημένων καὶ τῶν σωμάτων πρὸς φιλοπονίαν εὐτονωτέρων, οὔτε γὰρ ἐκείνας ἐφείλκοντο καὶ βαρείας εἶχον ὑπὸ τροφῆς ποικίλης οὔτε ταῦτα μαλακώτερα διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, πᾶσαν ἑτοίμως ἐξέμαθον παιδείαν ἥτις ἦν παρὰ τοῖς Ἑβραίοις καὶ τοῖς Χαλδαίοις. μάλιστα δὲ Δανίηλος ἱκανῶς ἤδη σοφίας ἐμπείρως ἔχων περὶ κρίσεις ὀνείρων ἐσπουδάκει, καὶ τὸ θεῖον αὐτῷ φανερὸν ἐγίνετο.

195 3. *Μετὰ* δ' ἔτος δεύτερον τῆς Αἰγύπτου πορθήσεως ὁ βασι-

---

§ 191 = Daniel I 10.

ROMSPLVELat Zonaras III p. 209. ExcPeirec.

1 χροὰσ L 2 εὐπαθούντων, αθούν i. ras. L ἐλεγχθέντες] ἐλεχθέντεσ ROExc, eras. P καὶ om. RO 3 τοίνυν] ί ex ῖ, νυ i. ras. R τινα Exc τοῦτο LV ἀχάνην E ἀσχάνη Exc *πείθουσι Exc 5 *μεταβαλλούσησ RO *τῶν] τοῦ Exc *σομάτων Exc 6 ἔτι] ἔτι τῶν L μιωθέντασ R 7 καὶ κάκιον] καικὶ Exc αὐτοὺς] αὐτῶν L 8 ἄγειν] διάγειν E *reuocaret* Lat ἀνάγειν coni. *δ' MSP *οὐ] καὶ O *οὐδὲν om. ROExc 9 *ἄλλων] πολλῶν Exc *εὐτραφέστερα L 11 εἶναι συνέβαινε tr. Exc χορηγίαν, ία i. ras. O 12 τῇ om. Exc μετα OLVE 13 ἀχάνησ E *ἃ] ὅσα MSPExc ἔπεμπεν Exc 14 *τοῖς παισὶν om. Exc *ἐχωρίγει Exc δὲ LVEExc 15 δ' MSPLVEExc αὐτοῖς] αὐτῶν E 16 ἀκραιφνῶσ L 17 *εὐτονοτέρων RExc ἐκείναισ RO ἐφείλκοντο] ἐφέλκοντο ROM ἐλωβοῦντο LV 18 τρυφῆσ LV οὔτε] οὐδὲ LV ταῦτα om. MExc διὰ — 19 αἰτίαν] *per easdem epulas* Lat 19 αὐτὴν] om. O ἐναντίαν coni. *παιδίαν R 20 Ἑβραίοις] βαρβάροισ LE *barbaros* Lat καὶ τοῖς] καὶ MExc *δανιὴλ Exc 21 *ἔχων] εἶχον ex ἔχων corr. O 22 τὸ, ὁ i. ras. S ἐγένετο MLV 23 δὲ ROSPLVE

λεὺς Ναβουχοδονόσορος ὄναρ ἰδὼν θαυμαστόν, οὗ τὴν ἔκβασιν κατὰ τοὺς ὕπνους αὐτὸς αὐτῷ ἐδήλωσεν ὁ θεός, τούτου μὲν ἐπιλανθάνεται διαναστὰς ἐκ τῆς κοίτης, μεταπεμψάμενος δὲ τοὺς Χαλδαίους καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς μάντεις, ὡς εἴη τι ὄναρ ἑωρακὼς ἔλεγεν αὐτοῖς, καὶ τὸ συμβεβηκὸς περὶ τὴν λήθην ὧν εἶδε μηνύων ἐκέλευεν αὐτοὺς λέγειν, ὅτι τε ἦν τὸ ὄναρ καὶ [τί] τὸ σημεῖον. τῶν δὲ ἀδύ- 196
νατον εἶναι λεγόντων ἀνθρώποις τοῦτο εὑρεῖν, εἰ δὲ αὐτοῖς ἐκθοῖτο τὴν ὄψιν τοῦ ἐνυπνίου φράσειν τὸ σημεῖον ὑποσχομένων, θάνατον ἠπείλησεν αὐτοῖς, εἰ μὴ τὸ ὄναρ εἴποιεν, προσέταξέ τε πάντας αὐτοὺς ἀναιρεθῆναι ποιῆσαι τὸ κελευσθὲν ὁμολογήσαντας μὴ δύνασθαι. Δανίηλος δ' ἀκούσας, ὅτι προσέταξε πάντας τοὺς σοφοὺς 197
ὁ βασιλεὺς ἀποθανεῖν, ἐν τούτοις δὲ καὶ αὐτὸν μετὰ τῶν συγγενῶν κινδυνεύειν, πρόσεισιν Ἀριόχῃ τῷ τὴν ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως ἀρχὴν πεπιστευμένῳ. δεηθεὶς δὲ παρ' αὐτοῦ τὴν αἰτίαν 198
μαθεῖν, δι' ἣν ὁ βασιλεὺς πάντας εἴη προστεταχὼς ἀναιρεθῆναι τοὺς σοφοὺς καὶ Χαλδαίους καὶ μάγους, καὶ μαθὼν τὸ περὶ τὸ ἐνύπνιον καὶ ὅτι κελευσθέντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως τοῦτ' αὐτῷ δηλοῦν ἐπιλελησμένῳ φήσαντες μὴ δύνασθαι παρώξυναν αὐτόν, παρεκάλεσε τὸν Ἀριόχην εἰσελθόντα πρὸς τὸν βασιλέα μίαν αἰτήσασθαι νύκτα τοῖς μάγοις [καὶ ταύτῃ] τὴν ἀναίρεσιν ἐπισχεῖν· ἐλπίζειν γὰρ δι' αὐτῆς δεηθεὶς τοῦ θεοῦ γνώσεσθαι τὸ ἐνύπνιον. ὁ δὲ Ἀριόχης 199
ταῦτ' ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ Δανίηλον ἀξιοῦν. καὶ ὁ μὲν κελεύει

---

§ 195 = Daniel II 1.

ROMSPLVE Lat Zonaras III p. 209 sq. ExcPeiresc.

1 *ναβουχαδανάσαροσ MS ναβουχοδονόσωρ Exc *ἔκβασιν] βάσιν L[1]V κατὰ τοὺς ὕπνους αὐτὸς αὐτῷ] αὐτὸσ οὕτω κατὰ τοὺσ ὕπνουσ LV αὐτῷ κατὰ τοὺσ ὕπνουσ E 2 *αὐτῷ] ἑαυτῷ M 4 τι] τὲ SPLVE et ut uid. Lat 5 *ἐκέλευσεν MLVExc 6 τί] om. RO ὅτι E τὸ σημεῖον] codd. Exc σημαίνει E (*quid*) *significare uideretur* Lat τὸ σημαινόμενον Cocceji 7 τοῦθ' S(?)LVE δ' LV αὐτοῖς] αὐτὸσ E ἔκθοιτο OMSPLVE ἔκθοιται, οι ex corr. R 8 *σημεῖον] σημαινόμενον ZonCocceji *explanationem* Lat ὑποσχομένου R ὑπισχνουμένων E 9 *εἴποιε O τε] E δὲ codd. Exc *et* Lat *πάντας αὐτοὺς] *omnes una* Lat 10 *αὐτοὺς om. O 11 δὲ SPL προσέταξεν Exc 12 καὶ s. M 13 *πρόσεισι Exc Ἀριόχῃ] ἀριόχω MSP ἀριώχω E ἀριόχωι Exc *ad quendam ariochim* Lat *σοματοφυλάκων P 14 δεηθεὶς δὲ] δεηθεὶσ τὲ MExc καὶ δεηθεὶσ LV *eumque rogauit* Lat τὴν αἰτίαν παρ' αὐτοῦ tr. M 16 τὰ περὶ τοῦ ἐνυπνίου P[2] 18 φήσαντοσ Exc παρόξυναν Exc παροξῦναι L παροξύναι V 19 Ἀριόχην] ἀρίοχον (ιοχ i. ras. P) MSP ἀρίωχον Exc *ariochim* Lat 20 *καὶ ταύτῃ om. Lat recte ut uid. *ταύτῃ] ταύτη· MP ταύτην SLVExc 21 *δι' αὐτῆς] διὰ ταύτησ SP *δ' SP ἀρίοχοσ MSP ἀριώχησ E ἀριώχοσ Exc *ariochin* Lat 22 ταῦτα LE

τὴν ἀναίρεσιν ἐπισχεῖν τῶν μάγων ἕως γνῷ τὴν ὑπόσχεσιν τὴν Δα-
νιήλου· ὁ δὲ παῖς μετὰ τῶν συγγενῶν ὑποχωρήσας πρὸς ἑαυτὸν δι'
ὅλης ἱκετεύει τὸν θεὸν τῆς νυκτὸς γνωρίσαι καὶ τοὺς μάγους καὶ
τοὺς Χαλδαίους, οἷς δεῖ καὶ αὐτοὺς συναπολέσθαι, ῥύσασθαι δὲ
τῆς τοῦ βασιλέως ὀργῆς ἐμφανίσαντα τὴν ὄψιν αὐτῷ καὶ ποιή-
σαντα δήλην, ἧς ὁ βασιλεὺς ἐπελέληστο διὰ τῆς παρελθούσης νυ-
200 κτὸς ἰδὼν κατὰ τοὺς ὕπνους. ὁ δὲ θεὸς ἅμα τούς τε κινδυνεύοντας
ἐλεήσας καὶ τὸν Δανίηλον τῆς σοφίας ἀγασάμενος τό τε ὄναρ αὐτῷ
γνώριμον ἐποίησε καὶ τὴν κρίσιν, ὡς ἂν καὶ τὸ σημαινόμενον ὁ
201 βασιλεὺς παρ' αὐτοῦ μάθοι. Δανίηλος δὲ γνοὺς παρὰ τοῦ θεοῦ
ταῦτα περιχαρὴς ἀνίσταται καὶ τοῖς ἀδελφοῖς δηλώσας τοὺς μὲν
ἀπεγνωκότας ἤδη τοῦ ζῆν καὶ πρὸς τῷ τεθνάναι τὴν διάνοιαν ἔχον-
202 τας εἰς εὐθυμίαν καὶ τὰς περὶ τοῦ βίου διήγειρεν ἐλπίδας, εὐχα-
ριστήσας δὲ τῷ θεῷ μετ' αὐτῶν ἔλεον λαβόντι τῆς ἡλικίας αὐτῶν
γενομένης ἡμέρας παραγίνεται πρὸς Ἀριόχην καὶ ἄγειν αὐτὸν ἠξίου
πρὸς τὸν βασιλέα· δηλῶσαι γὰρ αὐτῷ βούλεσθαι τὸ ἐνύπνιον, ὅ φη-
σιν ἰδεῖν πρὸ τῆς παρελθούσης νυκτός.
203 4. Εἰσελθὼν δὲ πρὸς τὸν βασιλέα Δανίηλος παρῃτεῖτο πρῶ-
τον μὴ σοφώτερον αὐτὸν δόξαι τῶν ἄλλων Χαλδαίων καὶ μάγων,
ὅτι μηδενὸς ἐκείνων τὸ ὄναρ εὑρεῖν δυνηθέντος αὐτὸς αὐτὸ μέλλοι
λέγειν· οὐ γὰρ κατ' ἐμπειρίαν οὐδ' ὅτι τὴν διάνοιαν αὐτῶν μᾶλ-
λον ἐκπεπόνηται τοῦτο γίνεται, ἀλλ' ἐλεήσας ἡμᾶς ὁ θεὸς κιν-

§ 199 = Daniel II 16.

ROMSPLVE Lat Zonaras III p. 210. ExcPeiresc.

1 τὴν τῶν μάγων ἀναίρεσιν ἐπισχεῖν tr. E τὴν ἀναίρεσιν τῶν μάγων ἐπισχεῖν tr. MSPLVExc *ὑπόσχεσι Exc τὴν Δανιήλου] τοῦ δανιήλου ROMLVE Exc 2 *ὑποχορήσασ Exc 3 τὸν θεὸν τῆς νυκτὸς] νυκτὸσ τὸν θεὸν EExc γνωρίσαι] σῶσαι MSPExc ἐλεῆσαι E *ut ei somnium indicaret* Lat 4 *δεῖ] δὴ MExc αὐτοὺσ S αὐτὸν E *συναπολέσαι RO ῥύσασθαι δὲ] ῥύσασθαι LV καὶ ῥύσασθαι E 5 τῆσ, ῆ i. ras. S 6 ἧς] οἷσ E *ἐπελέληστο, ε i. ras. m. 2 P ἐπιλέληστο SLVExc 7 κινδυνεύοντασ, δυνευο ex δύνουσ corr. P κινδυνεύσαντασ R 9 καὶ τὸ] τὸ RO 10 παρ' αὐτοῦ om. MExc 12 τῷ] τὸ ROSPLVExc ναι τὴν — 16 πρὸς τὸν solito angustius scripta S 14 μετ' αὐτῶν om. MExc ἔλεον, ε i. ras. R ἔλαιον M¹Exc 15 Ἀριόχην] ἀρίοχον P ἀρίωχον S τὸν ἀρίωχον M τὸν ἀριώχον Exc ἀριώχην E *ariochim* Lat 16 *πρὸσ τὸν βασιλέα ἠξίου tr. Exc φησι M 17 ἰδεῖν] εἶ i. ras. S, om. M πρὸ] πρὸσ S νυκτός] εἶδε νυκτόσ M 18 πρῶτον] τὸ πρῶτον MExc 19 *σοφότερον Exc *αὐτὸν] αὐτῶν (τὸν supra) M *δόξαι αὐτὸν tr. L *τῶν ἄλλων δόξαι tr. M 20 μὴ δὲ ἑνὸσ M αὐτὸ] αὐτῶ OMSPExcLat μέλλει Exc 22 γίνεται (η supra) R γίνηται O γίνεσθαι LVE *ἀλλὰ L ὁ θεὸς] φησιν ὁ θεὸσ M *inquit deus* Lat

δυνεύοντας ἀποθανεῖν δεηθέντι περί τε τῆς ἐμῆς ψυχῆς καὶ τῶν
ὁμοεθνῶν καὶ τὸ ὄναρ καὶ τὴν κρίσιν αὐτοῦ φανερὰν ἐποίησεν. οὐχ 204
ἧττον γὰρ τῆς ἐφ᾽ ἡμῖν αὐτοῖς καταδικασθεῖσιν ὑπὸ σοῦ μὴ ζῆν
λύπης περὶ τῆς σῆς αὐτοῦ δόξης ἐφρόντιζον ἀδίκως οὕτως ἄνδρας
καὶ ταῦτα καλοὺς κἀγαθοὺς ἀποθανεῖν κελεύσαντος, οἷς οὐδὲν μὲν
ἀνθρωπίνης σοφίας ἐχόμενον προσέταξας, ὃ δ᾽ ἦν θεοῦ τοῦτο ἀπή-
τεις παρ᾽ αὐτῶν. σοὶ τοίνυν φροντίζοντι περὶ τοῦ τίς ἄρξει τοῦ 205
κόσμου παντὸς μετὰ σέ, κοιμηθέντι βουλόμενος δηλῶσαι πάντας ὁ
θεὸς τοὺς βασιλεύσοντας ὄναρ ἔδειξε τοιοῦτον· ἔδοξας ὁρᾶν ἀν- 206
δριάντα μέγαν ἑστῶτα, οὗ τὴν μὲν κεφαλὴν συνέβαινεν εἶναι χρυ-
σῆν, τοὺς δὲ ὤμους καὶ τοὺς βραχίονας ἀργυροῦς, τὴν δὲ γαστέρα
καὶ τοὺς μηροὺς χαλκέους, κνήμας δὲ καὶ πόδας σιδηροῦς. εἶτα 207
λίθον ἐξ ὄρους ἀπορραγέντα ἐμπεσεῖν τῷ ἀνδριάντι καὶ τοῦτον
καταβαλόντα συνθρύψαι καὶ μηδὲν αὐτοῦ μέρος ὁλόκληρον ἀφεῖναι,
ὡς τὸν μὲν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν σίδη-
ρον ἀλεύρων λεπτότερον γενέσθαι, καὶ τὰ μὲν ἀνέμου πνεύσαντος
σφοδροτέρου ὑπὸ τῆς βίας ἁρπαγέντα διασπαρῆναι, τὸν δὲ λίθον
αὐξῆσαι τοσοῦτον, ὡς ἅπασαν δοκεῖν τὴν γῆν ὑπ᾽ αὐτοῦ πεπληρῶ-
σθαι. τὸ μὲν οὖν ὄναρ, ὅπερ εἶδες, τοῦτ᾽ ἔστιν, ἡ δὲ κρίσις αὐτοῦ 208
τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον· ἡ μὲν χρυσῆ κεφαλὴ σέ τε ἐδήλου καὶ τοὺς
πρὸ σοῦ βασιλέας Βαβυλωνίους ὄντας· αἱ δὲ χεῖρες καὶ οἱ ὦμοι
σημαίνουσιν ὑπὸ δύο καταλυθήσεσθαι βασιλέων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῶν·

§ 203 = Daniel II 28.

ROMSPLVELatZonaras III p. 210 sq. ExcPeiresc.
1 ἐμῆς] ἐμαυτοῦ LV 2 πεποίηκεν LVE 4 σῆς αὐτοῦ om. Exc ἐφρόντισε E 5 καλοὺσ καὶ ἀγαθοὺσ LE καλούσ (καλλούσ P[1]) τε καὶ ἀγαθοὺσ MSPExc μὲν om. ROELat 6 δὲ E ἦν] ἂν V *θεοῦ] ἔργον θεοῦ SPLV παρὰ θεοῦ Exc τοῦτ᾽ LV ἀπαιτεῖσ LV 7 παρ᾽ αὐτῶν] παρα ἀνῶν (i. e. ἀνθρώπων) Exc 8 κοιμηθέντι] κατακοιμηθέντι MSPLV *βουλόμενος] βουλόμενοσ ὁ θεὸσ Exc 9 βασιλεύοντασ MSPE *τοιοῦτο Exc ὁρᾶν|| finit M 10 *μέγα OL *μὲν om. ROExc χρυσέαν LVE 11 *δ᾽ Exc 12 χαλκοῦσ LVE σιδηρέουσ E εἶτα] ἔπειτα SPLVEExc 13 λίθον] λίθον εἶδεσ SPLVELatExc ἐξ] ἀπὸ LVE ἀπο·ρ-ραγέντα L 14 *καταβαλόντα] καταλαβόντα ROSExc καταλαβόντα, β et λ quae supra scripta sunt eras. P *συνθρύψαι] συντρίψαι SPLVExcZon 15 ὡς τὸν μὲν] τὸν δὲ SPLVEExc *καὶ τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν tr. LV 16 ἀλεύρου SPLVEExc τὰ] τὸν SPVExc τὸ L 17 σφοδροῦ E διασπαρῆναι fin. ExcPeiresc 18 πᾶσαν E ὑπ᾽ αὐτοῦ δοκεῖν τὴν γῆν tr. LE ὑπ᾽ αὐτοῦ τὴν γῆν δοκεῖν tr. V 19 οὖν om. PE τοῦτο E 20 *τ᾽ L 21 βασιλεῖσ VE χεῖρες] δύο χεῖρεσ SPLVELatZon 22 βασιλειῶν E ὑμῶν τὴν ἡγεμονίαν tr. LE

209 τὴν δὲ ἐκείνων ἕτερός τις ἀπὸ τῆς δύσεως καθαιρήσει χαλκὸν ἠμ-
φιεσμένος, καὶ ταύτην ἄλλη παύσει τὴν ἰσχὺν ὁμοία σιδήρῳ καὶ
κρατήσει δὲ εἰς ἅπαντα διὰ τὴν τοῦ σιδήρου φύσιν· εἶναι γὰρ αὐ-
τὴν στερροτέραν τῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου καὶ τοῦ χαλκοῦ.
210 ἐδήλωσε δὲ καὶ περὶ τοῦ λίθου Δανίηλος τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' ἐμοὶ
μὲν οὐκ ἔδοξε τοῦτο ἱστορεῖν τὰ παρελθόντα καὶ τὰ γεγενημένα
συγγράφειν οὐ τὰ μέλλοντα ὀφείλοντι, εἰ δέ τις τῆς ἀκριβείας γλι-
χόμενος οὐ περιίσταται πολυπραγμονεῖν, ὥς καὶ περὶ τῶν ἀδήλων
τί γενήσεται βούλεσθαι μαθεῖν, σπουδασάτω τὸ βιβλίον ἀναγνῶναι
τὸ Δανιήλου· εὑρήσει δὲ τοῦτο ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν.
211 5. Ὁ δὲ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσαρος ἀκηκοὼς ταῦτα καὶ ἐπι-
γνοὺς τὸ ὄναρ ἐξεπλάγη τὴν τοῦ Δανιήλου φύσιν καὶ πεσὼν ἐπὶ
πρόσωπον, ᾧ τρόπῳ τὸν θεὸν προσκυνοῦσι, τούτῳ τὸν Δανίηλον
212 ἠσπάζετο· καὶ θύειν δὲ ὡς θεῷ προσέταξεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν
προσηγορίαν αὐτῷ τοῦ ἰδίου θεοῦ θέμενος ἁπάσης ἐπίτροπον τῆς
βασιλείας ἐποίησε καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, οὓς ὑπὸ φθόνου καὶ
βασκανίας εἰς κίνδυνον ἐμπεσεῖν συνέβη τῷ βασιλεῖ προσκρούσαν-
213 τας ἐξ αἰτίας τοιαύτης· ὁ βασιλεὺς κατασκευάσας χρύσεον ἀνδριάντα
πηχῶν τὸ μὲν ὕψος ἑξήκοντα τὸ πλάτος δὲ ἕξ, στήσας αὐτὸν ἐν
τῷ μεγάλῳ τῆς Βαβυλῶνος πεδίῳ καὶ μέλλων καθιεροῦν αὐτὸν συνε-
κάλεσεν ἐξ ἁπάσης ἧς ἦρχε γῆς τοὺς πρώτους πρῶτον αὐτοῖς προσ-
τάξας, ὅταν σημαινούσης ἀκούσωσι τῆς σάλπιγγος, τότε πεσόντας
προσκυνεῖν τὸν ἀνδριάντα· τοὺς δὲ μὴ ποιήσαντας ἠπείλησεν εἰς
214 τὴν τοῦ πυρὸς ἐμβληθῆναι κάμινον. πάντων οὖν μετὰ τὸ σημαι-
νούσης ἐπακοῦσαι τῆς σάλπιγγος προσκυνούντων τὸν ἀνδριάντα

§ 209 = Daniel II 40.

ROSPLVE Lat Zonaras III p. 212 sq. ExcPeiresc.

1 δ' E *τῆς om. P *ἠμφιεσμένος] *similis* Lat 2 *παύση R 3 ἅπαντα] ἅπαν SPLVE *omnia* Lat 4 τοῦ ἀργύρου] τοῦ ἀργυροῦ RO ἀργύρου E τοῦ ante χαλκοῦ om. LE 5 *ἐδήλωσαι R¹ 7 ἀκριβείας] ἀληθείασ PLVE 9 *τί] εἰ LV *utrum* Lat 10 τὸ Δανιήλου] τοῦ δανιήλου LVE

11 ὁ δὲ] incip. Exc Ναβουχοδονόσαρος] ναβουχοδονόσοροσ OPLVE ναβουχαδανάσαροσ S ναβουχοδονόσωρ Exc ἀκηκοὼς ταῦτα] ἀκούσασ ταῦτα LV ταῦτα ἀκούσασ E 13 προσκυνοῦσιν LExc *τὸν δανιὴλ Exc 14 *ἀσπάζετο V θύειν δὲ] Exc θύσειν δεῖν RO θύσειν δὴ SPL θύσειν δὲ V θύειν E *eique sacrificari* Lat *θεῷ] τῶι θεῶι Exc 16 *ἐποίησεν Exc 18 τοιαύτης] τοιάσδε Exc 19 *πηχέων Zon *μὲν om. Exc τὸ om. LEZon *δὲ om. ROV 20 *τῆσ βαβυλωνίασ OLat δεηρὰ καλουμένω post πεδίω addit m. 2 P αὐτὸν om. LVE 21 πρῶτον αὐτοῖς om. EExc *προστάξας] κελεύσασ Exc 22 *τότε om. Exc 23—p. 377, 9 breuiata et mutata in Exc

ἠπείλησε E 24 ἐμβληθῆναι] ROSPZon ἐμβληθήσεσθαι LVE *esse mittendos* Lat σημανούσησ R 25 *προσκυνησάντων Exc

τοὺς Δανιήλου συγγενεῖς οὐ ποιῆσαι τοῦτό φασι μὴ βουληθέντας
παραβῆναι τοὺς πατρίους νόμους. καὶ οἱ μὲν ἐλεγχθέντες εὐθὺς
εἰς τὸ πῦρ ἐμβληθέντες θείᾳ σώζονται προνοίᾳ καὶ παραδόξως
διαφεύγουσι τὸν θάνατον. * ἀλλὰ κατὰ λογισμὸν οἶμαι τῷ μηδὲν 215
ἀδικήσαντας εἰς αὐτὸ βληθῆναι οὐχ ἥψατο, καίειν δ᾽ ἀσθενὲς ἦν
ἔχον ἐν ἑαυτῷ τοὺς παῖδας τοῦ θεοῦ κρείττονα τὰ σώματα αὐτῶν
ὥστε μὴ δαπανηθῆναι ὑπὸ τοῦ πυρὸς παρασκευάσαντος. τοῦτο
συνέστησεν αὐτοὺς τῷ βασιλεῖ ὡς δικαίους καὶ θεοφιλεῖς, διὸ μετὰ
ταῦτα πάσης ἀξιούμενοι παρ᾽ αὐτοῦ τιμῆς διετέλουν.

6. Ὀλίγῳ δ᾽ ὕστερον χρόνῳ πάλιν ὁρᾷ κατὰ τοὺς ὕπνους ὁ 216
βασιλεὺς ὄψιν ἑτέραν, ὡς ἐκπεσὼν τῆς ἀρχῆς μετὰ θηρίων ἕξει τὴν
δίαιταν καὶ διαζήσας οὕτως ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἔτεσιν ἑπτὰ αὖθις
τὴν ἀρχὴν ἀπολήψεται. τοῦτο θεασάμενος τοὔναρ πάλιν τοὺς μάγους συγκαλέσας ἀνέκρινεν αὐτοὺς περὶ αὐτοῦ καὶ τί σημαίνοι λέγειν
ἠξίου. τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐθεὶς ἠδυνήθη τὴν τοῦ ἐνυπνίου διάνοιαν 217
εὑρεῖν οὐδ᾽ ἐμφανίσαι τῷ βασιλεῖ, Δανίηλος δὲ μόνος καὶ
τοῦτ᾽ ἔκρινε καὶ καθὼς οὗτος αὐτῷ προεῖπεν ἀπέβη. διατρίψας
γὰρ ἐπὶ τῆς ἐρημίας τὸν προειρημένον χρόνον οὐδενὸς τολμήσαντος
ἐπιθέσθαι τοῖς πράγμασι παρὰ τὴν ἑπταετίαν, δεηθεὶς τοῦ
θεοῦ τὴν βασιλείαν ἀπολαβεῖν πάλιν εἰς αὐτὴν ἐπανέρχεται. ἐγκαλέσῃ 218
δέ μοι μηδεὶς οὕτως ἕκαστα τούτων ἀπαγγέλλοντι διὰ τῆς
γραφῆς, ὡς ἐν τοῖς ἀρχαίοις εὑρίσκω βιβλίοις· καὶ γὰρ εὐθὺς ἐν
ἀρχῇ τῆς ἱστορίας πρὸς τοὺς ἐπιζητήσοντάς τι περὶ τῶν πραγμάτων
ἢ μεμψομένους ἠσφαλισάμην, μόνον τε μεταφράζειν τὰς Ἑβραίων
βίβλους εἰπὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν καὶ ταῦτα δηλώσειν μήτε

§ 214 = Daniel III 12.

ROSPLVE Lat Zonaras III p. 216 sq. ExcPeiresc.
1 *οὐ] μὴ SPExc *τοῦτο om. O *φησι V *βουληθέντεσ O 2 εὐθέωσ SPLV 4 ἀλλὰ] οὐ γὰρ ἥψατο τὸ πῦρ αὐτῶν ἀλλὰ SPLVE et ut uid. Zon *non enim contigit eos ignis* Lat, lacunam statuo τῷ] τοῦ V 5 αὐτὸ] αὐτὸν Exc δὲ E 6 *ἔχων L ἐν om. E *ἐν — 8 βασιλεῖ om., suppl. i. marg. R κρείττω Exc 7 κατασκευάσαντοσ E 8 *θεοφιλεῖς] φίλουσ Exc μετὰ ταῦτα] SPExc μία ταύτη RO μετὰ LV, om. ELat 9 *τιμῆς] τῆσ τιμῆσ VExc διετέλουν fin. Exc 10 δὲ LVE 12 *ἐρημίας] ἐρήμασ P[1] 13 *θεάμενοσ P τοὔναρ] V τὸ ὄναρ ROSPLE 14 *αὐτοὺσ, ὑ i. ras. P σημαίνει VE σημαίνειν L 15 οὐδεὶσ L ἐδυνήθη SP 16 τῷ] τὸ P 17 τοῦτ᾽] τοῦτο LE ταῦτα V *καὶ om. L *οὗτος] οὗτοσ τε RLV 19 *πράγμασι] πράγμα V 20 ἀπολαυεῖν O ἐγκαλέσει ROSPL ἀπαγγέλοντι O 23 ἐπιζητήσαντάσ SP περὶ om. LV 24 μεμφομένουσ SP 25 εἰπὼν] εἶπον LV ἑλληνίδα γλῶσσαν LV

προστιθεὶς τοῖς πράγμασιν αὐτὸς ἰδίᾳ μήτ' ἀφαιρῶν ὑπεισχη-
μένος.
219 XI. 1. Ὁ δὲ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορος ἔτη τρία καὶ τεσσα-
ράκοντα βασιλεύσας τελευτᾷ τὸν βίον ἀνὴρ δραστήριος καὶ τῶν πρὸ
αὐτοῦ βασιλέων εὐτυχέστερος γενόμενος. μέμνηται δ' αὐτοῦ τῶν
πράξεων καὶ Βηρωσὸς ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Χαλδαϊκῶν ἱστοριῶν λέ-
220 γων οὕτως· „ἀκούσας δ' ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ναβουχοδονόσορος, ὅτι ὁ
τεταγμένος σατράπης ἐν τῇ Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς περὶ τὴν Συρίαν
τὴν κοίλην καὶ τὴν Φοινίκην τόποις ἀποστάτης αὐτοῦ γέγονεν, οὐ
δυνάμενος αὐτὸς κακοπαθεῖν συστήσας τῷ υἱῷ Ναβουχοδονοσόρῳ
221 ὄντι ἐν ἡλικίᾳ μέρη τινὰ τῆς δυνάμεως ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτόν. συμ-
μίξας δὲ Ναβουχοδονόσορος τῷ ἀποστάτῃ καὶ παραταξάμενος αὐτοῦ
τε ἐκράτησε καὶ τὴν χώραν ἐκ ταύτης τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ
βασιλείαν ἐποιήσατο. τῷ τε πατρὶ αὐτοῦ Ναβουχοδονοσόρῳ συνέβη
κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν ἀρρωστήσαντι ἐν τῇ Βαβυλωνίων πόλει μετ-

---

ROSPLVE Lat Zonaras III p. 218. Iosephus cont. Ap. I cap. 19. Eusebius chronic. I p. 45, praep. euang. IX 40, Syncellus p. 416.

1 προστιθεὶς] προστεθεὶσ O προστιθεὶσ τί LVLat αὐτὸς] LV αὐτοῖσ ROSP *ipse* Lat ἰδίᾳ] ἴδια SPL ἴδιον V μήτε LV ἀφαιρῶν] coni. ἀφαιρεῖν codd. ὑπεισχημένος] ὑπησχημένοσ R ὑπισχημένοσ O ὑπεσχημένοσ SPLV 2 *ναβουχαδανά·σαροσ S *τρία καὶ τεσσαράκοντα] μγ' V 4 βασιλεύσας] *dum uixisset* Lat 5 εὐτυχέστερος] εὐψυχέστεροσ RO 6 βηρωσσὸσ RP²VE² Syncellus βηρωσοσ S *berosus* Lat locum Berosi (§ 220—226) iterauit Iosephus cont. Apion. I 19 sq., inde Eusebius sumpsit totum Chronic. I p. 45 sqq. et partem (§ 221—222) praep. euang. IX 40; ex Eusebio Syncellus p. 416 sqq. 7 δὲ Syncellus Ναβουχοδονόσορος] ναβουχαδανάσαροσ S ναβουχαδανάσσαροσ P ναβολάσσαροσ cont. Apion. codex graecus et uersio latina *nabupalsaro* Euseb. Armen. ναβοπολάσαροσ Euseb. apud Syncellum, quod Iosephus scripsisse uid. ὁ om. Syncellus 8 ἐν τῇ] ἔν τε SPLV cont. Apion. τὴν Συρίαν τὴν κοίλην] Συρίαν τὴν κοίλην Syncellus τὴν κοίλην συρίαν V 9 αὐτοῦ om. cont. Apion. 10 αὐτὸς] αὐτὸσ ἔτι SPLVLat cont. Apion. υἱῷ om. LV ναβουχαδανασσάρῳ SP *nabucodrosori* Euseb. Armen. Ναβοκοδροσόρῳ Syncellus, quod scripsit Iosephus 11 ἐν] ἔτι ἐν cont. Apion. 12 ναβουχαδανάσαροσ P ναβουχαδανάσσαροσ S *nabucodrosorus* Euseb. Armen. Ναβοκοδρόσορος Syncellus 13 ἐκράτησε] ἐκράτει Syncellus ἐκυρίευσε cont. Apion. cod. graecus Euseb. praep. euang. ἐκ ταύτης τῆς ἀρχῆς] ἐξ ἀρχῆσ cont. Apion. cod. graecus Euseb. chron. ἐξαῦθις Euseb. praep. euang. ἐξ αὐτῆς Gutschmid αὐτοῦ] αὐτῶν cont. Apion. cod. graec. Syncellus 14 ἐποίησεν cont. Apion. cod. graec. i. marg. *XI* Lat αὐτοῦ] τῷ LV ναβουχαδανασσάρῳ SP ναβολασσάρῳ· cont. Apion. cod. graec. *nabupalsarus* Euseb. Arm. ναβοπαλασάρῳ Euseb. praep. Syncellus συνέβη ναβοπαλασάρῳ tr. cont. Apion. 15 κατ' αὐτὸν] κατὰ τοῦτον τὸν cont. Apion. cod. graec. litterae αὐτὸν τὸν κα i. ras. S

ἀλλάξαι τὸν βίον ἔτη βασιλεύσαντα εἴκοσι καὶ ἕν. αἰσθόμενος 222
δὲ μετ᾽ οὐ πολὺν χρόνον τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν Ναβουχοδονο-
σάρου καὶ καταστήσας τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον πράγματα καὶ τὴν
λοιπὴν χώραν καὶ τοὺς αἰχμαλώτους Ἰουδαίων τε καὶ Φοινίκων
καὶ Σύρων καὶ τῶν κατ᾽ Αἴγυπτον ἐθνῶν συντάξας τισὶ τῶν φίλων
μετὰ τῆς βαρυτάτης δυνάμεως καὶ τῆς λοιπῆς ὠφελείας ἀνακομίζειν
εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, αὐτὸς ὁρμήσας ὀλιγοστὸς διὰ τῆς ἐρήμου παρα-
γίνεται εἰς Βαβυλῶνα. παραλαβὼν δὲ τὰ πράγματα διοικούμενα 223
ὑπὸ Χαλδαίων καὶ διατηρουμένην τὴν βασιλείαν ὑπὸ τοῦ βελτίστου
αὐτῶν, κυριεύσας ὁλοκλήρου τῆς πατρικῆς ἀρχῆς τοῖς μὲν αἰχμα-
λώτοις παραγενομένοις συνέταξεν ἀποικίας ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις
τῆς Βαβυλωνίας τόποις ἀποδεῖξαι, αὐτὸς δ᾽ ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ πολέ- 224
μου λαφύρων τό τε τοῦ Βήλου ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ κοσμήσας φιλο-
τίμως τήν τε ὑπάρχουσαν ἐξ ἀρχῆς πόλιν καὶ ἑτέραν καταχαρισά-
μενος καὶ ἀναγκάσας πρὸς τὸ μηκέτι δύνασθαι τοὺς πολιορκοῦν-
τας τὸν ποταμὸν ἀναστρέψαντας ἐπὶ τὴν πόλιν [κατασκευάζειν]
περιεβάλετο τρεῖς μὲν τῆς ἔνδον πόλεως περιβόλους, τρεῖς δ᾽

ROSPLV Lat Iosephus cont. Apion. I 19. Eusebius chronic. I p. 45 sqq., praep. euang. IX 40, Syncellus p. 416 sq.

1 βασιλεύσαντι SPVSyncellus βεβασιλευκότι cont. Apion. cod. graecus εἴκοσι καὶ ἕν] κα΄ V εἰκοσιεννέα cont. Apion. cod. graec. 2 πολὺν] πολλὴν R πολὺ cont. Apion. cod. graecus χρόνον om. cont. Apion. cod. graec. ναβουχαδανασσάρου SP ναβουχοδονοσόρου LV *nabuchodonosor* Lat ναβουχοδονόσοροσ cont. Apion. cod. graec. Euseb. praep. euang. *nabucodrosora* Euseb. Armen. Ναβουκοδρόσορος Syncellus 3 καὶ (ante κατ.) om. cont. Apion. 5 καὶ ante τῶν om. cont. Apion. κατ᾽] κατὰ τὴν LV cont. Apion. συντάξας] καὶ συντάξασ SPLVLat 6 μετὰ — δυνάμεως] *cum magna uirtute* Lat βαρυτάτης] V cont. Apion. βαθυτάτησ ROSPL 7 παρεγένετο LV cont. Apion. παρεγένετο διὰ τῆσ ἐρήμου tr. cont. Apion. 8 παραλαβὼν] καταλαβὼν cont. Apion. διοικούμενα suppl. R^2 9 διατηρουμένην] διοικουμένην SP 10 ὁλοκλήρου] ἐξολοκλήρου cont. Apion. cod. graec. 11 παραγενόμενος (om. Syncellus) συνέταξεν αὐτοῖς ἀποικίας (ἔταξε τὰς κατοικίας Sync.) cont. Apion. παραγινομένοισ O ἐπιτηδειοτάτοις] ἐπιτηδειο O 12 ἀποδεῖξαι] ἀποδείξασ RSP ἀπέδειξαν L, om. VLat ante αὐτὸς ras. 1—2 litt. V ἀπὸ] ὑπὸ V 13 τοῦ om. cont. Apion. Βήλου] λ ex ρ corr. P ήλ ex ίλ corr. S 14 ἑτέρα] ἑτέραν ἔξωθεν cont. Apion. καταχαρισάμενος] καταχειρισάμενοσ O καταχρησάμενοσ LV *contulit* Lat προσχαρισάμενοσ cont. Apion. cod. graecus προσκαταχρησάμενος Sync. προκαθιδρυσάμενος Gutschmid apud Euseb. I 48 Schöne 15 ἀναγκάσας] ἀνακαινίσασ SP *prisca reparauit* Lat ἀναχώσας Gutschmid apud Euseb. l. l. πολυορκοῦντασ LV 16 ἀναστρέψαντας] ἀναστρέψασ SP ἀναστρέφοντασ cont. Apion. ἀποστρέφοντασ Ernesti ἐπὶ — κατασκευάζειν] *ciuitati aliquo modo praeualere* Lat κατασκευάζειν om. RO 17 περιεβάλετο] ed. princ. ὑπερεβάλετο ROSPV cont. Apion. ὑπερεβάλλετο L *erexit* Lat τρεῖς] δὲ τρεῖσ ROLV περιβόλους] *porticus* Lat δ᾽ ἔξω] δὲ τῆς ἔξω SP, cont. Ap. δὲ ἔξω LV

225 ἔξω τούτων δὲ τῆς ὀπτῆς πλίνθου. καὶ τειχίσας ἀξιολόγως τὴν
πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας κοσμήσας ἱεροπρεπῶς κατεσκεύασεν ἐν
τοῖς πατρικοῖς βασιλείοις ἕτερα βασίλεια ἐχόμενα αὐτῶν, ὧν τὸ
μὲν ἀνάστημα καὶ τὴν λοιπὴν πολυτέλειαν περισσὸν ἴσως ἂν εἴη
λέγειν, πλὴν ὅσον τὰ μεγάλα καὶ ὑπερήφανα συνετελέσθη ἡμέραις
226 πεντεκαίδεκα. [ἐν δὲ] τοῖς βασιλείοις τούτοις ἀναλήμματα λίθινα
ἀνῳκοδόμησε τὴν ὄψιν ἀποδοὺς ὁμοιοτάτην τοῖς ὄρεσι, καταφυ-
τεύσας δένδρεσι παντοδαποῖς ἐξειργάσατο καὶ κατεσκεύασε τὸν κα-
λούμενον κρεμαστὸν παράδεισον διὰ τὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐπιθυ-
μεῖν τῆς οἰκείας διαθέσεως ὡς τεθραμμένην ἐν τοῖς κατὰ Μηδίαν
227 τόποις.“ καὶ Μεγασθένης δὲ ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰνδικῶν μνημο-
νεύει αὐτῶν δι' ἧς ἀποφαίνειν πειρᾶται τοῦτον τὸν βασιλέα τῇ
ἀνδρείᾳ καὶ τῷ μεγέθει τῶν πράξεων ὑπερβεβηκότα τὸν Ἡρακλέα·
καταστρέψασθαι γὰρ αὐτόν φησι Λιβύης τὴν πολλὴν καὶ Ἰβηρίαν.
228 καὶ Διοκλῆς δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Περσικῶν μνημονεύει τούτου
τοῦ βασιλέως καὶ Φιλόστρατος ἐν ταῖς Ἰνδικαῖς καὶ Φοινικικαῖς
ἱστορίαις, ὅτι οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπολιόρκησε τὴν Τύρον ἔτεσι τρισὶ
καὶ δέκα βασιλεύοντος κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Ἰθωβάλου τῆς Τύ-
ρου. καὶ τὰ μὲν ὑπὸ πάντων ἱστορούμενα περὶ τούτου τοῦ βασι-
λέως ταῦτα ἦν.

ROSPLVE Lat Zonaras III p. 218. Iosephus cont. Apion. I 19. Eusebius chronic. I p. 47, Syncellus p. 417 sq.

1 τούτων δὲ τῆς ὀπτῆς (ὀπτϊκῆσ O) πλίνθου] *ex latere cocto* Lat τούτων (τούτων δὲ Sync.) τοὺς μὲν ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου τοὺς δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς πλίνθου cont. Apion. τειχήσασ R in R abhinc multa sunt euanida 2 κατεσκεύασεν ἐν] προσκατεσκεύακεν cont. Apion. cod. graec. *addidit* Euseb. Armen. προκατεσκεύασεν Syncellus ἐν om. cont. Ap. 3 αὐτῶν] ἐκείνων cont. Apion. ὧν] ὑπὲρ ὧν cont. Ap. 4 τὴν λοιπὴν] τὴν πόλιν καὶ τὴν λοιπὴν RO τὴν πολλὴν cont. Ap. cod. graecus περισσὸν — 5 λέγειν] μακρὰ δ' (μακρὸν Euseb.) ἴσως ἔσται ἐάν τις ἐξηγῆται cont. Ap. περισσὸν, ὃν i. ras. L ἴσως] οὕτωσ RO 5 πλὴν ὅσον τὰ] πλησίον τὲ τὰ (τὲ i. ras. m. 2 R) RO πλὴν ὅσον τὲ τὰ LV *uerum tamen hoc sciendum quia dum essent* Lat πλὴν ὡς ὄντα Dindorf πλὴν ὄντα γε ὑπερβολὴν ὡσ cont. Apion. cod. graecus πλὴν ὄντα ὑπερβολῇ Syncellus ἡμέρασ L 6 ἐν δὲ om. RO ἀναλείμματα O λίθινα] λίθινα ὑψηλὰ cont. Apion. 7 ἀνοικοδόμησε V ἀνοικοδομήσας cont. Apion. τὴν] καὶ τὴν cont. Apion. ὄρεσι] ὄρε V καταφυτεύσας] καταφυτεύσας δὲ coni. 8 δένδρεσι] δένδρα O καλούμενον om. R 10 οἰκείας] ὀρείας cont. Apion. ὡς] *σ R, om. O cont. Apion. μήδειαν OL 12 δι' ἧς] δι' ὧν Cocceji 13 ἀνδρίαι, ι i. ras. P ὑπερβεβληκότα coni. 14 πολλὴν] πολὴν P[1] πόλλιν O πόλιν RLVLat 15 *Διοκλῆς] ὁ διοκλῆσ S ὁ δικλῆσ P δὲ LV *τῶν Περσικῶν] *coloniarum* Lat 16 καὶ] αὐτοῦ καὶ LVE φοινικικαῖσ, κι s. m. 1 S φοινικαῖσ OLE, in R apparet φοιν ceteris euanidis 17 τὴν om. LV ἔτεσι τρισὶ καὶ δέκα] ἔτεσι τρισκαίδεκα L ἔτεσι γ' V (ἔτεσι ιγ' V teste Mau) 18 ἰθοβάλου ROLV *iothabulus* Lat Τύρου] τύρων LV

2. *Μετὰ δὲ τὴν Ναβουχοδονοσόρου τελευτὴν Ἀβιλμαθαδάχος* 229
ὁ παῖς αὐτοῦ τὴν βασιλείαν παραλαμβάνει, ὃς εὐθὺς τὸν τῶν Ἱερο-
σολύμων βασιλέα Ἰεχονίαν τῶν δεσμῶν ἀφεὶς ἐν τοῖς ἀναγκαιοτά-
τοις τῶν φίλων εἶχε πολλὰς αὐτῷ δωρεὰς δοὺς καὶ ποιήσας αὐτὸν
ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ βασιλέων· ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ τὴν πίστιν 230
οὐκ ἐφύλαξεν Ἰεχονίᾳ παραδόντι μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων καὶ
τῆς συγγενείας ὅλης ἑκουσίως αὐτὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὡς ἂν μὴ
κατασκαφείη ληφθεῖσα ὑπὸ τῆς πολιορκίας, καθὼς προειρήκαμεν.
τελευτήσαντος δὲ Ἀβιλμαθαδάχου μετὰ ἔτη ὀκτωκαίδεκα τῆς βασι- 231
λείας Ἠλίσαρος ὁ παῖς αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν παραλαμβάνει, καὶ κατα-
σχὼν αὐτὴν ἔτη τεσσαράκοντα καταστρέφει τὸν βίον. μετὰ δ' αὐτὸν
εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Λαβοσόρδαχον ἀφικνεῖται τῆς βασιλείας ἡ δια-
δοχή, καὶ μῆνας ποιήσασα παρ' αὐτῷ τοὺς πάντας ἐννέα τελευτή-
σαντος αὐτοῦ μεταβαίνει πρὸς Βαλτασάρην τὸν καλούμενον Ναβο-
άνδηλον παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις. ἐπὶ τοῦτον στρατεύουσι Κῦρός 232
τε ὁ Περσῶν βασιλεὺς καὶ Δαρεῖος ὁ Μήδων. καὶ πολιορκουμένων
τοὺς ἐν Βαβυλῶνι θαυμάσιόν τι καὶ τεράστιον θέαμα συνέβη· κατέ-
κειτο δειπνῶν καὶ πίνων ἐν οἴκῳ μεγάλῳ καὶ πρὸς ἑστιάσεις πε-
ποιημένῳ βασιλικὰς μετὰ τῶν παλλακίδων καὶ τῶν φίλων. δόξαν 233

---

§ 229 = 4 Reg. XXV 27, Ierem. LII 31; § 232 = Daniel V 1.

ROSPLVELatZonaras III p. 218.

1 i. marg. *ιβ'* O *τὴν*] *τὴν τοῦ* P *ναβουχαδανασάρου* P *ναβουχαδανασσάρου* S *Ἀβιλμαθαδάχος*] *ἀβιαμαθαδάχοσ* O *ἀβ***α*αδάχοσ* R *ἀβελμάρθαχοσ* P *ἀβελμάθαχοσ* S *ἀβιλαμαρώδαχοσ* LV *ἀβιλαραμάταχοσ* E *amilmathapacus* (*amilmatharacus* cod. Neapol.) *qui et abimathadocus* Lat 2 *τῶν* om. LV **hierosolymitarum* Lat 3 **ἰεχονίαν, ο* i. ras. L *ἰεχωνίαν* V *iechoniam qui et ioachim* Lat 4 *τῶν φίλων*] *τοῖσ φίλοισ* L *φίλοισ* VE **αὐτὸν*] ROSP[1]LV *ἔντιμον* P[2] *εἶχεν* O 5 **τῶν*] *τὸν* O **Βαβυλωνίᾳ*] *βαβυλῶνι* LV *βασιλέων*] *βασιλέα* O *βασιλείων* PLVE *βασιλειῶν, ῶν* s. m. 2 S 6 *Ἰεχονίᾳ*] *τῷ ἰεχονία* SPL *ἰεχωνία* V 7 *αὐτὸν*] *αὐτὸν* ROSP[1]L *ἑαυτὸν* V 8 *ὑπὸ τῆς πολιορκίας*] *τῇ πολιορκία* LV 9 *Ἀβιλμαθαδάχου*] *ἀβιαμαθαδάχου* RO *ἀβιλμαδάχου* S *ἀβιλδαμάχου* P *ἀβιλαμαρωδάχου* LV *ἀβιλαματαράχου* E *amilmathapaco* Lat 10 *Ἠλίσαρος*] *ἰγλίσαροσ* SP *νιγλίσαροσ* LVE *helesarus* Lat cod. Neapol. *egresarius* cod. Wissemb. 11 *μετὰ δ' αὐτὸν*] *μετ' αὐτὸν δὲ* V 12 **Λαβοσόρδαχον*] *λαβροσόδαχον* SP *τῆς βασιλείας*] abhinc usque ad 382, 4 *χρῆσθαι* plurima euanuerunt in R 14 **Βαλτασάρην*] euanuit R *βαλτασάριν* O *βαλτάσαριν* SP *βαλτάσαρον* LV *Ναβοάνδηλον*] euan. R *ναβοὰν δῆλον* O *ἀβοάνδηλον* E *naboan* Lat, fort. recte 15 *παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις*] *παρὰ βαβυλωνίοισ* LVE, om. Lat, fort. recte 16 *πολιορκουμένω* E 17 *τοὺς*] euan. R, om. SPE *τῶν* LV 18 *καὶ πίνων*] euan. R, om. SPLVELat *καὶ — πεποιημένῳ*] *et conuiuiis regalibus oportuna* Lat *καὶ πρὸς*] *καὶ γυρῶ* E *καὶ ἀργυρῶ εἰσ* O *καὶ ἄργυροσ εἰσ* L *καὶ σκευῶν ἦν πολὺσ ἄργυροσ εἰσ* V euan. R *πεποιημένων* LV 19 *παλλακίδων*] *παλλακίδων αὐτοῦ* E

δὲ αὐτῷ κομισθῆναι κελεύει ἐκ τοῦ ἰδίου ναοῦ τὰ τοῦ θεοῦ σκεύη,
ἃ συλήσας Ναβουχοδονόσορος ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων οὐκ ἐχρῆτο μέν,
εἰς δὲ τὸν αὑτοῦ ναὸν κατέθηκεν. αὐτὸς δὲ ὑπὸ θράσους προα-
χθείς, ὥστε αὐτοῖς χρῆσθαι, μεταξὺ πίνων καὶ βλασφημῶν τὸν
θεὸν ἐκ τοῦ τείχους ὁρᾷ χεῖρα προϊοῦσαν καὶ τῷ τοίχῳ τινὰς συλ-
234 λαβὰς ἐγγράφουσαν. ταραχθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς ὄψεως συνεκάλεσε τοὺς
μάγους καὶ τοὺς Χαλδαίους, πᾶν τοῦτο τὸ γένος ὅσον ἦν ἐν τοῖς
Βαβυλωνίοις τά τε σημεῖα καὶ τὰ ὀνείρατα κρίνειν δυνάμενον, ὡς
235 ἂν αὐτῷ δηλώσωσι τὰ γεγραμμένα. τῶν δὲ μάγων οὐδὲν εὑρίσκειν
δυναμένων οὐδὲ συνιέναι λεγόντων ὑπ᾽ ἀγωνίας ὁ βασιλεὺς καὶ
πολλῆς τῆς ἐπὶ τῷ παραδόξῳ λύπης κατὰ πᾶσαν ἐκήρυξε τὴν χώ-
ραν τῷ τὰ γράμματα καὶ τὴν ὑπ᾽ αὐτῶν δηλουμένην διάνοιαν σαφῆ
ποιήσαντι δώσειν ὑπισχνούμενος στρεπτὸν περιαυχένιον χρύσεον
καὶ πορφυρᾶν ἐσθῆτα φορεῖν, ὡς οἱ τῶν Χαλδαίων βασιλεῖς, καὶ
236 τὸ τρίτον μέρος τῆς ἰδίας ἀρχῆς. τούτου γενομένου τοῦ κηρύγμα-
τος ἔτι μᾶλλον οἱ μάγοι συνδραμόντες καὶ φιλοτιμησάμενοι πρὸς
237 τὴν εὕρεσιν τῶν γραμμάτων οὐδὲν ἔλαττον ἠπόρησαν. ἀθυμοῦντα
δ᾽ ἐπὶ τούτῳ θεασαμένη τὸν βασιλέα ἡ μάμμη αὐτοῦ παραθαρ-
σύνειν ἤρξατο καὶ λέγειν, ὡς ἔστι τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας αἰχμάλω-
τος ἐκεῖθεν τὸ γένος ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονοσόρου πορθή-
σαντος Ἱεροσόλυμα Δανίηλος ὄνομα, σοφὸς ἀνὴρ καὶ δεινὸς εὑρεῖν
τὰ ἀμήχανα καὶ μόνῳ τῷ θεῷ γνώριμα, ὃς Ναβουχοδονοσόρῳ τῷ
βασιλεῖ μηδενὸς ἄλλου δυνηθέντος εἰπεῖν περὶ ὧν ἔχρηζεν εἰς φῶς
238 ἤγαγε τὰ ζητούμενα. μεταπεμψάμενον οὖν αὐτὸν ἠξίου παρ᾽ αὐτοῦ
πυνθάνεσθαι περὶ τῶν γραμμάτων καὶ τὴν ἀμαθίαν τὴν τῶν οὐχ

§ 233 = Daniel V 2.

ROMSPLVELat Zonaras III p. 218 sq.

1 *ναοῦ i. ras. L 2 *ναβουχαδανάσσαροσ SP ἐκ τῶν] ἐξ LVE ἐχρήσατο E 3 αὑτοῦ] αὐτοῦ SPLVE αὐτὸν O, euan. R ναὸν αὐτοῦ tr. L κατέθηκεν] κατέθετο LVE *θράσους] θάρσουσ OL, euan. R 4 τὸν] coni. πρὸσ τὸν RO εἰσ τὸν SPLVE in Lat 5 τοίχῳ] τείχω RO τοίχω an τείχω incertum L 6 δ᾽ LVE 7 καὶ τοὺς] καὶ E πᾶν] καὶ πᾶν SPLVELat τούτου τοῦ γένους coni. 8 Βαβυλωνίοις] βαρβάροισ LVLat τε] s. m. 1 S τε δ᾽, δ deletum P καὶ τὰ] καὶ E 10 *δυναμένων om. LV 12 *ὑπ᾽] ἐπ᾽ RO 13 ποιήσοντι E *περιαυχένιον, νιον i. ras. 2 litt. m. 2 P 14 πορφύραν E 15 ἰδίας om. E 16 ἔτι] ἐπὶ E *πρὸς] περὶ L 17 *γραμμάτων] πραγμάτων RO 18 δὲ L τοῦτο L 19 καὶ s. m. 1 P ἀπὸ] ἐκ LVE 20 ἐκεῖθε L τοῦ om. SPE *ναβουχαδανασσάρου SP 21 Ἱεροσόλυμα] τὰ ἱεροσόλυμα E εὑρεῖν] ἐξευρεῖν LVE 22 τῷ om. E *ναβουχαδανασσάρω SP 24 μεταπεμψάμενον] ed. pr. μεταπεμψάμενοσ codd. E αὐτοῦ] αὐτῷ RO 25 *γραμμάτων] πραγμάτων RO τὴν om. O

εὑρόντων αὐτὰ κατακρίνειν, κἂν σκυθρωπὸν ᾖ τὸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ σημαινόμενον.
3. Ταῦτ' ἀκούσας καλεῖ τὸν Δανίηλον ὁ Βαλτασάρης καὶ δια- 239
λεχθεὶς ὡς πύθοιτο περὶ αὐτοῦ καὶ τῆς σοφίας, ὅτι θεῖον αὐτῷ πνεῦμα συμπάρεστι καὶ μόνος ἐξευρεῖν ἱκανώτατος ἃ μὴ τοῖς ἄλλοις εἰς ἐπίνοιαν ἔρχεται, φράζειν αὐτῷ τὰ γεγραμμένα καὶ τί
σημαίνει μηνύειν ἠξίου· τοῦτο γὰρ ποιήσαντι πορφύραν δώσειν 240
ἐνδεδύσθαι καὶ χρύσεον περὶ αὐχένα στρεπτὸν καὶ τὸ τρίτον τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ μέρος τιμὴν καὶ γέρας τῆς σοφίας, ὡς ἂν ἐξ αὐτῶν ἐπισημότατος γένοιτο τοῖς ὁρῶσι καὶ τὴν αἰτίαν ἐφ' ᾗ τούτων ἔτυχε
πυνθανομένοις. Δανίηλος δὲ τὰς μὲν δωρεὰς αὐτὸν ἔχειν ἠξίου· 241
τὸ γὰρ σοφὸν καὶ θεῖον ἀδωροδόκητον εἶναι καὶ προῖκα τοὺς δεομένους ὠφελεῖν, μηνύσειν δ' αὐτῷ τὰ γεγραμμένα σημαίνοντα καταστροφὴν αὐτῷ τοῦ βίου, ὅτι μηδ' οἷς ὁ πρόγονος αὐτοῦ διὰ τὰς εἰς θεὸν ὕβρεις ἐκολάσθη τούτοις ἔμαθεν εὐσεβεῖν καὶ μηδὲν ὑπὲρ
τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν μηχανᾶσθαι· ἀλλὰ καὶ Ναβουχοδονοσόρου 242
μεταστάντος εἰς δίαιταν θηρίων ἐφ' οἷς ἠσέβησε καὶ μετὰ πολλὰς ἱκεσίας καὶ δεήσεις ἐλεηθέντος ἐπανελθεῖν εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον καὶ τὴν βασιλείαν, καὶ διὰ ταῦτα τὸν θεὸν ὡς τὴν ἅπασαν ἔχοντα δύναμιν καὶ προνοούμενον τῶν ἀνθρώπων μέχρις οὗ καὶ ἐτελεύτησεν ὑμνοῦντος, λήθην αὐτὸς ἔλαβε τούτων καὶ πολλὰ μὲν ἐβλασφήμησε τὸ θεῖον, τοῖς δὲ σκεύεσιν αὐτοῦ μετὰ τῶν παλλακίδων
διηκονεῖτο. ταῦτα ὁρῶντα τὸν θεὸν ὀργισθῆναι αὐτῷ καὶ διὰ τῶν 243
γεγραμμένων προκαταγγέλλειν, εἰς οἷον αὐτὸν καταστρέψαι δεῖ τέλος. ἐδήλου δὲ τὰ γράμματα τάδε· μάνη· τούτῳ δὲ ἔλεγεν Ἑλλάδι γλώσσῃ

§ 239 = Daniel V 13.

ROMSPLVE Lat Zonaras III p. 219.
1 *τοῦ om. SP 3 ταῦτα L βαλτάσαρισ, ι i. ras. P βαλτάσαροσ LV 4 θεῖον] τὸ θεῖον SPLV αὐτὸ L 7 σημαίνειν L *δώσει SP 8 *ἐνδεδύσθαι] ἐνδύσασθαι SP περὶ αὐχένα] περὶ τὸν αὐχένα SPLVE περιαυχένιον coni. 9 αὐτοῦ ἀρχῆσ tr. V 10 καὶ τὴν — 11 πυνθανομένοις om. Lat 11 *μὲν om. O *δωρεὰς om. P[1] 12 θεῖον] τὸ θεῖον LVE 13 μηνύσειν P[2]Ernesti μηνύειν ROSLVE *significaturum se esse* Lat μηνύει Dindorf δὲ LVE 14 αὐτῷ] ἑαυτῶ L αὐτοῦ E δι' αὐτῶν V τῶ βίω E *μηδ'] μὴ O 15 *θεὸν] τὸν θεὸν L ὕβρεις] παροινίασ E 16 φύσιν] τέχνην V *ναβουχαδανασσάρου SP 19 *βασιλείαν, ασιλ corr. L 20 καὶ (post οὗ) om. L 22 *τὸ] εἰσ τὸ V *παλακίδων L 23 ταῦτα] ταῦτα οὖν SPLV ὁρῶντα] ὁρῶτα P[1] ὁρῶν RO 24 *γεγραμμένων] προγεγραμμένων ROSL *ea quae scripta sunt* Lat προκαταγγέλειν L καταγγέλλειν E 25 γράμματα] γεγραμμένα LVE μανῆ P μανή LE τούτῳ] Dindorf τοῦτο codd. E δ' V *ἔλεγεν] om. Lat, delet Cocceji

σημαίνοιτο ἂν ἀριθμός, ὥσπερ τῆς ζωῆς σου τὸν χρόνον καὶ τῆς
ἀρχῆς ἠρίθμηκεν ὁ θεὸς [καὶ] περισσεύειν ἔτι σοι βραχὺν χρόνον.
244 θέκελ· σημαίνει τοῦτο τὸν σταθμόν· στήσας οὖν σου λέγει τὸν
χρόνον τῆς βασιλείας ὁ θεὸς ἤδη καταφερομένην δηλοῖ. φαρές· καὶ
τοῦτο κλάσμα δηλοῖ καθ᾽ Ἑλλάδα γλῶτταν· κλάσει τοιγαροῦν σου
τὴν βασιλείαν καὶ Μήδοις αὐτὴν καὶ Πέρσαις διανεμεῖ.
245 4. Δανιήλου δὲ ταῦτα τῷ βασιλεῖ σημαίνειν φράσαντος τὰ
ἐν τῷ τοίχῳ γράμματα τὸν μὲν Βαλτασάρην, οἷον εἰκὸς ἐφ᾽ οὕτω
246 χαλεποῖς τοῖς δεδηλωμένοις, λύπη καὶ συμφορὰ κατέλαβεν· οὐ μὴν
ὡς προφήτῃ αὐτῷ κακῶν γενομένῳ τὰς δωρεὰς ἃς ὑπέσχετο δώσειν
οὐ δίδωσιν, ἀλλὰ πάσας παρέσχε, τὸ μὲν ἐφ᾽ οἷς δοθήσονται λογι-
ζόμενος ἴδιον αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνάγκης, ἀλλ᾽ οὐχὶ τοῦ προφητεύσαν-
τος εἶναι, τὰ δὲ ὡμολογημένα κρίνων ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ δικαίου,
247 κἂν ᾖ σκυθρωπὰ τὰ μέλλοντα συμβαίνειν οὕτως ἔκρινε· μετ᾽ οὐ
πολὺν δὲ χρόνον αὐτός τε ἐλήφθη καὶ ἡ πόλις Κύρου τοῦ Περσῶν
βασιλέως ἐπ᾽ αὐτὸν στρατεύσαντος· Βαλτάσαρος γάρ ἐστιν, ἐφ᾽ οὗ
τὴν αἵρεσιν τῆς Βαβυλῶνος συνέβη γενέσθαι, βασιλεύσαντος αὐτοῦ
248 ἑπτακαίδεκα ἔτη. ‵τῶν μὲν οὖν Ναβουχοδονοσόρου τοῦ βασιλέως

§ 243 = Daniel V 26.

ROSPLVE Lat Zonaras III p. 220.

1 σημαίνοιτ᾽ LVE *ἂν ἀριθμός] ἀνάριθμοσ RO ὥσπερ — σου] *quia uitae tuae inquit* Lat σου τὸν] τοσοῦτον SP^{1} σου τοσοῦτον LV οὕτωσ σου τὸν E 2 ἠρίθμησεν EZon *καὶ om. RO *καὶ — χρόνον] *et paruum tibi superesse decreuerit* Lat *ἔτι σοι] ἐστὶν οἱ RO ἐπὶ σοὶ LV *βραχὺ RO *χρόνον om. Lat recte ut uid. 3 θεκέλ SPLE *σημαίνει, ει i. ras. 2 P *τοῦτον S τὸν (ante σταθμὸν) om. LVE λέγει s. L, om. E τὸν χρόνον λέγει tr. O 4 *βασιλείας] *uitae* Lat 5 καθ᾽] κατὰ VE κατα τὴν L *γλῶσσαν V 6 *διανεμεῖ] διανέμοι RO 7 σημαίνειν τῷ βασιλεῖ tr. LVE φράσαντος] φήσαντοσ E τὰ — 8 γράμματα] *ea quae fuerant in pariete conscripta* Lat 8 τοίχω, οι i. ras. corr. L τείχει ROLE βαλτάσαριν P^{2} βαλτάσαρον LV *balthasar* Lat 9 *κατέλαβε L 10 *προφήτῃ] προφήτην $RP^{1}LV$ κακῶν αὐτῷ tr. LV γενομένῳ] γενόμενον $ROSP^{1}$ γενομένω τῷ δανιὴλ (τῷ δανιὴλ i. ras. 3—4 litt.) P^{2} γεγενημένον LV *τὰσ add. m. 2 P 11 παρέσχε τὸ] παρέσχετο SP μὲν ἐφ᾽ — 12 αὐτοῦ] τὴν μὲν ἠπειλημένην τῆσ βασιλείασ καθαίρεσιν, i. ras. 37 litt. m. 2 P ἐφ᾽ οἷσ μὲν tr. S 12 καὶ eras. P καὶ τῆς ἀνάγκης om. Lat ἀνάγκης] πεπρωμένησ $P^{1}LV$ πεπρωμένησ ἀνάγκησ SP^{2} προφητεύσαντος — 13 ὡμολογημένα] προφητεύσαντοσ εἶναι λογισάμενοσ τὴν δὲ τῶν ἐπηγγελμένων ἐκπλήρωσιν, τοσ — ἐκπλήρωσιν i. ras. 24 litt. m. 2 P 13 ὡμολογημένα] ὁμολογούμενα L κρίναι ROLVLat 14 κἂν ᾖ — ἔκρινε om. Lat συμβαίνειν] σημαίνειν O οὕτως] αὐτῶι SP καὶ οὕτωσ LV καὶ ὁ μὲν οὕτωσ ed. pr. ἔκρινε del. P^{2} 15 *τε] τ᾽ S, om. P *τοῦ] τῶν L 17 *τῆς] τὴν L 18 ἔτη ἑπτακαίδεκα (ιζ′ V) tr. LVE τῶν] τὸν L et fort. Lat μὲν om. P ναβουχαδανασσάρου (χα s. m. 1 P) SP

ἐγγόνων τὸ τέλος τοιοῦτον παρειλήφαμεν γενόμενον· Δαρείῳ δὲ τῷ
καταλύσαντι τὴν Βαβυλωνίων ἡγεμονίαν μετὰ Κύρου τοῦ συγγενοῦς
ἔτος ἦν ἑξηκοστὸν καὶ δεύτερον, ὅτε τὴν Βαβυλῶνα εἷλεν, ὃς ἦν
Ἀστυάγους υἱός, ἕτερον δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐκαλεῖτο ὄνομα· ὃς 249
καὶ Δανίηλον τὸν προφήτην λαβὼν ἤγαγεν εἰς Μηδίαν πρὸς αὑτὸν
καὶ πάσης αὐτῷ τιμῆς μεταδιδοὺς εἶχε σὺν αὑτῷ· τῶν τριῶν γὰρ
σατραπῶν ἦν, οὓς ἐπὶ τῶν ἑξήκοντα καὶ τριακοσίων σατραπειῶν
κατέστησε· τοσούτους γὰρ ἐποίησε Δαρεῖος εἰς αὐτήν.
5. Δανίηλος τοίνυν ὢν ἐν τοιαύτῃ τιμῇ καὶ λαμπρᾷ σπουδῇ 250
παρὰ τῷ Δαρείῳ καὶ πρὸς ἅπαντα ὑπ᾽ αὐτοῦ μόνος, ὡς ἂν ἔχων
τὸ θεῖον πεπιστευμένος ἐν αὑτῷ, παραλαμβανόμενος ἐφθονήθη·
βασκαίνουσι γὰρ οἱ μᾶλλον αὐτῶν ἑτέρους ἐν πλείονι τιμῇ παρὰ
τοῖς βασιλεῦσι βλέποντες. ζητούντων δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν ἀφορμὴν δια- 251
βολῆς καὶ κατηγορίας τῶν ἀχθομένων ἐπ᾽ αὐτῷ εὐδοκιμοῦντι παρὰ
τῷ Δαρείῳ παρεῖχεν αἰτίαν οὐδεμίαν· ὢν γὰρ καὶ χρημάτων ἐπάνω
καὶ παντὸς λήμματος περιορῶν, αἴσχιστον αὐτῷ δοκεῖν κἂν ὑπὲρ
ὧν δοθείη καλῶς πρὸς τὸ λαβεῖν, οὐδ᾽ ἥντιναοῦν τοῖς ζηλοτυποῦ-
σιν αὐτὸν ἐγκλημάτων εὕρεσιν παρεῖχεν. οἱ δ᾽ ὡς οὐδὲν εἶχον, ὃ 252
κατειπόντες αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα ζημιώσουσιν αὐτὸν εἰς τὴν
παρ᾽ αὐτοῦ τιμὴν αἰσχύνῃ καὶ διαβολῇ, τρόπον ἄλλον ἐζήτουν καθ᾽
ὃν αὐτὸν ἐκποδὼν ποιήσονται. ὁρῶντες οὖν τὸν Δανίηλον τρὶς
τῆς ἡμέρας προσευχόμενον τῷ θεῷ πρόφασιν ἔγνωσαν εὑρηκέναι,
δι᾽ ἧς ἀπολέσουσιν αὐτόν. καὶ πρὸς τὸν Δαρεῖον ἐλθόντες ἀπήγ- 253
γελλον αὐτῷ, ὡς τοῖς σατράπαις αὐτοῦ καὶ τοῖς ἡγεμόσι δόξειεν
ἐπὶ τριάκονθ᾽ ἡμέρας ἀνεῖναι τὸ πλῆθος, ὅπως μήτ᾽ αὐτῷ τις μήτε

---

§ 248 = Daniel V 31.

ROSPLVELatZonaras III p. 220 sq.

1 *ἐκγόνων* SP *ἔγγονον* LLat *τοιοῦτο* SP 3 **ἑξηκοστὸν καὶ δεύτερον*] *ξβ'* V **ἦν* om. O 4 *ἀστυάγου* LE *astiagis* Lat **ἕλλησι* P **ὄνομα*] *τὸ ὄνομα* O 5 **μήδιαν* L *αὐτὸν* ROSP¹LV 6 *μεταδοὺσ* LVE *αὐτῶ* ROSP¹ LVE 7 **σατράπων* RO **σατραπειῶν*] *σατραπιῶν* ROV *σατραπῶν* LLat 8 **κατέστησ* V *τοσούτους — αὐτήν* om. ELat *τοσούτουσ* ex *τοσοῦτοσ* corr. L *εἰς αὐτὴν*] *εἰσ ταύτην* SPL, om. V 9 i. marg. *XII* Lat 11 *τὸ*] *τί* P *τι* S *ἐν αὐτῷ παραλαμβανόμενος* om. Lat ed. pr. *αὐτῷ*] *αὐτῶ* ROSP *ταὐτῶ* LV 13 *δὲ* E 16 *αἴσχιστον* — 17 *λαβεῖν*] *cui turpe uidebatur aliquid etiam pro bonis rebus accipere* Lat *αἴσχιστοσ* LV *δοκεῖν*] *δοκῶν* ed. princ. *δοκοῦν* Cocceji *κἂν* — 17 *λαβεῖν*] *καὶ κἂν ὑπὲρ ὧν ποιοίη καλῶν πρός τινός τι λαβεῖν* Cocceji 17 *ἡτιναοῦν* V 18 *δὲ* PV *ὃ*] *ὧ* SP 23 *ἀπολέσωσιν* OL *ἀπήγγελον* ROLE¹ 24 *τοῖς* (post *καὶ*) om. SPLVE 25 *τριάκοντα* LE **ἡμέραισ* O *μήτ᾽ εαὐτῶ*, ε obductum uid. R *μήτε αὐτῶ* SPLVE

τοῖς θεοῖς δεόμενος αὐτῶν καὶ εὐχόμενος εἴη, τὸν μέντοι γε αὐτῶν
παραβάντα ταύτην τὴν γνώμην εἰς τὸν τῶν λεόντων ἔκριναν ῥῖψαι
λάκκον ἀπολούμενον.
254 6. Ὁ δὲ βασιλεὺς οὐ συνιδὼν τὴν κακουργίαν οὐδ᾽ ἐπὶ τὸν
Δανίηλον ταῦτα κατεσκευασμένους ὑπονοήσας ἀρέσκεσθαι τοῖς ὑπ᾽
αὐτῶν ἔφη δεδογμένοις, καὶ κυρώσειν τὴν προαίρεσιν αὐτῶν ἐπαγ-
γελλόμενος προτίθησι πρόγραμμα δηλοῦν τῷ πλήθει τὰ δόξαντα
255 τοῖς σατράπαις. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες φυλαττόμενοι τὰ προσ-
τεταγμένα μὴ παραβῆναι ἠρέμουν, Δανιήλῳ δὲ φροντὶς οὐδ᾽ ἡτισοῦν
τούτων ἦν, ἀλλ᾽ ὡς ἔθος εἶχεν ἱστάμενος ηὔχετο τῷ θεῷ πάντων
256 ὁρώντων. οἱ δὲ σατράπαι τῆς ἀφορμῆς αὐτοῖς ἣν ἐσπούδαζον λα-
βεῖν ἐπὶ τὸν Δανίηλον παραφανείσης εὐθὺς ἧκον πρὸς τὸν βασι-
λέα καὶ κατηγόρουν ὡς παραβαίνοντος μόνου τοῦ Δανιήλου τὰ προσ-
τεταγμένα· μηδενὸς γὰρ τῶν ἄλλων τολμῶντος προσεύχεσθαι τοῖς
θεοῖς, καὶ τοῦτ᾽ οὐ δι᾽ ἀσέβειαν, ἀλλὰ διὰ φυλακὴν καὶ διατήρησιν
257 * ὑπὸ τοῦ φθόνου· ἀπὸ γὰρ μείζονος ἧς προσεδόκων εὐνοίας τοῦτο
ποιεῖν τὸν Δαρεῖον ὑπολαμβάνοντες, ὡς καὶ καταφρονήσαντι τῶν
ἐκείνου προσταγμάτων συγγνώμην ἑτοίμως νέμειν, καὶ αὐτὸ τοῦτο
βασκαίνοντες τῷ Δανιήλῳ, οὔτε μετεβάλλοντο πρὸς τὸ ἡμερώτερον,
ῥίπτειν δ᾽ αὐτὸν ἠξίουν κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόν-
258 των. ἐλπίσας δ᾽ ὁ Δαρεῖος, ὅτι ῥύσεται τὸ θεῖον αὐτὸν καὶ οὐδὲν
μὴ πάθῃ δεινὸν ὑπὸ τῶν θηρίων, ἐκέλευσεν αὐτῷ εὐθύμως φέρειν

§ 253 = Daniel VI 7.

ROSPLVE Lat Zonaras III p. 221.

1 *δεομένοισ S *αὐτῶν καὶ] αὐτῷ καὶ O *δεόμενος — εἴη] *adiret* Lat αὐτῶν] αὐτὸν O, om. E 4 κακουργίαν] κακουργίαν αὐτῶν SPLV Lat οὐδὲ L 5 κατασκευασμένουσ PL κατασκευασαμένουσ V 6 ἐπαγγελόμενοσ LV 7 *προστίθησι ROL 8 τὰ προστεταγμένα μὴ παραβῆναι] μὴ παραβῆναι τὰ προστάγματα LV 9 οὐδετισοῦν LV 10 ἦν τούτων (τούτου E) tr. LE εἶχεν ἔθοσ tr. VE *ἔθος om. O *εἶχεν, εἶ ex ἦν corr. R 13 δανιὴλ E 14 *γὰρ om. Lat *τολμώντων L προσεύχεσθαι] εὔχεσθαι E 15 καὶ τοῦτ᾽ — 19 ἡμερώτερον] αὐτὸσ τοῦτο ποιεῖ μόνοσ καὶ E τοῦθ᾽ RO^1 εὐσέβειαν L post διατήρησιν lacunam statuit Holwerda p. 57, cf. Daniel VI 13 sq. ἀλλὰ διὰ φυλακὴν — 19 ἡμερώτερον] *sed propter custodiam fieret praeceptorum, ille contemnens praecepta ad suum oraret deum; credentes etenim, quia propter magnum fauorem, quo eum Darius diligebat etiam illorum decreta contemnens Daniheli ueniam daret, in hoc potius habentes inuidiam magis instabant et nulla mansuetudine recedebant* Lat 16 ἧς] ἣ RO ᾗ coni. προσεδόκουν LV 17 καὶ om. SP καταφρονήσαντι] καταφρονήσει τί RO 18 νέμειν] νεμεῖ Lat fort. recte 19 οὔτε] οὗτοι L οὗτοι V μετεβάλλοντο] μετεβάλοντο L μεταβάλλοντοσ RO 20 δ᾽] δὲ LV τ᾽ coni. 21 *δὲ LV 22 αὐτῷ] αὐτὸν SPLVE

τὰ συμβαίνοντα· καὶ βληθέντος εἰς τὸν λάκκον σφραγίσας τὸν ἐπὶ
τοῦ στομίου κείμενον ἀντὶ θύρας λίθον ἀνεχώρησε, δι᾽ ὅλης δ᾽
ἄσιτος τῆς νυκτὸς καὶ ἄυπνος διῆγεν ἀγωνιῶν περὶ τοῦ Δανιήλου·
μεθ᾽ ἡμέραν δὲ ἀναστὰς ἐπὶ τὸν λάκκον ἦλθε καὶ σωζομένην τὴν 259
σφραγῖδα εὑρών, ᾗ σημηνάμενος τὸν λίθον κατελελοίπει, ἀνοίξας
ἀνεβόησε καλῶν τὸν Δανίηλον καὶ πυνθανόμενος εἰ σώζεται. τοῦ
δὲ ἐπακούσαντος τῷ βασιλεῖ καὶ μηδὲν παθεῖν εἰπόντος, ἐκέλευσεν
αὐτὸν ἀνελκυσθῆναι ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ τῶν θηρίων. οἱ δὲ ἐχθροὶ 260
θεασάμενοι τὸν Δανίηλον μηδὲν πεπονθότα δεινὸν διὰ μὲν τὸ θεῖον
καὶ τὴν τούτου πρόνοιαν οὐκ ἠξίουν αὐτὸν σώζεσθαι, πεπληρωμέ-
νους δὲ τοὺς λέοντας τροφῆς μὴ ἅψασθαι μηδὲ προσελθεῖν τῷ
Δανιήλῳ νομίζοντες τοῦτο ἔλεγον πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ μισήσας 261
αὐτοὺς τῆς πονηρίας παραβληθῆναι μὲν πολλὰ κελεύει τοῖς λέουσι
κρέα, κορεσθέντων δ᾽ αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Δανιήλου προσέταξεν
εἰς τὸν λάκκον βληθῆναι, ὅπως εἰ διὰ κόρον αὐτοῖς οὐ προσήξου-
σιν οἱ λέοντες μάθοι. σαφὲς δ᾽ ἐγένετο τῷ Δαρείῳ τῶν σατρα- 262
πῶν παραβληθέντων τοῖς θηρίοις, ὅτι τὸ θεῖον ἔσωσε τὸν Δα-
νίηλον· οὐδενὸς γὰρ αὐτῶν ἐφείσαντο οἱ λέοντες, ἀλλὰ πάντας
διεσπάραττον ὡσανεὶ σφόδρα λιμώττοντες καὶ τροφῆς ἐνδεεῖς. ἠρέ-
θισε δ᾽ αὐτοὺς οὐ τὸ πεινῆν οἶμαι μικρὸν ἔμπροσθεν ἀφθόνων
κρεῶν πεπληρωμένους, ἀλλ᾽ ἡ τῶν ἀνθρώπων κακία, δήλη γὰρ καὶ
τοῖς ἀλόγοις ζῴοις ἦν αὕτη, πρὸς τιμωρίαν ἣ γένοιτο τοῦ θεοῦ
προαιρουμένου.
7. Διαφθαρέντων οὖν τῶν ἐπιβουλευσάντων Δανιήλῳ τοῦτον 263
τὸν τρόπον ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος καθ᾽ ὅλην ἔπεμψε τὴν χώραν ἐπαι-
νῶν τὸν θεόν, ὃν Δανίηλος προσκυνεῖ, καὶ μόνον αὐτὸν εἶναι ἔλεγεν

§ 258 = Daniel VI 17.

ROSPLVE Lat Zonaras III p. 221 sq.
1 *καὶ] καὶ ὡσ S 2 δι᾽] καὶ δι᾽ SLVE δ᾽ om. LVE 3 τῆς] τε S διήγαγεν E 4 *μεθ᾽ ἡμέρασ R 5 καταλελοίπει LV 6 καὶ om. LVE
7 δὲ] euan. R δ᾽ LVE *ὑπακούσαντοσ Ibbetson ἐκέλευσεν — 9 δεινὸν om. i. marg. suppl. m. 2 (δεινὸν et in textu et in margine) R 8 *ἐκ om. V
τοῦ τῶν] τῶν V 12 τοῦτ᾽ V 14 δὲ E 15 βληθῆναι] βληθ**** R ἐμβληθῆναι SPLVE προσήξουσιν] προσάξουσιν P προσέξουσιν V προσθί-ξουσιν E προσψαύσουσι Zon *accederent* Lat 16 μάθη LE *δὲ LV τῷ om. LV 17 ἔσωζε E διεσπάραξαν E 19 *λιμόττοντεσ σφόδρα tr. O ἠρέθησε R 20 πεινῆν] πινὴν R πινεῖν O 21 πεπληρωμένους] ἐμπεπλησ-μένουσ PLV ἀλλ᾽ ἡ] ἀλλὰ RO 22 ζῴοις ἦν αὕτη] ἐν αὐτῇ ζώοισ LV ἂν αὐτὴ ζώοις ed. pr. αὕτη] αὐτὴ RO ἣ om. LV ed. pr. 25 *ὅλην ἔπεμψε] ὅλου διέπεμψε RO 26 προσεκύνει LV *colebat* Lat εἶναι ἔλεγεν] εἶναι λέγων O λέγων εἶναι LVELat

ἀληθῆ καὶ τὸ πάντων κράτος ἔχοντα· ἔσχε δὲ καὶ τὸν Δανίηλον
264 ἐν ὑπερβαλλούσῃ τιμῇ πρῶτον αὐτὸν ἀποδείξας τῶν φίλων. ὢν
δὲ οὕτως ἐπίσημος καὶ λαμπρὸς ἐπὶ δόξῃ τοῦ θεοφιλὴς εἶναι Δα-
νίηλος ᾠκοδόμησεν ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδικῆς βᾶριν εὐπρεπέστα-
τόν τι κατασκεύασμα καὶ θαυμασίως πεποιημένον, ὃ μέχρι δεῦρο
μὲν ἔστι καὶ σώζεται, τοῖς δ' ὁρῶσι δοκεῖ προσφάτως κατεσκευά-
σθαι καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐκείνης ἧς ἕκαστος αὐτὴν ἡμέρας ἱστορεῖ γε-
γονέναι· οὕτως νεαρὸν αὐτῆς καὶ ἀκμαῖον τὸ κάλλος καὶ μηδαμοῦ
265 γεγηρακὸς ὑπὸ τοσούτου χρόνου· πάσχει γὰρ καὶ τὰ κατασκευάσ-
ματα ταὐτὸν ἀνθρώποις καὶ πολιοῦται καὶ τὴν ἰσχὺν λυόμενα ὑπὸ
τῶν ἐτῶν καὶ τὴν εὐπρέπειαν μαραινόμενα. θάπτουσι δ' ἐν τῇ
βάρει τούς τε Μήδων βασιλέας καὶ Περσῶν καὶ Πάρθων ἄχρι τοῦ
δεῦρο, καὶ ὁ ταύτην πεπιστευμένος Ἰουδαῖός ἐστιν ἱερεὺς καὶ τοῦτο
266 γίνεται μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας. ἄξιον δὲ τἀνδρὸς τούτου καὶ
ὃ μάλιστ' ἂν θαυμάσαι τις ἀκούσας διελθεῖν· ἀπαντᾷ γὰρ αὐτῷ
παραδόξως ὥς ἑνί τινι τῶν μεγίστων καὶ παρὰ τὸν τῆς ζωῆς χρό-
νον τιμή τε καὶ δόξα ἡ παρὰ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ πλήθους, καὶ
267 τελευτήσας δὲ μνήμην αἰώνιον ἔχει. τὰ γὰρ βιβλία, ὅσα δὴ συγ-
γραψάμενος καταλέλοιπεν, ἀναγινώσκεται παρ' ἡμῖν ἔτι καὶ νῦν
καὶ πεπιστεύκαμεν ἐξ αὐτῶν, ὅτι Δανίηλος ὡμίλει τῷ θεῷ· οὐ
γὰρ τὰ μέλλοντα μόνον προφητεύων διετέλει, καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι
268 προφῆται, ἀλλὰ καὶ καιρὸν ὥριζεν, εἰς ὃν ταῦτα ἀποβήσεται· καὶ
τῶν προφητῶν τὰ χείρω προλεγόντων καὶ διὰ τοῦτο δυσχεραινο-
μένων ὑπὸ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ πλήθους Δανίηλος ἀγαθῶν ἐγί-
νετο προφήτης αὐτοῖς, ὡς ἀπὸ μὲν τῆς εὐφημίας τῶν προλεγομέ-
νων εὔνοιαν ἐπισπᾶσθαι παρὰ πάντων, ἀπὸ δὲ τοῦ τέλους αὐτῶν

---

§ 263 = Daniel VI 28; § 264—265 aliunde.

ROSPLVE Lat

1 πάντων] πᾶν LVE 2 ὑπερβαλούσῃ OE 3 *δ' SP οὗτοσ ROE ἐπὶ δόξῃ] ὑπὸ δόξησ SPLV 4 *ῳικοδόμησε S[1] ἐκβατάνοισ, α ante τ i. ras. L ἐκβετάνοισ E τῆς μηδικῆς] LE τοῖσ μηδικοῖσ ROSPV *mediae* Lat *εὐπρεπέστατόν, τατόν i. ras. L ἐκπρεπέστατόν SP 5 *κατεσκεύασμα O μέχρι om. RO 6 δοκεῖ om. RO κατασκευάσθαι OL 7 ἧς] εἶσ O 10 πολιοῦται] παλαιοῦται SPLVLat 12 βάρη O *μήδων, μ i. ras. S βασιλεῖσ LVE 13 δεῦρο] δευτέρου L 14 *ἄξιον] ἄξι V *δὲ om. O τοῦ ἀνδρὸσ E 15 μάλιστ' ἂν] E μάλιστα codd. θαυμάσαι] θαυμάσαιτό E *τις] τισ ἂν SPLV *διέλθη SL ἀπαντᾷ — 16 προφητῶν] *qui dum mirabiliter et quasi in uno quodam loco maximo positus omnia prophetasset* Lat ἀπαντᾷ] coni. ἅπαντα codd. Lat 16 ὥς ἑνί τινι τῶν μεγίστων] ὡς ἔνι μάλιστα coni. μεγίστων] μεγίστων εὐτυχήθη (ηὐτυχήθη L?) προφητῶν SPLV 17 ἡ] euan. R, om. V 19 κατέλιπεν E 20 *ὁμιλεῖ L 24 ὑπὸ] παρὰ E

ἀληθείας πίστιν καὶ δόξαν ὁμοῦ θειότητος παρὰ τοῖς ὄχλοις ἀπο-
φέρεσθαι. κατέλιπε δὲ γράψας, ὅθεν ἡμῖν ἀληθὲς τὸ τῆς προφη- 269
τείας αὐτοῦ ἀκριβὲς καὶ ἀπαράλλακτον ἐποίησε δῆλον· φησὶ γὰρ
αὐτὸν γενόμενον ἐν Σούσοις ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Περσίδος, ὡς
ἐξῆλθεν εἰς τὸ πεδίον μετὰ ἑταίρων αὐτοῦ, σεισμοῦ καὶ κλόνου τῆς
γῆς ἐξαίφνης γενομένου καταλειφθείη μόνος φευγόντων τῶν φίλων
καὶ πέσοι μὲν ἐπὶ στόμα ταραχθεὶς ἐπὶ τὰς δύο χεῖρας, τινὸς δ'
ἁψαμένου αὐτοῦ καὶ μεταξὺ κελεύοντος ἀναστῆναι καὶ τὰ μέλλοντα
συμβήσεσθαι τοῖς πολίταις ἰδεῖν μετὰ πολλὰς γενεάς. ἀναστάντι 270
δ' αὐτῷ δειχθῆναι κριὸν ἐσήμαινε μέγαν, πολλὰ μὲν ἐκπεφυκότα
κέρατα, τελευταῖον δ' αὐτῶν ὑψηλότερον ἔχοντα. ἔπειτ' ἀναβλέψαι
μὲν εἰς τὴν δύσιν, θεάσασθαι δὲ τράγον ἀπ' αὐτῆς δι' ἀέρος φερό-
μενον συρράξαντα τῷ κριῷ καὶ τοῖς κέρασι ῥήξαντα δὶς καταβαλεῖν
αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ πατῆσαι. εἶτα τὸν τράγον ἰδεῖν ἐκ τοῦ 271
μετώπου μέγιστον ἀναφύσαντα κέρας, οὗ κλασθέντος ἀναβλαστῆσαι
τέσσαρα καθ' ἕκαστον τῶν ἀνέμων τετραμμένα. ἐξ αὐτῶν δ' ἀνα-
σχεῖν καὶ ἄλλο μικρότερον ἀνέγραψεν, ὃ αὐξῆσαν ἔλεγεν αὐτῷ ὁ
ταῦτα ἐπιδεικνὺς θεὸς πολεμήσειν αὐτοῦ τὸ ἔθνος καὶ τὴν πόλιν

§ 269 = Daniel VIII 2.

ROSPLVE Lat Iohannes Chrys. adu. Iud. V 8 (I p. 641 sq. ed. Paris. 1718).

1 *ὄχλοις*] *ἄλλοισ* LV **ἀποφέρεσθαι*] *ἀποφαίνεσθαι* (*νεσ* euan. R) RO 2 **κατέλιπε*] incip. Ioh.Chrys. **δὲ* om. O **γραφὰς* Chrys. *ἀληθὲς* om. LVEChrys. et fort. Lat *τῆς προφητείας αὐτοῦ ἀκριβὲς*] *τῆσ ἀκριβοῦσ προφητείασ αὐτοῦ* L *τῆσ ἀκριβοῦσ αὐτοῦ προφητείασ* V *ἀκριβὲσ τῆσ αὐτοῦ προφητείασ* E *τῆς προφητείας ἀκριβὲς αὐτοῦ* Chrys. 3 *φασὶ* LVE 4 **αὐτὸν* euan. R **γινόμενον* SP *αὐτὸν γενόμενον*] *quia cum esset* Lat *αὐτοῦ γινομένου* Hudson, om. Chrys. **ἐν τῇ*] *τῇ* Chrys. 5 **ὡς ἐξῆλθεν*] *ἐξελθεῖν* Chrys. *ὡς ἐξέλθοι* Hudson Hoeschelium apud Chrysost. secutus **εἰς*] euan. R *μὲν εἰσ* LChrys. **ἑταίρων, αί* i. ras. 1 litt. m. 2 P **αὐτοῦ*] *αὐτοῦ τινῶν* Chrys. **σεισμοῦ* — 6 *γενομένου*] *et repente terremoto facto* Lat **καὶ*] *δὲ καὶ* LChrys.

6 *καταλειφθείη*] *κατελείφθη* E *relictus* Lat *καταλειφθῆναι* Chrys. *μόνον* Chrys. *φυγόντων* LVEChrys. 7 **καὶ* om. Lat *πέσει* E *πεσεῖν* Chrys. *ταραχθεὶς*] *ταῤῥαχθεὶσ* S *καταραχθεὶσ* P[1] *καταρραχθεὶσ* P[2] *καὶ στηριχθῆναι* Chrys.

8 **ἁψάμενου*] *ἁπτομένου* Chrys. **ἀναστῆσαι* P[1] 10 **δ'* om. Chrys. *ἐσήμαινε*] *ἐσήμαινεν ἰδεῖν* E, om. Chrys. **μέγα* O 11 **τελευταῖον δ'*] *τὸ δὲ τελευταῖον* Chrys. *αὐτὸν* E **ἔπειτ'*] *ἔπειτα δ'* SP *ἔπειτα* LVChrys. **ἀναβλέψασ* SP **μὲν ἀναβλέψαι* tr. L 12 **δὲ* om. SP **εἰς*] *πρὸς* Chrys. **ἀπ' αὐτῆς* om. Chrys. 13 **συρράξαντα*] *συρρήξαντα* Chrys. *ὃν συρράξαντα* Bekker *congressumque* Lat *ῥήξαντα*] ROSP[1]LVE *κυρήξαντα, κυ* i. ras. 1—2 litt. P[2] *πλήξαντα* Chrys. *impetitum* Lat **καταβαλλεῖν* P 14 **ἐπὶ τῆς γῆς* Chrys. **ἰδεῖν*] *ἰδεῖν ὑψηλότερον* Chrys. 15 *ἀναφύσαντα*] L(?)Chrys. *ἀναφύντα* ROSPVE *produxisse* Lat **ἀναβλαστῆσαι*] *ἄλλα ἀναβλαστῆσαι* Chrys.

16 **ἕκαστα* Chrys. **δὲ* SPChrys. 17 **ὃ* om. Chrys. *ἔλεγεν*] *ἔλεγε δὲ* Chrys. 18 **ταῦτα*] *τοσαῦτα* V *πόλιν ἀναιρήσειν*] *όλιν ἀναι* euan. R

ἀναιρήσειν κατὰ κράτος, καὶ συγχεεῖν τὰ περὶ τὸν ναὸν καὶ τὰς
θυσίας κωλύσειν γενέσθαι ἐπὶ ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα
272 ἕξ. ταῦτα μὲν ἰδεῖν ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ἐν Σούσοις ὁ Δανίηλος ἔγραψε,
κρῖναι δ' αὐτὸν τὴν ὄψιν τοῦ φαντάσματος ἐδήλου τὸν θεὸν οὕτως·
τὸν μὲν κριὸν βασιλείας τὰς Μήδων καὶ Περσῶν σημαίνειν ἔφασκε,
τὰ δὲ κέρατα τοὺς βασιλεύειν μέλλοντας, τὸ δὲ ἔσχατον κέρας ση-
μαίνειν τὸν ἔσχατον βασιλέα· τοῦτον γὰρ διοίσειν ἁπάντων πλούτῳ
273 τε καὶ δόξῃ. τὸν δὲ τράγον δηλοῦν, ὡς ἐκ τῶν Ἑλλήνων τις βασι-
λεύων ἔσται, ὃς τῷ Πέρσῃ συμβαλὼν δὶς κρατήσει τῇ μάχῃ καὶ
274 παραλήψεται τὴν ἡγεμονίαν ἅπασαν. δηλοῦσθαι δ' ὑπὸ τοῦ με-
γάλου κέρατος τοῦ ἐν τῷ μετώπῳ τοῦ τράγου τὸν πρῶτον βασιλέα
καὶ τὴν τῶν τεσσάρων ἀναβλάστησιν ἐκπεσόντος ἐκείνου καὶ τὴν
πρὸς τὰ τέσσαρα κλίματα τῆς γῆς αὐτῶν ἀποστροφὴν ἑκάστου τοὺς
διαδόχους μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρώτου βασιλέως ἐμφανίζεσθαι
καὶ διαμερισμὸν εἰς αὐτοὺς τῆς βασιλείας, οὔτε δὲ παῖδας αὐτοῦ
τούτους ὄντας οὔτε συγγενεῖς, πολλοῖς ἔτεσιν ἄρξειν τῆς οἰκουμένης.
275 γενήσεσθαι δ' ἐκ τούτων τινὰ βασιλέα τὸν ἐκπολεμήσοντα τό τε
ἔθνος καὶ τοὺς νόμους αὐτῶν καὶ τὴν κατὰ τούτους ἀφαιρησόμενον

§ 271 = Daniel VIII 11.

ROSPLVE Lat Iohannes Chrys. adu. Iudaeos V 8.

1 ἀναιρήσειν] O αἱρήσειν SPLVE κατὰ om. P[1] συγχεεῖν] RP[1] συγχέειν OSLE συγχεῖν P[2]V *concrematurum* Lat συλήσειν (al. συσχεῖν) Chrys. *τὰ περὶ om. Chrys. 2 γενέσθαι] om. LVE γενέσθαι δὲ Chrys. *ἐφ' LChrys. ἐννενήκοντα PLE *sexaginta* Lat 3 *ἕξ] om. Chrys. καὶ ἕξ L *τῷ] τὸ RO *τῷ ἐν σούσοισ i. ras. P *δανιὴλ ἀνέγραψε Chrys. 4 *κρῖναι δ'] κρίνασ δὲ O *δὲ Chrys. αὐτὸν] αὐτῷ SPLELatChrys. αὐτῶν V ἐδήλου τὸν θεὸν] ἐδεῖτο τοῦ θεοῦ Chrys. editio *οὕτως] ὃς (al. ὡς) Chrys. 5 περσῶν καὶ μήδων tr. LVELatChrys. 6 *δ' Chrys. *σημαίνειν] σημαίνει RO, om. E 7 *τοῦτον γὰρ] *et hunc* Lat τὸν μέλλοντα τούτων Chrys. 8 *δηλοῦν] δηλῶν ROChrys. *ἐκ τῶν] ἐξ Chrys. *τις] τε ὁ Chrys. *βασιλεύων] βασιλέων O et ut uid. R, in quo βασιλέ extat ceteris euanidis 10 *παραλήψεται] ἀφαιρεθήσεται Chrys. δ' ὑπὸ] δὲ ὑπὸ E δὲ πρὸ (al. πρὸσ) Chrys. 11 πρῶτον‖ finis codicis R 12 *τὴν] τῇ coni. *τεσσάρων] τεσσάρων βασιλέων SP *quattuor cornuorum* Lat *ἀναβλαστήσει coni. *ἐκείνου] δὲ ἐκείνου Chrys. *τὴν] τῇ coni. 13 *κλίματα] κλήματα OL κέρατα Chrys. *τῆς γῆς αὐτῶν om. Chrys. *ἀποστροφῇ coni. *τοὺς διαδόχους] τῶν διαδόχων Chrys. 14 ἐμφανίζεσθαι] om. E ἐμφαίνεσθαι Chrys. 15 *εἰς αὐτοὺς] αὐτοῦ Chrys. *δὲ om. SPChrys. *παῖδεσ O *αὐτοῦ τούτους ὄντας] ὄντασ αὐτοῦ Chrys. 16 *τούτους] τοὺσ O 17 γενήσεσθαι] coni. γενέσθαι codd. E *oriri* Lat ἔσεσθαι Chrys. δὲ EChrys. *τινα] ἕνα τινὰ Chrys. τε om. LVE *τό τε ἔθνος om. Chrys. 18 *κατὰ τούτους] κατ' αὐτοὺς Chrys.

πολιτείαν καὶ συλήσοντα τὸν ναὸν καὶ τὰς θυσίας ἐπ᾽ ἔτη τρία
κωλύσοντα ἐπιτελεσθῆναι. καὶ δὴ ταῦτα ἡμῶν συνέβη παθεῖν τῷ 276
ἔθνει ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς, καθὼς εἶδεν ὁ Δανίηλος καὶ
πολλοῖς ἔτεσιν ἔμπροσθεν ἀνέγραψε τὰ γενησόμενα. τὸν αὐτὸν δὲ
τρόπον ὁ Δανίηλος καὶ περὶ τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας ἀνέγραψε, καὶ
ὅτι ὑπ᾽ αὐτῶν ἐρημωθήσεται. ταῦτα πάντα ἐκεῖνος θεοῦ δείξαν- 277
τος αὐτῷ συγγράψας κατέλειψεν· ὥστε τοὺς ἀναγινώσκοντας καὶ τὰ
συμβαίνοντα σκοποῦντας θαυμάζειν ἐπὶ τῇ παρὰ θεοῦ τιμῇ τὸν
Δανίηλον καὶ τοὺς Ἐπικουρείους ἐκ τούτων εὑρίσκειν πεπλανη-
μένους, οἳ τήν τε πρόνοιαν ἐκβάλλουσι τοῦ βίου καὶ θεὸν οὐκ ἀξι- 278
οῦσιν ἐπιτροπεύειν τῶν πραγμάτων, οὐδ᾽ ὑπὸ τῆς μακαρίας καὶ
ἀφθάρτου πρὸς διαμονὴν τῶν ὅλων οὐσίας κυβερνᾶσθαι τὰ σύμ-
παντα, ἄμοιρον δὲ ἡνιόχου καὶ ἀφρόντιστον τὸν κόσμον αὐτομάτως
φέρεσθαι λέγουσιν. ὃς εἰ τοῦτον ἀπροστάτητος ἦν τὸν τρόπον, 279
καθάπερ καὶ τὰς ναῦς ἐρήμους κυβερνητῶν καταδυομένας ὁρῶμεν
ὑπὸ πνευμάτων ἢ καὶ τὰ ἅρματα περιτρεπόμενα μὴ ἔχοντα τοὺς
ἡνιοχοῦντας, συντριβεὶς ἂν ὑπὸ τῆς ἀπρονοήτου συμφορᾶς ἀπω-
λώλει καὶ διεφθείρετο. τοῖς οὖν προειρημένοις ὑπὸ Δανιήλου δο- 280
κοῦσί μοι σφόδρα τῆς ἀληθοῦς δόξης διαμαρτάνειν οἱ τῷ θεῷ
μηδεμίαν εἶναι περὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἀποφαινόμενοι πρόνοιαν·
οὐ γὰρ ἂν κατὰ τὴν ἐκείνου προφητείαν, εἰ συνέβαινεν αὐτομα-
τισμῷ τινι τὸν κόσμον διάγειν, πάντα ἑωρῶμεν ἀποβαίνοντα. ἐγὼ 281

---

§ 275 = Daniel VIII 24.

OSPLVE Lat Iohannes Chrys. adu. Iudaeos V 8.

1 πολιτείαν] βασιλείαν E *συλλήσοντα O ἐπὶ Chrys. 2 παθεῖν τῷ ἔθνει] τῷ ἔθνει E τῷ ἔθνει παθεῖν L Chrys. τὸ ἔθνοσ παθεῖν V 3 *ὑπ᾽ V *εἶδεν ὁ Δανίηλος] εἶπε δανιὴλ Chrys. 4 πολλοῖς ἔτεσιν ἔμπροσθεν καὶ tr. Chrys. *γενησόμενα] γεννησόμενα P γενόμενα Chrys. τὸν αὐτον — 6 ἐρημωθήσεται om. Lat, fort. recte 5 τρόπον] χρόνον LVE ὁ om. SPLVE δανιὴλ Chrys. τῆς] τῆσ τῶν E 6 ἐρημωθήσεται] ἀναιρεθήσεται i. marg. γρ ἐρημωθήσεται L αἱρήσεται E αἱρεθήσεται τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ ναὸς ἐρημωθήσεται Chrys., qui hic finit *δείξαντος] διδάξαντοσ V 7 κατέλειψεν] κατέλιπεν E 8 θεοῦ] τοῦ θεοῦ SLE 9 *δανίηλον, λ i. ras. P *ἐπικουρίουσ OP[1] 10 θεὸν] τὸν θεὸν LVE 13 δ᾽ LVE ἠνιόχου P ἀφρόντιστον] φροντιστοῦ SPLVE *sine cura aliqua* Lat 14 ὅς] ὡσ SLV ἀπροστάτητος] ἀποστάτησ O ἀπροστάτευτοσ L 15 κυβερνϊτῶν L 16 ὑπὸ] ὑπὸ τῶν V 17 ἠνιοχοῦντασ P συντριβεὶς ἂν] συντριβέντ᾽ ἂν O συντριβέντα LV ὑπὸ] coni. ἀπὸ codd. συμφορᾶς] φορᾶσ SPLV ἀπολώλει OL 18 *οὖν] γοῦν LV 21 *ἂν om. SP *συνέβαινεν (συνέβαινε L) εἰ tr. LV 22 *ἑωρῶμεν] ὁρῶμεν L ὡρῶμεν V

μὲν περὶ τούτων ὡς εὗρον καὶ ἀνέγνων οὕτως ἔγραψα· εἰ δέ τις ἄλλως δοξάζειν βουλήσεται περὶ αὐτῶν, ἀνέγκλητον ἐχέτω τὴν ἑτερογνωμοσύνην.

OSPLVLat

1 μὲν] μὲν οὖν SPV ἀνέγνων] διέγνων LV 2 ἄλλοσ O ἐχέτω] ἔχω L 3 finis codicum SP

Subscriptiones: φλ^s/ ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοι δέκα:~ τέλ σὺν θῷ τῆσδε τῆσ βίβλου S φλαβίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ λόγοσ δέκατοσ O φλαυίου ἰωσήπου ἰουδαϊκῆσ ἀρχαιολογίασ τέλοσ τοῦ δεκάτου λόγου L *explicit flauii ioseppi iudaice antiquitatis liber decimus* Lat

---

Lipsiae, Typis I. B. Hirschfeldi.

DATE DUE

~~NOV 3 0 1975~~			
	1999		
~~JUN 1 5 1999~~			

GAYLORD PRINTED IN U.S.A.

Princeton Theological Seminary Library
1 1012 01648 8894